Testesség, Kövértestüség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk **a Pilules Apollo-t,** mely tengeri növények alapján van előállítva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógykezelés elhajtja a *túlságos embonpoint* csalhatatlanul és biztositja rövid idő alatt a *kövértestüség* gyógyulását mind a két nemnél.

Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját megakarja őrizni. Egy üvegcse ára utasitással együtt K 6.45 bérmentve, utánvéttel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacien, 5, **Passage Verdeau, Paris** (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra,** gyógyszerész, **Spandauerstrasse 77.**

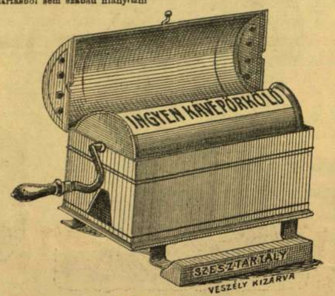
Ausztria-Magyarországban: **Török József** gyógyszerész, **Budapest, Király-utcza 12.** 10620

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

1200 állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel.

Szenzációs találmánynak

van ismerve a mi kávépörkölő-készülékünk, a melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia

INGYEN! 10653

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert azt **paramentesen pörköli és hüti.**

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jó minőségü itt följsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiséretképpen egy 5 kilós postacsomagot utánvéttel megrendel

1 kg.	Portorikó-kávé finom	1.30 frt 1.50 »	1 kg.	Gyöngy-kávé finom » » legfin.	1.60 frt 1.90 »
1 »	Kuba-kávé	1.70 »		**A kávéhoz csomagolható:**	
1 »	» finom	1.90 »	1/4 kg.	Mandarin-tea	1.60 frt
1 »	Mokka-kávé	1.40 »	1/4 »	hártartási-tea	1.25 »
1 »	» finom	1.60 »	1/4 »	Császárkeverék	2.— »
1 »	» legfin.	1.90 »	1 csomag	Törmelék	—.30 »
1 »	Arany-Jáva-kávé	1.40 »		Czélunk ezen kedvezménnyel vevőkört és bizalmat szerezni.	
1 »	» finom	1.60 »			
1 »	» legfin.	1.90 »			

Fent említett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat **Duna-Földváron.**

SZÉP

mellékkeresetet kaphat mindenki kinek nagy ismeretsége van. Tisztességes, kényelmes foglalkozás. Küldje be czimét U. 13. alatt a következő czimre: Annoncen Bureau des Merkur Manheim. Baden. Postafiók 331.

Olcsó cseh **ágytoll!**

5 kiló: uj fosztott 9.00 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30 K 36 K. Szállitás portomentes, utánvéttel. A kicserélés és visszavétel portomegtérités ellenében megengedtetik. 10914

Benedikt Sachsel, Lobes 279. Post Pilsen, Böhmen.

6 havi próbára!

3 havi hitel! Teljesen ingyen!

Csak **2 frt 25** lánczczal és tokkal együtt.

és más reklámra világismert czégem óráinak ajánlására nincsen szükség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes megelégedésére valódi amerikai antimagnes

System Roskopf Patent-horgony remontoir-óráimat 99. számu ólomzárral fekete imit. aczél vagy nikkel tokban, Patent-Email számlappal, 36 órájú járó, **pontosan igazitva,** 3 évi irásbeli jótállással, szarvasbőr tokban, nikkel lánczczal és függővel **2 frt 25** árban, 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz **dupla fedéllel 3 frt 50.** Első **System Roskopf-órák ólomzár nélkül, mint azok mindenütt kis órások és kereskedők által eladatnak, 1 frt 75.** Pénz vissza! vagy becserélés rongálatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges beküldése ellenében 10675

KONRÁD JÁNOS első óragyár által, Brüx 1138. sz. (Csehország).

Cs. és kir. felesk. becsüs. Kitüntetve a cs. kir. osztrák birodalmi sassal, arany és ezüst kiállitási érmekkel és 100,000 elismerő-levéllel a világ minden tájékáról. **Gazdagon illusztrált árjegyzékek 1000-nél több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.**

MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

bicarbonátokban és konyhasóban a kontinens legdúsabb **természetes alkalikus sós savanyu vize.** *Szikla rétegen átfurt*

ÁRTÉZI FORRÁS.

Páratlan étvágygerjesztő és nyálkaoldó. Oldott alkatrészek összege 1 literben 48,5724 grm.

Mintaszerüen berendezett töltőházban baktériummentesen palaczkozva.

Az összes eddig ismert hazai és külföldi ásványvizek hatását jóval felülmulja a gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese és hólyag hurutos bántalmainál. *Orvosi kitünőségek bebizonyitották, hogy négyszerte nagyobb bicarbonát és konyhasó tartalma mintt a selterси, vichi és gleichenbergi viszeknél* **sokkal ajánlatosabb. A gyomorégést azonnal megszünteti.**

Szétküldi a kezelő-tulajdonos:

Siculia természetes szénsavat süritőgyár részvény-társaság

Málnásfürdőn, *(Háromszékmegye.)*

Főraktár Budapesten: 10735

LUX MIHÁLY, Múzeum-körút 7. sz.,

Telefon 672.

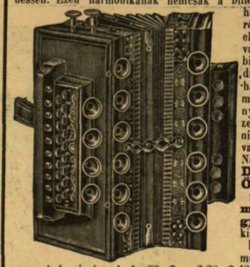
Kapható minden gyógyszertárban, drogua- és füszerkereskedésben.

A gyógyviz és szénsavgáz 34 m. magas ugrása a **155 m. mélységből.**

30 napi megtekintésre,

árjegyzékem feltételei szerint, **tehát kockázat nélkül** küldöm utánvéttel a **„Népbarát harmonikát"** 663. sz., hogy mindenki annak fölülmulhatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyük, de a mély hangok és légszelepek részére is szavatolt eltörhetlen pergőtollai vannak, továbbá 10 billentyü, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni színben fényezve, fekete lécezett, színes szélekkel, nikkelveret, duplafuvóval, fémsarokvédővel. Nagysága 31×15 cm. **Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen.** Olcsóbb és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2.— 2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 frt 50, 5.—, 6 —, 7.—, 8.— árjegyzékemből választhatók. **Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készitmény.** Kérem azt figyelembe venni. **Nincsen kockázat! Becserélés megengedve vagy a pénz vissza.** Szétküldés utánvéttel az **eröshegyi hangszer-kiviteli czég által:**

Konrád János Brüx 1140. sz. (Csehország).

Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 1000-nél több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve. 10674

Mindenütt, minden gyógytárban kapható.

A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Egyedüli valódi BALZSAM

«Védangyal» gyógytárból THIERRY A. Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Legjobb hatásu rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felbőfögés, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, tultelitség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyenge emésztési állapot, felfuvódás stb., stb. Működik mint göres- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztitó szer.

Postán legkevesebb szétküldés **12 kis** vagy **6 nagy** üveg **5 K** költségmentesen, **60 kis** vagy **30 nagy** üveg **15 K** költségmentesen netto.

Kicsinyben eladásnál a raktárakban **1 kis** üveg ára **30 fillér, 1 kettős** üveg **60 fillér.**

Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zöld apácza védjegyre: **«Ich dien.» Egyedül ez valódi.**

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok **viszonteladása** *törvényileg tiltva van.* 10547

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

fájdalomszüntető, puhító, oldó, huzó, gyógyitó stb. Legkisebb postai szétküldés **2** tégely **3 K 60 fillér.** Kicsinyben eladásnál a raktárakban **1 K 20 fillér** tégelyenként. **Főraktár Budapesten: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszertára; Lugoson Vértes.** Közvetlen rendelések czimzendők: **«Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Az összeg előzetes beküldése esetén a szállitás egy nappal előbb történik, mint utánvéttel és az utánvételi pótdij is megtakaritható, így ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt **NORMA**-crémet használom, mely vegytiszta, zsir- és higanymentes, az arczbőrre teljesen ártalmatlan, gyorshatásu, néhány nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, mitessert, ránczokat, az arczunk friss üde arczot kölcsönöz. **Norma-crém** 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.

Norma-puder, mely három színben kapható, dobozonként 2 korona.

Norma-arczmosóviz 1 K 60 fillér.

Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,

teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatást ér el annak használatával, **a hajnak természetes színét vissza varázsolja. Egyszeri használat négy hétre elegendő.** Kapható fekete, barna és szőke színben. **A kezelés teljesen eltér az eddigi használatban** levő szerektől, minthogy a festés **csakis egy üvegből történik,** s nem, mint a más hasonló hajfestőeknél a hol egyszere **kétféle szer használata szükséges.** Arak használati utasitással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelhető utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett:

VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.

Főraktár: **Török József** gyógyszertárában Budapest, Király-uteza 12. és Andrássy-út 10688

Franklin-Társulat nyomdája, Budapesten, (IV. Egyetem-utcza 4.)

52. SZ. 1904. (51. ÉVFOLYAM.) SZERKESZTŐ NAGY MIKLÓS. FŐMUNKATÁRS MIKSZÁTH KÁLMÁN. BUDAPEST, DECZEMBER 25.

Előfizetési feltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) együtt { egész évre 24 korona, félévre ... 12 „ | Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG { egész évre 16 korona, félévre ... 8 „ | A POLITIKAI UJDONSÁGOK (a Világkrónikával) { egész évre 10 korona, félévre ... 5 „ | Külföldi előfizetőkhez a postailag meghatározott viteldij is csatolandó.

A KASSAI SZÉKESEGYHÁZ.

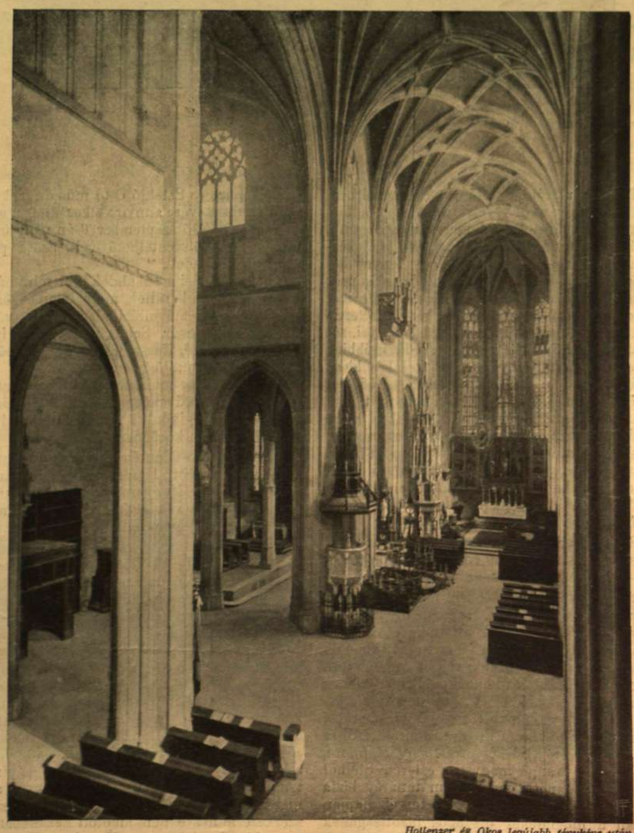
A HAZAI csúcsíves épitészet koronáját, a kassai Szent Erzsébet-székesegyházat a középkor vallásos érzülete kezdte megépiteni, s történetünk legdicsőbb korszakában, az Anjouk és Hunyadiak alatt épült föl teljesen. De csakhamar az ostromló sereg golyói rongálják meg s az elemek, földrengés, tüzvész és vizáradás végpusztulással fenyegetik. A kegyelet azonban újra körül veszi a roskadozó templomot és emberöltőkön át küzdve, épitve, a nemzet fennállásának ezredik évfordulóján fölszentelhette s azóta kiépitését régi fényében befejezte. És most teljes diszében áll, hogy befogadhassa a nagy Rákóczi hamvait, a ki immár itt talál örök nyugvóhelyet, az ő egykori hű fejedelmi székvárosában.

A kassai német lakosságnak már a XIII. század közepén épült plébánia-temploma állott a mai dóm helyén s ugyane korban 1260 körül épült a máig is fennálló Szent Mihály-kápolna, mely mint a korai csúcsíves épitészet egyik legkiválóbb s szerkezeti tekintetben is csaknem egyedül álló emléke ismeretes.

A dóm a régi plébánia-templom alapjai fölé épült. Alapitója minden valószinüség szerint V. István volt, ki mint Felső-Magyarország kormányzója huzamosabban tartózkodott Kassán. Ő alatta érkezett oda a német telepesek egy része, kiknek régi hazájukban, Thüringiában Szent Erzsébet, Istvánnak nagynénje, herczegnőjük volt. Innen a kegyelet, hogy e templomot és a vele kapcsolatos kórházat Szent Erzsébetről nevezik.

Ez a templom, mely a XIII. század végén, vagy a XIV. elején épülhetett fel, — egyhajós, sokszögü záródású csúcsíves épitmény volt. Ez nemsokára, 1378 után leégett, mit az alapzatában talált s égés nyomait viselő 1370 s 1378 évszámokkal jelzett sirkövek bizonyitanak. A XIV. század végén azután e pusztulás után újból felépitve találjuk a templomot. Ezt az újjáépitést a hagyomány Róbert Károly nejével hozza kapcsolatba. Erzsébet, mint lengyel herczegnő többször megfordult Kassán s maga Róbert Károly is hálával volt eltelve a város iránt, melynek polgárai őt a Csák Máté elleni rozgonyi csatában diadalra segitették.

Utóbb Zsigmond király vette pártfogásába a templomot, úgy hogy alatta elkészült a szentély és a hajók s 1437-ben már miséztek is benne. A tornyok azonban csak lassan épülhettek. Az éjszaki torony épitése V. László alatt 1453-ban indult meg, egy része pedig 1496-tól 1502-ig épült. A déli torony viszont Corvin Mátyás pártfogásának köszöni létesülését. Mátyás a fővárosában dúló pestis elől Kassára vonult, honnan visszatérve, a szives vendéglátás fejében 1472-ben nemcsak a szokásos újévi ajándékokat engedi át a templom épitésére, hanem nagymennyiségü sót is ajándékoz a városnak. Ezért fordul elő a déli tornyon Mátyás családi czimere is. Ez időben épült a templom belsejében, valószinüleg Crom István mester által 1472-ben befejezve a nagy mübecsü szentséghárz, nemkülönben a hasonlóképen müvészi alkotásu s a királyi oratoriumhoz vezető királylépcső, vagy úgynevezett «szerelmesek lépcsője.»

Hollenzer és Okos legujabb fényképe után.

A KASSAI SZÉKESEGYHÁZ BELSEJE (II. RÁKÓCZI FERENCZ SIREMLÉKÉNEK HELYE.)

Hollenzer és Okos legújabb fényképe után.

A KASSAI SZÉKESEGYHÁZ.

1491-ben a trónkövetelő Albert lengyel herczeg ostromolván és lövetvén a várost, a tornyokat és oromzatokat tetemesen megrongálta. 1556-ban a város jelentékeny részével a székesegyház is teljesen leég, úgy hogy fényes berendezéséből is csak a főoltár nagybecsű képeit, predelláját, Szent Antal és Mária oltárának némely részeit és a szintén nagybecsű Mettertia képet tudták megmenteni. Üvegfestményei, sőt harangjai is mind tönkre mentek. Ez utóbbiak összeolvadt maradványaiból öntötték később az Orbán-toronyban levő nagy harangot. 1554-től 1687-ig a vallásfelekezeti villongások tárgya volt és hol protestáns, hol katholikus kézre került. Maga az épület ismét sokat szenvedett Bocskay István 1604-iki ostroma, az 1674-iki lőporrobbanás s az 1834-iki földrengés alkalmával. 1813-ban a Hernád folyó árasztja el, midőn kriptái beszakadnak. 1845-ben pedig felhőszakadás rongálja meg újból.

1804-ben az egri érsekségből a kassai püspökség kihasíttatván, az eddigi plébánia-templom püspöki székesegyházzá lesz.

Fábry püspök 1857—63-ig nagy költséggel restauráltatta a dómot, sajnos, oly módon, hogy stiláris szépségének e munka csak ártalmára volt. 1875-ben újra vihar rongálta meg a dómot, minek folytán az alapos és stylszerű restaurálás iránt a lépéseket Perger János püspök tette meg. Trefort Ágoston közoktatásügyi miniszter Schmidt Frigyestől, a bécsi Szent István-templom híres restaurátorától és Henszlmann Imrétől kért vélemény alapján a gothika első rangú magyar mesterét, Steindl Imrét, a budapesti műegyetem tanárát bízta meg a helyreállítással, a kinek tervei alapján azután a műemlékek országos bizottságának folytonos felügyelete mellett Weber Antal, Fröde Vilmos és Sztehló Ottó műépítészek már a millennium évére annyira elkészültek a munkával, hogy 1896 szeptember 6-án nagy ünnepélyességgel fölszentelhető volt, azóta pedig végkép befejeztetett.

A helyreállítási munkálatok több mint három millió koronába kerültek, mely tetemes összeget a vallás- és műemléki alap, Kassa sz. kir. város, mint kegyúr, Schuszter Konstantin és Bubics Zsigmond, Kassa lelkes agg püspöke s több kegyes alapító fedezte.

A helyreállítás munkálatai nyomán hazánk e páratlan becsű műemlékének tudományos méltatása is megindult s nemsokára méltó monografiában lesz közismertté.

E részben két ellentétes nézet nyilvánult a szakemberek között. Henszlmann Imre franczia eredetűnek s a Magyarországon is működött *Villard de Honnecourt* franczia építész művének, Schmidt Frigyes ellenben német alkotásnak tartotta.

Villard 1243—51 között járván Magyarországon, műemlékünk részleteiből kétségtelen immár, hogy az ezen időnél későbben készült, tehát Villard nem készíthette. Szerkezete azonban, különösen szentélyének sajátságos elrendezése, a melynél fogva a szentélyt övedző folyosó elhagyásával, a tíz szög öt oldalával záródó megnyujtott szentélyhez jobbról is balról is, a sugarak irányában elhelyezett két-két kápolna csatlakozik, — a középkori franczia építőművészetre vallanak, melynek előképeit megtaláljuk Brainében a Szent Yved, Trierben a Boldogasszony és Xantesben a káptalani templomok alkotásában. De különben is a német csúcsíves művészet sem gazdaságára sem szerkezetre nézve nem alkotott hazánkban egy hasonló műemléket sem. Úgy hogy dómunkat bár nem Villard művének, de mindenesetre a franczia építészeti iskola alkotásának kell tartanunk.

Képeink egyike a kassai dómot restaurált állapotában kívülről mutatja, a másik pedig belsejét ábrázolja. Itten az éjszaki kapu körül és főfalának felhasználásával lesz felállítva *Rákóczi* Ferencz művészi alkotású monumentális siremléke. Ez éjszaki kapu az egész egyháznak fénypontja. Kívülről ugyanis ezen látjuk az utolsó ítéletet, Krisztust a keresztfán s magyarországi Szent Erzsébet életének négy jelenetét ábrázoló domborműveket, melyek középkori szobrászatunk elsőrangú alkotásai.

Maguk a hamvak a székesegyház altemplomszerű, oszlopoktól tartott, boltozatos kriptájában egyszerű nemes izlésű, hatalmas faragott sarkofágokban nyernek elhelyezést. Itt nyugosznak majd egy kiváló díszű kőkoporsóban a nagy fejedelem hamvai, anyjának, Zrinyi Ilonának maradványaival együtt, külön sarkofágokban pedig a fejedelem fia József, fővezére, Bercsényi Miklós és neje Csáki Krisztina grófnő s a vezérlő fejedelem hű vezérei, Esterházy Antal és Sibrik Miklós.

A nemzeti kegyelet alkotta fényes mű be van fejezve s méltó a keret az ereklyékhez, melyeket nem sokára magába fogad.

Dr. Sz. J.

KARÁCSONYI FOHÁSZ.

(1904.)

Betlehemi csillag fénye,
Szállj le hozzánk e vak éjbe,
Szállj szivünkbe, szeretet!
Im rajtunk ül a sötétség,
Nézd, a sorsunk csupa kétség, —
Jer, segítsd e nemzetet!

Világoknak megváltója,
Fájó sebek gyógyítója,
Kicsi Jézus, légy velünk!
Pártos bűnben, gyötrő búban
Itt vergődünk szomorúan, —
Óh segíts, mert — elveszünk!

Gyülöletnek vad tüzétül
Nézd, a jobb is hogy megszédül,
Nézd, mint pusztul minden itt . . .
Adj hű szivet, bölcs nyugalmat,
Munkás békét a magyarnak
És bocsásd meg vétkeit!

S bűneink ha megbocsátod,
Gyújts szivünkbe tiszta lángot,
Hont szeretni igazán:
Add, hogy egymást megbecsülve,
Szebb jövőnkért lelkesülve
Féltőn csüggjünk a hazán . . .

Betlehemi csillag fénye,
Szállj le hozzánk e vak éjbe,
Szállj szivünkbe, szeretet:
Örömtelen sötétségből
A sok bajból, sok kétségből
Emeld föl e nemzetet!

Sajó Sándor.

KARÁCSONYI EMLÉKEK.

Ha soha egyébkor
Eszembe se jutna:
Karácsony estéjén
Hazaszállnék mindig
A mi kis falunkba!

Ha soha egyébkor
Rá sem emlékezném:
Karácsony estéjén
A mi kis házunkat
Mindig fölkeresném!

Ha máskor eszembe
Sohsem is jutnának:
Karácsony estéjén
Örökké áldanám,
Az édes apámat,
Az édes anyámat!

Szabolcska Mihály.

ÉDES ANYA.

Hol a hideg szív, a mely még ne telnék
Szelíd érzések csendes melegével;
Kiben nem támad egy-egy kedves emlék;
Ha édes anyát lát kis gyermekével?

Ki nem gondol a tavaszi napokra,
A gyermek-üdvre, mit leírni nincs szó:
Mikor pihent a ringató karokba',
Mint ringó ágon feslő zsenge bimbó . . .

S a meleg, védő, áldó szeretetre,
Mely első gyenge lépteit kisérte,
Mely ébren s alva őrködött felette,
S az imára, mely érte szállt az égre?

S a kis Jézusra, ki a szent estével
Leszállott hozzá szeliden az égből.
. . . Ha édes anyát lát kis gyermekével:
Kinek nem csordúl édes könny szeméből? . .

Lampérth Géza

KARÁCSONY.

Hogy véget ért egy napi munka
S egy hosszú esztendős robot.
Hogy itt van a szent este újra:
Sok régi emlék elfogott.
Bár gyermekéveimnek álma
Emlékeimmel felkeresne,
Bár álmom most valóra válna,
Bűbájos szép karácsony este . . . !

A havas utczán elbolyongok,
Köröttem szótlan emberek,
Lelkükre ültek szürke gondok,
Szemükbe nézni nem merek.
. . . Tán álmaimra sem lelek már,
Megyek tovább némán, sietve:
Álom reám többé sosem vár,
Bűbájos szép karácsony este?!

S az utcza mindig csendesebb lesz,
Megállok már . . . fáradt vagyok . . .
Majd enyhe fény tör a szivemhez:
Előttem fénylő ablakok.
A szent fa ott s két szőke gyermek,
Gond nem bánthatja egyiket se . . .
Almom talán nekik jelent meg,
Bűbájos szép karácsony este.

Mikor a sok mécses kigyullad,
A bú, gond nem talál helyet,
A ránczok lassan elsimulnak,
Hisz ma mindenki csak szeret . . .
. . . Megyek már kis szobámba mostan,
Almom tovább minek keresném?
Megyek . . . eleget álmodoztam
Bűbájos szép karácsony estén.

Siklóssy László.

KARÁCSONYFA-VÁSÁR BUDAPESTEN, A DUNAI ALSÓ RAKODÓPARTON.

A GYERMEKJÁTÉK ÉS A GYERMEKJÁTÉKSZEREK.

A mai lélektani kutatásnak egyik érdekes és sokat vitatott kérdése a játék minden emberi lélekben rejtőző ösztönének magyarázata. Mert játszik az ember öntudatra ébredése első pillanatától fogva haláláig s játékának csak a módjai és eszközei változnak, maga a játék utáni vágy nem. A mi a gyermeknek a bábú vagy az ólomkatona, az a felnőttnek a kártya, sakk, billiárd, az ezerféle társasjáték, stb. S mégis életünknek ezt a fontos elemét csak újabb időben vette komolyabb figyelmébe a tudomány.

A játék sokban hasonló a művészethez, sőt egyes modern eszthetikusok a művészetet is a játék egy nemének tartják, mert szerintük mind a kettőnek alapja az öntudatos önámítás. A kis leány pl. jól tudja, hogy a kedves babája nem élő lény s mégis játék közben úgy bánik vele, mintha csakugyan élne, — ép úgy, mint a hogy mi is tudjuk, hogy a színpadon történő dolgok csak a képzelet szülöttei s mégis oly érdeklődéssel, részvéttel nézzük, mint a valóságos megtörtént eseményeket. Ez az illuzió közös forrása a játéknak és művészetnek.

Némelyek a játékosztön magyarázatát az utánzási ösztönben találják. Ez azonban tévedés. Mert hiszen játszik a csecsemő gyermek is, a mely még nem tudja a szeme előtt lefolyó dolgokat megfigyelni s így utánozni sem. Mikor kis bölcsőjében azzal mulat, hogy a kezével-lábával hadonáz, nyilván nem az utánzás ösztöne sarkalja, hanem az izommunka vágya. Sorra próbálgatja izmait s mennél többet tud velök végezni, annál nagyobb a mulatsága. Később aztán öntudatra ébrednek érzékei is: először az izlés és tapintás, aztán a látás, hallás és szaglás. Ebben a korban a gyermek kedves játékszere a csörgő meg a tarka pojácza.

Ebből láthatjuk, hogy a játék rugója kezdetben csupán a testmozgás által szerzett fizikai kellemes érzés, az elme működése csak később járul hozzá, kezdetben fejletlenül, később mindinkább kifejlődve. Eleinte a játék csak izomgyakorlat, később járúl hozzá az érzékek gyakorlata. A gyermek minden játéknál a testi tevékenységből indul ki. Később is, mikor mulatsága már az értelmi működés terére jut, mesés és képes könyvében eseményeket, cselekvényeket kíván átélni. Az elmegyakorlat csak a későbbi korban lesz elemévé a játéknak. S ekkor érvényesül megfigyelő tehetsége: játékában azokat a dolgokat utánzza, a melyeket környezetétől lát. Ezért játszanak végig a fölcseperedő gyermekek olyan jeleneteket, a milyenek a szemük láttára szoktak lefolyni a valóságban: pl. iskolai órát, az orvos látogatását s ezért játszik a kereskedő fia kereskedőt, a vasutasé vasutasdit. Olyan dologról, melyről csak hallott a gyermek, de nem látta, — képzeletének élénksége mellett sem tud magának helyes fogalmat alkotni s azért ilyen dolgokat a játékába sohasem vesz fel.

A gyermek képzelete már élete harmadik évétől fogva szinte kimeríthetetlen. Élete gondtalanúl, játékban telik el, a játék életének egyedüli tartalma. Játszik, mikor öltöztetik, játékot csinál az evésből, a lefekvésből, szóval mindenből. A külvilág ezernyi benyomása ezernyi ötletet vonultat át agyán. A legcsekélyebb okból sírva fakad. Ha azokat a papirosdarabkákat, melyek a játékban pl. tortát jelképeznek, a szobaleány kisöpri, akkor kétségbeesése nem ismer határt, mert el van rontva egy illuziója s az ő egész lelki élete az illuziók körében mozog. A felnőtt ember mosolyog rajta, mikor a kis gyerek körülszaladgál a szobában s gőzmozdonynak vagy lónak, vagy automobilnak mondja magát, de a gyermek ebben nem talál semmi nevetségest, sőt neki ez egészen komoly dolog.

S mily kevés kell a gyermeknek arra, hogy illuziója teljes legyen! Egy kifeszített esernyőt kinevez lakásnak, ha karjára vesz egy kosarat, fejére kendőt tesz, ez neki már utazás. A saját személye neki a legjobb játékszer; pompásan eljátszsza a katonásdit, a nélkül, hogy fegyvere, egyenruhája volna. A fődolognak azokat az eseményeket és cselekvéseket tekinti, a melyekben részt vesz s a melyekben alkalma van szellemi és jellembeli tulajdonságait érvényesíteni: bátorságát, leleményességét, kitartását stb.

Mikor aztán az örökös játék, a céltalan erőgyakorlat nem elégíti már ki, akkor már komolyabb, a munkának legalább látszatával biró mulatságokra vágyik. Ez az a kor, a mikor a fiuk árkokat, sánczokat ásnak, homokból, hó-

KARÁCSONYFA-VÁSÁR BUDAPESTEN, A VÁMHÁZ-TÉREN. — Balogh Rezső fényképei.

ból házat építenek. S ekkor szereti meg azokat a nagyon sokféle és változatos játékszereket, a melyek valami munka elvégzésével s valami új dolognak az előállításával járnak; apró kövekből várat, templomot épít, papirosból képeket vagdal ki, — a kis lány pedig elkezd kötni, varrni, himezni. Legnagyobb öröme aztán abban van, ha a dolog sikerül neki. Ezért oly népszerűek a gyermek előtt az építő-szekrények, a melyeket soha meg nem un, mert egyszerre foglalkoztatják szemét, kézügyességét, agyát, gondolkozóképességét.

Ha a gyermek nagyon hamar elrontja a játékszerét, ennek a legtöbb esetben a játékszer az oka s nem a gyermek, mert vagy nagyon törékeny, vagy nem eléggé érdekes arra, hogy megszeresse. Ezért hamar megunja és félredobja, vagy épen elrontja. Ismeretes, hogy sokszor kíváncsiságból is elront egy játékszert, mert látni akarja, miből készült, vagy mi van a belsejében. Meg kell vallani, hogy az élelmes kereskedők elég sok olyan játékszert varrnak a szülők nyakába, a mely nem is érdemel jobb sorsot, mint hogy mielőbb összetörjék. Ezek közé tartoznak pl. az úri kényelem minden eszközével fölszerelt babaszobák, a vasuti állomás vonattal, sinekkel, mögötte emelkedő hegygyel, stb., — mert ezek először is hijával vannak minden jellemzetességnek, azután meg túlságos élethűségre való számításukkal lenyügözik, korlátok közé szorítják a képzeletet.

Igazuk van a paedagogusoknak, a kik többre becsülik az egyszerű, kezdetleges játékszert a nagyon komplikáltnál. Az egészen kis gyermeknek nagyon jó játékszer a gummibaba; kocsinak pedig teljesen jó egy szivarskatulya, melyre zsinórt kötöttek. Mikor aztán megfigyelése élesebbé válik, akkor már többet követel játékától s elvárja, hogy hasonlítson is ahhoz, a mit ábrázol. Mennél több alkalmat nyújt egy játékszer a gyermeknek az önálló cselekvésre, kombinálásra, új formák kitalálására, annál nagyobb a vonzóereje. De a nagyobb gyermek már nem hiszi el a homokrakásról, hogy ház, neki már az kell, hogy a mit épített, valamennyire hasonlítson is a házhoz.

Nagyon természethűnek kell lennie a babának, a mely a kis leányban szunnyadó anyai ösztönöket ébresztgeti. Úgy bánik vele, mint anya a gyermekével, ápolgatja, beczézgeti, ruhát, kötényt szab, csipkét horgol, ebédet főz neki. S ha a kis lánynak meg van a szép babája, játékszer dolgában teljesen ki van elégítve, legfeljebb még egy kis babakonyha kell neki főzőedényekkel, melyeket rakosgathat, tisztogathat, szóval a melyekkel gazdasszonykodhatik.

Bajosabb a helyzete a fiúnak, különösen abban a korban, a mikor már az ólomkatona gyerekes lett neki, de a nagyobb fiúknak való játékokkal, asztalos-szerszámmal, építő-szekrénynyel, gőzgéppel stb. még nem tud bánni. Ha a szabadban játszhatik, katonásdit, tornát, labdát, ha sárkányt eregethet, — akkor jól mulat. De ha a szobában kell maradnia, akkor hamar elúnja magát. E mellett a kis lány folyton anyja körül van, megfigyeli, mit csinál s utánozza, de a fiú kevesebbet van az apjával, nem utánozhatja annak napi munkáját s így ő neki nehezebb foglalkozást, mulatságot találni, mint hugának. Ezen a nehézségen tőle telhetőleg igyekszik segíteni a modern játékszer-ipar, de még mindig nem kielégítő eredménynyel, úgy hogy a szülőknek, a kik gonddal és értelemmel válogatják ki a gyermekeiknek való játékszereket, nem csekély fejtörésükbe kerül, míg olyasvalamit találnak, a mi a fiúnak igazi és tartós mulatságot szerez.

KARÁCSONY A FŐVÁROSBAN.

Egyetlen más ünnep sem gyakorol olyan hatást a fővárosi élet külső képére, mint a karácsony. S ez a hatás már jóval előre érezhető.

Még hetek választanak el az ünneptől, midőn egyik-másik kirakatban hatalmas termetű betük hirdetik már a «Karácsonyi vásár» leendő bekövetkezését.

S az efféle figyelmeztető szavak napról-napra szaporodnak a boltok kirakataiban, a hol egyszersmind tömegesen kezdenek megjelenni a mindenféle Mikulások, ördögök, lánczczal, seprővel; majd a mint ezek eltünnek, helyüket a a karácsonyra szánt ajándékok ezerféle fajtája foglalja el.

És mindez lassanként megmozdítja a főváros népét. Eleinte csak a rendes sétálók, jövőmenők állanak meg a fényesebb kirakatok előtt, de aztán mind jobban-jobban megszaporodik a járdák népessége: világosan látható, hogy ezeket már egyenesen a karácsony közeledése mozditotta ki meleg lakásaikból. Ezek már sokkal tovább és nagyobb figyelemmel vizsgálódnak, sőt némelyiknek valóságos gond tükröződik az arczán: ugyan mit is kellene hát venni?

Napokig, sőt hétszámra eltart ez a habozás, töprengés, s tán sohase lenne vége, ha a karácsony nem közelednék. De közeledik s választani kell! Ekkor aztán megindul a zarándoklás a boltokba, végbe megy a «karácsonyi vásár»

KARÁCSONYI VÁSÁR. — Linek Lajos rajza.

és soha nem látni annyi csomagvivőt az utczákon, mint most.

Nem kevésbbé élénk a Dunapart sem, nevezetesen a Központi Vásárcsarnoknál a rakodópart, a hol ilyenkor a felvidékről waggonszámra szállított sok ezernyi fenyőt árulják. A tél többi szakaiban meglehetős néptelen a Dunapart, kevesen nézik a viz fölött csapongó sirályokat, hanem a fenyővásár megint népessé teszi a környéket, akárcsak nyáron, a dinnyeérés idejében.

S a dinnyékben sem igen tesznek nagyobb válogatást, mint a zöldelő fenyőágakban. Egyiknek nagy kell, másiknak kicsiny, a harmadiknak középszerű. De végre mindenki megtalálja a neki valót s otthon aztán megkezdődik a fa felállításának, diszítésének nagy munkája.

De ha ez a munka nagy, még nagyobb mesterség a dolgot titokban csinálni, hogy a gyerekek idő előtt meg ne sejtsék s annál nagyobb legyen majd a meglepetés.

A meglepetés ugyan nem mindig sikerül, mert hiszen a gyermekek bizonyára észreveszik a dolgot, de nem baj, a czélt mégis elérik a szülők: óriási örömöt szereznek az apróságnak.

ALLISTER ÚR KARÁCSONY ÜNNEPE.

Amerikai történet. Irta Train Artur.

I.

Allister úr rosz kedvű volt. Az egész délutánt a klub ablakánál töltötte, honnan a karácsonyi ajándékokat vásárolni siető embereket nézegette. Hálát adott az égnek, hogy nincsenek gyermekei, kiknek falovakat, vagy teheneket kellene venni. Nem irigyelte azoknak az embereknek sorsát, a kik nehéz csomagokat czipelve, vidám arczczal igyekeztek hazafelé. Allister élete nagyobb részét a klubban, még pedig a klubb ugyanazon ablakánál s ugyanazon székben ülve töltötte el, melyet előtte atyja elfoglalt. Világos kék, álmos szemeiből valami különös szellemi erőt nem lehetett volna kiolvasni.

Karácsony estéje délutánján senki sem volt a klubban. Mindenki elhagyta a várost, hogy az ünnepeket rokonoknál vagy vendégszerető ismerősöknél töltse, s Winthropék, kikre Allister biztosan számitott, valami okból nem hivták meg. Pedig az utolsó perczig várta a meghivót, de hiába, s így most egyedül maradt.

Havazni kezdett, lassan, de sűrűen. Allister a bőr karszékben unatkozva azon tünődött, hol és hogyan töltse el karácsony estéjét? Ekkor a klub egyik szolgája lépett a terembe s a villamos lámpa gombját megnyomva, az ablakredőnyt lehúzta.

— Jöjjön ide, Péter, — mondá Allister a távozni akaró szolgához fordúlva, — van még valaki a klubban?

— Csak Tomlinson úr.

Allister kedvetlenül dörmögött valamit, majd így szólt:

— Péter! kérdezze meg Tomlinson urtól, nem akarna-e velem vacsorálni?

Péter néhány pillanat múlva azzal jött vissza, hogy Tomlinson úr a legnagyobb örömmel áll rendelkezésére.

— Természetesen, — dörmögé magában Allister. — Senki sem hallotta, hogy Tomlinson valamikor valamit visszautasított volna.

Allister ezután megrendelte a vacsorát s aztán unalmában az esti lapot vette elő.

A lap elején egy czikket pillantott meg, mely

KARÁCSONY ESTÉJÉN. — Rakssányi Dezső rajza.

a menhelyekről és börtönökről szólt. Allister a lapot az asztalra dobta.

— Menhelyek és börtönök! Mit írnak a lapok örökké menhelyekről és börtönökről? Hiszen ezek sokkal jobbak, mint a milyeneket a benne lakók megérdemelnek!

Erről eszébe jutott régi inasa, Wilkins, ki egykor fekete gyöngy melltűjét ellopta s a ki most bizonyosan valahol kedvére hivalkodik az elcsent ékszerrel. Ez a gondolat még jobban elrontotta kedvét. Szerencsére megjelent Péter s jelentette, hogy kész a vacsora.

*

Másfél óra mulva Tomlinson és Allister pompás vacsora után likőrös poharaikon keresztül bárgyú tekintettel néztek egymásra. Jól tele tömték magukat étellel-itallal s így egyebet nem is igen tehettek. Tomlinson sovány, vézna ember volt, ki mindent jobban akart tudni, mint más, s ezért Allister ki nem állhatta.

Hosszas hallgatás után Tomlinson szóba hozta az esti lapokban megjelent czikket a menhelyekről és börtönökről.

— Nos, a mi börtöneinket illeti, — mondá öntudatos hangsúlyozással, — ezek botrányos állapotúak! Az emberek össze vannak bennük zsufolva, mint a marhák, az élelmezés gyalázatos...

Allisternek több sem kellett.

— Ugyan mit beszél, Tomlinson? Mit ért maga ahoz? Menházaink és börtöneink nagyon jók. És ki fizeti a mesés nagyságú költségeket? Mi fizetjük; a bennük lakó gazemberek pedig, kik minket kirabolnak, ingyen élnek bennük. A «Tombs» nevű börtön sokkal jobb, mint a legtöbb másodosztályú európai szálloda. Ezt én tudom. Ne beszéljen nekem ilyesmiket.

— Persze, ha ön tudja, — mondá Tomlinson, kinek eszébe jutott, hogy a vacsorát Allister fizette, — akkor úgy is van.

— Meghiszem azt! — felelte Allister.

II.

Midőn ezután Allister a nagy körúton hazafelé ballagott, esni kezdett az eső. Allister felhúzta gallérját és kocsi után nézett. Éjfél régen elmult, ilyenkor pedig még New-York utczáin is alig akadt már egy-egy bérkocsi. Végre egy kocsit pillantott meg, mely lépésben a nagy körút felé tartott. Allister megállította a kocsit s lakását megmondva, átázott ruháival a járműben elhelyezkedett. E pillanatban egy ember a kocsi ajtaját felrántva, valami sulyos csomagot dobott Allister lábaihoz s szó nélkül mellé ült.

— Hajts! — kiáltá az idegen.

A kocsis habozás nélkül a lóra vágott ostorával. Az idegen csak most vette észre Allistert, ki hangos káromkodásra fakadva azt kiáltotta:

— Mit akarsz, gazember?

— Egy szót se! — szólt durván az idegen, revolvere csövét Allister homlokára nyomva. — Ha egyet mukkansz, fejbe lőlek!

Ez alatt a kocsi őrületes gyorsasággal haladt tovább. Midőn egyszerre síp éles fütyülése, majd lovak dobogása, végül pedig egy lövés durranása hallatszott. Ugyanabban a pillanatban a ló lerogyott, az idegen pedig az ajtón keresztül az utczára ugrott, hol rögtön futásnak eredt.

Mindez oly gyorsan történt, hogy Allister ámulatából csak akkor tért némileg magához, midőn egy rendőr kézi lámpását előre tartva, azt kiáltá:

— Fel a kezekkel!

Allister feltartotta a kezeit s a félig felfordult kocsiból, melyet az agyonlőtt ló maga után rántott, a kövezetre lépett. A kocsi mindkét oldalán egy-egy fegyveres rendőr, azonkívül pedig még két lovasrendőr állott.

— Semmi komédia, — folytatá a rendőr. — Csak fel a kezekkel; te pedig, Tamás add rá a karpereczet.

A meglepő kaland áldozata eddigelé nem szólt, most azonban ezt hebegte:

— Kinek tartanak engem? Tévednek. Nevem Allister.

A rendőrök nem tartották érdemesnek válaszolni.

A lóháton ült rendőrtiszt e közben leszállt s a kocsi belsejében kotorázott.

— Hát ez micsoda? — kérdé a kocsiból egy nagy csomagot czipelve az utczai villamos lámpa felé. Midőn a csomagot felbontotta, abból egy ezüst asztali készlet számos darabja gurult a kövezetre.

— Tessék! csak azt szeretném tudni, hol szokta az efféléket beolvasztani?

Most egy rabszállító kocsi állott elő, melyet két lovasrendőr kisért.

— Előre! — mondá Tamás rendőr, unszolását többszöri rúgással kisérve.

— Tessék beszállni, Allister úr, — folytatá gúnyos mosolylyal.

— Uram Isten! — kiáltá Allister, — hova visznek?

— A Tombs-ba karácsony ünnepre, — felelé Tamás nevetve.

III.

Allister urat, kinek fején kalap sem volt, a kocsi egyik sarkába nyomták. A kocsi ajtaja becsapódott. A gyalogos rendőrök a kocsi hátsó részén levő ülésekre kapaszkodtak, mire a kocsi gyors ügetésben elindult.

Allister, ki teljesen átázott lábait a kocsi fenekén heverő szalmába dugta, belátta, hogy ezekkel az alantas rendőrökkel hiába beszél, s így abban bizott, hogy helyzetén csakis egy magasabb rangú hivatalnok fog segíteni, ki őt rögtön szabadon bocsátja.

A kocsi nemsokára megállt egy ház előtt, s Allistert egy homályos szobába kisérték, melyben egy álmos képü rendőrtiszt az iróasztalon heverő irományok közt lapozgatott.

— Kit hoztatok? — kérdé a rendőrtiszt Allister kisérőihez fordulva.

— Egy kétemeletes embert, — felelé az egyik rendőr.

Megjegyzendő, hogy az amerikai rendőrség két emeletes embereknek a legveszedelmesebb betörőket nevezi.

— Bérkocsiban akart elillanni, — magyarázgatá Tamás, — és csak nagy nehezen csiphettük el. O'Halloran lelőtte a bérkocsi lovát s a kocsi felfordult és darabokra tört. A társa elmenekült, mielőtt fülön foghattuk volna.

— Nézze meg ezt az embert, Cathy! — mondá a rendőrtiszt egy a szoba homályában álló rendőrhöz fordulva.

A rendőr Allisterhez lépett és szemügyre vette. De alig nézte pár pillanatig, midőn örömtől sugárzó arczczal kiáltott fel:

ALLISTER FELTARTOTTA KEZEIT.

— Ez aztán szerencsés fogás volt! Tudják-e, ki került hurokra? Ez itt Fatty Welch...!

IV.

Hogyan élte át Allister az éjszakát, ezt maga se tudta volna megmondani. Alig hogy világos lett, a börtönőr zárkájába lépett s így szólt:

— Keljen fel, itt a reggelije.

Allister szemeit dörzsölte. A börtönőr bezárta a vaspántos ajtót s az asztalon egy bögre forró kávét s egy fél kenyeret hagyott hátra.

Allister felkelt. Egy kis fejfáját kivéve, elég jól érezte magát. Sőt nagyon éhes is volt. A pléhbögrében levő folyadéknak nem volt ugyan kávé-szaga, de azért megitta, a kenyér pedig annyira izlett neki, hogy az egész jókora darabot megette. Mellénye zsebében kotorászva, onnan egy kissé megrongált, de azért még használható szivart vett elő s erre rögtön rá is gyujtott.

— A zárkákban tilos a dohányzás! — kiáltá most a zárka kis ablakánál álló őr. — Add ide a szivart!

S Allister, kivel a klub komornyikjai csak félhangon mertek beszélni, szivarját az ablak vasrácsozatán át odaadta az őrnek, ki azt rögtön szájába dugva, gunyosan azt mondá:

— Boldog ünnepeket, Fatty!

V.

Fél óra mulva Tamás és bajtársa a zárka ajtajához mentek. A sikerült fogás részleteiről valamennyi reggeli lap hasábokat irt. Fatty Welch a híres betörő, kit hónapok óta kerestek, végre hurokra került! Tamás nagyon jó kedvű volt. Jó reggelt kivánt Allisternek s arra kérte, hogy fáradjon vele a vizsgáló bíróhoz.

Allister, ki soha életében ezelőtt börtönt belülről nem látott, elámult arczczal követte a két rendőrt. A biró ajtaja előtt fegyveres börtönőrök mellett különféle gonosztevők ültek. Mindannyian hasonló járatban voltak, mint Allister, azzal a különbséggel, hogy ők legalább tudták, miért kerültek ide.

Végre Allisterre került a sor, kit két őr a biró elé vezetett.

— Ki ez? — kérdé a biró az előtte fekvő irásbeli jelentést futólag áttekintve. — Vagy úgy! Fatty Welch! Igen, már olvastam róla a a reggeli lapokban. Nemde szökés közben egy bérkocsiban fogták el, czinkostársa pedig megmenekült?

Ezután Allisterhez fordult, a ki rongyossá tépett kabátban állott előtte s hivatalos komolysággal azt kérdé:

— Van-e védője?

Allister nem felelt. Ha kilétét elmondja s rögtöni kihallgatását kéri, az ujságok az eseményt különféle megtoldásokkal legott dobra ütik.

Nem; inkognitóját minden áron fenn kell tartania, mert nem akar köznevetség tárgya lenni.

— Önt rablás miatt fogták el — folytatá a biró — azonkívül más büntettek miatt is már régóta keresik. Mit válaszol ezekre.

— Semmit sem mondok — felelte Allister alig hallható hangon.

A biró megint Tamás rendőrhöz fordult:

— Semmi kétség a fogoly személyazonossága iránt? — kérdé a biró.

— Semmi! — felelé Tamás határozottan. — A dolog úgy történt, hogy véletlenül fogtuk el. Lesben álltunk egy a második körüton dolgozó betörőre s e helyett emez került hurokra. Ezelőtt már két hónappal Filadelfiából táviratot kaptunk, melyben arról értesitettek bennünket, hogy a gazficzkó New-Yorkba utazott. Hetek óta hiába kerestük, mig végre tegnap véletlenül kézre került. Tessék itt a sürgöny a személyleirással, fényképet nem küldtek, de azért semmi kétség, hogy ő az...

A biró a sürgönyt, majd pedig Allistert nézte.

— Úgy látszik, hogy rendben van. De hát az a nyakon levő sebhely, a melyet a sürgöny emlit, a személyleirásban, megtalálható-e a foglyon?

Tamás elpirult.

— Azt bizony nem néztük!

— Fordulj meg, Welch, hadd nézzük meg nyakadat — mondá a biró.

Allister kezét nyakára téve, megfordult.

Ezelőtt két évvel a nyaka tövén egy kelés támadt és ennek sebhelye most is meglátszott.

— Semmi kétség! — mondá erre a biró.

— A kihallgatást jövő hétfőig elhalasztjuk, a vádlott addig a börtönben marad. Kisérjék vissza zárkájába.

Allister most már mint vizsgálati fogoly szigorúbb őrizet alá került.

— Hova is tegyem ezt a ficzkót? — mondá a fogházigazgató, miután Allistertől tárczáját, aranyóráját s arany inggombjait elszedték. — Tegyük a veszedelmesek folyosójába!

— He! őr! — ezt az embert az első emelet első számú zárkájába vigye.

Az őr Allistert karjánál fogva emeleteken fel és le, számtalan folyosókon végig egy óriási vasajtóval elzárt külön sikátorhoz vezette. Végre egy zárka előtt megállva, annak vaskeretü gránitkő ajtaját kinyitotta.

— Kelj fel, Davidson Jakab, — pajtást hoztam neked — kiáltá az őr tréfásan a benn ülő fogolynak.

Allister fejét meghajtva belépett, az őr pedig bezárta az ajtót. Ekkor a zárka régi lakója az ágyból felkelve, szemeit a jövevényre szegezte, majd csodálkozva kiáltott fel:

— Allister úr!

Wilkins volt, Allister egykori komornyikja.

Nehány perczig egyikök sem szólott.

— Sajnálom uram, — kezdé aztán Wilkins — hogy önt itt kell látnom. Tessék helyet foglalni!

Allister gépiesen az ágy szélére ült.

— Ön is itt van, Wilkins?

Wilkins keserű nevetésre fakadt.

— Igen; mióta öntől elkerültem, mindenféle bajba keveredtem. Öt esztendőt kaptam. Csak azon örülök, hogy uraságodat oly jó szinben láthatom...

— Remélem, — felelé Allister — hogy nem a feketegyöngy melltű keverte bajba, hiszen a mint tudhatja, fel se jelentettem...

— Szó sincs róla, uram. A dolog egészen másképen történt, meg aztán ha valaki görbe útra jutott, rendesen nagyon el szokott tévedni. De bocsánatot kérek uram, hát ön hogy került ide s mivel vádolják?

Allister az egész esetet tüzetesen elmondta. De Wilkins megcsóválta a fejét s jóakaratúlag így szólt:

— Bocsánatot kérek, de ezt nem fogják elhinni, valami ügyesebb dolgot kell kieszelni. Ezt az esküdteknek hasztalan beszélné...

Allister felugrott az ágyról s azt kiáltá:

— Mit merészel mondani? Mit gondol felőlem tulajdonképen?

— Ne tessék haragudni. Eszem ágában sem volt, hogy tán nem az igazat akarja megmondani... De egyelőre tán a kezét és arczát jó lenne megmosni, mert csupa sár és piszok...

Allister egykori szolgája tanácsát követve, megmosdott.

— Ez jól esett! Nos fiam, Wilkins, csehül vagyunk. De mindent el fogunk követni, hogy egymás baján segitsünk. Ha én szabadulok meg előbb, akkor rajtad segítek; és viszont. Nos, mit tegyünk most? Tudod, én ily helyen még sohasem voltam...

— Ez már beszéd, uram — felelé Wilkins. Ki a védője?

— Még nincs.

— Minden az ügyvédtől függ — folytatá Wilkins. — Itt van Ebstein, Sullivan és Kemp, mindmegannyi körmönfont ficzkó, de ezeknek mindig pénz kell. Legjobb lesz egy tisztes külsejü öreg ügyvédet, afféle jó családapát kikeresni; ennek ősz haja többet ér, mint ama jogcsavarók órákig tartó védbeszédei.

— Úgy van, — mondá Allister.

Wilkins pártfogása révén Allister irószerekhez jutva, Potter úrnak, családi ügyvédének hosszú levelet irt.

Most a börtön kápolnájának harangja szólalt meg, mire a foglyokat kettesével a számukra fentartott székekbe kisérték, hol azonban egymással nem beszélhettek s egymást nem is láthatták.

— Karácsonykor — mondá Wilkins, midőn mindketten ismét visszajutottak a zárkába — az ebéd nem szokott rosz lenni. Kiváncsi vagyok, mit adnak?

— Nagyon éhes vagyok, s megennék bármit, — felelé Allister.

Pontban tizenkét órakor elhozták az ebédet, mely sült marhahúsból és pulykapecsenyéből állt. Főzeléknek sárgarépát adtak. Ez pedig az egyetlen étel volt, melyet Allister máskülönben a világért sem tudott volna máskor megenni, de most jóizűen elköltötte.

Egy óra felé ismét megszólalt a fegyházi harang.

— Mi az ördög ez már megint? — kérdezte Allister.

— A délutáni istentisztelet.

Wilkins alig ért rá ezt felelni s máris egész sereg fiatal hölgy tódult a folyosóra. Mindegyiknek zsoltár volt a kezében, ebből éneklettek, majd egy pap szónoklatot mondott s ismét zsoltár következett. Az egész szertartás másfél óráig tartott. Allister ezalatt alig birt magával dühében és épen nem volt imádkozó kedvében.

— Félóra mulva másik istentiszteletben is lesz még részünk, — biztatta Wilkins jóindulatúlag.

Allister mérgesen felugrott s a kis ablakhoz lépett, a mely ekkor hirtelen kinyilt s egy fiatal karcsú nő állott előtte, kezében virágcsokorral. Mielőtt Allister félreugrott volna, a hölgy nyájasan rámosolygott.

— Szegény ember, — mondotta. — Mennyire sajnálom önt, hogy itt kell töltenie a szép karácsonyi ünnepet! Fogja ezt a virágot, fel fogja kissé viditani komor czelláját.

E szavakkal a meglepetésében szólni sem tudó Allister markába nyomta a bokrétát.

— Mi a neve? — kérdezte aztán a hölgy.

— Welch vagyok! — kiáltott Allister dühében magánkivül.

— Isten önnel, Welch — mondta kenetteljesen a hölgy. — Tudom én, hogy maga nem igazán rosz ember...

Wilkins az alatt csak úgy hempergett az ágyán s a hasát fogta nevettében.

— Uram Isten! Uram Isten! No de ilyet! — kiáltotta a nevetéstől fulladozva.

Másnap reggel Wilkins nagyon zavartnak és izgatottnak mutatkozott. Alig evett a reggeliből s időnkint megindultan mosolygott egykori gazdájára. Aztán a zsebéből előkotorászott egy piszkos zálogczédulát s odaadta Allisternek.

— Itt van, uram, a zálogczédula a tűjéről. Sajnálom, hogy elloptam.

Allister meg volt hatva, mikor a czédulát átvette s barátságosan kezet szorított Wilkinsszel.

Egy börtönőr ment végig a folyosón s bekiáltotta a szobákba azok nevét, a kiknek e délelőtt meg kell jelenniök a biróság előtt. Köztük volt Allister, azaz hogy Fatty Welch is.

— Isten önnel, — mondá Wilkinsnek. — Sajnálom, hogy bünösnek vallotta magát s így nem tehetek önért semmit, ha kiszabadulok. De hát mért is nem tagadott?

— Megvolt erre a magam oka — felelt Wilkins. — Azt akartam, hogy ügyemet intézzék el mennél hamarább. Nem akartam, hogy megtudják, ki vagyok és hogy Filadelfiából jöttem New-Yorkba, mikor elfogtak. Azért vettem fel a Davidson nevet s készségesen leülöm ezt a kis büntetést, csak ne firtassák tovább a dolgaimat.

— Maga legalább a saját tetteiért van itt — sóhajtott Allister. — De én a más bünéért szenvedek. Talán még el is itélnek. Mert hiszen maga se tudhatja, nem igazán én vagyok-e Welch?

— De bizony tudom, nem is fogják Welch helyett elitélni.

— Honnan tudja oly biztosan?

— Mert én magam vagyok Fatty Welch, — felelte Wilkins.

V.

Másnap reggel Allister urat, a főváros legelső klubjának százezer dollár évi jövedelemmel rendelkező tagját, két fegyveres börtönőr a vizsgálóbiró elé kisérte.

Allister nem csekély ámulatára a biró mellett az öreg Pottert, a családi ügyvédet látta ülni.

A tanuk padján Tamás rendőr és még néhány más rendőr foglalt helyet.

— Welch, lépj előre!

Potter ügyvéd fejével jelentőségteljesen intett a birónak, a ki most Tamás rendőrhöz fordulva, így szólt:

— Ez az ön foglya?

— Ez az, mindenesetre...

— Fel van mentve! — mondá a biró.

Potter ügyvéd kezet fogott a bíróval, ki kedélyesen mosolyogva intett Allisternek:

— Ezek után jó viseld magadat, Welch. Ez egyszer nem bántalak, de ha még egyszer ide kerülsz, a következményekért nem állok jót. Eredj haza!

Potter ügyvéd valamit sugott a bámészkodó rendőröknek, a kik tisztelegtek, azután pedig Allistert kivezették a börtönépületből.

A mint aztán elrobogtak egy zárt automobilban, a mely az épület közelében várakozott rájuk, Potter úr mosolyogva így szólt:

— Ugy-e jól csináltuk? Senki sem fogja az ön esetét megtudni!

*

Hét óra volt, midőn Allister mint rendesen, megjelent a klubban. A legtöbb úri ember karácsony ünnepi kiránduláséról már visszatért s a viszontlátás örömére vigan pezsgőzött.

— Hé, hollá, Allister! — kiálták. — Hogy mulattál? Winthropéknál voltál? Igyál!

— Nem — felelé Allister. — A városban maradtam. Valami különös dolgom akadt. Hé, pinczér, hozzon valami jobbféle pezsgőt és szivart.

E pillanatban Tomlinson lépett a terembe.

— Képzeljétek csak — kezdé Allister, miután a harmadik pohár pezsgővel jó kedve ismét visszatért, — Tomlinson azt állitja, hogy az amerikai börtönök roszul vannak berendezve, hogy az embereket ott koplaltatják, és több efféle. Nos, egy szó sem igaz belőle; mind ez csak mende-monda. Én határozottan azt állitom, hogy börtöneinkben sokkal jobb a koszt, mint sok másodrendű európai szállodában!

AZ ŐR A SZIVART RÖGTÖN SZÁJÁBA DUGTA.

A BIRÓ ALLISTERHEZ FORDÚLT, A KI RONGYOSSÁ TÉPETT KABÁTBAN ÁLLT ELŐTTE

HELIKONI ÜNNEP.

A Magyar Tud. Akadémia gróf Teleki-pályázatán száz aranynyal jutalmazott vígjáték. Irta *Prém József*.

A jelen nehéz küzdelmei közül menekülést kereső lelkünk boldog meghatottsággal időz azokban a szebb korszakokban, mikor az elődök a komoly és szent czélokért oly lelkesedve harczoltak. S önkéntelen támad bennünk a hála érzése minden törekvés iránt, mely e naiv, szinte gyermeki kort édes hevületeivel, nemzeti önérzetben való föllobbanásával ismét megelevenîti előttünk. Berzsenyi Dániel, Kisfaludy Sándor, Pázmándi Horváth Endre, Pálóczi Horváth Ádám, Dukai Takács Judit és a keszthelyi gróf, virágzásnak induló irodalmunk lelkes Maecenása egyszerre a szinpadon: szinte sok is a jóból és mégis kellemes és jóleső. Rég elhervadt ifjúságunk mámoros álmait idézik föl e nevek, mikor dörgő hangon szavaltuk a «rút sybarita váz» at és mindegyikük azt hitte, hogy az ő kegyetlen szerelmeséről zengte édes-bús dalait Himfy.

Ezt a milieut szerezte meg *Prém József* «*Helikoni ünnep*» czímü darabjához, melyet a Magyar Tud. Akadémia a Teleki-díjjal koszorúzott. Sajnos, a költőt egy meggyökeresedett előítélet kissé félrevezette; mind erősebbé válik ugyanis az a hit, hogy az Akadémiától pályadíjjal kitüntetett drámák nem alkalmasak a szinpadra, sőt közönségesen meg is buknak. Hogy e fenyegető sorsot elhárítsa magáról,

a pályanyertes szerző átdolgozta, sőt úgy látszik nagyon is átdolgozta darabját, úgy hogy végre igen kevés maradt a jutalommal kitüntetett eredetiből, hanem lett a «*Helikoni ünnep*» tánczos, zenés, intrikás vígjáték. Mint ilyen, értékben nem gazdagodott, de még mindig megtartotta vonzó és kedves milieujét és hazafias irányzatát; ebben az irányzatban lehet némi szándékosság abból a fajtából, melyet Kisfaludy Károly első darabjában maga is lenézőleg kárhoztatott, de épen a mi napjaink a legkevésbbé alkalmasak arra, hogy éles és hajszálfinom megkülönböztetést tegyenek a mélyen átérzett és fennen hangoztatott honfiérzés szánemű árnyalatai közt.

Maga a darab s a mi a gerinczét tenné, a cselekvény, sokat szenvedett az átalakítás folyamán. Kúsza szálait kibogozni vagy simán lebonyolítani meg sem kíséreljük. Csak nagyjában s a fő vonásokat próbáljuk visszaadni. Festetich György, a keszthelyi gróf, két érzés hullámai között hányódik; magyar szive honosaihoz vonja, nevelése még a német kultura hivei között tartja. Egyelőre felette áll mind a két küzdő pártnak, mint Escalus fejedelem a Montaguk és Capuletek fölött; s oly pontosan jelen meg végszóra ő is a legnagyobb czivakodás közben igazságot tenni, mint a böles veronai. Már most a magyarság, élén a költőkkel, főleg a Malvina álnév alatt szereplő Dukai Takács Judittal és a németség, melyet szerencsére egy csomó hígvelejű professzor és egy ledér asszony képvisel, azon van, hogy a keszthelyi szép kastélyban magának biztosítsa a hegemóniát. De a harcz nem az öreg gróf szabad választásán, vagy a két kultura szabad versenygésén múlik, hanem magyar részről Malvina, német részről Perpetua asszony kaczérkodásain a léha és csélcsap László gróffal, az öreg kegyelmes úr fiával. Ehhez nem kellenének a magyar költők, mondhatná a szives, de kényes érzésű olvasó. Igaz, viszonozza a szerző, de én meg nem mondhatok le művem egyetlen értékes eleméről. — A harcz soká tart és számos epizóddal van tarkítva; fát ültetnek el, juhásztáncot járnak, eléneklik 1817-ben Ányos híres versét, a *Kalapos királyt*, mely II. József császárt gúnyolja, holott ezidőtájt egészen más bajuk volt a magyaroknak, mint a rég elfelejtett szerencsétlen és koronátlan uralkodó; aztán gúnydalt költenek a német főprofesszorra, a kinek a felesége, Perpetua, találkát adott éjjel a fiatal grófnak, a költői lelkű Malvina pedig berugatja a tanárt, stb., stb. Mikor aztán túlságosan derült állapotban térdel az isteni Malvina előtt, akkor belép ismét a gróf és elkergeti összes német társaival együtt. A kegyelmes úr nem igazságos, hogy ezt teszi; s ő soha meg sem tette volna, de idézzük Kisfaludy Károlyt: «Győz a magyar s tapsra ez ott fenn elég.»

A Nemzeti Szinház a magyar szerző ügyét felkarolván, jeles előadást produkált s míg a darab jobb tulajdonait erősen megvilágította, gyengéit óvatosan tompította. *Lenkei* Hedda asszony Malvina szerepét oly jól játszotta, hogy elhittük neki a szellemes költőnőt is, a merész cselszövőt is. *Náday* öreg grófja méltósággal és nemes szivósággal van tele. *Gál* jeles figurát alkotott a német archonból (igazgató), *Hegyesi* Mari ennek a feleségét elragadó szépséggel és okos tudatossággal ábrázolta. A költők egészen üres statiszta-szerepére *Gyenes* (Berzsenyi), *Mihályfi* (Kisfaludy S.), *Bakó* (P. Horváth Ádám) és *Hetényi* (Pázmándi Horváth) vállalkoztak. Kisebb föladat jutott még néhány jeles művésznknek. Ez a fényűzés a szereplőkkel, rendezéssel, kiállítással, nagyot lendített Prém József darabjának sorsán. —*n.*

ISTÓK JÁNOS PÁLYAMŰVE.

LIGETI MIKLÓS PÁLYAMŰVE.

RUDOLF TRÓNÖRÖKÖS SZOBRÁNAK PÁLYAMŰVEI.

A RUDOLF-SZOBOR-PÁLYÁZAT.

Molnár Viktoré, a vallás- és közoktatásügyi miniszterium lelkes buzgalmú tanácsosáé az eszme, hogy a magyar nemzetnek a fájdalom oly korán elhúnyt trónörökös iránt érzett szeretétét és emléke iránti kegyeletét a magyar fővárosban díszes emlékmű hirdesse. Az Uránia tudományos egyesületben pendítette meg Molnár Viktor a szobor-állítás eszméjét s fölszólalása országszerte olyan visszhangra talált, hogy a szükséges pénz aránylag igen rövid idő alatt összegyült, a pályázatot kiirhatták, s már a pályamunkák is láthatók az Uránia tudományos szinház téli kertjében.

A pályázaton két ismert fiatal művész versenyez: *Istók* János és *Ligeti* Miklós. Az első katonai díszben mutatja be a trónörököst, a mint daliás magatartásban egy hosszas alakban képzett talapzat végén áll s tekintetét a messze távolban legelteti. Komolyság és nyugalom jellemzi a gondosan mintázott alakot.

Ligeti Miklós intim mű alkotására törekedett. A trónörököst mint vadászt ábrázolja, ki örömét találta a férfias szórakozásban s puskával vállán sokszor megjelent hű magyarjai közt, hogy részt vegyen egy-egy ilyen sport izgalmaiban. Így mutatja be őt Ligeti pályaműve.

A talapzat *domborműve* mindkét pályaművön az 1885-iki országos kiállítás megnyitását ábrázolja; azét az emlékezetes kiállítását, melynek — mint mindnyájan tudjuk — Rudolf trónörökös volt védnöke.

A két pályamű az Uránia tudományos szinház téli kertjében látható. Az érdeklődők, az előadások idejét kivéve, mindenkor megszemlélhetik.

EGYVELEG.

* **A legnagyobb ágyúgolyó,** — melynek sulya 1300 kilogramm — Krupp esseni gyárában az orosz kormány számára készült. A hozzá való ágyú, szintén a világ legnagyobb ágyúja, a kronstadti erődben van felállítva. Minden lövése 7200 koronába kerül.

* **A japán katonai szemlék** s egyéb ünnepélyek alkalmával a mikádó előtt két testőr egy tükröt s egy meztelen kardot visz. A tükör azt jelenti: «ismerd meg önmagadat, légy tiszta és ragyogó,» a kard pedig: «légy erős.»

* **A legtöbb elmebeteg** Londonban a munkás osztályból kerül ki, utánuk következik az irótollal dolgozó emberek osztálya.

ITÁLIA.

Berzeviczy Albert néhány év előtt megjelent ily czimű könyve most második kiadásban hagyta el a sajtót. A könyv első megjelenésekor nemcsak nálunk talált széleskörű olvasóközönségre, hanem német fordítása révén külföldön is nagy figyelmet keltett. Azóta a szerző újból s újból fölkereste Itáliát s ez útjairól újabb és újabb tanulmányokat irt, tetemesen megbővítve a könyv tartalmát. Ily új fejezet a második kiadásban hét van, valamennyi úgy magvas tartalmánál, mint iróí formájánál fogva méltó a többihez. Az új kiadásban a szerző a régi kiadás anyagán lényeges változtatásokat nem tett, de megváltoztatta az egyes leirások sorrendjét. Most oly rendbe szedte a sorozatot, hogy az egy ideális utazásnak felel meg, a mely Veronából indul ki, Velencze felé veszi irányát, aztán lemegy az Adria mentén, átcsap Nápoly vidékére s majd Róman, Firenzén, Génuán, Milanón át tér vissza Mantuába.

A jeles könyv minden során a renaissance mivelődés és művészet iránti lelkesedés vonúl át, a mely melegséget ad hangjának a nélkül, hogy itéletének józan komolyságát befolyásolná. Ebben erős támogatásra talál széleskörű ismereteiben s emelkedett felfogásában mindazon dolgokról, melyek Itáliában szeme elé tárulnak. Némely fejezetben kiváló természetfestőnek is bizonyul, a ki friss szemmel és fogékony lélekkel tud gyönyörködni abban a szép környezetben, melybe Olaszország művészi kincseit a természet kedvelése helyezte. Mindent összevéve, Berzeviczy e könyve magasan kiemelkedik a karácsonyi könyvpiacz tömeges termeléséből s mindenki, a ki Olaszország s az emberi nem fejlődésének egyik legnevezetesebb kora, a renaissance iránt érdeklődik, élvezettel és tanulsággal forgathatja. A könyv kiadója, a Franklin-Társulat gondoskodott a kiállításnak fényéről; százkilenczvenhárom gondos kivitelü kép diszíti a 33 ívre terjedő kötetet, finom papirosa, szép nyomása és kötése pedig a magyar iparnak nagy haladásáról tanuskodik. Ára a becses könyvnek 12 korona.

A következőkben mutatványúl közöljük a könyv egyik szép fejezetét.

NÁPOLY.

(1903.)

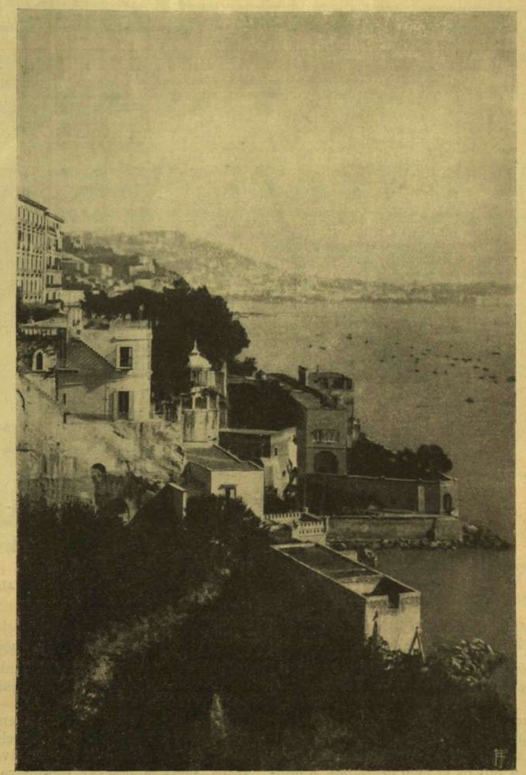
Olaszország szeszélyes tündér; némely bájait nem tárja föl a megszokott kéjutazási évadok közönséges utasainak, hanem azok számára tartogatja, a kik elszánt lovagokként indulnak el meghóditására s a nyári hőség minden poklain keresztül közelítik meg.

Nápoly szépsége is, különösen szinpompája nyári napok alkonyain éri el tetőpontját. A hegyek káprázatos ibolyaszinéhez, a tenger azur sikjához, a város izzó, aranyos tömegéhez előtérül a buja nyári növényzet legmélyebb, legtelitettebb szinei szolgálnak, a melyek egyesülve a piniáknak és a temérdek virágzó cserjének és fának szinte bódító illatával, minden érzékünket mámorba ringatják. Nyáron inkább, mint bármely évszakban illik rá Nápoly egére az, a mit a XVI. század kezdetének poétája, Irpino di Parma énekelt róla:

«Napoli gentile ove dal cielo
Prese Madonna il bel corporeo velo.»

(Azur palásttal ki más fedte be
A Madonnát, mint Nápoly kék ege.)

Egy alkonyati sétakocsizás föl egészen a Posilipo nyergéig, a honnan már Baja partjait s Procida és Ischia szigeteit is láthatjuk és onnan ismét vissza egész a Via di Caracciolóra, Nápoly egész nyári életét föltárja előttünk. A mit Lamartine mond, hogy Itália a halottak földje, az sehol olyan csattanós czáfolatot nem talál, mint itt; sehol annyi hangos életöröm és természetélvezet nem környez, mint ezen a gyönyörű úton. A tükörsima öblöt ezer hófehér csónak és apró vitorlás hajó borítja, az útmenti sörházakat és csárdákat a zajosan mulatók egész tömege lepi el s a csilingelő villamos vasút még mindig újabb csapatokat szállít föl, miközben az előkelő lassúsággal haladó úri carrozzák őrült gyorsasággal hajtó alacsony kétkerekű kocsikákkal találkoznak minduntalan, rajtok háromnégy ember ül egy sorban összeékelve, úgy, hogy minden zökkenésnél a kibukás veszélye fenyegeti egyiköket. Vasárnap délután még az árvaházak növendékeit is erre sétáltatják; a fiúk Bersaglieri-ruhába vannak öltözve, tollaskalappal, még kis fapuskát is viselnek vállukon s az előlhaladó csapat lelkeszakadtáig fújja a trombitát s veri a dobot, mert Nápolyban már a gyermekekben is megnyilatkozik az a fanatikus kötelességérzet, a melylyel itt ember és állat egyaránt a maga hatáskörében és a maga módja szerint hozzájárúlni igyekszik a példátlan utczai zaj növeléséhez, s a melytől indítva az utczai árusok egész áriákat énekelve kinálják megvételre portékáikat.

A POSILIPO LEJTŐJE NÁPOLYBAN.

De a legvidámabban lüktető élet zaja sem vonhatja el Nápolyban lelkünket egy perczre is a természet csodaszerű szépségeinek hatása alól, sőt inkább csak azt érezteti velünk, hogy ily zajos életöröm csak egy paradicsomi természet ölén ütheti föl tanyáját. Ha magunk mögött hagytuk a Posilipo útjának azt a pontját, a meddig a házak és kertek öve terjed, azon túl, a part és a szigetek további körvonalaiban már egészen a mythos világa tárul elénk; és ha visszajövet meg-megállunk az út egyes hajláasainál s lenézünk azokba a kis sziklaöblökbe, melyekhez a szárazföldről nem, csak a tenger felől, csónakon lehet eljutni s melyek fölött a meredek lejtőt födő hatalmas pinia-erdő sötétzöld lombjai úgy hajlanak össze, mintha valami mysterium rejtekhelyét akarnák elfödni, azokban is a hitrege vagy az emberi ósk or valami jelenetének szinterét véljük látni. Hogy a csalódás teljes legyen, egy ilyen öbölben néhány fiatalember az alkony félhomályában fürdéshez látott; vigan hánykolódnak a mohos sziklák közt a kék vizben, a maguk ruhátlan természetességében a szabad természet ölén, mintha Odysseust és társait látnók a Phaeakok szigetének partjai körül, vagy mintha még benne volnánk a paradicsomban, a mely talán nem is veszett el ránk nézve, megvan most is — olasz földnek hívják s róla már 1800 év előtt Plinius elmondta, hogy «haec est Italia Diis sacra» — ez az Istennek szentelt Itália!

Az olasz természet nyáron is megtartja a maga klasszikai jellegét; mint tájkép nem hódol a modern irányoknak: nem szinfoltokból és fényhatásokból alakul, meg van rajzolva becsületesen, erőteljesen, a fák lombkoronája is tömör, határozott körvonalakban válik el az égtől. A kertalakító művészet is alkalmazkodik a természetnek ehhez a «stiljéhez»; az olasz kertészet becsülésre méltó virtuozitással hoz létre mindent, a mit kertben szép gyep nélkül létrehozni lehet. A nápolyi Villa Nazionale már épenséggel minden lépten-nyomon elárulja a klasszikai talajt; fái csodaszépek, de ebben a kertben a márványnak majdnem akkora szerep jut, mint a növényzetnek; görög templomok, antik és renaissance-szobrok márványutánzatai, római formájú kőpadok szegélyezik az utakat és foglalják el a terek, sőt a virágágyak közepét is.

A nyári utazó egyébiránt fokozott rokonszenvet érez a márvány iránt; csodáljuk, szeretjük, irigyeljük elpusztíthatatlan hidegségét! Mennyi szépség és ifjuság, mennyi életerő és életöröm, a melynek élő mintája elfonnyadt, eltorzult, elporladt, van ilyen hideg márványban megörökítve! És csak a vak vagy az érzéketlen mondhatja, hogy ebben a márványban nincs élet. Ilyenkor nyáron, mikor a Museo Nazionale hatalmas csarnokaiban nem tolongnak Baedekeres utazók, nem daráljuk betanult magasztalásaikat fizetett Cicerónék, mikor csak egy-két látogató vagy munkás lépte kong meszsziről, ebben a csöndes, ünnepélyes magányban a szemlélő előtt életre kelni, megnyilatkozni látszik az óvilágnak ez a pazar márványöröksége, melyet a történet temetőjéből: az olasz föld gyomrából szedtek össze. Egész életeket mesélnek el ezek a szobrok, a miénkhez teljesen hasonló érzelmeket, s azzal a fölényes, derült nyugalommal, mely az erők egyensulyá-

A NÁPOLYI VILLA NAZIONALE.

nak sajátja s az emberi méltóság legfönségesebb kifejezése, látszanak kérdezni tőlünk, hogy vajjon miben vagyunk jobbak és különbek náluknál? Oly jól ismerjük mindezeket az alakokat és arczokat, melyeknek képmásai kiméletlen, gyakran kegyetlen realizmusukkal a művészet római korszakának talán legbecsesebb emlékei; s a mit ők el nem beszélnek, a mindennapi élet kedvteléseit és foglalkozásait, fényüzését és perverzitásait, azt elmondják a pompejii frescók és mozaikok.

Mennyivel más szemmel nézhetjük ma az ókor emlékeit, mint nézte a renaissance, a mely nem ismerte Pompejit, nem Herculanumot, nem mindazt, a mit a kutatás azóta feltárt! Megismerésünk óriási mértékben gyarapodott, de a csodálatnak az a naiv üdesége, melylyel a renaissance az antik világot nézte, talán épen ezért rég eltünt. Pedig a humanizmus rajongása volt az, a mely a kutatásnak kezébe adta a fáklyát; de kétségtelen, hogy a történeti korok vonzó ereje kedélyünkre csak addig hat, a míg félig ismerjük azokat, a míg inkább képzeletünkkel, mint tudásunkkal vagyunk otthonosak bennök; az utánuk való vágyódás öngyilkos érzelem, a mely bizonyos fokon túl olyan mértékben hidegül el, a mily mértékben sikerül a kor megismerésében tovább hatolnunk.

Azért mégis nem lehetünk eléggé hálásak az iskolának a római világnak ama csekély ismeretéért is, melyet mindnyájunknak nyújt és százszor is meg kell gondolnunk, a míg iskolai tanulmányanyagunknak ezt az elemét mással cseréljük föl. A rómaiak szellemileg sok tekintetben a görögök mögött állottak s különösen művészetök majdnem csak visszfénye volt az amazokénak; de erkölcsileg, a míg teljesen meg nem romlottak, határozottan a görögök fölé emelkedtek; utóvégre is a legférfiasabb nemzet voltak, melyet a világ látott s melyhez legfölebb az újabbkori angol nép hasonlítható; komoly önérzetüktől és jellemszilárdságuktól nem tanulhatunk eleget ma is, sőt ma többet, mint bármikor, szemben az üres fejű és üres szivű henczegés és ágaskodás ama példáival, melyek a legtöbb európai nép közéletében fölburjánoznak.

Az élet emlékeinek olyan megörökítésével, a minőt ezen a környéken a természeti erők véletlene hajtott végre, a kegyelet és a művészet alkotásai bizonyára nem kelhetnek versenyre; de azért Nápoly a siremlék-művészet terén is nevezetes helyet foglal el, erről hamar meggyőződünk, mihelyt a múzeumból a templomokba — az antik márványalakoktól a középkor és renaissance márványalakjaihoz — visszük át vizsgálódásunkat.

Nápoly templomi síremlékei bennünket magyarokat amúgy is közelről érdekelhetnek, mint a hogy egyáltalán alig van ily távol külföldön város, mely a magyar történetre való annyi vonatkozást mutathatna föl, mint Nápoly; a duomóban lépten-nyomon Magyarország czímerének motívumaival találkozunk, az Anjou-liliomokkal összeillesztve s az itteni templomokban összevéve talán több magyar vonatkozású királyi sír van, mint a mennyit az egész magyar földön ma még föltalálhatunk.

Még érdekesebbek ezek a sírok általános művészettörténeti szempontból; föltüntetik a dekoratív szobrászat lassú átalakulását a gothika merev, megkötött formáiból a renaissance szabadabb szerkezetű, egy allegoriai gondolatot egységesen és teljesen kifejező emlékműveinek rendszerébe, mely aztán a maga betetőzését az Andrea di Bregno, Rossellino, Desiderio da Settignano és Alessandro Leopardi firenzei, római és velenczei soha felül nem haladott szépségű síremlékeiben nyerte.

Itt még a mesterek neve nagyobbrészt a góth korszak anonymitásának homályába vész; az építészeti formák még — főleg az Anjou-síroknál — csúcsivesek; az alakok még nem bontakoztak ki egészen merevségükből; az elköltözött fekvő alakját fenn és lenn — mintegy gyászolókképen — a családtagok képmásalakjai környezik, csak kivételesen váltakozva jelképes alakokkal. Ezek a képmáscsoportok azonban épenséggel nem igyekeznek a hátramaradottak szomorúságát kifejezni, inkább reprezentáló felvonulásnak látszanak, teljes diszben tüntetve föl az illetőket, néhol vadászsólymaikkal, mert ezek a XIV. és XV. századbeli főurak birtak azzal a becsülésreméltó őszinteséggel még síremlékeiken is bevallani, hogy legfontosabb foglalkozásuknak a vadászatot tekintették. De az egész elrendezés s főleg a halottnak nyugodt alvóként való ábrázolása már magában rejti a renaissance-síremlékművészetnek azt az aesthetikailag nemes és költőileg szép alapgondolatát, mely az emlék szemlélőjétől a halál eszméjének minden fájdalmas szomorúságát távoltartani s a létesített művel inkább azt az engesztelő erejű, boldog megnyugvást akarja fölkelteni, mintha az elköltözöttnek személyes élete folytatódnék szoboralakjában.

CSATATÉRI KÉPEINK.

Kimeríthetetlen izgalmakban a keletázsi háború, hol a hadi tekhnika legújabb «vívmányait» próbálják ki egymáson az ellenfelek s a mellett minden képzelhetőt elkövetnek, hogy saját katonáikat lehetőleg védjék a gyilkos eszközök pusztító hatásától. Így pl. a japánok még előőrseiket is e czélra ásott kútforma gödrökben helyezik el, melyekből a katonának csak a feje látszik ki s így természetesen sokkal ritkábban találhatják a távolban leskelődő ellenséges őrszemek golyói. De azért bizony sokszor mégis találják, s a felváltásra menő csapat nem egyszer halva találja a bajtársat gödrében. Egyik képünk is ilyen jelenetet ábrázol. A felváltó őrség kihúzza a gödörből a halott pajtást, a másik pedig lemászik helyére, a mint ezt kötelessége parancsolja, nem gondolva azzal, hogy vajjon a következő őrfelváltók nem épen úgy halva húzzák majd őt is ki, mint a kinek kifolyt vérétől piroslik a gödör oldala.

A másik kép valósággal megdöbbenti az embert, szemléltetvén azt a szörnyű pusztulást, mely a liaojangi indóházhoz menekülő oroszokat érte a vesztett csata végén. Mikor ugyanis a városban volt oroszok tovább nem tarthatták magukat, egy időre felbomlott köztük minden rend s vad tolongással siettek az indóháznál készen váró kocsikhoz, hogy éjszak felé menekülhessenek. Már több vonat el is indult, midőn a japánok egy dombon nehány nehéz orosz ágyút elfoglaltak s ezekkel bombázni kezdték az állomást. A hatalmas ágyúk gránátjai egymásután zúgva repültek a menekülők sűrű tömegei közé s felrobbanva összetörtek-zúztak embereket, lovakat; kocsikat, hadiszereket felgyújtottak, úgy hogy nemsokára az egész állomás véres, széttépett emberi tagokkal, jajgató sebesültekkel s mindenféle eszközök füstölgő romjaival volt tele.

FÁI J. BÉLA.

1853—1904.

A magyar irodalomnak nagyszorgalmú munkása, *Fái* J. Béla, deczember 21-ikén meghalt, hosszas szenvedés után 51 éves korában. Nem igen irt eredeti műveket, hanem a külföldi irodalom jelesebb termékeit, — színműveket regényeket, elbeszéléseket fordított nagy ügyességgel, helyes nyelvérzékkel s a külföldi nyelvek alapos ismeretével.

Hosszu idők alatt sok száz köteten, tömérdek szinlapon és hirlapok tárcza közleményeiben találkozott nevével az olvasóközönség. E mellett napilapoknál is dolgozott, főleg mint a külföldi rovat vezetője s eredeti tárczaczikkeket is irt. A Nemzeti Szinháznak, valamint más szinházaknak is jó szolgálatot tett dráma-forditásaival; különösen a franczia darabokat forditotta sikerrel.

Sokáig a Nemzeti- és Népszinház idegen eredetű darabjait majd mind ő forditotta. Ezzel egyszersmind szinpadi ismereteket is szerzett, élénk fogékonyságával beleélte magát a szinpadi világba és több szinháznál ezt a képességét szivesen alkalmazták. Előbb a Magyar Szinháznak, később a Népszinháznak titkára volt; legutóbb pedig a Nemzeti Szinház drámabiráló bizottságánál jegyzői helyet töltött be. Gyönge szervezetét a szakadatlan megerőltető munka idő előtt elpusztította.

Fái J. Béla 1853 február 24-ikén született Nagy-Váradon. A budapesti egyetemen végzett tanulmányai után 1873-ban a Csernátony szerkesztette «Ellenőr» szerkesztőségébe lépett. Leghosszabb ideig az «Egyetértés» szerkesztőségében dolgozott, a hol sokat forditott, a lapnak titkára is volt és a külföldi rovatot vezette. Később a «Pesti Napló» s a «Budapesti Napló» szerkesztőségében dolgozott. Utóbb három évig a Magyar Szinház, majd a Népszinház titkári teendőit végezte, aztán a Nemzeti Szinháznál a drámabiráló bizottság jegyzője lett, másfél év előtt pedig az Opera titkára, a mikor betegeskedni kezdett. A Nemzeti Szinházban 29, a Népszinházban 61, A Magyar Szinházban 8, a Vigszinházban 15, s a többi kisebb szinházakban is számos olyan szinművet adtak elő, melyeket Fái forditott. Az önálló kötetekben megjelent regény-forditások tömegét másfélszázra teszik. Özvegyet és három gyermeket hagyott hátra.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* **Új regényeink.** Mai számunk «Regénytár» mellékletén befejeződik a «Peggy, a kotnyeles» czímű angol regény. Uj-évi első számunkban két új regény közlését kezdjük meg. Az egyik eredeti, *Beniczkyné Bajza* Lenke «*Késő szerelem*» czímű legújabb regénye, mely érdekfeszítően szött cselekvényével, az előkelő főúri körök életéből vett alakjaival méltán sorakozik a népszerű, jeles irónő eddigi műveihez. Másik regényünk egy nálunk eddigelé alig ismert olasz iró, Luigi di *San Giusco* «*Fedé*» czímű munkája, mely az olasz középosztály életéből vett érzelmes, megható történetet mond el s vonzó előadása, megható jelenetei révén bizonyára megfogja nyerni a magyar olvasóközönség tetszését is.

Gyulai Pál költeményeinek hatodik kiadása. Semmi sem bizonyítja jobban Gyulai Pálnak, mint költőnek a magyar olvasó közönség előtt való népszerűségét, mint hogy költeményei most már hatodik kiadásban jelennek meg. Az első kiadás ezelőtt 34 évvel, 1870-ben jelent meg s azóta alig mult el lustrum, hogy egy-egy új kiadás el ne fogyott volna. Ily módon Gyulai Pál hosszú, irodalmunkban szokatlanúl egyenletes költői munkássága mintegy kapcsot létesít a múlt s a jelen irodalmi nemzedéke és irodalmi ízlése közt; a mai nemzedék ép oly élvezettel olvassa, mint apái, s ifjukori versei ép úgy nem vesztették el ma sem frisseségüket, mint a hogy öregkorának költői termékein sem érzik meg sem szivének, sem képzeletének ellanyhulása. Abban a szerencsében részesült ő, a mely csak igazi költőknek szokott kijutni: a Múzsa hű maradt hozzá, mint jó élettárs, az ifjúi fellobbanásoktól kezdve a hajlott kor mélázó borongásáig. Költészete annyira ismeretes, hogy újra meg újra fejtegetni — most legalább — fölösleges, irói arczképe annyira bevégzett, helye az irodalomban annyira biztosított, hogy változtatni rajta aligha fog még a késő utókor kritikája is. Nagy dolog ez oly költőnél, a ki kortársa volt költészetünk legnagyobbjainak. Kortársai közül nagyon kevesen vannak, a kik mint ő, kiállották azt az erős világítást, melyet e legnagyobbak terjesztettek maguk körül. Hány egykor ünnepelt név lett a feledésé azok közül, a kik Gyulaival együtt kezdték a költői pályafutást s ő, a ki sohasem kereste, sőt munkássága egyes fordulópontjain egyenesen el is háritotta magától a tömegek szeszélyes kegyeit, talán ép ezzel biztosította magának a maradandó sikert. Az a népszerűség, melyet ma Gyulai költészete élvez s melynek újabb bizonysága e most megjelent két kötetes új kiadás, vigasztaló tanujele annak, hogy a magyar olvasó közönség, ha valakit egyszer szivébe fogadott, híven ki is tud mellette tartani. A Franklin-Társulat kiadásában megjelent két kötet ára füzve 8 korona, diszkötésben 12 korona. Mutatványúl a a költő újabb művei közül közöljük a következőt:

Gernyeszegen.

Maros, Maros s te vén kastély a dombon,
Látlak megint hát oly sok év után!
A régi nyárfák még mind ott virúlnak,
De hajh, ti már nem ismertek reám:
Ifjú helyett, a kit ti ismerétek,
Előttetek most egy agg férfi áll.
Járjak be újra minden régi helyet,
A hányó emlék végsugárinál!

Megismerem a lépcsőt csarnokával,
A kis szobát, a tölgyfa-ablakot;
Hányszor keltett föl hányszor ringatott el
Nem messze a malom zugása ott.
Hányszor bolyongtam a nagy árnyas kertben,
A rigó füttye most is üdvözel.
S a rózsa jázmin bokra hosszú sorban
Lehajlik hozzám s mintegy átölel.

Oh ifjúság korán hervadt virági,
Emléketök nem örömet fakaszt!
Akkor hazám halálos sebbe' vérzett,
Zord tél követte a rövid tavaszt.
Hű gyermekként virasztottam felette,
És mardosott kegyetlen fájdalom,
Mindent, de mindent végkép veszni hittem,
S el el siratta bús, komor dalom.

De vigasztalt a kastély grófja gyakran,
Tanum reá ez a tágas terem,
Ez asztalnál, ha későn fenmaradtunk,
Hazánk ügyéről elbeszélt velem,
«Bizz' a jövőben — mondogatta többször —
Nagyobb vészt is már átküzdött hazánk;
Ha hű marad a nemzet önmagához,
Egy újabb hajnal fog derülni ránk.»

És úgy történt. Maga is küzdött híven,
Ki nem fáradva, a míg csak lehelt.
Bort adjatok, bort, Czelna ó borából,
Úrftsem emlékére e kehelyt!
Oly honfi volt, milyen kevés van köztünk,
A kit nem önzés, hiuság vezet,
Hanem az erkölcs és a kötelesség.
Őrizze sírját hű emlékezet!

Ti unokái, szép reményű ifjak,
Haladjatok mindig az ő nyomán,
Gonddal nevelt föl erre jó anyátok,
A fenkölt lelkű, ritka honleány.
Még egy kehelyt! Hadd üritsem reátok!
Multat, jövőt im egybe foglalom,
Olvadjon össze folyton újabb fényben...
Sok nem lehet, mit értetök iszom.

S te vén kastély, maradj, állj fenn sokáig!
Kinek kitártad egykor kebeled',
Az ifjú, mint agg, újra látni vágyott,
Hálás szivével, hajh, Isten veled!
Vaj', látlak-e még?... Már kevés időm van,
Érzem, közelget síri éjjelem;
De emléked' mélyen szivembe vésve,
Holtig kisér s a sírba száll velem.

Jelfy Gyula fényképe.

JÓZSEF ÁGOST FŐHERCZEG ÉS AUGUSZTA FŐHERCZEGNŐ KISÉRETÜKKEL A RÓKUS-KÓRHÁZ KARÁCSONYFA-ÜNNEPÉN.

Baksay Sándor «Szederindák» czimű könyve most jelent meg második kiadásban. Baksay elbeszélései a magyar elbeszélő irodalomnak ma már elismert elsőrendű közkincsei; a magyar népélet, a vidéki egyszerű emberek rajzában, a nyelv magyaros gazdagságában s az előadás közvetlen erejében az első helyek egyikén állanak. Értéküket ma már kipróbálta az idő, a közönség pedig azzal adta tanujelét érdeklődésének irántuk, hogy szükségessé tette a második kiadást. A «Szederindák» gyűjteményének tudvalevőleg fő-részét a «Jáhel» czimű nagyobb elbeszélés foglalja el, a mely egyike Baksay legsikerültebb, legeredetibb műveinek. Ezen kívül még öt kisebb elbeszélés, rajz van még a kötetben, melynek ára csinos kiállításban 4 korona.

«Fehér rózsa és egyéb történetek». E czím alatt igen díszes kiállítású könyvet adott ki a Franklin-Társulat. A könyv szerzője *Mauksch* Kornélia, kinek nevével lapunkban is többször találkozott az olvasó; előszót pedig *Mikszáth* Kálmán irt hozzá. Egy hosszabb elbeszélés van benne «Fehér rózsa» czímmel s ezenkívül tizenhat kisebb elbeszélés, valamennyi a magyar társadalmi életből, nagyobbára pedig a szabadságharcz idejéből vett tárgygyal. Meleg szivvel, élénk képzelettel varnak irva mind, az ifjúság, különösen a serdültebb leánykák nagy élvezettel olvashatják. Az előszóban *Mikszáth* Kálmán, kinek a könyv irója sógornője, elmondja, hogy az elbeszélések eredetileg az ő gyermekei számára készültek s oly érdeklődésre és tetszésre találtak, hogy szerzőjük elhatározta magát kiadásukra. S ezt valóban érdemes is volt megtenni, mert irodalmunkban úgy is kevés az olyan elbeszélés, mely annyira a fiatal leányok szivéhez szólna, mint ezek. A 24 ives kötethez *Neogrády* Antal rajzolt csinos illusztrációkat; ára szép vászonkötésben 8 korona.

Erzsébet királyné turista-útjairól könyvet adott ki *Récsei* Ede. A munka elnyerte a magyar tanítók turista-egyesületének e tárgy feldolgozására kitüzött pályadiját s ez egyesület is adta ki. Sok érdekes dolgot olvashatni benne Erzsébet királynénak a természet iránti szeretetéről, hazánkban tett utjairól, kirándulásairól. Több kép is élénkíti; ára 3 korona.

Gyermek-köszöntők. Különböző alkalmakra való köszöntő-verseket, még pedig nemcsak családi, ha-

FÁI J. BÉLA.

nem hazafias önnepekre is valókat gyűjtött össze egy kis kötetkébe *Ipoly* álnevü szerző. Ára 1 korona 60 fillér, diszkötésben 2 korona 20 fillér.

Népszinház. «*A rátartós királykisasszony*». Mese három felvonásban, 5 képben. Irta: Holger *Drachmann*. Magyar szinre alkalmazta: *Heltai* Jenő. Zenéjét szerzette *Jakabfi* Viktor. Bemutatták deczember 18-án a Népszinházban. Andersennek, a halhatatlan dán meseköltőnek, már igen sok meséjét vitték szinpadra mindenféle drámai műfajokban. Drachmann is «A rátartós királykisasszony» tárgyát Andersen egyik meséjéből merítette. A franczia király felserdült leánya, a ki még mindig nem tett le gyermekes szokásairól, daczosságával, engedetlenségével és szeszélyeskedésével nemcsak ősz atyját keseríti, hanem az egész udvarnak sok bajt, gondot és kellemetlenséget okoz. Fejedelmi kérőit egymásután utasítja vissza. Hasonlóképen jár vele Ejszak herczege is, midőn álruhába öltözve kéri meg a kezét. A herczeg azonban nem tágít, hanem czigányjósnak adva ki magát, varázseszközökkel felkelti a daczos herczegkisasszony érdeklődését és csak oly feltétel alatt hajlandó neki odaadni bűvös szereit, ha a herczegasszony este fogadja őt. A király együtt találja őket a kis herczegasszony szobájában és leányát arra kényszeríti, hogy a czigányhoz menjen. A herczeg el is viszi a herczegkisasszonyt a rengeteg erdőben épült ütött-kopott czigánynutriba, a honnan már csak mint anya kerül Ejszak herczegének fényes palotájába és ott hetedhét országra szóló lakodalmat ül a szerető boldog pár. Heltai a darab vékony meséjét igyekezett élénkíteni, de e gyökeres hibáján teliesen segíteni nem birt. *Jakabfi* muzsikájában több figyelemre méltó számot találunk. A két főszerepet *Küry* Klára és *Z. Bárdi* Gabi, a szinház újonnan szerződtetett tagjai játszották, a kik ismét visszatértek egykori diadalaik szinhelyére. *Küry* egyszerű kedvességgel és igaz művészettel adta a királyleány szerepét: *Bárdinak*, a ki Ejszak herczegét játszotta, a hosszas távollét alatt énektudása gyarapodott és játéka elevenebbé, szinesebbé lett. Dicséretet érdemelnek *Kovács*, *Ujváry* (a király), az ének- és a tánczkar is. Az igen szép díszletek és pazar jelmezek *Márkus* Géza tervei szerint készültek, ezeknek szintén részük van a sikerben. *K—ő.*

«A lőcsei fehér asszony». A Népszinházban szép sikerrel előadott «Lőcsei fehér asszony» czimű látványos szinműből, mely Jókai ismert regényéből készült, mutat be egyik képünk egy jelenetet a harmadik felvonásból. Midőn Andrássy Miklós, a «dervis-generális», kire bátyja Krasznahorka vár őrizetét bizta, megtudja, hogy bátyja Lőcse városát feladta és áruló lett, irtóztató fogadalmat tesz ennek neje előtt: hogy bátyját nemcsak hogy nem ereszti be a várba, hanem saját gyermekeivel fog rá lövöldöztetni. A kisebbik fiú nem hallgat reá, az anyjához szalad, a ki magához ölelve védi a haragvó embertől. A nagyobbik fiú egy későbbi jelenetben csakugyan reá is lő atyjára.

Andrássy Istvánnét *Gazdy* Aranka játszotta. Ebben a szerepben lépett fel először a Népszinházban és nagy sikert aratott. Organuma csengő, szivhez szóló, el tudja találni mindenütt az igazi hangot, nem esik a mesterkéltség hibájába; ez első fellépésével mindjárt kiválóan tehetséges művésznőnek bizonyult. Gazdy Aranka eddig előkelő vidéki szintársulatoknak tagja volt, Kolozsvárt, Aradon s más vidéki városokban általános tetszés közben játszott. A budapesti közönség a mult nyáron ismerte meg először a városligeti szinkörben, s ekkor fordult felé a Népszinház igazgatójának figyelme is. Andrássy Miklós szerepét a darabban *Lubinszky* játssza, a képen látható Andrássy-fiú szerepét *Fischer* Anna.

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tud. Akadémia deczember 19-iki összes ülésén báró *Eötvös* Loránd elnököli s jelen volt *Berzeviczy* Albert közoktatásügyi miniszter is, és néhai *Torma* Károly családja, a ki fölött emlékbeszédet mondtak.

Téglás Gábor levelezőtag tartotta az emlékbeszédet Torma Károlyról, ki maradandó érdemeit mint archeologus szerezte és nevét megörökítette azzal, hogy Ó-Buda határában az egykori Aquincum szinkörének romjait ő fedezte föl, feltünőnek találván a szántóföldeken szabályos körben és formákban mutatkozó dombokat és mélyedéseket. A hires német régészszel, Mommsen Tivadarral megismerkedvén, ez buzdította a régiségi kutatásokra. Éjszaki Dáczia kikutatásával, majd az ó-koti dácziai határ érdekében végzett kutatásaival érte el első sikerét. A kolozsvári egyetemen volt a jogtörténet tanára s Trefort miniszter sietett Budapestre helyezni. Itt ő derítette föl az ó-budai amphiteatrum romjaival a magyar föld őstörténetének egy egész korszakát. 1897-ben halt meg Rómában, hová szintén római korbeli tanulmányok végett ment. Az emlékbeszéd után *Szily* Kálmán főtitkár tett jelentést a folyóügyekről. Meleg részvéttel jelentette be *Beöthy* Ákos halálát. — Az igazgatótanács *Császka* György helyére egyhangulag, titkos szavazással Berzeviczy Albert tiszteleti tagot választotta meg.

A magyar irók segélyegyletének deczember 21-iki gyűlésében báró *Eötvös* Loránd elnököli és *Kozma* Andor titkár tett jelentést. A jövő évre 25,000 koronában szavazták meg a rendes segélyt beteg vagy elaggott szegény sorsú érdemes iróknak, avagy ilyenek özvegyeinek és árváinak, s jóváhagyták, hogy az idén a rendes segélyen felül még 2300 korona rendkívüli segélyt is kelletett nyujtani. A rendes évi segélyben részesülők száma 60, kik negyedévenként kapják a segítséget.

MI UJSÁG?

«**Karácsony**» czimű ünnepi diszalbumunkat lapunk mai számához mellékelve kapják előfizetőink. A 64 oldalra terjedő nagy album aranynyomású színes boritékkal jelent meg; *négy művészi kivitelü színes képmelléklet* és ezen kívül nagy számú eredeti illusztrációkat, jeles iróktól irt 6 elbeszélést, számos költeményt s több ismeretterjesztő közleményt tartalmaz. Minden előfizetőnk s 1905-re belépő uj előfizetőink is ingyen kapják meg e díszes albumot, melynek bolti ára 3 korona.

* **Mai számunk utolsó a jelen évben;** a kiadóhivatal a t. előfizetőket megrendeléseik mielőbbi megujítására kéri föl, nehogy a lapok küldésében fennakadás álljon be.

A «Vasárnapi Ujság» jövő évi előfizetési felhivása a «Karácsony» album boritékján olvasható. Erre külön is felhivjuk olvasóink figyelmét.

A király a karácsonyi ünnepeket most is *Wallseeban*, leánya Mária Valéria főherczegasszony és Ferencz Salvator herczeg családja körében tölti. Deczember 24-ikén utazik el 28-ikán visszatér Bécsbe; január 2-án vagy 3-ikán pedig *Budapestre* várják, hogy az országgyülést trónbeszéddel feloszlassa.

Szegény betegek karácsonya. Szeretetteljes karácsonyi ünnepet rendezett deczember 22-ikén délután a Szamaritánus-Egyesület a szegény betegek számára a Rókus-kórházban, melyen részt vett az egyesület védőasszonya, Auguszta főherczegnő is, a ki férjével, József Ágost főherczeggel ment el a betegek közé a kórházba. A főherczegi pár Zichy Erzsébet grófné udvarhölgy és gróf Batthyány Béla kamarás kiséretében három órakor érkezett a kórházba, a hol az egyesület hölgyválasztmányának élén Wenckheim Frigyesné grófné üdvözölte a fenségeket. Jelen voltak a fogadtatásnál a főváros részéről Halmos János polgármester és Hamvai Sándor előljáró, a kórház részéről Müller Kálmán igazgató, Navratil Imre tanár, s az orvosi és tisztviselői kar több tagja. Fogadtatás után a fenségek kíséretükkel az első emeleten levő sebészeti osztály műtőtermébe mentek, a hol már egybegyülten várták őket a csecsebecsékkel dúsan megrakott, kivilágított hatalmas fenyőfa körül a kórházban levő gyermekek. A főherczegasszonyt két kis gyermek verssel köszöntötte, a mire aztán ő maga osztotta ki nekik a karácsonyi ajándékokat. A főherczegi pár ezután a hölgyekkel a betegszobákba ment s Auguszta főherczegnő és a főherczeg az egyes betegeket vigasztalták, a kik hálálkodva csókolták kezeiket. A betegek számára minden egyes kórteremben állított az egyesület fenyőfát s alatta mindenkinek ott volt a maga ajándéka. Azok a betegek, a kiknek már fel szabad kelniök, a folyosókon gyültek egybe és hangos éljenzéssel fogadták mindenfelé a főherczegi párt és a jótékony hölgyeket, kik négy órakor hagyták el a kórházat.

Rákóczi hamvai. Deczember 20-ikáról táviratban jelentették Konstantinápolyból, hogy a szultán az osztrák-magyar nagykövetség intézkedése következtében irádét bocsátott ki, mely megadja az engedelmet Rákóczi fejedelem és társai földi maradványainak Magyarországba visszaszállítására. Az elszállítás tavaszszal történik. A legutóbbi napokban *Thallóczy* Lajos, a közös pénzügyminisztérium osztályfőnöke tette meg a kellő intézkedéseket a a konstantinápolyi hivatalos körökben a hamvak hazaszállítása iránt.

Pomprier atya, a lazaristák rendfőnöke s a lazaristák készséggel megengedték Rákóczinak és anyjának, Zrinyi Ilonának a galatai St.-Benoit-templomban levő hamvai hazaszállítását. Épen ilyen eredményes volt a *Tomajánnal*, a párai örmény-katholikus érsekkel való tárgyalás Thökölyi Imrének, az *iszmidi* örmény temetőből való elszállítása dolgában. *Bercsényi*, *Esterházy*, *Sibrik*, stb. teteme,

Strelisky fényképe.

A «LŐCSEI FEHÉR ASSZONY» 3-IK FELVONÁSÁBÓL.

Lubinszky (Andrássy Miklós), Gazdy Aranka (Andrássy Istvánné) s Fischer Anna, a kisebb Andrássy-fiú.

a *rodostói* görög-keleti Pangia Reumatokrateira nevü templomban nyugodtak s így szükséges volt ezek ügyében *III. Joakim* ökumeniai pátriárka és a szent zsinat jóváhagyása. A görög-keleti ortodox szent zsinat III. Joakim pátriárka elnöklésével a napokban ülést tartott és egyhangulag megadta a kért engedelmet, utasította *Grigoriust*, a rodostói görög-keleti metropolitát, hogy a magyar bizottságnak kezére járjon.

A Rodostóban nyugodott hamvakat már elhozták onnan Konstantinápolyba. *Thallóczy* nehány nap előtt az «*Eutherpe*» Lloyd-hajón elutazott a Rodostóba. Később követték őt a «Daphne» hajón a magyar-osztrák nagykövetség kiküldöttjei. Thallóczy Lajos s a többiek deczember 21-ikén tértek vissza Konstantinápolyba s magukkal vitték *Bercsényi* Miklós gróf, *Sibrik* Miklós és *Esterházy* Antal gróf eddig Rodostóban nyugodott testemeit. A hamvakat a magyar-osztrák nagykövetségre vitték s ott őrzik hazaszállításukig. A hamvak kiemelése Rodostóban fényes egyházi ünnepélylyel ment végbe. A bujdosók földi maradványait három sárga kiparissziai fából készült ládába helyezték és lepecsételték. Márvány siremlékeik is megérkeztek azóta Rodostóból.

A LIAOJANGI VASUTI ÁLLOMÁS AZ OROSZ KATONÁK MENEKÜLÉSEKOR A CSATA UTÁN.

* **Olasz tudós magyar vonatkozású felolvasása.** Az «Ateneo Veneto» czimű velenczei irodalmi egyletben reánk nézve igen érdekes felolvasást tartott közelebb *Nani Mocenigo* gróf, Velencze kitünő történésze s a nevezett irodalmi egylet elnöke. A felolvasás a XV. századbeli *magyar-velenczei* viszonyokra vetett világot s általános tetszést keltett. Rövid időn meg fog jelenni az egylet kiadványai sorozatában is s így a tudós gróf búvárlatainak eredménye hozzáférhető lesz a magyar érdeklődők számára is.

Nobel díjai. Az irodalmi és tudományos működés jutalmazására *Nobel* által hagyott nemzetközi díjak ez évi kitüntetéseit deczember 10-ikén hirdették ki a norvég fővárosban, Krisztiániában. A *béke díjat* a nemzetközi jog intézetének, az «*Institut du Croix Internationale*»-nak ítélték oda. Első eset, hogy a Nobel-díjat nem egy ember kapta. A megjutalmazott intézmény néhány évvel ezelőtt Brüszszelben alakult és a művelt világ legnevesebb jogtudósai csatlakoztak törekvéseihez. Az egyesület lelkesen foglalkozott a hadviseléssel kapcsolatos kérdésekkel és véleményének nagy tekintélye nem egyszer döntő befolyással volt veszedelmes viszályok békés elintézésére. A *természettudományok* díjat *Raleigh* lordnak, a londoni Royal Institute tanárának, a *vegyészeti* díjat Sir William *Ramsaynek*, a londoni University College tanárának, *élettanit* és *orvostudományit* Petrovics Pavlov Iván pétervári katonaorvosi akadémiai tanárnak adták. Az irodalmi díjat *Mistral* franczia költő és José *Echegaray*, a spanyol drámairó közt osztották fel, A három utóbb említett jelen volt a díjkiosztáson. *Mistral*, a provencei iró ama szándékát fejezte ki, hogy a díjat egy *arlesi* régi palota megvásárlására fordítja, melyben az általa alapított provencei muzeumot akarja elhelyezni. Mistral provencei tájszólásban irta költeményeit, a melyekkel a Nobel-díjat menyerte. *Raleigh* lord a neki adott díjat a *cambridgei* egyetemnek szándékozik felajánlani.

Drótnélküli táviratozás Budapest és Bécs közt. A magyar posta- és táviró vezérigazgatósága huzamosabb idő óta kisérletez a drótnélküli táviratozással. A kisérlet czéljára az egyesült villamossági részvénytársaság *ujpesti* gyárában és egy csepeli gyárban rendeztek be állomást. Több kisérlet után deczember 19-ikén sikerült a csepeli állomásról drót nélkül táviratot adni a *Leopoldauban* (Bécs mellett) fölállított katonai drótnélküli állomásnak. A két állomás között tekintélyes a távolság (250 kilométer légvonalban) és közöttük hegyláncok nyulnak el. Aránylag csekély, 3·6 kilo-

KÉPTALÁNYOK.

I.

II.

III.

IV.

Azok közt, a kik mind a négy képtalányt megfejtik, a következő négy díszművet sorsoljuk ki:

1. «*Lotz Károly falfestményei.*» Nagy illusztrált diszmű. Husz fénynyomatú táblával és Morelli Gusztáv fametszeteivel. Szövegét irta Riedl Frigyes. — 2. «*Tóth Kálmán összes költeményei.*» Életrajzi bevezetéssel ellátta Endrődi Sándor. Két kötet. Díszkötésben. — 3. «*Költők albuma.*» Jelenkori magyar költők verseiből összeállította Radó Antal. Díszkiadás. — 4. «*Jókai Mór önmagáról.*» Önéletrajz és egyéb emlékezések. Beöthy Zsolt bevezetésével. Díszes bőrkötésben. — Megfejtési határidő 1905. január 8.

A «Vasárnapi Ujság» 50-ik számában megjelent képtalány megfejtése: *Mindenki annyit ér, a hogy betölti hivatását.*

JAPÁN ÖRSÉG FELVÁLTÁSA MUKDEN KÖRNYÉKÉN.

vatt (5 lóerő) energia fogyasztásával a rendesen alkalmazott 3—600 méter hullámhossz helyett 1300 méter hosszu hullámok alkalmazásával sikerült a fonforgó nehézségeket leküzdeni. A fölhasznált energia kis mennyisége a magyar posta- és táviró-vezetőség által kidolgozott összeállítás és rendszer szakszerüségét bizonyítja. A külföldi hasonló berendezéseknél ily viszonyok között a fenti energia kétszeresének, sőt háromszorosának fölhasználásával sikerült csak eredményt elérni. A kisérletet tovább folytatják.

Kwizda-féle Restitutios-fluid lovak részére. A ki a lovak inait erőltetett használat mellett épségben akarja megtartani, annak nagyon is ajánljuk a Kwizda-féle Restitutio-fluid alkalmazását. Minden használat után, miután az inakat szalmával jól megcsutakoltuk, dörzsöljük a ló lábát tértől csüdig jól Restitutio-fluiddal s aztán pólyázzuk könnyen be; ez egy egyszerü és mégis igen hathatós szer, hogy az inakat frissen és feszesen tarthassuk. A Kwizda-féle cs. k. szab. Restitutios-fluidnak lovak részére tehát egy jókarban tartott istállóban sem volna szabad hiányoznia.

A szép nő mindig szép, de egy izléses gyürü, villogó függő, gyémántos nyakék, vagy karkötő ezt a hatást kétségtelenül fokozni képes. Ezért is szeretik hölgyeink annyira a drágaköves brilliánsokat. Eddig ha valaki valami értékes ékszert akart venni, kénytelen volt Bécsbe, vagy még messzebb menni, hogy kedvére vásárolhasson, Schönwald Imre pécsi ékszergyáros gazdag brilliáns ékszerekben és egyéb drágakövekben. A ki gyémánt- vagy egyéb ékszertárgyakat, nemkülönben megbizható jó járásu zsebórát akar vásá, rolni, forduljon teljes bizalommal *Schönwald* Imréhez a ki vevőit legjobban szolgálja ki.

HALÁLOZÁS.

Bessenyey Ferencz volt képviselő elhunyt Budapesten deczember 22-ikén 64 éves korában. Széles körben ismert és becsült férfiú volt, kit a társas érintkezésben is nagyon kedveltek elmésségéért, csipős megjegyzéseiért. Kiskun-Halason született és Temesmegyénél kezdte pályáját, mint megyei jegyző; 1875-ben lemondott s ügyvéd lett; évek mulva visszatért a megyéhez, központi szolgabiróvá választatván. A képviselőházban 1891 végén jelent meg, mint a kisbecskereki kerület képviselője és Tisza Kálmán gárdájához tartozott. A kerületet 1901-ig képviselte, a legutóbbi általános választásokkor már nem lett tagja a háznak. A képviselőház folyosóját mindig állandó derültségben tartotta, ha ott megjelent. Az élczlapokba is jóizű dolgokat irt. Felesége, szül. Králik Irma és fia, Ferencz s előkelő rokonság gyászolja. Holttestét Kiskun-Halasra szállitják.

Dellimanics István, a régi közélet tiszteletreméltó veteránja, meghalt Pécsen 83 éves korában. Verőczemegye 1847-ben küldte követül a pozsonyi országgyülésre, s ekkor ismerkedett meg Kossuth Lajossal, a ki őt állandóan kedvelt barátjának tekintette. A hatvanas években Baranyamegye szentlőrinczi választókerülete Deák-párti programmal országgyülési képviselőjévé választotta. Baranya vármegye és Pécs közéletében mindvégig tevékeny részt vett.

Kóburg Alexandra herczegnő, mint Berlinből jelentik, deczember 22-ikén meghalt a callenbergi kastélyban, 85 éves korában. A badeni herczegi családból származott, s az 1893-ban elhúnyt II. Ernő szász-kóburg-gothai herczeg felesége volt.

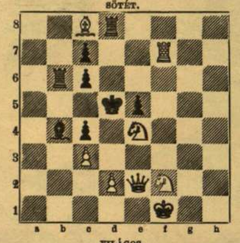
Elhúnytak még a közelebbi napokban: Gróf Bethlen Miklós, Hunyad- és utóbb Torontálmegye főispánja, 45 éves korában Budapesten, a honnan holttestét Nagy-Terennére, a családi sírboltba szállították. — Mallin Tivadar, a horvát tartományi kormányban a közoktatási osztály vezetője, Zágrábban. — Id. bizáki Puky István, Abauj-Torna vármegye nyug. főszolgabirája, 78-ik évében Zsujtán. — Szmrecsányi Antal kamarás, honvédhuszárszázados, a Ludovika Akadémia tanára, 39 éves korában, Budapesten. Halálát, mint testvérei, gyászolják Szmrecsányi Pál nagyváradi püspök, Jenő közigazgatási birósági tanácselnök, Miklós közoktatásügyi miniszteri tanácsos. — Halász László, nyug. czimz. tankerületi kir. főigazgató, a lőcsei kir. kath. főgimnáziumnak volt igazgatója, Lőcsén, 74 éves korában. — Magyarsülyei dr. Szabó György, Fogaras vármegye tiszti főorvosa, nyug. ezredorvos, 68 éves korában, Fogarason. — Szvoboda József nyug. m. kir. pénzügyi tanácsos és pénzügyigazgató helyettes, 72 éves korában, Budapesten. — Czettler Ferencz, a Jászkerületek utolsó főmérnöke, majd Jászberény város mérnöke, gyermekkorában honvédnek állt be, dr. Czettler Antal váczi püspök öcscse, 69 éves korában Jászberényben s holttestét Tápió-Ságon a családi sírboltban temették el. — Rotter Lajos, a városi iparrajziskola tanára, kiváló gépész-mérnök, a Danubius hajógyár műszaki igazgatója, 35 éves korában, Budapesten. — László Ignácz, a dévai takarékpénztár igazgatója, a dévai ref. egyházközség főgondnoka, mérnök, 48-as honvédhadnagy, 79 éves korában, Déván.

Kesselőkeöi Majthényi Alajosné, szül. Szeleczky Mária, néhai szeptemvir özvegye, 86 éves korában, Budapesten. — Fehér Károlyné, szinigazgató neje, szül. Medgyaszay Iiona, ifjú éveiben a vidéki első szinpadok egyik kedvelt énekes művésznője, a kolozsvári, debreczeni szinházak tagja, 47 éves korában, Budapesten a klinikán, hová súlyos betegen hozták föl. — Kövessi Ágostonné, az ácsi czukorgyár főellenőrének neje, 33 éves korában. — Özv. Kutka Jánosné, szül. Herchenröther Mária, Budapesten, 78 éves korában. — Udvardi és kossuthfalvi Kossuth Lajosné, sz. Chyzer Irma, B.-Szöghön, 38-ik évében.

SAKKJÁTÉK.

2412. számu feladvány. Blake P. F.-től.

SÖTÉT.

VILÁGOS.

Világos indúl s a harmadik lépésre matot mond.

A 2997. számu feladvány megfejtése Mazel E.-től.

Világos.	*Sötét.*	*Világos.*	*a. Sötét.*
1. Va8—b8	... Ke5—f5 : — e4 : (a)	1. ...	... e3—e2 (b)
2. H—g3 †	... t. sz.	2. He4—g3	t. sz.
3. V mat.		3. V mat.	

b.

1. ... ... Ke5—e6 (c)
2. Vb8—d6 † stb.

c.

1. ... ... Fe2—e4 :
2. Vb8—d6 † stb.

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi Sándor. — Kovács József. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Bakonyszentlászlón:* Szabó János. — *Fakerten:* Kintzig R. — *A pesti sakk-kör.*

Szerkesztői üzenetek.

Eger, A. S. Japán területe 200 ezer négyszög kilométerrel kisebb ugyan, mint az Osztrák-Magyar monarkhia, de ennek lakosságát Japán több mint két millióval haladja túl. Ennek oka abban rejlik, hogy a japáni ember ki nem vándorol, éhinség vagy drágaság még akkor sem fordul ott elő, ha a termések rosszúl ütöttek ki, mert a kormány évről-évre gabona és rizs tartalékokról gondoskodik s az élelmi szerekkel való uzsorát halállal bünteti. Ezenkivül a környező tenger mindig rengeteg mennyiségü halat szolgáltat. Pestis, kholera vagy egyéb járványos betegség Japánban jóformán ismeretlen, mivel tán sehol a világon oly tisztaság nem uralkodik, s annyi közkórház nem található, mint a felkelő nap országában.

Nyári délután. *Elbeszélés.* A dolog elég jól kezdődik s egy pár alak sikerülten is van megrajzolva, de aztán nagyon eltér tárgyától a szerző elannyira, hogy szinte azt lehetne gondolni: egyik novellához egy másiknak a végét illesztette tévedésből. Tehetség jelei különben kétségtelenül mutatkoznak a dolgozatban.

A misékönyv. Nem tudjuk hamarjában megállapitani, az eredeti hibája-e, vagy a fordítású az a homályosság, mely a versen elömlik. Talán alapos átdolgozással segíteni lehetne a baján.

Emlékszel-é. Bizonyos routine-nal van irva, egyéb jó aztán nem is sok van benne. Mesterkélt, mondvacsinált, sokszor homályos versei még távol állanak az irodalmi szinvonaltól.

Ma született! Sajnálatunkra elkésve érkezett, a mikor lapunk már össze volt állítva.

Felelős szerkesztő: Nagy Miklós.

Szerkesztőségi iroda: Budapest, IV., Kaplony-utcza 9.

Salvator Természetes vasmentes Lithion-forrás kitün hatású vese-, hólyag-, rheuma- és köszvenybántalmaknál, viszketi nehézségeknél, czukorbetegségeknél a legzö- és emésztési szervek hurutainál. 10346
Budapesten, főraktár Édeskuty L. urnál.

ST. HUBERTUS
a legjobb likőr
BRAUN TESVÉREK-NÉL
czégtulajdonos belatini Braun Géza
BUDAPESTEN,
a legrégibb magyar likőrgyárban készül.
(Alapittatott 1839-ben.)
Kapható a finomabb füszer- és csemege-kereskedésekben.

·PURGO·

ELSŐ MAGYAR ÜVEGGYÁR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
Budapest, V., Ferencz József-tér 3. szám.
kristályüveg készletek
nagy raktára.
Mindennemü üvegáru háztartások, gazdaságok stb. számára mérsékelt árakon. 10627
Képes árjegyzék ingyen.

Legkedveltebb, legtökéletesebb arcztisztitó és szépitőszerek a
KRIEGNER-féle
AKÁCIA-CRÉME 2 K.
-POUDER 1 ·
-SZAPPAN 1 ·
Kapható a gyógyszertárakban.
Főraktár:
Korona-gyógyszertár
Budapest, Kálvin-tér.
10642

A XX. században 10245
az amateur-fényképész filmjeit nem a sötét, egészségtelen sötétkamrában fejleszti, hanem világos, kedélyes lakószobában a
Üzemben látható KODAK Ltd. Wien, I. kerület, Graben 29. szám alatt.
KODAK-napvilágot fejlesztő-géppel.
Árak nagyság szerint 13 kor.-tól 50 kor.-ig.
Kapható valamennyi kereskedőnél.

Kivánja Ön, hogy családja egészséges legyen ? ? ?

Akkor vigyázzon az ivóviz használatára ! ! !

Egészségtelen ivóviz ártalmasabb, mint romlott étel ! ! !

A járványok és fertőző betegségek legtöbbjének kilenczven százalékát az egészségtelen ivóviz okozza ! ! !

De az ásványvizek kiválasztásánál is legyen óvatos és kérdezze meg orvosát ! ! !

Ne igyék gyógyvizet asztali viz helyett, ha nem beteg és ha egészséges akar maradni ! ! !

Mert a gyógyviz tulsok ásványtartalma hátráltatja az emésztést, kárositja a vérképzést és cachexiát hoz létre ! ! !

De nagy baj, hogy még mindenféle asztali vizet is hoznak forgalomba és elnevezik ásvány- vagy forrásviznek, habár nem igaz ! ! !

Az ilyen kétes vállalatok közönséges vezetékvizet, vagy mocsaras talajvizeket töltenek és az üvegek, a töltőgépek, az üvegzárak stb. tisztátalan kezelése is okozhat fertőző betegségeket ! ! !

Az ilyen kétes vállalatokat a hatóságok gyakran megbirságolják ugyan, de sajnos, ez nem jut nyilvánosságra és ezen homályos vállalatok folytatják üzelmeiket ! ! !

Ezért kérdezze meg orvosát, hogy melyik asztali viz a legmegbizhatóbb és legegészségesebb ? ? ?

Azt hisszük, minden orvos ajánlani, mely természetes hydroszénsavval van telitve ! ! !
vizet hozat és nem adnak, hanem erélyesen vissza ! ! !

csak a Kristály ásványvizet fogja carbonatos forrás ásványviz és

Ha valahol Kristály ásványmást kinálnak helyette, utasitsa

És ha kifogást mondanak, melyek közül a legismeretesebbek: „kifogyott“, vagy „nem küldtek“, vagy „nem győzik szállitani“, vagy „ez a másik viz is olyan jó“, akkor az olyan helyről maradjon el végkép, mert a kifogások alaptalanok és nem a fogyasztó érdekében kinálják a selejtesebb árut ! ! !

Nincsen város a földön, a hol a Kristály ásványviz oly olcsó volna, mint Budapesten. Délamerikában 1 p. peso (K 2.20), Délafrikában 1 sh. 6 d. (K 1.90), Déloroszországban 56 kopek (K 1.40), Budapesten csak 20 fillér az ára egy nagy üvegnek ! ! !

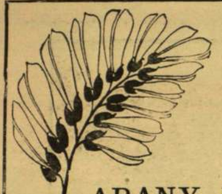
A Kristály ásványviz a st.-louisi világkiállításon a legmagasabb dijjal, a Grand Prix-val lett kitüntetve ! ! !

A Kristály ásványviznek van azonkivül számos első dija. A bécsi főudvarmesteri gazdasági hivatal dicsérő nyilatkozatot adott, a Pápa Ő Szentségének házi-orvosa elismerésben részesitette, sok uralkodó udvartarsásában fogyasztják, ezernél több kiváló orvos, tanár és vegyész ajánlják ! ! !

A Kristály ásványvizben igen nagy a szénsavtartalom, de a kinek az sok, nyissa fel egy nappal előbb az üveget; a szabad szénsav elillan, és az ásványviz kellemes savanyu izü marad. Tiszta helyen a levegő érintkezése nem árt a viznek ! ! !

A világon a legtöbb egészségügyi tankönyvben a Kristályforrás ásványviz van elismerve mint a legtisztább és legegészségesebb asztali ásvány-ivóviz ! ! !

Szt.-Lukácsfürdői Kristályforrás Kutvállalat Budapesten.

KARÁCSONYI ÉS UJÉVI AJÁNDÉKNAK ALKALMAS REMEK DISZMŰ

ARANY JÁNOS BALLADÁI

ZICHY MIHÁLY RAJZAIVAL.

Royal folió, facsimile kiadás; az eredeti rajzoknak szigorúan hű hasonmása.

A balladáknak a művész által saját kezűleg leírt *teljes* szövege körrajzokkal, iniciálékhoz csatolt illusztrációkkal és «Cul de lampe»-okkal (záró rajzokkal) van ellátva. Több balladát önálló *nagy kompozíciók*, albumlapok is illusztrálják.

Az összes 24 ballada két fényes amateur félbőrkötésekben K 170.—
Az összes 24 ballada ritka gazdag vászon díszkötésben ... « 150.—

Külön kiadások pompás díszkötésben:

Ünneprontók, Hídavatás, Török Bálint, Zách Klára ... ... K 36.—
Tengeri hántás, Egri leány, Éjféli párbaj, Vörös Rebék, Szőke Panni, Árva fű, Endre királyfi, Szibinyáni Jank, Méh románcza ... ... « 60.—
Ágnes asszony, V. László, Mátyás király, Tetemre hívás, Bor vitéz, Walesi bárdok, Ünneprontók, Török Bálint, Hídavatás, Zách Klára, Rákóczyné, Szondy két apródja, Bot bajnok, Rozgonyiné, Pázmány lovag ... ... « 96.—

Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése **(Wodianer F. és Fiai)** részvénytársaságnál

Budapest, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Célszerű ajándékok fiuk részére.

Laterna magica 3044

Gőzgépek

spiritusz-fűtésre, álló, henger-biztonsági szeleppel, gőzsippal és vízölő csavarral, 24 cm. magas, darabja 90 kr. Finomabb kivitelben:

20 cm. magas 1 frt 75 kr.
22 « « 2 « — «
25 « « 2 « 50 «
27 « « 3 « — «
31 « « 3 « 50 «

Közvetlen megrendelhető:

KONRÁD JÁNOS

első óragyárában, Brüx 1271.

(Csehország).

Gazdagon illusztrált 1000-nél több ábrát tartalmazó árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve.

feketén fényezve, nikkel objektívval és 3 optikai lencsével, petroleumlámpával és 12 képpel együtt

18 cm. magas 1 frt 50 kr.
u.a. 24 « « 2 « 50 «
« 28 « « 3 « 50 «
« 34 « « 4 « 50 «

Próba-babákat

minden kivánt nagyságban, legujabb és legszebb alakban, magánhasználatra is ajánl 10727

A. Ramharter's Ntg.

PETER PEHAM

próba-baba műterme,

Wien, Goldschmidg. 10.

Képes árjegyzék ingyen és bérm.

Millennium-telep NAGYŐSZ.

Legolcsóbb árak. Legolcsóbb árak.

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki **ingyen** kéri **Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét**, a mely szőlőiskola állami segélylyel és állami felügyelet mellett létesült. 10715

Világhirű, kitüntetett olmützi

Quargli.

Az első olmützi gépüzemű sajtgyár, mely 1839. évben alapíttatott, ajánl saját gyártmányából egy póstai küldeményt bérmentve és utánvéttel 3 K 70 fillérért. Nagyobb megrendeléseknél a legolcsóbb árak.

JOSEF MEIXNER, Olmütz, Bahnhof. 10821

SZÉP

mellékkeresetet kaphat mindenki kinek nagy ismeretsége van. Tisztességes, kényelmes foglalkozás. Küldje be czimét U. 13. alatt a következő czimre: Annoncen Bureau des Merkur Mannheim. Baden. Postafiók 331.

Kárpáti mell-szörp.

Ezen szörp a Magas-Tátrán található gyógyfüvekből és gyökerekből készül és nem tartalmaz semminemű **az egészségre káros hatású alkatrészt**, úgy hogy felnőttek és gyermekek egyaránt használhatják. — Ezen készítmény **enyhítő és oldó hatásánál** és jó ízénél fogva előnyben részesül. Nagy üveg **1.60 kor.**, kis üveg 1.— **korona.**

Kárpáti mellpasztillák egy doboz ára **50 fillér.**

Kárpáti mell-tea nagy doboz **80 fillér**, kis doboz **40 fillér.**

Kapható a készítőnél:

Molnár Lipót gyógyszerésznél Kassán,

továbbá a főraktárban: **Török József** gyógyszerésznél, VI., Király-utcza 12. sz., és Andrássy-út 26. sz.

Hirdetések elfogadtatnak a kiadóhivatalban Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4.

10822

Árjegyzék, madárkönyvek és levelezés német, magyar és cseh nyelven.

Ausztria legnagyobb és legelőkelőbb tenyészintézete

nemes Harzi éneklőkanáriákban

Simon Károly, Aussig, Elbe mellett.

A cs. és kir. udvartartások szállítója stb., stb.

Egész éven át szállítok; eleven és egészséges érkezésért teljes kezességet vállalva: elsőrendü **szorgalmas nappali és éjjeli világosságnál éneklőket**, igen finom fordulatokkal a legujabb daliráyzatnak, ugymint: pompás öblösgörgés, mély és többszörös ességgel, gyöngéden és öblösen csengő, ugyszintén hosszura nyujtott dau- és du-füttyökkel és teljes öblös kurrogással.

Első osztályu **hím** 10, 12 egész 16 koronáig.
Díjmadarak, melyek már kitüntettek, 20, 30, és 50 korona.
Nemes tenyésznöstény, törzs szerint, 2, 5, 5 egész 10 koronáig.

Legujabb nagy árjegyzékemet szalon- és sövénykalitkákról, tenyészeszközökről 100 ábrával, ugyszintén igen érdekes madárkönyvemet teljes oktatással a kanári- és korcstenyésztésről és gondozásról 20 filléres levélbélyeg fejében bérmentve küldöm. **Kis árjegyzék ingyen.** Ezernyi köszönőirat van birtokomban. Igen lelkiismeretes kiszolgálás. Elsőrangú saját tenyésztelepek. **Szétküldés minden országba.** Arany- és ezüstérmek, érdemkereszt és díszokmányok tulajdonosa. O cs. és kir. felsége Ferdinand Károly főherczeg ur legmagasabb kitüntetése stb., stb.

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por.

(1857 óta kereskedelmi czikk.)

Étrendi szer, kittinő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek föloldására, valamint az általános emésztésre és igy a test táplálására és erősítésére is. Naponta kétszer használva, evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblítve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: **gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, ; létesti pangás stb.**

Ásványviz-gyógymódnál mint elő- vagy utókura vagy egyidejüleg a gyógymóddal kittinő hatást fejt ki.

Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegygyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan **dr. Gölis-féle emésztő-por** kérendő a vétel alkalmával. 10204

Egy nagy doboz ára 2 kor. 52 fill., kis doboz 1 kor. 68 fill.

Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése

Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. szám.

Legalkalmasabb ünnepi ajándékok HÖLGYEK SZÁMÁRA

Gyulai Pál költeményei. *R. Hirsch Nelli* rajzaival. Rendkivül díszes kiadás pergament-kötésben. XII. századbeli antique veretü díszítéssel, csattal, vagy elefántcsontszerü kötésben, selyemre nyomott czímképpel és finom kartonban, 19 heliogravure és 9 autotypiával, különlegespapiron. Ára ... ... 65 kor.

Himfy dalai. Vigjáték 3 felvonásban, egy előjátékkal. — Irta *Berczik Árpád, R. Hirsch Nelli* rajzaival. Nagy ívrét-alakban, amateur köt. 20 K.

Virágregék *Tompa Mihály*-tól. Pompás díszkiad. 24 aquarell-virágképpel, *Demeczkyné Wolff Irmá*-tól. Ára szines selyembrokát kötésben, aranyszegélyivel 50 kor. Kis 4° alakban, szinnyomatú selyembetétes díszkötés 16 kor.

Vezércsillagok. Velős mondatok és költői gondolatok hazai és külföldi remekirók müveiből. Nagy 8° alakban ára 8 kor. Amateur félbőrkötésben ... ... 14 kor.

Híres asszonyok. Vázlatok a világtörténet nevezetes nőalakjairól. 50 képpel. 6 kor. Remek piros selyemkötésben ... ... 10 kor.

Költők albuma. Jelenkori magyar költők verseiből összeállította *Radó Antal*. Diszes kötésben 16° alakban 6 kor. 8° alakú diszkiadás 10 kor. Kis 4° alaku képes kiadás, diszkötésben 20 kor. Nagy 4° alaku képes diszkiadás. Remek magyar stilü diszkötésben ... ... 56 kor.

Ész és szív. Értekezések a lélektan, neveléstan és élettölcsel körében. Vászonkötésben 6 K 50 f.

Híres szerelmesek. 50 képpel. 6 K. Remek kék selyemkötésben ... ... 10 kor.

Vesztett boldogság. Verses regény. Irta *Erdélyi Zoltán. Neogrády Antal* rajzaival. Az akad. által a Nádasdy-féle 100 ar. díjjal jutalmazott pályamü. Ára díszkötés 6 kor

Tompa összes költeményei. Illusztrált díszkiadás. Nagy albumalakb., több száz képpel. Pompás díszkötés. 32 K.

Költők lugasa. A magyar költészet termékeinek képekkel diszített gyüjteménye, 80 müvészi kivitelü illusztrácziával. Pompás díszkötésben ... ... 8 kor

Kaphatók: **LAMPEL R.** könyvkereskedése **(Wodianer F. és Fiai)** részvénytársaságnál

BUDAPEST, VI., Andrássy-út 21. és minden könyvkereskedésben.

Egy kis türelem! a napokban meglesz a **48** A nyakát teszi erre az **„Üstökös“**

Az «Üstökös», a legkülömb magyar humoristikus lapot, pedig a «Vasárnapi Ujság» magán előfizetői kedvezményesáron, negyedévre 4 korona helyett 3 koronáért rendelhetik meg. 10720

A gyógyvíz és szénsavgáz 34 m. magas ugrása a **155 m. mélységből.**

MÁLNÁSI SICULIA GYÓGYFORRÁS

bicarbonátokban és konyhasóban a kontinens legdúsabb **természetes alkalikus sós savanyu vize.** *Szikla retegen átfurt* **18,3721 grm.**

Mintaszerüen berendezett töltőházban baktériummentesen palaczkozva.

Az összes eddig ismert bel- és külföldi ásványvizek hatását jóval felülmulja a gége, torok, tüdő, gyomor, bél, vese és hólyag huruttos bántalmainál. *Orvosi különlegek bebizonyították, hogy négyszerte nagyobb bicarbonát és konyhasó tartalma miatt a seltersi, vichyi és gleichenbergi vizeknél* **sokkal ajánlatosabb. A gyomorégést azonnal megszünteti.**

Szétküldi a kezelő-tulajdonos:

Siculia természetes szénsavat süritőgyár részvény-társaság

Málnásfürdőn, *(Háromszékmegye.)*

Főraktár Budapesten 10735

LUX MIHÁLY, Múzeum-körút 7. sz.

Telefon 672.

Kapható minden gyógyszertárban, drogua- és füszerkereskedésben.

Párisi világkiállítás «Grand Prix» 1900.

KWIZDA FERENCZ JÁNOS

cs. és kir. osztrák-magyar, kir. román és bolgár herez. udv.szállító,

kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid

csász és kir. szabadalmazott mosóviz lovak számára.
Egy üveg ára 2 kor. 80 fill.

40 év óta az udvari istállókban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb erő- és uto-erősítőül, tuk meg-revsségénél stb. az idomitásnál kiváló munkára képesiti a lovakat. 2919

Kwizda-féle Restitutions-fluid

csak a mellékelt védjegygyel valódi. Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár: **Török József gyógyszert., Budapest, Király-u. 12., Andrássy-út 25.**

DIVATOS! ELEGÁNS! TÉL 1904. LUDOSNAK! MOSHATÓ!

Az idény nagy divatja

Amerikai Női Bluz

szines és fehér mosható «Viyella», «Angora» és «Tattersal» flanellből. Mérték szerint gyönyörü kivitelben készíti 10713

VÁRADY BÉLA, BUDAPEST

IV., Kishid-utcza 9.

Mindenki kérjen mintákat és divatképet, melyet ingyen és bérmentve küld a czég.

Vasutak és hadihajók óraművel.

Nagyon célszerü ajándékok fiuk részére.

Sineken szaladó **vonat**, 1-a óraművel, mozdonnyal, 2 szalonkocsival 2 frt 80. Ugyanaz nagyobb órházzal, jelzőpózná val és harangművel 4 frt. Ugyanaz 3 szalonkocsival, vasuti átjáróval és 240 cm. sinkörrel 5 frt. Olcsó vonatok 1 frt 50, 2 frt. és 2 frt 50. Vízben úszó **hadihajók** 1-a óraművel, 23 cm. hosszú 3 frt. 27½ cm. hosszú 4 frt 50 35 cm. hosszú 6 frt. Közvetlen megrendelhető 10723

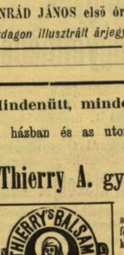
KONRÁD JÁNOS első óragyárában, Brüx 1272. (Csehország).

Gazdagon illusztrált árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve

Mindenütt, minden gyógytárban kapható

A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Egyedüli valódi BALZSAM «Védangyal» gyógytárból **THIERRY A.** Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Legjobb hatásu rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felbőlögés, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, tulteltség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarhus, gyuladás, gyengeségi állapot, felfuvódás stb., stb. Működik mint görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztító szer.

Postán legkevesebb szétküldés **12 kis** vagy **6 nagy** üveg **5 K** költségmentesen, **60 kis** vagy **30 nagy** üveg **15 K** költségmentesen netto.

Kisebb nyeni eladásnál a raktárakban **1 kis** üveg ára **30 fillér, 1 kettős** üveg **60 fillér.**

Ügyelünk az egyeduli törvényileg bejegyzett zöld apácza védjegyre: **«Ich dien.» Egyedül ez valódi.**

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedélyezett, így forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok **viszonteladása** *törvényileg tiltva van.* 10547

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

fájdalomszüntető, puhító, oldó, hurő, gyógyító stb. Legkisebb postai szétküldés **2 tégely 3 K 60 fillér.** Kisebb nyeni eladásnál a raktárakban **1 K 20 fillér** tégelyenként. **Főraktár Budapesten: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszertára: Lugoson Vértes.** Közvetlen rendelések czimzendők: **«Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Az összegy előzetes beküldése esetén a szállítás egy nappal előbb történik, mint utánvéttel és az utánvételi pótdij is megtakarítható, igy ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

+ Soványság. +

A legszebb eredmény által kisért szer a **dr. William Hartley tanár amerikai erősítőpora.** *Soványak tartós szép telt testidomokat nyernek.* **Hölgyek remek keblet, 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jótállás.** *Vérszegenység, sápkór, idegesség és gyomorbajosoknak kitünő szer. Kitüntetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgbom.* **— Köszönő-levelek minden országból.** *Dobozonként 1 frt 10 kr. használ. utasítással. Főraktár Zeisler Mór O. Budapest, VI., Podmaniczky-u. 61. II. 20.* 10794

Tornaszer

ugy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható

Lopos Gyula

tornaszer-készitőnél

Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.

Árjegyzék kivánatra megküldetik. 10590

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegyiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, hőráthat (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 korona., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok bíróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. 10689

Ára 2 korona 80 fillér.

Alapittatott 1837-ben.

SZABÓ LAJOS

szücsmester

BUDAPEST,

Koronaherczeg-utcza 17.

Ajánlja a n. é. hölgyközönségnek

SEALSKIN, SKUNKS, CHINCHILLA, NYUSZT stb. 10676

gallérok, Collierek és karmantyukban dusan felszerelt raktárát.

Kunz József és Társa

CS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK SZERB KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

KIR. KIVÁLTSÁGOS NAGYKERESKEDŐK

VÁSZON, ASZTALNEMŰEK, KÉSZ FEHÉRNEMŰEK.

MENYASSZONYI KELENGYÉK,

FÜGGÖNY, ÁGYTAKARÓ és SZŐNYEGÁRU RAKTÁRA.

ALAPITVA: 1802.

ÁLLAMI ARANY ÉREM 1896 JURY TAG

BRONCE ÉREM PARIS 1900.

BUDAPEST, V. DEÁK-TÉR 1sz.

Karácsonyi occasio! 10708

VERSENY ÉBRESZTŐ-ÓRA

amerikai systema, minden fekvésben jól jár, szolgálatképes jó minőségben, **3 évi írásbeli jótállással** jó és pontos járásért, darabja **1 frt 45**, 3 darab 4 frt **Éjjel világító** számlappal **1 frt 65**, 3 darab 4 frt 50 Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett 10672

KONRÁD JÁNOS

első óragyárában Brüx 1139. szám (Csehország) Gazdagon illusztrált, 1000-nél több ábrát tartalmazó árjegyzékemet árak, arany- és ezüstáruról kívánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Telefon 13-76.

Alapíttatott 1878.

Hölgyek figyelmébe!

10608

A közóhajnak engedve és hogy egy régen érzett hiányt pótoljon, **Keleti J.** orvos-sebészeti műszergyáros üzlethelyiségeiben **külön női osztályt rendezett be**, hol a nagyérdemü hölgyközönség

kizárólag női kiszolgálásban

részesül. A cég szakszerü vezetés mellett készít: **mindennemü sérvkötöket, haskötöket lógóhas, vese- és gyomorbántalmak** ellen, **göbesérharisnyákat** fordén nőttek részére, **testegyenészeti gépeket** stb. a legtökéletesebb kivitelben.

Külön osztály betegápolási czikkek és hygienikus gummiáruk részére.

A czég több mint 25 éves fennállása alatt e téren szerzett tapasztalatai folytán bizvást kiérdemelte a nagyérdemü hölgyközönség bizalmát és továbbra is kéri nagyrabecsült támogatását.

Nagy képes árjegyzékkel, szakszerü tanácsokkal és mértékvételi adatokkal szívesen szolgál

KELETI J. orvos-sebészeti műszergyáros,

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17. szám,

a m. k. főposta-palota mellett. — **Külön bejárat a kapu alatt.**

Császárfürdő

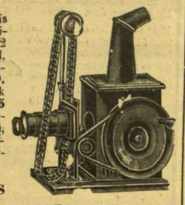
BUDAPESTEN

téli és nyári gyógyhely. 10430

Elsőrangu. E kénesvizü gyógy fürdő páratlan, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodák kal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

Kinematograph.

Nagyon érdekes gyermekek és felnőttek részére.

Mint **«Laterna magica»** is használható, 38 cm. magas, 3 színes képszalaggal (Films) és 12 üvegkeppel, petroleumlámpával, reflektorral és használati utasítással együtt dobozban **8 frt 50.** Ezzel a kinematographal a fiatalok és öregek által szivesen látott **élő** képek a falra varázsolhatók. Szerkezete igen pontos és egyszerü, ugy hogy minden gyermek könynyen kezelheti. Közvetlenül megrendelhető:

KONRAD JÁNOS

első óragyárában, Brüx 1270. (Csehország).

Gazdagon illusztrált árjegyzékek kinematograph, laterna magica, gözgépek, mech. játékszerekről stb. kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 10721

Vértes-féle sósborszesz

10591

Minden házban szükséges.

Első magyar villamos erőre berendezett hangszergyár.

STOWASSER J.

udvari hangszergyára, a m. kir. zeneakadémia és a hadsereg szállítója, 10736

Budapest, Lánczhid-utcza 5.

Ajánlja saját gyárában készült **általánosan elismert legjobb** különleges (specialitások) **fa-, réz-, fuvó- és vonós-hangszereit,** czimbalmokat.

Harmoniumok.

Legnagyobb raktár és gyár,

a Rákóczi javitott tárogató egyedüli feltalálója.

Képes árjegyzék az összes hangszerekről ingyen és bérmentve.

Kivitel nagyban és kicsinyben.

Célszerü karácsonyi ajándékok.

Automobil

áramüvel, mely mulattató alakzatokat fut be, finoman fényezett bádogból, 14½ cm. hosszu, 11 cm. magas, 7 cm. széles ára **50 kr.** Ugyanaz gummikerekekkel, 16 cm. hosszu, 9½ cm. magas, 8 cm. széles és hangot adó darabja **1 frt 25.** Ugyanaz a legfiinomabb kivitelben 25 cm. hosszu, 13½ cm. magas, 15 cm. széles, darabja **3 frt 50.** Szétküldi a pénz előleges beküldése után 10724

KONRÁD JÁNOS óragyára és kiviteli-háza,

Brüxben 1273. sz. (Csehország).

Gazdagon illusztrált árjegyzék 1000-nél több ábrával ingyen és bérmentve.

Magyarnak Pécs! Maradandó értékü Németnek Bécs!

karácsonyi ajándéktárgyak sehol oly nagy választékban és jutányos árban nem találhatók, mint hazánk első és legnagyobb magyar órás- és ékszerész czégénél

Schönwald Imre

Pécsett 122.

Koczkázat kizárva!

Nem tetsző tárgy visszavétetik!

Ne küldjük pénzünket külföldre!

Támogassuk a hazai ipart!

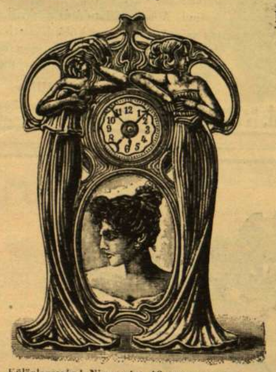
Nagy képes árjegyzék ingyen.

Arany női óra, kettős fedelü kitünő szerkezettel, pompás diszitéssel **40** kor.

«Apród» valódi ezüst remontoir óra diszitett zománcz számlappal, kitünő szerkezettel **11** kor. 5 évi jótállással.

Különlegesség! Nippes óra 16 ctmtr magas bronz patinával igen szép kivitelben, ezen óra egyben arczképtartó, ára **10** kor.

«Deák» nagyon díszes kiállitásu kettősfedelü nikkel remontoir óra **9** korona 5 évi jótállással.

Nagyon finom szerkezetü gazdagon vésett duplafedelü arany női remontoir óra **65** korona

Üdvöske-gyürük 14 karátos aranyból gyönyörü kivitelben

2 türkis vagy nemes opállal **12** kor.

Párisi minta nemes opállal **14** kor.

Türkis vagy korall kővel **10** kor.

14 kar. arany szív 8 kor. nem nyitható 5.50 kor.

14 kor. arany szív 1 gyöngygyel 8 kor.

Hit, remény, szeretet, valódi aranyból 7 kor., aranyozott ezüst 2 kor.

Pázsitfüzzománcz amulett. Remek kivitelü színes zománcz Madonna amulett aranyból 24 kor., ezüstből 8 kor.

14 karátos arany, 3 opállal vagy türkissel, nagyon divatos kiállitásban **14** kor. ujaranyból **8** kor.

14 kar. arany, opál, türkis vagy korall kővel, nagyon elegáns kiállitásban **15** kor. ujaranyból **8.60** kor.

Szerencse opál-függők!

Arany függő, szerencse-opál vagy türkis kővel **10** korona.

Ujdonság!

Nagyon divatos arany fülbevaló opál kövekkel **16** korona.

10777

Egyik hölgy se

ki szépségének föntartására és fokozására gondot fordit, ne mulassza el, hogy a legjobbnak elismert, nem zsirozó, törv. védett Helint használja. Számtalan elismerő-levél kezeskedik ezen crême sikeres hatásáról. 1 doboz 1 K 20 f. — Kaph. gyógyszert., drog., illatsz. — Főraktár Budapesten: Török J. gyógyszertára, Király-utcza. — Bécsben: C. Brady gyógysz., Fleischmarkt. 10635

8 napi próbára

küldöm valódi solingeni **hajnyiró-gépemet** 2 frt 50 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat meg nem felelés esetén 8 napon belül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A hajnyirógép 16 cm. hosszu, 32 foggal, **a legjobb acélből** és finoman nikelezve van, 3 tolófésüvel, 3 féle hajnyirásra van berendezve: **3 mm., 7 mm.** és **10 mm.**, kettős csavarral, biztonsági forgóval és tartalék rugóval van ellátva. Ára finom cartonban használati utasitással együtt, ugy, hogy mindenki azonnal nyirhat vele 2 frt 50 kr. Legjobb minőség fedett rugóval frt 2.75. Szakálnyiró-gép 2 frt 75 kr. Lónyiró-olló vagy kutyanyiró-olló 2 frt. Biztonsági borotváló készülék frt. 1.75 Utánvét mellett szétküldi csak: **Lateiner Leó gyári raktára,** Wien, I/28., Wollzeile 31. szám. 10678

30 napi megtekintésre,

árjegyzékem feltételei szerint, **tehát koczkázat nélkül** küldöm utánvéttel a **„Négybarát harmonikát"** 963. sz., hogy mindenki annak föléjmulhatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyük, de a mély hangok és légszelepek részére is szavatolt eltörhetlen pergőtollai vannak, továbbá 10 billentyü, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni színben fényezve, fekete léczezett, szines szélekkel, nikkelveret, duplafuvóval, fémsarokvédővel. Nagysága 31×15 cm. **Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen.** Olcsóbb és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2.— 2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 frt 50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.— árjegyzékemből választhatók. **Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készitmény.** Kérem azt figyelembe venni. **Nincsen kockázat! Becserélés megengedve vagy a pénz vissza.** Szétküldés utánvétellel az **érczhegyi hangszer-kiviteli czég által:**

Konrád János Brüx 1140. sz. (Csehország).

Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 1000-nél több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve. 10674

GERMANDRÉE

PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és díszkrét. A **Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde színt ad. *1900 évi Párisi Világkiállitás:* **ARANYÉREM**

MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

Ha szép akar lenni,

Végh névvel ellátott Angyal-crémet vegyen, mely egy tégely elfogyasztása után eltünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, himlőhelyet, mitesseri, orrvörösséget, koronább hólyegnél kisimitja a ráncokat, miáltal megakadályozza a vénülést. A kinek tiszta arcza van és állandóan használja a **VÉGH-féle** 10704

ANGYAL-CRÉMET,

az biztositva van minden arcatisztitaság ellen. **Egy tégely 1 koronáér kapható az „Angyal" gyógyszertárban Szolnok, Laktanya-körut.**

Továbbá **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Kira y-u. 12 és minden gyógytárban.

Kováts Béla

kocsigyártó Budapest, V., Ipót-körut 3.

Ajánlja ujonnan berend. zett modern hintó raktárát.

Alapíttatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv. társ.

Irodái: VI. ker., Andrassy-ut 5. (saját házában).

Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt ³/₄9—¹/₂1-ig, délután ¹/₂5-ig. **Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferencziektere 2. szám.** Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczieki-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

BELICZAY BÉLA

mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő

Budapest, VII., Csányi-utcza 3. szám, saját házában.

TELEFON 29—05. 10700

Raktárában kapható saját készitményü **finom mézeskalács, fehér és diszitett viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségü viaszmáz** kicsinyben és nagyban.

Sürgönyczim Cartonage. **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41—48.

doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára

Budapest, I., Mészáros-utcza 38. szám. 10651

Gyárt: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák kötőgyapot, stb. csomagolására. **Hintődobozok,** valamint **húzott lemez-essvek** tetszés szerinti nagyságban. **Teásdobozok** ¹/₈ kilogr.-tól 10 kilogr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. **Szekrényesipke és köpőládapapir** legujabb szin és kivágásban.

Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti iparcsarnokban megtekinthető.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA

GÖRÖG ISTVÁN

BUDAPEST

V. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.

Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali készletek stb.

Igen jutányos árakon. 10313

Legjobb spiritus-lámpák

főtő és főző 10654

petroleum-kályhák.

★

Salonpetroleum csak I-só rendü.

★

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

★

Brünner Testvérek

petroleum-, gáz- és villany-lámpa gyár.

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 3.

10696

KIRNER JÓZSEF

cs. és kir. udv. puskamüves, az olasz király Ő felségének udvari szállitója,

BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára: Rózsa-utcza 7.

Dúsan ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-legyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** — (Alapittatott 1808. évben.)

Calderoni és Társa

Budapest, 10701

Váczi-utcza 1 és Kishid-u. 8.

Szalon-lorgnettek. Szinházi, katonai, vadász- és verseny-látcsövek aluminiumból, legujabb szerkezettel

Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távcsövek.

Finom **szemüvegek** és **orrcsiptetők** tartós és csinos foglalványokban.

Terem- és ablakhömérők, gazdaságokban nélkülözhetetlen **maximal, minimal-hömérők, higany- és Aneroid legsúlymérők, esömérők, hygrométerek, hitelesitett szeszmérők, bor- és mustmérők.**

Pénzképészeti készülékek működelők, turisták stb. számára.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

A Kalap-király 10521

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-uteza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Testesség, Kövértestüség.

Hogy nyúlánkká legyünk a nélkül, hogy az egészségünknek ártson, használjuk a **Pilules Apollo-t,** mely tengeri növények alapján van előállitva és párisi orvosok által jóváhagyva.

E könnyen betartható gyógykezelés elhajtja a *túlságos embonpoint* csalhatatlanul és biztositja rövid idő alatt a *kövértestüség* gyógyulását mind a két nemnél.

Ez a titka minden elegáns hölgynek, ki nyúlánk és fiatalos alakját megakarja őrizni. Egy üvegese ára utasitással együtt K 6.45 bérmentve, utánvéttel K 6.75.

J. Ratié, Pharmacien, 5, **Passage Verdeau, Paris** (9e).

Raktár Berlinben: **B. Hadra,** gyógyszerész, **Spandauerstrasse 77.**

Ausztria-Magyarországban: **Török József** gyógyszerész, **Budapest, Király-utcza 12.** 10620

„FAKIR"

sományit, karcsuvá tesz, **szivről, hasról és csipőkről a hájat eltünteti,** miáltal a termet előbbi alakját visszanyeri. Apasztó-sök szerencsés összetétele lévén, gyors hatásu és ártalmatlan. Számos hálanyilatkozat! **Ára 8 korona.**

Használat előtt. Használat után.

Utasitással 10725

KISS M. gyógyszertárában, **TISZA-DOB.**

Hosszas kisérletezés után sikerült P. BOYER párisi (Boulevard Strassbourg 12.) gyógyszerésznek egy oly gyakorlatias és elismerésre méltó szert föltalálni, melytől a haj **egyszerü bedörzsölés után természetes hullámos lesz és hullámosságát 10—12 napig megtartja.** Bebizonyitott dolog, hogy a sütés a hajat rövid idő alatt tönkre teszi, de meg oly sok fáradtsággal is jár, hogy igen sok hölgy inkább lemond a sütött hajról, minthogy haját tönkre tegye, vagy pedig naponkint órák hosszáig sütögesse. De legtöbb sikere ezen szernek, mely **«Ondulatrice»** néven jön forgalomba, hogy az nem oly kikolmizott, mesterkélt hullámossá teszi a hajat, mint a sütővas, hanem mint az itt föltüntetett ábrán is látható, szép lapos, természetes hullámossá. Orvosilag felülvizsgálva, teljesen ártalmatlan. Festett hajaknál is használható. Számtalan elismerő-levél. Egy üveg **«Ondulatrice»** ára 3 korona. Megrendeléseket utánvét mellett eszközöl a magyarországi főraktár:

Vanicsek Gyula, 10750

női fodrász, Budapest, IX., Soroksári-utcza 16.

SZÉPSÉG KIRÁLYNŐJE VAGYOK

mióta az általánosan közkedvelt **NORMA**-crémet használom, mely **vegytiszta, zsir- és higanymentes, az arczbőrre teljesen ártalmatlan, gyorshatásu,** néhány nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, mitessert, ránczokat, az arcznak friss üde arczot kölcsönöz. **Norma-crém** 1 tégely 2 K, bérmentes küldéssel 2 K 70 fill. 3 tégely 5 K 40 fill.

Norma-puder, mely három szinben kapható, dobozonként 2 korona.

Norma-arczmosóviz 1 K 60 fillér.

Norma-szappan 80 fillér.

NORMA-hajfestő,

teljesen ártalmatlan, eddig nem létezett hatást ér el annak használatával, **a hajnak természetes szinét vissza varázsolja.** Egyszeri használat négy hétre elegendő. Kapható fekete, barna és szőke szinben. A kezelés teljesen eltér az eddigi használatban levő szerektől, minthogy a festés **csakis egy üvegből történik,** s nem, mint a más hasonló hajfestékeknél a hol egyszere **kétféle szer használata szükséges.** Ára használati utasitással egy üveg 4 K, bérmentes küldéssel 4 K 70 fill. Két üveg 7 K 20 fill. bérmentve. — Megrendelhető utánvét vagy a pénz előleges beküldése mellett:

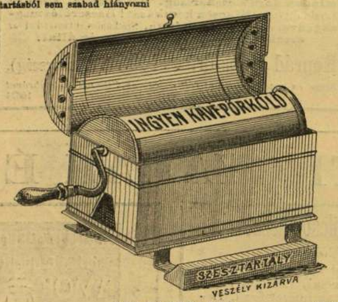
VÁROSI GYÓGYSZERTÁR a «Fekete sas»-hoz, Temesvár, Szent-György-tér 1/B.

Főraktár: **Török József** gyógyszertárában Budapest, Király-utcza 12. és Andrássy-út 10688

1200 állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel.

Szenzációs találmánynak

van elismerve a mi kávépörkölő-készülékünk, a melynek orvetlen ház tartásából sem szabad hiányoznia

INGYEN! 10653

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakaritással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszit erejéből a kávé, mert azt **páramentesen pörköli és hüti.**

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jó minőségü itt följsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiséreletképp **egy 5 kilós postacsomagot** utánvéttel megrendel

1 kg.	Portorikó-kávé	1.30 frt	1 kg.	Gyöngy-kávé finom	1.60 frt
1 »	» finom	1.50 »	1 »	» legfin.	1.80 »
1 »	Kuba-kávé	1.70 »	**A kávéhoz csomagoltató:**		
1 »	» finom	1.90 »	¼ kg.	Mandarin-tea....	1.60 frt
1 »	Mokka-kávé....	1.40 »	½ »	háztartási-tea	1.25 »
1 »	» finom	1.60 »	¾ »	Császárkeverék	2.— »
1 »	» legfin.	1.90 »	1 csomag	Törmelék....	—.30 »
1 »	Arany-Jáva-kávé....	1.40 »	Czélunk ezen kedvezménnyel vevőkört és bizalmat szerezni.		
1 »	» finom	1.60 »			
1 »	» legfin.	1.90 »			

Fent emlitett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat **Duna-Földváron.**

6 havi próbára!

3 havi hitel! Teljesen ingyen!

Csak **2 frt 25** lánczczal és tokkal együtt.

és más reklámra világismert czégem óráinak ajánlására nincsen szükség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes **megelégedésére** valódi amerikai antimagnes

System Roskopf Patent-horgony remontoir-óráimat 99. számu ólomzárral

fekete imit. aczél vagy nikkel tokban, Patent-Email számlappal, 36 óráig járó, pontosan igazitva, 3 évi irásbeli jótállással, szarvasbőr tokban, nikkel láncz és függővel 2 frt 25 árban, 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz dupla fedéllel 3 frt 50. Első System Roskopf-órák ólomzár nélkül, mint azok mindenütt kis órások és kereskedők által eladatnak, 1 frt 75. Pénz vissza! vagy beczerélés rongálatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges beküldése ellenében 10675

KONRÁD JÁNOS első óragyár által,

Brüx 1138. sz. (Csehország).

Cs. és kir. felesk. becsüs. Kitüntetve a cs. kir. osztrák birodalmi sassal, arany és ezüst kiállitási érmekkel és 100,000 elismerő-levéllel a világ minden tájékáról. **Gazdagon illusztrált árjegyzékek 1000-nél több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.**

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE.

Villamfelszerelési vállalat.

10608

Villamos világitás és motorok, telefon, házsürgöny és villámhárítók szakszerü berendezését a biztonsági szabályok szerint eszközli

Id. RIEDER OTTO

BUDAPEST,

IV., Irányi-utcza 20. sz. (Király-bazár.)

Olcsó cseh ágytoll!

5 kiló: uj fosztott 9.60 K, jobb 12 K, fehér pehelypuha fosztott 18 K, 24 K, hófehér pehelypuha fosztott 30 K 36 K. Szállitás portomentes, utánvétel. A kicserélés és visszavétel portomegtérités ellenében megengedtetik. 10914

Benedikt Sachsel, Lobes 279.

Post Pilsen, Böhmen.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája ízetlen chininből.

Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.

Láz ellen! Nem keserü

Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.

Törvényesen védve.

Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható.

Utánzatoktól óvakodjunk.

Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 10625

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában Arad, Szabadság-tér.

Franklin-Társulat nyomdája, Budapesten, (IV. Egyetem-utcza 4.)

A FRANKLIN-TÁRSULAT

KIADÁSA:

Megjelent az első sorozat. Tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz család. *Illusztrálta Neogrády Antal.*
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. *Illusztr. R. Hirsch Nelli.*
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. *Illusztr. Márk Laios.*
Vadnai Károly: A kis tündér. *Illusztrálta Nagy Sándor.*

Magyar Regényirók

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkeszti

MIKSZÁTH KÁLMÁN

a ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elé megirja az irók jellemrajzát.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története.

A gyüjtemény 34 iró 54 munkáját – a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását – öleli fel.

AZ IROK NÉVSORA

Baksay Sándor	Dóczi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignácz	Tolnai Lajos
Beniczkyné Bajza Lenke	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
Beöthy László	Fáy András	B. Jósika Miklós	B. Podmaniczky Frigyes	Vas Gereben
Beöthy Zsolt	Gaál József	Justh Zsigmond	Pulszky Ferencz	Verseghy Ferencz
Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
Csiky Gergely	Gyulai Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wohl Stefanie
Degré Alajos	Herczeg Ferencz	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

AZ IROK NÉVSORA

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráczió külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható *betűk.* Finom, famentes *papiros.*

Diszkrét izlésű, díszes *bekötési tábla.*

A „Magyar Regényirók"

minden művelt magyar uri család örökbecsű könyvtára. A 60 kötet félévenként *öt kötetes* sorozatokban jelenik meg.

Eddig az első öt kötet hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 300 kor. Megrendelhető bármely könyvkereskedés utján.

AZ ÖRDÖNGŐS PIPA.

Régi krónika.

Irta MIKSZÁTH KÁLMÁN.

KÉZIRATTÁR

Több mint száz év előtt élt Pesten Baranyai Balázs. Jól csengő név volt ez akkor, ösmerte a város apraja-nagyja s akármikor lehetett látni együtt társaságban Kazinczy Ferencz, vagy Ráday György urammal, szóval a legnagyobb urakkal.

Baranyai Balázs akkoriban színész volt, a Kelemen-társulat tagja, de olyan jó kedélyü ember, hogy mindeneknek gyönyörüséget okozott a vele való társalgás. Mint színész, nem tartozott a legjelesebbek közé, a mit a neki irt szerepekben csinált vagy mondott, az nem volt mesteri, de a mit úgy magától mondott vagy csinált, az többnyire pompás dolog volt. Azért is szerették a nagy urak és az előkelő asszonyságok.

Hatalmas izmú, termetes ember lévén, (két mázsát nyomott) leginkább hősöket játszott és marczona rablókat, Pintye Gregort, Carlusche-t, török basákat és mindenféle nagyerejü vitézeket. De híres mégis leginkább azért lett, mert neki volt a legnagyobb tajtékpipája Pesten.

Nagy István nevü pipacsináló mester lakott akkor az uri-utczában, a kinek a pipái olyan nevezetesek voltak, hogy a halála után háromszoros-négyszeres áron keltek el, mint valami klenodiumok; ez a mester remekbe alkotott egy irdatlan nagy tajtékpipát, azzal a domborművü jelenettel, a mint Mátyás király leteperi a cseh Holubárt. Gyönyörü jószág volt, de inkább csak mint szobormű, kirakatba való darab, mert dohányozni nem igen lehetett alkalmatos. Belement volna abba talán egy verdung dohány is egyszerre, azlán nincs az az emberi agyar, a melyik ennek a csutoráját megtartsa, úgy, hogy a pipa szabadon lóbálódzzék, a mint az kényelem okáért néha megkivántatik. Sokan bámúlták a pipát egy kirakatban és körülbelül így szóltak:

— Ez csak egy királynak való!

Vérszemet kapott erre Nagy uram s miután úgy kitartotta az árát, hogy nem lehetett itthon elsütni, már-már elhatározta, hogy elküldi ajándékba az ánglius királynak, Györgynek, a kiről az hirlett, hogy nevezetes nagy pipás ember volna, midőn egy szerencsés körülmény fordított a pipa jövendő sorsán.

Valami Szeleczkyné asszony, de hogy valami nagyon, de nagyon szép asszony, született Ráday-lány, estélyt adott a kastélyában, mely a mai király-ház helyén állt a franciskánus barátok templomával szemben s az előkelő vendégeit az akkori szokása szerint az úgynevezett lelkes honleányoknak, megpumpolta a Baranyai Balázs jutalomjátékára adandó ajándék költségeire.

Olyan volt a hangulat és olyan volt az asszony és olyan ügyes volt a forma (minden százasért egy csók) és olyan charmant-ok voltak a gavallérok, hogy a krónika szerint mesés összeg gyült be Baranyainak, — nehány ezer forint.

Lett aztán nagy tanácskozás, fejtörés, hogy mit vegyenek neki. Az összeg messze túlhaladta az ilyfajta gyüjtéseket. Ez már nem tréfa dolog. A sablonos ajándékokon, az arany órán, ezüst koszorún, itt most már túl vagyunk. Legjobb volna neki egy kis házat venni a Krisztina városrészben egy kis kerttel s rávésetni a homlokzatra: «A pesti közönség ajándéka». Mások más tervet vetettek fel, végre is úgy döntött Szeleczkyné, hogy magától Baranyaitól kérdezteti meg, mit szeretne, s el is küldte hozzá a fiskálisát, Vas Kristófot, vegye ki belőle, mit akar.

Könnyü volt Baranyait megtalálni, legott ráakadott «A török császár» kávéházban, a

Baranyai a nagy pipát mindig magával hordozta.

hol tartlizni szokott. Megértvén a helyzetet, egy pillanatig elborúlt a homloka. Mit? Házat akarnak neki venni? Hát megbolondúltak? Hisz a házat nem lehet átadni a szinpadon. Pedig hát ez a fő, az ünnepélyes átadás. Nem, nem, az lehetetlen. Fejét rázta Baranyai és így szólt:

— Tudja mit a tekintetes úr? Mondja meg a méltóságos asszonynak, hogy vegyék meg nekem a Nagy-féle Holubár-pipát, az lesz a legjobb.

— De hát a többi pénz?

— Igaz, a többi pénz. Hát azon meg vegyenek dohányt!

— De annyi dohányt, domine Baranyai!

— Nincs annyi dohány, spektabilis, ami sok legyen, — vélte Baranyai.

Hát így esett aztán, hogy Baranyai megkapta a nagy pipát és mintegy hálából a n. é. közönség iránt, mindig magával hordozta, gőgösen lógázván a kezében, szitt belőle s óránként nézegette szörnyű türelmetlenséggel miként sárgúl egyes helyeken, csattogtatta ezüst kupakját (ez volt a legnagyobb élvezete) s remegve óvta, hogy valahogy bajuszt ne kapjon.

Ezekben az időkben ép úgy kétfele játszottak a színészek mint most, csak megfordítva; akkor Buda volt a főtanya és Pest volt a filiale. Játszottak pedig a várban levő színházban és felváltva minden másodnap Pesten a német színház helyiségeiben, melyeket Unwerth gróf birt albérletben, a ki nagylelkűen azt mondta az aggódó pesti patriciusoknak:

— Miért ne eresztenők be vendégül a magyar nyelvet, hiszen végre is meg nem esz minket?

Pedig végre is megette őket és most már csak a csontvázuk van meg a városházán

Baranyai Balázs mind a két helyen működött, egyik este itt, másik este amott, minélfogva inkább Pesten vett lakást, a hol a «Török Tsászár» a «Hét Elector» meg az «Arany Sas» sokkalta jobban hozzájárult a rögös földi pályán való tartózkodás megszépítéséhez, mint a budai lompos kis korcsmák. Baranyainak uri izlése volt.

De hogy az idő sebesebben röpült Pesten, mint Budán, egy nap ez a körülmény igen kellemetlenül érinté a «Török Tsászár»-nál, a mint tartlizás közben rátekintett a Pfaffenzeller órára.

— Hohó — kiálta föl ijedten — aligha el nem késtem az előadásról.

Sietve kanyarítá szürke köpenyét vállára, minthogy szeles, csípős májusi nap alkonyatja volt s rohant egyenesen a hajóhidnak, hogy időre érkezhessék a szinházhoz, a hol mindjárt az első felvonásban jelenése van és még fel is kell öltöznie.

Az akkori közlekedési viszonyok mellett nyáron tréfa dolog volt Budára átmenni vagy csónakon, vagy a hajóhidon (csak télen volt penitenczia), de már a várba feljutni nyáron is sok kellemetlenséggel járt. A hegy meredek volt, keresztül-kasul szeldelték ugyan mindenféle kacskaringós hosszabb-rövidebb gyalogútak, kinek-kinek a tüdeje szerint, de ezekre csak a legvirgonczabb suhanczok vállalkozhattak jó hangulattal, a közönséges polgári felmenetel, okos embernek való út csak nagy kerüléssel a jezsuita lépcsőkön vezetett a várba. De ez most nagy időveszteség lenne Baranyainak. Aggódva nézi újra meg újra a klepsidrát, nem lehet, az idő már nem futja.

Hanem iszen épen akkor volt vadonatúj a császárné asszony ő felségének az a mondása, hogy a kinek kenyere nincs, egyék zsemlyét. Baranyai Balázs innen kölcsönözte eszméjét, hogy ha mint fiatal ember nem győzi szuszszal föl a hegynek, csapjon föl öreg úrnak. Mert öreg urak és asztmás dámák már akkor is voltak, a kiknek se az egyik, se a másik út nem kellett s ezek számára a hegy alatt palankinos, hordszékes czigányok tanyáztak, a kik fürge lábaikkal nyolcz pengő krajczárért fölvitték az embert a meredek hegyen oly könnyen, mint a pelyhet s szinte oly gyorsan, mint most a sikló. Rendesen nyolcz-tíz ilyen palankin állott kétfelül az útszélen a mostani lánczhid kávéház és a közlekedési palota helyén. A füstös, izmos czigányok élénk gesztusokkal messziről integettek a hajóhidon érkező uraságoknak és asszonyságoknak, szapora szólamokkal hivogatva őket testi súlyuk szerint. Mert ha például valami nagyon kövér dáma jött, csend támadt, hátrahúzódott a ravaszabbja s a szomszédját tolta előbbre, hogy «szólj már te is bibaszt.» A czigányok általában jól voltak öltözve, egyiken másikon veres nadrág, ezüst gomb s bizonyos rátartiság jellemezte. Mintha éreznék, hogy a közlekedési ügy az ő kezeikben van nemcsak a falvakon, a hol ők helyettesítik a postát, hanem itt az ikervárosokban is.

Ma egyébiránt nagy forgalmuk és keresetük volt, csak úgy csurgott róluk a verejték, annyi embert kellett felszállítani, mert Moór Anna játszott, a ki oly kedvelt volt akkor, mint a mi időnkben Blaháné; a pesti uraságok mind ott akartak lenni az előadáson.

Csakúgy félvállról vették hát, mikor Baranyai megszólította az egyik czigányt:

— Szoszkere more, mennyiért visztek fel a várba?

— El vagyok fáradva, instálom, kezsit lábát csókolom, valami kerestcsont el is van törve a derekamban.

A többi czigányok se mozdultak. Nem biztak a Baranyai bőkezűségében. Tudták, ismerték, hogy színész. És hát a színész is csak czigány. A devla vigye. Szaladjon fel a maga lábán, ha komédiás.

Baranyai dühbe jött.

— Ejnye mordizom adta czigányai, hát nem akartok felvinni? Hiszen megfizetem becsületesen.

— Hát mit ád a nemzetes úr?

— Megadom a nyolcz pengő krajczárt.

— Azs csak a taksa. A taksa pedig csak reggel hattól este hatig tart.

— Ne locsogj annyit, mondd meg szaporán mit kértek?

— Egy huszast — mondák a czigányok a Baranyai testi nagyságát, súlyát mércsikélve vércseszemeikkel.

— Egy huszast? Hát elment az eszetek? Nem féltek az Istentől?

— Nem bánt minket az Isten. Azs úttól félünk mi, meg a setítségtől, kenyergem.

Hiába feleselt velök, tele voltak szíva ma pénzzel és ilyenkor rest a czigány s egy cseppet sem izgatja a keresetvágy. A czigányban egy csepp zsidó se lakik. Baranyai belátta, hogy végre is le kell szurnia az egy huszast, pedig a tartlin se nyert, forrt hát benne a méreg titkon, de mégis beleegyezett.

— Jól van no, gebbedjetek meg, szólt a szemükbe fujva a füstöt óriás díszpipájából, melyet tágra nyitott szemkarikákkal bámultak meg Farao népei — megadom a huszast, készülődjetek, én addig beszaladok ide váltani.

Négy lépésnyire volt a gazdag Krakker Fridrik vaskereskedése. Odament be Baranyai boszúterveket forralva.

— Van itt egy ötven-hatvan fontos vas? — kérdé a körüle ugrándozó segédeknek, a kik mind ösmerték Baranyait a szinházból.

A boltban már homály uralkodott, úgy, hogy az egyik segéd csak a mécses segítségével talált ilyen vasat.

— Minek az Baranyai úrnak?

— Ne törődjenek vele, adják ide. Holnap vagy visszaszármaztatom, vagy kifizetem az árát, punktum.

— Nagyon szívesen.

Baranyai a hóna alá fogta a súlyos vasdarabot, de ugyan fújt, zihált, a mint gondosan a köpenyegje alá rejtve kiballagott vele és beült szép lassan a készen álló palankinba, most már a térdei közé csúsztatva a roppant nehezéket.

— No, itt a huszas és most már gyü!

Két izmos czigány felkapta a palankint, ropogott-recsegett a czifrára festett faalkotmány. A két czigány pedig megindúlt vele a szerpentin úton és loholt-loholt, nagyot szuszogva és nyögve.

— Nehéz? Mi? — tudakolta Baranyai nagy élvezettel szörcsögtetve a Holubár pipát.

— Elpusztulunk bele, téns uram, — jajgatott az egyik czigány.

— Mindjárt szétszakadok most, — sóhajtott a másik.

— Csak rajta, rajta, siessetek, nehogy elkéssem, mert akkor aztán velem gyűlik meg a bajotok, Máriátok ne legyen!

A czigányok csurom víz voltak, szemeik kidülledtek, inaik rogyadoztak.

— Soha ilyet! panaszkodott a hátulsó czigány. Mi lehet olyan nehéz a téns úron?

— Hát ez a pipa, gyermekeim, — jegyzé meg Baranyai rendíthetlen nyugalommal.

— Ázs á pipá? Oh, hát micsodá pipá ázs?

— Ez egy ördöngős pipa.

— Hol vette á tens úr?

— Egyszer az ördögöt adtam a szinpadon, olyan jól játszottam, hogy azon az éjszakán megjelent ő maga, megveregette a vállamat és ezt a pipát adta prezentbe.

— Jáj, csák kerestet vethetnék mágámrá, de ázst se lehet.

A hegy közepe táján, hol galagonya- és boróka-bokrok díszlettek sűrűn a gyalogút mentén, egyszer csak megszólalt Baranyai:

— Hop! Ácsi! Álljatok meg?

— Mi tetszik?

— Kiszállok egy kicsit, kiverem a pipámat.

A czigányok megálltak, letették a palankint, örültek a pillanatnyi pihenőnek. Baranyai pedig kiszállott, óvatosan kihozva a vasat is, bement a bokrok közé, ott leeresztette a vasat nesztelenül a fűbe s elkezdte kiverni a pipáját a nagy húsos tenyerén. Olyanokat csattogott-puffogott, mintha egy-egy felfújt hólyag pattanna szét minduntalan. A czigányok szeme szikrázott a sötétben, mint négy karbunkulus kő.

— Hallod, hallod, — figyelmeztette az egyik a másikat.

Egyszer aztán készen volt ezzel is Baranyai és vissza kászmolódott megint a palankinba, de most már a vas nélkül.

— Arak more! Siessünk!

Fölemelték a palankint.

— Jézus Mária Szent József! A palankin most olyan könnyű volt az előbbi állapothoz képest, mint egy piskóta torta. Micsoda csoda ez?

— Érzed, gudló? — szólt az elől menő czigány halkan a pajtásához.

— Érzem, hogyne érezném, — felelte ez a maga nyelvén, — tyuvali beng (ördöngős pipa).

— Sok volt benne, — folytatá az előbbi jelentősen.

— Sok lehetett, mert milyen könnyű most ázs ázs ember.

— Kirnyol lake paskora! (Hogy rothadjon meg az oldala!)

— Megfigyelted jól á helyet?

— Behúnyt szemmel is odátrefelek, ne búsúlj mistro pral (édes pajtás).

— Ucsi! (Fel!) — kiálták most a hegynek iramodva s mint a csikók az abrak reményében egy szuszra röpítették fel Baranyait, a ki sejtette, hogy mi körül folyhatott köztük a szó Faraó furcsa nyelvén.

Épen csak hogy odaért a legutolsó perczben a szinházhoz. Már mindenütt keresték, de még szakasztott annyi időt, hogy odaszóljon a szinház kapujában ácsorgó hajdúnak.

— Menjen csak Balla bácsi lelkem a czigányok után, a kik felhoztak. Egy nagy vasat tettem le a fele úton a galagonyabokroknál, nehogy elkaparítsák onnan.

Nosza, óvatosan lopózik Balla bácsi, mint a macska a sármányok után s nini, csakugyan megállnak a fele úton, leteszik a hordszéket (tisztán kivehető a holdvilágnál), balra térnek s leguggolnak és valamit keresnek vagy emelgetnek a fűben élénk gesztusokkal.

Nem állhatta tovább, ösztönszerűleg rájok kiáltott:

— Hopp, megállj, beste lélek fajzatai! Egyik se mocczanjon, mert halál fia. Mit kerestek ott?

— Hát bágót, tekintetes hajdú úr, bágót.

— Miféle bagót, hé, ilyen-olyan ebugatták?

— Hát ázst, á kit á nágy pipából vert ki a Baranyai.

Balla bácsi dühbe jött. Ezek a czigányok kicsibe veszik az ő eszét, hogy ilyen együgyű kifogással vélik tévútra vinni.

— Bagót? No majd adok én nektek bagót. Nekem, egy Balla Györgynek mertek ti olyat hazudni, hogy a földön a nedves füvekben elszórt pipányi bagót akarjátok felszedni.

— Sok volt ám ázs, temirdek volt.

— Szeri száma sincsen, tessék elhinni, volt az talán egy mázsa is.

— Erre meg jobban zöldült-kékült Balla abban a hitben, hogy gúnyolódnak vele. Ott termetta helyszinen gyorsan, mint a mennykő s kihúzván a kardját, a lapos végével egy kis kóstolót ereszgetett a hátukra.

— Megmutaljátok rögtön azt a bagót?

— O mro devla! (Oh istenem!) Jaj jaj! Ne olyan nagyon, mert fáj nagyon. Megles, kenyergem. Itt kell lenni, kenyergem.

— Meg is legyen, különben léket hasitok a bőrötökön.

Kerestek, kerestek, lekuporodva négykézláb, izgatottan, rémülten, kidülledt szemekkel, de bizony nem találtak ott mást, csak a nagy, nehéz vasdarabot.

— Ezt akartátok elemelni, zsiványok!

— De hogy ázst, de hogy ázst! — sóhajtozott a czigány, a fejét vakarva. — De mit tehetünk mi róla, hogy a benge (ördög) vassá változtatta azst a sok felsiges bagót.

Balla bácsi azonban nem hitt az ördög csodatételében és bekisérte a két czigányt a városházára a tömlöczbe.

. . . Ilyen kedélyesen éldegéltek az emberek abban a régi világban, mikor még a só is sósabb volt.

— Mit kerestek ott? — kérdezte a hajdú.

KEFPUSZTELŐHÁZI KÖNYVTÁR

ŐSZI RÓZSA.

Irta

BERCZIK ÁRPÁD.

Őszi rózsa — fehér őszi rózsa!

Ez a nóta zümmögött a fülében Szalánczy Gedeonnak éjjel-nappal. Nem volt nyugta tőle. Pedig Szalánczy Gedeon legkevésbbé sem nagy zenész, a ki czigányozni járna esténként korcsmákba, fogadókba. Ezt a nótát is rég nem hallotta, réges-régóta . . . valamikor . . . úgy tíz év előtt . . . a mikor egy szép asszony körül forgolódott, a kinek ez volt a nótája . . .

És most még se tud tőle szabadulni . . .

Talán bizony azért, mert viszontlátta megint azt a csábos teremtést, a kiről azóta se hallott semmit . . . s a ki most egyszerre feltünt az ő miniszteriális irodájában . . .

Hogyan esett, maga se tudja . . . Ott termett előtte . . . Nagy garmada az irásoknak, mint holmi sáncz vette körül az osztálytanácsos urat . . . ki se látszott belőlük . . . s úgy el volt mélyedve bennök, hogy észre se vette az ajtó nyilását. A kopogást se hallotta meg.

Csak mikor az a jövevény megszólalt üveghangon: «Jó napot, Szalánczy — nem vagyok alkalmatlan?!» . . . csak akkor tekintett fel.

— Ugy-e rám sem ismer? Hahaha! Dehogy nem . . . Csak nem felejtett el . . .

Szalánczy magához tért a meglepetésből.

— Emlékszem . . . emlékszem! Mivel szolgálhatok?

Napernyőjével lakkczipőjét piszkálgatta.

Nagyon hideg volt a hangja; tartózkodó, szinte elutasító a viselkedése.

— Hogy mivel szolgálhat? Mindenekelőtt üléssel. Mert nem szoktam az álldogáláshoz. S bár kocsin . . . saját fogatomon jöttem . . . mégis kissé fáradtnak érzem magamat. A sok emelet . . . Ma már három miniszteriumot végig jártam az uram ügyeiben.

Mindezt nevetve hadarta el és napernyőjével lakkczipőjét piszgálgatta . . .

— Úgy ám, édes Szalánczy! Mert hogy én viszem az uram minden ügyét. Ő dolgozik . . . én meg eljárok az üzleteiben. Mi asszonyok sokkal többet tudunk kivinni, mint az urak. Előttünk hamarább nyilnak meg az ajtók. Az ügyes asszony sokat kijárhat . . . a hivatalos urak velünk udvariasabbak, mint a férfiakkal.

Megállt egy pillanatra . . . várta a hatást, a melyet megjelenése, beszéde arra a rideg emberre gyakorolhat, a ki mozdulatlanul ült karosszékében és egy szóval se szakította félbe. Nem volt megelégedve . . . . . Türelmetlenül, izgatottan csettentett újjaival . . .

— Maga ugyan . . . Szalánczy . . . azaz hogy nagyságos osztálytanácsos úr . . . úgy látom, nem tartozik az utóbbi fajtához . . . Ilyen régi ismerőstől több figyelmet s előzékenységet kívánhattam volna.

Folytatni akarta . . . de hirtelen megállt . . .

Ezt felhasználta Szalánczy előbbi kérdésének ismétlésére.

— Mivel szolgálhatok?

A látogató felfogta, hogy eddigi módjával nem megy semmire, előadta hát kérelmét. Hivatkozott a régi időkre. Hiszen ők olyan jóban voltak . . . s e közben egyet mosolygott jelentősen, hamiskásan . . . A mikor ő még a Kovács Ella volt . . . tíz éve annak . . . bizony maholnap tíz éve . . . Azóta sok minden megváltozott. Ő férjhez ment, férjhez ám . . . s igen meg van elégedve . . . jó választást tett . . . Berger Antal ugyan nem hivatalnok . . . se nagyságos . . . se méltóságos úr . . . de úri módban élnek . . . fogatot tarthatnak . . . a mi már üzleti ügyeik miatt is szükséges . . .

Szalánczy szeretett volna belevágni, hogy mindez őt kevéssé érdekli . . .

De Bergerné felhúzta a zsilipet és az árhömpölygött . . . hömpölygött tovább . . .

Ekkor már belevágott Szalánczy és felvilágosította, hogy majd ha pályázatot hirdetnek . . . pályázzanak ők is . . . és ha az ő ajánlatuk a legkedvezőbb, kétségkívül megkapják a szállítást . . .

Istenem, hogy lehet egy szép asszonyt így megboszantani. Mintha ezt ő maga nem tudná felvilágosítás nélkül is! Nem azért jött ő Szalánczyhoz, a régi jó baráthoz, hogy ezt megtudja . . . Mást vár ő tőle egészen! Szerezze meg azt a szállítást pályázat nélkül — egyenes megbízás alapján . . .

— Nagyságos asszony, az teljes lehetetlen! Az állam érdeke nem engedi meg, hogy kivételt tegyünk.

Ugyancsak meggyűlt a baja a tanácsos úrnak Bergernével. Hogy kipirult és fellángolt, hogy pattogott, milyen hevesen bökdöste napernyőjével a padlót!

Ezt csakugyan nem várta tőle — régi barátjuktól, hogy így megsértse! Nem lehet ez utolsó szava. Az ő kedvéért csak tehetne kivételt! A pályázatok úgy sem érnek semmit . . . kijátszák ezer módon! . . .

Szalánczy hűvösen hivatkozott a fennálló szabályra . . . a miniszterre . . .

— Eh! a miniszter! Van, nagyságos uram, olyan ember, hogy csak egy szavába kerül . . . és a miniszter eláll a pályázattól . . .

A czigány húzta Ella fülébe.

Most is egy üzletben jár el . . . az államal ugyan nem szivesen kötnek üzleteket, inkább magánosokkal . . . Az állam közegei sokszor kicsinyesek, boszantók, hamar elverik a port a vállalkozókon. Ő azok a bírságok! No de ez egyszer még megpróbálják . . . Egy szállítást akarnának megkapni . . . Voltakép legegyszerűbb lett volna mindjárt a miniszterhez és az államtitkárhoz mennie . . . a kikhez igen jó ajánlatai volnának . . .

De ő nem akart igénybe venni semmit, mihelyt megtudta, hogy az ügy Szalánczy osztályába tartozik . . . Egy régi, jó, kedves ismerős . . . mondhatná: barát . . . az bizonyosan támogatni fogja igazságos ügyét . . . len! Az állam érdeke nem engedi meg, hogy kivételt tegyünk.

Szegény asszonyka! Beszélhetsz te reggelig Szalánczynak. Mikor az állam pénzéről van szó, földsüket ez az ember! Úgy gazdálkodik, mintha a magáéból kellene adnia. Ostobán lelkiösmeretes ember! Olyasfélékkel hozakodik elő, hogy az állam pénze az adózók filléreiből gyűl össze s a tisztviselőnek ezt szem előtt kell tartania . . . satöbbi . . . satöbbi . . .

Mit akar ez az ember tulajdonképen? Valami igéretet?

Bergerné sokkal jobban ismerte az embereket és viszonyokat, semhogy ilyesmi eszébe jutott volna. Tudta ő jól, kivel lesz dolga . . . olyan emberrel . . . a kit nem lehet megvesztegetni . . . De a szépség . . . az édes emlékek . . . csiklandító mosolyok . . . perzselő szemek . . . Hátha ennek mégis csak van hatása? Hátha mégis csak eszébe jut a mult?

Őszi rózsa . . . fehér őszi rózsa . . .

Ezzel a nótával búcsuztak el egymástól . . . Akkor . . . régen . . . a fogadóban . . . Mikor Szalánczynak végre nyilatkoznia kellett volna. És nem nyilatkozott! Mert félt tőle, a hiúságától, a szépségétől, kaczérságától. Ilyen asszony nem szegény tisztviselőnek való!

Felkelt az asztaltól, melynél a bájos . . . az édes . . . a csábító Ella czigarettázva ült

az anyjával és Bergerrel . . . felkelt és elment . . . Még egyszer találkozott a pillantásuk . . . utoljára . . . A czigány meg húzta-húzta Ella fülébe: Őszi rózsa, fehér őszi rózsa!

Vajjon nem fog-e a hamuból a láng újra felcsapni? Vajjon nem veszi-e használt a régi szerelemnek a szép asszony — a *vállalkozó* megbízott közvetítője?

Legkevésbbé sem!

A hogy ez a Szalánczy ránéz hideg, aczélos pillantással, látni való, hogy nem szándékszik tágítani.

Ez a makacsság egyáltalán nincs Bergerné ínyére, ő nem ilyen fogadtatáshoz van szoktatva.

— Nagyságos uram! tessék jól meggondolni, mielőtt utolsó szavát kimondja. Nekem sok a jó barátom! Megbánhatja még elhamarkodását.

A fenyegetés sem félemlítette meg Szalánczyt. A régi ő ma is!

A ki valamikor azt mondta neki, hogy nem veheti el, mert mellette mindent el veszthetne, még a becsületet is.

— Ugyan úgy-e, kedves Szalánczy! A nő sokat feláldoz azért a férfiért, a kit szeret.

— Maga nem áldozna fel semmit. Maga csak egy bálványt ismer: a pénzt, mert az fényt, tekintélyt, nagyságot jelent. Az én bálványom meg: a becsület, a mely nélkülözést, mellőzést, lemondást jelent. Maga örökké azt kívánná, teremtsek elő pénzt, minél többet, hogy pompa és kényelem vegye körül; én meg honnan teremtsem azt elő, ha csak a becsületemet nem koczkáztatom? Előre látom én azt, azért jobb, ha össze se kerülünk . . .

Mikor Ella a tanácsostól elment, csak annyit dobott oda: Maga igazán kellemetlen ember!

Így hívják a felek azt a tisztviselőt, a ki nagyon is lelkiösmeretes! A ki nem szeret «szivességeket tenni», a ki mindig attól tart, hogy az állam megkárosíttatik. Vagy megrövidül! Szeretném tudni, hogy lehet egy magánost az állam rovására megjutalmazni az állam megkárosítása nélkül! Az az állam! mintha az megérezné. Széles a háta, sokat elbír.

Rettentő kellemetlen, szűkkörű, korlátolt fölfogás! Mikor pedig olyan könnyű adakozónak lenni — a máséból. Szalánczy érezte is, hogy nem szeretik — efféle kicsinyes akadékoskodásai miatt. Mikor főnökének, a miniszteri tanácsosnak a Berger-féle vállalkozásról «referált», abba a kérdésbe ütközött, hogy nem volna-e tanácsos pályázat helyett egyenes megbízást adni valakinek? A mire ő azt felelte, hogy nem ajánlja.

S a méltóságos úr megjegyezte: Napok óta járogatnak el igen befolyásos emberek ebben az ügyben és mind azt sürgetik, hogy bízzuk meg a Berger-czéget pályázat nélkül. Azt hiszem, a miniszter is utóvégre kénytelen lesz erre az álláspontra helyezkedni. Ajánlanám tehát, ne álld útját . . . mert majd megint azt fogják rád mondani . . .

— Hogy akadékoskodom?

— Körülbelül . . .

A szolga egy névjegyet hozott be . . .

— Mindjárt . . . mindjárt . . . — jegyezte meg ő méltósága — kéretem, várjon egy perczig.

Megpróbálta még egyszer Szalánczyval a helyzetet megértetni. Mert ő méltósága épen ellenkezője volt az osztálytanácsosnak. Ő tudta mindig, «honnan, merről fúj a szél». S ahhoz alkalmazkodott. Szerették is ő méltóságát nagyon, klubban, kaszinóban, mindenfelől. «Jó» ember, mindenkit le akar kötelezni.

Akármerről fújt a szél, Szalánczy mégis győzött. A miniszter az ő álláspontját fogadta el: a pályázatot kihirdették.

Aznap még egyszer volt szerencséje a szép Ellához. De ez már nem a régi, kedves látogató volt! Bejelentés nélkül, alig hallható kopogás után rontott be Szalánczyhoz. Nem is mentegetőzött.

— Nagyságos úr . . . nagyságos úr . . .

Lelkendezve megállt . . . beledobta magát egy székbe . . .

— Ezt magától nem vártam volna. De jaj magának és maguknak. Nem félek én senkitől! Holmi miniszterektől se! Megkeserüli ő exczellencziája is . . . Meg fogjuk mutatni, hogy a megbízást mégis mi kapjuk meg! . . . Nagyságodat pedig tönkre teszem . . . Tönkre! Érti? . . . Tönkre!

Ettől az asszonytól sok minden kitelik.

Azok a tűszúrások és támadások is tőle eredhettek, legalább közvetlenül, a melyek egy-két zuglapban leplezetten vagy leplezetlenül megjelentek. Egyikben a pályázatok lejárt rendszerét ostorozzák, melyet már csak holmi vaskalapos bürokraták tartanak fenn. A másikban bizonyos, félre nem érthető czélzásokkal kisérték a pályázati hirdetést, hogy kívánatos volna, ha ennek több eredménye lenne, mint más pályázatoknak, melyek rendesen csak álczázzák a szűr alatti pártfogást. Utóvégre is annak dugják oda, a kit kiszemeltek rá elejétől fogva — a miniszteriumban.

Egyáltalán valami különös szellő kezdett körülte lengedezni. Az arczokról látta, a suttogásokból hallani vélte, hogy nem «grata persona»! Egyik kartárs tréfásan oda veti: «többet észszel pajtás, mint erővel». A másik hűvösebben köszön. Mint a kinek befolyása hanyatlóban van.

S a háttér fehér leplén egy alak körrajza játszik.

Őszi rózsa, fehér őszi rózsa.

És mikor a tanácsos egy izben találkozott vele, a hogy az Andrássy-úton elrobogott fogatján — az a hölgy egy végtelenül gúnyos, diadalmas mosolylyal köszönt le a gyalogjáróra.

Úgy is lett, hogy mikor a pályázat eldöntével nem a Berger ajánlata került ki győztesen, hanem egy másik, — az államra sokkal kedvezőbb, mégsem ez a vállalat kapta meg a munkát.

Nem a kormány, nem a miniszter volt az oka, hanem azok a titkos befolyások, melyek a színfalak mögül sohse lépnek ki s melyekkel a miniszter se bír. Azok a bizonyos «tekintetek». Választásiak, meg egyebek. Egy fontos fővárosi kerület törzsfőnökének majd térdig vásott a lába a sok utánjárásban.

Szalánczy mindenről tudott. Látta az aknamunkát és a miniszternél előterjesztést is tett a Berger-czég ellen, mely igen megbízhatlannak látszott.

Utóbb megtörtént a váratlan: a győztes czég hajlandóságot mutatott a visszalépésre, ha «kieresztik». A «befolyások» újra megmozdultak s mindenfelé azt rebesgették, hogy a visszalépésért majd kárpótolni fogják. Ki is eresztették és a Berger-czég kapta meg a megbízást.

Szegény Szalánczy! neked ugyan befellegzett. A törzsfőnökkel (a ki a szép Bergerné házának állandó vendége volt) összetűzött és «gorombáskodott» vele. Holmi «sefteléskről» beszélt! Erre a törzsfőnök megfogadta, hogy megbuktatja! Épen a választás előtt álltak abban a külvárosban. A törzsfőnök azt hirdette, hogy a kormánypárt ellen fog dolgozni. Lett erre nagy lótás-futás a miniszteriumban. Ki kell békíteni a befolyásos embert!

Szalánczy mit sértette meg? Ez tapintatlanság volt!

A törzsfőnök elégtételül azt kívánta, tegyék el Szalánczyt annak az osztálynak az éléről egy másik «ártatlan» osztályba, a hol a légynek se véthet.

A miniszter sehogysc akart beleegyezni. Szalánczy kitünő munkaerő és becsületes ember. Mind hiába! a befolyásokat minden oldalról mozgósították . . . A miniszter se mindenható . . . kivált mikor egy fontos kerületről van szó,

Elhívatta Szalánczyt.

Leültette.

Megkínálta szivarral — maga gyújtotta meg . . .

— Édes Szalánczy, kedves barátom . . .

Soha kellemesebben nem adtak be keserű labdacsot . . .

— Higyje el, úgy fáj nekem . . . De ez csak ideiglenes intézkedés . . . Majd az új ügybeosztáskor jobb osztályt adok . . . Ne legyen mégsértve, kedves barátom . . .

Csakhogy Szalánczy vastag nyakú ember volt! Beadta folyamodását, melyben nyugalmaztatását kérte.

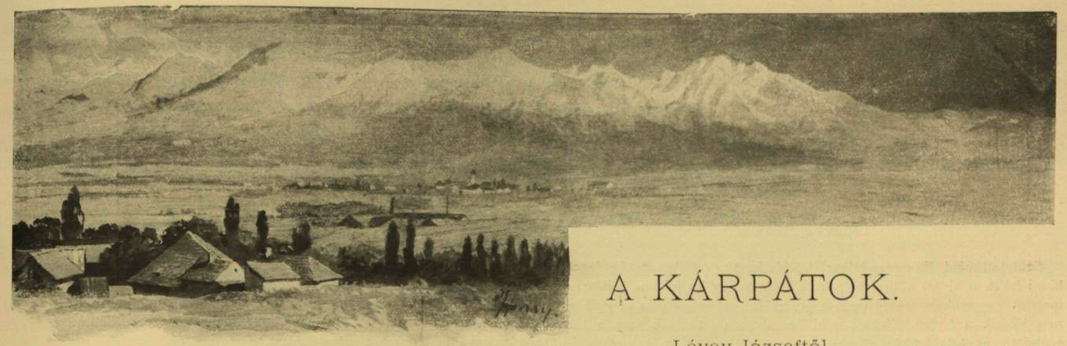
Ezzel tartozott magának . . .

Mikor irodáját elhagyta, a postás egy képes levelezőt hozott.

Őszi rózsák voltak ráfestve.

Rá írva meg csak ennyi: «Szerencsés utat!»

Őszi rózsa . . . fehér őszi rózsa!

A KÁRPÁTOK.

Lévay Józseftől.

Itt állunk őr gyanánt,
Magyar hazánkat óva,
Az ég sátra alatt,
Nem is tudjuk, mióta.
Lábunkat e helyen
Megvetettük erősen,
Nem bír többé velünk
A romboló idő sem.

Hó-koronát borit
Haragjában fejünkre,
Jég-pánczélt is szorit
Puszta gránit-mellünkre;
A felhők táborát
Bár ellenünk zavarja,
Megszégyenül rajtunk
Villáma, zord viharja.

Csendben, rendületlen
Nézzük az örök rendet;
Csak az mozdíthat meg,
A ki ide teremtett.
Év-ezredek serege
Fölöttünk áthaladhat,
Meg nem töri nálunk
A fenséges nyugalmat.

Hiven őrző gonddal
Tekintünk a hazára,
Mint küzd jövőjcért,
Elhagyva egy-magára.
S habár ellenségét
Körösközül szemléljük:
Nem attól, de saját
Gyermekeitől féltjük.

SZINJÁTÉK A TÁTRA ALATT.

Lévay Józseftől.

Csendesen, mikor már
A nap szekerének
Küllői nyugaton
Búcsúfényben égnek:
A visszatekintő
Sugarak áthatják
S halvány bíborszinre
Festik az ég alját.

Kezdődik a felhők
Lengése, járása,
Száz, meg száz alakra
Csudás változása:
Emberek, állatok,
Óriás növények,
Képzelet-alkotta
Mesés tünemények.

Kékes boltozatról
Függő bájos leplek,
Tündéri foszlányok
Himbálnak, lebegnek;
Nem tudni, nem látni,
Honnan került rájok
Lelket andalító
Tarka színpompájok.

A bűvös látványra
Hallgatagon néznek
Gránit-óriások,
A tátrai bérczek,
Mélyen elmerengők
A ritka gyönyörben,
Magok is szereplők
Az ünnepi körben.

Keletről a hold is
Fénylő köntösében
Közelit részt venni
Az est ünnepében,
S figyel a természet,
Látva, miként készül
Isteni szinjáték
Belépti díj nélkül.

A KŐ

Emlékezés a múlt nyárra. Zempléni Árpádtól.

I. Kiült a kun a kapuban a kőre.
Nincs ám olyan kő onnét messze földre!
Nem mintha tán valami drága fajta, —
De akkora, hogy ülni lehet rajta.

Nincs több ilyen kő! hét falut bejárok,
De mindenütt, ha van ülőke, vályog.
Mert csákány itt még nem járt annyi mélyre,
Hogy e nagy kőnek öccseit elérje.

Büszke a jó kun pénzére, lovára,
De sokkal büszkébb e nagy kőre mája.
Bora, buzája van itt másnak is,
De ilyen köve! neki van csakis!

Arra ül reggel, ha feljő a nap,
Ebéd után ott új erőre kap,
Olvasgat éjjel fényes csillagokban,
Még az esőt is megjósolja onnan.

Belátszik hozzá a sok fás tanya,
Kaszálók zöldje, vetés aranya.
Büszke tekintet, a mit szerte küld,
Fatrónusán így Attila sem ült.

II. Kiült a kun a kapuban a kőre.
Elbúsult szemmel néz hátra, előre.
Lesz-é eső már egyszer? . . . valaha?
Izzón az égbolt lefelel: Soha!

Az égő nap, a tikkadt lég nyomán
Az egész síkság kihalt tartomány.
Hamuszín porban, mérföldnyi mezőit
Lesült lombú fák megmeredve őrzik.

Ül a kövön, sóhajt vigasztalan:
Hogy minden sohaj, bánat hasztalan.
Eszébe sem jut hivsága, a kő,
Csak azon jajgat: lesz-e már eső?!

A világ minden köve is mit ér,
Ha nincsen széna és nem lesz kenyér?!
Kavics a gyémánt! nem kél fű belőle,
Arra se jó, hogy a búzát megőrlje.

S míg ül kövén és szeme könnyben ég,
Mintha ott ülne az Emberiség!
Délibáb-tenger hullámolna messze,
S habjain, némán, a Halál evezne . . .

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

KAJDACSI ANTAL.

Irta

BAKSAY SÁNDOR.

Született *sehol*. Ha ugyan Mikszáth Kálmánnak hinni lehet, a ki azt állítja, hogy az a Damalyos, melytől egy elökelő család veszi a predikátumát nem létezik a *térben*. Ekként a ki Damalyoson született, az tulajdonképen seholsem született. Már pedig Antal úr Damalyoson született volna. Ha ugyan Damalyos csakugyan ott volna valahol Szigetvár környékén,

Az ország legcsendesebb vármegyéje abban az időben, mikor még vármegyék voltak. Nemessége más megyékhez képest alig volt, azt elpusztították nem a törökök, hanem a nagy földesurak; csak a pécsi püspök szárnyai alatt maradt annyi, a mivel egy kis tisztújítást mégis lehetett parodizálni. E két falu köznemességén kívül volt még négy nemes ember, ú. m. két Esterházy

udvarában, a másik a káptalanét locsolta a «Magyar király»-nál, s ha dulakodás támadt közöttük, ez is csak azon volt, hogy melyik jut fel hamarább a megye házára kikiáltani az egyetlen jelöltet.

Nem is termett ebben a vármegyében kortesnóta több egynél; az is a legutolsó tisztújítás alkalmával:

Juranics kanonok vezette a küldöttséget.

Született *semmikor*. Mert igaz ugyan, hogy az x-i anyakönyvben van egy *Antal* fiú bejegyezve 1800-ból, de Antal úr azt állítja, hogy az az ő bátyja volt, a ki nála hét évvel idősebb lett volna, ha megmaradt volna; de mivel sem annak az Antalnak a halála, sem ezen II-ik Antalnak a születése sehol bejegyezve nem találtatik, bele kell nyugodnunk, hogy Antal úr *semmikor sem* született, mert a mi nincs az irásban, nincs a világban.

Meghalt *semmikor*, a mint meg fogjuk látni.

Bizonyos hát, hogy seholsem született, semmikor sem született, semmikor sem halt meg. De az is bizonyos, hogy élt. Bizonysága egész Baranya vármegye.

*

és két Batthyány s még ezeken kívül vagy tíz más család, Majláth, Jeszenszky, Siskovich, Sauska, Czinderi, Kajdacsi, stb., a kik vagy nem lakták a megyében, vagy csak az egyik lábukkal laktak.

Ezeknek is fele nagyobb úr volt, mint hogy hivatalt vállalt volna; ha vállalt is, csak ideig-óráig, hogy azon feljebb léphessen; a másik felének aztán volt módja választani. — A mi egyiknek sem kellett, arra Tolnából és Somogyból hoztak embert.

A tisztújítás is csak azért volt, hogy a gyakorlatából ki ne jöjjenek. A két párt is megvolt, de csak annyiban különböztek, hogy az egyik a pécsváradi prefektus borát itta a «*Vadember*»

Mi akarjuk báró Bésánt első alispánnak,
Báró Majthényi Józsefet másod alispánnak,
Picsekekből is vagy kettőt
Meghagyunk majd tisztviselőt,
De csak úgy, ha lehet.

Erre az egyre is ráfogták az ellenségei, hogy Tolnából került. De nincs igazok. Az a békülékeny szellem, mely az ellenpárt vére helyett annak jelöltjeit szomjazza, csak Baranyában lakhatik.

Ilyen körülmények között egy kis szerencsével sokra vihette az ember Baranyában; hát még a kinek sok volt a szerencséje.

Kajdacsi Antalnak sok volt.

Atyja, ki negyven esztendeig kormányozta a

Hegedüs László festménye.

SZENT IMRE.

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

Budapest, 1904. Franklin-Társulat nyomdája.

meg tömötten omló fekete fürteit, melyeket aranykarika szorított le a feje körül.

— Ne kérjetek olyat, a mi nincs! Nem kapni több ereklyét Itáliában!

A sokaság keseregve kezdett zajongani a téren. Az asszonyok jajveszékeltek, a férfiak vitáztak. Valahonnan az arkádok mellől, egy erélyes hang lett úrrá a sok szóbeszéden:

— De igen is van még nekünk való ereklye Itáliában!

Öt-hat polgár erőlködve emelte vállára a demagóg csizmadiát, Matteo mestert. Mindenki feléje fordult.

— Igenis, polgárok, tudok én olyan szent ereklyét, a mely mindennél biztosabban meg tudná védeni városunkat! Csak meg kell szerezni . . .

— Hol az az ereklye? — zúgott a nép.

— Hol van? — kérdezte végre maga Galeazzo is.

— Nincs is olyan messzire, — dörögte Matteo mester, — ott van a szomszéd San Leóban! . . . Polgárok, ugyan minek védje az a csudatévő Boldogasszony ép a mi halálos ellenségeinket? Kapunk előtt a döghalál, — szükség törvényt bont, rajta, vegyük el San Leótól a csudatévő Madonnáját!

Pillanatra megdöbbent a tömeg, — a sebesült szerzetesek már tiltóan emelték fel a kezüket . . . . De a következő perczben elemi erővel harsogott a nép szava:

— Igen, elveszszük tőlük! . . .

— Ostromra megyünk, elraboljuk! . . .

Battaglini kapitány odaférkőzött Galeazzóhoz s a fülébe súgta:

— Kegyelmes uram, rajta! mienk lehet nem csak a Boldogasszony, hanem maga San Leo is azzal a gazdagsággal és jövedelemmel együtt, a mit a Madonna juttat nekik . . .

Akkorra már követelődző lelkesedéssel fordult a nép herczege felé. Fegyverek és kaszák villogtak a daczos fejek felett.

— Ostromra vezess bennünket San Leo ellen!

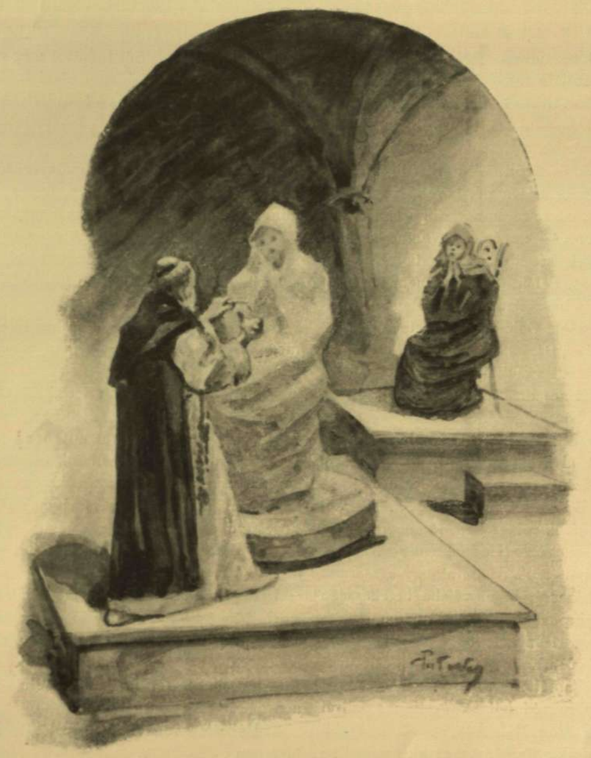
Galeazzo még mindig szótalan meredt maga elé. Mintha küzdött volna magával... Nem arra gondolt ő e perczben, a mire a harczrakész sokaság. Rejtve-rejtett szerelmes keserűség tört elő szive mélyéből s a boszú szavával az talált végre utat magának ajkaihoz. Lángba borult arczczal kiáltott fel:

— Jó, hát megyünk Madonnát rabolni San Leóba! . . .

*

Lázas készülődésben egész éjjel talpon volt a város. Csak a fegyverkovácsok kalapálása és a kardköszörűsök sistergő nesze hallatszott. Hajnal felé végre elővonatták a kijavított ostromgépeket s a vasasok, testőrök és polgárok zagyva serege csengve-bongva vonult ki a bástya-kapun. Sietni kellett, hogy még az árulók előtt érjenek San Leóba s készületlenül találják a várost.

Ezerlábú tarka kigyóként húzódott a sereg a Marecchia szakadékos völgyében. Elhaladtak San Marino bérczfoka alatt s arra a magaslatra értek, a honnan már látni lehetett a soktornyú San Leót. Az elől ügető ifjú herczeg itt önkénytelenül visszarántotta

Hosszú heteken át mindennap ott ült a kolostor nagy termében Fra Serafino előtt.

lova kantárszárát s pillanatra megállt. Ott a távoli bástyák mögött, a székesegyház mellett akkor érte az első napsugár az apácza-kolostor fedelét. Szive dobbant Galeazzónak A szigorú konzul, Domenico Landucci, leányára gondolt: a liliomszép Romilda jutott az eszébe . . .

III.

Mert ha az apja kegyetlen iskolájában nőtt is fel, az a gyűlöletre edzett szív mégse maradhatott egészen ment a szerelem incselkedéseitől. Virágot látott ő egy nap élete zord útján, nem tudta leszakítani a rózsát, de szivében maradt mind máig a tövis.

Harmadfél éve történt, hogy a riminii vén zsarnok Pesaro urához adta a leányát s nagy fénynyel ült menyegzőt fővárosában. Mint a béke ünnepére ravaszúl meghívta ide az összes független szomszédokat. Remélte, hogy vagy kiegyezik velük vagy összeveszíti őket egymással, de mindenkép hasznot húz a látogatásukból . . . San Leo képviseletében eljött Domenico Landucci is a leányával együtt. Fejedelmi lakodalom lett ott, de ha a nappali pompában a Malatesta nevet dicsérték, estére a bálban ámúlva mindenek csak Romildára néztek.

Szép volt Romilda, de mintha nem is a földi báj, hanem a mennyek szelidsége vett volna testet szőke jelenésében. Fuvalomlenge volt a lépte, a hogy a libbenő gyöngyös fátyola alatt a *virolay*-t járta . . . . . A férfiak csudálkozva nézték nagy kék szemeit, melyekben két új égbolt kéklett s így szóltak:

— Nézzétek: tekintete imádság. . . . . mosolya idvezülés!

Az asszonyok pedig megilletődve tették hozzá:

— Csak a paradicsom angyalai lejthetnek ily szépen . . .

Nézte Galeazzo is s csak azt érezte, hogy szive körül valamelyes durva kéreg felenged. Ő, ki atyja vas keze alatt sohasem tanúlt meg imádkozni, életében most először szerelmes fohászra kulcsolta kezeit. Mialatt a zsarnok gonosz terveit szőtte vendégeivel, ő tánczra kérte Romildát. A leány riadtan nézett az ifjúra, szeme némán védekezett volna, de már késő volt. Pillantásaik találkoztak és tekintetük fonalát mindörökre összebogozta a szerelem.

Tánczvégén Galeazzo remegve súgta:

— A te szemedben néztem fel először az égre . . . Szeretlek, enyém lész, ugy-e?

A leány nem mert feltekinteni, keblében mint fogoly galamb csapkodott szárnyaival a szállni vágyó érzelem. De mielőtt még felelhetett volna, a termen át atyja lépett hozzá s szigorúan fogta őt kézen. Messer Domenico figyelt a tánczukra s most keményen így szólt:

— Leányom, késő van, hazamegyünk.

Az ifjú szilajan lépett hátra.

— Messer-Domenico, csak egy szóra még! Mint Rimini urának a fia, leányodat ím hitvesemül kérem!

A konzul tiltóan Romilda elé állt. Háborodottan nézett végig a fiatal Malatestán.

— Köszönet a tisztességért. Követeidnek majd megadom a választ.

S azzal illő búcsúzkodás után elhagyta leányával az udvart. Egész úton hazafelé szót se szólt a remegő Romildához. Másnap azonban titkos tanácsba hivatta a városi urakat. Ő maga a leányt vezetve lépett be a biborterembe.

— Urak, — szólt, — a riminii zsarnok fia kérte meg a leányom kezét. Én ösmerem Romildát, — tette hozzá szigorúan nézve gyermekére, — az én leányom ő s tudni fogja kötelességét. Az ő szájából halljátok válaszomat. Felelj, — hozzá mennél?

Romilda hasztalan küzdött magával:

— Szeretem Galeazzót, szeretem!

Mozgalom támadt a tanács-urak közt. Némelyek azt mondták:

— Miért ne adnád oda neki? ... Előkelő, alkalmas házasság! . . .

Messer Domenico arcza azonban a haragtól pirult ki s szörnyűködve taszította el magától leányát:

— Csalódtam benned, eredj! . . . Ti pedig most halljátok válaszomat. Bennem a hazafiságot nem győzheti le sem a nagyravágyás, sem az apai érzés. Semminthogy a zsarnok fajzat e házasság által valaha betehesse a lábát a mi szabad köztársaságunkba, inkább feláldozom leányom boldogságát! Nem adom oda őt a Malatestának, — követei lent állnak, tudassátok velük!

Sok szóbeszéd lett az esetből a feltrei tájon. Az öreg Malatesta, kinek nagyobb tervei voltak a fia házasságával, cseppet se vette sértésnek a kosarat, ellenkezőleg a markába nevetett s csak gúny tárgyává tette fia szenvedélyét. Galeazzo azonban tombolt, dühöngött és sok mindenre készült. Legutolsó szöktetési kisérlete, bár nem sikerült, döntő lépésre indította a haragos Messer Domenicót. Hiába könyörgött neki az egész város, a római jellemű apa kolostorba küldte Romildát.

IV.

Czellája magányában hónapok óta siratta már boldogtalan szerelmét Romilda. De bármennyire ájtatos volt is, sem a cziliczium, sem a vigiliák szigora nem tudta eltávolítani tőle a Galeazzo képét. Sohasem tudta elhinni és fájt neki, ha mondták, hogy kedvesében a csúnya ördög kisérti őt álnok vonzalommal . . . Ekkor történt, hogy egy napon az istenfélő Umbria hegyei közül egy jámbor barát zarándokolt el San Leóba: a Szent Domonkos rendjéből való volt s névszerint Fra Serafino.

Istenben örvendező gyermeklélek volt Fra Serafino. Zsoltárokat énekelve koldusként járta ő be az országokat és mindenüvé elvitte magával rajongó örömét a nyomorúltak istápolására. Tudott beszélgetni az ég madaraival, sőt a virágokkal is és a nép bámulatára már nem egyszer apró csudákat tett . . . Dom Antonio szivesen fogadta kolostorában. Eleinte a legdurvább munkákra jelentkezett Fra Serafino, de csakhamar kitűnt, hogy Isten milyen fortélyos tehetségekkel ruházta fel őt a maga dicsőségére. A jövevény barát nemcsak hogy gyönyörűen másolta a szent könyveket, hanem senki se tudta nála aranyosabbra formálni az inicziálék kacskaringóit. Az Arany Legenda történeteiből szines piczi képeket festett beléjük! . . . Sőt tudott ő még egyebet is: nagy oltárképeket festeni s mindenek felett szobrászkodni. A testvérek bámulták, és az apát külön nagy czellát adott neki műteremnek.

Dom Antonio naphosszat gyönyörűséggel nézte munkálkodását. Nézte, ügyes ujjai mint gyúrják ki agyagból az angyalok és apostolok szobrait. Fra Serafino szeretettel üzte művészetét és a megfeszített Krisztust sohse tudta kifaragni a nélkül, hogy könnybe ne lábadtak volna a szemei . . .

Látta az apát ezt az ő ájtatos ihletét s meggondolva magát, egy napon igy szólt hozzá:

— Hallgass reám, te Fra Serafino! A Mindenható téged csudás tehetséggel áldott meg; tégy már most valamit a mi városunkért is. Nézd, van nekünk egy ezüstveretes szép szentélyünk, van koronánk, sőt megvan nálunk a Boldogasszonynak a tulajdon fátyola is. E szentély számára, e szent fátyol alá faragd te ki nekünk fából a Madonna mását!

A jámbor barát megdöbbent. Térdre borúlva könyörgött: nem méltó ő arra, hogy a mennyei királynő dicsőségét ábrázolja! A sürgetésre aztán gondolkodási időt kért. Az egész éjet buzgó imában töltötte s másnap alázattal igy szólt:

— Méltatlan vagyok és gyarló, de megkisértem . . .

Azonnal munkához látott. De ép mivel olyan nagyon szépre akarta csinálni a Madonnát, újabb kételyek fogták el. Hallotta ő Firenzében hogy igazi remekművet csak élő minta után teremthet a művész s megdöbbent attól a gondolattal, hogy kit vehessen ő a Boldogasszony mintájául? Az apát méltányolta kivánságát s hosszas töprengés után az apácza-fejedelemasszonyhoz ment által vele. Egyedül azok a szent leányzók lehetnek méltók arra, hogy a Madonna ábrázolásához halandó formájukat kölcsönadják.

Mater Catharina soká ellenkezett . . . Végre azonban egy vasárnapon ő maga volt az, a ki óvatosan a kápolna lépcsője mögé rejtőzött Fra Serafinóval s ekként módot nyújtott neki arra, hogy láthassa az isteni tiszteletre térő apáczákat. Hivogató harangszó mellett jámbor alázattal arra vonúltak el egymásután a Megváltó menyasszonyai. Nézte őket a művész szerzetes . . . már csak egy nővér volt hátra. A sok szenvedéstől átszellemült arczczal akkor jött utolsónak a Messer Domenico leánya.

Fra Serafino ámúlva ragadta meg a fejedelemasszony kezét. Mater Catharina felsóhajtott:

— Romilda nővért választod? . . . Legyen akaratod szerint . . .

V.

A leány megdöbbent, mikor a fejedelemasszony hivatta. Aztán eléje borúlt s úgy tiltakozott a nagy kitüntetés ellen. De hiába való volt minden könyörgése: szót kellett fogadnia. S attól fogva hosszú heteken át mindennap ott ült a kolostor nagy termében Fra Serafino előtt. Az emelvény körül, melyen a Madonna helyzetében összekulcsolt kezekkel imádkozott, felváltva őrködtek a nővérek és halkan zsoltárokat énekeltek szüntelen.

Fra Serafino pedig sebesen haladt előre munkájával. Megindította képzelmét Romilda bánatos szépsége, ihlette őt ájtatossága. És bármennyire nem akarta is a leány egyéni vonásait megörökíteni a Boldogasszony arczában, mire kifaragta fából a szobrot, akarva-akaratlan is megdöbbentően hasonlított az Romildához. De nem tűnt ez fel egyelőre senkinek. Az apát csak bámúlni tudta a remeket, mikor a szerzetes bizánczi pompától szinesen átadta neki a Madonnát. Fra Serafino maga csiszolta fényesre a szentélyt, reszkető kézzel ő ültette beléje a Boldogasszonyt s mikor végre a szent fátyolt koronástól együtt ráadta, ő volt az első, a ki könnyezve eléje borúlt s az első angyali üdvözletet elmondta előtte.

A nagy napra az egész város díszbe öltözött. A szeptemberi Mária-ünnepen avatták fel az új kápolnát . . . És a mire a hivők közül még gondolni se mert volna senki, még aznap megtörtént a csuda! A jó Boldogasszony megnyilatkozott, megmutatta, hogy védelmébe akarja venni a várost. Az eléje járuló czerek közül még az este meggyógyított úgymint húsz nyomorékot: vakokat, sántákat és nyavalyatörősöket.

Messze földre híre futott San Leo szerencséjének és örömének. Sokan voltak a kétkedők, de a Rómából jött theologus doktorok végre kétségtelenül megállapították a Madonna csodatévő temérdek erejét. Erre megindúlt a búcsújárás Itália minden részéből. És pár hónap múlva már sok kincs és egyre nagyobbodó jövedelem lett osztályrésze annak a szorgalmas városnak, melyet a Boldogasszony pártfogásával jutalmazott meg.

Az egyetemes öröm közepette csak az apátot gyötörték kételyek. A Madonna nemcsak hogy nagyon hasonlított Romildához, de San Leóban már meg is tudták, hogy a szobrot róla mintázta Fra Serafino. Nagy veszedelmet látott ebben Dom Antonio a város egész jövőjére! Az a tény, hogy a Boldogasszony egy gyarló földi leány vonásait viseli s hogy ez a leány még hozzá itt is él ugyanebben a városban, még bizalmatlanná találja tenni a népet . . . . . Elmondta aggályait Messer Domenicónak.

Az öreg konzul hosszasan tusakodott magával. De hazafisága másodszor is legyőzte benne az apai érzelmeket. Kérlelhetetlenül döntött:

— Az én leányom úgy is apácza, e földi világ számára meghalt! Hogy tehát a dologból baj ne legyen: czellája kulcsát ezennel örökre reá fordítsátok. Mondjátok ki, hogy meghalt, színleg még el is temessétek s ezt a halálhírt hirdetve terjeszszétek . . .

— — — — — — — — — —

Hallotta Romilda halálának a hírét Galeazzo is és most hogy Verucchio harczra kész népével ott állt San Leo előtt, ennek a fájdalma nyilallott a szivébe a legkeservesebben. Végre most boszút állhat azon a gyűlölt városon, mely kedvesét elemésztette. Szilajon rántott kardot:

— Halál San Leóra!

Rajzolta Pataky László.

Legenda.

Irta PEKÁR GYULA.

I.

Akkor történt, hogy a Mindenható akaratából siralmas bünhődés következett el a vétekkel mámoros emberiségre. Az Úrnak 1348-ik esztendejében a fekete halál jött el napkeletről, hogy végső pusztulással fenyegesse az egész napnyugati keresztény világot. A pogány Ázsiából átlopódzva a görög császár földjén bontotta ki először sátánfekete szárnyait, aztán nagy vargabetűben éjszakra kanyarodott a pestis és miután milliókat emésztett volna el német és franczia földön, végre az öldökléstől vérző Itáliára csapott le. Gonoszul akart ott segíteni barátnak s ellenségnek egyaránt, hogy igy azok közt, a kik gyűlöletet vetettek, legtöbb halált ő arasson.

Rettegett egész Itália. Temetővé lett a liliomos Firenze, — menekült, a ki tudott a fekete halál dögleletes lehellete elől. Futottak a hivalkodó szép asszonyok Messer Boccacczióval . . . De tán mégis legjobban féltek azok a partvidéki városok az Adria mentén, melyek a tenger és Firenze felől fenyegettetve úgyszólván két tűz közé kerültek. Nőttön-nőtt a rémület Ravennában, Riminiben, Pesaróban; hogy Istent kiengeszteljék, a lakosok már egész nap imádkoztak, böjtöltek s körmenetekben flagellánsok módjára ostorozták magukat. Mindenki valamelyes szent ereklyével igyekezett magát biztosítani; főként a pestisüző Szent Sebestyén csontjainak volt nagy keletük. Vérengző vetélkedések és erőszakoskodások támadtak ebből, — a legkisebb mártircsontért vagy szent ruhafoszlányáért immár nyilt piaczon öldökölték egymást az emberek Riminiben. A rettegés, mint valami ragadós nyavalya aztán csakhamar tovább harapódzott innen a beljebb eső városokra, melyek a tengerre néző feltrei hegyek lejtőjén feküdtek.

Különösen két városon vett erőt a pestistől való félelem: a Riminihez közelfekvő Verucchio s a szirtre épült bástyás San Leo voltak ezek. A san-marinói piczi köztársaság sasfészke alatt, — alig három-négy óra járásnyira egymástól, — ott rejtezték a Marecchia szakadékos völgyében, a mélyben.

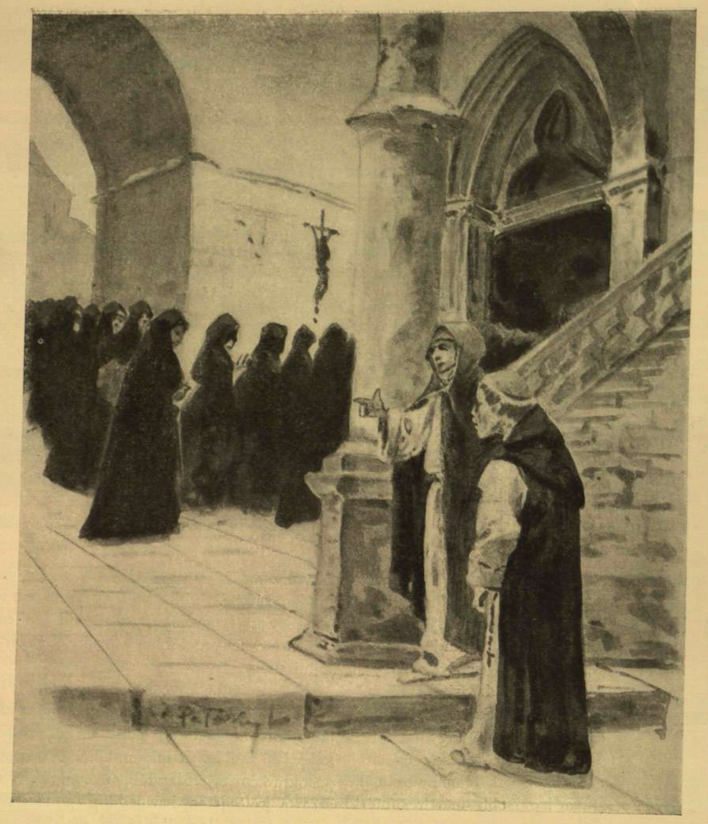
Hasznos tudnivaló, hogy ősidőktől fogva haragosa és vetélytársa volt egymásnak ez a két város. Tornyos bérczfalai mögött, áhitatába zárkózva, San Leo guelf-párti volt mindig, — nemcsak a római pápát védte, hanem híven őrizte a klasszikus Róma hagyományait is, és San Marino példájára független respublika akart maradni. Konzuljai vigyáztak, hogy a város martalékúl ne essék a ghibellin-pártnak: a császár zászlaja alatt rabló hűbéres zsarnokoknak. Legközelebb Verucchio felől érhette őket veszedelem, lévén e város ép a legveszedelmesebb ghibellin-dinasztiának az ősi fészke. Innen eredtek azok a «gonoszfejű» carpagnai grófok, a kik utóbb nem átallták a nép átkát venni fel névnek s immár daczosan «*Malatesta*»-knak hivatták magukat. Az ő ragadozó kezükre került már nemcsak Rimini, hanem a feltrei táj majd minden városa. Szálka volt a szemükben a szabad San Leo s főleg az utóbbi időben mindegyre fenyegetőbben kezdtek agyarkodni ellene.

Mikor a döghalál veszedelmének hire eljutott a Marecchia völgyébe, pillanatra elhallgatott a gyűlölet, mely a két város leselkedő zsoldosait minduntalan összecsapásokra késztette. Megdöbbenve mindketten arra a rettenetes harmadikra gondoltak, arra a láthatatlan ellenségre, mely ezerek tetemén át kétfelől is sebesen közeledett már feléjük. Hogyan védekezzenek ellene? . . .

San Leo ájtatos népe, erős hite mellett is veszíteni kezdte a bizodalmát és forrongva lázadt az isteni Gondviselés ellen. A dominikánusok nem birtak a tömeggel s maga a kegyes apát, Dom Antonio se tudta többé lecsendesiteni a főtérre gyűlt, fenyegető sokaságot. A kétségbeesés pillanatában akkor érkezett oda a város öregebbik konzulja: Domenico Landucci s átaltörve az elvadúlt polgárok sorain, ő emelkedett szólásra. A kegyetlenségig szigorú, de római jellemű férfi volt, kinek bölcs szavát mindenkor parancsnak vette San Leo. Felháborodva korholta népét s aztán dörögve igy végezte:

— Népem ti, hát a Sátán jobbágyaivá akartok lenni, hogy ennyire megfeledkeztek magatokról? Ez ájtatos város mindenkor hű maradt az igaz Istenhez s Krisztus Urunk földi helytartójához, — ne féljetek, a Mindenható most sem fog elhagyni bennünket. Nézzétek, istentelen szomszédaink már is mint verik a mellüket s elkésve mint kapkodnak a szentek és mártirok ereklyéi után! Nekünk nincs szükségünk erre. Elfeledtétek volna, hogy kik védenek bennünket? Nemcsak városunk alapitójának, Remete Szent Leónak a csontjai, hanem . . .

A lázongó tömeg egyszerre megjuhászodott. Szégyenkezve ezerek kapták le süvegüket s lehajtott fővel mormolták mindannyian:

Arra vonúltak el egymás után a Megváltó menyasszonyai.

— A mi csudatévő Boldogasszonyunk véd bennünket! Ave Maria, Gratia plena...

Messer Domenico szintén imára kulcsolta kezeit s égnek emelt arczczal, ihletetten folytatta:

— Igen, a mi Boldogasszonyunk véd bennünket, — hisz tavaly óta szent jutalomként ő fogadta különös védelmébe városunkat! Szent ő maga volt az, a ki mennyei pártfogásának kétségbevonhatatlan jelét adta akkor, mikor templomunkban emelt szobormását gyógyító, csudatévő erővel ihlette meg! Kishitű hálátlanok, — a helyett hogy balgán lázongnátok, oda a székesegyházba, az ő szentélye elé járuljatok s hozzá fohászkodjatok...

A nép ájtatos alázattal fogadott szót. Az esthajnal homályában néma hosszú sorban vonúltak fel a lépcsőkön, be az egyházba, a Madonna-kápolna csudatévő szentélye elé. S mialatt az orgona szava dicsőséges zsoltárra zendült, a rács felett temérdek könyörgő kéz nyúlt a Boldogasszony felé.

Megszentelt száz mécses közepette ott ragyogott a csudatévő Madonna a kápolna mélyében. A tömjénfüstön át kincses káprázatban tünt elő hajléka: góth templomocska volt az, melynek virágosra mívelt faalkotmánya végig ezüsttel volt kiverve s tornyocskái meg ívei drágaköves rózsákkal és aranylángocskákkal valának ékesek. Oldaláról számtalan fogadalmi szívecske és egyéb drága ex-voto lógott le..... Régi időkben valahonnan messze éjszakról zsákmányolták e szentélyt a város harczos fiai. A templomocska félrehúzott biborfüggönye mögött, szintén aranyveretes góth trónuson ült maga az imádkozó Boldogasszony. Fából való, de fortélyosan szinezett életnagyságú szobor volt, arcza mennyei derűvel szelid, öltönye pedig bizánczi pompával dús. Koronája alól hosszan ereszkedett le arczára s egész alakjára az a szent fátyol, melyet mint az Isten anyja tulajdon, valóságos fátyolát napkeletről, a trapezunti császártól hoztak volt el San Leo keresztes vitézei. Egyszerű átlátszó szövet volt ez, melynek szálai közé azonban idővel aranyhímbe foglalt drágakövek illesztett a hivők buzgalma. Temérdek rubint és szafir villogott rajta...

— Védj bennünket, oh, védj!... — hallatszott ezerek könyörgése. És aztán megerősödött hittel, békésen tért haza San Leo lakossága.

II.

Másként történt azonban a dolog Verucchióban. E zsoldos erkölcsű város mindig nevette San Leo ájtatosságát és hetvenkedve szeretett daczolni a Gondviseléssel; a Malatesták keze alatt többet káromolták ott az Istent, semmint imádkoztak hozzá. Bezzeg most készületlenül érte őket a rettegés nyavalyája! Valóságos forradalom ütött ki a városban. Mire a lakosság józanabb része eszére tért s bűnbánatra intette a népet, a döghaláltól való félelem már fajtalan vitustánczot járt az utczákon. Úgyis itt a világ vége, — nosza hát mulatott mindenki! Férfiak és asszonyok garázda mámorban tobzódtak a piaczokon; még az apáczák is kiszaladtak a kolostorokból, hogy e rövid élet hátralevő pillanatait vigasságban töltsék.... A várkapitány, Niccolo Battaglini, már a hirhedt Malatesta-vasasokat küldte a nép ellen, de a vérszemet kapott csőcselék erőt vett rajtuk s a *Rocca* bástyái közé üzte vissza az őrséget. Nem maradt más hátra, mint lóhalálában jelenteni a veszedelmet a riminii udvarnak. A zsarnok vén Malatesta, ki maga is alig birt fővárosával, káromkodva küldte második fiát, Galeazzo Pandolfo-t a lázadó Verucchióba.

Galeazzo Pandolfo Malatesta alig huszonöt éves volt, de már is félelmetes *condottier* hirében állott. Atyja kegyetlen iskolájában nőtt fel: ölni tanúlt, még mielőtt anyja imára szoktathatta volna kezeit, — gyűlöletre oktatták, még mielőtt fiatal szive szerethetett volna.... Most is vérengzésre tökélten rugtatott be csapatával Verucchio kapuján. A nagy piacz felől fenyegetően hallatszott a tömeg ordítása, — a Signoria arkádjai alatt megint ölni kezdték a Battaglini vasasait. Galeazzo vérebekként uszította rájuk a dalmát testőröket. Elevenbe találtak a lándsák s a hátbakapott csőcselék már dühödten fordúlt vissza, mikor egyszerre meglátták az ifjú herczeget s döbbenve álltak meg. Ösmerték a rettenetes kezét...

Tajtékzó lovával oda ugratott eléjük a fiatal Malatesta. Ezüstveretes páncélingében, mely csillogva feszült meg termetén, olyan volt, mint a boszú tulajdon démona.

— Nyomorúltak, — rivalt rájuk, — rettegjetek, feketébb még a pestisnél is a Malatesta-halál és gyorsabban öl!... Mit akartok?

A forradalmi lendület erőtlenül viharzott át még párszor a tömegen, aztán mint a kimaradó szellő, egyszerre elhalt s a daczos fejek csüggeteg zavarban hajoltak meg. A hallotti csöndben szólni senki sem mert. Végre a templom lépcsőiről a sebesült szerzetesek esdeklő szava hangzott fel:

— Istenhez térjetek meg, boldogtalanok!...

És ez a hang sziven találta az amúgy is ingadozó ezereket. Mintha újabb vihar kapta volna el őket, egyre hangosabb jajszóval örvénylett a kétségbeesés a sokaságon át, — egyszerre aztán térdre borúlt s bűnbánóan verte a mellét a véres piaczon mindenki.

— Igen, — könyörögtek. — Istenhez akarunk mi bűnösök megtérni! Csak ő segíthet mi rajtunk...

A tömeg térden csúszott oda az ifjú herczeg lovának a szügyéhez s már egy lehelletre kiáltották mindannyian:

— Kegyelmes urunk, Istenben a bizodalmunk! Ereklyéket adj nekünk, védő szent ereklyét szerezz a megtérő Verucchiónak!...

Galeazzo némán tekintett a könyörgőkre. Komor szép Malatesta-arcza még jobban elsötétedett, — végre türelmetlenül rázta

A tömeg zúgva felelt:

— Nekünk meg életet az ő Boldogasszonyuk adjon!...

VI.

Napok, sőt hetek óta folyt már az ádáz ostrom... San Leót tényleg készületlen találta az orvtámadás, de a Malatesta-vasasok első rohamának azért sikerült ellentállania. Még idejekorán húzták fel az emelcsős hidakat s csukták be a kapukat, még sikerült futárt menesztenie Faenza zsarnokához, a szövetséges Manfredi herczeghez. Csak eleség és víz dolgában fenyegette őket veszély az első percztől fogva. Galeazzo elvágta a várba, heti vásárra készülő szállítókat, elpusztította a vízvezetéket és gyors ostromzárral éhhalálra kárhoztatta a várost.

Messer Domenico mindjárt látta a bajt s ép ezért azon volt, hogy döntő kirohanásokkal nyili csatában törje meg s üzze el az ellenséget. De minden hősiessége mellett is kevés volt erre a San Leo őrsége, ők temérdek embert veszítettek, Galeazzo serege viszont napról-napra nőtt Rimini felől. Reménytelenné kezdett válni a helyzet, a hős védők csüggedtek s mindenekfelett bekövetkezett az, a mitől a konzul tartott: az éhhalál réme vetette fel a fejét a városban.

Ezzel szemben egyre kajánabbul nőtt Verucchio harczi kedve. Az ostromgépek napról-napra végzetesebb réseket ütöttek a falakon s a lézengő, bágyadt vitézeknek alig volt már annyi erejük, hogy letaszítsák a bástyákról a feltolakodó ellenséget. Az utczákon eszméletlenül rogytak össze az emberek s a kiben az éhség még erőt hagyott, azt őrületbe kergette a szomjúság... S az őrtoronyból hiába néztek naphosszat éjszak felé, — Manfredi csak nem jött a felmentő sereggel! Az utolsó napokban már bátor asszonyok foglalták el a kidülő katonák helyét a lőrések mögött...

Galeazzo látta a végső pillanat jöttét s megadásra szólította fel San Leót. Tudta ő mivel sértheti őket vérig: azt üzente, nem bánt senkit, csak a csudatévő Madonnát követeli a várostól. És ez az üzenet tényleg felkorbácsolta a szenvedélyt még egyszer a lankadó polgárokban. A kétségbeesés csatakiáltása volt a felelet: nem, meghalnak inkább, semminthogy a Boldogasszonyukat gyáván odaadják!... Elszántan készültek a másnapra igért roham ellen. Messer Domenico este sorra járta a bástyákat s hazafias szóval bátorította a kishitűeket...

Ez alatt az éji csöndben üres volt a templom s a gyertyák reszketve lobbantak a Madonna ezüstös szentélye körül. Térden állva csak egy valaki virrasztott a drága szobor előtt: a kegyes apát, Dom Antonio. Tudta ő, hogy vége immár mindennek, betörnek holnap az istentelen rablók s elragadják magukkal San Leo égi kincsét. Az öreg ember sírt, mint a gyermek s tehetetlenül tárta ki karjait a Boldogasszony felé. Mit tegyen, hogyan mentse meg őt a szentségtörő kezek elől? Forró fohászban nézett rá, tőle akart volna tanácsot kérni... És ekkor egyszerre az tünt fel neki, hogy a Madonna mennyire hasonlít Romildához...

Riadtan szökött talpra. Mentő gondolata támadt... de maga is megdöbbent ettől a gondolattól. Lehet-e, szabad-e?... Habozott még pár perczig, aztán sietve hagyta el a templomot. Tolvajként lopódzott át a szomszéd apáczakolostorba s a rácshoz hivatta a fejedelemasszonyt. Titokzatosan beszélt neki sebesen. Mater Catharina visszahőkölt s keresztet vetett magára:

— Szentségtörés!

— Nincs más mód! — sürgette az apát, — sietnünk kell, a szent szobrot elrejtem én...

A fejedelemasszony végre megadta magát:

— Én pedig felköltöm Romildát...

VII.

A döntő roham csakugyan kezdetét vette másnap reggel. Elkeseredett vadsággal folyt az öldöklés mindkét részről... A templomból jövet Dom Antonio akkor ért a falak alá, mikor a hátráló várbeliek már a sebesült konzult hozták magukkal. Neki kellett intézkedni s ő látta a helyzetet. A fegyveresek sorain át egyenesen a kapu felé tört:

— Megálljatok!...

S a pillanatnyi csend közepette a város arany kulcsával ő maga nyitotta ki azt a nehéz kaput. A betörő lándsák elé állva felemelt karral kiáltotta:

— Megadjuk magunkat!...

A kimerült várbeliek «árulás»-t kiáltottak, de az apát parancsolóan szólt vissza hozzájuk:

— Én nyitottam ki a kaput, ne féljetek, a Boldogasszony nem hagy el bennünket.

... A következő perczben már rabolva széledt el az utczákban Verucchio vérszomjas csőcseléke. De Galeazzo megtartotta a szavát: rivallva ő maga parancsolta vissza embereit. Mikor aztán mind együtt voltak, a hódító ünnepélyesen vonúlt seregével a székesegyház elé.

*

És az nap délben már a győztes Verucchio húzta meg a soktornyú San Leo zengő harangjait. Nyilt a székesegyház kapuja s az ifjú Malatesta lépett ki rajta. Vállravetett lándsákon testőrei hozták mögötte a csudatévő Boldogasszony szentélyét. A márványlépcsők körül térdenállva jajongott és könyörgött a nép, de Galeazzo csak a kielégített boszú megvetésével nézett végig rajtuk s kardjával csinált utat közöttük. Rablott kincsével büszkén vonúlt ki a szégyenbe borúló városból.

A gyötrődött nép félholtan kúszott a bástyák romjaira. Sírva nézték onnan, mint kanyarodik s távolodik egyre a völgyben a Galeazzo serege. A fegyverek közt, mintha búcsút intett volna, ezüstösen villant meg olykor a szentély teteje...

— Ne féljetek, — vígasztalta őket Dom Antonio, — meglássátok, visszajön a Boldogasszony mihozzánk...

VIII.

Üdvrivalgás közepette, nagy diadallal ért Galeazzo estére Verucchióba. A nép megilletődve borúlt a csudatévő Madonna elé; ájtatos hódolattal vitte a szentélyt a templomba s helyezte el az egyik kápolnában. Úgy kivánták, hogy az a kápolna a megtérő

A Boldogasszony megmozdult, koronásan, fátyolosan.

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

város épülésére mindjárt másnap felavattassék. A tömeg még késő éjfélkor is egyre zarándokolt a templomba, az emberek nem győztek betelni a szentély káprázatával s örvendezve ismételgették: «immár védve vagyunk a döghalál ellen» . . .

Éjfél tájban Galeazzo így szólt fáradt népéhez:

— Ti csak menjetek haza és pihenjetek. Én itt maradok egyedül . . .

IX.

És úgy történt. A templom éji csöndjében, gondolatokba merülve ott virrasztott a szentély mellett Galeazzo egyedül. Örült, hogy magában lehet . . . . Már lelohadt benne a boszú érzete s a múló órák alatt egyre keserűbb bánat fogta el szivét. Halott kedvesére gondolt . . . Tudta, hallotta, hogy a rablott Madonna hasonlít Romildájához. Most végre nem birt többé háborgó érzelmeivel.

Felnézett a csudatévő szent szoborra. A fátyolon át mennyeien szép volt jelenése . . . . És tán ép azért, mert annyira hasonlított Romildájához, megrendült egész valójában az ifjú Malatesta. Térdre rogyott a kőlépcsőre és életében másodszor imára kulcsolta kezeit. De immár nem földi szerelme bálványához, hanem a mennyei szeretet Királynőjéhez fohászkodott. A hideg kőre hajtva homlokát soká buzgólkodott ott mozdulatlanúl.

Egyszerre fölriadt, mintha valaki a fejét érintette volna . . . Mi az, mi történt? Azt hitte álmodik: a Boldogasszony megmozdúlt, koronásan, fátyolosan ott állt előtte a szentély ajtajában . . .

— Galeazzo, — hangzott halkan, — ösmersz-e?

Az ifjú rettegve hőkölt vissza.

— Megösmertelek, Mennyek Királynője, bocsáss meg nekem, szentségtörő bűnösnek! . . .

— Galeazzo . . . , — hangzott ismét s ez a hang oly édes, ösmerős volt, — ösmerj rám! . . .

De az ifjú Malatesta az eszét vesztette:

— Madonna, kegyelmezz! . . .

Az élőszobor ekkor fellibbentette csillogó fátyolát, levette fejéről s koronástól együtt a szentély trónjára helyezte. Aztán jött egyenesen az ámuló Galeazzo felé. Kitárta karjait . . .

— Rám ösmersz-e mostan?

Az ifjú még mindig nem hitt a szemeinek. Rettegett, habozott, végre örömittasan kiáltott fel:

— Romilda! . . .

Boldogan borúltak egymás karjaiba. Ajkaik összeforrtak . . . . Az ifjú alig tudott ocsudni mámorából. Szilajon nézett körül:

— El innen, szivem, messzire, a hol boldogok lehetünk . . .

S azzal kiosontak a templomból a sötét éjszakába.

X.

Verucchio népe másnap iszonyodva tódult vissza az egyház kapujából. Rémülten kiáltozták:

— Jaj nekünk, szentségtörő bűnösöknek! A Boldogasszony megbüntetett, elhagyott! Bizonyára visszament San Leóba . . .

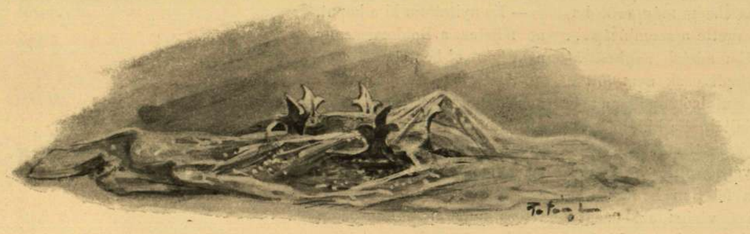
És ez a feltevés csakhamar megerősítést nyert. Nem sokára híre futott, hogy a Boldogasszony csakugyan visszament San Leóba. A kegyes apát, Dom Antonio, reggelre ott találta a szent szobrot a régi helyén a kirabolt kápolnában . . .

Verucchio kétségbeesett. De egy körülmény végre megvigasztalta őket.

— Elraboltuk a Madonnát, — szóltak, — de azért tán még se haragszik olyan nagyon ránk! Hisz bocsánata zálogául itt hagyta nekünk koronáját és fátyolát! E szent ereklyék majd megvédik városunkat . . .

És igazuk is volt. Úgy történt. A közelgő fekete halál rettenetesen elpusztította a feltrei tájat s csak San Leóból és Verucchióból nem tudott élő lelket elragadni.

GLOSSA. A. D. 1355. Ebben az esztendőben Galeazzo Pandolfo Malatesta derék fejedelemséget alapított Dalmáczia szigetei közt, Arbe városában. Mondják, hogy meg is házasodott. De hitvesének a nevét nem tudták meg soha, sem San Leóban, sem Verucchióban . . .

ÁGNES DALOL.

Görnyedve ülök idebent,
Kezembe régi fóliánssal,
Egyszerre kívülről becseng
Valami víg, újmódi tánczdal.
És én gyönyörrel figyelek,
Már nem töprengve tudományon:
Csak hallgatom, hogy' csicsereg
Az én kis nótáskedvű lányom.

Nem énekmester művelé
És nem gyötörte soha kóta:
Az Isten oltá csak belé,
Hogy kedvire legyen a nóta.
Se nem skálázott zongorán,
Se nem járt hangverseny-terembe —
És mégis úgy hat dala rám,
Mint hogyha holmi Patti lenne.

Mint hangos énekes madár,
A nótából ki nem fogy estig,
Dalol, mikor dologba jár,
Trilláz, ha kél, zümmög, ha fekszik.
Nem fog ki rajta semmi gond,
Durczássá nem tud válni képe:
A hova ő lép, derűt ont,
Verőfényt hordoz a szemébe'.

S nótáját hallva, szól szivem:
Áldott legyen a mennyek atyja,
A ki bölcs rendelésiben
Neki e legfőbb kincset adta:
A vidámságnak aranyát,
Mely kettős boldogságot hinthet:
Egyet neki magának ád,
Egyet meg a mi szíveinknek.

S ha odahagyja majd tanyánk
Valamikor, urát követve:
Jótévő talizmán gyanánt
Maradjon meg mindég a kedve.
S ha ő is látna néha bajt
— Hiszen a végzet kit kímél meg! —
Oh térjen gyorsan vissza majd
Lelkébe, úgy mint most, az ének!

Radó Antal.

megyét, s hat ízben volt követ, fényes nevet s jelentékeny vagyont hagyott fiára, ki árván maradván, egy kanonok gondjai, igazi őrgondjai alatt nevekedett. De mást is örökölt; azt, a mit forma nocensnek mondanak. Karcsú deli termet, domború mellkas, egyenes orr, szépmetszésű száj, gyönyörű fej, tiszta magas homlok, fehér bőr, fekete haj, csengő érczes hang, előkelő tartás és kedves modor. És még mást is. Eszes és szorgalmas, bátor és egyenes-lelkű hódító alak. A legszebb fiú az országban, míg ifjú volt; és a legszebb férfi az országhan, még ötvenes éveiben is.

Mikor 21 éves korában, hóna alatt a diplomával lépdegélt azon a keskeny, meredek uton, mely a megyeházhoz vezet, egy egész sereg úri ember üdvrivadása fogadta az ifjú Apollót — — vagy Phaetont.

Itt jön a vármegye. Éljen Baranya vármegye.

Valóban az egész vármegye szállott ott fel könnyű lábbal, ragyogó homlokkal. Az apja is egész vármegye volt, a fia is az lett. Övé a vármegye minden tisztsége, csak a kezét kell utána kinyújtani.

Vajjon melyik után nyul a kettő közül? Mert noha sok a hivatal, de csak kétféle. Az egyik esküdtségen kezdi; és végzi, de be is végzi erélyes szolgabiróságon. A másik tiszteletbeli aljegyzőségen kezdődik és végződhetik országbiróságon.

Ő az utóbbit választotta. Meg is tették mindjárt tiszteletbeli főjegyzőnek. Akkor ivott bort először életében.

Hát a lányok? No, a lány kérdésbe sem jöhet. Kár az ilyen embernek, hogy csak tíz ujja van. De minek lett volna a tíz ujj, mikor az ő gyámja már kinézett neki egy előkelő szépséget. Akkor nézett először lány szemébe, mikor a lány átadta neki gyűrűjét.

— Igen köszönöm, édes cousin, hogy megtisztelt. Mihelyt kastélya rendben lesz, megtarthatjuk menyegzőnket.

Úgy is jó lesz. Addig legalább egyet lépünk, rendes főjegyzővé. Ekkor már csak két ujja marad a tízből, de épen elég arra, hogy az egész vármegyét forgathassa rajta az ember.

Azalatt a kastély rendbe jő, Nádasdon-e vagy Damalyoson, — nem tudom — de rendbe jő; s bele röppen az égi mosoly, megszépíteni azt a fényt, mely ennek a nagy jövőnek az útját megvilágositja. Csendes édes öröm, tanukat kizáró boldogság lesz a kastély levegője. Az asszony engedelmes: engedelmességben csak a férj mulja felül. A legszebb pár három vármegyében és a legboldogabb pár ötvenkét vármegyében.

Az úr csak ritkán hagyja el fészkét, ekkor is magával viszi *mindenét*. Úgy se maradna el. Drága teher, édes koloncz.

A főjegyzőből fejlődik az alispán, az alispánból a követ, ha jó időjárás van. Kajdacsira jó idő járt.

Az alispánság tetszett az asszonynak is; de mikor a követségre került a sor, az engedelmes asszony egyszerre makacs lett; elszorult a szíve. A szívvel mélyebben lát az ember, kivált az asszonyember, mint az eszével.

— Én oda nem eresztelek.

Pedig már akkor egyhangulag ki volt jelölve követnek.

— Mindegy. Én oda nem eresztelek.

Jött a küldöttség, meghozni az értekezlet határozatát. — Juranics kanonok, a szigeti hős végsarja és a Kajdacsi ház régi barátja, vezette a küldöttséget. Deákul szólt, melyből az asszony egy szót sem értett. De az utolsó szavakat mintegy kétségbeesett erővel ragadta meg, s bevéste emlékezetébe. *Jam nunc assvesce vocari.* (Már most szokd meg a hivatást.)

Megtudakozta valakitől az értelmet is, s mikor az asztalhoz készültek, karját a kanonok karjába öltötte, s ezzel a szóval lepte meg:

— Jam nunc assvesce vocari.

— Nagyságod tud latinul?

— Nem többet e négy szónál. Még egy ötödiket szeretnék hozzá tanulni. Hogy mondják latinul: *meglagadni*?

— Sokféleképen lehet. Abstinere, denegare, abdicere, abnuere, renuere.

— Renuere, renuere, renuere. Ismétlé az asszony. Ez elég könnyű. Tehát jól van így mondva: Jam nunc assvesce renuere? (Már most szokd meg a lemondást.)

— Elég jól. De mire lesz ez jó?

Megküzdeni nagyságoddal. Ha a megye azt mondja férjemnek: «Szoktasd magad az elhivatáshoz», én azt mondom: «Szoktasd magad a *nem*-et mondáshoz.» Bizom Istenben, hogy én leszek az erősebb!

De ha egy fiatal kapaszkodónak azt mondja a világ: «Jam nunc assvesce vocari», beszélhet annak az asszony!

Mikor Kajdacsi megérkezett Pozsonyba, s málháját kezdette kirakosgatni, a kardmarkolatján egy levélkét talált, mely a markolathoz selyem fonállal volt odaerősítve.

«Édes szerelmem! Nem akartalak bocsátani, udja az Isten, tudod te is. Sírok, hogy nem mentem veled; mért nem vittél magaddal? Féltelek. Rettegek miattad. Nagyon jó vagy te Pozsonynak. Mi lesz belőled? Akárhova mégy, akármihez fogsz, Istenre gondolj és arra az egyre, a ki mindig imádkozik érted. Tudd meg, hogy minden este imádkozom, s minden reggel számon veszem magamtól, imádkoztam-e és mit? Ha egyszer ezt elfelejtem, akkor nem imádkozom többet, mert tudom, hogy az Isten elrejtőzött előlem, és elvette tőlem az imádság lelkét. Akkor téged valami nagy veszedelem ért. Akkor könyörüljön rajtad, a ki én rajtam nem könyörült. Azt mondták neked: *Jam nunc assvesce vocari.* Ne hidd. Nekem higyj, az én szívemnek. Ha már elmentél: «*assvesce renuere*».

Szemei könnybe lábbadtak. Megcsókolta a levelet, és tárczájába tette.

A diétán feltünt a szép alak és eszes arcz. Még inkább feltünt, hogy az ellenzéken telepedett meg. Abban az időben egy ellenzéki követ Baranyából ép oly képtelenség lett volna, mint manapság egy mameluk. Utasitást nem adtak neki, hiszen úgy is tudni való, hogyan kell viselkednie. Némi sikerei is voltak, nem meglepők, de elég nagyok, hogy tekintetbe vegyék.

Egy fontos szavazás előestéjén a Perszonális magához hivatta.

— Öcsém! Téged hínak Baranya hajnalcsillagának. Csakhogy a hajnalcsillag későn kél és korán lemegy. Korábban kellett volna kelned; attól tartok, hamar lemégy. Senki se várja a baranyai követtől, hogy kitegye magát. Ne fujd, a mi nem éget. Ha úgy folytatod a mint kezdted, felviheted komiszariussági a konziliariusság helyett. Eszeden járj!

Nem ment el szavazni, ezzel gyanussá tette magát az ellenzéknél. Egy másik alkalommal a kormánypárttal szavazott, a mit ott észre sem vettek. Látták már, hogy nincs fegyvere.

Kvalifikálta magát mindkét párt jó czimborájának a klubbokban.

Ezzel megszűnt számot tenni. *Didicit vocari.* Lett helyette szeretetreméltó pajtás, elmés poharazó.

Néha egy kis szerencsejáték, több-kevesebb szerencsével, mely este végleg ellene fordult. Veszteség veszteségre, az Apollo-arcz egyre sötétebb. Egyszerre megragadja a sátán, kiveszi tárczáját, s úgy a mint volt, oda veti az asztalra.

— Git.

Következő pillanatban a tárcza a bankba került. Meg se nézték mi volt benne. Majd ráérünk még.

Ezzel vége volt a czimboraságnak. A kinek a tárczája «git», az lejárta magát. Roszabb az állapota, mint mai napon egy párton kívüli képviselőnek.

Ha még csak a tárcza került volna «git»-re! De oda került a drága levél is, egy édes lélek féltő gondjaival.

És ha eszébe jutott volna! Ha visszaválthatta volna bármi áron! De már a levél is jó helyen volt. Nemtelen kézből nemtelenebb kézbe, s megfizethetetlen áron visszakinálva.

Egy szép színésznő kezében. Az ára: gyere velem!

Csak egy szabadulás van. A párbaj.

Megverekedett. Megvagdalta a levélke kolportőrjét, aztán menekült, a mire nem volt szükség. Hajtotta ész nélkül a «gyere velem».

Menekült. És menekülése reggelén az asszony

Megtették a hetven esztendős embert pandur-komiszáriussá.

odahaza rémülve számoltatta meg magát. Tegnap este nem imádkozott. De hátha mégis? Hogyan is volt? Miről gondolkodtak? Napi munkák, béresek, jobbágyok. Hát az imádság? Könyörülő Isten! Hová tetted az eszemet? Az emlékezetemet! A szívemet! Az imádságomat, én istenem, az imádságomat! Szűz Anya! Minden szentjei, minden ártatlanai, minden mártirjai és minden boldogjai a magasságos egeknek, könyörögjetek érettem, kérdezzétek meg, hová lettek az én imádságaim?

Azután rohant Juranicshoz. Mit tud a férjéről?

A kanonok már sokat tudott, de nem annyit, mint a mennyit a szegény asszonynak az idegei hírül adtak.

Megnyugtatta az asszonyt. — Bőven költekezik, a mi baj, de kiheverheti. Nagyobb baj az, hogy kétértelmű szerepet visz, a mivel árt a jövőjének. Sem hév, sem hideg.

Az asszonyt boldoggá tette ez a rosz hír. Csak *ennyi? Hazament, erős szándékkal, hogy* ezután nem hagyja estére az imádságot, mert könnyen elálmosodik, hanem elkezdi most mindjárt, és imádkozik folyvást, egész nap.

«Bőven költekezik, de mire?» — így kezdődött az imádság, a miből aztán nem tudott *kijutni arra* a keskeny ösvényre és szoros útra, mely életre viszen. Kis kezei vetették a keresztet, de abba a vetésbe semmi sem hullott abból a magból, mely a mennyben hajtja kalászát.

Napok multával meglátogatta a kanonok és hírül hozta, hogy férje párbajt vívott és menekült . . .

A kanonok nem tudott többet. De ebből a szóból megtudott az asszony mindent. Tudta, hogy az ő barátja azért nem tudott többet, mert nem akar többet mondani. Nem akarja megmondani, miért vívott s hova menekült. Mert *hiszen* ha elvért, becsületért vívott volna, mi szükség volna azt nem tudni?

— Jam nunc assvesce vocari! Már késő. Ha jönnél, sem találnál. — Jam assvesce abnuere. Mondj le rólam. Ezt úgy is megtanultad, megfogadtad. Áldjon meg az Isten, ha tud még áldani, áldjon meg téged úgy, mint engem meglátogatott.

Talán ebben a pillanatban történt az, hogy valamelyik nagy alföldi városban vándorszinészek adtak valami érzékeny darabot. A primadonna veszedelmesen szép volt, és csak a hősszerelmes multa felül férfias szépség dolgában. Mikor kilépett, némi csendes suttogás fogadta, mely piszegésnek is beillett, s a melyből világosan kivehető volt valami bizonyozásféle. «A baranyai viczispán.» «Nem viczispán — követ.» «De bizony alispán.» «De bizony követ, ismerem, láttam is Pozsonyban.»

A hős szerelmessel felfordult a szinpad világa. Nem tudta, a sugólyukból hallik-e mindez, vagy máshonnan? Elkezdett reszketni, és a ki minap még Magyarország rendei előtt beszédeket röghönzött, most egy rövid monologba, melyet a sugó rekedésig diktált a fülébe, belesült.

A felvonás végével eltünt és menekült. Menekült, bolyongott, bujdosott hónapokon keresztül.

Végre megpihent egy sírkeresztnél. Átölelte azt és zokogta. Jam nunc assvesce vocari.

Kölcsey a maga naplójában megbélyegzi ezt az embert. Gonosz lelkü Kajdacsinak mondja.

Pedig ez egy eszes, bátor, nagyszívü — akaratnélküli ember volt. Az akaratnélküliségre csináljon glosszákat, a kinek telszik.

Még ha nem járt volna is előtte annyi szeretetreméltóság *és mögötte olyan mult*, — a magáé is, meg az apjáé is: minden megye tárt karokkal fogadja megtérő fiát; hát még Baranya megye! Még csak nem is degradálja nagyon; megteszi főjegyzőnek, a mi volt kulminálása előtt, azután alkalmasint főszolgabirónak, legalább úgy emlékszem, nem egyszer ültem törtedin ilyen minőségében; talán később útibiztos vagy Drávabiztos lett; tehát egy-egy fokkal mindig lejebb. A forradalomban egy ideig nemzetőr-kapitánykodott, — ez volt akkor a foglalkozása minden embernek, a kinek más nem akadt. Őrizte a Drávát és egy vele termetben és elszántságban vetélkedő harczias rektorral kezet fogva lövöldözték Szlavoniát dupla puskákkal egy pár hétig, azután nyoma veszett.

Örökre.

Igy teljesült be végzete. Sehol sem született, semmikor sem született és sehol sem halt meg.

Nem ám.

Mert imé a hatvanas évek vége felé, a koronázás után kicsoda az, a ki ámulatba ejté egész Baranyát? Egyenes és délczeg, vidám, sőt pajkos, szeretetreméltó és elegáns, mint akárcsak Kajdacsi ezelőtt husz-huszonöt évvel.

Tulajdon maga a halhatatlan Kajdacsi.

Kmettyvel-e, Bémmel-e? — Ki tudná azt megmondani, kivel menekült ki Törökországba, ott töltötte becsületes száműzetésben bujdosása napjait.

Ugratták, hogy törökké lett, különben nem élhetett volna meg.

— Vén lettem volna én már töröknek, öcsém. A nélkül is tisztességesen éltem én.

Többet nem vallott. Hanem egyszer még is kivakkantott valamit. Nem az életmódjáról, hanem a méltóságáról.

— Hát presbiter is voltam Bukarestben, meg Konstantinápolyban, kálvinista presbiter. Bukarestben plane én tartottam fenn közöttük a rendet, különben megették volna egymást.

Akármi volt, elég az hozzá, hogy most itthon van. Eddig megélt a jég hátán is, de most már igazán kenyér kell neki. De melyik? Minden hivatal be van töltve! Képviselőség? az akadna bizony két év mulva akár hat kerület, mert ki ne választaná *meg Kajdacsit, a megye* szemefényét, még ha hályogos is egy kicsit? De a két év hosszú idő, addig is illő róla gondoskodni. De hogyan?

Richtig! itt van a komiszáriuszság! Úgy se meri más elvállalni a Patkó bandája miatt! Ez lesz a legjobb.

És megtették a hetven esztendős embert pandur-komiszáriusnak. Abba is úgy belétalálta magát, mint a viczispánságba. Szeme, keze, biztos volt, jó lövő volt haláláig. A somogyi szegénylegények nem mertek átlátogatni, a helybeliektől meg nincs mit őrizni, mert Baranyában nincs szegény-legény. Ott unatkozott a stábjával hónapokon keresztül a csókai korcsmában, ott olvasta és tanulta meg könyv nélkül Jósika és Jókai minden regényeit, melyek az ő bujdosása alatt termettek, s onnét csinált diverziókat imideamoda pagátot fogni. Mert ehez is értett.

Akár merre járt, azt mondták: Itt jön a vármegye. Éppen mint mikor kezdette az életet.

Nyolczvan esztendős volt, mikor letette a komiszáriuszságot. Semmiféle atyafi nem maradt a fényes családból, tehát kénytelen volt a testamentumát egyik bizalmas ösmerősének mondani el.

— Kedves öcsém! ha meghalok, tegyétek mellém a koporsómba a nemeslevelemet meg a . . .

— Kardját, urambátyám.

— Nincs nekem már kardom, csak fokosom, azt pedig nem akarnám, hogy meglássa kezemben a szegény feleségem; hanem a nemeslevelemet, meg . . .

— Meg egy tuczat tarokk kártyát . . .

— Eredj, bolond vagy; a honvédkapitányi kinevezésemet.

Azután meghalt. És nem volt, a ki sirján a nyilakkal átütött török-fejes czimert megforditotta volna.

EGY ELJEGYZÉSI HIRRE.

— Tanácsok egy fiatal barátomnak. —

Mielőtt elvennéd, a kit kiszemeltél,
Tapogass jól végig a szivén, a lelkén,
Nézd ki a szeméből, tud-e álmodozni?
S szokott-e patyolat ágyán imádkozni?

Ha a mezőn jártok, kap-e a virágon,
Megáll-e a szeme a vadrózsaszálon?
Fitymálva, kicsinylőn nem mondja-e rájok:
Hogy csak az áloék az igaz virágok.

Ha jártok az utczák vásári zajába'
És nyujtja felétek kis kezét az árva:
Vet-e legalább rá szive melegéből
Egy szánó pillantást szépséges szeméből?

Adj dalt a kezébe, gyöngytiszta sorokból,
A melytől a szivünk érzése kicsordúl,
A melytől az ember mintha jobbá lenne:
Megtudja-e lelkét fürészteni benne?

S mig beszélsz előtte az édes anyádról,
Egyszerű, parasztos, nádas hajlékáról,
Odahúzó szived minden melegével:
Gyönyörű kis fejét nem fordítja-é el?

Óh, mert ha a szivét helyén nem találnád,
Hasztalan számítod minden gazdagságát.
Hasztalan álmodnád a leggyönyörűbbnek:
Küldd neki vissza az arany jegygyűrűdet!

Szabolcska Mihály.

MAGYAR TESTŐRSÉG.

Irta

MARCZALI HENRIK.

A testőrség oly régi, mint a királyság. A fegyveres kiséret az uralkodók személyes biztosságáról gondoskodott és a deli, erős férfiak csillogó vérttel és sisakkal, vagy gazdag nemzeti ruhában, egyúttal emelték az udvar fényét is.

Egyiptomban csak úgy találunk testőrséget mint Babylonban, Ninivében csak úgy mint Jeruzsálemben. A faraók testőreik élén indulnak csatába. Dávidot, Salamont gárda őrzi. A patriarkhális görög királyság nem ismeri ezt az intézményt, de a hol tyrannis alakul, nyomban megjelenik mellette a testőrség. De a makedón királyokat is gárda övezi, Fülöpöt, Nagy Sándor atyját egy testőre ölte meg. Természetes is, hogy a trónviszályok, gyakran a családi egyenetlenségek elintézésénél döntő szerep jusson azoknak, kiknek felelősségére van bízva a fejedelem élete.

Ebből következett aztán, hogy a legtöbb testőrség idegen. Oly ifjakból álló, kiket a zsold és a hűség urok személyéhez köt és kik idegen származásuk és nyelvök miatt távol állanak az államokat megrendítő és a trónra is veszélyes belső mozgalmaktól.

Róma Cæsarjait germánok őrzik, Konstantinápoly császárjait normann varégok, törökök, magyarok. A bagdadi khalifák személye szeldzsuk törökökre van bizva, a cordovaiaké szlávokra és magyarokra. Viszont a régi orosz fejedelmek körül jászokat (alánokat) találunk. A XV. század óta a pápán kezdve minden uralkodó svájczi gárdával iparkodik körül venni magát és Európa legfényesebb trónját, a francziát, 1830-ig ezek a republikánus hegyi lakók védték.

Még más jelentősége is van az idegen testőrségnek, ha az válogatott, előkelő ifjakból áll. Ha a római imperator környezetébe fogadja a német törzsfők fiait; ha a muszka czárt cserkeszgárda veszi körül; ha a régi szultánok keresztény származású jancsárokra bizták magukat: ezzel kettős czélt akartak elérni. Először személyes biztonságukról jobban gondoskodtak, mintha saját népükből veszik őrzőiket, másodszor meg őrzőik egyúttal túszokul is szolgálnak, honfitársaik hűségben tartására.

De nemcsak udvari és személyes feladata van a testőrségnek, hanem katonai is. Abban a korban, mikor nincs állandó sereg, mikor sok időbe kerül az általános népfölkelésnek, vagy legalább a nemesi hadnak táborba szállása, ez a mindig készen álló csapat hivatott az első, közvetlen veszély feltartóztatására. Erős szervezetében, összetartásában, gyakorlottságában, mintegy magvát képezi a köréje sorakozó, de lazább és kevésbbé készült elemeknek. Már a későbbi római imperiumnak is a prætoriánusok tábora a katonai központja. III. Henrik német királyt, midőn 1044-ben hazánkba tör és Ménfőnél legyőzi Aba Sámuel királyt, leginkább csak «aulikusainak phalanxa» veszi körül. Hasonló udvari katonaságot találunk Angliában Nagy Kanut körül. «Hauskarl»-jai ezen szolgálataikért külön nagy privilegiumokat élveznek. Nálunk a királyoknak és az országos főtiszteknek banderiumai felelnek meg némileg ennek az intézménynek.

E ténynek egyenes következése az, hogy több modern nagy hadseregnek is kiváló része a gárda. A porosz és az orosz testőrezredekből idővel egész hadtest alakult, mely a többinek mintegy mintaképe. Hasonló szerep jutott a franczia gárdának, nemcsak a régi királyság idején, hanem I. és III. Napoleon császár korában is. A respublikával azonban ennek a kiváltságos hadtestnek meg kellett szűnnie.

Vajjon még Scythiából hozták-e magukkal az Árpádok testőreiket, kétséges és épen nem megállapítható. Salamon Ferencz azt a véleményt fejezte ki, hogy már a vezérek korában is volt zsoldos, állandó katonaságunk. De egyenes adatunk erre nincs. Analogia gyanánt csak egy arab írónak, Ibn Haunkálnak elbeszélése szolgál, mely szerint a kozár khánt 4000 fizetett testőr veszi körül.

Bizonyos, hogy Szent Istvánnak volt testőrsége. Ezt nemcsak az új udvar fénye követelte meg, hanem még inkább az az ellentét, mely akkor a király korszakalkotó újításai s a nemzet nagy többségének felfogása közt fenforgó. Ennek a testőrségnek idegenekből, németekből, olaszokból kellett állania, olyan nemzet fiaiból, mely már régi keresztény s hol rég gyökeret vert a monarchia. Az az egy adatunk maradt felőle, hogy Urseolo Péter, István rokona és utóda, volt a kapitánya. De ez az egy adat is teljesen megvilágítja lényegét annak a királyi akaratot minden eszközzel végrehajtani hivatott csapatnak.

Feltünő, hogy ezután vagy száz éven át nem történik semmi említés felőle. Csak II. István körül találunk ismét testőröket, de azok már nem németek és olaszok, hanem kúnok, «a király kedvenczei». Ez az egy királyunk az Árpádházból, ki zsarnoki hajlamokat, kegyetlenséget mutat s kit czéltalan kinzásaiért és vérontásáért mintegy tyrannusnak tüntet fel a hagyomány. Különben megmaradt az a szokás, hogy a királyt külföldi lovagok veszik körül. «A király csatarendjében», írja Ottó freisingi püspök, 1150 körül, «a vendégek, kiket ők előkelőknek neveznek s kik nagy számmal vannak náluk, sereglik körül az uralkodót, hogy megoltalmazzák. Ezek a vendégek pedig fényes fegyverzetökkel kiválnak a még régi divat szerint, könnyű fegyverzetben harczoló magyarok közül.»

Politikai szerepe azóta a testőrségnek nem jutott, katonai is csak annyiban, a mennyiben a királyi banderiumnak elsőrangú feladat jutott az ország megvédésében. Nevezetes és jellemző, hogy az Árpád-királyok számtalan szolgáló népe közt, mikor a solymárok, peczérek, lovászok stb. egész hadakat képeznek, külön testőrosztályról nincs szó. A király és a nemzet teljes egysége ebben a hiányban is kifejezésre jut.

A renaissance idejétől fogva a testőrségre új feladat vár. Egyrészt a fejedelem udvarának fényét kell emelnie, másrészt pedig az alakuló állandó seregeknek központjául szolgálnia. Mátyás udvarát már nem képzelhetjük el fényes gárda nélkül. A feudális lovagság kora lejáróban; most már gyalog hadak döntik el a csatát. Már 1471-ben ott találjuk a morva és sziléziai csatatereken Mátyás darabontjait. «A kereszténység leghatalmasabb királya», a hogy őt hű alattvalója, Eschenloer Péter Boroszló városának tudós jegyzője nevezi, e darabontjaival veri meg 1474-ben a cseh és lengyel királyok egyesült seregeit.

Mihelyt ismét hanyatlik a királyság, a testőrség már egyik rendeltetésének sem felelhet meg. Ki beszélhetne az udvar fényéről II. Ulászló és II. Lajos korában? Az állandó sereg pedig feloszlik, elzüllik. II. Lajost csak hű kamarásai veszik körül a mohácsi csatában.

Mindkét irányban megújul Mátyás hagyománya az erdélyi fejedelmi udvarban. Szapolyai Jánost, Báthory Zsigmondot az olasz udvarokra emlékeztető fény veszi körül. Testőreik nagy száma — 800 vörös és 500 kék darabont — arra enged következtetni, hogy voltaképen itt nemcsak testőrségről van szó, hanem Erdély egyetlen állandó seregéről.

A Habsburg-királyok fényét német, olasz, svájczi lovas és gyalog gárdák emelik. Talán csak II. Mátyásnak voltak magyar darabontjai is. De midőn a magyar lovasság a franczia és porosz háborukban ismét világszerte ismertté és rettegetté teszi nevét; midőn a nemzet szeretettel hódol nagy királyasszonyának: Mária Terézia 1760 szeptember 11-én megalapítja a magyar nemesi lovas testőrséget. Emléknapján annak a szeptember 11-ének, melyen, 19 évvel azelőtt, a magyar lelkesedés megszilárditotta trónját és dynastiáját s helyreállította birodalmát.

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

Csácsá

Irta:

KISBÁN MIKLÓS.

Minden történetet az elején kell kezdeni. A legelején. Ki nem állhatom némelyeknek azt a szokását, hogy valahol az események kellő közepéből markolnak ki valami hatásos mondatot s onnan mászkálnak vissza az elbeszélés eredetéhez, mint a pók, mikor visszakúszik a leeresztett hímbálódzó szálon, vissza a hálóba. Ezért én hát a Csácsá históriáját a legelejéről kezdem.

A legeleje pedig ott van, mikor a marosfülpösi uraság gazdatisztje, Gulás András tanácsára elhatározta, hogy fölemeli az igások számát négy ökörrel. Miért javasolta Gulás az ökörlétszám gyarapítását, nem tudom. Talán az uraság se tudta, de a mit a gazdatiszt akart, annak meg kellett lenni, mert hej! hatalmas ember volt ő, félt tőle mindenki, még tán maga az uraság is.

Ha megjelent köpczös alakja a galambduczos kapuban s végig jártatta vasvilla tekintetét a széles bozótos szérüskerten, a napszámos leányok szaporábban morzsolták a tengericsöveket és a kanászbojtár, a ki még az imént ott tréfálkozott, legyeskedett a leányok körül, nagy lelkesen forgatott egy odatévedt süldőt, mintha ő csak azért járt volna arrafelé. A csűrbiró pedig hamar zsebrevágta a pipáját s hangosan nógatta a leányokat, hadd hallja meg az «úr», hogy ő szigorú ember, nem hiába húzza a fizetését.

Gulás pedig lépkedett az udvaron, kerten, előtolva kerekedő hasát, mintha a tekintélyét jártatta volna maga előtt, hátratett kezekkel, karja alatt meg azzal a kemény somfabottal, a mely fentartotta a «rendet». Jaj volt annak, a ki őt roszkedvében találta. Ilyenkor bömbölő lárma töltötte be az udvart s szerencsésnek érezte magát mindenki, a kit nem a somfabottal, csak a szitkozó szájával illetett, pedig ugyancsak csúnya szája volt.

Hát a mint mondám, elhatározott dolog volt, hogy még egy fogatot kell beállítani a gazdaságba. De a négy ökörhöz béres is kell, a béresnek meg lakás szükséges. Gulás úr el is rendelte, hogy a hosszú, alacsony cselédház végében a fáskamarát át kell alakítani béresházzá. Az átalakítás legfontosabb része pedig, hogy mivel ott konyha lészen: kéményt kell rakatni.

Hanem kis falu Maros-Fülpös, nem volt ott tanult kőműves soha. Ezt a mesterséget egy kis czigány gyakorolta: *Csácsá*. Az se járt pallérnál, soh'sem volt városban, csak úgy leste el a kőművességet az apjától, a ki maga is az őregitől örökölte a mesterséget, mert ezek a Csácsák apáról-fiúra kőművesek voltak emberemlékezet óta, mint a hogy a mi falunkban nemzedékeken át vannak kovács, sánczású, vályogvető, sőt hóhér foglalkozású czigány-familiák.

Gulás úr tehát felhivatta Csácsát.

Furcsa kis vézna ember volt a czigány-kőműves. Olyan vékony kis törpe, hogy még a maga népe között sem talált feleséget, de tán nem is keresett soha. Nyomorú tagjain egy ódon frakk himbálózott, melynek hosszú szárnyai majd hogy sarkig nem értek, az ujjai pedig, hogy a kezét el ne födjék, csuklóban le voltak kötve egy-egy darab madzaggal. A feje aránytalanul nagy volt, s még nagyobbnak látszott attól a torzonborz hajzattól, mely koponyáját födte. Az arcza azonban érdekes arcz volt. Hiszen czigányarcz volt, hogyne, de nem az a durva, négerszerű czigányfej, a melyet mi czigány tipusnak nevezünk, hanem talán egy távoli visszaütés valami indus árja ősre, sötét barna bőrrel, vaskos, de jól metszett ajkakkal, világos szemekkel. E világos szemek álmatag tekintete pedig olyan váratlan gyöngédséget kölcsönzött a kis czigány arczának, ellentétben az összenőtt szemöldökökkel, a hosszú, ritkás, fekete bajuszszal.

Eredeti alkuvás folyt a czigány és Gulás között. A czigány három forintot kért a munkáért, a gazdatiszt pedig fenyegetőzve, szitkozódva suhogtatta a vastag somfabotot és csak kettőt akart adni.

— Meglátja a téns úr, olyan remek munkát csinálok, hogy jószívvel megadja, — mondta a czigány, szerényen forgatva a kezében ütöttkopott fekete kalapját.

— Tudsz is te remek munkát, te léhütő gazember! — felelt a rettenetes Gulás. — Mondom neked, el ne csúfítsd a házat, mert letöröm a nyakadat töviből.

— Remek munkát csinálok, téns úr, — erősködött Csácsá.

Végre megegyeztek két forint ötvenben.

Csácsá hozzáfogott a munkához. Másnap reggelre a kémény keskeny négyszögű oszlopa már kibujt a zsindelyek között.

Sűrű reggeli köd terengett a tájon, a szemben levő berken, ott a hol a legsűrűbb, ott folyik a Maros. Itt is a cselédház mentén, a malomárok vize fölött, mintha a sima sietö vízből füstölögve kelne, ráhajlva puha foszlányait a berki pallóra. Tejfehér köd vonta be a házfedelet, a melyen Csácsá gubbaszkodott, s a kis czigányt a fekete hosszú farkú frakkban jókora csókának nézhette volna valaki.

Csácsá épített; és mialatt a megszokott munka gépiességével rakta egymás mellé a téglát s locscsantott maltert közéje, az a szó, a mit a téns úrnak mondott, a mely már tegnap, mikor még oda lenn dolgozott, ott motoszkált az eszében, mint valami dallam, újra meg újra a fülében csengett: «remek munkát csinálok».

Remek munkát, remek munkát! De hát hogy legyen egy kémény remekebb, mint más? Hosszú az egyik, a másik kurta, melyik a remekebb? Egyenes mindenik, négyszögletű, fehér, keskeny karima van a tetején. Remek, remek-e valamelyik?

A tiszttartó szitka, becsmérlése is ösztökélte. Ha ő meg tudná mutatni, ha kétségtelenül, bámulatot keltve remeket tudna rakni, hogy még a Gulás úr is elbámulna, de szép dolog volna!

Ekkor föltünt az ő mesterember lelkében egy kéménynek az emléke, a melyet a szomszédban látott Galamboson, a tavaszi vásárkor az oláh pap házán. Közönséges pléh-kürtő volt az, úgynevezett muszkakémény. Hogy is volt csak? Félhold lakban oldalt a pléhből kivágva apró nyilásai voltak, azon járt ki a füst. Akkor ügyet se vetett rá, de most tisztán emlékezett. Persze, persze álmélkodott, úgy nagyobb a huzása!

Gépiesen rakosgatta a téglát. De az oláh pap pléh-kürtője mind sűrűbben járt az eszében. Azok a nyilások mint valami szemek úgy hunyorgattak a Csácsá emlékében, és újra ott táncolt, zümmögött a kiejtett szó: remek munkát csinálok.

A kémény falai már tekintélyes magasságra emelkedtek. Ekkor Csácsá elhatározta, hogy megkisért egy újítást a kéményrakásban, olyan újítást, a milyen még tegnap eszében sem járt, a milyenről soha sem hallott. Úgy rakta most a tégla-koszorút, hogy az egyes téglák között tenyérnyi hézag maradt. Majd a következő sort végigfektette tömötten, ezek fölé pedig szélesebb rendet tett párkányos kiszökellő karimának. Most a kanállal hányta, egyengette a maltert; játékosan pergett a vékony vaspenge a kezében, a mint hol szeretettel simította, hol erélyesen hányta a puha, nedvesszürke meszet. A mint ott járt a kanál a téglák közötti nyilásokon, egy nagyobb dúcz meszet csapott oda, épen az egyik üresség fölé. És ekkor egy eddig ösmeretlen érzés kerengett a lelkében, olyan érzés, a melyről ő mitsem tudott, a melyet ki nem tudott volna fejezni. Egy érzés, mely mélyen az emberi kedélyben szunnyadoz, de mely elkezdve a vademberek gyermekes ornamentikáján, — és a gyermekek ákom-bákomain is, — föl a legmagasabb művészi alkotásokig mindig érvényesíti követelő erejét: a rhythmus érzése.

Mint egy szükségességnek, egy öntudatlan követelésnek engedve, ez érzés hatása alatt a másik, a harmadik nyilás fölé is olyan kis mészdúczot tett s úgy végig köröskörül. Lekerekítette őket gömbölyűre, megegyengette az ujjával.

Most már nem a nagyravágyás dolgozott benne. Nem a vágy, hogy lefőzze Gulás uramat, nem az akarat «remeket» alkotni. Az alkotás maga ragadta el. Egy csodálatos láz, a melyben a lelkéből törekvések léptek elő, törekvések, melyek domború alakban testet kivántak, törekvések, képek, melyek ismeretlenül éltek benne emlékezései ősi ind hazájának, melyet ő soh'sem látott, melyről soh'sem hallott, melyek talán az atavizmus rejtélyes utjain keltek életre. Némely hiányok, sima felületek a pórias téglákon majdnem hogy fájdalmasan hatottak a szemére, mintha az a gömbsorozat, a melyet az imént rakott föl, nyers kerekdedségében, valami ellenértéket, valami kiengesztelést követelt volna. Így aztán még egy sor kisebb félgömb foglalt helyet a felső párkány és a nagyobb dúczok között, s a mint a czigány tovább tapogatózott, keresve formák után, melyek kifejezhetlen érzését kielégítik: a labdák körvonalait követve, valami háromszögű levélidomok is támadtak a golyók mellett.

És Csácsá lázasan dolgozott. Rég elszállott a köd, ragyogóan sütött az enyhe októberi nap, a sugara játszi árnyékokat, fénylő pontokat irt a domborodó alakokra, még jobban izgatva a kis czigány képzeletét tánczos játékával. Soh'sem dolgozott így Csácsá. Csurgott az izzadtság róla, de ő meg sem törülte gyöngyöző homlokát. Előre-hátra lépkedett a léczlétrán, közelről, messziről nézte, birálta a művét. Bizony esoda, hogy le nem esett a fedélről.

A formai szükségesség mind követelőbben parancsolt. Nem valami már látott dolgot utánzott. Nem látott ő soha hasonlót, nem ismert ő semmi diszítési, épitészeti szabályt. De mint a hogy egész czigány nemzetsége minden hangra, minden dallamra megtalálja gondolkodás, okoskodás nélkül a szükséges, egyedül helyes akkordot, a zenei összhangot, úgy lépett elő rejtélyes, ismeretlen homályából a formai összhang.

És ennek az összhangnak a kivánalma érezztette vele a kéményoszlop sulyos idomtalanságát, éles, durva, merőleges szögleteit, éleit. Liliomkehely, avagy sudaras fa lebegett-e szemei előtt, ki tudná ezt megmondani? Hiszen a természet a maga törvényszerű gazdagságában úgy teliti a mi képzeletünket az alakjaival, hogy öntudatlanul az ő képeit visszsük bele minden alkotásunkba.

Csácsá megtámadta a kémény testét a kalapáccsal, csak úgy röpködtek a téglaszilánkok. Nem is gondolt arra, hogy az egész falazat ledőlhet, ha ő a derekán megfaragja az oszlopot, hogy agyonütheti. Ferde csapásokat faragott ki a fal testéből, rézsútos ormókat hagyott meg közöttük, és a csapások s az ormók is szalagszerűen huzódtak alá, keskenyedve a nyilásos koszorútól a talpazat felé.

Így telt el a nap. Sötét szürkület volt, mikor abbahagyta a munkát. Összeszedte, elrakosgatta a szerszámokat, és alulról, a földről oly sokáig elnézte innen is, onnan is a kinagyolt remeket, hogy öreg este volt, mire hazafelé indult.

Elmerengve, szótlanul bandukolt a czigánysorra, az ő viskója felé, ügyet sem vetve a hazatérő, lomha bivalyokra, a sivító malaczokra, melyeket máskor úgy meg-meg kivánt az ő éhes pária mivolta. A mint úgy tapiskált haza a czuppanó sárban, mérges hang rivallt rá:

— Készen van a kémény?

Gulás úr volt.

— Holnap reggel készen lesz, instálom, — szólt Csácsá alázatosan.

— No, meg is legyen, te naplopó, különben egy garast sem kapsz, — és a gazdatiszt megtoldotta e kijelentést egy magyaros mondással, a nagyobb nyomaték kedvéért.

Csácsá álmatagon haladt tovább. Az ideges kis czigány képzeletében mind sűrűbben, ingerlőbben tánczoltak azok az alakok, a melyeket az imént nagyolt ki. A hosszú harántsávok váltakozva jártak, mindig újabb ormó tünt fel a másik fölött végtelenül, a dudorok, mélyedések izgatottan cserélték fel egymást . . .

Másnap már korán reggel a munkánál volt Csácsá, és gyorsan haladt a munka. Már a koszorúkövet is feltette. De nem tudott megválni a kéménytől, az ő egy remekétől.

A meszet egyengette rajta. Be szép is az a folyékony, puha fehér mész! Mintha édes tejfel volna, olyan szép fényesen, lassan csurog. És a mint száradni kezd, megáll a csurgása s vastag csöppjei domborúan keményednek, mind fehérebbek, fénylőbbek lesznek. Engedelmes is az annak, a ki tud vele bánni, odasimul, lapul, a hova akarja. A mi fölött elvonul tejfehér zománczczal, azt mind bevonja valami képzeleti, irreális bájjal, nem látszanak a téglák, nem a szürke vaskos vakolat, sem a nehéz munka, az erőfeszítés nyomai, a vágások, ütések mind, mind eltünnek és az egész mű mintha valami ragyogó, messze uszó felhőből volna öntve.

Már késznek látszott a kémény, de Csácsá még mindig talált rajta csinosítani valót. A vakolókanállal sávokat húzott a meszelésen végig, az ormók között, majd fogakat vágott egyes éleken, csak nem tudott megválni tőle. Itt is, itt is egyengetett, simított rajta, mint a jó anya a kedvencz leányán, mikor a templomba megy ünneplő ruhában, mert bizony úgy nézte, olyan gyönyörűséggel, mintha a gyereke volna, olyan áhitattal, olyan szeretettel. A hol valami kis egyenetlenség volt, a kezével simogatta helyre, a könyökével, az ódon frakk szárnyával törülgette.

Csácsá ügyet sem vetett semmire, a mi körülötte történik, sem a járó-kelőkre, a kik olykor bámészan megálltak a cselédház előtt, sem a székely kocsis góbé fiaira, kik az udvaron hancúroztak, sem arra a sok lármára, a mi a majorudvarból hangzott.

Pedig az ugyancsak lárma volt. Rosz napra kelt Gulás uram: a legszebb üszője megbetegedett, még pedig a sajátja, nem is az uraságé. Dejszen volt hadd el hadd az udvaron. Hat markos béres dörzsölte a beteg állatot, Gulás pedig bottal hadonászott, kiabált körülöttük és az ő restségüket okolta, hogy a borjú csak nem akart gyógyulni. A vége a nagy erőszakos gyógyitásnak szomorú lett, mert az üszőborjú megdöglött. Hát bizony nehéz sor volt ez Gulás úrra, de a hat béresre is.

Csácsá mindezekről nem tudott semmit, de ha tudott volna, se bánta volna. Az a csodálatos zsibbadtság vett rajta erőt, a mely a bevégzett szellemi és testi munkával jár. Különös érzés az. Önelégültségből meg csodálkozásból van összeszűrve.

Leszállott a fedélről, hogy alulról gyönyörködhessék a kéményben. Bizony csodálatos egy kémény volt.

Az alapból, mely keskenyebb volt, mint a felső koszorú, enyhe spirálokban ormók, mélyedések húzódtak föl az első karimáig. Ott ültek a nyilások, melyeknek felső része kapuszerűen voltak lekerekítve, ezek felett pedig előbb a nagyobb, majd a kisebb félgömbök foglaltak helyet. Az egészet a koszorúkő cröteljes párkánynyal zárta be.

Furcsa alkotás volt. Nem hasonlított semmi más kéményhez, lehetetlen lett volna rámondani, hogy ilyen vagy amolyan stilus. Nem volt az sem gót, sem mór, sem német, sem franczia. Valami barbár ősi díszműnek nézte volna az ember, valami ősi elveszett sírkőnek, ha nem lett volna fedelen, és nem lett volna kémény. A diszítése olyan idegen és szokatlan, naiv és mégis harmónikus volt. Helyes egyensulyban emelkedett föl, mint valami rejtélyes ismeretlen kövirág.

Hiszen furcsa is volt az. Csácsá eszét nem is járta meg, hogy azok a kis gömbök, alattuk nagyobb gömbbel, majd a kapuszerű nyilással egyenként véve úgy hatottak, mint valami kisfejű, pókhasú ember széjjel vetett lábakkal. Csácsá az egészet sorozatos diszítő benyomásában tekintette csak.

Csácsá még mindig nézte, bámulta szeretettel készült remekét, pedig már beköszöntött az este. És az estével megjött Gulás úr is.

A gyermekeknek kitünő érzékük van arra, hogy felnőttek lelkiállapotát megitéljék. Gulás úr csendesen lépdelt, de a góbé gyerekek megérezték, hogy nem jó lesz ott a közelben lenni. Felszöktek a kertre. Onnan biztonságból, mint egy fellegvárból lesték, hogy mi következik.

— Készen van? — kérdezte Gulás úr.

A kis czigány nem felelt, pedig akart volna. De nem tudott szólni a nagy megindulástól. Hiszen most következett el az a percz, az ő diadalának, dicsőségének pillanata, a mikor még a hatalmas Gulás úr is meg fogja dicsérni őt, megbámulni, megcsodálni az ő remekét, azt a gyönyörűséges kéményt, a melynek bizarr díszébe egész lelkét beleöntötte. Nem jött ki hang a torkán. Egy öntudatos mozdulattal mutatott csak a czifra épitményre.

Gulás úr megülődve nézte a kéményt. Nem szólt még, de a szemei vészjóslóan fénylettek.

— Micsoda emberforma van ott a tetején? — szólt végre.

Csácsá nem értette. Emberforma az ő tudomása szerint nem volt a kéményen; bambán bámult a tiszttartóra.

De a három góbé gyerek a kert tetején, azok megértették a Gulás kérdését, hogy azokat a kerek dúczokat érti, s gúnyolódó, sivító karban felelték:

— Éppeg olyan mint a Gulás bácsi!

— Mit, te gazember, velem csúfolódol? — kiáltott Gulás rettenetes káromkodással, és a kemény somfabot folytatta a mondatot a Csácsá fején, hátán.

Csácsá alig ocsudott föl az ütések alatt. Nem az akarata, de az állati ösztön vitte gyors futásban át a berki pallón be a sűrű berekbe.

Futott, futott a berken. Elmaradt az üldözésben a kövér gazdatiszt, el a botütések, el a gyerekek is, kik persze az erősebbel tartottak s kavicsokat hajigáltak utána. El a szitkok s becsmérlések is. Rég egyedül volt már, de még mindig szaladt gondolkodás, eszmélés nélkül, mintha annak kerekei az agyában hirtelen megállottak volna. Futott a míg birta szuszszal, a míg a Maros sűrű partján összeesett egy öreg fűzfa aljában.

Úgy érezte magát, mintha valami kavargó szörnyű álomban mozogna, mintha az egész eset eleitől végig nem volna, nem lehetne igaz. Ha nem látta volna mésztől szennyes ruháit, s egy sajgó ütés a fejebúbján nem emlékeztette volna, nem is hitte volna el. Olyan rettenetes, olyan értelmetlen, érthetetlen volt az egész. Olyan igazságtalan, fájdalmas, megszégyenitő.

Egész életének állandó megalázása, egész fajának örök rabsága egyszerre eszébe ötlött és még maróbbá, még sajgóbbá, égetőbbé tette, azt a szégyent, azt a méltatlan, igazságtalan durvaságot, melynek áldozata volt, végigöntötte egész lelkét mérhetetlen keserűséggel.

Az öreg fűzfának egy elhalt vaskos gyökere állott ki a víz fölé, arra ült le Csácsá. Könnyek nem jöttek a szemébe. A hiábavaló törekvés, a reménytelenség végtelen fájdalmában tompultan nézte a tovasietö csöndes vizet.

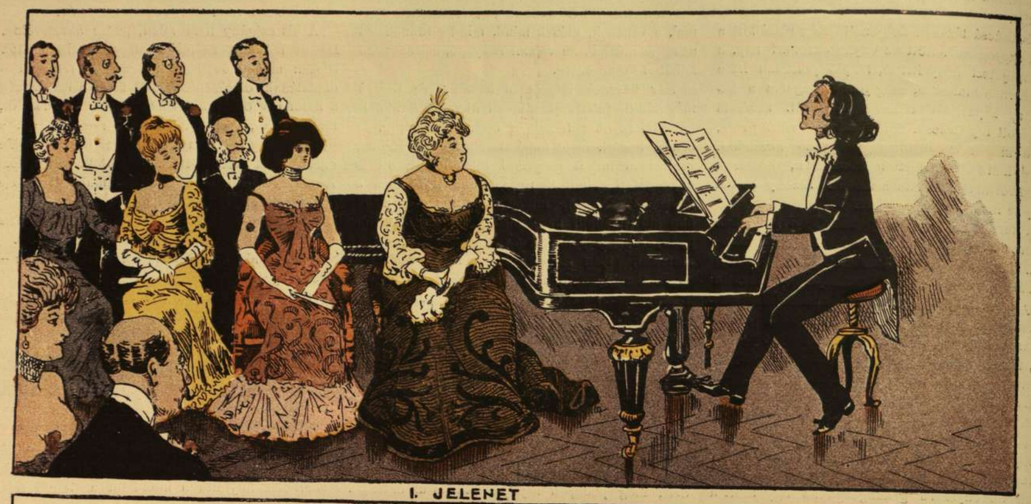
A partok elmosódtak az esti homályban. Nem látszott a túlsó part, csak a víz csobogott halkan, haladt tova simán, sötéten mint egy vég nélküli fekete tükör. Mintha az ő életének a tükre volna. És úgy tetszett neki, mintha a nagy sötét folyó is reménytelenül haladna tova, ok nélkül, czél nélkül hiába . . .

Másnap a galambosi gátnál egy vizbefúlt ember tetemét vetette fel a viz. A Csácsá hullája volt.

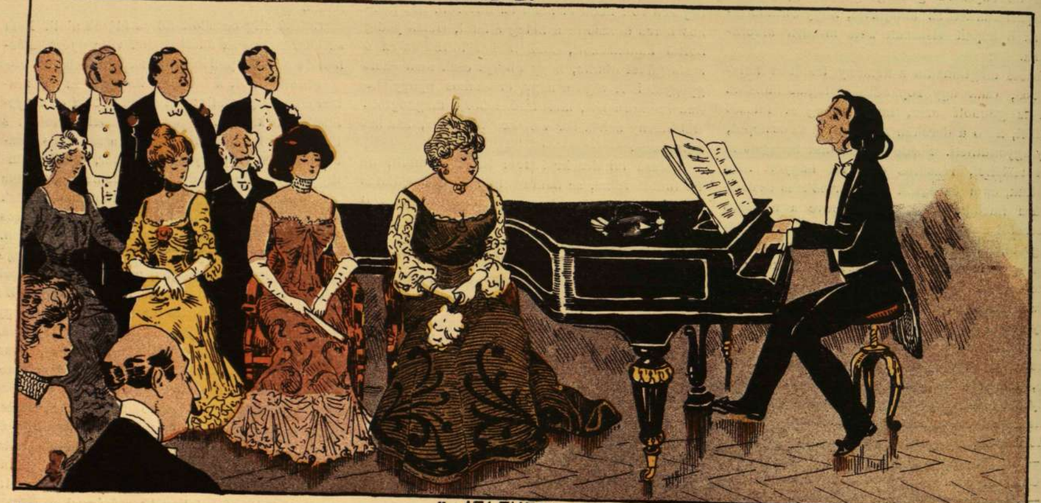
Vajjon ő ölte magát a Marosba, vagy csak belecsúszott arról a fűzfagyökérről, nem tudja azt senki megmondani.

A remek-kémény most is ott áll a cselédház fedelén, de már nagyon kopottas, lehullott róla itt-ott a vakolás, a téglák is megnyiltak rajta, s mahonap, újat kell hogy rakasson Gulás András gazdatiszt úr.

HÁZI HANGVERSENY.

I. JELENET

II. JELENET

III. JELENET

A FECSKEFÉSZEK.

Irta

HERMAN OTTÓ.

MAGY. KÉPZŐMŰV. KÖNYVTÁR

Nincs kedvesebb dolog, mint oly tárgygyal foglalkozni, tükröződéseit vizsgálni, mely mély gyökeret bocsátott a nép lelkületébe és innen, mint a kőzetből a ragyogó kristály, a költő lelkén át, mint a néplélek legtisztább megnyilatkozása született új — ha nagy a költő — örök életre, nemzedékek nemesítésére.

És ha e tárgy csak egy szerénységes füsti fecske és annak sárból rakott fészke is, gyönyörű annak a nép lelkében és a költők lelkületén át való megnyilatkozása.

A füsti fecskét a magyar nép védi, óvja; rosz az a ház, a melyet a fecske elkerül, a melynek sem kürtőjébe, sem istállójába, sem eresze alá fészket nem rak. A ki pedig a fecske fészkét leveri, azt biztosra eléri az Isten büntetése. Épen mert a fecske oly híven ragaszkodik a szegény emberhez, házatájához, befogadta a nép bizalmasának:

Menj el édes fecském,
Violám köszöntsed.

A madár hűségére, sebes szárnyára bizza vágyát, bánatát, reménységét. Ismeri a madár költözködését; de azt is, hogy híven visszavisszatér fészkére.

A költők is legbensőbb lényüket nyilatkoztatják meg, a mikor a fecskéről szólnak.

Petőfi daczos lelke szól felénk, a mikor mondja, hogy:

... a fecskék ledérek
Éghajlatot cserélnek —
Mi sasok nem cserélünk!

Tompa lelkében bánat kél a fecskefészek láttára és a madár elvándorlására — legott magára gondol:

..... én helyet
Isten tudja hol találok,
Hol lerakjam fészkemet?

De magyar érzülete, a magyar föld rögéhez való ragaszkodása szólal meg benne, a mikor nyomban hozzáteszi:

..... bár volna szárnyam,
Nem repülnék én veled.

Arany János, mint minden természeti képben, a fecskére nézve is a plaszticzitásig hű; háziuraságáról énekelve mondja:

Sőt a mi több, lakóm is
Van, egy kis fecskepár,
Mely sárfalamra sárból
Szerény fészket csinál,
Mely nékem hajnalonként
Friss dallal fizeti
Le a lakbért —
— — — — — —
Három fészkét veré már
Le csintalan gyerek:
Most, csüggedhetetlen!
Negyedszer rakta meg.

Ez azután a szépen kifejezett, tiszta valóság, melyet a fecske természethistóriája igazol.

És íme a három költőnél egyazon tárgynál a szárnyaló képzelet, az allegórikus hajlam és a valót szemlélő költői lelkület megszólalása!

A többi most már a valóságból folyik és az Arany János csintalan gyereke fészkedúlásához fűződik.

A nógrádmegyei Szentkút-puszta plebánusa nagyon szerette verandáját, hol jól esett nyáron az ebéd. Egy tavaszi napon csak besurrant egy fecskepár, jól kitapasztalta az alkalmat és a csúcsbafutó gerendázat közben fészket kezdett rakni, épen az asztal fölött; — ott aztán persze hogy ebédelni nem lehetett volna! De hiába volt minden hessegetés: a fecskék nem tágítottak. Ekkor a plebánus zöldágakkal tüzdeltette tele az egész ereszet belsejét, a fecskepár pedig kapta magát és: negyedszer rakta meg a fészkét, de most már egy szabadon kiálló, alkalmas bodzaágra úgy, a mint képünk mutatja; kiköltötte, felnevelte fiait, mert a gazda jóindulata tűrte; el is költözött 1899-ben, 1900-ban pedig visszatért, kitatarozta fészkét, újból családot nevelt s nevelt volna ki tudja hány évig, ha a veranda lebontásra nem kerül.

Gyapa-puszta Tolnában van. Onnan pedig olyan kedves «Gizike» küldött nekem egy fecskefészket, mely a szabad ég alatt volt a gyümölcsfa ágára rakva és hogy ők — tudni illik «Gizikéék» — hogyan rettegtek egész nyáron: hátha eső jön! De nem esett ám! — Gizikéék nagy örömére — a gazdák nagy szomorúságára! A kis fecskék, szárnyaszabadjára kerülve, ki tudja hol örülnek az életnek, így karácsony táján. De mi lesz jövő tavaszkor, mikor hiába keresik a fészket!?

Lesz olyan jajveszéklés, mint a szepességi leégett ház körül, a melynek szobájába, rom korában, beleépítette a fecske a fészkét és a mikor a romból újból ház lett, a szoba ablakot kapott, a fecskepár addig kesergett, mig megértették és tettek róla, hogy besurranhatott, megépíthette fészkét — és azután azzal a fecskejámborsággal nézte az ember legbensőbb családi életét.

Mily remek képei ezek egy kedves madár emberhez és helyhez való ragaszkodásának! És mily szomorú ellentét az ezernyi ezrek kivándorlása, kik «éghajlatot cserélnek» a visszatérés reménye nélkül!

Karácsony este, gyertya-gyujtásra
Csitúljon el a köznapi lárma,
Szenderüljön el bú s gond a szíven.
A csüggedt lélek tekintsen égre,
Hol betlehemi csillagok fénye
Ragyog szelíden.

Karácsony este, gyertya-gyujtáskor
Közelebb hozzánk az ég, mint máskor.
S áldó angyali titkon lejőnek.
Érkezésüket csendben virraszszuk,
Durva lármával el ne riaszszuk
Valahogy őket . . .

Lampérth Géza.

FEHÉR FAGYÖNGY, PIROS MAGYAL.

Irta

GINEVERNÉ GYŐRY ILONA.

A rózsaszínű japáni selyemmel és fekete tölgylával butorzott teázó-szobában minden sarkot elfoglalt már a hölgyek és a csomagok nagy száma. Ezt a szép kis helyet a ragyogó Bond-Street sarkán uri nők tartják fenn uri nők számára, úgy hogy villásreggelire, teára úgy térhet be az ember, mint haza. Nemcsak a rózsaszín képek inkább egészséges, mint légies tündére. Még sötétzöld posztó ruhája, havasszínű chinchilla gallérja és kalapja is, mintha csak jelmeze volna a fenyőzöld ruhás, hópelyhes jelenségnek. A magyal- és fagyöngygallyak sem hiányzanak a karjával átszorított csomagból. Mialatt teát rendel, meg is mutatja: «Nézd, micsoda esetlen nagy csomag, de nem merem összenyomni, a piros és fehér bogyós ágak oly szépen vannak utánozva!» Hát kiderül, hogy egy csomó «*cracker*» van a csomagban, vagyis durranó bonbon, a mi nélkül nincs angol karácsony. Már az idén akkorára nőtt a crackerek hengere, mintha négy hosszú és vastag Upman-szivar rejtőznék benne. Pedig apró csecsebecse, játékszer, tréfás tárgy van csak bele rejtve; de a régen egyszerű arany-ezüst papirosos durranó czukornak a külsejét most művészek tervezik. S ám már czukornak sem czukor; durranni sem durran, mert sajnálják eltépni, oly szép. Káprázatos orchideákat, jelmezes mesealakokat, ékköves indiai fegyvereket ábrázol a «cracker», sőt egész kis tájrészletek vannak ezüst tőtükörrel, hattyúval, vizililiommal. Ez itt most olyan «craze» (hóbort), mint a tánczrendek költséges divatja volt. Mabel meggyőnja, hogy tizenkettőt vett, mert szűk családi körben egy sógort, egy sógornőt is számítva, épen ennyien lesznek. Magyal- és fagyöngy bokrétákat választott, mert jaj, az idén atyjuk kimondta, hogy nem lesz többé karácsonyi virágdísz. Legalább így lop hát be egy keveset.

Mária a gyermek Jézussal.

üveggyöngy lámpaernyők árasztottak az arczokra olyan meleg ragyogást, hanem a karácsonyi készülődésnek nagy érzésbeli közössége is. Idegen asszonyok, csakhogy meg nem mutogatták egymásnak, ki mit vett deczember huszonhatodikára. Mert itt nem a szent este járja; az még hétköznap, huszonötödike az ünnepé, a templomé, a családi ebédé; aztán következik az ajándékozás.

A rózsaszín Sheba függöny selymes redői puhán tolódnak félre és az ajtónyilás egész a tetejéig szinte megtelik *Mabel* magas alakjával. Brit izmaival és arczszínével, csomagokkal megrakottan úgy áll ott, mint a régi angol karácsonyi

Szinte engem is elkedvetlenít, hogy már az angol középosztály egy ilyen jellemző családja is elhagyogatja a régi szokásokat. Mert az angolnál a karácsony nagyméretű megtartása nem is poézis csupán, hanem törvény; nemcsak czíráda a családi élet erős épületén, hanem sarokbástya és fundamentum. Vedd el az angoltól a karácsony nagy vígságát és az egész év munkáját sem fogja oly jól birni, mint most.

Karácsonyfa ritkán van náluk; csak a németek révén van meg ez a szokás itt-ott. Hja, a Feketeerdő talajából a fenyőszál hajlott ki természetszerűen; lankás, enyhe lapályú, Anglia hantjaiból pedig másféle növény sarjad ki karácsonyra. Itt, a hol a tenger párolgása üvegházi burát von a növények fölébe, karácsonyig nem hogy elfagyna, eltűnnék minden növény, hanem egyik-másik épen akkorra lesz legszebb. A téli magyal *most* a legfényesebb zöld; bokrétában érő bogyója meg ekkorra válik korallgyöngygyé; az erdőn a bokros páfrány levele olyan arany- és bronzszínű, száraz lombbá válik, mintha érczből kalapálták volna; a seregélyszeder még tele van vasszínű levéllel, a boróka kék bogyóval, a házak falán növő téli jázmin pedig arany csillagokat szór a bokrétába. Itt aztán ezt a díszt hordják be nagy kévékkel;

A gyermek Jézus imádása.

bohósággal tele idejének szabadalma az is, hogy ha nő és férfi egy fagyöngy-gally alatt kerülnek össze, a férfinak minden nőt szabad megcsókolnia, a nélkül, hogy joga lenne a felháborodásra akár a nőnek, akár a világnak. Micsoda jókedvű kaczagás kiséri a lobogó kandalló körül ülők részéről azt, ha beszélgetésbe merülve, vagy tánczközben valamelyik élelmes fiú, vagy akár egy délczeg, deres hajú, de fiatal szivű vendég oda tudja csalni a hölgyeket a fagyöngy-gally alá s aztán él is rögtön a jogával.

Miclőtt Mabeltől elválunk, azt mondja mentében: «A mamát még bizonyosan lenn találod, a sarki kereskedőnél élelmiszereket válogat.»

Ott a «provision merchant» karácsonyra felkészült boltjában nem nehéz felismernem Mabelróna, a mint egy állatgyőjteményt már összeválogatott, mindegyiknél azt kéri, hogy néhány fenyőgallyat, repkény-indát is küldjenek vele. Ohó! A háziasszony így csempész növénydíszt a házba!

Aztán hallom, hogy diktálja a további rendelést, szilvát, czitromhéjat, mazsolát, malagát, czukrozott narancsot, mandulát, négy fontot mindenikből! Mert hát most készül a családi konyhákon az, a mi külföldinek kuriózum, gyönge gyomrunak veszedelem, de az egészséges angolnak megszentelt jelvény: a karácsonyi pudding. Napokig készítik és hetekig eszik; mert hiszen eláll húsvétig is; akkor se roszabb; azt is mondhatnám ugyan, hogy karácsonykor se jobb. Régi patriarkhális szokás, hogy apa, anya, gyerekek, cselédek, mindenki kever rajta, mikor készül. Az igaz, hogy

ajtók fölött diadalívben, tükrök, képek mögött, ablakban, kandallón mindenütt ez van; a karácsonyi asztalon az üvegek, kristálykorsók közt piros szalagcsokrokkal letűzött magyal-ágak, a karos gyertyatartókon télizöld indák; ott pedig a csillárra egy jó csomó fagyöngy van felkötve, a mit olyan mulatságos dolog volt reggeli sétában a ropogó haraszton járva, éles késsel levágni a fáról. Oda kúszott fel ez az élősdi; hozzá tapadt s apró léggyökereivel mint száz ajakkal szívta áruló csókban a fa életét.

Itt benn a házban is a csók gondolatával van összekötve a létele, mert az angol karácsony

nek és hét testvérének czüsthajú édes anyját. Olyan jól odaillett a család jóllétéről való gondoskodás e világába, a hol sajtból, vajból valóságos halmok voltak felrakva. Sonkában, reggelihez való füstölt oldalasban itt van fél Yorkshire; liba, pulyka talán egy se maradt Surreyben, mind itt van. A Cheviot vidék rőtvadjainak szép feje avarfű meg télizöld kévéken pihen. A halas márványasztalon a Loch Tay lazaczának rózsaszín húsa halomban hever; a Finnan-öböl jóizű fehér haddockjai aranysárgára füstöllen kerülnek a karácsony reggeli asztalra.

Hát ezalatt csak hallom ám, hogy a szép matád is munkát. E közben mandulából, narancshéjból ott, a hol apró gyerekek is kevernek, elkallódik annyi, hogy csodálatos, mikép marad meg karácsonyig a pudding meg az egészség. Hogy az angol orvos miért nem emel szót e roppant gazdag karácsonyi ebéd ellen? Egy öreg kulcsárné mondta rá, hogy: «az orvos is gazdagabb, ha gazdag ebédek járják».

Mikor az Oxford-Street egyik díszműárú üzletében látom, hogy egy szép szál legénynek, az ezüsthajú édesanya fiának, mint mondogatja a tárgyakat válogató kereskedő, hogy bele ne üsse a fejét a tetőzet lámpáiba, azt gondolom e mé-

retek láttára, hogy a családi asztal alapos ebédjei nem mentek kárba *Archienál*, a ki a cambridgei egyetem kitünő evező bajnoka és kitünő tanulója is egyben. Anyjának, hugainak válogat ajándékot és lám, lassanként csupa olyasmit vesz meg, a mibe virágot lehet tenni. Kristály jardiniéret az ebédlő-asztalra az édes anyjának, Doulton-porczellánt Mabelnek, pálmatartó fayence vödröt Maudnak. «Üresen csak nem adom át; ha egyebet nem, karácsonyi ágakat rakok mindegyikbe», magyarázza, miközben kikérdezi, hogy a Maud kis kék szobájába melyiket találom illőbbnek. «Mióta *Frank*, a bátyám, a franczia-angol «entente cordiale»-t odáig vitte, hogy üzleti útjában egy lyoni selyemkereskedő leányát vette el; *Edith* pedig, a néném, mióta Gibraltárban *James* bátyámat meglátogatva, egy oportói borkereskedővel találkozott és most hozzá ment nőül; a két idegen mosolygott a mi régi angol szokásainkon; apa aztán azt mondta, hogy megmutatja: meg tudja ő állni «gyerekeskedés» nélkül is. Nem enged hát virágdíszt. Már pedig akár haza se jöjjek Cambridgeből, ha nem látok otthon piros magyalt!

— Meg fehér fagyöngyöt, gondolom magamban elmosolyodva s rágondolva arra a csinos kis leányra, a kivel tudom, hogy Archie annyit táncolt a nyáron és a kivel szivesen tánczolna oda a veszedelmes fagyöngy-bokréta alá.

De hát micsoda kőszivű zsarnok az, a ki így betiltotta a karácsonyi díszt, ép az idén, mikor a természet a szép napfényes nyár és hosszú enyhe ősz következtében még gazdagabban ontotta ezt a szép díszt a piaczra? Azt mondják, a Covent Garden virág- és gyümölcspiacza látványossága számba megy. Kinálják is a kertészek fűnek-fának a fűt-fát; annak a széles vállú szép öreg urnak is, a ki maga is olyan, mint egy vihar állta, telet biró örökzöld fa. A fejét dér ütötte, hát aztán? Gömbölyű arcza duzzadó piros, mint a magyal-gyümölcs, a mely csak télre virul ki így. A tél, az öregség csak vidámabbá tette, mert túl van a tavasz viharain, a nyár munkáján, az ősz mélaságán.

Csak az a tiszta kék szempár ne mosolyogna olyan gyerekes derültséggel, akkor talán az a kemény tiltakozás is nagyobb hatással lenne a kertészekre, hogy: «Nem, barátom, köszönöm, nincs szükségem karácsonyi virágra.» Mintha a Mikulás jóságos, derült, öreg arcza akarná elhitetni, hogy: «nem, köszönöm, nem veszek semmit, egy árva ólomkatonát se veszek!»

Hisz úgy áll itt, mint a valódi angol «father Christmas», a ki a táklyája melegével virágot fakaszt kőből, jégből és a kőkemény, jéghideg szivekből is szeretetet ébreszt.

— Hanem... izé... mondja csak barátom, van egy-két jó erős törzsű, cserepes berberis bokra? Vagy borostyán-meggy is jó lesz!... Csak az üvegházba!... Ananászfenyő ez a két másik? No ez jó lesz az előcsarnokba. Az üvegház fala mentén egy pár hosszú, ágra nevelt cserepes repkény kellene. De aztán be lesz-e minden jól burkolva szalmába?

— Nem szalmába, sir. A ki egy fonton felül való összegért vásárol, annak már az itt heverő télizöldbe meg páfrányba csomagoljuk. Mindenki őrül egy-egy kévével több zöldnek».

— Mennyi is az én számlám? Hét shilling hiján egy font? Hát... ejnye igaz; az a két rozsdavörös krizanthemum épen jó lenne. Ez lesz egy font és fél korona. Itt a pénz. Csak aztán — csak aztán jól burkoltassa be!

Ohó, hát már kocsiderékkal megy a csempészet! Hogy gyulna ki ez az arcz még pirosabbra, ha kiderülne, hogy hát mennél keményebb, törzsökösebb angol valaki, annál jobban ellágyul a szive a karácsony édes, régi hagyományaira. Csak hadd mosolyogjon az a franczia meg spanyol új családtag, hadd mosolyogjon az egész világ a John Bull régi módi hagyományain. Legfölebb velük mosolyog maga is. Negyvenkét évvel ezelőtt, mióta a fagyöngy-csomó alatt megcsókolta azt az aranyszőke hajú leánykát, milyen ködös volt még a jövő a polytechnikum ötvösmű-rajzoló fiatal tanulója előtt! De hát a mint ott kezet fogtak, el sem bocsátották egymás kezét többé s így harczolták meg az életet. A mai vagyonos nagy ötvösmester egész zászlóaljat foglalkoztat olyan fiatal rajzolókból, milyen maga volt, de akármilyen jó üzletember is, a felesége hajának minden szála így ezüstösen is csak olyan drága neki, mint arany korában volt, a mi persze szokatlan felfogás a bimetallikus világban.

Siet haza! Haza, és az az otthon ma még szentebb az angol középosztálynak a karácsony megszentelő erejétől, mint máskor. A családokat szétszóró üzleti élet, gyarmatélet sehol sem követeli a családi szövetség meg-megújítását annyira, mint itt.

Térjetek vissza, vigyétek a magatok titkon belopott karácsonyi virágát a kandalló köré; hiszen ha egyitek sem vinne is, talán kertövezte házatokban a kövek közül is kisarjadna a piros magyal arra a melegségre, a melylyel egymásra néztek mind a «Merry go round» régi dalát hallva. Mindegyitek maga is erőben kisarjadt sudár magyal, honi föld igazi neveltje; ha merevnek, sötétesnek látszik is, karácsony napjára a szeretet szavára piros, meleg színbe borul s tudja, hogy mennél erősebb akar lenni, annál mélyebben kell gyökerét a honi földbe bocsátania.

ESTI HANGOK.

Angolból Lecky Vilmos Eduárd után *Szász Károly.*

Dalaik' hajósok halkan dudolák
Evezők lassú ütemére,
S úgy vitte ki minden hullám a dalát
Megtörten a mint a partra kiére.

A lángba borúlt ég napja leszállt,
Nyugaton kipiroslik a hullám.
Míg a nappal, a gyönyör álma gyanánt
Tünik el, ködös éjbe borulván.

Eltünt a nap — s egy erős fuvallat
Újból fölüdíté lelkemet . . .
És távoli zajt a viz árja hallat,
Milyet éjszaka küzdők keltenek.

S egy hang, valami, megszólala bennem:
«Hadd hagyjalak el, munkás, rögös út!
Jó lesz e kifáradt tollat letennem,
S felednem a gondot, a bajt, a bút!

«Már nem keresem, küzdelmeivel
Hova jut, mit vív ki az élet?
És álma világát hol lelheti fel,
Keresése tüzében a lélek!

Mert küzdelem — és sohasem álom az élet;
S meghalnod, oh dicsvágy, sohse szabad;
Míg ifjú erőd lobogása éltet,
Bénultnak míg nem érzed magadat!

«A bús eget, ah, so'sem éköti szebb fény,
Mint egy csillag rezgő sugara;
S egy szende kedély ábrándja vezetvén,
Hova föl so'sem érhet a föld sara!

«Nem vágyom a gazdagság magasára!
Oda sem, hol a hír zászlója lobog!
Csak esti homályban a völgyi magányra,
S inkább violát, mint rózsát szakítok.»

FALU ÉS VÁROS.

Angolból Lecky Vilmos Eduárd után *Szász Károly.*

Mily csendes a halandó élte,
Zárt falusi magányban!
Ki társait so'sem cserélte,
Mert ismerős, a hány van.

A hol a természet' nyugalmat —
A megszokás erőt ad,
Az ős emlékek meg nem halnak,
Mert őrizik a multat.

Itt a zajos, lázas városban,
Új s új érdekek kelnek,
Érzések jőnek s mennek gyorsan,
És szárnya van mindennek.

Örőm s bú egyre váltva kelven,
Eszmék, beszédek, álmok;
Megtörve aztán szívén, elmén,
Mint parton a hullámok:

Színpadra új meg új alak lép,
Egymásra föl s lebukkan;
Ki nézi: melyik rút, melyik szép?
S mi ür marad nyomukban?

Mind a mi volt, az már csak látszat,
Az élet búja, kedve!
A sír, melyet csak tegnap ástak,
Holnap már elfeledve!

De hajh, gyógyíthatatlan sebek ti,
Vérző, megtört szivekben,
Ti soh'sem fogtok behegedni —
S ez elviselhetetlen!

APOLDYNÉ.

Irta

GYARMATHY ZSIGÁNÉ.

KÉPVISELŐHÁZI MAGYAR

I.

Az uramon kívül kettőt imádtam: a természetet és a gyermekeket.

Az uram, Apoldy Béla, deli férfias szépség volt; különösen érczfényű sötét szemének sugárzásában volt valami megkapó, bizalmat keltő és én bíztam is benne ifjú szivem teljességével.

Mikor ide, a hegyek közé hozott, melegen átölelt és így szólt:

— Itt, ebben az ősi udvarházban születtem én is, apám is, itt fognak születni az utódok is és az én kedves kicsi feleségemnek nagyon boldognak kell lenni az ő otthonában; azt óhajtom, hogy ne legyen nálad boldogabb asszony.

— Ha azt óhajtod, Béla, az úgy is lesz.

A csinos, jó arczú cselédség tekintetéből is mind biztatás sugárzott felém: boldog lész te itt... Aztán az akáczok is akkor nyiltak és édes illatuk beáradt a régi termekbe. Különösen meghatott egy ódon bútorzatú terem, melyben senki sem lakott; de azért az ablakokat minden nap kinyitották, hogy a kert illata beszállhasson úgy, mint hajdan. A Béla anyjának volt ez a szobája és másnap Béla oda vitt be legelőbb.

A kert lombos fái között szűrődött át a reggeli napfény és valami bájos rezgéssel játszadozott minden tárgyon; az illat pompás volt itt.

A tömör, faragott ágy lábánál — a fal és ágy között — egy sárguló fátyollal letérített bölcső állt; meglepetve tekintettem Bélára, Béla mosolyogva szorította meg a kezemet:

— Abban engem ringattak és azután édes jó anyám nem engedte, hogy innen kivigyék az én házacskámat. Egerek, pókok tanyája ne legyen az a bölcső, melyben az ő édes kicsi fia pihent, abban csak az ő véréből való vérnek van helye, azt szokta mondani... és talán remélte is, hogy lesz még lakója a bölcsőnek; de nem lett, kora özvegységre jutott és mindig szomorú volt szegény...

Elhallgatott; tekintetéből láttam, hogy ez az emlék fájdalmasan érinti; nem tudakozódtam; érdeklődve jártam körül a termet, lopva végigsimítottam a kis bölcsőt és ekkor egyszerre csak világosan éreztem, hogy valami lelki közösség van köztem és a régen nyugvó nagyasszony között.

Később Béla a kertbe vezetett, abba az illatos virágtengerbe, mely egészen elragadott:

— Oh, be gyönyörű! — kiáltottam.

— Holnap mutatok ennél még szebbet is...

— Mi lehetne ennél szebb?

— Az apoldi gyermekek. Elárulta Rózsi néném, mint rajongsz a gyermekekért és azt is hozzá tette, hogy soha sem fogja elfeledni, mily forró szeretettel voltál az ő kis fiaihoz, mint ápoltad őket.

— Oh, azok gyönyörű, kedves gyermekek voltak!

És meleg emlékezéssel beszéltem a két kis fiúról: mint örültem, mikor járni kezdtek és egyenesen hozzám tipegtek, — érezték, mint imádom őket, — mennyire szomorkodtam, mikor a gyönyörű, vállatverő fürtjeiket levágták, de nem mutattam szomorúságomat, mert tudtam, hogy az édes anyjoknak is fáj ez a szép selymes haj, (a fiúkban itt kezdődik az anyák első szomorúsága). Aztán megkérdeztem, hogy hát Béla is szereti-e a gyermekeket?

— Szeretem, kivált ha olyan szépek, olyan tiszták, mint az én falum apróságai. Sokszor gyönyörködöm, mint játszadoznak a kapunk előtt.

Gyöngéden megsimogatta arczomat, aztán átkarolt s úgy vitt tovább. A kert vége felé egy lombos fákkal benőtt terrászszerű kiszögellés van, honnan nehány lépcsőfok vezetett a kerítés mellett folydogáló kis patakig.

— Mily szelid patakocska, még nem is csörgedez, csak úgy siklik szerényen a füvek alatt.

Béla mosolygott és a mit ekkor mondott és a milyen szine volt a felhőknek, a víznek, a napsütötte akáczoknak, az mind mélyen vésődött emlékembe s most is azt hiszem, hogy életemre ennek az órának volt a legnagyobb befolyása.

Visszavezetett a terrászra, leültünk egy bimbózó hársfa alá, Béla megfogta a kezemet, czirógatta s úgy beszélt:

— No, kicsikém, majd meglátod a nyáron, mit tud ez a szelid patakocska; néha becsap a kerítésen és csakhamar idáig dagad. Sokszor váratlanul jő, ha fenn a hegyek között esik, itt egész tengeráradat lesz. Nézd amott azt az akáczost, azt boritja el legelőbb, aztán az egész virágos rétséget, s úgy csap be hozzánk zúgva, mormogva.

Én ezt sehogy se tudtam elképzelni; Béla a hegyek felé tekintett és azt mondta, hogy ha így marad, talán még ma bemutathatja, mily szelid az én kis patakocskám.

E közben átható illatok terjengtek, mint mikor valahol jégeső volt és alant a rétségen sietősen hordták csomókba a lekaszált füvet. Bódító, fűszeres illat csapott felénk és én édes bágyadtsággal hajtottam fejemet a Béla vállára. Így hallgattunk hosszasan, egymás kezét fogva. Egyszer Béla megszólalt:

Kicsikém, nézz csak oda! — és gyöngéden fordította fejemet az akáczos felé.

Napfényben fürdött a táj és fehér fala az akáczok között levő kis házacskának; a patakocska csillogva kanyarodott a fák alatt; aztán közeledett egy agyagszín tömeg hömpölygve, mint valami óriás henger. Egyszerre a kis patak házmagasságig dagadt és zúgva ragadta határa a lekaszált füvet, a boglyákat, nehány fénylő pengéjű kaszát, sarlót. Aztán felülről hozott az árvíz épületroncsokat, élő fákat s úgy rohant nagy bőszen a mi kertünknek; előbb csak a nyitott ajtón zuhant be; de csakhamar átcsapott a kerítésen és ellepte az egész alsó részt. Nagyszerű látvány volt, még gyönyörködtem is benne, de egyszerre csak megborzadva összerázkódtam. A tajtékzó áradat egy kis bölcsőt ringatott. Megragadtam az uram karját:

— Nézd, nézd Béla! Hiszen ez borzasztó! — kiáltottam és úgy kezdtem reszketni, hogy fogaim hallhatóan vaczogtak.

Béla meg akart nyugtatni és erősitette, hogy a bölcső üres; a nép sokszor künn hagyja udvarán a bölcsőt és a gyermeket magával viszi. Ezt is így sodorta el az ár, lehet, hogy épen az ő kis háza elől az akáczosból. A bölcső himbálózott, aztán féloldalra dőlt és nagy erővel csapódott a kertajtóhoz, darabokra tört és tovább úszott. Én is láttam, hogy nem volt benne gyermek, de azért megrémülve reszkettem és heves zokogásban törtem ki. Aztán sok, sok éjszaka úszott felém a kis bölcső; nagy erővel csapódott a szivemhez, mire egyet sikoltottam és felébredtem. Néha a fátyollal letakart családi bölcső is ott úszott a zavaros hullámokon és akkor mind a kettő oda ütődött a szivemhez.

A Béla szerető gyöngédsége bizonyosan megérezte ezt a babonás félelmet, melyet én még akkor nem tudtam volna megfejteni és igyekezett szórakoztatni. Szívvel-lélekkel nagy gazda volt, s mégis a nap javarészét mellettem töltötte s így a boldog szerelem verőfényében csakhamar elhomályosult az a kép, a mely úgy megrázott akkor, a — második napon.

Később gyönyörű dolgokat olvasott fel nekem és én elragadtatva láttam, hogy mily nagy műveltségű férfi az uram és ha lehet, még inkább szerettem. Aztán vidéki látogatásokra vitt, vendégeket hívott és a vendégek nem győzték dicsérni a Béla példás gazdálkodását. No, ha az uram ilyen hires gazda, úgy nekem is jó gazdasszonynak kell lennem. Hiszen volt a kitől tanuljak abban a második édes otthonban, melyet az én jó testvérem adott nekem.

Anyám korán elhalt, apám kaczkiás mostohát szállított a házunkba és ekkor Rózsika testvérem magához vett, szeretettel nevelt és soha sem tett különbséget köztem és a maga gyermekei között, ezt nem is tudnám elfeledni életem végéig; s ha valamit visszaszolgálhatok, az a legnagyobb örömem. Rózsika sokkal korosabb volt nálamnál és én úgy tiszteltem, úgy szerettem, mint édes anyámat. És a férje is kedves, derék ember volt; olyan régi fajta igazi magyar nemes úr; a két kis fiúnál pedig szebb, kedvesebb két jószág nem volt a világon; azt hiszem, bennök kezdődött nálam a gyermekimádás.

Eszményi szép családi élet volt a Rózsikáé, annyira, hogy ha egy új párt összeillőnek talált a megyei közvélemény, azt mondta: ezekből még lehet olyan boldog pár, mint Török Gézáék; ha pedig egy asszonyról úgy vélekedtek, hogy a rendben, jó gazdasszonyságban megközelíti Rózsikát, az a legnagyobb dicséret volt.

Olyan kitűnő háziasszony, olyan boldog asszony óhajtottam lenni, mint Rózsika: az ilyen családi élet volt az eszményem.

II.

Az apoldi gyermekek valóban szépek voltak, nagyon megszerettem őket és megszerettem a hegyek közé húzódott falut is, sajátságos, új volt előttem itt minden: a ragyogó tájviseletű tiszta magyar nép, az ősi szokások, melyekkel leginkább a szomszéd öreg parasztasszony ismertetett meg. Tapasztalt, józan, okos beszédét nagy érdeklődéssel hallgattam mindig. Mikor Béla vadászni volt vagy későn tért haza a mezőről, kiültem a kapuba, honnan az egész falut lehetett látni és az öreg bonya azt mondta, hogy ott szeretett ülni a Béla anyja is és az sem sajnálta a parasztlól a szót: nyugtassa is meg a jó Isten haló porában is.

A vidám, derűs napok kiegészítője volt az az órácska, melyet minden estalkonyban ott töltöttem az anyósom padján, melyre a kerítésen belől levő fenyők vetettek árnyat. És a gyermekek, a szőkék, a barnák, apránként egészen oda szoktak; ott játszadoztak, tipegtek, gagyogtak körülöttem és nagyon kedvesek voltak; soha sem vittem nekik semmi édességet, hadd szeressenek magamért és nem az ajándékért.

Öreg bonya is megállt néha előttem és ő ismerte az apróságokat: volt köztük egy pár unokája is és azt mondta:

— Ha inkább megismer minket, kitalálja azt is instálom, hogy melyik gyermek melyik nemzetségből való, mert meg lehet azt ismerni mindig, épen mint a bornyút. Látom, mennyire szereti a kicsi nagyságos asszony is a gyermekeket; úgy szerette régen az öreg nagyságos asszony is; de egyszer csak megunta . . .

— Hogy lehet azt megunni, öreg bonya?

— Akadt rá ok . . . . különben tudja a jó Isten . . .

De nekem úgy tetszett, hogy a jó Istenen kívül 'udja más is. Hanem öreg bonya felkapta a kisebb unokáját, azt mondta, hogy el kell már altatni, mert jön a csorda. Csendes jóczakát kivánt és elment. Én pedig ismételgettem magamban, hogy vajjon miért unt bele anyósom ezekbe az üde szép gyermekekbe?

A tajtékzó áradat egy kis bölcsőt ringatott.

Az apróságok hazafelé tipegnek; egy-kettő — barátsága jeléül — kavicsokat tesz az ölembe; megsimogatom kövér kacsóikat s gyönyörködve nézem, hogy fehér ingecskéikben mint olvadnak bele a pirosas szürkületbe.

A csorda fehér tömege is gyérül és a ludak nagy gágogással érkeznek haza. A csorgóról takaros leánykák hozzák tele korsóikat és odakiáltanak hozzám: «szerencsés jóczakát!»

— Adjon az Isten nektek is! — viszonzom.

Aztán közeleg egy fiatal karcsú alak, karonülő kis gyermekével; mind a kettőn ragyog a hófehér és égő vörös szín, a mi csodaszépen illik az alkonyi pírhoz. A szép teremtés egészen közelembe jő és kezet csókol, miközben a gyermek nevetve markol bele mellfodromba s ezzel egyúttal a szivembe is.

Szebb gyermeket soha sem láttam; de az anyja még szebb volt. Megkérdeztem a nevöket, — mind a kettő Erzsi, — aztán magam mellé ültettem az anyát és kellemes érzéssel czirógattam a kis gyermek hófehér, kövér karocskáját; de az már nem figyelt rám, nagy munkában volt: táncszebb, mint tegnap és én elragadtatva simítottam meg hamvas, üde arczát:

— Be szép vagy te, Erzsi!

Öreg bonya épen ekkor haladt el előttem, kézen fogva vezette legkisebb unokáját, azt hittem, hozzám hozza, de nem. Köszönt és tovább ment. Utána szóltam:

— Kata bonya! Hát meg sem áll egy kissé?

Úgy tett, mintha nem hallaná és tovább ment. Vajjon mi lelhette az öreget? — gondoltam, aztán játszottam tovább a ragyogó szemű, fehér karú kicsi Erzsivel.

Másnap este felé egész érdeklődéssel mentem az anyósom padjához; a gyermekek már ott játszadoztak a fenyők árnyában és a mint meglátták, hozzám futottak s kedveskedve rakosgattak a padra kavicsot, faleveleket, sőt egy megtermett két éves fiúcska még a parányi ostorával is megkínált és nagyon örvendett, mikor visszaadtam a drága kincsét. Fehér ingecskéikben, ki mezitláb, ki apró piros csizmában, ott vott már az egész kis tábor, csak a legszebb hiányzott, pedig azt szerettem leginkább és nagyon éreztem a hiányát.

— Üljön le, öreg bonya.

— Állhatok is. — És úgy kiegyenesedett, mint egy menyecske: megtetszett rajta a hajdani délczegség, az urat megbecsülés szerénysége mellett ott volt a faji rátartósság: ez a kettő együtt teszi a magyar parasztot a világ legintelligensebb népévé.

Szerettem volna valamit megtudni a szép Erzsiről, de az öreg nem kezdte és én resteltem kérdezni.

Beletelt vagy három nap, míg egyszer ismét eljött Erzsi. Még közel sem ért, már a gyermek kitárta kezecskéit és úgy repesett felém. Erre egészen az az érzés töltött el, mint mikor valami nagyon jó virágillat árad felém: gyönyörűséges, édes érzés az.

— Miért nem jöttél el a mult estéken is, Erzsi?

Bánatosan nézett rám azzal a bájos szép, fekete szemével.

— Atyám uram tiltja; de meg azt is gondoltam, hogy hátha a nagyságos asszony sem kívánja . . . Sok az én irigyem, ki tudja, miket beszélnek rólam?!

Úgy vágytam az édes kis teremtés után, hadd nézhessek bele abba a ragyogó sötétkék szemébe, melylyel egészen megbabonázott. Az anyja is rendkívül érdekelt üde, fiatal szépségével, s még a többieknel is gyönyörűbb tájviseletével. Hiába vártam, nem jöttek; de érkezett helyettök öreg bonya a kis unokájával:

— Jó estét, Kata bonya! Hát tegnap miért nem állt meg egy szóra? Látni akartam a legfiatalabb unokáját, tudja, mint szeretem a gyermeket.

— Hát, instálom, ez nem olyan szép, nincs mit nézni rajta; de úgy is van a', hogy az igaz kamarán kőttek soha sem olyan pompásak . . .

Kissé megdöbbentem; Kata bonya fölényes komolysággal folytatta:

— Különben az anyja is szép és a czirógatásért sohasem neheztelt.

(Úgy, hát a komoly, tisztességes öreg asszonyt az sérti, hogy szép Erzsit megczirógattam!) Engesztelésül helylyel kináltam magam mellett.

Megnyugtattam, hogy senki sem beszélt semmit; magamban még azt is hozzá tettem: hiába is beszélne, mert a ki ilyen ártatlanul tud nézni, az rosz nem lehet . . . aztán még csaknem gyermek: bizonyosan szeretett és ártatlanságában megcsalták . . . Ismét magam mellé ültettem s úgy játszadoztam a gyönyörű gyermekkel. Ettől fogva Kata bonya ismét elkerült. Szép Erzsi észrevehette ezt, mert ritkábban jött. Nekem is látogatásokat kellett tennem, vendégeink is érkeztek, aztán eljött a tél, melynek egy részét a fővárosban töltöttük, a honnan visszavágytam az én édes otthonomba, mert szép volt ez a hegyi táj télen is: nagyon, nagyon szerettem. Míg künn fehér fátyolat teregetve omlott a hó, vagy a fehér hegységeken gyémánt pikkelyek szikráztak, benn a tágas szobák melegében friss virágok illata áradt. Boldogságomat fokozta, életemet szépítette a virágillat és valami kimondhatatlanul jól eső hangulatba ringatott. Tudtam, hogy Béla anyja is nagyon szerette a virágot, hát titokban — mert nem akartam, hogy érzelgősnek tartsanak — gyakran vittem pár szál illatos virágot a magányos szobába és ilyenkor mindég megsimogattam a kis bölcsőt. Nem tudom, de lehet, hogy épen a kis bölcső vonzott oda, mert látására valami édes zsibongás, egy titkos reménység rezegtette szívemet . . . Szóval derűs napjaim kiegészítője volt az a néhány percz, melyet a magányos szobában álmodoztam.

Az anyósom szomorú élettörténetét csak később tudtam meg s azután még bensőbb kapocs fűzött az emlékéhez. Imádta a férjét, az is szerelmes volt feleségébe és mégis pár év mulva megcsalta, akkor lelkifurdalást érzett s öngyilkos lett.

A fiatal özvegy mindent meggyűlölt: virágait kitépte és egyedül csak kis fiának élt: elborult kedélylyel ült, mindig ott ült a kis bölcső mellett, még a kertbe sem ment soha, vendégeket nem fogadott, a gyermekeket eltiltotta kapujából. Igy élt szomorúan tizenöt évig, akkor meghalt . . . Vajjon nem találhatott volna sebzett szivére gyógyító balzsamot a természetben, a gyermekekben? Hiszen ha egyszer úgy szerette őket, hátha meggyógyították volna? gondoltam gyakran.

III.

Házasságunk harmadik évében, mikor Rózsika egyszer meglátogatott és épen a gyermekek társaságában talált, mosolyogva így szólt:

— Hát még mindig csak a mások gyermekeiben gyönyörködünk? — Aztán kissé elboruló tekintettel folytatta: — Különben talán jobb is így . . . ezek nem fognak megszomorítani!

Szivembe nyilallott. Ilyen fájdalmas kifejezést soha sem láttam Rózsikánál; azt a vídám boldogságban ragyogó derűt mi árnyalhatta el? Később gyöngéd tartózkodással vallatni is kezdtem és megtudtam, hogy mégsem az a legnagyobb szomorúság, mikor a kis fiúk selymes haját levágják, vagy pedig a rövid nadrág helyett hosszút kapnak.

Idősebb fia, Géza, apjának szemefénye, a kit gondosan, jól neveltek, a mint jogász lett, egyszerre csak megváltozott: és a mit csinál, az már nem okoz örömet . . . A kisebb, Balázs, sokkal fiatalabb bátyjánál és nagy érdeklődéssel kiséri a «híres» jogász viselt dolgait. Egyszer azt mondta az anyjának, hogy ha megnő, ő is úgy fog cselekedni, mint Géza . . . Szóval a Rózsika boldogságát veszély fenyegeti a gyermekei miatt és különös, ettől kezdve még erősebben vágyakoztam a gyermekek után, még több időt töltöttem a kis bölcső mellett; egyszer elszégyenkezve vettem észre, hogy ringatom az üres bölcsőt és úgy magamban, vagy talán félhangosan altató dalt énekelek: «Jer, jer te szép madár, édes álom . . .» Máskor — bezárkózva — kimostam a bölcsőbeli párnahéjat, paplanlepedőcskét, s úgy díszítettem fel tisztával a bölcsőt és sokszor gondoltam arra, mily boldogság lenne, ha ebben a bölcsőben egy olyan gyönyörű gyermek szunnyadna, mint a szép Erzsi kis leánya. Mert a kicsi Erzsi, a mint nőtt, még bájosabb lett. Már egyedül is átfutott az utczán és kitárt karocskáival röpült hozzám. Ilyenkor édes, gyönyörteljes érzés kapta meg a szivemet: oh, te kedves kis bogaram, hogy szeretlek!

— Én is sejetlet, — mondta és szászszor is megcsókolta a kezemet azzal a gyönyörű meleg kis ajkával.

Három éves lett és már egészen tisztán beszélve csevegett velem; éreztem, mennyire szeret. Egy délután hozzám lapulva csicsergett össze-vissza mindent, aztán a kezemre hajolt és forró ajkait rányomta. Forróbb volt az ajaka, mint máskor és forróbb volt az én szeretetem is: életre keltette egy titkos érzésemet: miért is titkolnám tovább? És később így szóltam Bélához:

— Édes jó uram . . . (itt kissé elakadtam.) — ha az lenne ránk mérve, hogy a te bölcsőd üresen maradjon, fogadjuk örökbe azt a gyönyörű kis Erzsit . . . nagyon szeretem . . .

Béla magához ölelt.

— Ne hamarkodjuk el a dolgot, édes kicsi feleségem; hiszen van *arra* még idő!

Másnap délután együtt sétálgattunk a fenyők során és beszélgetve megálltunk a kapuban. Kata bonya arra jött, szerencsés jó napot kivánt és úgy meglassította lépteit, mintha meg akarna állni és valamit mondani; de aztán egyszerre csak gyorsan tovább ment. Hanem a ki utána jött, az már mondott valamit, a mitől megrendültem.

— Hallották instálom, hogy a Ferkőék Erzsiének meghalt a kis leánya?

— Nem, nem lehet az igaz, — kiáltottam, — az este még vidáman csicsergett itt nekem!

— Igaz biz az, instálom; megölé a torokgyik.

— Oda megyek, Béla!

De Béla nem engedett, bevitt és vigasztalt. Azután azt mondta, hogy neki nagyon sürgős ügyben Budapestre kell utaznia, most már magával visz engem is. El is vitt és vagy egy hétig tartott ott. A mint mindent elkövetett szórakoztatásomra, hálás szivvel még forróbban szerettem az én deli jó uramat és egészen felüdülve tértem haza. Igaz, hogy még fájt volna nekem kiülni az anyósom padjára és más gyermekkel játszani, hát nem is mentem a kapu felé, hanem csak a fenyvesek között járkálgattam és úgy vártam haza Bélát a szalonkázásból.

Gyönyörű áprilisi alkony volt; a fákon még csak valami piheszerű zöldességen verődött vissza az alkonyi pír és az égi pirosság csodaszépen szűrődött át a fenyők sötétzöld ágai között. Leültem és úgy gyönyörködtem az ezer meg ezer apró kis tűzcsillagban, a mint aranypiros csillogással törnek át minden oldalról a fák között. Aztán a fenyőtobozról láthatatlan szálon egy kis szerencse-pók jött a kezemre (vajjon mit keresnehetett ez épen akkor nálam?), a mint néztem a parányiságot, észre sem vettem, hogy valaki közelembe jött: szép Erzsi volt, köszönt és azután sírva fakadt. Én is elfogódtam és csak annyit tudtam mondani:

— Szegény kicsi Erzsi!

— Ő már nem szegény! — zokogta, — jól pihen; de szegény vagyok én . . . be meg is vert az Isten! Apám uram elűzött . . . el akart már akkor kergetni, mikor a gyermek született; de nagy beteg lettem bánatomban és ezalatt a gyermek egyszer apám uramra mosolygott. Erre megenyhült a haragja és a gyermekért eltűrt engem is. Nagyon megszerette a kis lányt . . .

— Az természetes, hogy nagyon megszerette, — mondtam, — hiszen nem lehetett nem szeretni azt a kedves teremtést.

— A míg élt, nem is zaklatott apám uram; de mióta eltemettük, újból nehéz szókkal illet, ma aztán el is kergetett. Most már azt sem tudom, merre hajtsam a fejem. Minden ember rosz szemmel néz, én nem tudom, miért gyűlölnek úgy?

Szép szeméből omlott a könny és megáztatta fehér arczát. Nagyon megszántam: érdekelt a sorsa, elgondolkoztam és aztán határoztam.

— Ne sírj Erzsi, ne is csüggedj, én befogadlak: varrni fogod nálam a ti szép ősi munkátokat és mikor magamra leszek, mindig hozzám jösz és elbeszélgetünk arról a kedves kis gyermekről, a kit úgy szerettünk.

Erzsi a kezemre borult s úgy zokogott, azután pedig fuldokolva hálálkodott.

— Most pedig menj Erzsi és hozd ide a ruhádat.

Távozott. Az ég pirossága eltűnt, helyét ragyogó csillagok váltották fel; a mint néztem a csillagos tiszta eget, úgy éreztem, mintha ott közöttük repülnék: valami felmagasztosultság röpített magasra . . . oh, ha még egyszer úgy tudnék szállni fölfelé! . . .

A gyönyörű csillagsugaras est ábrándszövő csendjében léptek nesze hallszott: Béla közelgett, kezében két szalonkát lóbált:

— Hol vagy szép Ilonkám? nézd, mit hoztam neked — és ölembe tette a két madarat, s vidáman beszélt a mai vadászatáról.

— Nekem is szép estvém volt ma Béla: úgy érzem magam, hogy nagy jót tettem egy szegény elkinzott teremtéssel . . . képzeld csak, a szép Erzsit elüzte a rosz apja, s én magamhoz fogadtam . . .

— Én nem tettem volna, — szólt közbe gyorsan Béla.

Megdöbbentem, s úgy kértem, hogy adja okát. miért nem tette volna?

— Tudja isten . . . csak nem tettem volna; de ha te megtetted, nem kárhoztatlak érette . . . és most jerünk vacsorálni, nagyon éhes vagyok, rendkívül sokat jártam ma. Karját nyujtotta, s míg bevezetett, melegen szorította karomat.

IV.

A szép Erzsi még csak ezután lett igazán szép. A jó bánás, a jó koszt, kevés munka teljesen kifejlesztette szépségét, ragyogóvá tette fiatal üdeségét. A ki csak látta, mind el volt ragadtatva megkapó szépsége által; már pedig ilyen faluban sokan látják.

Apold ethnografiai nevezetességé nőtt, nyaranta irók, művészek, ethnográfusok és turisták egymást érték a szép fekvésü faluban. Előbb a nép elhuzódott tőlük és egy kicsit csufolódott is, de később megszokta és nem vonult vissza az érintkezéstől, kivált ha régiségeit jól megfizették. Igaz, hogy ekkor még egy kicsit többet csufolódtak, de azért szivesen fogadták házaikba és készséggel mutogattak mindent: «Hát ha már olyan szokást adott az isten az urnak, hogy szeressen a parasztnál kutatni, kutasson!»

Megszokta a nép azt is, hogy belőle «képet csináljanak» és már nem kellett őket tyukkal, kalácscsal kecsegtetni, hogy előálljanak, hétköznap ünneplőbe öltözzenek; szivesen jöttek, kivéve a szorgos mezei munkaidőt.

De szép Erzsit nem várta mezei munka és előhivhattam bármely időben. Ha pártás lány kellett, jött leányfővel, fehér gyöngyös lengő szalagu pártával, szemérmesen lesütött tekintettel: ilyenkor bájosan szép volt. Ha «idei esketés» kellett — a mi fátyol főrevalót jelent — jött a habfehér patyolatkendővel. A hullámos habfehérség az áll alatt pongyolán megkötve eszményi szépen körítette a viruló fiatal arczot. Akárhogy jött is, mindig ragyogó szép volt. A pompás tájviselet kiemelte karcsu termetének gyönyörű idomait.

Apoldot hova-tovább többen fedezték fel. Nyár dereka felé többször érkeztek a turistakirándulókkal nők is; ezek megölelték, megcsókolták s úgy dicsérték czirógatva:

— Na, ilyen gyönyörű teremtést soha sem láttunk.

— Nézzétek csak a férfiakat, mily irigy pillantásokat vetnek ránk, hogy nekünk szabad erre a vadrózsa-arczra csókot nyomni!

Aztán súgva kérdik tőlem:

— Jó is?

— Nagyon jó, — felelém igaz lélekkel. — Még a gondolatomat is kitalálja, úgy jár a kedvemben és ez gyöngéd érzésre vall, mert volt neki egy édes kicsi leánya, — és itt elöadom, mint szerettem azt a gyermeket. És a turista-asszonyok rend-

kivül érdekesnek találják a dolgot, mind többet, többet tudakozódnak . . .

Egyszer jött — több kiránduló kiséretében — egy tüzes tekintetü, élénk asszonyka is; ez, a mint meglátta Erzsit, egészen belebolondult és erősen állította, hogy nincs a világon olyan férfi, a kit el ne kábítana ez a tüneményes szépség ebben a pompás viseletben.

Erzsi szótlanul, szemérmesen türte az ethnografiát.

Így ment ez egész nyáron. Ősz felé Rózsikától szomorú levél jött. Géza fia nagyon beteg. Csak most érkezett haza, mint mondta, bocsánatot nyerni és meghalni. Mélyen megrendített e levél, éreztem a szegény Rózsika bánatát és tudattam, hogy hozzá megyek. Béla is velem jött. Ót, a férfit is elfogódottá tette, a mit látott. A verandán senkisem várt szives mosolylyal, csak az ebédlőben jött elénk Rózsika nagyon megfogyva, nagyon sápadtan. Fájdalmas kifejezéssel nézett rám és azt sugta:

— Ne mutass megdöbbenést a szegény fiú láttára!

És ez a figyelmeztetés jó volt. Így is majd visszatántorodtam, mikor azt a pár éve még oly életteljes, ragyogó tekintetü, szép fiut meglátam.

Egy irtóztatón kiaszott váz feküdt most a magasan rakott vánkosok között. Kiaszott sárga kezét nehezen tudta megmozditani, hogy felém nyujtsa — be gyönyörü gödrös kacsói voltak egyszer! — aztán a mint lehajoltam, hogy megcsókoljam a homlokát, összeborzadtam: a csonthoz tapadt bőrön hideg verejtéket éreztem, halott szin és kiülő csont az egész fiu. Nem voltam elkészülve ilyen látványra és nem is fogom elfelejteni soha. És szomoru emlékem lesz az apa képe is, a mint ott ült összeesve, megöregedve fia ágya mellett. Egy ifju élet elpazarlása összetörte az apát is . . . de még most sincs erőm tovább festeni a meghatón szomoru képet és azt sem, a mi ezután következett . . .

Másnap kértem a szülőket, hogy Bélával menjenek egyet mozogni a szabad levegőn, addig én ott maradok Gézával úgy mint hajdan, mikor egyszer beteg volt.

Mikor végre Rózsika is távozott, leültem az ágy mellé és könnyed hangon akartam beszélni.

— No, Géza, emlékszel, mikor a kicsi öcsémnek meséltem? — Nagyon fájdalmas tekintettel nézett rám és tompa hangon szólt:

— Ilona néném, te mindig nagyon jó voltál hozzám és én most — hálából — egy nehéz sulyrakok a szivedre . . . tudom, hogy édes anyám tüstént visszatér, azért gyorsan és röviden. Nem akarok érzelegni, talán el sem is hinnéd, ha az ért zésemről beszélnék. Nézd, mint tönkre tettem az ifjuságomat és az életemet . . . nincs menekvés . . . és tönkre tettem édes apámat! Lumpoltam, nagyban játszottam, sokat vesztettem . . . többet, mint *mindent!* . . . Bár lenne itt az öcsém, hadd látná nyomorult állapotomat és okulna . . . Ejh! de hogy okulna, senki sem okul az előtte való példán . . . Szegény apám már kifizette az adósságok nagy részét . . . de hátra van még . . . Ilona, maradj itt mellette . . . szüksége lesz . . .

Elakadt, arczát ólomszin borította, szeme látyolozódott, azt hittem, meghalt, felkiáltottam: Istenem, ne hagyj el!

Lázas lélegzete ujból pihegtette ziháló mellét és fátyolozott tekintete szemembe mélyedt alázatos, rimánkodó kifejezéssel. Nagyon megszántam szegény fiut, alig mult húsz éves s már ide jutott! Ugy mint hajdan a selyem fürteit, simogatni kezdtem kopaszodó ifju fejét.

— Édes Gézám, ne gyötörd magad! Még előtted áll egy hosszu élet, melyben helyrehozhatsz mindent.

— Már nem hozhatok helyre semmit . . . tudod azt te is, Ilona . . . csak azt igérd meg, hogy *akkor* édes apám mellett leszsz.

— Bennem megbizhatsz . . . de most ne beszélj tovább . . .

— Vajjon Béla nagyon siet haza, nem maradhatna itt ő is?

— Nem siet, légy nyugodt, Géza.

. . . . . .

Ott maradtunk mind a ketten; de az mitsem segített a szegény apán, mert mikor fia temetése után megtudta, hogy a szerencsétlen fiu még a becsületét is elvesztette, ki nem fizethető hamis váltók árán, rögtöni szélhüdés érte.

. . . . . .

V.

A legboldogabb asszonyból a legszerencsétlenebb lett. Szegény Rózsika, be megesett rajta a szivem!

Neház, nagy betegségében mellette maradtam. Bélának haza kellett menni; de minden másodnap irt édes, meleg leveleket. Úgy két hét mulva meglátogatott és akkor nagyon kért, hogy menjek haza.

— De Béla, csak nem kivánhatod komolyan, hogy most, ilyen állapotában itt hagyjam Rózsikát? Idegennel sem tudnám megcselekedni, hát még azzal, a ki árvaságomban édes anyám helyett való édes anyám volt!

— Nem kivánom, Ilona.

Aztán egészen leverten távozott. Ez fájt nekem. Nem irt néhány napig és akkor ismét sürgetett és olyan különösen végezte levelét: «Ne hagyj tovább magamra — *félek!*» Akkor volt Rózsika a legválságosabb állapotában és a doktor aggodalma annyira elrémitett, hogy nem is foglalkoztam a Béla levelével. Csak úgy elsiklottak a szavak, mintha valami homályos álomra gondoltam volna. A válaszom sem volt válasz erre a levélre, hanem hü leirása a lázbeteg állapotának; szánalom, rettegés volt akkor az én szivemben, azt ecsetelltem úgy, a mint éreztem.

Erre hosszasan nem jött válasz és Rózsika mind sulyosabb beteg lett; a tifusz után veszélyes utóbajok következtek. Hivtam Bélát, hogy látogassa meg.

Naponta vadászni megy, elvadult már egészen, hát ne is hivjam, ne is várjam hiában, irta egy különös hangu levélben.

Roszul esett, hogy igy megneheztelt rám és most már nemcsak a Rózsika aggasztó betegségéről irtam, hanem magamról is és haza való nagy vágyódásomról, a mit különben is éreznie kell az én édes uramnak, a kit oly mélységes melegséggel szeretek. Valami ilyet irhattam igaz, átérzett szavakkal.

Erre sohasem jött válasz, a mi nagyon elszomorított. Már beállt a tél zordan, hidegen és ekkor a Rózsika betegségében jobbra-fordulás következett. Már mindenre eszmélt, s mint egy martir, minden panasz nélkül türte az irtóztató csapást. Még rám is tudott gondolni és kért, hogy menjek már haza, ne hagyjam oly hosszasan magára az uramat; aztán engesztelje ki, ne haragudjon rá, hogy ennyi időre elrabolt tőle.

Értesitettem is Bélát hazamenetelemről és úgy a szivem mélyén reméltem, hogy értem jő.

Nem jött.

A hó sürün hullt és a mint kocsim a veranda előtt megállt, senki sem tartott oda ernyőt, hogy a mig felmegyek, megóvjon, csak az inas és szobaleány segített. Valami nehéz, fájó érzés nehezedett a szivemre, s úgy kérdeztem, hol van az urok? beteg?

Arról értesitettek, hogy még hajnalban vadászni ment a vadászával.

Akkor valami baj érte, gondoltam és szerettem volna kifutni az erdőbe, hogy megkeressem.

Az ebédlőbe értem és ott sem fogadott senki. Érthetetlen! Máskor egy órai távollétem után elémbe futott kezet csókolni, itt valami nagy baj történt! Miért nem jő legalább a kegyenczem, a ki mindig mellettem szokott lenni páratlan figyelmességgel?

— Hol van Erzsi? — kérdeztem a szobaleánytól; de az úgy tett, mintha buzgó kicsomagolásában nem hallaná kérdésemet és felkapva egy bőröndöt, kifutott. Utána mentem, mert látott és meghúzta az inas kabátját, s azt sugta neki:

— Mégis csak legjobb lesz Kata bonyát áthivni, mert mi nem tudjuk, hol kezdjük . . .

Az inas helyeslőleg intett és elfutott.

Alig volt annyi erőm, hogy visszahuzódjam a szobámig és a szivem úgy kezdett verni, mintha a torkomban, fülemben, mind egy-egy külön szivdobbanna erős lüktetéssel. Leültem és mind a két kezemet erősen szorítottam a mellemre. Így talált az okos paraszt asszony. Szerencsés jó estét kivánt és azt mondta, hogy odakünn nagy a hófergeteg; a Kovácsék óljának a fedelét lekapta és a szolgát agyonütötte.

— Tán a jó Atya neheztel is ránk, hogy egyre így látogat hozzánk? Nem is csoda, instálom, mert bünösök vagyunk . . .

— Kata bonya ne kínozzon! Mondja meg, mi történt itt?

— Hát az történt, instálom, hogy az embernek soha sem kell a kigyót kebelében melengetni, mert előbb-utóbb megmarja . . . tudtam én előre, rosz lesz abból a barátkozásból és nagyon fájt a szivemnek, hogy azt a kigyófajzatot a házába fogadta nagyságos asszonyunk; mert hiában, gyarló a férfi, még ha ur is! . . .

Szemem előtt tüzes karikák táncoltak, a fülem csengett és a torkom összeszorult; de igyekeztem fentartani magamat, mindent akartam tudni és kértem, hogy csak beszéljen. Beszélt. Kerülgette a dolgot, de mégis csak elmondta, hogy a szép Erzsi másodszor is bünbe esett; s mikor tudattam hazaérkezésemet, Béla kiköltöztette Szép Erzsit az akáczosba, nekiadta a kis házat és a nagy rétet, de maga nem ment arra, mindig az erdőben vadász azóta.

Mintha egy nagy tömeg jég zuhant volna a szivemre, összezúzta, aztán megfagyasztotta és egészen érzéketlenné tette a későbbi esemény iránt . . .

Egyszer bejött a vadász és mélyen felsóhajtott. Én csak néztem magam elé mereven. A vadász ismét sóhajtott és szólt:

— Ne méltóztassék megijedni, nagy szerencsétlenség történt . . . elhallgatott kissé.

Rám nézve már nincs szerencsétlenség, összeomlott az én boldogságom!

Mintha a vadász tovább beszélt volna:

— A nagyságos ur megbollott egy fába és a puska elsült . . .

Hosszasan adta elő a szerencsétlenséget, vagy csak pár szóban, azt nem tudom, akkor sem tudtam és nem tudtam azután hosszu időn át semmit. Tavaszodott, mikor eszmélni kezdtem; de már a tavasz sem olyan szép, mint eddig! Rózsika mellettem volt, megfogtam a kezét:

— Óh, Rózsika, bár borult volna rám az örök sötétség, jobb abban öntudatlanul megsemmisülni, mint öntudattal!

— Ilonám, a ki úgy szerette a természetet, mint te, az majd vigaszt is talál abban . . .

— Nem, nem! Csunya ez a tavasz, nem szeretem! Nem akartam odahagyni a szobát, mindenképen össze voltam törve. Szegény Rózsika mindent elkövetett, hogy a szabad levegőre csaljon, nem sikerült. Kinyitotta az ablakokat és elfutott, hogy az első gyöngyvirágot behozza. Az ablak alatt kapálták a bokrokat és az egyik kapás oda szólt a társához:

— Hallottad, hogy az akáczosban megszületett a gyermek?

— Fiu, leány?

— Leány. Már meg is keresztelték Ilonának.

VI.

Hiában tiltakoztam ellene, május mégis lágyan simogatta fájó szivemet. És ha Rózsika karomba füzte karját, követtem; csak a kapu felé nem tudott vezetni, kerültem a gyermekeket.

— Ne is erőltess, Rózsika, sohasem fogok egyre sem nézni, gyülölöm a gyermeket!

— Most igy érzed, de aztán megtisztul a bánatod és a gyermek fog gyógyulásod lenni . . .

— Ne, ne mondd ezt! A gyermek csak bánatot okoz . . . gyülölöm őket! — kiáltottam idegesen, mire Rózsika elpirult, mert megérezte, hogy egy ujszülöttre gondoltam, én pedig mintegy tiltakozásul kimélettenné váltam keserüségemben:

— Úgy van, úgy! Minden gyermek csak fájdalmat okoz! Tudod, mint imádtuk a te szép kis fiadat és mivé tett! Benne gyülöltem meg a gyermeket!

Rózsika elsápadt és tekintete végtelen fájdalmat tükrözött. Megdöbbentem és nagy bánatom óta először gondoltam az ő nagy szenvedésére. Szegény Rózsika, hogy tud türni minden panasz nélkül! Végtelen szánalmat kezdett érezni az én fagyos szivem, oda borultam a mellére, könnyeim megeredtek és úgy kértem, hogy ne fájjon neki az én kiméletlenségem, melyet soha sem bocsáthatok meg magamnak!

— Csakhogy már sirni is tudsz, szegény Ilonám! — mondta végtelen gyöngédséggel és szivéhez szorított. Ott sirtam ki csendes zokogással a fagyból felolvadó könnyeket.

Azután egyszer sem mondta, hogy menjek a kapuba, e helyett másfelé vitt. Azt állitotta, nincs több olyan szép forrás, mint az akáczoson tul egy sziklaaljban, az a felbuggyanó kristályviz gyógyitja az embert. Elmentem vele, a kertünkből kilépve virágos réten haladtunk egy kis pallóig, mely alatt csendesen folydogált a kertaljhoz kanyarodó kis patak, a pallón tul volt az a bizonyos kis fehér ház és annak a tornáczán egy kis bölcső. Erre szivemet ismét elborította a keserüség. Miért hoz engem ide Rózsika? — gondoltam — de nem szóltam semmit. A forráshoz értünk, leültünk egy kőre, Rózsika elővette poharát, megmerítette és nekem nyujtotta:

— Igyál, Ilonkám ilyen üditő pompás vizet soha sem ittam.

Elkaptam a poharat, kiürítettem és igazán nagyon felüdített. Egy darabig hallgattunk, azután közönyös tárgyakról kezdtünk beszélgetni. Visszatértünkben mikor a pallócskán áthaladtunk, Rózsika csak úgy könnyedén mondta:

— Na, a szép Erzsi sem szép Erzsi többé; tegnap láttam, tüdőbajos, kevés van már neki hátra.

Nem kérdeztem tovább és szótlanul értünk haza, de másnap én figyelmeztettem Rózsikát, hogy menjünk a forráshoz, én szomjas vagyok . . .

— Jó hogy megszeretted ezt a helyet Ilona, most már nyugodtabban megyek haza.

— Nem, nem eresztelek Rózsika! Ne menj te innen soha el! — Megragadtam kezét, úgy kértem és könnyeim ismét megeredtek. A forrás mellett pedig elmondtam neki, a mit magamban kiczeltem:

— Édes jó testvérem, mi nem hagyhatjuk el egymást szerencsétlenségünkben! Az én vagyonom megvan, az bőven elég kettőnknek, az az hármunknak, mert Balázskát együtt fogjuk tovább neveltetni . . . a Béláéból nem kell semmi! Semmi, semmi Rózsikám! Ott van a gyermeke, vagy akárkije, legyen azoké minden, nekem nem kell . . .

Addig kértem Rózsikát, mig csak megigérte, hogy hozzám költözik. Most nehány napra távoznia kell, megy a fia után.

Elutazott és én azonnal bementem az anyósom elhagyott szobájába, először nagy szerencsétlenségem óta. Megálltam az arczképe előtt, s úgy tetszett, mintha az eddiginél is szelidebben tekintene rám és fenhangon szóltam hozzá: Most már igazán egyforma Apoldynék vagyunk! Téged is megcsaltak, a te urad is öngyilkos lett . . . és a mit eddig talán még nem is sejtettem, mintha egy villanyütés ért volna, szivem lázasan vert, és agyamban egymást üzték a gondolatok, egyet sem tudtam elfogni, hogy aztán abba fogózhassam; különös lelkiállapotomban még azzal sem voltam tisztában, hogy vajjon a felvillanó öngyilkosság eszméje könnyiti-e, vagy még sulyositja szenvedésemet?

Mindig ezzel tépelődve mentem a reggeli kirándulásaimra is. Mert azt már el nem tudtam volna hagyni egy nap sem. [Rózsika jól számitott — ismert.]

Gyönyörü nap volt, kaszálás és akáczvirágzás idején és a mint haladtam a virágos réten, egyszerre úgy éreztem, hogy ezt a napot egyszer már átéltem, egészen az az illat volt, s így fénylett a kéklő ég, csak épen annyi a különbség, hogy akkor — asszonyvoltom első napján — boldog voltam . . .

— Szerencsés jó reggelt!

Felrezzenve néztem szét. Kata bonya már távozóban volt és a mint észrevettem, nem kivánta a beszédet.

— Hol jár erre Kata bonya?

Mintha restelkedve felelt volna:

— Hát instálom, egy kevés kecsketejet hoztam annak a boldogtalannak — és az akáczos felé intett — lenne ugyan mit egyék, de nem tud egyebet nyelni, csak a tejet, azt is csak a kecskéét. A gyermek, az nyeli a tchéntejet is, mert nincs mit szopjék, pedig erős, szép gyermek. Csak a többi hiábavalósága után azt is roszul cselekvé az anyja, hogy a mi nagyságos asszonyunk nevére kereszteltette, ezért neheztelünk is rá mind közönségesen. De hát azért mit csináljon az ember, csak viszek neki egy-egy kis tejet, kivált mikor halófélben van!

Ismét szerencsés jó reggelt kivánt és gyorsan távozott, én pedig csendesen mentem az akáczos felé.

A gyermek puhán, melegen lapult a mellemre.

A kis bölcső most csaknem a gyalogösvény mellett volt egy fa alatt, akaratlanul is látnom kellett a gyermeket, fejecskéjét felém fordította és olyan ismerős szemmel nézett rám. Elfordultam, sietve távoztam és a forrásnál egymás után két pohár hideg vizet ittam, de nem üdültem tőle. Az átható illatok kábitottak, a légben valami lankasztó volt és ismét csak visszaringatóztam abba a hangulatba, hogy ezt már épen így átéltem egyszer; e mellett mintha vártam volna valamit. Kimagyarázhatlan különös lelkiállapot volt az. Egyszerre ismeretlen nyugtalanság fogott el: siess, siess! — De hova és miért? Kérdeztem magamtól és gyorsan indultam haza felé: siess, siess!

Rekkenő napfény izzott és a bölcsőt belebb vitték a ház felé. Jól tették, úgy sem akarom soha látni azt a gyermeket! Nem is jövök többször erre . . . Az a másik Apoldyné is meg tudott ugy élni, hogy soha ki ne mozduljon a szobájából . . . Ekkor épen a kis pallóig értem.

Valami távoli mormoló dübörgést hallottam, épen úgy, mint azon a napon, melyet most ujból átélek, mintha a fejemet is úgy fordítaná valaki gyöngéden: Nézz oda kicsikém?

Odanéztem és a hegy kanyarulatánál ismét láttam egy óriás agyagszin tengert, a mint hömpölyögve borul a patakocskára és láttam képzeletemben a kis bölcsőt, a mint szétzuzva uszott a hullámokon . . .

— Pusztulj! — És letettem a puha fűre s elrohantam.

De ez a kitérés csaknem életembe került, mert én és az árviz épen egyszerre értünk a kertaljba. A szennyes hullámok czafatjai már arczomba rázták fojtó illatu csöpjeiket, a dagadó kis patak csendesen emelt felfelé és láttam a hömpölygő óriás hengert, a mint rögtön rámfordul; ösztönszerüen nyujtottam karomat a kertajtó felé és különös, hogy ebben a válságos pillanatban úgy éreztem, mintha velem uszna a bölcső is és nyomban szétzuzódna a keritésen. Ekkor kezemet megragadta valaki, berántott a kertbe és a kertajtó hangos csattanással csapódott be. Ekkor a hársfák felől kitárt karokkal rohant le Rózsika, de nem engem szorított a karjai közé, hanem mást és ujjongva kiáltotta:

— Édes bátor, drága fiam te!

Arra fordultam és az izmos szép fiu, a kis Balázs szerényen mosolygott rám.

*

Ennek ma épen tizenhat éve. És jó volt az nagyon, hogy akkor el nem pusztult az az angyali szép gyermek és még aznap belekerült a szegény Béla bölcsőjébe; mert ha elpusztul, ugyan ki gyógyitotta volna meg az én beteg szivemet, hintve rá a teljes megbocsátás balzsamát? És ki lenne most bájos menyasszonya a mi derék jó Balázsunknak?

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

Szalonnasütők a bánffy-hunyadi vásáron.

Oláhok kalapot vesznek a bánffy-hunyadi vásáron.

Búzárulók a bánffy-hunyadi vásáron.

Vásáros nép a bánffy-hunyadi vásáron.

Varró fiatal leány (Magyar-Bikal).

Menyecske és leánya (Magyar-Bikal).

Fésülködő menyecske (Magyar-Bikal).

Pártás leány fejdísze (Magyar-Bikal).

Templomba menő leányok (Körösfő).

Templomból jövő leányok (Magyar-Bikal).

Vasárnap délután (Magyar-Bikal).

Varráskészítők (Körösfő).

Képek a kalotaszegi népről. — König György amateur-fölvételei.

Kalotaszegi képeinkhez.

Kalotaszeg népe!

Ki nem emlékezik meg rólad a körödben töltött napok visszakivánásával mindazok közül, kik valaha közted jártak? Bizonyára senki, mert vendégszereteted, melylyel az idegent körülveszed, műérzéked és jó ízlésed, melynek megnyilvánúlásaiban az ember valósággal tapos házaidban s a természet bája csodás harmóniát alkot s benyomása felejthetetlen az ember emlékezetében.

Templomból jövő leányok Kőrösfőn.

Kalotaszeg, melyet varrásai — így nevezi oltan a nép a himzést, míg himzés alatt viszont faragást ért, — teltek az egész világon ismertté, Kolozsmegyében fekszik s harmincznál falut foglal magában, melyeket tulajdonképen semmi földrajzi kapocs nem tart össze, sem el nem választ az őt teljesen körülvevő oláhságtól. Ha földrajzi nem is, de annál szembetünőbben fűzi egybe e nehány falú magyar lakosságát egy néprajzi kapocs, egy közös ruhadarab: a muszuly. (Így nevezik azt a szoknyafélét, a mely a szoknyától abban tér el, hogy elől feljön egészen a derékig; szembeötlővé a felhajtó, egy rendesen narancssárga, hüvelyknyi széles szegély teszi. Képeink több helyt mutatják.)

A hol a muszuly végződik,
Ott végződik Kalotaszeg,

írja valahol Gyarmathyné, Kalotaszeg kitűnő irónője, ki a varrások terjesztésével sok jót is tett népének. — A muszulyt lányok és menyecskék egyaránt hordják, de csak a magyarok, még a velük egy faluban lakó oláhok sem viselik; oly annyira, hogy ezen ismertető jel után indulva, teljes biztossággal megmondhatjuk minden fehércselédről ezen a vidéken, hogy magyarul beszél-e vagy pedig oláhul?

A kalotaszegi népviselet egyike a legfestőibbeknek nemcsak Magyarországban, hanem az egész világon. Képeink ezt csak sejtetik, mert a formák nemességéhez a színek szépsége is nagyban hozzájárul. A kalotaszegiek tudják azt, hogy viseletük szép, megmondják ezt nékik az arra járó művészek, kik ha nem is nagy, mégis elég tekintélyes számban látogatjuk most már ezt a festői vidéket. S minthogy majd minden falunak volt már ily idegenhez szerencséje s mindtől csak a maga dicséretét hallotta e nép, megkedvelte az idegent s nem bizalmatlan hozzá, hanem barátságos és vendégszerető. Ez az oka annak, hogy kevesen vannak kik, csak egyszer voltak Kalotaszegen, mert a ki egyszer járt ott, elmegy az oda másodszor is.

Képeink Kalotaszeg népét különböző foglalkozásaikban mutatják be. (Meg kell jegyeznünk, hogy nagyon örülnek, ha valaki lefényképezi őket, sőt naivságukban főlibe helyezik azt a művészetet a festészetnek, mert a kettő technikája közt nem tudnak különbséget tenni s csak azt nézik, hogy a gép hamarább «lerajzol» valamit, mint az ecset.)

A bánffy-hunyadi vásáron felvett képek (minden kedden van Hunyadon vásár, s ez lévén a környék legnagyobb községe, ilyen alkalommal összesereglik a nagy hunyadi piaczon, mely a város közepén van, az egész vidék) igen eleven és nyüzsgő képét mutatják ezen kereskedelmi központnak, melyet Kalotaszeg fővárosának nevezhetnénk. Nemcsak muszulyos (vagyis: magyar) lányokat és menyecskéket találunk itten, hanem katrinczás oláh fátákat is, hogy a férfinépet ne is említsük.

Hunyad a legalkalmasabb középpont, ha az ember Kalotaszeg falvait is meg akarja ismerni. Czélszerű ugyanis oda is kirándulni, ha közelebb akarunk férkőzni a néphez. Kocsin egy óra alatt pl. Kőrösfőn vagyunk, a vidék egyik legszebbik pontján. Néhány képünkön az e falubeli templomozás látható, mely, minthogy a templom is gyönyörű emelkedett ponton van, egyike a legszebb látványoknak s egy festőnket igen hatásos dekorativ kép festésére lelkesitette. Magyar-Bikalról is közlünk néhány vasárnapi templom utáni jelenetet: itt érdekes a templom-kapu s a háttérben látszó régi harangláb is.

Két kép parasztlányokat varrásközben ábrázol. Szorgalmuk ebben a tekintetben igazán bámulatos. Már kis korukban kezdik e foglalkozást — mely dús mellékkeresete a vidék népének, — s nagy lány korában mindegyik valóságos művésznő a varrásban, a mit folytat akkor is, mikor már férjhez ment. Ritkán lát az ember Kalotaszegen két leányt dologtalanul csevegni egymással, varrásukat mindig magukkal viszik s ha csak néhány öltésre is, kibontják mindig, hogy haladjon a munka, mert pénzt hoz.

K. Gy.

SZENT IMRE.

Hegedüs László festménye.

A magyar festészet kétségtelen nagy haladása mellett aránylag kevés az újabb művész-nemzedékben azoknak a száma, a kik a vallásos festészet terén keresik a babért. Ez ifjabb művészeink között kiválik *Hegedüs* László, a ki már eddig is több jeles történeti és vallásos festménynyel igazolta az ily nagyobb feladatokra való rátermettségét.

Egyik szép vallásos tárgyú képe az, melynek mását e lapokon közöljük. Szent István király fiát Szent Imrét ábrázolja, a mint imazsámolya előtt, térdelve, áhitatában elmerül. Lábainál lelke szűzies tisztaságának jelképéül két szál fehér liliom, arczán a mély vallási elragadtatás tükröződik. Előtte a felhőkben, dicsfénytől övezve a szent szűz lebeg, karján a gyermek Jézussal. Fenn a magasban pedig, a felhők között, mosolygó angyalok szép csoportját látjuk. Imre királyfi arczán lelkének azok a tulajdonságai tükröződnek, melyek őt a szentek sorába emelték: áhitat, átszellemültség, a földi hivságos vágyakról és örömökről való lemondás. A Szűz anya jóságosan tekint le az előtte térdelő ifjúra. A kép a festői technika, a kivitel szépsége tekintetében is kiváló alkotás s úgy Imre királyfi, mint a Madonna alakját művészi kézzel alkotta meg a festő.

A KHINAIAK ÉS JAPÁNOK MŰVÉSZETÉRŐL.

Irta

Dr. CHOLNOKY JENŐ.

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

A művészetek tanulmányozása közben alig merülhet fel érdekesebb kérdés, mint ennek a két népnek a mienktől egészen elütő, egészen függetlenül fejlődött művészetét megismerni. A hol az emberek gondolkozás módja, erkölcsi felfogása és történelme egészen más, mint Európában, ott a mienktől éltérő művészetnek kellett kifejlődnie, a melynek csak a forrása közös; mert mindkettő az *emberi* szellem szép után való vágyának kutfejéből származott.

A világtörténelem egész folyamán majdnem teljesen el voltunk választva Kelet-Ázsia népeitől s csak az ujkor hozott kapcsolatot kettőnk között. S azért a művészetek mégis hatottak egymásra. A római birodalom legnagyobb kiterjedése idején egész közel jutott a khinai birodalomhoz, a mely ugyanekkor szintén hatalmasan kiterjeszkedett nyugat felé.

Kr. e. 138-ban ugyanis Vu-ti khinai császár kiküldötte Csang-Kien tábornokát, hogy keresse fel a ta-jüe-csi népet, a kiket Európában úgy ismertek, mint indoszkitákat, hogy szövetséges társul nyerje meg az alkalmatlan hiung-nu török népek ellen, a kik annyi kellemetlenséget okoztak a khinaiaknak. Csak tíz évi kalandos utazás után tért vissza császárjához és először hozott hirt Baktriáról, a hol ekkor már Nagy Sándor hadjáratai következtében a görög műveltség otthonos volt. Még Vu-ti császár idejében szorosabb lett az érintkezés a nyugat-ázsiai népekkel, s cserekereskedés utján számos idegen hatás származott át nyugatról keletre. A khinai annalesek felemlítik Parthiát, Aorszát, a későbbi alánok lakóhelyét az Aral-tó mellett; Sziriát, Khaldeát és Indiát.

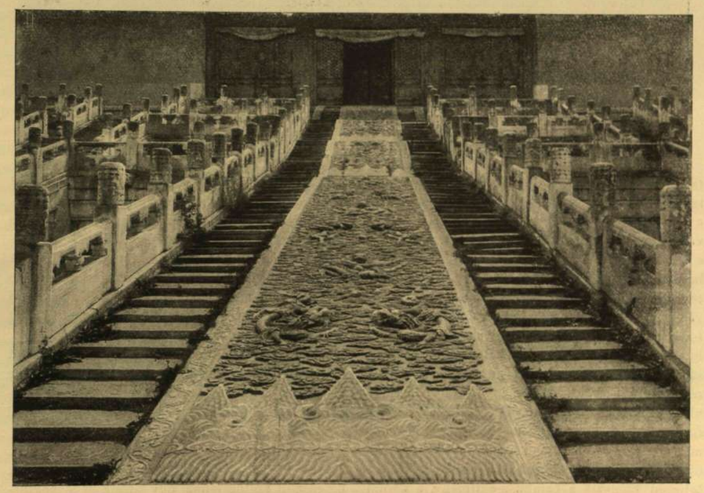
Kr. után 97-ben a khinaiak követséget akartak küldeni a római birodalomba, de erről parthus hajósok lebeszélték őket. Ekkor volt legközelebb egymáshoz a két kultura, de sajnos, kicsinységen mult, hogy még sem jutottak közvetlen érintkezésbe.

A khinai művészetre, a mely a japán művészetnek kétségtelen szülője, ez az érintkezés azonban nagy hatással volt. Kr. születése előtt mintegy 80—90. évvel már olyan fémtükröket készítenek Khinában, a melyeknek hátán szőlőlevél és szőlőfürtök girlandja a legfőbb ékítmény, pedig ugyanebben az időben hozták be a szőlőt Khinába s annak még khinai neve is a görögből származik. Olyan tökéletesen stilizált diszítmény ez, hogy lehetetlen eredeti khinai ornamentumnak tekintenünk, hanem kétségtelenül Baktriából származó dísztárgyak ornamentumainak másolatai. Kőemlékeket is találtak Santungban, a melyek szintén valami görög művészet hatása alatt készült, nyugatról származó műtárgyakról másoltattak. — Érdekes, hogy nemcsak a szőlő khinai neve származik a görögből, hanem a görögdinnye neve szintén a görögből került a khinaiba. A luczernát is ebben az időben vitték át Európából Khinába.

A római birodalom keleti részéből Kr. u. 166-ban küldöttség jött a khinai császár udvarába, a mely valószinüleg kereskedelmi czélokból adta ki magát Antonius császár követségének. A khinai udvar igen nagy örömmel fogadta An-tun (Antonius) császár küldötteit s «ajándékokat» cseréltek ki, a mi valószinüleg egy neme az ügyes kereskedelmi fogásoknak.

Kr. után az első században a buddhizmus kezd elterjedni Khinában s vele együtt indiai buddhista papok hurczolják be az indiai művészetet, a mely különösen vallásos tárgyú és czélú műtárgyakon tükröződik.

A japán művészet folyton a khinai művészeten, mint termőtalaján fejlődik s a japán műtörténelmek a khinai művészeket is tekintik mindig az igazi mestereknek, de azért az ügyes japánok kezei közt egyik-másik művészeti ágból valóságos leczkéket adnak a khinaiaknak, a kik azokat nagyon megszivlelik s azonnal meg is látszik rajzaikon és festményeiken az európai hatás.

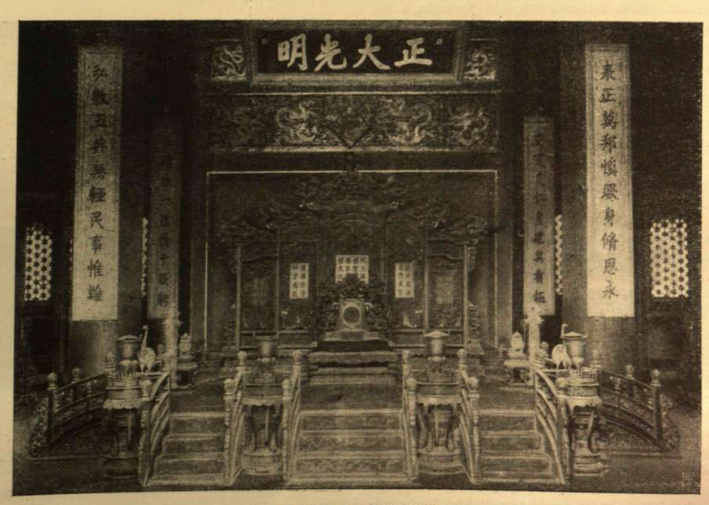

Feljáró a pekingi császári palota trónteremben.

felhők közt küszködő sárkányokkal díszített kőlapok a lóháton és palankinban való felvonulásra szolgálnak.

Végül a XVII. század végén a jezsuiták kezdenek a khinai művészetre nagy mértékben befolyni s a perspektivából, az építészetből s még sok minden egyéb művészeti ágból valóságos leczkéket adnak a khinaiaknak, a kik azokat nagyon megszivlelik s azonnal meg is látszik rajzaikon és festményeiken az európai hatás.

Ezeken az idegen hatásokon kivül a khinai művészet egészen önállóan fejlődött. Sajnos, hogy maguk a műdarabok sokkal kevésbbé vannak tanulmányozva, mint azok a khinai irodalmi művek, a melyek a khinai művészet történetével foglalkoznak. Mert ilyen irodalom rengeteg nagy van! Különösen a khinai bronz-edényeknek és a

A császári trón Mukdenben.

A trón mögötti álfal fa-faragványai ennek a tekhnikának legszebb remeke. A trón körül fölállított bronz-edények 2—3000 évesek.

A császárné hálószobája Pekingben.
A divány mellett két európai váza áll.

festményeknek egész könyvtárnyi irodalma van, igen régi időktől egész a mai napig.

Kr. születése előtt mintegy a második század végéig készültek azok a sajátságos bronz-edények, a melyeknek ornamentikája ma még egyáltalában nincsen megtejtve. Igaz, hogy a mi gyűjteményeinkben levő efféle edények majdnem kivétel nélkül későbbi utánzatok, de az ornamentumok is hűen vannak másolva s azért ezekről igen érdekes tanulmányt lehetne végezni még idehaza is. Az ornamensek nagyon emlékeztetnek a turáni alföld «kacskaringós» (kecskeszarv-alakú) diszítményeire, a mikkel Almásy György foglalkozott behatóbban; máskor meg elnézhetnők az edényeket valami asszir, vagy ó-perzsa diszítményű műtárgyaknak. Az edényekről még teljesen hiányzik a bambusz-ékítmény, a khinai művészet mai legfontosabb motivuma.

Ebben az időben (Kr. e. az első évezredben) a khinaiak még nem terjedtek el annyira az alföldön, hogy azt teljesen khinainak tekinthetnők. Sőt még ma is megtaláljuk az alföld déli szélén a hajdani huai-barbárok nyomait; meglátszik az ennek a hegyi népnek szerszámain, házán, stb., hogy igen sokáig függetlenek tudtak maradni a khinaiaktól.

Az alföld helyett ekkor a khinaiak kulturájának súlypontja a mai Hszi-ngan-fu körül volt, a khinai löszös tartományok déli peremén, a hol még hideg telek, gabonatermelés, a belső-ázsiai pusztákra sok tekintetben emlékeztető körülmények a jellemzők.

Csak a nagy Han dinasztia uralkodása alatt vonul le a khinai birodalom súlypontja az alföldre, meg a Jang-cze-kiang völgyébe s ekkor éri a khinai művészetet a legjelentősebb átalakulás.

Ettől az időtől kezdve a khinai művészet minden ágában a «bambusz» dominál. Hogy milyenek lehettek a régi Hszi-ngan-fu vidéki házak, azt ma már bajos volna megállapítani. Annyi bizonyos azonban, hogy ma ott is a bambusz-arkhitektura a vezető, a mely egyesült ott a löszbe, vagy sárgaföldbe vájt házak arkhitekturájával.

A bambusz-művészet ugyanis első és legfontosabb hatását az arkhitekturában érezteti, ezen a téren hódított legfőképen Japánban is. A délkhinai folyóvölgyekben, különösen a Jang-cze-kiang völgyében, a hol a bambusz helyettesíti a fát, ott az egész ház bambuszból épül, az utolsó darabjáig. Bambusz-oszlopokra fejgerendákat tesznek, ezekre jó a bambusz-gerendákból készült fedélszék, a melyen bambusz-csövekből van a fedélhéj, vagy pedig rizsszalmából, a mi szintén ennek a vidéknek jellemző építő anyaga, de akkor a rizsszalma alá hasított bambusz-szálakból font «gyékény» jő. A ház falai egyszerűen bambusz-fonások, sárral tapasztva, vagy a nélkül. Az egész házat fel lehetne pakolni egy jókora európai társzekérre.

Az ilyen házak belsejében a butorok majdnem kizárólag bambuszból készültek. Valósággal hajlított butorok ezek, rendkívül könnyűek, szilárdak és praktikusak. De bambuszból van a legtöbb házi eszköz, sőt még azok a díszedények is, a melyek a házi oltárokat díszítik, nagyobbrészt bambuszból vannak faragva.

Ezek a népek, a melyek ilyen bambusz-házakat épitettek, úgy látszik már régen itt laktak, elég magas műveltségre tettek szert, a mikor a khinaiak meghódították őket s beolvasztották a khinai kultura mindent felemésztő hatalmánál fogva.

Csakhogy, a mi Khinában gyakran megtörtént, hogy a hódító maga hódolt meg a meghódítottak magasabb kulturájának, úgy látszik itt is megtörtént. A khinaiak teljesen magukévá tették ezt a bambusz-kulturát s azt művészi magaslatra emelték.

Hogy a khinai műveltségen mennyire meglátszik a dél-khinai ősnépek domináló befolyása, azt sok érdekes vonás tanusítja. A khinai alföld közepén, a hol az emberek talán sohasem látnak vitorlás hajót, az országuton látni olyan taligásokat, a kik vitorlákat feszítenek taligájuk fölé. Ez a tekhnikai fogás csakis délről származhatott, a hol az összes közlekedés a belvizi hajóutakon bonyolul le. A mandarin lakások kapui előtt a járda el van zárva két sajátságos bakkal, a melyek tökéletes másai a délvidéki vizi kapuknak. A falvak előtt a hajócsatornákat lelakatolt, úszó gerendákkal zárják el, a melyeken egymásra merőleges irányban dorongok vannak keresztül tűzködve. Így lehetetlen ezeken keresztül jutni ladikkal. Még fenn, a mongol puszták éjszaki peremén, Urgában is ilyen vizi kapukat látunk a templomok és mandarin lakások kapui előtt.

A művészet többi ágában a bambusz-kulturának két hatása a legfontosabb. Az első hatása az, hogy az összes geometriai ornamensek mind a *fonás-diszítményeken* alapulnak. Nem látunk Khinában és Japánban másféle geometriás díszítményt, mint csakis fonás-mintákat. Ilyenek az ablakokat és ajtókat diszítő rácsozások, ilyenek a falsikok díszítményei és ilyenek a szövött, himzett szöveteken, meg a porczellánokon a hátterek.

Második fontos hatása a bambusz-kulturának maga a bambusz, mint növényi ékítmény. A legközönségesebb tájképi részletekhez tartozik a szélben ingó bambusznád s majdnem minden második disztárgyon ott találjuk a bambusz-leveleket, a mint festői rendetlenségben szétszórva benépesitik az üres tereket.

Mindannyian láttuk már, hogy a khinai és japán épületek tetőinek sarkai felgörbülnek, sőt a délvidéken magasra fel is kunkorodnak. A tetőnek ezt a sajtságos alakját a sátorból származtatják az összes erről szóló irodalmi művek. Pedig az a sátor, a melyben a khinai lakhatott bevándorlása előtt, nem is ilyen sátor volt, hanem olyan, mint a mai mongol-jurta: kerek alaprajz, függélyes falak, kupolaszerű tető. Másodszor pedig a khinai már sok száz éve nem lakott sátorokban, a mikor átvette ezt az arkhitekturát olyan népektől, a kik előtt teljesen ismeretlen volt a sátor.

Tekintsük csak meg a délvidéki bambusz házakat, s azonnal megtaláljuk a kajla tető eredetét. A bambuszházak egyenes tetején az ereszből kiindulva, még hozzá kapcsolnak egy vászon, vagy gyékényponyvát s ezt bambusz-rudakkal tartják a kellő helyzetben. Ez a könnyű ponyva, aztán enyhe, szinte kecses hajlású eresz gyanánt veszi körül a ház egyenes tetejét. Ezt utánozzák a téglával fedett tetőkön is, a mint azt mellékelt képeink mutatják. A tulajdonképeni tető azonban egyenes, ha csak be nem hajlik önsulyánál fogva, a mi a nehéz cserépdiszítmények súlya alatt könnyen megtörténhetik.

A khinai és japáni művészet többi ágai közül különösen a festőművészetet és az iparművészetet volna érdemes tanulmányozni. Sajnos azonban ezen a téren is még csak a kezdet kezdetén vagyunk.

A császár fedett sétautja Pekingben.
A gerendaszerkezet a bambusz-arkhitektura egyik legszebb példája.

A khinai rajzolás és festés igen régi idők óta fejedelmi ápolásban részesült. Már Vu-ti császár idejében volt országos képtár, a mely idők folytán fejlődött, növekedett. A képtár első katalogusa valószinüleg Kr. után 25-ben készült, míg az első igazi, birálatos katalogus a megszaporodott és megbővült képtárról a VII. századból való. A képtár gyüjteményének növelésére a császárok expedicziókat küldöttek ki a belső-ázsiai népek országaiba s ezeknek utján kétségkívül nagyon sok idegen műtárgy került Khinába, a miről különben a leiró katalogusok is említést tesznek.

A nagy khinai művészeket a császár támogatja, azokat országszerte ismerik, sőt műveiket és azok másolatait később Japánba is átszállítják, a hol szintén irányt szabnak a japáni rajz és festőművészetnek.

Ezek a khinai és japán képek tájképeket, csendéleteket és jeleneteket ábrázolnak. A tájképeken rendesen kezdetleges a perspektiva, s az egész nem annyira a természet csalódásig hű másolatára törekszik, mint inkább dekorativ hatásra. Rendesen csak néhány jellemző vonás van rendkívül ügyesen felvázolva, de sohasem a tömeghatások, hanem mindig a részletek jellemző vonásainak összehalmozásával állitja elénk, a mit megértetni akar. Nem festés ez, a mi felfogásunk szerint, hanem mindig csak rajz, a mely nem másolja a természetet, hanem magyarázza. A szinek is inkább magyarázatul és diszítésül szolgálnak.

Az állatalakok rajza rendesen egészen tökéletlen. Nem a rendes, leginkább emlékezetbe vésődött mozdulat pillanatát örökíti meg, hanem egy épen nem nagyon jellemző, szinte groteszk mozdulatot les el s megint magyaráz vele. Az állat-mozdulatok olyanok, mint valami pillanatfénykép felvételei, a melyen pld. a ló lábai úgy tünnek fel, a mind épen mind a négy össze van huzva, holott mi a vágtató ló képét úgy szoktuk meg, hogy mind a négy lába ki legyen nyujtva.

Az ember-alakok már jóval tökéletesebbek. A khinaiak rendesen dús ruházatban tüntetik fel a szereplőket, míg a japáni ügyes vonásokkal az emberi testet is rajzolja, de rendesen szintén efféle groteszk helyzetben.

Japánba a khinai művészet és izlés talán Kr. születése idejében kezdett beszivárogni. A buddhizmus csak a VI. században hatolt át a szigetországba Koreán keresztül. A szomszéd óriás azonban állandóan kulturájának hatása alatt tartotta Japánt s a khinai művészet is teljesen meghonosodott. Ezt a sajátságos izlést és művészetet azonban az élénk japán nép még képes volt némely irányban önállóan fejleszteni s ma már meg lehet különböztetni egyes műtárgyakon a japáni izlést a khinaitól, de legtöbbször ez alig lehetséges, inkább csak a tekhnika és az ember-alakok nyujtanak biztos utbaigazitást.

A mukdeni császári sirtemplom.
Az eresz különállósága és a perisztilum szép stilusa feltünő.

Az európai művészet a legujabb időben úgy látszik teljesen átalakitja a japán festészetet. Megismerkedtek a perspektivával, az anatomiával, a színekkel való rajzolással, s ők is óp oly csalódásig hűen óhajtják a természetet utánozni, mint a hogy az az európai festésnek ideális czélja.

Sokat irnak arról, hogy a khinai és japáni művészek *stilizálnak-e*, a mikor a virágot, lepkét stb. rajzolnak az iparművészeti tárgyakra? Pedig a kérdés eldöntése egészen egyszerű.

A japán művész virággal akarja ékesíteni valamelyik műtárgyát. A műtárgy üres helyére oda rajzol pl. egy virágzó cseresznyefa-ágat. Nem lesz az teljes másolata a cseresznyefa-ágnak, mert tudjuk, hogy ez nem czélja a művésznek, hanem vázolja a virágot nehány jellemző vonásával úgy, hogy arra azonnal mindenki ráismerhessen. Szép ornamentumot szolgáltat ez, a nélkül, hogy geometriai formákba volna szorítva, tehát stilizálva volna.

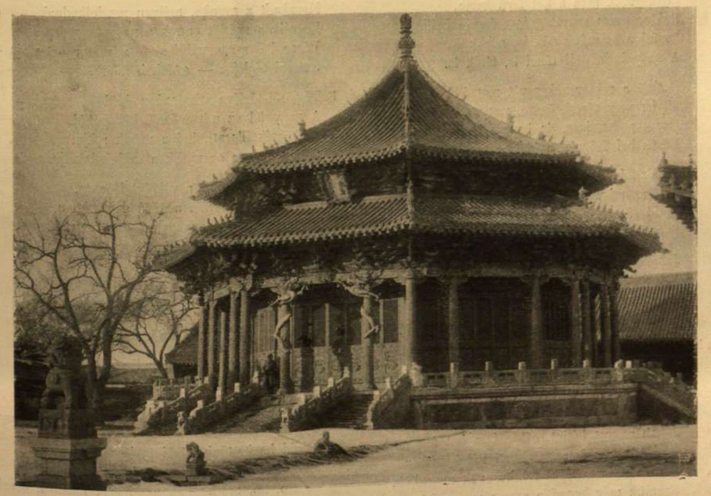
Az európai, a persa, hindu stb. ha virággal ékesíti, pl. valami szép edényének peremét: bizonyosan stilizálja a virágokat, vagyis azokat a geometriai formákba szoritja bele, ha még oly nehezen érthető is a diszítmény geometriai alapvonala. A khinai és japáni soha! Egész természetességében vázolja oda a virágokat, minden geometria szabályosság nélkül. Ez nem stilizálás.

A régi khinai szőlőleveles tükrökön a szőlőlevelek és fürtök igenis stilizálva vannak: kétségtelen bizonyitékául az idegen eredetnek.

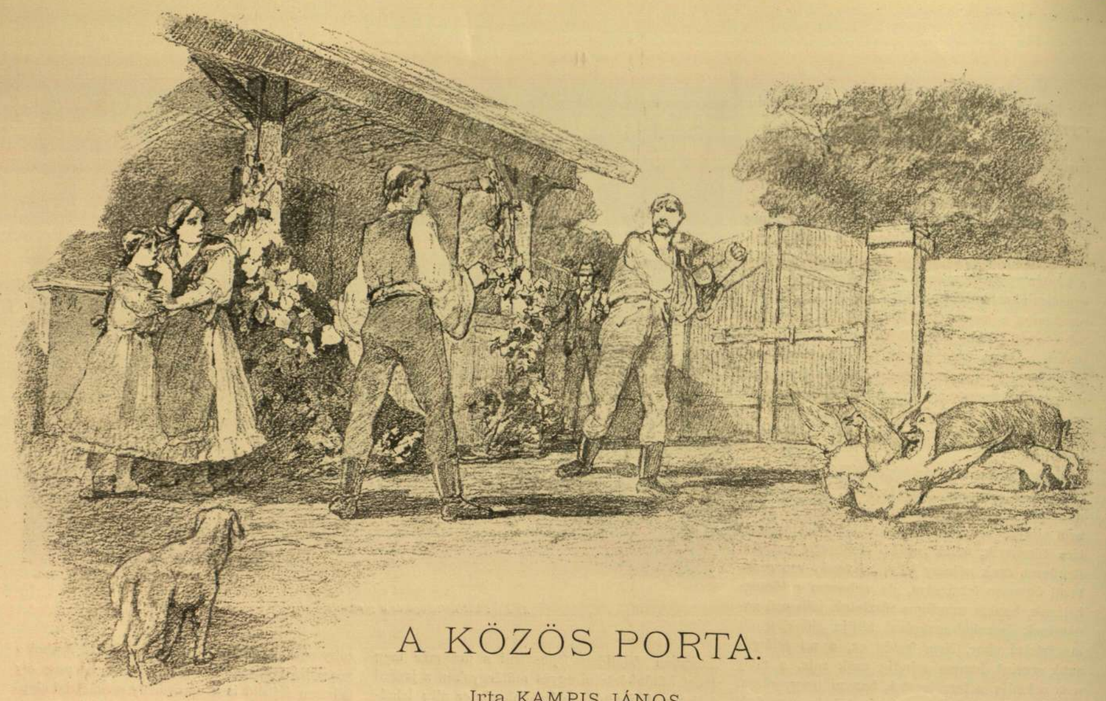
Persze egész merev szigorusággal ezt sem lehet mondani. A khinai és japáni ornamentika egyik legfontosabb elemének, a sárkánynak sokszor igen kecses geometriai alapvonallal szabják meg a test-alakját, de épen mert ez nem annyira egyszerű stilizálás, mint a hogy azt az európai művészek szokták felfogni, azért a khinai vagy japáni sárkány sokkal fantasztikusabbnak, sokkal dekorativabbnak látszik, mint az Európában készült sárkány-ékítmények, a melyekre a khinai rendesen azt szokta mondani, hogy «azok nem sárkányok, hanem esőkukaczok.»

Bizonyos stilizálást veszünk észre a felhők, viz és föld rajzolásában is, különösen khinai műtárgyakon, ha azok valami tájkép-félét ábrázolnak, illetőleg, ha a meglevő ornamentumhoz a stilizált tájképet veszik keretül. Így például a sárkány alá mindig rajzolnak némileg stilizált, hullámverte sziklákat, a hátteret pedig némileg stilizált felhőkkel ékesítik. Mondhatnók inkább, hogy csak jelzik ezeket a természeti körülményeket, mintegy magyarázva, hogy a sárkány a levegőben van.

A khinai és japáni ornamentikának minden esetre legfontosabb eleme a bambusz-fonás után a virág. Épületeik külsején alig látunk más diszítményt, mint a bambusz-arkhitektura stilusát, meg virágot s itt-ott gyönyörű sárkányokat, a milyenek pl. a mukdeni trónterem pavillonjának oszlopain, vagy a trón oszlopain tekergőznek. Az épületek belsejét, az egyhangú fonásmintájú korlátokat azonban rendesen ráfutó folyondárok, előnyomuló ágak ékesitik. Mert mind a két nép rendkívül szereti a virágot. A tavaszszal virágzó gyümölcsfák, a pompás rózsaszin virágú lótusz (Nelumbo speciosa), meg a lefüggő, kék virágú akácz (Wistaria chinensis), azután az irisek, chrisantemumok, poeoniák az ő legkedvesebb virágaik s a mint ezekkel ékesitik kertjeiket, udvaraikat, azonképen főleg ezekkel diszitik himzéseiket, lakkműveiket, bronz és porczellán edényeiket; oly csodálatos fantáziával, annyira minden stiláris korlátozás nélkül, hogy ezzel az európaitól egészen elütő, mesés művészetet teremtettek, a melynek máris érezzük a hatását itthon Európában is.

A császári trón pavillonja Mukdenben.
Az oszlopok, az oszlopokat diszitő sárkányok, a márvány korlát és a bambuszt utánzó cserépteto a khinai épitészet remekei.

A KÖZÖS PORTA.

Irta KAMPIS JÁNOS.

1. «Uj portámat hagyom lelkem két fiamnak;
Egyik felét Pálnak, másikát Jakabnak.
Tulajdon kezemmel nekik építettem,
Egy testvéri jusson bírják mind a ketten.

Tégláját egymásra szeretettel raktam,
Csúcsos gerendáját remekbe faragtam,
Gondos kezem nyoma a pinczén, padláson,
Vagyon az egészen apai áldásom.

Akarom, hogy soha idegen ne lakja,
Vásárnak ne legyen rajta foganatja.
Ha ki nem marad meg ezen a háztájon,
Annak felerésze a másikra szálljon.»

2. Öreg Balog András, nagy építő mester,
Hej, de elvetette a sulykot az egyszer,
Mikor, nem is oly rég, — melyik évbe' nem t'om —
Ilyformán íródott az a testámentom.

Boldogságot akart, áldást mondott rája,
S csupa förgeteg lett a remek portája.
A harag vércséje kanyarog felette,
Békesség galambját messzire kergette.

Hogy esett, mint esett, nem lehet azt tudni.
Százféle apróság, kósza csibe, lúd, mi,
Egyenkint csak semmi; de jól összefölve
Sátán gyehennája kerül ki belőle.

Csunya pör-patvarnak se hoszsza, se vége,
Két Balog-családnak más se jár eszébe.
Két felől forralja katlanban a mérget,
Dühös kedvvel fekszik s uj haragra ébred.

Egyre acsarkodik, fekve is, talpon is;
Szapul, átkozódik ember is, asszony is.
Malacz is a másét kimarja a sorbul,
Még a két kutya is össze-összemordul.

Csak a Peti gyerek tekint néha félve
A kis szőke Zsuzsa égszin-kék szemébe;
S a mint találkozik a lelkük sugára,
Hajnalpír lopódzik Zsuzsa orczájára.

Hiszen, csak ez kellett! «Még hogy az *én* lányom!
Erre az a ficzkó nézni se próbáljon!»
— Ficzkó az *én* fiam? Tyhű, mordízom-adta,
De most már lepattant a türelmem csatja!

«Éjha, még fenyegetsz? Magadra ügyelj, hé!
— Karom is, jussom is van olyan, mint kendé.
«Hát már verekednél? Huj, tüzes láncz hordta!
Úgy vigyázz, hogy szűk lesz kettőnknek a porta!»

— Ezt szeretné csak kend, hogy én innen menjek,
S hagyjam a részemet prédájára kendnek!
«Tán bizony én szedjem fel a sátorfámat?
De ettől felkopik, szép öcsém, az állad!»

— Ezt *nekem*? «Százszor is!» — Most elég, azt mondom!
«Hogy neked mi elég, avval semmi gondom.
— El az én felemről! «Gyere, ha van merszed!»
— Nem hagyom a jussom! «Rajta hát, keressed!»

S káromló szavakkal rárohan egymásra
A két Balog-testvér, az öklüket rázva.
A csikó megugrik, baromfi szétrebben,
Sikolt a két asszony egyre élesebben.

3. S a következő percz szörnyűséges bajt hoz,
Ha nem akkor lép be rektor uram Gajdos.
Megáll az udvaron, kezét összecsapja:
«Mit látnak szemeim, irgalomnak atyja!»

«Fiaim, Jakab, Pál, kiket én neveltem,
Jó erkölcs útjára gonddal vezéreltem,
Egymással szembe már gyilkos kedvvel álltok?
Megfordul sírjában szegény jó apátok!»

Lehanyatlik erre a két férfi karja,
Rektor uram szavát szégyenkezve hallja,
Lesüti a szemét egyik is, másik is,
A nagy indulattól tüzel is, fázik is.

Ezalatt a rektor zokszavát megtódja.
«S ha nem férték össze, vagyon annak módja!
Egy a porta, igaz, de kapuja kettő,
Közös belsőségnek a közepe meddő.»

«Csak falat kell húzni fel az eszterhéjig,
Átal az udvaron, kerten véges-végig,
Hadd süssön a nap is ketté osztva rátok,
S egymást akár többé soha se lássátok.»

Jakabot az ötlet üstökön ragadja.
Felkapja a fejét. «Holnap lesz a napja.»
— Legyen hát fal! mondja Pál is, vállat vonva.
— Megyek kőművesért holnap Nagy-Abonyba.

Felfortyan a rektor. «Ugyan minek már az?
Egy síma fal miatt Nagy-Abonyba fáradsz?
Bátyád is, magad is, ha segítni kellett,
Hányszor dolgoztatok az apátok mellett?»

Jakab nagyot bólint. «Csinálom hát magam.»
— Tudok én is annyit, veti Pál komoran.
S míg a tisztességet rekt'ramnak megadják,
Szemük már keresi a szerszámos pajtát.

4. Másnap este felé, csak úgy arra járva,
Újra benéz rekt'ram a Balog-portára.
Alig hogy belépett, mit lát, uram fia?
Azt hiszi, hogy menten meg kell pukkadnia.

«No hát jártam-keltem sokféle határban,
De ilyen bolondot még soha se láttam.
Fel kell már fordulni a kerek világnak!
Már meg egymás mellé — két falat csinálnak!»

«Kiki a magáét» dümmögi a Jakab.
— Sebaj, szól Pál gazda, ha ilyen is akad.
«Hát baj lesz-e vajjon, ha neved így járja:
Duplafalas Balog — a világ csúfjára!?»

— Mit? Az én nevemet? Csak valaki merje!
«Valaki? A falu minden sihederje.
S nemcsak tietek lesz a gyilkos csúfságtok,
A maradékra is örökül hagyjátok.»

«Nem addig van, fiuk. Egy fal is elég lesz;
S egy munkát két ember gyorsabban is végez.
Egyfelől te rakod, másfelől a másik,
Akár szótlan, némán, mint — látom — idáig.»

Megakadt a munka, mélyen gondolkodnak,
Keresik a nyitját ennek a nagy bognak.
Végre Pál megmozdul s — a rektor ezt várja —
Ráteszi tégláját — a Jakab falára.

5. Tégláról-téglára szomorúan épül
A nagy fal az udvar kellő közepébül.
Hol egyik illeszti, hol a másik rakja,
S egy hangra se nyílik a szájuk lakatja.

Kopog a kalapács, a vakolat loccsan.
Tégla nagyot puffan a sűrű szutyokban.
Külön a két asszony gyúr homokot mészszel,
S csak egyet mukkanni dehogy is merészel.

Téglával, egyébbel a fiak szolgálnak.
Zsuzsika Jakabnak, Peti hordja Pálnak.
Föl se mernek nézni szorgos munkájokban,
Ha közel kerülnek, szívük nagyot dobban.

Pálé a szegletkő. Kapja balkezébe
S a nagy kalapácscsal jót suhint feléje.
«Ne amarról vágjad!» szól hirtelen Jakab.
Pál meg vissza: — Tudom. Jobban tán, mint magad

«Majd ha kettőnk közül te leszel öregebb.
Mellettem a munkán csak ‚hallgass' a neved.»
— No, no, morog Pál, majd szót fogadva, némán
Hamar fordít egyet kezével a téglán.

Vakoló lapátja csak feneket kapar.
— Maltér! kiabálja magyarán — de hamar!
Jakab odaböki: «Itt az enyém addig.»
S Pál a féltestével a szomszédba hajlik.

Meglátja ezt Bodri, Jakabék kutyája;
Fogát vicsorgatva vetné magát rája,
De mielőtt érné, meghibban a lába
S ueczu belepottyan a meszes ládába.

Ijedt vonítással magát csak kikapja,
Aztán rázkolódva — a ládát ugatja.
Furcsa meszes csímbók lóg farka végérül,
Nem lehet azt nézni nagy kaczagás nélkül.

Zsuzsát már legyőzte a nevethetnékje.
Másodiknak Peti szegődik melléje,
Bajszukat babrálják gazd'uraimék is,
S hahotáz a végén még a cselédség is.

Tégláról-téglára a fal gyorsan épül,
El sem érik már a láda tetejérül.
Embermagasságra szökött fel az éle,
Már nagyon elkelne holmi állvány-féle.

Előkerülnek hát a bakok a sutból.
Jakab is, meg Pál is magas tetőn guggol.
A gyerek a téglát búsan nyujtogatja,
Hogy eltűnt előle Zsuzsi ábrázatja.

Déli harangszókor — épen egy sort végzett —
Leszól Jakab: «Asszony, *ide* az ebédet!»
Mire Pál megfordul s csak int a szemével,
Hogy: hát akkor ő is *idefönn* ebédel.

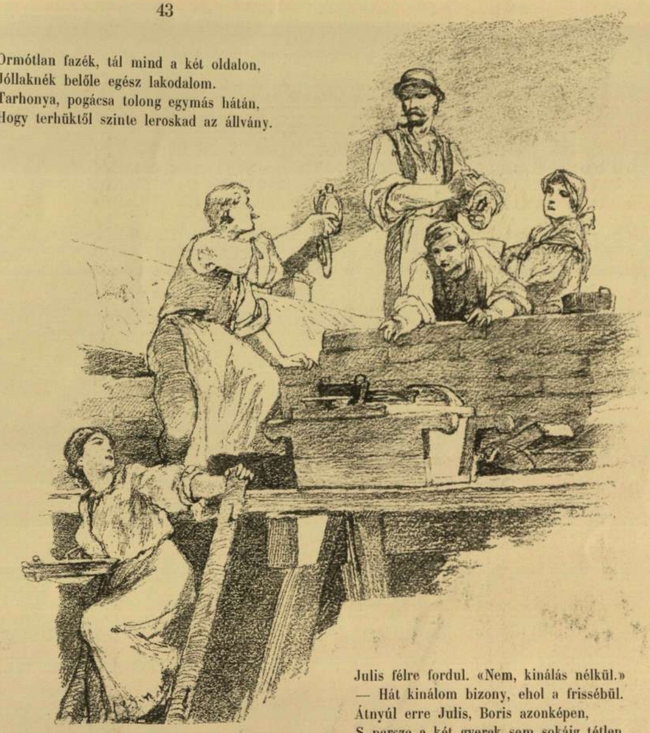
Odaperdül a tál Jakab úr elébe.
Julis asszony hozta. «Csak kásás lúdgége.»
Pál gazdát se hagyja Boris asszony élben:
Gyönge csibe járja, jó tejfeles lében.

Kiki magáéval szép lassacskán végez.
Egyszerre Pál előtt — ott a *túrós béles*.
... Jakab a pipáját piszkálja mogorván,
S pulykaméreg czikáz Julis asszony orrán.

Pál fordít a tálon. — Egyék kend, nem méreg.
«Én már csak a magam konyhájáról élek!»
— No, no! szabódik Pál, gyengén megbántódva,
Fogja és a tálat ő is félretolja.

No, de a mi késett, nem marad el másnap.
Nem főznek a konyhán: gyilkolnak, csatáznak.
Borleves, friss malacz, forgács-fánk Jakabnak,
Kacsa, foszlós kalács Pál előtt az abrak.

Ormótlan fazék, tál mind a két oldalon,
Jóllaknék belőle egész lakodalom.
Tarhonya, pogácsa tolong egymás hátán,
Hogy terhüktől szinte leroskad az állvány.

Asszony is, gyerek is oda telepednek,
Mohón neki látnak a sok eledelnek.
Lopva int egymásnak a víg fiatalság,
A míg közbe-közbe az újjukat nyalják.

Jó szóval is győzi Julis asszony ajka.
«No gazdám a fánkból. Igaz Balog-fajta.»
Nem állja ezt Boris csipkedő szó nélkül.
— Egy kicsit keveslem a fahajat bévül.

«Enni köll azt, hugom» — pereg Julis nyelve —
«A ki szólni akar, elébb megízlelje.»
— A ki azt akarja — veti Boris asszony —
Magának még előbb eminnen szaggasson.

Julis félre fordul. «Nem, kinálás nélkül.»
— Hát kináIom bizony, ehol a frissébül.
Átnyúl erre Julis, Boris azonképen,
S persze a két gyerek sem sokáig tétlen.

Bátran eszegetnek, szaporán csamcsognak,
Dicsérő szót adnak a jobb falatoknak;
Közbe esik pár szó egyről is, másról is,
Hol Julis kezd újat, hol meg mást a Boris.

Pál előtt a kulacs. Jó tavalyi lőre.
Tisztességtudással kifröccsent belőle
S ráköszönt Jakabra. — Adjon Isten, bátya.
«Igaz szívből mondod?» — A jó Isten látja.

«Hm.» Dünnyög a másik, hallgat egy darabig,
Aztán a kulacstól ő se vonakodik.
«Fogadj Isten, öcsese», szól nyugodtan Jakab,
Behünyja a szemét s jó hosszút kortyogat.

Így megyen ez aztán egy nap is, másnap is,
Megered a szava egynek is, másnak is,
S növekvő testébe a készülő falnak
A haragból egyre többet befalaznak.

6. Tégláról-téglára a fal csak elkészül.
Jakab hírül adja a legtetejérül.
«Áll a választófal, Istenünknek hála!
Mienk volt a munka, haszon, áldás nála!»

Pál ráhagyja: «Ámen», és nagyot fujtatva,
Kezével a falat gyengén simítgatja.
«Gyerünk hát!» int Jakab gyereknek, asszonynak,
S ők bús sóhajtás közt csak eltakarodnak.

Halálos csendesség nyűgöz mindeneket.
Anya, gyerek nem szól, csak a szívük remeg.
Mögöttük az a fal megrémíti őket
Nagy fehér testével, mint a rosz kisértet.

Jakab és Pál ketten még odafönn vannak,
Pedig semmi hija nincsen már a falnak.
Nem szólnak egyet is, csak hallgatag nézik
Végzett munkájukat százszor végtől-végig.

Szívüket, lelküket úgy nyomja valami,
S nem tudja, nem meri egy se kimondani.
... — Hát biz ez erős fal, mond Pál gazda végül.
Jakab bizonygatja, de csak úgy szó nélkül.

Csak nézi a falat, bajuszát sodorván,
Reszel egyet-kettőt az elcsukló torkán,
Aztán csendesen szól, a fejét lehajtva:
... «Izé, öcsese, hátha — ajtót vágnánk rajta?»

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

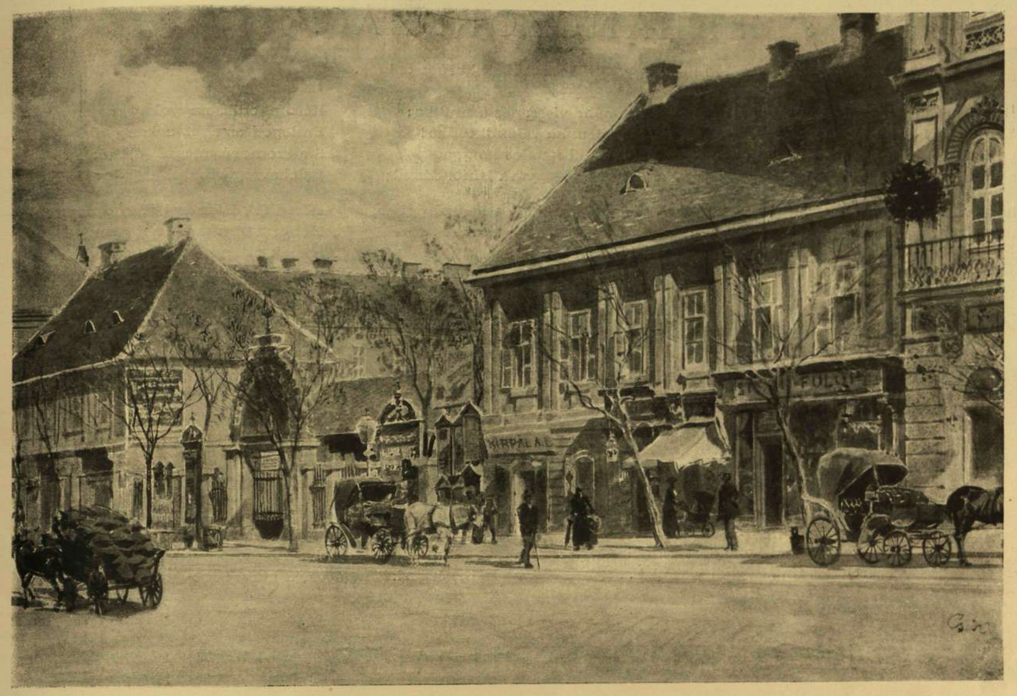

A budai vár s a pesti parton a Lánczhíd építésének kezdő munkálatai. — *Barabás Miklós 1841-ik évi festménye után.*

Karácsonyi vásár a régi Városház-téren. — *Dörre Tivadar viafestménye után.*

KÉPEK A RÉGI BUDAPESTRŐL. — A fővárosi muzeumban levő festmények után.

A Beleznay-kert a Kerepesi-uton. — *Czerny Károly viafestménye után.*

A régi Grassalkovics-ház a Hatvani-utczában. — *Dörre Tivadar viafestménye után.*

KÉPEK A RÉGI BUDAPESTRŐL. — A fővárosi muzeumban levő festmények után.

LABANCZORSZÁG.

Énekli egy XVIII. századbeli kurucz dalnok.

Bárhogy nézem Magyarország dolgát:
Ez az ország bizony labanczország.
Egy-két szegény, a ki még úr volna, —
Mind a többi, ha úr is, rabszolga.

Dehogy nézi szenvedő hazáját,
Csak a maga nagy nyomorúságát,
S egy kis konczért, ha mindjárt szemét is,
Megtagadja még az istenét is.

Néha-néha visszanéz a multba:
Uramisten, ha valamit tudna!
Nekibuzdul fiatalos lánggal,
Be is végzi — gyáva lemondással;

Csak egyben nagy, a keserűségben,
Mikor tele pohár a kezében,
Meg-megvadul, áttüzesül tőle,
Rettenetes vitéz lesz belőle.

Káromkodik, nagyokat kurjongat,
Emlegeti az eget, arkangyalt,
S a szomorú, messze éjszakába
Beleharsog viharos nótája:

«Hozd fel, Isten, mi fénylő napunkat,
Hét országra néző csillagunkat!
Hadak útján gyújtsd fel a villámot.
Csináljunk egy kuruczabb világot!»

Endrődi Sándor.

KARÁCSONY ELŐTT.

Kicsi lányunk nagy dologba fárad:
Levelet ir a jó Jézuskának;
Kevés a szó, sok az érzés benne, —
Bárcsak aztán foganatja lenne!

Lelke árad minden kicsi sorba:
Jó Jézuska, jöjj el Karácsonyra!
Te szent fáddal kopogtass be nálunk,
Szeretettel, imádsággal várunk! . . .

Gyermekszívvel teleírt levélke, —
Angyal viszi magasságos égbe;
Kicsi lányunk reménykedve várja
Felel-e majd a Jézuska rája?

Óh, felel majd! — ne félj, kicsi lányom,
Le is röppen ragyogó szép szárnyon;
— Kinek tiszta a szive világa,
Kis Jézuskát nem várja hiába! . . .

Sajó Sándor.

KÉPEK A RÉGI BUDAPESTRŐL.

Európa nagy városai között kevésnek van olyan új jellege, mint Budapestnek. Másutt mindenütt, ha az újabb időkben nagyot fejlődött is egy-egy város, ha egész új városrészek keletkeztek is benne, megmaradtak legalább nagy részben ódonszerű részei is, a melyekben ha jár az ember, emlékezetébe idéződnek a múlt korokból fönmaradt épületek révén a múlt korok emlékei is. Budapesten csak nagy elvétve ha lát az ember egy-egy régi épületet s ez is ritkán régibb egy, vagy legfeljebb másfél századnál. A középkorból alig van építészeti emlék s a mi megmaradt, mint pl. a budavári Mátyás-templom vagy a belvárosi plébánia-templom, annak is csak egyes, kívülről többnyire meg sem különböztethető részletei a régiek még, többi részük jóval újabb, vagy egészen új átalakítás. A mi egykor volt, azt elpusztította a török uralom, a pesti oldalon pedig nem is volt sok olyan, a mit érdemes lett volna az utókor számára megőrizni.

Valamivel több volt — de szintén csak volt — a törökök kiüzetése utáni korból való nagyobb s díszesebb épület. Főleg Mária Terézia korától kezdve mutatkozott erősebb lendület az építkezés terén nálunk is; az akkori barokk ízlésnek számos többé-kevésbbé becses emléke maradt meg az újabb időkig. De ma már ezek közül is kevés van meg; legnagyobb részük áldozatául esett azoknak a nagy városrendezéseknek, melyek az utolsó évtizedekben a fővárosban végbementek. Különösen két városrendezési munkálat járt érdekesebb régi épületek tömeges lerombolásával: a Lipótvárosban az Új-épület lerombolása, a Belvárosban pedig a kilenczvenes években, közvetlenül az ezredévi ünnepélyek előtt végrehajtott nagy szabályozás, mely Pest e legrégibb és legrégiesebb városrészének egészen új, modern szinezetet adott. Ezek a részek annyira megváltoztak, hogy a ki tíz év óta nem járt arra, azt legfeljebb ha az utczanevek figyelmeztetik az egykor oly ismerős helyekre, egyébként nem maradt rajtuk kő kövön. Sőt nemcsak épületek tűntek el, hanem egész utczák és terek is.

A Belvárosban lerombolt régi épületek közül néhányért kár, mert itt folyt le száz év előtt Pest városának úgyszólván egész élete, itt laktak nevezetes politikusaink, íróink a nagy nemzeti újjászületés korában s néhány főúri palota vagy középület is volt itt, melyek díszesebb építkezési módjuknál fogva is érdekes emlékei voltak szépapáink és nagyapáink korának. A Ferenczieк-tere s a Duna közt levő része a Belvárosnak úgyszólván semmit sem őrzött meg a régi épületekből.

A *Ferenczieк-terén,* a hol ma a király bérháza s az ú. n. Király-bazár hasonlóan óriási épülete áll, két régi nevezetes barokk épülete volt a fővárosnak: az előbbinek helyén, a Kigyó-tér és a Kuria-utcza közt a régi Kuria épülete, az utóbbién a Kalap-utcza (ma Irányi-utcza) sarkán az egykori báró Podmaniczky-ház, a melyben s a mellette levő házban később az Athenæum részvénytársaság helyiségei voltak. Ez utóbbi épület barokk-ízléssel diszített oszlopos kapuja fölött ott volt az utolsó időkig a báró Podmaniczky-család czímere; különben is díszesebb volt a régi Kuria épületénél, a mely bizony sivár, barátságtalan külsejű nagy, sötét alkotmány volt.

Még előbb esett az idők haladásának áldozatául a régi pestiek előtt szintén jól ismert *Grassalkovics-palota,* mely a mai Kossuth Lajos-utcza 4. számú ház helyén állott s egyik jellemző képviselője volt a Mária Terézia korában divott építkezésnek, a mint hogy a Grassalkovics-család tagjai által Magyarországban több helyütt (Gödöllőn, Pozsonyban stb.) emelt paloták mind az akkori bécsi ízlés ismertető jeleit viselik magukon. A pesti Grassalkovics-palotának különösen szép kiképzésű kapuja, melynek két alacsony oszlopán egy-egy hatalmas izomzatu férfi-alak tartotta az erkélyt, volt figyelemre méltó. Egykor a herczegi család pesti lakóhelye volt, később fő-postának, majd ismét utóbb rendőr főkapitányságnak használták. Lerombolása után a négy emeletes Dréher-palotát építették helyébe, a melynek homlokzatát a Kossuth Lajos-utcza kiszélesítésekor le kellett rombolni. Ma egy biztosító-társaságé az újon átalakított nagy épület. Megvan még a Belváros régi részei közül, bár nagyon megváltozott állapotban, a *Városház-tér*; a régi városháza, melyről nevét kapta, eltünt déli oldaláról, helyében szabad tér van, mely az új Erzsébet-híd előtti térbe nyúlik bele. A Városház-tér régebben, a vásárcsarnokok építése előtt, nyilt piacz volt s különösen a karácsony előtti hetekben folyt benne élénk élet, mert ez volt főpiacza a karácsonyfáknak, melyekből egész erdő keletkezett ott évről-évre deczember második felében. Most már ez a karácsonyfa-vásár sem ott van, hanem a központi városháza előtt, a Ferencz József-hídhoz vezető Vámház-téren.

A régi Pestnek egyik híres mulatóhelye volt a *Beleznay-kert.* A Kerepesi-uton állt, a mai Esterházy-utcza (akkor öt pacsirta-utcza) sarkán. Eredetileg a Beleznay-családnak volt a lakóháza, később azonban korcsmát nyitottak benne, a mely, mivel elég terjedelmes kert vette körül, nyáron is nagyon népszerű volt, annál is inkább, mivel időnkint magyar daltársulatok előadásai is fűszerezték a mulatságot. Később már erős hanyatlásnak indult, majd mint korcsma meg is szünt s egy sörgyárnak lett a raktára. Végül az állam vette meg és parczelláztatta. A régi telek kerepesi-úti részén ma két nagy bérház van, Esterházy-utczai oldalán pedig a műegyetemi épületek egy része áll.

Budapest történetében a legnevezetesebb építkezések egyike volt, mintegy kezdete a magyar főváros modern átalakulásának, a *Lánczhíd* építése. A Lánczhíd pesti fejének záróágjában az első czölöpöt 1840. julius 29-ikén, az utolsót pedig 1841. deczember 30-ikán verték le. Az építésnek ezt az állapotát ábrázolja *Barabás* Miklósnak az 1841-iki év telén készült festménye, a melynek érdekességét nagyban emeli az is, hogy a budai vár is jól látható rajta, a milyen akkor volt. A pesti parton ott vannak a hidfő czölöpei s a hatalmas emelő-darúk serege. A czölöpök helyét a művész külön is megjelölte egy odarajzolt keresztel.

A Ferenczieк-tere régi állapotban. — *Czerva Károlynak a fővárosi muzeumban levő vízfestménye után.*

A Kuria régi épülete a Ferenczieк terén. — *Czerva Károlynak a fővárosi muzeumban levő vízfestménye után.*

MŰMELLÉKLETEINK.

GLORIA IN EXCELSIS DEO. A budapesti lipótvárosi Szent-István templom művészi díszítésének egy részét köztudomásúlag kitünő művészünk: Benczúr Gyula végezte. Tőle van a templom öt hatalmas mennyezetképe, melyet az eredeti színes kartonok után, a velenczei világhírű Salviati-czég munkásai állítottak elő mozaikban. Ezen mennyezetképhez készült s a fővárosi muzeumban látható eredeti kartonok közül a *Gloria in excelsis Deo* czíműt közöljük színes másolatban, hogy Benczúr nagy alkotásáról minden tekintetben fogalmat szerezhessen magának az érdeklődő. Ezen megragadó mennyezetkép: Gloria in excelsis Deo (Dicsőség Istennek a magasságban), a mű ama részét ábrázolja, midőn az ének és zene harsogva szólalnak meg s hirdetik a legnagyobb dicsőséget. A művész bájos csoportozata költői emelkedettséggel mutatja be ezt a lélekemelő mozzanatot. Szabatos rajz, bámulatosan könnyed csoportosítás s a színek jóleső harmóniája egyesülnek, hogy ennek a kompozicziónak vallásos lendületet és bensőséget kölcsönözzenek.

A MURÁNYI VÉNUS. Szécsi Máriának, a világszép magyar asszonynak alakja elevenedik meg Székely Bertalan legujabb festményén, melyet a művész 1864-ben kezdett festeni, de teljesen csak most fejezett be. Közben a kép ki volt állítva az 1878-iki párisi világkiállításon, a hol a művész többi festményével együtt a legnagyobb becsületet szerezte megalkotójának. Budapesten még nem volt kiállítva, a magyar közönség előtt teljesen ismeretlen nagy festőművészünknek ez az alkotása, s így itt közölt színnyomatu másolata fokozott érdekességet nyer azáltal is, hogy évek hosszu sora óta ez Székelynek első képe, mely a nyilvánosság elé kerül. Pedig Székely Bertalan most is sokat dolgozik s alkot a maga gyönyörűségére, a magyar művészet dicsőségére. De kerüli a műkiállítások zaját.

A *Murányi Vénus* azzal a nagy elmélyedéssel készült, a mely Székely egész munkásságát jellemzi anélkül, hogy a művészi hatás frisseségét, közvetetlenségét károsítaná. Alkalmat erre a festményre Gyöngyössy István XVIII. századbeli hősköltemènye, a «Márssal társalkodó Murányi Vénus» adott, mely után tudvalevőleg nagy költőink, Arany, Petőfi és Tompa is feldolgozták költői elbeszélésekben Szécsi Máriának, Murány vára szép és harczias urasszonyának s az ostromló Wesselényi Ferenczneк regényes szerelmi történetét. Székely Bertalan azt a jelenetet tünteti föl festményén, mikor Szécsi Mária megkapja Wesselényi szerelmes levelét s férfiaskodó amazon lelkén urrá lesz a szerelem, föltámasztva benne újra az elszunnyadt nőiességet. Mécsessel világított félhomályos szobájában elmélázva ül a pánczélinges szép asszony. A testet még födi a nőietlen harczos vértezet, de a szerelmes levelet tartó kezéről már lehullott a vért, megmutatva a kar s a kéz nőies lágy formáját. Szende a szabályos szép arcz kifejezése is, s az egész alak a férfias fegyverzettség s a nőies ellágyulás érdekes ellentétét mutatja. A háttérből előlebbenő incselkedő kis Ámor nyílvesszővel megoldja a vértek szíjjazatát, a pánczéling lecsúszik a szép vállakról, szimbolikusan jelezve, hogy a szerelem visszatérítette az amazont női hivatásához. A kép igazi mesterműve Székely Bertalannak, a kompozició nagy mesterének, a kinek a Murányi Vénus alakja pompás alkalom volt rendkívüli tudása, költői és festői alakító ereje, képzelete érvényesítésére.

AMOR ÉS PSYCHE. Lotz Károly, a nemrég elhunyt érdemes mester a műalkotás számos terén aratott sikereket, de voltaképen csak akkor érezte magát elemében, ha fantáziáját szárnyára eresztve, a régiek mythikus világában kalandozhatott. Tartalmasak és értékesek a Nemzeti Muzeumban, a Magyar Tudományos Akadémiában látható történeti freskóképei; alkotó tehetsége azonban mindezekben nem éri el azt a derűs magaslatot, melyre a m. kir. Operaház mennyezetképén emelkedett. Itt a régiek regevilágába élte bele magát s fantáziája egymás után teremtette meg a bájosabbnál-bájosabb csoportozatokat, a szivet-lelket elbűvölő vídám jeleneteket. E nagy alkotás létesítése közben fogamzhatott meg a művész lelkében *Amor és Psyche* czímű képének gondolata is, melyet később önállóan is megfestett. Egyike ez Lotz Károly legbájosabb kompoziczióinak s mint ilyen, méltán szerepel a *Modern Festők* gyüjteményében, melynek feladata az újabb képirók kiválóbb alkotásait színes másolatokban bemutatni. A festmény eredetije különben Korányi Frigyes egyetemi tanár gyüjteményét gazdagítja.

BEFORDULTAM A KONYHÁRA. Pályája kezdetén Munkácsy Mihály is nagy szeretettel olvasta a magyar költőket, különösen pedig Petőfit, kinek egyéniségéből ő benne is föltalálható volt sok érdekes és értékes vonás. Szerette különösen Petőfinek szenvedélyesebb költeményeit és példalait, mely utóbbiak gyakran jó témákul is szolgálnak azon genrefestőknek, kik át tudják érezni és méltatni a magyar népéletet. Munkácsyt is több megragadta ezek közül; így a *Befordultam a konyhára* czímű kedélyes dal. A kép egyszerű paraszt-konyhát ábrázol, nyitott tűzhelylyel. Az ajtónál csinos parasztleány foglalatoskodik az ebéd elkészítésével, a ropogó tűznél pedig a legényt láljuk, ki parazsat tesz makra-pipájába. De mind a két foglalkozás csak mellékes lehet; mert a suhancz nem a tüzet éleszti, hanem a leány felé fordul, ez pedig szelíd kaczérkodással a legényen felejti tekintetét, minek következtében aztán nem a tálba önti a vizet, a hová öntenie kellene, hanem a tál mellé. Az életből ellesett jelenet kitünően adja vissza két fiatal lélek zavarát s hogy a kép minden tekintetben jellegzetes legyen, oda festette a művész a tűzhely mellé a komondort is, a mint az vizsga tekintettel a készülő ebéd felől igyekszik tájékozódást szerezni. A jellegzetes képet *«A magyar képírás úttörőt»* czímű nagy munkából közöljük.

Minden jog fentartva.

TARTALOM.

SZÖVEG.

A Boldogasszony fátyola. Legenda. Irta Pekár Gyula.
Ágnes dalol. Költemény. Irta Radó Antal.
Az ördöngős pipa. Régi krónika. Irta Mikszáth Kálmán.
Őszi rózsa. Elbeszélés. Irta Berczik Árpád.
A Kárpátok. — Szinjáték a Tátra alatt. Költemények. Irta Lévay József.
A kő. Emlékezés a múlt nyárra. Költemény. Irta Zempléni Árpád.
Kajdacsi Antal. Elbeszélés. Irta Baksay Sándor.
Egy eljegyzési hírre. Költemény. Irta Szabolcska Mihály.
Magyar testőrség. Irta Marczali Henrik.
Csácsá. Elbeszélés. Irta Kisbán Miklós.
A fecskefészek. Irta Herman Ottó.
Karácsony este. Költemény. Irta Lampérth Géza.
Fehér fagyöngy, piros magyal. Irta Gineverné Győry Ilona.
Esti hangok. — Falu és város. Költemények. Lecky Vilmos Eduárd után fordította Szász Károly.
Apoldyné. Elbeszélés. Irta Gyarmathy Zsigáné.
Kalotaszegi képeinkhez.
Szent Imre. Hegedüs László festményéhez.
A khinaiak és a japánok művészetéről. Irta Cholnoky Jenő.
A közös porta. Költői elbeszélés. Irta Kampis János.
Labanczország. Énekli egy XVIII. századbeli kurucz dalnok. Költemény. Irta Endrődi Sándor.
Karácsony előtt. Költemény. Irta Sajó Sándor.
Képek a régi Budapestről.
Műmellékleteink.

KÉPEK.

Karácsony. A boriték czímképe. R. Hirsch Nelli festménye.
Szent Imre. Hegedüs László festménye.
Pekár Gyula «A Boldogasszony fátyola» czímű legendájához öt rajz Pataky László-tól.
Mikszáth Kálmán «Az ördöngős pipa» czímű elbeszéléséhez két rajz Linek Lajos-tól.
Berczik Árpád «Őszi rózsa» czímű elbeszéléséhez két rajz Richter Aurél-tól.
Lévay József «A Kárpátok» czímű költeményéhez rajz Háry Gyula-tól.
Baksay Sándor «Kajdacsi Antal» czímű elbeszéléséhez két rajz Linek Lajos-tól.
Édes anya (hat kép).
Kisbán Miklós «Csácsá» czímű elbeszéléséhez.
Házi hangverseny (három szines kép).
Herman Ottó «A fecskefészek» czímű közleményéhez rajz.
Lampérth Géza «Karácsony este» czímű költeményéhez (két kép).
Mária a gyermek Jézussal (szines kép).
A gyermek Jézus imádása (szines kép).
Gyarmathy Zsigáné «Apoldyné» czímű elbeszéléséhez két rajz Török Jenő-től.
Képek a kalotaszegi nép életéből. Tizennégy kép König György amateur fölvételei után.
Cholnoky Jenő «A khinaiak és japánok művészetéről» czímű közleményéhez hat kép.
Kampis János «A közös porta» czímű költeményéhez három rajz Rakssányi Dezső-től.
Képek a régi Budapestről. Hat kép Barabás Miklós-nak, Dörre Tivadar-nak és Cserna Károly-nak a fővárosi múzeumban levő festményei után.

SZINES KÉPMELLÉKLETEINK.

Gloria in excelsis Deo. Benczúr Gyula festménye.
A Murányi Vénus. Székely Bertalan festménye.
Amor és Psyche. Lotz Károly festménye.
Befordúltam a konyhára. Munkácsy Mihály festménye.

Az összes képekhez szükséges fölvételek és lemezek a Franklin-Társulat chromo-photographikai osztályában készültek.

Szerkesztette:
NAGY MIKLÓS.

Minden jog fentartva.

VASÁRNAPI UJSÁG

SZÉPIRODALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ KÉPES HETILAP.

Szerkeszti: NAGY MIKLÓS. **52. évfolyam.** Főmunkatárs: MIKSZÁTH KÁLMÁN.

A *«Vasárnapi Ujság»* a jövő 1905. évvel 52-ik évfolyamába lép.

Alapitásakor czélul tűzte ki, hogy a nemzeti érzést ápolja, az irodalom fellrágzását munkálja, az ismereteket terjeszsze. Megindulása óta hatalmasan fellendült a magyar közélet, nagyot fejlődött az irodalom, minden téren gyorsan haladt előre a művelődés. Az általános haladással lépést tartva haladt, fejlődött a *«Vasárnapi Ujság»*, nemcsak *belső tartalmára*, hanem *külső diszére* és *terjedelmére* nézve is, mig elérte *mai nagy terjedelmét s illusztrácziónak mai gazdagságát*. Egyre több és több művészi kivitelű képet közöl, s fölhasználja a sokszorosító tekhnika legújabb vívmányait, hogy a versenyt a nagy külföldi nemzetek hasonló irányú vállalataival is kiállhassa.

A *«Vasárnapi Ujság»*, a legrégibb magyar szépirodalmi és ismeretterjesztő képes hetilap, **évenként több mint 130 iven,** több mint **ezer képpel,** és **színes műmellékletekkel,** legjelesebb hazai íróink és művészeink közreműködésével jelen meg.

*

A «Vasárnapi Ujság» 1905-iki előfizetőinek **díszes kiállitásu ünnepi albumot ad ingyen,** *becses szépirodalmi és ismeretterjesztő közleményekkel, több szines képmelléklettel és számos a szövegbe nyomott képpel gazdagon illusztrálva.*

*

Mikszáth Kálmán, nagy népszerűségnek és immár világhírnek örvendő kitünő írónk mint főmunkatárs működik a «Vasárnapi Ujság» szerkesztőségében s nagybecsű *szépirodalmi közleményeit* a vele kötött egyezség értelmében kizárólag a «Vasárnapi Ujság»-ba irja.

*

A *«Vasárnapi Ujság»* mint családi lap *a női munkára és divatra* vonatkozó képeket és czikkeket is ad, s **«Regénytár»** mellékletében hetenként *a legjelesebb hazai és külföldi regényiróktól* közöl *művészi képekkel illusztrált elbeszéléseket és regényeket.*

*

A «Vasárnapi Ujság» társlapja, a most már 51-ik évfolyamába lépő **«Politikai Ujdonságok»,** melyet mint *az események hü és részrehajlatlan előadóját* valódi hézagpótlónak ismert el a magyar olvasóközönség, a hét eseményeit kellő magyarázattal ellátott gondos, tömör összeállitásban tárja az olvasó elé, úgy hogy a közönség együtt találja benne mindazt, a mi a napilapokban elszórtan jelen meg. A «Politikai Ujdonságok» előfizetői e lap mellett külön dij nélkül kapják a *«Világkrónika»* képes heti közlönyt és a *«Magyar Gazda»* czímű, havonként megjelenő gazdasági és kertészeti képes mellékiapot.

A **«Világkrónika»,** hetenként egy iven, számos képpel illusztrálva jelen meg, és az általánosabb érdekű napi események részletes magyarázatára szolgáló czikkeken kivül rendesen közöl *nagyobb elbeszéléseket, regényeket, útirajzokat,* úgyszintén *mulattató kisebb közleményeket,* stb.

Előfizetési föltételeink:

A **«Vasárnapi Ujság»** negyedévre **4** korona, félévre **8** korona, egész évre **16** korona.

A **«Vasárnapi Ujság»** a **«Világkrónika»**-val negyedévre **4** korona **80** fillér, félévre **9** korona **60** fillér, egész évre **19** korona **20** fillér.

A **«Vasárnapi Ujság»** és **«Politikai Ujdonságok»** a «Világkrónika» és a «Magyar Gazda» mellékiapokkal együtt negyedévre **6** korona, félévre **12** korona, egész évre **24** korona.

A **«Politikai Ujdonságok»** a «Világkrónika» és a «Magyar Gazda» mellékiapokkal negyedévre **2** kor. **50** fillér, félévre **5** korona, egész évre **10** korona.

Az előfizetések a **«Vasárnapi Ujság»** *kiadóhivatalába, Budapest, Egyetem-utcza 4 sz.* küldendők.

Külföldi előfizetésekhez kérjük a postailag meghatározott viteldijat csatolni.

Mutatványszámokat levelezőlapon kifejezett kivánatra bárkinek készséggel küld a kiadóhivatal:

a Franklin-Társulat hirlapkiadó-hivatala
Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

1897 évi fénykép után.

Keller Helén és Miss Sullivan.

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta és előszóval ellátta dr. Boros György.*

ELŐSZÓ.

Az 1900. év junius havában Meadville városban (Éjszak-Amerika, Pennsylvania állam) időztem egy hétig, mialatt az a szerencse ért, hogy az ottani theologiai intézet évzáró ünnepélyén a papságra kilépő két férfi és egy nő ifjú pap-hoz, mint unitárius lelkész, én tarthattam a kibocsátó beszédet. Ennek emlékére a helybeli lelkésztől emlékül kaptam egy nagybecsü könyvet: Keller Helén siket-néma-vak leány életrajzát.

Lelkész barátom elragadtatással beszélt erről a csoda-gyermekről, a ki a három legfőbb érzék nélkül is tudományos képzettséget tudott szerezni. Azonnal fölébredt bennem a vágy, hogy láthassam és beszéljek vele; de az óriás távolság miatt lehetetlen volt megvalósítnom tervemet. Azóta többször olvastam tőle és róla. Végül pedig a mult év nyarán Hale Edvard E., az Egyesült-Államoknak egyik legkitünőbb emberbarát-prófétája megküldötte nekem Keller Helénnek önmaga által irt életrajzát.

Mohó kiváncsisággal fogtam a néma gyermek beszéde olvasásához. S annyira elragadott, olyan izgalomban tartott mindvégig, mint a legremekebb regény. Megvallom, nem is emlékszem, hogy regény valaha annyira lekötött volna. Családom tagjai észrevették rendkivüli érdeklődésemet és kivánták tudni, mit olvasok. Hosszú részleteket fölolvastam, de félbe kellett szakítnom, mert a kisebb gyermekek éjjelnappal folyvást a kis siket-néma-vak leánynyal foglalkoztak. Egy-egy jeles sikere fölött megeredtek az öröm könnyei, máskor a bánaté szomorú sorsa fölött. Bizony magam is ilyenformán voltam vele.

Midőn azonban az ő és tanitói egész munkáját megismertem, többé már nem az érzékenység, hanem a bámulat tartott elfoglalva s kerestem az alkalmat, hogy nyilvánosság elébe hozhassam, mert erősen hiszem, hogy ez a könyv nemcsak azért lesz becses, mivel az életrajz-irodalomban páratlan, hanem azért is, mivel pedagogiai értéke megbecsülhetetlen.

A népiskolai- s még a felsőbb oktatás is nagyon sokat küzködik a gyönge fölfogású gyermekekkel. A nélkül, hogy e gyermekek hiányos érzéküek volnának, százával meg ezerével maradnak a nem-látás és nem-hallás szomorúan sötét világában.

Ám, ha egy olyan gyermeket, a kinek három legfőbb érzéke teljesen el volt veszve, s a kinek látása és hallása soha vissza nem tért, be lehetett juttatni a tudás és hivés óriás birodalmába, — mennyivel inkább lehetne azokat, a kiknek ép érzékök van!

Keller Helén önéletrajza a szülőket és tanitókat meg fogja győzni a nevelés határtalan lehetőségeiről. Föl fogja lelkesitni a kitartó munkára, mert átlátják, hogy a leggyöngébb tehetséggel is sikert lehet elérni. Az olvasó pedig meg fog győződni arról, a mit Keller Helénről Mark Twain mondott: «a tizenkilenczedik század két legérdekesebb egyénisége Napoleon és Keller Helén volt». De senki sem fog kételkedni a felől sem, hogy a tizenkilenczedik században egy tanító sem ért el nagyobb sikert, mint Sullivan kisasszony, a Keller Helén tanitója.

A magyar olvasó közönség kedvéért jónak látok előrebocsátani egy pár vonást abból a jellemrajzból, a melyet Miss Sullivan irt kedves tanitványáról.

Keller Helén a világ bámulatát, — irja Miss Sullivan, — kiérdemelte azzal, a mit meg tudott valósitni. Helén erős és nagy növésü leány s mindig jó egészségnek örvendett. Sokan nagyon idegesnek gondolják, mivel a rendes embereknél jóval többet mozgatja kezét. Ennek azonban az a magyarázata, hogy ő mindig a kezét használta gondolatai közlésére. Minden vak ember gesztikulálni szokott s egykor azt hitték a vakok nevelői, hogy a rendszeres kézlejtéssel lehet legjobban közlekedni velök.

Midőn Helén beszél, arcza átszellemül s minden gondolatát kifejezi. Ha bizalmas barátjával beszélget, kezét hirtelen ráteszi barátja arczára, hogy «lássa szája mozdulatait». Ezen a módon Helén jól megérti azokat a félig kimondott gondolatokat, a melyeket mi a hanghordozással, vagy a szemjátékkal szoktunk kipótolni.

Helén bámulatosan jól meg tudja tartani emlékében az embereket. Fölismeri a kézfogást, melyben egyszer volt része, visszaemlékezik a kéz mozdulatára, alakjára, izomzatára.

Keller Helénnek legérdekesebb jellemvonása a humor. Nagyon ügyesen tudja használni a szavakat s pompásan játszik velök.

Egyszer valaki azt kérdezte tőle, szeret-e tanulni?

— Igen, de szeretek én játszani is, s némelykor úgy érzem, mintha valami symphonia volnék, melybe a zenedarabok vannak zárva.

Helén tiz éves korában elhatározta, hogy megtanul beszélni, s a tanitójának nem hagyott nyugtot mindaddig, mig csak nem adott neki leczkét a beszédből. Miss Sullivan nem akart ugyan belefogni ebbe a kisérletbe, mert félt, hogy kedves tanitványát nagy csalódás éri, de végre is a kis leány győzött.

Hasonló bátor elhatározással vivta ki, hogy nyilvános intézetbe vigyék a felsőbb tanulmányok végzése végett. Fölvételi vizsgálatot kellett tennie s midőn letette a Radcliff-Collegeban, az intézet dékánja s mások ajánlották, hogy ne folytassa tanulmányait. Egy évig várt, de nem nyugodott meg, mig föl nem vették.

Egész életében azzal törte magát, hogy ő is megtehessen mindent, a mit mások megtettek és épen olyan jól. Tökéletes sikert ért el. Ezen az alapon szépen kimivelte tehetségeit, s hogy mások le ne győzhessék, kifejlesztette bátorságát. A hova más el tud menni, oda elmegy ő is!

Ha az emberek próbára akarják tenni, bátran nekimegy a dolognak, s merész elszántsággal addig küzd, a mig czélt ér. Szeret belevegyülni a társaságba. Ha valaki, a kihez hozzáér, nevet, ő is elkezd nevetni, épen mintha hallaná. Ha másokat föllelkesít a zene, az ő arcza is kiderül. Különösen Miss Sullivant oly tökéletesen érti, hogy a mozdulataira is tud felelni, még ha nem volt is tudtára adva a kézre betüzés által.

A zenét is élvezi, mert szereti és mert bele tud merülni a szellemébe. A zene rá nézve alig lehet több idegverésnél és tapintásnál. Nem tud énekelni, sem zongorázni, habár gyerekkori hajlamai arra mutattak, hogy gépiesen meg tudná tanulni. Mind a mellett a zenét nagyon élvezi, mivel a hangot a légrezgés következtében megérzi. A zene rhythmusát jó részt bizonynyal a szilárd tárgyak rez-

* Dr. Boros György értesitette Keller Helént, hogy önéletirását szándékozik átdolgozni a magyar olvasó közönség részére. A levelet dr. Hale Edward E. útján küldötte el s az alábbi érdekes választ is ezen az úton kapta:

Kedves dr. Hale úr! Tanitómmal együtt épen New-Yorkba készültünk, midőn levele megérkezett. Mióta visszajöttünk, az elmaradt dolgaimat hoztam rendbe, s ez megmagyarázza, miért nem válaszoltam előbb.

Nagyon fogok örvendeni s tehát készséggel beleegyezem, hogy az ön magyar barátja lefordítsa életem történetét. De a könyvért semmi jutalomra nem számítok. Nekem minden fizetésnél többet ér az a szivélyes mód, melylyel az én történetemről az ön barátja ir, s az a gondolat, hogy véleményök szerint valami jó hatása lesz annak másokra is. Kérem, fejezze ki szives köszönetemet az ön magyar barátainak.

Engemet az osztrák-magyar kérdés *nagyon* érdekel. Ezt a kérdést két év óta tanulmányozzuk s ki kell jelentenem, hogy én határozottan Magyarországgal rokonszenvezem. Remélem, hogy Magyarország egykor ki fogja vívni függetlenségét s a művelődés terén ki fogja állani a versenyt Európa többi országaival. Szeretettel unokahúga

Keller Helén.

géséből ismerte meg, igy például a szoba padlója s főleg a zongora fája, melyre rá szokta tenni kezét, nagy szolgálatot tesznek neki. Az énekesnek torkára teszi a kezét, hogy érezze az idegrezgést és mozgást, s ezt teljesen élvezi. De hogy mégis valóban milyen lehet az érzése, senki sem tudja.

Miss Sulivan nem engedte meg, hogy csupán a könyvekre szorítkozzék tanítványa, hanem bevitte a társaságokba. Így elérte azt, hogy mindenki a legszebb és legjobb gondolatát közölte tanítványával. Ha szomszédja félbehagyta a kezébe betüzést, Helén azonnal kérdőre vonta: miről beszélnek? Ily módon csaknem állandóan tájékozva van a dolgok folyásáról. Ügyesen el tud beszélgetni az apróbb dolgokról és életviszontagságokról.

Ismeretei nagy részét közvetlenül maga szerzi. Ha valahol sétál, gyakran megáll, ha valami illatot érez, utána nyúl a növénynek, megérinti levelét, virágát, szárát s tisztába jő vele, épen mint az ép érzékű emberek.

Miss Sulivan mindig vele van, s ha valamely természeti jelenséggel akarja megismertetni, kiválasztja a legérdekesebb és legkönnyebben megérthető dolgokat s igyekszik megmagyarázni neki a főbb vonásokat. Ha olyan társa van, a ki nem ad megfelelő felvilágosítást, Helén kérdéseket tesz s mindaddig folytatja, a mig egészen tisztába jő vele.

Rendesen elbeszéli, mit tapasztalt. Irásból és tanításból szerzett tudása a tapaszlaltakkal kiegészítve általában nagyon hű, de néha meglep, mennyire tájékozatlan.

Tudása és ismerete legnagyobb részét tapasztalatból szerzi. De minden dologba nincsen beavatva. A pénznemeket a sulyukról és alakjukról megismeri ugyan, de nagyon lassan.

A szobrokat szereti tanulmányozni, s meg tudja mondani főbb jellemvonásaikat. A nagyobb szobroknak fölismeri eszthetikai értékét, sőt azt hiszi, hogy ő tökéletesebben fölfogja a szobor méreteit, mint más emberek. Egy szobor-csarnokban tanulmányozta a szobrokat. Egyszer egy csoport táncoló leány relief-szobrát vizsgálta s azt kérdezte: hol vannak az énekesek? Mikor az énekesekre ráakadt és ujjával végig nézte őket, egyiknek a száját becsukva találván, megjegyezte: egyik hallgat.

A mindennapi élet némely dolgaiban rendkívül ügyes, de kézi ügyessége csak az irógép kezelésénél föltünő. A kéznyelv olvasásában nagyon gyors és pontos. Miss Sullivan segitségével végig tud hallgatni egy rendes és kellően lassú előadást, miután Miss Sullivan elég gyorsan tudja betüzni a kezére. De Miss Keller nem a betüket, hanem a szavakat s a gondolatokat figyeli.

Az irógépet kitünően tudja kezelni, de nem sebesen. A kéziratában Miss Sullivan alig talál hibát.

A vakok intézetei ma már gazdagon el vannak látva domború betüvel nyomtatott könyvekkel. A vakok számára használatban levő angol, amerikai és newyork-i irásmódokat egyformán ismeri.

Miss Kellernek van egy Braille (pontozó) gépe, melylyel a vakokkal levelez.

Szóval Miss Keller föl van szerelve az életre mindennel, a mi azt rá nézve kellemessé és hasznossá teheti, s elérte, hogy sok tekintetben egyenlő lett az ép érzékü emberekkel. Mégis az ő világa nem épen olyan, mint a mienk, hanem valamivel tisztább és eszményibb, mivel a selejtes és szennyes dolgoktól megkiméltéle lelkét.

Önéletirása sok, nagyon sok dolgot, nyilt őszinteséggel föltár a világ előtt. De még mindig nincs megoldva sok kérdés, a mi az ő életét és nevelését illetőleg lépten-nyomon előnkbe áll. Erről tanítója és tanárai beszámolnak ugyanebben e könyvben, de mi ezúttal csak az életrajz mellett maradunk, a mely magában véve is igen érdekes.

Keller Helén hét éves korában.

Keller Helén önéletirását itt közlöm:

I.

Félve kezdek életem megirásához. Babonás aggódás fog el, hogy vajjon fölemeljem-e azt a fátyolt, mely gyermekkoromat ködhomályval vonja be.

Az önéletrajz megirása nehéz föladat. Ha első benyomásaimat akarom rendbe hozni, úgy találom, hogy megtörtént és képzelt dolgok innen a jelenből a multon keresztül szemlélve egyformáknak látszanak.

A gyermekkori tapasztalatokat a nő képzelődése szinezi be.

Egy-egy emlék élénken megmaradt a legelső évekből, de «a többit a fogház árnya borítja». Aztán a gyermekkor örömei és bánatai jórészt elvesztették egykori élénkségüket.

Neveltetésem sok eseménye, a mi akkor oly nagyon fontos volt, az újabb ismeretek izgalmai közben feledésbe ment. Azért, hogy unalmas ne legyen e kis munka, csak azokat az eseményeket irom le, egy-egy részben, a melyek előttem legérdekesebbek és legfontosabbak.

1880 junius 27-én születtem Tuscumbia kis városban éjszaki Alabama államban, Éjszak-Amerikában.

Családunk atyai ágon *Keller* Gáspártól származott Svájcból, a ki Marylandban telepedett le. Furcsa összetalálkozása a dolgoknak, hogy egyik svájczi ősöm Zürichben a siketek első tanitója volt s könyvet irt nevelésükről.

Nagyatyám (Keller Gáspár fia) Alabamában nagy terület földet «foglalt el» s ott meg is telepedett. Egyszer egy évben el szokott volt menni lóháton Tuscumbiából Filadelfiába, hogy bevásárlásokat tegyen az ültetvénye számára. A nagynéném birtokában sok családi érdekü levele van meg, melyekben kedves és élénk tudósításokat ad útjairól.

Nagyanyám *Moore* Alexandernek, Lafayette egyik hadsegédének volt a leánya és *Spotswood* Alexandernek Virginia egyik első kormányzójának unokája. Nagyanyám dédunokája volt *Lee* Róbertnek, a déli államok fővezérének.

Atyám, *Keller* Artur, százados volt a szövetséges hadseregben; anyám, *Adams* Katalin, második felesége volt és sokkal fiatalabb. Anyám nagyatyja, *Adams* Benjámin *Goodhue* E. Zsuzsánnát vette feleségül s sok éven át Newburyban, Massachusets államban laktak. Fia, *Ádám*, Massachusets államban, Károly Newburyportban született és Arkansas államba, Helenába költözött. A polgárháborúban a déliekkel harczolt s brigád-tábornok lett. *Everett* Helén Lucyt vette nőül, a ki az Everettek: *Edvard* és *Everett* Edvard Hale családjához tartozott. A háború után Memphisbe, Tennessee államba költöztek.

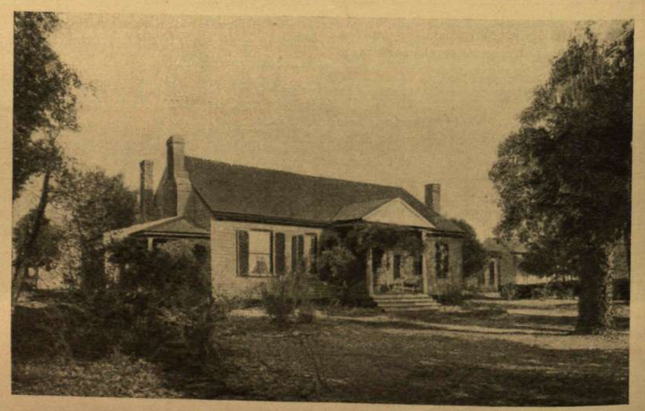
Mielőtt az a betegség ért, a mely látásomtól és hallásomtól megfosztott, egy olyan kis lakásban laktunk, a milyet ma is sokat lehet látni délen, a mely egy nagyobb s egy kisebb szobából állott külön fedél alatt a nagy ház mellett. A kisebb szobában a szolga lakott.

Atyám a polgárháború után egy ilyen házat épitett, s miután anyámmal összekeltek, ebbe költöztek. A házat teljesen elborította a kúszórózsa és a jóillatú szulákvirág. A kertfelől nézve olyannak látszott, mint egy lugas. A kicsi tornácz-ajtót elfedte egy sárga rózsabokor, a kis madarak és méhek kedvencz tanyája.

A Keller-ház, a család lakhelye, néhány lépésre volt a mi kis rózsa-lugasunktól. «Repkényes»-nek nevezték, mivel a házat s a körülte levő fákat, kerítéseket szép angol repkény borította be. Ennek régi divatú kertje volt az én gyermekségem paradicsoma.

Még mielőtt a tanitóm eljött volna házunkhoz, én az élőkerités mellett tapogatózva, végig jártam a kerten oda, honnan a viola és liliomillat jött s ott az első nyilást fölkerestem. Ide szoktam félrehúzódni akkor is, ha fölindulás után le akartam csillapulni. Itt szoktam lehűteni fölhevült arczomat a hüvös levelek között, vagy a füben.

Milyen öröm volt elrejtőzni ebben a virágos kertben vagy járkálni boldogan egyik helyről a másikra, mig fölfedezhettem egy-egy kúszót a leveléről és virágáról s ebből megtudtam, hogy a kert végében levő roskatag virágház mellett vagyok. Volt itt illatos clematis, hervadó jessamin s valami ritka illatos virág, a melyet pillangószárnynak neveztek. De a rózsák sokkal kedvesebbek voltak mindezeknél. Az éjszaki virágházakban soha sem találtam olyan szivet elragadó rózsákat, a milyenek déli otthonunk kúszó rózsái voltak. Hosszú nyalábokban csüngtek alá a tornáczról s megtöltötték a levegőt minden földi szagtól mentes, tiszta illattal. Reggel, midőn harmatban úsztak, oly finom, oly tiszta volt tapintásuk, hogy én önkéntelenül azt gondoltam, a paradicsom-kert liliomai is ilyenek lehettek. (Folytatása következik.)

«Ivy Green», a Keller-család lakhelye.

MEGHÓDOLÁS.

Elbeszélés.

Irta Julien Gordon. — Angolból fordította S. A.

I.

Mikor Trevor asszony meghalt, általános lett a fejek csóválása. Azt suttogták-búgták, hogy özvegygyé vált férje most már okvetlenül el fog zülleni. Hogy ez az elzüllés micsoda kicsapongásokban fog nyilvánulni, azt nem mondta meg senki.

Az «elzüllés» olyan szó, melyet nagyon könnyen kimondanak akárkiről. Megdöbbentő és határozott. Kétségtelen, hogy Trevor úr alkalmas czéltáblája volt a rágalomnak. Hogy miért alkalmas, azt nehéz volna eldönteni; lehet, hogy csak azért, mert olyan vig természetű ember volt.

Az a bélyeg azonban, melylyel az idősebbik Trevor tisztes hírnevét megbélyegezték (t. i. ifjabb Trevor is volt, egy csinos hölgy férje), homályos és határozatlan maradt. Tettek egy s más megjegyzéseket olykor az erkölcseire, mint a hogy ez elkerülhetetlen olyan embernél, a ki szerencsés üzleteket csinált s a ki ezzel vetélytársakra s irigyekre tett szert. Az ilyen hirek azonban rendszerint hamar elhallgattak. Mint minden gazdag embert, őt is gyanúsították bizonyos gyöngeségekkel és bolondságokkal, a melyek talán tényeken alapultak, talán nem, de a feleségét, úgy látszott, nem igen háborgatták. Eszes és igen művelt nő volt, mig a férje csak ügyes. Házas életük első éveitől kezdve az asszony gyámkodó engedékenységgel bánt vele, mint a hogy egy gyermekkel vagy egy alatta állóval szokott az ember, ügyelve azonban arra, hogy élvhajhászata ne fajuljon nagyon el. Bizonyos áhitatos tiszteletlel igyekezett eltölteni férjét önmaga iránt. Tekintélyt tartott vele szemben. Azért Trevor asszony, fenköllt eszményei ellenére, nem volt érzéketlen az anyagi előnyök iránt sem s teljesen méltányolta azokat a kellemes dolgokat, melyekhez férje révén jutott.

Voltak, a kik azt mondták, hogy Trevor elhanyagolja a feleségét. Házasságuk kezdetén azonban ez az elhanyagolás nem lehetett valami nagyon érezhető. A derék hölgy számos gyermek — fiúk és lányok — anyja lett s erre büszke is volt. Gyermekei most már mind házasok voltak.

Trevor asszony azok közé tartozott, a kik tiszteletet parancsolnak mindenkinek, csodálatot némelyeknek, szeretni azonban nem szeretik őket. Soha se hitte senki, hogy az ura valami nagyfokú gyöngédséget érez iránta. Hogy az asszony szenvedett-e e miatt, annak nem adta jelét. Büszke természeteknek a legnagyobb kín az, ha sajnálják őket. Trevor asszony büszke volt. Nem tett vallomásokat senkinek, nem panaszkodott. Ügyelt arra, hogy fiai jól elkészülve menjenek az iskolába, hogy a lányai megtanuljanak táncolni, énekelni és festeni, jól öltözzenek, tiszteletre méltó emberekkel érintkezzenek s igy elkészüljenek a társadalmi szereplésre. Ha természetes ösztöneiket elfojtotta is az önzés homokjával, ha kissé keményszivüekké és érdekhajhászókká tette is őket, legalább jó modorúak és előkelők voltak. A férjére úgy nézett, mint a természetes ember egy még meg nem szelidített maradványára s gyermekeit bizonyos leplezetlen lenézéssel töltötte el a «papa» iránt. Arra azonban gondosan vigyázott, hogy az asztala szépen legyen megterítve, hogy a barátai illendő fogadtatásban részesüljenek, hogy kellően táplálkozzék s ha beteg lett, ügyes ápolásban részesüljön. A jó hölgy pontosan eljárt a templomba és a jótékonysági összejövetelekre s jelen volt mindenütt, a hol társadalmi helyzete és vagyona megkövetelte, hogy jelen legyen. Mégis kedveskedései, ha nem voltak is kelletlenek, bizonyára nem voltak gyöngédek. Bizonyos ridegség volt a lényében.

Mikor meghalt, ez majdnem megkönnyebbülés volt. A társaság föllélekzett. Nem lehetetlen, hogy az ura is megkönnyebbültnek érezte magát.

Mattie leánya vállalta magára, hogy vigasztalni fogja apját özvegységében. Mattie tele volt hibákkal, de valahogy kikerülte a családi hibát: az önzést. Nagyon emberséges nő volt s az apját szerette.

Egy fiatal gentleman, kit Trevor úr elriasztott, mikor legifjabb és legkedvesebb leányának (a kérdéses Mattienak) udvarolni akart, egy este, nem sokkal Trevor asszony temetése után azt mondta a klubban:

— Biztos, hogy az a vén kecskebak most el fogja venni Fallon Jessiet. Nagyon udvarolt neki. Most a lány fog neki udvarolni.

Fallon Jessie oly hölgy volt, a ki egy bizonyos excentrikus táncot táncolt és még excentrikusabb dalokat énekelt bizonyos népszerű daltársulatokban. Az a hire volt, hogy csábító és eszes. Sohase pazarolta idejét a fiatal, de pénztelen fiatalokra. Egyébként pedig igen csinos nő volt.

A reá vonatkozó megjegyzés bejárta a klubbot, lejutott annak lépcsőin az utczára és berepült a nyitott ablakokon oda is, a hol tisztes úrnők szürcsölték theájukat a langyos tavasz halk szellőjében. Nőttön-nőtt, rettentő nagyra hízott, a nyelvek nem győzték eleget kerepelni:

— Borzasztó volna ez Mattienak!

Mattie szüleinél lakott. Elkényeztetett, akaratos leány volt, nem valami előnyös szerelmi házasságot kötött s czélszerűnek látta, hogy megmaradjon a szülői fészekben. A férje költő volt s a Trevor-házat egészen kellemesnek találta. Egyike volt azoknak a lényeknek, a kiket a természet egyenesen arra alkotott, hogy vők legyenek. Mikor nem irt verseket, a neje s anyósa által rábizott dolgok után lótott-futott, választ irt levelekre a ház ura helyett s mint fő-dajka szerepelt kis gyermeke mellett, ha szükség volt rá. Ebbeli példás magaviselete jutalmául pompás hálószobát és dolgozószobát kapott a harmadik emeleten, kitünően ehetett és ihatott, a mennyit akart. A költeményei állítólag eleget jövedelmeztek, hogy kifizesse belőlük a ruháját. Csak Mattie tudta, hogy ez nem volt igy. Trevor úr úgy tett, mintha ezt nem is gyanitaná. A legnagyobb ellensége sem nevezte őt soha szükmarkúnak.

Elmúlt egy év s Fallon Jessie kisasszony egy lépéssel se volt közelebb becsvágya czélpontjához: egy gazdag és elegáns férjhez. Még mindig énekelt és pirouetteket csinált, befehéritette az orrát és bepirositotta az arczát és vihogott és sikongott, a fejére állt a szinpadon. Trevor úr pedig még mindig gyászszalagot viselt a kalapján s nem vetette még le a sötétszinü nadrágot és keztyűt.

Néhány hónappal felesége halála után belépett egy csöndes kártyázó klubba, a mely mintegy öt ismerős házaspárból állott, olyan emberekből, a kiket eléggé kedvelt, de a kikkel szerencsésebb körülmények közt ritkán találkozott. Mattie meggyőzte arról, hogy illetlenség volna tizenkét hónap letelte előtt férfi lakomákra járni, «vegyes»-ekre még inkább (ez utóbbiak alatt olyan lakomákat értett, a melyeken nők is részt vesznek), hogy az operában sem szabad mutatnia magát, mig a gyász ideje el nem telik. Tehát elszánta magát, hogy hetenként egyszer kártyázni fog azokkal a csöndes barátaival, szórakozásul bánatában, a mikor elvonhatja idejét a klubtól.

A társaság tagja volt egy nyugalmazott katonatiszt nejével, egy középkorú bankár és a szeszélyes felesége (ez utóbbiak háza volt az esték szinhelye), egy hatvanöt éves ügynök negyven éves hajadon lányával, két vagy három más ráérő ember. Csupa olyan emberek, a kik nem jártak a nagyvilágba, de szemük és fülük nyitva volt, hogy érdeklődjenek iránta. Trevor úrnak nagyon örültek. Ő volt az egyetlen világfi közöttük. Az a hire volt, hogy jártas a nagyvilági dolgokban s e mellett könnyed, joviális modorú ember volt. A hire, hogy fekete bárány volt, eljutott a kártyázó társaság fülébe is és megerősítette saját tiszta lelkiismeretükön érzett megelégedésüket. Büszkék voltak rá, hogy ők is vannak oly felvilágosult emberek, hogy nem firtatják senkinek a magánügyeit mindaddig, a mig illendően viselkedik az ő körükben.

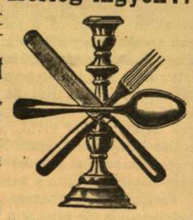
Egy valakit azonban elfelejtettünk említeni. Valakit, a ki csendesen, tolakodás nélkül suhant be minden szombaton s leült a kártyaasztalok egyikéhez. A bankár szeszélyes felesége hamarosan kicsinálta, hogy ez az asztal mindig ugyanaz legyen, a melynél Trevor úr ült. Ezt az elrendezést a negyven éves leányzó némileg helytelenitette. A háziasszony kedves nő volt, volt benne bizonyos kedves és a csinyt szerető humor. Testi bájait, melyek egykor nem megvetendők voltak, meghervasztotta ugyan az idő, humora azonban nem hagyta el. Talán ennek egy cseppje vezette mesterkedésében? Az a vendég, a kit igy Trevor úr számára biztositott vis-à-vis-ül, Gardiner Fenton asszony volt. Mindenki ismeri természetesen a Gardiner Fentonokat. Elég a név, bemutatni őket fölösleges. Fenton asszony lányai két egymásra következő saison szépségei voltak s most, hogy mind a kettő férjhez ment, még mindig uralkodó szépségek. Ha az ember az anyjuk arczába nézett, nem volt nehéz kitalálni, honnan örökölték kedvességüket. Mondom, Gardiner Fenton asszony nem szorult bemutatásra, de különösképen Trevor úr, bár lányait ismerte, ő vele magával nem találkozott soha. Ha leányai tőle örökölték is szépségüket, nem kell azt hinni, hogy Gardiner Fenton asszony élete ez időszakában is — pontosan szólva — szép volt. Nem volt az. Nem ismerte az örök ifjúság titkait s nem élt velük. Ötven éves volt s ez meg is látszott rajta. Sőt ő maga is bevallotta. Egy nap játék közben felkiáltott, hogy jövő szombaton lesz az ötvenedik születése napja s elvárja a háziasszonytól, hogy kalácscsal és ötven gyertyával fogja fogadni. Szavánál fogták s a mondott napon ötven viaszgyertya fénye üdvözölte. Trevor úr gavalléros volt s nagyszerű piros rózsabokrétát küldött, melyet ott talált a szék en. Beletemette arczát s gyönge mosolylyal viszonozta a figyelmet. Szemeik találkoztak, az asszony elpirult. Fenton Beatrix ötven éves korában úgy tudott pirulni, mint egy fiatal leány. Bizonyos dolgokban nem változott. Vannak asszonyok, a kik hetven éves korukban is megőrzik lelkük szüzieségét, mások elvesztik már tizennyolcz éves korukban. Talán ez a megmaradt ártatlanság volt az oka, hogy a fiai annyira szerették Gardiner Fenton asszonyt. Ha szent vagy Madonna lett volna, sem lehettek volna tiszteletteljesebb szeretettel iránta. Két fia volt, felnőtt mind a kettő, a kik már megtalálták az életben a maguk útját: rajtuk kívül, mint már említettük, voltak leányai is. Ő maga New-Jerseyben lakott. szép házában, a hol ősi birtoka volt s csak a vasárnapjait töltötte a városban leányainál.

Férjének huszonhárom évvel ezelőtt bekövetkezett halála óta soha sem volt bálban s nem viselt szines ruhát. Leányait egy jókedvű nénijük kisérgette mulatságokba. A menyegzőjükön nagy nehezen beleegyezett, hogy fehér és mályvaszin ruhában jelenik meg s elegancziájáról akkor sokat beszéltek. Minden esetre elragadó volt. Magas, erős termete, telt és kerek idomai voltak, de ő nem tett semmit, hogy még jobban érvényre juttassa ez előnyeit. A ruhái nem állottak valami nagyon jól, mert nem szeretett sokat járni ruhapróbára. Ezért réme is volt a szabónőknek. Rendszerint magas gallérú fekete selyem vagy bársonyruhát viselt, néha napján fehér csipkével és gyöngyökkel. Kivágott ruhát ritkán viselt s akkor is igen mérsékelten: ilyenkor látni lehetett, hogy a nyaka és keble vakító fehér, még mindig üde és telt. A torka körül nem volt meg az a sötét kör, melyet az idő szokott benne ásni: de mint mondám, nagyon kevesen láttak belőle egyebet, mint az arczát s a kezét, ez pedig finom és fehér volt. A haját régi divat szerint fésülte, szorosan lesimitva a halántékán s a feje búbján kontyba fűzve. Nagyon világos selyembarna haja még mindig dús volt. Csak néhány ősz szál volt természetes hullámai között, de néhány mégis volt. Se nem kaczérkodott ez ősz szálakkal, se nem bánkódott miattuk, alig vette őket észre. A homloka magas, észre való volt, a szeme nagy és kifejező, inkább gyöngéd és lágy, mint ragyogó. Az orra nemes, egyenes metszésü, a szája szomorú, ajkai kissé hervadtak s egyik szögletük mosolygás közben kissé felhajlott. Ezért és mély hangjának rezgése miatt, ritkán felhangzó kaczagásában volt bizonyos kifejezhetetlen megható vonás. Lágy arcza nem volt már oly kerek, mint egykor, néha egy halványpiros rózsa égett rajta, de ez is, mint mosolya, múló volt.

(Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.a.t. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.
Kufeke Gyermek-liszt
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Baros-féle
ELLA-hajnövesztőszesz
és kenőcs. *Eddig fölülmulhatatlan leghatásosabb hajápolási szerek, melyek a fejbőrt tisztítják és erősítőleg hatnak rá, megszabadítják a fejet a kellemetlen fejkorpától s megnyugtatják a fejbőrön előforduló pattanásokat, miáltal a hajhullást azonnal megszüntetik és dús hajnövést eredményeznek.* 1 üveg Ella-hajszesz 3.60, 1 tégely Ella-hajkenőcs 3.60 kor. Száraz fejbőrnél a kenőcs, zsiros fejbőrnél a szesz alkalmazandó. *Egyedüli készitő:*
Baros Gábor, Budapest, VII., Dohány-utcza 1/l.
Kozm tikai toilette-czikkek és illatszer-gyár.

Egy háztartási mérleg ingyen!!
Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáromból világhirü s kiválóságukért általánosan kedvelt
mexikói ezüstáruimat

és pedig:
6 drb mexik. ezüst asztali kést,
6 « « « evővillát.
6 « « « evőkanalat
12 « « « kávé-kanál,
6 « kiváló dessertkést.
6 « dessertvillát,
1 « *mexik. ez.* levesmerő kanál
1 « *ezüst* tejmerítő,
2 « elegáns szalon asztali gyertyatartót
46 drb összesen csak **frt 6.50**
Minden megrendelő e-cnkint jutalomképen egy **szavatosság** *mellett pontosan működő 12¾ kiló hordképességü* **háztartási mérleget** *kap teljesen* **díjtalanul.** *A mexikói ezüst egy teljesen fehér fém (bétül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért* **25 évi jótállást** *vállalok. Szétküldés a pénz előzetes beküldése esetén vagy után vétel történik az európai raktárból.* - **KANN IGNÁCZ** Bécs II., Lilienbrunng-gasse 17. 10103

Penzió a zöld Tengerparton.
Téli és nyári üdülőhely ZELENIKÁBAN, Cattaro mellett Dél-Dalmáczián. Vasuton Sarajevón, hajón Fiumén át érhető el.
Az éghajlat télen enyhébb mint Nizzában és Cannesban. Januárban virágzanak a rózsák. Februárban érnek a narancsok és czitromok. A fürdés októberben még javában folyik s igen kellemes, mert a viz sekély s a part homokos. Miután a telepet óriási erdőség veszi körül, a levegő nyáron is üde és kellemes.
Teljes ellátás (penzió) egy napra 5 korona.
☛ **Fürdő ingyen.** ☚ **Szabad vadászat és halászat. Kifogástalan konyha és kiszolgálás.** Bővebb felvilágositással készséggel szolgál a tulajdonos **Magyar Antal.**

Báli készletek, jelmezek
mindennemü farsangi virágdiszek (előirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók
SZEKULESZ R.
müvirág és disztollgyárában. Alapittatott 1860.
Budapest, IV., Károly-u. 4—5.
Menyasszonyi-koszoruk, diszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü áruk javitás végett elfogadtatnak.
☛ **Eladás nagyban és kicsinyben.** ☚
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkret. **A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.**
***1900 évi Párisi Világkiállitás:* ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10035

Legkedvesebb, legtökéletesebb arctisztitó és szépitő szerek
a KRIEGNER féle

AKÁCIA -Crême 2 kor.
-Pouder 1 «
-Szappan 1 «

Törvényesen védve. Kapható a gyógyszertárakban.
Főraktár: **Korona-gyógyszertár**
Budapest, VIII., Kálvin-tér. Postai szétküldés naponta. 10169

„ÉTVÁGY"
SZÁSZSEBESI TAKARMÁNY FÜSZER!

ELISMERT LEGJOBB TAKARMÁNY FÜSZER.
GYORSITJA A VÁGÓMARHÁK HIZÁSÁT,
HUSUKAT JAVITJA
ÉS A TEJET SZAPORITJA.
MEGRENDELESEK CZIMEZENDÖK:
MEISE LAJOS SZÁSZSEBESI VEGYÉSZETI GYÁR.
KÖZPONTI IRODÁJA BUDAPEST, VI. N. JÁNOS U. 5.

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por.
(1857 óta kereskedelmi czikk.)
Étrendi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek föloldására, valamint az általános emésztésre és igy a test táplálására és erősitésére is. Naponta kétszer használva, evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblitve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, általesti pangás stb.
Ásványviz-gyógymódnál mint elő- vagy utókura vagy egyidejüleg a gyógymóddal kitünő hatást fejt ki.
Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegygyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan **dr. Gölis-féle emésztő-por** kérendő a vétel alkalmával. 9728
Egy nagy doboz ára 2 kor. 52 fill., kis doboz 1 kor. 68 fill.
Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése
Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)
Főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. szám.

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes széklétetélt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, mintán hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, **Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

1897. évi fénykép után.
Keller Helén és Miss Sullivan.

KELLER HELÉN
SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta
dr. Boros György.

(Folytatás.)

Az én életem is csak úgy kezdődött, mint a többi kis gyermekeké. Jöttem, láttam és győztem épen úgy, mint az első gyermek szokott minden családban. Nálunk is sok szó esett a felől, hogy mi legyen a nevem. Az első gyermek nevét nem könnyű elhatározni, mert erre mindenki nagy sulyt helyez a családban. Atyám azt ajánlotta, vegyék a *Mildred Campbell* nevet, egy ősünkét, a kit ő nagyra tartott. Ez után nem vett több részt a vitatkozásban. Anyám azt kivánta, nevezzenek az ő anyja nevéről *Everett Helén*-nek. De a mikor a templomba vittek keresztelőre, atyám útközben elfeledte, mi volt a megállapodás, csak annyira emlékezett, hogy a nagyanyám nevéről volt szó, s a *Helen Adams* nevet diktálta be.

Azt hallottam, hogy a míg még pólyában voltam, kiváncsiságra és önállóságra hajlamot mutattam. A mit mástól láttam, mindazt utánozni igyekeztem. Hat hónapos koromban már ki tudtam mondani: «How d'ye» (Hogy van?) s egyszer csak azzal vontam magamra a figyelmet, hogy egészen tiszta és hangosan kezdettem mondani: «tea, tea, tea».

Még betegségem után is visszaemlékeztem egy szóra, melyet életem első hónapjaiban tanultam. Ez a szó «water», a melyet sokáig hangoztattam még azután is, hogy beszélőképességemet elveszítettem. A «wah, wah» hangot mindaddig megtartottam, a míg a szót tapintás útján meg nem tanultam.

Azt mondják, hogy épen azon a napon kezdettem járni, a melyen egy éves lettem. Anyám a fürdőből kivéve térdén tartott, midőn megpillantottam a padlón valami mozgó falevelek árnyékát. Lecsúsztam térdéről s majdnem megfutamodtam a játszó árnyék felé. Az ösztön eltűnt, én elestem és sírtam, hogy vegyen föl.

Ezek a boldog napok nem sokáig tartottak. Csak egy énekes, virágos rövid tavasz, csak egy rózsával s gyümölcscsel gazdag nyár, csak egy aranyos és bíboros ősz kedves sugarai gyönyörködtették a kis vidám gyermeket!

Azután ama szomorú emlékű februárban jött a betegség, a mely bezárta szemeimet és füleimet s ismét visszavetett az ujszülött kis gyermek öntudatlan állapotába.

Azt mondották, nagyfokú agy- és gyomorbántalmam van. Az orvos nem hitte, hogy életben maradok. De egy reggel korán a láz megszűnt, oly hirtelen és titokzatosan, a hogy föllépett volt. Nagy öröm volt a családban, mert ekkor még az orvos sem sejdítette, hogy én többé sem látni, sem hallani nem fogok.

Erről a betegségről kevés tiszta fogalmam van. Jól emlékszem anyám gyöngédségére, melylyel enyhíteni akarta félelmemet, fájdalmamra, a kinos halálküzdelmekre és a lázas állapotra, a mely sokszor fölzavart a félálomból. Anyám a fal felé fordította száraz, forró arczomat, el a világosságtól, a melyet egykor annyira szerettem, de a mely most mind jobban meg jobban kezdett megszűnni rám nézve.

Leszámitva ezeket a röpke emlékeket, ha emlékeknek egyáltalában mondhatók, az egész inkább csak olyan, mint egy nehéz álom.

Rendre hozzászoktam a csöndhez és sötétséghez, s elfeledtem, hogy még valaha másképen is volt, a mig megérkezett ő, tanítóm, a ki fölszabadította lelkemet.

Életem első tizenkilencz hónapja alatt a tágas zöld mezőkről, a fényességről, a fákról és virágokról olyan képet szereztem, a melyet az azután következő sötétség nem tudott egészen kitörölni. Ha egyszer láttuk, «miénk a nap és mit a nap mutat».

II.

Nem tudok visszaemlékezni, mi történt velem a betegségem után következő hónap alatt. Csak azt tudom, hogy vagy ölében ültem anyámnak, vagy belefogództam köntösébe, a mint a házban erre-arra járt.

A kezemmel megéreztem minden tárgyat, megfigyeltem minden mozgást s igy sok dolgot megtanultam. Csakhamar kezdettem érezni a szükségét a másokkal való érintkezésnek s idétlen jeleket csináltam. A fejrázás «nem»-et jelentett, a bólintás «igen»-t, a húzás azt jelentette «jöjj», a tasztás «menj.»

Ha kenyér kellett, mutattam a kenyérszelést s a vajjal bekenést. Ha ebédre fagylaltot szerettem volna enni, mutattam, hogyan keverik, s dideregtem, jelezve a hideget.

Anyám is nagyon sok dolgot meg tudott értetni velem. Mindig megértettem, ha valamit le kellett hoznom az emeletről, s azonnal rohantam föl, vagy a hová kivánta.

Anyám bölcseségének köszönöm mind azt a fényt és jót, a mit hosszú éjszakám alatt élveztem.

Sokat megértettem abból, a mi körültem történt. Öt éves koromban megtanultam, hogy fogjam össze a fehérneműmet s hova tegyem a tisztát, midőn a mosóból behozták. A magamét ki tudtam választani a többi közül. Az anyám és néném öltözéséből észrevettem, ha ki akartak menni hazulról, s mindig kértem, vigyenek magukkal.

Mikor vendégek voltak nálunk, mindig éreztem küldöttek, s midőn elmentek, ráztam a kezemet feléjök. Úgy képzelem, volt némi halvány sejtelmem, mit jelentett ez a kézmozdulat.

Egyszer férfi-vendégek jöttek hozzánk, s én éreztem az első ajtó betevését s egyéb hangrezgést, a mi érkezésüket jelezte. Abban a pillanatban fölrohantam az emeleti szobába, hogy fölvegyem a — legalább szerintem — társaságba való ruhámat.

A tükör elébe állottam, úgy a hogy mások szoktak, s a hajamat megolajoztam, az arczomat vastagon beporoztam fehér porral. Fátyolt tűztem a fejemre. Arczomat elfedte, lehullott a vállamra s ekkor egy hatalmas csokrot kötöttem a kis derekamra, úgy hogy hátul lelógott majdnem a szoknyám széléig. Igy felöltözködve lementem, hogy mulattassam a társaságot.

Nem tudom, mikor jöttem tisztába azzal, hogy én nem vagyok olyan, mint más emberek; de rájöttem még mielőtt a tanitóm hozzánk jött volna. Észre vettem, hogy anyám és a barátaim, a mikor beszéltek, nem olyan jeleket használtak, mint én, hanem a szájukból beszéltek.

Mikor két ember beszélgetett együtt, néha közből álltam s ajakukra tettem a kezemet. Nem értették, s e miatt bosszankodtam. Ajkaimat mozgattam és dühösen gesztikuláltam, de eredménytelenül. E miatt néha annyira fölboszankodtam, hogy rugdalóztam-kapáloztam, a míg egészen kimerültem.

Úgy gondolom, tudtam, mikor voltam rosz, mert tudtam, hogy Ellát, az ápolónőmet bántotta, ha rugdalóztam-kapáloztam, s mikor a dühöm elmult, mintha némi megbánást éreztem volna. De arra nem emlékszem, hogy ez az érzés valaha visszatartott volna a roszaságtól, midőn nem kaptam meg, a mire vágytam.

Akkor tájban egy kis néger leány, Washington Márta, a szakácsné leánya és Belle, az öreg vadászkutya voltak állandó társaim. Márta értette az én jeleimet, s csak ritkán került nehézségembe, hogy megértessem, mit kivánok. Nekem nagyon tetszett, hogy uralkodhattam fölötte, s ő is inkább eltürte zsarnokságomat, mintsem kezem sulyát érezze.

Erős, tevékeny és meggondolatlan gyermek voltam. Mindig eléggé tisztában voltam magammal, s mindig a magam útján jártam, ha körömszakadtáig kellett is harczolnom érette.

Sokat ültünk a konyhában. A tésztából labdát gyúrtunk, segitettünk a fagylaltkészitésben, kávéőrlésben, czivakodtunk a tésztás serpenyő miatt. Enni adtunk a tyúkoknak, pulykáknak, melyek a küszöb előtt sereglettek. Némelyik olyan szelid volt, hogy evett a kezemből s engedte, hogy megsimogassam.

Egyszer egy nagy torkos elkapott a kezemből egy paradicsomot s elszaladt vele. Mi is, talán a torkos úr sikerén fölbátorodva elcsentünk egy-egy kalácsot, melyet a szakácsné épen akkor vett ki s utolsó falatig megettük. Én egy ilyen lakmározás után jól meglakoltam, mert nagyon roszul lettem, de azt már nem tudom, vajjon a pulyka megkapta-e jutalmát?

A gyöngytyúk szerette ide-oda rejteni tojását. Nekem rendkivül nagy örömet szerzett a tojásnak fölkeresése a nagy fűben. Mártának csak úgy tudtam megmagyarázni, mikor tojást akartam keresni, hogy lebújtam a földre s a két kezemet összetéve a földön tartottam. Márta megértett. Mikor tojást találtunk, soha sem engedtem, hogy ő vigye be. Féltem, hogy elejti s ezt neki jelekkel értésére adtam.

A szín, hol a gabona állott, az istálló, hol a lovakat tartották, az udvar, hol este és reggel a teheneket fejték, Mártának s nekem állandó időtöltő helyünk volt. A tehenes gazda megengedte, hogy míg a tehenet fejte, a kezemet a tehénen tartsam. A tehén sokszor jól rám csapott farkával kiváncsiságom miatt.

A karácsonyra készülés mindig nagy mulatságom volt. Természetes, hogy nem tudtam, mire való az egész, de emlékszem, hogy élvez-

tem a jó illatot, melytől a szoba megtelt, s tetszett, hogy nekem s Mártának sok apróságot adtak, csakhogy legyünk csendesek. Mi nagyon sokszor útjában voltunk a többieknek, de azzal nem törődtünk egy cseppet sem.

Meg volt engedve, hogy a mandulát s más olyasmit megőröljük, a mazsolából egy-egy darabot elvegyünk, az ízes kanalat megnyaljuk. Karácsony estéjén én is, mint a többi, kitettem a kis harisnyámat, de arra már nem emlékszem, hogy az egész dolog iránt nagyon érdeklődtem volna. Napfeljötte előtt föl sem ébredtem, hogy megnézzem, mit kaptam ajándékba.

Márta épen úgy szerette a pajkoskodást, mint én. Egy meleg juliusi napon két kis gyermek ült a veranda lépcsőin. Az egyik olyan fekete volt, mint az ébenfa, haja kis fürtökben összekondorodva. A másik fehér volt. Haja hosszú aranyfürtű. Az egyik hat éves volt, a másik pár évvel idősebb.

A fiatalabb gyermek vak volt. Ez én voltam. A másik Washington Márta volt. Serényen vagdaltuk papirból a babácskákat, de csakhamar beleuntunk. Miután összevagdaltuk a czipőnk kötőjét, meg a verandán levő kuszó növény leveleit, én Márta göndör fejének fordultam. Eleinte tiltakozott, de végül megadta magát. Ő is gondolt egyet, az ollót kezébe vette s kezdette vágni a hajamat. Ha anyám kellő időben észre nem veszi, bizonynyal nem maradt volna egy fürt sem a fejemen.

Belle, az öreg kutyánk nagyon rest volt s inkább szeretett a tűzhely előtt heverészni, mintsem hogy erre-arra futkosson. Próbáltam megtanítni az én integető beszédemre, de sehogy sem akart figyelni.

Sok apró jelenetre emlékszem abból a tétlen, czélnélküli életemből, a melynek nem volt nappala, de a mely annál mélyebben hatott rám.

Egyik napon a kötényemre vizet öntöttem, aztán ráterítettem a nyilt tűzhelyre. Nem tetszett, hogy oly lassan szárad, hát odább tettem, rá egészen a parázsra. A kötény meggyúladt, lángra lobbant s egy percz alatt a ruhám is lángban volt.

Iszonyú zajt csaptam, mire az öreg dada elő szaladt. Egy gyapjútakarót dobott rám, majd hogy meg nem fullasztott, de a tüzet eloltotta. Csak a kezemet érte nagyobb sérelem és a hajam perzselődött meg.

Ekkor tájban jöttem rá, mire való a kulcs. Egyik reggel anyámat bezártam az éléskamrába. Három óra hosszat volt kénytelen ott ülni, mivel a cselédek a ház másik részében voltak. Anyám verte, rázta az ajtót; én pedig a tornácz lépcsőin ültem s vigan nevettem, érezvén a padló rezgését.

Ez a csíny meggyőzte szülőimet, hogy minél előbb rendes tanítás alá kell fogni engemet. A mikor tanítóm, Miss Sullivan eljött, első gondom volt, hogy őt is becsukjam valahova. Anyám ide adott valamit s megmagyarázta, hogy vigyem föl a szobába Miss Sullivannak. Alig hogy átadtam, megkerestem a kulcsot, az ajtót kívülről becsuktam s a kulcsot eldugtam a ruhaszekrény alá. Sehogy sem tudtak rábírni, hogy megmutassam, hol van a kulcs. Atyám kénytelen volt egy létrát tenni az ablakhoz, hogy azon Miss Sullivan, az én nagy mulatságomra, az ablakon át leszálljon. Csak hónapok mulva adtam elő a kulcsot.

Mikor öt éves voltam, a kis zöld házból új, nagy házba költöztünk. A családunk rajtam kívül atyámból, anyámból s két mostoha testvérből állott, majd később egy kis nővér, Mildred is csatlakozott hozzánk.

Atyámra egy kis jelenet emlékeztet. Beindultam a szobájába. Csupa papiron lépdeltem hozzá. Egy ujság volt előtte. Nagyon törtem a fejemet, mit mivel. Utánoztam az apámat, még a szemüvegét is föltettem, gondolván, hogy így könnyebben kitalálom a titkot. De sok éven át nem találtam ki. Azután megtanultam, hogy lapot szerkesztett s arra való volt az a sok papiros.

Atyám nagyon kedves, türelmes és otthon ülő ember volt. Csak a vadászat idején ment el hazulról. Mondották nekem azután, hogy nagy vadász és jó lövő. Családja után kutyáit és puskáját szerette.

Nagyon vendégszerető volt, egész a túlzásig. Ritkán jött haza vendég nélkül. Legnagyobb büszkesége kertje volt; ő tenyésztette az egész környéken a legszebb görögdinnyét és epret. Az első érett szőlőt nekem hozta. Emlékszem, mily gyöngéden vezetett kézen fogva egyik fától a másikhoz, s milyen boldog volt, ha valamiben örömem telt.

Atyám híres mesemondó volt. Mikor megtanultam a jelbeszédet, esetlenül, a maga módja szerint, kezemre betűzte legjobb anekdotáit, s roppantúl tetszett neki, ha alkalmilag el tudtam mondani neki.

1896-ban éjszakon töltöttem a nyarat, midőn atyám haláláról értesítettek. Rövid ideig tartó sulyos betegségben hunyt el. Ez volt első nagy bánatom, első személyes tapasztalatom a halál felől.

Hogy irjak anyámról? Ő oly közel áll hozzám, hogy majdnem illetlen dolog róla beszélnem.

A kis nővéremet sokáig betolakodónak tartottam. Rájöttem, hogy én többé nem vagyok anyám egyetlen kedvencze, s ez féltékenynyé tett. A kicsi mindig az anyám ölében ült, s egészen elfoglalta gondját, idejét. Egy nap olyasmi történt, a mi nemcsak bántott, hanem boszantott is.

Volt nekem akkor egy nagyon kényeztetett, sokat kinzott babám, melyet később Nancynak neveztem. Ennek kellett fölindulásomnak és jó kedvemnek is minden szeszélyét kiállani. Volt ezenkivül beszélő, kiáltó, szemhunyó babám is, de egyiket sem szerettem annyira, mint Nancyt. Kis bölcsője is volt, melyben néha egész óráig elringattam. A bölcsőre is meg a babára is a legféltőbb gonddal ügyeltem, de egy reggel azt vettem észre, hogy kis testvérem a baba bölcsőjében alszik.

Ez olyan merészség volt tőle, a ki iránt bennem még nem volt semmi testvéri szeretet, hogy nagyon mérges lettem. Neki rohantam a bölcsőnek, fölborítottam, s ha anyám esés közben föl nem fogja, bele is halhatott volna.

Lám így van az, a mikor a kétféle elhagyottság pusztájában járunk, keveset tudunk azokról a gyöngéd érzelmekről, melyeket az édes szavak, kedves cselekedetek és a társaság ébresztenek föl.

Azután, mikor én is bele léptem emberi örökségembe, Mildreddel egymás szivéhez nőttünk. Szerettünk kézen fogva járni, a hova vágyunk vezérelt, habár ő nem értette az én ujjbeszédemet, sem én az ő csevegését.

(Folytatása következik.)

MEGHÓDOLÁS.

Elbeszélés.

Irta Julien Gordon. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Mindazáltal, hogy az idő ily kegyesen bánt el vele, Fenton asszony, ha talán nem is egészen, de csaknem oly idősnek látszott, mint a milyen volt. Modora, külseje arra vallott, hogy már rég lemondott arról, hogy vonzani kívánjon. Ez a kivánság különben sem volt benne valami nagyon erős. Fiatal korában sem tartozott azok közé az asszonyok közé, a kik valami sokat törődnek a férfiakkal. Nem volt nagyon elmés, sem igéző. A közvélemény szerint a férje nagyon szerette őt. Neki a férje volt első és egyetlen szerelme. Özvegysége óta nem volt férfi, a ki szerelemről, vagy csak csodálatról is mert volna neki beszélni. Ösztönszerűleg inkább arra éreztek vele szemben hajlamot, hogy kalapot emeljenek vagy letérdeljenek előtte, mint arra, hogy udvaroljanak neki, ha egyáltalán éreztek valamit iránta. A legtöbb férfi számára nem volt egyéb, mint gyermekek anyja, egy csodálatra méltó, finom és érényes hölgy. Mégis, az a leányos félénkség, mely természetében volt, nem úgy jellemezte, mint első sorban anyát.

Nem lehetetlen az sem, hogy a gyermekei jobban szerették, mint ő azokat. A szeretetüket, különösen ha zajosabban nyilvánult, bizonyos tiltakozó hálával fogadta. A véralkata nem volt szenvedélyes. Szelid volt és derült, szabályosan teljesítette kötelességeit, de bizonyos nembánomsággal. A kis lelkek, kiknek önzése nagyon sokat követel a világtól, a korral elsavanyodnak. Ő sohasem adta oda magát élénk vagy túlcsigázott álmoknak s ezért természetének mélye, ha felkavarták, derült volt. Soha sem követelt sokat a természettől és az emberektől, ezért nem is gyűlölte meg az emberiséget. A közdolgok iránt nagyon keveset érdeklődött. Birodalmak nagy mozgalmai, diplomácziai fondorlatok, a fegyverek zöreje, emberek öldöklése, az eszmék hullámzása nem keltett benne sem kiváncsiságot, sem megindulást. Keveset olvasott, néhány regényt és a lapokban olyan czikkeket, a melyekkel elszórakozhatott egy üres órájában. Világosan tudott beszélni arról, a mit olvasott, de különösebb kritikai él nélkül. Mindazonáltal megvolt a maga véleménye. Azok közé a nők közé tartozott, a kiknek háztartása mindig rendben van. Izlése is volt, szerette virágait és kertjét. Fényüzésben nevelkedett, de inkább volt egyszerű, mint feltünést kereső. A mi kedvtelést űzött, az mind ártatlan volt. Nem volt barátja a sok beszédnek, rendszerint hallgatag volt. Jól tudta másoknak beszédét hallgatni, érdeklődő volt, de ritkán lelkesedő. Ez utóbbi tulajdonságra nem volt eléggé lobbanékony a képzelete. Sajnálkozott mások szenvedésén, mert határozottan nőies lélek volt, de nem értette teljesen a szenvedés töviseit. Férfiakkal szemben tartózkodó, sőt félénk volt. A velük való társalkodásban tökéletesen természetes volt, teljesen ment minden mesterkedéstől. Távol volt tőle az az alázkodóan kihivó modor, a melyet az öregedő asszonyok szoktak tanúsitani, a kik még nem birtak teljesen lemondani a hódításról. Az erkölcsi gyönyörűségnek ez a kínos kimutatása nem egy komoly férfit kiüldözött már a szalonokból. Vajjon a hiúság teljes távolléte egy asszonyban volt-e az, a mi először érdekelte, később pedig elbájolta Trevor urat?

II.

Annyi bizonyos, hogy azon az estén, mikor Fenton asszony úgy elpirult, halk mosolylyal tiszta ajkán, Trevor úgy érezte, hogy nagyon különös döbbenet járja át a szivét. Úgy megrendült, mintha két szúrtak volna egyenesen a melle közepébe. Évek sora óta nem érzett már ilyen felindulást s ez bántotta még az úton is hazamenet. Hat vagy hét évvel idősebb volt Fenton asszonynál, de megvolt benne egy sokkal fiatalabb ember minden hiúsága. Fiatalosan öltözködött, nemcsak követett, hanem vezetett minden új divatot. Barátaiul a magánál húsz évvel fiatalabb embereket kereste ki s a világban azzal tüntetett, hogy a nagyon fiatal hölgyeknek hódol. Nagyon boszantotta, ha ebédeken két tisztes özvegy közé ültették, többre becsülte a fiatal menyecskék és tizennyolcz éves lányok fiatalos éretlenségét a tekintélyes és tiszteletet parancsoló fontos személyiségeknél. Ha eszébe jut egy második házasság gondolata, olyan hölgyet választott volna, a ki egyidős a legfiatalabb leányával. Ezért hihetetlen volt előtte, hogy vonzani tudja egy olyan nő, a ki az imént ismerte el magáról, hogy immár betöltött egy fél századot. Furcsa, sőt kellemetlen dolog volt. Elűzte magától az emlékét, de ez folyton újra meg újra kisértette. Éjjel vele álmodott, azokkal a mély szemekkel, melyeknek lágy és nyugodt mélységében békét és bocsánatot találna az ember, — vigaszt egy roszul eltöltött és sivár multért.

A következő vasárnap ismét találkozott vele. Azon vette észre magát, hogy váratlanul és érthetetlenül izgatott. Az asszony nem volt még ott, mikor ő megérkezett. Azt remélte, nem is fog eljönni. De mikor nem jött, alig tudta elfojtani bánatát és elkedvetlenedését. Bolondnak nevezte magát, hogy vénségére ilyen hóbortok bántják, mikor az is, a kinek megjövetelére vágyott, nyilván únja a mulatságot.

Végre az asszony megjött... Mikor Trevor fölemelte szemét, attól félt, hogy Fenton asszony kelletlenül fog rátekinteni. Nem tekintett rá se nyájasan, se kelletlenül. Az egy heti álmodozások öntudatlan tárgyának eszébe se jutott, hogy Trevor is létezik s most úgy nézett rá, mint a hogy reggelenkint a szürke macskájára szokott, ha az hozzájön, hogy tejet kapjon fehér kezéből. Az a különös állatfaj, melyhez Trevor urat sorolta, szemében némely nem épen kívánatos tulajdonságokkal birt.

Hallott róla egyet-mást s az okos és gonosz czinikus mondása szerint: rágalmazd merészen, valami bizton ráragad, volt e hirekben valami elég merész, a mi csakugyan ráragadt Trevorra.

Bolondos ficzkónak tartotta őt, a ki abban tetszeleg, hogy fiatalítja magát s a ki bolondságokban s egyéb kevésbbé ártatlan dolgok elkövetésében találja örömét. Arra a meggyőződésre jutott, hogy korai sikerei az üzleti téren inkább a szerencse, mint a jellem művei voltak. Ez arra vall, hogy Fenton asszony csakugyan nem volt nagyon eszes. Az események sorában ritkán tünik fel a szerencse s azok, a kik meg tudják fogni a maguk javára, azok az ügyes emberek e földön. Egészben véve azonban Fenton asszony vajmi keveset gondolt Trevorra.

Ez utóbbi nem nyugodott bele, hogy így bánjanak vele s így nézzenek rá. Bántotta hódítói hiúságát, mert meg kell vallani, hogy ha voltak is, a kik irigységből vagy roszindulatból kigúnyolták, a maga idejében jelentékeny sikerrel ostromolta a női sziveket s még mindig képes volt egy-egy ily diadalra. Csinos ember volt még mindig, elegáns, pénze volt bőven, tele volt rokonszenvvel s megvolt benne az a bizonyos elevenség, a mely ha kiárad, kellemet visz be az unalomba, életet a tespedésbe. A hibái — mert voltak hibái — inkább ártottak önmagának, mint másoknak.

Egy reggel Gardiner Fenton asszony egyedül ült verandáján, egy könyv feküdt a térdén, de nem olvasott benne. Biztos visszavonultságában ritkaság volt a látogató, ebben az órában meg épen hallatlan. A fia, előre törő építész, az egyedüli, a ki még otthon lakott, a városban volt, mint minden nap. A háztartási ügyek ez napra el voltak intézve, a kocsi meg volt rendelve, mert délután néhány látogatást akart tenni. Fenton asszony most azon tünődött, bemenjen-e kertbe s utána nézzen-e a virágágyaknak, vagy maradjon veszten s olvassa végig regényét. Meleg reggel volt, úgy hogy kinn lehetett ülni a szabadban.

Egyszerre egy kocsi gördült a kapu felé a közeli állomásról. Néhányszor eltünt meg feltünt a bokrok közt, míg végre megállt a lépcsők előtt. Egy férfi ugrott ki. Az inas végig sietett az előcsarnokon. Fenton asszony rejtékhelyéből láthatta a látogatót. Megismerte: Trevor úr volt.

Egy percz mulva már előtte állott. Mormogott valamit, hogy üzleti dolga volt a szomszédban. Csakhogy Trevor rég visszavonult már mindennemű üzlettől. Magyarázata mégis szó nélkül elfogadtatott. Fenton asszony nem indult fel s zavarba sem jött. Nem szaladt be fátyolért, sem hogy rendbe szedje a haját, nem is csöngetett napernyőért. Úgy maradt, a hogy volt, egy éles napsugár esett halvány homloka fölé és elrejtette azokat a bájakat, melyeket az idő meghagyott neki. Nagy szeme szöglete körül a redők szövedéke szembetünő lett, a szemhéja sulyosnak s kissé veresnek látszott, az arcza fehér volt. Kis idő mulva a nap melege — vagy talán más valami melegség — ugyanabba a pírba vonta arczát, melyet Trevor rózsái idéztek elő benne először s a mely Trevor szerint kimondhatatlanul elbájoló volt. Honnan eredt ez a rejtelmes felvirulás, melyeknek gyökere valahol a lélekben volt? De kinek a lelkében? Az övében? A Trevorében? Sem az a friss baraczk-pir, mely a gyermek fiatal arczát teszi rózsássá, sem a szenvedélyes nőiség égő pírja nem tette Trevorra félig sem azt a fenséges hatást, mint az elveszett pír visszatérése ennek a hervadó hölgynek az arczán.

Elveszett! Hát nem visszatért-e az ő számára, nem találja-e ő mindig ott? A mint ránézett a pír hullámzására, a fáradt szemhéjakra és megfürödött a sajátságos nyugalmas, zsongító hatásában annak a befolyásnak, melylyel egyedül ez az asszony volt rá, — a férfi szivében különös érzés támadt fel, hogy szorongassa és izgassa. A keze remegett, szavának, a felkiáltásoknak és bókoknak nála mindig könnyen folyó áradása elapadt. Hirtelen vágy fogta el, hogy az asszony lába elé boruljon. Mit mondjon neki?

Mattie elszaladt növéreihez.

Hirtelen vágy fogta el, hogy az asszony lábai elé boruljon.

Ez a kérdés megbénította, mint valami hideg zuhany. Nagy nehezen összeszedte magát, beszélt az időről, a reggeli ujságok hireiről, míg az asszony hideg udvariassággal meghivta, maradjon nála reggelire.

— Nem, nem zavarom tovább. Csak úgy erre menőben néztem be, bocsássa meg tolakodásomat. Kérem, fogadja el ezeket az ibolyákat.

A mint ezt mondta, kivette gomblyukából a virágot és odaadta az asszony kezébe.

— Ki kell mennem a vonathoz, majd megreggelizem a klubban, ha a városba érek. Isten önnel...

Az asszony nem marasztotta tovább, elváltak. Fenton asszony nem mutatott meglepetést váratlan látogatása miatt. Hallgatagsága Trevornak többet látszott mondani, mint bármennyi beszéd. Fenségessé tette szemében az asszonyt. Nem volt meg benne az asszonyoknak kinzó és túlzott vágya a beszéd, a szószaporitás, véleményeinek kimondása iránt. Kellemetlen volt-e neki a látogatása? Trevor hiába vergődött ezen a kérdésen, a mint hazavágtatott hegyen-völgyön át a füstös, szurtos vasuti kocsiban.

Vajjon kellemetlen volt-e?

Mikor Trevor elment, Fenton asszony egy ideig összekulcsolta kezeit az ölében. A szél zilálta a haját. A fejében ez a gondolat forgott:

— Tudtam, hogy el fog jönni, de nem hittem, hogy ilyen hamar.

Aztán fölkelt és bement a házba.

Fenton Beatrix tehát észrevette hatalmát a férfival szemben. Kedvére volt-e? Egy idő múlva két éles vonás mutatkozott a szemei közt.

— Nem szeretném, ha nevetségessé válnék, — mormorgta, a mint a szobájában járt. De nem tekintett a tükörbe, mint minden más nő tette volna, egyetlen egyszer sem.

Trevor előtt ezalatt folyton az asszony képe lebegett. Ha Fallon Jessie jutott eszébe, undor-

ral és szégyennel borzongott meg. Ha Fenton asszony tudná, vagy csak sejtené is, milyen életet élt ő ezelőtt? Úgy gondolt az asszonyra, mint egy barátra, sőt mint egy istenségre, a kinek oltáránál az ember vágyódnék alázatát letenni és imádkozni.

A jövő vasárnap Mattie leánya elálmélkodva hallotta, hogy atyja el akar menni vele a templomba. Azóta rendszeresen megjelent a templomban, a családi padban. Eddig örökös bánata volt családja női tagjainak, hogy a papa «vallástalan», de most egyszerre istenes lett s olykor különös kérdéseket tett a vallásról és a vallási szertartásokról, olyan kérdéseket, melyek a fiatal asszonyt magát is zavarba hozták. Emlékezett arra, hogy tizenkét éves korában az anyja konfirmáltatta s némi lesújtottsággal fordult el az oltártól s belevegyült a kitóduló tömegbe az Úrvacsora végeztével.

Ez idő tájban az a hölgy, a kit fentebb szeszélyesnek neveztünk, s a kinek neve Urquhart asszony volt, egy délután meglátogatta Trevor úr leányát.

— Jó volna, ha utána nézne a papájának, édesem, — mondotta. — Egészen el van bódulva.

Mattie nagyon jól mulatott ezen. De mikor a hírek alakot és tárgyat nyertek és elterjedtek, mikor mindenki beszélni kezdett a dologról, elszaladt a nővéreihez.

— Hát mit tehetünk mi? — mondotta a fiatal Fothergill asszony. — Még mindig jobb, mint a hogy lehetett volna. Elvégre is úri nő. De hisz bolondság az egész.

— Úri nő? — mondta Gray asszony. — Én a magam részéről azt hiszem, az az asszony csúffá teszi önmagát.

— Ugyan, én nem hiszem, hogy efféle dolog csak az eszébe is jutott. A legcsöndesebb nőszemély a világon, — szólt Mattie. Ő rá nézve atyja jövője fontosabb volt, mint nővéreire nézve.

— Az ám, csakhogy azok a legroszabbak, ha elkezdik a bolondját járni, — jegyezte meg Fothergill asszony. — Azt hallom, a papa szinte elárasztja virággal és egyéb ajándékkal.

— Alighanem iszonyúan kaczérkodik vele és bátorítgatja, — tette hozzá Gray asszony. — Azt hiszem, Maryt és Lolát megenné a méreg.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN I.

Báli készletek, jelmezek
mindennemü farsangi virágdiszek (előirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók
SZEKULESZ R.
müvirág és disztollgyárában. Alapittatott 1860.
Budapest, IV., Károly-u. 4—5.
Menyasszonyi-koszoruk, diszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü áruk javitás végett elfogadtatnak.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

RÉTHY BÉLA GYÓGYSZERÉSZ PEMETEFŰ CUKORKA BÉKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.
Szájpadlás nélküli müfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kizárólag magam készitek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus, fogsorral néhány percz mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében:
id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.
Vidékiek a müfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt müfogakat 2 frttól, teljes fogsorokat 40 frttól. Mindennemü munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüst-ékszergyáros és órásmester, Pécsett 122.
13 próbás, hivatalosan fémjelzett valódi ezüst evőkészletek.

12 személyre nehéz összeállitásu ezüst evőkészlet.
Tetszés szerinti monogramm vésve ingyen.
Tartalmaz:
12 ezüst evőkanalat,
12 « kávéskanalat,
12 « moccakanalat,
12 « fagylaltkanalat,
12 « csemegekanalat,
12 « zsámolyt,
4 « sókanalat aranyozva,
1 « pecsenyekést acélpengével,
1 « pecsenye franczia villát,
12 « asztali villát, egész ezüst,
12 « « csemegevillát,
1 « levesmerőt,
1 « tejmerőt,
2 « vastagételszedőt,
4 « sótartót aranyozva, üvegbetéttel,
12 « evőkést,
12 « csemegekést,
1 « tortalapátot,
1 « halkést,
1 « halvillát,
2 « cabaretvillát,
2 « sajt- és vajkést,
1 pár salátaeszközt.
Erős tölgyfa-szekrényben, kiemelhető betéttel, vésve 780 korona.

12 személyre legnehezebb összeállitásu ezüst evőkészlet,
D baroco-, vagy C uj stylü mintából.
Tartalmaz:
12 ezüst evőkanalat,
12 « kávéskanalat,
12 « fagylaltkanalat,
12 « moccakanalat,
12 « nagy franczia villát,
12 « csemege « «
12 « evőkést acélpengével,
12 « csemegekést acélpengével,
12 « gyümölcskést ezüstpengével,
12 « zsámoly (késtámasz),
1 « levesmerőt,
1 « tejmerőt,
2 « vastagételszedő kanalat,
1 « tortalapátot ezüst pengével,
1 « salátakanalat,
1 « salátavillát,
1 « sajtkést,
1 « vajkést,
4 « pecsenyevillát,
4 « sótartót aranyozva, üvegbetéttel,
4 « sókanalat aranyozva,
1 « mártáskanalat,
1 « compotkanalat.
Tiszta ezüst-suly 6 klgr.
Díszes diófa-szekrényben, szarvasbőr béléssel, kihuzható fiókkal, a fenti rajz szerint 1050 korona.
Árjegyzék ingyen küldetik.
Vidéki megrendelések különös gonddal — postafordultával — csomagolás felszámitás nélkül intéztetnek el.
Minden egyéb összeállitásra nézve költségvetéssel szolgálok.

Franklin-Társulat nyomdája.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

1867. évi fénykép után.
Keller Helén és Miss Sullivan.

KELLER HELÉN
SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György.

VII. (Folytatás.)

Neveltetésemben a következő fontos lépés az olvasni tanulás volt.

Mihelyt betüzni tudtam egy nehány szót, tanítóm azonnal kezembe adott egy papirlapot, melyre domború betükkel nehány szó volt nyomtatva. Hamar kitaláltam, hogy mindenik szó valami tárgynak, cselekedetnek vagy tulajdonságnak felelt meg.

Volt egy kis keretem, melybe egy-egy mondatot állitottam össze, de ezt megelőzőleg tárgyakból raktam ki a szavakat. Kikerestem ugyanis papirdarabkáimat, a melyek «baba», «van», «ágy» szavakat jelentettek. Ezeket egymás után rendbe raktam, azután mindenikre rátettem a nevét, majd a babát rátettem az ágyra és kiraktam e szavakat: *az ágyon van.* Igy lett a tárgyból meg a szavakból egy mondat: *baba az ágyon van.*

A nyomtatott papirszeletkék után mindjárt következtek a nyomtatott könyvek. Elővettem az «olvasókönyvet kezdők számára» s fölkerestem a már ismert szavakat. Ha fölfedeztem egyet-kettőt, úgy éreztem magamat, mint a mikor a «bujósdi játékban» megtaláltam valakit. Igy fogtam hozzá az olvasáshoz. Arról az időről, a mikor már folytatólagos históriákat kezdettem olvasni, később lesz szó.

Sokáig nem tartottunk rendes leczkeórákat. Még a mikor nagyon komolyan tanultam, akkor is csak játéknak tetszett az egész. Miss Sullivan mindent megvilágitott valami szép kis mesével, vagy verssel. A mi mulattatott engemet, vagy megragadta figyelmemet, arról olyan kedvesen elbeszélgetett velem, mintha ő is kis leány lett volna. A mire sok más gyermek irtózva gondol vissza, mint unalmas és fárasztó dologra, milyen a nyelvtan unalmas bemagolása, a nehéz számtani föladatok, az nekem ma a legkedvesebb emlékeim közé tartozik.

Ki nem tudom fejezni, mily nagyon átérezte Miss Sullivan mindazt, a mi nekem kedves és mulatságos volt. Lehet, hogy ez annak tulajdonitható, hogy sokáig élt együtt a vakokkal.

Miss Sullivan nagyon kicsiny korában elveszitette volt látását. Csaknem teljesen megvakult, minek következtében a Perkins vakok intézetébe (Boston) ment 1880-ban, tizennégy éves korában. Később a látása némileg megjött. Tanulását kénytelen volt a legalsó fokon kezdeni, de csakhamar megmutatta, mily szép tehetsége van. Miss Sullivant a legkiválóbb tehetségnek tartotta az intézet igazgatója.

Miss Sullivan gyönyörüen tudott elbeszélni. A nem érdekes részeken gyorsan áthaladt. Rendre bemutatott száraz müszaki tudományos dolgokat, s mindent oly érdekessé tett, hogy lehetetlen volt elfelejteni, a mit ő tanitott.

Rendesen a szabadban tanultunk, mert a napsütötte erdő jóval kedvesebb volt a háznál. Az első leczkémen úgy szólva mindig érezhető volt a fenyő illata és a vadszőlő ize.

Egy hatalmas tulipánfa alatt ülve tanultam meg, hogy mindenben van valami tanulság és intelem. A dolgok kellemessége megtanitott hasznosságukra.

Elmondhatom, hogy mindaz, a mi mozgott, rezgett, zúgott, zümmögött, énekelt vagy virágzott, tanító mesterem volt nekem. A lármás békát, az ugrándozó sáskát és tücsköt kezemben tartottam, mig lecsillapodott s elénekelte nekem furcsa nótáját. A vadvirágok, komlófürtök, a szelid ibolya és a nyiló gyümölcsfavirág mind mesélt nekem valamit. Éreztem a gyapot szúrós bimbóját s kinyilt puha virágját. Éreztem a falevelek között lopózkodó szellőt, kis ponny lovam horkolását, midőn a mezőn megfogtuk és megkötöttük. Jaj be jól emlékszem lehelletének füszeres illatára.

Némelykor reggel korán fölkeltem és kilopóztam a kertbe, mikor még vastag harmat volt a füvön és a virágokon. Kevés ember tudja, milyen élvezet, mikor a rózsabimbó szeliden az ember kezébe hajtja kis puha fejét. Milyen élvezet, midőn a reggeli hüvös szellőben az édes liliomok szabályosan erre-arra lengetik derekukat. Egyszer-máskor megcsiptem a bimbóban lakmározó kis bogarat, s éreztem, hogy csapja össze ijedtében kis szárnyait.

Hasonló élvezetet találtam a gyümölcsösben juliusban, midőn némely gyümölcs érni kezdett. A lehajló nagyszemü baraczkok önként kezembe tették arczukat, s a kedves játszi szellő érintésétől az alma leesett és a lábam elébe gurult.

Oh, milyen gyönyörüség volt, mikor kötényemet megtöltbettem, s milyen élvezet, midőn a naptól megmelegitett almát arczomhoz érintettem, s azután beszaladtam vele a házba.

Nagy élvezetünk volt a Tennesse folyó öblében játszadozni. Órákig ott időztünk és tanultuk a földrajzot. Én kavicsból gátat raktam, szigetet, tavat épitettem, folyómedret ástam s más kedves tréfát üztem, s eszembe sem jutott, hogy minden fogással uj leczkét tanulok.

Folyton növekedő bámulattal hallgattam miss Sullivannak a nagy, kerek világról mondott érdekes leirását. Az égő hegyek, eltemetett városok, jeget usztató folyók, mind oly érdekesek s oly különösek voltak.

Miss Sullivan agyagból domború térképet készitett, melyen ujjaimmal jól éreztem, hogy kanyarog a folyó. Ez mind kedves, de a földnek délkörökre és szélességi fokokra fölosztása nagyon zavaros volt előttem. Az erre-arra nyüló zsinórok, az éjszaki és déli sarkokat jelölő narancsok oly valódiak voltak, hogy azt hiszem, még maig is el tudná hitetni velem valaki, hogy az éjszaki sarkon valósággal egy fehér medve kúszott le.

Úgy tetszik, hogy egyedül csak a számtant nem szerettem tanulni. A számok tudománya sohasem érdekelt. Miss Sullivan úgy tanitott számolni, hogy gyöngyszemeket füzetett össze, aztán szalmaszálakkal tanultam az összeadást meg a kivonást. Ha ezzel boldogultam egy nap, egészen meg voltam elégedve s siettem ki játszótársaimhoz.

Az állattant és növénytant is ugyanilyen játszi módon tanultam.

Egyszer egy úr, a nevére már nem emlékszem, kövületekből szép gyüjteményt küldött nekem. A kis puhányok héja jól látszott rajtuk, a porondköveken a madarak lábnyoma gyönyörü volt, a páfránylevelek egészen épek. Ezek nyitották föl szemem előtt az őzönvíz előtti világ titkait.

Ujjaim reszkettek, midőn miss Sullivan elmondta, milyen szörnyü állatok bolyongtak egykor az őserdőkben, hogy tépték le az óriás fák ágait eledelül, s hogy haltak el amaz ismeretlen világ iszonyú posványaiban.

Ezek a furcsa teremtmények sokáig zavarták éjjeli álmaimat, s ez a szomorú kor mindig sötét háttere volt a kedélyes jelennek, melyet napfény és virágok töltöttek be s olykor kis ponym lábának apró kopogása zavart meg.

Egy másik alkalommal gyönyörü csigát kaptam ajándékba. Gyermekies csodálattal és gyönyörrel tanulmányoztam, hogy épitette bele lakását egy piczinyke puhány, s hogy szokott a nautikus hullámtalan csöndes éjszakákon az Indiai oczeán kék vizén evezni «gyöngyhajójában».

Miután sok érdekes dolgot megtanultam a tenger ezen gyermekeinek életéről és szokásairól, — hogy épiti a polyp a Csendes-tenger szép korál-szigeteit a csapkodó hullámok között, hogy épitették a foraminiferák a mész-hegyeket messze vidékeken — tanítóm elolvasta nekem a «Házhordó hajóst» s megmutatta, hogy a puhányok kagylócpitő munkája az elme fejlődését jelképezi.

Épen a hogy a nautikus csodát tevő köpönyege alatt átalakul, a mit oda felsziv a vizből és magába vesz, épen igy a tudomány apró darabkái, melyeket összegyüjtögetünk, hasonló módosuláson mennek át és a gondolat gyöngyeivé alakulnak.

Egy másik alkalommal a növény növéséről tanultunk. Vásároltunk egy liliomot s a napos ablakba tettük. A zöld, pettyes bimbók csakhamar nyilni kezdettek. A külső, ujjforma levelek nagyon lassan mozdultak meg. Ezek, — *gondolám, — nem akarják megmutatni az* alattuk rejlő szépséget. Miután a bomlás megkezdődött, szabályosan, rendesen és gyorsan folytatták a munkát. Mindig volt közöttük egy, a többinél nagyobb és szebb bimbó, mintha a finom selyemköpenybe burkolt teremtés tudta volna, hogy ő szebb a többinél Istentől örökölt jogainál fogva. Ez a köpenyeget nem dobta le oly gyorsan, mint félénkebb nővérei szokták.

Egyszer egy üveggolyóban tizenegy darab békaporonty volt az ablakra téve. Emlékszem, mily rendkivüli érdeklődéssel vizsgáltam őket. Kezemet beletartottam a vizbe s mulatságom volt, hogy az apróságok ott bujkáltak erre-arra ujjaim között. Egyszer az egyik valahogy kiugrott a vizből s a földre esett. Én megkerestem s úgy találtam, hogy kimult a világból, mert csak a farka mozgott egyet-egyet. De mihelyt beletartottam a vizbe, azonnal gyorsan úszni kezdett, mintha semmi sem történt volna. A kirándulás sikerült. A nagy világba betekin-

tett, körülnézett, s azután ismét visszakerült a szűk otthonba, a hol nagyon jól találta magát mindaddig, míg a békaság dicső korszaka megkezdődött. Azután hátraszorult a kert végébe s ott a tóban pompás éjjeli zenét rendezett többi társával együtt.

Így szereztem ismereteimet magából az életből. Bennem volt a tudásnak egy pieziny góczpontja, s azt derék tanítóm kitárta és kifejlesztette.

Miután tanítóm hozzám jött, körülem minden örömtől kezdett repesni, s szeretettel és bölcseséggel tölt meg. Azóta soha egy pillanatot el nem szalasztott, hogy ne figyelmeztessen a mindent átölelő szépségre. Soha meg nem szűnt életemet édessé és hasznossá tenni, most egy, majd más módon.

Tanítóm érdeme, hogy nevelésem első évei gyönyörűségesek voltak. Az ő nagy rokonszenvének, az ő szeretetének köszönök minden eredményt. Ő meg tudta ragadni a legjobb pillanatot, hogy észrevétlenül, játékszerűen bele lopja lelkembe az ismeretet.

Miss Sullivan megértette, hogy a gyermek lelke olyan, mint a sekély patakocska, a mely gyermekesen, vidáman szökdel, táncol köves utján s itt megtekint egy virágot, ott egy bokrot, majd a futkosó felhőt. Ő nagyon jól tudta, hogy az én lelkem is csak ilyen kis csermelyekben, rejtett forrásokban indul meg, míg aztán kiszélesedik s mély folyó lesz belőle, melynek sima tükrén meglátszanak a fűzbóritotta halmok, a magas fák árnyai és a kék ég, meg aztán a kis virág szerény arcza is.

A gyermeket mindenik tanító be tudja ültetni a tanterembe, de nem mindenik tudja rábirni, hogy tanuljon. A gyermek nem tanul jó kedvvel mindaddig, míg nem érzi, hogy tőle függ, tanul-e vagy pihen. A gyermek addig kell hogy megismerje a győzelem örömét s a sikertelenség szomorúságát, a míg nem kerül döntő elhatározásra a sor, midőn aztán minden habozás nélkül, bátran kell hogy megvívja harczát az unalmas tankönyvekkel.

Tanítóm annyira össze van forrva velem, hogy én magamra alig tudok gondolni nélküle. Soha sem tudnám megmondani, mit köszönhetek a velem született hajlamoknak és mit az ő befolyásának. Azt érzem, hogy az ő lénye elválhatatlan az enyémtől s hogy az én életem léptei mindig az ő nyomába esnek. A mi jó van bennem, neki köszönöm, s a mi tehetségem, vágyam vagy örömem van, mindazt az ő szeretete ébresztette föl.

*

A szobrász, ki egy idomtalan kődarab elébe áll, hogy abból élő és beszélő lényt teremtsen, nem vállalkozik oly nehéz föladatra, mint Miss *Sullivan*, ez a fiatal leány. A kő simításához megvannak az eszközök. Meg aztán a kőben rejlő szépség ügyes és gondos kézzel azonnal megtalálható, mert ott van közel a felszínhez.

A Miss *Sullivan* föladata százszor és ezerszer nehezebb volt, mert neki egy oly élő lényt kellett újra teremtenie, a kinek eltűnt minden érzékszervi tehetsége, a mi a lélekhez vezető csatorna lehetett volna. Bámulatunk határtalan arányokat ölt, ha ezt a nőt foglalkozása közben látjuk, de a Keller Helénnel elvállalt munka nagyságát csak akkor tudjuk kellően méltányolni, ha megismerjük az első napok küzdelmeit. Miss *Sullivan* saját szavaival így adja elő:

«1887 márcz. 3-án érkeztem Tuscumbiába. Keller úr és felesége vártak. Keller kapitány a kapunál fogadott melegen és szivélyesen. Első kérdésem ez volt: Hol van Helén? Alig tudtam állani a lábamon, oly izgatott voltam és reszkettem. A ház felé közeledve, Keller úr a lépcsőre mutatott. Ott állott Helén. Tudta, hogy várnak valamit s nagyon izgatott volt. Mikor a lépcsőre léptem, nekem rohant oly erővel, hogy ha Keller úr nem jő utánam, hátra estem volna. Megfogdosta arczomat, ruhámat. Kivette a kezemből táskámat s föl akarta nyitni. Nehezen nyilt. Kereste a kulcs helyét. Midőn megtalálta, felém fordult s mutatta a kulcsot és kérte, adjam oda.

Mamája közbelépett s intett neki, hogy nem szabad. A gyermek arcza kigyulladt, s midőn anyja el akarta venni tőle a táskát, nagyon ingerült lett. A figyelmét magamra vontam azzal, hogy az órámat a kezébe adtam. Ezzel a vihar lecsendesült s fölmentünk együtt az emeletre.

Itt a táskát kinyitottam. Nagy sietve fölforgatott benne mindent, valószinűleg ennivalót remélt. Megmagyaráztam neki, hogy van egy nagy ládám s abban van ennivaló és abból kapni fog.

Lerohant az anyjához és erőteljes jelekkel megmagyarázta, hogy egy ládában lesz czukros gyümölcs. Egy percz alatt fenn volt ismét s segített nekem a holmik elhelyezésében. Nagyon mulatságos volt, midőn kezébe akadt a kalapom s föltette a fejére, a tükör elébe állott s ott úgy igazgatta a fején, mintha látta volna.

Azt képzeltem, hogy sovány kis leány ő is, mint a milyen Bridgman Laura volt; de Helén sem halvány, sem gyenge nem volt.

Nagy, erős, piros leányka s olyan mozgékony, mint egy kis csikó. Nem olyan ideges, a milyenek hasonló gyermekek szoktak lenni. Teste erős, jó növésű. Kellerné állítása szerint soha sem volt beteg másfél éves kora óta, midőn az a nagy csapás érte. Szép feje van s tartása nagyon egyenes.

Az arczát leírni nehéz, mert értelmes ugyan, de mozdulatlan. A szája nagy és finom metszésű. Első tekintetre meglátszik rajta, hogy vak. Egyik szeme nagyobb a másiknál s kijebb áll. Ritkán nevet. Tényleg csak egyszer vagy kétszer láttam mosolyogni, mióta itt vagyok. A kényeztetést nem szereti s nehezen tűri, kivéve anyjától.

Eleven és akaratos. Még csak testvére, Jakab kisérelte meg rendben tartását. Azzal már tisztában vagyok, hogy legnehezebb föladatom lesz a rendhez és engedelmességhez szoktatása. Először csak lassan fogok haladni, hogy lehetőleg megnyerjem szeretetét. Nem fogok erőszakhoz nyúlni, de az engedelmességet követelni fogom tőle minden megengedhető módon.

Első tekintetre észrevehető rajta, mily fáradhatlanúl tevékeny. Egy pillanatig sem ül csöndesen. Egy percz alatt itt is, ott is, mindenütt jelen van. Mindenhez hozzá nyúl, de semmivel sem foglalkozik huzamosabb ideig. A kedves kis gyermek lelke a sötétben tapogatózik. A mi kezébe kerül, mindent összetör, mert nem tudja, mit tegyen vele.

Midőn a holmik rendezése közben ráakadt a kis vakoktól küldött babára, örült neki. Ezt az alkalmat jónak láttam felhasználni s megtanítottam az első szóra: *b-a-b-a*. A kezére betüztem a betűket szép lassan, újra meg újra s mutattam a babát. Mikor valamit kap, rámutat a tárgyra, azután magára s végül mozgatja a fejét. Ily módon jár végére, hogy ez az övé.

A betüzés zavarba hozta. Kezemhez nyúlt, ő is megcsinálta az én jeleimet s ekkor a babára mutatott. Én a babát kezembe vettem, hogy odaadjam neki, de azt hitte, el akarom venni tőle, s abban a pillanatban dühbe jött s meg akarta fogni a babát. Én tiltakoztam, megfogtam az ujjait és kezdettem betüzni velök, de mind jobban fölingerült. Egy székbe ültettem és kezeimmel lefogva őt, ott tartottam, a míg csaknem egészen kimerültem.

Átláttam, hogy ezen az úton nem fogok boldogulni. Kerestem valamit, hogy másfelé tereljem a figyelmét. Elbocsátottam a székről, de a babát nem adtam neki oda. Lementem az ebédlőbe s hoztam egy darab süteményt, mert az édességet nagyon szereti. Megmutattam neki a süteményt s a kezére betüztem: *s-ü-t-e-m-é-n-y*.

Első dolga az volt, hogy elvegye a süteményt, de nem adtam oda, hanem a szót rábetüztem a kezére. Ő is rögtön megcsinálta a betűket, erre a süteményt átadtam neki. Azonnal megette és lenyelte, mintha attól félt volna, hogy vissza akarom venni.

Ekkor elővettem a babát s úgy jártam el vele, mint a süteménynyel. Megcsinálta a három első betüt *bab*, én utána pótoltam az a-t s oda adtam a babát. Lerohant a szobából s egész nap nem lehetett visszahozni.

Helén egy alkalommal, mikor levelet irtam, nagyon helytelen volt. A székem mögé állott, majd rátette kezét a papirra, beledugta ujját a tintába és rácsepegtette papiromra.

Végül azzal segítettem a dolgon, hogy gyermekkerti kézimunkát adtam a kezébe. Gyöngyöt fűztetem vele, még pedig fa és üveg gyöngyszemeket. Az üvegszemeket elől kellett tenni s azután a fát. Nehezen ment, de végül megértette s egy pillanat alatt készen volt az egésszel. Mikor készen volt, a zsinór végét összekötötte s a nyakába akasztotta.

Egy következő alkalommal hasonlóan foglalkoztattam, de ekkor szándékosan nem kötöttem elég nagy bogot a zsinórra, minek az lett a vége, hogy a mit fölfűzött, azonnal végig csúszott a zsinóron és lehullott a földre. Nagy megleptésemre kapta magát, az alsó szemre a zsinórral bogot kötött s így elérte czélját. Ezt a fogását nagyon ügyesnek tartottam. Így mulatott ebédig magában. Néha-néha hozzám jött, hogy lássam, mint végzett s dicsérjem meg.

Ezzel még nem volt biztosítva győzelmem. Helén az asztalnál úgy bánik el a holmival, hogy engemet egészen fölháborít. Belenyúl szomszédjának, s ha kedve kerekedik, mindenkinek tányérába. Mikor az ételt körülhordozzák, belenyúl a tálba s azt veszi ki, a mi neki legjobban tetszik.

Ma tiltakoztam ellene. Ő nem akart tágítani. Valóságos párviadal keletkezett köztünk. A család oly zavarba jött, hogy az asztaltól fölkeltek és az ebédlőből is távoztak. Az ebédlő ajtaját bezártam s tovább folytattam az ebédemet, habár majdnem fönnakadt torkomon minden falat.

Helén a földre vetette magát, rúgott, karmolt, kapálózott, ki akarta húzni a széket alólam. Legalább félóráig tett így. Ekkor fölkelt, hogy lássa, mit csinálok. Ezt nem bántam, de azt már nem engedtem meg, hogy a kezét bele tegye a tányéromba. Elkezdett csipni engemet, én mindannyiszor rácsaptam a kezére. Ekkor körüljárta az asztalt s miután senkit sem talált ott, egészen megvadult.

Egy pár percz múlva újból magához tért, vissza jött a helyére s kezdett enni a kezével, mint azelőtt. Kezébe adtam a kanalat, ő a földre dobta. Ekkor kivettem a székből s kényszerítettem, hogy vegye föl a kanalat. Végül újból visszaültettem a székébe, kezébe adtam a kanalat s kényszerítettem, hogy az ételt vegye a kanálra s úgy tegye a szájába. Egy pár perez alatt újból meggondolkozott, engedelmeskedett és csendesen elköltötte ebédjét.

Az asztalkendő összehajtogatása miatt is harcz volt. Nem akart engedelmeskedni. A földre dobta s az ajtónak rohant, hogy ott hagy engemet. Mikor észrevette, hogy az ajtó zárva van, elkezdett rúgni, kaparni. Egy teljes órai küzdelembe került a kendő összehajtogatása. Ekkor kibocsátottam, magam pedig fölmentem a szobámba és teljesen kimerülve az ágyra vetettem magamat. Úgy látom, még sok csatát kell végig harcolnom, míg megtanítom engedelmességre és szeretetre.»

Ebből a rendkívüli, s talán páratlan természetű háborúzásból még egy jelenetet meg kell ismernünk, hogy tisztán láthassuk, milyen föladatokat oldott Miss Sullivan és miből lett világhírűvé Keller Helén.

Miss Sullivan még márczius hónapban kijelentette a szülők előtt, hogy csak úgy tud boldogulni, ha Helénnel együtt egészen külön lakásba költöznek. A szülők megértették a helyzetet s pár nap múlva már megtörtént az átköltözés egy kis házukba, a mely egy kedves kert közepén állott, s minden tekintetben megfelelő volt. Az első napi eseményekről Miss *Sullivan* ezeket írja:

«Erősen meg vagyok győződve, hogy az engedelmesség az a kapu, a melyen a tudáshoz és szeretethez el lehet juttatni a gyermeket. Helénnél sok nagy akadály volt. Ő nem engedett közeledést, nem méltányolta a szeretetet.

Délután költöztünk a lakásba. Csak ketten voltunk és egy kis néger szolgafiu. Eleinte nagyon izgatott volt, rugott, karmolt s majdnem elalélt, annyira győtörte magát. Mikor a vacsorát elhozták, csöndes volt és rendesen megette a részét, de nekem semmi közeledést nem engedett.

Egész este babájával foglalkozott, s mikor a lefekvés ideje eljött, egy percz alatt levetkőzött s lefeküdt a kettős ágy egyik felébe. Mikor megérezte, hogy én is lefekszem, leugrott az ágyról, s nem volt hatalom, a mely visszafekvésre birja. Féltem, hogy meghűl, s erőltettem, fekütjék vissza. Mondhatom, szörnyű harczunk volt. Eltartott legalább két órahosszat. Soha sem láttam ilyen erőt s ekkora kitartást egy gyermekben. Szerencsére én valamivel erősebb voltam, s én is épen oly makacs, ha szükséges.

Végre sikerült az ágyra tennem. Letakartam s ő az ágy szélén összehúzódott, mint egy macska.

Másnap reggel már egészen tanulékony és engedelmes volt, habár látszott rajta, mennyire vágyik haza.»

Márcz. 13-án, tehát tíz nappal Helénhez érkezése után Miss *Sullivan* már csak jó és örvendetes híreket ír. A nagy mű sikere már biztosítva volt.

VIII.

Miss Sullivan ittléte alatt az első karácsony nagy esemény volt. Mindenki készített nekem valami meglepést, de még ennél is inkább mulattatott az, hogy én és Miss Sullivan együtt készítettünk meglepést mindenkinek. Nekem rendkívül tetszett az a titokzatosság, a mivel rejtegettük a holmikat.

A háznál mindenki arra igyekezett, hogy bennem a kiváncsiságot fokozza. Egy-egy szót mondottak, hogy kitaláljam. Minden este a tűz körül ültünk s «hogy tetszik» játékot játszottunk egészen karácsonyig.

Karácsonykor a tuscumbiai iskolás gyermekeknek is karácsonyfájuk volt s meghivtak engemet. Az iskolaszoba közepén állott egy szép fa. Halvány lángok lobogtak a levegőben, ágain gyümölcs csüngött. Leirhatlan boldogság pillanata volt. Tánczoltam és ugrándoztam a fa körül. Magamon kívül voltam. Midőn megtudtam, hogy mindenik gyereknek van ajándék a fán, nagyon örvendettem, mert azok a jó emberek, a kik a fát fölállitották, megengedték, hogy én oszszam ki az ajándékot a gyermekeknek.

(Folytatása következik.)

MEGHÓDOLÁS.

Elbeszélés.

Irta Julien Gordon. — Angolból fordította S. A.

(Vége.)

Fenton asszony maga előtt látta a klubbeli ágyon fekvő holttest szörnyű elhagyatottságát. Elképzelte merevségét a takaró alatt, melyet rávetettek. S ekkor eszébe jutott meleg kézszorítása, melyet a saját kezén érzett. Milyen lehet vajjon most?

— Megjött a fia. Megcsókolta. Beszélt Trevor úr haláláról. Elmondott néhány részletet.

— Hiányát fogod érezni látogatásainak, anyám, — mondta gyöngéden. — Úgy látszik, nagyon kedvelt téged; egészen derék ember volt. Megállj csak . . . aligha volt még hatvan éves, erőteljes külsejű ember volt. Uram Isten, ma küldte ezeket a rózsákat?

Az anyja azt felelte, hogy igen s aztán a fia egyedül hagyta. Az asszony csipkekendőt vett a fejére, egy másikat a vállára és kiment a sötétségbe.

Az alkonyat leszállott. Fölkelőben volt a hold, sugártalanul, halványan világított a fák között, mint egy nagy vérvörös rézgolyó. Az égen felhők szállottak, de a szél nem okozott zörejt, mindenen az előkúszó éj nyomasztó csöndje ült. A levegő kissé hűvös volt. Fenton asszony szorosabban húzta le a csipkekendőt az állára. Lesietett a fasorba, a hol oly gyakran sétáltak, a férfi házassági tervét védelmezve, ő maga nyugtalanul, nem szólva semmit, néha hidegen, nagyon ritkán igazán nyájasan, — mindig állására, gyermekeire gondolva, vagy egy szomszéd eshetőleges látogatására, a cselédek bizonyos kémkedésére, helyzete nevetséges oldalára: szóval mindenre, csak arra nem, hogy egy emberi lélek kiáltott fel hozzá és hogy ő oly fukar és nyomorúságos módon felelt esengésére.

Le volt lánczolva, mint a maga fajtájából való asszonyok, az előitélettől és szokástól. Eszébe jutott mind az a lovagias hódolat, melyet Trevor két hosszú éven át pazarolt reá. Ő, egy oly férfi, kinek nevét száz nő viselte volna örömmel és büszkeséggel! Hirtelen ezt gondolta magában:

— Kedvesebb leszek vele jövő hétfőn. Meg fogom magyarázni . . .

Erre hirtelen döbbenet járta át és eszébe jutott, hogy el fog jönni a hétfő, aztán másik és ismét másik, de nem lesz oly hétfő se most, sem azután, a mely visszahozza hozzá barátját és imádóját — soha, soha többé.

Hirtelen kin, melyről nem tudott magának számot adni, valami visszavonhatatlannak, véglegesnek, feneketlennek, reménytelennek, megközelithetetlennek érzete fogta hatalmába s hangtalan, fojtogató zokogás tépte a keblét. Könnyek ömlöttek szeméből, bánatos, keserű könnyek, melyek ráhullottak kezére s mintha égették volna.

Gyermekeinek ő bizonyára kedves. Idősebbik fia, ki a nyugaton él, irt neki ló- és szarvasmarha-üzleteiről, új búzavetéseiről, birkáiról, a birkanyirásról, az állatok egészségéről és betegségeiről, az új földekről, melyeket máris növekvő birtokaihoz vásárolni szándékszik. Pénzt kért tőle előlegül erre a czélra. A leányai beszéltek neki mulatságaikról; állandó tanuja volt boldogságuknak és jóllétüknek. Ha hozzájuk ment, tele voltak tervekkel, alig értek rá, hogy meghallgassák az ő terveit. Az egyik házat épitett, a másik nemsokára anya lesz. Ezek a dolgok teljesen betöltötték életük láthatárát. Legifjabbik fia, ha nem foglalta el buzgón művelt mestersége, hamar elpárolgott hazulról s elment valami szomszéd falusi úriházba, a hol megigézte egy szép szempár s ott tartotta oly sokáig, hogy az anyja álmatlanúl hánykolódva az ágyban, már-már attól félt, valami baj érte őt és lovát a magányos országúton.

Igen, becses volt ő, kétségkivül, valamennyiüknek, mint a hogy megbecsülnek bennünket azok, a kiket türelmesen meghallgatunk a nélkül, hogy a magunk számára sok rokonszenvet és érdeklődést kivánnánk tőlük. Néhány rokona, a szomszédai szelid tisztelettel voltak iránta. Egy szokás volt rájuk nézve — talán kellemes szokás. Tudta, hogy egymás közt beszélnek hibáiról, tudta, mint a hogy bizonyos dolgokat ösztönszerüleg tudunk, hogy restnek mondják, illő becsvágy nélkülinek, vendégszeretet nélkülinek.

Hagyta a világot menni a maga útján. Közömbös volt iránta s ezért a világ kezdett megfeledkezni róla. Kissé meglepetve vette észre, hogy egyszer-kétszer nem hivták meg valami nagy ünnepélyre, a melyre, mikor a lányai még otthon voltak, okvetlenül meghivást kapott volna. Most, nagy felindulása közepett ennek a kicsibevevésnek emléke feléledt és bántotta lelkét. Hát csakugyan elfeledték, elhagyták, semmibe sem veszik?

Demosthenes mondja, hogy jelentéktelen régi forradások és sebek kiújulnak és fájdalmat okoznak, ha valami új betegség lep meg bennünket.

Kétségtelen, hogy a világra nézve, igen, még gyermekeire nézve is, semmi egyéb, csak egy

Könnyek ömlöttek szeméből . . .

öreg asszony, a kiről gondoskodni kell, kétségkivül, a kit szeretnek is — bizonyos határok között. A gyermekeinek nemsokára aggodalom tárgya is lesz. Azt azonban tudta, hogy Trevor szemében még mindig fiatal és szép volt, hogy ez minden egyebek fölött vágyakozott az ő társaságára. Ő benne erősödött meg és felmagasztalódott. Kezében tartotta a kezét s ez az érintés erőt adott neki.

Fenton asszonyt, életében először, kétségbeesés fogta el — olyan kétségbeesés, milyet nem érzett soha azelőtt, nem, még férje sirjánál sem volt fájdalma olyan vigasztalhatatlan. Akkor még mindig megvolt benne az anya gondoskodó szeretete, a gyermekei még tehetetlenek, ő rá szorulók voltak. Maga pedig ebben az időben még fiatal volt és erős. Az öregség elhagyatottsága most elébe jött, előtte állott és éhes, leselkedő szemekkel bámult reá. Meglebbentette ruháját, megsápasztotta arczát, lehütötte homlokát. Annak a férfinak, a ki most már halott, maga az ő jelenléte áldást hozott. Ez sohasem feledkezett meg róla. Előtte szeretetreméltónak látszott és ha fiatalnak tünt fel, csakugyan annak is érezte magát oldalán.

Arra gondolt, hogy ha most a közelében volna, ráhajolna, csak egy pillanatra a mellére és felkiáltana:

— Bocsásson meg, bocsásson meg! — és legalább is megköszönné neki, hogy oly nagyon szerette.

De nem fogja ezt mondani soha, mert meg van halva. Ő gondolta, hogy hálával tartozik neki, de az asszony most már tudta, mi mindent adott neki a halott s hogy ő viszont mily keveset adott ezért. Hányszor kérte, — gyermekesen, mint akkor hitte — hogy szólitsa keresztnevén s ő mindannyiszor visszautasitotta, azokra a konvenciókra hallgatva, melyek minden tettének főforrásai voltak. Most hirtelen letérdelt a harmatos füre és patakzó szemmel szólította nevén, először suttogva, aztán hangosabban — minden oly gyöngéd szólongatással, a mit csak egy szerelmes asszony ki tud találni, hogy visszahivja távollevő szerelmesét, a kivel igazságtalanul bánt s a kinek fájdalmat okozott. Egy fatörzsre nyugtatta fejét és itt zokogta el kétségbeesetten utolsó bucsúját.

Az ebédben nem vett részt s a fia nem ártotta bele magát magánügyeibe ez este.

*

Trevorék házában nagy volt a zürzavar. Hamar odasietve a fiatal Trevor, csinos felesége, Fothergill asszony pompás ebédlő ruhájában, Mattie kibontott hajjal, Gray asszony teázó ruhában, összegyülekeztek, a hol apjuk feküdt. Egy orvos és egy ápolónő levetköztették az élettelen holttestet.

— Itt valami kemény tárgy van a szive fölött — mondta az orvos.

— Ni, egy kép — mondta Mattie férje, roppantúl elálmélkodva.

Fothergill asszony boszankodva vette ki sógora kezéből. Gardiner Fenton asszony arczképe volt. Sok évvel fiatalabbnak mutatta, mint a milyen volt, egy erkélyen ülve, kissé keresett és szentimentális pózban, a melyért nyilvánvalóan a fényképész volt felelős, nem ő. Fothergill asszony elfintoritotta arczát könnyei közben.

— Ez az a . . . az az asszony! Mit csináljak vele?

— Add nekem, — mondta Mattie.

*

Néhány órával később a költő irósztala előtt ült az emeleti szobában, ódát irt a halálhoz. A két első sort leirta már, de tovább nem birt jutni. Lába papucsba volt bujtatva, az agya üres volt.

— A kritikusok — tünődött keserűen — bizonyára azt hiszik, hogy egy ódát a halálhoz csak úgy a kabátja újjából ráz ki az ember. De vigyen el az ördög, ha csakugyan oly könnyű, mint a hogy képzelik. Próbálják meg maguk . . . Félig meg vagyok már fagyva — dünnyögte kis szünet mulva.

Remélte, hogy Mattie nem fog feljönni hozzá; attól félt, szivtelennek fogja mondani. Most, ebben a pillanatban alighanem tudná vele megértetni muzsájának rendkivüli megközelithetetlenségét és azt, hogy meg kell ragadnia az alkalmat, a mikor legalább nyájasabb kezd lenni.

Mattie azonban ezúttal nem gondolt az urára. Éjfélkor, mikor a felfogadott virrasztó, a kinek ébren kellett volna maradnia, elbóbiskolt, a fiatal asszony belopózott a halotthoz — fehér köpenyében olyan volt, mint egy kisértet. A halottas ágyhoz ment s hamar kibontva az ingét a szive fölött, becsúsztatta a fényképet néma mellére, a virágok alá, melyekkel el volt borítva. A hirtelenében szerzett viaszkos tubarózsák és az ibolyák eltöltötték a szobát nehéz illatukkal.

— Itt van, édesem, legyen a tied — mondta Mattie olyan hangon, mintha csintalan, elkényeztetett gyermeknek beszélt volna s beszéd közben gyöngéden megsimitotta a beesett szempillákat, melyek sohasem fognak többé hunyorgatni az ő közeledtére.

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tóle és nem bántják öket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIENI.**

Kunz József és Társa
GS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK SZERB KIR. UDVARI SZÁLLITÓK
KIR. KIVÁLTSÁGOS NAGYKERESKEDÖK
VÁSZON, ASZTALNEMÜEK, KÉSZ FEHÉRNEMÜEK,
MENYASSZONYI KELENGYÉK,
FÜGGÖNY, ÁGYTAKARÓ ÉS SZÖNYEGÁRU RAKTÁRA.
BUDAPEST, V. DEÁK-TÉR 1. sz.
ALAPITVA: 1802.
ÁLLAMI ARANY ÉREM 1896 JURY TAG
BRONCE ÉREM PARIS 1900.
10156

Báli készletek, jelmezek
mindennemü farsangi virágdiszek (elöirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók
SZEKULESZ R.
müvirág és disztollgyárában. Alapittatott 1860.
Budapest, IV., Károly-u. 4—5.
Menyasszonyi koszoruk, diszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árúk javitás végett elfogadtatnak. 10167
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

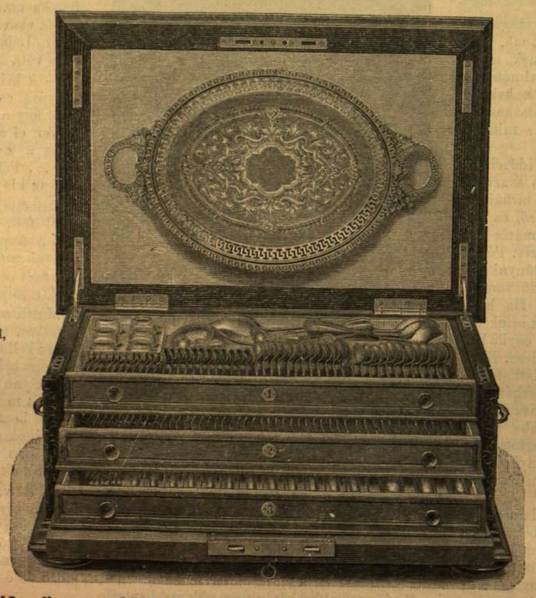
GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbörnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Császárfürdő
BUDAPESTEN 9843
téli és nyári gyogyhely.
Elsörangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gözfürdövel és legmodernebb iszapfürdökke! pompás ásványvizi uszodákkal, hö- és kádfürdökkel. Prospektus ingyen bérmentve

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.
Szájpadlás nélküli müfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kizárólag magam készitek. Sját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus. fogsorral néhány percz mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében:
id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.
Vidékiek a müfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kantsukba foglalt müfogakat **2 frttól**, teljes fogsorokat **40 frttól.** Mindennemü munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüst-ékszergyáros és órásmester, **Pécsett 122.**
13 próbás, hivatalosan fémjelzett valódi ezüst evőkészletek.

12 személyre
nehéz összeállitásu
ezüst evőkészlet.
Tetszés szerinti monogramm vésve ingyen.
Tartalmaz:
12 ezüst evőkanalat,
12 « kávéskanalat,
12 « moccakanalat,
12 « fagylaltkanalat,
12 « csemegekanalat,
12 « zsámolyt,
4 « sókanalat aranyozva,
1 « pecsenyekést aczélpengével,
1 « pecsenye franczia villát.
12 « asztali villát, egész ezüst,
12 « « csemegevillát,
1 « levesmerőt,
1 « tejmerőt,
2 « vastagételszedőt,
4 « sótartót aranyozva, üvegbetéttel,
12 « evőkést,
12 « csemegekést,
1 « tortalapátot,
1 « halkést,
1 « halvillát,
2 « cabaretvillát,
2 « sajt- és vajkést,
1 pár salátaeszközt.
Erős tölgyfa-szekrényben, kiemelhető betéttel, vésve **780** *korona.*

12 személyre
legnehezebb összeállitásu
ezüst evőkészlet,
D barocc-, vagy *C* uj stylü mintából.
Tartalmaz:
12 ezüst evőkanalat,
12 « kávéskanalat,
12 « fagylaltkanalat,
12 « moccakanalat,
12 « nagy franczia villát,
12 « csemege « « «
12 « evőkést aczélpengével,
12 « csemegekést aczélpengével,
12 « gyümölcskést ezüstpengével,
12 « zsámoly (késtámasz),
1 « levesmerőt,
1 « tejmerőt,
2 « vastagételszedő kanalat,
1 « tortalapátot ezüst pengével,
1 « salátakanalat,
1 « salátavillát,
1 « sajtkést,
1 « vajkést.
4 « pecsenyevillát,
4 « sótartót aranyozva, üvegbetéttel,
4 « sókanalat aranyozva,
1 « mártáskanalat,
1 « compotkanalat.
Tiszta ezüst-suly 6 klgr.
Diszes diófa-szekrényben, szarvasbőr béléssel, kihuzható fiókkal, a fenti rajz szerint **1050** *korona.*
Árjegyzék ingyen küldetik.
Minden egyéb összeállitásra nézve költségvetéssel szolgálok.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Gorá Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

I.

A szobában csak a gyorsan szaladó toll perczegése, meg az óra egyhangú ketyegése hallatszott. Pogrányi néha meg-megállt, fáradtan hátra dőlt a székében gondolkodni, s aztán megint csak neki feküdt az irásnak. Látszott, hogy siet és idegesen dolgozik; még arra se ért rá, hogy megnézze az órát. Mert, ha megnézte volna, bizonyára eloltja a lámpást és felhúzza a függönyt: hiszen már nyolcz óra volt reggel!

Éjfél után három órakor jött haza valami bálból a feleségével, s mivel kilencz órakor fontos tárgyalása volt a törvényszéknél, azon frakkosan az iróasztalhoz ült, hogy a «pörgátló kifogásokat» előterjeszsze. De nehezen ment a munka; a toll minduntalan meg-megállt a kezében, s ilyenkor a balkezével a homlokát simogatta, mintha a gondolatait akarná rendbe szedni. Néha perczekig is mereven nézett maga elé s az arcza oly rideg, élettelen volt ekkor, hogy szinte azt hihette az ember, már az agya se működik.

Most ismét hátra dőlt s a fejét egészen hátra szegve, fölbámult a mennyezetre. Annyira bágyadt volt, hogy a szemei önkénytelenül lecsukódtak, s bizonyára el is aludt volna, ha valaki be nem nyit az ajtón. Pogrányi fölrezzent a neszre s oda nézett, de beletelt néhány pillanat, mig megismerte az inast.

— Mit akarsz itt ilyen korán? — kérdezte rekedten, s a szemeit dörzsölte, mintha nehéz álomból ébredt volna föl.

— Korán? — csodálkozott az inas. — Hiszen már nyolcz körül jár! A nagyságos úr talán le se feküdt?

— Nem ám, nem ám, — motyogta Pogrányi félig öntudatlanul. — Hát már nyolcz óra lenne?

— Talán el is múlt már! — felelte az inas és fölhúzta az ablak-függönyöket.

Kivülről beáradt a májusi nap éltető verőfénye, és Pogrányi, mintha új életre ébredt volna, hirtelen fölállt.

— Nyisd ki az ablakot, — mondta. — Hadd jöjjön be a napsugár, a levegő!...

Oda ment a nyitott ablakhoz és pár pillanatig kibámult a tágas Teleki-térre, a melyen hangyamódra nyüzsgött, feketéllett az embertömeg.

— Mennyi ember! — dörmögte magában. — És hogy töri magát mindannyi... az abrakért.

Fáradtan visszament az iróasztalához és leült.

— Tedd le csak azt a söprűt, — mondta az inasnak. — Menj a törvényszékhez és mondd meg... azaz hogy nem kell semmit se mondanod. Majd elviszed ezt a levelet Bagi úrnak...

Pogrányi sebesen irt néhány sort, leragasztotta a levelet és oda adta az inasnak.

— Aztán feleletet kapsz; érted?... De siess vele.

— Igenis, kérem alássan.

— Megállj. A feleségem már fölkelt?

— Igenis, föl. Sőt már össze is szidott mindnyájunkat... Hogy a kávé nem volt jó! Pedig...

— Jól van, jól van, — vágott közbe Pogrányi békétlenül. — Hát a gyerekek?... Elmentek iskolába?

— Én bizony nem tudom, kérem alássan. Ha csak a Pista el nem kisérte őket...

— A kocsis! — boszankodott Pogrányi. — Hát ez is az ő dolga?

— Tetszik tudni, én nem igen érek rá...

— Tudom, tudom! Ebben a házban soha se ér rá senki semmire... No, mért nem mégy már? Siess, és egyszeriben itthon légy a felelettel!

Alig csukta be az ajtót az inas, Pogrányi megint lázasan dolgozott tovább. Hol ide, hol oda kapkodott iróasztalán, s egy-egy irásért, könyvért, vagy az itatós papirosért össze-vissza túrta a rajta heverő aktacsomókat.

— Hát ez mi? — boszankodott, a mint a kezébe akadt egy koczkás papiros. — «Faiskola és műkertészet»... Pogrányi Anna úrasszony ő nagyságának... Számla... Ah, a sziványok! Kétszázötvenhat korona! És mind spárga, meg őszi baraczk! Egy hónap alatt!...

Boszúsan összegyürte és eldobta a papirost. Aztán idegesen csöngetett. Éhes is volt, szomjas is volt; de hiába nyomta a villamos csengő gombját, nem jött senki.

— Ez már mégis sok, — mérgelődik Pogrányi. — Négy cselédem van, s ha megszomjazom, még egy pohár vizért is magamnak kell kimennem.

Föl akart kelni, hogy csakugyan kimegy, de bágyadtan visszaroskadt. Az étlen-szomjan, fárasztó fejtöréssel eltöltött éjszaka követelte jogát.

— Nini, hogy elszédültem, — tünődött magában Pogrányi. — Nem tudom, mi bajom egy idő óta... Az eszem se oly tiszta már, mint régen...

Valóban, nem is volt olyan tiszta. Valamikor a «fórum eszének» hivták Pogrányi Zoltánt, s öreg ügyvédek se röstelték a tanácsát kérni holmi fogas jogi kérdésekben. A tudása, emlékező tehetsége rendkivüli volt, s az alig harmincz éves fiatal ügyvédnek fényes jövőt jósoltak kollegái.

— Ha csak le nem törik! — mondogatták azok az éltesebb aktadarálók, a kik már letörtek, mert a lázas munka, a féktelen vagyonszerzési vágy megőrölte idegeiket.

Gorá Lajos rajza.

A toll minduntalan meg-megállt a kezében.

— Ha csak le nem törik! . . .

És Pogrányi Zoltán már útban volt a letörés felé, mióta megházasodott. Addig, a míg a maga ura volt, csak akkor dolgozott, a mikor jól esett neki a munka. Az apja boltos volt valahol a Dunántúl, s mikor meghalt, maradt annyi vagyona, hogy a szolid és szerény ifjú szépen megélhetett belőle, még ha nem dolgozott volna is. Az anyja még élt s feljött a kedvéért Pestre, a leányával együtt, hogy mind a hárman együtt lehessenek s együtt örülhessenek a «Zolti» szerencséjének.

Mert a «Zolti» volt a szemük fénye. Valahányszor letett egy-egy vizsgát, szigorlatot, — és pedig sokat letett! — s később, valahányszor megnyert egy-egy pört, az öreg asszony mindig oda volt az örömtől, boldogságtól; a kis Ilonka pedig, a huga, dicsekedve beszélte el a «felsőbb leányoknak», hogy micsoda zseniális fiú a «Zolti». És a felsőbb leányok, avval az ürügygyel, hogy az Ilonkát látogatják meg, valósággal búcsút jártak a «Zolti»-hoz, s nem egy ábrándozott titokban arról, hogy a csinos, kedves és szerény fiú nem pusztán udvariasságból kiséri őket haza esténként.

Az évek azonban teltek; mikor a «Zolti»-ból doktor úr lett, a szerető anya feleséget akart neki keresni. Keresett is, keresett egyre: de nem talált, mert a lánya sok barátnője közt egy se akadt, a kit méltónak itélt volna a Zoltihoz. A Zolti pedig hagyta, nem törődött a dologgal mind addig, míg a véletlen — a házasságkötések e nagy mestere — bele nem avatkozott az anyja terveibe.

Valami jótékonysági bazáron találkozott először Fehérváry Annával, a ki a maga selyemre, fára festett apróságait árulta ottan. A leány szép volt, de szegény és nagyraláto. Az anyja korán meghalt s ő is meg a huga is, Margit — a ki tán még nála is szebb volt — a maguk kényén növekedtek föl, s az apjuk engedékeny szeretetének a rovására megszokták, hogy mindig és mindenben a maguk bizarr, akaratos feje szerint cselekedjenek. Így aztán Anna a festő-iskolába járt, verseket irt és imádta a mandolint; Margit pedig korcsolyázott, bicziklizett meg lovagolt és legfőképp — táncolt, mindig és akárkivel, ha módját ejthette.

Az öreg Pogrányiné külömb «pártit» remélt és óhajtott a fiának, mint Anna; de mikor látta, hogy a Zolti mily véghetetlenül szereti a máskülönben szép és kedves leányt, nem akarta utját állni a fiatal pár boldogságának és beleegyezett a házasságba. Azt is remélte talán, hogy a leány apja, a ki osztálytanácsos volt az igazságügyi miniszteriumban, lendithet valamit a Zolti jövőjén, s ha nem adhat is hozományt a lányának, majd kipótolja ezt avval a protekcióval, a mely nélkül széles e hazában nem igen boldogúl senki.

De nem így történt. Igaz, hogy mikor megnősült, a Zoltinak már olyan ismert neve és jó ügyvédi irodája volt, hogy kettecskén elég szépen megélhettek belőle: — de a kis család csakhamar nagyon megszaporodott. Az öreg Fehérváryt egy szép napon hirtelen megütötte a guta, s ekkor az árván maradt Margit, természetesen, oda költözött a nénjéhez. Rá nem sokára megszületett Ferkó, a Pogrányi első kis fia, s innentől kezdve «megnehezült az idők járása» Zolti fölött.

A felesége nem volt gazdasszony; ez még nem lett volna baj: de az már baj volt, hogy nem is akart lenni. Anna a szó szoros értelmében irtózott mindentől, a mi az élet aprólékos gondjaira, a háztartás prózai részleteire vonatkozott. Semmivel se törődött a képein, a mandolinján meg a versein kivül, a melyekhez mandolin-kiséretet szerzett, hogy legyen mivel mulattatnia a barátnőit. Még a gyerekeit is úgy elhanyagolta, hogy ha ott nincsen a Zsuzsi, a kit az öreg Pogrányiné adott fiának «nászajándékba», bizony senki se gondozta, ápolta volna a két kis fiút.

Ez a Zsuzsi az öreg cselédeknek abból a már kihaló fajtájából való volt, a kik a család szolgálatában születnek s ott is halnak meg. Hatvan esztendővel ezelőtt zsellér-leány volt a Zsuzsi a Pogrányi nagyapjánál, a ki akkor kezdett megtollasodni s már volt is egy kis birtoka. Holta napjáig szolgálta az öreg Pogrányit, később végig szolgálta a fiát s mikor Zolti megnősült, ő hozzá került, családi örökségképen.

De már vénült és nem igen birta a «strapát.» Húsz-huszonöt évvel az előtt példás rendben tartotta volna a gazdája házát, de most már nem győzte a munkát és csak zsémbelt, zsörtölődött, s egyre azon óbégatott, hogy a Zolti háza az ebek harminczadjára jut. Sokszor magát Pogrányit is lepirongatta, hogy miért a felesége és nem ő viseli a süveget, de Pogrányi sohase vette zokon az öreg cseléd kifakadásait, mert tudta, hogy a hűsége mondatja vele a korholó szavakat.

A Zsuzsi sehogy se volt megelégedve Pogrányi házában, mert «kis gazdája» szeretete csak félig-meddig kárpótolta azért a gőgös megvetésért, a melyben Anna részesitette. A hamis és önző ideálizmus legfelsőbb régióiban élő Anna ugyanis a szó szoros értelmében gyűlölte ezt a «parasztot», a kinek a hűsége is csak oly durva és egyszerű volt, mint az a koczkás kendő, a melylyel a fejét bekötötte. Bántotta az is, hogy a férje annyira becsüli ezt a «vén satrafát», hogy a háztartás dolgaiban már nem is tőle, Annától, kér tanácsot, hanem ettől a családi penésztől.

Szerencsére a Zsuzsi már nem sokáig volt a Pogrányi házában maradandó. Ilonka, a Pogrányi húga, szintén nagy kisasszony lett és kérője akadt. Zsuzsi már csak az esküvőt várta, mert elhatározták, hogy az új párhoz megy, — még pedig el a fővárosból, mivel az Ilonka vőlegénye földesúr volt.

Ennek a házasságnak különös története volt. Szentgyörgyi Imre. a vőlegény, eleintén mintha Margitnak, az Anna hugának udvarolt volna. Valamelyes rokonság is volt köztük; s valahányszor Szentgyörgyinek dolga akadt Pesten — és pedig sokszor akadt — e rokonság révén mindig a Pogrányi vendége volt. Ilyenkor mindig feltünően forgolódott Margit körül, s úgy látszott, hogy a gyönyörű és szellemes leánynak is kedvére van a költői lelkű Szentgyörgyi figyelmessége. Suttogtak is róla a társaságban, hogy egy pár lesz belőlük: de aztán történt valami, a mi végét vetette a mende-mondának.

Az történt pedig, hogy Ilonka egyszerre csak, szinte észrevétlenül, fölcseperedett és nagy leány lett. Evvel a «nagy leányság»-gal pedig együtt járt, hogy bálba, szinházba vigyék: s mivel az öreg Pogrányinét az utóbbi években majdnem állandóan az ágyhoz, vagy legalább a karos székéhez kötötte a podagra, természetes, hogy Ilonkát Annáék vitték mindenhová. És a kedves naiv leányka, bár korántse volt oly szép, mint Margit, lassanként mégis háttérbe szorította ünnepelt sógornőjét, — sőt még vélt vőlegényét is elhódította.

Ez a csapás, vagy mondjuk kudarcz, nagyon leverte és lealázta Margitot. Talán maga se tudta, hogy szereti Szentgyörgyit, mert mindeddig csak kaczérkodott vele, mint a többi udvarlóival; lehet az is, hogy nem szerette és csak a hiúságának fájt, hogy Ilonka épen azt az egyet rabolta el tőle, a kit ő maga is legkülömbnek tartott a körülötte legyeskedő léha férfiak között.

Elég az hozzá, hogy a kudarcz nagyon fájt neki; de még jobban fájt az a roszúl titkolt káröröm, a mit lépten-nyomon leolvasott barátnői arczáról. Mert Szentgyörgyi úgynevezett «jó párti» volt. A szülei már nem éltek, s a majd kétezer holdas birtokon, melyet tőlük örökölt, nem volt egyetlen fillér adósság se; ő maga nem volt se korhely, se kártyás; sőt üres idejében, a mi a gazdálkodásból és vadászatból megmaradt, verseket firkált. S ezek a versek nem is voltak roszak, úgy hogy Szentgyörgyi a tolla után is meg birt volna élni, ha véletlenül szegénynek születik.

Bárhogy fájt is azonban Margitnak a Szentgyörgyi hűtlensége, sokkal büszkébb volt, semhogy ezt a titkos bánatát csak sejttette volna is. Sőt, hogy jó kedvének a palástjával leplezze a szivén ütött sebet, csak annál kaczérabb volt és még jobban udvarlottatott magának. Pedig alapjában nem volt se léha, se könnyelmű, sőt talán mélyebb, komolyabb szenvedélyre is képes lett volna, ha talál olyan férfira, a kiben megleli az ideálját. Lehet, hogy ez a férfi épen Szentgyörgyi lett volna, s mivel benne is csalódott, elkeseredésében azt hitte, hogy minden férfi, még a legderekabb is, érdemetlen arra, hogy komolyan vegye. (Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György.

(Folytatás.)

Úgy elfoglalt a kiosztás, hogy a nekem szóló ajándékot nem vettem észre. Mikor elvégeztem, nagyon utólért a vágy és türelmetlenség, hogy lássam már az igazi karácsonyt. Tudtam, hogy a mit itt ajándékul kaptam, nem lehet az, a miről annyi beszéd s czélozgatás folyt. Tanitóm megmondotta, hogy a mit ezután kapok, sokkal szebb lesz. De a végén lecsendesitettek, hogy elégedjek meg most azzal, a mit a fáról kaptam, s hagyjam a többit reggelre.

Este kitettem a harisnyámat, de sokáig nem tudtam elaludni, mert titokban szerettem volna megtudni, mit csinál az angyal. Végül egy új babával és egy fehér medvével elaludtam. Reggel én költöttem föl a családot az első «víg karácsony» kivánással.

Nemcsak a harisnyában volt ajándék az én számomra, hanem az asztalon, a székeken, az ajtónál, még az ablak párkányán is. Úgyszólva egyet sem tudtam lépni, hogy ne bukkanjak valami karácsonyi ajándékra. De boldogságom pohara akkor telt meg, a mikor tanitóm megajándékozott egy kanárival.

A kis Tim oly szelid volt, hogy ujjamra szállott s a czukrot, meg a czukrozott cseresznyét a tenyeremből ette. Miss Sullivan megtanitotta arra is, mikép viseljem gondját a kis jószágnak. Minden reggel, a reggeli után, kitisztitottam kalitkáját, megtöltöttem kis edényeit maggal, friss vízzel és egy kevés csibehúrt tettem a kalitka közepén levő hintájára.

Egyik reggel a kalitkát az ablak párkányán hagytam, mialatt vizért mentem. Mikor visszajöttem, éreztem, hogy egy nagy macska mellettem suhant ki az ajtón. Az első pillanatban nem vettem észre, mi történt, de midőn benyultam a kalitkába s Tim kis szárnya nem csapdosta kezemet, s kis lábaival nem fogózott ujjaimba, tudtam, hogy kedves énekét többé nem fogom élvezni.

IX.

Életemnek egyik nagy eseménye volt bostoni utam 1888 májusban. Olyan jól emlékszem a készülődésre, elindulásra tanitómmal és anyámmal, az utra és végül a Bostonba érkezésre. Milyen más volt ez az út, mint a baltimorei két év előtt!

Most már nem voltam az a nyugtalan, izgatott kis teremtés, mint akkor, a mikor mindenkinek csak rám kellett ügyelni. Csöndesen ültem Miss Sullivan mellett, s érdekkel figyeltem, a mint rendre mondotta, milyen szép dolgokat lát az ablakon keresztül: a szép Tennesee folyót, a nagy gyapot földeket, a halmokat, erdőket, az állomásoknál levő négereket, a kik a vonathoz jöttek s izletes gyümölcsöt árusitottak. Velem szemben az ülésen volt Nancy babám új öltözetben s nézett engemet. A mikor nem figyeltem Miss Sullivan beszédjére, ölembe vettem a babát, de legtöbbször megnyugodtam, hogy alszik.

Minthogy többször nem lesz alkalmam Nancyval — a kedves babával — foglalkozni, most elmondom szomorú történetét. Sárkásával traktáltam meg Bostonban, habár soha sem mutatta, hogy szeretné. A Perkins-intézet egyik felügyelőnője titokban elvitte, hogy megfürösszse. Ezt szegény Nancy nem birta ki. Egy halom gyapot lett az egész baba. Csak a két rosz szeméről tudtam ráismerni.

Mikor a vonat Bostonba megérkezett, úgy jött nekem, mintha egy tündérmese most fejeződött volna be. A «hol volt, hol nem volt» épen most volt és itt volt.

Alighogy megérkeztünk a Perkins-féle vakok intézetébe, mindjárt barátságot kötöttem a kis vak gyermekekkel. Kimondhatlan öröm volt nekem, hogy ők értették a kéznyelvet. Milyen felséges dolog, hogy én más gyermekekkel beszélni tudok a magam nyelvén!

Eddig csak úgy beszélgettem, mint valami külföldi idegen, a ki tolmácsot használ. De itt egészen otthon éreztem magamat. Később tudtam elhitetni magammal, hogy az intézeti gyermekek is vakok. Azt tudtam, hogy én nem tudok látni, de azt már nem tudtam fölfogni, hogy ezek a kiváncsi, kedves gyermekek, a kik engemet körülvettek, s velem játszottak, mind vakok volnának.

Emlékszem, mennyire meglepett, s mily nagyon fájt nekem, hogy mikor hozzájuk beszéltem, ők is kezemre tették a kezöket, hogy ők is ujjukkal olvassák a könyveket. Előre figyelmeztettek volt rá, s mégis előttem megfoghatlan volt, hogy a kik hallanak, azok is csak úgy tudnak látni, mint én, a ki ettől a drága kincstől is meg voltam fosztva. Én úgy képzeltem, hogy nekik van valamely «másodrendű látásuk».

Kis barátaim nagy örömben voltak, hogy játékba elegyedtem velük és feledtem bánatomat.

Egy nap alatt egészen otthon éreztem magamat a vak gyermekek társaságában. Már csak arra gondoltam, mi újabb mulatságunk lesz ott időzésem alatt. Boston volt nekem a világ közepe, s tán nem is hittem, hogy Bostonnál tovább is terjed a világ.

Bostonban meglátogattuk a Bunker Hillt. Tanitóm itt tartotta az első leczkét a történelemből. Mikor elbeszélte, mily vitézül harczoltak ezen a helyen a bostoniak az ellenség ellen, egészen izgalomba jöttem. Fölmentem az emlékhez, megszámláltam a lépcsőket s e közben azon gondolkoztam, vajjon a katonák innen a lépcsőkről lődöztek-e le az ellenségre.

Következő nap kirándultunk Plymouthba. Ekkor ültem először hajón, ekkor jártam először a tengeren. Milyen élet s milyen nyüzsgésmozgás volt ott!

A gép zakatolásáról azt hittem, dörög s elkezdettem sírni, hogy immár nem fog sikerülni a piknik künn a szabadban. Úgy tetszik, Plymouthban leginkább a nagy szikla ragadta meg figyelmemet, hol a zarándokok (az első amerikai angol telepesek) kikötöttek. Ezt meg tudtam tapogatni, ölelgetni s el tudtam képzelni, mily erős küzdelmök lehetett.

Egy úr megajándékozott a szikla modeljével, mikor a zarándokok termét meglátogattuk. Erről jól le tudtam olvasni ujjaimmal az évszámot: «1620», megtaláltam közepén az üreget, s azután mindazt elgondoltam magamban, a mit tudtam e nevezetes dologról.

Lelkemet gyermekies öröm és lelkesedés töltötte el, midőn elgondoltam, mily gyönyörű munkát végeztek. Előttem ők voltak a világ legbátrabb vándorai mindazok között, a kik hazát alapítni idegen országba indultak. Elgondoltam, hogy otthon nem voltak szabadok azért mentek el, hogy szabadságot biztositsanak maguknak és társaiknak is.

Később, midőn megtanultam, hogy számüzve voltak s menekülniök kellett, szégyenérzet fogott el, bár látom, hogy nekik köszönhetjük «szép hazánkat».

Bostonban szerzett barátaim között kedvesen emlékszem *Endicott* V. urra és leányára. Irántam tanusított szivességökből sok kedves emléket szereztem magamnak.

Egyszer meglátogattuk gyönyörű lakásukat Beverlyben. Jól emlékszem, hogy sétáltunk a rózsautakon. Emlékszem Leóra, a nagy kutyára s a göndör szőrü kis Fritzre, meg a ponyra s hogy kereste kezemben a czukrot.

Arra is emlékszem, hogy először Brewesbeiban a kiköttőnél játszottam a porondban. *Endicott* úr magyarázta nekem a nagy hajókat, melyek Bostonból Európa felé indultak. *Endicott* úrral aztán is találkoztam, mindig szives volt hozzám s jól tudom, hogy első sorban rágondoltam, midőn Bostont «a jó szivü emberek városának» neveztem.

Jegyzet.

A kis Keller Helén, mihelyt tanulni kezdett, mindjárt magára vonta a figyelmet. Tanitója a bostoni Perkins-intézetbe, tanárainak és barátainak csaknem naplószerű tudósítást küldött. A meglepő tehetségű siket-néma-vak leány a hirlapokban is sokszor szóba került. Hihetetlen dolgokat meséltek össze-vissza, a melyeknek fele része sem volt igaz. Miss Sullivant bántotta a dolog, de nem volt mit tegyen.

Keller Helén kutyájával. 1887. évi fénykép.

A Perkins-intézet évi jelentésében évről-évre beszámolt kis tanitványáról. Minket is érdekelni fog egy pár részlet, mert kiegészíti és megmagyarázza a *Helén* tudósítását. Miss *Sullivan* a második tudósításban, mely 1888 októberéig terjed, ezeket írja:

«Helénnek a mult évben kitünő egészsége volt. A szemét és fülét szakemberek megvizsgálták s azt a véleményt nyilvánították, hogy sem látó, sem halló képessége nincsen.

Azt, hogy szagló és tapintó érzéke milyen éles a testi tulajdonságok megismerésében, határozottan megmondani nem lehet, de szakemberek véleménye szerint ezek az érzékek nagy befolyással vannak az értelmi tehetség kifejlődésére. *Stuart Dugald* azt mondja, hogy nehány értékes szó, mely a lelki tehetségre vonatkozik, a szaglásérzék utján származott. A költői irodalom minden nemzet nyelvében számos olyan szót használ, a melyből látszik, hogy a képzelő tehetség nagy mértékben támaszkodik a szagló érzékre, sőt a szív erkölcsi gerjedelmei sem kerülhetik el hatását.

Az bizonyos, hogy *Helén* sok gyönyörűséget szerez magának ezekkel az érzékekkel.

Ha belép egy virágházba, arcza kiderül s az illata után megmondja, miféle virágok nyilnak ott. Az illatérzésre nagyon híven emlékezik vissza. A rózsa vagy ibolya illatát már előre élvezni tudja. Ezt észre lehet venni arczán, ha valaki bokrétát igér neki valamelyik kedvelt virágjából. Megtörténik, hogy egy virág vagy gyümölcs illata valamely kedves családi jelenetet juttat eszébe.

Ez alatt az év alatt észrevehetőleg erősödött, vagyis finomodott a tapintó érzéke. Azt lehet mondani, hogy egész teste oly finom szervezetű, hogy ez által embertársaihoz való viszonya nagyon bensővé lesz.

Helén nemcsak hogy pontosan meg tudja különböztetni a levegő eltérő hullámzásait és a padló rezgését, nemcsak hogy azonnal megismeri barátjait, mihelyt kezöket vagy ruhájokat érinti, hanem a körülte levőknek még lelki állapotát is föl tudja fedezni. A ki Heléннel beszél, el nem tudja titkolni előle, ha öröme vagy bánata van.

Beszélgetés közben a legkisebb hangnyomatékot is észre veszi, a helyzetnek bármely változatát fölismeri, a kéz izmainak bármely játéka, számára jelentéssel bir. A szeretet gyöngéd érintésére azonnal felel, a kényeztetést vagy helyeslést, a kifakadást vagy parancsot, s az érzelemnek sok más hullámzását előle elrejteni nem lehet. És ő annyira benne van ezen öntudatlan nyelv magyarázásában, hogy néha ki tudja találni a gondolatunkat.

Egyszer az anyjával és *Anagnos* igazgatóval sétált. Egy torpedót sütöttek el mellettük, mitől *Kellerné* asszony megijedt. *Helén* észrevette a változást anyja mozgásában; s kérdezte, mitől vannak megijedve.

Ennek a különös tehetségnek érdekes nyilvánulását észleltük, midőn Cincinnatiban egy fülorvos a fülét vizsgálta. Mindenféle módon kisérleteztek, hogy vajjon hall-e valamiféle hangot.

Egyszer mindenkit meglepett, mert nemcsak a sipolást hallotta meg, hanem még a rendes beszédet is. Megfordult, mosolygott s ugy tett, mintha mindent hallott volna. Ez alatt én mellette állottam és fogtam a kezét. Gondolván, hogy a hatást tőlem kapta, letettem kezét az asztalra s elmentem tőle a szoba másik részébe.

Ezután az orvos kisérlete egészen más eredményt mutatott. *Helén* egész végig teljesen mozdulatlan maradt, még a legkisebb jellel sem árulta el, hogy tudja, mi foly körülte. Ajánlatomra egyik úr megfogta kezét s a kisérleteket ujból ismételték. Ezuttal arcza megváltozott, úgy mint akkor, a mikor én fogtam a kezét, de nem oly határozottan.

Mind a mellett, hogy Heléннek ily rendkívüli lelki tehetsége van, ő mégis egészen természetes gyermek. Szereti a tréfát s a mulatságot, s keresi a gyermekek társaságát. Soha sem ingerlékeny, s nem haragos, játszótársaival soha sem láttam türelmetlennek a miatt, hogy nem értették meg szándékát. Órahosszat eljátszik olyan gyermekekkel, a kik egy szót sem értenek kézbeszédéből s roszul esik az embernek az a nagy üzdelem, a mit véghez visz, hogy kézmozgásával s árczjátékával megértesse, mit akar.

Nagyon sokat olvas. Nagy érdeklődéssel hajol könyvére, balkeze mutató ujját végig viszi a soron, a másik kezével betüzi a szavakat, de néha oly gyorsan halad, hogy az sem érti meg, a ki hozzá van szokva ujjai mozgásához.

Társalkodása könnyü és természetes, sőt bájos, mivel nyilt és őszinte. Szive egészen önzetlen, ahhoz nem fér félelem, sem rosz érzés. Nem tudja fölfogni, hogy valaki érzéketlen és gyöngédtelen is lehetne.

(Vége következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Kapni gyógyszertárakban és drogériákban.
Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.
Kufeke Gyermek-liszt

A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

NŐ SORSA A FÉRFI
ELBESZÉLÉSEK
IRTA
CS. SZABÓ KÁLMÁN
Ára füzve 3 kor.

Tartalma: A hősök. — Az asszony. — Mikor a csillagok ragyognak. — Felébredés. — A tudós álma. — A játék vége. — Ábránd és valóság. — A fehér rózsa. — A márványasszony. — Az agglegény. — Az árnyék. — Az igazgató úr. — A gyanu. — Vergödés. — Drámák.

ELFRIDA ÉS EGYÉB AMERIKAI ELBESZÉLÉSEK.
IRTÁK
HJALMAR HJORTH BOYESEN, FRANK R. STOCKTON és MARY S. ANDREWS.
Számos képpel ára 3 korona.

GYARMATHY ZSIGÁNÉ.
AZ ÚJ HAJTÁSOK.
REGÉNY.
Goró Lajos eredeti rajzaival.
Ára 2 K 40 f.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a Pilules Apollo-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezernyi vesitek itélvényküldöknak ellismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szénanyagcsere hatnak. — A tökéletes testesség gyógyitására szolgálnak a »Pilules Apollo«-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A »Pilules Apollo«-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliekneknek használnának és semmi ártalmatlanak sohasem az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyü lebetartani és végeredmenye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6 45 bérmentive; utánvéttel K. 6.75. — **J. Matie**, gyógyszerész, 5, *Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest* **Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

RÉTHY BÉLA GYÓGYSZERÉSZ VÉDJEGY PEMETEFŰ CUKORKA BÉKÉSCSABÁN ÁRA 60 fillér.
10157

Az egyedül létező **valódi angol**
SZÉPITŐSZER
mely már 2—3-szori bekenés után biztosan hat és a börnek nem árt, a
Balassa-féle **valódi**
angol **UGORKATEJ**
Eltávolit minden arczfiszfátlanságot, kiütést, pattanást, szeplőt, májfoltot, böratkát (mitessert) stb. és az arczbak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. 1 üveg 2 K. Ehhez **ugorkaszappan** 1 kor., **poudre** 1.20 kor.
főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva 15.**
Kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár Budapesten: **Török József** *gyógytárában,* **Király-utcza 12.** *és* **Andrássy-út 26. Dr. Egger Leó** *Nádor-gyógytára, Váczi-körut 17.,* **Zoltán Béla** *gyógytárában. V., Szabadság-tér, továbbá a következő drogériákban:* **Detsinyi Frigyes,** *V. ker., Marokkói-utcza 2.* **Fodor Márton,** *VII., Király-utcza 45.,* **Lux Mihály,** *IV., Muzeum-körut 7.,* **Neruda Nándor,** *IV., Kossuth Lajos-utcza 7.,* **Molnár és Móser,** *IV., Korona-herczeg-utcza 11*

Legtökéletesebb arctisztitó és szépitőszerek a
KRIEGNER-féle
Akácia-créme
2 korona.
Akácia-puder
1 kor.
Akácia-szappan
1 kor.
Akácia — Akácia
Törv. véd. — Kapható gyógyszertárakban. Főraktár: Korona-gyógytár Budapest, Kálvin-tér.
10170

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.
Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Törvényesen védett **Bob-csemege**
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes szőlétételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik szókrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartselmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.
9836

Báli készletek, jelmezek
mindennemü farsangi virágdiszek (előirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók
SZEKULESZ R.
müvirág és disztollgyárában. Alapittatott 1860.
Budapest, IV., Károly-u. 4—5.
Menyasszonyi koszoruk, diszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Szinházi, alkalmi és sirkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árúk javitás végett elfogadtatnak. 10167
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Egy háztartási mérleg ingyen!!
Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktaromból világhirü s kiválóságukért általánosan kedvelt
mexikói ezüstáruimat
és pedig:
6 drb mexik. ezüst **asztali kést,**
6 „ „ **evővillát,**
6 „ „ **evőkanalat**
12 „ „ **kávéskanál,**
6 „ kiváló **dessertkést.**
6 „ „ **dessertvillát,**
1 „ mexik. ezüst **levesmerőkanál**
1 „ „ **tejmerítő,**
2 „ elegáns szalon **asztali gyertyatartót**
46 drb összesen **frt 6.50** csak

Minden megrendelő e-n kivül jutalomképen egy **szavatossági** *mellett pontosan működő 12½ kilós hordképességü* **háztartási mérleget** *kap teljesen* **dijtalanul.** *A* **mexikói ezüst** *egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért* **25 évi jótállást** *vállalok. Szétküldés a pénz előzetes beküldése esetén vagy után vétel történik az európai raktárból:* **KANN IGNÁCZ Bécs II., Lilienbrunn-gasse 17.** 10160

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10124

A harisnyafoltozást
most csak a többszörösen kitüntetett, számos nőnevelő- és tanintézethe bevezetett, ugyszintén számos más előkelő nő-egyesületből ajánlott
„Rapid"
autom. foltozó- és szövőgéppel végzem, mivel érdekes játszás számba megy háztartásban előfordulók, többé-kevésbé rongált harisnyák és fehérnemek foltozása, mely nemcsak gyors, hanem csodaszép és egyenletes, mintha ujszövésü volna. E készülékkel (nem varrógéppész) minden iskolásgyermek rögtön egészen önállóan és kifogástalanul dolgozhatik. — Ára egy készüléknek K 4. A pénz előzetes beküldése mellett K 4·40, bérmentve, utánvéttel K 4.70.

Szállitja **J. Schüller, Wien,**
II., Kurzbauergasse 4. 10258

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Ebben a meghasonlott kedélyállapotában természetes volt, hogy sokkal sötétebbnek látta a világot és az életet, mint a minő volt. A családás pesszimisztikus szemüvege nagyitva, torzitott alakban láttatta vele a társadalom hibáit, félszegségeit; akármerre nézett, csak önzést, egyéni érdeket, léha hivalkodást látott mindenütt, s mivel gyanakvó kedélylyel vizsgált mindent, a mi körülötte történt, lassankint azt a hamis meggyőződést erőszakolta magára, hogy az egész világ hitvány és — születni se méltó az ilyen életre.

Sivárnak találta a múltját, a melynek csak egyetlen egy ábrándja volt: az a kezdődő és már sarjadó korában megsemmisült édes érzés Szentgyörgyi iránt, a melyből talán komoly szerelem fejlődött volna, ha oly korán el nem pusztul. Sivárnak látta jelenét, a melyben semmi öröme se volt, — csak káröröme: az ugyanis, hogy mulatott a barátnői pukkadozásain, a kiknek a «lovag»-jait egymás után csábitotta el a kaczérságával. Pedig mennyire lenézte és megvetette ezeket a «lovag»-okat, a kiknek üres bókjaiban egy csipetnyi szellem, eredetiség se volt! De még sivárabbnak látta a jövőjét, s meg-megborzongott, ha arra gondolt, hogy lassankint megvénül, az udvarlói elszéledtek, újak nem jönnek helyettük, s neki, mint pártában maradt aggszűznek, az lesz a hivatása, élete czélja, hogy a nénje gyermekeit sétálni vigye, talán irni, olvasni tanitsa, s mind ezért csak türt házi bútor legyen a sógora házában!

Megborzadt ettől a gondolattól, de meg nem is szerette annyira a nénjét, hogy ily áldozatra képes lett volna érte. Anna ugyanis a legnagyobb mértékben önző és szivtelen volt. Senkivel se törődött önmagán kivül, senkit se szeretett, csak önmagát, s mindenkitől megkivánta, hogy őt tartsa a világ tengelyének, a mely körül minden forog: s a ki vétett a neki tartozó hódolat ellen, az durva lelkü, porban csúszó «anyag» volt, mert nem értette meg és nem méltányolta eléggé az ő ideális voltát. De nem szerette Annát azért sem, mert látta, hogy a nénje elhanyagolja Pogrányi háztartását, a hol úgy bántak mindennel, mint a Csáky szalmájával; nem szerette Annát, mert látta, mily lelketlenül türi, sőt követeli, hogy Pogrányi éjjel-nappal küzdjön és dolgozzék a költséges, pazarló háztartás ellátására; holott egy kis gondossággal és takarékossággal félannyi jövedelemből is sokkal jobban és kényelmesebben élhettek volna.

Érezte azt is, hogy teher a sógora nyakán, ámbár Pogrányi sokkal nemesebb szivü és jellemü férfi volt, semhogy csak egyszer is panaszkodott volna azért. Sőt még csak nem is czélzott rá, de Margit jól tudta azért, hogy a ruhák és ékszerek, a virágok és a sok egyéb apróságok árát, a mik nélkül a nők el nem lehetnek, sokszor virrasztva keresi meg a sógora. Sajnálta Pogrányit, hogy annyit dolgozik, de egyúttal haragudott is rá, hogy miért nem szedi ránczba Annát, s miért nem szoritja rá a házi dolgok végzésére, a verselés és énekelés helyett.

Tudván, hogy teher a sógorának, s tudván, hogy Anna se jó szemmel nézi az ottlétét, — hisz a fiatalabb, szebb és szellemesebb Margitnak nagyobb udvara volt, mint neki! — a szerelmi ábrándjában csalódott leány szabadulni óhajtott Pogrányi házából. — De hogyan? — A szabadulásnak csak egy módja volt: az, hogy férjhez megy.

Férjhez megy!... Mikor először villant át agyán ez a gondolat, a lelke legmélyéig visszadöbbent tőle, mert a mióta Szentgyörgyi faképnél hagyta egy másikért, nemcsak gyülölte, hanem meg is vetette a férfiakat. Ha még az is ilyen, a kit a legjobbnak, legérdemesebbnek tartott köztük: vajjon minő lehet a többi?... Az a léha, élvezethajhászó frakkos csőcselék, a mely ott lebzsel a szinházakban, bálokban, zsürokon és másutt is, mindenütt, a hol mulatni, hivalkodni lehet!

Mulatni, hivalkodni!... Ez a két szó, ez a két fogalom ragadta meg a lelkét legjobban. Az a sötétszinü szemüveg, melyen át a világot nézte, leginkább ezt a két léha vonását dombositotta ki a modern társaságnak: szerepet játszani és mulatni; ez látszott ama kör végczéljának és legforróbb vágyának, a melyben Margit forgott. Úgy tetszett, mintha ennek a két czélnak mindent föláldoznának az emberek: a házi otthon kényelmét, a családi boldogság melegét, az ambicziót, a jövőt, szóval mindent.

S e rút hivalkodásban, szereplési vágyban a nők jártak legelől. Nem az erényeik és hibáik, hanem az ékszereik és ruháik értékes volta szerint itélték meg és becsülték egymást. Az első szó, a melylyel bárkiről beszélni kezdtek, arról esett, hogy ott volt-e az illető ezen vagy azon a bálon, szinházi premièren, vagy más mulatságon: és ha ott volt, milyen ruhát, milyen kalapot, milyen ékszert viselt. A többi csak ezután következett, ha ugyan egyáltalában következett; mert hát túl lévén eme fontos külsőségeken, az érdeklődés már megcsappant az illető egyénisége iránt és senki se foglalkozott vele többé.

Mulatni és szerepelni: ez volt az a két alacsony rúgó, a mely a társaságot mozgatta a Margit szemében. S mivel a meghasonlott kedélyü leány azt hitte, hogy a Szentgyörgyi hűtlensége örökre kiábrándította őt a férfiakból, sőt megtanította a léha «frakkos csőcselék» megvetésére, lassanként rajta is erőt vett a vágy: mulatni és szerepelni. És mivel a szerelemre már gondolni se akart többé, legalább azt akarta élvezni az életből, a mi után az egész társaság kivétel nélkül törte magát.

Szóval: mulatni és szerepelni vágyott ő is; mulatni, hogy elfeledje azt a keserü csalódást, a melyet Szentgyörgyi okozott neki; és szerepelni, hogy ünnepeljék a férfiak és irigyeljék a barátnői.

Ezt a dicséretes szándékát azonban csak úgy valósithatta meg, ha férjhez megy, és pedig «jól» megy férjhez. Bármennyire idegenkedett is tőle, meg kellett barátkoznia evvel a gondolattal, mert azzal már tisztában volt, hogy mint leány a Pogrányi házában csak mérsékelt ünnepeltetésre és szerepléssre számithat. Pogrányinak egyre több és több idejét foglalta el az iroda, a mely a legjobban jövedelmező ügyvédi irodák egyike volt a fővárosban; a sógora tehát nem igen kisérhette már őket a bá-

Garó L. rajza.

— Jó férj válnék-e belőlem? — kérdezte Diószeghy Margittól.

lokba és a szinházakba, Margit pedig nem szivesen ment sehová a nénjével.

Mert Anna, bár még szintén nagyon szép volt s egy csöppet se látszott meg rajta, hogy már nyolcz éves asszony, affektált, hóbortos ideálizmusával vagy elriasztotta az udvarlókat, vagy ha nem, annyira magának foglalta le őket, hogy Margitnak alig maradt lovagja. Noha Margit jól tudta, hogy ő szebb is, kedvesebb is, fiatalabb is, mint Anna; mégis, ha együtt voltak valahol, a férfiak mindig inkább udvaroltak Annának, mint neki.

Ekkor ismerkedett meg Diószeghy országos képviselővel, a ki egyszersmind gazdag ember is volt. Diószeghy erősen közeledett már az ötvenhez, de annyira gondot viselt magára, hogy alig látszott többnek negyvenesnél. Majdnem egész vagyonát «közgazdasági tevékenység»-gel szerezte, s az a kis ősi birtok, a mely egykor szerényen szorongott a Szentgyörgyi kétezer holdja mellett, az idők folyamán, mint az egyiptomi hét sovány tehén, lassanként elnyelte a körülötte fekvő nagyobbakat és fölszaporodott négyezer holdra. De nem ez volt minden vagyona. Alig volt valamire való bank, részvénytársaság vagy más vállalat, a melyben része ne lett volna, akár mint részvényesnek, akár mint igazgatósági tagnak, s a jövedelmét senki se tudta pontosan, de azt mindenki tudta, hogy két miniszterénél is több.

Diószeghy agglegény volt; a mint ő maga mondta: soha se ért rá megházasodni. De, mikor átlépte a negyvenötödik évet, kezdte megúnni, fanyarnak találni addigi szórakozásait. Valamikor híres lovas volt és tartott is versenyistállót, de már a turf se szórakoztatta; óriási pénzt nyert a lovain, de ez se izgatta már: nem tudta elkölteni a pénzét. Kártyázott is, mert melyik magyar «úr» nem kártyázik? De már nem birta tovább az ülést, legföljebb egy óráig; pedig egykor akár két napot, két éjszakát végig tudott drukkolni a kártyasztal mellett.

Mind ez azonban már régen volt. — *Tempi passati!* — sóhajtott, vagy káromkodott Diószeghy, a szerint, a minő kedvben volt, ha a barátai gúnyolták, hogy már vénül és nem birja a murit. Ez a gondolat, a vénülés gondolata, sokat gyötörte Diószeghyt. Mindig eszébe ötlött egy mondás, a mit nagy páthosszsal szavalt Ujházi az öreg Dumas valamelyik társadalmi drámájából, hogy: «még a kutyának is különb dolga van vénségére, mint annak az oroszlánnak, a melyiknek a fogai kihullanak...»

Pedig az ő fogai — képletes értelemben — már erősen hullottak. Minden, a miben azelőtt kedvét lelte, boszantotta már: még a bor is, mintha megsavanyodott volna, mihelyt a poharába öntötte. A barátai leginkább, csak hogy ugrassák, tanácsolgatták neki, hogy nősüljön meg; és Diószeghy, a ki tiz évvel ezelőtt ugyancsak lehordta volna az ilyen tanácsadót, most már, csodák csodája! nem gúnyolódott, nem játszotta a czinikust, hanem kesernyés melankhóliával mondogatta:

— Elkéstem én már ettől!

Ezt azonban csak mondta, de nem hitte el. Sőt addig-addig tünődött ezen a tanácson, míg lassankint át kezdte látni, azaz helyesebben: hitte, hogy átlátja, hogy az emberi élet végczélja és koronája a családalapítás. Eleinte szégyelte magát ezért a «badar rögeszméért»; sokáig habozott és sokat küzködött önmagával, míg végre elhatározta, hogy mit se törődik a világgal, hanem feleség után néz. S bár a barátait, ismerőseit, a kik megrögzött czinikusnak és predesztinált agglegénynek ismerték, fokozatosan készítette elő erre az átváltozásra, mégis általános álmélkodást keltett, midőn egy este kijelentette a kaszinóban, hogy: «Nem élet az élet — feleség nélkül!»

Elmulván a szenzációs kijelentés meglepetésének a perczei, a kaszinóbeli urak találgatni kezdték, hogy ugyan ki csavarta el a Berczi fejét?... Rövid találgatás, következtetés és megfigyelés után kiderítették, hogy a Berczi fejét Fehérváry Margit csavarta el.

Még azok is, a kik képtelenségnek tartották, hogy Berczi valaha megnősül, komolyan kezdték csóválni a fejüket erre a fölfedezésre. Mert ha ez igaz, akkor a Berczi agglegénysége vagy nősülése csak azon fordulhat meg, hogy akarja-e a lány?... Mert hogy a Berczi akarja, az a napnál is világosabb volt. A hol csak hozzáférhetett, mindig ott volt Margit mellett, s a czinikus, tiszteletlen agglegény, a kivel még nyilvános bálteremben se igen mertek négy szem közt beszélgetni a hölgyek, oly mosdatlan szája volt, valóságos kezes báránynyá szelidült a Margit közelében.

— Akarja-e a lány?...

Ez volt a kérdés, de eleinte senki se igen tudott rá felelni. Margit se ki nem tüntette, sem el nem hanyagolta Diószeghyt. Néha-néha kaczérkodott vele, azon a pajzán módon, a hogy a fiatal bakfis-lányok szoktak az öreg urakkal, s ez nagyon elkeseritette a magát még mindig fiatal legény-embernek valló Diószeghyt. Egy-egy ilyen jelenet után néha napokig feléje se nézett Margitnak; de mikor látta, hogy a leány észre se veszi, vagy legalább nem mutatja, hogy észrevenné a távollétét, megint csak visszafanyalodott hozzá és tovább udvarolt neki.

— Dunába hord vizet a Berczi! — mondogatták a barátai kárörvendve. — Az a leány csak kaczérkodik vele.

— Szalmával kezdi, a ki nagy tüzet akar fölgyujtani! — felelte rá Várhelyi Gyula, félig bosszúsan, félig irigykedve.

Ez a fiatal sorhajó-zászlós unokabátyja volt Margitnak, de csak harmadizen; gyermekkori játszótársak voltak, úgy szólván együtt nőttek föl, és kamasz-korában Várhelyi erősen udvarolt is az unokahugának. De az idill csak idill maradt, s mikor Várhelyi, mint fiatal kadét kikerült a fiumei tengerészeti akadémiából, s aztán elment az első világkörüli útjára a «Szaidá»-val, úgy elmosódott emlékéből a kis fitos unokahúg képe, mint a hogy a jégre metszett kép elolvad, ha rásüt a nap. Most pedig, mikor visszajött és «kezdhetett» volna valamit, — boszankodva látta, hogy elkésett, mert Diószeghy erősen bent ül a Margit kegyeiben.

Őt ugyanis nem tévesztette meg a Margit látszólagos közömbössége. Mivel gyermekkora óta nagyon jól ismerte Margitot, nagyon jól észrevette, hogy a leány azért csak ingerkedik Diószeghyvel, hogy minél jobban magához kösse. S ez a taktika fényesen be is vált, mert «a Berczi egyre jobban belebondúlt» a csábitóan szép, szellemes leányba.

— Szivtelen teremtés! — boszankodott magában Várhelyi, a ki meg volt győződve arról, hogy Margit nem szeretheti ezt a léha és czinikus agglegényt.

Ebben igaza is volt; de viszont tévedt abban, hogy Margit szivtelen. Nem szivtelen volt ő, csak gyönge és könnyelmű: sőt ez se teljesen az ő hibája volt. Korán anya nélkül maradt és soha se tudta, mi az igazi szeretet. Özvegy apja, bár szerető, jó apa volt, még se pótolhatta az anyai gyöngédség melegét. Ideje nagy részét a házon kivül töltötte, mert otthona rideg volt, — hiányzott a szerető hitves, a ki otthon birta volna tartani. A két leány még gyerek volt, a kikkel el lehetett mulatni egy-két órát, de a meglett férfi kedélye, szelleme, ha még úgy szereti is gyermekeit, kivágyik körükből és a hozzá hasonlók társaságát keresi.

Igy hát lassanként Fehérváry is megszokta, hogy délelőttjeit a hivatalban, estéit pedig a klubban töltse. Ritkán vacsorázott odahaza s a magára maradt két lánynak soha se igen volt része a valódi családi boldogságban. Az ifjúságuk nem volt örömtelen, csak szeretet nélkül való; s ezek a sivár, rideg esztendők az idősebbikből önző, hóbortos álmodozót csináltak, a fiatalabbikból pedig gyönge bábot, a ki könnyelműen vette az életet, mert komolyabb, mélyebb érzést soha se talált benne.

És, midőn Szentgyörgyiben «megcsalódott», csak még jobban megerősödött abban a téves meggyőződésben, hogy az egész élet csupa hivalkodó szemfényvesztés, a melyben az a legboldogabb, a ki legtöbbet mulat, szerepel s a kit legtöbben irigyelnek és ünnepelnek. Ez a külső látszat miatt: — a többi mind semmi és hazugság. Hazugság a szerelem, hazugság a hűség s a boldogság, — legalább abban az értelemben, a hogy a költők irják.

Ezért szivesen fogadta a Diószeghy udvarlását, bár eleinte nem hitte, hogy a dúsgazdag és tekintélyes képviselőnek «komoly szándékai» vannak. Egyelőre csak hizelgett neki a Diószeghy hódolata s csak akkor döbbent meg, mikor a képviselő oly húrokat kezdett pengetni, a melyeken az volt a dal refrainje, hogy páros élet a legszebb a világon. De ez a megdöbbenése se sokáig tartott; rövid fontolgatás után rájött arra, hogy ha az életnek a czélja csakugyan a mulatás és a szereplés, ezt a czélt legjobban elérheti a Diószeghy oldalán, a ki nem csak fényes társadalmi állást, hanem megfelelő módot is biztosit neki arra, hogy ebben az állásban rangjához és szépségéhez méltóan szerepelhessen. S ráadásul még: ha már szabadulni akar a nénjétől — pedig ugyancsak akart! — soha se lesz rá jobb és kedvezőbb alkalma ennél a házasságnál, a melylyel egyuttal boszút is állhat... mind Szentgyörgyin, a ki látni fogja, hogy akadt helyette más, mind pedig azon a társaságon, a mely titkos kárörömmel mulatott rajta, mikor Szentgyörgyi a faképnél hagyta őt.

S az történt aztán, hogy mikor Diószeghy, fölbátorodván a Margit szives szeretetreméltóságán, egy este megkérdezte tőle, hogy mit gondol: — «Jó férj válnék-e belőle?» — Margit kaczéran a szemébe mosolygott és azt felelte: — «Miért ne?» — Mire a fülig szerelmes Diószeghy ellágyulva könyörgött neki, hogy... «tegyen próbát vele»... Noha Margit csak annyit mondott, hogy «majd gondolkodik róla». Diószeghy még azon az éjszakán diadalmasan elujságolta a kaszinóban, hogy Margit a menyasszonya.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György.

X. (Folytatás.)

Úgy volt elintézve — igy folytatja Keller Helén élete további eseményeinek leirását — hogy tanitóm és én a Perkins-intézet évzárója előtt menjünk szünetre Brewesterbe (Cod-fok) a mi kedves barátunkkal, Hopkinsné asszonynyal. Nagy volt az örömöm, mert máris sokat gondolkoztam a tengerről, sok csodás történetet hallottam róla.

Ezen a nyáron a legélénkebb képet a tengerről nyertem. Minthogy mindig csak a szárazföldön laktunk, nekem halvány sejtelmem sem volt arról, hogy milyen lehet a tengeri sós levegő. Egy nagy könyvből olvastam a tenger leirását, s bámulattal töltött el és epedve vágytam, hogy láthassam és érinthessem a hatalmas tengert, s annak hullámzását. Kis szivem repesett az örömtől és izgalomtól, hogy most már végül teljesülni fog kivánságom.

Mibelyt rajtam volt fürdőruhám, azonnal kiugrottam a meleg porondra s minden utógondolat vagy félelem nélkül beledobtam magamat a hideg vizbe. Éreztem, hogy ringatnak, süllyesztenek a hullámok. A viz vidám mozgása rendkivüli örömmel töltött el. De egy pillanat, s örömem félelemre változott, mert a lábam egy kőbe ütődött s abban a pillanatban egy hatalmas hullám átcsapott a fejemen. Kinyujtottam karjaimat, kapkodtam a viz, a tengeri fü, minden után segitségért. De minden küzdelem hiába volt.

A habok játékot űztek velem, s vad jókedvükben ide-oda lökdöstek. Iszonyú volt! A jó szilárd föld kisiklott lábam alól s mindent elszakitott ez a vad elem. Nem volt se élet, se levegő, se meleg, se szeretet.

De végül mégis mintha a tenger megunta volna játékát velem, visszadobott a partra, s a következő pillanatban már tanitóm karjai közt voltam. Milyen édes volt az a hosszú, gyöngéd ölelés! Mihelyt magamhoz tértem az ijedtségből és félelemből, s szóhoz juthattam, azt kérdeztem: ki tett sót a vizbe?

Hogy az első rázkódást kiállottam, arra gondoltam, mily jó lesz a sziklára kiülni s ott élvezni a csapkodó hullámokat, s a szétrázódó cseppeket, melyek néha egészen elboritottak. Éreztem, hogy mozog a porond, midőn a nehéz hullám huzódik vissza. Az egész kikötő ingott a hullámok erős csapkodásától, s a levegő hullámzott érverésöktől.

A hullámok ujból behúzódtak, mintha egy még nagyobb, erősebb rohamra készülnének. Én belekapaszkodtam a sziklába erősen, mereven, midőn éreztem, hogy a rohanó tenger hulláma közelg.

A tengerparton soha sem ülhettem eleget, annyira szerettem; olyan volt a tengeri szabad levegő érintése, mint egy csillapító gondolat. S aztán azok az apróbb-nagyobb csigahéjak, kövecskék, a tengeri fü a rá tapadt pieziny élőlényekkel, mindig vonzottak engemet magukhoz.

Egyik napon Miss Sullivan különös dolgot mutatott nekem. A parton fogta kosarával. Lópatkó-rák volt. Először láttam életemben. Megfogdostam s elbámultam, hogy a házat a hátán hordozza. Azonnal elhatároztam, hogy ebből kedves játék lesz. Megfogtam két kézzel s haza vittem.

Nagyon tetszett a furcsa jószág, mely oly nehéz volt, hogy alig birtam fél mérföldre elvinni. Nem hagytam békét Miss Sullivannak, mig a kút mellé egy teknőbe nem tette, a hol tudtam, nem éri baj. Másnap, midőn meg akartam nézni, nem volt sehol! senki sem tudta, hova lett s hogy mászott ki a teknőből. Elbüsultam magamat miatta, de végül lassan-lassan *mégis* kibékültem, mert arra gondoltam, kegyetlenség volt szegényt olyan kis helyre szoritni. Bizonyosan visszament a tengerbe, — igy vigasztaltam magamat.

XI.

Őszszel haza tértem délvidéki otthonunkba. Szivem telve volt kedves emlékekkel. Valahányszor rágondolok, mindannyiszor örömtől repes kebelem, oly sok érdekes tapasztalatot szereztem északon.

Ekkor életemben uj fordulat állott be. Egy uj, szép világ nyilt meg előttem, a mely minden lépésre újabb élvezetet és ujabb örömet nyujtott. Belevegyültem minden dologba. Soha egy perczig nem ültem nyugodtan. Életem olyan szakadatlan mozgás, nyüzsgés volt, mint azoké a picziny férgekké, melyeknek egész élete egy rövid napra terjed.

Sokakkal találkoztam, a kik értették a kéznyelvet s kezemre betüzve beszélgettek velem. Egészen uj világ, egy nagy csoda tárult föl előttem. Többé nem voltam elválasztva a többi emberektől. Az én lelkem és az övék között levő ür elenyészett és a hol eddig üres puszta-ság volt, ott most az élet viritott, mint a rózsa.

A nyarat szüleimmel együtt a nyaralónkban töltöttük, egy helyen Tuscumbiától tizennégy mérföldre. *Fern Quarry* volt a neve, mivel a közelében egy régóta fölhagyott mészkőbánya volt.

Három kedves kis csermely folyt át rajta a fölötte levő sziklákból. Erre-arra szökdécseltek vig kedvvel, mert őket nem bántotta, ha egy-egy nagy kő utjokat állta. A bánya nyilását egészen benőtte a páfrány, még a kövek helyét, s a kis csermelyt is.

A hely többi részét sürü erdő boritotta. Hatalmas tölgyfák, örökzölddel bevont csonka törzsek. A *fák ágáról gazdag füzérekben* csüngött alá a repkény és fagyöngy.

Néhol a vad muskotály szőlő indái kusztak egyik fáról a másikra hatalmas lugasokká alakulva, melyeken a méhek, pillangók s más apró szárnyasok serege zümmögött. Nagy mulatság volt, midőn eltévedtünk azokban a nagy zöld mélységekben, barlangokban. Milyen élvezettel szittuk magunkba napienyugtakor a föld gazdag növényzetéből szétáradó illatot!

A mi nyaralónk olyan volt, mint egy tábori sátor. A begyitetőn tölgy és fenyő között szépségesen terült el. A kis szobák minden oldalról körül vették a hosszú, nyilt termet. A házat köröskörül fogta a széles tornácz, melyet mindig bőven ellátott finom illattal és virággal a gazdag környék.

A nap legnagyobb részét a tornáczon töltöttük. Ott dolgoztunk, ott ettünk és játszottunk. A hátulsó ajtónál volt egy hatalmas gesztenyefa. Elől a fák egészen beértek a tornáczra, úgy hogy elértem levelüket s éreztem, mikor a szél-fújta águkat.

Sok látogatónk volt. Este a tábori tüz mellett az emberek kártyáztak, beszélgettek s meséltek. Elmondották kalandjaikat a szárnyasokkal, halakkal s négylábuakkal; hány vadkecsét, pulykát lőttek, hány havasi pisztrángot fogtak, *hogy főzték le a legravaszabb rókát, hogy csipték el a leggyorsabb őzet.* Oly nagy sikerekről számoltak be, hogy én már azt is elhittem, hogy sem oroszlán, sem tigris, sem medve nincs biztonságban, a hol ilyen vadászok megfordulnak.

«Holnap aztán vadászunk» volt a búcsú-szó, s «jó éjszakát», mikor a vig társaság szétoszlott. A férfiak a nagy teremben a földön aludtak a mi ajtónk előtt. Jól éreztem a kutyák meg a vadászok mély horkolását rögtönzött hálóhelyükről.

Hajnalkor a kávé illata, meg a puskák zörgése, s a vadászok nehéz léptei fölébresztettek. Meg voltak győződve, hogy az egész idény alatt ez lesz a legszerencsésebb vadásznap.

A lovak dobogását is éreztem. A vadászatra bozták őket s a fa alá kötötték, s most már türelmetlenül nyerítettek, hogy induljanak. Végül lóhátra kerekedtek a vadászok s mint a költő mondja, a trombita szólott, az ostor suhogott, a kutyák nyargaltak s vágtatott a ló. És a sereg elvonult «vig kalandra készen».

Mi otthon vig lakomára készülünk. Hatalmas tüzet csaptak az erdőben, mély gödörben. A földre vastag szálfákat raktak keresztbe, a tűz fölött hosszú nyársra húzott hust forgatva sütöttek. A tüz körül összekülcsolt lábukon lomhán guggoltak a négerek s leveles ágakkal kergették a legyet. A hús illata fölingerelte étvágyamat, még mielőtt az asztalokat megteritették.

Mikor az előkészület legnagyobb hevében folyt, a vadásztársaság már hallható kezdett lenni. Kettős-hármas csoportokban kerültek elé. Az emberek kimelegedve, fáradtan, a lovakat hab és izzadság boritotta, a kutyák kimerülten, lankadva és sehol egyetlen vad!

Minden vadász váltig erősitette, hogy ő látott legalább egy őzet, közel is volt hozzá, de bármily jól hajtottak a kutyák, bármily jól czélozott a vadász, mikor az őz a nyilásnál átrohant: itthon sehol egy őz sem volt látható. De a társaság hamar elfeledte a fölsülést, s leültünk, nem ugyan vad, hanem jó borju és malaczsült mellé.

Egyik nyáron elhozták Feru Quarry-be a ponnymat is. «Fekete szépség»-nek neveztem, mivel épen akkor olvastam volt egy ily czimü könyvet. S aztán a ponny egészen hasonlitott a fekete szépséghez, elkezdve a fekete köpenyegjétől egészen a homlokán levő fehér csillagig. Sok boldog órát töltöttem a hátán. Mikor semmi bajtól nem lehetett félni, tanitóm elengedte a kantárt, s a ponny elballagott vagy megállott és legelészett a füvön vagy tépte a falevelet, épen a hogy neki jól esett.

Mikor nem volt kedvem lovagolni, a tanitómmal elmentünk korán reggel az erdőbe járkálni. Egészen elvesztünk az erdőben a fák és vadszőlők között. Sehol semmi út, csak a lovak és tehenek ösvényei. Némelykor olyan sürüségre bukkantunk, a honnan csak kitérő uton tudtunk szabadulni. Mindig megrakodtunk babérfüvel, aranyvirággal, páfránynyal s hatalmas mocsári virágokkal, a milyenek csak itt a déli vidéken tenyésznek.

A hegy lábánál egy vasutvonal haladt el, s a gyermekeknek nagy mulatságuk volt a vonat elrobogása. Néha szörnyü sipolás vonta oda figyelmünket. Ilyenkor tehén vagy ló állott az útban.

Úgy egy mérföldnyi távolra egy magas töltés vitt át a nagy mélység fölött. Nagyon nehéz volt átmenni rajta. A talpfák gyérek és nagyon élesek voltak. Addig soha sem jártam rajta, mig egyszer Miss Sullivan, Mildred és én el nem veszitettük útunkat az erdőben, s órákig barangoltunk, hogy utat leljünk.

Egyszer Mildred kinyujtja kis kezét s mutatja: «itt van az átjáró.» Nem szivesen mentünk erre, de az idő már nagyon késő volt s itt az ut nagyon rövid hazafelé. Én a lábujjaimmal jól megéreztem a vastalpakat s jól is haladtunk előre, mind addig, mig egyszer távolból halványan kezdett hallatszani: «puff puff».

«Látom a vonatot» kiáltott Mildred, s egy pillanat alatt rajtunk lett volna a vonat, ha a kereszt-kötésekre le nem csüsztunk volna, mig fejünk fölött elrobogott. Éreztem arczomon a gép forró gőzét s a füst meg a hamu, majd hogy meg nem fullasztott.

A mint a vonat végig rohant, a kötés rázkódott, ingott. Én azt gondoltam, hogy most menthetetlenül bezuhanunk a mélységbe. Rendkivüli nagy küzdelemmel visszakerültünk a sinekre. A sötét éjszakában nagy késére érkeztünk haza, de a ház teljesen üres volt, mert mindenki elindult keresésünkre.

(Folytatása következik.)

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősíti mer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérképző szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő ir.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tóle és nem bántják öket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN I.**

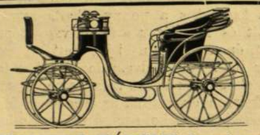
Báli készletek, jelmezek

mindennemü farsangi virágdíszek (eldirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók

SZEKULESZ R.
müvirág és disztollgyárában. Alapittatott 1860
Budapest, IV., Károly-u. 4—5.

Menyasszonyi koszoruk, díszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadíszek, preparált és mü-növények. Színházi, alkalmi és sírkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árúk javitás végett elfogadtatnak. 10167

Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

10038

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Museum-körúti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javitásokat elfogad.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) *Vasiculosine*. Ezen orvosi tekintélyekről jóknak elismert piluláknak karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcserére hatnak. — A tulságos testesség gyógyitásán kivül a **Pilules Apollo**-k szabályozzák a szervi működést, flatulitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és flatalos alakját. A **Pilules Apollo**-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliéknek használnak és nem ártalmasak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy.) Egy üvegcse ára utasitással: K. 5.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratio**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: **Budapest, Török József, gyógyszertára, Király-utcza, 12.**

Farbenfabriken vorm. **Friedr. Bayer & Co., Elberfeld** Abteil. für pharmaceut. Produkte.

Somatose

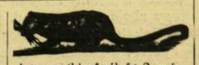
oldható húsfehérnye, a hús tápanyagát (fehérnyét és sókat) majdnem ízetlen könnyen oldható por alakjában tartalmazza; kiváló **étvágygerjesztő**

erősitő-szer

gyengeaz táplálkozásban elmaradottaknak, mell, ideg- és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angolkórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek, stb.

Vas-Somatose
alakjában különösen
sápkórosoknak
orvosilag ajánlva. 9953

Vas-Somatose 2% o szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta Somatose Raktáron a gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben. Csak eredeti csomagolásban valódi.

Autom. patkányfogók frt 2, egérfogók frt 1.20, felügyelet nélkül lognak egy éjen át 40 dbot, nem hagynak szagot maguk után és önmaguktól állitódnak. Svábkelepcze «Eclipse» ezernyi svábot és muszkát fog egy éjen át, frt 1.20. Mindenütt a legjobb eredmény. Szállitja utánvéttel: J. Schüller, Wien, II., Kurzbauergasse 4. Számtalan köszönő- és elismerőlevél.

5 koronáért
küldök 4½ kgr. (fcb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom, enyhe 10115
pipereszappant
rózsa, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvéttel küldi:
KANN IGNÁCZ
Wien, II., Lilienbrung. 17.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapest, IV., Egyetem-utcza 4.

Mme Sarah Bernhardt Páris,

miután 1903. évi berlini vendégjátéka után személyesen nagymérvü bevásárlásokat tett üzlethelyiségemben, a következőket irta nekem: 10286

Tisztelt Leichner ur! Boldognak erzem magamat, hogy csodálatra méltó gyártmányaiért (admirables produits) köszönetet mondhatok.

Soha sem fogok többé más szinházi illatszereket használni és önnek fogom megrendeléseimet Párisból beküldeni.

Ezer szives szerencsekivánat! (Milles compliments très aimables.) Sarah Bernhardt.

E fényes kitüntetés nagy diadala a **Leichner**-féle **puder** és **kendőző szereknek**, különösen ajánlható:

Leichner-féle zsirpuder, Leichner-féle Hermelin-puder, Leichner-féle Aspasia-puder.

Ezek kitünő arczpuderek a mindennap használtra. Nem vehető észre, hogy az arcz puderezve van. ellenkezőleg, az arcz megkapja azt az érdekes szépséget, melyet az egész világ megcsodál. Mindenütt kapható, de csak zárt dobozokban.

Tessék mindenkor Leichner-félét kérni.

LEICHNER L., a kir. szinházak szállitója, Berlin, Schützenstr. 31.

Koksz-eladás.

Tisztelettel tudatjuk, hogy 1904 február 1-től, további intézkedésig, a **darabos**-valamint a **diónagyságu légszeszkoksz** árát 100 kg.-kint helyt Budapest-józsefvárosi, ferenczvárosi és budai légszeszgyárainkban 3 korona 28 fillérről

3 koronára mérsékeljük.

Házhoz szállitás és lerakásért legalább 1500 kg. súlyú nyilt fuvarokban, 100 kg.-kint 20 fillért, zsákokban pedig 250 kg.-tól kezdve 100 kg.-kint 28 fillért számitunk.

Budapest, 1904 február 1-én. 10285

A budapesti légszeszgyárak helyi igazgatósága.

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. **A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.**
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
„MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS."
Kapható **Török József** gyógyszertárában Budapesten.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hülgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Dr. GÖLIS-féle emésztő-por.

(1857 óta kereskedelmi czikk.)

Étrendi szer, kitünő hatása van a különösen nehezen emészthető ételek föloldására, valamint az általános emésztésre és igy a test táplálására és erősitésére is. Naponta kétszer használva, evés után egy kávéskanálnyit téve a nyelvre s a szokásos itallal leöblitve, kedvező befolyást gyakorol a hiányos emésztés következtében fellépő jelenségeknél, minők: gyomorégés, nyálkaképződés, székrekedés, aranyeres bántalmak, . Itesti pangás stb.

Ásványviz-gyógymódnál mint elő- vagy utókura vagy egyidejüleg a gyógymóddal kitünő hatást fejt ki.

Minden doboznak dr. Gölis pecsétjével és a bejegyzett védjegygyel kell lezárva lenni s mindenkor határozottan **dr. Gölis-féle emésztő-por** kérendő a vétel alkalmával. 10204

Egy nagy doboz ára 2 kor. 52 fill., kis doboz 1 kor. 68 fill.

Dr. Gölis-féle egyetemes emésztő-por központi szétküldése

Bécs, I., Stefansplatz 6. (Zwettlhof.)

Főraktár: Török József gyógyszertára Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. szám.

A Franklin-Társulat kiadásában (Budapest, IV., Egyetem-utcza 4) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:

A nők legnagyobb baja,

hogy nem ismerik törvényes jogaikat és kötelességeiket. Az önállóságra utalt nő, a magára maradt leány, a jogait ismerni vágyó asszony, a gyermekei miatt aggódó anya, a mostoha sorsra jutott elvált asszony és a gyászba borult özvegy vakon bolyonganak elhagyatottságuk napjaiban. Ezeket akarja helyes utra vezetni ezeknek baján segit

A NŐK TÖRVÉNYKÖNYVE.

A nők jogaira és kötelességeire vonatkozó összes törvények és rendeletek alapján

irta; **K NAGY SÁNDOR**
pestvidéki kir. törvényszéki biró.

De nemcsak a nők, hanem mind azok nagy hasznát veszik e könyvnek, a kik a nők törvényes ügyeivel foglalkoznak (ügyvédek, birák, férjek, apák), mert összegyüjtve megtalálják ebben az ide vonatkozó összes törvényeket, rendeleteket és a vonatkozó nevezetesebb birói határozatokat.

Ára füzve 2 korona 50 fillér, kötve 4 korona 50 fillér.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

II. (Folytatás.)

A nagy csöngetésre végre bejött az öreg Zsuzsi.

— Hol jár az a sok ingyenélő, hogy egy se jön, ha csöngetek? — kérdezte Pogrányi boszankodva.

— Bizony én nem tudtam, hogy egy sincs itt, — felelte az öreg szeliden; — különben már rég bejöttem volna. Tessék megbocsátani, de most is a fával volt dolgom.

— Fával?... Miféle fával?

— Hát meghozták a fát a szövetkezetből, könyörgöm, azt rakattam le a pinczébe, és ott voltam, mig elvégezték. Mert hát, tetszik tudni, ezek a cselédek mind tolvajok és ellopták volna felét.

— Ugyan minek nekik az a fa? — kételkedett Pogrányi.

— Nem is nekik, hanem a viczeházmesteréknek... Ezek az orgazdák. Ott esznek-isznak kilencz óra után minden vasárnap; sőt még táncolnak is. Egy-két faczér mesterlegény mindig akad...

— Ej, mi közöm ehhez! — békétlenkedett Pogrányi.

— Hát csak azért mondom meg, hogy akkor is tudják, hol kell keresni, ha valami elvész, mikor én már nem leszek itt.

— Oh, Zsuzsi! — tört ki Pogrányiból a keserüség. — Hát csakugyan elmégy?... És itt tudnál hagyni engemet, a kinek dajkája voltál?

— Isten látja a lelkemet, nem szivesen megyek el, — szabódott az öreg cseléd; — de hát az Ilusnak is én voltam a dadája. És mivel az Ilus férjhez megy, már tessék megengedni, hát én is csak elszegődöm hozzá. A nagysága úgyis mindig görbe szemmel néz rám, mivelhogy én csak afféle irástudatlan paraszt vagyok... Tegnap is, elszakadt a gitárja húrja és engem szidott össze érte.

Mielőtt Pogrányi felelhetett volna, kint csöngettek.

— Eredj, Zsuzsi, nyiss ajtót, — mondta Pogrányi, — aztán hozz egy kis kávét, vagy valamit, mert már szédülök az éhségtől! Arról az elmenetelről meg majd beszélünk.

A korai látogató Ilona volt. A Zsuzsi, mihelyt ajtót nyitott, mindjárt elpletykálta neki, hogy a «Zolti» azon mód, a hogy a bálból hazajött, leült irni és még most is dolgozik. Ilona, a ki nem nagyon szerett sógorasszonyát, mert jól tudta, hogy az ő könnyelmüsége miatt kell a Zoltinak annyit dolgoznia, fölháborodva ment be az irodába.

— Micsoda! — kiáltott föl keserűen. — Hát már le sem fekszel, hanem frakkban és fehér nyakkendőben dolgozol?

— Mikor annyi a dolgom! — sóhajtott Pogrányi, a homlokát törülgetve. — Igy is alig győzöm! Még enni és aludni sem igen van időm.

— Zoltán, Zoltán! — mondta Ilona szemrehányóan. — Meglásd, hogy előbb-utóbb megbetegszel! Már úgyis nagyon rosz színben vagy.

— Talán azért, mert egy idő óta nincs étvágyam, — panaszkodott Pogrányi. — Nem izlik semmi; ha eszem is, csak azért eszem, mert tudom, hogy szükséges. De nem esik jól... Pedig valamikor ugyancsak szerettem enni, — sóhajtott tréfásan.

— Zoltán, te megölöd magad!

— Ej, dehogy. Csak többet dolgozom valamivel, mint eddig. De ha kell! Most már itt a család... a feleségem, a gyermekek...

— De nem látod, hogy idő előtt megőszülsz? Még csak harminczhét éves vagy és a hajad már szürkébb, oh sokkal szürkébb, mint a Diószeghyé!

— Azt elhiszem, — felelte Pogrányi nevetve, — mert Diószeghy festi a haját. De hagyjuk ezt most, édes hugom. Látod, épen a te házasság szerződéseden dolgozom.

— Igazán? — kiváncsiaskodott Ilona, s oda hajlott a bátyja iróasztala fölé. — Ah, de hisz még el se kezdted!

— Mindjárt kezdem, mindjárt; csak a Zsuzsit várom, hogy egy kis kávét hozzon... Na, már itt is van.

A Zsuzsi behozta a kávét, melyet Pogrányi lassan, szinte gépiesen, étvágy nélkül ivott meg. Ilona az alatt keresgélt az asztalon: a születési bizonyitványát kereste, de csakhamar boszúsan abbahagyta.

— Mégis szörnyűség! — mondta haragosan. — Ujjnyi vastagon fekszik a por mindenütt. És Anna verseket firkál, gitározik... Ej, Zoltán, te nem vagy férfi!

— Ugyan? — mosolygott Pogrányi. — Hát mi vagyok, ha nem férfi?

— Nem tudom, — felelte Ilona gyöngéden, — talán... angyal. Mert szinte hihetetlen, hogy egy férfi annyira türelmes, elnéző, alázatos rabszolgája legyen a feleségének, kivált ha ez a feleség oly szivtelen, pazarló és könnyelmü...

— Ilona! — szólt szemrehányóan Pogrányi.

— Ej, ne védelmezd!... Micsoda háziaszszony az, a ki eltüri, hogy a férje nyakig lomban dolgozzék, s ő maga délig lustálkodik az ágyban?...

— Tudod, hogy Anna azért kel oly későn, mert reggel, az ágyban szokta irogatni azokat a verseket, a melyeket megzenésit. Aztán meg nincs itt olyan nagy rendetlenség, csak én hánytam össze az irásaimat... Hát ez mi? — kérdezte szinte önmagától, a mint a kezébe akadt egy darab kótapapiros... Valami dal; talán épen az, a melyikért Anna fenekestől fölforgatta az egész házat: «A költő álma»...

— Mutasd! — kérte Ilona, s elvette a dalt, mi alatt Pogrányi ismét hozzá fogott a munkához.

— Kedves ez a költő álma, — évődött magában Ilona, — de talán csak nem az *én* költőmre czéloz?...

És elkezdte félhangosan olvasni:

«Álmomban gyakran látom képedet,
S boldog vagyok!
Mit lelkem nappal érted szenvedett:
A bánatot
Mind elfelejtem, — s aggódva sejtem,
Hogy tán te is szeretnél engemet,
Ha szép szemed
Előbb olvasta volna titkomat,
Mint hitves-esküm élet-sorsomat
Máshoz kötötte le, — bár nem boldog vele»...

— Bolond álom, az igaz, — boszankodott magában, mikor elolvasta. — Csak azt szeretném tudni, hogy az *én* költőmnek szól-e ez a badarság?

Pogrányi, a ki már a vers olvasása közben fölütötte fejét az írásából, idegesen szólalt meg:

— Mi az?... Add ide azt a papirost.

Lassan, dörmögve végig futott rajta, s aztán vállat vonva az asztalra dobta.

— Afféle ostobaság, a mit mandolin-kiséret mellett kornyikálnak.

— Nem jobb lenne, ha a feleséged a főzőkanállal próbálkoznék a mandolin helyett? — kérdezte Ilona csipősen.

— Hogy kívánhatnám ezt tőle! — felelte Pogrányi kedvetlenül. — Csak nem akarhatom, hogy azt mondják a feleségemről, hogy... hogy cselédnek tartom? Tudod, megszólnának, mert gazdagok vagyunk, és a vagyon manapság — kötelez.

— Kötelez!... De nem arra kötelez, hogy az asszony elhanyagolja a háztartást, a férj pedig agyondolgozza magát!

— Ez túlzás, kedvesem, — mentegetődzött Pogrányi. — Igaz, hogy sokat dolgozom, de jó kedvvel teszem; aztán most már úgy is kisebb lesz a háztartásunk, mert Margit férjhez megy.

— Szegény Margit, — szánakozott Ilona. — Pedig tudom, hogy nem szereti Diószeghyt. És jobb férjet is érdemelne, mint ez a...

— De ha férjhez akar menni! — mondta Pogrányi vállat vonva. — Utóvégre is minden nőnek ez a hivatása; s ha most be kell érnie Diószeghyvel, ő az oka, minek válogatott oly sokáig.

— Lám, én nem válogattam, — nevetett Ilona boldogan, — s mégis olyat kaptam, hogy hetedhét-országon nincsen párja!

— Adja Isten, hogy boldogok legyetek! — mondta Pogrányi gyöngéden és szeretettel megcsókolta a hugát. — Tudod-e, mit gondoltam, Ilona?

— Tudom, ha megmondod.

— Azt gondoltam, hogy nászajándékul nektek adom az Irma-villát.

— Az Irma-villát? Szó sincs róla, Zoltán! Nem fogadjuk el; hiszen az egész vagyon!

— De pedig csak fogadjátok el, mert különben el kellene adnom...

— Eladni?! — szörnyűködött Ilona. — Eladni azt a villát, a melyben édes apánk meghalt?... Zoltán!

— De mikor Anna gyűlöli, mert nincs benne patak, sziklabarlang, pálmaliget, s mit tudom én, mi egyéb!

— Hát csak hadd gyűlölje Anna! Legyen a gyermekeidé! Mert én nem fogadok el tőled ekkora ajándékot, mikor magad is többször mondtad, hogy néha pár száz koronád sincs, a mikor épen kellene.

— Ez bizony igaz, — felelte Pogrányi, a fejét vakarva. — Néha igazán még a kocsira is sajnálom a pénzt, s inkább gyalog megyek, ha nem messzire van az útam.

— Gyalog mégy? — csodálkozott Ilona, összecsapva a kezeit. — De hát akkor minek tartasz kocsit-lovat?

— Anna kedvéért! Ő csak nem járhat gyalog?...

— Ejnye, édes Zoltán, — szólt Ilona gyöngéd szemrehányással, — hát én nem gyalog járok?

— Te... te... dadogta Pogrányi szégyenkezve. — De hol van még másik olyan leány, mint te?

És fölkelt, odament a hugához, hogy megcsókolja, de Ilona gyöngéden eltolta magától és komolyan így szólt:

— Ne arról beszéljünk most, hogy én milyen vagyok, hanem arról, hogy a feleséged milyen. Mégis hallatlan, hogy Anna ennyire szívtelen és könnyelmű! Nem törődik semmivel, se a háztartással, se a gyermekeivel, se veled, az egészségeddel. Csak pazarol, mulat, bolondja a hóbortjainak és elnézi, hogy te megölöd magadat a sok munkával... És te, micsoda férfi, micsoda apa vagy te, hogy nyugodtan tűröd ezt?... Ha már önmagadért nem szólsz is, hogyan engedheted meg, hogy Anna elhanyagolja a gyermekeidet, hogy esztelen pazarlásával megfoszsza őket attól a kevéstől is, a mit szüleink hagytak rád, s a mit te oly véres verejtékkel keressz?

— De, édes Ilona, — akart közbevágni Pogrányi, — te igazságtalan vagy!

— Ah, igazságtalan vagyok? — vágott viszsza Ilona ingerülten. — Hát talán az az igazság, hogy ez a hivalkodó, öntelt, gőgös asszony, a kinek fejébe szállt a szépsége, képzelt költői és művészi tehetsége, kocsin jár, a míg te gyalogolsz, verseket firkál, a helyett, hogy a gyerekeit megmosdatná, ékszereket vesz, a helyett, hogy a férje és gyerekei ruhájáról gondoskodnék, egész nap czinczog a mandolinon, a helyett, hogy kimenne a konyhába, a hol a szemét is kilopják a cselédek?... S te elnézed mind ezt?... Szégyeld magad!

Pogrányi lesütötte a szemét s némán állt a helyén néhány pillanatig. Oly szomorú és levert volt az arcza, hogy Ilona szinte megbánta hevességét és bocsánatot akart kérni. De aztán mégis csak elfojtotta szánalmát; azt vélte, hogy a bátyja javára lesz, ha fölingerli és valamiképen rábirhatja, hogy erélyesebben lépjen föl a feleségével szemben. Megállt hát előtte, és kétszer-háromszor hevesen ismételte előtte:

— Szégyeld magad!... Szégyeld magad.

— Szégyeljem magam? — kérdezte Pogrányi csüggedten, harag nélkül. — Miért?... Ugyan-azt, a mi te most elmondtál, számtalanszor a szemére lobbantottam Annának magam is. Eleinte szép szóval tettem; kértem, könyörögtem; aztán pöröltem vele, szigorúan ráparancsoltam, hogy változzék meg; s tudod-e, mi lett az eredmény?... Siró-görcsöket kapott, elájult, két-három napig, sőt egy hétig is ágyban feküdt...

— Csak tettette magát! — vágott közbe Ilona.

— Eleinte magam is azt hittem, — rázta a fejét Pogrányi, — de az orvos meggyőzött, hogy Anna igazán beteg és szinte beszámithatatlan állapotban él... Neuraszténia és szívbaj, — mondta az orvos, — ha tehát nem akarom megrövidíteni a napjait, nem szabad ellenkeznem vele. Hát látod, ezért vagyok gyönge és elnéző; s ezért vagy igazságtalan te is, ha akár őt vádolod, akár engemet... De hagyjuk ezt talán, — mondta sóhajtva és megcsókolta Ilonát, a ki most már nem ellenkezett, — mindnyájunknak van keresztünk, viseljük békén és megadással.

Ilona nem tudott felelni. A keserűség és a részvét úgy összeszoritotta a szivét, hogy sirni szeretett volna. Most már mindent megértett; most már bizonyosan tudta, a mit eddig csak sejtett, hogy a «Zolti» élete az apróbb-nagyobb áldozatok, csalódások, szenvedések szakadatlan lánczolata volt, igazi vértanúság, a melynek keserűségét nem édesitette meg semmi vigasztalás.

— Zoltán, Zoltán! — suttogta halkan, — ezt nem tudtam...

E pillanatban kinyilt az ajtó és Szentgyörgyi jött be rajta. Megállt a küszöbön, s meglátva a két testvért, tréfásan mondta:

— Bocsánat, ha zavarom a családi jelenetet, de a te házad olyan, mint a fogadó, kedves Zoltán; tárva-nyitva minden ajtaja...

— Isten hozott, Imre, Isten hozott! — mondta Pogrányi szeretettel. — Tudod, elbeszélgettünk Ilonával...

— Kedves Ilona! — kapott az alkalmon Szentgyörgyi, hogy megcsókolhassa.

— No csak beszélgessetek, — mondta Pogrányi, — nekem még úgyis van egy kis dolgom; ülj le, Imre!

— Igen ám, de hová? — kérdezte Szentgyörgyi, körülnézve a szobában, mert minden szék, még a divány is, tele volt könyvekkel és pörcsomókkal.

— Ej, hát a hová tetszik! Mindenki oda ül, a hová akar... Például a diványra.

S gyorsan lehányta a könyveket, irásokat a földre, ő maga pedig visszament az iróasztalához dolgozni.

— Furcsa ház ez a Zoltáné, — mesélte tréfásan Szentgyörgyi, miután leült Ilona mellé a diványra. — Két kotlós tyúk fogadott kodácsolva az előszobában.

— Bizonyosan a Ferkó eresztette ki őket a ketreczből, — felelte Ilona kedvetlenül. — Anna sok tojás-sárgáját iszik a hangja miatt s azért tartja a tyúkokat, hogy a tojás mindig friss legyen... Hanem most arról beszéljünk, hogy miért nem jöttél ma reggel értem? Vártalak, hogy majd együtt jöhetünk ide.

— Ott is voltam, de megkéstem. Várhelyi Gyula jött meg és ő tartóztatott... A mi eljegyzésünkre jött haza, kedvesem.

— Nem inkább a Margitéra? — incselkedett Ilona.

— Nem hiszem; az a gyerekkori idyll igazi gyerekség volt. És különben is Margit sohase vette komolyan Gyulát. Csak játszott vele; pedig Gyula nem érdemelte meg, mert nagyon derék fiú.

— De melegen a pártjára kelsz!

— Hogyne! mikor egyik legjobb barátom.

— Akkor féltékeny vagyok rá, — kaczérkodott Ilona ártatlanul. — Mert a barátság mindig ellop valamit a szerelemtől, mint az inas a gazdájától.

— a gazda, persze, a szerelem?

— Eltaláltad.

— No, akkor a te szerelmed jó gazda, — mondta Szentgyörgyi kötekedve. — Nagyon higgadt, nyugodt és — hallgatag. Például még sohase hallottam tőled ezt a szót: «szeretlek»; s ha mégis sejtem, hogy szeretsz, hát csak magamtól találtam ki.

— Azért se mondom! — felelte Ilona tréfás duzzogással. — Te is csak olyan vagy, mint a többi férfiak. Szívesebben beéred kevesebb szerelemmel, de folyton hallani akarod ezt a szót: «szeretlek»; mert hízeleg a hiúságodnak.

Az inas, a kit Pogrányi a törvényszékhez küldött, bejött és levelet adott át a gazdájának.

— Itt a felelet, — mondta. — Meg egy úr is vár odakint. Beküldte a névjegyét.

— Katona Béla, vállalkozó, — olvasta Pogrányi a névjegyet. — Nem ismerem ezt az urat.

Feltörte a levelet, s miután elolvasta, igy szólt Szentgyörgyihez:

— Kérlek, Imre, tartsd szóval ezt az urat addig, a míg átöltözködöm és visszajövök. Aztán majd elviszem magammal, mert a törvényszékre kell mennem, te meg maradj itt Ilonával, míg a többi vendégek jönnek.

— Én addig bemegyek Annához, — mondta Ilona, — és szétnézek a konyhában. Nem szeretném, ha kudarczot vallanál a vendégeid előtt.

(Folytatása következik.)

Gerő L. rajza.

— Zoltán, Zoltán! — suttogta halkan, — ezt nem tudtam...

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

A 22 éves okos Helén élénk, költői előadásába érdekes lesz beleszőni egy kevés gyerekes csevegést leveleiből. Íme egy 1888 decz. 11-ről.

Tuscumbia, Ala.

Kedves Hopkins néni!

Épen most adtam enni a kis galamboknak, melyeket a mult vasárnap kaptam Simpson bácsitól. A tanítóm nevéről elneveztem Anninak. A kis kutyácskám vacsorázott s lefeküdt az ágyába. A kis nyulak is alusznak már. Én is nemsokára lefekszem. Tanítóm levelet ir barátjainak. Mama, apa s barátjaik elmentek, hogy megnézzenek egy vashámort. A hámorban vas készül. A vaskövet a földben találják, de csak azután tudják használni venni, ha a hámorba hozzák, megolvasztják, a földet kiválasztják belőle, hogy csak a tiszta vas maradjon. Akkor aztán lehet készitni belőle gépet, kemenczét, üstöt s más egyebet.

A szenet is a földben találják. Sok évvel ezelőtt, midőn ember még nem volt a földön, nagy fák, magas fű, hatalmas páfrányok és mindenféle szép virág borította a földet. Midőn a levél lehullott, a fa ledőlt, viz és föld borította el. Miután sok ezer esztendeig egymásra nehezedve voltak a földben, úgy megkeményedtek, mint a kő s azután ha az emberek meggyújtották, jól égtek. Nem látja a levelek, a páfrányok és a kéreg lenyomatát a széndarabokon? Az emberek mélyen lemennek a földbe s onnan ássák ki a szenet, vasúton szállítják a nagy városokba, eladják az embereknek fűtelésre, hogy maguknak meleget csináljanak a szobában, mikor künn hideg van.

Nagyon elhagyottnak s szomorúnak érzi-e magát most is? Remélem, nemsokára meglátogat és sokáig nálunk marad. Nagy szeretettel kis barátja

Keller A. Helén.

*

Dr. Hale Edward Everettnek

Tuscumbia, Ala. 1889 febr. 21.

Kedves Hale bácsi! Nagyon félek, ön azt gondolja, hogy Helén elfeledte önt és az ő rokonait. Azt hiszem, örvendeni fog, mikor levelemet megkapja, mert tudni fogja, hogy én sokszor gondolok önre, s hogy én szeretem az én kedves nagybátyámat. Már sok hét óta itthon vagyok. Szomorú voltam, mikor Bostonból el kellett jönnöm, de természetesen jól esett ismét hazajönnöm. Kedves kis nővérem gyorsan nő. Néha próbálgat betüzni kicsi ujjain, de ő még olyan fiatal, hogy a nehéz szavakat nem tudja megtartani emlékezetében. Ha nagyobb lesz, majd megtanítom sok dologra, ha türelmes és engedelmes lesz. Azt mondják, hogy ha a gyermekek ifjú korukban megtanulnak türelmesek és engedelmesek lenni, ha nagyra nőnek is, nem feledik el, hogy szivesek, kedvesek és ügyesek legyenek. Remélem, én mindig bátor leszek.

Egy mesében a kis leány nem volt bátor. Azt gondolta, hogy a sétatéren a bokrok között felöltözött leányokat látták magas, tarka kalappal, aztán a földön másztak, tánczoltak és a szegény kis leány megijedt. Magának vig karácsonya volt-e? Én sok kedves ajándékot kaptam. A minap nagy társaság volt nálam. Összes kis barátaim ide jöttek engemet meglátogatni. Játszottunk sokféle játékot, ettünk fagylaltot, süteményt, gyümölcsöt. Azután nagy tréfát csaptunk. Ma a nap szépen süt s remélem, kocsikázni fogunk, ha az út száraz lesz. Egy pár nap mulva itt lesz a szép tavasz. Nagyon örvendek, mivel szeretem a meleg napfényt és az illatos virágokat. Most négy babám van. Úgy gondolom, a virágok azért lesznek, hogy az embereket gyönyörködtessék. Cedricnek hívják a fiú babámat, Lord Fountleroynak neveztek. Nagy barna szemei vannak, hosszú arany haja és szép kerek arcza. Ida az én babám. Egy néni Párisból hozta nekem. Úgy tudja inni a tejet, mint a valódi baba. Lucy derék fiatal lady. Könnyű csipkeruhája van. Szegény Nancy kezd nagyon öregedni s már nagyon gyenge. Már csaknem rokkant. Van nekem két szelid galambom és egy kis kanárim. Jumbo nagyon erős és hü kutya. Nem engedne bennünket éjjel bántani. Minden nap járok iskolába. Tanulok olvasni, irni, számtant, földrajzot és nyelvtant. Mama és a tanítóm önnek és Halené néninek szives üdvözletüket küldik s Mildred önnek egy csókot küld.

Meleg szeretettel csókolja szerető huga

Keller A. Helén.

*

Egy kilencz éves gyermektől ügyes, okos levelek minden bizonynyal, de látszik rajtuk, hogy tanulásból, vagyis emlékezetből irja legnagyobb részét és nem közvetlen szemlélet alapján.

XII.

Első bostoni látogatásom után csaknem minden telet éjszakon töltöttem. Egyszer meglátogattam egy falut Új-Angliában. A tavak befagyva, a mezők hóval voltak födve. Itt nyilt alkalmam megismerni a havat és minden szépségét.

Emlékszem, mennyire meglepett, midőn megtudtam, hogy egy titkos kéz megfosztotta a fákat és bokrokat levelöktől, s hogy csak itt-ott maradt egy-egy összegöngyölt levél. A madarak elvándoroltak, s üresen hagyott fészkeket a fákon hó töltötte meg. Tél volt völgyön, mezőn. A földet elnémitotta a tél hideg lehellete, s még a fák szellemei is lehuzódtak a gyökerekhez, s ott összegöngyölődve mélyen alusznak. Mintha elapadt volna minden élet, mert még a mikor napfény volt, akkor is a nap rövid és hideg volt, mintha kiszáradt, elnémult volna, öregesen, görbén kelt föl, hogy még utólszor lássa a földet és vizet. A hervadt fű s kopasz bokor jégerdővé változott.

Egy napon a hideg szél hóvihart hajtott. Kirohantunk, hogy érezzük azt a nehány kis alászálló csillagot. A pelyhek órákon át mind csak hulltak csöndesen, édesen, égi magas hazájokból, s a föld fehér és egyenletes kezdett lenni.

Téli havas éj borult a világra s a reggeli órában már alig lehetelt ráismerni a tájra. Az utak el voltak födve, egyetlen határjelző nem látszott, csak a sok hó s a kiemelkedő bozontos fa.

Este éjszakkeleti szél támadt, s a hópihék tánczoltak erre-arra esztelen örömmel. Körös-körül ültük a nagy tüzet s hallgattuk a vig meséket, tréfákat, s majdnem elfeledtük, hogy elhagyott pusztaság vett körül, s elzárt minden közlekedéstől a nagy világgal.

Éjjel a szél dühe oly magas fokra emelkedett, hogy rettegés vett erőt rajtunk. A gerendák recsegtek és ropogtak, a ház körül levő fák ágai eltörtek és alázuhanva csapdosták az ablakot, s a szél vad tánczot járt a vidéken föl és alá.

A havazás kezdete utáni harmadik napon a hó elállott. A nap kisütött a felhők közül s megfényesitette a hullámzó nagy fehér síkságot. Nagy halmok, pyramisok rakodtak össze káprázatos alakba, s áttörhetlen hófuvatagok látszottak minden irányban.

A hófuvásokon át szük utakat lapátoltak. Én fölvettem köpenyemet, kámzsámat s kimentem. Az éles levegő úgy szúrta arczomat, mint a tűz. Nehány lépést mentünk, aztán utat készitettünk s ezt ismételtük, míg kiértünk a fenyő-ligetbe. A fák mozdulatlanul állottak s oly fehérek voltak, mint a márvány. A fenyő tűinek most már nem volt illattuk.

A nap rásütött a fákra s a hópelyhek úgy csillogtak, mint a gyémánt s lezuhantak, mihelyt érintettük őket. Oly káprázató volt a fény, hogy még azon a sürű sötétségen is áthatolt, mely az én szememet födte el.

A hogy telt az idő, a fuvatagok mind apadtak, de mielőtt egészen eltüntek volna, újabb vihar, s újabb hó jött. Ettől kezdve tavaszig alig érintette a lábam a földet. Koronként lehullott a jégkéreg a fákról s a bokrok és fák pusztán maradtak, de a tó vize befagyva és kemény maradt, bármennyire sértette a nap.

A tél mulatságunk folyamán kedves volt a szánkázás. Némely helyen a tó partja meredeken emelkedik föl a viz szélétől. Ezeken a meredek oldalokon szoktunk lecsúszni. Ráültünk a szánkóra, a szolga hátulról egy lökést adott és mi lesuhantunk.

Szakadékokon átcsúsztunk, üregeken átugrottunk, s a síma tükörön át a tulsó partig csúsztunk. Minő öröm! Milyen vidám bohóság! Egy ujjongó vig pillanatért elszakítottuk az utolsó szálát, mely a földhöz kötött s a szelekkel fogtunk kezet és boldognak éreztük magunkat!

*

Helén egy rövidke levelét 1889 okt. 24-ről idecsatoljuk, mert ebből meglátszik, hogy és miket tanult a szorgalmas kis leány kilencz éves korában. A levél kis nővérének szól.

«Jó reggelt. Születésnapi ajándékot küldök ezzel a leséllel együtt. Remélem, nagyon tetszeni fog, mert én boldog vagyok, hogy küldhetem. A szövet olyan kék, mint a szemed, a czukorka épen olyan édes, mint te magad. Azt hiszem, mama nagyon szivesen meg fogja varrni neked, s majd a mikor fölveszed, olyan leszel, mint egy szép rózsaszál.

A képeskönyvből meg fogsz ismerni sok furcsa vadállatot. Ne ijedj meg tőlük. Nem tudnak elmozdulni a képről, hogy bántsanak tégedet.

Minden nap járok iskolába, sok új dolgot tanulok. Nyolcz órakor számtant. Szeretem tanulni. Kilenczkor megyek tornára a kis leányokkal s jól mulatunk. Bár itt lennél, hogy játszhatnál a három kis mókussal, két szelid galambbal, s hogy készítnél fészket a kedves kis vörösbegynek. Tiz órakor tanulok a földről, melyen élünk. Tizenegykor beszélgetek tanítómmal s tizenkettőkor tanulok állattant. Hogy délután mit fogunk dolgozni, még nem tudom.

XIII.

1890 tavaszán tanultam meg beszélni. Mindig nagyon vágytam hallható szavakkal beszélni. Szerettem zajt ütni, úgy hogy egyik kezemet a torkomra tettem, a másikkal ajakam mozgását éreztem. Mindent szerettem, a mi zajt csinált, szerettem érezni a macska dorombolását, a kutya ugatását. Szerettem az éneklő gégéjén vagy a zongorán tartani kezemet, midőn játszottak rajta.

Mielőtt elvesztettem hallásomat és látásomat, jól megtanultam volt beszélni, de ezután elfeledtem, mivel nem tudtam hallani a hangot.

Egész nap anyám ölében ültem és ajkán tartottam újjaimat, mert szerettem érezni ajkai mozgását. Én is mozgattam az ajkamat, pedig elfeledtem volt a beszédet. Azt mondják, hogy még sok ideig természetesen sirtam, s bizonyos ideig sok hangot, sok szótagot mondottam, mivel szükségét éreztem a hangidegek mozgatásának, de nem azért, mintha értettem volna. Volt egy szó, melynek a jelentését sokáig tudtam, s ez volt: viz. Igy ejtettem ki: «*wa-wa*», (angolul: wa-ter). Ezt is mind jobban meg jobban elfeledtem, a mig miss Sullivan újból meg nem tanitott rá. Csak azután nem használtam, miután megtanultam a kézi nyelvet.

Sok ideig nem tudtam, hogy mások az enyémtől eltérő beszédet használnak. A ki teljesen a kézi nyelvre van utalva, tartózkodó és korlátolt lesz. Éngemet ez az érzés kezdett izgatni és ingerelni, hogy a nagy hiányt valahogy pótoljam. Én mindig használtam az ajkamat s a hangomat. Barátaim biztattak, hogy hagyjam abba, attól tartván, hogy csalódás fog érni. De én nem tágitottam, s egy véletlen eset ezt az akadályt eldöntötte. Megtudtam, mi történt Ragnhill Katával.

1890-ben *Lamsonné*, a Bridgman Laura egyik tanitója, a ki csak most érkezett haza Svéd- és Norvégországokban tett útjáról, meglátogatott engemet és elbeszélte, hogy *Ragnhill* Kata, egy norvégiai siket és vak leány jól megtanult beszélni. *Lamsonné* alig végezte be beszédjét, én már is nagy izgalomban voltam. Elhatároztam, hogy én is megtanulok. Addig nem nyugodtam, a mig tanitóm el nem vitt *Fuller* Sára kisasszonyhoz, a *Mann Horace*-intézet igazgatójához. Ez a szeretetreméltó, kedves nő, ajánlkozott, hogy megtanit, s 1890 márczius 26-án megkezdettük a tanulást. (Folyt. köv.)

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb táplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.at. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Kapni gyógyszertárakban és drogerlakban.
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.
Gyermek-liszt

GERMANDRÉE PORHANTÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

10167
Báli készletek, jelmezek
mindennemü farsangi virágdíszek (elöirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók.
Menyasszonyi koszoruk, díszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Színházi, alkalmi és sirkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árúk javitás végett elfogadtatnak.
Eladás nagyban és kicsinyben. Sürgöny-czim: Szekulesz Károly-utcza.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTAN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán.
10124

Mme Sarah Bernhardt
Páris,
miután 1903. évi berlini vendégjátéka után személyesen nagymérvü bevásárlásokat tett üzlethelyiségemben, a következőket irta nekem: 10286
Tisztelt Leichner-ur! Boldognak erzem magamat, hogy csodálatra méltó gyártmányaiért (admirables produits) köszönetet mondhatok.
Soha sem fogok többé más szinházi illatszereket használni és ennek fogom megrendeléseimet Párisból beküldeni.
Ezer szives szerencsekivánat! (Milles compliments très aimables.) Sarah Bernhardt.
E fényes kitüntetés nagy diadala a Leichner-féle puder és kendőző szereknek, különösen ajánlható:
Leichner-féle zsirpuder, Leichner-féle Hermelin-puder, Leichner-féle Aspasia-puder.
Ezek kitünő arczpuderek a mindennap használatra. Nem vehető észre, hogy az arcz puderezve van, ellenkezőleg, az arcz megkapja azt az érdekes szépséget, melyet az egész világ megcsodál. Mindenütt kapható, de csak zárt dobozokban.

Tessék mindenkor Leichner-félét kérni.
LEICHNER L., a kir. színházak szállitója, Berlin, Schützenst. 31.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a Pilules Apollo-kat, melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) Vasioulosine. Ezen orvosi tekintélyekkel jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs kárisnyára az egészségnek, mint sok más készitmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szivanyagsejtekre hatnak. — A tölségos testesség gyógyitásán kivül a Pilules Apollos-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A «Pilules Apollo»-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliseknek használnak és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredmeny teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegre ára utasitással: K. 6.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — J. Ratié, gyógyszerész, 5, Passage Verdeau, Paris, IX.e. — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: Budapest, Török József, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

Én csunya voltam!

Igy kezdte elbeszélését egy fiatal hölgy, a kinek az arczképe itt látható. «Máskülömben nem voltam kellemetlen megjelenésü, csak az arczom volt évek óta pörsenésekkel (vimmerlivel), májfoltokkal, szeplőkkel és pattanásokkal, valamint más tisztátlanságokkal annyira elélctelenitve, hogy majdnem visszataszitó volt és bizony arra a leverő tapasztalatra jutottam, hogy e miatt valamennyi leány között utolsónak találnak.

A legkülönbözőbb szereket kezditem megpróbálni. A legtöbbje mitsem használt. Sok közülök halványitotta ugyan egy kissé a csunya foltokat, de teljesen el nem mulasztotta. Sőt még ezt is megsinylettem, mert az arczbőröm sárgás, beteges szint kapott, a fogaim is megsárgultak, meglaztultak, gyakran főfájásban szenvedtem, a fülem zúgott és más ilyen kellemetlen dolgok jelentkeztek. Természetes, hogy nemsokára föl is hagytam e szerek használatával és erre a fentebb mondott kellemetlen érzések el is multak; igen ám, de ekkor meg az arczom tisztátlanságai léptek fel megint a régi mértékben. Most már közel voltam a kétségbeeséshez! Ekkor egy kirándulás alkalmával egy idősebb angol urnővel ismerkedtem meg, a ki ritkán szép, tiszta és rózsás arczszinével tünt fel nekem. Kérdésemre, hogy mi által érte el azt a csodásan szép arczszint, minőt még ifju, piros-pozsgás leányoknál is ritkán látni, igy válaszolt:

— Az én szép arczszinemet egy teljesen ártalmatlan, törvényileg is védett szernek köszönhetem, melynek a neve «Helin». Ezt a pompás illatu, nem szirozó crémet Indiában ismertem meg, hol férjemmel töltöttem néhány évet, ki ott angol hivatalnok volt. Teljesen ártalmatlan, de azért igen nagy hatásu indiai növényekből állitják elő, régi bevált módszer szerint, ezt a szépitőszert, a mely Indiában mindenütt használatos és csodálatos hatása folytán az utóbbi időben Angliában, Amerikában, Franciaországban és a többi országokban annyira elterjedt, hogy a legelőkelőbb köröktől a legszerényebb falusi leányig mindenki csak ezt használja.

Nagyon hálásan köszöntem meg a tapasztalt és világlátott angol hölgynek a nyujtott felvilágositásokat s rögtön négy doboz «Helint» rendeltem magamnak, melyet aztán utasitás szerint használtam. Már néhány nap mulva észrevettem, hogy az arczomat elétkelenitő foltok és tisztátalanságok halványultak, néhány hét után pedig teljesen eltünték, ugyhogy arczom szép sima lett tiszta és üde, arczszinem rózsás és habos, kezeim arisztokratikus feliréséget és finomságot nyertek, ugyhogy ismerőseim, kik hosszu ideje nem láttak, alig ismertek rám. A mint eddig az utolsó voltam, most hirtelen én lettem a kényeztetett kedvenczök és rövid idő mulva azt mondták, hogy én vagyok hét vármegyének a legszebb leánya. Mint ilyen, el is nyertem választottam szerelmét, ki oltárhoz is vezetett. Társnőimnek, kik még nem kiséreltek meg e csodás szert, a legmelegebben ajánlhatom, hogyha valami tisztátlanság csuritja el arczukat s gyönyörü üde szint akarnak kapni s azt megőrizni, hozassanak néhány doboz «Helint» a főraktárból: Vértes és Társa Lugos 48. sz. — 4 doboz ára használati utasitással, csomagolással, bérmentesitve 2 frt 40 kr., 12 doboz 6 frt. Négy doboznál kevesebbet nem lehet küldeni, mert a csomagolási és postaköltségek drágák.»

Somatose
oldható húsfehérnye, húsból készült és ennek tápanyagát tartalmazó (fehérnyetestek és savak), izetlen, könnyen oldódó por, kiváló
étvágygyerjesztő erősitőszer 9952
gyengéknek és a táplálkozásban elmaradottaknak, ideg-, mell-, és gyomorbetegeknek, betegágyasoknak, angol kórban szenvedő gyermekeknek, üdülőknek stb., nemkülönben
VAS-SOMATOSE alakjában sápkórosoknak
lesz az orvosok által ajánlva. — A VAS-SOMATOSE nem egyéb, mint 2% szerves vasvegyületet tartalmazó tiszta SOMATOSE. Kapható a gyógyszertárakban és drogueria-üzletekben.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája ízletlen chininből.
Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.
Láz ellen! Nem keserü
Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.
Törvényesen védve.
Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható.
Utánzatoktól óvakodjunk.
Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 9626
Továbbá a készitőnél: Rozsnyay Mátyás gyógyszertárában. Arad. Szabadság-tér.

Törvényesen védett Bob-csemege
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes széklétetélt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Főorosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Museum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

III. (Folytatás.)

Katona megállt a küszöbön és udvariasan köszönt.

— Pogrányi úr?...

— Nem, kérem, — felelte Szentgyörgyi, — én...

De többet nem mondhatott, mert Katona hirtelen a szavába vágott és örvendező meglepetéssel kiáltott föl:

— Imre?... Te vagy?... Na, ez igazán szerencse!

Szentgyörgyi megütődve bámult az elegáns, megnyerő külsejü férfiúra. Úgy rémlett neki, hogy az arcza ismerős, de már nem emlékezett rá, hogy hol és mikor találkozhatott vele. Ismerni vélte az éles, szinte villogó szemet, a magas, széles homlokot s a keskeny ajkak közül kivillanó fehér, hegyes fogakat, csak az a divatosan nyirt franciás kecskeszakáll nem illett a homályos képhez, mely az emlékezetében fölújult.

— Nem emlékszem, uram, — mondta habozva, — hogy találkoztunk...

— Persze, te sem ismersz meg! — nevetett Katona. — Hanem ha megmondom, hogy azelőtt Kohn voltam, mikor együtt jártunk iskolába...

— Ah, te vagy? — mondta Szentgyörgyi vidáman, — igazán, nem ismertelek meg!

Barátságosan kezet fogott Katonával, és most már jól emlékezett rá: a szakálla nélkül most is ugyanolyan volt az arcza, mint ezelőtt tizenöt évvel, mikor utoljára látták egymást az érettségi vizsgálaton.

Ez a Kohn szegény falusi szatócs fia volt és a hitközség kenyerén járta végig a reáliskolát. Örökké jókedvű, vidám czimbora volt, a ki értette a tréfát és sohase haragudott meg, ha pajtásai az ő rovására mulattak. Örömest tett szivességet mindenkinek, s mivel szegény volt, mint a templom egere, csupa kapzsiságból a legelső tanuló lett. Kapzsiságból, hogy eladhassa a tudományát tehetősebb, de könnyelmű pajtásainak. Rendes tarifája volt nála az algebrai és a franczia feladatoknak, melyeket néha nyolcztiz társának is megcsinált. Nem volt nagyeszű fiú, de hihetetlen szorgalma és szinte makacs vasakarata diadalmaskodott mindenen. Fél éjszakákon át tanult és dolgozott, a hideg téli napokon körülcsavarta a lábait paplanával, hogy meg ne dermedjenek, s míg a többi diákok aludtak, vagy kártyáztak, ő szorgalmasan dolgozott helyettük és nekik, a pénzért, melynek mindenhatóságára és értékére korán megtanította a tulajdon nyomorúsága.

A vidéki reáliskola után következett a műegyetem és a főváros. A nagyvárosi élet fénye, zaja, lármája elkábította a szegény fiút. Lent, a vidéken, a hol mind ismerik egymást, a valódi vagy álszemérem korlátok közé szorítja az életet, mely egyhangú és sokszor unalmas lesz bizonyos tekintetek miatt, a melyeken senki se szívesen teszi túl magát. Egy-egy szolidabb lumpolás eseményszámba megy, melyről napokig beszél a kis város; a színészek vagy csepürágók megérkezése igazi szenzáczió, de ha nincs a városnak helyőrsége, rendesen ez se vet nagyobb hullámokat a társas életben. Keresztelők és lakodalmak, majálisok és disznótorok azok a mulatságok, melyekkel be kell érniök a jó vidékieknek, ha csak azt nem akarják, hogy az egész város nyelvére vegye őket; s ezek a mulatságok oly ártatlanok és inger nélkül valók, hogy az se nagyon sajnálja, a kinek nem lehet része bennük.

A főváros már egészen más. A pezsgő, lüktető élet ezer meg ezer oly szórakozást nyujt, a melyek mind kivül esnek a bizalmas társas érintkezés korlátain. Haza úgyszólván csak aludni járnak az emberek, s idejük legnagyobb részét a házon kivül töltik, vagy munkában, vagy oly szórakozásokban, melyek a családi élet kereteibe bele nem illeszthetők. S míg a vidéki városban a vezető notabilitásoknak is legfölebb csak a nyugalmas jó módját irigyelheti a szegény, addig a fővárosban a szórakozásnak és élvezetnek ezer meg ezer oly neme van, mely vágygyal vegyes keserűséget ébresztheti a sors mostoha gyermekeiben.

Igy járt Katona is; szeretett volna élni és élvezni, de nem lévén meg hozzá a módja, irigyelni kezdte azokat, a kik a sors külön kedvezéséből, rendesen a maguk hozzájárulása vagy érdeme nélkül, könnyű szerrel, jó módban éltek, s tőlük telhetőleg kivették részüket az élet örömeiből. S e vágygyal és irigységgel egyidejűleg erős fogadás vert gyökeret a lelke legmélyén, hogy nem nyugszik addig, míg ő is meg nem szerzi a módot arra, hogy úgy élhessen, mint azok, a kiket a sors a rang és vagyon kiváltságaival ajándékozott meg.

Tanult, iparkodott tehát; s ez az újabb öt esztendő, melyet hihetetlen sanyarúságok, megalázások közt töltött, nemcsak megaczélozta akarat-erejét, hanem megtanította egyszersmind arra is, hogy a mi társadalmunkban nem a kvalifikáczió, hanem az ügyesség szerzi a sikert, a közönség pedig mindent megbocsát ezért a sikerért. Ezt a sikert akarta és óhajtotta Katona is minden erejével, s ezért a sikerért dolgozott, virrasztott, koplalt csüggedetlenül, a régi vértanukéhoz hasonló megadással és szilaj fanatizmussal.

Mikor a diplomáját megkapta, nem szegődött be az államhoz. Nagyravágyásának alacsony czél volt a közepesen dotált állami hivatal, a mely biztos kenyér ugyan, de sovány kenyér s csakis a szűk szemhatáru, jó magukkal tehetetlen, nagyobbra törni nem merő embereknek való. Az a gondolat, hogy a hivatalnoki szamárlajtorján, a ki följebb akar jutni, nem haladnia, hanem — másznia kell, sértette önérzetét; s magában bizó nagyravágyása inkább koczkáztatta néhány év nyomoruságát és küzdelmét a reá következhető jó módért, mint hogy megelégedjék egy olyan szükös exisztenczával, melynek sivár egyhangusága eleve kizárt minden nagyobb sikert és boldogulást.

Még technikus korában beállt rajzolónak egy építési vállalkozóhoz, a ki jól fizette az ügyes és szorgalmas fiatal ember munkáját. Nála maradt az után is, mikor a diplomát megkapta, — de nem sokkal aztán ott kellett hagynia ezt a jövedelmező és szép jövővel biztató állást. Beütött az építkezés csődje.

Az épitő-ipar válságba jutott, az építési vállalkozók egymásután megbuktak, s az a kevés is, a

ki jól-roszul tulélte a nehéz válságot, kénytelen volt behuzni a vitorláit, mert elapadt a tenger, — a bankó-tenger, — a melyen eddig libegett. Az építőmesterek, műszaki rajzolók, pallérok és mérnökök százával jártak az utczákon kenyér és állás nélkül. Ezek közt volt Katona is; de ő nem sokáig járkált. Mikor átlátta, hogy az építő-iparnak, egyelőre legalább, befellegzett, mindjárt más foglalkozás után nézett; s mivel teljes vagyontalansága nem igen engedte meg, hogy sokáig válogasson a munkában, beérte avval a kenyérrel, a mely legelőbb kinálkozott. Volt riporter, czímszalag-iró, fényképész, kereskedelmi utazó, biztosítási ügynök, — majd befurakodott a börzére is, melynek külső folyosóin, az oszlopok között, néha-napján elég jó fogást csinált.

Szóval, megforgatta az élet, de megőrölni nem őrölte meg; sőt mintha minden kudarcz magaczélozta volna az erejét, minél jobban sanyargatta a sors, csak annál lázasabban iparkodott és dolgozott. Ez a folytonos küzdelem lassanként annyira kifejlesztette üzleti érzékét és emberismeretét, hogy végre már szinte úgy olvasott a mások arczában, mint a nyitott könyvben. Ha ismeretlen emberrel találkozott, néhány percznyi beszélgetés után körülbelül tisztában volt vele; megbecsülte az értelmét, a jellemét, kitalálta a gyöngéit, s ezeket legyezgetvén, rendesen a maga eszének vontató kötelén vitte az emberét oda, a hová jónak látta. Az ügynökök alantas körében csakhamar «jó neve» lett, a mi egyértelmű volt a «rosz hirnév»-vel, közönséges polgári értelemben; de ő nem sokat törődött ezzel.

Szentgyörgyi, persze, mind erről nem tudott, sőt meg se ismerte Katonát, a ki, mióta egyes apró ügyletei jól sikerültek, egészen átvedlett elegáns úrrá, úgy hogy a régi, félszeg, kopottas Kohnnak nyoma se látszott már rajta. S mikor ráismert, csak annak a szép gyerek-multnak az emlékei támadtak föl lelkében, a melyek közt ott volt a szerény, szorgalmas és szolgálatra mindig kész Kohn alakja is...

— Hát téged mi jó szél hozott ide? — kérdezte barátságosan, miután kezet fogtak. — Mi dolgod Pogrányival? Talán valami pör?

— Oh, nem! — felelte Katona leülve. — Voltaképen nem is Pogrányival van dolgom; ő csak közvetítő. Ajánló levelet hoztam a bihari főispántól s ennek a révén arra akarom kérni, hogy mutasson be Diószeghy képviselőnek... Ej, jó, hogy itt talállak; legalább elmondhatod, hogy miféle ember ez a képviselő... mik a gyöngéi, a szokásai?...

— Aztán minek kell mind ez te neked?

— Tudod, vállalkozó vagyok, — magyarázta Katona. — *Faiseur*, a hogy ti, urak, mondjátok; s épen most akarok belefogni egy nagyszerű vállalkozásba. Ehhez azonban se a pénzem, se a nevem és a tekintélyem nem elég. A pénzt, azt csak meg tudnám szerezni valahogy, de a név meg a tekintély, az már nehezebben megy. Ezért volna szükségem Diószeghyre.

— Nem értelek: hát mit használhatna neked Diószeghy ebben?

— Nagyon sokat. Ha Diószeghy lesz a vezérigazgató...

— Diószeghy?! — nevetett Szentgyörgyi; — de hisz annyit se ért az üzlethez, mint a tyúk az ábécéhez!

— Annál jobb! Ez a legkitünőbb kvalifikáczió arra, hogy vezérigazgató legyen.

— Ugyan eredj! Hisz mondom, hogy Diószeghy valóságos üzleti antitalentum!

— Én meg mondom, hogy annál jobb! A fő az, hogy van tekintélye és vagyona.

Goró L. rajza.

— Ah, te vagy? — mondta Szentgyörgyi vidáman.

— Aztán micsoda vállalkozásról van szó? — kérdezte Szentgyörgyi.

— Óriási nagy vállalkozásról! — lelkesedett Katona. — A zsilvölgyi petroleum-források kiaknázásáról.

— Micsoda?... Hát petroleum is van ottan?

— Van bizony! Még pedig legalább annyi, ha nem több, mint Batumban; s ha sikerül a vállalkozás, egy év mulva nem csak az orosz, hanem az amerikai petroleumot is kiszorítjuk az országból.

— Ah?!... E szerint hát te már dobálózol a milliókkal? — kérdezte Szentgyörgyi kötekedve és félig-meddig hitetlenül.

— Nem én, — felelte Katona, elértve a tréfát; — egyelőre még csak a... részvényekkel dobálózom.

— És ha belebuknál a vállalkozásba?

— Nem ez lenne az első, s valószinüleg az utolsó kudarcz se. Az efféle vállalatoknál mindig az a fő, hogy az ember vigyázzon a bőrére és ne kerüljön összeütközésbe az igazságszolgáltatással.

— Hát a lelkiismeret?...

— A lelkiismeret az éhes emberek és a kárvallottak rögeszméje, — felelte Katona vállat vonva. — Hidd el, barátom, hogy ennek a korrupczió jegyében összeverődött társadalomnak nem a lelkiismeret imponál, hanem «a jogi helyzet».

— Szeretném tudni, milyen a *te* jogi helyzeted ebben a vállalkozásban? — mondta Szentgyörgyi.

— A lehető legtisztább és legegyszerűbb. A zsilvölgyi petroleum-források részvényeinek a hatvan perczentje az enyém. Ha tehát a vállalkozás beüt, milliomos leszek...

— S ha nem üt be?

— Hát akkor se vesztek rajta, — felelte Katona. — Mivel én vagyok a részvénytársaság főhitelezője, s a részvényeimért csak a telepet adom, a mit potom áron vettem, ismét csak én járok jól, ha a részvényeim arányában kapom a rám eső részt a csődtömegből.

Szentgyörgyi épen felelni akart, mikor az ajtó nyilt és Pogrányi visszatért. Szentgyörgyi azonnal bemutatta neki Katonát... «Vállalkozó, volt iskolatársam és barátom»...

— Egyszerre két kéréssel is óhajtanám önt terhelni, — kezdte Katona; — az egyik az, hogy mutasson be Diószeghy képviselőnek; a másik pedig, hogy vállalja el jogi képviseletemet egy nagy részvénytársaság megalapításában.

A «jogi képviselet», mely mindig zsiros állás a részvénytársaságoknál, kivált alapításkor, egyszeriben nyájassá tette Pogrányit. Mivel a felesége tömérdek pénzt költött, már nem igen volt módjában válogatni az ügyek közt, hanem el kellett fogadnia mindent, a hogy jött; a fő az volt, hogy hajtson valamit a konyhára, mert ez a konyha rengeteg pénzbe került. Szinte két kézzel kapott hát az ajánlaton:

— Nagyon szivesen, uram, nagyon szivesen, — mondta. — Tessék időt szabni, hogy mikor óhajt értekezni velem ebben a dologban.

— Talán most mindjárt?...

— E pillanatban nem lehet, — sajnálkozott Pogrányi; — nem tudtam előre az ön látogatását, s most a törvényszékre kell mennem...

— Sebaj, — felelte Katona. — Hát mondjuk: holnap délután. Jó lesz?

— Holnap délután, — ismételte Pogrányi, s följegyezte a találkozó óráját a naptárába: — négy órakor?...

— Nagyon jó lesz, — hagyta rá Katona; — de, ha nem leszek terhére, most is elkisérem, s egyet-mást talán már utközben is nyélbe ütnetünk.

— Kész örömmel, — egyezett bele Pogrányi.

Majd odafordult Szentgyörgyihez és megkérte:

— Te csak maradj itt, Imre. Ilona mindjárt visszajön s aztán megvárhatjátok Diószeghyt és Várhelyit. Tizenegy órára én is itthon leszek...

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Fuller kisasszony módszere a következő volt: szép csöndesen elvitte a kezemet arcza előtt és kezemet a nyelvéhez és ajakához érintette, midőn hangot adott. Én nagyon igyekeztem mindent utánozni s egy óra alatt a beszédnek hat alapvető részét tanultam meg: az *M. P. A. S. T. J.* hangokat. *Fuller* kisasszony összesen tizenegy leczkét adott. Soha sem feledem el azt a megelepetést és örömet, a melyet az első mondat kiejtésekor éreztem: «Meleg van». Igaz, hogy szakadozott és ingadozó szótagok voltak biz' azok, de már emberi nyelv volt.

Lelkem tudatára ébredt új erejének, fölszabadult a fogság alól s a beszédnek ezen töredékes jelei által eljutott a teljes ismerethez és teljes hithez.

A süket gyermek, ki valaha komolyan próbált beszélni olyan szavakat, a melyeket soha sem hallott, nem feledheti el ama meglepetés hatását s a fölfedezés örömét, a mely az első szavak kiejtésekor éri, midőn először lép ki a némaság börtönéből, hol a szeretetnek nincsen szava, a madárnak nincsen dala, a zene hangja soha sem zavarja a csöndet. Csak is az ilyen ember tudja fölfogni azt az izgatott örömet, a melylyel én beszélni kezdettem játékaimhoz, a kövekhez, a fákhoz, a madarakhoz és állatokhoz. Milyen érzésem volt, a mikor Mildred a hivásomra oda futott, vagy a mikor kutyáim engedelmeskedtek parancsomnak!

Kimondhatatlan isteni ajándéknak tartom, hogy élő szavakkal szólhatok, melyekhez nem kell magyarázat. Midőn beszélni kezdettem, olyan szép gondolatok kerültek ki ajkamon, a melyeket talán soha sem tudtam volna létrehozni, ha csak újjaimmal beszéltem volna.

De nem kell azt gondolni, hogy én ilyen rövid idő alatt már tudtam beszélni. Csak a beszéd elemeit tanultam meg. Miss *Fuller* és miss *Sullivan* értettek, de mások száz közül egy szót ha megértettek volna. Azt sem kell gondolni, hogy miután az elemi ismeretekkel már készen voltam, a többi munkát csak magam végeztem. Ha miss *Sullivan* nem lett volna oly kiválóan okos, olyan kitartó és buzgó, nem tudtam volna annyira megközeliteni a természetes beszédet. Először is éjjel-nappal dolgoztam, a mig csak legbensőbb barátaim is meg tudtak érteni. Azután miss *Sullivan* kellett, hogy segitsen. Mindig ott kellett lennie mellettem, hogy mondjon ki minden hangot tisztán s azután kapcsolja össze a hangokat ezernyi ezer módon. Még most is mindennap sokszor figyelmeztet roszul kiejtett szavaimra.

Siket gyermekek tanítói tudják, mit jelent ez, s csak is ők tudják megérteni ezt a rendkivül nehéz föladatot, a melylyel meg kellett küzdenem. Tanitóm ajakáról csak úgy tudtam olvasni, ha újjaimat rájuk tettem. Csakis ujjaim tapintásával tudtam elfogni a torok, az ajak és az arcz kifejezéseit, s természetes, hogy ez az érzés sokszor csalt.

Ilyen esetekben órákig kellett ismételnem a szavakat vagy mondatokat, mignem megéreztem hangom valódi rezgését. Az én föladatom ismétlés, ismétlés és mindig csak ismétlés volt. A kétségbeesés és fáradság sokszor levert; de csakhamar eszembe jutott, hogy nem sokára haza megyek s meg fogom mutatni kedveseimnek, mennyit haladtam. Ez újból föllelkesitett s én mindig arra gondoltam, milyen nagy lesz örömük sikerem fölött.

«A kis testvérem most meg fog érteni!» Ez a gondolat erősebb volt minden akadálynál. Sokszor elmondottam magamban: «én immár nem vagyok néma».

Az a gondolat, hogy majd élőszóval fogok beszélni anyámnak s újjaimmal leolvasom élő szavait, nem engedett csüggedni. Meglepett, mennyivel könnyebb beszélni, mint a kézzel betűzni, s a kézi beszédet a magam részéről abbahagytam, de miss *Sullivan* s még néhányan most is használják, mivel kényelmesebb és gyorsabb az ajak leolvasásánál.

E helyütt talán megmagyarázom a kézre betűzést, miután némelyek nincsenek tisztában vele. A ki olvas vagy beszél hozzám, a kezével betűz, a vakok által rendesen használt kézi betűk segitségével. Én a kezemet a beszélő kezére teszem, de csak oly könnyeden, hogy ne akadályozzam a mozgását. A kéz helyzetét épen oly könnyen lehet érezni, mint látni. Állandó gyakorlattal az ujjak nagyon hajlékonyak lesznek és olyan gyorsan mozognak, mint az irógépen. A betűzés ép oly kevéssé öntudatos, mint a rendes irás közben.

A mikor már tudtam beszélni, alig várhattam, hogy haza menjek. Végül megérkezett a legboldogabb pillanat. Útközben is állandóan beszélgettem miss *Sullivan*nal, hogy az utolsó pillanatig gyakoroljam magamat.

A nélkül, hogy észrevettem volna, a vonat megállott s ott voltam a tuscumbiai állomásnál. Ott várt az egész család. Még most is könnyel telik meg szemem, ha eszembe jut, hogy szoritott anyám keblére, hogy reszketett az örömtől, hogy nyelt el minden szótagot, a mit kiejtettem. Ez alatt Mildred megfogta a szabadon levő kezemet, csókolta és táncolt. Atyám mély hallgatással fejezte ki büszkeségét. Épen mintha betelt volna rajtam Ezsaiás próféta mondása: «A hegyek és halmok éneklésben törnek ki előtted, s a mezőnek minden fája tapsolni fog.»

XIV.

Az 1892. év tele gyermekkorom egére sötét felhőt hozott. Vége lett az örömnek és hosszú, hosszú ideig aggodalom, kétség és félelem gyötört. A könyvek rám nézve elvesztették értéküket, s még ma is elakad a szivem, ha azokra a szörnyű napokra gondolok.

Az egész baj egy kis történetből eredt, melyet «The Frost King» czim alatt *Anagnos* úrnak, a *Perkins-Intézet* igazgatójának küldöttem. Hogy a dolog tisztán megérthető legyen, a tanítóm és magam iránt tartozó kötelességből el kell mondanom az ide tartozó tényeket.

A történetet azon a nyáron irtam, a melyet megelőzőleg megtanultam volt beszélni. *Fern Quarry*-ban a szokottnál tovább fenmaradtunk. Ottlétünk alatt miss *Sullivan* leirta nekem, mily szép az őszi lombozat, s nekem úgy tetszik, hogy a leirás fölidézte egy történet emlékét, a melyet bizonynyal valaki olvasott volt nekem, s a melyet én öntudatlanul emlékemben tartottam.

Én akkor úgy gondoltam, hogy «kitaláltam egy históriát» s nagy buzgósággal leültem, hogy hamar leirjam, nehogy később elfeledjem. A gondolatok könnyen jöttek. Öröm fogott el a fogalmazás alatt. A szavak és képek rohamosan kerültek ugyan elő, s a mint rendre mondatonként kigondoltam, le is irtam braille-táblámra.

Hát, ha a szavak és képek erőltetés nélkül jönnek, bizonyosra veszem, hogy nem az én saját gondolataim, hanem csak kósza gondolatok, a melyeket sajnálattal elszállni engedek. Abban az időben mindent, a mit olvastam, mohón nyeltem el, a nélkül, hogy saját gondolatomnak tartottam volna, s még most sem tudom jól elválasztani a magam gondolatait azoktól, a melyeket könyvekben találtam. Ennek, gondolom, az az oka, hogy benyomásaimat mindig mások látása és hallása után szerzem.

Mikor a történet készen volt, elolvastam tanítómnak, s jól emlékszem most is, milyen örömben voltam a szebb mondatok olvasásakor, s mennyire boszankodtam, ha meg kellett állanom, hogy egy-egy szót kijavitsak. Ebédnél felolvasták a társaságnak, s mindenki nagyon örvendett, hogy én oly jól tudok irni. Némelyek kérdezték, könyvből olvastam-e?

Ez a kérdés nagyon meglepett, mert még halvány sejtelmem sem volt, hogy előttem valaha olvasták volna ezt a történetet. Én fönhangon kijelentettem: «nem, ez az én történetem, melyet én magam irtam Anagnos úr részére».

A történetet lemásoltam s elküldöttem *Anagnos* úrnak születésnapjára. Többen azt ajánlották, hogy a czimet, «Őszi lombok», változtassam «A megfagyott király»-ra (The Frost King). Úgy is tettem. A kis történetet magam vittem a postára, s úgy éreztem, mintha a levegőben járnék. Nem is álmodtam, mennyire meg kell majd fizetnem ezért a születésnapi ajándékért.

Anagnos úrnak nagy örömet szerzett a «Frost King» s kiadta az intézet egyik lapjában. Ez lett az én nyugalmam hajójának sziklája, a melyről egy hatalmas lökéssel a szárazra lökettem. Alig hogy Bostonba érkeztem, fölfedezték, hogy a «Frost King»-hez nagyon hasonló történet «Frost Fairies» (megfagyott tündérek) *Canby* T. Margaret-től megjelent már, még születésem előtt. A két történet annyira hasonlított egymáshoz, hogy az enyém annak plagiuma kellett, hogy legyen, bizonynyal felolvasták nekem. Nehezen tudták megértetni velem a helyzetet, de mikor megértettem, nagyon elkeseredtem.

Soha gyermek nem ivott oly sokat a keserűség poharából, mint én. Szégyent hoztam magamra, és gyanúba kevertem azokat, a kik legjobban szerettek. De hát hogy is történhetett? Történt a fejemet, hogy valami eszembe jusson, de semmi se jutott eszembe, csak egy «Jack Frost» nevű ember története és egy gyermekvers, melyben ez a szó szerepelt.

Anagnos urat nagyon bántotta a dolog, de úgy tetszett, hogy az én szavaimnak hitelt ad. Rendkivül szives és gyöngéd volt hozzám, s ez az én szomorúságomat némileg enyhitette. Hogy kedvébe járjak, nem mutattam, milyen bús vagyok, már csak azért sem, hogy a Washington születésnapjára rendezett ünnepet, melyre épen akkor készültek, meg ne zavarjam.

Nekem Ceresnek kellett öltöznöm. Mily jól emlékszem arra a kedves öltözetre, a szép őszi falevelekre, melyeket fejemre tettem, a gyümölcsre, a kalászra, mely lábamhoz és kezembe volt téve. De különösen jól emlékszem a vigságra, mely körülöttem mindent elárasztott s a bánatra, mely szivemet szorongatta.

Az ünnepély előtti este egyik tanítónő kérdezett valamit a Frost Kingről s én elmondottam, hogy miss *Sullivan* mesélt volt nekem *Jack Frost*-ról és csodás dolgairól. Valamelyik szavam vagy mondásom arra a gondolatra vezette a tanítónőt, hogy én bevallottam, hogy emlékszem valamennyire a «Frost Fairies»-re, s ezt *Anagnos* úrnak elmondotta, ámbár leghatározottabban kijelentettem, hogy tévedett.

Anagnos úr, a ki engemet nagyon gyöngéden szeretett, azt gondolván, hogy megcsaltuk, nem hallgatott többé az ártatlanság és szeretetesdő szavaira.

Hitte, vagy legalább is gyanakodott, hogy miss *Sullivan* és én elloptuk egy más valaki gondolatát s őt rászedtük vele.

A tanítók és tisztviselők vizsgálószéke elé állítottak engemet, de miss Sullivan nélkül. Ekkor ostromolni kezdettek a kérdésekkel és keresztkérdésekkel, épen mintha be akarták volna velem vallatni, hogy én emlékszem, hogy a «Frost Fairies»-t felolvasták nekem. Minden kérdésből éreztem, hogy lelküket gyanú és kétség nyomja, s azt is éreztem, hogy egy szerető barát szemrehányólag néz rám, de fájdalom, mind ezt nem tudtam szavakba foglalni.

Dobogó szivemben feltorlódott a vér, s csak akadozva tudtam egy-egy szótagot kiejteni. Nem enyhitette fájdalmamat az a tudat sem, hogy ez egy rettentő tévedés; s midőn végül elbocsátottak a szobából, tanítóm gyöngéd kényeztetése, barátaim bátoritása, hogy derék leány vagyok, hogy ők büszkék reám, stb. nem használt semmit.

Azon éjszaka az ágyamban oly keservesen sirtam, a hogy, gondolom, kevés gyermek sirt még. Nagyon fáztam, úgy éreztem, hogy virradat előtt meg fogok halni, s ez a gondolat némileg megnyugtatott. Azt hiszem, hogy ez a szomorú dolog nagyobb koromban egészen megtörte volna a szivemet. De a feledés angyala segitségemre jött s rendre elmosta a kétségbeesés és keserűség emlékeit.

Miss Sullivan soha sem hallott a «*Frost Fairies*»-ről, sem arról a könyvről, a melyben megjelent. Miss *Sullivan* a dr. *Bell* segitségével kezdette gondosan nyomozni a dolgot s végül rájöttek, hogy 1888-ban, midőn én Bresterben voltam *Hopkins*nénál, miss *Canby* könyvének egy példánya ott megvolt. A könyvet nem találták meg, de Hopkinsné emlékezett rá, hogy mialatt miss Sullivan nem volt velem, ő azzal akart mulattatni, hogy egy s más könyvből felolvasott nekem. Arra ő sem emlékezett, hogy a «Frost Fairies»-t felolvasta volna, de hiszi, hogy ez is a felolvasott könyvek között volt. Lehet, hogy a könyvet több más holmival együtt később eladta.

Akkor a történetek előttem nem birtak jelentőséggel. Nekem akkor elég volt, ha a furcsa idegen szavakat kezemre betűzték. Mit is csinálhatott volna egy olyan kis gyermek, a kinek semmi módja nem volt a maga mulattatására? Nem emlékszem ugyan egyetlen szóra is, hogy valaha olvastam volna ebből a történetből, de azt mégis úgy képzelem, hogy ha alkalmam volt rá, igyekeztem a szavait jól bevésni emlékembe, főleg azért, hogy tanítómtól megkérdezzem az értelmüket. Egy bizonyos, hogy a dolog mélyen bevéződött agyamba, habár sem én, sem más nem tudott róla. Ekkor visszajött miss *Sullivan* s egy egészen más könyvből olvasott föl, de a dolognak még is úgy kellett lenni, hogy a miss Canby történetét valaki felolvasta nekem, én elfeledtem s mégis később oly hiven visszaidéződött emlékembe, hogy nem gondoltam arra, hogy az más elme szüleménye is lehet.

Nagy bajomban sokan fejezték ki rokonszenvüket és szeretetüket. Mindenik jó barátom, egy kivételével, hű maradt hozzám. Maga miss *Canby* irt nekem egy kedves levelet, melyben buzdított, hogy majd egykor én is irni fogok olyat, a mi kedves és vigasztaló lesz sokaknak. De ez a jóslat soha sem teljesült be.

Ettől kezdve soha sem játszottam a szavakkal csak a játék kedvéért. Ellenkezőleg, azóta mindig gyötör az a gondolat: vajjon az én gondolatom-e, a mit leirok? Mikor levelet irtam anyámnak, újra meg újra elolvastam, nehogy olyat irjak, a mit mástól olvastam. Ha miss Sullivan nem biztatott volna állandóan, azt hiszem, soha többé semmit se irtam volna.

A «Frost Fairies» könyvet azóta már olvastam. Olvastam azokat a leveleimet is, a melyeket 1891 szeptember 29-én *Anagnos* úrhoz irtam, s látom, hogy a levélben is használtam olyan szavakat és mondatokat, a melyek nagyon hiven megfelelnek a könyvben találhatóknak. Látszik, hogy a mikor a «Frost King»-et és a levelet irtam, az elmém nagyon el volt foglalva azzal a történettel. Azt irom egy helyen, hogy tanítóm mondotta az arany őszi levelekről a következő szavakat: «Igen, ezek elég szépek, hogy vigasztalást nyujtsanak nekünk az elrepülő nyárért», holott ez az eszme a miss *Canby* történetében fordul elő.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen.
Gyermek-ek
Kitünően fejlödnek tölle és nem bántják ökér
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN.**

10167

Báli készletek, jelmezek

mindennemü farsangi virágdíszek (előirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kiviteliben kaphatók. Menyasszonyi koszorúk, díszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mű-növények. Szinházi, alkalmi és sírkoszorúszalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árúk javitás végett elfogadtatnak.

☞ **Eladás nagyban és kicsinyben.** ☜ **Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.**

Legkedvesebb, legtökéletesebb arctisztitó és szépitő szerek
a KRIEGNER féle

AKÁCIA -Crême 2 kor.
-Pouder 1 «
-Szappan 1 «

Törvényesen védve. Kapható a gyógyszertárakban.
Főraktár: **Korona-gyógyszertár**
Budapest, VIII., Kálvin-tér. Postai szétküldés naponta.
10169

MEGHIVÓ
a Magyar általános takarékpénztár részvénytársaságnak
1904. évi február hó 29-én délután 6 órakor,
az intézet saját házában (Budapest, V., József-tér 14.) levő helyiségeiben tartandó
XXII. rendes közgyülésére.

NAPIREND:

1. Az igazgatóságnak jelentése az 1903. évi üzletről.
2. Az igazgatóság számadása és a megállapitandó osztalékra vonatkozó inditványa.
3. A felügyelő-bizottság jelentése az igazgatóság által elkészitett évi számadás és mérlegről, valamint a nyereség felosztását illetőleg tett inditványnak megvizsgálásáról.
4. Az intézet alkalmazottai nyugdijpénztára szabályzatának megállapitása.
5. Határozathozatal ezen tárgyak fölött és felmentvény megadása az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére.
6. Egy igazgatósági tag megválasztása.
7. A felügyelő-bizottság megválasztása és utóbbi tiszteletdijának megállapitása.
8. Négy választmányi tag megválasztása. 10299

☞ Azon t. cz. részvényesek, kik a közgyülésen résztvenni kivánnak, felkéretnek, hogy az alapszabályok 13. §-a értelmében a nevükre szóló részvényeiket, a még le nem járt szelvényekkel együtt, legkésőbb **f. évi február hó 20-ig** a társaságnál **Budapesten,** vagy a kereskedelmi banknál **Triesztben** letéteményezzék.

A megvizsgált mérleg és az erre vonatkozó felügyelőbizottsági jelentés 1904. évi február hó 20-tól kezdve a társaságnak helyi égeiben a részvényesek rendelkezésére áll.

Budapesten, 1904. évi február 13-án. **Az igazgatóság.**

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes bekiildése után küldi a készitő **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények és lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

☞ 2000-nél több orvosi vélemény. ☜
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
☞ **Kapható a gyógyszertárakban** ☜
½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezés alatt kizárólag magam készitek. Sajat rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány percz mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében: 10247

id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.

Vidékiek a műfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat **2 frttól,** teljes fogsorokat **40 frttól.** Mindennemü munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Francziа szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. **A Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

5 koronáért

küldök 4½ kgr. (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült finom, enyhe 10115

pipereszappant

rózsa, liliomtej, orgona, ibolya, reseda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeszappanozva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvéttel küldi:

KANN IGNÁCZ
Wien, II., Lilienbrung. 17.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES SAVANYU-VIZ

10300

A legjobb arcz-szépitőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.
Egy kis tégely ára 70 fillér.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan | kitünő toilett szappanok a kenőcs használatához.
Epe-szappan
Serail-crême. Nappali használatra.
Serail-pondor. Kiválo finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára 1 korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.

Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 10120
Kapható továbbá a készitőnél **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

IV. (Folytatás.)

Szentgyörgyi furcsán csóválta a fejét, mikor Pogrányi és Katona elment.

— Lám-lám, mire nem vitte ez a kis zsidó gyerek! — mondta magában. — Szinte még most is látom, hogy micsoda ócska téli kabátokban didergett . . .

— Már elmentek? — kukkant be Ilona az ajtón, s mikor látta, hogy Szentgyörgyi maga van, bejött a szobába.

— Hál' Istennek! — mondta Szentgyörgyi.

Fölkelt, szép lassan, mintha semmi roszat se forralna, oda ment Ilonához, aztán hirtelen elkapta a derekát, s mielőtt a gyanutlan leány csak sejthette volna is, hogy mi történik, mind a két oldalról hatalmasan megcsókolta az arczát.

— Ah! — sikoltott föl Ilona ijedten.

— Semmi, babám, semmi! — tréfálkozott Szentgyörgyi, s nem akarta elereszteni.

— Szégyeld magad! — szólt rá Ilona, félig durczásan, félig nevetve; — mi szükség igy megijeszteni az embert?

— De kérlek, Ilona . . .

— Ne kérj semmit! — mondta valaki a hátuk mögött.

A két szerelmes meghökkenve rebbent szét. Várhelyi Gyula állt a küszöbön és tréfásan ismételte:

— Vigyázz, Imre; ne kérj semmit, mert megadod az árát!

A fiatal sorhajó-zászlós daliás, szép fiu volt. Arczát elégette a nap heve s az erős tengeri levegő úgy megedzette, hogy igazi Herkules volt azok közt a satnya legények közt, a kiket a fővárosi élet, az éjszakázás idő előtt megőröl és degenerál. Széles vállain megfeszült a szalonkabát, de a dereka karcsú volt, a mozdulatai ügyesek és hajlékonyak, mint mind azoké, a kik a sportot nem hivalkodásból, hanem a vele járó örömökért szeretik.

— Maga rosz ember, Gyula, — mondta Ilona duzzogva, mikor kezet fogott vele. — Csak tegnap jött haza s már is azzal kezdi, hogy czivódást akar szerezni köztünk.

— Csupa jó szándékból! — ingerkedett Várhelyi. — Hogy részük legyen a kibékülés örömében, a mely, szerelmesek közt, még édesebb, mint a szerelem maga.

— Te belőled ugyan jó filozófus lett a tengeren! — nevetett Szentgyörgyi. — Hát olyan jó iskola a hajózás?

— Nem a hajózás maga, hanem a világlátás. Például én, ha módomban lenne, minden valamire való magyart hajóra ültetnék három évre és belekergetném a nagy világba.

— Ugyan! — kaczagott Szentgyörgyi. — S aztán mi lenne a haszna?

— Emberséget tanulnának, lekopnék róluk egy darab dölyf és önzés, hogy megszoknák a mérsékletet és . . .

— Jaj, ha maguk ilyen komoly dologról diskurálnak, akkor én szököm! — vágott közbe Ilona. — Különben is szét kell néznem a konyhán.

— De visszajösz? — kérdezte Szentgyörgyi.

— Vissza, vissza.

— Takaros leány, — mondta Várhelyi, a mint Ilona kiment. — És hogy megszépült . . . Csupa szív, csupa lélek; s a mi fő, úgy látom, nagyon szeret téged.

— Boldog is vagyok, barátom, — felelte Szentgyörgyi elérzékenyedve. — Néha szinte magam se hiszem, hogy ily roppant szerencse ért . . . Azt mondod: csupa szív, csupa lélek? Ez kevés! Csupa jóság és gyöngédség: ez az igaz! Nem is hiszem, hogy akadjon még egy hozzá fogható.

— Már pedig én tudok még egyet: a hugodat. De az még egész gyerek.

— A Piroska? — mondta Szentgyörgyi szeretettel. — Igazad lehet. De abban tévedsz, hogy gyerek. Tudod, elmúlt tizenhét éves és olyan szép, hogy . . . No, de majd meglátod; ma jön föl az anyámmal. Képzeld csak, — folytatta ingerkedve, — olyan naiv volt ez a lány, hogy még tavaly is akárhányszor megleptük, a mint imádkozott a «tengeren járókért», ha nagy szél, vagy vihar volt.

— Na, azért is volt hát mindig szép időnk! — kaczagott Várhelyi. — Hanem . . . — kérdezte halkabban és habozva, — hát az a másik házasság?

— A Margité? . . . Oh, az bizonyos. Alkalmasint ma hirdetik ki hivatalosan. Azért lesz a nagy ebéd.

— És . . . szeretik egymást?

— Csodálom, hogy ilyet kérdezhetsz, — felelte Szentgyörgyi vállat vonva. — Hisz ismered mind a kettőt!

— Persze, ismerem, — mondta Várhelyi elgondolkozva. — De hát akkor miért veszi el? És Margit miért megy hozzá? . . . .

— Miért, miért! . . . Hát azért, mert Margit már huszonhat éves, az illuziókról már lemondott és nem akar pártában maradni.

— És Diószeghy? . . .

— Az is puszta érdek! . . . Tudod, hogy Pogrányi nagy hatalom a kerületünkben és, köztünk maradjon, bizonyos, hogy nem igen szavazott volna Diószeghyre, ha . . .

— Ha nem lenne a sógora?

— Persze! . . . Mert, látod: ez a «tiszta» választás!

— Igy hát Diószeghy egy csapásra mandátumhoz is jutott, felesléghez is? — nevetett Várhelyi.

— Ugyan légy őszinte, — évődött Szentgyörgyi, — és mondd meg: melyiket irigyled tőle.

— Szavamra, egyiket sem! A politikához nem értek, és nincs is rá semmi kedvem.

— Hát Margit? . . .

— Te, mint költő, megértesz, ha Shakspereből felelek:

«A megbékélt szerelem s a lepény
Másodszor föltálalva — mit sem ér» . . .

Ámbár felelhettem volna azzal a történeti mondással is, hogy: Szegény tatár!

Szentgyörgyi még javában nevetett, mikor a sokat emlegetett Diószeghy betoppant. Szálas, tekintélyes külsejü úri ember volt, tipikus magyar vonásokkal s azzal a biztos, szinte gőgös föllépéssel, mely a jó módban született és vagyoni, társadalmi előjogait ismerő «előkelőségeket» jellemzi. Közel járt az ötvenhez, de mivel a haját és a szakállát festette, s különben is elegánsan öltözködött, senki se mondta volna

többnek negyvennél. Mikor belépett, Szentgyörgyi még jobban kaczagott s a könnyei is kicsordultak a nagy nevetéstől, úgy hogy Diószeghy kissé kényelmetlenül pödörgette a bajuszát.

— Ugyan mondd meg már nekem is, hogy mit nevetsz?

— Oh, semmit! — felelt Várhelyi a Szentgyörgyi helyett. — Tudod, épen most magyaráztam az Imrének, hogy miért jöttem haza. Aztán ezen nevet.

— Hát miért jöttél haza? — kérdezte Diószeghy.

— Azért, mert megtudtam, hogy kiirták az új választásokat, — felelte Várhelyi komolyan, — hát hazajöttem, hogy leszavazzak ... ellened.

— No, látom, te rajtad még a tenger se fog! — nevetett Diószeghy megbékélve. — Hanem tudjátok-e, mi a legújabb szenzáczió?

— Ha megmondod ...

— A szegény Horváth Géza agyonlőtte magát! — újságolta Diószeghy.

— Oh, ezt már rég tudhattad! — felelte Szentgyörgyi meggyőződéssel.

— Hogy-hogy régen? — kérdezte Diószeghy megütődve. — Hiszen csak ma hajnalban történt!

— Lehet, hogy csak ma történt, — mondta Szentgyörgyi, — de már akkor tudhattad, hogy ez lesz a vége, mikor Horváth beleszeretett a más feleségébe ... persze, igaz, mély szenvedélyt értek ... Maga indul el a halált keresni. Az aztán mellékes, hogy hol és mikor találja meg: lehet, hogy a férj kardja, lehet, hogy a tulajdon revolvere öli meg.

— Ugyan, ugyan! — felelte Diószeghy a vállát vonogatva. — Miféle túlzás ez? Hányszor cselekedtük meg mi is azt, a mit Horváth? ... És mégis itt vagyunk!

— Az más volt! Mondtam, hogy igaz, mély szerelmet értek.

— És mi, — vágott közbe Várhelyi sohajtva, — és mi ... soha se szerettünk mélyen és igazán. Ebben igazad van Imre.

Majd odafordulva Diószeghyhez, megveregette a képviselő vállát és gúnyosan folytatta:

— Mert látod, öregem, mi csak két módját ismerjük a szerelemnek: vagy koldusok, vagy tolvajok vagyunk.

— A megkülönböztetés finom, — nevetett Diószeghy, — finom és megtisztelő ... Hát aztán mi vagy *te*?

— Én koldulok ... te meg tolvaj vagy, — felelte Várhelyi. — Ha aztán kivénülünk a koldulásból is, tolvajlásból is, akkor megnősülünk, mint, teszem azt, te is.

— Hát persze, hogy megnősülök! — hagyta rá Diószeghy czinikusan. — És miért ne tenném, ha már megúntam a legényéletet? Valamikor nagy szenvedélyem volt a párbajozás, de most már gyöngül a csuklóm, nem biztos a kezem, és legfőlebb csak párbajsegéd, vagy becsületbiró vagyok itt-ott, de magam már nem verekszem. ..

— Hanem megnősülsz? — gúnyolódott Várhelyi.

— Ez a szándékom ... ha ugyan nincs kifogásod ellene.

— Kérlek, kérlek! — szabadkozott Várhelyi.

— Mert látod, — folytatta Diószeghy czinikusan, — régi igazság, hogy a férfi húsz éves korától negyvenig ott hagyja a leányt az aszszonyért; negyven éves korától pedig megfordítva: az asszonyt hagyja ott a leányért.

Szentgyörgyi összecsapta a kezeit, mert már nem birta tovább.

— Hallgatlak benneteket és bámulok! — tört ki méltatlankodva. — Mily kevésre becsülheti magát az olyan férfi, a ki beéri azzal, hogy a tolvaj, vagy a koldus szerepét játszsza a szerelemben! ... És mi lesz akkor, ha majd még ebből a szerepből is kivénül? A ki valamikor a férjek réme és a nők kedveltje volt, vénségére, mint a fogatlan oroszlán, nevetség tárgya lesz.

— Hja, persze, a költő így beszél! — sohajtott Diószeghy szemforgatva. — De, fájdalom, — tette hozzá, — a költészet napja már leáldozott!

— Elég baj! — heveskedett Szentgyörgyi, — mert a költészet jobbá tett bennünket. Egy-egy nagy költőnek pár rövid sora, ha tisztelettel fülébe súgtuk annak, a kit szerettünk, elmondta helyettünk azt, a mit a magunk szavaival nem mertünk megvallani ...

— Ej, ma már mit sem ér az ilyen suttogás! — vágott vissza Diószeghy. — Világosan kell beszélni: pénz a kézben és bátran előre! A verseket ugyan még ma is szivesen elfogadják, ha bele takargatunk valamit, a mire a zálogházban is adnak.

— Úgy van; ez a te morálod, — felelte Szentgyörgyi ingerülten. — Ez a te morálod és veled együtt mind azoké, a kik a társadalmat a kézzel fogható javak és a közvetlen élvezeték árjába szeretnék sodorni. És a társadalom megy is utánatok: vakon, esztelenül ... De mi lesz a vége? ... Az, hogy a férfi megrontja a nőt is, kiöl belőle minden nemesebb érzést, szeszélyeinek játékszerévé aljasítja.

— Ugyan, ugyan?! — epéskedett Diószeghy.

— És a nő, — folytatta Szentgyörgyi még ingerültebben, — okulván a férfiak példáján, szintén sárba tapossa a költészetet, a szemérmet, a szerelmet, a mely, felfogása szerint, hiábavaló és gátló teher. Mint a férfi, ő is a közvetlen élvezetekre vágyik: követeli, kiveszi részét a tiltott örömökből és kaczagva, táncolva, dőzsölve áll boszút a férfin, a ki ilyenné tette őt! ... Az a sok léha teremtés, a ki az orfeumokban, mulatóhelyeken száz meg száz férfit tönkre tesz, mind ennek a társadalomnak a bűne, a mely lábbal tiporja a költészetet s minden nemesebb érzést. És, ha nem változik meg a társadalom fölfogása a nők fönséges missziójáról, maholnap a házasság is hiábavaló intézmény lesz.

— Vagyis: nem lesz érdemes megnősülni, — mondta czinikusan Diószeghy. — És szintenszinte kedvem lenne rád hallgatni, de ...

— De mégse hallgatsz rá, mi? — kezdte most Várhelyi gúnyosan.

— Ha zokon nem veszed ...

— És csakugyan megnősülsz?

— Meg én ... ha megengeded.

— A te korodban? — gúnyolódott Várhelyi.

— Az én koromban? — ütődött meg Diószeghy kissé boszúsan. — Hát mi köze ehhez a koromnak?

— Oh, semmi! ... De mondd csak, hány éves is vagy? — kötekedett Várhelyi.

— Harminczkilencz.

— Csak?! ...

— Egy órával se több! — mérgeskedett Diószeghy.

— Ha azt akarod, hogy harminczkilencz ... hát legyen harminczkilencz.

— Annyi is, ha mondom! — erőlködött Diószeghy neki vörösödve.

— Jó, jó; hát legyen harminczkilencz ... És csakugyan nősülsz? A te szokásaiddal, erkölcseiddel, illetőleg erkölcsök nélkül?

— Hát aztán? — fakadt ki Diószeghy boszúsan. — Ha megúntam a legényéletet, az örökös mulatást, éjjelezést, dinom-dánomot, kinek lehet kifogása, ha megnősülök?

— Kinek? Hát első sorban a feleségednek.

— A feleségemnek? — hökkent meg Diószeghy. — Hogy-hogy?

— Hát úgy, — felelte Várhelyi metsző gúnynyal, — hogy a leendő feleséged még aligha únta meg a bálozást, a mulatást, a szórakozást és dinom-dánomot.

— Nem értelek, — mondta Diószeghy zavartan.

— Pedig a bölcs kevésből ért, — gúnyolódott Várhelyi. — Azt mondod, úgy-e, hogy már torkig vagy a társasággal, a mulatozással, az élvezetekkel? ...

— Még a pezsgőt is megúntam már! — jelentette ki Diószeghy.

— Na, látod! A feleséged meg alighanem ott szeretné kezdeni az életet, a hol te végezni akarod.

— Úgy van! Igaz! — szólt közbe Szentgyörgyi nevetve. — Mi lesz, ha a feleséged élni, mulatni és élvezni akar?

— S ha véletlenül eszébe jutna, hogy nászútra menj vele? — gúnyolódott Várhelyi. — Teszem azt, Svájczba, Olaszországba, vagy mit tudom én hová? ...

— Még csak az kellene! — ijedezett Diószeghy kómikusan. — Erről szó sincs! Én pihenni akarok. Eszemben sincs a nászutazás. Az úgyis a legnagyobb ostobaság!

— Neked, lehet hogy az, — bólogatott Várhelyi. — De a feleségednek alighanem tetszenek.

— És engem megenne a méreg! — tiltakozott Diószeghy. — Szó sincs róla!

— De ugyan! A szép, fiatal feleségeddel, — ugratta őt Szentgyörgyi.

— Együtt másznátok fel az Alpesekre, a Vezúvra, — tódította Várhelyi. — Megnéznétek a Colosseumot ...

— Ej, én már úgy ismerem az Alpeseket, mint Ősbudavárát, — felelte Diószeghy. — A Jungfrau, az Aarhorn, a Monte-Rosa s a többi Alpesek is már mind messziről köszöntenek: «Jó napot, képviselő úr! Hogy szolgál az egészsége?» A Vezúvon háromszor voltam; van bizonyítványom is, hogy lent jártam a tölcsérében ... Hátra volna még a Colosseum, a melyet összesen csak kétszer láttam; nem hiszem, hogy harmadszorra is megváltoznék ...

Szentgyörgyi és Várhelyi akaratlanúl is nagyot kaczagtak ezen a czinikus észjáráson, de azért nem hagyták abban a tréfát.

— De hát a feleséged, szegény? — kötekedett Szentgyörgyi, — a ki nem látta mind ezt?

— Ha nem látta, majd én elmondom neki, hogy milyen, — felelte Diószeghy, vállat vonva. — Elhiheted, hogy nem azért nősülök meg, hogy fogadókban meg a vasúton lakjam.

— Tudom, tudom, — hagyta helyben Várhelyi maró gúnynyal, — azért nősülsz, hogy biztosan megválaszszanak képviselőnek.

— Micsoda beszéd?! — boszankodott Diószeghy.

— Ugyan, ugyan! — kötekedett Várhelyi tovább, — minek ez a méltatlankodás? Hisz unokatestvérek vagyunk!

És megveregetvén a Diószeghy vállát, gúnyosan folytatta:

— A kerület Pogrányi után indúl; te elveszed Pogrányi feleségének hugát és biztositod a kerületet magadnak; s a hála az, hogy még nászútra se akarod vinni a feleségedet!

Diószeghynek az orrára szállt a légy. Fölkelt, oda állt Várhelyi elé és zsebre dugva mind a két kezét, végig fixirozta a fiatal embert.

— Hát én nem viszem nászútra, — mondta gúnyosan. — Te, persze, szivesen vinnéd, mi?

Várhelyi hanyagul felelt:

— Hidd el, öreg, ha kedvem jönne rá, hát ... el is vinném, — még az orrod elől is. De légy nyugodt, — tette hozzá hirtelen és komolyan, — nem fosztlak meg a nászutazás és a házas élet örömeitől.

A dolog kezdett elmérgesedni. Szentgyörgyi hirtelen oda lépett a két férfi közé és félig tréfásan, félig aggódva mondta:

— Ugyan legyetek már komolyak! Mire való ez a léha vita arról, a mi nincs? Talán okosabb dologról is beszélhetnénk, ha már együtt vagyunk, mint arról, hogy mi lesz holnapután!

De Várhelyi és Diószeghy már sokkal ingerültebbek voltak, semhogy e békítő szavakra lecsillapulhattak volna. Szerencsére az ajtó épen nyilott és Ilona meg Margit jöttek be rajta. A két leány belépte kettévágta az összeszólalkozást és elejét vette a személyes összetüzésnek. (Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Gyermekkori leveleimben sokszor fordulnak elő olyan mondatok, a melyeket másoktól hallottam vagy olvastam s magamé gyanánt irtam le. Mikor a régi római és görög városokról irtam *Anagnos* úrnak, összeszedtem, a mit innenonnan tanultam, s gondosan leirtam. Anagnos úr azt jegyezte meg: «ezek a gondolatok költőiek». Nem képzelem, hogy egy tizenegy éves gyermekről elhitte volna, hogy a gondolatok tőle származnak, s mégis gondolom, lehet valami értékök, mert mutatják, hogy az eszméimet a szép költői dolgokról ügyesen ki tudtam fejezni.

A gyermekkori fogalmazványok csak gyakorlatok voltak. A gyermekkori tanulás arra való volt, hogy én is, mint más gyermekek, össze szedjem, a mit tudok, s rendezzem és előadjam. Stevenson mondja, hogy a gyermek mindig azt válogatja össze, a mit legcsodásabbnak tart s ő is kitoldja ügyes s még csodásabb dolgokkal. Még nagy emberek is csak hosszas gyakorlat után szokják meg a gondolatok és a megfelelő szavak művészies elrendezését.

Még egy pár észrevételt kell mondanom ebben a tárgyban. Annyi bizonyos, hogy én a saját gondolataimat nem tudom megkülönböztetni azoktól, a melyeket hallottam vagy olvastam. E szerint csaknem mindig valami olyant is bele foglalok irásomba, a mit más gondolt ki. Olyanformán megy ez, mint a mikor varrni tanultam. Egy sereg dirib-darab holmit összegyüjtöttem, összevarrogattam, de akkor is mindig azok a darabok kerültek elől, a melyek élesebbek, durvábbak voltak. A gyermek tudja, hogy gyarló az eredmény, de nem pihen, a míg nincs valami eredmény, mivel nem akarja megengedni, hogy társai legyőzzék.

Lehet, hogy majd én is viszem valamire, s akkor a saját gondolataim fognak előtérbe lépni, de addig is igyekszem legyőzni a «Frost King» szomorú emlékeinek hatását, nehogy megzavarja és akadályozza terveim kivitelét.

Miután ez az «önéletirat» a «Ladies Home Journal»-ban először megjelent, *Anagnos* úr ismertette a «Frost King» miatt ellenem megindított vizsgálatot. Kijelenti, hogy ő engemet ártatlannak tartott, s hogy biráim közül négy ártatlannak tartott s ő is azokhoz csatlakozott. A biróság négy vak és négy épszemü egyénből állott.

Biráimnak még csak nevét sem tudom, de azt tudom, hogy a szégyen állandóan üldözött. A szégyen és a félelem nem engedte, hogy részletekbe bocsátkozzam s hogy csak egy kérdést is intézzek valakihez.

A «Frost King» történetét tüzetesen elmondottam, mert nevelésem részleteire sok világot vet s mert azt akartam, hogy mindenki tisztán láthassa, mi történt velem, a 11 éves siket-néma-vak leánynyal.

XV.

A «Frost King» esete után a nyarat és a telet is családommal Alabamában töltöttem.

1902. évi fénykép után.

Keller Helén dolgozo szobájában, irógépénél.

Kedvesen emlékszem vissza a hazamenetelre. Boldog voltam. A «Frost King» ügye feledésbe ment.

Mikor az ősz behintette piros és sárga levéllel a földet, s a szőlő zöld bogyói barnás arany színt öltöttek magukra, kezdettem megirni életem történetét. Ez épen egy évvel azután történt, hogy a «Frost King»-et irtam volt.

Még mindig tulságosan aggódva irtam meg minden sort. Állandóan gyötört az a gondolat, hogy hátha nem a saját gondolatomat irom. Erről a félelemről csak tanitómnak volt tudomása. Oly nagy érzékenység vett erőt rajtam, hogy a «Frost King»-et említeni sem mertem. Mikor valamivel készen voltam, titokzatosan kérdeztem tanitómtól, «nem tudom, vajjon ez az enyém-e?

Némelykor megtörtént, hogy egy czikk közepén megállottam s igy töprengtem magamban: «mi lenne, ha mind ezt már réges régen megirta valaki». A félelem miatt összeszorult a kezem s egész nap nem tudtam többet dolgozni. Még most is gyakran érzem ugyanazt a szivszorongást és nyugtalanságot.

Miss *Sullivan* minden lehető módon igyekezett vigasztalni, de az a rettentő csalódás sehogy sem ment ki az eszemből, s nem hagyta el szivemet, mert hiszen még csak most látom át valódi jelentőségét.

Tanitóm épen azért biztatott, hogy a «Youth's Companion» számára irjam meg életem rövid történetét, mert gondolta, hogy ezzel feledni fogom fájdalmaimat. Akkor tizenkét éves voltam.

Ha visszagondolok szörnyű nagy küzdelmemre, a mibe ez az irás került, úgy tetszik, hogy bizonyos prófétai látás kellett, hogy segitségemre jöjjön, mert máskülönben nem tudtam volna elvégezni ezt a nagy föladatot.

Neki fogtam teljes elszántsággal. A félelem, aggódás mindig környezett, de kedves tanitóm ott állott mellettem, buzditott, lelkesitett, hogy majd megtalálom a biztos alapot s észre veszem, hogy van tehetségem a munkára.

A «Frost King»-ügy előtt öntudatlan voltam, mint minden kis gyermek. Játszadoztam, töltöttem az időt, mint mások.

Ettől kezdve belső világom fölnyilt lelki szemeim előtt. A megpróbáltatás, a magambaszállás megtisztitotta lelkem világát s megismertette az életet, miről eddig sejtelmem sem volt.

*

Miután élénken megvilágítja a Miss *Keller* lelki állapotát és eljárását 1892. decz. 19-ről irt egyik levele, kivonatilag közöljük e helyen:

«Mielőtt Bostonból elindultam, fölkértek, hogy a «Youth's Companion» számára irjam meg életem történetét. Erre a szünidőt szántam volt, de nem jól éreztem magamat s nem tudtam irni még barátaimnak sem. De a kedves őszi napok meghozták kedvemet és erőmet s irni kezdettem. A terv készitése sok időbe került, mert nem tudtam eltalálni a helyes alakot. Hát nem is könnyű dolog ám, hogy az ember önmagáról irjon.

Végül mégis csak irtam egy-egy kis darabot s miután tanitóm helyeslésével találkozott, összerakosgattam a szeletke papirokat. Hetekig dolgoztam rajta s épen ma egy hete küldöttem el. Azóta nem voltam jól. Teljesen nyugodtan és csöndben kellett ülnöm. Ma már jobban vagyok s remélem holnap ismét egészen jól leszek.

Nagyon élveztem kedves levelét. Én mindig nagy örömben vagyok, mikor valaki egy szép gondolatot közöl velem. Elteszem emlékem kincstárába és örökre megőrizem. Könyveimet is ezért szeretem, oly nagyon, mivel oly gazdagon el vannak látva gondolatokkal.

Csak most jöttem rá, mennyire boldoggá teszik a könyvek az ember életét.

Most egy titkot súgok meg. Azt hiszem a tanitómmal és kis testvéremmel együtt meg fogjuk látogatni Washingtont márciusban! Ekkor látni fogom önt, a kedves *Bell* urat, Elsiet és Daiszt.»

Utóirat. «Tanitóm azt mondja, hogy ön óhajtja tudni, mit szeretnék ajándékba kapni. Én minden élő lényt szeretek. Azt hiszem más is, de természetesen állatseregletet nem tarthatok. Van egy szép ponym s egy nagy kutyám. Szeretnék egy ölbevaló kutyát, vagy egy nagy macskát (Tuscumbiában nincsenek szép macskák) vagy egy papagályt. Szeretném érezni a papagály beszédét, az olyan jó mulatság lenne, de nagyon fogok örvendeni bármily apróságnak.»

*

Az 1893. év nevezetes eseménye a washingtoni út volt *Cleveland* elnök beiktatásakor. Azután meglátogattuk a Niagara vizesést és a kiállitást. Ilyen körülmények között a tanulásom mindegyre félbemaradt egész hetekre. Ezekről összefüggő tudósitást adnom lehetetlen.

1893 márciusában mentünk a Niagarához. Nehéz leirnom azokat az érzéseket, melyek elfogtak, midőn az amerikai parton állva éreztem a levegő rezgését és a föld reszketését.

Sokan különösnek találják, hogy én megértettem és fölfogtam a Niagara nagyszerűségét. Az emberek sokszor kérdezik: «Mit érezett ön, a mikor ezt a szép dolgot vizsgálta, vagy azt a zenét hallgatta. Ön nem látja, hogyan fordulnak vissza a hullámok, nem hallja bömbölésüket. Mit jelentenek mindezek önnek?» Ezek mindent jelentenek. Én nem tudom felfogni, nem is tudom megmondani, mi az, épen a hogy nem tudom, mi a szeretet, mi a vallás vagy a jóság.

Minthogy egy keveset már is tudtam francziául, mulatságból új mondatokat szerkesztettem a fejemben új szavaimmal. A szabályokkal s más formaságokkal nem sokat törödtem. Még a kiejtést is megkiséreltem a könyvben jelzett mód szerint. Bizonyos, hogy ez a munka nem volt az én erőmhöz való, de hát jól eltöltötte velem az időt egy-egy esős napon, s a mellett belejöttem a franczia nyelvbe annyira, hogy La Fontaine «Meséit» s más ily műveket örömmel olvastam.

A beszéd gyakorlására is nagy gondot fordítottam. Miss *Sullivan*nak fönhangon olvastam, s kedvelt költőimből könyvnélkül szavaltam egy-egy versszakot. Miss *Sullivan* kijavította hibáimat s segitett a mondatszerkesztésben és igeragozásban. Csak 1893 októberében, miután a kiállitás fáradalmait kipihentem, kezdettem rendes tárgyaknak meghatározott órákban való tanulásához.

Ekkor Miss Sullivannal együtt Hultonban (Pennsylvania) időztünk *Wade* Vilmos úr családjánál. *Irons* úr, a Wade szomszédja, képzett latin nyelvész volt s fölkérték, hogy tanitson engemet.

Irons úr kiválóan gyöngéd és kedves s a mellett bő tapasztalatú ember volt. Főleg latinra tanitott, de olykor segitett az unalmas és fárasztó számtanban is. *Irons* úrral együtt olvastuk *Tennyson* «In memoriam»-ját. Megelőzőleg is sok könyvet olvastam, de egyet sem kritikai szempontból. Ekkor tanultam meg először, hogy minden irónak saját jellemzetessége van, s hogy a stilust épen úgy föl lehet ismerni, mint a kézfogást. (Folytatása következik.)

Kufeke

Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot

egészséges és gyomorbeteg

Gyermeknek

Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenes, szorulás sat. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban

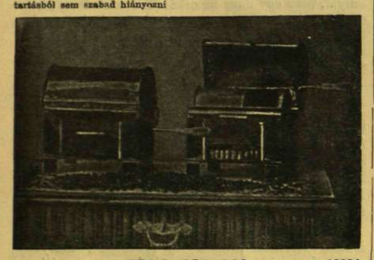
Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.

Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Szenzációs találmánynak

van ellenőrve a mi kávépörkölő-készülékünk, a, melynek ezentúl háztartásából sem szabad hiányoznia!

INGYEN! 10291

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszít erejéből a kávé, mert azt **páramentesen pörkölt és hütt.**

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jó minőségü itt fölsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiséretképp egy 5 kiló postacsomagot utánvéttel megrendel

1 kg.	Portorikó-kávé	1.30 frt	1 kg. Gyöngy-kávé finom 1.60 frt
1 »	» finom	1.50 »	1 » » legfin. 1.90 »
1 »	Kuba-kávé	1.70 »	**A kávéhoz csomagolható:**
1 »	» finom	1.90 »	¼ kg. Mandarin-tea.... 1.60 frt
1 »	Mokka-kávé	1.40 »	¼ » háztartási tea .... 1.25 »
1 »	» finom	1.60 »	¼ » Császárizsverők 2.— »
1 »	» legfin.	1.90 »	1 csomag Törmelék.... —.30 »
1 »	Arany-Jáva-kávé....	1.40 »	Czélunk ezen kedvezménnyel vevőkört és bizalmat szerezni.
1 »	» finom	1.60 »	
1 »	» legfin.	1.90 »	

Fent említett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat Duna-Földváron.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

MANDULA KORPA ARC ÁPOLÁSRA JBOLYAILLATOS LEGJOBBAN BEVÁLT SZER **MOTSCH A. ÉST.**, BÉCS X/3 QUELLENG. 116 SZ. ÉS I., LUGECK 3. SZ.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.

Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.

Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon**, Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.

Rozsnyay vasas china bora.

A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.

Számos elismerő nyilatkozat. Több kórházban van alkalmazva. 9413

10167

Báli készletek, jelmezek

mindennemü farsangi virágdiszek (előirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók.

Menyasszonyi koszoruk, díszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Színházi, alkalmi és sirkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árük javitás végett elfogadtatnak.

Eladás nagyban és kicsinyben. Sürgöny-czim: Szekulesz Károly-utcza.

10157

Minden gyógyszertárban kapható.

Mme Sarah Bernhardt Páris,

miután 1903. évi berlini vendégjátéka után személyesen nagymérvü bevásárlásokat tett üzlethelyiségemben, a következőket irta nekem: 10286

Tisztelt Leichner ur! Boldognak érzem magamat, hogy csodálatra méltó gyármányaiért (admirables produits) köszönetet mondhatok.

Soha sem fogok többé más színházi illatszereket használni és önnek fogom megrendeléseimet Párisból beküldeni.

Ezer szives szerencsekivánat! (Milles compliments très aimables.)

Sarah Bernhardt.

E fényes kitüntetés nagy diadala a **Leichner**-féle **puder** és **kendőző szereknek**, különösen ajánlható:

Leichner-féle zsirpuder, Leichner-féle Hermelin-puder, Leichner-féle Aspasia-puder.

Ezek kitünő arczpuderek a mindennapi használatra. Nem vehető észre, hogy az arcz puderezve van, ellenkezőleg, az arcz megkapja azt az érdekes szépséget, melyet az egész világ megcsodál. Mindenütt kapható, de csak zárt dobozokban.

Tessék mindenkor Leichner-félét kérni.

LEICHNER L., a kir. színházak szállitója, Berlin, Schützenstr. 31.

Egy háztartási mérleg ingyen!!

Mesésen olcsó árak mellett küldöm szét tulhalmozott raktáromból világhirü s kiválóságukért általánosan kedvelt

mexikói ezüstáruimat

és pedig:

6 drb mexk. ezüst	**asztali kést,**	
6 « « «	**evővillát.**	
6 « « «	**evőkanalat**	
12 « « «	**kávéskanál,**	
6 « *kiváló*	**desszertkést.**	
6 « «	**desszertvillát,**	
1 « *mexk. ez.*	**levesmerkanál**	
1 « « *ezüst*	**tejmeritő,**	
2 « *elegáns szalon*	**asztali gyertyatartót**	

46 drb összesen csak frt 6.50

Minden megrendelő e csekivül jutalomképen egy **szavatosság** *melletti pontosan működő 12½ kiló hordképességü* **háztartási mérleget** *kap teljesen* **dijtalanul.** *A* **mexikói ezüst** *egy teljesen fehér fém (belül is), melynek tartósságáért és kiváló minőségéért* **25 évi jótállást** *vállalok. Szétküldés a pénz előzetes beküldése esetén vagy után vétkel történik az európai raktárból:* **KANN IGNÁCZ** Bécs II., Lilienbrunn-gasse 17. 10108

5 koronáért

küldök 4½ kgr. (kb. 50 drb.) kevéssé megsérült **finom, enyhe** 10115

pipereszappant

rózsa, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeszolgatva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvéttel küld:

KANN IGNÁCZ *Wien, II., Lilienbrunng. 17.*

JBOLYAILLATOS **MANDULA KORPA ARC ÁPOLÁSRA** LEGJOBBAN BEVÁLT SZER **MOTSCH A. ÉST.**, BÉCS X/3 QUELLENG. 116 SZ. ÉS I., LUGECK 3. SZ.

Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület.

Hirdetmény.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület részvényeseinek 1904 február 2-án tartott közgyülése elhatározta, hogy az egyesület részvénytőkéje

2500 drb uj részvény kibocsátása által

10.000,000 koronáról 15.000,000 koronára fölemeltessék

és ezen

2500 drb uj részvényre

a régi részvények birtokosainak **elővételi jogot biztositott** a következő feltételek alatt:

1. Minden **két régi részvény** alapján **3000 K befizetése mellett egy egész uj részvény** és

2. minden **egy régi részvény** alapján **1500 K befizetése mellett egy fél uj részvényről szóló ideiglenes jogosultsági jegy** vehető át.

Az elővételi jog **f. é. márczius 1-től f. é. október hó 1-éig** akképen gyakorolható, hogy ezen határidőn belül az átvételi jog alapját képező **régi részvények** az egyesület főpénztáránál (IV., Egyetem-utcza 2, vagy Reáltanoda-utcza 1—3. sz.) szelvényiv nélkül **lebélyegzés végett bemutatandók.**

A megfelelő befizetések az egyesület főpénztáránál szintén **f. é. márczius 1-től f. é. október 1-éig akár egyszerre, akár tetszés szerinti részletekben, minden esetben az 1904 január 1-től a befizetés napjáig járó 5%-os kamattal együtt eszközlendők.**

Azok a részvényesek, illetve fél részvényekről szóló ideiglenes jogosultsági jegyek, a melyekre a fent kitüzött határidőn belül vagy az elővételi jog nem gyakoroltatott, vagy a kibocsátási ár a kikötött kamatokkal együtt teljesen be nem fizettetett, a kitüzött határidő elteltével **az egyesület által szabad kézből eladatnak** és az azokért a tőzsdeileg igazolt értékesités alapján befolyt összeg a befizetési ár, illetve a befizetési ár be nem fizetett részének és kikötött kamatainak levonása után **az illető részvénybirtokosok javára bíról letétbe helyeztetik.**

Az uj részvények és a fél részvényekről szóló ideiglenes jogosultsági jegyek az **1904. évi üzleti eredményben megfelelően részesednek.**

A fél uj részvényekről szóló jogosultsági jegyek 1906 február 28-ig egyesitendők és a mennyiben az egyesités ezen határnapig meg nem történnék, 1906 márczius 1-én **az egyesités végett be nem nyujtott jogosultsági jegyek érvénytelenekké válnak és birtokosaik javára azon összeg, mely ezen jogosultsági jegyek számának megfelelően kiállitott egész részvények tőzsdeileg igazolt értékesitéséből befolyt, bíról letétbe helyeztetik.**

Az uj részvények a jogositottak által kivánt tetszésszerinti névre állittatnak ki minden díj vagy illeték fizetése nélkül. 10307

Budapest, 1904 február 19-én.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Törvényesen védett **Bob-csemege**

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes szőkletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

V. (Folytatás.)

A milyen eleven és vidám volt Ilona, ép oly levertnek és szomorúnak látszott Margit. Kedvetlenül köszöntötte a három férfit s a mint Várhelyi és Diószeghy körülfogták Ilonát, lassan odament Szentgyörgyihez, a ki távolabb állt a beszélgetésöktől és halkan, idegesen kérdezte:

— Nos, gratuláljak én is? . . . Vagy már annyira se törődik velem, hogy teljesen mindegy önnek, akár gratulálok, akár nem?

— De Margit, az Istenért! Mivel bántottam meg, hogy igy beszél velem? — kérdezte Szentgyörgyi meghökkenve.

— Mivel bántott meg? . . . Oh, semmivel! — mondta Margit gúnyosan. — Na, de legyen nyugodt: nem haragszom.

— És miért is haragudnék? — álmélkodott Szentgyörgyi.

— Valóban, nem volna érdemes! — felelte Margit keserűen. — Hisz az egész csak annyi volt, hogy néhányszor szembetünően megszemüvegezett a színházban . . . aztán megkérte Diószeghyt, hogy mutassa be nekünk. Talán más volt a szándéka, mikor hozzánk járogatott, de szerencsétlenségre . . . azaz, bocsánat: az ön szerencséjére . . . találkozott nálunk Ilonával. Persze, ő százszor többet ér nálam!

— De Margit . . . kérem . . .

— Oh, ne kérjen semmit! Lássa, annyira nem törődöm már semmivel, hogy még ezen is nevetek. És nem csak a magam kudarczán, hanem a nénémen, Annán is nevetek. Ah! ah! ah! — kaczagott gúnyosan, keserűen: — Szegény Anna! Tudja-e, hogy mikor ön engem nézegetett a színházban, Anna azt hitte, hogy ő érdekli önt? Ej, mit izeg-mozog? Tegyen úgy, mint én: nevessen ön is! . . . Szegény Anna! Ah, ah, ah! Úgy tetszett, hogy ő a hajadon és én vagyok a férjes asszony, a ki elhalászom tőle az udvarlóját! . . . És ön, — folytatta keserű megvetéssel, — a ki az én kedvemért járt hozzánk, vagy legalább ezt mutatta, meghagyta őt ebben a balhitében és mihelyt Ilonát meglátta, azonnal faképnél hagyott mindkettőnket! S most még azt kérdi, hogy miért haragszom? Valóban, semmiért: hisz ön még a semminél is kevesebb!

És sarkon fordulva, hirtelen ott hagyta Szentgyörgyit, a ki szinte sóbálványnyá váltan nézett utána és sok dolgot kezdett érteni, a mi eddig furcsa és homályos volt előtte. . . E szerint Margit komolyan vette az ő udvarlását és számított rá? Sajnálta a szegény leányt, de nem tehetett szemrehányásokat önmagának. Igaz, hogy tetszett neki, s mikor megkérte Diószeghyt, hogy mutassa be Pogrányiéknak, csakis a Margit kedveért tette ezt, de szerelmes nem volt bele. Lehet, hogy lassanként megszerette volna, mert a leány szép is, szellemes is, meg müvelt és okos is: — de még előbb, mint ez megtörténhetett volna, megismerte Ilonát. Nem az ő hibája, hogy Ilonáé lett a szive. Lehet, hogy Margit számított rá: de ő nem oka ennek. Sohase tett neki vallomást, s ha Margit mégis beleszeretett, erről igazán nem tehet! Sajnálta a leányt s most már értette, miért szánta rá magát, hogy nőül menjen Diószeghyhez, — s ezért a lépéséért még jobban sajnálta.

— Nos, Ilona, — szólt most Margit, s odamenvén Ilonához, melléje ült: — beszélj most arról, hogy mit fogsz tenni az eskövő után?

— Azt hiszem, hogy utazunk. Igaz-e, Imre? — fordult azt oda Szentgyörgyihez, a ki még mindig ott állt, a hol Margit hagyta.

— A hogy te akarod, kedvesem, — felelte Szentgyörgyi fölrezzenve, s ő is odament a többiekhez.

— Télre pedig feljövünk Pestre, ha lehet, — folytatta Ilona; — itt aztán ti fogtok vezetni bennünket: úgy-e Diószeghy?

— A télen? . . . Oh, az még messze van! — felelte Diószeghy kedvetlenül.

— Igaz! — mondta Margit; — a tél még messze van. Addig mi is megnézhetnők fél Európát.

— No, nem mondtam, — szólt most Várhelyi gúnyosan Diószeghyhez. — Az imént azon aggódtál, hogy Margitnak nem lesz kedve utazni.

— Én aggódtam? — tört ki Diószeghy bosszúsan.

— Ugyan csak ne tetesd magadat! — kötekedett Várhelyi. — Tudod, — folytatta Margithoz fordúlva, — Diószeghy azon aggódott az iménti, hogy te majd bizonyosan itthon akarod tölteni a mézes heteket, pedig ő rajong az utazásért.

Margit, komolynak vélvén ezt az ingerkedést, mosolyogva felelt:

— Na, ezt az aggodalmát eloszlathatom Diószeghynek. Rajongani ugyan nem rajongok az utazásért, de az bizonyos, hogy szeretem és szivesen utazom.

— Na látod! — mondta Várhelyi csipkelődve Diószeghynek. — Most már nyugodt és boldog lehetsz: Margit szeret utazni.

— És ezt neked köszönhetem, — fakadt ki Diószeghy, fojtott méreggel.

— Sohse köszönd: nagyon jó szivvel teszem! . . . Csak még azt nem tudta elhatározni, — fordult Várhelyi ismét Margithoz, — hogy hová utazzatok.

— Oh, te bizonyosan kitalálod majd ezt is! — mondta Diószeghy fölkelve, mert már forrt benne a méreg.

Goró Lajos rajza.

— De édes Margit, miért izgatod magad?

— Semmi se könnyebb ennél, — mondta Várelyi, — Svájcz vagy Olaszország . . .

— Vagy mind a kettő! — vágott közbe Diószeghy epésen.

— És ráadásul Kairó, vagy a Riviera, Nizza és Monte-Carlo, — folytatta Várhelyi rendületlenül.

— S ne irjunk mindjárt darabot is mind erről az Urániának? — tört ki végre Diószeghy, a mire az egész társaság hangosan fölkaczagott.

— Ugyan, Berczi, — mondta Szentgyörgyi a vigság csillapultával, — hát nem látod, hogy Várhelyi tréfál?

— Látom, látom, — felelte Diószeghy, még mindig boszusan. — De hát minek avatkozik bele még a nászutazásunkba is? Majd elvégezzük ezt mi ketten is: Margit meg én.

— Úgy van, ez a leghelyesebb, — mondta Ilona; — az ilyen tervezgetés mindig korai és ritkán is válik be.

A férfiak mind fölkeltek és búcsúzni kezdtek.

— Te is elmégy, Imre? — kérdezte Ilona.

— Piroskáért megyek; tudod, most jönnek meg anyámmal.

— Ah, Piroskáért? — szólt Várhelyi hirtelen. — Ha megengeded, én is veled megyek. Épen három esztendeje, hogy nem láttam. Elkisérhetlek?

— Kérlek . . . hogyne!

— Én meg előkerítem Zoltánt, — mondta Diószeghy.

S magában föltette, hogy minden áron ráveszi Pogrányit, verje ki Margit fejéből a nászutazás gondolatát.

Mialatt Ilona az ajtóig kisérte a férfiakat, Margit odament a Pogrányi iróasztalához és véletlenül fölvette azt a kótapapirost, a melyet az imént Ilona is elolvasott. Végig futott a versen, megvetéssel ledobta a papirost és merő gúnynyal fordult oda Ilonához:

— Milyen gyönyörü verseket ir ez az Anna! . . . A költő álma! . . .

«Álmomban gyakran látom képedet
s boldog vagyok» . . .

— Olvastam, olvastam! — vágott közbe Ilona boszusan.

— Ah, ha úgy értenék a költészethez, mint Anna, a prózához meg úgy, mint te! — sohajtott Margit keserüen. — Hogy irigyellek mindkettőtöket!

— Ugyan Margit! — szólt Ilona szeliden. — Mennyivel szebb vagy, mint én: s irigyellek-e tégedet ezért?

— Szebb vagyok?! — nevetett Margit keserüen, — s aztán mi hasznom van a szépségemből?

— Azt mondják: «A ki szépnek születik, — asszony lesz belőle!»

— Eltaláltad! — fakadt ki Margit. — És, ha nincs hozománya, két kézzel kaphat az olyan szerencsén, mint ez a Diószeghy, a ki eltékozolta az ifjuságát, meg a fele vagyonát s kopaszodó fejjel megnősül, hogy legyen, a ki vénségére gondját viselje!

— De Margit! . . .

— Szép szerencse! Páratlan ternó! — folytatta Margit, egyre jobban elkeseredve. — Ah, ah, ah! Hát ilyen megrokkant, léha, üres, cinikus emberhez menjek férjhez, hogy pártában ne maradjak? . . . Mit szörnyüködöl? Miért csapod össze a kezedet? Hát nem ez az élet rendje?

— Az Istenért, Margit! — ijedezett Ilona; — mi történt veled?

— Oh, semmi! Csak az, a mi a hozzám hasonló lányok kilencz-tizedrészével minden nap megesik. Micsoda élet! Micsoda társadalom! Miféle erkölcsök! És nincs senki, a ki visszarántsa a fiatal lányokat attól az örvénytől, a mely felé ábrándozva mennek! Oh, hányszor szeretnék megállitani egy-egy fiatal leányt, a kit a bálokban, társaságokban ünnepelnek: «Vigyázz, szerencsétlen! Nem látod, hogy a romlás, a csalódások, a kiábrándulás Golgotája felé sietsz?» De aztán vállat vonok: úgy is hiába figyelmeztetném! Abban a korban mindnyájan vakok vagyunk és mégis azt hiszszük, hogy megtaláljuk, a kit keresünk.

— És miért ne találnók meg? — kérdezte Ilona szeliden.

— Oh, hisz meg is találjuk! — folytatta Margit epésen, keserüen. — Ki egy tiszthelyettest, ki egy jogászt, vagy orvosnövendéket! De, mihelyt az első hadnagy lett, emezek pedig megszerezték a diplomát: Isten veled, álom! első szerelem! . . . Ne érts félre, Ilona, és ne itélj el. Naivabb, ábrándosabb és bizóbb leány talán soha se volt a világon, mint én: de a hitemet, az ábrándjaimat lassanként mind elvesztettem, egyiket a másik után. Hallgasd meg ezt: két testvér, az egyik férjes asszony, a másik még leány, ülnek a szinházban. Egy fiatal ember: olyan fiatal ember, a kit nem lehet elfelejteni, ha egyszer láttuk: fölszemüvegez a földszintről a páholyba. A leány szive megdobban; boldogan és reménykedve mondja: «Engem néz!» mert ártatlanságában föl se teszi, hogy a férfit a másik érdekelheti, a ki már nem szabad, mert férjes asszony! De, mikor a fiatal ember bemutatkozik, a férjes asszony azonnal lefoglalja magának, kaczérkodik vele, szinte udvarol neki! S a vége az, hogy a fiatal ember megboszankodik és — elvesz egy harmadikat!

— Ez csak kivétel, Margit, — rázta a fejét Ilona. — Nem minden férjes asszony ilyen, s a fiatal emberek se mind ilyen léhák. A ki pedig ilyen, annak az elvesztésén nincs mit bánkódni.

— Hát bánkódom én? — folytatta Margit fokozódó hévvel. — Ki mondja, hogy én bánkódom? Hisz az egész «arany-ifjuság» oly hitvány, hogy még beszélni se érdemes róla, nem hogy bánkódjam miatta? Megmértem és könnyünek találtam ezt az arany-ifjuságot. Léha, kaland-hajhászó, üres fejü legények mind, a kik napról-napra tengődnek a szerelmen. Még a bókjaik, az udvarlásuk is oly unott és közönséges. Ah, ah, ah! Tudod-e, milyenek ezek a «modern fiuk?» Olyanok, mint a szegény verklisek, a kik mindenkinek ugyanazt a nótát játszszák s jutalmul mindenkitől akarnak valamit! Csupa unalom, léha kedvtelés: nem erős szenvedély, csak muló szeszély: nem az egész életre való boldogság, hanem csak ideig-óráig tartó szórakozás: ez a szerelem mostan! És te neked azért mondom el ezt, mert tudom, hogy jó vagy és . . . és nem botránkozol meg azon, hogy férjhez megyek — Diószeghyhez!

— De édes Margit, — vigasztalta Ilona gyöngéden, — miért izgatod magad? Hiszen senki se botránkozik meg a ti házasságtokon!

— Oh, tudom, tudom! — felelte Margit keserüen, — ma már csak a szerelmi házasságokon botránkoznak meg, — azok a kivételek! Ellenben a szerelem nélkül való érdek-házasság a szabály!

Félre fordult, odament az ablakhoz és kibámult rajta.

— Ez az élet! — mondta epésen, a téren nyüzsgő tömegre mutatva. — Nézd, hogy törik magukat, hogy sürögnek-forognak, csak azért, hogy a jászol napjában háromszor-négyszer tele legyen. Szerelem, költészet, magasabb szellemi élet? Hol látod ennek a nyomát, ha csak a diákok meg a varrólányok között nem? Sőt már talán ott se! Még az irodalom, sőt a költészet is a porban, sárban csúszik: a regényekben és a színpadon csak az önző érdekek és állati ösztönök harczát látjuk, a versek pedig, — ah, versek már nincsenek is, csak költemények, hangulatos «strófák», a melyekben egy-egy pillanat szeszélyét, sovány ötletét zengi a «költő». Hogy is lehetnénk hát jók, költői lelkűek, mi leányok és asszonyok, mikor az élet, az irodalom és minden, a mit látunk, olvasunk és tapasztalunk csak roszra, anyagias gondolkodásra tanit . . .

Ilona odalépett az elkeseredett leányhoz és szeliden mondta:

— Nincs igazad, Margit. Az élet se jó, se rosz, hanem olyan, a minőnek magunk akarjuk. Van benne költészet is, csak meg kell érteni. Ezek a sürgő-forgó emberek nem pusztán azért törik magukat, hogy — a mint te mondod — a jászol háromszor-négyszer tele legyen. Soknak családja van, azért dolgozik: ez tehát önzetlen; sokat a becsvágy, a boldogulás vágya sarkal: ez tehát ábrándozó, mert többre vágyik, mint a mit a sors ád neki. És az irodalom meg a költészet se egészen olyan, a minőnek te mondod. A szerelem pedig, oh! hiába mondod, hogy kihalt: hisz tulajdon magad érzed a hatalmát legjobban, mert keserü kifakadásaidat a csalódott szerelem mondatja veled.

— Semmi csalódott szerelem! — tört ki Margit hevesen. — Először is: én nem voltam és nem vagyok szerelmes, tehát nem is csalódhattam; másodszor pedig, ha valóban szerelmes lennék, azt hiszem, elég szép vagyok arra, hogy azt, a kit szeretek, meg is tudjam hódítani.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

[c] Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta
dr. Boros György. (Folytatás.)

A latin nyelvtan tanulása eleinte nehezen ment. Nagyon helytelen és haszontalan dolognak találtam a már egyszer megtanult szavak elemzését. Nem értettem, mire való azzal bajlódni, hogy ez meg az a szó főnév, egyes, többes, genitivus, himnemű vagy nőnemű. Hát miért nem bajlódunk azzal, hogy az én kedves cziczám négylábú állat, s ilyen meg olyan fajrokonai vannak?

A mint mélyebben belemerültem a tárgyba, kezdettem jobban érdeklődni s a nyelv szépsége nagyon gyönyörködtetett. Sokszor elmulattam azzal, hogy az ismert szavakból mondatokat szerkesztettem. Ezt az időtöltést mindig szerettem még most is.

Alig képzelek szebb dolgot az új nyelv új szavai és kifejezései segítségével lelkünkbe rajzolt új képnél, melyen az új gondolatok keresztül-kasul szeldelik egymást és serkentik képzeletünket.

Miss Sullivan a latin leczkéken mindig mellettem ült, kezemre betüzte *Irons* úr szavait, s kikeresgélte a szótárból az új szavakat. Épen Caesar «galliai hadjáratát» olvastuk, midőn haza mentem Alabamába.

*

Keller Helén egy ismerőséhez irva ezeket mondja a tanulás élvezetéről:

«Leczkéimet nagyon élvezem. Olyan kedves dolog ismeretlen dolgokat ismerni és tanulni meg. Minden nap jobban átlátom, mily nagyon keveset tudok, de ez engemet nem bánt, mert hisz az Isten egész örökkévalóságot adott, melyben folytathassam tanulmányaimat . . . A számtan jó és hasznos dolog, de nem olyan szép, mint egy költemény vagy elbeszélés.»

«De lám, hogy repül az idő s még nem feleltem a «Keller Helén nyilvános könyvtár» kérdésében.»

«Gondolom Tuscumbiának van 3000 lakosa, s mintegy fele néger. Most még semmiféle könyvtáruk nincsen. Ezért gondoltam, mily jó lenne oda könyvtárt állitni föl.

Anyám és számos barátom megigérte, hogy segíteni fognak. Ebből a czélból már szerveztek egy társaságot. Van már valami 100 könyvük s kétszázötven dollárjuk, egy jó ember pedig ingyen ajánlott helyet a nyilvános könyvtár számára. Kibéreltek egy szobát s ott a könyveket bárki szabadon olvashatja.»

*

Keller Helén 1894 év kezdetén a latin nyelv tanulásán kivül élete története megirásával volt elfoglalva. Ezt *dr. Hale* Edvardhoz irt kedves levelében mondja el január 17-én:

«Kedves nagybátyám, ezelőtt jó idővel gondoltam, hogy válaszolnom kellene önnek s megköszönöm azt a szép kis könyvet, melyet küldött, de az új év kezdete óta nagyon el voltam foglalva. A «Youth's Companionban» megjelent kis élettörténetem olvasóitól egy nagy csomó — a mult héten épen hatvanegy — levelet kaptam. A feleletek irásán kivül nagyon elfoglal a számtan és latin, s ön tudja jól, hogy Cæsar csak Cæsar, parancsoló és zsarnok, s ha egy kis leány egy ily nagy embert meg akar érteni, s ha meg akarja érteni még azokat a nagy csatákat és hódításokat is, a melyeket az ő szép latin nyelvén elmond, sokat kell tanulni s sokat gondolkozni, már pedig a tanuláshoz és gondolkozáshoz idő kell.

A kis könyvet mindig nagyra fogom becsülni, nemcsak saját értékeért, hanem azért is, mivel öntől van. Mily öröm, hogy ön egyik könyvét nekem adta, melybe saját gondolatait és érzéseit irta bele! Köszönöm, hogy ily kedves módon emlékezett meg rólam.»

XVI.

1894. év nyarán részt vettem Chatauquá-ban a siketek beszélni tanitását előmozditó amerikai társulat gyülésén. Itt elintézték, hogy a vakok new-yorki *Wrigh-Humason* intézetébe menjek. 1894 októberében érkeztem oda Miss Sullivannal. Ezt az intézetet főleg azért ajánlották, hogy a beszédben és az ajakolvasásban minél nagyobb sikert érhessek el. Két évet töltöttem ott, mialatt számtant, fizikai földrajzot, francziát és németet tanultam.

Miss *Reamy*, a német tanitóm, jártas volt a kézrebetüzésben, s miután néhány szót megtanultam, mikor csak lehetett, mindig németül beszéltünk s egynehány hónap alatt csaknem mindent értettem, a mit mondott. Az első év vége felé már a legnagyobb élvezettel olvastam Schiller «Tell Vilmos»-át. Azt hiszem, a német tanulásában jóval gyorsabb haladást tettem, mint bármi egyébben. A francziát sokkal nehezebbnek találtam. Ezt Madame *Olivier*rel tanultam, a ki nem értette a kézrebetüzést, s e miatt élőszóval kellett, hogy végezze a tanitást. Az ajakáról nehezen tudtam leolvasni a szavakat s e miatt lassan haladt a tanulás. De mégis újból elolvastam Molière «Bot-csinálta doktor»-át. Nagyon mulatságos volt, de felényire sem szerettem úgy, mint «Tell Vilmos»-t.

Az ajakolvasásban tett haladásom nem elégitette ki tanitóim reményét és várakozását. Nekem az volt az ambiczióm, hogy úgy beszéljek, mint mások, de bármily erősen és hűségesen dolgoztam is, nem egészen értem el a czélt. Azt hiszem, igen sokra számitottunk, s e miatt a csalódás elkerülhetetlen volt. A számtant még mindig az akadályok rendszerének tartottam.

A találgatás veszélyes szikla-ösvényén jártam, mert a magam és mások határtalan kárára, kerülnöm kellett a józan okoskodás tágas mezejét. Vagy találgattam a dolgok jelentését, vagy merész ugrással egyenesen megcsináltam a következtetést, s ez a hibám, a mely még tetőzte különben is meglevő lehangoltságomat, rendkivüli nehézséget gördített útamba, többet, mint a mennyi indokolt vagy szükséges lett volna.

Mind a mellett is, hogy ez a kétségbeesés néha nagyon elvette a kedvemet, egyéb tanulmányaimat lankadatlan figyelemmel és érdeklődéssel folytattam. Különösen a fizikai földrajzot. Oly élvezet volt a természet titkainak megismerése. Megismerése annak — az ó-testamentum virágos nyelvén szólva — hogyan fújnak a szelek az egek négy szögletéből; hogy metszetnek ki a folyók a sziklákból; hogy szakgattatnak ki a hegyek gyökerestől, s végül hogy győzhet le az ember számos nálánál mind hatalmasabb erőt.

A New-Yorkban töltött két év nagyon boldog idő volt s én igazi örömmel tekintek vissza rájuk.

*

«Az iskola nagyon kedves s csak képzelje — irja Helén egy nőbarátjának 1894 okt. 23-án — egészen divatos. Angol irodalmat, számtant, az Egyesült-Államok történelmét tanuljuk most is, mint a mult télen. Naplót is vezetek.

Az ének-leczkéket *dr. Humason*-nal kimondhatatlanul élvezem. Azt hiszem majd zongorát is fogok tanulni.

Mult szombaton a kedves tanitók kellemes kirándulást rendeztek a *Bedloe*-szigetre a Bartholdi-féle nagy szabadságszoborhoz, mely a nagy világ felé szórja fénysugarait.

A régi ágyúk a tengernek szegezve, nagyon fenyegető állást foglaltak el, de én alig hiszem, hogy rozsdás vén szivökben valami nagy kegyetlenség rejtőznék.

A «Szabadság»-szobor egy óriás női alak görög öltözetben, jobb kezében fáklyával.

Csigalépcső vezet föl az alapzatról a fáklyához. Föl mentünk a fejébe, melyben elfér negyven ember s onnan szemléltük azt a képet, a melyben a «Szabadság» éjjel és nappal el van merülve. Oh milyen bámulatos volt! Nem csoda, ha a nagy franczia művész ezt a helyet tartotta méltónak az ő nagy eszméjéhez.

A nagyszerű öböl méltóságos csöndben fürdött az októberi napfényben, s a hajók úgy jöttek-mentek mint a hiú álomképek. Az oczeán felé haladók lassan-lassan eltűntek, mint a felhők, midőn arany helyett, szürke mezt öltenek. A hazatérők gyorsabban igyekeztek, mint a megérkező madár, midőn fészkét meglátja.»

*

Élénken emlékszem a Central-parkban tett sétákra. Ez volt a városnak egyedüli vonzó helye rám nézve. Ebben a nagy parkban minden perczet élveztem. Mindig gyönyörűséggel hallgattam a leirását. Mert minden tekintetben szép volt, s oly sok oldalról lehetett élvezni, hogy három hónapi new-yorki időzésem alatt mindig más valamit találtam benne szépnek.

Tavaszszal sok helyre tettünk kirándulást. Vitorláztunk a Hudson-folyón s erre-arra barangoltunk gyönyörű zöld partjain. Gyönyörködtem az egyszerű czölöpzetek vadon nagyszerűségében.

Meglátogattam *West Pointot*, *Tarrytownt*, *Washington Irving*, a híres amerikai iró otthonát.

A *Wrigh-Humason* iskola tanitói mindig azon gondolkoztak, hogy szerezhetnek meg a tanulóknak minden előnyt, hogy azok, a kik hallanak, észre vegyék, hogyan lehet sokra menni az ilyen kicsikékkel, s hogy lehet őket kivezetni abból a sanyarú helyzetből, melybe életük jutott.

*

Keller Hellénnek 1895 márcz. 15-ről Miss Derbyhez irt leveléből a new-yorki életről és foglalkozásról még bővebb tájékozást nyerünk:

«Úgy gondolom — irja — az ajak-olvasásban némi haladást tettem, habár még most is nagyon nehezen tudom olvasni a gyors beszédet. De bizonyosan tudom, hogy előbb-utóbb czélt érek, ha csak kitartó leszek. *Dr. Humason* még mindig azon fáradozik, hogy beszédemen javitson.

Oh Carie (a Miss Derby neve), mennyire szeretném, ha úgy tudnék beszélni, mint más emberek! Kész volnék éjjel-nappal dolgozni, csakhogy sikerüljön. Képzelje csak, mily öröm lenne barátaimnak, ha természetes beszédet hallanának tőlem! Ugyan miért is oly nehéz egy siket gyermeknek a beszéd, mikor más embereknek oly könnyű! De bizonyos vagyok benne, hogy egykor majd tökéletesen fogok beszélni én is, ha csak türelmem lesz.

Habár nagyon el voltam foglalva, mégis találtam időt az olvasásra is. Közelebbről olvastam *Schiller*től: «Tell Vilmost», most olvasom «Bölcs Náthánt» *Lessing*-től és «Artur királyt» miss *Mutock*-tól.

Tanitóink elvisznek minden helyre, a hol valami minket érdeklőt gondolnak s ezen a kellemetes úton nagyon sokat tanulunk. Washington születés-napján elmentünk a kutya-kiállításra s ámbár nagy volt a tolongás és a kutyák zaja kellemetlen azoknak a kik hallanak, mégis a délutánt kellemesen töltöttük. A föltünőbb kutyák között legtöbb figyelmet a bulldogok keltettek. Ezek nagyon sok szabadságot engedtek meg magoknak. Ha valaki czirógatta, egyszerre mind odaszegleltek, ráugráltak s meg is csókolták, a nélkül hogy sokat töröttek volna azzal, illő dolog-e az ilyesmi. Oh jaj, milyen nem szép állatok ezek! De annyira jóindulatúak s oly barátságosak, hogy nem lehet nem szeretni őket.

Dr. Humason, a tanitóm és én ott hagytuk a társaságot s elmentünk a «*Metropol-Club*»-ba, hová meghivást kaptunk volt. Ezt a klubot a milliomosok klubjának is nevezik. A nagyszerű épület fehérmárványból készült, a szobák nagyok, fényesen butorozottak, de meg kell vallanom, engemet az ilyen fény és pompa lehangol, s nem is irigyeltem egy cseppet sem a milliomosokat, bármily nagy boldogságot rejt is számukra ez a nagyszerű környezet.

Mielőtt New-Yorkból elmentünk, az itt töltött derült napokat oly rendkivül nagy szomoruság zavarta meg, a milyen életemben még csak az atyám halála volt. *Spaulding* P. János meghalt Bostonban 1896 február havában. Csak azok érthetik meg, mi volt nekem az ő barátsága, a kik ismerték és szerették őt. Ő, a ki mindenkit a legkellemesebb és észrevétlen módon igyekezett boldoggá tenni, Miss Sullivanhoz és hozzám rendkivül szives volt. A mig közelünkben éreztük s tudtuk, hogy munkánkat érdeklődéssel kiséri, nem csüggedhettünk el soha, bármily sok nehézséggel kellett is megküzdenünk. Az ő eltávozása oly nagy űrt hagyott maga után, a melyet még senki sem tudott betölteni.»

XVII.

1896 októberében léptem be a cambridgei «*Young Ladies' school*»-ba, hogy itt előkészüljek a «*Radcliffe-College*»-ba való fölvételre.

Még kis leány koromban, midőn *Wellesley*ben a leány-kollegiumot meglátogattam, nagyon meglepte barátaimat ez a kijelentésem: «Valaha én is kollegiumba fogok járni, de én a *Haward*-ba megyek. (Haward-egyetem férfiak és nők számára Boston külvárosában, Cambridgeben, egyike a leghiresebb amerikai egyetemeknek.) Midőn megkérdeztek, miért nem megyek Wellesleybe, azt feleltem: mivel ott csak leányok tanulnak. Az a gondolat, hogy kollegiumba fogok menni, annyira belefészkelte magát szivembe és oly erős vágygyá növekedett, hogy készülni kezdettem az egyetemre jogositó bizonyitvány megnyerésére. Számos jó és hű barátom erősen ellenezte ezen szándékomat, de én szembe szálltam ezzel is, meg azzal is, hogy látó és halló leányokkal kell versenyre kelnem. Midőn New-Yorkból eljöttem, ez a gondolatom már elhatározássá volt érlelődve, s abban is megállapodtunk, hogy Cambridgebe megyek. Igy valósitottam meg gyermekes nyilatkozatomat.

A cambridgei kollegiumban Miss Sullivannal együtt jártunk az előadásokra. Ő magyarázta nekem az előadásokat.

Természetes, hogy tanáraim nem voltak járatosak a hiányos érzékűek oktatásában s igy én csak ajakleolvasás által értekezhettem velök. Első évi tárgyaim voltak: angol történelem és irodalom, német és latin nyelvek, számtan, latin fogalmazás és koronkint irásbeli föladatok. A kollegiumi tanuláshoz nem voltam szokva, de Miss Sullivan jól belevezetett volt az angolba, s tanáraim csakhamar átlátták, hogy e tárgyból nincs szükségem különös oktatásra azontúl, hogy a kollegium által előirt könyveket tanulmányozzam.

A franczia nyelvben már jó előre haladtam, a latint is tanulmányoztam volt hat hónapig, de legtöbbet a német nyelvből tudtam.

Mind a mellett, hogy ily jó előkészületem volt, nagyon komoly akadályok kerültek haladásom útjába. Miss Sullivan nem birt mindent megmagyarázni, s domború betüvel készült könyv nem minden tárgyból volt található, habár londoni és philadelphiai jóakaróim nagyon siettették a könyvek nyomását.

Darab ideig kénytelen voltam gépemmel irni a latint, hogy a többi leányokkal együtt én is megtanulhassam és fölmondhassam. Tanáraim hamar észrevették, milyen hibákat szoktam ejteni beszédemben, s aztán készséggel feleltek kérdéseimre és kijavitották hibáimat. Az osztályban nem tudtam jegyzetet készíteni, sem a föladatokat elkészíteni, de otthon az irógépemmel elkészítettem a föladatokat és fordításokat.

Miss Sullivan minden előadásra eljött velem s végtelen türelemmel betüzte kezemre a tanár szavait. A tanulás ideje alatt kikereste az új szavakat, elolvasta nekem a jegyzeteket és könyveket, a melyek domború nyomtatásban nem voltak kaphatók. Nagyon bajos fölfogni, mily nehéz és fárasztó munkát végeztünk.

A német tanitóm, *Grötené*, és az igazgató, *Gilman* úr, megtanulták a kézrebetüzést, hogy engem taníthassanak, de rajtok kivül senki más. Grötené asszony nagyon nehezen tudta ezt végezni, a mi őt rendkivül bántotta. De Grötené szives készséggel végezte a munkát, minden héten két külön leczkét adott, már csak azért is, hogy Miss Sullivannak legyen egy kis pihenése.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, béhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermek-ek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN 3.**

10283
ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. **Muzeum-körúti raktárát beszüntette.** Használt kocsikat becserél, javításokat elfogad.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTAN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10124

10167
Báli készletek, jelmezek
mindennemü farsangi virágdíszek (előírás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók. Menyasszonyi koszorúk, díszek és fátyolok, mindennemü tollboák a legujabb divat szerint. Szobadíszek, preparált és mű-növények. Szinházi, alkalmi és sírkoszorúk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü áruk javitás végett elfogadtatnak.
Elsőrangu nagyban és kicsinyben. Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-utcza.**

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged.— Telefon 63—36.

BERKETZ I. UTÓDA

10044
Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.

Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VIII., Kerepesi ut 78, VIII., Üllői-ut 30. — Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.

Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek. **Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.**

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és díszkrét. A **Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 49, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, patinást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hőlehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok birólag küldöztetnek.

Postán utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen gyógysz. Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.

Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kizárólag magam készitek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány percz mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében: 10247

id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.

Vidékiek a műfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kantsukba foglalt műfogakat **2 frtért,** teljes fogsorokat **40 frtért.** Mindennemü ínyhalatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüst-ékszergyáros és órásmester, Pécsett 122.

13 próbás, hivatalosan fémjelzett valódi ezüst evőkészletek. 10197

12 személyre
nehéz összeállitásu
ezüst evőkészlet.
Tetszés szerinti monogramm vésve ingyen.

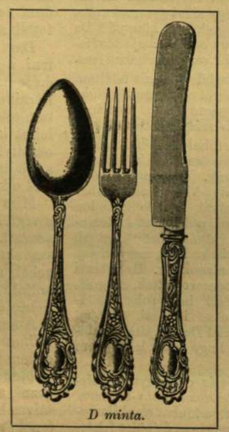
Tartalmaz:

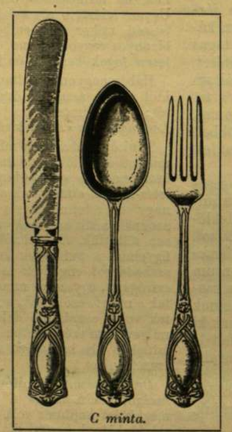
12 ezüst evőkanalat,
12 « kávéskanalat,
12 « moccakanalat,
12 « fagylaltkanalat,
12 « csemegekanalat,
12 « zsámolyt,
4 « sókanalat aranyozva,
1 « pecsenyekést acélpengével,
1 « pecsenye franczia villát.
12 « asztali villát, egész ezüst,
12 « « csemegevillát,
1 « levesmerőt,
1 « tejmerőt,
2 « vastagételszedőt,
4 « sótartót aranyozva, üvegbetéttel,
12 « evőkést,
12 « csemegekést,
1 « tortalapátot,
1 « halkést,
1 « halvillát,
2 « cabaretvillát,
2 « sajt- és vajkést,
1 pár saláteszközt.

Erős tölgyfa-szekrényben, kiemelhető betéttel, vésve 780 korona.

Árjegyzék ingyen küldetik.

Vidéki megrendelések különös gonddal — postafordultával — csomagolás felszámitás nélkül intéztetnek el.

D minta.

C minta.

12 személyre
legnehezebb összeállitásu
ezüst evőkészlet,
D barocc-, vagy *C* uj stylü mintából.

Tartalmaz:

12 ezüst evőkanalat,
12 « kávéskanalat,
12 « fagylaltkanalat,
12 « moccakanalat,
12 « nagy franczia villát,
12 « csemege « «
12 « evőkést acélpengével,
12 « csemegekést acélpengével,
12 « gyümölcskést ezüstpengével,
12 « zsámoly (késtámasz),
1 « levesmerőt,
1 « tejmerőt,
2 « vastagételszedő kanalat,
1 « tortalapátot ezüst pengével,
1 « salátakanalat,
1 « salátavillát,
1 « sajtkést,
1 « vajkést,
4 « pecsenyevillát,
4 « sótartót aranyozva, üvegbetéttel,
4 « sókanalat aranyozva,
1 « mártáskanalat,
1 « compotkanalat.

Tiszta ezüst-suly 6 klgr.

Diszes diófa-szekrényben, szarvasbőr béléssel, kihuzható flókkal, a fenti rajz szerint 950 korona.

Minden egyéb összeállitásra nézve költségvetéssel szolgálok.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Ilona épen felelni akart, de Pogrányi megjött s végét vetette a vitának. Szokatlanul jó kedve volt, mert sokat remélt a Katona terveitől. Már látta a részvény-társaságot, melynek ő az ügyésze s két kézzel kapott ezen a hivatalon, a mely kevés munkával, de annál nagyobb jövedelemmel járó állás volt. Ha sikerül megnyernie Diószeghyt, hogy a vezérigazgatóságot elfogadja, két-három hét alatt megalakulhat a részvény-társaság, mert a Diószeghy neve és vagyona kész kezesség volt a vállalat sikerére.

— Csak magatok vagytok? — kérdezte Pogrányi. — Hát a fiúk?

— Elmentek, de mindjárt visszajönnek, — felelte Ilona.

— Jó, hogy nincsenek itt, — mondta Pogrányi iró-asztalához ülve, — legalább még dolgozhatom egy kicsit.

És, mintha csak egyedül lett volna a szobában, úgy elmélyedt a munkájába, hogy még félhangosan dörmögött is magában.

A két leány szintén nem szólt. Mindegyiket a maga sorsa, a maga jövője foglalkoztatta, de gondolataik véghetetlenül ellentétesek voltak. Az egyik már leszámolt az élettel, vagy legalább azt hitte, hogy leszámolt, és léha, üres örömöknél, hivalkodó szórakozásnál nem remélt egyebet tőle; a másik voltaképen most kezdett élni, s a mi boldogságot, örömöt naiv szivében csak elképzelhetett, azt mind várta, remélte, követelte a jövőtől...

— Diószeghy nem volt itt? — kérdezte Pogrányi hirtelen, fölütvén fejét az irásából.

— De ő is itt volt, — felelte Ilona. — Azt mondta, hogy érted megy.

— Bizonyosan elkerültük egymást az úton. Pedig jó lett volna, ha találkozunk. Mindjárt bemutattam volna neki ezt a Katonát. Szeniális embernek látszik. Istenem, — tette hozzá sohajtva, — mily rengeteg pénzt keres itt is!

Kint az előszobában hangosan csaholt és vonitott a kutya, a Pogrányi két fia pedig pokoli lármát csapott.

— Megint az a kutya! — idegeskedett Pogrányi. — Menj csak, Ilonkám, és szabadítsd meg annak a két hóhérnak a kezéből.

A Pogrányi két fia roppant jól mulatott a szegény uszkáron, a mely kétségbeesetten szüköltés nyivákolt a sarokban. Ferkó, a hat éves, két fülénél fogva «keresztre feszitette» a szegény állatot, Gyurka, a négy éves pedig, czélba lőtt a kutyába a töltővesszővel. De mikor Ilonát meglátták, rögtön ott hagyták a kutyát mind a ketten s rajta ütöttek a nénjükön. Szép, okos, de véghetetlenül vásott, rosz fiúk voltak; elhanyagolt, borzas, piszkos gyerekek; a harisnyájuk felemás, a ruhájuk rendetlen, gyürött, az arczuk és a kezük csupa korom. Meglátszott rajtuk, hogy az anyjuk keveset törődik velük, s még arra se ügyel föl, hogy más, a kire rábizta, gondozza-e őket.

— Mit hoztál, Ilus néni? Mit hoztál? — kiabált a két rakonczátlan gyerek, s mind a kettő egyszerre ugrott a nénje nyakába.

— Csak lassan, lassan! — csititotta őket Ilona. — Mind összegyűritek a ruhámat.

— Hát az iskola? — kérdezte boszusan Pogrányi. — Ferkó, miért nem mentél iskolába?

— Nem megyünk iskolába, mert az Ilus férjhez megy! — felelte a gyerek kurjongatva.

— Nem megyünk! Nem megyünk! — ismételte az öcscse is büszkén, noha ő még csak óvodába járt.

— Most az egyszer igazatok van, — felelte Pogrányi, — hát nem haragszom, hogy itthon maradtatok. De legalább jól viseljétek magatokat.

— Bár csak minden nap volna egy nénénk, a ki férjhez megy! — kiabált a Ferkó. — Akkor soha se mennénk iskolába.

— Hát itt van a Margit néni is, — mondta a kisebbik, s mindjárt oda is fordult hozzá:

— Mért nem mégy férjhez te is?

— Az ám! — helyeselte Ferkó. — Miért is nem mégy férjhez?

— Hiszen öregebb is vagy, mint az Ilus néni! — tóditotta Gyurka.

Margit az ajkába harapott és kinézett az ablakon, Ilona pedig boszúsan rászólt a két pajkos gyerekre:

— Takarodtok le a divánról!... Ki látott olyat, a divánon tánczolni?

— Ne pirongasd őket, — mondta Margit keserűen. — Gyerekszáj igazat mond! Különben úgy is be kell mennem Annához; talán még föl se kelt, pedig délre vendégeink lesznek.

Mikor Margit kiment, Ilona megforgatta a két gyereket és elképedve kiáltott föl:

— Mit csináltatok, hogy csupa korom, szén a kezetek?

— Oh, ez még tegnapról maradt, — magyarázta a Ferkó. — Lerajzoltuk anyát a falra... Tudod, olyan furcsa, mikor a mandolinon játszik!

— Hallatlan! — boszankodott Ilona magában.

Majd hirtelen odafordult a bátyjához és hevesen rászólt:

— Hallod-e, Zoltán!

— Nos, mi baj? — kérdezte Pogrányi, föl se tekintve az irásából.

— Ugyan nézd meg már ezeket a gyerekeket! — csattant föl Ilona ingerülten.

— Mi az? — riadt föl Pogrányi ijedten. — Talán csak nincs valami bajuk?

— Oh, bajuk az nincs, — felelte Ilona ingerülten, — csak tegnap óta... érted-e? Tegnap óta piszkosak! Ma még nem is mosakodtak! És nézd, milyen borzasak!... A harisnyájuk meg felemás!

Pogrányi, a ki az imént meghökkent egy kissé, hogy hátha betegek a gyermekei, mindjárt megnyugodott, s fölkelve, odament a két kis szurtos fiúhoz.

— Oh, a semmiháziak! — mondta szeretettel és megcsókolta őket.

— Úgy, úgy! — boszankodott Ilona. — Még kényeztesd is őket!

Pogrányi azonban rá se hallgatott. Nagyon szerette a gyerekeit, s mivel sok dolga miatt nem igen ért rá, hogy velük foglalkozzék, azt a kis időt, a mit nekik szentelhetett, azzal töltötte, hogy egyre beczézgette őket. Most is a térdeire ültette Ferkót és szelid baraczkot nyomva a fiú fejére, kényeztetve pirongatta:

— Malacz!... Hát ma reggel nem is mosakodtunk?

— Mikor a viz olyan hideg! — okoskodott a gyerek. — A szappan meg csipi a szememet.

— Hát a bonne? — kérdezte Ilona ingerülten. — Mit csinál a bonne?

— Egy vártüzér járt hozzá, — magyarázta Pogrányi, — el kellett kergetnem.

— Nem a bonnet kellene elkergetni innen, — szólt Ilona boszúsan s az ablakhoz ment, hogy ne is lássa az elhanyagolt, mosdatlan gyerekeket.

Pogrányi a másik fiát is a térdére ültette és vigan lovagoltatta őket. Egészen megfiatalodott. Az a nagy szeretet, a mely a folytonos munka közben meggyülemlett szelid, naiv lelkében, mindig ilyenkor áradt ki, mikor gyermekei körében volt. Szerette a feleségét is, sőt nagyon is szerette, csakhogy ennek a szeretetnek nem volt visszhangja az Anna szivében. Mert, ámbár Anna is szerette a férjét, a maga módja szerint, szenvedélyei: a festészet, a zene és a költészet annyira elfoglalták, hogy úgyszólván csakis ezeknek élt. Elhanyagolta miattuk a férjét, a gyermekeit, a háztartását, s a maga vélt tehetségének követelő fönhéjázásával nem szeretetet, hanem hódolatot és bálványozást várt férjétől, a kinek egyszerű, őszinte természetével azonban nem fért össze az efféle képmutatás. Igy aztán a férj és feleség lassankint, szinte észrevétlenül elhidegültek egymástól. Mindenik külön világban élt, s hajlandóságait követve megfeledkezett arról, hogy mivel tartozik a másiknak. Anna zokon vette, hogy Pogrányi nem adózik rajongó lelkesedéssel az ő költői és művészi tehetségének, Pogrányinak pedig fájt, hogy tömérdek munkája árán, nagy jövedelme mellett még csak barátságos, rendes otthona sincs. Fájt neki, hogy Anna elvakult önzésében se az ő éjjeli-nappali szorgalmát nem méltányolja, se pedig a gyerekeivel nem törődik. Eleinte megkisértette, hogy a lelkére beszél Annának; kérte, könyörgött neki, hogy ne hanyagolja el családját költői és művészi hóbortjai miatt, de ezzel csak sértette az önző és elbizakodott nő hiúságát, s még jobban elidegenitette őt magától. Lassanként aztán, kivált midőn az orvosa figyelmeztette, hogy Anna szivbajos, egészen beletörődött az örömtelen, sivár

családi életbe, s ekkor kétszeres szorgalommal, emberfölötti erőfeszítéssel dolgozott, részint azért, hogy a munka felejtesse vele a keserűségét, részint pedig azért, hogy kereshessen annyit, a mennyi elég legyen az Anna költséges, pazar passzióira és hivalkodó szeszélyeire. Hogy aztán meddig bírja ezt a hihetetlen erőfeszítést, és mi lesz akkor, ha összeroskad, arra nem gondolt soha; vagy ha gondolt is néha, legott kiverte fejéből a kinzó agyrémet, s még lázasabban, idegesebben dolgozott...

Ilona, a ki mind ezt tudta, szomorúan gondolt bátyja örömtelen életére és a még örömtelenebb jövőre, a melyben semmi jót se látott. Mi lesz akkor, ha a gyerekek nagyobbra nőnek és a tanittatásuk még többe kerül? Most még hagyján; szegények nem is tudják, hogy a felemás harisnya, a gyürött ruha és az egyhetes fehérnemü szégyen abban a társaságban, a hová ők is valók. De mi lesz, ha megtudják, érezni fogják ezt?... Több pénz kell, több munka, de megbirja-e a Zolti a több munkát?... Megbirja-e, vagy összeroskad?... Ilona lopva ránézett. A még fiatal ügyvéd szelid, jóságos és értelmes arcza oly öreg, fáradt és szomorú volt még most is, a mint nevetve, mulatva lovagoltatta kis fiait a térdein. Halántékain már őszült a haja, a homloka kopaszodni kezdett, s a szája szögleteinél két finom barázda látszott.

— Öregszik, — sohajtott Ilona szomorúan és ismét kinézett az ablakon.

Lent az utczán kocsi állt meg a ház előtt. Ilona gépiesen nézett oda, hogy ki az, és mikor megismerte, ijedten kiáltott föl:

— Az Istenért, Zoltán!... Most jön Bélteky, a feleségével!

— Ejnye, no! — ugrott föl Pogrányi, letéve a két gyereket a földre, — szaladj csak, kedvesem, Annához; én is mindjárt megyek, csak megmosdatom egy kicsit ezeket a lurkókat.

S mialatt Ilona kisietett, Pogrányi elővette a zsebkendőjét, vízbe mártotta és dörzsölni kezdte vele az idősebbik fia arczát.

— Ne rángasd magad! Hallod-e, Ferkó!

— De mikor betöröd az orromat! — nyafogott a gyerek.

— Mondom, hogy ne mozogj! Gyere te is, Gyurka!

Gyorsan megmosdatta mind a két fiút, lesimította a hajukat, megigazította a ruhájukat; de, a mig Gyurkával vesződött, a pajkos Ferkó kiborította a papiros-kosarat a szoba közepére.

— Oh, adta rosz kölyke! — mérgelődött Pogrányi, — mindjárt hátulkötöm a sarkadat!

— Az már úgy is hátul van! — hahotázott a gyerek s feldöntvén az egyik széket, ráült a két lábára, mint a lóra.

— Gyere, Gyurka, lovazni, — hitta az öcscsét. — Gyi!... Gyi!...

— Zoltán, Zoltán! — szaladt be Ilona idegesen. — Micsoda rendetlenség!... Oh, micsoda szégyen, gyalázat!

— Mi baj megint? — kérdezte Pogrányi meghökkenve.

A szalon fenekestől föl van forgatva, — tördelte a kezeit Ilona kétségbeesve. — A székek egymás tetején, a szőnyegek a zongorán, a viasz, a kefe, a seprő, a szemétlapát szanaszét... Oda nem lehet beereszteni senkit!

— Persze, persze! — boszankodott Pogrányi, — el kellett küldenem az inast és úgy maradt a szalon...

— De hol fogadjuk a vendégeket? Hová vezessük őket?

A két gyerek, mivel senki se ügyelt rájuk, vad hanczurozást vitt végbe a szobában. Feldöntögették a székeket, átugráltak rajtuk, a pörcsomókat, könyveket szerteszórva a szobában,

Goró Lajos rajza.

— Úgy, úgy! — boszankodott Ilona. — Még kényeztesd is őket!

s végre Ferkó a fejére tette a nagy papirkosarat s indus-tánczot járva üvöltözött, az öcscse nagy gaudiumára.

— Ferkó! Gyurka! — ripakodott rájuk Pogrányi, de hiába; a két gyerek csak annál jobban tombolt és kurjongatott.

— Hová vezetjük a vendégeket? — sopánkodott Ilona.

— Hová?... Hát ide, ha a szalónba nem lehet.

— Ide?... Ide, ebbe a nagy fölfordulásba?

— Csak menj elébük, édes Ilonám, — kérte Pogrányi a hugát. — Menj és vezesd ide őket. Míg az előszobában levetkőznek és pár szót váltanak veled, én rendbe hozom ezt a szobát. Csak menj elébük, kedvesem...

Ilona kiment, Pogrányi pedig elkezdett rendet csinálni. Fölszedte a könyveket és pörcsomókat, a miket a gyerekek ledobáltak a földre, elkergette a fiúkat a székekről és szépen föllállongatta.

— Apám, — szólt Ferkó, elébe tartva a kezét: — nézd csak, megint piszkos lett a kezem.

— Ej, hát dugd a zsebedbe!

— De nincsen ám zsebem!

— Takarodjál a szemem elől! — rivallt rá Pogrányi mérgesen — most nem érek rá, hogy megmosdassalak.

És görnyedezve szedte föl a sok eltépett papirt, a mit a gyerekek kiszórtak a papirkosárból.

— Jaj, beleszakad a derekam! — nyögött magában. — Még csak ez kellett az éjjeli álmatlanság után!

A mint nyögve fölegyenesedett, meglátta a seprőt, a melyet az inas ott hagyott a sarokban, mikor reggel elküldte. Evvel kezdte összesöpörgetni a papiros-kosárból kiszórt szemetet. E pillanatban a szomszéd szobában Anna énekelni kezdett... Most kelt föl, és mindjárt elővette a mandolinját... *«A költő álmát»* énekelte, melyhez ő maga szerezte a zenét is:

«Álmomban gyakran látom képedet
s boldog vagyok»...

— A feleségem! — mondta Pogrányi keserűen.

A seprő megállt a kezében, a gyerekek is elhallgattak s kint az előszobában hallani lehetett, a mint Ilona köszöntötte a vendégeket. Csak arra, kérem... Bocsánat, hogy nem vezethetem a szalonba. Tetszik tudni, a jegyváltás, a nagy fölfordulás...

— Kérem, kérem, — szabadkoztak a vendégek. Aztán csoszogva jöttek Pogrányi szobája felé. A mandolin és a dal egyre szólt:

«... S aggódva sejtem,
hogy tán te is szeretnél engemet»...

Pogrányi, kezében a seprővel és szemétlapáttal, úgy állt a szoba közepén, mint a szélütött és bután nézett körül a rendetlen szobában. És a vendégek egyre közeledtek!

Most kinyilt az ajtó és Anna jött be, pongyolában, még fésületlenül; az arcza ragyogó, szinte átszellemült, kezében a mandolin, melyet egyre penget, s hozzá áradozva ismétli az utolsó sorokat...

— Nos, Zoltán: hogy tetszik a dal? Meg se dicséred a románczomat? Ah, hogy te nem érted ezt!

Mielőtt Pogrányi felelhetett volna, nyilt a másik ajtó is, a melyen Ilona tessékelte befelé a vendégeket. Bélteky, a kuriai biró, meghökkenve állt meg a felesége mögött, a ki hangos kaczagásra fakadt, mikor meglátta a férjet a seprővel, a feleségét a mandolinnal. Szegény Ilona majd elsüllyedt szégyenében, a Pogrányi szeméből két égető könyecsepp csordult ki és végig szántotta az arczát. Csak Anna nem vesztette el a hidegvérét. Mosolyogva lépett a vendégek elé, s mintha minden úgy lenne rendjén, a hogy van, hivalkodó örömmel mondta:

— Ah, épen jókor jönnek! Legalább megmondhatják, ér-e valamit ez a legutolsó románczom, melynek a szövegét is, a zenejét is magam irtam. Mindjárt elénekelem.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Ebben az évben befejeztem a számtant, újból átnéztem a latin nyelvtant, s Caesar «galliai hadjáratá»-ból elolvastam három fejezetet. Németből részint az ujjammal, részint Miss Sullivan segítségével olvastam Schiller «Lied von der Glocke» és «Taucher»-t s Heinetől «Harzreise», Freytagtól «Aus dem Staat Friedrich des Grossen», Riehltől «Fluch der Schönheit», Lessingtől «Minna von Barnhelm» és Goethetől «Aus meinem Leben» czimü müveket. Ezeket a német könyveket a legnagyobb gyönyörüséggel olvastam, különösen Schiller bámulatos lirai darabjait a történelemből, Nagy Frigyes felséges sikereit s Goethe élettörténetét.

Sajnáltam megválni a «Die Harzreise»-től, melyben annyi a sikerült élcz, annyi bájos rajz a szőlőborította halmokról, a vadregényes helyekről, melyeket a hagyomány és a legenda megszentelt; a régen eltünt s csak képzelt korokról; szóval olyan rajzok, a milyeneket csak olyanok irhatnak, kiknek a természet: érzelem, szeretet és epekedés.

Gilman úr az év egyik részében az angol irodalomból tanított. Együtt olvastuk Shakspertől a «Hogy tetszik»-et, Burketől «Az Amerikával való egyetértésről» szóló beszédet, Macaulaytól «Johnson Sámuel életé»-t. Gilman úr széleskörü históriai világnézlettel tartott magyarázatai sokkal könnyebbé és sikeresebbé tették tanulásomat, mintha csak a tanteremben kapott rövid magyarázatokra lettem volna utalva.

Burke beszédéből többet tanultam, mint bármely politikai müből, melyet ez ideig olvastam. Lelki szemeim előtt vonultak el azok a vezéralakok, kik körül ebben az izgalmas időszakban a két perlekedő nemzet élete forgott. A mint Burke remek beszédének hatalmas bizonyitékai fokozódó erővel halmozódnak előmbe, mind jobban bámultam György királyon és miniszterein, hogy hallgathatták oly siket füllel ezt a tiszta profeéziát Amerika győzelméről, s Anglia szégyenteljes megalázódásáról.

Azután megtanultam azt is, milyen elszomoritó helyzetet teremtett ennek a nagy államférfiúnak saját pártja és népének képviselői. Különösnek találtam, mikép lehetséges az ilyen államférfiúi bölcseségnek, az igazság annyi becses magvának, terméketlen talajba, a tudatlanság és romlottság konkolyai közé hullani?

«Johnson Sámuel élete» Macaulaytól más szempontból volt érdekes. Szivemet nagyon meghatotta e férfiú elhagyottsága és nyomora, s még inkább az, hogy annyi kegyetlen testi és lelki szenvedés közben mindig volt egy szivélyes szava és segitő keze a szegényekhez és elhagyottakhoz. Midőn sikereit láttam, vele örvendeztem, midőn hibáit láttam, szemet hunytam előttük, s csodálkoztam, nem azon, hogy hibái voltak, hanem azon, hogy azok nem sülyesztették alá lelkét.

Mind a mellett, hogy Macaulay oly fényesen tudott rajzolni, hogy a közönséges dolgot elevenné és tündöklővé tudta tenni, engemet néha nagyon fáraszttott tömörsége. Midőn átláttam, hogy az igazságot is föláldozza a hatás kedvéért, nagyon megváltozott a hangulatom, sőt tiszteletem is.

A Cambridge-kollegiumban ért életemben legelőször az a szerencse, hogy velem egykorú leányok társaságában lehettem, velök érintkezhettem. A kollegium egyik épületében többekkel együtt laktam és velük élveztem a családias élet örömeit. Többféle játékban vettem részt velök, hosszú sétákra mentünk, megbeszéltük és megvitattuk a tantárgyakat s fölolvastuk egymásnak az érdekesebb részleteket. Némelyik leány megtanulta a kézi nyelvet s igy tanitómat sokszor nélkülözhettem, mert ezek közölték velem a beszélgetés tárgyát.

*

1896-ban, tehát a cambridge-i kollegiumi élet első idejében deczember 2-ről kelt levelében Helén érdekesen irja le küzdelmeit és örömeit:

«Nagyon hosszú idő alatt tudok elkészülni leczkéimre, mivel minden szót a kezemre betüzésből kell hogy tanuljak. A használatban levő könyvek közül egy sincsen domború betükkel nyomtatva. E miatt sokkal nehezebben megy a dolog, mintha magamban is tudnék tanulni. De tanitómnak még nehezebb, mivel igy kénytelen vagyok reá támaszkodni, a mi nagyon kifárasztja szegényt. Néha úgy tetszik, mintha kivihetetlen dologra vállalkoztunk volna, de máskor kimondhatlanul élvezem munkámat. Olyan nagy élvezet együtt lenni s együtt dolgozni a leányokkal.»

XVIII.

A Gilman-iskolában a második évhez igen nagy reményekkel és szilárd elhatározással kezdettem hozzá. De az első nehány hét alatt előre nem látott akadályokba ütköztem. *Gilman* úr bele egyezett, hogy ebben az évben a számtan tanulására fordítsam főfigyelmemet. Tárgyaim voltak: természettan, algebra, geometria, csillagászat, görög és latin. Szerencsétlenségemre a tankönyvek nagyobb részéből nem volt domború nyomású kiadás, a mi nagyon hátráltatott a tanulásban. Az osztályaim rendkivül népesek voltak, minek következtében a tanárok nem fordithattak nagyobb figyelmet reám. Miss Sullivan kénytelen volt az összes könyveket olvasni nekem és magyarázni a tanáraim helyett. Tizenegy év alatt először tetszett úgy, mintha kedves keze nem volna elég erős erre a nehéz föladatra.

Az osztályban algebrai és mértani föladatokat kellett kidolgoznom, természettani tételeket kellett megoldanom, de nem tudtam megfelelni a föladatnak, mig nem vásároltunk egy braille irógépet, melylyel munkámat rendre le tudtam irni és a többiekkel együtt tudtam haladni. A mértani alakokat természetesen én nem láthattam a fekete táblán, s csak azon az egyedüli módon segithettem magamon, ha egy párnára egyenes és hajlitott sodronydarabokból összeraktam. *Keith* úr megjegyzése szerint én a mértani rajzok betüit, a föladatot, a szerkezetet és a bizonyitási eljárást is mind az elmémben kellett hogy följegyezzem és végrehajtsam. Egy szóval minden dolognak megvolt a maga akadálya. Némelykor minden bátorságomat elveszítettem és úgy fölizgattam, elgyötörtem magamat a kesergéssel és érzékenykedéssel, hogy szégyenlem magamat, ha eszembe jut, különösen azért, mert azután az én gyötrelmeimet mind Miss Sullivannak rótták föl, neki, a ki összes jó barátaim közül egyedül nem hagyott el, s a ki érettem szerette volna a görbét egyenessé, a göröngyös útat simává tenni.

Lassan-lassan kezdett könnyebbülni helyzetem. A számomra készült könyvek s más segédeszközök megérkeztek s én újult erővel és bizalommal fogtam munkához. Az algebra és mértan volt az a két tárgy, a mely annyira felülmulta erőmet, hogy nem tudtam megérteni. A mint már megjegyeztem, a számtanra nem volt hajlandóságom; a részleteket nem magyarázták meg oly tüzetesen, a hogy nekem kellett volna. A mértani kérdések különösen sok bajt szereztek, mivel a különböző részeknek egymáshoz való viszonyát még szemléltető eszközök segitségével sem tudtam fölfogni. A számtanról csak azután szereztem tiszta fogalmat, miután *Keith* úrtól tanultam.

E nehézségeket épen akkor kezdettem volt legyőzni, a mikor egy esemény teljesen megváltoztatott mindent.

Mielőtt az új könyvek megérkeztek volna, *Gilman* úr és Miss *Sullivan* összetüztek egymással a fölött, hogy én túlságos sokat dolgozom, s mind a mellett, hogy én is határozottan tiltakoztam ellene, *Gilman* úr leszállitotta a beszédgyakorlatok számát.

Kezdetben úgy terveztük, hogy ha a szükség úgy fogja kivánni, öt év alatt fogok elkészülni az egyetemre, de az első év végén kiállott vizsgáim sikeréből meggyőződött Miss *Sullivan*, *Harbough* úr (a *Gilman* úr vezértanitója) és a vizsgáló-biztos, hogy minden nagyobb megerőltetés nélkül elvégezhetem az előkészitő tanulmányokat további két év alatt.

Gilman úr hamarosan megváltoztatta beleegyezését, s midőn munkám kezdett bonyolultabb lenni, kijelentette, hogy ki vagyok merülve, s hogy még három évig kell nála maradnom. Ennek nem örvendettem, mert szerettem volna az osztályommal együtt menni egyetemre.

November tizenhetedikén nem éreztem egészen jól magamat, s nem mentem iskolába. Miss Sullivan tudta, hogy nincsen komoly bajom, de *Gilman* úr mindjárt kijelentette, hogy kezdek kimerülni, s olyan változtatást tett a tantervben, a mely miatt el kellett volna maradnom az osztályomtól. Miss *Sullivan* és *Gilman* úr vitatkozásának eredménye az lett, hogy anyám kivett engemet is, Mildred testvéremet is a cambridgei iskolából.

Kevés idő elteltével abban állapodtak meg, hogy egy tanító, *Keith* S. Merbon úr, vezetése alatt folytassam a tanulást. A telet Miss Sullivannal együtt Wrenthamban, Bostontól huszonöt mérföldre, a Chamberlin családnál, kedves barátainknál töltöttük.

1898 februárjától kezdve *Keith* úr kijárt hozzánk hetenkint kétszer és algebrára, mértanra, görögre és latinra tanitott. Miss *Sullivan* magyarázta nekem a Keith úr tanitását.

1898 októberében visszatértünk Bostonba. Nyolcz hónapig tanitott *Keith* úr, hetenkint öt órán. Minden alkalommal azzal kezdette, hogy megmagyarázta, a mit a megelőző órán nem értettem meg, s új leczkét jelölt ki, magával vitte görög gyakorlataimat, melyeket irógéppel irtam, s teljesen kijavitva visszahozta.

Ezen az úton kitartó szorgalommal készültem a tárgyakra. Sokkal könnyebbnek és kellemesebbnek találtam a magánúton, mint az osztályban való tanulást. Nem kellett sietni, nem kellett a dolgokat összezavarni.

Tanitómnak is bőven jutott ideje, hogy a mit nem értettem, megmagyarázza. Gyorsabban haladtam és sokkal tisztábban dolgoztam, mint az iskolában. A számtan még mindig több bajt okozott, mint más tárgyak. Bár a számtan és mértan csak félannyira volnának könnyüek, mint a nyelvek s az irodalom!

Keith úr még a számtant is érdekessé tudta tenni. Olyan könnyü, kedves föladatokat szerkesztett, a melyeket még az én eszem is megbirt. Hozzá szoktatott az éber és élénk gondolkozáshoz, s rászoktatott a tiszta okoskodásra, a vélemény-alkotásban az óvatos és logikai eljárásra, figyelmeztetett a meggondolatlan, gyors ugrándozásra, a mi nem vezet eredményre. Mindig gyöngéd és türelmes volt, bármennyire tompa voltam is, pedig el lehet hinni, az én ostobaságom néha még Jóbot is kihozta volna türelméből.

*

Szakítsuk meg ezt a tudósitást Helénnek jó barátaihoz irt üde, kedélyes és mégis érdekes leveleivel.

Hutton Lőrinczének

Wrentham, 1898 febr. 20.

«Azután, hogy ön eltávozott tőlünk csakhamar megkezdettem a tanulást, s rövid idő multával egészen vigan ment s a korábbi kellemetlen érzést úgy elfeledtem, mintha csak álom lett volna. Ki sem mondhatom, mennyire szeretek itt falun időzni. Olyan üde, oly csöndes s oly szabad! Ugy érzem, ha megengednék egész nap tudnék dolgozni, a nélkül, hogy elfáradjak. Annyi kellemes tenni való van — ámbár nem mindig könnyüek, így pld. a számtan és mértan nehéz, — de én mindent szeretek, főleg a görögöt. Csak képzelje, ma-holnap elvégzem a nyelvtant. Azután olvassuk az Iliászt. Milyen kimondhatlan öröm lesz Akhillesről, Hektorról, Andromakheról és Ulysszesről olvasni az ő saját dicső nyelvükön! Azt gondolom, a görög a legkedvesebb nyelv az előttem ismeretes összes nyelvek között. Ha igaz, hogy a hegedü az összes hangszerek között a legfinomabb, akkor a görög az emberi gondolat hegedüje.

Ebben a hónapban nehányszor pompás mulatságot csaptunk a gyalogszánkóval. Leczkeidő előtt minden reggel kimentünk a tó fölött levő meredek hegyre s egy órát ott töltöttünk. Némelyek el tudják kormányozni a szánkót a bérczélen, a hol mi is aztán ráülünk s a hegyoldalon lecsúszunk, egyet-egyet ugrunk, egy-egy hófuvásba beleszaladunk, majd azután a tó jegére jutva szörnyü gyorsasággal keresztül siklunk majdnem az egész tavon.

*

Ugyancsak *Huttonnénak* 1898 május 29-ikén így ir:

«A tanulással derekasan haladok. Minden napom egészen meg van tömve nehéz tanulással; mert a nyári szünet előtt nagyon szeretnék elvégezni mindent, a mit csak lehet. Örvendeni fog, nemde, ha tudatom, hogy a mértanból három föladatot egészen a magam erejéből oldottam meg. *Keith* úr és tanítóm egészen föl voltak lelkesülve a sikeren, s meg kell vallanom, én is kissé büszkének éreztem magamat. Most kezdem érezni, hogy talán a számtan is sikerülni fog valamennyire, habár nem tudom átlátni, miért oly nagyon fontos tudni, hogy azok a vonalak, melyek a háromszög csúcsait az átellenben levő oldalak felezőpontjaival összekötik, egymást egy és ugyanazon pontban metszik. Ennek az ismerete az életet nem teszi sem kellemesebbé, sem boldogabbá, nemde? Ellenben ha egy új szót megismerünk, ez számos ismeretlen kincsnek lehet kulcsa.»

*

Warner D. K. úrnak ugyanez időtájt, Wrenthamból, 1898 jun. 7-ikén ezeket irja:

«Attól félek, ön azt gondolja, hogy én nem nagyon érdeklődöm a tandem (kerékpár) iránt, minthogy egy hétig késtem válaszommal. De valóban oly szakadatlanul el voltam foglalva a tanulással mióta New-Yorkból visszatértünk, hogy meg sem tudtam fontolni, milyen jó mulatság volna, ha kerékpárom lenne. De lám, elhatároztam, hogy a mit csak lehet, elvégezek a nagy szünidő előtt. Az is igaz, hogy örvendek, hogy már rövid idő mulva félre tehetem a könyveket. Igazán a napfény és a virágok, meg a ház előtti szép tó, nagyon csábítólag biztatnak, hogy hagyjam félbe a görögöt és számtant s főleg az utóbbit. Annyi bizonyos, hogy a margaréta és a pitypang sem veszi több hasznát a mértannak mint én, habár mindenik gyönyörűen igazolja e tudomány elveit.»

*

Derby Karolina kisasszonyhoz néhány hónappal később, Wrentham, 1898 szept. 11-én ezt mondja:

«Egész nap a szabadban vagyok, csónakázom, úszok, lovagolok s más hasonló edzés dolgot mivelek. Ma reggel tizenkét mérföldnél többet jártam meg a tandemen. Göröngyös úton mentem s háromszor vagy négyszer leestem, s most szörnyen sántikálok. De az idő és a táj oly gyönyörű volt s olyan mulatságos az út jobb részein barangolni, hogy eszembe sem jutott a sok baleset.»

*

A *Thaw Vilmosnénak* 1898 decz. 5-én Bostonból irt levélből a következőket veszszük ki:

«Tanítómmal jót nevettünk a leányok tréfáján. Milyen furcsák lehettek parasztos lovagló ruhájukban, azokon a tüzes paripákon... Milyen jól mulathattak! Nem titkolhatom el, hogy néha engem is utólér a vágy, hogy részt vehessek az ilyes tréfákban más leányokkal együtt. Milyen hamar becsuknám ezeket a hatalmas hősöket, ezt a penészes szolganépet, azokat a képtelen vitézeket, s e helyett tánczolnék, énekelnék és mulatnék, mint a többi leányok! De nem szabad hiú ábrándokkal vesztegetni időmet; s különben is ezek az én ókori barátaim nagyon bölcsek, nagyon érdekesek s én rendesen nagyon élvezem társaságukat. Csak néha nagy időközökben érzem magamat elégedetlennek, s csak ilyenkor veszek szabadságot arra, hogy olyant kivánjak, a mit meg nem kaphatok ebben az életben. De, a mint tudja, az én szivem rendesen telidesteli van boldogsággal. Az a gondolat, hogy az én áldott mennyei atyám mindig közelemben van, s hogy bőven elhalmoz mindennel, a mi igazán gazdaggá, édessé és széppé varázsolja az életet, nagyon kis jelentőségüvé teszen minden veszteséget azzal a számtalan áldással szemben, a melyet élvezek.»

(Folytatása következik.)

Kufeke

Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot egészséges és gyomorbeteg **Gyermeknek** Kitünően bevált **hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.** **Gyermekek** kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek **emésztési zavarokban.**

Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban. Gyár **R. Kufeke** BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Fővárosi Szinházak Műsora A műsoron lévő legjobb darabok, ugymint: tragédiák, szinművek, vigjátékok, bohózatok gyüjteménye. Eddig 159 szám jelent meg.

Egy-egy szám ára 30 fillér.

A teljes gyüjtemény havi részletfizetésre is megrendelhető. Teljes jegyzéket kivánatra ingyen küld bármely könyvkereskedés vagy a kiadó.

A Fővárosi Szinházak Műsorában ujabban a következő szinművek jelentek meg:

100—101. **Otthon.** Dráma. (Sudermann—Márkus) 60 f.
102. **A becsületbiró.** Szomorujáték. (Zivnska J.) 30 f.
103—104. **A sasok.** Vigjáték. (Guthi—Rákosi) 60 f.
105. **Pillangó kisasszony.** Dráma. (Belasco—Faludi) 30 f.
106. **Katalin.** Operette. (Béldi—Fejér) 30 f.
107—108. **A nevezetes kastély.** Vigjáték. (Bisson—Heltai) 60 f.
109—110. **Karácsony.** Drámai látványosság (Dickens) 60 f.
111—112. **A páholy.** Bohózat. (Laufs és Kraats—Kabos) 60 f.
113—114. **A képviselő úr.** Bohózat. (Guthi—Rákosi) 60 f.
115—116. **Kurucz Feja Dávid.** Szinmű. (Fényes Samu) 60 f.
117—118. **A métely.** Szinmű. (Brieux—Molnár) 60 f.
119—120. **Balassa Bálint.** Történeti szinjáték. (Martos) 60 f.
121—122. **A régi szerelő.** Népszinmű. (Géczy I.) 60 f.
123—124. **Házasodjunk.** Bohózat. (Guthi S.) 60 f.
125—126. **Rodostó.** Szinmű. (Géczy—Lampérth) 60 f.
127—128. **Casanova.** Operette. (Faragó—Barna) 60 f.
129—130. **Niobe.** Énekes bohózat. (Pásztor A. és Stoll) 60 f.
131—132. **A hit.** Népszinmű. (Rózsa Miklós) 60 f.
133—134. **Loute.** Bohózat. (Veber—Heltai) 60 f.
135—136. **A doktor úr.** Bohózat. (Molnár F.) 60 f.
137—138. **A brezováczi hős.** Bohózat. (Guthi—Rákosi) 60 f.
139. **A jövevények.** Dráma. (Jakab Ödön) 30 f.
140—141. **Simonyi ébester.** Vigjáték. (Martos F.) 60 f.
142. **Az élvetemetkező.** Dráma. (Ifj. Hegedüs S.) 30 f.
143—144. **Constantin Abbé.** Vigjáték. (Halévy L.) 60 f.
145—146. **Clemenceau.** Szinmű. (Ifj. Dumas S.) 60 f.
147—148. **Léha világ.** Vigjáték. (Prém J.) 60 f.
149. **A nyolczadik pont.** Vigjáték. (Murger) 30 f.
150—151. **Patyolat kisasszony.** Szinmű, (Brieux—Táborí) 60 f.
152—153. **Két szék közt a pad alatt.** Vigjáték. (Calderon—Makkai és Huszár) 60 f.
154—155 **Csodagyermek.** Bohózat. (Gavault és Charvay—Molnár F.) 60 f.
156—157. **Bob herczeg.** Operette. (Martos—Huszka) 60 f.
158—159. **Józsi.** Bohózat. (Molnár F.) 60 f.

Az egész gyüjtemény, vagy külön abból egyes füzetek minden hazai könyvkereskedésben kaphatók, de megszerezhetők a kiadótól is: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)** cs. és kir. udvari könyvkereskedésétől, Budapesten, VI. ker., Andrássy-út 21. szám.

10167

Báli készletek, jelmezek

mindennemü farsangi virágdiszek (előirás és rajz szerint) dús választékban és nagyon szép divatos kivitelben kaphatók. Menyasszonyi koszoruk, diszek és fátyolok, mindennemü tollbokák a legujabb divat szerint. Szobadiszek, preparált és mü-növények. Szinházi, alkalmi és sírkoszoruk, szalag és nyomással bármily kivitelben. — E szakmába vágó mindennemü árúk javitás végett elfogadtatnak.

Elaaas nagyban és kiesinyben. Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utoza.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo**-kat, melyeknek gyógyereje (növényekből nyert) *Vesiculosine*. Ezen orvosi elismerésben foglalt tökéletes gyógyszer jóknak elismert piulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szervezet szaporodására hatnak. — A tüllagos üvegben gyógyitószer kivül a **«Pilules Apollo»**-k szabályozzák a szervi működést, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A **«Pilules Apollo»**-k a legkényesebb természetü mindkét nembelieknek használnak és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredménye teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Katie**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris, IXe.* — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

LUCCA a likörök királya, az előkelőség kedvenoze! 9847

Kapható csakis elsőrangu üzletekben és kávéházakban.

LUCCA-TÁRSASAG, Hamburgban.

Nagybani főelárusitó: BRAZAY KÁLMAN, Budapest.

Az egyedül létező **valódi angol**

SZÉPITŐSZER

mely már 2—3-szori bekenés után biztosan hat és a bőrnek nem árt, a Balassa-féle **valódi angol**

UGORKATEJ

Eltávolit minden areztisztátlanságot, kiütést, pattanást, szeplőt, májfoltot, böratkát (mitessert) stb. és az arczuak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. 1 üveg 2 K. Ehhez **ugorkaszappan** 1 kor., **poudre** 1.20 kor.

főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva 15.**

Kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár: Budapesten: **Török József** *gyógytárában,* **Király-utcza 12.** *és* **Andrássy-út 26. Dr. Egger Leó** *«Nádori» gyógytára, Váczi-körut 17.,* **Zoltán Béla** *gyógytárában, V., Szabadság-tér, továbbá a következő drogeriákban:* **Detsinyi Frigyes,** *V. ker., Marokkói-utcza 2.* **Fodor Márton,** *VII., Király-utcza 42.,* **Lux Mihály,** *IV., Muzeum-körut 7.,* **Neruda Nándor,** *IV., Kossuth Lajos-utcza 7.,* **Molnár és Móser,** *IV., Korona-herczeg-utcza 11.* 10269

Mme Charlotte

Kozmetikai intézete

Budapest, V., Bécsi-utcza 6. II. 5.

Elektro arczmassage és hygienikus párolás segélyével eltávolitok minden szépségbibát: kisimitom a redőket és azok képződését meggátolom. — **Kozmetikai szereimet orvosi kapacitások ajánlják.** 10304

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES **SAVANYU-VIZ**

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor. **80** fillér. 10159

Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged.— Telefon 63—36.

BERKETZ I. UTÓDA

10044

Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.

Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi ut 78, VIII., Üllői-ut 30. — Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.

Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek. Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes széklétételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, **Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Both, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

V. (Folytatás.)

Az esküvő és a rövid nászutazás után Szentgyörgyi hazavitte fiatal feleségét a birtokára. «Hazavitte és eltemette», mondták az ismerősei, mert a mézes hetekből mézes hónapok lettek; ügyszólván elmúlt az egész esztendő, s ők egyetlen egyszer se mentek fel a fővárosba. Ilona soha se szerette valami nagyon a társaságot, Imre pedig mindig imádta a természetet, s mivel ráadásul mind a ketten nagyon szerették egymást, nem igen vágytak sehová, beérték önmagukkal.

Mikor pedig, még házasságuk első esztendejének leforgása előtt, Ilonának kis fia született, még kevésbbé kivánkoztak el szép kastélyuk csöndes nyugalmából a főváros zajába, s valósággal elszigetelték magukat még rokonaiktól is. Csak Pogrányi látogatta meg őket néha, de csak rövid időre, legfölebb egy-két napra, mert tömérdek dolga volt és nem igen ért rá semmiféle «szórakozásra».

A «Zsilvölgyi petroleum-források Részvénytársaság» ugyanis megalakult, s az elnöke csakugyan Diószeghy, a vezérigazgatója pedig Katona lett. Az ügyvédje, kezdettől fogva, Pogrányi volt, s bár ezzel a hivatással nem sok dolog, de annál több fizetés járt, az Anna pazarlásai és hanyagsága a háztartással oly tömérdek pénzbe kerültek, hogy Pogrányinak éjjel-nappal dolgoznia kellett, s még igy is örökös pénzzavarban volt.

Ez a folytonos, lázas munka lassan-lassan megőrölte és nagyon megöregitette. Még alig volt 38—40 éves és már is ötvenesnek látszott; a túlfeszitett szellemi munkásság, a sok éjjelezés az akták mellett, nagyon idegessé, szórakozottá, feledékenynyé tette, ha társaságban volt. Gyakran oly furcsa feleleteket adott, hogy meghökkenve nézett rá, a kivel beszélt, mert még a társaságban is az ügyfelei pörein rágódott, s egy-egy kétesebb, nehezebb, fogasabb jogi kérdés annyira elfoglalta, hogy, a mig túl nem esett rajta, semmi egyébbel nem törődött.

Ugyan ilyen mértékben nőtt a felesége önhittsége és művészieskedő bogara. A költészet, a zene és a festészet érdekelte csupán. A mióta, a Diószeghy befolyása révén, néhány képét bevették a tárlatba és egy-két versét közölték a szépirodalmi hetilapok, annyira el volt telve a tulajdon talentumával, hogy örökké csak «művészi hajlandóságainak» élt. A verseit, melyeknek legtöbbjét meg is zenésitette, diszes kötetben adta ki, maga rajzolt hozzá képeket is; s minden ismerősének, akár új, akár régi ismerős volt, el szokott dicsekedni «az óriási sikerrel», a melyet verskötete aratott, s a világ minden kincseért se mulasztotta volna el fölolvasni azokat a hizelgő kritikákat, melyeket, leginkább Diószeghy unszolására, a képviselőház folyosóin megforduló ujságirók irtak a verseiről.

A csodálatos az volt, hogy verskötetének az első kiadása, noha a versek irgalmatlanul roszak voltak, nagyon rövid idő alatt elfogyott, s bár az árából befolyt jövedelem talán felét se födözte annak, a mibe került, Anna nagyon büszke volt erre, s nem egyszer szemére vetette Pogrányinak, mikor ez panaszkodott, hogy mennyi pénz fogy el, hogy ő is hozzájárul a háztartás költségeihez, mert lám: a talentumával pénzt szerez! Azt persze nem tudta, hogy az első kiadásnak majdnem összes példányait Katona vette meg, csupán azért, mert tudta, hogy ezzel örömet szerez Pogrányinak, a kinek a segítségére és barátságára fölötte nagy szüksége volt.

Mert a «Zsilvölgyi petroleum-források Részvénytársaság» korántse volt oly szolid és reális üzlet, mint a hogy a részvényesek, illetőleg a közönség hitték. Valami petroleum ugyan volt azon a vidéken, a melyet Katona erre a czélra megvásárolt, de titokban azt suttogták, hogy mikor az alakulóban levő részvénytársaság kiküldött szakértő bizottsága furásokat végeztetett a petroleum-források területén, a megfúrt kutakba hordószámra öntögették a petroleumot, a melyet Katona vett a fiumei finomító-gyárból. Hogy mennyi volt igaz ebből a mende-mondából, senki se tudta; s mig az óvatosak fejcsóválva mondogatták, hogy nem zörög a haraszt, ha a szél nem fújja, addig a hiszékenyek, — és Katona csak ezekkel törődött, mert ezek voltak a részvényesek, — védelmére keltek a részvénytársaságnak és azt mondták, hogy ezt a hazugságot azok az irigyek koholták, a kik minden zseniális vállalkozásnak esküdt ellenségei.

Annyi bizonyos, hogy Katona nagyszerü üzletet csinált. A petroleum-területet, a melyet potom áron vett, félmillió korona értékre becsülte, s mivel a részvénytársaság kerek egy millió korona részvénytőkével alakult meg, Katona a területért a részvények felét, vagyis félmillió névértékü kötvényt kapott, s egyúttal ő lett a vezérigazgató is, huszonnégyezer korona évi fizetéssel és megfelelő nyereség-részesedéssel. A többi részvények java részét, körülbelül egy negyedét, Diószeghy jegyezte, a mi pedig még maradt, azt mind gazdag kereskedők, földbirtokosok és képviselők — a Diószeghy barátai — váltották magukhoz. Mert a gazdag és befolyásos Diószeghy neve, a mint ezt Katona jól sejtette, nagyon jó csalétek volt a kapzsi és hirtelen gazdagodni vágyó emberek számára. Azok, a kik ismerték Diószeghyt, tudván, hogy közel negyedmillió értékü részvényt jegyzett, habozás nélkül vették a részvényeket, mivel a Diószeghy neve biztos zálogva volt a kormánytámogatásnak is.

S ez a kormánytámogatás a magyar ipar pártolása jogczimén nem is maradt el. A részvényesek mindenek előtt koncessziót kaptak a vicinális vasút kiépitésére, a mi kitünő üzlet volt, mert a helyi érdekeltséget magas hozzájárulási kvótára szorította, úgy hogy ez az engedmény egyszerre tizenöt százalékkal felszökkentette a részvények árfolyamát a börzén. Hozzájárult ehhez a több évi adómentesség biztositása, a kedvezményes szállitási tarifa, bizonyos kiviteli prémiumok biztositása a finomitott petroleum számára, néhány kedvező szerződés egynémely állami szükséglet födözésére, a mit mind Diószeghy járt ki a Katona tanácsai és utasitásai szerint, s a melyek mind növelték a börze hitét a részvénytársaság jövőjében.

Az első üzletév tehát a legszebb reményekkel indult meg; s csodálatos, hogy Katona mégis ekkor, mikor a részvények árfolyama a legmagasabb volt s még további emelkedés is volt várható, — adogatta el a részvényeit! Persze, lassan, nem egyszerre és nem is nyiltan, hanem kéz alatt, tizet, húszat, harminczat egy-egy alkalommal, mint a megszorult ember, a kinek hirtelen pénz kell, s nem tud magán másként segiteni, mint hogy megválik nyereséggel kinálkozó részvényeitől.

Diószeghy, a ki mind erről nem tudott, igen nagyra becsülte Katonát és szinte vakon bizott benne. Eddig még minden tanácsa bevált és meghozta az eredményt; sőt, ámbár az első üzletév végéig a részvénytársaság alig termelt több finomitott petroleumot, mint a mennyit maga elfogyasztott, ez az első esztendő is nyereséggel zárult, még pedig a Katona zsenialitása révén. Mert részint a vicinális hasznából, részint az állami szubvencziókból, részint egynéhány állami szállitási szerződésből kikerült annyi, hogy már az első évi mérlegben ötödfél százalék osztalékot kaphattak a részvényesek. Az állammal kötött szerződések ugyanis oly kedvezők voltak, hogy Katona sokkal olcsóbban vehette meg más petroleum-czégektől az árút, s voltaképen csak mint közvetitő, kereskedő nyert az üzleten.

Goró Lajos rajza.

Az esküvő és a rövid nászutazás után Szentgyörgyi hazavitte fiatal feleségét.

Természetes, hogy Katona gyakori vendég volt Diószeghy házában, s még természetesebb, hogy csakhamar életre-halálra kezdett udvarolni Margitnak. És mivel okos, szellemes, sokat olvasott férfi volt, az is természetes, hogy Margit szivesen türte az udvarlását, bár egyébként őt se sokkal becsülte többre, mint a férje többi barátait.

Ezek pedig nagyon sokan voltak, sőt még meg is szaporodtak, a mióta Diószeghy megnősült. Mert a szép asszony szerette a társaságot, — hisz voltaképen csakis azért ment férjhez, hogy mulathasson és szórakozhassék — s vagy a maga házánál látta szivesen a vendégeket, vagy pedig maga ment máshová: bálokba, estélyekre, szinházba, operába, hangversenyekre, egyszóval mindenhová, a hol szerepelhetett és pompázhatott. Diószeghynek pedig, a ki azzal a titkos szándékkal nősült, hogy kényelmes, nyugodalmas otthont teremt aggkorára, mindenhová el kellett mennie, a hová csak Margit vágyott, először azért, mert egyedül nem eresztette el a feleségét, de meg azért is, mert féltékeny volt, mint minden éltesebb férfi, a ki magánál sokkal fiatalabb nőt vesz feleségül.

Margit ugyan semmi okot se adott Diószeghynek a féltékenységre, de a képviselő úr, noha nagyon megsinylette a sok éjszakázást és dáridót, azért mégis mindenütt ott volt mellette, mert hát: — az ördög sohse alszik. S mivel sem a flirtöt, sem a társaságot nem szerette, rendesen vagy leült kártyázni és kártyázott hajnalig, mig a felesége meg nem únta a táncot, meg az udvaroltatást, vagy — a mi még roszabb volt — összeült régi czimboráival és ivott, a meddig győzte, sőt még azon túl is.

Házas-életük ily módon nagyon is rideg és örömtelen volt. Úgy szólván csak akkor voltak egyedül, ha ettek, vagy aludtak, mert a nap legnagyobb részében vagy vendégeik voltak, vagy ők voltak látogatóban, estéiket, éjszakáikat pedig mindig nagy társaságokban, vagy szinházban s más efféle helyeken töltötték. Ez az élet természetesen igen sok pénzbe került és néha, kivált ha a kártya-szerencse nem jól szolgált, az is megesett, hogy Diószeghynek elfogyott a pénze. Ilyenkor mindig kéznél volt a «Katona öcsém», ki a legnagyobb készséggel rántotta ki a hinárból az «elnök-képviselő» urat, és e készségben csak az volt a furcsa, hogy Diószeghynek ezek a váltói soha többé napvilágra nem kerültek, s a képviselő úr voltaképen azt se tudta, mennyivel és kinek tartozik.

Ez azonban nem nagyon aggasztotta Diószeghyt. Sokkal kellemetlenebb perczeket, sőt órákat szerzett neki Várhelyi, a ki, talán maga se tudta miért, hirtelen megunta a tengerészéletet, s lemondván a rangjáról, vagy másfél évvel a Diószeghy esküvője után, hazajött és egyelőre a fővárosban telepedett meg. Mint Margit unokatestvére, természetesen gyakori vendég volt Diószeghy házában, s egy csöppet se titkolta, hogy udvarol az unokahugának. A képviselő úr mindenképen iparkodott szabadúlni tőle, de Várhelyi, akárhogy szidta, korholta és gúnyolta is Diószeghy, rá se hederített.

Eleinte Katona is veszedelmes versenytársat látott benne, s ő ugratta legjobban Diószeghyt, hogy ne engedje úgy a felesége körül legyeskedni Várhelyit; de aztán, mint jó emberismerő és éles szemű ember csakhamar észrevette, hogy Margit nemcsak hogy nem veszi komolyan a Várhelyi udvarlását, hanem valósággal kötekedik vele s a hol csak teheti, kigúnyolja és boszantja. Ettől fogva nem is törődött többé Várhelyivel, vagy legalább nem volt féltékeny rá, s ámbár Margit őt se igen tüntette ki jobban, mint a többi udvarlóit, azért mégis bizott és remélt, mert azt hitte, hogy nincsen egyetlen egy komoly vetélytársa se, a ki elébe vághatna Margit kegyeiben. Remélt, mert bizonyosan tudta, hogy Margit előbb-utóbb bele fog únni ebbe a léha, sivár, szerelem nélkül való életbe, a melynek üres hivalkodása és mámorító káprázata ugyan elszéditheti ideig-óráig a szép asszonyokat, de örökké még se tarthatja fogva őket, mivelhogy a nőnek az a hivatása és rendeltetése, hogy szeressen. . . Már pedig Margit nem szereti a férjét: ha tehát a szive valamikor megszólal, azé lesz a jutalom, a ki ezt a hivó szózatot legelőször meghallja és mindjárt felel is reá.

Ez az utóbbi féltevés lélektanilag helyes lehetett ugyan, de egyben mégis csalódott Katona. Abban, — és pedig ez volt a legfontosabb, — hogy nincsen egyetlenegy komoly vetélytársa se, a ki elébe vághatna a Margit kegyeiben. Mert volt ilyen vetélytárs, azaz hogy épen csak kezdett föltünni a szemhatáron.

Szentgyörgyi, a ki minden két-három hónapban föl szokott járni Budapestre, rendesen Diószeghyhez szállt; először azért, mert Diószeghy lakása nagyobb és kényelmesebb volt, mint a Pogrányié, a hova pedig több joggal szállhatott volna, s másodszor azért, mert a szó szoros értelmében rettegett Annától, a Pogrányi feleségétől, a ki «kollegát» látott benne, — mert hisz Szentgyörgyi is «költő» volt, — és valósággal agyon gyötörte a verseivel, a melyeket mind fölolvasott neki, hogy a véleményét meghallja. És e felolvasások alatt egyszer-másszor olyan bizalmaskodó volt, hogy néha-néha a «testvéries múzsacsókot» is megkoczkáztatta, nagy boszúságára Szentgyörgyinek, a ki sehogyse szivelhette a nagyon szép, de ép oly öntelt és betegesen hóbortos asszonyt.

Annál szivesebben udvarolt azonban Margitnak, eleinte csak puszta szórakozásból, de a mint észrevette, hogy Margit szivesen hallgatja a bókjait és szinte keresi a társaságát, a puszta szórakozásból lassanként óhajtott élvezet lett és Szentgyörgyi egyre gyakrabban járogatott föl Pestre. Arra, hogy veszedelmes tűzzel játszanak, se ő, se Margit nem gondoltak; Szentgyörgyi azért nem, mert a feleségét igazán szerette, s ezt a kis udvarlást puszta szeszélynek, vélte; Margit pedig azért nem, mert ámbár valamikor régen tetszett neki Szentgyörgyi és hozzá is ment volna feleségül, most már azt hitte, hogy ez a leánykori ábránd sehogy se lehet veszedelmes, mivel Szentgyörgyinek úgy is van felesége, a kit szeret.

Ez a feleség valóban meg is érdemelte, hogy a férje szeresse. Háziasabb nőt, jobb családanyát, gondosabb gazdasszonyt képzelni se lehetett nála. Az otthona volt mindene; a szó szoros értelmében csak kis fiának meg a férjének élt: ezeké volt minden gondolata, s önzetlen odaadásának, kifogyhatatlan gondosságának a jutalmát abban lelte, ha látta, hogy a férje meg a fiacskája boldogok.

Szóval Ilona igazi «mintafeleség» volt. Nem kivánkozott társaságba, ámbár, mivel Szentgyörgyi szerette a társaságot, nagyon szivesen látta a szomszédos földesurakat, a kik névnapra, szüretre, vadászatra, vagy sokszor e nélkül is gyakran meglátogatták őket. Ilyenkor csakis a férje kedveért oly kedves és szeretetreméltó tudott lenni a vendégeihez, hogy híre kelt a kedvességének és szives vendéglátásának, noha ő maga titokban jobb szerette, ha egyedül lehetett a férjével, meg a fiacskájával: a nagy Imrével, meg a kis Imrével, a hogy tréfásan elnevezte őket.

Udvarlója persze igen sok akadt a gentry-ifjúság közt, de ez az udvarlás inkább csak a vidéken szokásos gavalléros tisztelet, afféle «úri széptevés» volt, a melynek alapja a kölcsönös barátság és tisztelet. Kivétel csak egy volt, bár igaz, hogy ez az egy fölért százzal, mind az egyéni értéket, mind a konok kitartását tekintve.

Ez a komoly udvarló Várhelyi volt, a ki, miután megunta a hiába való udvarlást Pesten, vagy talán inkább elkeseredve azon, hogy Margit egyáltalában nem veszi komolyan, fogta magát és otthagyta a fővárost.

— Medve leszek! — mondta az ismerőseinek.

És lement kis birtokára, a mely szomszédos volt a Szentgyörgyiével. Eleinte nem igen járogatott át Szentgyörgyihez, hanem inkább vadászgatott, kártyázott, de aztán, mikor unni kezdte magát a parlagi társaságban, egyre gyakrabban átrándult Imréhez.

Ugyanebben az időtájban hozta haza Szentgyörgyi a hugát, Piroskát, a Sacré coeur-zárdából, s mivel a kedves, naiv és szép leány nagyon szivesen hallgatta Várhelyi beszédjét, a szomszédos kuriákban csakhamar híre járt, hogy Várhelyi Piroskának udvarol, s hogy maholnap egy pár lesz belőlük. Ez ugyan nem volt igaz, de azért Várhelyi nem czáfolta meg a mendemondát, a mely épen kapóra jött neki. Mert ürügy volt arra, hogy minél gyakrabban átrándulhasson Szentgyörgyiékhez, a hová pedig nem a Piroska, hanem az Ilona kedveért járt. De czéljait és szándékát oly ügyesen tudta leplezni, hogy sokáig magát Ilonát is megtévesztette; Piroska pedig, a kinek rendkivül hizelgett, hogy ez a világlátott, szép, daliás és müvelt úri ember az ő kedveért jár át hozzájuk majdnem minden nap, rövid időn fülig bele szeretett Várhelyibe . . . De valamit ő is észrevehetett, mert egy idő óta kissé szomorú és sápadt volt. Hiába mondják, hogy a szerelem vak: látóbb az a látónál is, és szinte ösztönszerüen megsejti a mellőztetést.

Szentgyörgyi nagyon szerette a hugát és mivel jól ismerte Várhelyit, a ki szinlelt czinizmusa mellett is tetőtől talpig derék férfi volt, jó szemmel nézte a volt hajóstiszt udvarlását. Mert az persze eszébe se jutott, hogy Várhelyi nem a huga, hanem a felesége kedveért jár hozzájuk. Ezt csak Ilona tudta, s ő is csak nemrég óta; de érdemesnek se tartotta megmondani a dolgot Imrének, hogy ok nélkül fel ne izgassa a férjét. Legkivált pedig azért hallgatott róla, mert nem akarta, hogy Várhelyi elmaradjon a háztól. Látta ugyanis, hogy Piroska szerelmes bele, s mivel remélte, hogy Várhelyi előbb-utóbb kiábrándul, vagy megunja a hiábavaló udvarlást, szentül hitte, hogy sikerül összeboronálnia a fiatal párt.

Nagy segitségére volt ebben az, hogy farsangra föl akarták hozni Piroskát Budapestre: «hadd táncoljon a Piri». Mint okos és tapasztalt aszszony tudta, hogy nincs jobb izgató szere a szerelemnek, mint a féltékenység. Mivel Piroska szép, kedves és naivságában is szellemes leány volt, bizonyosan tudta, hogy ha bálozni fog, tömérdek udvarlója akad, főkép mivel a leány nem is volt szegény. Ettől pedig azt remélte, hogy Várhelyi is észre fogja venni Piroskát . . . A kit annyian ünnepelnek, érdemes meghóditani: ez a férfiak logikája, a melynek két legfontosabb alkotó eleme a hiúság és vetélkedés.

Szentgyörgyi tehát fölment Pestre a feleségével meg a hugával, és — Várhelyi szintén elhatározta, hogy ezt a farsangot a fővárosban mulatja át.

Szentgyörgyi fogadóba akart menni, de Pogrányi nem engedte, s addig könyörgött Ilonának, míg a vendégek csakugyan hozzá szálltak. Nem is volt otthon, mikor megjöttek, mert valami fontos tárgyalása volt, és csak Anna ment ki elébük a vonathoz a kocsin. Úgy egyeztek meg, hogy Pogrányi is kimegy a vonathoz, ha még idejében szabadul a törvényszéktől; de ha nem, akkor Diószeghynél találkoznak öt órai teán. Mert Margit azt akarta, hogy mindjárt az napon az ő vendégei legyenek és megismerkedjenek egy kissé az «ő társaságával».

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Thaw Vilmosnénak

Boston, 1898 decz. 19.

«Most látom át, milyen önző, kapzsi leány voltam, midőn azt kivántam, hogy az én boldogságom pohara csordultig legyen tele, a nélkül, hogy meggondoltam volna, hány emberé üres egészen. Szivemből szégyenlem meggondolatlanságomat. Gyermekies képzelődéseim közül legnehezebben tudtam legyőzni azt, hogy az embernek elég kinyilvánitni, mire vágyik, hogy azt meg is kapja. De lassacskán kezdem megtanulni, hogy ezen a világon nincsen annyi boldogság, hogy abból mindenki megkapja mind azt, a mit szeretne. Elszomorít az a gondolat, hogy csak egy óráig is el tudtam feledni, hogy nekem már is több jutott, mint a mennyi megilletett volna, hogy én mégis, mint a szegény kis Twist Olivér, «többet kértem.»

*

Huttonnénak

Boston, 1898 decz. 22.

«Örvendeni fog, ha megirom, hogy most már élvezettel tanulom a számtant. Képzelje, hosszú, komplikált másodfokú egyenleteket könnyű szerrel meg tudok oldani a fejemben. Ez aztán a mulatság! Mondhatom, *Keith* úr csodálatra méltó tanító és én nagyon hálás vagyok iránta, hogy a számtan szépségeit fölismertette velem. Tanítóm, az ón kedves tanítóm után ő többet tett, mint bárki más lelkem gazdagitására.»

*

Hutton L.-nénak

Boston, 1899 jan. 17.

«Bizonynyal olvasott már a «Gordon Emlékkollegiumról», melyet az angolok Khartumban állitanak. A mig azon gondolkoztam, hogy Egyptom népére s ugyanakkor Angliára is mennyi áldást fog árasztani ez a kollegium, — azalatt fölébredt szivemben az erős vágy, hogy az én kedves hazám is a Havannánál fölrobbant «Maine» hajón volt derék fiúk elveszését a kubai nép javára hasonló áldássá változtathatná. Lehetne-e nemesebb és tartósabb emléket állítni a «Maine» derék tengerészeinek és állandóbb forrását a végtelen jónak mind azok számára, a kik itt érdekelve vannak? Csak képzelje el, hogy a mikor az ember beérkezik Havanna kikötőjébe, a hol a «Maine» azon az iszonyú éjszakán horgonyozott, a mikor oly titokzatosan elpusztittatott, rámutatnának egy gyönyörü monumentalis épületre és mondanák, hogy ez a «Maine emlékkollegium», melyet az amerikai nép emelt, s a melynek czélja a kubaiak és spanyolok nevelése! Milyen dicső megnyilatkozása lenne egy ilyen emlék egy keresztény nemzet legjobb és legmagasabb rendü ösztönének! Nem volna azon semmi jele a gyülöletnek, vagy boszúnak, semmi nyoma a régi fölfogásnak, mely azt tartotta: a hol a hatalom, ott az igazság. Ellenkezőleg, ez zálog volna a világ szemében arra nézve, hogy mi híven megtartjuk azt a kijelentésünket, hogy Kubát a kubaiaknak adjuk, mihelyt oda növeltük őket, hogy megértsék és fölfogják egy alkotmányos nép kötelességeit és felelősségeit.»

*

Hitz János úrnak

Boston, 1899 febr. 3.

«Mult hétfőn rendkivül érdekes tapasztalatot tettem. Egy szivélyes barátom elvitt a bostoni müvészeti muzeumba. Előre engedélyt szerzett a muzeum igazgatójától, hogy megtapinthassam a szobrokat s főleg azokat, a melyek az Iliász és az Aenaisből valamelyik régi barátomat ábrázolják. Képzelje csak, milyen kellemes lehetett! Mig ott időztem, maga az igazgató bejött s a legszebb szobrokat láttuk, köztük a Medici Venust, a parthenoni Minervát, Dianát vadász öltözetben, keze a tegrén s oldala mellett az őzzel. Láttuk a szerencsétlen Laokont két fiával, a mint két szörnyű kigyóval küzködnek, s a mint két karját kiterjesztve az ég felé néz és szivszaggató hangon kiált. Láttam a belvederi Apollót is. Épen most sujtotta le a Pythont s ott áll egy nagy szikla-oszlop mellett s diadalmasan kitárja gyönyörű kezét a rettenetes kigyó fölött. Oly igazán szép volt! Venus elbüvölt. Olyan volt mintha csak most emelkedett volna ki a tenger habjából s oly szeretetre méltó volt és elbájoló, mint egy égi zene áriája. Láttam szegény Niobét is legkisebb gyermekével, a mint szorosan magához öleli és esdekel a kegyetlen istenasszonyhoz, hogy ne ölje meg utolsó kedves gyermekét. Csaknem sirtam, oly valódi s oly szomorú volt minden. Az igazgató úr volt szives megmutatni a florenczi baptisterium csodálatraméltó bronzajtóit s én megtapintottam azokat a finom oszlopokat, melyek a vad oroszlánok háján állanak. Láthatja ebből, hogy én már előre megizleltem egy florenczi látogatás örömeit, a melyeket remélem, valaha a valóságban is élvezni fogok.»

*

Wade Vilmos úrnak

Boston, 1899 febr. 19.

«Jaj, az Isten áldja meg magát, látja, azt hittem, hogy az «Eklogák»-at a megérkezésük után következő napon már megköszöntem volt s megirtam, mily nagy örömben voltam miattuk. Azt a levelet talán soha sem kapta kézhez. De bármint volt is, nagyon köszönöm, hogy oly határtalan sokat áradott érettem. Örvendeni fog annak a hirnek, hogy Angliából útban vannak a könyvek. Már megvan az Aeneis 7-ik és 8-ik könyve s az Iliászból egy könyv, a mi valóban nagy szerencse, mivel a domdorú nyomású könyveimet csaknem elvégeztem.

Nagy örömmel értesültem, hogy a siket-vakokért oly sokat tesznek. Minél többet hallok felőlük, annál több szivességről értesülök. Hiszen még csak rövid idővel ezelőtt azt hitték, hogy a siket-vakot lehetetlen bármire is megtanitani. De mihelyt az ellenkező bebizonyult, seregestül állottak elő a segitni kész nemes szivü emberek áldozataikkal s máris hány szerencsétlent tanítnak meg a világ szépségének és valódiságának megismerésére!»

*

Hutton Lőrinez úrnak

Boston, 1899 márcz. 5.

«Most már bizonyos vagyok benne, hogy juniusra készen leszek a vizsgákra. Jelenleg csak egy felhő van életem egén a mely sötétséget borit életemre s sokszor aggodalommal tölt el. Tanítóm szeme nincsen jobban, sőt azt hiszem, most még több bajt okoz, habár nagyon derekasan és türelemmel viseli baját s nem akar csüggedni. Rám nézve egészen lesujtó az a gondolat, hogy érettem áldozza föl szemét. Úgy érzem, egészen föl kellene hagynom az egyetemre menés gondolatával, mert a világ összes tudománya sem tudna boldoggá tenni, ha ilyen áron szerezném meg. Szeretném, ha ön rá tudná venni tanítómat, hogy egy ideig pihenjen s gyógykezeltesse szemét. Reám nem hallgat.

Épen most rendeltem meg az arczképemet s ha jó, szeretnék küldeni egyet Rogers úrnak, ha elfogadná. Nagyon szeretném megmutatni, mily mélyen átérezem irántam tanusított sok jóságát. Ennél alkalmasabb dologra nem tudok gondolni.

Itt mindenki a Sargent-féle képekről beszél. Azt mondják, hogy bámulatra méltó arczkép-kiállitás. Mennyire szeretném, ha én is láthatnám a szemeimmel. Mennyire tudnék gyönyörködni szépségükben és szinükben. No de örvendek, hogy így sem vagyok megfosztva minden élvezettől. Legalább a barátaim szemével én is látom, a mi nekem igazi öröm. Annyira hálás vagyok, hogy tudom élvezni a barátaim által összegyüjtött és kezemre tett szépségeket.

Mindnyájan örvendünk, hogy Kipling úr életben maradt! (Rudyard Kipling, a hires iró ez időben sulyos beteg volt.) Nekem is meg van tőle a «Jungle's book» domboru nyomással; milyen gyönyörü és élvezetes könyv! Egészen úgy jó nekem, mintha személyesen ismerném szellemes iróját. Milyen igazi, férfias, szeretetre méltó ember lehet!»

*

Dr. Greer H. David úrnak

Boston, 1899 május 8.

«Mindenik nappal elvégezem a mi csak telik tőlem és minden éjszaka megadja a nyugalmat és azt az édes gondolatot, hogy ismét közelebb jutottam kitüzött czélomhoz. A görög szépen halad. Elvégeztem az Iliász IX-ik könyvét. Épen most kezdek az Odysseához. Olvasom az Aeneist és az Eklogákat is. Némelyik barátom bolondságnak tartja, hogy oly sok időt pazarlok a görögre és latinra. De meg vagyok győződve, nem így gondolkoznának, ha eltudnák képzelni, mily bámulatos világot nyitott föl lelki szemeim előtt a Homér és Virgil gondolata és képzelődése. Azt hiszem, az Odysszeát fogom legjobban élvezni. Az Iliasz csakis háborúról beszél, s az ember néha egészen belefárad a buzogányok csattogásába s a csaták zajába. Ellenben az Odysszeában nemesebb bátorságról, a próbára tett lélek bátorságáról és hűséges kitartásáról olvasunk. A mint olvasom ezeket a gyönyörű költeményeket, sokszor csodálkozva kérdezem magamban, hogyan volt lehetséges, hogy a Homer csatadalai merész elszántsága tüzeltek a görögöket, ellenben a férfias erényről szóló énekeinek nem volt megfelelő hatásuk a nép szellemi életére. Ennek talán az a magyarázata, hogy a valódi nagy gondolat olyan, mint az emberi lélekbe szórt magvak, a melyek vagy egészen észrevétlenül rejtőznek ott, vagy erre-arra hányatnak, mint a játékszerek, mig nem végül a szenvedés és a tapasztalat megnöveli s valamely késői nemzedék fölfedezi és kimiveli. Ekkor a világ egy hatalmas lépéssel halad előre égbe vezető útján.

Épen most nagyon keményen dolgozom. Juniusban le akarom tenni vizsgáimat és még sok a tenni való, mielőtt egészen készen érezhetem magamat a nagy föladatra.

Anyám és testvérem, Mildred ide jönnek, hogy a nyarat együtt töltsük. Wrenthamban egy tó partján fogadunk magunknak egy kis házat, ez alatt kedves tanitóm pihenőt tart, a mire neki oly nagy szüksége is van. Tizenkét év alatt nem volt semmi szünetje. Ez alatt egészen az én életem napfénye volt. A szeme nagyon bántja s mi szeretnők fölszabadítni egy időre minden gond és felelősség alól. De egészen nem válunk el egymástól. Remélem mindennap fogunk találkozni. Juliusban gondoljon a kis tóra s képzelje el magának, milyen örömmel fog evezni az ön ajándékozta kedves csolnakban a világ legboldogabb leánya.»

*

Wade Vilmos úrnak

Wrentham, 1899 jun. 5.

«A napokban találkoztam egy norvégiai siket úrral, a ki nagyon jól ismeri *Ranghild Kaata*-t és tanitóját, s nagyon érdekesen beszélgettünk róla. Azt mondja, nagyon szorgalmas és boldog. Tud fonni s ért számos kézi munkához, olvas és kellemes s a mellett hasznos élete van. Csak képzelje, nem ismeri a kézre betüzést. Az ajakolvasást nagyon jól tudja s ha valamit nem ért meg barátai ráirják a kezére, s így társalog az idegenekkel. Én teljességgel nem tudom megérteni a közreirást, s így lám Ranghild némely dologban túl tett rajtam. Remélem majd egyszer találkozni fogok vele.»

*

Vegyük fel ismét az önéletrajz fonalát:

1899 junius 29-én és 30-án letettem utolsó vizsgáimat, melyeknek alapján a *Radcliffe-Collegeben* fölvesznek. Az első nap elemi görögből, felsőbb latinból, második nap mértanból, algebrából és felsőbb görögből volt, a vizsgálat.

A vizsgáló-biztosok nem engedték meg Miss Sullivannak, hogy a föladatokat elolvassa nekem, hanem *Vining* C. E. urat, a vakok Perkins-intézete egyik tanítóját küldötték mellém, hogy amerikai braille irással másolja számomra a föladatokat. Vining úr ismeretlen volt előttem s csak a braille irás útján tudott értekezni velem. A vizsga felügyelője is idegen volt s semmi irányban nem kiséretle meg velem a közlekedést.

A braille-gép jól szolgált a nyelvekben, de mikor a földrajzra és algebrára került a sor, nagy bajba jutottam. Kimondhatlan zavarba jutottam és elveszitettem bátorságomat, főleg az algebrában, miután sok drága időt vesztegettem el. Igaz, hogy ismertem minden faját a braille-irásnak: az angolt, amerikait és new-yorkit, de a mértani és algebrai jegyek mindenikben nagyon eltérők, s én az algebrában csak az angolt használtam.

A vizsgálat előtt két nappal Vining úr elküldötte volt nekem braille-irásban a régi algebrai föladatokat. Nagyon elképedtem, midőn észrevettem, hogy amerikai braille-irással készültek.

Azonnal leültem és irtam Vining úrnak, kérvén, szíveskednék megmagyarázni nekem a jeleket. Egy másik példányt küldött a következő postával s egy lapon megmagyarázta a jeleket. Én azonnal hozzá fogtam a jelek tanulmányozásához. De az algebra-vizsga előtti napon nehány nehéz föladat megoldásán töprenkedve egészen fönnakadtam a zár-, kötő- és gyökjeleknek megfelelő jeleken. Keith úrral együtt egészen le voltunk verve és nagyon aggódtunk a történendők miatt, de kevéssel a vizsga kezdete előtt fölmentünk és Vining úrral megmagyarázttattuk az amerikai jeleket.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogériákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermek-ek emésztési zavarok.
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN I.**

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősítsük, használjuk a Pilules Apollo-kat, melyeknek gyógyereje a növényekből nyert) *Vesiculosine.* Ezen orvosi tekintély-ről jóknak ellismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs hátrányára az egészségnek, mint sok más készítmeny. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a szíranyagcsjtékra hatnak. — A tülságos testesség gyógyítás kivül a «Pilules Apollo»-k szabályozzák a szervi működési, fatalitják az arcvonásokat és megadják a testnek ismet az ugyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A «Pilules Apollo»-k a legkényesebb természetü mindkét nembeliekneek használnak és nem árthatnak soha az egészségnek. A körülbelül két hónapig tartó gyogyitást kivonyen be lehet tartani és végeredmenye teljesen állandó. (Törvenyesen védett vedjegy). Egy üvegese ára utasitással: K. 6 45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratié**, gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris*, IX.e. — Egyedüli raktár Austria-Magyarország részére: *Budapest*, **Török József**, gyógyszertára, Király-utcza, 12.

ANGOL-OSZTRÁK BANK.
Az Angol-osztrák bank részvényeseinek
XL. RENDES KÖZGYÜLÉSE
1904 márczius 30-án este 6½ órakor (im Hause der Kaufmannschaft I., Schwarzenbergplatz 7.) Bécsben fog megtartatni.

A közgyülés tárgya:
1. Az igazgató-tanács évi jelentése.
2. A számvizsgálók jelentése az 1903. évi zárszámadásról s az e fölötti határozathozatal.
3. Határozathozatal az 1903. évi mérleg szerint elért tiszta nyereminy hovaforditása tárgyában.
4. Alapszabályok módositása.
5. Egy uj főtanácsos megválasztásának helybenhagyása és három főtanácsos ujra választása működési idejök letelte folytán. 10329

☞ Az alapszabályok 30-ik szakasza értelmében 25 részvény egy szavazatra jogosit. A szavazatra jogosuló részvényeseknek kéretnek, hogy részvényeiket, a még nem esedékes szelvényekkel együtt, folyó évi **márczius 22-ig beszárólag Bécsben** az Angol-osztrák Bank leszámitoló osztályánál. **Londonban** az Anglo-Austrian Banknál, **Aussig, Brünn, Budapest, Prága, Teplitz és Triesztben** a bankok fiókjainál letétbe helyezzék. Az alapszabályok 27-ik szakasza szerint meghatalmazás csak szavazatra jogosult részvényesecknek adható.
Bécsben, 1904 márczius 11-én. **Az igazgató-tanács.**
(Utánnyomás nem dijaztatik.)

Szölölugast
ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.
Erre azonban nem minden szölőfaj alkalmas, (bar mind kuszó természetü), mert nagyobbrészе, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szölőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szölőkkel.
A szölő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kertieknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az ezyébre használható részekből. Ez a leghaladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem. 10144
A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. Czim:
Ermelléki első szölöoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Világhirü!
a «REKORD» festészeti müintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerő levél a világ minden tájáról.
Elsőrangu képek árai:
Olaj- aquarell- és pastell-testésben fénykép után 48 63 cm. nagyságban **20 kor.** Legfinomabb kivitelü **Brom. Platin** és **krétarajz** .... **5 kor.**
Részletes árjegyzék bérmentve.
Egy életnagyságu festményt készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi. 10335
„REKORD“
festészeti müintézet,
Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 46.

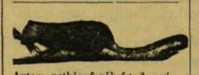
Legtökeletesebb arcztisztitó és szépitőszerek a
KRIEGNER-féle
Akácia-créme
2 korona.
Akácia-puder
1 kor.
Akácia-szappan
1 kor.

Törv. véd. — Kapható gyógyszertárakban Főraktár: Korona-gyógytár Budapest, Kálvin-tér. 10170

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egeszséges és diszkrét. A **Germandrée** az arczbőrnek egészseges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Díszkert,
gyümölcskert kedvelők kérjenek árjegyzéket az **első magyar diszfenyő-faiskolától.** — Tulajdonosa
COPONY EDE,
Körmend. 10336

Autom. patkányfogók frt 2, egérfogók frt 1.20, felügyelet nélkül fognak egy éjen át 40 db-ot, nem hagynak szagot maguk után és önmagukat öliitődnak. Svájkelepecze «Eclipse» ezernyi svábot és muszkát fog egy éjen át, frt 1.20. Mindenütt a legjobb eredmény. Szállitja utánvéttel: J. Schüller. Wien, II., Kurzbauergasse 4. Számtalan köszönő- és elismerővelel.

Rozsnyay vasas china bora.
A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.
Számos elismerő nyilatkozat.
Több kórházban van alkalmazva. 9413
Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaládája **12.12** kor. franco küldve.
Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.
Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom díszitárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznóvényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.

☞ **Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.**
Alapittatott 1860.

SERRAVALLO
China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények és lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
☞ 2000-nél több orvosi vélemény. ☜
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
☞ **Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.**

A nő szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb s
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok birósla üldözletnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159
Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Alapitva: 1864. — Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged. — Telefon 63—36.
BERKETZ I. UTÓDA 10044
Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.
Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi ut 78, VIII., Üllői-ut 30.
Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.
Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek. Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

VI. (Folytatás.)

Négy óra se volt még, a mikor Anna és Piroska becsöngettek a Diószeghy fényes lakásán. Margit maga szaladt elébük és segitett levetköztetni őket.

— Csak ketten jöttök? — kérdezte, miután össze-vissza csókolta Piroskát. — Ej, de megszépültél, kincsem! . . . Hát a többiek?

— Mindjárt jönnek ők is, — felelte Piroska. Csak Ilonának keztyűt vesznek.

— Oh jaj! nyögött Anna, alig hogy beértek a szalonba és leroskadt az első székbe.

— Mi az? — kérdezte Margit megijedve. — Rosszúl vagy?

Anna tragikusan az ég felé emelte mind a két kezét és tulzott páthosszal felelt:

— Csoda, örök csoda, hogy megmenekültem!

— Hogy-hogy? Hát mi történt, az Istenért? ijedezett Margit.

— Oh, jaj! — kesergett Anna fájdalmasan — még most is reszketek.

— De szólj már, Piroska, — fordult Margit a leányhoz — ugyan mi történt?

— Én nem tudom, kedves Margit, — felelte Piroska elmosolyodva. — A vasutnál a lovak megbokrosodtak . . . Azaz, hogy Anna azt hitte. Ej, de én már el is feledtem! — tette hozzá vállat vonva s meglátván egy kis asztalon a «*Modern festők*» füzeteit, azokat kezdte nézegetni.

— Ugyan szólj már, kérlek! — sürgette Annát Margit. — Hisz látod, hogy parázson állok.

— Mikor Szentgyörgyiék megjöttek, — kezdte Anna tragikus hévvel, — mind felültünk a kocsira. Egyszerre csak nagyot füttyent a vonat és . . .

— Nos, mi történt?

— Cynthia elkezd remegni.

— Cynthia? Ki az a Cynthia? — kérdezte Margit meglepetve.

— Hát a rudas ló.

— Ah?! . . . Vagy úgy!

— Sokkal bokrosabb, mint Sappho.

— Nos, aztán? — szólt Margit türelmetlenül.

— Nos, ha nincs ott Imre, a derék, a bátor Szentgyörgyi, hát most már nem volnék itten!

Margit kétkedve nézett a nénjére s aztán lopva Piroskára pillantott, a ki pajkosan mosolyogva rázta a fejét és vállat vont, mintha mondaná:

— Szó sincs róla!

— Képzeld csak, — folytatta Anna — Cynthia elragadta a kocsit és kis hija, hogy a robogó vonat kerekei alá nem hurczolt.

— Igazán? — kételkedett Margit.

— Ott volt ugyan Várhelyi is, de annyira sürgött-forgott Ilona körül, hogy . . .

Margit mosolyogva fordult Piroska felé, a ki önkénytelenül nagyot sohajtott, mikor Anna arról beszélt, hogy Várhelyi az Ilona körül sürgött-forgott.

— Ah, hát Gyula is ott volt? — kérdezte Margit Piroskától, a ki nem felelt, csak lesütötte szemeit és ismét sohajtott.

— Szóval, — magyarázta Anna — ha nincs ott Szentgyörgyi, hát mindnyájunknak vége.

— Hát a férjed? — kérdezte Margit — nem volt ott?

— A jó ég tudja, hol jár! — felelte Anna és kicsinylően vállat vont. Neki is ott kellett volna lennie, de hát szokása szerint elkésett. Miatta ugyan elgázolhatott volna a vonat!

— De most legalább jobban vagy? — kérdezte Margit.

— Valamivel. Tudod, majd megölt az ijedség . . . És még most is zúg a fejem. Ha megengeded, bedörzsölöm egy kis kölni vizzel.

— Kérlek. Az öltözőmben megtalálod. Hisz tudod, hol áll.

Anna lassan, bágyadtan fölállt, és átment a másik szobába. Margit pár pillanatig gúnyosan, szinte megvetően nézett utána, aztán vállat vont, odament Piroskához, leült mellé s átölelvén a fiatal leány derekát, enyelegve kérdezte:

— Nos, Piroska, hát hogy tetszik az élet idekint? Jobb-e, mint a *Sacré coeur* zárdában?

— Oh, egész más! — kaczagott Piroska vidáman. — Ha elgondolom, hogy úgy éltünk odabent, mint a báránykák az akolban! Úgy szólván azt se tudtuk, hogy mi az élet, az öröm . . . a . . . a . . .

— A szerelem? — mosolygott Margit. — Csak mondd ki bátran! Hisz nincs itten Gyula, hogy meghallaná és pirulnod kellene.

— Ha már kimontad, Isten neki, — nyugodott bele Piroska. — Látod, odabent azt hittük, hogy az a szerelem, ha egymással összecsókolóztunk, ha szentképeket, olvasókat, Mária-érmeket ajándékoztunk egymásnak szerelmünk és örök hűségünk örök zálogául!

— Az csak szeretet, édes Piroskám, — sohajtott Margit és gyöngéden megcsókolta a mosolygó leányt.

— Persze, csak szeretet, — ismételte Piroska, hirtelen elkomolyodva. Oh, a szerelem . . . az egész más!

— Úgy beszélsz róla, mintha tudnád, mi az! — mondta Margit nevetve. — Sőt talán már szeretsz is és van ideálod: magas, daliás férfi, barna, kaczkiás bajuszú és villogó fekete szemei vannak? . . .

Mindez Várhelyire illett és Margit készakarva irta le az ő alakját, mert Ilona leveleiből tudta, hogy Piroska szerelmes bele. És, mikor a fiatal leány, mélyen elpirulva lesütötte a szemeit és nem felelt, ingerkedve vallatta tovább:

— Nos, miért nem mondod, hogy olyan? Huszonöt éves? Harmincz? Harminczöt? Felelj már, mert mindjárt hátba ütlek!

— Harmincz és harminczöt közt, — suttogta Piroska halkan.

— Na, ez derék! És aztán honnan ismered?

— Tudod, — akadozott Piroska, — Ilona minden délután kikocsizik és engem is elvisz. Ő pedig lovon kisér bennünket.

— Ő? És ki ez az ő?

— Hát Gyula! — felelte Piroska csodálkozva, mintha más nem is lehetett volna.

— Gyula? . . . csak úgy *tout court*? Talán Várhelyi?

— Ejnye, de furcsa vagy, Margit! — ütődött meg Piroska — hát mért ne hivhatnám Gyulának, mikor rokonunk is, meg gyerekkori játszótársam is?

— Ah, értem, értem! — tréfált Margit. — Gyerekkori játszótársak: Balzac, 35-ik lap, fölülről a 10-ik sor. Hát aztán?

— Hát aztán? — méltatlankodott Piroska. Hisz ez csak világos talán! Lóra ül a kedvemért és úgy kisér bennünket. Azaz hogy engem.

— Persze, persze, kiséri a kocsit, azaz hogy tégedet.

— Na, úgy-e! — kiáltott föl Piroska gyerekes örömmel.

— Mert ki mást is kisérhetne? — folytatta Margit elgondolkozva, kissé szomorúan. — Ilona már férjes asszony.

— Úgy van! — szólt közbe Piroska hirtelen — Ilona már férjes asszony, tehát már nem számit. Vagy legalább, — tette hozzá félhalkan — nem kellene számitania.

— Hogy mondtad? — kérdezte Margit megrezzenve.

— Oh, édes Margit, bocsáss meg! — tört ki Piroska ideges, gyerekes féltékenységgel. — Magam se tudom, hogy mért és hogyan: de néha olyan furcsa gondolataim támadnak! Sok olyan dolgot látok, a mi nem tetszik, és megijeszt. Hallgasd csak ezt: egy este társaság volt nálunk, valami fiatalemberről beszélgettek, hogy nagyon gyakori vendég egy ismerős családnál. És Ilona azt kérdezte: — «Miért jár oda? *Pour le bon motif?*» Már most az én lányeszemmel úgy okoskodom, hogy ha lehet *jó* szándékkal járni valahová, akkor lehet *roszszal* is . . . Vagy nincs igazam?

— Hanem várj csak, — folytatta Piroska komolyan. — Most kérdezek tőled valamit, a mire őszintén kell felelned. Hát mondd meg: illik-e, hogy a férjes nők úgy viseljék magukat, mint a hogy viselik?

— De, Piroska! — hökkent meg Margit a furcsa kérdésre. — Hogy beszélhetsz ilyet, az Istenért!?

— Ej, ha már benne vagyok, hadd mondjam el! — pattant föl a leány elkeseredve. — Mert hát úgy van az, hogy a férjes nők sokkal kaczérabbak és sokkal jobban udvaroltatnak maguknak, mint a leányok.

Richter Aurél rajza.

Pogrányi oda szaladt a feleségéhez és aggódva elébe térdelt.

— Hogy mondhatsz már ilyet, Piroska! — pirongatta őt Margit szeliden. — Ilyesmit még gondolnod sem szabad! Vagy, ha már ilyen badar gondolataid vannak, legalább ne mondd el, hanem titkold, rejtsd el őket!

— Eltitkoljam? Elrejtsem? — feleselt Piroska neki melegedve. — De miért? Mi titkolni, rejtegetni valóm van nekem? Talán keresve kutatom, a mit látok? Hisz akármerre fordulok, lépten-nyomon látom mindenütt.

— De ez szörnyűség, Piroska! — csapta össze a kezét Margit.

— Mi a szörnyűség? — tüzelt a fiatal leány. — Az, hogy meglátjuk, megértjük a roszat? Hát tehetek én róla, hogy van szemem és fülem? Vagy nem nagyobb szörnyűség az, hogy a szemünk láttára teszik, valósággal megláttatják, sőt megértetik velünk a rosszat?

— Hallgass, hallgass, az Istenért! — csitította Margit a leányt.

— Nem hallgatok! — daczoskodott Piroska, — dehogy hallgatok! Inkább te felelj meg erre: Mire való az udvaroltatás, a kaczérság, a szerelem? Arra, úgy-e, hogy férjhez menjünk? De akkor minek férjhez menni, ha az esküvő után is csak ép úgy udvaroltatunk magunknak, ép úgy kaczérkodunk . . . és . . .

— De most már csakugyan elég legyen, Piroska! — feddette Margit a leányt komolyan. — Mégse járja ez.

— Oh, nem járja, nem járja! — vágott közbe Piroska csaknem elpityeredve. — De ha nem járja: akkor mire való a szerelem? a házasság?

Margit helyett Anna szólt közbe, mert épen erre a szóra jött vissza.

— Ki beszél házasságról? — kérdezte bágyadtan és roskadozva ment a legközelebbi székig. — Ki beszél házasságról?

— Piroska meg én tréfáltunk egy kicsit, — felelte Margit kitérően. — De hát te? Jobban vagy-e már?

— Ah, a fejem! — sohajtott Anna keservesen és a halántékait tapogatta. — Itt itt! — suttogta halkan; oly szörnyen lüktet! S a vér zenéje olyan kábító!

— A vér zenéje? — gúnyolódott Margit. — Hát az mi?

— Boldog vagy és örülj, hogy nem tudod! — sohajtott a képzelt beteg, a vértanúk nemes páthoszával.

Margit valami epés válaszon gondolkozott, de még mielőtt eszébe jutott volna valami, berontott Pogrányi. Lihegve állt meg a szoba közepén s verejtékes homlokát törülgetve kérdezte:

— Hát Ilona? Hol van Ilona? Még nincs itt?

— Csakhogy te itt vagy! — szólt Anna csipősen. — Nagyon szépen kijöttél a vasuthoz! Nem mondanád meg, hol jártál?

— Hol jártam, hol jártam! — békétlenkedett Pogrányi és fáradtan leült. — Tudom is én, hogy hol jártam! Úgy tele van a fejem, hogy a nyugati pályaházhoz mentem a déli helyett. Csak várom, várom a vonatot és nem jön! Végre aztán megkérdezem, hogy mikor jön a veszprémi vonat? A hordárok mind a szemem közé nevettek! De mondjátok hát: hol van Ilona?

— Jön mindjárt, csak keztyűt vesz, — felelte Margit.

— Hát a kis Imre? Szép-e? Jó színe van-e?

— Azt hiszem, — mondta Anna félvállról, unottan.

— Micsoda? — kiáltott föl Pogrányi hevesen. — Azt hiszed? Hát talán meg se nézted?

— Ah! — nyögött Anna felelet helyett. — A fejem . . . a fejem!

— Te, persze, nem is tudod, — szólt most Margit maró gúnynyal, — hogy a feleséged csodával határos módon menekült meg?

— Micsoda? — ugrott föl Pogrányi ijedten. — Hogyan? Mi történt?

— A lovai megbokrosodtak, — folytatta Margit páthoszszal, — és kis hija, hogy a robogó vonat kerekei alá nem hurczolták.

Pogrányi oda szaladt a feleségéhez és aggódva elébe térdelt.

— Anna, az Istenért! szólj hát, mi történt? Még rágondolni is iszonyú!

— Köszönd Imrének, — felelte Anna tragikusan. — Köszönd Imrének! Mert ha ő nincsen, most már a gyermekeidnek se volna anyjuk!

— És ugyan mikor is volt anyjuk, szegényeknek?! — gondolta magában Margit boszúsan.

— Szóval, Imre mentette meg az életemet! jelentette ki Anna ünnepélyesen.

— Hát az inas? a kocsis? — kérdezte Pogrányi.

Anna megvetően fölbiggyesztette az ajkát és vontatott orrhangon mondta:

— Hogy teheted föl egy közönséges parasztról, hogy ily nemes tettre vállalkozzék? De Imre! . . . Ah, mily hős volt! Mily fönséges és dicső! Margit, kérlek, hozass egy pohár vizet.

Pogrányi sietve fölugrott és kedveskedve mondta:

— Majd én, majd én! És pár csöpp cognacot is bele?

— Cognacot? — méltatlankodott Anna undorral. — Pálinkát? Az Isten szerelmére, hát meg akarsz ölni?

— De ha megijedtél!

— Megijedtem? Mondd, hogy föllelkesültem az Imre hősies bátorságán!

Pogrányi nem felelt, hanem idegesen az ajkaiba harapott.

— Imre! — dörmögte magában keserüen. — Mindig csak Imre!

— Aztán volt más boszúságom is, — panaszkodott Anna sohajtva, miután pár korty vizet ivott. **(Folytatása következik.)**

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

' Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

A mértanban ahhoz voltam szokva, hogy a föladatokat mindig vonalnyomású irásban kaptam ki, vagy a kezemre betűzve, s most, habár a föladatok le voltak irva, a braille-irást zavarónak találtam, s nem tudtam tisztán megjelölni emlékezetemben, a mit olvastam. A mellett aztán nem tudtam elolvasni, a mit a gépemen irtam, mert máskor mindig vagy emlékezetből, vagy a braille-irással dolgoztam. Keith úr anynyira bizott bennem, hogy emlékezetből bármely föladatot meg tudok oldani, hogy a papiron való dolgozáshoz nem szoktatott.

Ennek az lett a következménye, hogy a munkám kétségbeejtő lassan haladt. A föladatokat sokszor el kellett olvasnom, hogy tisztába jöjjek, mire kell felelnem. Most sem vagyok bizonyos, hogy minden jegyet helyesen olvastam-e. Igazán nehéz dolog volt el nem veszítenem minden bátorságomat.

De senkit sem hibáztatok. A Radcliff-College intézősége nem gondolta, milyen fölötte nehézzé tette föladatomat, sőt még fogalmuk sem volt arról, hogy nekem mily nagy nehézségekkel kellett megküzdenem. De ha (szándék nélkül) gördítettek is akadályt előmbe, megvan az a vigasztalásom, hogy én mindazt legyőztem.

XX.

Az egyetemre lépés nehéz föltételeit végül is legyőztem s mehettem a Radcliffe Collegeba, a mikor tetszett. De mielőtt beiratkoztam volna, jónak láttuk még egy évig Keith úr vezetése alatt folytatni tanulmányaimat. Következésképen csak 1900 őszén valósultak meg az egyetemre lépés iránt táplált álmaim.

Emlékszem a Radcliffe Collegeban töltött első napra. Minden tekintetben nagyon érdekes nap volt. Hiszen évek óta erre vágytam.

Ellenállhatatlan vágy, mely erősebb volt barátaim nézeténél, erősebb még szivem aggodalmainál is, ösztönzött, hogy tegyem próbára erőmet azok között, a kik látnak és hallanak. Tudtam, hogy sok akadályra fogok találni, de erősen vágytam szembeszállani és legyőzni azokat. A bölcs római intelmét nagyon szivemre vettem: «ha száműzve vagy Rómából, akkor élj Román kívül.»

A tudomány járt útjai el voltak zárva előlem, tehát járatlan utakon kellett keresztül törnöm. Ennyi volt az egész. Tudtam, hogy az egyetemen sok olyan alkalom van, a melyen lehetséges lesz kezet fogni olyan leányokkal, a kik gondolkoznak, szeretnek és küzködnek épen úgy, mint én.

Mohósággal fogtam tanuláshoz. Egy új világ tárult föl előttem, telve szépséggel és fénynyel s éreztem, hogy bennem megvan a tehetség arra, hogy mindent megismerjek. A lélek csodás világában miért ne járhatnék én is oly szabadon, mint bárki más. E világnak népe, tájai, szokásai, örömei, szomorúságai a való világnak élő és érzékelhető magyarázói kell, hogy legyenek.

Nekem úgy tetszett, hogy a tantermeket a nagyok és bölcsek töltötték be s úgy gondoltam a tanárok a bölcseség megtestesülései. Hogy azóta más véleményt szereztem-e: arról nem szándékozom nyilatkozni senkinek.

De annyi bizonyos, hogy csakhamar észrevettem, hogy az egyetem nem épen olyan regényes tudomány-berek, a milyennek képzeltem.

Álmaim, melyek ifjúkori tapasztalatlan napjaimat eltöltötték, foszladozni kezdettek és végül «elmerültek a közönséges napok szürkeségében.» Rendre azt is beláttam, hogy a felsőbb iskolába járásnak is megvannak a hátrányai.

A mit sokszor éreztem és érezek most is, az idő csekélysége. Ahhoz voltam szokva, hogy időt szakítsak magamnak a gondolkozásra, elmélkedésre; hogy félre vonuljak magamba és gondolataimba.

Nekünk, lelkemnek és magamnak az volt a szokásunk, hogy esténkint összeültünk és hallgattuk a szellem benső melódiáit, melyeket csak akkor hallunk meg, mikor valamelyik kedvelt költőnk szavai megérintnek a lélekben egy mélyen rejtőző édesen zengő húrt, a mely addig egészen némán hallgatott.

De a kollegiumban nincsen idő s alkalom, hogy az ember saját gondolataival foglalkozzék. A kollegiumba, úgy látszik, azért mennek, hogy tanúljanak s nem azért, hogy gondolkozzanak. Mikor a kollegium kapuin átlépünk, a legkedvesebb élvezetektől, a könyvektől, az elmélkedéstől és a magánytól megválunk, azok ott maradnak a susogó fenyők között.

Átlátom, hogy nekem abban kellene keresnem a vigasztalást, hogy most azért gyűjtöm a kincseket, hogy majd jövőben élvezzem. De nem tehetek róla, én annyira nem vagyok a jövő embere, hogy a mai nap örömeit sokkal többre becsüljem egy messze távolban mutatkozó esős nap minden élvezeténél.

Az első évben francziát, németet, történelmet, angol fogalmazást és angol irodalmat tanulmányoztam. A franczia tanfolyamban a Corneille, Molière, Racine, Musset Alfréd és Saint-Beuve müveiből olvastam; a németben Goethét és Schillert.

A történelemben gyorsan átfutottam a római birodalom hanyatlásától a XVIII. századig. Angolban kritikailag tanulmányoztam Milton költeményeit és «Areopagiticat.»

Sokszor kérdezték tőlem, hogy tudtam legyőzni a kollegiumban azt a sok rendkívüli nagy nehézséget. A tanteremben természetesen magamra vagyok. A tanár oly távol van tőlem, mintha akár csak telefonon beszélne. Az előadást tanítóm kezemre betüzi, a mily gyorsan csak tudja, de épen e miatt az előadásnak egy lényeges részét, azt, a mi a tanár egyéniségével jár együtt, elveszítem, attól félve, nehogy elkések. A szavak épen olyan gyorsan rohannak át a kezemen, mint a vadászebek a mezőn, midőn egy nyulat hajtanak s valamint azok, úgy én is sokszor nyomot veszítek.

De ebben a tekintetben, azt hiszem, nem sokkal állok roszabbúl mint azok a leányok, a kik jegyeznek. Ha az elme a figyelés és gyorsirás gépies munkájával van elfoglalva, azt hiszem, a tárgyra vagy az előadás módjára nem sok figyelmet fordíthat. Én nem tudok jegyzeteket készíteni, mivel az én kezem a hallgatással van elfoglalva. Rendesen otthon jegyzem le, a mi még eszembe jut, mikor hazaérek.

A gyakorlatokat, napi föladatokat, a birálatot és óraközi észrevételeket, az évközi és évvégi vizsgákat a gépemmel leirom, hogy a tanárom elolvashassa és tisztán lássa, mennyit tudok. Mikor a latin próza tanulmányozásához kezdettem, megmagyaráztam a tanáromnak, milyen módszer szerint tudom fölismerni a különböző méreteket és hangsulyokat.

A Hammond-féle irógépet használom. Sokat megpróbáltam, de ezt tartom legalkalmasabbnak az én sajátságos szükségeimre. Minthogy ezen a betük kicserélhetők, használhatom görög, franczia íráshoz és számtanhoz, tetszés és szükség szerint. E nélkül az egyetemi munkát nem tudnám elvégezni.

Keller Helén cambridgei dolgozó-szobájában.

A különböző előadásoknál szükséges könyvekből vakok számára alig van meg egy pár, minek következtében a tárgyakat kezemre kell hogy betűzzék. Ez azt jelenti, hogy nekem jóval több idő kell egy leczke elkészítéséhez, mint más leányoknak. A kézzel végzett munka hosszasabb s azonkívül nekem olyan nehézségeim vannak, a milyekről más leányok nem tudnak.

Vannak napok, midőn az a szoros figyelem, melylyel kisérnem kell a munkának aprólékos részeit, földühösit. S az a gondolat, hogy órákat elvesztegetek egy pár fejezet elolvasásával, mialatt más leányok künn a szabadban tánczolnak, ugrálnak, nevetgélnek, föllázit, de csakhamar észreveszem, hogy jókedvű is tudok lenni s kapom magamat és kinevetem szivemből az elégedetlenséget. Mert, végül is, a ki az ismeret forrásából ki akarja elégiteni magát, egyedül kell, hogy fölmenjen a Nehézség hegyére, minthogy pedig oda nem vezet töltött út, kénytelen a maga erején verni magának egy kanyargó ösvényt. Sokszor visszacsúszok, elesem, megállok, elrejtett akadályokba ütközöm, türelmemet elveszítem, ismét visszanyerem, tovább vánszorgok, egy kis sikert elérek, bátorságot nyerek, újból fölébred lelkesedésem, fölebb megyek és végül látni kezdem a messze elterülő tájat. Minden küzdelem egy győzelem. Még csak egy kis kitartás s el fogom érni a napsugaras felleget, bele nyúlok az ég kék tükörébe, belépek vágyaim felvidékére.

De nem vagyok mindig magamra ebben a nagy küzdelemben. Wade Vilmos és Allen F. E. urak, utóbbi a pennsylvaniai vakok intézetének igazgatója szivesek megszerezni nekem az emelt betükkel nyomtatott könyveket. Ők nem is tudják, nem is képzelik, milyen rendkívüli segitséget és báto ritást nyujtanak nekem ezzel.

*

Keller Helén leveleiből ismét ide foglalunk kettőt.

Hutton Lőrinczének

Cambridge, 1900 decz. 27.

. . . Hát csakugyan olvasott az osztályunk által rendezett ebédről? Hogyan lehetséges, hogy ezek a lapok a világon mindent ki tudnak kutatni? Bizonyos vagyok abban, hogy egy tudósító sem volt jelen. Pompásan telt az idöm. A pohárköszöntők és beszédek nagyon mulattattak. Csak egy pár szót szóltam, mert nem tudtam előre, hogy beszélnem kell, csak a többitől értesültem, hogy nekem is beszélnem kellett volna. Talán már értesítettem, hogy a Radcliffe egyetemen a novitius osztály alelnökévé választottak.

Említettem-e, hogy új ruhát kaptam; valóságos báli ruhát, kivágott nyakkal, rövid újjal és hosszu uszállyal? Halványkék s diszitve van hasonló színü selyemmel. Még csak egyszer volt rajtam, de akkor úgy éreztem, hogy Salamon minden ékességével nem volt hozzám hasonlítható. Azaz, hogy neki soha sem volt az enyimhez hasonló köntöse . . .

Egy philadelphiai úr csak most irt tanítómnak egy Párisban lakó, de lengyel származásu siket és vak fiuról. Azt irja, hogy az anyja orvos és nagyszerü nö. A fiú két-három nyelven tudott beszélni, mielőtt látását és hallását elvesztette. Most még csak öt éves. Szegény fiuért szeretnék tenni valamit, de ő még olyan gyermek, hogy kár volna elszakítni az anyjától, mondja tanítóm. Thawné irta egy levélben, hogyan lehetne segítni a hasonló szerencsétlen gyermekeken. Dr. Bellnek az a véleménye, hogy a mostani népszámlálás az Egyesült-Államokban ezernél több hasonló szerencsétlent fog kimutatni. Thawné úgy vélekedik, hogy ha az én barátaim mind elhatároznák, hogy szövetkeznek, «könnyü volna az új század kezdetén olyan új utat vágni, a melyen a könyörület közlekedhetnék» és ezeket a szerencsétlen gyermekeket megszabadíthatná . . .»

«A nagy kerek világ» czimü lap kiadója véleményt kért Keller kisasszonytól arra nézve, hogyha lapját domboru nyomásu betüvel adná ki, lenne-e olvasója? Erre a kérdésre Cambridgeből 1901 febr. 16-ról igy válaszol:

Uraim! Csak ma szakíthattam időt, hogy érdekes levelökre válaszoljak. Egy kis madár már a fülembe énekelte volt ezt a jó hírt; de jóval érdekesebb volt egyenesen önöktől venni az értesülést.

Milyen pompás dolog lenne, ha «A nagy kerek világot» (Great Round World) tapintható nyelven lehetne nyomtatni. Alig hiszem, hogy az, a ki a látás csodás áldását élvezi, föl tudná fogni, milyen jótétemény lenne az önök kiadványa a világtalanoknak. Az a boldogság, hogy olvasni tudjuk, a mit a világ akar, gondol, cselekszik, az a világ, a melynek öröme, bánata, fájdalma és sikertelensége oly nagyon érdekes, — hát az a boldogság szóval ki nem fejezhető.

Remélem, hogy az önök törekvése, hogy világosságot derítsenek azokra, a kik a sötétség árnyékában ülnek, rokonszenvre és megfelelő támogatásra fog találni. De azt alig hiszem, hogy elég előfizetőt kapjanak, mert tudtom szerint a vakok rendesen szegények. De hiszen segítni kész és könyörülő szívü emberek mindig találkoznak.

Kivánom, hogy vállalata, a mely oly nagyon közelről érinti szivemet, sikerüljön.»

*

A mult évben, a mely Radcliffben második évem volt, tanultam angol irálytant, a bibliát és angol irodalmat; Európa és Amerika kormányrendszereit, Horatius odáit és latin vigjátékokat. Az irálytan és fogalmazás volt legkedvesebb. Olyan nagyon vigan ment. A leczkék mindig érdekesek, mulatságosak és tréfások voltak, mert Copeland T. Károly úr, kitől tanultuk, oly élénken, oly erővel állítja az ember elébe az irodalmat, a hogy eddig még senkitől sem hallottam.

Egy rövid óráig módodban áll élvezni a régi mesterek örök szépségét a nélkül, hogy fáradságodba kerülne. Elmerülhetsz gyönyörüséges gondolataikban. Egész lélekből élvezed az ó-testamentum édes mennydörgését, feledvén a Jahvét és az Elohimot; s azután haza mégy és érezed, hogy «egy pillantást vetettél abba a tökéletességbe, a melyben a lélek és a test örökkévaló összhangban élnek; a melyben az igazság és a szépség az idő elaggott törzsén új sarjat növelnek.»

A jelen év legboldogabb évem, mert olyan tárgyakat tanulok, a melyek kiválóan érdekelnek: nemzetgazdaságtant, az Erzsébet korabeli irodalmat, Shakespearet Kittredge L. György tanártól, a filozofia történelmét Royce Josiás tanártól. A filozofia segitségével a régen elmult idők hagyományainak és a gondolkozás sajátságos módjainak szellemvilágába lépünk és megbarátkozunk azzal, a mi addig érdektelen és esztelen dolognak tetszett. (Folyt. köv.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Kufeke
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.a.t. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Gyermek-liszt
Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

RÉTHY BÉLA GYÓGYSZERÉSZ
VÉDJEGY
PEMETEFŰ CUKORKA
BÉKÉSCSABÁN
ÁRA 60 fillér.
10157
Minden gyógyszertárban kapható.

Nodusin **Aranyér**-balzsam.
tökéletesen és biztosan gyógyitja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret. Elismerő levelek.
Kapható a készitőnél: 10326
Nagy Kálmán gyógysz.-nél **Nyiregyházán.**
Főraktár **Török Józsefnél** és **Egger Leónál**, valamint az összes gyógyszerészeknél is Budapesten. Ara használati utasitással együtt 4 kor., bérmentes küldéssel postán 5 kor.

A „CRÈME de MARGUERITE“
sajátságai.
Ezen kitünő készitmény némely feltünő sajátságánál fogva rendkivül előnyösen különbözik minden eddig ismert hasonnemü toilette-szertől.
Egyik előnyös sajátsága ezen Crémenek, hogy a bőrt nem teszi zsiros tapintatuvá, fényessé, mint más kenőcs, minélfogva az nappa'ra is alkalmazható. Igen meglepő tulajdonsága a **Crème de Marguerittenek**, hogy daczára teljesen festanyag-mentességének, a **bőrt** rövid időn **megfehériti**, minélfogva fölöslegessé teszi a rizspor használatát. Mindazonáltal, ha valaki mégis alkalmazni akarja a rizsport, azt valóban szépen csakis ezen Créme segélyével eszközölheti, mert meggátolja a rizspornak behatolását a bőr likacsaiba. A **Crème de Marguerite** táplálja a bőrt, miáltal az **üdeséget, bársonyszerü puhaságot** és kellemes, ezetagy (spermaceti)-szerü tapintatot nyer. A Créme de Marguerite igen kellemes, üditő, hüsitő hatással bir s rendkivüli finomsága, hasznos befolyása már az első használatnál észlelhető. Pár nap alatt **eltávolitja a bőrhámlást, kiütéseket, májfoltot** és **böratkát** (Mitesser), néhány heti használat alatt a **szeplőt** is. A Créme de Marguerittenek még egy lényeges előnye, más hasonnemü készitmények fölötti: hogy mindennemü fém- és festanyagtól teljesen ment s igy egészen **ártalmatlan**, miről a következő hivatalos bizonyitvány kezeskedik:
M. k. állami vegykisérleti állomás **Budapesten.**
Hivatalos bizonyitvány
A budapesti m. kir. állami vegykisérleti állomás részéről ezennel hivatalosan bizonyittatik, hogy a Kriegner György gyógyszertára által gyártott **«Crème de Marguerite»** arczkenőcs, fémalkatrészeket, festékanyagot vagy egyáltalában a szervezetre ártalmas hatásu anyagot nem tartalmaz.
Dr. Liebermann
a m. k. á. vegykisérleti állomás vezetője.
Ezen közkedvelt **Crème de Marguerite** látogatás, séta, bál vagy színház előtt előkelő hölgyeink és szinpadi művésznőink legkedveltebb toilette-czikke. **Egy tégely ára 4 korona.** Kizárólag a
KORONA-GYÓGYTÁR-ban, Budapest, Kálvin-tér.
Postai szétküldés naponta.

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom disztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek diszmüvényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-utcza.**

Alapittatott 1860.

Világhirü!
a «REKORD» festészeti müintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerő levél a világ minden tájáról.
Elsőrangu képek árai:
Olaj- aquarell- és pastell-festésben fénykép után 48 63 cm. nagyságban **20 kor.** Legfinomabb kivitelü **Brom, Platin** és **krétarajz** ... **5 kor.**
Részletes árjegyzék bérmentve.
Egy életnagyságu festményt készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi. 10335
„REKORD“
festészeti müintézet,
Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 46.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA“-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Uvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában.
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10124

Szőlőlugast
ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.
Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (sar mind kuszó természetü), mert nagyobbrészt, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.
A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kertéseknek, keritéseknek stb. a legremekebb diszе, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghaladtosabb gyümölcs, mert minden évben terem. 10144
A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. Czim:
Ermellék! első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

A nő szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok bróla füldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógy sz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged.— Telefon 63—36.
BERKETZ I. UTÓDA
10044
Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.
Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi ut 78, VIII., Üllői-ut 30.
Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.
Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek.
Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümöles-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes székletetelt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül késziti: **Erényi Béla** gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Karlschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza. Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

— Ugyan micsoda? — kérdezte Pogrányi részvéttel.

— Találkoztam Ferkóval, a mint sétálni volt a többi internistákkal. Oh, — sohajtott fájdalmasan, a szemeit forgatva, — micsoda keserűség, valahányszor látom!... Micsoda keserűség!...

— Aztán miért? — kérdezte Pogrányi elképedve.

— Hogy ezt a parasztos nevet adtuk neki, — felelte Anna elkeseredve.

Majd megvetően, gúnyosan tette hozzá:

— Ferkó! akár csak a béres fia!

— Bocsáss meg, kedvesem, — kérlelte Pogrányi szeliden, — így hivták boldogult édes atyámat is; illő volt hát, hogy erre a névre kereszteljük elsőszülött fiunkat. A másodikat a te kivánságodra Györgynek hivtuk.

— Oh, az én kivánságom! — fakadt ki Anna, — mintha kivánhatnék valamit, a mi teljesül!

— Azt hiszem, hogy nem mondok neked ellent semmiben, — felelte Pogrányi kissé türelmetlenül. — Nem tagadok meg tőled semmit.

— Ha te mondod, hát úgy lesz, — hagyta rá Anna gúnyosan.

— Úgy is van, — tört ki Pogrányi idegesen, — de nem azért, mert én mondom, hanem azért, mert úgy van!

Margit és Piroska összenéztek. Mind a kettő egyszerre gondolt arra, hogy milyen szomorú és örömtelen lehet ennek a szegény embernek az élete, a ki egész nap fárad, dolgozik, töri magát, hogy minden képzelhető kényelemmel ellássa a feleségét, s jutalmul örökké csak igazságtalan szemrehányásokat, szeszélyes kifakadásokat kell hallgatnia.

— Jól van, jól, — mondta most Anna, föllelkelve. — Hagyjuk abba ezt a szóváltást, ma különben is oly ideges vagyok.

— Kell még kölni viz? — kérdezte Margit.

— Épen azt akartam kérni... De oly bágyadt vagyok. Ah! — folytatta tragikusan, a fejét tapogatva, — megint hogy szédülök!

— A vér zenéje lesz, — mondta Margit gúnyosan.

De Anna vagy nem értette meg a czélzást, vagy föl se vette. Lassan a másik szoba felé indult, meg-megállva, a székekbe kapaszkodva, mintha járni is alig tudna. Pogrányi boszusan odament az ablakhoz és kinézett rajta, Margit pedig megvetően félre fordította a fejét.

— Jer, Piroska, — szólt most Anna, — jer, kedvesem, add ide a karodat, hadd támaszkodjam rád.

Piroska ajkába harapott, hogy elfojtsa a nevetését, de azért odament, karonfogta és kivezette Annát. Mikor az ajtó becsukódott mögöttük, Pogrányi megfordult és keserűen kérdezte Margittól:

— Láttad?

— Láttam, — felelte Margit sohajtva, — s hidd el, kedves Zoltán, hogy nincs szomorúbb annál, mintha szánakoznunk kell a tulajdon testvérünkön!

Csönd lett. Aztán Margit azt kérdezte:

— Mondd csak, Zoltán, de őszintén mondd meg: mi a te véleményed erről a Katonáról?

— Katonáról? — ismételte Pogrányi meghökkenve. — Miért kérdezed?

— Azért, mert nagyon furcsának találom ezt az embert, és... és... sehogy se tetszik nekem.

— Hogy-hogy nem tetszik?

— Tudod, nagyon megváltozott, — magyarázta Margit. — Azelőtt, a mikor még ritkábban fordult meg nálunk, mindig nagyon szerény és udvarias volt mindenkihez, mintha érezte volna, hogy csak türt vendég a körünkben. Egy idő óta azonban kezdi próbálgatni a szárnyait, komázik, bizalmaskodik, úgy beszél mindenkivel, mintha egyenlő rangu volna velünk; s míg azelőtt térdet, fejet hajtott egy-egy képviselő előtt, ma már szinte megvárja, hogy ők köszönjenek neki előbb.

— Hja, Katona okos ember, kedvesem, — nevetett Pogrányi. — Bizonyára megismerte őket, hogy mennyit érnek, vagy pedig...

— Nos, vagy pedig?

— Pénzt adott nekik, váltót forgatott, vagy mit tudom én, micsoda szivességgel vette meg őket.

— Hát gazdag? — kérdezte Margit.

— Ki tudná azt! — felelte Pogrányi vállat vonva. — Annyi bizonyos, hogy a részvényein mind túl adott, még pedig akkor, a mikor jóval parin fölül jegyezték őket a börzén. Azt hiszem, kaphatott értük talán negyedmillió koronát.

— De hisz az nem pénz! — mondta Margit, — vagy legalább kevés pénz a mi körünkben, — tette hozzá hirtelen.

— Úgy tudom, hogy a börzén is játszott és szerencséje volt, — magyarázta Pogrányi. — Már pedig a kinek szerencséje van a börzén és ki tudja használni, hamar megduplázhatja a pénzét.

— Még se értem, — tünődött Margit. — Még Berczi is egészen más hangon beszél vele, mint az előtt.

— Berczi is? — csodálkozott Pogrányi. — Na, ezt igazán csodálom, mert tudom, hogy nem sokra becsülte. Legalább azelőtt, nem.

— Most pedig majdnem mindig együtt vannak s alig mulik el két-három nap, hogy itt ne legyen nálunk teára. Aztán nekem úgy tetszik, mint ha Berczi nagyon is sokszor rászorulna erre a Katonára.

— Ez ne aggaszszon, kedvesem, — felelte Pogrányi vállat vonva. Tudod, Berczi nagyon gazdag, csak nem igen törődik a vagyonával és nem tud bánni a pénzzel. Ezért megesik néha, hogy kifogy belőle s ilyenkor természetes, hogy Katonától kér.

— De visszafizeti-e?

— Már hogyne fizetné! Ebben a tekintetben mindig gavallér és pontos ember volt; s ha csinált is adósságot, soha se csinált annyit, hogy bőven ki ne fizethette volna a jövedelméből. Pedig agglegény korában legalább még egyszer annyit költött, mint most.

— Lehet, hogy többet költött, — felelte Margit elgondolkozva, — de talán nem játszott a börzén.

— És most játszik? — kérdezte Pogrányi meghökkenve.

— Azt hiszem. Legalább sokszor hallom, hogy Katonával a börzéről, értékpapirosokról, árfolyamokról beszél.

Pogrányit nagyon meglepte és aggasztotta is ez az ujság. A börze mindig veszedelmes hely, kivált az olyan embernek, mint Diószeghy. Nem úrnak való hely az, nem olyan embernek való, a ki a pénzt oly kevésre becsüli, mint Diószeghy... S aztán az is kérdés volt, hogy nem koczkáztat-e sokat, vagy legalább nem cselekszik-e Diószeghy nagyon is könnyelmüen, ha Katonára bizza magát, illetőleg, ha az ő közvetitésével játszik a börzén? Pogrányi nagyon jól tudta, hogy Katona rideg, számító, szinte lelkettlen üzlet-ember. — «A la guerre c'est comme à la guerre», — szokta mondani czinikusan, ha szó esett a börze-királyok, szövetkezetek szivtelen uzsorájáról.

— Nem szeretem ezt a dolgot, — mondta végre Pogrányi, a fejét csóválva. — Minden esetre vigyázni fogok Diószeghyre, te pedig ne aggódjál.

— Oh, nem is aggódom, — felelte Margit vállat vonva, némi keserűséggel. — Hidd el, csakis azért törődöm a dologgal, mert nem szeretem, hogy ez a Katona úgy befurakodik a házunkba és komázik velünk. Máskülönben azt teheti miattam Berczi, a mit akar; a vagyon az övé: — ha eltékozolja, csak a magáét tékozolja el.

Pogrányi megütődve nézett Margitra. Tudta ugyan, hogy Diószeghy meg a felesége nem nagyon szeretik egymást, mégis azt hitte, hogy legalább jól megférnek együtt. Diószeghy soha se panaszkodott, sőt szemmel láthatólag jól esett a hiúságának, hogy olyan felesége van, a kinek állandóan válogatott udvar hódol, akármerre megy. Arra persze nem gondolt Pogrányi, hogy ha Diószeghy könnyen beéri is ezzel a külső pompával és hivalkodással, — Margitnak talán más vágyai is lehetnek: olyan vágyak, ábrándok és remények, a melyek előbbutóbb kihajtanak minden nő szivében s a melyeket nem elégithet ki, nem fojthat el a világ minden pompája, hivalkodása és léha öröme se.

Még mielőtt Pogrányi felelhetett volna, nyilt az ajtó és négyen jöttek be rajta: Ilona, a kit Várhelyi vezetett karon fogva és Szentgyörgyi meg Diószeghy.

Ilona nem sokat változott, csak az arcza és az alakja lett valamivel telltebb; máskülönben

ugyanaz a lányos szelidség mosolygott a szemeiből most is, mint hatodfél év előtt, a mikor Szentgyörgyi nőül vette.

Alig hogy belépett, eleresztette Várhelyi karját, odaszaladt Pogrányihoz, kétszer-háromszor is megcsókolta, s aztán, mint a szerető anya szokta kis fiával, gyöngéden a világosság felé forditotta Pogrányi arczát:

— Hadd lássalak csak! Hogy vagy?

Pogrányi mosolyogni igyekezett, mikor meglátta, hogy Ilona arcza elborul. Szégyelte magát, szegény, hogy megöregedett. Szégyelte, hogy az arcza csupa ráncz, a szemei beestek, a haja őszbe csavarodott, a halántékai pedig olyanok, mint két gödör... És szégyelte azt is, hogy a ruhája gyürött, talán ki se kefélték; s a nyakkendője bizonyosan félre áll.

— Nos, meg vagy elégedve? — kérdezte tréfásan.

Ilona ránézett pár perczig s aztán szomorúan sohajtott:

— Mintha nem is egy, hanem tíz év múlt volna el, a mióta láttalak.

Pogrányi nem felelt. Gyöngéden levette válláról Ilona két kezét s egyiket a másik után megcsókolta.

— A kis mama jó, — mondta vidámságot erőltetve, — és nem pirongatja meg Zoltikát?

Annyi szeretet, akkora szomorúság csengett e pár szóban, hogy mindnyájuknak a szive elszorult és egyik se mert a szomszédjára nézni. Mint valami régmúlt álom jelent meg egyszerre mindnyájuk szemei előtt a «Zolti» szép, erőteljes, daliás alakja, a mint nemes ambicziával, férfias munkakedvvel, bátran nekivágott az életnek, hogy megharczolja a diadalmas csatát, melynek jutalma és koronája az elégedett, nyugodalmas aggkor... S mindnyájuknak ugyanaz a gondolat jutott eszükbe: hogy mi lett volna ebből a tanult, nagyeszű, komoly és szorgalmas ifjúból, ha a férfikor küszöbén, küzdelmeinek legelején bele nem botlik abba az asszonyba, a kitől a boldogságot várta s a ki átka lett?!... Mi lehetett volna belőle, ha ez az asszony, a kire mindenét föltette, mint a játékos egyetlen kártyára, részt vett volna munkája örömeiben, dicsőségében, s nem ült volna rá a lelkére, nem lankasztotta volna az életkedvét, hanem inkább sarkalta, ösztönözte volna részvevő szeretetével? Mi lehetett volna — és mi lett?... Korán megrokkant aggastyán, a kit nem az ambiczió, hanem a pénzszerzés szomorú kényszerűsége hajtott a munkára, mint a rabszolgát a felügyelő korbácsa; gép lett, a melyet a nyomorúság félelmének aczélrugója hajtott, s a melyet a magára vállalt kötelesség érzése húzott föl minden reggel, hogy késő éjszakáig törje, nyúzza magát, öröm és pihenés nélkül, sivár reménye nélkül még annak is, hogy az önző asszony, a kiért mind ezt teszi, valamiképen elismeri és méltányolja az önfeláldozását. Sőt még azt sem érhette meg, hogy a felesége elégedett legyen a sorsával. Örökös zúgolódás, perpatvar, szemrehányás; a hálának és ragaszkodásnak semmi jele, sőt gúny és harag volt a fizetés azért, hogy éjt-napot egygyé téve, önmagával soha se törődve dolgozott... Hogy szerethette az életet ez a Pogrányi s mily erős és nagy lehetett a lelke, hogy a szeretet legcsekélyebb melege nélkül is, senkitől se bátorítva, ragaszkodásra és hálára nem számítva, törhetetlenül ment előre a becsület, a kötelesség útján.

Ezek a gondolatok jártak mindnyájuk fejében, mialatt Pogrányi, a ki nem is sejtette, hogy milyen hős ő voltaképen a maga lankadatlan szorgalmában és örömtelen boldogtalanságában, még egyre fogta Ilonának mind a két kezét és zavartan mosolygott.

A kínos csönd már néhány pillanatig tartott és egyre nyomasztóbb lett; Margit vállalkozott rá, hogy megtöri. Odament Ilonához, megcsókolta és tréfásan, szeretettel kérdé:

— Hát én?... Engem meg se látsz?

Ilona fölrezzent. Eleresztette a bátyja kezeit s belenézett Margit mosolygó, szép arczába, s meglátván szemeiben a részvétet, hálásan csókolta vissza.

— Úgy látszik, — felelte kissé szomorúan, — te fölötted visszafelé röpülnek az évek. Hogy is tudtál így megszépülni?

— Tréfára vettem az életet, — felelte Margit könnyedén, — ez az én szépítő szerem.

— Ezt kellene hát hirdetni az újságban, nem a *Ravissante*-ot! — szólt most Szentgyörgyi, szintén oda lépve.

Margit arra fordult, hogy kezet fogjon vele s rajta felejtette a szemeit egy pillanatra. Megzavarta Szentgyörgyi férfias szépsége, s mint mindig, valahányszor találkozott vele, most is fölújult lelkében annak a leánykori ábrándnak az emléke, a melynek a «költő» volt az ideálja.

— Ah, hát ön is azt találja, hogy megszépültem? — kérdezte kaczéran. — De ezt, mint költőnek, versben illenék ám elmondania!

— A költőt csak a Múzsák ihletik, — felelte Szentgyörgyi bókolva, — legyen hát a Múzsám.

— «*A kilencz Múzsa közt a tizedik,*
S tízszerte több a kilencz réginél»... — vágott közbe Várhelyi hirtelen. — Nemde, igy gondolod, Imre?

— Nini, hát maga is költő? — kérdezte Ilona nevetve. — Tudja-e, hogy ez a két sor nem is rosz? — Van-e több is?

— Lenni, van, — felelte Várhelyi kómikus szerénységgel, — de a többit nem tudom. Ez is plágium; volt egy fiatal barátom, a ki bolond észszel verses szindarabot irt, abban hallottam ezt a két sort, de csak egyszer, mert a második előadást már nem érte meg a darab.

— Szerencse hát, hogy az elsőn ott voltál, — gúnyolódott Diószeghy. — A mi jó volt benne, legalább megmentetted az utókor számára.

A «képviselő úr» szemmel láthatóan megöregedett. Kissé el is hízott és nagyon komótos lett. Most is mindjárt kikereste a legkényelmesebb karos-széket, beletelepedett és beszélgetni kezdett Szentgyörgyivel meg Ilonával.

— Nézd csak a férjedet, Margit! — évődött Várhelyi. — Már a lábán se tud állni, szegény, pedig még el se kezdtük a tánczot!

Margit gúnyosan végig mérte Várhelyit és csipősen felelt:

— Hallod, kedvesem: figyelmeztetlek, hogy hiába vesztegeted az időt meg a fáradságot... A férjemmel épen annyit törődöm, mint veled!

— És mennyi ez az «épen annyi?» — tudakolta Várhelyi ártatlanul.

— Semmi! — felelte Margit gúnyosan.

Ez ugyan meglehetősen hűvös felelet volt, de Várhelyi föl se vette. Mint javíthatatlan udvarló, soha se riadt vissza az ilyen beszédektől s mivel tapasztalásból tudta, hogy a nők kilencz-tizedrésze mindig jó néven veszi az udvarlást, ha nem mindig hálásak is érte, szépen letelepedett Margit mellé és tovább csapta neki a szelet.

Pogrányinak ezalatt eszébe jutott, hogy Szentgyörgyi «megmentette az Anna életét»... hogy «megtette a feleségemet»... Nagyon elérzékenyedett erre a gondolatra és se szólt, se beszélt, ott nyomban össze-vissza csókolta a sógorát.

— Mi lelt, Zolti? — kérdezte Szentgyörgyi meglepetve.

— Semmi, sógor, — szorongatta Pogrányi a kezeit: — csak meg akartam köszönni, hogy megmentetted a feleségemet.

— Én?... a feleségedet?... Mikor?

— Ej, hát ne szerénykedjél! Hisz maga Anna mondta!

— Anna! — csodálkozott Szentgyörgyi. — És mit mondott?

— Azt, hogy megbokrosodtak a lovak, — magyarázta Pogrányi.

— És a kocsit a sinekre ragadták, a robogó vasut elé, — folytatta Margit, közbeszólva.

— Ej, hisz köztünk volt a félméteres fal! — nevetett Várhelyi.

— De hát mi történt akkor? — kérdezte Pogrányi elképedve. — Anna azt mondta, hogy...

— Én nem tudom, mit mondott Anna, — felelte Szentgyörgyi vállat vonva: — de történni csak annyi történt, hogy az egyik ló ficzánkolni kezdett, én pedig megfogtam a zabláját.

Pogrányi szégyenkezve nézett körül és szomorú szemeiben oly mély fájdalom látszott, hogy Ilonának a szive elfacsarodott bele. Szépen karon fogta, leültette maga mellé és élénken beszélgetni kezdett vele mindenről, a mi érdekelhette: a gyermekeiről, az irodájáról, csak Annáról nem, mert tudta, hogy ez most végtelenül fájna neki.

Diószeghy ez alatt Szentgyörgyivel beszélgetett, de nagyon szórakozott volt. Maga se tudta, miért: csak egyre a feleségét nézte, a kinek Várhelyi ugyancsak hevesen udvarolt s úgy látszott, hogy Margit is szivesen hallgatja, mert közbenközben elmosolyodott és élénken felelgetett.

(Folytatása következik.)

Richter Aurél rajza.

— Hadd lássalak csak! Hogy vagy!

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

De hát az egyetem még sem olyan teljes Athen, a milyennek képzeltem. Itt az ember nem találkozik a nagyokkal és bölcsekkel szemtől-szembe; még meleg érintésüket sem igen tapasztalja. Igaz, hogy itt vannak, de mintha múmiák volnának! Hogy élvezhessük őket, ki kell szednünk a tudomány repedezett falai közül, föl kell darabolnunk és elemeznünk

őket, hogy meggyőződjünk, valóságos Miltonnal vagy Ezsaiással van-e dolgunk, nem pedig csak holmi ügyes utánzattal.

Nekem úgy tetszik, hogy sok tudós feledi, hogy a nagy művek élvezete inkább függ attól, mennyire rokonszenvezünk velök, mint attól, hogy mennyire értjük. A baj onnan származik, hogy a többféle nagyszabású magyarázatból nagyon kevés marad meg emlékezetünkben. Az elme épen úgy elhullatja őket, mint a fa az érett gyümölcsöt. Meg lehet ismerni egy virágot, annak gyökerét, szárát és minden részét, azt is, hogy fejlődik, a nélkül, hogy méltányolni tudnók az égi harmatban fürdött virágnyilás szépségét.

Újra meg újra kérdezem türelmetlenül: «mi szükségem van nekem ezekre a magyarázatokra és hypothesisekre?» Ide s tova röpködnek gondolatomban s mint a vak madár eredménytelenül csapkodják szárnyukkal a levegőt. Nem akarom azt mondani, hogy a jeles munkák alapos ismerete fölösleges. Én csak azok ellen a végére mehetetlen magyarázatok és észbontó kritikák ellen szólok, a melyek mindig csak azt az egy tételt bizonyítják, hogy a hány ember van, annyiféle a vélemény. De a mikor Kittredge tanár magyarázza, mit mondott a mester, az ember úgy érzi, «mintha a vaknak új látás adatott volna.» Ő elénkbe állítja Shakespearet, a költőt. Némelykor úgy szeretném eldobni felét annak, a mit megtanulásra föladnak, mert a túlterhelt elme felét sem tudja élvezni a legnagyobb fáradsággal szerzett ismeretnek. Úgy gondolom, teljes lehetetlenség egy nap alatt négy-öt könyvből, ugyanannyi nyelven ugyanannyi tárgyról olvasni a nélkül, hogy az olvasás czélját el ne veszítnők szemünk elől.

Midőn a tanuló sietve és izgatottan olvas s mindig a vizsgai kérdés és a vizsga lebeg szeme előtt, olyan válogatott törmelékkel telik meg a feje, a minek nagyon kevés haszna van. Jelenleg is annyira meg van tömve az agyam ellentétes anyaggal, hogy hihetetlennek tartom, hogy valaha rendbe tudjam szedni. Az ismeretnek ezernyi ezer dirib-darabja úgy csapkod és ugrándozik erre-arra, mint a jégeső, s ha ki akarok térni előlük, utánam ered a föladatpapirok s más egyéb kollegiumi rémképek sokasága, annyira, hogy néha szeretném — oh bocsánat a bűnös gondolatért — földhöz sujtani a bálványképet, melynek imádására jöttem ide.

De mégis a vizsgák a kollegiumi élet mumusai. Habár már sokszor szembe szállottam velük és földhöz vágtam úgy, hogy harapják a földet, ismét csak lábrakapnak és halvány arczukkal gyötörnek engemet, mignem egyszer én is érzem, hogy a bátorságom párolog el az ujjam végén. Mielőtt ezek az istenítéletek beköszöntenének, az ember napjai azzal telnek el, hogy az elméjét titkos képletekkel és emészthetetlen évszámokkal tömi tele, elannyira, hogy egyszer azt kívánod, vajha könyvekkel, tudománynyal együtt elnyelne a tenger mélysége.

Végül megérkezik a rettegett óra s boldog vagy, ha érzed, hogy el vagy készülve s a mellett a kellő pillanatban elő tudod venni eszedet és az kisegít nagy küzdelmedben. Az is megesik igen sokszor, hogy hivó szózatodat nem hallják meg. És az valóban a legészbontóbb és kétségbeejtőbb, hogy épen abban a pillanatban, a melyben szükséged volna emlékező tehetségedre és egy kis józan itéletre, a tehetséged, mintha szárnya lett volna, elrepült. A mit olyan végtelen bajjal elraktároztál, az épen a legfőbb pillanatban hagy cserben.

«Ismertesse röviden Husz Jánost és munkáságát. Ki volt és mit mivelt?» A nevet olyan föltünően ismerősnek látod Történelmi tudományod lomtárát kezded fölforgatni olyan formán, mint a mikor a rongyzacskóból egy kis darab selyemszövetet ki akarsz halászni. Bizonyosan tudod, hogy ott van valahol az elméd teteje körül, mert hát a minap, a mikor a reformáczió előzményeivel foglalkoztál, láttad ott valahol. De hát hol van most? Kihalászod az ismeretnek és tudásnak mindent szilánkját — lázadásokat, forradalmakat, mészárlásokat, kormányformákat, de hol van Husz? Egészen elbámulsz, mennyire tudsz mindent, a mi nincsen fölvéve a kérdések közé. Végül is kétségbeesve megragadod a zacskót, mindent kifordítasz belőle, s az alatt otthon egy sarokban ül embered saját gondolataiba elmerülve s nem is sejti, milyen szörnyű veszedelmet hozott fejedre.

Ebben a válságos pillanatban megszólal a felügyelő: az idő eltelt! Utálat érzetével, föláborodva a sok haszontalan holmit becsapod egy szögletbe s elindulsz hazafelé. A fejed telve van forradalmi eszmékkel, melyeknek lényege az, hogy el kell törülni a tanároknak azt a felségjogát, hogy a vizsgázó hozzájárulása nélkül adják föl a kérdéseket.

Úgy érzem, hogy a fentebbiekben olyan kifejezésekkel éltem, a melyek miatt sokan ki fognak nevetni engemet. Ime, ott vannak a múmiák, a vak madarak, a törmelékek s más hasonlatok, a melyek valóban itt mozognak, nevetgélnek körültem.

De hadd nevessenek! Azok a szavak oly hiven kifejezik, hogy én milyen botorkáló, ugrándozó eszmék körében élek, hogy én újból is csak elmosolyodom rajtuk s nagy komolyan hozzáteszem, úgy ám, de hát az egykori diákos nézeteim már egészen megváltoztak.

Mielőtt a Radcliffe Collegiumba bejutottam, nagyon regényes ábránd övezte körül gondolataimat; de ez eltűnt. A regényesből a ténylegesbe átmenetel alatt sok olyan dolgot megtanultam, a mit tapasztalat nélkül megtanulni lehetetlen lett volna. Egyik a türelem becses tudománya, a mi arra tanított, hogy a tanulást is úgy kell venni, mint akár egy sétát a mezőn, könnyedén. A lelkünket tartsuk nyitva és vendégszeretettel fogadjunk minden benyomást.

Az így szerzett ismeret észrevétlenül elárasztja a lelket a gondolatnak mélyre leszálló áradataival. «A tudomány hatalom.» Sőt inkább a tudás boldogság, mert a kinek széleskörű és mélységes tudása van, az megkülönbözteti az igazi czélt a hamistól, a magas rendű dolgot az alacsonytól. A ki megismeri az emberi haladás útján született gondolatokat és cselekedeteket, mintegy érzi az emberiség szívverését az évszázadokon keresztül. És a ki ezen ütér-lüktetésből nem érezi ki az égfelé törekvés vágyát, az előtt az élet összhangja örökös sötétségbe van temetve.

*

Egy pár közérdekü levél a most már okos, nagy leány életét és munkásságát szépen világítja meg.

Rhoades Nina kisasszonynak

Cambridge, 1901 szept. 25.

Augusztus közepe tájáig Halifaxban maradtunk. ...Egyik napon úgy mint a másikon a kikötő, a hadihajók és a liget állandóan elfoglalták gondolatunkat, érzelmünket és mulattattak... Midőn az «*Indiana*» megállott Halifaxban, meghívást kaptunk a hajóra. Saját csónakját küldötte előnkbe. Megtapogattam az iszonyu ágyukat, ujjaimmal olvastam egy csomó hajó nevét, melyeket a spanyoloktól Santiagóban vettek el. A kikötőben az «*Indiana*» volt a legremekebb hajó s mi nagyon büszkék voltunk rá.

Miután Halifaxból eljöttünk, Cape Cretonban meglátogattuk Bell urat. Bájos, regényes háza van a Bhreagh Beinn hegyen, mely a Bras d'Or Lake fölött emelkedik.

Dr. Bell sok érdekes dolgot beszélt nekem foglalkozásáról. Épen most szerkeztett egy olyan csónakot, a melyet kedvező szélben egy kis sárkánynyal el lehet hajtani. Egyszer még a széllel szemben is kisérletet tett vele. Én is a csónakon voltam s valósággal segítettem neki a sárkányok föleresztésében. Egyiken észrevettem, hogy a zsinórja sodronyból volt, s miután már némi tapasztalatom volt rosz munkákkal, figyelmeztettem, hogy én azt hiszem, el fog törni. «Nem» mondá dr. Bell teljes biztonsággal s a sárkányt fölbocsátotta. Kezdett húzni és rángatózni s lám, a sodronyok eltörtek, s a nagy vörös sárkány alázuhant s szegény dr. Bell csüggedten nézett utána. Ezóta mindig megkért, nézzem meg rendben van-e a kötél s ha tagadólag feleltem, megigazította. Szóval sok jó tréfát csináltunk...

Dr. Hale Everett Edwardnak

Cambridge, 1901 nov. 10.

Tanítómmal együtt szándékozunk részt venni holnap a dr. Howe születésének 100 ik évfordulója ünnepélyén, de nagyon kétlem, hogy legyen alkalmunk a találkozásra, azért irásban fejezem ki, mennyire örvendek, hogy ön is beszélni fog a gyülésen, mert érzem, hogy ön jobban és méltóbban ki tudja fejezni szivbeli háláját mindazoknak, a kik nevelésüket, szerencséjüket és boldogságukat neki köszönik, a ki megnyitotta a vakok szemét s megtanította a némáknak az ajakbeszédet.

A mint itt ülök dolgozó-szobámban, könyveimtől

Keller Helén, miss Sullivan és dr. Edward Everett Hale.

körülvéve és a nagyok és bölcsek édes és benső barátságát élvezve, elgondolom, mi lett volna az én életem, ha dr. Howenak nem sikerült volna megvalósítni az Istentől reábizott nagy föladatot. Ha nem vállalta volna magára a Bridgman Laura nevelését, s nem vezette volna ki az Acheron poklából, s nem adta volna vissza neki emberi jogait, vajjon én most itt volnék-e a Radcliffe College philosopterei között. Ki tudná megmondani? De mi haszna volna itt most azon bölcselkedni, hogy mi történhetett volna a dr. Howe nagy vivmánya nélkül?

Én azt hiszem, hogy csakis a halálhoz hasonló életből kiszabadultak tudják fölfogni, mennyire elszigetelt, mennyire a sötétségbe sülyedt és saját tehetetlenségében vergődő az olyan lélek, a melynek nincsen gondolata, hite és reménysége. Lehetetlen szóval elmondani azon fogház puszta elhagyottságát, vagy a léleknek azt az örömét, a melyet a fogságból kiszabadulva érez.

Ha összehasonlítjuk azt a szükséget és elhagyottságot, melyben a vakok dr. Howe föllépése előtt szenvedtek, mostani hasznosságukkal és függetlenségükkel, meggyőződünk mily nagy dolgok történtek körültünk. De hát mi lett volna, ha az anyagi viszonyok gördítettek volna áthidalhatlan akadályokat utunkba? Hála és köszönet barátainknak és segítőinknek, a mi világunk megnyilt; az ég magassága, mélysége és terjedelme is a mienk!

Jól esik elgondolni, hogy a dr. Howe nemes tetteit a szeretet és hála illő méltányában fogja részesíteni épen abban a városban, a hol az emberiség javára nagy munkáját végezte.*

Tanítómmal együtt szives üdvözletünket küldjük.

Szerető barátja
K. Helén.

Hoar F. György senator urnak

Cambridge, 1901 nov. 25.

Kedves Hoar senator úr, örvendek, hogy dr. Howeről irt levelem megnyerte tetszését. Szivemből jött s talán azért talált rokonszenves visszhangra a mások szivében. Dr. Haletől elkérem és egy másolatát elküldöm.

A mint látja, én irógépet használok, ez úgyszólva az én jobb kezem. Nem is tudom, e nélkül hogy járhattam volna az egyetemre. Minden föladatot s minden vizsgai dolgozatot ezen készítek el, még a görögöt is. Ennek tényleg csak egy hibája van, de annak a tanárok hihetőleg csak örvendenek s ez az, hogy az ember hibáját azonnal észre lehet venni, mert lehetetlen elrejteni vagy olvashatatlanná tenni.

Ön, tudom, mulatni fog rajta, ha azt mondom, hogy engemet a politika érdekel. Szeretem, ha a lapot fölolvassák nekem, s igyekezem megérteni a napi politika nagy eseményeit; de úgy tetszik az én tudásom nagyon ingatag, mert a véleményemet annyiszor változtatom meg, a hányszor új könyvet olvasok. A mikor alkotmánytant és államgazdaságtant tanultam, azt hittem, hogy aggodalmaim és zavaraim majd szépen ki fognak tisztulni, de, fájdalom, most látom, hogy több a konkoly, mint a tiszta búzaszem az ismeretnek ezen termékeny földjén.

* Ezt a levelet az emlékünnepélyen dr. Hale fölolvasta.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erős hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok,
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN.**

Kunz József és Társa
kir. kiv. nagykereskedők,
cs. és kir. udv. szállitók, szerb kir. udv. szállitók
Budapest, V., Deák-tér 1. 10364
Vászon, pamutáru, asztalnemü, zsebkendő, mindennemü első osztályu kész fehérnemü és szőnyegáruk raktára.
Menyasszonyi fehérnemü-kelengyék
megtekintésére, melyek jelenleg nagy választékban vannak kiállitva, tisztelettel meghivjuk az érdeklődő, nagyérdemü közönséget.

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom diszárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint. Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10124

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDÁN)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és légbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő orvos: 9826
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

Kedvezmény! A «Vasárnapi Ujság» vidéki előfizetői legrégibb humorisztikus lapunkat, az «ÜSTÖKÖS»-t **kedvezményes áron,** negyedévre 4 korona helyett 3 koronáért rendelhetik meg. (Kiadóhivatala: Budapest, V., Kálmán-utcza 2.) 10349

Legtökéletesebb arcztisztitó és szépitőszerek a
KRIEGNER-féle
Akácia-créme
2 korona.
Akácia-puder
1 kor.
Akácia-szappan
1 kor.

Törv. védve. — Kapható gyógyszertárakban. Főraktár: Korona-gyógytár Budapest, Kálvin-tér. 10170

egyedül létező valódi angol
Szépitőszer
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser), ránczot stb. és az arczbőrt friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. **1 üveg 2 K,** ehhez **ugorka szappan 1 K, pedig 1.20 kor**

Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva 15.**
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógytárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Dz. **Egger Leó** «Nádor»-gyógytárában, VI., Váczi-körut 17 sz. **Zoltán Béla** gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: **Detsinyi Frigyes,** Marokkói-utcza 2. sz., **Fodor Márton,** VII., Király-utcza 41., **Lux Mihály,** IV., Muzeum-körut 7., **Neruda Nándor,** IV., Kossuth Lajos-utcza 7., **Molnár és Moser,** IV., Koronaherczeg-utcza 11, 10268

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és díszkrét. A **Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

Szőlőlugast
ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.
Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (sar mind kusző természetü), mert nagyobbrésze, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven elláják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.
A szőlő házunkban mindenütt megterem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kertteknek, keritéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a leghálásabb gyümölcs, mert minden évben terem. 10144
A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimére egy levelezőlapon tudatja. Czim:
Ermelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kázva, u. p. Székelyhid,

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb s
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok birósága üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor. **80** fillér. 10159
Postán-utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged.— Telefon 63—36.
BERKETZ I. UTÓDA 10044
Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.
Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi-ut 78, VIII., Üllői-ut 30.
Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.
Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek. Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Szentgyörgyi, észre vévén, hogy a Diószeghy szemei mindig egy helyen járnak, lassanként ő is arra nézett s a tekintete megakadt Margiton. Szinte meglepte a fiatal asszonynak a szépsége, a mely, a mint váratlanul és egész hatalmas varázsával elébe tárult, úgy hatott az érzékeire, mint a hirtelen fölhajtott erős pohár bor.

— Hallod-e, Berczi, — szólt önkénytelenül, — gyönyörü a feleséged!

— Az ám, az ám, — mondogatta Diószeghy ingerülten.

— Még sohase láttam ilyen szépnek, — folytatta Szentgyörgyi mintegy magában. — Csupa élet, csupa tüz és lélek.

— Nem gondolod, — kérdezte most Diószeghy halkan, — hogy ez a Gyula nagyon is bizalmasan suttog Margittal?

— Bizalmasan? — hökkent meg Szentgyörgyi.

— Az ám: nagyon is bizalmasan, — ismételte Diószeghy. — Már régóta nézem őket... egészen összehajlanak.

Szentgyörgyinek is úgy tetszett, hogy Margit és Várhelyi «nagyon is bizalmasak», — s erre a fölfedezésre némi irigység támadt a szivében. Maga se tudta, hogy miért, de bántotta, hogy Várhelyi annyira közel hajlik a gyönyörü asszonyhoz és oly meghitten sugdos neki... Ugyan mit suttoghat? És vajjon Margit hogy fogadja ezt a suttogást?... Miért is nem kergeti el Gyulát?

— Hát nincs igazam? — kérdezte Diószeghy.

— Ej, hiszen Margit unokatestvére Gyulának, — felelte Szentgyörgyi kitérően, bár titokban igazat adott Diószeghynek.

— Neki unokatestvére, — mondta Diószeghy boszúsan, — de nekem meg a feleségem.

— Talán csak nem vagy féltékeny? — kérdezte Szentgyörgyi idegesen s maga is megdöbbent a hangjától, olyan rekedtnek hallotta.

— Még nem vagyok, még nem vagyok, — csóválta a fejét Diószeghy ingerülten, — pedig talán lenne rá okom...

— Hogy-hogy?! — kérdezte Szentgyörgyi fojtott, de heves hangon. — Azt hiszed, hogy Gyula...

— Egyelőre még nem hiszek semmit. Csak eszembe jutott, hogy valamikor régen ez a Gyula szerelmes volt Margitba.

— Ah, csak ennyi az egész?! — mondta Szentgyörgyi megkönnyebbülve, szinte vigan.

Maga se tudta, miért örült ennek, csak fölötte jól esett neki, hogy a Diószeghy féltékenysége alaptalan. Az a história olyan régen volt, hogy azóta mind a ketten bizonyára elfeledték. Ha Gyula nem is, de Margit minden esetre, — hisz azóta már ő is udvarolt neki és Margit szivesen hallgatta ezt az udvarlást, sőt alighanem férjhez is ment volna hozzá, ha...

Megkönnyebbülve, szinte vidáman ismételte hát:

— Ha csak ez az egész, akkor nyugodt lehetsz. Az már olyan régen volt, hogy...

— Régen volt! Régen volt! — boszankodott Diószeghy. — Hisz ép ott a baj! On revient toujours...

— Vagyis, — nevetett idegesen Szentgyörgyi, — az első szerelmet nem fogja a rozsda...

Most Ilona fölkelt és odament Margithoz. A mint a két nő egymás mellett ült, Szentgyörgyi önkénytelenül összemérte őket. Melyik a szebbik? A szebbik minden esetre — Margit volt. Büszke, hódító szépség, s egyúttal a nagyúri elegánczia tökéletes megtestesülése. És még több is: olyan nő, a ki teljesen ismeri szépsége és szelleme csábító erejét, a ki maga biró kaczérságában, tudván, hogy kárát nem vallhatja, mert a szive minden gyöngeség ellen vértezett: gondtalanul játszott az érzésekkel, s mig szavaival elölt minden reményt, mosolygó szemei ugyanakkor tele voltak édes igéretekkel... És a hangja oly lágy és mégis zengő volt, mint az ezüst-tálczára hulló üveg-gyöngyök zenéje.

— Mondd csak, kedvesem, — kérdezte Ilonától, — hogy birod ki télen-nyáron otthon, a falun?

— Hát, tudod, nagyon megszerettem a falusi kényelmet, — felelte Ilona mosolyogva. — Ott nem kell törődni senkivel és semmivel; nem vagyok rabja a társadalmi szokásoknak, kötelességeknek és kedvem szerint, békében, nyugodtan élek.

— De a világnak nem tetszik ám ez! — tréfált Margit, — és kigyót-békát kiált rád.

— Kedves Margit, az én világom a családom, — felelte Ilona vállat vonva. — Azzal pedig nem törődöm, hogy a mások világa mit feceseg.

— Pedig törődni kell! — szólt közbe Diószeghy. — A társaságnak megvannak a szokásai, hagyományai, melyeket az idő törvénynyé szentesitett. Megvan a maga sánta morálja, mely kötelességeket, terheket ró mindenkire, s a ki ezek alól kivonja magát, arra görbe szemmel néz. Ezért nem szereti a ritka erényeket, a jó háziasszonyokat, a hü hitveseket, az önfeláldozó családanyákat. Mindezek a tulajdon léhaságára emlékeztetik, s ezért csak természetes, hogy üldözi, bántja őket.

— Hallatlan! — csapta össze a kezét Várhelyi, komikus fölháborodással. — És ezt a szép filippikát a társadalom sánta morálja mellett — egy honatya tartja! A közbizalom letétményese, az erkölcsök őre, a törvényhozó!

— Ej, beszélhetsz, a mit akarsz, — felelte Diószeghy boszúsan, — azért Ilona mégse teszi jól, hogy úgy elvonul a világtól, s igaza van a társaságnak, ha megrójja ezért.

— Pedig nincs igaza! — vágott közbe Pogrányi hévvel. — Mert tapsolnia kellene a helyett, hogy megrójja! Ilyen anyjuk volt a Gracchusoknak, és ha manapság nincsenek Gracchusok, az az oka, hogy nincsenek Cornéliák!

— Ugyan, ugyan, — ingerkedett Várhelyi Pogrányival, — még utóbb megpiritod a hugodat.

— Oh, ilyen csekélységért már nem pirulok el, — tréfált Ilona, s fölkelvén, odament Pogrányihoz és gyöngéden megölelte.

VII.

A látogatók szinte egymásnak adták a kilincset; Diószeghyné szalonja lassanként megtelt. Csupa előkelőségek: olyan nevek, melyeknek viselői a politikai és a társadalmi élet kitünőségei, képviselők, a kik közt volt miniszter is akadt, gazdag bankárok, nagykereskedők és vállalkozók, egy-két irodalmi nevezetesség, néhány művész, festő, képfaragó, színész, — no meg ujságiró is, hogy legyen, a ki másnap a «jelen voltak» névsorát közre adja az ujságokban.

Ezek a vegyes elemek, a kik voltaképen csak felületesen, vagy még úgy se igen ismerték egymást, azért nagyon jól megfértek és hamar összebarátkoztak a Diószeghyék estélyein. A vendéglátó háziasszony egyéni értékébe vetett bizalom volt a kezesség arra, hogy a kiket fogad, mind kifogástalan emberek a «társaság» szempontjából s az érintkezés velük nem jár veszedelemmel. Így aztán a szeszélyes szimpátiák hamar kifejlődtek az egyesek közt s nem sokára élénken flirtöltek az asszonyok, az urak pedig kisebb csoportokba verődve vitatkoztak, nagyobb részt a politikáról.

Katona, a ki mindjárt az elsők közt érkezett, nagyon kedvetlen volt. Háromszor-négyszer is oda furakodott Margit mellé s minden áron «gyökeret akart verni» a közelében, de fölsült. Margit nagyon hidegen bánt vele s háziasszonyi kötelességeire hivatkozva, minduntalan faképpénél hagyta az igazgató urat, a kit nagyon bántott ez a tüntető mellőzés.

Kedvetlen volt Szentgyörgyi is. Egész este az járt az eszében, hogy udvarolni fog Margitnak, a kit egyre szebbnek, gyönyörübbnek talált, — de még csak szót se válthatott vele, mert Anna melléje telepedett s úgy szólván rabul ejtette. Pogrányi, a ki féltékeny volt Imrére, még ama bizonyos «*Köllő álma*» miatt, a melyről tudta, hogy a felesége Imréhez irta, nyugtalanul és idegesen nézte, hogy Anna és Szentgyörgyi szinte egész este együtt vannak. Ilona, bár az okát nem is sejtette, mégis észrevette, hogy a bátyját bántja valami; odament hát hozzá, leült melléje és gyöngéden megkérdezte:

— Mi bajod, Zoltán?... Olyan levertnek, fáradtnak látszol.

— Nem levert, nem is fáradt vagyok én, — felelte Pogrányi sohajtva, — csak megöregedtem. És nincs roszabb, mint hogyha a fejünk már őszül, a szivünk pedig még küzködve vallja és érzi, hogy fiatal.

— De hisz még alig multál negyven éves! — vigasztalta Ilona.

Richter Aurél rajza.

Várhelyi fölkelt s odavitte a teát Ilonához.

— Azt hiszed? — csóválta a fejét Pogrányi csüggedten. — A feleségem sokkal fiatalabb. Egyszerre indultunk el az élet útján, csakhogy én... útközben megöregedtem. S egy idő óta úgy rémlik, hogy Anna...

— Nos?... Hogy Anna... Miért nem folytatod?

Pogrányi nem felelt. Merően, szomorúan nézte a feleségét, a ki vidáman, mosolyogva beszélgetett, kaczérkodott Szentgyörgyivel s az járt az eszében, hogy hetek, sőt hónapok is elmúlnak úgy, hogy ő mosolyogni se látja Annát. Otthon mindig zsémbel, zsörtölődik, egyre panaszkodik, hogy teher az élete és nincs, a ki megértené... Nincs, a ki megértené! — ismételte magában Pogrányi a sokszor hallott szemrehányást; és, mintha csak a tudtán kívül tenné, félhalkan ismételte a *«Költő álmá»*-nak néhány sorát:

... «Előbb olvasta volna titkomat,
mint hitves-esküm élet-sorsomat
máshoz kötötte le, —
bár nem boldog vele»...

— Ah, hát ez a baj? — döbbent meg Ilona magában s élesen ránézett a férjére, a ki még mindig Anna mellett ült.

Egy pillanatra valami sajgó fájdalom ütött a szivébe; de ez csak egy pillanatig tartott. Egész lelke tiltakozott a gyanu ellen, hogy Imre... Nem! ő jól ismerte a férjét; tudta és érezte, hogy Imrének nem tetszhetik az olyan nő, mint Anna, a kinek szivét úgy betöltötte a hiuság és az önzés, hogy más, gyöngédebb érzés szinte már helyet se kaphatott benne. De hát Anna? Oh, az már más volt! Ez a maga talentumában bizakodó s az udvarias hizelkedésektől megszédült asszony talán forgatott az eszében olyasmit, hogy udvarlói sorába láncolja Szentgyörgyit is. És Ilona, bármennyire bizott a férjében s bármennyire érezte is, hogy mennyivel különb ő, mint Anna: mégis aggódni kezdett, hogy hátha Pogrányi nem egészen ok nélkül tartja szemmel a feleségét? Utóvégre Imre, kivált az utóbbi időben, sokszor megfordult Pesten egyedül s ilyenkor bizonyára sokat volt együtt Annával is.

Behozták a teát és Piroska segitett Margitnak a vendégek kiszolgálásában. Az első csészét, meg se gondolva naiv ártatlanságában, hogy mások észre vehetik és megróhatják érte, egyenesen Várhelyinek vitte és rámosolyogva megkérdezte:

— Négy darab czukor... Elég?

Várhelyi, a ki egyre Ilonát nézte, gépiesen elvette a csészét s oda se tekintve, szórakozottan felelt:

— Köszönöm, elég; sőt sok is.

— Meg se kóstolja? — kérdezte Piroska szomorúan.

— Oh, nem magamnak szántam, — felelte Várhelyi szórakozottan. — Megbocsát, úgy-e?

Fölkelt és odavitte a teát Ilonához. A fiatal leány pedig, mintha sóbálványnyá változott volna, csak állt a helyén és fájdalmasan fölsohajtva nézett a fiatal-ember után.

— Mi az, kedvesem? — kérdezte tőle Margit, a ki épen arra ment.

— Ah, most már tudom! — kesergett Piroska csaknem sírva. — Nem én miattam lovagolt a kocsink mellett, nem én miattam!

Margit megütődve Piroskán, s aztán követte szemeivel a fiatal leány tekintetét, s épen azt látta még, hogy Várhelyi odakinálta a teát Ilonának. Azonnal megértett mindent; megértette, hogy Piroska szereti Várhelyit, ez pedig Ilonának udvarol...

— Milyen ostobák a férfiak! — boszankodott magában.

— Volt hajós létedre már a tea se kell? — kérdezte gúnyosan.

— Nem, Margit: *már* az se kell, — felelte Várhelyi szintúgy. — Add oda Zoltánnak: ő még úgy se kapott.

— Szegény Gyula! — gúnyolódott Margit tovább: — igazán sajnállak.

— Engem? — hökkent meg Várhelyi. — És ugyan miért?

Hát azért, mert a Dunába hordasz vizet!

— *Én* hordok a Dunába vizet? — kérdezte Várhelyi sértődve. — Én?...

— Vagy, ha nem, — folytatta Margit gúnyolódva, — akkor olyan szekér után szaladsz, a mely úgy se vesz föl.

S meg se várva a feleletet, ott hagyta az álmélkodó Várhelyit és visszament Piroskához.

Ez az egész jelenet alig tartott néhány másodperczig: Diószeghy azonban mégis jól látta. Sokkal messzebbre ült Várhelyitől, semhogy a beszélgetésüket hallhatta volna; ő csak azt látta, hogy Margit maga vitt teát Várhelyinek, s hogy mosolygott, a mig azt a pár szót váltotta vele. Ez azonban épen elég volt arra, hogy még jobban boszankodjék és még féltékenyebb legyen Várhelyire.

— Nézd csak, nézd! — mondta ingerülten Szentgyörgyinek: — nézd csak, hogy udvarol a feleségem Gyulának. Még teát is visz neki!

— Ej, hisz látom!— felelte Szentgyörgyi kissé idegesen, arra fordulva. — És már régóta?...

— Mit, régóta? — kérdezte Diószeghy hirtelen, gyanakodva.

— Azt akartam mondani, hogy rég óta... illetőleg, hogy Margit... azaz hogy Gyula... Szóval: komolyan udvarol neki?

— Mit tudom én! — felelte Diószeghy boszúsan. — Én csak azt tudom, a mit látok és ennek a fele se tréfa.

Ez alatt Margit visszament Piroskához, a ki még mindig csüggedten és tanácstalanúl állott a helyén.

— Hát nem volt igazam? — kérdezte bánatosan Margittól. — Nézd csak, hogy udvarol Ilonának! Ah, nem birom nézni! Mindjárt meghasad a szivem... A hűtelen!

A szegény leányka úgy el volt keseredve, hogy csaknem sírva fakadt. Margitnak nagy fáradságába került, míg annyira lecsillapíthatta, hogy magába fojtsa a bánatát s legalább a vendégek észre ne vegyék, mi történt.

— Apácza leszek! — kesergett Piroska elszántan. — Tudni se akarok a világról... Ne is vigasztalj, Margit. Inkább ereszsz: hadd megyek be a szobádba, hogy kedvemre kisirhassam magamat.

Alig hogy Piroska kiment, Pogrányi oda ült Ilona mellé, a ki ettől fogva úgy szólván nem is ügyelt a Várhelyi udvarlására. Ez a mellőzés nagyon bántotta a fiatal-embert, s mivel nem akarta a fölösleges harmadik szerepét játszani a két testvér mellett, fölkelt és szétnézett, hogy kihez csatlakozzék.

— Margit! — gondolta önkénytelenül, — ő ér legtöbbet az egész társaságban.

Lassan közeledett feléje, de Diószeghy nélkül számolt. A képviselő ugyanis, mióta föléb redt benne a féltékenység, egyre szemmel tartotta Várhelyit; s a mint meglátta, hogy felesége felé tart, ő is fölkelt, még a félúton elfogta, s tréfásan kérdezte:

— Hogy mulatsz, öreg? Szinte még nem is láttalak ma este.

— Én jól mulatok, — felelte Várhelyi. — Hát te?

— Oh, fölségesen! — gúnyolódott Diószeghy. — Egész este csak téged nézlek, hogy milyen kitartóan forgolódol a más felesége körül.

— Valóban? — kötekedett Várhelyi, — s ez talán bánt is téged?

— Szó sincs róla: csak mulatok rajta. Például, most azon mulatok, hogy Ilona hátat fordított neked. Talán ott is koldultál?

— Ott is? — csodálkodott Várhelyi. — Hát még hol?

— Mit tudom én? — vonogatta a vállát Diószeghy. — Hisz annyi itt a szép asszony! S a ki oly csekély alamizsnával beéri, mint te!...

— Igazad van, — hagyta helyben Várhelyi, komolyságot színlelve. — Valóban sok itt a szép asszony. S én nekem mindnyája tetszik. Tudod-e miért?

— Ha meg mondod...

— Hát azért, mert a... más felesége,— mondta Várhelyi, jól megnyomván a szót.

Diószeghy élesen rá nézett a fiatal-emberre; de, még mielőtt felelhetett volna valamit, odajött hozzájuk Katona és bizalmasan karonfogta Diószeghyt:

— Egy szóra, képviselő úr, ha megengedi.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

XXI.

Az eddigiekben leirtam életem eseményeit, de nem fejtettem ki, mily nagy mértékben rá vagyok utalva a könyvekre, nemcsak az élvezet és tanulság kedvéért, a melyet mindenki merit belőlük, a ki szeret olvasni, hanem azért is, mert nekem a könyvek nyujtották azokat az ismereteket is, a melyeket mások szemük és fülük segitségével szereznek meg. A könyveknek az én nevelésemben oly fölötte nagy szerepük volt, hogy egészen vissza kell tekintenem arra az időre, a mikor olvasni kezdettem.

Az első összefüggő történetet 1887 májusában olvastam, a mikor hét éves voltam, s attól kezdve a mai napig minden nyomtatványt, a mi alája került éhes újjaimnak, egyre-másra szedtem magamba. A mint már megjegyeztem, nevelésem első éveiben nem tanultam rendszeresen az s olvasást sem gyakoroltam szabályszerűen.

*

Keller Helénnek első levelei, melyek a kezdetleges betüvetéstől oly gyorsan kibontakoztak, rendkivüli érdekesen világítják meg haladását.

1887 márcziusában kezdett tanulni. Junius 17-én irta első levelét, szeptemberben a harmadikat, melyet alább közlünk a lehető hű fordításban.

«A délbostoni Perkins-intézet vak leányainak.

Helén irni akar a kicsi vak leányoknak egy levelet. Helén is tanuló, jönni fog megnézni a kicsi vak leányokat. Helén és vak leányok mulatni fognak. Vak leányok beszélni tudnak ujjal. Helén látni akarja Anagnos urat, Anagnos úr szeretni fogja s megcsókolja Helént. Helén iskolába fog járni vak leányokkal. Helén tud olvasni, számolni, betüzni mint a vak leányok, Mildred nem fog menni Bostonba, Mildred sir prince és jumbo menni fog Bostonba, papa ló ruczákat puskával és ruczák beleesnek vízbe és jumbo és massie úsznak a vízben és kihozzák szájban ruczákat papának. Helén játszik kutyákkal, Helén lovagol lovon tanitóval, Helén füvet ad lónak kézzel, tanító üti lovát menjen gyorsan, Helén vak. Helén borítékba teszi levelét, vak leányoknak good-by *Helen Keller.»*

1888-ban Bostonba vitték. Ekkor már másfél éves tanuló volt. Egyik barátjának, *Moore C. Mary*-nek levelet irt szeptemberben. Gondolatfüzése, szóbősége, stilusa egészen meglepő.

«Kedves Miss Moore!

Örvendsz-e nagyon, hogy kedves kis barátodtól egy szép levelet kapsz? Én nagyon erősen szeretem magát, mivel maga az én barátom. Drága kis testvérem most nagyon jól van. Szeret a hintaszékembe ülni és kis cziczáját elaltatni. Szeretnéd-e látni kedves kis Mildredet? Ő nagyon szép baba. A szemei erősen nagyok és kékek, az arcza puha, kerek és rózsás s a haja nagyon világos és arany. Ő nagyon jó és édes, a mikor nem sír nagyon A jövő nyáron kijő velem a kertbe és szedni fog velem együtt epret s nagyon boldog lesz. Remélem, nem fog igen sokat enni.

Eljösz-e majd egyszer Alabamába engemet meglátogatni? James nagybátyám venni akar nekem egy jámbor ponnyt, egy kis szekeret s én nagyon fogok örvendeni, ha téged s Harryt elvihetlek kocsikázni. Remélem apám majd egyszer venni fog nekem egy kis fivért. Én nagyon szelid és türelmes leszek kis fivéremmel. Mikor én elmegyek sok idegen országot megnézni, a fivérem és Mildred otthon maradnak, mivel ők igen kicsik lesznek még annyi embert megnézni s azt gondolom, hogy ők a nagy háborgó tengeren sirnának.

Ha Baker kapitány jobban lesz, elvisz engemet a nagy hajóján Afrikába. Akkor látni fogok oroszlánokat, tigriseket, majmokat. Szerzek egy oroszlánfiókát, egy fehér majmot és szelid medvét haza hozni. Brewsterben nagyon jól telt az időm. Majdnem minden nap mentünk fürödni, én,Carrierstrank és kis Helén s jól mulattunk, lubiczkoltunk, ugrándoztunk és gázoltunk a vizben. Mult csütörtökön érkeztünk Bostonba és Anagnos úr örvendett, hogy látott, megölelt és megcsókolt.

Kérlek, mondd meg Harrynak, hogy irjon nekem egy hosszú levelet. Mikor Tuscumbiába jönek, remélem apámnak lesz sok édes almája, izletes baraczkja, jó körtéje, izletes szőllője s nagy dinyéi.

Helén.»

*

Egyelőre csak egy pár könyvem volt domború nyomással: Kezdők olvasókönyve, elbeszélések gyüjteménye gyermekek számára s egy könyv a földről, czime: «A mi világunk.» Azt hiszem, ennyiből állott az első könyvtáram, de ezeket annyiszor elolvastam, hogy végül a betük úgy elkoptak, hogy már nem lehetett őket fölismerni.

Néha Miss *Sullivan* olvasott a kezemre olyan kis történeteket és verseket, a melyeket megértettem, de inkább szerettem magamban olvasni, mivel igy a mi tetszett, többször is ismételhettem.

Az igazi, komoly olvasást csak első bostoni látogatásom után kezdettem meg. Itt megengedték, hogy minden nap néhány órát töltsek a könyvtárban s hogy ott a könyvszekrényeket rendre járjam s kivegyem, a mely könyvre az ujjam ráakadt. Elkezdettem olvasni s olvastam, nem törődve azzal, hogy egy vagy tiz szót értek-e egy lapon. A szavak magukban érdekeltek, de a tartalomról csak homályos fogalmam volt. De úgy kell lenni, hogy akkor az elmém nagyon fogékony volt, mivel sok olyan szó ragadt meg emlékezetemben, a melyeknek jelentéséről halvány sejtelmem sem volt. Majd később, a mikor irni és beszélni kezdettem, ezek a szavak egészen váratlanul eszembe ötlöttek s tanitóim nagyon meg voltak lepetve, hogy én oly sok szót ismerek. Nagyon sok könyvből olvastam el egy-egy darabot, (azt hiszem, első éveimben egy könyvet sem olvastam el egészen), sok költeményt, mind ezen az öntudatlan módon, mig aztán rábukkantam «A kis Fauntleroy lordra». Ez volt az első könyv, a melyet értelemmel és némi eredménynyel olvastam.

Egyik napon a tanitóm rajta kapott, hogy a «Skárlát levél» czimü könyv lapjain böngészek. Ekkor nyolcz éves lehettem. Emlékszem, megkérdezte, szeretem-e kis Pearlt, s megmagyarázott nehány szót, a melyet nem értettem volt meg. Azután elmondotta, hogy van neki egy kis története egy kis fiúról, a melyet én bizonynyal jobban fogok szeretni a «skárlát levélnél». A kis történet «A kis Fauntleroy lord» volt s megigérte, hogy majd a nyáron elolvassa nekem. De a történet olvasását csak augusztus hónapban kezdettük el, mert a tengerparton töltött első időzésem alatt a sok érdekes dolog annyira elfoglalt, hogy a könyveknek még létezéséről is megfeledkeztem.

Ekkor a tanitóm elment Bostonba s én rövid ideig magamra maradtam.

Mikor visszajött, majdnem legelső dolgunk volt, hogy a «Kis Fauntleroy lord» olvasásához kezdjünk. Jól emlékszem az időpontra s még a helyre is, a mikor és a hol az első fejezeteket olvastuk ebből a lebilincselő gyermektörténetből. Augusztusi meleg délután volt. Együtt ültünk egy függő hintában, a mely két nagy fenyőfára volt kötve a ház közelében. Ebéd után az asztalt gyorsan rendbehoztuk, hogy mennél több idő jusson az olvasásra. A mint a nagy füvön siettünk keresztül a hinta felé, a sáskák serege ugrándozott föl és a ruhánkra kapaszkodtak. Emlékszem, hogy a tanitóm milyen nagy igyekezettel szedte és dobálta le, de úgy tetszett, hogy fáradsága egészen kárba veszett.

A forró nap a fenyőfákra sütött és illatukat kicsalta. A levegő balzsamos volt s emlékeztetett a tenger illatára. Mielőtt olvasáshoz kezdettünk, miss *Sullivan* megmagyarázta az idegen szavakat és ismeretlen fogalmakat. Ekkor még nagyon sok szót nem ismertem s e miatt az olvasás gyakran megszakadt, de mihelyt jól megértettem a helyzetet, annyira belemerültem a mesébe, hogy a szavakkal nem sokat törődtem s attól tartok, hogy türelmetlenül hallgattam, ha miss Sullivan néhol szükségesnek látta magyarázatot adni. Midőn a miss *Sullivan* ujjai úgy elfáradtak, hogy már nem győzte a kezemre betüzést, elérzékenyülve győződtem meg, mily nagyon nyomorék vagyok. A könyvet kezembe vettem s igyekeztem kitapogatni a betüket. Soha sem feledem el, mily kimondhatlan erős epekedés vett erőt rajtam.

Később az én erős kérésemre *Anagnos* úr sziveskedett az egész történetet kinyomatni domború betüvel. Újra meg újra elolvastam, míg csaknem egészen könyv nélkül tudtam. A «Kis Fantleroy lord» egész gyerekségemben kedves és gyöngéd kisérőm volt. Attól tartok, unalmas voltam ennek a kis történetnek ily részletes előadásával, de elmondottam azért, mert oly élénk ellentétben állt az én korábbi olvasmányaimról megmaradt általános, sőt zavaros emlékeimmel.

*

A «Fauntleroy» hatása vágyat keltett benne a nyelvtanulásra és az utazásra, a mit 1888 október 17-én *Anagnos* urhoz intézett levelében igy ir le:

«Majd ha tizenhárom éves leszek, sok idegen szép országban fogok utazni. Norvégiában nagyon magas hegyekre fogok fölmenni s látni fogok sok jeget és havat. Remélem, nem fogok leesni s nem ütöm meg a fejemet. Meglátogatom a kis Lord Fauntleroyt Angliában s ő bizonynyal szivesen meg fogja mutogatni nekem régi várait. Mi ott futkosni fogunk az özekkel, etetjük a tengeri nyulakat és fogunk mókusokat. Nem fogok megijedni a Fauntleroy nagy kutyájától Dougaltól. Remélem, Fauntleroy elvisz és megmutat egy kedves jó királynét.

Mikor Franczianországba megyek, francziául fogok beszélni. Egy kis franczia fiú így fog szólni: *Parlez-vous français?* s én így felelek: *Oui, Monsieur, vous avez un joli chapeau. Donnez moi un baiser.*

Remélem, eljő velem, hogy lássuk Athén leányát. Ő egy nagyon szeretetre méltó leány volt s én görögül fogok beszélni vele. Igy szólok: *se agapo* és *pos echete*, s azt hiszem, ő igy felel: *Kalos* és én ezt válaszolom: *chaire*. Jöjjön minél előbb és vigyen el a szinházba. A mikor jó, ezt fogom mondani: *Kale hemera* s a mikor elmegy ezt: *Kale nykto*. Most már nagyon fáradt vagyok. Nem tudok többet irni. *Je vous aime. Au revoir.* Kis barátja *Helén.»*

*

A könyvek iránti igazi érdeklődésemet a «Kis Fantleroy lord» olvasásától számitom. A következő két év alatt otthon is, Bostonban is sok könyvet elolvastam. Nem emlékszem mindenikre, s azt sem tudom, milyen sorrendben olvastam, de tudom, hogy köztük voltak: a «Görög hősök», *La Fontaine* «Meséi», *Hawthorne* «Csodák könyve», «Bibliai történetek», *Lamb* «Shakspere elbeszélései», «A gyermek angol történelme» *Dickens*től, «Ezeregy éj», «A családi Robinson», a «Pilgrims Progress», «Robinson Crusoe», «Kicsi nők» és «Heidi», egy nagyon kedves kis történet, melyet később németül is olvastam.

Tanulás és játszás közben szoktam olvasni. Érdeklődésem és élvezetem mindig fokozódott. Nem tanulmányoztam, nem is bonczolgattam; azt sem tudtam, jól voltak-e irva, vagy nem, az iróra s az iró nyelvezetére soha sem figyeltem. Ezek az irók kincseiket lábaim elébe helyezték s én úgy vettem épen, a hogy venni szoktuk a napsugarat és barátaink szeretetét.

A «Kicsi nők» czimü könyvet azért szerettem, mert fölébresztette bennem a barátság és rokonság érzetét olyan fiúkkal és leányokkal, a kik tudtak látni és hallani. Miután az én életem annyiféle módon körül volt zárolva, a könyvekre voltam utalva a külső világban történő hirekért.

A «Pilgrims Progress» nem érdekelt különösebben, s azt hiszem, nem is fejeztem be; nem nagyon érdekeltek *La Fontaine* «Meséi» sem. Ezt a könyvet először angolul, később francziául olvastam, s mind a mellett, hogy a szóképei nagyon élénkek s a nyelvezete bámulatosan művészi, később sem szerettem jobban, mint azelőtt. Nem tudom, mi az oka, de úgy tapasztaltam, hogy azok a mesék, a melyekben az állatok úgy beszélnek mint az emberi lények, nem nagyon vonzottak. Az állatok furcsa torzképeivel én soha sem tudtam összefüzni a morált.

De továbbá *La Fontaine* nagyon ritkán, s talán egyáltalában nem szól az erkölcsi érzületünkhöz. Az általa érintett hurok legfelsőbbje a józan ész és az önszeretet. Mindenik meséjéből az a gondolat olvasható ki, hogy az ember erkölcsiségének forrása az önszeretet, s hogy ha ezt az önszeretetet a józan ész kormányozza és fékezi, akkor a boldogság következik. Hát a mennyire én a dolgokat meg tudom ítélni, az önszeretet forrása minden rosznak; de hát én tévedhetek, mert La Fontainenek sokkal jobb alkalma volt az emberek tanulmányozására, mint nekem valaha egyáltalában lehet. Nekem nem annyira az alattomos és csipős mesék ellen volt kifogásom, mint az ellen, hogy nagyjelentőségű igazságokat majmok és rókák szájába adjanak.

De szeretem ám a «Jungle könyvét» és az «A mely vad állatokat én ismertem» czimüt is. Az állatok iránt igazán tudok érdeklődni, mivelhogy igazi állatok, nem pedig emberek torzalakjai. Az ember rokonszenvez szeretetükkel és gyülöletükkel, nevet tréfáikon és sir tragédiáikon, s ha morált tartalmaznak, az oly finom, hogy nem tudjuk fölfogni.

(Folytatása következik.)

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Gyermek-liszt
Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.
Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN (BUDÁN)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő orvos: 10345
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

LUCCA a likőrök királya, az előkelőség kedvence! 9847
Kapható csakis elsőrangu üzletekben és kávéházakban.
LUCCA-TÁRSASÁG, Hamburgban.
Nagybani főelárusító: BRÁZAY KÁLMÁN, Budapest.

Méhészek kedves lapjából, kivánatra mintatványt küld ingyen a «Széttekintő Méhész» kiadóhivatala Sajtény. Csemegeméz 5 kilogrammos postadobozzal 3 frt 20 kr., métermázsánként 50 frt. 10357

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

A tavaszi és nyári divat 10301
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszorúk és diszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszorúk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznóvényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

Kunz József és Társa
kir. kiv. nagykereskedők,
cs. és kir. udv. szállitók, szerb kir. udv. szállitók
Budapest, V., Deák-tér 1. 10364
Vászon, pamutáru, asztalnemü, zsebkendő, mindennemü első osztályu kész fehérnemü és szőnyegáruk raktára.
Menyasszonyi fehérnemü-kelengyék
megtekintésére, melyek jelenleg nagy választékban vannak kiállitva, tisztelettel meghivjuk az érdeklődő, nagyérdemü közönséget.

A nők szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hólgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok bírósága üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159
Postán utánvéttellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: Földes Kelemen gyógysz. Arad. Budapesti főraktár: Török József gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris, Budapest, Bécs, Szeged.—Telefon 63—36.
BERKETZ I. UTÓDA 10044
Kelme-, selyemfestő és vegytisztitó gyára, Budapest, Kinizsi-u. 14.
Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi-ut 78, VIII., Üllői-ut 30. | Női-, férfi- és gyermekruhák, háztartási czikkek, függönyök, himzések, csipkék, szőnyegek, tollak, bútorok és bútorszövetek stb., stb. részére.
Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek. Postaküldemények czimzendők: IX., Kinizsi-utcza 14.

Törvényesen védett Bob-csemege
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okos és teljesen ártalmatlan. Elvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Elvitte Diószeghyt az egyik sarokba, a hol háborítatlanúl beszélgethettek. A részvénytársaság ügye meglehetős roszul állt. A fúrások, ásatások rengeteg pénzbe kerültek s a keresett petróleum sehol se mutatkozott. Óriási összegeket költöttek el a drága és bonyolult szerkezetü gépekre, megépitették a kőolajfinomitót, kész volt a viczinális vasút szárnyvonala is, melyen most már, az állam jó voltából, szinte ingyen szállithatták volna a petróleumot, — ha lett volna. De nem volt. Azt a kereskedelmi hasznot, a melyet abból remélt Katona, hogy a petróleumot nyersen veszi meg s aztán finomitva adja el, megették a müvelettel járó költségek, illetőleg a konkurrenczia. Mert a fiumei finomító leszállitotta a petróleum árát, hogy a versenynyel megölje a zsilvölgyi gyárat. És Fiume, mint kikötő-város, olcsóbban szállithatta hajókon az orosz petróleumot a finomitóba, mint ők.

— Ez öl meg bennünket, — magyarázta Katona. — A meddig Amerikából hozatta a nyers petróleumot, talán győztük volna a versenyt az orosz petróleummal. De most a fiumei finomító is Batumból és Bakuból hozatja a nyers anyagot. A magunk beszerzési piaczán versenyez velünk és fölverte a nyers petróleum árát, csakhogy semmi hasznunk ne legyen a finomításon.

— Majd abba hagyja, — vélte Diószeghy könnyedén, — hiszen csak van esze, hogy nem dolgozik veszteségre? Ha fölveri a nyers petróleum árát, ő se kereshet rajta s nem hiszem, hogy el ne menjen a kedve az ilyen üzlettől.

— De nem úgy van,— magyarázta Katona.— Ez akkor nem számit, ha egy versenyző vállalat tönkre juttatásáról van szó.

— S miért akarna bennünket tönkre tenni?

— Azért, mert akkor az övé lenne a petróleum-kereskedés monopóliuma s ő szabhatná meg az árát a petróleumnak. Ez pedig nagy dolog, mert ha csak két fillérrel emeli is a petróleum literjének az árát, egy esztendő alatt sokkal többet nyer, mint a mennyit vesztett az egész idő alatt, a mig tönkre tett bennünket.

— De nem hagyjuk ám magunkat tönkre tenni! — tört ki Diószeghy. — Ha a fiumei finomító leszállitja a petróleum árát, mi is leszállitjuk.

— Ez mind szép, — bólintott rá Katona. — A baj csak ott van, hogy azok birják, mi pedig belepusztulunk a versenybe.

— Hogy-hogy, belepusztulunk? — hökkent meg Diószeghy.

— Hát úgy, hogy elfogy az alaptőkénk. A három első esztendőben nem fizettünk egy fillér osztalékot se a részvényeseknek. Most két éve, hogy elhallgattassuk a nyugtalankodókat, a jövő nyereség reményében négy százalékot fizettünk, de nem a bevételekből, mert hisz bevételeink még nem voltak, hanem a részvénytőkéből. A mult esztendőben fölemeltük ezt az állitólagos osztalékot öt százalékra s ezt is az alaptőkéből fizettük. Már most, a tömérdek gép, az előmunkálatok költségei, a verseny folytán szenvedett veszteségeink úgyszólván az utolsó garasig fölemésztették a részvénytársaság alaptőkéjét, s ebben az évben már nem fizethetünk osztalékot. Sőt, ha folytatni akarjuk az üzemet, kérnünk kell a részvénytőke fölemelését.

— A részvénytőke fölemelését? — vágott közbe Diószeghy meghökkenve. — Hisz a részvénytőke nyolcz millió korona volt! S öt esztendő alatt csak nem pazaroltuk el ezt a rengeteg összeget?

— Persze, hogy nem, — felelte Katona. — Legnagyobb része megvan ma is, természetesen, ingatlanokban és oly befektetésekben, a melyek ugyan egyelőre nem jövedelmeznek, de később bizonyára meghozzák a kamatjukat. Hanem a kisebb része, az bizony elúszott.

— Elúszott?!

— Úgy akartam mondani, — javitotta ki szavát Katona, — hogy elköltöttük.

— Hát ha pénzbe került a sok furás, a gyár, a viczinális! — idegeskedett Diószeghy. — Ki tehet erről?

— Erről, persze, senki se tehet, — felelte Katona, — sőt ez mind szükséges és hasznos kiadás is volt. Hanem az osztalék-fizetés nemcsak, hogy hasznos és szükséges nem volt, hanem egyenesen a törvénybe ütközött.

— Törvénybe ütközött?! — kiáltott föl Diószeghy hevesen. — De hisz ezt ön tanácsolta!

— Úgy van, én tanácsoltam, — mondta Katona és élesen szemébe nézett Diószeghynek, — de a képviselő úr terjesztette a közgyűlés elé.

— Mit tudtam én, hogy ez törvényellenes! A mérleget ön csinálta, ön fogalmazta a jelentést, ön beszélt rá arra is, hogy ...

— Bocsánat, képviselő úr, — vágott közbe Katona hidegen, — a törvény nem tudása nem mentség. És kómikus is, — tette hozzá leplezett gúnynyal, — hogy egy törvényhozó mentegesse magát a törvény nem tudásával. De nem erről van szó, — tette hozzá hirtelen, — az egész dolog, illetőleg szabálytalanság, a mi az osztalék kifizetésével történt, olyan csekélység, hogy szóra se érdemes. Minden tiz részvénytársaság közt legalább 3—4 van, a mely veszteséggel dolgozik és mégis ad osztalékot, hogy részvényeiket jegyezzék a börzén. Mondom, hogy szóra se érdemes.

— Hát akkor minek ijesztget vele? — kérdezte Diószeghy megkönnyebbülve ugyan, de kissé gyanakodva.

— Ej, dehogy is ijesztgetem! — mondta Katona kedélyesen. — Csak annak a szükségességét akartam bizonyitani vele, hogy a közgyűlésen kérnünk kell a részvénytőke fölemelését.

— No, ennek ugyan kár volt ekkora feneket keriteni! — felelte Diószeghy megnyugodva. — Ha kell a pénz, hát kell; punktum. Jól tudhatta, Katona öcsém, hogy én úgy se igen értek az efféléhez és megbizom önben. Mikor lesz a közgyűlés?

— A jövő hónapban.

— Addig még van elég idő. Ha ráér, jöjjön el a héten valamelyik este teára s akkor valahogy nyélbe ütjük a dolgot. A Házban minden nap megtalál s ott majd kitüzzük a napot, a mikor mind a ketten ráérünk, hogy elvégezzük ezt a dolgot.

Katona elégedetten bólintott. A dolog sokkal simábban ment, mint gondolta. Valóban igaza volt Pogrányinak, hogy ez a Diószeghy igazi «antitalentum» a közgazdasági dolgokban. Mert ha nem az, tudnia kellett volna, hogy az osztalékot a részvénytőkéből fizetni csak a mérleg meghamisitásával lehet, ez pedig korántsem «olyan csekélység, a mely szóra se érdemes!» De mindegy: az ilyen szabálytalanságokért a vezérigazgató felelős és ő, Katona, mossa a kezeit. Különben a közgyülés is megadta eddig a fölmentvényt az igazgatóságnak; baj tehát, legalább egyelőre, nincsen. Hogy ezután mi lesz, azzal már Katona nem törődött: az osztalékos esztendőkben mind eladta a részvényeit, még pedig árfolyamon fölül, mert hisz csakis azért fizettette az osztalékot, hogy eladhassa a részvényeit.

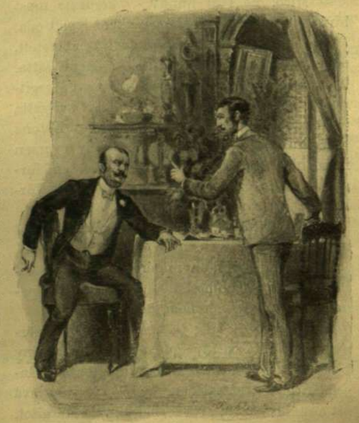
Mialatt Katona és Diószeghy beszélgettek, Várhelyi csakugyan odament Margithoz, a ki kárörvendő mosolylyal fogadta.

— Nos, — kérdezte gúnyosan, — hát megúntad a vízhordást a Dunába?

— Miért kérdezed? Talán bizony sajnálsz?

— Oh, hogyne!

— Lám, lám, — kötekedett Várhelyi. — Nem is tudtam, hogy ilyen jó szived van! Talán bizony kedved volna vigasztalni?

Richter Aurél rajza.

— Bocsánat, kepviselő úr, a törvény nem tudása nem mentség.

Margit arcza lángba borult erre a vakmerő czélzásra.

— Vigyázz! — mondta komolyan. — Ha gorombáskodol, megharagszom.

— Valamikor nem vetted gorombaságnak az udvarlásomat, — felelte Várhelyi, félig tréfásan, félig komolyan. — Volt idő, mikor . . .

— Mikor te huszonkét éves voltál, én meg tizennyolcz, — vágott közbe Margit gúnyosan. — És megesküdtél, hogy meghalsz, ha nem leszek a feleséged. Ah, ah, ah! . . . Igazán fölséges!

— Ugyan mi nevetni való van ezen?

— Oh, semmi! Csak az jutott eszembe, hogy nem haltál meg, pedig én másnak lettem a felesége.

— De azért csak elhiszed, hogy tudnálak szeretni?

— Oh, hogyne! — felelte Margit gúnyosan. — Csakhogy, ha be akarnád bizonyítani a hűségedet és a szerelmedet, mindenek előtt meg kellene halnod.

— Margit!

— No, no, csak ne heveskedjél. Inkább elhiszem, hogy szeretsz, — kaczagott Margit. — Csakhogy ez a szerelem olyan, mint a sajtóhibák lajstroma a regény végén, vagy pedig mint az új keletű utóirat a régi levél alján . . .

Várhelyi fürkészve, merően nézett a kaczagó asszony gyönyörű arczába, s aztán gyanakodva hirtelen mondta:

— Megesküdném rá, hogy szeretsz valakit!

Margit egyszerre abba hagyta a nevetést s az arcza lángvörös lett.

— Hogy mersz ilyet mondani? — kiáltott föl hevesen. — Talán azért, mert ellent tudok állni neked, a te heves udvarlásodnak, — folytatta maró gúnynyal, — hát mindjárt mást kell szeretnem? Mert ha nem szeretnék mást, ha a szivem szabad lenne, hát úgy kellene az öledbe hullanom, mint az érett gyümölcsnek, mi?

Várhelyi úgy elszégyelte magát s annyira megzavarodott, hogy felelni se birt. Eleinte, mikor Margit gúnyolódott vele, hogy miért udvarol Ilonának, valóban járt olyasmi az eszében, hogy Margit talán féltékenységből ingerkedik vele, hogy Ilonától elhódítsa és magához lánczolja. Nagyon bántotta, hogy csalódott, s ezen való ingerültségében, de minden rosz czélzat nélkül, csak tréfából gyanusította Margitot azzal, hogy mást szeret. S ime, ez lett a vége.

— Bocsáss meg, — dadogta zavartan, — igazán nem akartam . . .

— Jól van, jól, — vágott közbe Margit idegesen, — ne is beszéljünk róla.

— Miről ne beszéljünk? — kérdezte most hirtelen Diószeghy, a ki épen akkor lépett oda.

Már akkor, a mikor Katonával beszélgetett, egyre szemmel tartotta Várhelyit és jól látta, hogy a fiatal ember azonnal odament Margithoz, mihelyt megszabadult tőle. Ezért hallgatta oly szórakozottan és türelmetlenül a Katona magyarázatait s ezért egyezett bele oly gyorsan mindenbe. Alig várta, hogy oda mehessen Margithoz és megzavarhassa a beszélgetését Várhelyivel.

— Nos, miről beszéltetek? — kérdezte kissé mohón.

— Oh, semmiről, a mi érdekelhetne, — felelte Margit közömbösen. — Várhelyi épen panaszkodik, hogy még nem kapott teát.

— Micsoda?! Még teát se kaptál? — szörnyűködött Diószeghy gúnyosan. — Szegény Gyula! No nézd, micsoda figyelmetlenség! Engedd meg, kedves barátom, hogy én tegyem jóvá ezt a mulasztást . . . Ne terheljük vele Margitot. Neki úgyis elég dolga van a vendégeivel. Gyere, kedves rokon, majd én kiszolgállak.

Karon fogta Várhelyit, a ki meglepetve nézett a Diószeghy gúnyos arczába. Mit akarhat, miért ily kötekedő s miért akarja elválasztani Margittól. Talán csak nem féltékeny?

— Nos, Gyula, hát nem jösz? — kérdezte Diószeghy kissé idegesen. — Csak nem tagadod meg tőlem azt a szerencsét és örömet, hogy magam láthassam el legkedvesebb barátomat?

— Persze, persze, — bólintgatott Várhelyi, — könnyíteni akarsz a feleségeden, a kinek úgy is elég dolga van a vendégeivel?

— Na látod, — hagyta rá Diószeghy, — csakhogy te is megérted már! Nos, Margit, talán oda mehetnél egy kicsit Imréhez és Ilonához, úgyszólván nem is igen beszélgettél még velük.

— Úgy, úgy, Margit, — helyeselte Várhelyi gúnyosan, — csak menj oda Imréhez, engem majd ellát ez a derék képviselő.

Diószeghy egy félreeső asztalkához vezette Várhelyit és tréfás buzgósággal csakugyan maga szolgálta ki.

— Parancsolsz czukrot? — kérdezte nyájasan.

— Két darabot.

— Csak kettőt? Nem lesz kevés?

— Oh, kérlek! — felelte Várhelyi udvariasan, kavargatva a teát.

— Rumot, vagy cognacot?

— Rumot, rumot; hiszen tudod, hogy hajós voltam.

— Parancsolj, kedves barátom! Igy; elég lesz?

— Köszönöm.

— Hát egy jó szivart? — kérdezte Diószeghy és elővette a tárczáját.

— Köszönöm; van nekem is.

— De ilyen jó nincs! — unszolta Diószeghy. — Fogadd el, kérlek. Úgy; na most itt szivarvágó . . .

— Nagyon szives vagy, — köszönte Várhelyi s levágta a szivarja végét.

— Most még tüzet, — buzgólkodott Diószeghy és meggyújtott egy gyufát. — Parancsolj, kedves barátom!

Várhelyi hanyagúl odatartotta szivarját a viaszgyujtó lángja fölé, egyszer-kétszer megforgatta s aztán szívni kezdte. Majd, hirtelen előre hajolva, élesen a Diószeghy gúnyosan mosolygó arczába nézett és igy szólt:

— Mondd csak, Berczikém: nincs még egyebed is, a mivel megkínálhatnál? A ki egész sereg olyan holmival kinálgat bennünket, a mit nem kértünk tőle. ily módon szokta értésünkre adni, hogy van valamije, a mit nem adhat oda.

— Mily fölötte éles elme! — álmélkodott Diószeghy gúnyosan.

— A legnevezetesebb azonban az, — folytatta Várhelyi, kényelmesen hátradölve a székében, — hogy igazán nem tudom, mid volna olyan, a mire fájna a fogam.

— Nini, mintha nem égne jól a szivarod! — vágott közbe Diószeghy szinlelt sajnálkozással és ismét meggyujtott egy gyufát. — Szíjjad, édes Gyuszim, szíjjad!

— Nagyon kedves vagy, — köszönte Várhelyi a szives figyelmet. — Nos, mondd meg hát, édes Berczi: mi az, a miért cserébe egy csésze teát, két koczka czukrot, három kanál rumot, egy jó szivart, meg két szál gyujtót adtál?

— Oh, igazán csekélység!

— De mégis. . . Mi az, a mit meg akarsz tagadni tőlem?

Diószeghy pattintott egyet az ujjaival, fölfujta az arczát és kicsinylően rázta a fejét:

— Mondom, hogy csekélység! Csak a . . . feleségem.

— Hát aztán ki kérte tőled a feleségedet? — kérdezte Várhelyi gúnyosan, de közben erősen fixirozva Diószeghyt.

— Ugyan, ugyan, édes Gyula, — vonogatta a vállait Diószeghy. — Mire való ez a kertelés? Én se estem a fejem lágyára és látom, a mit látok.

— És ugyan mit látsz? — vágott közbe Várhelyi hirtelen.

— Azt látom, hogy ha tovább udvarolsz Margitnak, hát szakítanom kell veled, s jó unoka-testvérekből, a kik vagyunk, utóbb még ellenségek leszünk. Sőt ha abba nem hagyod a gyerekeskedést, még lovagias ügy is támadhat belőle.

— Pedig a te csuklód már berozsdásodott, — gúnyolódott Várhelyi, — és a kezed se biztos, mi?

— Na persze! — bólintgatott Diószeghy cinikusan. — Nem is szólva arról, hogy a párbaj őrültség s a ki vérrel mosta tisztára a becsületét, azt mondhatja, a mit Diogenes, mikor kijött az athéni közfürdőből: «Hát most hová menjek mosakodni?»

— Dicső vagy, Berczi! — lelkesedett Várhelyi maró gúnynyal. — Nem hiába, hogy Diogenes a mestered, az a czinikus szédelgő! Hanem, hogy tisztába jöhessünk egymással: nem mondanád meg, honnan tudod, hogy én épen a *te* feleségednek udvarlok?

— Honnan tudom! Elég, ha tudom, — felelte Diószeghy vállat vonva. — Szóval, kérlek, hagyd abba ezt az ostobaságot; mert, hidd el: igazán ostobaság.

— No, ha már tudod, hogy udvarlok a feleségednek, — mondta Várhelyi, — mert ezt, úgy-e, biztosan tudod? . . .

— A lehető legbiztosabban!

— Akkor, mivel párbajra úgy se kerül a dolog, mert te, úgy-e, már nem verekszel?

— Nem, — tiltakozott Diószeghy. — Én már kivénültem a párbajból.

— Nos, akkor, — folytatta Várhelyi könyedén és fölkelt: — akkor megengedhetem magamnak azt az ostobaságot, hogy . . .

— Nos, hogy? — kérdezte Diószeghy kissé elkomolyodva és szintén fölállt.

— Hogy a te czinizmusod megtörése kedvéért tovább udvaroljak a te feleségednek.

Diószeghy erőltetve kaczagott:

— Nem beszélsz komolyan!

— Sőt ellenkezőleg, sohase voltam ily komoly! — erősítette Várhelyi. — És, mivel egyszer már téged is szeretnélek komolynak látni, elhatároztam . . .

— Nos, mit?

— Azt, hogy addig udvarlok a feleségednek, míg csak ki nem hozlak a sodrodból.

— No, akkor élted fogytáig udvarolhatsz neki! — gúnyolódott Diószeghy és kicsinylően tette hozzá: — Mert, látod, én ugyan sohase veszlek téged komolyan.

— Nekem elég, ha a feleséged komolyan vesz.

— Gyula! — kiáltott föl Diószeghy, önkénytelenül és ingerülten.

— Ah, úgy-e, most már nem nevetsz? — kötekedett Várhelyi.

— Hát azért is nevetek, — felelte Diószeghy daczosan. — Én mindig nevetek: még akkor is, ha majd addig játszottál a tüzzel, míg megégetted magadat!

— Na hát csak nevess és Isten tartsa meg a jó kedvedet, — mondta Várhelyi boszúsan. — Nekem azonban hagyj békét, mert nem szeretem, ha az én rovásomra nevetnek; punktum!

Ezzel ott hagyta Diószeghyt és átment a szomszéd terembe tánczolni.

(Folytatása következik.)

1897. évi fénykép után.

Keller Helén és miss Sullivan.

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Az ősrégi dolgok iránti érdeklődésem természetszerűleg ébredt föl. A régi Görögország titokzatos varázsszal volt rám mindig. Az én képzelődésemben a pogány istenek és istennők még mindig a földön jártak, az emberekkel szemtől szembe beszéltek, s én szivemben titokban válaszfalat emeltem azok közé, a kiket a legjobban szerettem. Ismertem a nimfák, hősök és félistenek egész seregét, de nem, mégsem az egészet, mert a Medea és Jason kegyetlensége oly szörnyű volt, hogy nem tudtam megbocsátani nekik, s csodálkoztam, miért engedték meg nekik az istenek, hogy roszat tegyenek, s aztán miért büntették meg bűneik miatt. És a titok még nincsen megoldva.

Előttem Görögországot az Ilias varázsolta paradicsommá. Trója történetét ismertem, mielőtt az eredetit olvastam volna s következőleg kevés nehézséget okozott, hogy a görög szavakból kiszedegessem a kinceseket, mihelyt a nyelvtan előmunkáját elvégeztem. A nagy költőknek, akár görögül, akár angolul írtak, nincs szükségük más magyarázóra, mint egy nyilt szívre. Vajha ezt megértené az a nagy sereg ember, a kik a költők nagy műveit unalmas magyarázatokkal, elemzésekkel és fejtegetésekkel megutáltatják.

Hogy valaki egy szép költeményt megértsen és méltányolni tudjon, nem szükséges, hogy minden szavát s nyelvtani és mondattani értékét kimutatni tudja. Tudom, hogy az én tanult professzoraim sok oly szépséget találnak az Iliasban, a melyeket én soha sem fogok fölfedezni; de én nem vagyok irigy. Én megnyugszom abban, hogy mások bölcsebbek nálamnál. De bármennyit tudjanak is, mégsem tudják megmérni élvezetük nagyságát, melyet az éposz olvasása nyujt. Nem tudom én sem. Midőn az Ilias legszebb részleteit olvasom, lelkem érzete fölül emel életem sanyaru körülményein. Elfeledem testem korlátoltságát. Az én világom ekkor oda fönn van s enyém az égnek szélessége, mélysége és hosszusága!

Az Aeneis iránti bámulatom nem oly nagy, de semmivel sem kevésbbé valódi. A mikor csak lehet, jegyzetek és szótár nélkül olvasom s mindig szeretem lefordítni a kedvelt jeleneteket. A Vergilius szófestése néhol bámulatos, de az ő istenei és emberei a szenvedély, könyörület és szeretet színterén mozognak, mint egy Erzsébet korabeli álarczos jelenetben a bájos alakok, míg ellenben az Iliasban hármat libbennek és énekhez kezdenek. Virgil oly komoly és szeretetre méltó, mint egy márvány Apollo a holdfényen. Homer egy szép, lelkes ifjú teljes napfényben, kinek fürtjeit a szellő lengeti.

Milyen könnyű papirszárnyakon repülni! A «Görög hősöktől» az Iliasig nem volt egy napi járó út, de nem is volt teljesen kellemes. Más a világot sokszor körül utazhatta volna az alatt, a míg én tekervényes utaimon a nyelvtanok és szótárak utvesztőiben vergődtem, vagy a vizsgának nevezett szörnyű verembe beleestem, a melyet az iskolák és egyetemek fölállítnak, hogy megzavarják azokat, a kik ismeretet ohajtanak szerezni. Gondolom, hogy az ilyen vándorlásnak a végén meg volt a haszna; de nekem úgy jött, hogy veszedelmes, mind a mellett is, hogy utközben néha-néha kellemes meglepést is nyujtott.

A biblia olvasását jóval előbb megkezdettem, mint sem meg tudtam volna érteni. Most furcsának találom, hogy lehetett még olyan idő is életemben, a mikor lelkem nem fogta föl csodálatos összhangját. De jól emlékszem egy esős vasárnap reggelre, midőn nem lévén egyéb dolgom, kértem az unokatestvéremet, olvasson nekem a bibliából. Habár azt gondolta, hogy nem értem meg, mégis elkezdette olvasni a József és testvérei történetét. Nem tudom miért, nem érdekelt. A szokatlan nyelv és ismétlés nagyon valótlannak tüntette föl a messze keleten, a Kanaán földén játszódott ezen történetet. Elaludtam és álmomban elvándoroltam a Nod földjére, mielőtt József testvérei megérkeztek volna a Jákob sátorába és elmondották volna rút hazugságukat.

Nem tudom fölfogni, miért voltak rám nézve oly elbájolók a görög történetek s oly kevéssé érdekesek a bibliaiak, ha csak nem az volt az oka, hogy Bostonban sok göröggel ismerkedtem meg, a kik nagyon föllelkesítettek hazájuk történelme iránt, ellenben sem zsidót, sem egyiptomit nem találtam egyet sem s így azt a gondolatot érleltem meg, hogy ezek csupa vadak voltak, s hogy a róluk szóló históriák mind ki vannak találva. Ebből a gondolatból kiindulva megértettem, miért volt annyi ismétlés s annyi furcsa név bennök. Érdekes, hogy soha sem jutott eszembe, hogy a görög neveket «különöseknek» találjam.

De hogy szóljak arról a dicső fölfedezésről, melyet azóta tettem a bibliában? Éveken keresztül mindig növekedő örömmel és ihlettséggel olvastam. Most úgy szeretem, mint egyetlen könyvet sem. Mégis sok olyan dolog van a bibliában, a mi ellen egész lényem kikél s ki kell mondanom, hogy sajnálom, hogy elejétől végig elolvastam.

Azt hiszem, hogy az, a mit a biblia a történelméből és forrásai ismeretéből nyertem, kárpótol azokért az értéktelen és kellemetlen részletekért, a melyeket csak kényszerűségből olvastam el. A mi engemet illet, én is azt kívánom, a mit *Howells* úr, hogy vajha az egész irodalmat meg lehetne tisztítani a benne levő rút és durva részletektől, habár azt meg sajnálnám és tiltakoznám is ellene minden erőmmel, hogy valaki ezen nagyszabásu műveket megcsonkítsa és meghamisítsa.

Valami meglepő és szörnyű az az egyszerűség és félelmes közvetlenség, a mi az «Eszter könyvé»-ben található. Képzelhető-e drámaibb jelenet, mint a mikor Eszter ott áll a bűvös, gazdag ember előtt. Tudja, hogy élete a kezében van s nincsen senki, a ki védelmezze haragjától. Mégis legyőzi asszonyi félelmét, hozzá megy, mert a legnemesebb hazafiság érzete hatja át, mert csak egy gondolata van: «ha el fogok veszni, elveszek; de ha életben maradok, az én népem is élni fog.»

Ruth könyve is milyen nagyon keleties! S mégis mennyire elüt ezen egyszerű falusi nép élete a perzsa fővárosétól. Ruth olyan udvarias és szelid szívű, hogy lehetetlen nem szeretnünk, a mikor ott áll a halmázó kalászok között. Szép, önzetlen lelke messze kitündöklik az akkori idő kegyetlen sötét éjszakájából.

A biblia mély és vigaszталó szelleméből megnyugvást nyerünk arról, hogy «a látott dolgok ideig tartók, a nem látott dolgok örökkévalók».

Nem emlékszem, hogy a mióta csak szeretem a könyveket, *Shakspert* ne szerettem volna. Nem tudom pontosan megmondani, mikor kezdettem olvasni Lamb «Shakspere-mesék» czimü könyvét, de azt tudom, hogy először gyermekes fölfogással és gyermekes bámulattal olvastam. Úgy tetszik, *Macbeth*nek volt rám legnagyobb hatása. Egyszeri elolvasás elégséges volt, hogy a mese bevésődjék emlékembe örökre. Egy ideig a szellemek s a boszorkányok még álmaimban is kisértettek. Láttam, valósággal láttam lady Macbeth kis fehér kezét. Az a szörnyű vérfolt olyan valódi volt előttem is, mint a bánattól lesujtott királyné előtt.

«Lear királyt» olvastam Macbeth után, s soha el nem fogom feledni azt a megbotránkozást, a mely elfogott, midőn a Gloster szeme kiszúrásának jelenetét olvastam. Elfogott a harag, újjaim megdermedtek, s egy darabig megfásultan ültem, a vér dúlt ereimben s mind az a gyűlölet, a mi egy gyermeknél lehetséges, összetolult szivemre.

Shylockkal és a Sátánnal ugyanabban az időtájban ismerkedtem meg, mivel ezt a két alakot hosszú időn át mindig együtt tartottam elmémben. Emlékszem, hogy sajnáltam őket. Nagyon éreztem, hogy még ha akarnának is jók lenni, sem tudnának, mert senki sem akart segíteni rajtok, s nem akart alkalmat nyujtani nekik. Még most sem fér hozzá a szivemhez, hogy teljesen kárhoztassam őket. Vannak olyan pillanatok, midőn érzem, hogy a Shylockok, Judások s még az ördög is, egy-egy eltört küllő a jóság nagy forgó kerekén, a mely idővel teljes egésszé lesz.

Furcsa, mennyi kellemetlen emlékem maradott fönn Shakspere első olvasása idejéből.

Azok a vidám, szelid, ábrándos szindarabok, a melyeket most leginkább szeretek, akkor nem tettek rám nagyobb hatást, talán azért, mivel a gyermeki évek korában szokásos, de előttem ismeretlen napfényt és vigságot tükrözték vissza. De «mi sem szeszélyesebb a gyermeki emlékezőtehetségnél: soha sem lehet tudni, mit tart meg s mit veszit el.»

Azóta sokszor elolvastam *Shakspere* darabjait, s némely részt könyv nélkül tudok belőlük, de azt nem tudom megmondani, melyiket szeretem leginkább. A hangulatom is s az ízlésem is nagyon változékony velök szemben. A kis dalok és szonettek olyan élénkek és meglepők, épen mint a drámák. De mind a mellett, hogy Shakspert szeretem, nagyon fárasztó megtanulni mind azt a megszámlálhatlan magyarázatot, a mivel az írók elhalmozták. Szerettem volna megtanulni azt a sokféle nézetet, de belezavarodtam, belefáradtam, s ezért titokban felfogadtam magamban, hogy többször meg se kisérelem. Ezt a fogadalmat a *Kittredge* tanár úr vezetése alatt folytatott Shakspere-tanulmányaim rendjén megszegtem. Tudom, hogy sok dolog van Shakspereben és a világban, a mit én nem tudok megérteni. Ezért hát nagyon örvendek, midőn észreveszem, hogy tanárom hogyan vonja el a lepelt rendre egymás után, s hogy tárja föl a gondolat és szépség új birodalmait előttem.

A költészet után a történelmet szeretem. A hány történelmi müre kezemet rátehettem, mind elolvastam, kezdve a száraz tényektől s még szárazabb adatoktól *Green* páratlan festői könyvéig: «Az angol nép története»; Freeman «Európa történetől» *Emerton* «Közép koráig». Hogy a történelemnek van valami értéke, arra engem *Swinton* «Világtörténelme» tanitott meg. Ezt a könyvet tizenhárom éves koromban kaptam s ámbár azt hiszem, hogy most már nem tekintik irányadó műnek, mégis mindig legbecsesebb kincseim között őrizem. Ebből tanultam meg, hogy terjedtek el az emberfajok egyik országból a másikba, hogy építettek nagy városokat, hogy hajtottak némely földi hatalmasságok lábuk alá mindent s hogy nyitották meg milliók számára a boldogság kapuit egyetlen szavukkal, s hogyan zárták rá azokat még több millióra. Hogy lettek vezérekké némely nemzetek a müvészetben és tudományban, s hogyan törték föl a talajt a jövendő idők még hatalmasabb terjeszkedésére; hogy süljedt el a mivelődés némely elfajult kor posványában, s hogy támadott föl ismét mint Phönix más tájak nemesebb fiai között; hogy nyitották föl a nagyok, a bölcsek az egész világ előtt az idvesség útját a szabadság, türelem és a mivelődés nagy hatalmával. (Folyt. köv.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek töle és nem bántják öket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN I.**

1. **A magyar zene ereklyéi.** Boka, Bihari, Csermák, Czinka Panna, Lavotta, Egressy, Rózsavölgyi, Szerdahelyi remek magyar klasszikus szerzeményei. Zongorára átírta Huber S. ára **6** k.
Vonósnégyesek a magyar zene ereklyéiből, átírta **Bloch József.** Bihari János szerzeményei: 1. Bercsényi nótája. 2. Requime fia halálára. 3. Hadik óbester nótája. 4. Kesergője, továbbá 5. Béka kesergője. 6. Czinka Panna nótája. 7. Kún: Szerenád a Tisza-ház előtt. Mindegyik vezérkönyv és szólamokkal **csak** á **1.60** kor.
A hét darab egyszerre vásárolva **10** korona.
Hegedüre átírta Bloch József, ára 4 korona.
A kettő együtt **duo**-ban játszható; egyszerre véve **8** korona.
2. **Kurucz dalok** teljesebb gyüjteménye, szép művészi lefetben, teljes szöveggel, zongorára **6** korona.
Hegedüre átírta Bloch J. Ára **4** korona.
A kettő együtt **duo**-ban játszható; egyszerre véve **8** korona.
3. **A szabadságharcz dalai és indulói 1848/49. zeneszóban.** Átírta: Huber Sándor. Ezen terjedelmes, pompás gyüjtemény a függetlenségi harcz összes ismert **szép** dalait tartalmazza. Zongorára **6** korona.
E három kötet a hazafias dalok valóságos kincsesháza. Zongorára egyszerre véve 18 kor. helyett **csak 16** kor.
101 magyar legszebb népdal. Zongorára átírta Huber Sándor, ára **3** korona. **Hegedüre átírta Bloch J.** Ára **3** korona. **Két hegedüre 5.40** korona.
12 füzet, legujabb 24 népdallal: a nóták remekei. Szerkeszti Tarnay Alajos. Zongorára füzetje **60** fillér.
Bloch József. A hegedüjáték és tanitási módszere 77 ábrával és 600 kótapeldával. I. Történelmi. II. Gyakorlati. III. Zeneelméleti rész. Ára **4** korona.
ROZSNYAI KÁROLY antiquar-, könyv- és zeneműkereskedő **Budapesten, IV., Muzeum-körut 15.** Könyveket és zeneműveket állandóan vásárolok. Bármely könyv vagy zenemű azonnal jutányosan kapható. — Árjegyzék ingyen. 10380

Kwizda-féle 9930
korneuburgi marha-táppor.
Életrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok számára. A legtöbb istállóban 50 év óta használtatik **falánkság hiánynál, rossz emésztésnél, a tej jobbitására és a tehenek tejbőségének fokozására.** 1 doboznak ára K 1·40, ½ doboz K —·70.
Főraktár Magyarország részére: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26. szám.
KWIZDA FERENCZ JÁNOS
cs. és kir. osztr.-magy. román kir. és bulgária fejed. udv. szállító.
Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszorúk és díszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszorúk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.
SZEKULESZ R. MŰVIRÁG- ÉS DISZTOLL-GYÁR BUDAPEST, IV. KÁROLY-UTCZA 4.-5.
Alapittatott 1860.

Világhirü!
a »REKORD« festészeti műintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerő levél a világ minden tájáról.
Elsőrangu képek árai:
Olaj- aquarell- és pastell-festésben fénykép után 48-63 cm. nagyságban **20 kor.** Legfinomabb kivitelü **Brom, Platin** és **krétarajz** ... ... **5 kor.**
Részletes árjegyzék bérmentve.
Egy életnagyságu festményt készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi. 10335
„REKORD"
festészeti műintézet,
Budapest, VII., Rottenbiller-utcza 46.

Kunz József és Társa
kir. kiv. nagykereskedők,
cs. és kir. udv. szállitók, szerb kir. udv. szállitók
Budapest, V., Deák-tér 1. 10364
Vászon, pamutáru, asztalnemü, zsebkendő, mindennemü első osztályu kész fehérnemü és szőnyegáruk raktára.
Menyasszonyi fehérnemü-kelengyék
megtekintésére, melyek jelenleg nagy választékban vannak kiállitva, tisztelettel meghivjuk az érdeklődő, nagyérdemü közönséget.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadosok számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Legkedvesebb, legtökéletesebb arcztisztitó és szépitő szerek
a KRIEGNER féle
AKÁCIA-Crême ... 2 kor.
AKÁCIA-Pouder ... 1 «
AKÁCIA-Szappan ... 1 «
Törvényesen védve. Kapható a gyógyszertárakban.
Főraktár: **Korona-gyógyszertár**
Budapest, VIII., Kálvin-tér. Postai szétküldés naponta. 10169

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.
Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kizárólag magam készitek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány percz mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében: 10247
id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.
Vidékiek a műfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat **2 frttól,** teljes fogsorokat **40 frttól.** Mindennemü munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

A nőt szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb »

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok birósla üldöztetnek.
Postán utánvéttellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Guró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Diószeghyt nagyon bántotta és nyugtalanította ez a dolog. Nem tudott eligazodni azon, hogy Várhelyi komolyan beszélt-e, vagy tréfált. Annyi bizonyos volt, hogy egész este sokat sürgött-forgott Margit körül s háromszor-négyszer is megtáncoltatta. De ezt mások is megtették, mert Margit oly szép, kedves és szellemes volt, hogy a férfiak úgy rajzottak körülötte, mint a legyek a mézes tányér körül. Még Szentgyörgyi is. Sőt ő talán még jobban, mint a többiek. Vajjon nem azért-e — gondolta Diószeghy, — hogy távol tartsa Várhelyit Margittól? Mert hiszen Szentgyörgyi is észrevette, hogy Várhelyi udvarol Margitnak.

Ez a história sehogy se tetszett Diószeghynek. Tudta, hogy Várhelyi már kadét korában is udvarolt Margitnak s akkoriban jósolták is, hogy egy pár lesz belőlük. De aztán Várhelyi elment a *Szaida* korvettán utazni a világ körül s mikor három esztendő mulva megjött, már nem udvarolt többé Margitnak. Ez azonban mit se bizonyit, mert hátha most újra fölébredt benne az a régi szerelem. Nem hiába tartja a közmondás, hogy az első szerelmet nem fogja a rozsda!

A képviselő úr egész este azon törte a fejét, hogy mit csináljon. Nem tilthatja ki a házából Várhelyit, mert ebből botrány lenne. Viszont azt se türheti, hogy udvaroljon Margitnak, mert ebből szintén botrány lehet, vagy legalább a szájára veszi őket a világ. Épen most, a választások előtt! Ezen segiteni kellett, még pedig minden áron. S mivel Gyula rá se hederitett, sőt kifigurázta, elhatározta, hogy Margittal fog beszélni s megérteti vele, hogy adja ki az utat Várhelyinek.

Három óra lehetett éjfél után, mikor az utolsó vendégek is elmentek. Margit, a ki egész este talpon volt, nagyon kifáradt s alig várta, hogy lefekhessék. Különben is nagyon kedvetlen volt. Szentgyörgyi oly különösen viselte magát! Burkolt czélzásokkal, szenvedélyes pillantásokkal gyötörte, ostromolta egész este és kis hijja, hogy szerelmet nem vallott neki. Oh, hogy megzavarta egész lelkét ez az okos, szép, ideális gondolkodású férfi! Mily egészen más volt, mint a többiek s mily boldog lehet Ilona, hogy ily férjet adott neki a sors! Micsoda semmi hozzá képest Diószeghy! Mily közönséges, léha, prózai ember!

— Margit! — rázta föl merengéséből a férje.

— Mi az? — riadt meg Margit kissé idegesen.

— Bocsáss meg, néhány fontos szóm volna veled.

— Ah, — mondta Margit kedvetlenül. — Nem hagyhatnád holnapra? Nagyon fáradt vagyok.

— Nem, nem! — felelte Diószeghy élénken. — A dolog sokkal fontosabb, hogy sem halogathatnám. De igérem, hogy rövid leszek.

— Jól van, — mondta Margit szárazon. — Ha meg kell lenni, hát hallgatlak.

— Nem szeretném, ha félre értenél, — kezdte Diószeghy habozva; — de mégis figyelmeztetni, sőt kérni akarlak, hogy légy tartózkodóbb és kevésbbé kaczér.

— Kicsoda? Én? — hökkent meg Margit.

— Bocsáss meg, — mentegetőzött Diószeghy, — de észrevettem, hogy valaki ... a nevét nem emlitem ... feltünően udvarol neked.

Margit összerezzent s minden vére az arczába szökött. Szentgyörgyire gondolt, s ez úgy megzavarta, hogy hirtelenében felelni se tudott.

— Nem azért mondom ezt, — folytatta Diószeghy, — mint hogyha sokat törödném...

— Velem? — vágott közbe Margit gúnyosan. — Oh, hisz ezt tudom!

— Ej, dehogy! — idegeskedett Diószeghy. — Ne mondass velem olyat, a mi eszembe sincs. Tehát: nem sokat törödném ezzel az udvarlással, de az már boszantana, ha beszélnének róla, különösen most, a választások előtt.

— Értem, értem! — gúnyolódott Margit.

— Van egy gyalázatos ujság, — folytatta Diószeghy: — a «*Hiradó*», a mely semmi eszköztől se riad meg, ha tönkre teheti vele a politikai ellenfelét. Ez a lap egyszer már megtámadott, meghurczolt engem, alaptalanúl.

— Értem, értem, — gúnyolódott Margit. — Ah, ah, ah! ... Most már értem!

— Megtenné másodszor is, — folytatta Diószeghy: — és talán nem alaptalanúl. A választókerület egyik nagybirtokosa és vezető embere, a ki *neked* udvarol és az *én* jelöltségemet támogatja. Ez kész botrány.

— Értem, értem! — kaczagott Margit. — És mivel már Pogrányi se támogathatja a jelöltségedet...

— És ugyan miért nem? — kérdezte Diószeghy boszúsan.

— Hát azért nem, mert második izen a sógorod lévén, *ez* a korteskedés is tisztességtelen.

— Ej, micsoda beszéd! — Fakadt ki Diószeghy. — Pogrányi nem tagadhatja meg. Ez gyalázatosság lenne.

— Nem ez a gyalázatosság, nem! — tört ki Margit indulatosan. — Hanem az volt a gyalázatosság, hogy ön elvett engem feleségül, csupán csak azért, hogy Pogrányi és Szentgyörgyi meg Várhelyi befolyásának a segitségével élethossziglan biztositsa magának a választókerületét. S én érem, hogy ön fél attól, hogy ez a három úr esetleg megszeghetné ezt a ... ezt a szerződést; mert akkor csak én maradnék meg önnek: a kár és a teher, minden haszon nélkül!

— Őrült beszéd! — mondta Diószeghy, vállat vonva.

— Úgy van, őrültnek kellene lennem! — folytatta Margit, növekvő szenvedélylyel. — A ki úgy megy férjhez, mint én önhöz, csoda, ha öt esztendő alatt meg nem őrül. De hagyjuk ezt, hisz ön úgy sem ért ezen a nyelven!

Fölkelt, odament a tükör elé, megigazitotta a haját és metsző gúnynyal, de már higgadtabban, szinte megvetően folytatta:

— Tehát azt mondtuk, hogy van valaki, a kinek az udvarlása boszantja önt. Nem is kérdezem, hogy kicsoda ... Ah, ah, ah! — nevetett gúnyosan. — Hát csak hadd udvaroljon! Legalább támogatni fogja önt, korteskedik ön mellett. Oh, legyen nyugodt! Életre-halálra fog korteskedni: még én fogom biztatni, serkenteni, ösztönözni!

Diószeghy meghökkenve nézett a feleségére. Ez a hang, a melyen most beszélt, egészen új volt. Mi történhetett, hogy igy kijött a sodrából?

— Attól fél talán, — folytatta Margit, — hogy meg is hallgatom az udvarlását?

— De Margit, az Istenért!

— Reménylem, — folytatta Margit, s büszkén fordult oda Diószeghyhez: — reménylem, hogy *ezt* legalább nem teszi föl rólam?

— A ki ilyen czinizmussal beszél, — mondta Diószeghy ingerülten, — arról mindent föl lehet tenni.

— Ah, még ön veti szememre a czinizmust? Ön?!

— Már csak azzal is, ha türi annak az ostobának az udvarlását, — heveskedett Diószeghy, — okot ád rá, hogy rám fogják, hogy a feleségemet felhasználom...

— Korteskedésre? — vágott közbe Margit gúnyosan. — Ah, ah, ah! ... De hisz ezt már irták önről, noha más alakban. Azt irták, hogy azért vett el, hogy a komaság-sógorság révén megválasztassa magát.

— Margit! — kiáltott föl Diószeghy megbökkenve: — mi lelte önt? Nem ismerek rá!

— Pedig ráismerhetne a tulajdon munkájára, — felelte Margit keserűen. — Az lettem, az vagyok, a mivé ön tett öt esztendő alatt! De azért nincs oka panaszra, nincs rá joga, hogy számadásra vonjon, — folytatta büszkén, daczosan. — Mert ha felesége lettem is önnek szerelem nélkül, azért nyugodt lehet: szerelem nélkül sohase tudnék bűnös lenni. Ezt különben ön is nagyon jól tudja, s épen ezért semmi oka sincsen a fölháborodásra.

— Margit!

— Ej, mit! — folytatta Margit gúnyos megvetéssel. — Micsoda jogon is háborodhatik föl ön ... épen ön, a ki nem szeret, sohase is szeretett engem s a kinek mindig legkisebb gondja volt az én boldogságom és becsületem!

Diószeghy oda állt Margit elé és fojtott hangon, indulatosan felelt:

— Hát ha most mégis eszembe jutna, hogy megverekedjem avval az ... ostobával: ha másért nem, hát azért, hogy elejét vegyem a rágalomnak és senki se mondhassa, hogy azért udvaroltatok a feleségemnek, mert képviselő akarok lenni!

Richter Aurél rajza.

Ilona villogó szemekkel mérte végig Várhelyit, aztán hevesen megütötte a csengetyűt.

— Ah, ön csakugyan nem hazudtolja meg magát! — csattant föl Margit mély megvetéssel. — Hát nem azért verekednék, mert törődik a szerelmemmel, a hűségemmel, hanem csak azért, hogy elhallgattassa a rágalmat, mely koczkáztathatná a megválasztását?!... Az Isten szerelmére: váljunk el hát, váljunk el, uram! Hisz úgy se a szerelem kötött össze bennünket: most pedig elválaszt a kölcsönös tisztelet hiánya! Váljunk el hát, az Isten szerelmére! Gyermekünk nincsen: úgy sem veszítünk semmit! Azaz, hogy csak én veszítek: nyakamba zúdul a rágalom, a sértő gyanú. Ön ellenben mindent nyer: szabadságot, nyugalmat és leráz a nyakáról engem is, a ki miatt talán még verekednie is kellene!

A boldogtalan asszony fáradtan ült le a karosszékbe és bágyadtan húnyta be a szemeit. Diószeghy szintén leült, kivett egy szivart s mialatt a szivarvágót kereste a mellényzsebében, czinikusan mondta:

— Ah, ezt a jelenést kitünően megjátszotta! Mondhatom, becsületére válik. De lássa, én már oly megrögzött czinikus vagyok, hogy nem hiszek semmiben, még ebben sem! Mivel pedig nem akarok botrányt...

— A választások előtt? — vágott közbe Margit epésen.

— Oh, a választások után sem! — felelte Diószeghy gúnyosan. — Ezért elhatároztam, hogy az első gyanús jelre utazunk. Ön úgy is nagyon szeret utazni, — folytatta maró gúnynyal: — az esküvőnk után végig hurczolt egész Közép-Európán; a házasságunk öt évi fordulóján, ujra kezdhetjük ezt a kóborlást. De most majd *én* hurczolom önt!

VIII.

Szentgyörgyi nyaralójában «garden-partyra» készültek, de a vendégek csak a legbizalmasabb barátok sorából kerültek ki. Margit, a ki csak nem rég érkezett Diószeghyvel s ennek elmaradhatatlan árnyékával, Katonával, kedvetlenül, idegesen beszélgetett Ilonával a kis szalónban.

— Igazán, rád se ismerek, Margit, — csóválta a fejét Ilona. — Nagy dolog történhetett veled, hogy így elkeseredtél. Ma rosz órád lehet.

— Rosz órám van? — tört ki hevesen Margit. — Hát volt-e jó órám, a mióta férjhez mentem?

— De, Margit!...

— Ej, mit! Te nem is értheted, mi fáj nekem. Te ahhoz mentél férjhez, a kit szeretsz, s a ki szintén szeret téged. Van fiad, férjed és köztük boldog lehetsz. Én pedig öröm, boldogság, szerelem nélkül ölöm meg egyik napot a másik után, hiú élvezetekben, léha kedvtelésekkel!

Majd, mikor Ilona nem felelt, még hevesebben folytatta:

— A míg leány voltam, nem kellettem senkinek; mint másnak a feleségét, mindenki imád. Emlékszel-e, — mondta keserűen fölkaczagva, — egyszer azt mondtam neked, hogy a férfiak olyanok, mint a verklisek, a kik mindenkinek ugyanazt a nótát játszszák s jutalmul mindenkitől akarnak valamit?... Nos, kedvesem, van egy Sisera-had, a mely sokkal hitványabb és számosabb, mint a szegény verkliseké.

— És kik azok? — kérdezte Ilona kötekedve, mert tréfára akarta fogni a dolgot. — Nos, kik ezek a boldogtalanok?

— Azok, a kik csakis a férjes nőkre vadásznak, a kik nem akarják megfizetni a boldogság vámját. Ezek a szerelem csempészei. És, magunk közt maradjon, a szegény hajadon leányok legveszedelmesebb ellenségei mi vagyunk, a férjes nők, mert a csempészet megöli a becsületes kereskedést: a leányok nem versenyezhetnek velünk és a szerelem, a házasság csődbe jut.

— Oh, Margit! — csapta össze kezét Ilona fájdalmasan. — Mily szörnyű ezt hallani!

— Hát még benne élni! — felelte Margit. — Lépten-nyomon belebotlik az ember. Különben te is tapasztalhattad; mert, ámbár talán tudtodon és akaratodon kivül, már van egy olyan leány is, a ki te miattad boldogtalan.

— Én miattam?!... És ki az?

— Piroska. Azt hitte szegény, hogy Gyula az ő kedvéért kisérgetett benneteket lóháton; pedig tudod, hogy Várhelyi neked udvarol.

— Hát Piroska szereti Gyulát? — csodálkozott Ilona. — És nekem nem mondta!

— Tudod-e, miért? — kérdezte Margit. — Mert az ösztöne megsúgta neki a valót: csempészt sejtett Gyulában és nem is csalatkozott.

Ilona nem felelt. Boszúsan, szinte elkeseredve gondolt arra, mily kevés elég, hogy a legártatlanabb szívben is megfoganjon a gyanú. Igaz, hogy Várhelyi udvarolt neki, de ő sóha se hitte, hogy ez az udvarlás komoly s azért nem is igen törődött vele, azt meg épen nem sejtette, hogy Piroska szereti Várhelyit. Most azonban, hogy már tudta, elhatározta, hogy próbára teszi Várhelyit, s ha látja, hogy tudná szeretni Piroskát, összeboronálja őket.

Várhelyivel különben is volt beszélni valója. Pogrányi titokban, kéz alatt eladta az Irma-villát, mely szomszédos volt az övével. A szegény embert a felesége esztelen pazarlása kényszerítette erre, s Ilonának végtelenül fájt, hogy a bátyja inkább megvált a szép villától, a hol édes atyjuk és anyjuk meghalt, semhogy hozzá fordult volna segitségért. Szerencsére a villát Várhelyi vette meg, s Ilonának az volt a szándéka, hogy visszavásárolja tőle.

De beszélni akart Annával is, még pedig komolyan. Meg akarta neki mondani, hogy ez a pazarlás és rendetlen gazdálkodás romlásba dönti mindnyájukat; mindenek előtt megöli Zoltánt, a ki szegény, akármennyit keres és dolgozik is, mind kevés a háztartásra és Anna szeszélyeire. S ha Anna észre nem tér, Zoltánt lassanként megőrli és sírba viszi a túlfeszitett munka, a mi csekély vagyonuk pedig van, mind rámegy erre a gondatlan, pazarló életmódra. Nem sokat remélt ugyan ettől a beszélgetéstől, mert jól ismerte Annát; tudta, hogy határtalan önzésében a maga legkisebb szeszélyének a teljesülését is többre becsüli minden egyébnél: már pedig régi dolog, hogy a kinek szive nincs, nincsen annak esze sem, hogy átlássa és megértse, meddig szabad terjednie az önzésnek s hol kell kezdődnie a lemondásnak.

Mihelyt Várhelyi megjött, Ilona azonnal beszélt is vele a villáról. Kint voltak a tágas verandán és szemben ültek egymással a kis asztalka mellett, a melyen a csengetyű állt, melylyel Ilona idegesen babrált, mialatt beszélt.

— Mondja csak, Várhelyi, — kérdezte habozva, — mióta magáé az Irma-villa?

— Egy hónap óta.

— S nem tudja, miért adta el Zoltán?

— Azt hiszem, tudom, — felelte Várhelyi tétovázva. — Nem birta kifizetni az Anna szabókontóját.

Ilona az ajkába harapott. Ez több volt, mint a mitől félt. Hát már idáig jutott Zoltán?... Mindegy, most nem erről van szó; mindenek előtt vissza fogja vásárolni a villát, a hol a szülei behúnyták a szemüket, s aztán beszélni fog Zoltánnal is, meg Annával is.

— Mondja meg őszintén, Várhelyi, — kezdte komolyan, — tetszik önnek ez a villa?

— Tetszik is, nem is, — felelte Várhelyi vállat vonva. — Tetszik, mert közel van az önéhez, s nem tetszik, mert nekem magamnak igen nagy.

— E szerint hát szivesen eladná?

— Azt nem mondom. Először, nem szivesen adnám el azért, mert akkor nem lehetnék oly közel önhöz, mint így; másodszor pedig nem is igen adhatnám el, mert Zoltánnak megigértem, hogy nem engedem idegen kézre jutni. Olcsóért kaptam meg, de azzal a föltétellel, hogy a családban kell maradnia s nem szabad eladnom akárkinek.

— Hátha én venném meg? — kérdezte Ilona.

— Oh, az már más, — felelte Várhelyi udvariasan. — A villa az öné, asszonyom, a mely perczben akarja; s ha nem félnék, hogy megsértem vele, még azt is hozzá tenném, hogy azon az áron adom, a hogy ön akarja.

— Köszönöm.

— Ámbár, — folytatta Várhelyi habozva, — nem hiszem, hogy ez segítene Zoltánon. A hiba nem ő benne van, hanem Annában. És, ha barátságunk jogán megenged egy jó tanácsot...

— Nos, halljuk!

— Annát kellene rávenni arra, hogy mondjon le botor szeszélyeiről és áldozza fel művészi hóbortjait férje és gyermekei javáért.

— Igen ám, ha Annával lehetne beszélni! — sóhajtotta Ilona.

— Oh, pedig lehet! — sietett felelni Várhelyi. — Csak hogy ezt az áldozatot Imrének kellene kérnie...

— A férjemnek? — kérdezte Ilona meghökkenve.

— Úgy van, Imrének, — ismételte Várhelyi, és minden szót erősen megnyomott. — Mert Anna semmit... igazán semmit se tudna megtagadni Imrétől. Tegyen próbát, ha nem hiszi.

Ilona hirtelen fölkelt, pár perczig merően, villogó szemekkel mérte végig Várhelyit, aztán hevesen megütötte a csengetyűt, s hátat fordítva Várhelyinek, hideg megvetéssel mondta:

— Jó napot, uram.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Az egyetemi tanulmányok rendjén meglehetős jól megismerkedtem a franczia és német irodalommal. A német többre becsüli az erőt a szépségnél s az igazságot az udvariasságnál, az életben is, az irodalomban is. Mindenben, a mit tesz, hatalmas, kovácslegényes erő nyilatkozik meg. Ha megszólal, nem azért beszél, hogy másokat magával ragadjon, hanem azért, mert ha a lelkében égő gondolatoknak nem nyíthatna útat, a szive megrepedne.

Azonkivül van még a német irodalomban bizonyos finom tartózkodás, a mit szeretek; de legfőbb dicsősége, a mit benne föl tudok fedezni, az a nagy megváltó erő, melylyel a nő önfeláldozó szeretetét tárgyalja. Ez a gondolat hatja át az egész német irodalmat.

A megismert franczia irók közül leginkább szeretem *Molière*-t és *Racine*-t. Szép dolgok vannak *Balzac*-ban s *Mérimée*-ben is, egy-egy részlet úgy kapja meg az ember szivét, mint a tengeri levegő éles áradatja arczunkat. *Musset* Alfréd képtelenség! *Hugo* Viktort bámulom — nagy szellemét, ragyogó stilusát és romanticizmusát méltányolom, de még sem tartozik az én irodalmi kedvenczeim közé.

Kétségtelen, hogy *Hugo*, *Göthe* és *Schiller* s mindenik nemzet nagy költője örök értékű dolgok magyarázója. Az én lelkem tisztelettel kiséri őket oda, hol a szépség, igazság és jóság egyesülve vannak.

Attól tartok, hogy már igen sokat irtam iró barátaimról, pedig csak azokat emlitettem meg, a kiket leginkább szeretek. Ebből valaki azt következtethetné, hogy iró barátaim köre nagyon szük és nem demokratikus, de ez téves föltogás volna. Sok más irót szeretek még egy, vagy más okból. Szeretem Carlylet daraboságáért és a tettetés elleni gúnyolódásáért; *Wordsworth*-t, ki a természet és az ember egységét tanítja, szeretem *Harrick* különösségét és és a versein elragadó s majdnem megható rózsa és liliomillatot; *Whittier* lelkesedését és erkölcsi egyenességét. Személyesen ismertem, s barátságunk kedves emléke megkétszerezi élvezetemet, midőn költeményeimet olvasom. Szeretem *Mark Twaint*. De hát ki ne szeretné? Az istenek is szerették őt s szivét megtöltötték mindenféle bölcseséggel s miután féltek, hogy pesszimistává lesz, lelke fölé feszitették a szeretet és hit szivárványivét. Szeretem *Scottot* érintetlen eredetiségéért, jellemző vonásaiért és nagy becsületességéért. Szeretek minden irót, a kinek lelke mint *Lowell*-é, az optimizmus, öröm és jóakarat forrásaiból fakad föl, melyekbe néha a harag és itt-ott a rokonszenv és könyörület gyógyító csöppjei hatolnak be.

Egy szóval, az irodalom az én utópiám. Itt már nem vagyok megfosztva szólási jogomtól. Az érzékeknek semmiféle akadálya nem zár el engemet könyvbarátaim édes és kegyeletes beszédétől. Minden tartózkodás vagy ferdítés nélkül beszélnek velem. Azok a dolgok, a melyeket tanultam és azok, a melyekre taníttattam, nevetségesen kis jelentőségűek, szemben «azzal a nagy szeretettel és azzal az égi vigasztalással, a melyet magukban rejtenek».

*

Levél Whittier Greenleaf János úrnak.

1889. nov. 27.

«Kedves költő!

Gondolom, ön bámulni fog, hogy egy kis leánytól, a kit nem is ismer, levelet kap, de azt gondoltam, örvendene, ha megirom, hogy szép költeményei engemet nagyon boldoggá tesznek. Tegnap olvastam: «In schooldays» és «My Playmate» czimű költeményeit s nagyon élveztem. Nagyon büsultam, hogy az a szegény, kóczos, aranyfürtű kis leány meghalt.

Milyen boldogság ebben a szép világban élni! Szemeimmel nem látom ezeket a szép dolgokat, de a lelkem látja mind s ennek következtében én egész nap nagy örömben vagyok.

Midőn künn sétálok a kertemben, nem tudom látni a szép virágokat, de azt tudom, hogy mind ott vannak körültem, mert hát nem tőlük van-e eltelve a levegő oly bűvös, édes illattal?

Azt is tudom, hogy azok a kis liliomharangok szép titkokat susognak társaiknak, másképen nem látszanának olyan boldogoknak.

Én a költő bácsit nagyon szeretem, mivel annyi szép dolgot irt a virágokról, madarakról s az emberekről. De most már búcsut veszek.

Szerető kis barátja

Keller Helén.»

XXII.

Remélem, olvasóim nem gondolják a könyvekről elmondottak után, hogy nekem csak az olvasásban telik gyönyörűségem. Sok és sokféle egyéb örömöm és mulatságom is van.

Életem elbeszélése rendjén sokszor emlitettem, mennyire szeretem a szabadban való időtöltést. A mikor egészen kis leány voltam, megtanultam úszni és csónakázni. Nyáron, midőn Wrenthamban (Massachusets állam) időzöm, mondhatni, állandóan a csónakban vagyok. Mi sem szerez nagyobb örömet, mintha látogatóba jövő barátaimat megcsónakáztatom. Természetes, hogy nem nagyon jól tudok kormányozni. Valaki a csónak végére ül s mialatt én evezek, ő kormányoz. De néha próbálok kormány nélkül evezni, midőn a parti virágok, füvek és bokrok illata után tájékozom magamat. Olyan evezőket használok, a melyek bőrrel odavannak erősítve a csónakhoz s egyenletesen állanak. A viz nyomásáról észreveszem, mikor halad egyenletesen a csónak. Azt is megérzem, mikor hajtok az árral szembe.

Szeretek a széllel és a hullámokkal harczolni. Van-e valami érdekesebb, mint mikor kis nehéz csónakod engedelmeskedik akaratodnak és izmaidnak; midőn könnyen siklik végig a csillogó, futó habok fölött s midőn érezed a viznek állandó, hatalmas emelkedését és sülyedését?

Szeretem a szandolinozást is, s gondolom mosolyogni fognak, ha hozzáteszem, hogy különösen holdvilágos este. Igaz, én nem látom, hogy emelkedik föl a hold az égen a fenyők mögül s hogy lopózkodik simán, csöndesen keresztül a kék boltozaton, hogy festi elénkbe a fényes útat, melyen haladjunk; de azt tudom, hogy ott van, s a mint hátrahajlok s kezemet a vízbe nyújtom, úgy képzelem, mintha érezném fényes ruhája fodrait, a mint elvonul mellettem. Néha egy pajkos kis hal surran át ujjaim között, máskor a vizililiom szemérmes érintését érezem.

Gyakran a mint kijutunk a vizrehajló fák sátora alól vagy egy part mélyedéséből, én abban a pillanatban észreveszem, hogy tágasabb helyre, szabad levegőre értünk. Úgy tetszik, mintha ott melegebb légkör övezne körül. Hogy a meleg a naptól fölhevített fákról, vagy a vízből jő-e, soha sem tudom meghatározni. Ugyanilyen különös érzést tapasztaltam a város falai között is. Éreztem ezt hideg, szeles napokon és éjjel. Olyan hatása van, a milyen a meleg ajk csókja arczomon.

Kedves mulatságom a hajózás. 1901. év nyarán meglátogattam Nova Scotiát, midőn oly nagyszerű alkalmam volt a tenger megismerésére, mint még soha. Miután nehány napot időztünk az Evangeline hazájában, melyet Longfellow oly bájos költeményében énekelt meg, miss Sullivannal együtt, elmentünk Halifaxba, s nyár nagyobb részét ott töltöttük.

A kikötő volt örömünk, paradicsomunk. Milyen dicső hajózást tettünk Bedford öbölbe, McNabb szigetére, York Redout-ba és az éjszaknyugati hajláshoz! És éjszaka milyen megnyugtató, csodálatos órákat töltöttünk az egykor nagy, most csöndesen pihenő hadfiak emlékei mellett. Oh, mindez olyan érdekes, olyan szép volt! Emléke örökre kedves lesz előttem.

Egyik napon csónakversenyen voltunk. Az éjszaknyugati öbölben rendezték. A különféle hadi hajók csónakjai itt voltak működésben. Mi egy vitorláson mentünk a versenyt szemlélni. Száz meg száz kis csónak suhant el mellettünk hol erre, hol meg arra, a tenger csöndes tükrén.

Midőn a versenynek vége volt s haza indultunk, egyik utitársunk megpillantott a messzi távolban egy fekete felhőt, mely a tenger felől felénk szállott s mind jobban szétterjed, mígnem teljesen elborította és elsötétítette az eget. A szél kezdett fújni s a tenger csapkodni. A mi csónakunk bátran szembeszállott a viharral. Kifeszitett kötelei s kiterjesztett vitorlái mintha a szél szárnyain röpítették volna.

Némelykor belemerült a habokba, máskor fölugrott egy óriás hullám tetejére, hogy onnan egy hatalmas kéz leteperje mérges orditással és sziszegéssel. A fővitorla leszakadt. Megkezdődött a nagy élethalálharcz. Hol összeütköztünk, hol kibontakoztunk az ellenkező szelekkel folytatott csatából, a mely áldz dühvel forgatott egyik oldalról a másikra.

A szivünk sebesen dobogott, kezünk reszketett az izgalom, de nem a félelem miatt, mert bátorságunk helyt állott, mert tudtuk, hogy a mi kapitányunk ura a helyzetnek. Ő már sok viharon áthatolt szilárd kézzel és bölcs tengerész szemmel. A nagy bárkák és a gőzhajók, a mint elhaladtak mellettünk, köszöntöttek s a hajós személyzet üdvrivalgással üdvözölte a mi kormányosunkat, a ki egyedül merészelt szembeszállani a viharral. Végül, megfázva, megéhezve s kimerülve, beérkeztünk a kikötőbe.

A múlt nyarat Új-Anglia egyik legbájosabb kis falujában, a falunak egyik kedves kis zugában töltöttük, *Wrenthamban*. Ez a hely (Massachusets-államban) tanuja volt életem csaknem minden örömének, vagy bánatának. Sok éven át Red Farm, a Fülöp király-tó mellett, a *Chamberlin* J. E. család otthona, volt tartózkodásunk helye. A leghálásabb érzelemmel gondolok vissza ezekre a kedves barátokra és a velök töltött boldog napokra.

A gyermekek édes társasága nekem nagyon becses volt. Részt vettem minden mulatságukban és kirándulásukban a mezőn, az erdőben és a vízben is. A kicsikék csacsogása s az a nagy élvezet, melylyel a tündérekről és manókról, a hősökről és furfangos medvékről elmondott meséimet hallgatták, kedves emlékeim közé tartoznak. *Chamberlin* úr bevezetett a fák és vadvirágok titkaiba, olyannyira, hogy végül hallani véltem, hogyan csörgedez a nedv a nagy tölgyfa ereiben s hogyan ugrándozik a napsugár egyik levélről a másikra. Nekem úgy tetszik, hogy mindenkiben van egy olyan tehetség, a melylyel föl tudjuk fogni azokat a benyomásokat és gerjedelmeket, a melyek kezdettől fogva megvoltak az emberek között. Mindenkinek van egy félig öntudatos emléke a zöld földről, a mozgó vizekről s a vakságot és siketséget sem lehet ettől megfosztani. Ez a velünk született tehetség olyan, mint egy hatodik érzék — egy lélek-érzék, a mely lát, hall és érez is egyszerre.

Wrenthamban sok fával kötöttem barátságot. Egyikök, egy nagyszerű tölgy, szivem kiváló büszkesége volt. A többi hasonló barátomnak ezt a királyfát megszoktam mutatni. A Fülöp király-tó mellett áll s ahhoz értő emberek azt mondják, hogy van legalább 800 vagy ezer éves. Az a hagyomány kering róla, hogy Fülöp király, az indiánok vitéz fejedelme ez alatt a fa alatt lehelte ki utolsó leheletét.

Volt egy másik hasonló barátom, egy hársfa, a mely jóval szelidebb és könnyebben megközelíthető volt. Ez a ház előtt állott. Egy délután óriás vihar dült, mialatt egyszer iszonyú rázkódást éreztem s mielőtt valaki szólott volna, kitaláltam, hogy az én kedves hársfám tört ki és rádőlt a házra. Kimentünk, hogy lássuk a derék hőst, ki már annyi vihart vitézül kiállott, s szivem sajgott, midőn ott éreztem földre teritve azt, a ki oly sokáig szilárdan állott és végül vitézül elesett a csatamezőn.

De nem szabad elfeledned, hogy én a múlt nyárról akartam irni. Mihelyt a vizsga ideje lejárt, Miss Sullivannal együtt ide siettünk ebbe az elzárt zöld zúgba, hol van egy kis házunk, a helység büszkesége, a három tó egyike mellett. Itt egyebet sem csináltunk, csak élveztük a szép, hosszú nyári napokat s feledtük a kollegiumi munka gondját, s a város zajos utczáit. De Wrenthamba elhatottak a világesemények, a háború, a társulatok és a társadalmi egyenetlenségek hírei. Értesültünk a messzi csendes tengeren folyó háborúról, a melyet a tőke és a munka folytatott. Tudtuk, hogy a mi édenkertünk határán túl verejtékesen harczolnak az emberek egymással a helyett, hogy pihennének. De nekünk az ilyen dolgokra kevés gondunk volt. Ezek elmúlnak, ellenben azok a tavak, erdők, mezők, virágillatban úszó rétek és kedves virágok árjával behintett kertek megmaradnak mindörökké.

(Folytatása következik.)

Kufeke Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot

egészséges és gyomorbeteg **Gyermeknek**

Kitünően bevált **hányás, bélhurut, hasmenes, szorulás sat. esetében.**

Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek **emésztési zavarokban**

Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.

Gyár **R. Kufeke** BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Világhirü!

a «REKORD» festészeti müintézet a kiválóan sikerült életnagyságu arczképeiről, melyeket elismert művészek által készittet. Számos (kir. közjegyző által hitelesitett) elismerő levél a világ minden tájáról.

Elsőrangu képek árai:

Olaj- aquarell- és pastell-festésben fénykép után 48 63 cm. nagyságban **20 kor.** Legfinomabb kivitelü **Brom, Platin** és **krétarajz** ... ... **5 kor.**

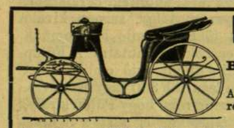
Részletes árjegyzék bérmentve.

Egy életnagyságu festményt készitünk mindenkinek **teljesen ingyen,** ha részünkre 5 rendelést szerez és azokat egyenként vagy egyszerre beküldi. 10335

„REKORD"

festészeti müintézet,

Budapest, VII., Rottenbiller-utca 46.

Kováts Béla

kocsigyártó **Budapest, V., Lipót-körut 3.**

Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.

Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve.

Szölölugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szölőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetü), mert nagyobbrésze, ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven eliitják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskotály és más édes szőlőkkel.

A szőlő házankban mindenütt megterem a nincsen oly ház, melynek fala mellett a legcsekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkivül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb disze, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs, mert minden évben terem. 10144

A fajok ismertetésére vonatkozó szines fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, a ki czimét egy levelezőlapon tudatja. Czim:

Érmelléki első szőlőoltványtelep Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

A Kalap-király

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Ujdonság!

100

ESTI LEVÉL

Ára 4 korona.

IRTA

TOTH BELA

A vaskos kötet tartalma: A magyarok Istene. — Dr. Farkas Jenő. — Kate Greenaway. — The martyrdom of an Empress. — Párisi divat. — Az aranypatkó. — A piacon. — Udvariasság. — Ünnep. — A népiskolai könyvek. — A szent jobb. — Az alpereses. — Október hatodika. — Telegráf a földkörül. — A divatos betegség. — Egy királyné. — A szunyog. — A nemzet bárója. — Büchner. — Régi és uj városok. — A tánc az iskolában. — Léghajózás. — A rosta. — Nervek. — A felfordult világ. — Csodadoktorok. — Ünnep. — Rákóczi. — Beköszöntő. — Hungarianus. — Az ökeszszólás búcsúztatása. — Honorarstunulung. — Janky Károly. — A szibériai vasut. — Végzet hivés. — Nagyságos. — Urnanja. — A viharágyú. — Az utca szennyo. — Ahasvérus. — Tündérujjak. — A mosóház. — Földindulás. — Novellahősök. — Franciaquo Sarcey. — Az ebéd. — Karácsony. — A szegény birák. — A szép ember. — Magyar muzsika. — Tudomány. — Horváth Ferenc. — A kaució. — A büntetés. — Az öreg Engelről. — A sportman. — A sportswoman. — A Krisztus szemfödele. — Két reggel. — Adakozás. — Beöthy Algeron. — A temető. — A szegény ember. — A rendjelek. — A gallería. — A bonne. — A nők irótolla. — A levelezőlap. — A velencei campanile. — Rodostóbul. — A tihanyi visszhang. — Kivégzés. — Emilia Dinacci. — Haldoklás. — A becsületszó. — Pianquette. — Szilveszter napja. — Deáktragédia. — A szemberöködről. — Az electrocutio. — Pulszky Ágost. — Érett leányok. — Az orvos csalása. — Kivégzés. — Vámbéry. — Dr. Dukx Tivadar. — Ithon. — Élap. — A tótoknak. — Noha. — Az ember. — A rabszolgy gyermeke. — A geologiai intézet. — Tisztaság. — Ha... — Genfből. — Nekik is. — Blind és nikszt blind. — A nagy dob. — tizenegyedik szobor.

Kapható

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udv. könyvkereskedésében

BUDAPEST, Vi., Andrassy-ut 21. sz

és minden könyvkereskedésben.

A tavaszi és nyári divat 10310

legujabb termékei dus választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:

Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.

Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznóvényekben és pálmákban.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

Grand Prix. Párisi világkiállitás 1900

Kwizda-féle Restitutionsfluid

cs. és kir. mosdóviz lovak számára. 40 év óta használják az udvari paripa-istállók, valamint a nagyobb katonai és polgári istállók mint erősitő nagy fáradalmak előtt és mint ujraer östő nagy fáradalmak után, az inak merevségénél stb. Képessé teszi a lóval kitünő teljesitményekre az idomitásnál. Ára egy üvegnek K 2.80. — A Kwizda-féle Restitutionsfluid csak akkor valódi, ha fenti védjegygyel bir. Főraktár: **Török József** gyógyszerész, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. sz.

Kwizda Ferenc Ján.

cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bulgáriai fejedelmi udvari szállító.

Kerületi gyógyszerész Korneuburgban, Bécs mellett. 2738

Kunz József és Társa

kir. kiv. nagykereskedők,

cs. és kir. udv. szállitók, szerb kir. udv. szállitók

Budapest, V., Deák-tér 1. 10364

Vászon, pamutáru, asztalnemü, zsebkendő, mindennemü első osztályu kész fehérnemü és szőnyegáruk raktára.

Menyasszonyi fehérnemü-kelengyék

megtekintésére, melyek jelenleg nagy választékban vannak kiállitva, tisztelettel meghivjuk az érdeklődő, nagyérdemü közönséget.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávo. t szeplőt, májfoltot, pattanást, lőrakat (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 f. l., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fog-ép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczvíz** 1 korona.

Hamisitványok birósá ; áldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógyszerész. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Törvényesen védett Bob-csemege

szerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42. Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.

névalatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes szőkletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretette rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, mintán hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógy-

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Várhelyi elsápadt; ezt nem várta. Abból, hogy Ilona mindeddig tűrte az udvarlását, többet következtetett, mint a mennyire joga volt, s azt hitte, hogy ha sikerül féltékenységét fölébresztenie, egy lépéssel ismét előbbre megy a szép asszony vélt vonzalmában. De most, a csöngetésből megértette, hogy Ilona ki akarja, ki fogja őt utasitani a házából; s ennek a szégyennek meg a tulajdon hitványságának a gondolata annyira megrenditette, hogy csak dadogva, zavartan, alázatosan tudott könyörögni bocsánatért.

— Asszonyom, ha vakmerő voltam ... Ha Anna ... ha, — oh, bocsásson meg! ... Higyje el, ha tudtam volna, hogy sérti ... de csak az igazi részvét, az őszinte szánalom ... Kérem, az orvos mondta, Zoltán orvosa, hogy igy nem tarthat tovább, agylágyulás lesz a vége ... Oh, bocsásson meg! ... Zoltánra gondoltam; mondom, Zoltánra, a kit a sok munka megöl ... Az orvostól tudom ...

— Ah! — sikoltott föl Ilona megfordulva, — el akarom fogadni a mentségét ez egyszer, a bátyám miatt! De ezentúl próbálja meg, hogy csakis az legyen nekem, a ki rám nézve lehet: jó barátom, a kit tisztelhetek.

Most bejött az inas a csöngetésre.

— Parancsol, asszonyom? kérdezte.

— Pogrányi úr a szobámban van? kérdezte Ilona.

— Igenis, ott.

— Jól van; elmehet.

Várhelyi megvárta, míg az inas elment s aztán mély tisztelettel, de szomorú őszinteséggel igy szólt:

— Feledje el, a mit mondtam, s ne egészen magamnak rójja föl azt a vakmerőséget, a melylyel megsértettem. A nevelésem, a társaság tett önhittéé, önzővé és arczátlanná. Tizenöt éve már, hogy az időmet, az eszemet és a pénzemet mind arra pazarlom, hogy bebizonyitsam, mily hitvány és ostoba vagyok. Nem a szerelemben, hanem a hódítás hiú dicsőségében kerestem a boldogságot. Egész életemben nem csináltam semmit, a miért születni érdemes lett volna; de higyje el, nem egészen az én hibám volt, hogy ily léha voltam. Hisz oly sokan vagyunk ilyenek abban a társaságban, melyet kegyetlen gúnynyal «jó társaság»-nak csúfolnak! De én már rég únom ezt, s rég utálom már a multamat, a melyet szeretnék kitörülni még az emlékezetemből is. Szeretnék megjavulni, hogy érdemes lehessek az ön barátságára és bocsánatára. Mondja meg, mit kell tennem, s én esküszöm ...

— Ne esküdjék, az pogány szokás.

— Tudom, hogy istentelenség esküdözni, — felelte Várhelyi, — de az olyan megrögzött bűnösnek, mint én, szüksége van ilyen bizonyságra azok előtt, a kiknek joguk van rá, hogy a szavában kételkedjenek. Mondja meg hát, mit kell tennem, hogy a barátságára érdemes legyek?

— Legelőször is: meg kell nősülnie, — mondta Ilona komolyan.

— Mindjárt gondoltam, hogy ezen kezdi, — csóválta a fejét Várhelyi komikus ijedséggel.

— Már is meghátrál? kötekedett Ilona.

— Nem, nem! — sietett felelni Várhelyi. — Csak azt hittem, hogy előbb lesz még egy kis időm a megbánásra s a vezeklés csak aztán következik.

— Ha olyan leányt vesz el, a ki szereti önt, akkor ez nem vezeklés, hanem boldogság lesz.

— Ah, hát olyan leányt kell elvennem, a ki szeret? — kérdezte Várhelyi. — Olyat, a ki igazán szeret?

— Mindenesetre!

— Akkor sebaj! — örvendezett Várhelyi megkönnyebbülve. — Ily módon hát még van időm, mert ezt a leányt előbb keresni kell.

— Csalódik, — mosolygott Ilona, — mert én már megtaláltam.

— Ah, már meg is találta? — hökkent meg Várhelyi ismét. — És ez a fiatal leány valóban szeret engem?

— Ha nem szeretné, nem is beszélnék róla, — felelte Ilona komolyan, — mert soha egy lánynak se tanácsolnám, hogy olyan férfihoz menjen nőül, a kit nem szeret. De, ismétlem, az a fiatal leány szereti önt, és nem büntetés, vezeklés, hanem jutalom és boldogság lesz önre, ha nőül veszi.

— De kicsoda hát az a leány, a ki szeret engem a tudtomon kívül? — kiváncsiskodott Várhelyi, kissé izgatottan.

— Rég tudhatná már, hogy kicsoda, — felelte Ilona, — ha körülnézegetett volna a helyett, hogy nekem udvarol.

— Ah?! ...

Ez a kiáltás elárulta, hogy Várhelyi mindent kitalált. Ilona tehát, hogy elejét vegye a faggatásnak, hirtelen igy szólt:

— Úgy van. Miután úgy is kitalálta, jobb ha nem mondjuk ki a nevét. Most menjen, a kertben megtalálja; próbáljon udvarolni neki, s ha érzi, hogy boldoggá tudná tenni, akkor jöjjön megint hozzám ...

— Ezek hát boldogok lesznek, — sóhajtott magában Ilona, mikor Várhelyi elment a kertbe, hogy megkeresse Piroskát. — Most pedig végezzük el a nehezebbet.

Fölkelt és bement a házba, hogy megkeresi a bátyját. Pogrányi ugyanis nem mulatni, szórakozni jött ide, hanem — dolgozni. Nagy csomó aktát hozott magával s mialatt a felesége kint a kertben a poézisről, a zenéről, a művészetről s az ideálizmusról beszélt a boldogtalan halandóknak, a kik közelébe tévedtek és a kiket lefoghatott, addig Pogrányi ott görnyedt a szobában, az irásasztal mellett és pörgátló kifogásokon törte a fejét.

Nagyon megöregedett. Két felől, a halántéka fölött több újjnyi széles kopasz sáv mutatta a gondok országútját. A szemei mélyen beestek s elvesztették egykori fényüket; a tekintete rideg, közönyös volt s ha sokáig nézett egy helyre, a mi sokszor megesett vele, mert az esze, figyelme még akkor is másutt járt, ha beszélt valakivel, úgy tetszett, hogy a nézése üres, mintha üveg szemei volnának.

Mikor Ilona bejött, Pogrányi idegesen, boszúsan ütötte föl fejét az aktáiról, mintha mondaná:

— Még itt se hagynak békén!

De a mint Ilonát meglátta, azonnal fölvidult. Fölkelt, odament hozzá és szeretettel megcsókolta.

— Ülj le, Zoltán, és beszélgessünk, — mondta Ilona komolyan. — Tudom, hogy eladtad az Irma-villát, de nem teszek szemrehányásokat. Én visszaveszem s ráiratom a gyermekeid nevére, mert ez az ő tulajdonuk. Nem szólok arról, hogy se neked, se Annának nem volt jogotok ahhoz, hogy eladjátok a szent falakat, melyek közt szüleink éltek és meghaltak, csak azt akarom mondani neked, hogy ennek a visszás állapotnak végét kell vetned. Itt az ideje, hogy férfi légy és ráparancsolj Annára, hagyja abba az őrült pazarlást és inkább a háztartásával, a férjével meg a gyermekeivel törődjék, mint a zenével és a költészettel. Adjátok el a kocsit, a lovakat, ne tartsatok páholyt két-három szinházban is; te pedig pihenj és dolgozzál kevesebbet, mert megölöd magad!

Pogrányi nem felelt. Mint a tetten ért bünös, félrefordította a fejét és lesütötte szemeit.

— Értetted-e, Zoltán? — szólt rá Ilona szigorúan.

Pogrányi félénken Ilonára nézett üveges, révedező szemeivel s aztán könyörgő, szinte siró hangon felelt:

— De értsd meg te is, hogy Anna gyülölni fog, ha rákényszerítem, hogy ekkora áldozatot hozzon értem!

— Ah, — kiáltott föl Ilona hevesen, — most már látom, hogy csakugyan beteg vagy!

— Én? ... beteg? — rázta a fejét Pogrányi csodálkozva. — Szó sincs róla!

— De az vagy, az! Beteg. Mert ilyen feleletet csak beteg ember adhat, a lelki beteg!

— Ha mondom, hogy szó sincs róla! — tiltakozott Pogrányi idegesen. — Nem vagyok én beteg! Hanem ... s itt a hangja meghalkult, szinte suttogó lett, — hanem egy idő óta oly különös dolgok történnek ... Tudod, néha úgy rémlik, mintha érezném, hogy Anna már nem szeret ...

— Hát szeretett valaha? — tört ki Ilona elkeseredve.

— Jó, jó, — folytatta Pogrányi aggódó habozással, — de most más izgat, más nyugtalanit. Néha gyanakszom, hogy Anna ...

— Nos, mit? ... Hogy Anna? ...

Richter Aurél rajza.

Tudod, néha úgy rémlik, mintha érezném, hogy Anna nem szeret...

— Nem, nem! — szólt Pogrányi hirtelen s reszkető kezével megsimította a homlokát. — Nem, nem: ez csak agyrém.

Megrázkódott, mintha nagy terhet rázna le, s aztán, inkább a maga, mint a huga megnyugtatására, erőltetett vidámsággal folytatta:

— Tudod, a ki sokat van egyedül a gondolataival, néha furcsa dolgokkal évődik. De semmi, semmi! Anna tiszta lelkü, feddhetetlen aszszony; csak szeret pompázni, ragyogni, tetszeni. És mi rosz van ebben? Hiszen oly szép és fiatal! S ha most rákényszeriteném, hogy adjuk el a kocsinkat, lovunkat, ne járjunk szinházba, azt fogja hinni, hogy nem vagyok már a régi, s hogy nem tudok, vagy nem akarok dolgozni érte.

— Ah, ez a rögeszméd! — mondta Ilona fájdalmasan és sirva fakadt. — Igaza van az orvosnak: nagyon beteg vagy, Zoltán.

— Ej, bolond az az orvos! — kedélyeskedett Pogrányi, Ilonát megölelve.

Meglátszott rajta, hogy csak erőlteti ezt a kedélyeskedést, s a mit mond, inkább csak a maga biztatására, bátorítására mondja. Beteges vigságával akarta áltatni magát és a hugát, s tréfára akarta fogni a dolgot, hogy elhitesse Ilonával, hogy neki semmi baja, bánata nincs.

— Nézz rám, angyalom! — mondta kérkedő kötekedéssel. — Sohase voltam ily erős, egészséges. És érzem, hogy sokkal többet tudok dolgozni, mint régen. Oh, meg tudom én keresni azt a pénzt, a mibe az Anna fényüzése kerül! Negyven év: mi az? A férfikor dele. Minden nagy elme túl volt a negyvenen, mikor a remekeit megalkotta. Nézz rám: hát öreg vagyok én? Szó sincs róla! Sőt ma este tánczolni is fogok; legelőször Margittal, aztán pedig veled. De ne szólj Annának, — folytatta halkabban, szinte szégyenkezve, — semmit se szólj, úgy-e, megigéred? . . . Meg? . . . meg? . . . Köszönöm, édes Ilonám! Látod, most már egészen boldog vagyok! Inkább veled tánczolok előbb s csak aztán Margittal: nos, jó lesz? . . . De most menj, angyalom, hogy elvégezhessem estig ezt a tömérdek munkát.

Ilona az egész idő alatt csöndesen sirdogált; most fájdalmasan fölzokogott:

— Ah, Zoltán! úgy fogy el az életed, mint a mécsben az olaj és büszkeségből titkolod erőd fogyát még önmagad előtt is! Oh, mily gyönge vagy, s mennyire fáj nekem, hogy nem segithetek rajtad!

— Ugyan, Ilona! — csóválta a fejét Pogrányi. — Mire való ez a sirás, jajgatás? Nincs én nekem semmi bajom.

De beteges jó kedve hirtelen lelohadt, s a mint sokáig, révedezve nézte az Ilona könnyes arczát, egyszerre csak halkan, csüggedten igy szólt:

— Furcsa! Hogy hasonlitasz az édes anyánkhoz! Ha igy sirni látlak, szakasztott mása vagy . . . szakasztott mása.

Megfordult, visszament az iróasztalához, leült és kezébe vette a tollat.

— Tudod-e, — mondta révedezve, — mi volt az anyánk nótája?

És halkan fütyörészni kezdte:

«Kétszer is nyit az ákáczfa virága» . . .

*

Ilona megkereste a kertben Várhelyit. Szöget ütött a fejébe, hogy «Anna semmiféle áldozatot nem tudna megtagadni Imrétől». — Ha ez igaz, akkor Imrének kell őt rávennie, hogy jobbuljon meg és hagyja abba a pazarlást, művészi hóbortjait, — gondolta Ilona.

De Várhelyi nem tudta, igaz-e. Ő csak azt látta, hogy Anna mindig keresi a Szentgyörgyi társaságát, s ha elfoghatja, hát el nem ereszti, a mig csak lehet.

— Hát Imre? — kérdezte Ilona féltékenyen, — szivesen beszélget-e vele?

— Nem mondhatnám, — felelte Várhelyi őszintén. — Mihelyt teheti, szökik, menekül tőle; de ez természetes is, — tette hozzá udvarias bókkal, — «mert a ki egyszer már az égbe' járt, — nem látja azt a föld többé soha!»

— Akkor Imrének kell Annával beszélnie, — határozta el Ilona.

De Imrének nem tetszett ez a közvetitő szerep. Szabódott is eleget, igyekezett kapacitálni Ilonát, hogy úgy se lesz semmi haszna az ő közbelépésének: miért pazarolja hát az idejét Annára, mikor örül, ha nem kell vele szóba állania.

— Úgy is eleget üldöz, — mondta boszúsan. — Ha csak megcsiphet, úgy rám ül, hogy nem tudok szabadulni tőle!

— Mindegy, — felelte Ilona. — Itt most nem Annáról, hanem Zoltánról van szó. S ha félórai kellemetlenség árán eléred azt, hogy Anna csak egy kicsivel józanabb lesz, már ez is sok; talán megmentheti Zoltánt . . . Tudod-e, — folytatta hevesen, hirtelen, — hogy Zoltán a paralizis küszöbén áll? S te még haboznál, hogy megmentsd?

— Ha ez igaz, — mondta Szentgyörgyi meggöbbenve, — akkor azonnal megyek. Bocsáss meg, édes Ilonám, de nem tudtam, hogy ily komoly a dolog.

— Nézd, épen ott van: most megy be a filagóriába. Siess utána, Imre, és beszélj a lelkére!

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Sokan, a kik a látás és hallás útján szerzik ismereteiket, elcsodálkoznak azon, hogy én észre tudom venni a különbséget egy mezei és egy városi séta között azonfölül is, hogy az egyikben kemény, a másikban puha úton járnak. Feledik, hogy az én egész testem éberen figyel mindent, a mi körültem történt. A városi lótás-futás arczomba hajtja a levegőt s én egy nem látott nagy sokaság szakadatlan rohanását érzem, és az a zürzavar fölizgatja lelkemet. A nehéz szekerek dörömbölése a kemény kövezeten, a gyári gépek egyhangú zakatolása, sokkal fárasztóbb és gyötrőbb az olyan ember idegzetére, a kinek figyelmét nem szórja el a látott panoráma képe, a mi pedig mindig érdekes lehet, olyan helyen, a hol egy pillanat alatt annyiféle dolog megy végbe.

Vidéki helyen az ember csak a természet szép munkáját szemléli, s lelkét nem zavarja az az áldáz küzdelem, a mely egy népes városban foly a merő megélhetésért. Sokszor bejártam azokat a keskeny, félreeső, piszkos utczákat, a hol a szegények laknak, s fölháborodtam, elfogott a méltatlankodás érzete, midőn láttam, hogy jó érzésü emberek nyugodtan tudnak élni szép házaikban, a hol könnyü erősnek és egészségesnek lenni, mig mások arra vannak kárhoztatva, hogy ott nyomorogjanak azokban a piszkos, romlott levegőjü viskókban, a hol csak satnya termet, sápadt arcz és görbült gerincz nőhet.

A kis gyerekek, kik ott csatangolnak a girbegörbe sikátorokban, elszaladnak arczuk simogatására kinyújtott kezedtől, mivel ők csak arra gondolnak, hogy meg akarod őket ütni. Kedves kis teremtések, ti mindig itt bolyongtok szivemben s állandóan üldöztök engem a fájdalomnak soha nem szünő érzetével.

Vannak ott felnőtt férfiak és asszonyok is, a kik elveszitették emberi alakjukat. Megfogtam kezüket, s éreztem eldurvult, megférgesedett tenyerüket s megyőződtem, milyen végtelen küzdelem az életük, örökös vivódás és sikertelen kisérlet azért, hogy dolgozhassanak valamit. Ezeknek az élete mérhetetlenül egyenlőtlen harcz az erő és a siker között.

Azt szoktuk mondani, hogy a nap és a levegő Istennek közös adománya minden ember számára, de hát igaz-e ez? Ott a külső városrészek piszkos sikátoraiban nincsen napfény, s a levegő romlott. Oh ember, mennyire megfeledkezel embertársadról és mennyire sujtolod őt, midőn igy imádkozol előtte, a kinek nincs mit egyék: «add meg a mi mindennapi kenyerünket»! Oh, bár az az ember itt hagyná a várost és minden fényét, embertömegét, aranyát és visszatérne az erdei, a mezei egyszerű foglalkozáshoz és a becsületes élethez! Akkor gyermekeik egyenesre nőnének mint az egészséges, nemes fatörzsek, s gondolkozásuk édes és tiszta lenne, mint az erdő szélén növő virág. Lehetetlen nem foglalkoznom ilyen gondolatokkal, most, midőn egy évi munka után a városból félre vonulok a falura.

Milyen öröm, hogy újból lábam alatt érezhetem a puha, rugalmas pázsitot, hogy itt a füves ösvényeken járkálhatok, melyek rávezetnek a páfránynyal övezett patakra, melynek csobogó, ugrándozó vizében fürösztgettem kezemet, vagy a kőkerítésen áthágtam s a zöld mezőben járkáltam, melyek most alásüljednek, majd girbe-görbén váltakoznak, majd meredekre fölkapaszkodnak, mindig fokozódó jókedvvel.

A séta után leginkább szeretek egy hajtást a *tandemmel*. Kellemetes érzés, midőn a szél arczomba csap s midőn a gép jó rugója kedvesen himbál. A gyors szaladás mindig fölébreszti bennem az erő és vidámság érzetét, meggyorsitja szivem verését s éneket csal ajakamra.

Mikor csak lehet, kutyám is mindig velem van, akár sétálok, akár lovagolok, akár csónakázok. Már sokféle kutyám volt: nagy szelindekpár, szelid fürjészeb s becsületes, házias borzeb. Jelenleg is egy borzeb a kedvenczem. Érdekes állat. Tarka, görbe s pofája («phiz»= physiognomia) a legfurcsább a kutyák világában. Mintha ismernék fogyatékosságaimat, mindig szorosan mellém simulva követnek, mikor magamra vagyok, ezek az én barátaim. Szeretem hizelgő modorukat s farkuknak sokatmondó csóválását.

Ha esős idő van s nem mehetek ki, más leányok módjára mulatok. Szeretek harisnyát kötni és horgolni.

Kedvelt iróimból innen-onnan elolvasok egy-két szép sort, vagy pedig ostáblát vagy sakkot játszom valamelyik barátommal. Az én szükségeimnek megfelelő játszótáblám van. A koczkák ki vannak vágva, úgy hogy a figurák szilárdan állanak bennük. A fekete figurák felső vége lapos, a fehéreké homorú. Mindenik figura tetejére lyuk van fúrva, hogy abba bele lehessen

tenni egy rézgombot, melyről megkülönböztessem a királyt a parasztoktól.

A sakkfigurák kétféle nagyságuak, a fehérek nagyobbak, mint a feketék s igy én ellenfelem mozdulatait könnyen figyelemmel tudom kisérni, ha szép csöndesen végig viszem kezemet a figurákon. Az ellenfelem mozdulata következtében létrejött változásról észreveszem, hogy rajtam a sor.

Ha egészen magam vagyok s nincsen dolgom, patienceot játszom, a mit nagyon szeretek. Olyan kártyával játszom, a melynek felső jobb szögletére braille irással rá van irva a kártya értéke.

Ha gyermekek közt vagyok, semmitsem szeretek annyira, mint velük tréfálkozni. Még a legkisebb gyermek is nagyszerű mulattatótárs s örömmel mondhatom, hogy engemet ők rendesen szeretnek. Körülvezetnek, s megmutatnak mindent, a mi iránt érdeklődöm. Természetesen a kicsikék nem tudnak beszélni az ujjukkal, de az ajkukról valahogy leolvasom szavaikat. Ha igy nem boldogulok, akkor más úton igyekeznek fölvilágositni. Néha megesik, hogy roszul értem s épen az ellenkezőt csinálom. Ekkor hahotára fakadnak botlásom fölött s azután ismét elől kezdődik a némajáték. Sok-

Keller Helén és «Phiz» nevü kutyája.

szor mondok nekik mesét, tanitom őket játékra s az alatt az idő úgy repül, mintha szárnya volna, mi pedig jól és boldogan mulatunk.

A múzeumok és mücsarnokok is sok mulatságot és inspiratiót nyujtanak. Sokak furcsának találhatják, hogy kézzel élvezni lehessen a hideg márvány szépségét, kifejezését a nélkül, hogy a látást segitségül hivhatnók; s mégis tény, hogy én a nagy szoborművek szépségéből valóságos élvezetet tudok meritni.

Midőn ujjaimat végig viszem a vonalakon és görbületeken, fölfedezem azt a gondolatot és érzelmet, a melyet a művész lehelt belé. Az istenek és hősök arczán ép úgy fölfedezem a gyűlöletet, bátorságot és szeretetet, mint az élő arczon, ha módomban áll megtapintani. A Diana mozdulatán megérzem az erdő szabadságát és kedvességét, s azt a szellemet, a mely megszelidíti az oroszlánt és lecsillapítja a legvadabb szenvedélyt is. Az én lelkem gyönyörűséggel telik el a Venus nyugodtságán és bájos hajlásain. A Barré-féle bronzszobrokról ki tudom olvasni a művész titkait.

Dolgozószobám falán oly alant van Homérosz egy kis szobra, hogy a kezemmel jól elérem s megérinthetem szép, bánatos fejét, tiszteletem teljes érzésével. Mily jól ismerem e felséges homloknak minden vonását, az élet nyomait s a küzdelem és bánat fájdalmas bizonyitékait, azokat a vak szemeket, a melyek még a hideg gipszben is mintha mozognának és keresnék a szeretett Hellasz kék egét, de hiába keresnék. Mintha hallanám azt a szép ajakat, a mely oly határozott, oly igaz s mégis oly gyöngéd. Ez egy költő arcza, ez a bánattal küzdött férfi arcza. Oh, mily jól értem vesztesége sulyát, — mily jól ismerem azt az örök éjszakát, a melyben ő is élt:

> Sötét, oh mily sötét, még fényes délben is,
> Örökre sötét, teljes éjszaka,
> S nappala nem lesz soha, de soha.

Képzeletben hallani vélem Homerosz énekét, a mint ingatag, reszkető léptekkel bandukol egyik táborból a másikba — énekelve életről, szerelemről, háborúról és egy szemes fáj dicső vívmányairól. Dicső és csodás ének volt, a mely a vak költőnek megszerezte minden idők bámulatát és a halhatatlanság koronáját.

Sokszor azt kérdezem magamban, vajjon a kéz nem jobban föl tudja-e ismerni a szoborművek szépségeit, mint a szem. Nekem úgy tetszik, hogy a vonalak és hajlások csodálatos ritmusát sokkal jobban lehet kitapintani, mint látni. De legyen ez bárhogy, én tudom, hogy én meg tudom érezni az ősgörögök szivverését isteneik és istennőik szobrain.

Egy másik élvezetem, jóllehet ritkább mint a többi, a szinházba járás. Inkább szeretem, ha egy darabot előadás alatt mondanak el nekem, mintha olvasom, mert igy egészen úgy képzelem, mintha magam is az események áradatában élnék. Találkoztam nehány kitünő szinművészszel, a kiknek megvan az a kiváló tehetségük, hogy oly nagyon elbüvölnek, hogy az ember azt képzeli, ismét a régi, regényes világban él.

Egyszer megengedték, hogy *Ellen Terry* kisasszony arczát és ruháját megérintsem, a mikor egy eszményi királynét játszott; és éreztem, hogy valami olyan magasztosság árasztotta el lényét és környezetét, a mely a legmélyebb meghatottságot teremti. Mellette állott Sir *Irving*, Henrik királynak öltözve. Minden kézmozdulata, minden lépése és értelmes arczának vonásai a királyi méltóságot és tekintélyt fejezik ki. Királyi arczán oly mély fájdalom, olyan kétségbeesés uralkodott, a melyet sohasen fogok elfeledni.

Ismerem *Jefferson* urat is, sőt büszkén számitom barátaim közé. Valahányszor azon a helyen vagyok, a hol föllép, elmegyek a szinházba. Legelőször newyorki tanuló koromban láttam. *Rip van Winkle*-t játszotta. Sokszor olvastam a darabot, de soha sem éreztem oly teljesen a *Rip* sajátos szokásainak báját, mint a mikor a darabot láttam. Jefferson szép és poétikus előadása alatt a gyönyörüség teljesen elragadott. A *Rip* képe annyira belevésődött ujjaimba, hogy soha el nem fogom veszíteni. Előadás után miss Sullivannal fölmentem a szinpadra s ott a szinfalak mögött meglátogattam őt, megtapogattam furcsa öltözetét, hosszú haját és szakálát. *Jefferson* úr megengedte, hogy megérintsem arczát s lássam, milyen lehetett husz évi alvás után. Azt is megmutatta, hogy a szegény öreg Rip hogy tántorgott, miután fölébredt.

Láttam a «Vetélytársak»-ban is. Midőn egyszer Bostonban meglátogattam, előadta nekem a leghatásosabb jelenetet. Az elfogadó szoba volt a szinpad. Ő a fiával a nagy asztal mellé ült és *Bob Acres* irta a vádiratot. Minden mozdulatát éreztem a kezemmel és botlásai, meg taglejtései furcsaságait annyira ellestem, a hogy a kezemre betüzéssel lehetetlen lett volna megértenem.

Ezután párbajvivásra állottak föl, s a kardok gyors mozdulatát, vágását, s a szegény Bob habozását, mialatt minden bátorsága elpárolgott, pompásan megtudtam figyelni.

Ezután a nagy művész fordított egyet a kabátján, a száját elcsavarta s egy pillanat alatt egy falusi jelenetet varázsolt előmbe.

Jefferson úr a *«Rip van Winkle»*-ből a legszebb jeleneteket adta elő, olyanokat, a melyek az ember szemébe a mosoly mellett könnyet fakasztottak. Mondotta, hogy próbáljam kezemmel és testem mozdulataival utánozni őt. De hát nekem semmi szinészi tehetségem nincsen s igy csak találomra csináltam holmi kisérletet, de ő művésziesen tudta idomitani a mozdulatot a szóhoz. A *Rip* sóhajtozása: «hát az embert olyan könnyen elfeledik, ha meghal», az a rémület, a mint hosszú alvása után keresi kutyáját s fegyverét s az a nevetséges határozatlanság, a melyet a Derniekel kötött szerződés aláirásakor tanusit, mindez egészen ellenkezik az élettel, tudniillik az olyan eszményi élettel, a hol minden úgy történik, a hogy gondoljuk.

Jól emlékszem arra az időre, midőn legelőször mentem szinházba, tizenkét éves voltam. *Leslie Elsie*, a kis művésznő Bostonban volt s miss Sullivan elvitt engemet is, hogy lássam «A fejedelmi és a szegény» czimü darabot. Soha sem feledem azt az állandó zürzavart, a melyben az öröm és a bánat váltakozott az egész szép kis darabon végig, sem azt a bámulatos kis művész gyermeket.

Az előadás végén megengedték, hogy találkozzam a kis művésznővel, mikor még fejedelmi jelmezében volt. Lehetetlen gyönyörüségesebb leányt képzelni Elsienél, a mint arany haja hosszu fürtökben lecsüngött válláról. Vidáman mosolygott, a félelemnek vagy fáradságnak semmi nyoma, habár óriás közönség előtt játszott. Én csak akkor kezdettem volt tanulni a

Keller Helén, miss Sullivan és Jefferson József.

beszédet s mielőtt találkoztunk, sokszor elismételtem nevét, hogy ki tudjam mondani. El lehet képzelni, mily nagy volt örömem, midőn elmondott egy-két szavamat megértette s bátran felém nyujtotta kezét, hogy üdvözöljön.

Nem igaz-e tehát, hogy az én életem, minden nagy korlátoltsága mellett is, sok ponton érintkezik a «szép világgal». Mindenben van csodálatraméltó, még a vakságban és némaságban is s én arra törekszem, hogy bármily körülmények közé jutok is, meg legyek elégedve.

Igaz, hogy néha körülfog az elszigeteltség érzete, mint valami hideg ködhomály, a mint magamban ülök és várok az élet elzárt kapuja előtt. Azon belül világosság, zene és édes barátság van, de én nem léphetek be. A néma, könyörtelen sors elzárja az utat.

Szivesen megkérdezném, miért e szigoru fejedelmi parancs, mert hát a szivem még mindig féktelen és szenvedélyes; de nyelvem nem ejti ki az ajakamra jövő könnyelmü szavakat s igy visszahullanak szivemre, mint elfojtott könnyek. A némaság iszonyu teherként nehezedik lelkemre. Majd megjelenik a remény egy mosolylyal és ezt susogja: «az önfeledésnek is megvan a maga öröme». Igy hát én igyekszem napommá varázsolni a mások szemében levő világosságot, zenémmé a mások fülébe csengő hangot s boldogságommá a mások ajakán megjelenő mosolyt.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

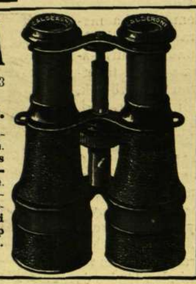
Kitünően bevált erös hányás, berhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják öket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG **R. Kufeke, WIEN I.**

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom díszt árgyakban. Menyasszonyi koszorúk és díszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszorúk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
☞ **Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utca.**
Alapittatott 1860.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczvíz** 1 korona.
Hamisitványok bíróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Árad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
tekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST, 10353
Váczi-u. 1. és Kishid-u. 8. sz.

Színházi látcsövek aluminiumból legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban, vagy elegáns plüs zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval. — Zeiss, Busch és Gaerz-féle prismás távcsövek Tábori-, vadász- és verseny-távcsövek** legujabb átalakitással á tiráge rapide. **Szalon lorgnettek, orosiptetők** keretben, legjobb üvegekkel. **Terem-** és **ablakszemüvegek** arany-, rezust- teknőbékacsont- és **hőmérők** diszes kivitelben. — **Fényképészeti készülékek** dús választékban. **Rajzeszközök, stereoskop szekrények, Aneroid légsulymérők, fonográfok.**
Árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.

HIRDETMÉNY.
Ezennel közhirré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminisztérium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték **(XIV. sorsjáték)** I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusitóknak árusitás végett kiadattak.
A Magy. Kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
Tizennegyedik Sorsjáték. ***110,000 sorsjegy 55,000 nyeremény.***

Első osztály **Betét 12 korona** Húzás: 1904 május 17, és 18.		Második osztály **Betét 20 korona** Húzás: 1904 junius 15, és 16.		Harmadik osztály **Betét 32 korona** Húzás: 1904 julius 12, 13, és 14.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 à	60000	1 à	70000	1 à	30000
1 à	20000	1 à	25000	1 à	30000
1 à	10000	1 à	10000	1 à	20000
1 à	5000	1 à	5000	1 à	15000
3 à 2000	6000	3 à 3000	9000	3 à 10000	30000
5 à 1000	5000	5 à 2000	10000	5 à 5000	25000
8 à 500	4000	8 à 1000	8000	8 à 2000	16000
30 à 300	9000	20 à 500	10000	10 à 1000	10000
100 à 100	10000	110 à 300	33000	120 à 500	60000
3350 à 40	134000	4350 à 80	348000	4350 à 130	630500
3500 nyer. Kor.	263000	4500 nyer. Kor.	528000	5000 nyer. Kor.	916500

Negyedik osztály **Betét 40 korona** Húzás: 1904 augusztus 9, 10, és 11.		Ötödik osztály **Betét 32 korona** Húzás: 1904 szeptember 6, és 7.		Hatodik osztály **Betét 24 korona** Húzás: 1904 szept. 27 től október 24-ig.
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	**Legnagyobb nyeremény szeren csés esetben** *Korona* **1.000,000** *(Egy millió)*
1 à	90000	1 à	100000	
1 à	30000	1 à	30000	
1 à	20000	1 à	20000	
1 à	15000	1 à	15000	
3 à 10000	30000	3 à 10000	30000	
5 à 5000	25000	5 à 5000	25000	
8 à 2000	16000	8 à 2000	16000	
10 à 1000	10000	10 à 1000	10000	
120 à 500	60000	120 à 500	60000	
4350 à 170	824500	3850 à 200	770000	
5000 nyer. Kor.	1120500	4000 nyer. Kor.	1076000	

A melyik ezen 500 nyeremény közül utolsónak húzatik ki, annyi a találmak.

1 jutal.	600000		600000
1 kor.	400000		400000
1 nyer.	200000		200000
1 à	100000		100000
1 à	80000		80000
1 à	60000		60000
1 à	50000		50000
1 à	40000		40000
2 à	30000		60000
2 à	25000		50000
4 à	20000		80000
5 à	15000		75000
25 à	10000		250000
50 à	5000		250000
405 à	2000		810000
760 à	1000		760000
1140 à	500		570000
30600 à	200		6120000
33000 nyeram. összes. kor.			10555000

Az I. osztály huzása **1904 május 17. és 18-án** tartatik meg. A huzások a **Magyar kir. állami ellenőrző hatóság** és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utcza felől). — Sorsjegyek a M. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusitóinál kaphatók.
Budapest, 1904. évi április hó 24-én.
Magyar Királyi Szabad. Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Tolnay. *Hazay.*

A már 52 év óta dicséretreméltólag ismert, a törvény kellékeinek leirt követelményeinek teljesen megfelelő
UJ-VUKOVÁRI
arczlisztitó kenőcs
szeplő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági pörsenések, orrvörösségek és minden egyéb arczviráqzások ellen, valamint az
uj-vukovári
bőrtisztitó szappan
mely az arczkenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézést kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára **1** kor. **60** fill., kisebb **1** kor., szappan **1** kor. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovics** által **Vukováron** készitett kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovics,** a készitő arczképe látható. 10421
Főraktár: Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26, Török József gyógyszertára.

BALATONFÜRED.
Gyógyhely és tengerfürdő Zala vármegyében. Posta, távirda és telefon helyben.
Elsőrangu fürdőintézet. Fürdőidény május 22-től szeptember végéig.
Tiszta, ózondús, enyhe, egyenletes tóparti levegő, égverjes, sós, szénsavas, vasas gyógyforrások; juhsavó-, tej- és szőlőkura. — **Masszázs.**
☞ **Szénsavas meleg pezsgőfürdők** Schwartz rendszer szerint. ☜ — Szénsavas hideg fürdők. Gőzfürdő, zuhanyok, balaton-tavi hidegfürdők és uszodák. **Orvosi tekintélyek által igen ajánlva: vérszegénység, görvély, gümőkor, ossus, köszvény, légzőszervek hurutos bántalmai, rekedtség, vérköpés, gyomor- és bélhurut, máj- és lép- vérbőség, női bajok és idegbántalmakban.** Hegyek által védett gyönyörü fekves, diszes és czélszerü berendezésü gyógyterem, sétacsarnok, árnyékos sétányok, lombos park, fényes liget, terzene, naponta szinielőadások, hetenkint táncmulatság, élvezetes kirándulások, sétacsolnakázás. Elegáns lakások, csinos nyaralók. A szobák ára 80 fillértől 10 koronáig. Junius 16-ig és augusztus 21-től a saison végéig a lakások 30%-al olcsóbbak. Napi ellátás személyenkint 4 koronától. Vasuti állomások: Siófok és Veszprém. Siófokról gőzhajón 1 óra. Veszprémtől bérkocsin 1½ óra. Vasuti saisonjegyek 33⅓%-os kedvezménynyel, menetlérti jegyek 3 napi érvényességgel fél áron kaphatók. A fürdőintézet rendelő főorvosa: **Dr. Huray István,** kir. tanácsos. Lakásmegrendelések, előleg beküldése mellett, **Lingl Valerián** fürdőigazgatóhoz intézendők Balatonfüredre. A balatonfüredi ásványviznek, mely mint étrendi viz is igen kedvelt, főraktárosa: **Edeskuty L.,** udvari ásványvizszállító **Budapesten.** Ezenkivül kapható a balatonfüredi kútkezelőségnél **Szemerey Jánosnál Veszprémben és Simon Györgynél Székesfehérvárott.** Prospektussal ingyen szolgál a **A fürdőigazgatóság.**

Főherczegi Szt. Margitszigeti gyógyfürdő
BUDAPEST.
Nyári és téli gyógyhely.
43·3° C. kénes hévforrás, Thermal-, iszap-, villamos-fény-, mesterséges szénsavas-, forrólég-, mindennemü gyógy- s edző (Kneipp) fürdők. Svéd gyógytorna-terem. Napfürdő. 150 holdas árnyékos sétakert. Csúz, köszvény, ischias, izületi bántalmak, emésztő, szervi bajok, szivbetegség, vesebántalmak, vérszegénység, ideggyengeség ellen.
Szt. Margitszigeti üditőviz
elsőrangu szénsavval telitett ásványviz. 9545

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.
Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.
Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.
Rozsnyay vasas china bora.
A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.
Számos elismerő nyilatkozat.
Több kórházban van alkalmazva. 9413

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Mikor Szentgyörgyi belépett a minden oldalán nyilt, csak vadszőlővel befuttatott filagóriába, Anna a kis jegyzőkönyvébe irogatott a kerti asztalon s nem hallotta a közeledő férfi lépéseit.

— Jó napot, Anna! — szólította meg Szentgyörgyi.

Anna hirtelen megfordúlt, s meglátván Szentgyörgyit, szinpadias mozdúlattal szivére tette a kezét és páthoszszal felelt:

— Ah, ön az, Imre? Szinte megijesztett! Egy ötletem támadt és ide szaladtam, hogy följegyezzem, mig el nem feledem.

— Kérni szeretnék öntől valamit, Anna, — kezdte Szentgyörgyi habozva.

— Kérni? . . . tőlem? . . . Ah, mily örömest megteszem!

— Lássa, Anna, — akadozott Szentgyörgyi, — a maguk háztartása nincs rendben . . . azaz hogy . . .

— Értem, értem.

— És, ha én, a többi rokonok nevében is, arra kérném öntet, hogy . . . Lássa, Anna, az önfeláldozás oly dicső, költői érzés . . .

. . . Legalább az ő nyelvén beszélek, — gondolta magában Szentgyörgyi, és szintén szinlelt páthoszszal folytatta:

— Az önfeláldozás oly dicső, nemes érzés, hogy épen csak a legnagyobb, legkiválóbb lelkek sajátja.

— Ne mondja tovább! — felelte Anna lelkesülten. — Kivánja, hogy elbujdossam a világból? hogy beletörődjem az inségbe?

— No nem épen ezt, — tiltakozott Szentgyörgyi — csak annyit, hogy . . .

— Ne szóljon többet! — ismételte Anna lelkesülten, — minden úgy lesz, a hogy ön kivánja! Habozás nélkül vállamra veszem az inséges élet súlyos keresztjét, s megjárom az önfeláldozás Golgotáját, hogy megvezekeljek a férjem tévedéseiért.

— Ej ha! — csodálkozott magában Szentgyörgyi — ez ugyan könnyen ment!

— A mit Ilona kiván, meglesz, — folytatta Anna, — meglesz, mert ön akarja. Hisz testvérek vagyunk, lelki testvérek; mivel, a hogy a költő mondja:

. . . «Szerény bölcsőmbe engem is
a Múzsa tett, a Múzsa ringatott» . . .

— Köszönöm, Anna! — mondta Szentgyörgyi. — Megengedi, hogy megvigyem ezt a hírt Ilonának?

— Menjen és vigye, — felelte Anna méltósággal. — Mondja meg neki, hogy minden áldozatra kész vagyok s hogy egy költői csókkal a testvéremmé avattam önt. Itt a homlokom, uram, csókolja meg!

— Ez semmi! — gondolta magában Szentgyörgyi. — Ha Páris megért egy misét, akkor a Pogrányi megmentése is megér egy csókot.

Odalépett Annához, a ki már nyújtotta a homlokát és megcsókolta.

Anna fülig pirult «a költői csók»-ra, s úgy látszott, mintha a folytatását várná. De Szentgyörgyi meg se mozdult. Éles szeme, a mely folyton ide-oda járt, meglátta, hogy Margit épen akkor fordúlt be azon a szűk kerti úton, mely a filagóriához vezetett.

— Köszönöm Anna a testvéri csókot, — mondta udvariasan, — s még inkább köszönöm a nagy áldozatot.

— Ezt is, azt is szívből teszem, — felelte Anna nemes páthoszszal. — Bizzék bennem, testvérem!

Ezzel sarkon fordúlt, s mint a királyné, ha vége a kihallgatásnak, büszkén, a nyakát hátraszegve, kiment a filagóriából. Csaknem ugyanabban a pillanatban lépett be a másik ajtón Margit. Gúnyosan végigmérte Szentgyörgyit s aztán fojtott indulattal igy szólt:

— Nincs szomorúbb, mintha szánnunk és megvetnünk kell azokat, a kiket kötelességünk volna szeretnünk.

Szentgyörgyi meghökkenve nézett a haragjában kipirult nőre, a ki százszorta szebbnek látszott igy. És a mint nézte, lassanként valami sajgó vágyódás éledt a szivében, hogy mily édes lehet a csókja ennek az asszonynak, a ki valamikor az övé lehetett volna, ha mást nem választ akkor . . .

— Nos, mit néz? — kiáltott rá Margit nyersen.

— Magát nézem, — felelte Szentgyörgyi hidegen, — s bámulok, hogy föltehette rólam . . .

— Én mindig a roszat teszem fel, — vágott közbe Margit hirtelen, — s még nem volt rá eset, hogy csalódtam volna!

— De esküszöm . . .

— Ne esküdjék, az Istenért! — gunyolódott Margit. — Hisz úgy is tudja, hogy én nem árulom el Ilonának. De legyen legalább hű a feleségéhez, — tette hozzá szenvedélyesen, — higyje el, jobb lesz mindannyiunkra.

— Mindannyiunkra? — ismételte Szentgyörgyi fojtott hévvel, és merően vizsgálta Margit arczát. — Mindannyiunkra? . . . Önre is?

— Én rám is! — felelte Margit hevesen. — Mert a mióta ezt láttam: gyűlölöm önt! Érti: gyűlölöm!

Szentgyörgyi egész közel lépett Margithoz s folyton az arczát fürkészve, lassan, meggondoltan, nyomatékkal mondta:

— Különös, hogy csak most és csak ezért gyűlöl. Hát addig, a mig azt hitte, hogy hű vagyok a feleségemhez, nem gyűlölt?

— Nem; addig nem, — felelte Margit szenvedélyesen, — mert a felesége méltó önhöz. De Anna! . . . Ah, ah, ah! . . . Anna és ön?! Szégyelje magát!

— Nincs mit szégyenlenem! — tört ki Szentgyörgyi szenvedélyesen. — Engem Ilona küldött Annához, hogy térítsem észre és vegyem rá a takarékosságra. Nem tehetek róla, ha ő azt követelte, hogy csókoljam meg a homlokát. Bolond szeszély volt s én csak azért engedtem neki, hogy meg is tartsa, a mit igért. Ön meglátta ezt és mindjárt roszat gondolt. De miért féltékeny Annára? . . . Ah, hiába tagadja! Féltékeny; az, és féltékenységből gyűlöl! De ha megesküszöm, hogy Anna oly közömbös előttem, mint ez a föld, a melyre dobbantok; ha megesküszöm, hogy boldoggá tesz az ön féltékenysége . . .

— Az én féltékenységem? — vágott közbe Margit hevesen. — Az én féltékenységem teszi önt boldoggá?

— Az; az ön féltékenysége, — ismételte Szentgyörgyi szenvedélyesen, — mert szeretem önt, s a féltékenysége azt bizonyítja, hogy ön is szeret engem.

Csönd lett. A férfi és nő pár másodperczig némán, visszafojtott lélekzettel nézett farkasszemet, mintha ez a merész, előre meg se fontolt vallomás mindkettőjüket megdöbbentette volna. Aztán Margit hirtelen összerázkódott, daczos büszkeséggel hátra vetette a fejét és gúnyosan fölkaczagott.

— Ne nevessen ki! — riadt rá Szentgyörgyi hevesen.

— Miért ne? — kérdezte Margit erőltetett vígsággal. — Hát nem fölséges tréfa, hogy ön is beállt udvarlómnak s kész megeskődni rá, hogy nem élhet nélkülem?

— Oh, Margit! — kiáltott fel Szentgyörgyi fájdalmasan, — mily kaczér és kegyetlen ön! Pedig ha tudná, mennyire szeretem!

— Ön? . . . Ön? . . . Ön? — tört ki Margit

Richter Aurél rajza.
Odalépett Annához, a ki már nyújtotta a homlokát és megcsókolta

rekedten a szenvedélytől. — Ön tudna szeretni engemet? Most, mikor a más felesége vagyok? Hát miért nem szeretett akkor, a mikor szabad voltam?

— Margit!

— Ah, akkor nem kellettem, úgy-e? Átengedett a férjemnek, a ki azért vett el, hogy ismét képviselő lehessen. Tizenhét paraszt szavazatát érem neki, — folytatta maró gúnynyal, — mert tizenhét szótöbbséggel választották meg; s ön lemondott rólam, átengedett neki, és most azzal áll elő, hogy szeret?! Oh, hogy becsülöm, szeretem és tisztelem önt is, meg a férjemet is!

— Most elárulta magát! — ujjongott Szentgyörgyi. — Ilyen vallomást a nő csak annak a férfinak tesz, a kit szeret, s azért vallja meg neki, hogy nem tiszteli, nem becsüli a férjét, mert...

— Azért vallja meg, mert nem törődik a férjével, — vágott közbe Margit hevesen, — de ebből semmi sem következik, legkevésbbé pedig az, hogy szeretem önt!

— De szeretni fog?...

— Soha!

— Oh, ne mondja ezt, Margit! — könyörgött Szentgyörgyi szenvedélyesen. — Ha tudná, hogy tele van önnel a szivem-lelkem! Ha életemet áldoznám fel egyetlen jó szaváért, szelid mosolygásáért, a boldogságáért, a becsületéért...

— Ah, a becsületemért? — ragadta meg a szót Margit keserűen. — Ez az, a mi visszatart, még ha szeretném is! Meghalna értem, a becsületemért, de nem a szerelmemért! Nők és férfiak mindnyájan egyformák vagyunk, — folytatta, — mi, nők, szerelem nélkül teszszük kockára a becsületünket és megyünk gyalázatba; ti, férfiak, pedig szintén szerelem nélkül teszitek kockára az életeteket, de nem miértünk, hanem a hamis becsületért.

— Margit!... Hogy mondhatja ezt?

— Hogy mondhatom?... Oh, nagyon jól tudom, hogy ön akár holnap is kiállna a férjem pisztolya elé és bátran megöletné magát, pedig nem szeret... nem, egy csöppet sem szeret!

— Én nem szeretem? Én?

— Oh, szeressen hát! — jajdult föl Margit szilaj keserűséggel, — szeressen hát, az Istenért! De szeressen legalább mélyen, igazán, szenvedélyesen, hogy legyen okunk... nekem a bűnre, önnek pedig arra, hogy megölethesse magát!.. De nem! — folytatta megborzadva, elcsukló hangon, — ne hallgasson rám. Eléggé szerencsétlen vagyok már így is! Nincs anyám, nincs gyermekem, nincs férjem, s a testvérem is gyűlöl. Ah, Anna! — tette hozzá keserű, epés gúnynyal, — a néném, a ki megénekelte a költő álmát!

Elhallgatott; majd fojtott hangon, indulatosan mondta:

— Nem kérek öntől semmit, csak azt, hogy ha már megcsalja Ilonát, ne Annával tegye... csak vele ne!... mert ő nem méltó önhöz!

Megint csönd lett s a két szerelmes szinte hallani vélte egymás szivének a dobogását. Majd Szentgyörgyi még egyet lépett előre, s egészen szemben állva Margittal, halk, szakadozott hangon kérdezte:

— És ha olyat találok, a ki méltó hozzám... a ki...

Nem birt többet mondani, csak megfogta Margit kezét, a ki nem ellenkezett.

— És ha olyat találok?... dadogta megittasúlva a szerelemtől — és ha olyat találok, a ki... a ki...

— Engem látott meg először, — suttogta Margit halkan, ábrándozva — az én kedvemért járt a házhoz. Engem látott meg, engem, és nem Ilonát. Oh, hogy hagyhatott el érte? Ön volt az oka, hogy oda dobtam magamat Diószeghynek...

— Margit!... Margit! — suttogta Szentgyörgyi és szenvedélyesen csókolgatta a szép asszony kezeit.

— Átkoznom kellene önt, — beszélte Margit, szinte önmagának, — átkoznom kellene, és nem bírom...

Félre fordult és két égető könycsepp szántotta végig sápadt arcát. Egy szempillantásban újra végig álmodta azt az édes boldogságot, melylyel az első szerelem felejthetetlen ábrándjai töltik meg a fiatal leány-szivet, s mialatt Szentgyörgyi, szerelmes szavakat suttogva, egyre szenvedélyesen csókolgatta a kezét, mind a ketten érezték, hogy a szerelem vihara úgy elkapta őket, mint a forgószél a kettős levelet, mely egy galyon fakadt...

— Elég! Elég! — szólt végre Margit s kihúzta kezét a Szentgyörgyiéből. — Vissza kell mennem... Isten vele!

— Nem! ne menjen el!... Margit! Margit!...

De Margit már kint volt a filagóriából és szinte futva sietett föl a villába. Annyira sietett és belső háborgása annyira erőt vett rajta, hogy meg se látta Várhelyit, a ki az első fordulónál szembe jött vele és meg akarta állítani.

— Mi lelte Margitot? — tünődött magában Várhelyi, utána nézve.

Nagyot szippantott a czigarettájából s fütyörészve ment tovább a kanyargó úton, mely a filagóriához vezetett. De a mint az utolsó kanyarulathoz ért s meglátta Szentgyörgyit a filagóriában, elhalt ajkán a fütty, s még a czigarettáját is elejtette megdöbbenésében. Szentgyörgyi is megrezzent, a mint Várhelyit megpillantotta. Az első pillanatban el akart osonni a másik úton, de aztán győzött benne a férfias dacz és nyugodtságot szinlelve várta meg Várhelyit, a ki lassan, látszólag közömbösen közeledett a filagóriához.

Egész órának tetszett az a percz, mig Várhelyi odaért. Most belépett és megállt a küszöbön; elővette a monokliját, gúnyos arczátlansággal körülnézett a filagóriában, mintha keresne valakit, aztán kivette a czigaretta-tárczáját és megkínálta Szentgyörgyit:

— Gyujts rá, Imre!

— Köszönöm, — felelte Szentgyörgyi, s kivett egy czigarettát.

Különös asszony ez a Margit, — kezdte Várhelyi odavetőleg, — miután rágyujtottak, — különös asszony, annyi szent! Huszonnyolcz éves korában férjhez ment egy negyvenötéves férfihoz, a férjét nem szereti, minden ideálról lemondott, unatkozik, szeszélyes és ideges: szeretne játszani a tűzzel, de fél, hogy megégeti magát... ámbár előbb-utóbb mégis csak végig éli a maga kis regényét: szerelmes lesz, mert nincs egyéb dolga; s ezt a szerelmet, melyet az unalom, az elhagyatottság szült, ugyancsak az unalom, illetőleg a viszony megúnása öli meg, még pedig — tette hozzá lassan, vontatva, — mindjárt az első csók után... Mit gondolsz, Imre?

— Mi közöm hozzá? felelte Szentgyörgyi hevesen. — Különben is, minek mondod ezt nekem?

— Mert tudom, — mondta Várhelyi, jól megnyomván minden szót, — mert tudom, hogy a költőket érdekli az ilyen nők lélektana. Most pedig, — tette hozzá hirtelen, — legjobb lesz, ha visszamegyünk a házba; azt hiszem, nem sokára kezdődik a mulatság.

A két férfi szótlanul ment egymás mellett a keskeny úton. Mindegyiket sokkal jobban elfoglalták a tulajdon gondolatai, sem hogy közömbös dologról bírtak volna beszélni; már pedig egyéb-ről, ha csak el nem akarta árulni, hogy mi izgatja, egyikük se beszélhetett. Várhelyi lopva fürkészte a Szentgyörgyi arczát, hogy nem olvashatná-e le róla, mi történt közte és Margit között; Szentgyörgyi pedig azon töprenkedett, hallott-e valamit Várhelyi az ő beszélgetésükből?

A kínos némaságnak Piroska vetett véget, a kivel az út fordulójánál találkoztak.

— Jó, hogy jösz, — mondta Szentgyörgyinek, — Ilona mindenütt keres; azt izeni, hogy alig vár.

— Ah, Ilona? — szólt Szentgyörgyi halkan és megrázkódott. — Megyek már.

Lesütötte a szemeit, elfordította az arczát, mintha nem mert volna ránézni se Várhelyire, se Piroskára és gyorsan előre sietett a házba. Várhelyi egy darabig szomorúan nézett utána s aztán halkan, szinte magában mondta:

— Legalább... legalább...

— Nos, mit legalább? — kérdezte Piroska kiváncsian.

Várhelyi hirtelen feléje fordult, merően ránézett és mosolyogva szólt:

— Azt akartam mondani, hogy legalább, ha önre nézek, kibékülök egy kissé a világgal. Hányszor nem látjuk, nem akarjuk látni az angyalokat, a kik a fejünk fölött röpködnek, és inkább lefelé nézünk, lesülyedünk...

— A pokolba? — vágott közbe Piroska nevetve.

— Sőt még mélyebbre: a gyalázatba!

— S ki kényszeríti erre? — kérdezte Piroska elkomolyodva. — Miért nem szállnak föl maguk is az angyalok közé?

— Ha nincsen szárnyunk! — felelte Várhelyi vállat vonva. — Olyan angyal pedig ritkán akad, a ki leszállna értünk, hogy a maga szárnyain vigyen föl bennünket a mennyországba.

— S ha mégis akadna ilyen? — kérdezte Piroska halkan, zavartan, — s a füle hegyéig elpirult.

— Akkor, — felelte Várhelyi komolyan, — ha engem érne ez a nagy, végtelen szerencse, minden erőmmel iparkodnám, hogy érdemes legyek erre a képzelhetetlen boldogságra.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta **dr. Boros György.** (Folytatás.)

XXIII.

Mennyire szeretném, ha az itt következő rövid visszaemlékezésben föl tudnám sorolni mind azok nevét, a kik boldogságomhoz hozzájárultak! Némelyekben azonnal kedvelt emberére ismerne mindenki, a ki irodalmakban járatos, de sokan teljesen ismeretlen volnának olvasóim előtt. De, ha nevük nem került is nyilvánosság elébe, hatásuk élni fog halhatatlanul, azoknak életében, a kiket boldogitni és nemesítni igyekeznek.

Életünknek vörösbetüs napjai azok, a melyeken olyan emberekkel találkozunk, a kik lelkesitni tudnak, mint valamely hatásos költemény, olyanokkal, a kiknek kézszorításából őszinte rokonszenv érzik, a kiknek édes és gazdag kedélye a mi sovárgó és türelmetlen lelkünkbe isteni megnyugvást lehel. A sok baj, izgalom, fáradság, a miben majdnem elmerültünk, eltünik, mint valamely kellemetlen álom s fölébredve új szemmel nézzük, új füllel hallgatjuk Isten valódi világának szépségét és összhangját. Azok a komor és lehetetlennek látszó dolgok, a melyekkel mindennap találkozunk, egy pillanat alatt derült reménységgé változnak át.

Szóval a míg az ilyen jó barátok közelünkben vannak, érezzük, hogy minden jól van. Talán sohasem is láttuk őket azelőtt, s nem is fogjuk látni többé soha, de csöndes, nyugodt kedélyük hatása mindig szerencsésen kiegyenliti a mi fölbillent mérlegünk hiányait, s épen úgy érezzük mi érintésük gyógyitó hatását, mint az Oczeán érezi, midőn a hegyi patak frissitő tiszta vize belefoly nagy vizözönébe.

Sokszor hallottam ezt a kérdést: «nem úntatnak-e az emberek?» Nem tudom egészen, mit értenek e kérdés alatt?

Úgy tartom, hogy az ostoba és a kiváncsi emberek, s különösen a reporterek látogatása mindig alkalmatlan. Az olyan embereket sem szeretem, a kik nagyon gyámkodva járnak el. Ezek olyanok, mint azok a sétáló társak, a kit mindig erőlködnek, hogy lépésüket a miénkhez alkalmazzák. A képmutatás egyik esetben épen olyan boszantó, mint a másikban.

Az emberek kezei nekem néma szónokaim. Némely kéz érintése kiállhatatlan. Találkoztam olyan érzés nélküli emberekkel, hogy a mikor megéreztem fagyos újjhegyüket, úgy tetszett, mintha valami éjszakkeleti széllel állanék szemben.

Vannak azonban olyan emberek is, a kiknek érintése olyan, mint a napsugár hatása: fölmelegiti szivemet. Egy kis gyerek parányi keze sokszor annyi napsugárt áraszt rám, mint másokra szerető pillantása. A szivélyes kézszorítás és a barátságos levél igazi öröm nekem.

Van sok olyan barátom a messze távolban, kiket sohasem láttam. Bizony nagyon sokan vannak olyanok is, a kiknek levelére egyáltalában nem tudtam válaszolni. De ezen a helyen kijelentem, hogy nagyon hálás vagyok szivélyes szavaikért, ha nem tudom is felelettel viszonozni.

Életem legkiválóbb szerencséjének tekintem, hogy ismeretségbe juthattam és beszélhettem sok jeles emberrel. Csak azok tudják felfogni, milyen nagy öröm volt a *Brooks* püspök barátsága, a kik részesültek benne. Gyermekoromban szerettem a térdén ülni. Egyik kezemmel fogtam nagy, erős kezét, mialatt a másikra Miss Sullivan betűzte gyönyörűséges szép szavait Istenről s a szellemi világról. Gyermeki bámulattal és élvezettel hallgattam őt.

Az én lelkem nem tudta megközelíteni a püspök nagy lelkét, de ő meg tudta ismertetni velem azt, a mi az életben igazi örömet ad, és sohasem távoztam tőle egy-egy újabb gondolat nélkül, a mely aztán szépségben és mélységben velem együtt nőtt. Egyszer, midőn azon töprenkedtem, miért van olyan sok vallás a világon, így szólt: van egy egyetemes vallás is, Helén: a *szeretet vallása.*

Szeressed mennybeli atyádat teljes szivedből és lelkedből, szeressed Istennek minden gyermekét annyira, a mennyire csak tudod és tartsd eszedben, hogy a jónak lehetősége mindig nagyobb mint a roszé, — s akkor kezdeben tartod az égbe vezető kulcsot.

Brooks püspök élete szépen igazolta ezt a nagy igazságot. Az ő nagy lelkében a legszélesebb körű ismeret párosulva volt szeretettel és olyan hittel, a mely már belátás volt.

Brooks püspök nem tanitott engemet valamely hittanra, vagy dogmára, de bevésett lelkembe két szép eszmét — Isten atyaságát, az emberek testvériségét, s megéreztette velem, hogy ez a két igazság benne foglaltatik minden hittanban s mindenféle istentiszteletben.

*

Brookshoz, a bölcs lelkipásztorhoz több levelet irt Helén. A következő is érdekes:

1891. junius 8.

Igéretem szerint küldöm a képemet. Remélem, hogy majd midőn a nyáron rá tekint, gondolatban ide fog repülni kis barátjához. Sokszor gondoltam, mily jó lenne, ha a képet is lehetne érezni az ujjunkkal mint a szobrokat, de most már erre nem igen gondolok, mivel atyám megtöltötte lelkemet képekkel, még olyan dolgok képeivel is, a melyeket nem lehet látni. Ha, kedves Brooks úr, az ön szemébe nem hatolna be a világosság, akkor jobban megérténé milyen boldog volt Helén, midőn tanítója megmagyarázta neki, hogy a legjobb és legszebb dolgok nem láthatók s nem is érinthetők, hanem csak érezhetők a szívvel. Mindennap találok valami olyat, a mi örömet okoz. Tegnap először gondoltam meg, milyen szép dolog a mozgás, s nekem tetszett, hogy minden igyekszik közelebb jutni Istenhez. Ön így gondolja-e?

Vasárnap reggel van, s míg itt ülök és irom ezt a levelet, ön százaknak tanít valami szép dolgot az égi atyáról. Nemde ön nagyon, nagyon boldog?

Keller Helén.

*

A nagy pap és a kis okos Helén közötti benső barátságnak érdekes hangot ad Helénnek 1890 julius 14-én kelt levele:

«Nagy örömmel irok önnek ezen a szép napon, mert tudom, hogy szives hozzám, s szeretem önt, és mert sok minden dolgot szeretek megtanulni. Három hétig voltam otthon, s oh milyen boldog voltam kedves anyámmal és apámmal és drága kis testvéremmel! Nagyon roszul esett, hogy el kellett válnom bostoni sok, sok barátomtól, de annyira vágytam látni kis testvéremet, hogy alig tudtam várni a vonat indulását. De igyekeztem türelmes lenni tanitóm kedvéért. Szülőim nagyon boldogok voltak, hogy beszélni hallottak, s örömem leirhatlan volt, hogy meglephettem őket. Úgy gondolom, hogy nagyon kedves dolog, ha mindenkit boldoggá tehetünk.

Miért gondolja az égi atya szükségesnek, hogy néha nagy bánatunk is legyen? Én mindig boldog vagyok, a kis Lord Fauntleroy is az volt, de a kedves kis Jakey élete telve volt szomorúsággal. Isten nem adott a Jakey szemébe világosságot, ő vak volt, s az atyja nem volt gyöngéd és szerető. Gondolja, hogy szegény Jakey jobban szerette az égi atyát, mivel a földi atya nem volt szives hozzá? Hogy mondotta meg Isten az embereknek, hogy az ő hazája az égben van? Mikor az emberek roszat tesznek, bántják az állatokat s roszul bánnak a gyermekekkel, bánkódik-e az Isten s vajjon mit fog tenni, hogy megtanítsa, hogy könyörületesek és szeretőszivűek legyenek? Azt hiszem meg fogja mondani nekik, mennyire nagyon szereti őket, s hogy azt akarja, hogy jók és boldogok legyenek, s nem akarja, hogy neki bánatot szerezzenek, hanem azt akarja, hogy mindenben keressék tetszését, vagyis szeressék egymást, tegyenek jót mindenkivel és legyenek szivesek az állatokhoz. Kérem, mondjon nekem valamit az Istenről. Engemet boldoggá tesz, ha sokat tudhatok az én bölcs égi atyámról. Remélem irni fog kis barátjának, ha lesz rá ideje.» *Helén.*

*

Helén okos kérdéseire *Brooks* püspök oly bölcs és becses választ adott, hogy a közérdeknek vélünk szolgálatot tenni, ha ide igtatjuk azt is.

«... Örömmel látom kérdéseiből — irja a püspök — milyen dolgokról gondolkozik. Nem tudom átlátni, hogy is kerülhetjük el, hogy ne gondolkozunk Istenről, miután ő oly jó mindnyájunkhoz. Hadd mondjam el, hogy gondolom én, mi módon jutunk a mi mennyei atyánk ismeretére. Ez a szeretetnek szivünkben levő hatalmából származik. A szeretet a lelkében van mindennek. A miben nincsen meg a szeretet hatalma, annak nagyon rideg élete van. Mi úgy gondoljuk, hogy a napfény, a szelek s a fák is tudnak szeretni a maguk módja szerint, s ennek megfelelőleg boldogok. E szerint a ki a legnagyobb és legboldogabb minden lények között, az leginkább is tud szeretni. Mindaz a szeretet, a mely a mi szivünkben van, tőle jő, épen úgy, mint minden szín, a mely a virágokban van, a napból jő.

Keller Helén Cambridgeben.

S minél jobban szeretünk, annál közelebb vagyunk Istenhez és szeretetéhez.

«Mondottam, hogy én nagyon boldog vagyok, mivel ön boldog. Valóban az vagyok. Igy van atyja, anyja, tanitója és mindenik barátja. De nem gondolja-e, hogy Isten is boldog, mivel ön az? Bizonyos vagyok, hogy igen. És ő boldogabb, mint bármelyikünk, mivel ő nagyobb, mint mi, s mivel ő nemcsak *látja* a mi boldogságunkat, mint mi, hanem ő *teremtette* azt. Ő adja nekünk a szeretetet, mint a nap adja a rózsának a szint és az illatot. És mi is mindig rendkivül örvendünk, ha nemcsak azt látjuk, hogy barátaink élveznek, hanem azt is, hogy mi növeljük élvezetüket. Úgy-e igy van?

«De Isten nemcsak azt akarja, hogy mi *boldogok* legyünk, hanem azt is, hogy *jók* legyünk. S ő mindenek fölött ezt kivánja. Ő tudja, hogy mi csak akkor lehetünk valóban boldogok, ha jók is vagyunk. Az a sok baj, a mi a világban előfordul nagyon keserű orvosság az embernek, de mégis jó ha bevesszük, mivel jobban leszünk tőle.

«Látjuk, mily jókká lehetnek az emberek a nagy bajok között, ha Jézusra tekintünk, mert hisz a világon ő szenvedett legtöbbet s mégis ő volt a legjobb lény, s következőleg, azt hiszem ő volt a legboldogabb e földön.

«Szivesen beszélek magának Istenről. De az Isten maga fog szólni a szeretet által, melyet szivébe fog ültetni, ha kéri. És a Jézus, a ki az ő fia, s a ki közelebb van hozzá, mint mi többi gyermekei, azért jött, hogy mindent elmondjon a mi Atyánk szeretetéről. «Mi *tudjuk*, hogy ő szeret minket.» Ezt mondja Jézus. S Jézus annyira szerette az embereket, s az emberek annyira nem szerették, hogy megölték; s ő készséggel halt meg, mivel úgy szerette őket. És édes Helén, ő most is szereti az embereket, szeret minket és azt mondja, hogy mi is szerethetjük őt.

«Igy hát a szeretet minden. S ha valaki azt kérdezi magától s maga is önön magától, mi az Isten, felelje: «az Isten szeretet.» Ezt a szép feleletet adja a biblia.

«Erről gondolkozzék, ezt kell, ezt fogja mindjobban, meg jobban megérteni a mint nő. Gondoljon erre most és ez által minden áldás kedvesebb lesz, mivel maga a kedves Atya küldi.

Brooks Fülöp.»

*

Én ebben a világban sokkal boldogabb vagyok, hogysem a jövőről sokat gondolkoznám, kivéve azokért a jó barátaimért, a kik ram várnak ott az Isten szép *Valaholjában*. Mind a mellett is, hogy oly régen elváltak tőlem, olyan közel érezem őket magamhoz, hogy nem lepne meg, ha egyszer megfognák a kezemet s mint régen, most is kedves szavakat szólnának hozzám.

Mióta *Brooks* püspök meghalt, azóta a bibliát átolvastam. Elolvastam nehány vallásbölcseleti könyvet is, de sem hitvallást sem hitrendszert nem találtam, a mely annyira kielégitett volna, mint *Brooks* püspök hittétele a szeretetről.

Ismertem *Drummond* Henry urat, s az ő erős, meleg kézszorításának emléke ma is áldólag hat reám. Ő a legrokonszenvesebb barát. Oly sokat tudott s oly szellemes volt, hogy lehetetlen volt unatkozni mellette.

Jól emlékszem, mikor láttam legelőször *Holmes* Wendell Olivér drt. Egy vasárnap délutánra Miss Sullivannal együtt magához hivott. Kora tavaszszal volt, csakhamar azután, hogy megtanultam beszélni. Azonnal bevezettek a könyvtárába, hol nagy karszékében ült a nyitott tűzhely előtt, a hol a tűz élénk lánggal égett és pattogott, ő pedig — a mint megjegyzé — régi időkről gondolkozott.

«És a Charles folyó zúgását hallgatva», — jegyzém meg én.

«Ugy van» — felelt. — «A Charleshoz sok emlékem fűződik.»

A költő szobájának levegője telve volt nyomdafesték és bőrszaggal, a miből kitaláltam, hogy tele van könyvvel, s ösztönszerűleg kinyújtottam kezemet, hogy rájuk találjak.

Egy szép kötet költeményre bukkantam, s midőn Miss Sullivan megmondotta, hogy a Tennysoné, kezdettem idézni:

Sújtsd, sújtsd, sújtsd
Hideg, szürke köveidet, oh tenger!

De azonnal abbahagytam. Könnyeket éreztem a kezemen. Szeretett költőmet könnyekre fakasztottam és ez nagyon elszomoritott. Karszékébe ültetett, és sok szép holmit hozott nekem, hogy vizsgáljam meg. Kérésére elszavaltam akkori kedvelt költeményemet: «The Chambese Nautilus»-t. Azután még sokszor találkoztam dr. Holmessal s nagyon megszerettem ugy is mint embert, ugy is mint költőt. (Folyt. köv.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitűnően bevált erős hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermek-ek
Kitűnően fejlődnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN 5.

Nodusin Aranyér-balzsam.
tökéletesen és biztosan gyógyítja úgy a vak, valamint a nyitott aranyeret. Elismerőlevelek.
Készíti: 10326
Nagy Kálmán gyógyszerész **Nyiregyházán.**
Kapható az összes gyógyszertárakban. Főraktár: **Török József** és **Egger Leó** gyógysz. Budapesten. Ára használati utasítással együtt 4 kor., bérmentes küldéssel postán 5 kor.

LIPIK
(Szlavoniában)
elsőrendü fürdőhely.
Egyetlen jódtartalmu alkalikus hőforrás (64° C.) a kontinensen. 10337

A lonjavölgyi vasut állomása. (Dugoselon át). Azonkivül Takrac-Lipik **déli vasut állomása. Kitüntetve: Budapest, Bécs, London, Róma, Brüssel.**
Elsőrangu hévizes fürdők, vizgyógyintézet, Bullig-féle inhalatorium, külön diaetetikus konyha; gyermeksanatorium, katonatiszti gyógyház. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és éttermek, nagyszabásu park, fedett sétány, terzene, kitünő gyógyszállodák. Villamos világitás.
Felülmulhatlan hatásu **gyomor-, bél- és gége-** és egyéb **hurutoknál, köszvénynél és csuzos bajoknál, ischiasnál, csontbajoknál, hasürbeli izzadmányoknál,** valamint minden **mirigy- és vérbetegségnél.**
A fürdő-idény alatt **tiz kiváló orvos rendel.**
Lipiki hévviz szekküldése közvetlenül a forrástól, továbbá **Édeskutya L.** czégtől Budapesten.
Lipiki forrássó közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelhető. — Bővebb felvilágositással szolgál
a fürdőigazgatóság.

HOGY KARCSUVÁ váljunk és egyuttal egészségünket is megerősitsük, használjuk a **Pilules Apollo-kat,** melyeknek gyógyereje a (növényekből nyert) Vesiculosinon. Ezen orvosi tekintélyek jóknak elismert pilulák karcsuvá tesznek, hatásuk azonban nincs határnyára az egészségnek, mint sok más készitmény. Nem hashajtók, hanem egyenesen a táplálkozásra és a zsiranyagcsjetekre hatnak. — A tölságos testesség gyógyitásán kivül a **«Pilules Apollo»-k** szabályozzák a szervi működési, fiatalitják az arczvonásokat és megadják a testnek ismét az ügyességet és erőt. Ez a titka minden asszonynak, ki megakarja őrizni karcsu és fiatalos alakját. A **«Pilules Apollo»-k** a legkényesebb természetü mindkét nembelieknek használnak és nemkárthatnak senkinek. A körülbelül két hónapig tartó gyógyitást könnyen be lehet tartani és végeredmény teljesen állandó. (Törvényesen védett védjegy). Egy üvegcse ára utasitással: K. 6.45 bérmentve; utánvéttel K. 6.75. — **J. Ratlé,** gyógyszerész, *5, Passage Verdeau, Paris,* IX.e — Egyedüli raktár Ausztria-Magyarország részére: *Budapest.* **Török József,** gyógyszertára, *Király-utcza,* 12.

1. **A magyar zene ereklyéi.** Boka, Bihari, Csermák, Czinka Panna, Lavotta, Egressy, Rózsavölgyi, Szerdahelyi remek magyar klasszikus szerzeményei. Zongorára átirta Huber S. ára **6** K.
Vonósnégyesek a magyar zene ereklyéiből, átirta **Bloch József.** Bihari János szerzeményei: 1. Bercsényi nótája. 2. Requime fia halálára. 3. Hadik óbester nótája. 4. Kesergője, továbbá 5. Boka kesergője. 6. Czinka Panna nótája. 7. Kún: Szerenád a Tisza-ház előtt. Mindegyik vezérkönyv és szólamokkal **csak** á **1.60** kor. A hét darab egyszerre vásárolva **10** korona.
Hegedüre átirta Bloch József, ára 4 korona.
A kettő együtt **duo**-ban játszható; egyszerre véve **8** korona.
2. **Kuruez dalok** teljesebb gyüjteménye, szép müvészi letétben, teljes szöveggel, zongorára **6** korona.
Hegedüre átirta Bloch J. Ára **4** korona.
A kettő együtt **duo**-ban játszható; egyszerre véve **8** korona.
3. **A szabadságharcz dalai és indulói 1848/49. zeneszóban.** Átirta: Huber Sándor. Ezen terjedelmes, pompás gyüjtemény a függetlenségi harcz összes ismert **szép** dalait tartalmazza. Zongorára **6** korona.
☞ **E három kötet** a hazafias dalok valóságos kincsesháza. Zongorára egyszerre véve 18 kor. helyett **csak 16** kor.
101 magyar legszebb népdal. Zongorára átirta Huber Sándor, ára **3** korona. **Hegedüre átirta Bloch J.** Ára **3** korona. **Két hegedüre 5.40** korona.
12 füzet, legujabb 24 népdallal: a nóták remekei. Szerkeszti Tarnay Alajos. Zongorára füzetje **60** filler.
Bloch József. A hegedüjáték és tanitási módszere 77 ábrával és 600 kótapeldával. I. Történelmi. II. Gyakorlati. III. Zenreelméleti rész. Ára **4** korona.
ROZSNYAI KÁROLY antiquar-, könyv- és zenemükereskedő **Budapesten, IV., Muzeum-körut 15.** Könyveket és zeneműveket állandóan vásárolok. Bármely könyv vagy zenemü azonnal jutányosan kapható. — Árjegyzék ingyen. 10380

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kapható:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok, finom diszárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.
Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
☞ **Sürgönyczim: Szekuless Károly-utcza.**

Alapittatott 1860.

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A **Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIQNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN (BUDÁN)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő orvos: 10345
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrutkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely **2** kor., kis tégely **1** kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcsviz** 1 kocona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
tekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159

A Franklin-Társulat kiadásában Budapest (IV., Egyetem-utcza 4. szám) megjelent és minden könyvkereskedésben kapható:
Budapesti
Czim- és Lakásjegyzék
Kiadja a Franklin-Társulat.
XVI. évfolyam. **1904. évre.** *Ára kötve 16 K.*
(1904 május—1905 április.)
TARTALOM:
I. Kerületek, utczák, utak, terek és dülők jegyzéke. — Budapest sz.-főváros közigazgatási kerületeinek helyrajzi számok szerint való beosztása. — Ház- és telekjegyzék.
II. Felséges császári és királyi ház. — Udvartartások. — Közös intézmények.
III. Országgyülés. — Ministeriumok. — Állami számvevőszék. — Közigazgatási biróság. — A ministeriumok főnhatósága alá tartozó hatóságok és intézmények.
IV. Egyesületek és körök.
V. Nyilvános számadásra kötelezett vállalatok.
VI. Törvényszékileg bejegyzett közkereseti s betéti társaságok és egyéni czégek.
VII. Közjegyzők. — Ügyvédek. — Hites tolmácsok. — Orvosok és fogorvosok. — Mérnökök. — Épitészek és müépitészek. — Festőművészek. — Szobrászok. — Állatorvosok. — Szülésznők. — Gyógyszertárak. — Hirlapok és folyóiratok.
VIII. Gyárosok, iparosok és kereskedők czimjegyzéke foglalkozás szerint, betürendbe csoportositva.
IX. Budapest lakosainak betürendes névsora.
X. Ujpest czim- és lakásjegyzéke.

CALDERONI ÉS TÁRSA
BUDAPEST, 10353
Váczi-u. 1. és Kishid-u. 8. sz.
Színházi látcsövek alumiumumból legkülönbözőbb kiállitásban, kitünő üvegekkel, bőrtokban, vagy elegáns plüs zacskóban. **Női látcsövek fogantyuval. — Zeiss, Busch és Gaerz-féle prismás távcsövek. Tábori-, vadász- és verseny-távcsövek** legujabb átalakitással á tiráge rapide. **Szalon lorgnettek, orcsiptetők** keretben, legjobb üvegekkel. **Terem- és ablakszemüvegek** arany-, ezüst- teknősbékacsont- és **hőmérők** diszes kivitelben. — **Fényképészeti készülékek** dús választékban. **Rajzeszközök, stereoskop szekrények, Aneroid légsulymérők, fonográfok.**
Árjegyzékek kivánatra ingyen küldetnek.

A legjobb arcz-szépitőszer a SERAIL-ARCZKENŐCS, mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.
Egy tégely ára **1 kor. 40 fill.**
Egy kis tégely ára **70 fillér.**
Minden ártalmas alkatrész nélkül!
Serail-szappan } kitünő toilett szappanok
Epe-szappan } a kenőcs használatához.
Serail-crême. Nappali használatra.
Serail-ponder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára **1** korona.
Serail-szájviz. A legjobb szájviz.
Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 10120
Kapható továbbá a készitőnél **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A FÉRJ KABÁTJA.

Elbeszélés.*

Irta JÓKAI MÓR.

Baltaváry Tihamérné a szép deczember hónapot Nizzában töltötte. Akkor virágoznak javában a sárga violák a Promenade des anglais szegélykertjeiben; a forró napsugár, a tengeri lég csodaerővel hat az idegekre; a fiatal nő egészen helyreépült neuralgiájából, a mióta a Riviera ege alá menekült. A férje alig fog ráismerni, ha a tél elmultával hazakerül Budapestre.

Maga Baltaváry Tihamér nem kisérhette el nejét a Rivierára: őt lekötve tartják hivatalos teendői. Több részvénytársaságnál igazgató-tanácsos, a hol szükség van a közreműködésére: az igazgatói osztalékok szép jövedelmet biztositanak számára. (A letett részvények a felesége vagyonát képezik állampapirokban, a melyekre nézve szabad rendelkezési jog van adva a férjnek: ő küldi Nizzába a felesége után az esedékes szelvények értékét.)

Épen ilyen értékes tartalmú levelet várt hazulról az asszony.

A helyett kapott egy táviratot a budapesti rendőrhivatoltól, melyben tudatják vele, hogy Baltaváry Tihamér öngyilkosságot követett el. Felső kabátját ott találták a lánczhid oszlopánál, és annak zsebében egy levelet a feleségéhez, melyben bocsánatot kér tőle iszonyú elhatározásáért. Kétségtelen, hogy a Dunába ölte magát.

A kétségbeesett asszony rögtön utazott haza Budapestre.

Nagy fájdalmára igazoltnak találta a gyászos tudósitást.

A rendőrségnél megmutatták neki a kabátot és a levelet. Az a férje kabátja volt és a férje kézirása.

Azután kivezették a lánczhid-oszlophoz, a hol a levetett kabát találtatott.

Lenézett a Dunába. Az most zajlott. Széles jégtorlaszok törtek meg harsogva az oszlopok szögletein. A Duna nem ad most feleletet. Rövid időn meg fog állni a jég s a téli pánczél fel nem szakad tavaszig: addig hasztalan minden keresés, tudakozódás. A jéggé meredt folyam nem adja ki a halottját. Várni kell az olvadásig.

A rejtélyes eltünést más bajok is kisérték.

A hátrahagyott levélnek utolsó sorát nem közölte az asszonynyal a rendőrségi távirat — gyöngédségből. Ezt nem lehetett nyilvánosságra hozni.

Ez volt a tartalma:

«Börzeveszteségek juttattak tönkre.»

Mennyiben volt e tönkrejutással a nő vagyona is érdekelve?

Utána jártak. Nagy volt a veszedelem.

A hitves vagyonát képező állampapirok, melyek többféle intézeteknél letétbe voltak elhelyezve, mindannyian közjegyzői megerősités mellett át voltak irva idegen névre, mellékelve hiteles másolatban a nőtől átadott felhatalmazás, melyben a férj felszabadittatik a nő értékpapirjaival szabadon rendelkezni.

Az új név viselője volt mister Elias Smitt.

Ki ez az Elias Smitt? Ki látta? Ki tud felőle hirt mondani? Senki sem birt egy szó tájékoztatást se adni.

A jogtudósok véleménye szerint annak a tulajdonába mentek át az értékpapirok.

A nyilvános intézeteknél nem hiányzottak a lemondási levelek, melyekben Baltaváry az igazgatósági hivatalait rendelkezésre bocsátja. Dátumuk az öngyilkosság napja.

Rendes észjárás szerint azt lehetett következtetni, hogy ez a Smitt azonos azzal a játékos ellenféllel, a kinél Baltaváry a maga és felesége vagyonát elvesztette. Tehette azt a bécsi börzén, a hol az emberek nem ismerik a közéjük tévedt idegent.

Hirlapi felszólitásra nem jelent meg mister Smitt.

Üzérkedési pert kellett volna ellene indítani, de nem lehetett megtudni, hol lakik.

No de sebaj: majd előjön, a mikor a részvénytársulatok tavaszi közgyüléseiket megtartják s a nyereményosztalék felett határoznak. Egy negyedmillió értékpapir szelvényeit nem fogja ott hevertetni.

Ez az idő is eljött, a nélkül, hogy mister Elias Smitt jelentette volna magát. Az intézetek aztán a részvények után járó kamatot addig a napig, a melyen az átiratás történt, kifizették az *özvegynek*, valamint a lemondás napjáig megillető igazgatótanácsosi jutalékot: a többire nézve az intézkedést felfüggesztették a bonyolult ügy tisztázásáig.

Ez alatt a Dunáról is eltakarodott a jég, a feltisztult folyam mentén meg lehetett indítani a tudakozódásokat. Az özvegy nem kimélt költséget és fáradságot, hogy eltünt halottját feltalálja. Mind hasztalan volt.

Fél év is elmult már a rejtélyes öngyilkosság óta.

Baltaváryné feladott minden reményt, hogy férjét halva is feltalálhassa.

Jókai Mór legutolsó elbeszélő művének első lapja.

* Ez elbeszélés a nagy iró *legutolsó* elbeszélő műve; Nizzában irta lapunk számára ez év első napjaiban.

Az alatt minden nap elővette férjének a lánczhídon elhagyott kabátját s órákig elbeszelgetett hozzá. Álmában aztán a kabát megelevenült és választ adott, a mit a nő híven feljegyzett naplójába.

Házi orvosa komolyan figyelmeztette.

— Asszonyom, ha ön ezt a kabáttal való lélekidézést folytatja, bele fog őrülni.

— Hát mit tegyek?

— Ajándékozza el ezt a fatális felöltőt, mely örökösen a multakra emlékezteti.

— Kinek adhatnám?

— Igaz, hogy az ilyen ajándéktól fél minden rendes eszű ember s nem örömest ölti azt magára. De hát vannak meghibbant eszű emberek, szükölködők, a kiknek a meleg bunda jól fog esni, a kik nem féltik a lelküket attól a másik lélektől, a mi ebben lakik: vigye el ön ezt a kabátot az őrültek házába s ott ajándékozzon meg vele valakit.

Az asszony megfogadta az orvosi tanácsot s még az nap kikocsizott a Lipótmezőre, magával vive a férje kabátját, melynek oldalzsebébe nem mulasztott el néhány darab pénzt eldugni. Annak is hadd örüljön majd a szegény bolond.

Jelentkezett az igazgatónál. Elmondta neki, hogy a férje kabátját szeretné valami elmebajosnak átadni, a kinek arra szüksége volna.

— Oh, ez az ajándék nagyon alkalomszerű lesz — mondá az igazgató. — Van az elmebetegeink között egy, a kinek az a rögeszméje, hogy ő azért került a bolondok házába, mert a téli kabátját levetette; elmondja milyen volt: szilszkin galléros, rókamál béléses; ha ő azt visszakaphatná, mindjárt meggyógyulna.

— Vezessen ön hozzá.

— Nem fél ön az őrültek látásától?

— Lehet-e nekem egyátalában valamitől félnem?

Az igazgató végig vezette a folyosón a nőt a legvégső ajtóig. Ott megállt s a kulcsárt szólítá az ajtó felnyitására.

Az ajtóra függesztett táblán e név volt olvasható: «*Smitt E.*»

A nő megdöbbenve szólt az igazgatóhoz.

— Ez az elmebeteg ebben a szobában Smitt?

— Nekünk ez alatt a név alatt adták át az eddigi felügyelői; de még ne tessék őt ezen a néven szólítani; mert annak a hallatára egyszerre kitör rajta a dühös őrjöngés, úgy hogy kényszerzubbonyt kell ráhúzni.

— Különös, hogy Smittnek híják.

Az ajtó feltárult, s elébb a felügyelő lépett be rajta, aztán az igazgató; utoljára a gyászruhás nő.

A beteg az ablakon nézett ki s háttal volt a belépők felé fordúlva. A léptek hangjára szemközt fordúlt, s erre a nő öröm és rémület hangján sikoltott fel:

— Ez az én férjem!

S azzal eldobva a magával hozott kabátot, odarohant a beteghez.

Az nyavalyás reszketéssel rogyott az asszony lábaihoz, átkarolva annak térdeit, s arczát ruhája fodrai közé temetve s zokogva hörgé:

«Megbocsáthatsz-e nekem?»

A nő ráadta a téli kabátot, mire a férfi tetőtől talpig csókolá. Most már nevetett. Meg volt gyógyulva.

— — — — — — — — — — —

De hogy lett Baltaváry Tihamérból Smitt Éliás?

(Vége következik.)

Gorö Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

A fiatal pár szemei összevillantak s néhány pillanatig mind a kettőnek úgy tetszett, hogy a lelkük ölelkezik abban a szerelmes tekintetben, a melylyel egymást nézték. Egyikük se akart szólni, egyikük se akarta megtörni ennek az édes némaságnak a varázsát, a mely beszédesebb volt a leghevesebb szóáradatnál, mert az álmok, ábrándok és remények boldog örömét érezték benne. A lelkük tükröződött abban az égő, vággyal és könyörgéssel teli tekintetben, melyet egymásra vetettek. A férfi azt olvasta belőle, hogy a leány szereti; a leány pedig megérezte, hogy a férfi most tesz fogadást az ő boldogítására.

Várhelyi önkénytelenül odalépett Piroskához és gyöngéden megfogta a kezét. A leány nem tiltakozott, csak elpirult és lesütötte a szemét. Majd ismét fölvetette szelid tekintetét, a melyben akkora hála, öröm és boldogság tükröződött, hogy Várhelyi szeretett volna ujjongva fölkiáltani, szerette volna megölelni, össze-vissza csókolni ezt az ártatlan, kedves, szép leányt, a ki tudtán kívül szerette és lelke tisztaságában nem is szégyelte elárulni ezt a szerelmet. De nem szólt és nem mozdúlt, csak fogta Piroska kezét és nézte, egyre nézte a mosolygó, piruló leány kék szemét, a mely véghetetlen boldogságról, új életről regélt neki.

Mi volt ehhez a tiszta, nemes érzéshez az a szenvedély, a mit azelőtt érzett néha, mikor azt hitte, hogy szerelmes? Üres képzelődés, hiú önámítás, a melylyel az esze csalta meg a szívét, — azt vélte, hogy szeret, pedig csak a hiúság sarkalta, ösztönözte, hogy udvaroljon s csupán férfiúi önérzetének hizelgett, ha ezt, vagy azt a nőt meghódíthatta... Most pedig? Ah, most, az egészen más volt! Abban az érzésben, mely egészen betöltötte szívét-lelkét, nyoma se volt a hiúságnak, a léha diadalérzetnek, sőt inkább bizonyos szomorúság vegyült bele, szomorúság azért, hogy csak most vette észre ennek a fiatal leánynak a szerelmét, a ki talán szenvedett is a miatt, hogy ő oly hideg, közömbös volt iránta, sőt még csak észre se akarta venni. Szeretett volna leborúlni elébe, hogy megkérje, bocsássa meg ezt a mulasztását, ezt a bűnét, a mit ellene vétett, de csak annyit tudott mondani:

— Piroska... Piroska...

A fiatal leány összerezzent, mint ha a halk, félénk, könyörgő megszólítás édes álomból verte volna föl, — de nem felelt, csak megszorította Várhelyi kezét. Aztán ismét csönd lett s néhány pillanatig csak a lombok csöndes zizegése volt hallható, a mint a tavaszi szellő átsuhant a kert fölött s vitte a virágok illatát messze, dél felé...

Egyszerre aztán, föntről a házban, valaki zongorázni kezdett. A nyitott ablakon át feléjük hozta a szél a dalt, a mely úgy szállt és esett, mint a szárnyon nőtt madár, mikor menekül üldözője elől.

«Rám se nézett, mikor én őt megláttam,
Hej, pedig hogy rám tekintsen, — de vártam;
Megfogadtam, én se nézek ő rája:
Mégis-mégis majd meghalok utána»...

— Az én nótám! — suttogta Piroska halkan. — Ez volt a nótám eddig.

— És eztán? — kérdezte Várhelyi hirtelen,— és eztán melyik lesz a nótája?

— Az, a melyik a magáé, — felelte Piroska alázatosan, szinte szégyenkezve...

És a férfi meg a lány, egymás kezét fogva, lassan, szótlanúl indúltak el a ház felé, a boldogság útján...

*

Bent, az úri szobában, három-négy asztalnál kártyáztak az urak. Az egyiknél Diószeghy volt a bankadó és rémségesen vesztett. Egész este üldözte a balszerencse s egyik nagy bankót a másik után váltotta föl. Katona, a ki a nagy szalonban udvarolgatott és táncolt, be-bejött néha megnézni, hogy megy a játék? Eleinte, mikor látta, hogy Diószeghy egyre veszt, kissé elborúlt a homloka és szinte szorongva nézte a kártyásokat. Diószeghy nagyon izgatott volt, úgy látszott, hogy a szokottnál jobban boszantja a balszerencséje, a mi fel is tűnt egyik-másik ismerősének. Mert mindnyájan hozzá voltak szokva, hogy Diószeghy a legnagyobb hidegvérrel és könnyelműséggel veszített el tekintélyes összegeket, s föl se vette az efféle veszteségeket.

Diószeghy az ajkába harapott. Harmadszor történt, mindjárt egymás után, hogy az első osztásra szétrobbantották a bankját. Le akarta dobni a kártyát, hogy fölkel és nem játszik tovább, mert úgyszólván az utolsó garasát is elvesztette. Nincs pénze, hozomra pedig nem szokott játszani. Unottan nézett szét a szobában, s a szeme megakadt Katonán.

— Ah! — kiáltott fel szinte hangosan, — ezt már el is feledtem.

Belenyúlt a felső zsebébe és kivett onnan egy fekete bőr-erszényt. Katona önkénytelenül előre lépett, azzal a szándékkal, hogy oda megy Diószeghyhez és figyelmezteti, hogy az a pénz, a melyet most akar koczkára tenni, nem az övé, s hogy azt nem szabad eljátszania. Ő maga, Katona hozta azt a pénzt még délután, három szivességi váltó fődözetére, a mit Diószeghynek holnap be kell váltania; ha nem váltja be, bizonyos, hogy megóvatolják s ez roppant kellemetlen lesz neki, de még inkább az, sőt végzetes hatású lehet magára az intézetre is; mert ha az igazgatót váltóadósságainak ki nem fizetéséért pörlik, ez a hír még jobban megrendíti a részvénytársaságnak különben is ingatag hitelét.

— Azt a pénzt nem szabad koczkára tennie, képviselő úr! — akarta mondani Katona.

De csak akarta; mert mire kimondhatta volna, Diószeghy már osztott s a fekete bőrerszény könnyebb lett vagy ezer koronával.

— Ej, mi közöm hozzá! — gondolta magában Katona s vállat vonva bement a szalonba.

Ezen az estén szerencséje volt Margit körül. A szép asszonynak szokatlanúl jó kedve volt; mintha valami pajkos, szilaj vágy hajtotta volna, egész este folyton táncolt, úgyszólván öt perczig se ült nyugton a helyén. Katona háromszor-négyszer is megtáncoltatta, s úgy tetszett neki, hogy Margit a szokottnál szivesebben beszélget vele, sőt szinte tüntető jóakarattal fogadja udvarlását. Nála többször csak Szentgyörgyi táncolt Margittal.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Dr. Holmes-nak 1890 aug. 1-ről, egy elveszett levélre szóló válaszát, mint sok tekintetben tanulságost, közöljük:

«Kedves kis barátom, Helén. Kedves levele már több napja érkezett, de nekem annyi irni valóm van, hogy sokszor hosszú ideig nem tudok válaszolni.

«Nagyon megtisztelő rám nézve, hogy oly szivélyesen emlékezik meg rólam. Örvendek, hogy jól van és boldog. Igen-igen örvendek annak a nagy haladásnak, hogy már beszélni tud a saját szájával, és az ujjával. Milyen furcsa dolog a beszéd! A nyelv nagyon szolgálatra kész testrész. Tetszés szerinti alakokat vehet. A fogak, ajkak, szájpadlás, mind kész segítői, melyek a hangot föltagolják szilárd darabokra, melyeket mássalhangzóknak nevezünk, s tért nyitnak azoknak a különösen alakult leheletteknek, a melyeket magánhangzóknak nevezünk. Maga mindezt kétségtelenül tanulmányozta, mivel a hangoztató beszédet begyakorolta.

«Egészen meglep, mily mesterileg kezeli leveleiben a nyelvet. Majdnem arra a gondolatra indít, hogy a világ ellehetne hallás és látás nélkül. Meglehet, hogy akkor az emberek sokkal jobbak lennének, mivel nem tudnának úgy háborúzni, mint most. Csak képzeljen egy hadsereget vak emberekből, puskákkal és ágyúkkal. Képzelje el a szegény dobosokat. Mit érnének ők s dobverő pálczáik? Maguk meg vannak kímélve sok fájdalomtól, a mit hangok és látványok nyújtanának. Hogy ezeket elkerülheti, nagyon boldognak érezheti magát. S aztán csak gondoljon arra a sok és nagy szivességre, a mire a míg él, mindig számíthat. Mindenki érdeklődik a kedves kis Helén iránt. Mindenki kíván tenni érette valamit. Ha idős, szürkehajú nő lesz is belőle, bizonyos lehet, hogy nagy előzékenységgel fognak gondoskodni róla.

«A szülői és barátai nagyon meg lehetnek elégedve az ön haladásával. Nemcsak önnek, hanem tanitóinak is nagy becsületére válik, a kik leromlott alakot a falakat, melyek önt körül zárták. Most az ön jövője derültebb és fényesebb, mint sok épszemű és jó hallású gyermeké. Isten önnel, kedves kis Helén. Minden jót kivánok. Barátja

Wendell Holmes Olivér.»

*

Nem sokkal a Holmesnál tett látogatásunk után, egy szép nyári napon Miss Sullivannal együtt meglátogattuk *Whittier* költőt csöndes otthonában. Gyöngéd előzékenysége és érdekes beszéde nagyon megnyerte szivemet. Egy kötet költeménye domború betükkel volt nyomtatva, s abból fölolvastam egyet «In School days.» Gyönyörködött, hogy oly jól tudok hangsúlyozni, s azt mondá, hogy nehézség nélkül meg tudja érteni szavaimat.

Azután sok kérdést intéztem hozzá a költeményet illetőleg s a feleleteit, kezemet ajkára téve, olvastam le. Elmondotta, hogy a költeményben szereplő fiú ő maga volt, a leány neve Sally volt, s más egyebeket, amiket már elfeledtem.

Elszavaltam neki a «Laus Deo»-t s mikor az utolsó versszakhoz értem, kezembe tette egy rabszolga szobrát, kinek összegörnyedt testéről a láncz lehullóban volt, épen mint a szent Péter lábairól, midőn az angyal kivezette őt a fogházból.

Azután bementünk a dolgozószobájába, hol megajándékozta tanítómat saját kézirásával és előttem kifejezte elért sikere fölötti bámulatát ily szavakban: «Ő a te szellemi szabaditód». Ezután elvezetett a kapuig s megcsókolta homlokomat. Igértem, hogy a következő nyáron újból meglátogatom, de mielőtt ez megtörténhetett volna, meghalt.

*

Keller Helén 1890 decz. 17-én egy levélben fölkereste kedves költőjét *Whittier* Greenfeaf Jánost:

Keller Helén és Mark Twain.

«Kedves jó költő; ma születése napja van. Midőn reggel fölébredtem ez volt első gondolatom. Nagy örömben voltam, midőn elgondoltam, hogy én már tudok irni levelet s megtudom mondani, mily nagyon szeretik kis barátai a kedves költőt és nevenapját. Ma este egy előadás lesz, melyen mind az ön költeményeit fogják szavalni és énekelni. Remélem, hogy a szeretet gyors szárnyú követei itt lesznek és elvisznek egy-egy szép dallamot önhöz. Először nagyon búsultam, látván, hogy a nap sötét felhők mögé rejtőzött, de azután meggondoltam miért mivelte ezt, s boldog voltam. A nap tudja, hogy ön szereti, ha a föld apró fehér hópihékkel van borítva, s azért tartja vissza fényét, hogy a kis fehér kristályok a levegőben megformálódjanak. Mikor készen lesznek, csöndesen leszállanak s gyöngéden befödnek minden tárgyat. Ekkor a nap megjelenik teljes fénypompájában és világossággal tölti be az egész földet.

Ha ma önnél lehetnék, nyolczvankét csókot adnék, egyet minden esztendejéért. Én úgy képzelem, hogy nyolczvanhárom esztendő nagyon hosszú idő. Ön is úgy tudja-e? Vajjon hány esztendőből állhat az örökkévalóság? Attól tartok, hogy ilyen hosszú időt én el sem tudok képzelni.

A mult nyáron hozzám írt levelét megkaptam. Köszönet érte. Jelenleg Bostonban vagyok a vakok intézetében, de még nem kezdettem hozzá a tanuláshoz. Augnos úr azt akarja, hogy pihenjek és játszam sokat.

A tanítóm jól van s szivélyes üdvözletét küldi. A boldog karácsony már-már itt van! Alig várom, hogy megérkezzék! Remélem, az ön karácsonya vidám és boldog lesz, s az új-év sok örömet és jó kedvet hoz önnek és mindenkinek. Kis barátja,

Keller Helén.»

Az öreg költő nem hagyta válasz nélkül a kedves kis levelet. Ezt írta:

«Kedves ifjú barátom, nagyon örvendettem, hogy születésem napjára oly kedves levelet kaptam tőled. Még érkezett két vagy háromszáz más is, de a tied legkedvesebb volt. Elmondom neked, hogy telt az idő Oak Knollban. A nap nem sütött, de a szobákban nagy tüzet raktunk a nyilt kemenczékben fából. A szobák telve voltak a rózsák és más virágok édes illatával, melyeket távol vidékekről küldöttek jó barátaim. Gyümölcs is sok volt Kaliforniából és más helyekről. Egész nap itt voltak kedves rokonaim és régi jó barátaim. Nem csodálkozom rajtad, hogy 83 évet hosszú időnek tartasz, de nekem úgy jő, mintha csak most lettem volna akkora, a mekkora te vagy mikor Haverseillben a régi jószágon játszodtam.

Köszönöm sok jó kivánatodat, s énis ugyanannyit kivánok neked. Örvendek, hogy az intézetben vagy. Kitűnő hely. Add át legszivélyesebb üdvözletemet Miss Sullivannak, meleg szeretettel vagyok

régi barátod,

John G. Whittier.

*

Dr. *Hale Edward Everett* egyik legrégibb barátom. Nyolcz éves korom óta ismerem s éveim száma arányában növekedett iránta táplált szeretetem. Bölcs és gyöngéd rokonszenve sokszor segített rajtam és Miss Sullivanon a megpróbáltatások és bánat idejében. S azonkívül erős keze sok göröngyös helyen segített keresztül. A mit velünk tett, ugyanazt miveli ezerekkel, valakik előtt nehéz föladatok állanak.

Dr. *Hale* a dogmák régi tömlőjébe a szeretet új borát töltötte s megmutatta az emberiségnek, hogy lehet hinni, élni és szabadnak lenni.

És a mit tanított, ugyanazt bebizonyította saját szép életében, a hazaszeretetét, a legutolsó embernek is megbecsülését, s azonkívül az őszinte törekvést, hogy mindig fölfelé és előre haladjunk. Ő az embereknek prófétájuk és lelkesitőjük volt. Az igének hatalmas szószólója, fajának barátja volt. Áldja meg az Isten!

Már szóltam *Bell Graham A.* drral történt találkozásomról. Azóta sok boldog napot töltöttem vele Washingtonban, a Cape Breton szivében levő szép házában. Itt a dr. Bell laboratoriumában vagy a nagy *Bras d'Or* partján elterülő mezőkön sok kellemes órát időztem hallgatva elbeszéléseit sokféle tanulmányairól. Nem egyszer segitettem neki a sárkányok föleresztésében, melyeknek segítségével fölfedezni remélte a léghajó-kormányzás elméletét.

Dr. *Bell* a tudománynak több ágában jártas, s előadásával minden tárgyat s még a legkomplikáltabb elméletet is érdekessé tudja tenni. Azt az érzést ébreszti föl az emberben, hogy ha kevéssel több ideje lenne, ő is fölfedező tudna lenni.

Humoros és költői hangulatú ember. De mindenek fölött álló szenvedélye a gyermekek iránti szeretet. Soha sem olyan boldog, mint a mikor egy kis vak gyermeket ölelhet keblére.

A vakok érdekében kifejtett munkásságának hatása élni fog a jövőben is s sok nemzedék fogja áldani. Mi szeretjük és tiszteljük azért is, a mit ő maga teremtett s azért is, a minek megteremtésére másokat inditott.

New-Yorkban időzésem alatt sok kiváló egyénnel volt szerencsém beszélni, kiknek nevét sokszor hallottam volt, de hogy személyesen is találhassam, arra sohasem számítottam. Legtöbbel jó barátom *Hutton* S. úr házánál találkoztam. Kiváló szerencsémnek tartottam, hogy Huttonnét a kedves otthonában meglátogathattam, könyvtárukat használhattam s azokat a gyönyörű szavakat és szép gondolatokat, melyeket jeles barátaik írtak nekik, olvashattam. Jól írták, hogy *Hutton* úrnak kiváló adománya van, hogy mindenkitől kicsalja legjobb gondolatait és legszebb kifejezéseit. Nem is szükség, hogy valaki olvassa «Ismertem egy fiút» czimü könyvét, hogy megismerje őt, a legelőzékenyebb, legédesebb fiút, olyan barátot, a ki minden körülmények között hű, a ki a szerctet nyomain jár akkor is, a mikor állatokkal foglalkozik épen mint a mikor emberekkel.

Huttonné kipróbált, hű barát. A mi nekem legkedvesebb, a mit én legbecsesebbnek tartok, nagyobbára mind neki köszönöm.

Kollegiumi életemben tőle kaptam a legtöbb segítséget. Ha nehezen haladt a munka és elveszett a kedvem, ő oly bátoritó levelet irt, hogy fölvidultam és visszakaptam bátorságomat. Mert ő olyan asszony, a kitől mulhatlanul megtanuljuk, hogy a sikeresen megoldott nehéz föladat után a következő már egyszerübbnek és könyebbnek tetszik.

Hutton úr ismertetett meg sok jeles iró barátjával, kik között legnagyobb volt *Howells Dean Vilmos* és *Mark Twain*. Találkoztam *Gilder Watson Richarddal* és *Stedman Clarence Eduarddal*. Az utóbbi a legkedvesebb mesemondó és a legszeretetreméltóbb barát.

Warner egyszer elvitt, hogy lássam az erdők kedves költőjét, *Burronghs* Jánost.

Mindenik gyöngéd, rokonszenves volt. Épen annyira élveztem előzékeny udvariasságukat, mint essay-ik és költeményeik kitűnő szépségeit. Nem mindig tudtam figyelemmel kisérni minden irodalmi fogásukat, a mint egyik tárgyról a másikra átcsaptak, komoly vitatkozásba ereszkedtek, vagy az egyszerű elbeszélést fölélénkitették epigrammákkal és sikerült élczekkel.

Olyan voltam mellettök, mint a kis Ascanias, a ki Aeneast az ő rendkivüli viszontagságai útján nagyon aránytalan léptekkel tudta kisérni. De mindenik annyi szivélyes szóval halmozott el.

(Folyt. köv.)

Kufeke Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot egészséges és gyomorbeteg **Gyermeknek** Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.at. eseteiben. **Gyermekek** kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban **Gyermek-liszt**
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban. Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Rozsnyói vasas-gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet
Rozsnyón (Gömörmegyében)
Vasas hidegvizgyógyfürdő, klimatikus gyógyhely. Fekszik 400 méternyire a tenger szine fölött; a szelek ellen teljesen védett, kies fekvésü csucsoni völgyben, az 1290 mtr. magas Pozsáló v. Ökörhegy alján, a várostól 20 percznyire. Pormentes levegő, gondozott sétányok, villamos világitás, feltünően olcsó árak; vasuti-, posta- és távirda-állomás; a várossal telefonösszeköttetés. 10471
Elő- és utóidényben 30% engedmény.
Nagy kirándulóhelyek: Dobsinai jégbarlang, Aggteleki cseppkőbarlang, Szádellő-völgy, Krasznahorkai vár stb. Prospektussal és felvilágositással készséggel szolgál **A fürdőigazgatóság.**
Dr. Hajcsi Sándor fürdőorvos. *Feymann László* fürdőigazgató.

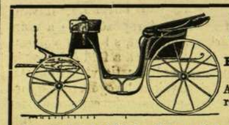
SERRAVALLO

China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadosok számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

Carmen Sylva-
krém és szappan
Chapó Iván, Resicza, Fő-tér 37.
Készitménye felülmulhatatlan szer
szeplő,
pörsenések,
pattanások, 10458
májfoltok, ránczos bör, himlőhelyek, az orr és arcz vörössége ellen, az arczbört fiatalosan üdéve és káprázatosan fehérré teszi. Raktár van belőle minden gyógyszertárban, a hol pedig nem kapható, ott forduljanak közvetlenül a készitőhöz, ne fogadjanak el u ánzatot, hanem kérjék Chapó gyógy-zerész Carmen Sylva krémjét és szappanját.

Köszönetnyilvánitás.

Mittelbach S. urnak, Zágráb.
Nem birtam járni! Véletlenül jutottam az ön tyúkszemirtó szeréhez és már rövid használat után képes voltam órák hosszat minden fáradtság érzése nélkül gyalogolni. Hálás köszönetet mondok önnek ezért és a szert mindenkinek melegen ajánlhatom. — Kizárólagos raktár:
MITTELBACH S.-nél, Zágráb,
Duga ulica 3/B. 10388
80 fillérnek előleges beküldése után bérmentve küldetik.
Használat előtt. Használat után.

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V., Lipót-körut 3.
Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.
Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve.

Legtökéletesebb arcztisztitó és szépitőszerek a
KRIEGNER-féle
Akácia-créme
2 korona.
Akácia-puder
1 kor.
Akácia-szappan
1 kor.

Törv. véd. — Kapható gyógyszertárakban. Főraktár: Korona-gyógytár Budapest, Kálvin-tér. 10170

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom diszlárgyakban. Menyasszonyi koszorúk és diszek a legujabb divat szerint.
Szinházi-, alkalmi- és sirkoszorúk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-utcza.**

Alapittatott 1860.

JÓKAI MÓR művei:
A magyar nemzet története Regényes rajzokban. Magyar festőművészek történeti festményei után illusztrálva. I. kötet 5 kor. Vászonkötésben 7 kor. II. és III. kötet egy-egy kötet 4 kor. Vászonkötésben 6 kor.
Csataképek 1848—49-ből. *Jubiláris diszkiadás* albumszerű 8-rétben. *Kimnach* László 68 rajzával. Fába metszette *Morelli* Gusztáv tanár. Pompás, Kimnach László által tervezett diszkötésben 18 kor.
Csataképek 1848—49-ből. *Kimnach* László rajzaival, fába metszette *Morelli* Gusztáv tanár. 6 kor. Vászonkötésben 8 kor.
Negyven év visszhangja. Diszkötés 10 kor.
Válogatott beszélyei. Vászonkötés. 3 kor. 20 fill.
Jókai Mór munkái. Kis 8° könyvtári kiadás vászonkötésben 1-1 kötet **2 K.**
Törökvilág Magyarországon. 2 kötet. — **Kárpáthy Zoltán.** Regény. 3 kötet. — **A magyar előidőkből.** — **A magyar nép élcze szép hegedűszóban.** — **Bujdoso naplója.** — **Megölt ország.** Regék. — **Szegény gazdagok.** 2 kötet. — **A janicsárok végnapjai.** — **A kőszivü ember fiai.** 3 kötet. — **Erdélyi képek.** 2 kötet. — **Vadon virágai.** — **Hangok a vihar után.** 2 kötet. — **Asszonyt kisér — Istent kisért — Mire megvénülünk.** 2 kötet. — **Az uj földesur.** 2 kötet. — **Erdély aranykora.** 2 kötet. — **Csataképek.** 2 kötet. — **Hétköznapok.** 2 kötet. — **Magyarhon szépségei.** — **Alegvitézebb huszár. Szomoru napok.** — **Véres könyv** 2 kötet.
Kapható: **Lampel R. (Wodianer F. és Fiai) cs. és kir. udv. könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrássy út 21. és minden könyvkereskedésben.**

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világitó arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok birálag üldöztetnek.

Postán utánvéttellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyogysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor. **80** fillér. 10159

Vihnye
Kiváló gyógyhatásu **női betegségek, vérszegénység esetében és idegbajokban.** Hidegvizgyógyintézet. Láp és fenyőfürdők.
Természetes meleg (38°) vasas gyógyfürdő Bars vármegyében, fenyves és lombos erdő környezte szélmentes völgyben. — Posta-, táviró- és interurban telefonállomás helyben. Vasuti állomás: Szénásfalu-Vihnye, a fürdőteleptől 5 kilométer távolságban. — **Szobák hetenként 7 K-tól 31 K 50 f.-ig.** A szobák árai az előés utóévadban jun. 14-ig és augusztus 23-tól 40%-kal mérséltetnek. — A fürdőt Selmeczbánya városa házilag kezelteti; gondnokul ez évben is Sztancsay Miklós tvh. főjegyzőt küldötte ki. — Hatósági fürdőorvos és igazgató: dr. Boleman István kir. tanácsos. — A fürdő közvetlen közeleben **egy csolnakázó tó** létesült ez évben, mely hidegvizü tó fürdésre is be van rendezve, mi által a kies fürdőtelep nyaralásra is igen alkalmas. — **Étkezés:** reggeli, ebéd, uzsonna és vacsora **egy napra 3 K, egy hétre 20 K. Prospektust küld és részletesebb felvilágositást az igazgatóság ad.** 10445

Törvényesen védett Bob-csemege név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»**, kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, mintán hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül késziti: **Érényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogueista Váczi-körut 42., Bainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

— Itt? — csodálkozott Margit. — Hát Pogrányi itt fog lakni? És kivel?

— Ilona visszaadja neki Zsuzsit. Ő dajkálta, ő nevelte föl, s legjobban ismeri a természetét. Még talán meg is gyógyithatja.

— Meggyógyithatja? Hát mi baja Pogrányinak? Úgy tudom, hogy nem beteg.

— Nem beteg? — ismételte Várhelyi metsző keserűséggel. — Különben lehet, hogy igazad van. Testre még ép, nincsen semmi szervi baja; de lelkileg már élő-halott. Idő kérdése, hogy meddig birja, s a kegyelemdöfést az Anna szivtelen önzése adta meg neki. Az a meggyőződése, hogy Anna nem szerette soha, sőt meg is csalta, csak azt nem tudja még: kivel. Most ezt kutatja, ezen rágódik éjjel-nappal és semmi egyébbel nem törődik... Ah, ha tudnátok, — tört ki szenvedélyesen, — hogy mennyi roszat tehettek ti, asszonyok, talán iparkodnátok jobbak, komolyabbak lenni s nem áldoznátok föl oly könnyen szeszélyeiteknek a mi boldogságunkat!

Csönd lett. Margit arcza elborult s úgy látszott, hogy a szép asszony erősen küzködik magával. Néhányszor tétován föl s alá járt, közben idegesen csapdosott a lovagló-ostorával, majd hirtelen megállt Várhelyi előtt és tréfát szinlelve mondta:

— Köszönöm az erkölcsi prédikációt. Szép volt és meghatott, de egyelőre még elmélkedni óhajtok felőle. Légy szives, tartsd a lovamat, mig fölülök rá. Egyet nyargalok s megint visszajövök, ha megengeded.

— Mindkettőtök érdekében ohajtom, hogy ne találkozzál Szentgyörgyivel, — felelte Várhelyi komolyan.

— Már pedig én épen ő elébe megyek, — felelte Margit kihivóan, — s ha visszajövök, hát vele jövök meg.

— Ha van rá lelked, hát tegyed, — mondta Várhelyi, — én megtettem a kötelességemet és figyelmeztettelek.

— Következésképen moshatod a kezeidet is, — fejezte be Margit gúnyosan.

Fölült a lovára és lassú lépésben indult el. De már az első fordulónál megrántotta a kantárszárat és idegesen rácsapott a lovagló-ostorával. A ló nagy szökéssel ugrott előre s a következő pillanatban eltünt a fasorban.

Várhelyi néhány pillanatig még nézte a könnyű porfelhőt, a mit a Margit lova vert föl, aztán lassan, gondolkodva visszament a villába.

— Ha találkozik Imrével, — aggódott magában, — félek, hogy ostobaság lesz a vége!

Czigarettára gyujtott és könyvet vett elő, hogy olvas. De a betü nem birta megfogni az elméjét: a gondolatai mindig a körül jártak, hogy mi lesz, ha Margit találkozik Imrével. Unottan tette félre a könyvet s a kertre nyiló ablakba könyökölt. A százados hársaktól árnyékban tartott gyepen a kis Imre játszogatott az öreg Zsuzsi mellett, a ki kötögetett. Várhelyi úgy el tudta nézni az eleven, tiszta, csinos fiúcskát, a mint hol a pillangókat hajszolta, hol virágokat szedett s oda hordta az öreg Zsuzsinak, hogy kössön belőlük bokrétát — apának, anyának. És elgondolta, hogy micsoda boldogság lesz, ha majd az ő fia is igy újjong, kergetőzik a réten s fölveri az ősi kuria csöndjét, a mely eddig csak nagy néha volt visszhangos a mulató czimborák zajától.

Most hirtelen fölrezzent az álmadozásából: kocsi állt meg a villa előtt. Mire kiért a ház elé, már le is szálltak a vendégek: Ilona meg Pogrányi.

— Még csak ez hiányzott! — mondá magában Várhelyi. — Ha Margit csakugyan Szentgyörgyivel jön vissza, Ilona mindent megtud.

De eltitkolta aggodalmait és mosolyogva, szivesen sietett a vendégek elé. Legelőbb Pogrányi szállt le, s Várhelyi, a mint meglátta, kis hijja, hogy vissza nem tántorodott tőle.

Pogrányi úgy lesoványodott, összeaszott, hogy a ruha szinte csak lógott rajta. A tekintete üres és fénytelen volt, a szemejárása lassú és révedező, arcza elsárgult és csupa ránc, ajkai pedig idegesen vonaglottak. Mikor leszállt, pár pillanatig pislogatva nézett Várhelyire s aztán hirtelen fölütötte a fejét, mintha mondaná: Aha! tudom, ki vagy.

— Szinte meg se ismertelek, öcsém, — mondta rekedten. — Hanem hát régen is láttuk egymást, mi? El se hinné az ember, hogy eljár az idő!...

Hátra fordult a kocsi felé s ingerülten kérdezte:

— Nos, leszálltok-e már?

Most Ferkó mászott ki a kocsiból, Pogrányi idősebbik fia, s közömbösen megállt az apja mellett, nem is köszöntve Várhelyit. Mindjárt utána Ilona lépett le, a kit már Várhelyi segitett leszállani.

— Vigyázzon rá! — sugta Ilona Várhelyinek, Pogrányira mutatva.

Majd hangosan azt kérdezte, hogy hol van Zsuzsi, meg a kis Imre, mert a Ferkót is oda akarja vinni hozzájuk.

— A kertben vannak, — felelte Várhelyi, — a kis Imre nagyszerüen mulat és a Zsuzsi vigyáz rá.

Ilona kézen fogta Ferkót és ment vele a kertbe. Pogrányi pedig, mihelyt egyedül maradt Várhelyivel, mindjárt odament hozzá, karon fogta, egész közel hajolt hozzá, mintha bizalmas titkot akarna megsúgni neki, s aztán igy szólt:

— Az előbb Anna, mikor elment a háztól, ezt mondta: «Ime, hiába áldoztam föl magamat, hiábavaló volt, hogy lemondtam az élet minden örömeről, élvezetéről. Csak az vigasztal, hogy nem teérted tettem, mert te soha se követeltél tőlem semmit...»

— Na, még csak ez hiányzott! — dühöngött magában Várhelyi.

— Kicsoda kérte hát tőle ezeket az áldozatokat? — évődött Pogrányi tovább. — Kiért áldozta föl magát Anna? Kinek van ennyi hatalma a feleségemen? több, mint nekem? — kérdezte gyanakodva. — Talán neked, Gyula?

— Még csak az kellene! — tiltakozott Várhelyi.

— Tudom, tudom, — motyogott Pogrányi töprenkedve. — Nem te voltál, nem. Imre! a költő. Oh, — csóválta keserüen a fejét, — ez a gondolat visz a sirba, ez a gondolat!

Révedezve nézett a semmibe s tízszer is elismételte az utolsó szavakat, hol halkabban, hol hangosabban, mig egyszer aztán hirtelen, izgatottan kitört:

— Ah, hogy dühbe hoz ez a gondolat! Megfulladok!...

Lihegve nagyot lélekzett, idegesen lerántotta a felső kabátját s elhajította volna, ha Várhelyi meg nem fogja és el nem veszi tőle.

— Miért olyan nehéz ez a kabát? — gyanakodott Várhelyi s megtapogatta zsebeit.

De majd hogy föl nem kiáltott ijedt meglepetésében: a kabát egyik külső zsebében revolver volt! Várhelyi gyorsan félrefordult, ügyesen kivette a pisztolyt Pogrányi kabátjából s észrevétlenül a maga zsebébe dugta. Ezalatt visszajött Ilona is, a ki, mihelyt látta, hogy a kis Imre vígan játszik, csak épen hogy megcsókolta, azonnal sietett a bátyjához, mert nagyon aggódott miatta.

Richter Aurél rajza.
Várhelyi ügyesen kivette a pisztolyt.

Pogrányi lassan indult a filagória felé, de lépten-nyomon megállt és félig érthetetlenül dünnyögte:

... Míg hitves-esküm — életsorsomat
máshoz kötötte le,
bár nem boldog vele ...

A költő álma! ... Ah, ez a gondolat visz a sirba!

Ilona odament hozzá, gyöngéden megölelte és szeretettel kérlelte:

— Zoltán, édes Zoltán! minek izgatod magad?

Pogrányi megrezzent, néhány pillanatig szinte bambán bámult a hugára, majd hirtelen a homlokára ütött, mintha megismerné: — Ah?! — Aztán megfogta Ilona kezét, szorongva félre hívta és halkan, mintha nagy titkot súgna a fülébe, zagyván mondta:

— Emlékszel-e, Ilona, hogy én mindig, mindig engedelmes, jó fia voltam apámnak, anyámnak?

— Oh, Zoltán, Zoltán!

— Vagy talán keserítettem őket valaha, szóval-tettel? — kérdezte nyugtalanul, fürkészve.

S mikor Ilona, felelet helyett sirva a nyakába borult, ellágyulva folytatta:

— Tudom, tudom. Jó bátyád voltam néked is; ölben hordoztalak, hátamon hurczoltalak; hajót, sárkányt, malmot csináltam neked. Emlékszel-e?

— Oh, Zoltán, Zoltán! — zokogott Ilona, a kezeit tördelve.

— Csitt, ne sirj! Engem is ugyanaz csalt meg, a ki téged. De ne félj: majd boszút állok én mindkettőnkért!

— Zoltán, az Istenért, mit akarsz? — rettent meg Ilona. — Micsoda beszéd ez? Mit tudsz, mit gondolsz?

— Nem gondolok semmit, nem gondolok, — felelte Pogrányi a fejét rázva. — De majd gondolkozom. Majd gondolkozom, hogy mit tegyek. Nini, a Zsuzsi! — kiáltott föl, meglátva az öreg asszonyt, a ki elébe csoszogott, hogy köszöntse.— Jó, hogy jösz, dadám. Vezess csak mindjárt a szobámba, a legénykori szobámba. Így tér vissza minden, a mi elmult. Én is visszatérek a régi szobámba; te is visszatértél hozzám. Minden visszatér, minden! Hogy is mondja csak a vers?

Visszatér a fecske, visszatér a nyár,
De az ifjuságom — nem tér vissza már!
Fejemen a télnek dérvirága nyit,
S megfagyasztja szivem forró vágyait ...

Na, Zsuzsi, hát gyerünk!

Megfogta az öreg cseléd kezét s rá se hederítve Ilonára meg Várhelyire, elindult vele a ház felé s közben, mintha semmi gondja, baja nem lett volna, vigan fütyörészte a nótáját:

«*Kétszer is nyit az ákáczfa virága*» ...

Ilonának meg kellett kapaszkodnia a filagória oszlopában, hogy össze ne roskadjon végtelen fájdalmában, a mint roskadozó bátyja után nézett.

— Istenem! Istenem! — kesergett kétségbe esetten.

— Jöjjön be, Ilona és üljön le, — kérte Várhelyi. — És iparkodjék nyugodtabb lenni, mert még más bajok is történhetnek. Jöjjön, kérem.

Bevezette a filagóriába és leültette. Aztán maga is leült és habozva igy szólt:

— Meg kell bocsátania, ha beleavatkozom a Zoltán sorsába; de rokonom is, gyerekkori pajtásom is. Ki kell vernünk fejéből azt a rögeszmét, hogy Anna megcsalta. S mindenek előtt azt kell megtudnunk, hogy kire gyanakszik.

— Oh, én tudom! — felelte Ilona, keserüen, fájdalmasan, — én jól tudom, kire gyanakszik s ön is jól tudja: a költőre ...

— Szentgyörgyire? — kiáltott föl Várhelyi hevesen. — De hisz ez őrültség. Imre valósággal gyülöli Annát!

— Ezt is tudom; sőt bizonyitékaim vannak rá.

— Akkor Zoltánnak is meg kell mutatni ezeket a bizonyitékokat, — mondta Várhelyi komolyan, — még pedig rögtön! Föltétlenül szükséges, hogy Zoltán meggyőződjék Anna ártatlanságáról, különben irtózatos dolgok történhetnek.

— Mit beszél, az Istenért?!

Várhelyi elővette zsebéből a revolvert és igy folytatta:

— Ezt a pisztolyt a Zoltán zsebéből vettem ki.

— Irgalmas Isten! — sikoltott föl Ilona, — ez irtózatos! — Nem, most már nem habozhatom, — folytatta lázas hévvel. — Mondja: de őszintén feleljen! Volt itt valaki, mielőtt én ide jöttem?

— Margit, — felelte Várhelyi habozva.

— Hát mégis jól láttam! Verte a lovát, úgy vágtatott! Talán csak nem én előlem szökött?

— Nem, mert nem is tudhatta, hogy ön ma este itt lesz.

— Tehát azért jött ide, hogy a férjemmel találkozzék! — tört ki Ilona keserü indulattal.

— De, Ilona! — szólt Várhelyi megdöbbenve, — mire gondol, az Istenért? Ah, nem, nem! Higyjen nekem, hogy csalódik.

— Oh, nincs nő, a ki észre ne venné, ha a férje megváltozik! — rázta a fejét Ilona szomoruan. — De most nem rólam van szó. Margit már itt volt és Imre ide jön. Bizonyos, hogy találkozót adtak egymásnak, tehát Margit is visszajön. De egyiküknek se szabad tudniuk arról, hogy én is itt vagyok. Értette-e, Várhelyi?

— De mit akar? mit?

— Hogy mit akarok? — ismételte Ilona elszántan, — ön is sejtheti. Itt Zoltán megmentése forog koczkán s ez mindennél fontosabb. Nem kimélhetem Margitot, de ez nem az én hibám. Hadd bizonyitsa be Margit maga, hadd tudja meg Zoltán az ő szájából, hogy a férjem nem volt, nem lehetett az Anna kedvese.

— De ön? de ön? — kérdezte Várhelyi szorongva.

— Oh, én tudok szenvedni! — mondta Ilona és fájdalmasan mosolygott. — S önnek segitenie kell. Gondolja meg, hogy Zoltán élete forog koczkán. Ha jönnek, értesitsen. Most visszamegyek a házba Zoltánhoz. Ki tudja, mit csinál szegény!

Lassan visszament a házba s ott hagyta Várhelyit a filagóriában. A fiatal ember nem tudta, mit tegyen. Szerette volna figyelmeztetni Margitot és Imrét, hogy Ilona mindent tud; de ha megteszi ezt, akkor Pogrányi szivében ott marad a féltékenység kinzó gyanuja, a melytől vagy megőrül, vagy pedig irtózatos, igazságtalan boszuállásra vetemedik. Sajnálta Margitot is, Szentgyörgyit is a nagy szégyenért és megalázatásért, a melyen át kell esniök: de még jobban sajnálta Pogrányit és Ilonát, a kik ártatlanul is sokkal többet szenvednek.

— Hát bűnhődjenek, ha félre léptek! — határozta el végre magában, — s ha már Ilona úgy is tudja, hogy Imre megcsalja, hadd tudja meg Pogrányi is, hogy Szentgyörgyi nem az ő feleségének, hanem Margitnak volt a kedvese.

Fölkelt és kiment sétálni a kertbe. Gyönyörü szép holdvilágos este volt, olyan világos éjszaka, hogy olvasni is lehetett volna mellette. Cigarettára gyujtva lassan ment hátra felé a kerti uton, a felé a kis rácsos ajtó felé, mely a kert mögött vonuló országutra nyilt. Ott rákönyökölt a kerítésre és Piroskáról ábrándozva, merengve hallgatta a tücsök éles, fáradhatatlan czirpelését s egyik czigarettát a másik után szivta el.

Egyszerre csak halk sikoltás hallatszott egészen a közelből s mindjárt aztán egy gazdátlan paripa vágtatott el a kerítés előtt és Várhelyi megismerte, hogy a Margit paripája volt.

— Mi történhetett? — kérdezte magát, megdöbbenve.

Azonnal kiszaladt s gyorsan futott abban az irányban, a honnan a halk sikoltást hallotta. Alig száz lépésnyire a kerítéstől megtalálta Szentgyörgyit, a ki az ájult Margit mellett térdelt a földön és élesztgette a szerencsétlent.

— Mi történt? — kérdezte Várhelyi lélekszakadva.

— A lova megbokrosodott és levetette.

— De csak nem törte csontját? — aggódott Várhelyi.

— Szerencsére nem; csak megijedt, — felelte Szentgyörgyi. — De itt mégse hagyhatjuk ... Segits, Gyula, beviszszük a házba.

A két férfi óvatosan fölemelte a még mindig eszméletlen fiatal asszonyt s lassan vitte be a kertbe.

— Egyelőre álljunk meg vele a filagóriában, — tanácsolta Várhelyi, — nehogy a vén Zsuzsi meglássa ilyen állapotban. Én majd befutok addig a villába, hozok kölni vizet, eczetet, meg más egyebet, a mire szükség lehet, hogy fölébresszthessük.

— De siess, Gyula, — sürgette őt Szentgyörgyi, — én addig könnyitek a ruháján, hátha magához tér.

Várhelyi egyenesen Ilonához szaladt és elmondta, hogy itt az alkalom. Margit és Szentgyörgyi együtt vannak: ha Margit ismét eszméletre tér, beszélgetésük során bizonyára elárulják magukat. Most kell tehát odavinni Pogrányit, hogy végig hallgassa a beszélgetésüket: abból meggyőződhetik, hogy Szentgyörgyi nem lehetett az Anna kedvese, mert Margitot szereti.

Ez azonban nem ment oly könnyen. Mikor Ilona arra kérte bátyját, hogy menjen vele, de igérje meg, hogy csöndesen marad, akármit lát vagy hall is: Pogrányi oly izgatott lett, hogy Ilona is, Várhelyi is nagyon megrémültek. A szerencsétlen azt hitte, hogy az Anna bünös szerelméről akarják meggyőzni és dühösen kereste a revolverét. Ilona csak nagynehezen birta elhitetni vele, hogy épen ellenkezőleg: az Anna ártatlanságát akarják bebizonyitani neki.

— Rá akartok szedni! — heveskedett Pogrányi, — hogy megmentsétek a méltó büntetéstől, őt is, a csábítóját is. Adjátok elő a revolveremet! (Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

Gilder úr elbeszélte, hogyan utazott holdvilágos éjszakákon a sivatag pusztán keresztül a nagy pyramisokhoz. Egyik levelében a nevét oly erősen bevéste a papirba, hogy megtudtam tapintani. Erről jut eszembe, hogy dr. Hale braille jegyekkel szokta aláirni hozzám irt leveleit.

Mark Twain-nak az ajakáról leolvastam két-három érdekes elbeszélését. Neki megvan a sajátságos modora mindenben, gondolkozásban, beszédben, munkában. Érzem kézfogásáról szemhunyorítását. Mialatt előadja kimondhatatlanul furcsa hangján cynikus bölcseségét, úgy érzed, hogy szive az emberi jó érzés gyöngéd Iliásza.

Még egy sereg érdekes embert találtam New-Yorkban. Ezek: *Dodge Mapes Mary* asszony a «St. Nicholas» szeretett szerkesztője, *Riggsné* a «Patsy» kedves irója.

Mindenkitől kaptam emléket, s mindenik emlék kedves kifejezője szivöknek. Megkaptam könyveiket, melyek saját gondolataikat tartalmazzák, leveleiket, melyekből lelkök fénye sugárzik, arczképeiket, melyeknek ismételt elmagyarázása mindig örömmel tölt el.

De nincsen elég helyem, hogy mindenik barátomat fölemlitsem. S valóban vannak is olyan dolgok, melyeket a cherubok szárnya föd el, olyanok, a melyeknek szentsége nem türi meg a hideg festéket. Aggódva irtam *Hutton* Lőrinczné́ről is.

Még csak két barátomról teszek említést. Egyik *Thaw* Vilmosné Pittsburgból, kit lindharsti lakásán sokszor meglátogattam. Mindig abban fáradozik, hogy valakin segitsen, s a mióta csak ismerjük, rendkivül sok jót tett velem és Miss Sullivannal. Szivélyessége és bölcs tanácsa kifogyhatlan.

A másik barátomnak is nagyon le vagyok kötelezve. Ót jól ismerik hatalmas vezértehetségéről, melylyel nagy vállalatokat vezet. Kitünő tehetségei sokak tiszteletét kivivták számára. Mindenkihez szivélyes, s mindig útban van, hogy jót tehessen némán és titokban. Itt ismét olyan nevekről kellene szólnom, a melyeket el kell hallgatnom. De ennek az egynek kiváló szivélyességét és iránt tanusitott érdeklődését lehetetlen elhallgatnom, minthogy ennek köszönöm, hogy kollegiumba járhattam.

Igy hát nyilvánvaló, hogy életem történetét barátaim teremtették meg. Ezerféle módon igyekeztek kárpótolni természeti hiányaimat. Igy váltak hátrányaim előnyökké és megsegitettek, hogy fogyatkozásaim árnyékában boldogan járhassak.

MÁSODIK RÉSZ.

Keller Helénről a tanitói.

Az «Előszó»-ban említve van, hogy *Keller* Helén önéletrajzát tanitója és tanárai egészitették ki teljes könyvvé. Az életrajz olvasója sokszor kételkedve keresi a tanukat, mert olyanokat hall a siket és vak leánytól, a milyeket ép érzékü embereknél is ritkán tapasztal.

Ha bölcselkedve akarjuk megfejteni e rendkivüli leány lelkének titkait, azt mondjuk, hogy a természetben nincsen hézag, a lélek világában még kevésbbé. A látás és hallás nemcsak bővíti a lelki világ tárházát, hanem egyszersmind zavarja is. Az ép érzékü ember a hatások nagy részét kénytelen figyelmen kivül hagyni, mert nem győzi mind fölvenni s annál kevésbbé megrögziteni.

Helén lelkéhez aránylag kevés fogalom jutott el s miután ő nem képzelhette, hogy látott, sem azt, hogy hallott valamit, nála az illuzionák s a téves és a hiányos fogalmaknak nem volt helye, nemcsak azért, mivel tanitói és a könyvek utján mindig tisztára leszürt eszméket kapott, hanem azért is, mivel oly rendkivüli nagy lelki tehetsége volt, hogy az, mondhatni ösztönszerüleg, kiválasztotta a nem egészséges elemeket és eldobta magától.

«Azt hiszem Helén a legtisztább lelkü emberi lény, a minő valaha a világon létezett, — igy ir róla 1896-ban *Warner* D. Károly. — Számára a világ olyan, a milyen a lelke. Ő soha sem ismerte meg azt, a mivel mások oly sokszor dicsekednek: a sértett büszkeséget.

«Nem régen egy rendőr meglőtte a kedves kutyáját, mindennapi uti társát, barátját, de Helén szivében egy kárhoztató szó sem fogant meg. Csak ennyit mondott: ha tudta volna, milyen jó kutya volt, nem lőtte volna meg. Régente ezt mondták: «Uram bocsáss meg nékik, mert nem tudják, mit cselekesznek.»

«Önként támad az a kérdés, hogy ha Helént nem óvták volna meg a rosz megismerésétől, olyan lett volna-e, a milyen ma. Az ő lelkét nem vesztegette meg a selejtes irodalmi termékek olvasása s nem rontották el a közönséges gondolatokat ébresztő czélzatos kifejezések. Tehát az ő lelke nemcsak ép, erős, hanem tiszta is. Ő szerelmes a nemes dolgokba, nemes gondolatokba s a nemes férfiak és nők életébe.

«Ma is gyermekies iszonynyal fordul el a tragédiáktól. Képzelődése oly erős, hogy egészen beleéli magát egy mese helyzeteibe s teljesen abba a világba képzeli magát.»

Keller Helén és egyik barátja, Graham Bell.

Egy ily rendkivüli élet, mintha bővebb igazolást kivánna, mintha a vele és körülte élt emberek szavait, magyarázatát ohajtanók hallani.

Tanitója a koronatanu mellette. Sem anya, sem nevelő nem juthat oly közel egy gyermek lelkéhez és egész benső lényéhez, mint *miss Sullivan* Helénhez eljutott.

1887 május 22-én, midőn még nem volt teljes három hónapig Helénnel, *miss Sullivan* ezt irta:

«Az én munkám minden nappal mélyebb és érdekesebb. Helén bámulatos gyermek, oly készségesen, oly mohó vágygyal tanul! Már 300 szót és nagyon sok szólásformát ismer s még három hónapja sincs, hogy az első szót megtanulta. Rendkivüli élvezet — mondhatom — az élő lélek születését, növekedését és első gyönge kisérleteit szemlélni. S nekem ez a kiváló előnyöm és élvezetem meg van s még ezenkivül mód van nyujtva arra is, hogy ezt a jeles tehetséget ébreszthessem, irányitsam.

«Tudom, hogy e gyermek nevelése lesz az én életem fő eseménye, ha lesz a kivitelhez lelki erőm és kitartásom. Egy dolgot már elhatároztam: Helénnek meg kell tanulni a könyvek használását. Tanulunk olvasni. Játékot csinálunk a tanulásból. Versenyre kelünk — mond miss Sullivan — egymással, hogy ki tud hamarább találni egy ismert szót: Helén-e az ujjával, vagy én a szememmel s a hányat meg tudok magyarázni, ugyanannyit megtanul. Ha ráakad egy ismert szóra, öröm fogja el, simogatni és csókolni kezd örömében. Meglepi az embert, mily sok szót meg tud tanulni egy óra alatt.»

«Nagy öröme telik benne, ha valami dolgot adok neki. Föl tud menni a lépcsőn, bemegy a szobába, be- és kinyitja a zárt ajtót, elhoz nekem holmit. Szivesen dolgozik akármit. Szeret tanulni s egészen föltünő, mily mohón nyeli az új fogalmakat. Épen olyan diadalt ül, mikor egy új mondatot meghódit magának, mint a tábornok, mikor egy várat bevesz.»

Egy héttel később igy ir a tanitónő:

«Helén nagyon ideges és ingerlékeny. Éjjel nyugtalan és nincsen étvágya. Alig tudja az ember, mit tegyen vele. A doktor azt mondja, hogy az elméje igen sokat foglalkozik, de hát, hogy akadályozzuk meg, hogy ne gondolkozzék? Mihelyt fölkél, azonnal betüzni kezd s ezt folytatja egész nap. Ha én nem engedem, a saját kezére betüz s szemmel látható, mily élénk társalgást folytat önmagával.

«A braille-táblámat odaadtam neki, hogy töltse vele az időt a papir lyuggatásával. Egészen elbámulva láttam, hogy betüket ir. Nem volt fogalmam, honnan találta ki a kis boszorkány, mi a betü. Azt mondottam neki, hogy levelet irok s hogy vak leányok is irnak levelet, de nem hittem, hogy a betüről tiszta fogalma volna.»

1887 junius 2-án, tehát rövid három hónap alatt *miss Sullivan* annyira belelátott tanitványa lelkébe, hogy egy bizalmas barátjának ezt irta:

«Ha némely körülmények nem tennék csaknem lehetetlenné, azt mondanám, hogy Helén nevelése érdekesség és meglepő hatás tekintetében fölül fogja multni a dr. Howe sikereit. Tudom, hogy Helénnek föltünő tehetségei vannak s úgy érzem, hogy azokat én ki tudom fejleszteni.

«Már az emberek is érdeklődnek Helén iránt. Mindenkit meglep. Nem közönséges gyermek, s a nevelése sem lesz közönséges, tehát roppant óvatosan meg kell fontolnunk, mit mondunk és mit irunk felőle. Én mindent híven megirok önnek egy föltétel alatt: ha leveleimet nem mutatja meg senkinek. A mennyire csak tőlem függ, nem engedem meg, hogy kedves Helénből csodagyermeket csináljanak.»

1887 junius 5-én Tuscumbiában roppant nagy meleg volt. Helén nem tudta türni, minden ruhát levetett magáról. «Midőn a nap besütött az ablakon, a hol Helén a könyvével ült, — irja miss Sullivan, — türelmetlenül fölkelt, gyorsan bezárta az ablakot. De midőn észrevette, hogy a nap ekkor is ép oly erősen süt rá, fölkelt, hozzám jött és nyomatékkal kezemre betüzte: «Nap rosz fiú. Nap menjen, feküdjék le.»

«Helén most a legédesebb, legokosabb, s azon kivül oly szeretetreméltó. Valamelyik nap azt mondottam neki: hozzon nekem egy pohár vizet, s ő azt felelte: «lábak nagyon fáradtak; lábak sokat sirnak.»

Nagyon szereti a kis csirkéket. Épen ma keltek ki a tojásból. Egyet, a mely még a feltört tojáshéjban volt, kezébe adtam, hogy érezze, mint mozog és csipeg. Lehetetlen leirni nagy meglepetését, midőn fölfedezte, hogy a kis teremtés még benne van a héjban. A kotlóstyúk nagyon türelmes volt, megengedte, hogy tetszés szerint vizsgálgassuk. A gazdaságban vannak kis borjúk, csikó és sereg egy apró malacz. Nagyon mulatna rajtam, ha látná, hogy tartom a kis malaczot ölemben, mialatt Helén végig fogdosa és számtalan kérdést tesz, melyekre nem könnyű felelni. Mikor észrevette, hogy a csirke kibújt a héjból, azt kérdezte: «hát a malacz is tojásban nő?»

1887 szeptember 18-ikáról *miss Sullivan* ezt irja: «Mindenről naplót vezettem, s úgy látom, már tudhat száz szót. Ez nem jelenti azt, hogy jól is tud használni minden szót. Igazi nyelvérzéke van, s nagyon ügyesen tudja alkalmazni szavait gondolatai kifejezésére.

«Újabb időben nagyon érdeklődik a színek iránt. Olvasó-könyvében ráakadt e szóra: «barna», s mindenképen meg akarta tudni jelentését. Megmondottam, hogy az ő haja barna, mire azt kérdezte: nagyon szép-e a barna? Ezután a merre jártunk, mindennek megmondottam a színét. Még több színt akart tudni. Nem birom elképzelni, milyen fogalma lehet a színről, nem tudhatom, vajjon maradt-e meg valami eszméje a fényről és a hangról? Nekem úgy tetszik, hogy a mely gyermek tizenkilencz hónapos korától lát és hall, valami halvány sejtelmet megőriz első benyomásaiból. Helén sokat beszél olyan dolgokról, a melyeket érzékei útján nem ismerhetett meg. Kérdezősködik az égről, a tengerről, a nappalról, az éjszakáról.

«De hogy visszatérjek az első tárgyamra: Mi a szín? gondolkozzék rajta, — mondám. — Mondottam, hogy a mikor boldogok vagyunk, a gondolatunk derült, a mikor nem vagyunk, akkor sötét. Egy pillanat alatt igy folytatta: «Az én gondolatom derült. A Vency (néger) gondolata — szerinte — sötét. Ebből látszik, hogy a gondolat színe némileg hasonlit a bőr színéhez.»

(Folytatása következik.)

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.at. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek
emésztési zavarokban
Gyermek-liszt
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V., Lipót-körut 3.
Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.
Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve.

Carmen Sylva-
krém és szappan
Chapó Iván, Resicza, Fő-tér 37.
Készitménye felülmulhatatlan szer
szeplő,
pörsenések,
pattanások,
10458
májfoltok, ránczos bőr, himlőhelyek, az orr és arcz vörössége ellen, az arczbőrt flatalosan üdéve és káprázatosan fehérré teszi. Raktár van belöle minden gyógyszertárban, a hol pedig nem kapható, ott forduljanak közvetlenül a készitőhöz, ne fogadjanak el u ánzatot, hanem kérjék Chapó gyógy-zerész Carmen Sylva krémjét és szappanját.

A világ legnagyobb természeti csodája a
Dobsinai jégbarlang.
Villamos világitás mellett megtekinthető október 1-ig. 10451
Prospektust díjtalanul küld az igazgatóság.

A tavaszi és nyári divat
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom díszt árgyakban. Menyasszonyi koszoruk és díszek a legujabb divat szerint.
Szinházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

SZEKULESZ R.
HÜVIRÁG és DISZTÖLTGYÁR
BUDAPEST IV. KÁROLY-UTCZA 4-5.
Alapittatott 1860.

MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN (BUDÁN)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő orvos: 10345
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

Angol Sport
és Lawn Tennis
Felszerelések

~ Nagy Választékban
Weszely István nál
~ Budapest, IV., Váci utca 9. ~
Árjegyzéket bérmentve küld.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
1/1 literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

A "női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világirü arczkenőcs pár nap alatt eltávoliti szeplőt, májfoltot, pattanást, böröndöt (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arczviz 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Postán utánvétellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: Földes Kelemen gyógysz. Arad.
Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
feketére és barna színben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitmény nyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159
Budapesti főraktár: Török József gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Marienbadi
RUDOLF-FORRÁS
Természetes Köszvény-Gyógyvíz

Kapható a Marienbadi Ásványvíz-Szétküldési Irodában és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban és ásványvíz-üzletekben.
Brosurákat és használati utasitást INGYEN küld a Marienbadi Ásványvíz-Szétküldési Iroda.
Javaslatok: Köszvény, mirigyek, hügyszava diathesis, vese- és hólyagbántalmak, vesegyulladás és hólyagburutnál, különösen hatékony pedig mint diureticus ital ezen bajok meggyógyitására oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre örökités utján vagy tapasztalásuk és életmódjuknál fogva hajlandósággal birnak.

Törvényesen védett
Bob-csemege
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A FÉRJ KABÁTJA.

JÓKAI MÓR legutolsó elbeszélése.

(Vége.)

Miss Jezabel Burrit feltűnő szépség volt, énekben és tánczban művésznő: az egész világ ismerte és imádta. Amerikai nő volt. A közönség úgy hitta, hogy *gyémántkirályné*. Mikor a szinpadra kilépett, csakúgy szikrázott rajta a sok karbunkulus. Még a topánkájának a gombjai is mind solitairek voltak s azokat látni lehetett, mert táncz közben a szeméig emelte: valószinüleg azért, hogy bebizonyitsa, miszerint ezeknek a ragyogása még káprázatóbb, mint a brilliántoké.

Behódította már az egész világot, utoljára Budapestre is elvetődött: itt is diadalokra talált. Az utcza is jól ismerte, elegáns fogatáról, melyet maga hajtott, két ló egymás elé fogva. Künt lakott a Városligetben, számos hozzátartozóival. Volt társalkodónője, titkárja, komornája, inasa, szakácsa, kocsisa: maga elfoglalta az egész nyaraló villát. Ott fogadta előkelő látogatóit.

Azok közé tartozott Baltaváry Tihamér is.

Alkalma volt rá: a feleség távol a Rivierán üdül, a férj szalmaözvegy s ez az állapot bizonyos kiváltságokkal jár.

S az istennők azért járnak a földön, hogy a halandókat boldogitsák. S az istennők vétke dicsőit. Az nem bün, az nem szégyen.

Aztán az istennőkre nem kell féltékenynek lenni, az imádó *bizonyos* a maga dolgáról. Imádottja az egész világé. Meg lehet nyugodva.

Azok a brilliánsok, melyekkel a diva be van szórva, egyenkint mind énekelhetnének a velük együtt keletkezett fescenninákból, a hány, annyi szerelmi kaland; ha jókedvében van a diva, maga is elmeséli új imádója előtt korábbi játékait.

Csak *beleszeretni* nem szabad a divába.

És épen ez történt meg Baltaváry Tihamérral.

Annyira szerelmes lett miss Jezabelbe, hogy elvesztette a lelkét.

A reklamrovat utolsó előtti fölléptét hirdeté a művésznőnek a budapesti orfeumban: miss Jezabel visszautazik Amerikába.

Tihamér az előadás után haza kisérte a művésznőt városligeti villájába. Ez este számára lett fentartva a tündéri légyott.

Annyira voltak, hogy tegezték egymást.

— Tehát megmásithatatlan szándékod, hogy visszautazol Amerikába?

— Már aláirtam a szerződést.

— Akkor én veled utazom. Kiséröd leszek.

— Megőrültél?

— Meg.

— Hisz neked itten feleséged van.

— Azt özvegyasszonynyá teszem. Öngyilkosságot színlelek. Felső kabátomat a lánczhíd oszlopánál hagyom s annak a zsebében egy levelet az asszonyhoz, melyben tudatom vele kétségbeesett elhatározásomat, az okával együtt, a börzeveszteségek tönkre juttattak.

— De hiszen neked itt nagy jövedelmü állásaid vannak.

— Azokról előre lemondok.

— És aztán miből fogsz Amerikában megélni?

— Szép vagyont viszek magammal. Az aszszonyomnak van egy negyed milliója értékpapirokban, melyekkel szabadon rendelkezem felhatalmazás mellett.

— De hisz ez tolvajság lesz.

— Bánt az tégedet? Soha sem volt ismeretséged olyan imádókkal, a kik olyan pénzt szórtak a lábaidhoz, a mely jajgat?

— Igazad van. Gyémántjaim nagy részét defraudált pénztárak siratják.

Ezen aztán mind a ketten nevettek.

A czinizmus nem ismeri a bünt: az egy fajtája a filozofiának.

A házasságtörés meg a kasszafeltörés igen jól megférő testvérek: mondhatni «osztozó» testvérek. Azok előtt nincs törvény.

De egy törvényük mégis van: «ne hagyd magad rajtakapatni».

Miss Jezabel praktikus észjárású hölgy volt.

— Meggondoltad-e a dolgot? Öngyilkosságod hirére nőd azonnal haza fog sietni. Keresni fogja a rád bizott értékpapirjait. Megtudva, hogy azokat te vetted fel, egyszerre nyitjára talál az egész öngyilkossági komédiának: te megszöktél; a tengeralatti huzal megteszi a jelentését s tégedet, a mint az Új Világban partra lépsz, hevenyében elfognak, mint szökevény tolvajt.

— Kieszeltem én ennek a megkerülését. Furfangos tervet főztem ki. Börzén játszottam nagy összegekben: ellenfelem, a ki a fogadásoknál nyertes maradt, Smitt Éliás bankár. Az fogja átvenni az általam nevére átirt értékpapirokat.

— S ez a Smitt Éliás te neked fogja azokat átadni?

— Én magam leszek az a Smitt Éliás.

— Nem birom kitalálni ennek a módját.

— Nagyon egyszerü pedig. Elváltoztatom az arczomat, az alakomat. Szőke hajam, bajuszom, körszakállam van. Hajamat kiborotváltatom a tarkóig, a szakállamat is állig, a bajuszommal együtt, a többit megfestem melanogénnel feketére. A hátamat kitömöm púposra, mankót szerzek s az egyik lábamat felkötve hordom. Így lesz belőlem Smitt Éliás.

Miss Jezabell felkaczagott.

— Pompás egy terv! S te mind ezt képes volnál végrehajtani, azért, hogy engem kövess?

— El van határozva.

— Akkor ez bizonyitani fogja szerelmed nagyságát előttem, s én *háladatos leszek érte hozzád*.

Tihamér sokra becsülte ezt az igéretet. Egy istennő, a ki háladatos! Ez az Elysium csodája.

— De megállj csak! — szólt miss Jezabel. — Ennek a merész tervnek nehézségei vannak. Neked nagy óvatossággal kell eljárnod, hogy el ne áruld magadat. Először az átalakulásnál, azután az azonosság bebizonyitásánál. Vigyáznod kell, hogy gyanút ne kelts. Szükséged lesz egy megbizható emberre, a kit tervedbe avass: a ki az arczodat átalakitja szakértő kézzel, azután elmegy veled a hivatalba, a hol útlevelet kell váltanod Smitt Elias nevére s ott igazolni azonosságodat, végre egy fényképészt veled együtt felkeresni, a ki az elváltoztatott figurádat megrögziti, a minek másolatait azután mind azoknak a pénzintézeteknek elküldöd, a melyeknél Smitt Elias meg fog jelenni az értékpapirok átvétele végett. Ilyen megbizható emberem nekem a saját fodrászom és parókacsinálóm, ki szinpadi átalakulásaimban segédkezik.

Tihamér nagy köszönettel fogadta, kézcsók mellett, az eszes ajánlatot.

— S minthogy mindez időt fog igénybe venni, az itteni vendégszerepléseim idejét megtoldom egy héttel.

Ez az áldozatkészség meg már a kézcsóknál is nagyobb hálára volt érdemes.

És úgy lett megvalósitva az egész vakmerő szándék, a hogy tervezve volt.

A közbenjáró művésznői fodrász teljesen megértette a feladatát. Naponkint értekezett Tihamérral a titokban tartandó teendőkről, egész az utolsó stádiumig: Smitt Elias fényképfölvételéig.

Baltaváry Tihamér útja a legjobban lett elegyengetve a szökésre és sikkasztásra. Csak egy kis bökkenő volt az egész dologban.

Az, hogy miss Jezabel megbizott embere nem volt szinpadi fodrász, hanem egy hirneves psychiater doktor, a ki *patiensét* megfigyelni hivatott ide. Arczából, szavaiból, de leginkább a tetteiből összeállithatta a hiteles parérét.

Együtt keresték fel a fényképező műhelyt.

Kocsin mentek oda közbenjárójával. A kocsiablak függönyei le voltak húzva, hogy Tihamér átalakult figuráját az utczán meg ne lássák. A kocsi behajtott a kapun. Tihamér kisérője tudta a járást, mely ajtón kell benyitni. Ott várt már rájuk három férfi.

A fényképező gép ott állt a szoba közepén: azzal szemben leültették Tihamért.

... et navelnas Golowbal Dülö bejárjo lett s hunyt ott vén az elmebajos hinában, ha a feleségét a jó Isine ott nem vereti a férje elhagyott Kabátjával.

... Hanem miss Jezabal megparancsolta az igazgatónak: „Hala datos lenek irántad, ha mind ezt megszeretkezed.“

Megparancsolta az imádójának a beszüntetését, a mi legdrágább Kincse egy embernek.

Jókai Mór legutolsó elbeszélő művének végső sorai.

Nem talált benne semmi különöst, hogy a fényképező mester milyen figyelemmel vizsgálja az arczát, különösen a szemeit. Szokásuk ez a fotografusoknak.

Mikor aztán már megsokallta a figyelembe vételt, nyügösködni kezdett, hogy végezzék el már iziben: neki sürgetős teendői vannak.

— Azok várhatnak! — mondá szárazon a mester.

— No még ilyen fotografust sem láttam.

Erre megszólalt az az úr, a ki ide kisérte.

— Ez nem fotografus atelier, hanem a bolondok háza. Ön itt fog maradni Smitt Elias uram.

. . . A szerelmes bolondból dühös őrjöngő lett s bizony ott vész az elmebetegek házában, ha a feleségét a jó szive oda nem vezeti a férje elhagyott kabátjával.

. . . Hanem miss Jezabel megtartotta az igéretét: «*haladatos leszek irántad, ha mindezt megcselekszed.*» Megmentette az imádójának a becsületét, a mi legdrágább kincse egy embernek.

Goró Lajos rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

De Katonának úgy rémlett, hogy Margitnak nem igen tetszik a Szentgyörgyi udvarlása. Legalább látszólag hidegen, bántó egykedvűséggel felelgetett neki, néha meg épen úgy látszott, hogy a szó szoros értelmében kerüli, sőt menekülni igyekszik előle, mintha terhére lenne.

— Annál jobb, — mondogatta magában Katona, — ez a Szentgyörgyi úgy se tetszett nekem soha, legkivált az utóbbi időkben. Úgy lefoglalta Margitot mindig, hogy szinte közel se eresztett hozzája mást.

Annyira és oly kitartóan udvarolt Margitnak, hogy egészen elfelejtette Diószeghyt és a kártyát. De mikor úgy hajnali három óra felé oszlani kezdett a társaság és megüresedett a kártyaszoba is, egyszerre csak meghökkenve rezzent fel gondolataiból. Diószeghy állt előtte s az arcza oly sápadt, a tekintete oly zilált volt, hogy Katona azonnal kitalálta a valót, a mit különben Diószeghy is azonnal elmondott neki.

— Katona öcsém, — igy kezdte halkan, rekedtesen, — pénz kell holnapra. Sokat vesztettem.

— Mennyit? — kérdezte Katona.

— Sokat; az egészet, a mi nálam volt.

— Kilenczvenhatezer koronát? — kiáltott fel Katona megdöbbenve. — Az Istenért, csak tréfál, képviselő úr?

— Nem; nem tréfálok, — ismételte Diószeghy, törülgetvén kopasz fejét, — biz' az mind elúszott. És holnapra kell!

— Hol vegyek ennyi pénzt holnapig?

— Akárhonnan! — felelte Diószeghy nyersen az izgatottságtól. — Holnap délelőtt három váltóm esedékes és nincs rá födözetem.

— De hisz én hoztam kilenczvenhatezer koronát!

— Az mindegy, akármennyit hozott; a fő az, hogy mindet elvesztettem, s holnap megint kell az a pénz.

— Bocsánat, képviselő úr, — felelte Katona, — én ennyi pénzt nem birok előteremteni. Nekem magamnak nincs . . .

— Kérjen mástól; de kell!

— Nem jobb lenne, — mondta Katona elgondolkozva, — ha kicserélné a képviselő úr azt a három váltót? A kezesek ismét aláirhatnák s akkor csak arról lehetne szó, hogy a képviselő úr három hónapra megfizeti a kamatot.

— Igaz ám! — örült meg a tanácsnak Diószeghy. — Ezt meg lehet tenni valóban s nem is hiszem, hogy alá ne irják. Köszönöm szives tanácsát, édes Katona öcsém; most már nyugodt vagyok.

De ez a nyugodtság csak másnapig tartott.

A hat kezes közül, a kik a három nagy váltón szerepeltek, kettő nem volt otthon, sőt egyáltalában Magyarországról is elutaztak, ki tudja, hová. Ezeknek az aláirását tehát Diószeghy sehogy se kaphatta meg, mert az idő rövidsége miatt nem is tudakolhatta meg, hol és merre járnak.

— Ej, mit! — mondta magában Diószeghy, — ha a másik négyet megkaphatom, ez a kettő már nem számit.

Leküldte az inasát három üres váltóért és bement a képviselőházba. A négy kezest hamar megtalálta és szépen alá is iratta velük a váltókat. Aztán aláirta őket ő maga is és végezetül gondosan rákanyarította annak a két kezesnek a nevét is, a kik nem voltak Pesten és nem irhatták alá a váltókat.

— Hisz úgyis mindegy! — mondogatta magában czinikusan, — ha itt lettek volna, tudom, hogy ép oly szivesen aláirták volna ezt is, mint a többit; de mivel nem voltak itt, hát én irtam alá a nevüket. Mire haza jönnek, úgyis visszaváltom és vége!

Kocsiba ült, hajtatott a bankba és kicserélte a lejárt váltókat az újakkal. A bankban nagyon udvariasan, előzékenyen fogadták, — hisz kinek is jutott volna eszébe, hogy Diószeghy képviselő, a kit mindnyájan dúsgazdag embernek tartottak, ráhamisította két barátjának a nevét a váltóira, a melyeket már nem birt visszaváltani?

Valóban, senkinek se jutott ez az eszébe; senkinek, — csak Katonának, a ki fütyörészve dörzsölte a kezeit és elégedetten mondta:

— Három hónap mulva, ha majd esedékesek lesznek az új váltók, a sarokba fogjuk szorítani a képviselő urat!

IX.

Ilona csakugyan visszavásárolta az Irma-villát Várhelyitől s mindjárt a Pogrányi gyermekeinek a nevére is iratta. Azért tette ezt, hogy Pogrányi másodszor is el ne adhassa s a mint a következések mutatták, nagyon helyesen is cselekedett. Mert az adósságok árja lassanként összecsapott a Pogrányi feje fölött. Anna könnyelmű pazarlása, nemtörődése a háztartással s másfelől a Pogrányi jövedelmének folytonos apadása lassanként meghozta azt a katasztrófát, a melytől Ilona rettegett.

A «Zolti» végkép letörött. A roppant szellemi erőfeszítés, a szakadatlan munka, az örökös izgatottság a pénzzavar miatt, a családi boldogság és házi béke teljes hiánya úgy megőrölték az aránylag még fiatal ügyvéd testi és lelki erejét, hogy a kik régebbről ismerték, ijedten hökkentek vissza tőle, mikor pár hónapi távollét után visszontlátták. A daliás férfi egészen megrokkant, lesoványodott; arcza csupa ráncz volt, szemei mélyen beestek és vörösek voltak a sok éjszakázástól, a tekintete pedig révedező, kifejezéstelen s még ha beszélt is valakivel, mindig a semmiben járt, mintha keresne valamit a messze távolban. Néha szorongó, szinte rettegő kifejezés tükröződött fénytelen szemeiben, a melyek félelmetesen forogtak ilyenkor, úgy, hogy a ki látta, szinte ösztönszerűen húzódott tőle, mintha őrült lett volna.

Valóban, Pogrányi már csak az árnyéka volt önmagának. Ha az utczán ment, egyre gesztikulált; néha meg-megállt, motyogott valamit, megcsóválta a fejét s aztán lassan, fáradtan ballagott tovább. Úgy látszott, hogy már a járás is terhére esik: szinte csak vonszolta a testét s egész alakján meglátszott a végső kimerülés nyoma. Ha elmerült a gondjaiba, — pedig mennyi volt neki! — s nem vette észre magát, az alsó ajka mindjárt leesett s néha-néha kinosan vonaglott. Mintha szólni akart volna, de nem találná meg a szót: úgy járt, mozgott a szája hangtalanul sokszor másodperczekig, mielőtt felelt volna a hozzá intézett kérdésre:

— Soha többé nem lesz belőle ember! — mondogatták az ismerősei.

S még azok is, a kiknek okuk lett volna, hogy nehezteljenek rá, mivel talán egyszer-kétszer legyűrte őket a fórumon: még ezek is részvéttel, szánalommal beszéltek róla maguk közt, mert mindnyájukat megdöbbentette ennek a nagyeszű, kiváló jogásznak a tragédiája, a kit a felesége szivtelen könnyelműsége döntött az anyagi és lelki romlásba. Mindenki szánta, csak a tulajdon felesége nem, a ki elvakult önzésében csak önmagával, a maga léha szeszélyeivel törődött s még arra se volt szeme, hogy meglássa, mennyire megroskadt Pogrányi a nehéz kereszt alatt, melynek terhét ő rakta a vállaira. És, mikor a vagyoni katasztrófa, a csőd elkövetkezett, épen Annát lepte meg legjobban ez a «váratlan szerencsétlenség», a melynek okát mindenki tudta, látta, csak ő nem, a ki előidézte.

Mikor Margit, meglehetős kiméletlenül tudtára adta, hogy a hitelezői csődöt kértek Pogrányi ellen, Anna egyik ájulásból a másikba esett. Mikor föl-fölocsúdott, heves kifakadásokkal vádolta Pogrányit — a könnyelműségéért és a maga szerencsétlen sorsán siránkozott, hogy mi lesz most már, ha nem élhet úgy ezentúl a művészetnek, mint eddig? . . .

— Harisnyákat fogsz kötni a fiaidnak, — mondta Margit megvetően, — s ez százszor többet ér, mint az a sok silány vers és rosz kép, a mi az uradnak egészségébe és vagyonába került.

A vagyon, az még hagyján, de az egészség!

Mert Pogrányi valóban nagyon beteg volt. Testben fáradt, lélekben meghasonlott; szinte csoda volt, hogy még vonszolta magát. Az utolsó pár hét alatt két nagy pörét vesztette el olyan alaki mulasztások miatt, a minőket a legtapasztalatlanabb ügyvéd se követett volna el, s az önvád és lelkiismeretfurdalás jobban gyötörte e miatt, mint a tulajdon anyagi romlása.

S volt e mellett még egy keserűsége is, a mely talán mindennél jobban fájt neki: féltékeny volt. Az a beteges szenvedély, a mely elnézővé, gyöngévé tette a feleségével szemben, az utolsó pár hónap alatt mintha újra föllobbant volna szivében, nem hagyta nyugodni. Valamiképen rögeszmeként fészkelte magát agyába a gondolat, hogy Anna hűtelen hozzá és hogy — a Szentgyörgyi kedvéért hűtelen.

Talán maga se tudta volna megmondani, honnan és honnan támadt szivében ez a féltékenység; de annyi bizonyos, hogy meg volt és nagyon kinozta. Soha se birta kiverni fejéből feleségének azt a versét, a «Költő álmá»-t, a melyben Anna eléggé érthető czélzásokkal irta meg vágyait, hogy bár lenne szabad és szerethetné a költőt! . . . Hogy pedig ez a költő csak Szentgyörgyi lehet és senki más, arról Pogrányi már csak azért is meg volt győződve, mert összes ismerőseik közt nem akadt másik költő. És mikor az anyagi romlás fenyegető veszedelme egyre jobban kisértette, ez az oktalan féltékenység is mind nagyobb erővel támadt föl benne. Régóta tudta és érezte, hogy Anna már nem szereti, s hogy az egyetlen kapocs, a mely még összeköti őket, az a jó mód és kényelem, a melyet meg feszitett munkája árán és adósságcsinálással biztosithatott eddig Annának. De mi lesz, ha majd nem tudja többé előteremteni azt a pénzt, a mi az Anna szeszélyeire kell?

Ez a beteges szorongás és aggodalom emésztette folyton s még jobban aláásta lelki egyensulyát, testi egészségét. Félt elvesziteni Anna becsülését, a melyről tudta, hogy örökre vége lesz, ha egyszer nem tud elég pénzt keresni költekező passzióira. De a végzet kerekét nem állithatta meg, s mikor nem birt fizetni, a hitelezői csődbe kergették.

Szentgyörgyi és Diószeghy még megmenthették volna, s bizonyára meg is teszik, ha csak arról lett volna szó, hogy ne engedjék csődbe jutni. De sokkal nagyobb és fontosabb érdekek parancsolták azt, hogy ne segitsenek, illetőleg ne úgy segitsenek rajta, hogy kifizetik az adósságait. Mert ha megteszik, bizonyos, hogy Anna igen természetesnek fogja tartani ezt az áldozatot, s továbbra is ép oly tékozló, könnyelmű és léha marad, mint addig volt; de bizonyos az is, hogy Pogrányi tovább fog dolgozni, éjt-napot egygyé tesz, csak hogy minél többet dolgozhasson és kereshessen; ezt pedig nem akarták.

Az ő czéljuk más volt. Mindenek előtt meg akarták törni, észre akarták téríteni Annát, hogy lássa, mire vitte férjét az ő határtalan léhasága s egyszersmind rá akarták szorítani a takarékosabb életre, valamint arra is, hogy hitvesi, háziasszonyi és anyai kötelességeit teljesítse. Másrészt Pogrányit akarták rákényszeríteni a pihenésre; ha csődbe jut, nem dolgozhatik s okvetlenül pihennie kell; erre pedig föltétlenül szüksége volt, hogy meggyógyulhasson. Ezért azt határozták, hogy Pogrányi egyelőre menjen családostól az Irma-villába lakni, s pihenjen ott nyugodtan addig, míg ők az anyagi ügyeit rendezik.

Az öreg Zsuzsi, a kit Ilona egyelőre visszaadott Pogrányinak, hogy legyen, a ki a háztartásra ügyeljen, már kora délután átment a kis Imrével, Szentgyörgyi fiával, az Irma-villába. Várhelyi összeszedte és elcsomagoltatta minden holmiját, hogy azonnal indúlhasson, ha Szentgyörgyi megjött és átvette a villát. De Szentgyörgyi nem jött, noha már hat óra felé járt, és Várhelyi, hogy agyonüsse az időt, kiült a verandára czigarettázni.

Voltaképen nem unatkozott, tele volt a szive szerelemmel, a Piroska képével, s a boldogság édes reménye, vágya betöltötte egész lelkét. Nem volt egy percze se, a melyben ne gondolt volna arra a szelid, mosolygó leánykára, a ki naiv ártatlanságában szinte maga kinálta oda a szerelmét neki, meg se gondolva — mert hisz nem is tudta — hogy ez talán nem illik. Szinte látni vélte, a mint pirulva, szégyenkezve áll előtte s fölvetvén szelid, égszinkék szemeit,

Richter Aurél rajza.

— Akárhonnan, — felelte Diószeghy.

minden beszédnél hangosabban, érthetőbben mosolyog rá, mintha csak tudná, hogy ez a szende kaczérság minden vallomásnál többet ér.

— Hogy én ezt nem láttam! — tünődött magában Várhelyi.

És hálás szivvel gondolt Ilonára, a ki megmutatta, fölfedezte neki ezt a kedves, szép leányt, — épen akkor, mikor ő megsértette!

Merengéséből lódobogás zavarta föl. Várhelyi azt hitte, hogy Szentgyörgyi jön és lassan lement a verandáról, hogy elébe megy, — de a mint megkerülte a villát, csodálkozva állt meg: nem Szentgyörgyi volt, hanem Margit. De Margit is megütődött. Az arcza vérpiros lett, a mint megpillantotta Várhelyit. Egy pillanatig tétován ült a lován, de aztán leugrott és szinlelt jó kedvvel köszöntötte Várhelyit.

— Hát még itt vagy? — kérdezte, kezet fogva Várhelyivel. — Azt hittem, hogy . . .

— Hogy már Imrét találod itt, mi? — vágott közbe Várhelyi gúnyosan.

— Persze, persze, — felelte Margit ép oly gúnyosan. — Elfeledtem, hogy te bizonyosan megvárod Ilonát, hogy megköszönje neked a villát, a mit pénzért adtál el neki!

— Ilonát? De hisz én Imréről beszéltem, kedvesem! Ilona csak holnap jön ide, ellenben Imrének ma kell eljönnie, hogy átvegye a villát, a mit különben te is nagyon jól tudsz, mert másként minek jöttél volna ide?

— Gyula, vigyázz! — kiáltotta Margit hevesen.

— Oh, hát mi van ebben . . . illetlen? — mondta Várhelyi, szinlelt jámborsággal. — Diószeghy Pesten van, a Katona öcsémmel, a ki él-hal érted és csak a kedvedért szegődik az uradhoz . . .

— Gyula! — ismételte Margit haragosan.

— S mivel Diószeghy Pesten van, — folytatta Várhelyi zavartalanul, — te lóra ültél s eljöttél meglátogatni Imrét, a kedves rokont, a ki majd haza kisér a szép, holdvilágos éjszakában. Nos, eltaláltam?

Margit hevesen akart felelni, de Várhelyi oly jámbor arczczal állt előtte, mintha tizig se birna olvasni s ezen elnevette magát. Különben is úgy vélte, hogy jobb, ha tréfára fogja a dolgot, nehogy abból, hogy haragszik, Várhelyi azt következtethesse, hogy az elevenére tapintott.

— Hát aztán? — kérdezte könyedén, vállat vonva, — mi rosz van abban, ha Imre, a kedves rokon, haza kisér is a szép holdvilágos éjszakában? Ki botránkozhatik meg ezen?

— Oh, a holdvilág semmiesetre sem. Látott az már különb dolgokat is, szegény! Hanem, hogyha megengeded s van rá időd meg kedved, szeretnék néhány komoly szót váltani veled.

— Komoly szót, te? — gúnyolódott Margit.

— Ugy van: én, kedves hugom. Legelőbb is: tudod-e, mit beszélnek rólad a társaságban?

— A társaságban? — ismételte Margit megvetően. — S ugyan mióta érdekel téged a társaság?

— A mióta azt suttogják rólad, hogy kedvesed van.

— Ah, ah, ah! — kaczagott Margit. — Hisz a mióta férjhez mentem, folyton ezt suttogja a társaság. Csoda, hogy még meg nem únta!

— De eddig mindig hazudott a társaság, — felelte Várhelyi komolyan, — és tudta is, hogy hazudik. Most azonban már nem a levegőbe suttognak, nem találgatnak, hanem határozottan hiresztelik, hogy . . .

— Nos? — unszolta Margit gúnyosan, — mit hiresztelnek?

— Azt, hogy Szentgyörgyi szerencsésebb, mint eddigi udvarlóid voltak.

— Lám, lám! — epéskedett Margit ingerülten, — ezt nem is tudtam. De ha igy van is, — folytatta hevesen, — mi közöd az egész dologhoz?

— Oh, nagyon sok! — felelte Várhelyi komolyan. — Hidd el, nem felebaráti kiváncsiságból törődöm ezzel a léha szeszélylyel. Oh, hiába mosolyogsz, bizony csak léha szeszély ez, a mire téged az unalom vitt, Imrét meg a hiúság. S mivel talán én vagyok az egyetlen, a ki nyiltan és őszintén beszélhetek veled is, meg Imrével is, nem fogom engedni, hogy ennek a léha szeszélynek feláldozzátok Ilonát, a ki százszorta jobb mindkettőtöknél.

— Ah! százszorta jobb?! — kiáltott közbe Margit hevesen. — És te mondod ezt? Te, a kit még ő tüntet ki a . . .

— Elég, Margit! — szólt Várhelyi szigorúan. — Én rólam gondolhatod a legroszabbat, de Ilonáról csak tisztelettel szabad szólanod.

— Csak tisztelettel? . . . S talán hódolattal is, mi?

— Úgy van: tisztelettel és hódolattal is, — ismételte Várhelyi komolyan. — Veled nyiltan beszélhetek: hallgasd meg hát ezt. Te is tudod, hogy Anna, a nénéd, komolyan ábrándozott valami költői, plátói viszonyról Imrével. És Ilona, elfojtva féltékenységét, koczkáztatva, hogy férje megcsalja: oda küldte őt Annához, hogy észre téritse. Szerencsére Imrének jobb ízlése volt; de Ilona nem tudhatta ezt előre. Ah, kedvesem, mi nem tudnánk ily nemes szivűek lenni! Legkevésbbé te, a ki elrablod Ilonától a férje hűségét. Jól vigyázz; azt mondtam, a hűségét, és nem a szerelmét, mert higyj nekem: Imre soha se szeretett és nem is fog szeretni senki mást, mint a feleségét.

Margit összeharapta az ajkait és hevesen akart felelni, de mégis türtőztette magát. Látszólag közömbösen suhogtatta a lovagló pálczáját s hirtelen egész másról kezdett beszélni.

— Tudod-e, — kérdezte unottan, — hogy Anna el akar válni Pogrányitól?

— Tudom, — felelte Várhelyi, — sőt azt is tudom, hogy hozzád akar költözni a kisebbik fiával, a nagyobbikat meg itt hagyja Zoltinál.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN.

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V., Lipót-körut 3.
Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.
Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve.

A tavaszi és nyári divat 1903/4
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és díszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönycim: Szekulesz Károly-utcza.
Alapittatott 1860.

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.
Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé tesik az inylemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kizárólag magam készitek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány perez mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében: 10247
id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.
Vidékiek a műfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat **2 frttól,** teljes fogsorokat **40 frttól.** Mindennemü munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

MATTONI-FÉLE GIESSHUBLER
TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Rozsnyói vasas-gyógyfürdő és hidegvizgyógyintézet
Rozsnyón (Gömörmegyében)
Vasas hidegvizgyógyfürdő, klimatikus gyógyhely. Fekszik 400 méternyire a tenger szine fölött; a szelek ellen teljesen védett, kies fekvésü csucsoni völgyben, az 1290 mtr. magas Pozsáló v. Ökörhegy alján, a várostól 20 percznyire. Formentes levegő, gondozott sétányok, villamos világitás, feltünően olcsó árak; vasuti-, posta- és távirda-állomás; a városnál telefonösszeköttetés. 10471
Elő- és utóidényben 30% engedmény.
Nagy kirándulóhelyek: Dobsinai jégbarlang, Aggteleki cseppkőbarlang, Szádelő-völgy, Krasznahorkai vár stb. Prospektussal és felvilágositással készséggel szolgál **A fürdőigazgatóság.**
Dr. Hajcsi Sándor fürdőorvos. *Feymann László* fürdőigazgató.

Kerékpárosoknak fontos!

Kérjen ingyen és bérmentve nagy képes árjegyzékünket, mely csengőket, lámpákat, pneumatikot, nyergeket, tengelyeket, konuszokat, valamint elsőrangu kerékpárokat stb., stb. **fele árban** tartalmaz
BEIFELD GÁBOR és TÁRSA,
Budapest, VIII. ker., József-körut 21.

A már 52 év óta dicséretreméltólag ismert, a törvény kellékeinek leirt követelményeinek teljesen megfelelő
UJ-VUKOVÁRI
arctisztitó kenőcs uj-vukovári **bőrtisztitó szappan**
szeplő, himlőhely, sömör, májfoltok, fakadékok, forrósági pörsenések, orrvörösségek és minden egyéb arczvirágzások ellen, valamint az
mely az arczkenőccsel a használati utasitás szerint alkalmazva, még korosabb egyéneknek is viruló és fiatal kinézest kölcsönöz.
Egy nagy tégely ára **1** kor. **60** fill., kisebb **1** kor., szappan **1** kor. Utánzásoktól óvakodjunk! Csak **Krajcsovics** által **Vukováron** készitett kenőcs valódi. Minden tégelyen **Krajcsovics,** a készitő arczképe látható. 10421
Főraktár: Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-ut 26, Török József gyógyszertára.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb s
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világitó arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok birőilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-ut 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159

Vihnye
Kiváló gyógyhatásu **női betegségek, vérszegénység esetében és idegbajokban.** Hidegvizgyógyintézet. Láp és fenyőfürdők.
Természetes meleg (38°) vasas gyógyfürdő Bars vármegyében, fenyves és lombos erdő környezte szélmentes völgyben. — Posta-, távirdó- és interurban telefonállomás helyben. Vasuti állomás: Szénás-falu-Vihnye, a fürdőtelepitől 5 kilométer távolságban. — **Szobák hetenként 7 K-tól 31 K 50 f.-ig.** A szobák árai az első- és utóévadban jun. 14-ig és augusztus 23-tól 40%-kal mérsékelvebek. — A fürdőt Selmeczbánya városa házilag kezelteti; gondnokul ez évben is Sztancsay Miklós tvh. főjegyzőt küldötte ki. — Hatósági fürdőorvos és igazgató: dr. Boleman István kir. tanácsos. — A fürdő közvetlen közeleben **egy csolnakázó tó** létesült ez évben, mely hidegvizü tó fürdésre is be van rendezve, mi által e kies fürdőtelep nyaralásra is igen alkalmas. — **Étkezés:** reggeli, ebéd, uzsonna és vacsora **egy napra 3 K, egy hétre 20 K. Prospektust küld és részletesebb felvilágositást az igazgatóság ad.** 10445

Fényképészeti készülékek
és kellékek,

KODAKOK
eredeti gyári áron kaphatók
CALDERONI és TÁRSA
mű- és tanszerraktárában,
Budapest, IV., Kishid-utcza 8.
Látszerraktár: IV., Váczi-utcza 1.
1904. évi fényképészeti árjegyzékünk most jelent meg és kivánatra ingyen megküldetik. 10453

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája iztelen chininből.
Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.
Láz ellen! Nem keserü
Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.
Törvényesen védve.
Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható.
Utánzatoktól óvakodjunk.
Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 10236
Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában Arad. Szabadság-tér.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró L. rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

De Ilona addig kérlelte, Várhelyi addig csitította, míg végre lecsillapodott egy kicsit s miután megigérte, hogy csöndesen és nyugodtan marad, mind a hárman halkan oda lopóztak a filagória mögé.

Szentgyörgyi ezalatt fölgombolta Margit ruháit, vadász-kulacsából néhány csöpp cognacot öntött az ájult nő szájába s ugyancsak cognaccal dörzsölgette a halántékait is.

— Margit, — suttogta halkan s megcsókolta a homlokát, — ébredjen föl, Margit!

A fiatal nő megrezzent s nagyot sohajtva fölnyitotta a szemét.

— Oh, Margit! — mondta Szentgyörgyi szenvedélyesen. — Szóljon: úgy-e nem történt semmi baja?

— Semmi, semmi, — ismételte Margit gépiesen s némi erőlködéssel fölült. — Oh, hogy is érezném a test fájdalmát, — tört ki aztán hirtelen, keserüen, — a mellett a szörnyü lelki gyötrelem mellett, mely a szivemben ég!

— De miért, Margit? — kérdezte Szentgyörgyi meghökkenve. — Hát oly kevéssé szeret, hogy . . .

— Ah, kevéssé szeretem? — vágott közbe Margit fájdalmasan. — Én szerettem önt, mindjárt először, hogy megláttam: s ha ön is szeretett volna akkor, én lennék most a kerek világ legboldogabb asszonya. De most, ah! most én vagyok a legnyomorultabb teremtés, a kinek valaha szivet adott az Isten!

— Margit! . . . Margit! — ijedezett Szentgyörgyi, — mi történt hát, az Istenért, hogy igy kifakad?

— Az történt, — felelt Margit szilajon, — hogy tévedtem önmagamban. Nem vagyok elég romlott, hogy élni tudnék a bünben s örülni birnék gyalázaton vett boldogságomnak. És nem vagyok elég erős, hogy le tudnék mondani az életről, a szerelemről . . . Oh, Istenem! Istenem! — jajdult föl siró kétségbeeséssel, — miért hagytál bukni engemet! Még érzem, hogy tudnék emelkedni, ha volna kéz, a mely segitene; de igy a gyalázat sulyosabb, semhogy föl birnék állani: lehúz a sárba és egyre sülyedek!

Zokogva rejtette két kezébe az arczát s el-elcsukló hangon, kinosan hörögte:

— És ezen már semmi, semmi nem segit!

Szentgyörgyi oda térdelt melléje, egyik kezével átölelte, a másikkal gyöngéden simogatta és szeliden, könyörögve csititgatta:

— De, Margit, mi ez? Térj magadhoz, hisz én szeretlek!

Margit hevesen ellökte magától Szentgyörgyit és fölugrott.

— Azt mondod, hogy szeretsz? — kiáltotta rekedten. — Nos, nézz hát a szemembe. Úgy; most gondolj Ilonára és úgy mondd, hogy szeretsz!

Szentgyörgyi halálsápadt lett és visszahökkent. Habozva ötölt-hatolt, de nem tudott felelni; Margit pedig szilajon fölkaczagott s maró keserűséggel támadt rá:

— Ez hát a szerelmed, úgy-e? Addig tart, míg megfeledkezel arról, a kit szived-lelked minden indulatával szeretsz. Mihelyt eszedbe jut, azonnal vége léha szeszélyednek, a melyért engem föláldoztál. És én, — folytatta megtörve, — és én még hinni mertem, hogy megtaláltam a boldogságot, — a te szerelmedben!

Megvetően elfordult Szentgyörgyitől és lassan, bágyadtan indult kifelé a filagóriából.

— Nem eresztem! Hová megy? — kérdezte Szentgyörgyi, és ijedten útját állotta.

— Mit törődik vele! — felelte Margit megvetően. — Oh, ne féljen, nem ölöm meg magamat!

Félre tolta Szentgyörgyit és kiment a filagóriából, rá se hederitve a férfira, a ki könyörögve, megszégyenülve ment utána és egyre bocsánatáért esedezett.

— Nos, láttad, — mondta Ilona Pogránynak, mikor Margit és Szentgyörgyi elmentek, — nos láttad, úgy-e, hogy nem téged csaltak meg?

— Nem, nem engem, hanem téged! — tört ki Pogrányi hevesen. — De ez még roszabb, mintha engem csaltak volna meg! Ereszsz, hadd vonom őket számadásra!

Ilona gyöngéden átölelte a bátyját és könyörögve szólt:

— Nem, Zoltán! Nem akarom, hogy bárki is megalázza a férjemet; még te se. Hadd higyje, hogy senki se tud erről a ballépéséről, csak én magam. Ne légy hálátlan, Zoltán! Látod, én visszaadtam neked a hitet a feleséged erényében: ne akard hát tönkre tenni az én boldogságomat!

— Ah, Ilona! Meg kell torolnom!

— Mit kell megtorolnod, Zoltán? Téged nem bántott, nem sértett; nem lehetsz tehát a birája sem.

— Ilona! Igazi angyal vagy, és az a nyomorult . . .

— Csitt, az a nyomorult az én kis Imre fiamnak az apja és mindjárt visszajön. Te most menj be a villába, Zoltán, Várhelyi majd bevezet; a boldogságomat meg hadd védelmezem én magam!

Várhelyi karon fogta és elvitte Pogrányit. Ilona maga maradt a filagóriában és várta, mig a férje visszajön. Szentgyörgyi elkisérte Margitot a rácsos kapuig, ott megfogta a lovát, mely nyugodtan legelészett az útszéli fűben és Margit ráült. Még csak nem is köszöntötte Szentgyörgyit; idegesen rácsapott a lovára s Ilona jól hallotta a vágtató paripa patkóinak csattogását a néma éjszakában. Fölvett egy kerti széket, kivitte a filagóriából az útra és nyugodtan leült; a férjének ott kellett elmennie mellette.

Hallotta Szentgyörgyi lépéseinek egyforma, lassú zaját a kavicsos kerti úton. Most ért a kanyarulathoz: onnan már látnia kellett Ilonát. Meg is látta és ijedten állt meg. Kétszer-háromszor megdörzsölte a szemét, mintha az álmot akarná elűzni szeméről; de az álom, azaz hogy az Ilona alakja nem akart eltünni, csak ült a holdfényben, a kerti székben és — mosolyogni látszott.

— Te vagy az, Ilona? — dadogta végre Szentgyörgyi és oda sietett hozzá. — Te vagy?

— Én vagyok, Imre, — felelte Ilona, fölkelve.

— És . . . az előbb is itt voltál?

— Itt voltam és megvártalak, míg visszajösz. De most talán menjünk be és nézzük meg, mit csinál a fiunk.

Szótlanul mentek be a kis szalónba, a hol a kis Imre az asztalnál ült és firkált valamit; az öreg Zsuzsi mellette ült és szorgalmasan kötögetett.

— Édes apa! Édes anya! — örvendezett a gyerek, mikor meglátta a szüleit és oda szaladt hozzájuk.

— Látod, a mi fiunk, — súgta Ilona halkan Szentgyörgyinek.

Leült, ölébe vette kis fiát, össze-vissza csókolgatta s azután egyszerre heves zokogásra fakadt.

— Ilona! — kérlelte Szentgyörgyi gyöngéden, s letérdelve melléje a földre, szenvedélyesen csókolgatta a kezeit.

— Hát ez mi? — csodálkozott a kis Imre. — Édes anya sir, édes apa pedig térdepel. Miért térdepel az édes apa? Talán imádkozik?

Szentgyörgyi összerezzent és alázatosan felelte:

— Úgy van, fiam, én most imádkozom.

— Hát az édes anya miért sir?

— Örömében, fiacskám, hogy az édes apa imádkozik.

— Hát olyan nagy öröm ez?

— Olyan nagy öröm, fiacskám, hogy édes anyának nincs nagyobb öröme ennél, — felelte Ilona mosolyogva. — Most menj vissza az asztalhoz és firkálj tovább. Aztán majd aludni megyünk.

E pillanatban nagy zajjal föltárult az ajtó és Ferkó rontott be rajta, a Pogrányi fia.

— Álmos vagyok! — kiabálta duzzogva, s a szemeit dörzsölte.

— Ha álmos vagy, ide fekhetsz a divánra, — mondta Zsuzsi, és oda vezette. — Majd addig megvetik a kis ágyacskádat.

Ferkó rávetette magát a divánra és alig hogy letette a fejét, menten elaludt. Szentgyörgyi még mindig ott térdelt Ilona előtt és halkan könyörgött:

— Meg tudsz-e bocsájtani, Ilona?

— Kelj föl, Imre, — mondta Ilona halkan, szeliden. — Ne lássa senki a megalázkodásodat. Én semmit se tudok; mindent elfeledtem és csak arra emlékszem, hogy te vagy a gyermekünk apja.

Kézen fogta a férjét és oda vezette a kis Imréhez, a ki még egyre firkált az asztalon. Két-

felől oda álltak a kis fiú mellé, föléje hajoltak és nézték az ákom-bákomjait.

— Ej no! — békétlenkedett a kis Imre, — így már irni sem tudok.

Az ajtó halkan nyilt és Pogrányi lépett be rajta. Megállt a küszöbön és irigy, sóvár szemmel nézte a boldog családi képet az asztal körül. Majd szorongva körülnézett: a fiát kereste. Mikor meglátta, hogy egyedül, elhagyatva fekszik a divánon, gyorsan, lábújjhegyen oda sietett és aggódva betakargatta a felöltőjével. Aztán leült mellé és fájdalmas, bágyadt tekintettel nézte, nézte az anyátlan árvát.

X.

— Barátságosabb lehetnél kissé ahoz a Katonához, — mondta Diószeghy a feleségének, mikor ebéd után egyedül maradtak az asztalnál. — Valósággal üldözöd a megvetéseddel; tegnap is tüntetően hátat fordítottál neki, mikor közeledett hozzád.

— Tehetek róla, ha nem birom tűrni az arczátlan tolakodását? — felelte Margit sértődötten.

— Mások még tolakodóbbak, még se utasítod rendre őket!

— Hát aztán? Ki kényszeríthet rá, hogy türjem ennek a jött-mentnek a bizalmas udvarlását, ha testem-lelkem undorodik tőle? — tört ki Margit.

— Kényszeríteni senki se kényszerít rá, legkevésbbé én, — felelte Diószeghy. — Legfölebb csak megkérlek, hogy légy hozzá szivesebb és emberségesebb.

— Érdeked ez neked? — kérdezte Margit metsző gúnynyal.

— Az is, nem is, — felelte Diószeghy, vállat vonva. — Katona vezérigazgatója annak a részvénytársaságnak, a melynek én elnöke vagyok. Következésképen szivesen kell látnom a házamban, s ő is joggal megkövetelheti, hogy előzékenyen bánjunk vele, nem csak én, hanem a hozzámtartozók is.

— Az, hogy micsoda viszonyban vagytok a részvénytársaságnál, — mondta Margit szárazon, — szerintem egészen különálló dolog és semmi hatása se lehet a társadalmi érintkezés formáira. De mindegy! — tette hozzá fölkelve; — mivel *te* akarod s úgy látszik, az érdekeid pancsolják, — itt megnyomta a szót, — iparkodni fogok a *te* kedvedért, hogy Katonának ne legyen többé panasza ellenem.

— Margit! — kiáltotta Diószeghy hevesen.

— S még ma megmondhatod neki, — folytatta Margit büszke megvetéssel, — hogy a *te* kívánságodva ezentúl türni fogom az udvarlását is.

Diószeghy vörös lett, mint a pipacs. Ez a sértő, epés felelet úgy kihozta sodrából, hogy az első pillanatban szólni sem igen tudott; a következő perczben pedig már nem volt alkalma, mert Margit kiment.

— Micsoda nyelves asszony! — csikorgatta a fogait Diószeghy, s fölkelvén, izgatottan ment végig, az ebédlőn négyszer-ötször. — S a mi a legroszabb: igaza van, — dünnyögte, kissé lecsillapodva. — De nem segithetek rajta. Ez az átkozott Katona úgy a nyakamra nőtt, hogy csinján kell bánnom vele.

Átment a szobájába és szivarra gyujtott. Pár hét óta igazi pokol volt az élete. Azok a bizonyos váltók, a melyekre néhány jó barátja nevét irta, a Katona kezében voltak s Katona bármely pillanatban semmivé tehette őt.

A dolog úgy történt, hogy Diószeghy, mivel különben se igen sokat törődött az adósságaival, teljesen megfeledkezett ezekről a váltókról, s mikor kifizetésre bemutatták őket, nem volt pénze a födözetre. Épen akkoriban tetemes differencziákat is kellett fizetnie a börzén, s mivel a «Katona öcsém» lent járt Erdélyben a petroleum-forrásoknál, nem volt senkije, a kihez hamarjában segitségért fordulhatott. Pénzes barátja, igaz, lett volna elég; de ezekhez, a dolog diszkrét természete miatt, nem mehetett. A bank ugyanis, mely a váltókat leszámította, azonnal megóvatoltatta azokat, mihelyt Diószeghy a bemutatáskor nem tudott fizetni, s a váltók, immár a közjegyzőnél lévén, csakis készpénzért voltak visszaválthatók. Ez a készpénz pedig 60,000 forint volt; akkora összeg, a mennyi Diószeghy a gyanú, vagy legalább is a bizalmatlanság fölkeltése nélkül senkitől nem kérhetett.

E szorultságában, mivel a hamis aláirású váltókat minden áron vissza kellett váltania, az utolsó órában föltelegrafálta Katonát Petroszsényból és mindent elmondott neki. Katona meghallgatta a dolgot és csak ennyit mondott:

— Irjon a képviselő úr nekem egy levelet, a melyben fölkér, hogy ilyen és ilyen aláirású váltóit, a melyeken ezek s ezek az urak a kezesek, váltsam vissza Zsoldos közjegyző irodájától, a hol megóvatolva fekszenek. A többit majd elvégzem.

Diószeghy egészen megkönnyebbült s habozás nélkül megirta a levelet. Szemrehányásokat, kifogásokat várt: — s ime, milyen simán megy a dolog! Valóban, ez a Katona derék ember: megérdemli, hogy megtisztelje a bizalmával és barátságával. Az, persze, csak később jutott eszébe, hogy ez a levél voltaképen csak kelepcze volt, a melylyel Katona azt akarta megállapittatni, még pedig a Diószeghy saját kezű irásával, hogy a kérdéses időpontban bizonyos váltók forogtak és óvatoltattak, a melyeken X. Y. és Z. urak voltak a kezesek. Mivel pedig ezek az urak ilyen váltókat sohase irtak alá, e levél tanúságával Katona még akkor is bebizonyithatta, hogy Diószeghy váltókat hamisitott, ha Diószeghy ezeket a váltókat később visszaváltja.

De hát nem váltotta vissza, mert anyagi állapota egyre roszabbodott. Mikor látta, hogy a börzén folyton veszit, kártyán akarta visszanyerni ezt a veszteségét, de a szerencse itt is elfordult tőle. A kaszinóban közmondásossá vált a balszerencséje: — ha kártyát vett a kezébe, kész veszteség volt s egyik nagy bankója a másik után úszott el az écartén. Még csak egy reménye volt: — a részvénytársaság; de a legutolsó közgyülés óta ez a reménye is füstbe ment, mert a részvénytársaság nem csak hogy osztalékot nem birt fizetni, hanem az üzemét is csökkentenie kellett a rosz üzletmenet és a kezelési költségek túlságos volta miatt, sőt akadtak olyan türelmetlen részvényesek is, a kik a teljes üzem-megszüntetést és a fölszámolást sürgették, — még mielőtt elúsznék a részvénytársaság egész vagyona.

Ettől az utolsó közgyüléstől kezdve különben a «Katona öcsém» nagyon megváltozott. Valamiképpen önérzetesebb, szinte kollegiális lett a magaviseletre Diószeghyvel szemben; nem tartotta meg a formákat oly szigorúan, mint az előtt, bizalmaskodni kezdett a képviselő úrral, sőt megtette azt is, a mit azelőtt sohase mert megcselekedni: hogy meghivás nélkül is ellátogatott Diószeghyhez, még pedig rendesen olyan «alkalmatlan» időben, hogy ott kellett tartani hol ebédre, hol vacsorára, hol villásreggelire, ha csak megsérteni nem akarta.

— Még csak goromba se lehetek hozzá! — mérgelődött magában Diószeghy. — Még csak ki se dobhatom ezt a tolakodót!

Pedig ugyancsak szerette volna kidobni, mert észrevette, hogy Katona kissé túlságosan és a társaság konvenczióinak megsértésével is udvarol Margitnak. Igaz, hogy Margit tüntető megvetéssel bánt vele és sokszor a szó szoros értelmében megsértette, megszégyenitette a társaság szemeláttára, de Katonát mind ez nem bántotta. Oly nyugodtan, mintha a sértés, a megalázás nem is neki szólt volna, folytatta azután is tolakodó udvarlását, — sőt egy reggel, mikor bizalmas tanácskozásra ismét elment Diószeghyhez, megkérte őt arra is, hogy járjon közbe a feleségénél, hogy ne bánjék vele oly megvetéssel. S mindjárt e «közbevetett» kérelem után, hanyagúl odavetette, hogy ha a képviselő úrnak nem esnék terhére, talán visszaváltathatná azokat a bizonyos váltókat, mert neki, Katonának, pénzre van szüksége.

— Azonnal? — kérdezte Diószeghy meghökkenve.

— Oh, nem, — felelte Katona, — nyolcz-tiz napig még várhatok.

Ez a nyolcz-tiz nap azonban nagyon hamar eltelt; sokkal hamarabb, semmint Diószeghy összeteremthette volna a hatvanezer forintot. Roppant differencziái a börzén, nagy veszteségei a kaszinóban, jelzálog-kölcsönnel már túlterhelt birtoka, néhány megóvatolt váltó és a részvénytársaságról keringő hióp-hirek bőven elegendők voltak arra, hogy elduguljanak a hitelnek mind ama forrásai, a melyekből Diószeghy azelőtt meriteni szokott. És, mikor a tizedik nap letelt, Diószeghy kénytelen volt halasztást kérni Katonától. Mivel pedig röstelte élő szóval kérni ezt a halasztást, meg azért is, hogy Katona meg ne tagadhassa tőle, a mit kér, fölment Bécsbe s onnan irt Katonának, még pedig nagyon is szokatlan, szinte könyörgő hangú levelet.

Mikor negyed-ötödnapra megjött Bécsből, Margit azzal fogadta, hogy Katona minden áldott nap itt járt és kereste.

— És mit beszélt? — kérdezte Diószeghy mohón.

Attól ijedt meg, hogy Katona esetleg elmondhatta feleségének a váltók dolgát, de Margit megnyugtatta.

— Oh, semmi különöset, — mondta megvetően. — Csak fölhasználta a távollétedet és udvarolt nekem.

— Ah! — sóhajtott Diószeghy megkönnyebülve.

— S mondhatom, aczátlanúl, tolakodóan udvarolt, — folytatta Margit.

— Kérlek, Margit, — felelte Diószeghy kissé idegesen, — még egy kis ideig csak tűrd el ennek az embernek a társaságát. Nem tart már sokáig; s hidd el, hogy én még jobban fogok örülni, ha megszabadulok tőle, mint te.

— Megszabadulsz tőle? — kérdezte Margit bámulva. — Hát rabja vagy?

— Ej, dehogy! — felelte Diószeghy türelmetlenül. — Csak úgy értettem, hogy a részvénytársaságban sok dolgom van vele s mivel ott nagy segitségemre van, a privát-életben se tilthatom el magamtól.

— S csakis ezért kell nekem is tűrnöm a társaságát? — kérdezte Margit nyomatékkal s merően férjére nézett.

— Csakis ezért, persze, hogy csakis ezért! — ismételte Diószeghy zavartan. — Vagy ugyan mit gondolsz?

— Oh, semmit, — felelte Margit nyugodtan; — csak furcsának találom, hogy ezt a Katonát, csupán csak azért, mert igazgatója annak a részvénytársaságnak, a melynek te az elnöke vagy, valósággal rám erőszakolod.

— Eszem ágában sincs! — fakadt ki Diószeghy mérgesen. — Én csak arra kértelek, hogy légy hozzá barátságosabb s ne üldözd a megvetéseddel.

— Én pedig, — felelte a Margit finom gúnynyal, — mint engedelmes hitvesed, szót fogadtam neked s azt hiszem, hogy Katona barátodnak semmi oka sincs már panaszra ellenem.

Diószeghy megütődve, fürkészve nézett a feleségére. Néhány pillanatig némán néztek farkasszemet, Margit gúnyosan, Diószeghy pedig gyanakodva.

— Tréfálsz, Margit? — kérdezte végre Diószeghy.

— Van eszemben! — felelte Margit könnyedén. — Csak épen meg akartam mondani, hogy Katona már . . . szerelmet is vallott, mialatt te Bécsben jártál.

— És te?! — kiáltott föl Diószeghy rekedten.

— Óh, én! — mondta Margit metsző gúnynyal — én, persze, türelmesen végig hallgattam, mivel te magparancsoltad, hogy barátságos legyek hozzá.

— És nem dobattad ki? — csikorgatta a fogait Diószeghy.

— Hogy tehettem volna, — felelte Margit ártatlanúl, — mikor te azt kivántad tőlem, hogy csinján bánjak vele?

Diószeghy nem felelt; érezte, hogy Margitnak igaza van, ha még oly epésen lobbantja is szemére a Katona arczátlanságát. De most már minden áron szabadulni akart tőle. Elhatározta, hogy először is visszaszerzi a váltóit s aztán, akármibe kerül is, ott hagyja a részvény-társaságot.

— A legroszabb esetben, — dörmögte magában, — itt hagyom a képviselőséget és főispánságot vállalok. A miniszterelnök nem tagadhatja meg ezt tőlem.

Elment a kaszinóba s keresni kezdte a kezeseket. Hatvanezer forint nem volt oly sok pénz, hogy elő ne teremthette volna akár félóra alatt is, — mondjuk: egy évvel ezelőtt. De most, mintha megváltoztak volna az idők. Barátai és régi ismerősei ép oly szivesen beszélgettek vele most is, mint az előtt, mig a politikáról vagy egyéb közömbös dolgokról volt a szó; de mihelyt Diószeghy a pénzre fordította a beszéd sorát, egyszerre mindannyi szívni kezdte a fogát s egyik a másik után elpárolgott.

— Micsoda hitvány gazemberek! — keservert magában Diószeghy.

Boszúsan rágta a szivarját, a mely, mintha csak szintén mérgesíteni akarta volna, sehogyse szelelt.

— Átkozott kormány! — tört ki félhangosan Diószeghy és földhöz vágta a szivart: — még ezt is komiszat ád, pedig milyen méreg drága!

— Tótágast áll a világ, ha már te is a kormányt szidod! — szólt valaki tréfásan a háta mögött.

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

«Helén nagyon szereti a mesét. Soha sem láttam ép érzékű gyermeket, a ki annyira szerette volna. A kis «Red Riding Hood» históriáját már annyiszor elmondottam neki, hogy azt hiszem visszafelé is el tudnám mondani. Megtanitom kis versekre, mert ezek szép gondolatokkal gazdagitják elméjét. Azt hiszem, minden tehetségét fokozzák, mivel élénkitik a képzelődését. Nem törekszem arra, hogy mindent megmagyarázzak neki, mert akkor képzelő tehetségének nem volna mivel foglalkoznia. A sok részletes magyarázat a gyermek figyelmét a szavakra és

Affectionately yours
Helen Keller

Keller Helén arczképe 1899-ből és sajátkezű aláirása.

mondatokra irányitja s e miatt nem tudja felölelni a gondolatot a maga egészében.»

Mikor már egy teljes évet töltött volt *miss Sullivan* Helén mellett, 1888 május 15-én ezt irja:

«Mindenki el van telve Helén eszességével és vidámságával. Van benne valami vonzó. Azt hiszem, ez onnan van, hogy mindenben nagy és őszinte öröme telik.

«Valahol megfordul, mindenütt ő az érdeklődés központja. A vendéglőben egészen elragadta a zenekar s mihelyt játszani kezdettek, azonnal táncolni kezdett köröskörül a szobában. Örömében mindenkit ölelgetett s csókolgatott, a kihez hozzáért. Mindenkinek föltünt, mily boldog s senkinek nem jutott eszébe, hogy sajnálkozzék rajta.

«Egy úr ezt mondta a Helén atyjának: én már idős ember vagyok, sok boldog arczot láttam, de ilyen sugárzó arczot soha sem láttam még. Más valaki azt mondotta: Istenemre, akármit adnék, hogy ez a kis leány mindig közelemben legyen.»

«Thayer lelkész urnál voltunk Cincinnatiban, — irja miss Sullivan. — Azt kérdezte, *hogyan tanítottam* meg Helént a *jelzőkre* s az *elvont nevekre*, a milyenek: jóság, boldogság. Ezt már sokan kérdezték s nekem olyan egyszerű dolognak tetszik az egész. Könnyü megtanitni egy eszme nevére a gyermeket, ha az eszme tisztán áll lelki szemei előtt. Bizony óriás földadat volna olyan eszme szavaira tanitni meg, a mely nincs a lelkében. Ha tapasztalatból nem tanulta volna meg, mit jelent kicsiny, nagy, jó, rosz, édes, savanyú, nem lenne mit fűzzön e nevekhez.

«Az iskola nem arra való, hogy ott a gyermeket nyelvekre tanitsák s legkevésbbé a siket gyermekeket. A gyermeknek teljesen öntudatlannak kell lennie arról, hogy ő szavakat tanúl. Hadd babráljon az újjaival vagy az irónjával a papiron, s irkáljon egytagú szavakat, a mig neki tetszik, mindaddig, a mig az értelme annyira kifejlődik, hogy már megkivánja a mondattal való foglalkozást» . . .

Miss Sullivan 1888 évi megfigyelései Helén, a fakadó virágbimbó lelki titkaiból sok gyönyörűséges vonást ismertetnek meg:

«Egyszer, midőn Helénre egy nagyon kedvelt kabátját adták rá, a mamája igy szólott: «Itt van egy szegény kis leányka, a kinek nincsen meleg ruhája, nem adnád neki a kabátodat?» Helén azonnal megfogta és le akarta vetni a kabátját, igy szólván: «Oda kell adnom a szegény idegen kis leánynak».

Nagyon szereti a magánál kisebb gyermekeket, s mihelyt módjában van, azonnal kimutatja irántuk minden nőies gyöngédségét. A kis babát egy dajka sem kényeztetheti jobban, mint ő. Nagyon előzékeny a kicsikék iránt, s meglepő, mennyire részt tud venni a gyermekes tréfáikban.

Nagyon szereti a társaságot, s örömest időz azokkal, a kik követni tudják újjai beszédét, de magában is órákat eltölt a kötése és horgolása mellett.

Otthon minden élőlényt nagyon kedvel, s nem engedi meg, hogy roszul bánjanak velök. Mikor kocsin ül, nem engedi meg, hogy a kocsis üsse a lovat az ostorral, mert azt mondja: «szegény ló, sirni fog». Egy reggel nagyon fölindult, mert észrevette, hogy egy kutya lábai elébe kolonczot kötöttek. Megmagyaráztuk, hogy azt azért akasztották oda, hogy a kutya el ne szaladjon. Nagy részvétet tanusitott a szegény állat iránt, s a mikor csak tehette, mindig fölkereste, megfogta a kolonczot és vitte a kutya mellett, hogy enyhitsen kellemetlen helyzetén».

«Az atyja egyszer levélben értesitette, hogy a méhek és a madarak mind megeszik a szőlőjét. Eleinte megharagudott s azt mondta, hogy azok a «kicsi állatok» nagyon roszak, de mikor megmagyaráztam neki, hogy a szegény méhek és madarak éhesek, s nem tudják, hogy a gyümölcsöt nem szabad megdézsmálniok, megbékült».

«Utazás közben rendkivüli mohósággal tanúl és élvez. A vasúti kocsiban mellette ülők és a látott dolgokról beszélek neki. A halmok, völgyek és folyók, a kertek, földek, baracskfák, dinyeföldek, veteményesek, a legelő nyáj, a lovak, a városok, a faluk s a bennök látszó templomok, tornyok, iskolák, vendéglők, raktárak, az emberek foglalkozása, mind megfordul beszélgetésünkben. Mialatt közlöm vele ezeket a dolgokat, roppant élénken figyel s kiegészitő kérdéseket tesz vagy int a kezével, ha valamit mondani vagy tudni akar. Ily módon nagyon sok új kifejezést tanúl meg, csaknem minden megerőltetés nélkül.

Azóta, hogy *Helén* föl tudja fogni, hogy minden dolognak neve van, s hogy e neveket meg lehet mondani az újjak bizonyos mozgása segitségével, épen úgy beszélek vele, mintha hallana, csakhogy az újjaimmal és nem az ajakammal.

Kezdetben nagy kedve volt kiragadni a főszavakat s azokból csinálni mondatot. Csak ennyit mondott «Helén tej». A tejet elővettem, megmutattam, de csak akkor adtam oda neki, a mikor a rendes mondatot használta: «Helén kér egy kevés tejet».

Ha *Helén* czukros gyümölcsöt evett, igy szóltam: «Tanító szeretne megenni egyet a Helén czukrából» vagy igy: «Nem adna Helén tanítónak egy kevés czukrot?» Többféle formában fejeztem ki ugyanazt a dolgot azért, hogy észrevegye, milyen sokféle módja van a gondolat közlésének».

«Sokszor intéznek hozzám olyan kérdéseket, hogy miképp tudtam megtanitani Helént olyan szavak jelentésére, melyek elvont gondolatot vagy tulajdonságot fejeznek ki. Azt hiszem inkább a gyakori ismétlés és eszmetársitás, mint magyarázat útján. Rendesen olyan szavakat használtam, melyek indulatot, erkölcsi tulajdonságot és cselekvést fejeznek ki. Még kezdetben, midőn hozzá mentem és a babát eltörte, mondogattam neki: «tanító búsul». Többszöri ismétlés után a szót kezdette összeegyeztetni az érzéssel. A *szeretet* szó jelentését ő is, mint más gyermek a szeretet megnyilatkozásából tanúlta meg.

Egy reggel egyszerű kérdést intéztem hozzá bizonyos számokra vonatkozólag, a melyeket ő már ismert. Azonnal megfelelt. Félbeszakitottam, ő megállott s láttam az arczáról, hogy gondolkozni akar. A homlokát megérintettem és kezére betüztem «g-o-n-d-o-l-k-o-z-z». A szóval ily módon egyesitett fogalom, úgy látszik, épen olyan hatást tett rá, mint a mikor kezébe adom a tárgyat és kezére betüzöm a nevét. Ettől kezdve a *gondol* szót állandóan használja.

A társaskocsiban állandóan kérdezősködik, ilyenformán:

Helén: Hogy hivják ezt a kis fiút?

Tanító: Nem tudom, mert ő idegen, de *gondolom*, János.

Helén: Hova megy?

Tanító: *Lehet*, hogy a rétre, játszani a többi fiukkal.

Helén: Mit fog játszani?

Tanító: Azt *képzelem*, labdázni fog.

Helén: Mit csinálnak most a többi fiuk?

Tanító: *Talán* várják Jánost, hogy együtt játszszanak.

Az igy megjegyzett szavakat következő alkalommal más helyesen használja». (Folyt. köv.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.
Kufeke Gyermekliszt
Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN. 10038

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntő- és gépgyár-részvénytársulat
Leobersdorf, BUDAPEST, Ratibor. 582
Városi üzlet: IV., Ferenczieki-tere 2. szám.

Elektromos világitás és erőátviteli berendezések, egyenáramu, váltakozó és forgó áramra. Elektromos távolsági, városi, bánya- és iparvasutak. Dinamógépek, elektromótorok, transformátorok és áramátalakitók, daruk és szivattyuk; felvonók, szellőztetők, továbbá elektromos gépek és teljes berendezések a karbidgyártáshoz.

Áramszámlálók, ivlámpák, mérőkészülékek. Lakások és épületek elektromos világitási berendezése.

Vas-, acél- és érczöntvények építési és gépészeti czélokra.

Kéregöntésü vasuti kerekek és keresztezések különleges vasból, elsörangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.

Hengerszékek és malomberendezésekhez szükséges tárgyak.

Aprító gépek kőzúzók és Sattler-féle léczes golyómalmok.

Turbinák, zsilipek és csővezetékek. Papir és czelluloze gyártásra szolgáló gépek.

Vasuti kocsik elsörangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.

Vasuti kocsialkatrészek, csapágyak (Korbuly és Katona-Varga szabadalma).

Forgó korongok, tolópadok és kitérők. Daruk kézi-, gőz, petroleum- vagy elektromos erővel való hajtásra.

Transzmissziók. Gázmotorok, kotró-, generátor- és világitó gázra 1000 lóerőig és azon tül. Petroleum-, Benzin- és Spiritus-motorok és Lokomobilok Bánki-féle vizbefecskendezéssel. Füstemésztó készülékek. Vizszürők. 10150

Kérje csak a Selle & Kary-féle
FREDIN
legjobb tisztitószert
minden finom lábbeli számára. Sárga és fekete. Különlegesen ajánlható Box-calf-, Oscaria-, Chevreaux- és lakkczipőkre.
Wien, XII/1.

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollbokák. Alkalmi ajándékok finom díszlárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és díszek a legujabb divat szerint.
Szinházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kiosinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

egyedül létező valódi angol
Szépitőszer
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser), ránczot stb. és az arczunk friss üdeségét, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. 1 üveg 2 K, ehhez ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor
Főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, Budapest, Erzsébetfalva 15.
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Dz. Egger Leó «Nádor»-gyógyszertárában, VI., Váczi-körut 17 sz. Zoltán Béla gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: Detsinyi Frigyes, Marokkói-utcza 2. sz., Fodor Márton, VII., Király-utcza 41., Lux Mihály, IV., Muzeum-körut 7., Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-utcza 7., Molnár és Moser, IV., Koronaherczeg-utcza 11, 10208

Venus természetes legerösebb szénsav és forrása Lithion tartalmú a kontinensnek
Kézdi-Polyáni székely forrás
Hathatós szer vese-hólyagbaj; vizeleti nehézségeknél, rheuma, csuz, czukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen
Főraktár: EDESKUTY L. Budapest.
10469

GERMANDRÉE PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Francia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.
Kapható Török József gyógyszertárában Budapesten.
958

Angol Sport
és Lawn Tennis
Felszerelések
~ Nagy Választékban
Weszely István nál
~ Budapest, IV. Váci utcza 9. ~
ÁRJEGYZÉKET BÉRMENTVE KÜLD.
10448

MATTONI
ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE
BUDAPESTEN (BUDÁN)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő orvos: 10345
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arczviz 1 korona.
Hamisitványok birőilag üldöztetnek.

Postán utánvéttellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: Földes Kelemen gyógysz. Arad. Budapesti főraktár: Török József gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159

KWIZDA FERENCZ JÁN. 9931
cs. és kir. osztr.-magy., román kir. és bulgár fejed. udv. szállité, Kerületi gyógyszerész Korneuburgban Bécs mellett.
Kwizda Fluidja
Kigyó védjegy (Tarista-fluid).
(Kwizda-féle köszvény-fluid.)
Régi jóhirü dörzet.-kosm. szer (bedörzsölésre az emberi test izmainak és inainak erősitésére és edzésére. Eredményesen használva turisták, kerékpárosok a lovaglók által nagyobb túrák utáni erősitésre és erőgyüjtésre.
Arak: 1/1 palaczk K 2.— 1/2 palaczk K 1.20

Kapható minden gyógyszertárban. — Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.
Főraktár Magyarország részére: Török József gyógyszerésznél, Budapest, Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. sz.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Gorá L. rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Diószeghy megfordult, hogy ki az. Várhelyi volt, a ki azért jött Pestre, hogy megrendelje az új bútorokat és nászajándékot vegyen Piroskának. Hat hét múlva kellett esküdniök, hát nem sok vesztegetni való ideje volt.

— Na, téged alighanem a Gondviselés küldött ide! — mondta a Diószeghy megörülve.— Nézd csak, édes Gyula: igen nagy szivességre akarlak kérni.

— Kész örömmel, Berczi: csak ki vele!

Diószeghy óvatosan adta elő a dolgot. Mindenek előtt titkolta, hogy a csőd szélén áll s azt hitette el Várhelyivel, hogy neki, mint kormánypárti képviselőnek, épen most, mikor az összeférhetetlenségi hajsza folyik, bajos dolog váltó-hitelt kérnie akármelyik banktól, mert ha az ellenzék megtudja, üldözni fogja őt a Házban. De meg azért is vigyáznia kell, mert a börzén, a hol pedig az ilyesmi nem maradhat titokban, nem szabad hogy hire fusson annak, hogy nagy összegü váltók forognak az aláirásával, mert az árt a részvénytársaságnak, a melynek elnöke.

— Szóval azt akarod, hogy én kerítsek neked pénzt! — kérdezte Várhelyi.

— Ha ugyan megteszed s nincs terhedre . . .

— Persze, hogy megteszem! — felelte Várhelyi szivesen. — És mennyi kell, öreg?

— Hatvanezer forint.

Várhelyi meghökkent. Ez sok volt. Azt hitte, legfölebb négy—öt ezer forintról lesz szó, a mire Berczinek sürgősen van szüksége valami kártya-adósság vagy más efféle kifizetésére; de hatvanezer forint, — az mégis sok volt egy kicsit.

— Nos, megszerzed? — unszolta Diószeghy.

— Sok pénz ez, Berczi! — csóválta a fejét Várhelyi. — Minek egyszerre annyi?

— Néhány kellemetlen váltómat akarom visszaváltani, — magyarázta Diószeghy, — aztán meg van vagy tizenötezer forint kényes természetü adósságom is.

Várhelyi elmosolyodott; a «kényes természetü» adósságokról holmi pikáns orfeumi történetek jutottak eszébe. De neki semmi köze ehhez. Ha Diószeghynek pénz kell, hát pénz kell. Hatvanezer forint csak neki, Várhelyinek sok: Diószeghynek már nem az.

— Utóvégre is többszörös milliomos, — gondolta magában.

— Nos, megszerzed? — kérdezte Diószeghy szorongva.

— Meg, — felelte Várhelyi; — minden esetre megpróbálom s hiszem is, hogy sikerülni fog.

— De sürgősen kellene ám, — magyarázta Diószeghy.

— Még ma utána járok, — igérte Várhelyi — s holnap már talán meg is lesz a pénz.

— Akkor holnap estefelé várlak hat és nyolcz óra közt, — mondta Diószeghy.

*

Másnap délután öt óra tájban a szobaleány Katonát jelentette be Margitnak. Margit boszúsan tette félre a könyvet és átment a kis szalónba, hogy fogadja a tolakodót. Katona nagyon elegáns volt ezen a napon s meglátszott rajta, hogy jó kedve van. Szokása ellenére szerényebben viselte magát, mint rendesen, úgy hogy Margit elég türhetőnek találta. Csak látogatása vége felé, a mikor már fölkelt búcsúzni, kezdett illetlenebb hangokat pengetni.

— Gondolkozott-e már, asszonyom, azon, — kezdte félig tréfásan, félig komolyan, — hogy mikor fog végre meghallgatni?

— Valóban, nem értem rá eddig, — felelte Margit csipősen. — De hát ön: megértette-e végre, hogy terhemre van az ön kitartó, vagy helyesebben vakmerő . . .

— Mondjuk: tolakodó, — vágott közbe Katona gúnynyal.

— Úgy van! — hagyta helyben Margit. — Mi czélja tehát az ön tolakodó udvarlásának, mikor többször értésére adtam, hogy . . .

— Oh, nagyon is jól megértettem, asszonyom; de hát én fatalista vagyok és hiszek az evangélium szavaiban: «Zörgessetek és megnyittatik nektek»!

— Ej, ne nevettesse ki magát, — mondta Margit s erőltetve mosolygott. — Higyje el, egy csöpp kedvem sincs nevetni.

— Azt mondom, a mit Sokrates, — felelte Katona bókolva, — inkább legyek nevetséges, mint ostoba. Megengedem, hogy ön nevetségesnek tartja a tolakodásomat . . . nevezzük igy: ámbár én szerelemnek hivnám inkább. De ön is engedje meg, — folytatta gúnyolódva, — hogy az oly ideges szép asszonyok, kiket a férjük elhanyagol, mint önt is: rendesen másként szoktak gondolkozni nappal, mint éjszaka.

— Erre a beszédre, — felelte Margit elpirulva, — azt mondanám, hogy szemtelen, ha nem lenne oly túlságosan naiv.

— Hát legyen naiv, — mondta Katona vállat vonva; — ámbár én azt hiszem, hogy ön már ma este is másként fog gondolkozni az ajánlatomról . . .

— Ez már több még a rosz tréfánál is, uram, — vágott közbe Margit sértődötten.

— Bocsánat, asszonyom, — folytatta Katona udvariasan, — ez egyáltalában nem tréfa, ámbár rosznak elég rosz biz az.

— Micsoda a rosz? — kérdezte Margit megütődve.

— Semmi, asszonyom. A rosz hireket meghallani úgy is mindig elég korán van s én nem akarok Hiób posta lenni.

Csönd lett. Margit merően, meghökkenve nézett Katonára, a ki látszólag jámboran, mosolygva állta a szép asszony fürkésző tekintetét. Pár pillanatig némán álltak szemközt egymással, mint két ellenfél, a ki mind a másik gyöngéjét keresi; végre Margit izgatottan kérdezte:

— Mire czéloz, kérem? Legyen szives, beszéljen világosabban.

— Nagyon sajnálnám, ha fölizgattam, vagy megijesztettem volna, asszonyom, — felelte Katona mentegetőzve. — Semmi az egész; futó felhők, melyek legott eloszlanak, mihelyt . . . ön akarja.

— Egy szót se értek a szavaiból, — felelte Margit hevesen. — S ha azt hiszi, hogy ezzel kiváncsivá tesz . . .

— Oh, az nem szándékom, — mondta Katona udvariasan; — de ha mégis szeretne többet tudni: szives engedelmével még ma este nyolcz órakor feljövök, hacsak ön meg nem adja a tiltó jelet . . .

— A tiltó jelet? Micsoda beszéd ez, uram?

— Ah, ön az előbb azt mondta, hogy naiv vagyok, — tréfálkozott Katona, — most pedig egyszerre romantikus lettem. Például: ha ön nem adja meg a tiltó jelet, akkor tudom, hogy ma este nyolcz óra tájban szivesen lát . . .

— Szó sincs róla! — vágott közbe Margit idegesen, — sőt, hogy kiábrándítsam önt a naivságából is, meg a romantikájából is, a tiltó jelet akár azonnal is megadhatom.

Katona élesen ránézett Margitra s pár pillanatnyi hallgatás után csöndesen, nyomatékkal mondta:

— Ne tegye, asszonyom! Megbánhatná, — még ma éjjel.

— Micsoda arczátlanság! — pattant föl Margit hevesen.

De Katona meg se rezdült, csak mosolygott és egyre Margitot nézte, mintha meg akarná babonázni. Végre ismét megszólalt:

— Tegyük föl, hogy . . . — itt megnézte az óráját. — Most hét óra; tegyük föl hát, hogy pontban nyolcz órakor égő gyertyát tesz az ablakába; ebbe a szélsőbe itt . . .

— Nos? — kérdezte Margit ingerülten, — s aztán? . . .

— Aztán, — ismételte Katona lassan, — ha ez az égő gyertya pontban nyolcz órakor ott lesz, tudni fogom, hogy a szerelmem . . . vagy mondjuk: a tolakodásom terhére van önnek.

— S ha nem lesz ott gyertya? . . .

— Annak a jeléül tekintem, hogy ön egyedül van és vár.

Margit összerázkódott és haragosan marta az ajkait, hogy elfojtsa fölháborodása indulatát. Végre mégis legyőzte magát s fojtott, komoly hangon mondta:

— Jól van. De igérje meg, hogy ez lesz az utolsó . . . tolakodás, a melylyel terhel. S ha nyolcz órakor meglátja a gyertyát, értse meg ebből a jelből, hogy se ma, se holnap, se semmikor nem látom önt többé szivesen.

— Úgy lesz, asszonyom, — felelte a Katona szintoly komolyan.

Kezet se fogott Margittal, csak mélyen bókolt és szótlanul indult kifelé. A küszöbről azonban még egyszer visszaszólt:

— Köszönöm . . . A viszontlátásra!

— Mit köszön? — boszankodott magában Margit, midőn egyedül maradt. — Micsoda vakmerő léhűtő, hogy így mert beszélni velem!

Leült és újra elővette a könyvét, hogy olvas. A szemei azonban minduntalan letévedtek a betűkről s az elméje másfelé kalandozott. Látni vélte a Katona furcsán, rejtélyesen mosolygó arcát, a melyen mintha a diadalnak és a fenyegetésnek a titkolt kifejezését látta volna. És mit akart mondani azzal, hogy valami rosz hir van útban . . . futó felhők, a melyek azonnal eloszlanak, mihelyt ő, Margit, akarja? . . .

Ösztönszerűen aggódni kezdett. Eszébe jutott, hogy Diószeghy az előtt nem igen törődött Katonával, egy csöppet se bánta, akárhogy bánt is vele Margit, míg most, vagy két hete, valósággal megkérte őt, hogy ne legyen hozzá olyan büszke s ne mellőzze oly megvetően. És az utóbbi nyolcz-tíz nap alatt Diószeghy is egyre izgatott, ideges, levert volt, mintha fenyegetné valami . . .

Tünődéséből a csengetyű csilingelése verte föl Margitot. Megrezzenve ugrott föl és maga se tudva, miért, szokása ellenére kisietett az előszobába, hogy megnézze, ki az. Az inas épen akkor nyitott ajtót Várhelyinek. A fiatal ember annyira el volt merülve gondolataiba, hogy meg se látta Margitot, a ki elébe jött.

— Nos, Gyula! — szólította meg Margit csodálkozva: — Jó napot!

Várhelyi meghökkent, zavartan nézett Margitra s kissé szárazon mondta:

— Te vagy, Margit?

— Berczit keresed, ugy-e? — kérdezte Margit hirtelen.

— Igen. Sürgős beszédem van vele.

— Mindjárt bemehetsz hozzá. De előbb még nekem is sürgős beszédem van veled, ha megengeded.

— Kérlek, — egyezett bele Várhelyi udvariasan.

Bementek a kis szalonba, a hol Margit rögtön szembe állt Várhelyivel és bevezetés nélkül így kezdte:

— Tudom, hogy nem jó véleményed van felőlem; könnyelműnek, szivtelennek, kaczérnak tartasz . . .

— De, Margit!

— Igaz; nem erről van most szó, — folytatta Margit keserűen. — A férjem sorsa aggaszt; magam sem tudom, miért: de aggódom. Tőle nem tudhatok meg semmit. Köztünk már régen vége a bizalomnak s különben sem avatkoztam soha a dolgaiba.

— Elég baj, Margit, — szólt közbe Várhelyi szomorúan. — Mert ha többet törődtél volna a férjed dolgaival, ha közeledtél volna hozzá . . .

— Én?! — riadt föl Margit szinte eliszonyodva, — hogy én közeledtem volna a férjemhez? És ezt te mondod, a ki ismered a férjemet és tudod, hogy mindent eltűr, mindenre kész, csak hogy a botrányt elkerülje? Ah, Gyula, ezt valóban nem vártam tőled!

— Te nem itélheted el Berczit, — mondta Várhelyi hidegen.

— Ah, igen! — tört ki Margit elkeseredve, — nem itélhetem el, mert én magam is . . . De ki volt az oka, — folytatta fájdalmasan, — ki volt az oka, ha könnyelmű, kaczér lettem?

Várhelyi nem felelt; lesütötte a szemeit, mintha szégyelte volna az előbbi szemrehányást.

— Mindegy, — szólt végre Margit csüggedten és fáradtan leülve; — tehát én vagyok a bűnös és férjem az áldozat.

— Ezt nem mondtam! — tiltakozott Várhelyi élénken. — Hibás ő is; de, mivel ő hibázott: nem következés, hogy neked is hibáznod kellett.

— Jó, jó, — bólintott rá Margit idegesen, — hagyjuk ezt. Nem is erről akartam beszélni, hanem a férjemről. Te bizonyára tudod minden ügyét-baját; mondd meg hát: miért oly izgatott, levert és csüggedt vagy két hét óta? Ha eddig ő félt a botránytól, most én is félek. Felelj hát, Gyula!

Várhelyi zavartan, kitérően mentegetőzött, de Margit szinte parancsolóan vágott a szavába:

— Te unokatestvérem vagy és kötelességed megmondani, a mit tudsz. Miféle sürgős beszéded van a férjemmel?

— Bocsáss meg, Margit, de . . .

— Ah, értlek! — mondta Margit sértődve, gúnyosan, — diszkrét titok, a melynek meg-

Richter Aurél rajza.

Margit kinyitotta a belső ablakot s oda állította az égő gyertyát.

hallására nem vagyok méltó! . . . Hát jól van; akkor behivom a férjemet. Végezz vele, de nekem soha se vessetek a szememre semmit.

Fölkelt, odament a kandallóhoz, meggyújtott egy gyertyát és az ablakba vitte, — ez volt a «tiltó jel» s Margit oda akarta tenni az ablakba, mielőtt kimegy a szobából.

— De, Margit, kérlek, — sietett utána Várhelyi mentegetőzve.

Margit azonban hátra se nézett; kinyitotta a belső ablakot, levette a párnát a párkányról s odaállította az égő gyertyát.

Fölcsavarta a villamos lángot, mert már sötétedett s aztán beszólt a másik szobába:

— Berczi! Berczi! . . .

A harmadik szoba ajtaja kinyilt és Diószeghy kitekintett rajta.

— Várhelyi van itt, — mondta Margit, — téged keres.

Ezzel, tekintetre se méltatva Várhelyit, a ki még egyre mentegetőzni akart, büszkén átment a szobán s a másik ajtón kiment a maga szobáiba.

Diószeghy gyorsan, izgatottan sietett be a szobába. A küszöbön megállt, gyanakodva körül nézett, mintha félne, hogy valaki hallgatózik, majd becsukta az ajtót, hirtelen odament Várhelyihez, fürkészve, merően vizsgálta az arczát s végre szorongva rekedten kérdezte:

— Nos? . . .

Várhelyi keresztbe tette két karját a mellén, megrázta a fejét s határozottan, szilárdan felelt:

— Semmi!

— Semmi?! — ismételte Diószeghy megdöbbenve. — Hogy-hogy, semmi? . . . . Hisz megigérted!

— Úgy van, megigértem, — hagyta rá komolyan. — És meg is tartottam volna, a mit igértem, mert oly vakon hittem férfiúi becsületszavadban, hogy mindent koczkára akartam tenni érte: egész vagyonomat, tervezett házasságomat, remélt boldogságomat.

— És . . . miért nem? . . .

— Azért, mert megcsaltál. Bocsáss meg, Berczi: te hazudtál nekem. Oh, hidd el, nagyon fájdalmasan esett, mert mindig becsületesnek tudtalak abban az értelemben, hogy az adott szavad szentirás.

— Gyula, az Istenért! — szörnyedt el Diószeghy megtántorodva, rekedten. — Mi ez? Beszélj nyiltan!

— Minek? — felelte Várhelyi vállat vonva. — Hisz úgy elfehéredtél, mint a fal! . . . . Tehát igaz! . . . Oh, Berczi, hogy sülyedthettél ennyire? Ne vedd zokon a durva szót: hisz barátod voltam mindig s az vagyok mostan is. De miért akartál magaddal rántani a romlásba engem is: és épen most, mikor nősülni készülök, holott tudtad, mily szegény vagyok! S te még ezt a keveset is el akartad venni tőlem?!

— Ki mondta ezt neked? — dadogott Diószeghy sápadtan. — Ki volt az a hitvány, nyomorult, a ki félre vezetett?

— Hitvány, nyomorult, az igaz, — felelte Várhelyi hideg megvetéssel, — de nem vezetett félre.

— Esküszöm! . . .

— Ne esküdj, Berczi! A mit tudok, nem puszta szóra hittem el; bizonyítékaim vannak rá.

— Miféle bizonyítékaid? — rettent meg Diószeghy.

Várhelyi kivett a zsebéből egy levelet, lassan szétbontotta s odatartotta Diószeghy elé:

— Ezt a levelet . . . te irtad?

— Én, — hebegte Diószeghy fulladozva. — Ez az én irásom . . . ki adta neked?

— Maga Katona, — felelte Várhelyi csöndesen s ismét eltette a levelet.

Diószeghy egy pillanatig merően bámult maga elé a semmibe. A szemei hirtelen beestek, a térdei megrokkantak alatta, úgy, hogy szinte élettelenül roskadt le a mellette álló székbe s arczát a kezeibe rejtve, kétségbeesetten nyögte:

— Ah, elvesztem! . . . . Elárult, pellengérre állított . . . a nyomorult!

Várhelyi pár pillanatig némán nézte a megtört ember kétségbeesését, s aztán nyugodtan, de kissé élesen mondta:

— Nem az ő hibája. Te nem mondtad nekem, hogy Katonának tartozol azzal a pénzzel, a melyre szükséged van: és én épen ő hozzá fordultam, mert tőle reméltem, hogy biztosan megkapom. A magam nevében, a magam számára kértem a kölcsönt, s biztosítéknak fölajánltam kis birtokomat is. De ő hamar tisztában volt azzal, hogy kinek kell ez a pénz, s akaratom ellenére is kicsalta tőlem a titkot, hogy rajtad akarok segíteni a pénzzel. Erre aztán megmutatta a leveledet s figyelmeztetett, hogy jót ne álljak érted. Mert, úgy mondta, neked már semmid sincs, s nemcsak hogy ezt a hatvanezer forintot nem birod megfizetni, de még a tizedrészét sem, s ráadásúl még tizennyi adósságod van, a miért a hitelezőid már néhány nap alatt csődöt kérnek ellened.

— Nem igaz! — védekezett Diószeghy siránkozva, erőtlenül. Hat hónap alatt megint talpra állok! . . . Utóvégre is, nagybirtokos és képviselő vagyok!

— Nagybirtokos csak voltál, képviselő pedig csak addig maradsz, míg csődöt nem kérnek ellened. Ez pedig napok kérdése csupán, bár az is meglehet, hogy Katona már holnap megteszi.

— Oh, Gyula, — könyörgött Diószeghy, — segíts rajtam, az Istenért!

— Nem tehetem, Berczi, — rázta a fejét Várhelyi szomoruan, — egész vagyonom se sokkal több hatvanezer forintnál. Ha elvesztem, éhen halhatok, mert nem értek semmihez és dolgozni se tudok.

— De nem veszted el, hisz én megfizetem! Ki mondja, hogy nem fizetem meg? — siránkozott Diószeghy.

— Minden és mindenki, — felelte Várhelyi határozottan. — A csőd, a melyet már nem kerülhetsz el, léha, könnyelmű életmódod, egész multad, a melyben egyetlen komolyabb törekvés sincs: de legkivált ez a ballépés, a melyet ma tudtam meg rólad, s a melyet soha se mertem volna elhinni, ha nincs kezemben a bizonyíték.

— Hallgass! — riadt meg Diószeghy: — hallgass, az Istenért! . . . Mondd csak, — folytatta hirtelen megrettenve, — úgy-e, beszéltél Katonával rólam?

— Beszéltem, — felelte Várhelyi, — nagyon sokáig beszéltem.

— És . . . és . . . nem tudod, mi a szándéka, nyögte Diószeghy rekedten, — ha nem birok megfizetni?

— Fájdalom, tudom, — sóhajtott Várhelyi szomorúan.

— Nos? . . . Nos? — sürgette Diószeghy izgatottan.

— Azt mondta, hogy ha holnapig megfizetsz neki, nem ejt csorbát a becsületeden; de ha nem . . .

Várhelyi habozva megállt.

— De, ha nem? — ismételte Diószeghy sürgetően.

— Akkor bünvádi följelentést tesz ellened.

— Ah, az átkozott! . . . A gazember! — hörgött Diószeghy fogcsikorgatva tehetetlen dühében. Czégéres zsivány! . . .

Dühöngött egy darabig, majd megjuhászodott és szinte alázatosan kérdezte:

— És te mit szóltál? . . . Reménylem, lebeszélted és megvédelmeztél?

— Akartam, de Katona hallani sem akart róla. Azt mondta, hogy megérdemled a sorsodat, sőt már előbb is megérdemelted volna.

— Ah, a nyomorult! — jajdult föl Diószeghy kétségbeesve. A nyakamat akarja szegni! És én tudom miért! Oh, jól tudom miért! . . . Mindennek Margit az oka! Mert Margit megveti, nem fogadja az udvarlását, és én rajtam akar boszút állni! Mintha én tehetnék róla, hogy Margit utálja! . . . Oh, Uram-Isten, micsoda botrány! Mily szörnyű, világra szóló botrány: s mind ez Margitért! Az ő csökönyös, daczos büszkesége miatt! Pedig hányszor mondtam neki! . . .

— Jó, hogy emlited a feleségedet, — szakította félbe Várhelyi, — még ő segíthetne rajtad leghamarább. Úgy tudom, hogy nemrégiben örökölt valami távoli nagynénjétől. Megvan még ez a pénz?

— Megvan, mert nem nyúltam hozzá, — felelte Diószeghy. — Esküszöm, hogy nem nyúltam hozzá. De Margittól nem akarok kérni semmit . . . semmit! Aztán meg, — tette hozzá csüggedten, — úgy se adna . . . Nem, nem adna, tudom.

— Nem igaz! — tiltakozott Várhelyi hevesen.

— De igaz! Tudom, hogy nem adna . . . De, még ha adna, se kérnék tőle semmit . . . Nem, ennek a szörnyü megalázkodásnak nem teszem ki magam, inkább veszszen el minden s vele együtt én is!

Várhelyi vállat vont, mintha mondaná — akkor hát nincs, a ki segítsen! — Diószeghy észrevette ezt a mozdúlatot, és dühösen rikácsolva csattant föl:

— Ah, mosod a kezeidet, úgy-e? . . . Jól van, nagyon jól van! Hisz mi egyebet is várhattam? A barátság, a hála: mind hazugság, szinlelés . . .

— Kérlek, Berczi, — vágott közbe Várhelyi komolyan, kissé megsértődve — tudom, hogy izgatott vagy, de még se türhetem, hogy ilyet mondj . . .

— De pedig mondom! — feleselt Diószeghy kihivóan — itt, nyiltan, a szemedbe!

— Berczi, vigyázz! — intette Várhelyi komolyan, — én katona vagyok.

— Hát aztán? — tört ki Diószeghy maró epével. Ha úgy tetszik, hát megsértettelek! — Persze, — folytatta czinikusan — ez a kis lovagias ügy épen kapóra jönne, mi?

Epésen fölkaczagott és sértő gúnynyal folytatta:

— Elégtételt kérsz, hogy ne kelljen kölcsön adnod? Ah, ah, ah! Jól ismerem ezt a lovagias érzékenykedést! Tudom, mit ér! S tudom azt is, hogy te mennyit érsz! Mind egyformák vagytok, mind! Jó barátok, a míg hasznát látjátok, aztán pedig . . .

Várhelyi, a ki ez alatt nyugodtan fölvette a botját, kalapját, komolyan, az indulattól fojtott hangon vágott közbe:

— Elmegyek, Berczi! Szomorúan megyek el, mert a szavaid még jobban fájtak, mint a szerencsétlenséged. Ha segíthetnék rajtad, esküszöm, hogy megtenném, bármily áldozat árán is. De nem tehetem . . . Piroska miatt. Gondold felőlem azt, a mit akarsz . . . Isten veled!

(Folytatása következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

A *Keller Helén nevelése és irányítása* legtöbb gondot az első években adott. Tanítója belátásától és ügyességétől függött, hová fejlődik ez a rendkivüli tehetségű leány. Nemcsak a vakok nevelőit, hanem általában minden tanítót és minden szülőt érdekel ez a valódi nagy rejtély. *Miss Sullivan* 1891. évi értesítése sok érthetetlen dolgot megfejt.

Helén a nyelv elsajátításában három év alatt gyorsan haladt. Nagy előnye rendes gyermekekkel szemben, hogy az ő figyelmét semmi sem vonja el a tanulástól.

De ennek megvan az a hátránya is, hogy túlságosan megerőlteti elméjét. Az elméje úgy van alkotva, hogy lázas nyugtalanság tartja lefogva mindaddig, míg van valami, a mit nem tudott fölfogni. Nem emlékszem, hogy valaha félbehagyta volna a tanulást, a míg volt valami, a mit nem értett teljesen. Ha azt ajánlom, hogy egy számtani feladat kidolgozását halaszsza el reggelre, azt feleli: «azt hiszem, hogy az elmém erősebbé lesz, ha most végzem el».

Egyik este beszéltünk az árakról. *Helén* azt kivánta, hogy magyarázzam meg neki. Nem, maga azt még nem érti meg, feleltem. Egy pillanatig csöndes volt, de ekkor hevesen igy szólt: «honnan tudja, hogy én nem tudom megérteni? Nekem jó eszem van. Jusson eszébe, kedves tanítóm, hogy a görög szülők nagyon ügyeltek gyermekeik nevelésére, s alkalmat nyújtottak nekik, hogy bölcs emberek beszédét hallgathassák, s azt hiszem, egy részét megértették». Legjobbnak láttam nem mondani, hogy nem tudja megérteni, mivel ez nagyon fölizgatta volna.

Egyszer megmutattam, hogy kell játék-koczkákból tornyot épiteni. A terv nagyon szövevényes volt. Rendkivül óvatosan kellett elbánni, mert az épitmény könnyen összeomlott. Egy darab idő múlva elveszitettem a reménységemet, s azt mondottam, hagyja abba, mert nem hiszem, hogy össze tudja állitni, én majd máskor megcsinálom. Nem fogadta el ezt az ajánlatot. Maga fogott az épitéshez, s majdnem három óra hosszat küzködött vele óriás türelemmel. Akárhányszor összeomlott, mindig újra kezdette s végül siker koronázta fáradságát. A torony teljesen készen állott».

«1889 októberéig semmi rendszeres tanításhoz nem kezdettem Helénnel. Lelki életének megnyilatkozása első két évében olyan volt Helén, mint a kis gyermek idegen országban, a hol minden új és ismeretlen, s valameddig nem jutott a nyelvismeret birtokába, lehetetlen volt rendszeres tanulásra fogni».

«A mellett Helénben olyan erős volt a tudásvágy, hogy számtalan új kérdése miatt nem lehetett volna haladni vele a rendes leczkékkel. Ha kérdéseit félretettem volna a leczke végéig, addig vagy elfeledi a kérdést vagy én szalasztottam volna el a jó alkalmat. Leghelyesebbnek találtam akkor tanitni meg az új dolgokra, a mikor tudni akarta, még ha nem tartozott is a kéznél levő tárgyra. Bizony ő a kérdéseivel sokszor nagyon messze elterelt a tárgytól».

«1889-től kezdve rendes leczkéket tüztem ki a számtanból, állat- és növénytanból s az olvasásból. A számtanból szépen haladt. A szorzás, összeadás, kivonás és osztás szabályait jól tudja. A Colburn-féle főbeli számitást eltanúlta egészen a vegyes törtekig. Irásbeli számításban is nagyot haladt, s oly gyors a fölfogása, hogy a föladatra megfelel, mielőtt leirhatnám a kérdést. Keveset törődik a kifejezésekkel, s ritkán tesz kérdést az ismeretlen szavakról, mert egészen a föladat foglalja el».

«Egyszer nagyon megakadt egy föladattal. Azt ajánlottam, hagyjuk félbe és sétáljunk egyet, mert azután könnyebben fog menni. Rázta a fejét s igy szólt: «az ellenségeim azt hinnék, hogy megszaladtam. Helyt kell állanom és le kell győznöm őket». Úgy történt.

«Értelmi fejlődése leginkább kitűnik nyelvhasználatából, kifejezéseinek választékosságából. Most már könnyen és gyorsan fölismeri a beszéd rejtettebb vonatkozásait is».

«Egy nap sem múlik el, hogy új szókat ne tanuljon, nemcsak a tárgyak, hanem az elvont fogalmak szavait is megtanulja: milyenek *phaenomenon, energia, reproductio, titok, rendkivüli, állandó*. Némelyik szónak fokozatos jelentése van. Először csak egyszerű vonatkozását érti, de azután mind inkább tágúl a fogalma. Ok nélküli küzdelem lett volna például a titok (mysterium) szó elvont jelentésének magyarázása, de mihelyt az «*elrejtett, eldugott*» szavakkal segítettem, kezdette érteni, s később majd teljesen megérti. Ezzel így vagyunk minden tárgy tanításánál. Egyelőre sok olyan szó és fogalom fordúl elő, melyet a tanuló nem ért meg, a míg bizonyos haladást nem tett. Így hát én csak folytattam magyarázataimat, remélvén, hogy a mi homályos egyik kérdésben ma, az majd megvilágosodik a másikban holnap.

Én tanítványomat szabad és önálló lénynek tekintem, kinek önként megnyilatkozó ösztönei kell, hogy irányításnak engemet. Mindig úgy beszéltem Helénhez, mintha jól látott és hallott volna, s másokat is erre figyelmeztettem. «Sohase törődjék azzal, hogy megért-e minden szót, vagy nem. Az új szók jelentését majd következtetni fogja a már ismert szavakhoz való viszonyukból».

Mikor olvasmányt kerestem számára, sohasem arra ügyeltem, hogy vakok vagy süketek viszonyaihoz van-e alkalmazva. «Helén mindig olyan könyvet olvas, mint ép érzékü kortársai. Egyelőre nagyon kellett ügyelni, hogy a leirt tárgy legyen ismeretes előtte, s legyen érdekes, s hogy a leirás nyelve legyen világos és egyszerű.

Jól emlékszem, mikor legelőször kezdett olvasni egy kis történetet. Már ismerte a nyomtatott betüket, s már sokszor próbálgatott egyes szavakat szerkeszteni tanult betüivel. A szavak nem voltak viszonyban egymáshoz.

(Vége következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot
Kufeke
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált
hányás, bélhuruf, hasmenes, szorulás s.a.t. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Gyermek-liszt
Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.
Gyár R. Kufeke
BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.
10053

MATTONI-FÉLE
GIESSHUBLER
TERMÉSZETES SAVANYÚ-KUT

Császárfürdő
BUDAPESTEN 0420
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizu uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS
Természetes Köszvény-Gyógyvíz
Változatlanul tartós és a szállításra kiválóan alkalmas
Kapható a Marienbadi Ásványvíz-Szállítási irodában és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban és ásványvíz-üzletekben.
Brosurákat és használati utasítást INGYEN küld a Marienbadi Ásványvíz-Szállítási Iroda.
Javallatok: Köszvény, mirigyek, hógyavasa diathesis, vese- és hólyagkövek által vegyrülhadás és bólyagbarümul, különösen hatékony pedig mint diatetikus ital ezen bajok megszüntésére oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre örökités útján vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva hajlandósággal birnak.

Carmen Sylva-krém és szappan
Chapó Iván, Resicza, Fő-tér 37.
Készitménye felülmulhatatlan szer
szeplő, pörsenések, pattanások,
10458
májfoltok, ránczos bör, himlőhelyek, az orr és arcz vörössége ellen, az arczbört fiatalosan üdéve és káprázatosan fehérré teszi. Raktár van belőle minden gyógyszertárban, a hol pedig nem kapható, ott forduljanak közvetlenül a készitőhöz, ne fogadjanak el u ánzatot, hanem kérjék Chapó gyógyszerész Carmen Sylva krémjét és szappanját.

Legtökéletesebb arcztisztitó és szépitőszerek a KRIEGNER-féle
Akácia-créme
2 korona.
Akácia-puder
1 kor.
Akácia-szappan
1 kor.
Akácia
Akácia
Törv. véd. — Kapható gyógyszertárakban. Főraktár: Korona-gyógytár Budapest, Kálvin-tér.
10170

A Kalap-király
10379
3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPITŐSZER
mely már 2—3-szori bekenés után biztosan hat és a bőrnek nem árt, a Balassa-féle valódi
angol
UGORKATEJ
Eltávolit minden arcztisztátlanságot, kiütést, pattanást, szeplőt, májfoltot, bőratkát (mitessert) stb. és az arcznak triss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. 1 üveg 2 K. Ehhez ugorkaszappan 1 kor., poudre 1.20 kor.
főszékülödési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, Budapest, Erzsébetfalva 15.
Kapható minden gyógyszertárban. — Főraktár Budapesten: Török József gyógytárában, Király-utcza 12. és Andrássy-út 26. Dr. Egger Leó «Nádor»-gyógytára, Váczi-körut 17., Zoltán Béla gyógytárában, V., Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: Detsinyi Frigyes, V. ker., Marokkói-utcza 2. Fodor Márton, VII., Király-utcza 42., Lux Mihály, IV., Muzeum-körut 7., Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-utcza 7., Molnár és Móser, IV., Korona-herczeg-utcza 11.
10209

A tavaszi és nyári divat
10310
legujabb termékei dus választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom diszlárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.
Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.
SZEKULESZ
MŰVIRÁG- ÉS DISZTŐLL-GYÁR BUDAPEST, IV. KÁROLY-UTCZA 4. S.
Alapittatott 1860.

MATTONI ERZSÉBET SÓSFÜRDŐJE BUDAPESTEN (BUDÁN)
Meglepő gyógyhatással bir különösen
női bajokban,
továbbá alhasi és általános vérbőségben, verőczéri pangások esetén máj- és lépbajokban, aranyérben stb.
Idény április 15-étől szept. végéig.
65 fürdőszoba;
számos kellően berendezett kényelmes vendégszoba. Vendéglő mérsékelt áru ételek és italokkal.
Rendelő orvos: 10345
Dr. POLGÁR EMIL.
Villamos vasuti állomás.

Az „Eszak Csillaga"
(„Stella Polare") az északi sarktengeren 1899—1900.
Az Eszaki Sark felfedezésére indult expedicziójának eredményéről számol be Szavojai Lajos Amadó királyi herceg, aki „Eszak Csillaga" nevü hajóján tette meg a veszélyes utazást. A tudomány számos önfeláldozó bajnoka lelte már halálát a jégheggyek között, de egyik sem jutott a Sark-utazók közül oly messzire, mint az abruzzói herceg expedicziójából Cagni parancsnok, aki még eddig el nem ért szélességig nyomult előre szánkaexpedicziójával.
Az izgalmas, küzdés és nélkülözések közt tett érdekes utazásról szóló nagybecsü munkát 207 remek kép diszíti; mellékletül 2 panorámát és 3 térképet nyujt. A müvet olasz eredetiből dr. Darvai Móric forditotta. Két diszes kötetben jelent meg, mint a Magyar földrajzi társaság könyvtára IV—V. kötete. Ára a két kötetnek diszkötésben 14 korona.
A Magyar Földrajzi Társaság könyvtárában ezenkivül megjelentek:
I. kötet. Sven Hedin. Ázsia sivatagjain keresztül. Diszkötésben 7 kor.
II. kötet. Lóczy Lajos. A mennyei birodalom története. Diszkötésben 7 kor.
III. kötet. Chun K. A mélytengerek világa. Diszkötésben 7 kor. 50 fillér.
Minden kötet számos illusztrációval és képpel van ellátva. A vállalat 12 kötetének megrendelési ára diszkötésben 72 korona.
Havi részletfizetésre is kapható.
Megrendelhető
Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arcsvizi 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: Földes Kelemen gyógysz. Arad. Budapesti főraktár: Török József gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Törvényesen védett
Bob-csemege
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszorította az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogueista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12.
9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Gorú L. rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Folytatás.)

Diószeghy szinte bambán nézett Várhelyire, a ki lassan kiment. Aztán, mikor hallotta, hogy a folyosó ajtaja is becsapódik mögötte, kétségbeesett nyögéssel borult az asztalra s fogcsikorgatva hörögte:

— Ah, mily gazember! . . . Nyomorúltak! . . . Nyomorúlt gazemberek!

Keserves, görcsös zokogásra fakadt, arczát a két kezébe rejtette, s úgy el volt telve a maga fájdalmával, hogy észre sem vette az ajtó nyilását . . . Margit jött be. Meghökkenve állt meg a küszöbön és ijedten nézte a kétségbeesett férfit; majd félig kiváncsian, félig kelletlenül, szinte boszankodva közelebb ment hozzá és megszólította:

— Hát téged mi lelt? . . . Miféle komédia ez?

Margit hangjára ijedten ugrott föl Diószeghy és zavartan dadogott valamit; de aztán, hirtelen elszánással, megemberelte magát, s mint a vizbefuló a szalmaszálba, úgy kapaszkodott abba a reménybe, hogy Margit segithet rajta! . . . Várhelyi is azt mondta.

— Épen jó, hogy jösz, — kezdte rekedten. Beszélnem kell veled.

— Most mindjárt? — kérdezte Margit hidegen.

— Úgy van, most mindjárt, — ismételte Diószeghy lázasan. Most mindjárt kell beszélnem veled . . . Holnap már késön lenne.

Margit leült és unottan várta, hogy Diószeghy szóljon.

— Szükségem van a segitségedre, — kezdte Diószeghy akadozva, — a bizalmadra, a részvetedre . . .

— Ej, kérlek, légy rövid! — vágott közbe Margit idegesen. — Nagyon fáradt vagyok és a fejem is fáj.

— Hát rövid leszek, — mondta Diószeghy félénken, szinte alázatosan.

S nagy lélekzetet véve, fojtott, komor, tragikus hangon mondá:

— Margit, én végképen tönkre jutottam . . . elvesztem!

— Hát aztán? — kérdezte Margit szárazon.

— Te vagy az egyetlen, a ki megmenthetsz, — folytatta Diószeghy lázasan. — Figyelj rám jól: holnap sürgős, nagy kötelezettséget kell teljesitenem, a mit nem halaszthatok tovább. Ha nem birom teljesiteni . . . és nem birom! — Akkor elvesztem!

— Csak ma szakadt nyakadba ez a kötelezettség? — kérdezte Margit hidegen. — Mert mind máig soha se beszéltél róla!

— Igaz, hogy nem beszéltem, — felelte Diószeghy keserüen, — de képzelheted, hogy mind addig vártam, a mig csak egy csöpp reménységem volt arra, hogy ne kelljen *hozzád* folyamodnom.

— Valóban? — mosolygott Margit gúnyosan. — Végtelenül hálás vagyok ezért a figyelmedért.

— Talán nem volt igazam? — fakadt ki Diószeghy. — Hisz látod, mily szivesen fogadsz, mennyire sajnálsz! El akartam kerülni ezt a magatartást: de nem lehet. Könyörgöm hát: hallgass meg, Margit . . .

— Nos, hallgatlak.

— Gizella nagynéném ötvenezer forintot hagyott rád a mult hónapban, — akadozott Diószeghy, — ha megvan ez a pénz . . .

— Ah, hát pénz kell? — vágott közbe Margit hirtelen. — És mire kell ez a pénz?

— Sürgős becsületbeli tartozás . . .

— Tehát, — szakitotta félbe Margit, jól megnyomva minden szót, — kártyaadósságod van, s ezt szeretnéd velem kifizettetni? . . .

— Ha megteszed . . .

— Én azonban nem fizetem ki, — jelentette ki Margit fölkelve. — Jó éjszakát.

Diószeghy szintén fölugrott és könyörögve állt a felesége elé.

— De, Margit, az Istenért! Ha nem fizetek, csődöt kérnek ellenem!

— Hát aztán?

— Hát aztán? ! — csapta össze a kezét. — A nevünk, a szégyen, a gyalázat . . . Oh, Margit: a nevünk!

— Csak a te neved; az enyém tiszta és mocsoktalan.

— Ah, hát igy beszélsz? — csattant föl Diószeghy elkeseredve. — Hát mindent meg kell mondanom? . . . mindent?

— Micsoda?! Hát még több is van?

— Van, — felelte Diószeghy. — Ha nem fizetek, hát becsuknak.

— Ah! — hökkent meg Margit tántorodva. — Mit cselekedtél hát?

— Mit cselekedtem? — gúnyolodott Diószeghy, — hát semmit.

— Képzelem már, hogy mit — mondta Margit szilaj megvetéssel, — bizonyára váltót hamisitottál, mert ez úri mulatság . . .

— Oh, Margit, mily nagyon megvetsz, — kesergett Diószeghy.

— A te hibád!

— Persze, minden az én hibám, — fakadt ki Diószeghy. — A mig volt pénz, sohase kérdezted, hogy honnan veszem, a minthogy én se kérdeztem, hogy hová teszed. Csak adtam mindig, fizettem a számláidat s ország-világ bámult, irigyelt téged a fényüzésedért. De most, hogy a pénz elfogyott, az én hibám, és én vagyok a nyomorúlt, mert egyszer rád szorúltam!

Csüggedten a kezeibe rejtette az arczát és lassan sirdogált. Egymás után csurogtak végig arczán, kezein a nehéz könyceppek, s Margit, a mint nézte, lassanként szánni kezdte a szerencsétlen embert, a ki oly hosszú gondtalan, szerencsés élet után most végre megismerte a nyomort és gyalázatot. Oda akart menni hozzá, hogy fölemeli a fejét, letörli a könnyeit és megvigasztalja kinzó szomoruságát, de aztán eszébe jutott valami, és elnyomta keletkező részvétét.

— De hát, — kérdezte hangsulyozva, — *kinek* tartozol? Nem jobb lenne, ha én fizetném ki, hogy egész biztos legyek?

Diószeghy hirtelen fölütötte a fejét és szinte megrettenve nézett Margitra.

— Te fizetnéd ki, te? — kérdezte rekedten a dühtől.

— Miért ne?

— Ah, úgy van: miért ne?! ismételte Diószeghy a fogait csikorgatva. — Hátha te, a közbenjárásoddal, meg is szelidithetnéd azt az erőszakos urat?

— Megszelidithetném? Én? — csodálkozott Margit.

Majd hirtelen fölsikoltott: mindent kitalált. Diószeghy Katonának tartozik. Most értette csak, hogy miért unszolta a férje mindig, hogy udvariasabb, barátságosabb legyen Katonához! . . . Tartozott neki, hát ezért! A felesége jóindulatával akarta féken tartani a hitelezőjét, a kinek hatalmában volt! . . . Oh, mennyire gyülölte, utálta férjét ebben a pillanatban, s mennyire vágyott rá szive-lelke minden erejével, szenvedélyével, hogy boszút álljon rajta!

— Hát Katonának tartozol?! — csattant föl indulatosan. — Most már mindent értek! Ah, hát őt fosztottad ki? Megfizettetted vele azt a tisztességet, hogy vendégül járhatott a házadhoz!

— Nem erről van most szó, — felelte Diószeghy hevesen. — Nekem holnap délig meg kell fizetnem az adósságomat. Ez az ember megmondta Várhelyinek, hogy ha holnap délig nem fizetek, bünvádi följelentést tesz ellenem. És nincs senkim, a kitől ezt a pénzt kérhetném: senkim, csak te magad!

— És mennyi kell? kérdezte Margit szárazon.

— Hatvanezer forint, — felelte Diószeghy halkan, habozva.

— Hatvanezer forint! — ismételte Margit ijedten. — Hol vegyem ezt a pénzt?

— A nagynénéd öröksége . . .

— A nagynéném öröksége! Ha még megvolna!

— Micsoda?! — kiáltott föl Diószeghy megrendülve. — Hát nincs meg?

— Hiszen csak ötvenezer volt az egész! S ki gondolt arra, hogy még rászorulhatok?

Diószeghy megsemmisülten bámult maga elé. Oly kábult volt, mintha tégla zuhant volna le a fejére és sokáig csak az ajkai mozogtak, de szólni nem birt. Végre nagy erőlködéssel kérdezte:

— Csak nem költötted el mind? Mondd meg: mennyi van még?

— Harmincz-harminczötezer forint. Legfölebb ennyi. Megnézheted: ott van a szekrényemben. Ha ennyi elég, vidd el.

— Nem, nem elég! — kesergett Diószeghy lázasan.

Majd hirtelen fölugrott s izgatottan szaladgált a szobában föl s alá.

— Ez csak a fele, — hadarta össze-vissza. — Ah, hát végem van! . . . Végem! . . . Mit tegyek, mit? . . . Mihez fogjak, mihez?

Csüggedten, összetörve megállt a szoba közepén és sokáig nem lehetett egyebet hallani, mint nehéz, ziháló lélekzését. Egyszerre aztán, mikor megfordult és fölütötte a fejét, meglátta az égő gyertyát az ablakban . . . «Mi ez?» . . . döbbent meg magában. Gyanakodva, élesen nézett hol a gyertyára, hol a feleségére, majd nagyot dobbantott a lábával és rárivallt Margitra:

— Margit!

— Nos?

— Miért van ott az a gyertya az ablakban?

— Nem tudom, — felelte Margit zavartan, meghökkenve. — Talán a szobalány hozta be az előszobából.

Azt csak nem mondhatta, hogy ez az a tiltó jel, a melylyel egyszer s mindenkorra értésére akarja adni Katonának, hogy ne zaklassa tovább a szerelmével. Ez a felelet azonban nem osztalta el a Diószeghy gyanúját.

— Ah, a szobalány? — ismételte Diószeghy gúnyosan, gyanakodva. — Menj hát oda és fújd el, — parancsolta hirtelen.

Margit megijedt. Ha elfújja a gyertyát, akkor Katona feljön, mert azt hiszi, hogy Margit szivesen látja . . . Nem, nem! A gyertyának égve kell maradnia!

— Nos, miért nem fújod el? — sürgette Diószeghy.

— Majd elfújom . . . később.

— Nem majd, se később, hanem most, mindjárt!

— Talán csak nem oly sietős? — felelte Margit kitérően. — Majd ha kimentél, csöngetek a szobalánynak, hogy vigye el.

Diószeghy lassan oda állt Margit elé és rekedten, fenyegetően mondta:

— Azt akarom, hogy most mindjárt vedd el az ablakból azt a gyertyát.

Margit meghökkent, de azért palástolta szorongását és szinlelt nyugalommal kérdezte:

— Mire való ez az erőszakoskodás?

— Miért tetted azt a gyertyát az ablakba? — kiáltott rá Diószeghy indulatosan.

— Mondom, hogy nem tudom. Nem is én tettem oda.

— Hazudsz! — csikorgatta a fogait Diószeghy.

— Ah, ez már sok! — tört ki Margit szenvedélyesen. — Menj az utamból; nincs több szavam veled.

Ki akart menni a szobából, de Diószeghy el állta az utját és növekvő szenvedélylyel kiáltott rá:

— Az a gyertya jel ott!

Margit megállt és merően ránézett a férjére. Diószeghy homlokán kidagadtak az erek, a szemeit aláfutotta a vér és egész teste reszketett a nagy fölindulástól.

— Micsoda komédia ez? — mondta Margit hideg megvetéssel.

Diószeghy valami durva káromkodást fojtott el, vad haraggal megragadta Margitnak mind a két kezét és féktelen szilajsággal rivallt rá:

— Az a gyertya intő jel a szeretődnek!

— Ereszsz el! — lihegte Margit. — Elment az eszed?

— Intő jel a szeretődnek! — ismételte Diószeghy. — Te Katonát várod! Tagadd, ha mered!

— Nyomorult vagy és sértegetsz! — sziszegte Margit fájdalmában. — Ereszsz el! . . . Ah, gyáva! — sikoltott föl szinte sírva. — Ereszsz el, ha mondom! Fáj a kezem.

Richter Aurél rajza.

Diószeghy vad haraggal megragadta Margit kezét.

— Nem volt szeretőm, de . . . lesz!

Diószeghy fenyegetően ökölbe szorította a kezeit s kis híja, hogy rá nem rohant a feleségére; de fékezte magát és csak annyit kérdezett:

— És ő az? . . . Katona?

— Úgy van: ő lesz az. Hát aztán?

— Ah, hát megvallod? — hörgött Diószeghy vadul.

— Nem «vallom meg», nem! . . . Bejelentem.

Diószeghyvel egyet fordult a világ. Fölemelt ököllel rohant rá Margitra, a ki azonban el lévén készülve erre, már az asztal másik felén állt s onnan szólt férjének.

— Nyugalom, nyugalom! — mondta gúnyosan. — Ha már itt az idő, hogy jól megértsük egymást mindenben, jobb, ha szép szerével jutunk közös megállapodásra . . .

— Nincs miben megállapodnunk! — kiabált Diószeghy.

— Csalódol, — felelte Margit hidegen. — E pillanatban egyformán sulyos válságon megyünk át mind a ketten: oly sulyos válságon, hogy az érdekeink még egyszer ismét közösek lesznek . . .

— Köztem és közted most már nincsen semmi közös, — vágott közbe Diószeghy durván. — A mit kértem tőled, vélt jogom alapján tettem; de most már tudom, mivel tartozom a becsületemnek!

— A becsületednek?! — vágott vissza Margit gúnyosan. — Ah, mert hát megcsalt férj vagy, úgy-e? S meg kell büntetned a bűnösöket?! Persze, ez a legkényelmesebb megoldás: megölöd azt az embert, a kinél a hamis váltóid vannak.

— Még te mersz sértegetni?! — kiabált Diószeghy és ismét fenyegetően emelte föl az ökleit.

— Ne izgasd magad, kérlek! — szólt most Margit erővel, szinte parancsolóan. — Nem félek senkitől; se tőled, se a világtól: érted?. . . Jobb, ha békén leszámolunk egymással s egyikünk se csalja a másikat, mint eddig tettük . . . Te azt mondod, hogy szeretőm van. Jó; én meg azt mondom, hogy váltót hamisítottál . . . Ne tiltakozzál, mert ez így van; hanem inkább erre felelj: melyiknek van nagyobb joga kettőnk közül a megsértett erkölcs nevében szót emelni?

— Ah, arczátlan! . . .

— Arczátlan? Mert ha te azt hiszed, hogy nekem is részem volt a *te* romlásodban: én, viszont, joggal hihetem, hogy az *én* romlásomnak meg egészen te voltál az oka.

— Arczátlan, arczátlan, arczátlan! . . .

— Mondom, hogy semmi arczátlan, — ismételte Margit nyugodtan. — Sőt többet mondok: ha az vagyok, a mi lettem, te tettél azzá. . . Mert én, mikor nőül mentem hozzád, szeretni akartalak . . .

— Hogy ezt csak most tudom! — tört ki a czinizmus Diószeghyből.

— Szégyenlem bevallani ezt a gyöngeségemet, — folytatta Margit nyugodtan, — de, ismétlem, szeretni akartalak. Később azonban, mikor megtudtam, hogy miért vettél nőül, mikor megtudtam, hogy olyan nő-ismerőseid vannak, a kiknél még a szobalányomat is többre becsültem, mikor megtudtam, hogy csak a mandátum kedvéért vettél el s csak tizenhét ember olcsó szavazatát érem neked: akkor lassanként visszahúzódtam tőled, mert megvetettelek; és te is visszahúzódtál, elégedetten, meg se kérdezve, miért kerüllek: mert örültél a szabadságnak, melyet tivornyák, kártya és könnyelmű nők közt töltöttél mind e mai napig . . .

— Margit! . . .

— Úgy van, úgy! És ha tudnád, hányszor akartam megszökni tőled, ebből a sárból, gyalázatból! De nem volt erőm szembe szállni a világ ítéletével, irtóztam a botránytól, s nem mertem széttépni a rablánczot, mely ehhez a romlott, léha társasághoz fűzött! . . . Sokáig éltem benne, beszivtam a mérgét, az akaraterőm elernyedt, az erkölcsi érzékem eltompult, és most itt vagyok én is, veled együtt . . . Itt vagyok, — folytatta Margit, csaknem zokogva: — itt vagyok legyőzve, legázolva, összetörve, mint a gályarab, a kit életre-halálra *egy* evezőpadhoz lánczolnak a társával . . . Mily iszonyú ez! Ah, mily irtózatos! . . .

(Vége következik.)

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Folytatás.)

«Egy reggel megfogtunk egy egeret, s eszembe jutott, hogy egy élő egérről s egy élő macskáról szerkesztetek vele apró mondatokat. Összeállítottam a szavakat a keretbe s elébe tettem. Ilyen mondatok voltak: «A macska a ládán van. Az egér a ládában van. A macska látja az egeret. A macska szeretné megenni az egeret. A macskának adunk tejet, az egérnek adunk kenyérbelet».

«Az *a* névelőt kezdetben nem ismerte. Meg kellett magyarázni. Ekkor még oknélkül magyaráztam volna a szó használatát, tehát az újját előbbre vittem a következő szóhoz, melyet örömére jól ismert. Ekkor a kezét a macskára tettem, s azonnal észre vette a kapcsolatot. A mondat többi része már könnyű volt.

«Mikor a másik mondatot olvasta, megmutattam, hogy a ládában csakugyan van egy egér. Azonnal visszatért a mondatra és végig olvasta: «a macska látja az egeret».

«Ezután kért, hogy olvassunk más történetet is. A kezébe adtam egy kis könyvet, a melyben nagyon egyszerű mesék, nagyon egyszerű nyelven voltak irva. Gyorsan végig futott újjával a soron, keresve az ismert szókat s találgatva az ismeretlen szavak jelentését. Olyan ügyes volt a kis leány, hogy egy szaktanitót azonnal meggyőzött volna, hogy a siket gyermeket könnyen és oly természetesen meg lehet tanitani az olvasásra, mint egy rendes gyermeket».

«Hogy Helén az angol nyelvben annyira jártas, a sok olvasásnak tulajdonitom. Néha két vagy három órát is ül a könyve mellett. Egyszer egy könyvtárból kijőve, azt vettem észre, hogy sokkal komolyabb, mint máskor. Kérdeztem, mi az oka. «Azon gondolkozom — felelt — hogy mennyivel okosabbak vagyunk valahányszor kijövünk egy könyvtárból, mint a mikor bementünk».

«Egyszer kérdezték, miért szereti annyira a könyveket. «Mert azok annyi érdekest mondanak el nekem azokról a dolgokról, a miket nem láthatok, s aztán nem fáradnak el, s nem is únják meg, mint az emberek. Azok nekem újra meg újra ismételik, a mit tudni akarok».

«Egyszer olvastuk Dickens «Anglia történelmét gyermekek számára». Kérdeztem, mit jelent ez a mondat: «s a brittek szelleme még nem volt megtörve». Igy felelt: «Azt hiszem, annyit jelent, hogy a derék brittek bátorsága nem lankadt el, habár a rómaiak oly sok csatában győzték le őket, sőt annál inkább igyekeztek kiűzni az ellenséget».

«Helén inkább szereti a szellemi munkát, a kézi munkánál, s a játékmunkát korán sem kedveli annyira, mint a vak gyermekek rendesen szokták, de mégis mindenben szeret csatlakozni hozzájuk».

«Már egy hónapja, hogy van neki egy Caligraph irógépe. Nagyon pontosan ir, de még nem nagyon gyorsan.»

«Ezelőtt két évvel megtanulta a táviró jeleket, vagyis a pontokat és vonásokat, s a mikor olyan emberrel találkozik, a ki ismeri, azonnal beszédet kezd vele. Mikor távol van tőlem, én is beszélek vele ezekkel a jelekkel, úgy hogy lábammal a padlóra kopogtatom. A rezgést megérzi s a jeleket megérti.

«Helénben oly nagy volt a tudásvágy, hogy az élet nagy kérdéseit kevés ideig lehetett elzárni éles megfigyelő tehetsége elől. A gyermekek

Miss Sullivan magyaráz Keller Helénnek.

rendesen sok nehéz kérdést tesznek, s legtöbbször elutasító választ kapnak, a mely legkevésbbé sem elégiti ki őket. Helén már nyolcz éves korában kérdezte: «honnan jöttem és hová fogok menni ha meghalok?» A feleletek lecsillapitották ugyan, de nem elégitették ki, a mi nem is lehetett másként mindaddig, mig lelkében föl-ébredtek a magasabb rendű tehetségek».

«Midőn a jelenségek megfigyelésére nagyobb erővel kezdett rendelkezni, s szóismerete is megbővült, hogy föl tudta fogni a mások tapasztalatait, rájött, hogy az ember teremtő ereje korlátolt, de van oly hatalom, a mely nem emberi; s a mely kell, hogy teremtette légyen az egész földet, a napot és más természeti tárgyakat. Egy nap végre azt követelte, mondjam meg a nevét annak a hatalomnak, a melynek létezése az ő fölfogása szerint már bizonyos volt. Kingsley «görög hősök» czimü müvéből már ismeretes volt a görög istenek és istennők szép történeteivel, s az *isten*, *ég*, *lélek* nevekkel is bizonnyal találkozott már. Az ilyen szavak jelentését soha sem kérdezte, s nem is tett rájuk semmi észrevételt, s 1889 februárhaváig senki sem beszélt előtte Istenről. Ekkor egy kedves rokona, egy buzgó keresztény hivő, próbált beszélni neki Istenről, de miután nem tudta, milyen szavakat ismer, beszédjének kevés hatása volt Helén lelkére».

«Egy darab idő múlva egyszer igy szólt hozzám: «valami furcsát fogok mondani tanitómnak: *A* azt mondja Isten engemet s mindenkit porból csinált; de ugy-e ez csak tréfa? Én húsból, vérből és csontból vagyok formálva, ugy-e? Ekkor megtapogatta a karját s jót nevetett magában. Egy percz mulva igy folytatta: *A* azt mondja, hogy Isten mindenütt van, s hogy Isten egészen szeretet, de én nem értem, hogy lehet valaki szeretetből. Hisz a szeretet a szivünkben levő valami». Ezen kivül még egy másik furcsa dolgot is mondott *A*. Azt mondja, Isten az én édes atyám. Erre már nagyot nevettem, mert hát az én atyám Keller Arthur».

«Ekkor megmagyaráztam neki, hogy ő még nem képes mindent megérteni, a mit az emberek mondanak, s csakhamar meggyőztem, hogy jobb lesz, ha az ilyen dolgokról hallgat, a mig jobban meg nem érti».

«Valahol ezt a szót olvasta: *anya-természet*. Sokáig mondogatta ezt a kifejezést. Valahányszor érezte, hogy egy dolog túl terjed az ő erején, mindig az anya-természetre gondolt. Ha a növény növekedéséről volt szó, ezt mondotta «anyatermészet küldi a napfényt, s az esőt, hogy a fü, fák, virágok megnőjenek».

«Egyszer az anyja megjegyezte, hogy tulságosan komoly. «Azon gondolkozom — felelt — milyen sok dolga van az anya-természetnek tavaszszal». Erre a kérdésre, miért? igy felelt: «Mert olyan sok gyermekére kell gondot viselni. Ő anyja mindennek: a fáknak, virágoknak és szeleknek».

«Hogy visel gondot az anya-természet a virágokra?» Kérdeztem. «Küld rájuk napfényt, s erőt, hogy nőjjenek.» Igy felelt s egy percz mulva hozzá tette: «Azt hiszem, a napfény az anya-természet mosolya s az eső a könnye».

«Később ezt mondotta: Nem tudom, vajjon az anya-természet teremtett-e engemet is? Én azt hiszem, édes anyám az égből kapott engemet, de nem tudom, hol lehet az a hely. Azt tudom, hogy az aranyvirág s a szegfü magból lesz, a földből, de a gyermekek, tudom, nem nőnek a földből. Növénygyermeket sohasem láttam! De azt nem tudom elképzelni, hogy az anya-természetet ki csinálta. Ön tudja?» Igy folytatta tovább: «Én szeretem a szép tavaszt, mert a fák fakadó rügyei, nyiló virágai és gyönge zöld levelei örömmel töltik el keblemet. De most már mennem kell a kertembe; mert kis virágaim még azt fogják hinni, hogy elfeledkeztem róluk».

«1890 május havában oly sok kérdéssel ostromolt, hogy be kellett látnom, most már nem lehet elzárni azoktól a vallásos fogalmaktól, melyekkel mindennap érintkezik. E hónap egyik első napján ilyen kérdések voltak táblájára irva: «Ki csinálta a földet, a tengert és mindent? Mitől meleg a nap? Miért nem esik le a föld, mikor olyan nagy és nehéz? Mondjon el egyetmást, a mit az anya-természet csinál. Szabad-e olvasnom a biblia czimü könyvet? Kérem, mondjon el a kis tanitványnak sok mindent, majd a mikor lesz rá ideje».

«Kételkedhetik-e az, a ki e kérdéseket olvassa, abban, hogy a kérdező a feleleteket is megérti? Természetes, hogy a maga teljes egészében nem tudta felfogni, de hiszen az élet nem egyéb, mint állandó haladás az ilyen dolgok megismerésében».

«Helén nevelése folyamán mindig abból a föltevésből indultam ki, hogy a minek megismerésére szüksége van, azt meg is érti. A megfelelő értelmi fejlettség nélkül mind hiába való a magyarázat».

«Miután elméjében rendezgette a lassan képződő eszméket, egész lelkét elfoglalta a gondolkozás, s türelmetlenül tudakozódni kezdett mindenről. Azután, hogy a fennebb jelzett kérdéseket följegyezte. Egyszer egy nagy földgömbre találtunk. Megállott mellette s ezt a kérdést tette: «Ki teremtette az *igazi* világot?» Igy feleltem: senki sem tudja, hogy lett a nap, a föld és a többi csillagok, de azt elmondom, mily bölcsen magyarázták meg az emberek eredetüket és nagy titkos természeti erejüket.»

«Helén már tudta, hogy a görögöknek sok istenök volt, hogy azt hitték, hogy a nap, csillagok, s más természeti erők nem függnek az embertől. De az ember miután húzamosan tanulmányozta a tárgyat, mondottam neki, rájött, hogy ez a sok erő mind egy hatalomtól ered, mely hatalomnak a neve *Isten*».

«Egy pár perczig nagyon csöndes volt, bizonynyal gondolkozott. Azután kérdezte: Ki csinálta Istent? Kénytelen voltam kitérni a kérdés elől, mert egy magától létező lény titkát megfejteni nem tudtam. Hiszen számos olyan kérdése volt, melyek még nálamnál sokkal bölcsebb embert is zavarba hoztak volna. Ilyenek: miből csinálta Isten a világot? Honnan kapta a földet, a vizet, a csirákat és az első állatot? Hol van az Isten? Látta-e valaha az Istent?»

«Azt mondottam, hogy Isten mindenütt van, s hogy nem kell ugy képzelni, hogy ő olyan, mint az ember, hanem mint az élete, lelke, szelleme mindennek. Közbe szólott: «mindennek nincsen élete. A sziklák nem élnek, nem gondolkoznak». Sokszor kell figyelmeztetni Helént, hogy számtalan sok oly dolog van, melyeket a legbölcsebb elme sem tud megmagyarázni.

«Helénnek sem hittant, sem dogmát nem tanitottunk, arra sem gondoltunk, hogy valamely hitnézetnek ráerőszakoljunk. Miután én magamat erőtlennek tartottam arra, hogy a lélek, Isten, halhatatlanság nagy titkait megmagyarázzam, igyekeztem kerülni e kérdéseket. *Brooks* lelkész gyönyörü magyarázatát már fennebb megismertük».

«Ez ideig nem volt szabad olvasnia a bibliát, mert attól tartottam, igen téves nézeteket alkothatna az Isten tulajdonságairól. Egyszerü nyelven beszéltem már Jézus szép és hasznos életéről s kegyetlen haláláról. Nagy hatása volt Helénre.»

(Vége következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek töle és nem bántják öket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN I. 10053

A tavaszi és nyári divat 10380
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom díszt árgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Üvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10380

A Kalap-király 10379
3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista.
Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Kávé lelkiismeretes, kiváló, bér- és vámmentes, utánvéttel 5 kiló
Mexico exquis. Kiló frt 1.77
Perl Cuba, v. nemes „ „ 1.70
Java ff. kékesszinü „ „ 1.50
Salvador, kiváló fin. „ „ 1.30
Campinas, legfinom. „ „ 1.25
Árjegyzéket ingyen küld közvetlenül a **Colonial behozatali társaság Fiume 133—07.**

Lábizzadságban
szenvedők rögtön óvhatják magukat kipárlás és rossz szag ellen a **Thiele-féle lábhintőpor** által, az izzadtságpuderek eszménye, ártalmatlan. Doboza 60 és 100 fillér. Török József gyógyszertár, Budapest, Király-utcza 12.

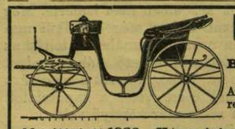
Kerékpárosoknak fontos!

Kérjen ingyen és bérmentve nagy képes árjegyzékünket, mely csengőket, lámpákat, pneumatikot, nyergeket, tengelyeket, konuszokat, valamint elsőrangu kerékpárokat stb., stb. **fele árban** tartalmaz
BEIFELD GÁBOR és TÁRSA,
Budapest, VIII. ker., József-körut 21.

10396

A csizi jódfürdőben
Margit nyaraló első rendü szállodában szobák 60 krtól 3 frtig. Margit-Pensióban teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 krtól 2 frt 40 krig kaphatók. Levelek intézendők **Margit nyaraló** avagy **Pensio felügyelősége Csizfürdő** czim alatt. **Vasutnál külön kocsi.** 10437

Carmen Sylva-krém és szappan
Chapó Iván, Resicza, Fő-tér 37.
Készitménye felülmulhatatlan szer
szeplő, pörsenések, pattanások, 10458
májfoltok, ránczos bör, himlőhelyek, az orr és arcz vörössége ellen, az arczbört fiatalosan üdéve és káprázatosan fehérré teszi. Raktár van belőle minden gyógyszertárban, a hol pedig nem kapható, ott forduljanak közvetlenül a készitőhöz, ne fogadjanak el u ánzatot, hanem kérjék **Chapó gyógyszerész Carmen Sylva krémjét és szappanját.**

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V., Lipót-körut 3.
Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.
Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve.

Szájpadlás nélküli FOGSOROK.
Szájpadlás nélküli műfogak feleslegessé teszik az inyelemez használatát. Hygienicus fogsort ezen elnevezése alatt kizárólag magam készitek. Saját rendszerem szerint. És ezen fogsort a szájból kivenni nem kell. Hygienicus fogsorral néhány percz mulva tökéletesen beszélni és rágni lehet. — Egyedüli specialista a szájpadlás nélküli hygienicus fogsorok készitésében: 10247
id. PROHÁSZKA HENRIK
Budapest, VII., Király-utcza 15.
Vidékiek a műfogak elkészitését előre való bejelentés után megvárhatják. Kautsukba foglalt műfogakat **2 frttól,** teljes fogsorokat **40 frttól.** Mindennemü munkálatomért 10 évi jótállást vállalok. Rosszul működő fogsorokat átalakitok, szájpadlást szabadon hagyva.

A női szépség elérésére, tökéletesitésere és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb »
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrataxát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára **2** kor. **80** fillér. 10159
Postán utánvéttellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüstékszergyáros és órásmester, **Pécsett 122.**

Amerikai talisman gyürü crysoprasskővel, gyönyörü kiállitásban, 14 karátos aranyból 9 korona.

Nagyon divatos alaku, valódi 14 karátos aranygyürü, 2 nemes opállal ékitve 16 korona.

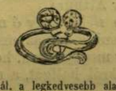
Igen érdekes és nemes izlésü, valódi türkissel 14 kar. nehéz aranyból 28 korona.

Legujabb franczia kivitelü női gyürü, rubin, smaragd és gyémánttal dusan kirakva 135 K.

Gazdagon kirakott brillians gyürü, a középen smaragd v. rubin 300 korona.

Valódi 14 karátos arany jegygyürü domboru kivitelben, szabadkézi munka, 8 koronától 30 koronáig. Vétés ingyen eszközöltetik.

Üdvöske gyürü, nagyon kedves alaku, valódi türkis vagy opállal diszitve, tömör, finom aranyból 10 korona.

Csinos női gyürü 3 nemes opállal, nagyon szépen kidolgozva, 14 karátos tömör aranyból 14 korona.

Ideál, a legkedvesebb alaku női gyürü 1 brilliant és 1 saphirral, tömör 14 kar. aranyból 160 korona.

Gyönyörü müvü és legszebb ragyogásu brillians gyürü, 4 nagyobb és 9 kisebb kővel 250 korona.

Remekül ragyogó brillians gyürü a középen smaragd kivitelben, 3 keleti rubinnal vagy smaragddal 400 korona.

Remekül ragyogó brillians gyürü a legszebb párizsi kivitelben 300 korona.

Igen szép kivitelü női gyürü, szines kővel és igaz gyöngygyel ékitve 12 korona.

Valódi ezüst gyürü, mely ugy ragyog mintha a legszebb gyémántokkal lenne kirakva 2 kor.

Meglepő szép kivitelü párizsi gyürü rubin vagy saphir és brilliansokkal 280 korona.

Egy nagy igazgyöngy és brilliansokkal dusan kirakott angol női gyürü 300 korona.

Legszebb ragyogó brilliansokkal dusan kirakott legujabb párizsi női gyürü 440 korona.

Egy nagy brillians és rubin, a többi kis brilliantokkal ékitett, legujabb gyönyörü kivitelü gyürü 360 korona.

Párizsi nemes opállal ékitett, nagyon csinos női gyürü, 14 karátos aranyból 14 korona.

A drágakövek valódiságáért kezeskedve!
Minden gyürühöz egy nagyon csinos tok adatik. — A gyürük tetszés szerinti bőségben szállittatnak. 10382

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Goró L. rajza.

HÁROM ASSZONY.

Regény.

Irta: ZIGÁNY ÁRPÁD.

(Vége.)

Utolsó szavai már elvesztek görcsös zokogásában. Pár perczig csak ezt a fuldokló sirást lehetett hallani; majd, mikor Margit kissé elcsendesedett, megszólalt a Diószeghy rekedt, epés hangja:

— És akkor történt, úgy-e, hogy a szökés helyett összeszürted a levet avval a másikkal?

— Akkor?! — csattant föl Margit szenvedélyesen. — Ah, igen: akkor volt! De nem *ezzel* a másikkal, nem! *Ez* a másik senki és semmi nekem, érted-e? Senki és semmi!

— Semmi? — felelte Diószeghy ép oly hevesen: — hát akkor miért vártad itt ma éjszaka?

Erre a sértő gyanúra Margit egyszerre lecsillapodott. Nyugodtan, megvetően mondta:

— Csalódol. Én nem vártam Katonát. De most . . . várom.

— Most? kiáltott föl Diószeghy fenyegetően. — Azt mondod, most? . . .

— Most: igen, most! Sőt, ha akarod, akár itt is maradhatsz és mindjárt botrányt csinálhatsz. De jól megfontold, hogy mit cselekszel! Katona ma ura a becsületednek, a jövődnek, a szabadságodnak . . .

— S ezt *te* mondod? tört ki Diószeghy.

— Úgy van: én mondom, — felelte Margit szinlelt czinizmussal; — te pedig okosan teszed, ha nem háborodol föl minduntalan, s inkább azon tanácskozol velem együtt, hogy mi módon húzhatnád ki magadat a csávából. Mert most már csakis erről lehet szó: a menekvésről, bármi áron! . . . Nos, érted-e?

— Nem . . .

— No hát majd nyiltabban beszélek, — folytatta Margit metsző gúnynyal. — Most már tudod, hogy Katona szerelmes belém; hozzátehetem, hogy többször arczátlanúl czélzott rá, hogy ha akarnám . . . szóval, nem gondolod, hogy jó alkalom lenne most próbára tenni, a . . . a szerelme nagyságát?

— Mit akarsz mondani? — tört ki Diószeghy, csak alig fékezhetve fölháborodását. — Hogy én türjem . . .

— Nem, nem! — szólt Margit hirtelen, hevesen. — Semmit sem akarok mondani. Rád bizok mindent: tégy, a mit akarsz . . . Én, — tette hozzá maró czinizmussal — én csak engedelmeskedem.

Diószeghy elképedt. Nem vette észre, hogy Margit csak próbára akarja tenni, csak kelepczébe akarja csalni, s ezért irtózatosan fölháborodott.

— Nekem mersz ilyen ajánlatot tenni, nekem? — verte öklével az asztalt szilajon. — Ah, hogy irtózom tőled, és mennyire utállak! Micsoda lelkiismereted van hát, nyomorult?! . . . Ah, nem, nem! Inkább itt haljak meg tüstént!

— Pedig szükséges, — folytatta Margit a rábeszélést. — Nincsen más utunk.

— Hallgass! Hallgass! — tiltakozott Diószeghy rekedten. — Ha beleegyezném ebbe az ocsmány alkuba, soha se lenne többé nyugtom az életben! . . . Ha arra gondolok, — folytatta elborzadva, — hogy valaki megtudhatná . . .

— Ah, hát csak ezért? — vágott közbe Margit fölháborodva. — Hogy a világ megtudná? . . . Oh, légy nyugodt, — folytatta gyilkos czinizmussal — soha se fogja megtudni senki!

— Ki biztosit erről? — tünődött Diószeghy szinte magában, s úgy látszott, hogy komolyan mérlegeli az eshetőségeket. — Ki biztosit erről? . . .

— Én, az alkú tárgya! — kiáltott föl Margit elkeseredve.

— Nem, nem, nem! — tört ki ismét Diószeghy. — Hallani se akarok erről a gyalázatosságról.

— Ah, hát *ez* a gyalázatosság? — mondta Margit megvetően: — és *az* nem volt gyalázatosság, hogy váltót hamisitottál?

— Margit! . . .

— Igazad van, hagyjuk ezt, — mondta Margit gúnyosan. — Beszéljünk a helyzetről, úgy a hogy van. Tehát megvárod itt Katonát és szembeszállsz vele. Jó; de hát aztán?

— Aztán? . . . Párbajra hivom.

— Ah, ah, ah! — kaczagott Margit. — Csakhogy Katona a szemed közé nevet ám és nem verekszik meg veled, hanem holnap följelent váltóhamisitásért, ha csak elő nem teremted a hatvanezer forintját.

— Ah, igaz! . . . Igaz! — nyögte Diószeghy kétségbeesetten s fáradtan roskadt le a székbe. — Végkép a hatalmában vagyok!

Csönd lett. Margit mély gyülölettel, megvetéssel, szinte undorral nézett pár pillanatig a megtört férfira s aztán lassan odament hozzá. A mint Diószeghy a székben ült, hátulról fölébe hajolt és szinlelt részvéttel, rábeszélően igy szólt hozzá:

— Látod! Ugy-e, mondtam? Hidd el, hogy nincs más út a menekvésre, mint ez. Mire való hát a habozás, az álszemérem? Téged bizonyára csak az bánt, hogy valaki megtudhatná, meghallhatná a beszélgetésünket. De légy nyugodt: csak magunk vagyunk . . . Azaz — tette hozzá a gúnynak alig észrevehető, finom árnyalatával, — csak *te* magad vagy; mert *én* nem számitok. Hisz csak nem teszed föl, hogy *én* árulom el ezt az alkut?

— Hallgass! Hallgass! — tiltakozott Diószeghy nyögve.

Margit élesen ránézett a férfi dúlt arczára. Világosan látta rajta annak a heves belső harcznak a tükrözését, a melyet a becsület és az önzés vivott a lelkében. Teljes mértékben és egész tisztán átértette férje lelki vivódását s beteges kiváncsisággal leste minden vonását, hogy leolvassa: melyik érzés kerekedik fölül benne, — a tisztesség-e vagy az önfentartás becstelen ösztöne? . . . Megsejtette, hogy Diószeghy már föláldozná őt s eltürné, hogy Katona kedvese legyen, — ha bizonyos lenne benne, hogy elkerüli a botrányt s ezt a gyalázatot senki se tudja meg. Lelke mélyéig megundorodott ettől az alávalóságtól, de tisztán akart látni: tudni akarta, hogy Diószeghy valóban többre becsüli-e az életet a gyalázattal, mint a vezeklést a bünhődéssel s ezért csak folytatta a kisértés munkáját.

— Az imént a becsületről beszéltél, — mondta szeliden. — Légy józan és őszinte: megmented-e a becsületedet, ha itt maradsz? Katona minden pillanatban jöhet; csinálhatsz ugyan botrányt, de azzal csak magadat veszted el, mert Katona téged holnap följelent: elfognak, elitélnek, becsuknak és vége mindennek! Örökre rajtad marad a gyalázat. És *ez* lesz az igazi becstelenség, mert *ezt* mindenki tudni fogja; míg a másikat . . . . csak *te* magad tudod.

— Hallgass! Hallgass! . . .

— Ha ellenben elmégy, — folytatta Margit a rábeszélést, — van rá mód, hogy megmentselek. Megmentem a becsületedet, a világ mit se fog tudni a váltóidról és biztositva lesz a jövőd is . . . Valld meg őszintén: nem villant-e át a te agyadon is ez a mentő gondolat, mikor megláttad azt a gyertyát az ablakban?

— Hallgass! Hallgass! — nyögte az elgyötört férfi egyre gyöngébben.

Látszott, hogy ellenállása csökken, megtörik lassanként a botrány félelmén s ő maga kezd beletörődni a gondolatba, hogy menekvésnek valóban nincs más útja, mint ha szemet húny és türi a gyalázatot, melynek árán a bőrét megmentheti. Margit is észrevette ezt s most még erősebben szorongatta a férjét.

— Látod, látod, — mondta, — én azt is tudom, hogy te már csak az okot, az enyhitő körülményeket keresed, a melyekkel megnyugtathasd, elaltathasd azt a valamit, a minek lelkiismeret a neve . . . Nos, ez is megvan! . . . Ha még szeretnél, vagy bármikor szerettél volna, érteném a habozásodat; de hisz te nem szeretsz engem, úgy-e?

— Én?! — riadt föl Diószeghy gyülölettel.— Megvetlek.

— Na, látod! — mondta Margit metsző gúnynyal. — Semmivel se vagyok több neked, mint az orfeumbeli kedveseid voltak. Mi értelme van hát a habozásodnak: hisz nem szeretsz?! . . . Nos, ugy-e, elmégy?

— Nem, nem, nem! — rázta a fejét Diószeghy, meggyőződés nélkül, erőtlenül.

— Ugyan kérlek! — unszolta Margit. — Mire való ez a tétovázás?

— És ha valamikor mégis megtudnák? — motyogta magában Diószeghy, szinte öntudatlanúl. — Nem, nem! . . . . Lehetetlen! Lehetetlen! . . .

A kandallón az óra lassan nyolczat ütött. Az ezüst harang éles csengésére Margit úgy összerezzent és megriadt, mintha kigyóra lépett volna . . . sietnie kellett: Katona minden pillanatban itt lehetett.

— Ime, ez a pásztoróra, — mondta fájdalmas, keserű gúnynyal. — Ne vesztegesd az időt, mert Katona mindjárt itt lesz. Onnan jön, nézd . . .

A kis ajtóra mutatott, mely a hátulsó folyosóra nyilt, de majdnem megbánta, mert Diószeghy szilaj káromkodással fölugrott s az ajtó felé rohant, hogy kinyissa. Margit azonban elébe állt és hevesen, parancsolóan kiáltott rá:

— Megállj! . . . . Fontold meg, mit cselekszel!

— Az a nyomorult! — lihegte Diószeghy fogcsikorgatva. — Megfojthatnám itt, mint a kutyát! . . . Legalább vége lenne, — tette hozzá rekedten.

— Nem, nem! — szólt Margit élénken, — a gyalázat leszállna veled a sírba s még ott se hagyna pihenni. Higyj nekem: jobb, ha nem szállsz vele szembe.

— Menj az utamból! — rivalt rá Diószeghy s el akarta lökni.

De Margit hirtelen átkarolta és lassan, gyöngéden vezette a szobán keresztül a másik ajtó felé.

— Legyen eszed! — folytatta a rábeszélést.— Menj be, kérlek. Ez az egyetlen mód arra, hogy megmentsük a becsületedet s elkerüljük a botrányt. S ezt te is ép úgy tudod, mint én . . . . A szemedből olvasom, hogy tudod és érzed! Ne koczkáztasd hát a börtönt, a gyalázatot.

— Nem, nem, nem! — hajtogatta Diószeghy halkan, erőtlenül, meggyőződés nélkül.

És, mintha öntudatlanúl tenné, szép lassan, engedelmesen követte Margitot, a ki gyöngéden tolta, vezette az ajtó felé.

— Senki se fogja megtudni soha! — biztatta őt Margit.

— Nem, nem, nem! — tiltakozott Diószeghy mikor az ajtóhoz értek.

— Ugyan, ne légy ilyen gyáva! — korholta Margit és kinyitotta az ajtót. — Menj be, kérlek . . . A becsületedért!

Diószeghy megállt a küszöb előtt. A melle erősen zihált, vértől aláfutott szemei révedezve forogtak gödreikben... Szörnyű volt ránézni: meglátszott rajta, hogy kegyetlen harczot vív még föl-föléledő becsületérzésével.

— Lehetetlen! Lehetetlen! — kiáltott föl fogcsikorgatva és szilajon belemarkolt hajába mind a két kezével.

— Ugyan, hogy volna már lehetetlen? — szólt Margit félig boszusan, félig szemrehányóan. — Légy hát férfi és gondolj a botrányra! . . . . De siess, kérlek: hisz minden perczben itt lehet s akkor mindennek vége!

Félig erőszakkal betolta a másik szobába, de Diószeghy még egyszer megállt, visszafordúlt és megfogta az ajtófélfát.

— Nem, nem! — tiltakozott utoljára.

— Hát inkább akarod a botrányt, a börtönt, a gyalázatot! — szólt rá Margit szigorúan.

Diószeghy rémülten hökkent vissza, védőleg emelte föl mind a két karját, majd kétségbeesetten kezeibe temette az arczát, megtörten hátralépett és elfordúlt . . . . Margit pedig becsukta az ajtót és ráforditotta a kulcsot.

Aztán lassan, tántorogva visszajött a szoba közepére és vadul, révedezve nézett körül.

— Ah, a nyomorult! — jajdúlt föl porig alázva. — Ah, a nyomorúlt! . . . Hát elhitte, hogy becstelen leszek, csakhogy őt megmenthessem! És eladott volna! Eltürte volna, hogy... Ah, gyáva! . . . gyáva! . . . nyomorúlt! . . .

Összetörve roskadt le a székbe és ráborúlt az asztalra. Egy szempillantás alatt végig vonúlt lelki szemei előtt egész élete . . . Soha senki se szerette. A férfiak, a kik körülrajongták, mind léhák, hitványak voltak: nem a szerelmét keresték, csak a csókjaira vágytak . . . . Még Szentgyörgyi is . . . Ah, ő leginkább: és ő volt a leggazabb, leghitványabb, mert neki volt szép, fiatal felesége, a ki szerette és mégis! . . . Micsoda erkölcsi fertő ez az élet! Mily undok épülete a hazugságnak és alávalóságnak az egész társadalom! Gyalázatosságok piramisa, melyet a szennyes indulatok czementje tart össze! . . . S mit várhat ő az élettől, a társadalomtól? Megvetést, gyalázatot, a szenvedések és megaláztatások özönét, a melyben el kell vesznie, mert fokról-fokra sülyedni fog a bűnnek lejtőjén, melyre a maga léhasága vitte . . . Előbb Szentgyörgyi . . . Most Katona . . . Aztán más valaki . . . És így tovább, egyre lejebb és lejebb az elzüllés undok posványába, a honnan nincsen szabadulás . . . És mind ennek tetejébe Diószeghy, a kivel együtt kell élnie, a ki előtt folyton szégyelnie kell magát, mert még ennek a hitvány, alávaló nyomorultnak is joga lesz rá, hogy megvesse őt . . .

— Ah, nem! — sikoltott föl szilajon és tántorogva kelt föl a székből.

Révedező tekintettel, szinte őrjöngve nézett körül s a szeme egyszerre csak megakadt a falon. Gyönyörű tigris-bőrön egész csomó puska, pisztoly és revolver függött ott s a kékre edzett aczélcsövek hidegen csillogva szórták szerte a villamos fénynek száz ágra tört sugarait . . . . Margit, mint az alvajáró, lassan, öntudatlanúl ment oda. Leakasztott egy apró, gyöngyházagyu kis revolvert, a mely olyan volt, mint a játékszer. Görcsösen fogta láztól forró kezében és lassan fölhúzta a kakast . . .

Megállt és hallgatózott. Lent, az utczán, dübörögve rohantak a villamos kocsik s erős csengetésük úgy hallatszott a zárt ablakon át, mintha nagyon messziről a lélekharangok kongását hozta volna erre a szél. Egy-egy kocsi robogása elnyomta a csengők zaját s mikor a távolban elhalkulva elhalt, valami csöndes, zsongó morajlás szürődött be a szobába. A nagy város lüktető életének a zenéje . . . . Hogy mind eddig nem hallotta, nem vette észre ezt! . . .

Richter Aurél rajza.

Kissé féloldalt dőlt s jobb kezével elrántotta a ravaszt. . .

Lassan fölemelte a kis revolvert s a hideg csövet odanyomta a halántékára . . . Jól eső érzés futott végig egész testén, a hideg vas hüvössége mintha egyszerre lecsillapította volna lázas vére forróságát . . . Így állt néhány másodperczig, behúnyt szemekkel, nem gondolva semmire, sem arra, a mit itt fog hagyni, sem arra, a mi következik. Tudta, érezte, hogy nem sokára vége lesz mindennek s ez a vigasztaló gondolat csodálatos nyugalmat öntött lelkébe . . .

— A por nem érez, nem gondolkodik, — suttogta halkan és elmosolyodott. — Nem érez, nem gondolkodik, — ismételte még egyszer.

S bal kezével a karos-szék hátának támaszkodva, kissé féloldalt dőlt s még mindig mosolyogva, jobb kezével elrántotta a ravaszt . . .

KELLER HELÉN

SIKET-NÉMA-VAK LEÁNY ÖNÉLETIRÁSA.

Igaz történet.

Az Amerikában megjelent angol eredetiből átdolgozta dr. Boros György. (Vége.)

«Későbbi beszélgetés közben azt kérdezte, miért nem menekült el Jézus ellenségei elől? A csodákat nagyon furcsáknak találta. Mikor arról volt szó, hogy Jézus a tengeren *járt*, Helén határozottan így szólt: «ez nem azt jelenti, hogy *sétált*, hanem *úszott*». Mikor a halott föltámadásáról volt szó, Helén zavarban volt s így szólt: «nem tudtam, hogy az élet a holt testbe újból vissza tud térni.»

«Egyik nap szomorúan szólt: «Én vak vagyok és süket. Ez az oka, hogy Istent nem tudom meglátni». Megtanítottam e szóra «*láthatatlan*» s igyekeztem megmagyarázni, hogy Istent nem láthatjuk a szemünkkel, mert ő lélek, de a mikor szivünk tele van jósággal és szeretettel, akkor látjuk őt, mert akkor inkább hasonlók vagyunk hozzá.

«Egy másik alkalommal azt kérdezte: *mi a lélek?* «Senki sem tudja, milyen a lélek», feleltem, «de azt tudjuk, hogy nem a test, hanem az a részünk, a mely gondolkozik, szeret, remél s a melyről a keresztények azt hiszik, hogy akkor is élni fog, mikor a test halott».

«Ezután kérdeztem tőle: tud-e úgy gondolni lelkére, hogy az külön áll a testétől? «Oh igen! — felelt — mert az előtt egy órával erősen el voltam foglalva *Anagnos* úrral, s akkor az én elmém — azaz, szólt szavát kijavítva, a lelkem, — Athénben volt, de a testem a dolgozó szobában». Ebben a pillanatban egy más gondolat villant meg elméjében s így folytatta: «de Anagnos úr nem válaszolt az én lelkemnek».

«Erre megmagyaráztam, hogy a lélek is láthatatlan, vagy más szóval, nincsen látható alakja. «De ha leirom — szólt Helén, a mit a lelkem gondol, ekkor látható lesz, s a szavak lesznek a lélek teste».

«Sok idővel ezelőtt Helén így szólt hozzám: «Szeretnék 1600 esztendeig élni.» Midőn azt kérdezték, nem szeretne-e mindig egy szép országban lakni, a mennyben, első kérdése volt: «Hol van a menny?» Kénytelen voltam megvallani, hogy nem tudom, de megjegyeztem, hogy talán valamelyik csillagon lehet. Egy percz múlva így szólt: «lesz szives először elmenni oda s megmondani nekem, mi van ott?» Tovább így folytatta: «*Tuskumbia* nagyon szép kis város».

«Erre a tárgyra csak egy év mulva tért vissza. Ekkor számos kérdésekkel ostromolt: «hol van az ég s milyen? Miért nem lehet olyan sokat tudni az égről, mint a más idegen országokról?» Nagyon egyszerű nyelven igyekeztem elmondani Helénnek, hogy sok olyan hely lehet, a melyet égnek neveznek, de az valósággal csak azt jelenti, hogy teljesül a mi szivünk vágya, hogy kielégíthetjük lelki szükségeinket. Azt mondottam, hogy mindenütt menny van, a hol a *helyest* méltányolják, abban hisznek és szeretik.»

«*A halál gondolatától* látható irtózattal fordúl el. Nem régen megmutattak neki egy leölt őzet. Helén nagyon el volt keseredve s bánatosan azt kérdezte: «Miért kell mindennek meghalni, még a gyorslábú őznek is?» Egy másik alkalommal azt kérdezte: «Gondolja, hogy sokkal boldogabbak lennénk, ha nem kellene meghalni?» Én azt válaszoltam: «nem». Mert ha nem volna halál, a földünket az élőlények rövid idő alatt úgy ellepnék, hogy egyik a másik miatt nem tudna jól élni. «De — felelt Helén, — én azt hiszem, za Isten tudna más világot is teremteni, úgy a hogy ezt teremtette».

«Mikor barátai azt mondották, hogy a túlvilági életben nagy boldogság vár reánk, azt kérdezte: «Honnan tudja, ha még nem volt meghalva?»

«Helén kifejezései mutatják, mennyire kell ügyelni, hogy tiszta fogalmat kapjon a mondott dolgokról. Egyszer azt mondottuk neki, hogy a *magyarok* született zenészek. Meglepetve kérdezte: «Hát azok énekelnek, a mikor születnek?» Erre barátja így folytatta: «Mikor Budapesten jártam, láttam olyan tanulót, a kinek volt legalább száz dal a fejében.» Helén megjegyezte: «Azt hiszem, azoknak a feje nagyon zajos lehet?» Ez a megjegyzés azt is mutatja, hogy Helén a nevetségest hamar észre veszi, s a helyett, hogy a képletes beszéd zavarba hozná, jót nevet magában, hogy ő olyan szószerint értelmezi a dolgokat».

«A Helént zavaró kérdések között legtöbb gondot adott a *rosz létezése*, és az abból származó szenvedés. Egy ideig meg lehetett óvni a rosz létezésének tudatától, s aránylag mindig könnyü is lesz vele kikerülhetni, hogy a bünről és roszról személyes tapasztalatot szerezzen. De lassan és fokonként, a mint kezdette megismerni a környezetében levők életét és tapasztalatait, rájött arra is, hogy a bűn és az abból keletkező nyomoruság létezik. Meg kellett magyarázni neki, miért vannak törvények és büntetések. Nagyon nehezen tudta összeegyeztetni, az Isten eszméjével a rosz létezését.

«Minthogy Helén kis kora óta csupa szerető barátoktól volt körülvéve, s a leggyöngédebb befolyás alatt nőtt fel, ő mindig önként csak jót tett. Tiszta ösztönből tudja, mi a jó, mi a helyes és gyönyörüséggel cselekszi. Ő nem gondolja, hogy az egyik rosz tett ártalmatlan, a másikból nem lesz baj, s hogy ilyesmi is lehetséges, a mit az ember nem rosz akaratból tesz. Az ő tiszta lelke minden rosztól elfordul.»

Keller Helén életében nagy szerep jutott a vakok bostoni *Perkins* intézetének. Itt sajátította el azokat az ismereteket, a melyeknek alapján a Harward egyetem tagja lett. A Perkins-intézet igazgatója, *Anagnos M.* a Helén nevelésére nagy befolyást gyakorolt. Ő volt miss Sullivan tanítója, ő lett a Helén legjobb barátja és igazgatója. Attól a percztől kezdve, hogy *miss Sullivan* Helénhez ment, *Anagnos* állandó figyelemmel kisérte a gyermek fejlődését.

Mivel *miss Sullivan* rendkivül szerény volt és a nyilvánosságtól irtózott, *Anagnos* úr útján nyerte a tájékozást a nagyközönség Helén haladásáról. Helén önéletrajzának természetes kigészitője, Miss Sullivan tudósitásai mellett, az a tanulmány, melyet *Anagnos* igazgató önálló kötetben adott ki Helénről.

A magyar olvasó közönség *Anagnos* igazgató tudósitását olvasva, nemcsak hogy újból áttekinti a Keller Helén bámulatos fejlődését, hanem magyarázatot is talál sok titokzatos kérdésre.

Anagnos rajza négy ivre terjed, 1888-tól 1892-ig.

«Mielőtt e rajz megirásához kezdenénk — így szól *Anagnos* az előszóban* — legyen szabad kijelentenünk, hogy az itt foglalt tényeket részletesen és tüzetesen megvizsgáltuk és azoknak valódiságáról meggyőződést szereztünk s hitelességükért felelősséget vállalunk. Ha valaki előtt csodaszerüeknek tetszenek, tartsa szem előtt, hogy a kis lány maga is valóságos csoda. Ezt a kifejezést használta egy tudós szakember, miután Helént alaposan megvizsgálta.

«Helén tüneményszerű gyermek, minden tekintetben ritka egyéniség. Sokféle tehetséggel van megáldva. A lelke épen olyan tiszta, mint az agya, s a szive csupa őszinteség és szeretet. Ő az odaadó, önzetlen, nagylelkü gyermek legszebb megtestesülése. Nemes vágyak hevitik, érzései mélységesek, született jóság és gyöngédség s a mellett egy folyton gondolkozó elme, a kit kiolthatlan tudásvágy hat át.

«Helén 8—12 éves korában meglepő gyorsan nőtt testileg is, lelkileg is. 12 éves korában csaknem elérte teljes magasságát, s növése egészen arányos volt. Testi szervezete ép, erőteljes. Tehát olyan teste van, a melyben tevékeny lelke és nagy szive egészen megfelelő otthonra talál.

«A feje nagyon jó állású s gazdag, fürtös szép barna haj omlik vállára. A homloka mutatja hogy nagy szellemi tehetsége és felséges értelmi ereje van. Egész lényén észrevehető a magasra törő lélek. Egy szóval kellemes, vonzó és szép leány.

«Egészsége csaknem mindig kifogástalan. Étvágya nagy s alvása csendes és nyugodt. Igaz, hogy miután az orvosok látták, mennyire igénybe veszi szellemi erejét, nagy gonddal voltak iránta. A munkától kiméltek, foglalkozásait változtatták s a játékra bőven juttattak neki időt.

«A tudásvágy oly erős benne, hogy ha nincs tilalomfa állitva elébe, addig ül Apollo szekerén, a mig kimerül.

«Jó kedélyü, vidám, csupa élet és elevenség. Mind a mellett, hogy az érzékelés főszerveitől meg van fosztva, s e miatt teljes fizikai sötétségben kell, hogy élje életét, a sürü ködöt áttörik lelkének éles fénysugarai s olyan életet varázsolnak körülte a képzelő tehetség segitségével, hogy ő látja és élvezi mindazt, a mi legszebb és legfelsőbb rendü.

«Föltünő báj, a szépnek mélységes szeretete, éles szellemi látás, tiszta fogékonyság a megkülönböztető tulajdonságai. Nem közönséges lelki ereje megnyer és meghódit minden szivet. Két olyan tulajdonsága van, a melyeket ritkán lehet együtt találni — az *erély* és *kedvesség*.»

«Értelmi tehetsége csodálatra méltó. A legkiválóbbak között is az első helyet foglalná el. Nem földön járó tehetség az övé, hanem a magasban repülő géniusz, egy szikrája a szent tűznek, melyet ha élvez a világ mig módjában áll, nagyon jól teszi. Csak rendkivüli lelki tehetségének tulajdonitható, hogy a tudás világában akkora tért hódított. Mihelyt visszanyerte emberi jogát, diadalról-diadalra haladt. Az a nagy vágya, a mely nem türte, hogy előtte valami ismeretlen legyen, oly sok ismerethez juttatta, s olyan könnyü és gyors felfogásra szoktatta, a mi az ő korában egészen szokatlan.

«Meglepő gyorsasággal vonja le a következtetéseket. A dolgok ismeretét inspiráczió útján nyeri, úgyszólván magába szivja. Annyi dolgot ismer, hogy egy kis encyclopediának nevezhető. Akármikor készséggel társalog a növényekről, virágokról, állatokról és madarakról, a kék égről s az égi testekről, az Olympus isteneiről, a lexingtoni csatáról, Leonidasról, Washingtonról, Shakespeareről, vagy Michel Angelóról.

«Mindent szivesen tanúl, de a földrajz a legkedvesebb tárgya. Görög és Olaszországot szereti mindenek fölött, mivel ezek nyújtanak elmélkedésre legtöbb anyagot.

«Egy évzáró ünnepélyen Olaszország fővárosait kellett leirnia. Az «ének és virágok hazájáról» tuláradó és költői nyelven szólt. Óriási gyülekezet előtt kellett előadnia. Helén tanítója kezére betüzte, a ki aztán élőszóval mondotta a közönségnek. A gyermek újjai villámgyorsan mozogtak tanitója kezén, s a tanító hasonló hévvel adta elő, úgy, hogy perczenként mintegy nyolczvan szót mondottak el. Olyas valami volt ez, mint mikor egy szép tavaszi napon a méhek rajzanak ki a kasból a virágtól boritott illatos fákra.

«Helén lelke mondhatni önmagát teremtette meg annyi ellenállhatatlan akadály között. Rendkivüli tehetségei a gyors felfogás, gyors csoportositás, kitünő emlékezés, képzelődés, összeadás, szétválasztás, általánositás és okoskodás.

«Fölfogó tehetsége bámulatra ragad. Gyorsabban, könnyebben, mélyebben és teljesebben belát a dolgokba, mint a közönséges emberek. Egy pillanat alatt, villámgyorsan fölfogja a dolgokat. Érzése annyira finomult, hogy a legparányibb érintésre villámszárnyon jut elméjéhez, azt fölhevíti, izzásba hozza.

«Továbbá Helén Mnemosyne igazi leánya. Emlékező tehetsége talán minden más tehetségét fölülmúlja. Ez olyan birodalom, a melyben korlátlanul uralkodik, olyan paradicsom, a melyből kiüzni nem lehet. Saját érzéseit, gondolatait, eszményeit, az érintett alakokat, neveket és helyeket mindig élénken őrizi emlékében. Lelke nagyszerű gyüjtő medenczéje minden hatásnak.

«Egyszer Münchenről beszélgetve mondottam, hogy az Isar folyón öt híd van. Nem, csak négy, mondá. «Ön így irta nekem egy levélben Bécsből». Utána néztem jegyzeteimnek s meggyőződtem, hogy Helénnek igaza van. Egy előadásomat Rómáról miss Sullivan a kezére betüzte. A Szentpéter-templom a kövezettől a kereszt tetejéig 460 láb, mondám. «Nem 460, hanem 435», mondá az ő intésére miss Sullivan. Tényleg ezt a számot irtam volt neki a Carló Fontana méretei alapján.

«Longfellow, Whittier, dr. Holmes, Lowell, Byron, Tennyson költeményeit, ha egyszer-kétszer elolvasta, könyv nélkül el tudja mondani. Brooks irt egy karácsonyi éneket. Ezt Helén kétszeri elolvasás után szószerint megtanulta és el tudta szavalni. Ezek bizonyítják, mily bámulatos emlékező tehetsége van Helénnek.

«Képző tehetsége is nagyon erős. El nem lehet fojtani, helyhez nem lehet kötni. Olyan ez a lélekben, mint egy óriás tükör, a mely a rávetődő tárgyakat tökéletesen adja vissza, alig észrevehető gyorsasággal.

«Ezen tehetsége segélyével beletekint lelkével a láthatatlan világba, s fölfedez benne olyan bűvös képeket, a melyek más emberek elől teljesen el vannak rejtve. Minthogy a való világtól el van zárva, teremt magának egy képzelt világot is, a bűvölésnek egy bizonyos nemével, nagyszerű árnyakat, képeket és brillians látományokat fest körüskörül, hogy magányát benépesitse sa sötétség birodalmát megvilágositsa.

«Helén irálya nemcsak meglepő, hanem páratlan. Szóbősége hihetetlen nagy és a szavakkal úgy bánik, mint tán senki más kortársai közül.

«Úgy látszik, valódi *nyelvtalentuma* van. Nagyon finoman, érzéssel és izléssel él a szavaival. Vele született ösztöne van a legjobban találó szavak kiválasztására. Valamit mond vagy ir, minden elárulja nagy nyelvtehetségét. Olyan szelid, mégis oly zenei, a mit mond, hogy egy felséges æol-hárfa zenéjét juttatja eszedbe.

«A nyelv tanulásában és elért sikereiben nagy

* Helen Keller by. M. Anagnos. Boston 1892.

Keller Helén Homeros szobra előtt.

része van kiváló hajlamának, de talán még nagyobb rendkivüli kitartásának. Az ő kitartása megtörhetetlen. Ennek köszönheti, hogy *megtanult beszélni*. Tanitója nehezen szánta rá magát, mert hisz ha a siketek megtanúlnak beszélni, érthető, mert látják az ajak mozgását, de a ki siket és vak, mire támaszkodjék? Helén egyszer azt kérdezte miss Sullivantól: «honnan tudják a gyermekek, mit mondjanak a szájukkal? Miért nem tanit meg, hogy én is úgy tudjak beszélni, a hogy a siket gyermekek meg tudnak tanulni?»

«Miss Sullivan megmondotta tanitványának, hogy Bostonban van egy oly intézet, a hol a siketeket beszélni tanitják. Rögtön közbe szólt: «akkor én is meg tudom tanúlni».

«Helén megtudta, hogy *Raquhild* Kata norvég siketnéma-vak leány megtanúlt beszélni. Ő is nekifogott. Sikere hihetetlen volt. Siketnémákkal ismerős emberek nyiltan kijelentették, hogy kétségbe vonják Helén siketségét. Az orvosi vizsgálat igazolta a valót. Helén vak is, siket is volt, s mégis megtanult beszélni s ezzel igazolta, hogy a csodák kora még nem járt le. Dr. Williams orvos hosszasan beszélgetett vele, beszéde érthető volt, a hangja kellemes. Dr. Williams azt irja, hogy Helén zongorázni is tud, s előtte eljátszott egy éneket két kézre. Azután énekelt is.

«Ily sokoldalú, ily nagyszabású lélek Keller Helén, a most már csak siket és vak leány. Tegyük hozzá még, hogy szive jótékonyságtól áradoz s az embereket bámulatos áldozatkészségre tudja buzditni a siketek és vakok érdekében és általában minden szép dolog érdekében. Már sok siket és vak gyermeket taníttatott ki jó barátai segitségével.

«És ezek mellett Helén élvezi az életet. Mindent a legnagyobb hittel szemlél. Jellemének fővonása az optimizmus, s a meggyőződés, hogy kicsinyesség nem kormányozhatja a világot. Minden gondolata e körül az eszme körül csoportosul.

«Helén teljesen boldog. Meg van elégedve s azon igyekszik, hogy mások is boldogok legyenek. Hajlandósága a hálára igen nagy. Soha el nem felejti a neki tett jót.

«Keller Helén ma már megállapodott, nagyszabású lady, az irói, művészi és jótékony világ központja Éjszak-Amerikában. Ha valamely humánus új intézményt nyitnak meg, az ünnepélyre elhivják és szerephez juttatják, épen mint a legkiválóbb férfiakat. A szavát meghallgatják, itéletére sokat adnak. Barátságát keresik, társaságát élvezik.

«Országszerte nagyon sokat vitatott kérdés, vajjon Keller Helén sikereit inkább az ő tehetségének vagy tanitója és tanitói módszerének lehet-e tulajdonitani. Igaz, hogy akármilyen jeles tanító is sikertelenül fáradozott volna, mert nem tudott volna Helénhez hasonló nőt nevelni, ha az gyönge fölfogású lett volna. De az is igaz, hogy ha tizszer oly nagy tehetsége lett volna is, nem ért volna czélt olyan tökéletes módszerű vezetés nélkül. Miss Sullivan nyelvtanitási módszere jó részt megmagyarázza a titkot. S a mellett az a kiváló érdeme is van, hogy alkalmazni lehet bármely egészséges siket gyermeknél, s természetesen az ép érzékűeknél is.

«Miss Sullivan hatását nem is lehet szavakban kifejezni. Miss Sullivan inspirálta tanitványát, mint a testi-lelki jóbarátok inspirálják egymást, s növelte tehetségét, fokozta munkakedvét. Az a jóság, szeretet, gyöngédség, a mely Helént jellemzi, sokat mond a tanitóról is, a ki tizenhat évet töltött tanítványával. A kedvező anyagi helyzet sem hagyható figyelmen kívül. Miss Sullivan föláldozott egy életet, a magáét, s teremtett egy másikat, a Keller Helénét, a kinek sikerei a dicsőség koszorúját vonták homloka körül s buzdításul szólnak minden tanítónak, vigasztalásúl mindazoknak, a kik elveszitették a látás vagy hallás isteni adományát».

Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot egészséges és gyomorbeteg Gyermeknek Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenes, szorulás s.at. eseteiben. Gyermekek kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban. Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban. Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Kufeke Gyermek-liszt

10053

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegénynek és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

A tavaszi és nyári divat 10310

legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:

Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.

Szinházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

LUSER L.-féle turista tapasz.

Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeményedései, továbbá mindennemü bőrelszarusodás ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

E tapasz csak egy nagyságban létezik és pedig darabonkint kor. 1·80 Minden határozottan LUSER-féle turista tapasz a gyártó.

Központi szétküldési raktár: SCHWENK L., gyógyszerész MEIDLING — BÉCS.

Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirással el van látva, azért is erre ügyelni kell.— 1 doboz ára 1·20 kor. Vidékre 1·65 kor, előzetes beküldése mellett bérment.

Magyarországi főraktár: 10529

Török József gyógysz., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 26.

Venus természetes legerősebb szénsav és Lithion tartalmú forrása a kontinensnek

Kézdi-Polyáni székely forrás

Hathatós szer vese-hólyagbaj-vizeleti nehézségeknél, rheuma-csuz, czukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen

Főraktár: ÉDESKÚTY L. Budapest.

10469

Császárfürdő BUDAPESTEN 0420 téli és nyári gyogyhely.

Elsőrangu, kénesvizü gyógyfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz nasodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve

Kováts Béla kocsigyártó Budapest, V., Lipót-körut 3.

Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.

Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világitó arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrathat (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahnpasta) 1 kor., Margit arcsviz 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

tekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitmény hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: Földes Kelemen gyógysz. Arad. Budapesti főraktár: Török József gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS Természetes Köszvény-Gyógyviz

Változatlanul tartós és a szállitásra kiválóan alkalmas

Kapható a Marienbadi Ásványvizforgalmazási Részvénytársaság és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban és ásványvizkereskedésekben.

Drogueriákat és használati utasitást INGYEN küld a Marienbadi Ásványviz-Szétküldési Iroda.

Javallatok: Köszvény, miricyek, hólyagvizkövek, idült vesegyulladás és hólyagbetegségek, különösen hatékony pedig mint diétetikus ital ezen bajok megelőzésére oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre örökités útján vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva hajlandósággal birnak.

Törvényesen védett Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszorította az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó á ndó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinháznál szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Richter Aurél rajza.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

Előszó, a melyben a szerző hites bizonyságot tesz arról, hogy ez a történet nem haszontalan mese, a milyet az időpocsékló poéták szoktak kieszelni, hanem valóságos igaz história.

Sehogy se szeretném, ha azt hinnék, hogy hazugság, a mit elmesélek. Boszantó még gondolatnak is, hogy a míg én tőlemtelhető, tárgyilagos ridegséggel beszélek, az olvasó közömbösen forditson hátat:

— Eh, úgysem igaz abból egy szó se!

Oh, még ha volna is fantáziám, akkor is óvakodnám tőle, hogy süppedős utjaira tévedjek. Mert higyjék el, kérem, — és ez az én erős meggyőződésem, — a fantázia az emberiség megrontója, örök átka. Ha fantázia nem volna, az ember részvétlenül, fájdalom nélkül haladna el a nagy emberi nyomoruságok mellett és nem érezne oktalan bajokat mások bajának láttán. Ha fantázia nem volna, az ember szépen, nyugodtan megmaradna a maga állapotában és nem hajszolnák folyton előbbre nyugtalan vágyak. Olyan a fantázia, mint a szénacsomó, a melyet az ökrös-szekér rúdja elébe kötnek. Folyton, folyton csak előre csalogat, szegény ökör megy, csak megy utána, a nyakát nyujtogatva a járomban, de sohasem eszik belőle.

Szóval én nem szeretem azokat a szerencsétlen, eltévelyedett embereket, a kiknek az az élethivatásuk, hogy vajudó gyötrelemben verejtékezzék ki a hazug meséket és örökké élesztgessék a fantaziát, az emberiség e boszantó parazitáját.

Csodálatosak a Teremtő cselekedetei. Belehelyezi a krokodilust a jó meleg Nilus-folyó iszapjába, hogy hadd éljen ott vigan lubiczkolva, kéjesen sütkérezve. Aztán teremt egy kis bogarat, melynek egyesegyedül az a hivatása, hogy befurakodjék a krokodilus pánczél-részeibe és csípje, maczerálja a hatalmas állatot, a melyet lándzsa meg nem sért, golyó nem bánt. És aztán teremt egy kis madarat, a melynek egyesegyedül az a hivatása, hogy keskeny csőrével a bogarakat szedegesse. — Az embernek is van ilyen parazitája: a fantázia, de szerencsére van gimplimadara is: az éles csőrű kritikus és ezennel szent fogadást teszek, hogy leharaphatja menten a fejemet, ha rajtakap valami fantasztikus hazugságon.

De, ha még ez sem elég bizonyság, Szamos-Birsa egész lakossága tanuságot tehet a mellett, hogy szóról-szóra igaz ez a történet. Még arról is számot adok becsületesen, hogy én mikép jutottam hozzá.

Úgy, hogy a mult nyáron szekéren utaztam a Szamos mentén és Birsán etetőt tartottak a lovak. Volt vagy két órai szabad időm, a mi alatt kényelmesen kijárathattam zsibbadt lábamat.

A városkára nem voltam kiváncsi. Ezek a kis mezővárosok mind egyformák zsalugáteres, meszelt házaikkal, szemetes piaczukkal, a melyeken rozoga laczikonyhák roskadoznak, és hosszú bádogkéményes gőzmalmukkal.

Inkább elindultam a mezőség felé. Erőben volt már a kalászos vetés, zöldelt már a tengeri, de még tavaszi friss szineivel pompázott az ezerféle mezei virág.

A mint a vetések közt jártam, kereszt-úthoz értem. A kereszt-úton magas póznán mutatótábla állott. A festés ugyancsak megkopott rajta, de látszott, hogy valamikor nagy gonddal pingálhatták. De azért kisillabizálhattam a föliratát.

Út a gyógy-forráshoz.

Mi a manó? Köröskörül csupa rónа egész a végtelenségig, csak a Szamos partján hullámzott néhány homokbuczka. Ugyan hogy kerülhetett ide az a gyógyforrás? És ha már idekerült, hol van? Mert biz én csupa vetést láttam mindenütt és a nyomát se valami ligetecskének.

De azért elindultam a tábla irányában a poros düllőn és az útfélen, a mérföldköveken is ott volt a mutató kéz a felirással: «Út a gyógyforrás felé.» Most már biztos, hogy erre van valahol.

Igen ám, de hol? Az út egy kis tanya udvarán véget ért és én egyszer csak ott állottam úttalanul az apró majorsági épületek között. Még egyszerű kút se volt az udvaron, nemhogy gyógyforrás lett volna. Hiszen igaz, hogy néhány lépéssel odébb folyt a Szamos. Volt ott viz elég.

A gazda (biztosan ő volt, mert bárha munkához volt öltözködve, mégis látszott rajta, hogy nem tanyai ember) épen kijött az istálóból egy ócska nyereggel a kezében. Megbillentettem a kalapomat és megszólitottam:

— Kérem, merre van itt a gyógyforrás?

Olyan negyvenes férfi lehetett. Sötéten, szinte haragosan nézett rám és kurtán válaszolta:

— Itt nincs.

— De kérem, a mutató-tábla...

— *Már* nincs itt.

Ez a válasz meglepett. *Már* nincs itt? Akkor hát mégis csak itt volt. Micsoda fura forrás az, a mit ide-oda visznek? Csodálkozva kérdeztem:

— Hát hol van?

— A pokol mélységes fenekén, vagy az ördög tudja, hogy hol van!

Hm! Ez bizony nem valami nyájas marasztalás volt. Sértődötten akartam ott hagyni, de ekkor jóképü, takaros menyecske jött ki a házból és kiváncsian kérdezte:

— Uraságod beteg talán?

— Dehogy vagyok! Csak épen kiváncsiságból akartam megkóstolni a gyógyforrást. No meg mert okosabb dolgom úgysem akadt volna.

— Nem beteg? Akkor hát egy pohár bor is megteszi a viz helyett, hogy ne fáradt légyen hiába.

Ez már praktikus ajánlat volt. A gazda is megbékélt (a mint később megtudtam, volt rá elég oka, hogy elkomorodjék a kérdésemre) és néhány percz mulva már ott ültem a tiszta tanyai szobában, boros pohár mellett.

A gazda időközben bocsánatot kért és kikászálódott. A menyecske pedig szapora beszéddel mesélte el a birsai forrás igazán csodálatos történetét. Ott esett meg, velük esett meg; ha tehát más valaki is el akarná mondani ezt a történetet önöknek, csak nekem higyjenek, mert én a legilletékesebb helyen szereztem be az adatokat.

Egyébként is ajánlom magamat a nagyérdemű olvasó jóindulatu pártfogásába, mint olyan ember, a ki mindig megbizható, komoly és — ismétlem — szivből megveti a fantázia hazudozásait.

Első fejezet, a melyben hősünk ifjuságával ismerkedik meg az olvasó.

Nyaranta messze Verhovinából furcsa karaványok szoktak leözönleni a búzatermő Alföldre.

Sápadt, vézna legények, karcsu, kékszemű leányok és menyecskék. A fakó nyomoruság terül el rajtuk, a fukar természet még a hajuktól is sajnálta a festéket; az is olyan, mint a kenderkócz.

De azért jókedvüek, nótásak, tánczosak, — persze a maguk módja szerint. A nótájuk: egyhangu, elnyujtott sikoltás, a mit épen kényelmesen ki lehet verni a kis aczél-dorombon, a mit a fogukhoz szoritanak. A tánczuk pedig egyforma topogás; valami hevesebb tánczot nem is birna ki sem a lábuk, sem a bocskoruk.

A mig tart az aratás az Alföldön, addig gyöngy az ő életük. Fehér czipót esznek, pálinkát isznak, meleg napsugárban sütkéreznek. Aztán vállukra vetik a kommencziós buzát és elindulnak a kék hegyek felé, a hol a fenyvesek irtásain zölden fagy le a csenevész zabvetés és a hol szellős gerenda-kunyhókban olyan jó álmodozni a jövő nyárról.

De Szamos-Birsán megesett, hogy egy verhovinai fiú, a ki most először volt az Alföldön, nagyon is belészeretett ebbe a szelid, kövér világba.

Richter Aurél rajza.

— Hát te mit tátod itt a szádat, te kamasz!

Kolics Iván tizenöt éves volt még csak, de hosszu legény volt, szép kék szemmel és olyan arczczal, mint valami gyermek-leányé. A míg a többiek topogva tánczoltak, ő némán bámészkodott el. Bámulta a szép meszelt házakat, a nadrágos, csizmás fiúkat, a kik iskolás könyveket czipeltek a táskájukban, a gyárkéményt, a mely örökké pipálta a füstöt és a leányokat, a kik vasárnap vasalt ruhában, párosával lépkedtek a templom felé.

Aztán... aztán eszébe jutott, hogy holnap hajnalban mind ezt itt kell hagynia. Eszébe jutottak a haragos fenyvesek, a medvék, a zabkenyér és a hó, a mely már szeptemberben maga alá temet mindent. Látta itt a jólétet, látta ott a nyomoruságot és együgyü elméjében sejtelmes, öntudatlan ambicziók kezdtek motoszkálni. Oh, a szülei ház nyomoruság már sok nagy pályafutásnak volt lendítő kiindulása. Kérdezzetek meg akárhány halhatatlan férfiút és ha őszinte (ámbátor őszinte férfiút nem igen tesznek meg az emberek halhatatlannak), akkor bevallja majd, hogy voltaképen csak a kétszobás lakásból akart szabadulni és így került a — Pantheonba.

Szóval, Kolics Iván indulás előtt való éjszaka elrejtőzött a szamos-menti bozótban és csak akkor került elő onnan, a mikor már a többi verhovinaiak messze földön jártak. Talán észre se vették haza, hogy elmaradt.

Eleinte a földesúr udvarában éldegélt. Vizet hordott, fát vágott és ezért kijárt neki pontosan a konyhában a napi eleség. A jó szivű szakácsné valósággal hizlalta.

— Hadd egyék az istenadta, hisz olyan sovány, hogy hálni jár belé a lélek.

Talán még mindenes is lehetett volna, a mi már szép nyugodalmas állás, ha megbecsülte volna magát. De bizony nem becsülte meg. Alig hogy behozott a kútról néhány vödör vizet, föl-aprózott néhány hasáb fát, menten elszökött és odasompolygott az iskola elébe.

Ez az iskola polgári iskola volt, nagy kerttel, a melyikben kertészetet tanultak a gyerekek.

Itt órák hosszant elbámulta, a mint visongva tódultak ki a gyerekek a tantermekből és lapdáztak, kergetőztek, birkóztak az udvaron. A mikor pedig a csengettyű-szóra újból elnéptelenedett az udvar, szép csöndben a kerthez osont és a rácsos keritéshez dölve nézte nagy figyelemmel, a mint az iskola kertésze babrálgatott a palánták között.

De mennyi és miféle palánták! A legtöbbjéről azt sem tudta, hogy mire való. Ugorkák, paradicsomok, zöldségek, spárgák, aztán málna, ribizke, pöszméte-bokrok és tömérdek gyümölcscsemeték. Áhitattal nézte, hogy a kertész milyen ügyesen babrál köztük. Az egyiket megföcskendezte rézgáliczczal, a másikat megnyesegette, a harmadikat odakötözte a karóhoz, a negyediket megágyazta szépen. Minden palántával máskép kellett elbánni.

Egyszer a kertész észrevette és haragosan rákiáltott oroszul:

— Hát te mit tátod itt a szádat, te kamasz! Nem szégyelled magad? Jobban tennéd, ha segítenél az öntözésben.

Iván elpirult a füle tövéig és remegve mondta:

— Segítenék, apuska, nagyon szivesen segítenék, ha megengednéd!

— Hehehe! Hát megengedem. Nesze, itt a locsoló, merd meg vizzel, aztán öntözz ott, a hol mondom.

Iván szaporán teljesítette a parancsot és a kertész elégülten pipázgatva lépkedett mögötte és egyre osztogatta parancsait:

— Itt öntözd egy keveset; ezt a gazt gyomláld ki! Ezt a babot kötözd fel! Így ni! Jól van! Neked határozottan van tehetséged hozzá!

A mikor megpihentek, a kertész fejedelmi mozdulattal heveredett a kigyomlált gazra és belébámulva a ragyogó kék égbe, elmerengve mondotta:

— Lásd, az én tudományom azért a legislegnagyobb ezen a világon. Mert én a földnek parancsolok, hogy mit teremjen. Azok a tanár urak odabenn nagyra vannak vele, hogy ők buta fiúkat nevelnek. Hm! Próbálják meg egyszer azt, a mit én csinálok! Mert én meg a buta ugorkákat nevelem. Ha én úgy parancsolom, akkor az almafán körte terem, a körtefán pedig alma.

Iván áhitattal hallgatta e szavakat, bárha nem sokat értett belőlük.

E naptól kezdve ott maradt a kertész mellett és napról-napra ügyesebb, járatosabb lett a kerti dolgokban. Később a kertész már egészen magára hagyta, ő pedig azalatt a korcsmában iszogatott, mert, a mint mondá, az ember olyan palánta, a melynek szintén szüksége vagyon a locsolásra. Eddigelé a többi palánták miatt kénytelen volt önmagát elhanyagolni, de most, hogy olyan ügyes helyettese akadt a kertben, kipótolhatja a régi mulasztásokat.

Igy hát Iván lassanként teljes hatalmu úr lett a kertben. Kora hajnaltól késő estig itt babrálgatott az ő kedves zöldségei között és éjszaka is itt vetett magának ágyat a ribizkebokrok között.

A kert közepén kis házikó állott: a gazdasági iskola. — Egyszer — épen elharangozták a delet — halk kopogtatást hallott a házikó ablakán. Fiatal nebuló volt, a ki félénk suttogással szólt ki:

— Iván! Gyere csak ide, Iván!

Iván odament és kiváncsian kérdezte:

— Hát te mit csinálsz odabenn?

— Becsuktak ebédre... Adj egy murkot Iván!

— Várj, majd hozok. Nyisd ki az ablakot.

A nebuló, Rácz Ferkó, kinyitotta az ablakot és Iván bemászott a szobába. Előbb megilletődve nézett végig a falra aggatott képeken, aztán lerakosgatta a padra a maga ebédjét: a kenyeret, szalonnát és ribizkét, a mit a kertben szedett.

Jóizüen falatoztak, aztán elbeszélgettek:

— Mondd csak, miért csuktak be?

— Mert nem tanultam meg a leczkémet.

— Nem? Lásd, én nagyon szeretnék tanulni.

— Hát tanulj. Nesze, odaadom a könyvemet és tanulj, ha olyan nagyon szeretnél.

— De én nem tudok. Olvasni sem tudok.

— No várj, akkor én megtanitalak.

Ferkó megörült, hogy akadt valaki, a ki még ő nála is kevesebbet tud és nagy buzgalommal kezdte magyarázni neki az ábécét. Iván pedig csak úgy nyelte a szavát.

Rácz Ferkót majd minden héten ott maraszották egyszer ebédre, mert nem akart tanulni. Ilyenkor aztán Iványt tanitgatta, a ki olyan nagyon szeretett volna tanulni...

... Igy tanult meg Kolics Iván irni-olvasni és aztán így tanult meg sok más minden tudományt, a mi mind azokban a kis könyvekben van eltemetve. Most már, ha vasárnaponként kiöltözködött, olyan volt, mint a többi legények. Tiszta fekete ruhában, virágos pörge kalappal, fényes csizmában. Még órája is volt, szép aczélláncczal a mellényéhez füzve.

Egy napon aztán a kertészt megütötte a guta a túlságos locsolgatás következtében. Úgy látszik, önmagának mégis rosz kertésze volt. Az igazgató Ivánt tette meg a helyébe. Ő költözködött a kertészlakásba, övé lett a kert minden termése, — úr lett belőle.

Újból és újból nyár lett és Iván a kertben dolgozgatott szorgalmasan. Egyszer munka közben észrevette, hogy valami öreg verhovinai bámul rá a kerítés mögül. Darócz nadrág, piszkos ing és kopott bárányból süveg volt rajta. Tüskés állát egészen leejtette a nagy bámészkodásban. Aztán megszólalt bátortalanul:

— Bozse moj! Te vagy az, Iván?

Iván csak most ismerte meg: az ő nagybátyja volt, a kitől három évvel ezelőtt megszökött. A nagybácsi sóvárgó pillantást vetett a szép, harmatos ugorkákra és nagyot nyelve mondta:

— Isten felvitte a dolgodat, Iván!... Mennyi ugorka!

— Nesze, ezt neked adom!

Három ugorkát nyujtott át neki és az öreg nagy gyönyörűséggel harapott belé az egyikbe. De aztán eszébe jutott valami és kapzsin mondta:

— Hát a nénédnek nem küldsz?

— De igen, ezt neki küldöm, bácsikám!

Újból átadott neki három ugorkát és az öreg most már elégülten odébb állott.

Kolics Iván végzett az atyafiságával.

(Folytatása következik.)

Richter Aurél rajza.

A VARÉG.*

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

Első fejezet.

A vadkan, fejével félretolva a hóval elborított bokrokat, megállott és fülelni kezdett. Köröskörül csöndes volt minden. Csak valahol messze, nagyon messze gördült le halk neszszel egy hógörgeteg és tompán károgott egy-egy varjú. Az erdő mintha csak megdermedt volna. A vadkan csak állott egy darabig s miután sehol se látott veszedelmet, fejét mélyen lehorgasztva poroszkálva nekivágott az irtványnak. Már-már a végére is ért, mikor nyil süvített keresztül a levegőn és legott belefúródott a nyakába. A vadkan tüstént hátsó lábaira rogyott s megrázta a fejét. Tovább akart vánszorogni, de egy másik nyil leterítette; kiömlő vérének vékony sávjai pirosra festették a havat. Tompa, ingerült röfögés hallatszott, mely lassanként a fájdalom ordításába ment át. A vadkan toporzékolt, hol lerogyott, hol megint föltápászkodott, de erői szemlátomást hanyatlottak. Görcs kapott a lábába s majd hirtelen rohamokban, majd hullámszerüen, borzongás járta át egész testét. Végső erőfeszítéssel, orrával a hónak támaszkodva fölkelt, de ebben a pillanatban súlyos ütés érte a koponyáját, kábultan összerogyott és mozdulatlanul terült el a földön.

A vadász, a ki így elérte a czélját, az öröm kiáltásában tört ki s figyelmesen kezdte vizsgálni zsákmányát, mely egy egész éjszakai várakozásába került. A hatalmas, kövér vadkanból jó egypár napra elláthatta eleséggel a családját; tudta, hogy hazatérve mindaddig zsákmányának húsából fog élni, a míg az éhség újra rá nem kényszeriti, hogy újjat ragadjon s bejárja a rengeteg erdőket, melyek az egész drevlyán** földet elborították. A vadászat sikere, a melyre nem is valami nagyon számított, rendkivül megörvendeztette. Tegnap, a mint az erdőben barangolt, meglátta a vadkan nyomát, mely a be nem fagyott patakok egyikéhez vezetett. Ösmervén a vadak szokásait, a drevlyán elhatározta, hogy lesben áll akár egész éjszaka, miután a vadkanok reggel és este szoktak vízre járni. Nem is csalódott és elérte a czélját. Még szerencse, hogy az éjszaka nem volt épen a leghidegebbek közül való s a ruhája is, mely állatbőrökből volt avatott kézzel összevarrva, védelmet nyújtott neki a hideg ellen.

A vadász szíjjat vett elő, átkötözte vele az elejtett vadat s széles nyomot hagyván hátra a hóban, elkezdte vonszolni maga után.

Helyenként a vállaira kapta és úgy czipelte a vadkant, de nagyon nehezére esett a járás, mert a hó minduntalan besüppedt a lábai alatt, úgy, hogy szinte derékig elmerült benne. Mind a mellett meglehetős gyorsan haladt előre s elég volt egy pillantás hatalmas termetére, hogy meggyőzze az embert arról, hogy őt ugyan semmiféle akadály nem meg állithatja az útjában. Magastermetű, szélesvállú alak volt, hosszú haja dús fürtökben omlott alá a fejéről s nagy, szőke szakálla szélesen terpeszkedett szét domború mellkasán. Nehéz bárd függött az oldalán s hosszú íjj látszott ki a háta mögül. Ha nem lett volna fegyvere, magát a nyers állatbőrbe bújt vadászt is akár fenevadnak lehetett volna tartani. Rendkivül lassan és óvatosan ment előre, nemcsak azért, mert czipelnie kellett nehéz zsákmányát, hanem az erdők lakóinak megrögzött szokásánál fogva is. Minden vastagabb fa, minden bokor tele volt itt veszedelemmel. Bármely pillanatban előugorhatott mögüle s küzdelembe bocsátkozhatott vele akár egy-egy éhes vadállat, akár egy-egy vadász, a kinek nem sikerült a vadászata.

Nehéz volt a vadat elejteni, de még nehezebb hazajuttatni. A vadász minduntalan megállott s fülhegyezve figyelt minden hangra. Életének legnagyobb részét az erdőben töltvén, megtanúlta, hogy minden neszt, minden zörejt felismerjen és meg tudjon magyarázni magának. Gyönge szellő hozta felé mindezeket a hangokat, melyeket most még a levelek zizegése se fojtott el s tisztán hallotta a madarak csiripelését, a be nem fagyott patakok csobogását s valaminek a nehéz, otromba lépteit, a melyek vaczkukról fölkerekedett bölényektől vagy jávorszarvasoktól származhattak.

A vadász valósággal megrémült, ha egészen néma volt az erdő. Ilyenkor megdermedt minden s úgy tetszett, mintha a fák halk társalgást kezdtek volna egymással, a melyben a bokrok, a füvek s az ég örök vándorai, a fellegek is részt vettek.

Mondják, hogy vannak emberek, a kiknek megadatott a képesség arra, hogy megértsék, miről beszélnek egymás között a fák, de ezek nem merik elmondani, a mit hallanak, mert félnek a halháltól. Csak annyit mondogatnak, hogy a legszentebb fa a tölgy, mely semmitől, sem a széltől sem a zivatartól nem fél; azután következik a kőrisfa, mely Perun* Isten legkedvesebb fája; a juharfa sok betegséget meggyógyít; a hársak alatt pedig az isteneknek szoktak áldozni. Azután meg hogy az erdőkben él Vyrvidúb, a rettenetes óriás. Rendesen a százados fenyves sürűjében alszik, de mikor a tomboló zivatar, vagy a csikorgó hideg fölébreszti, buzogányával kopogva bejárja az egész erdőt, útjában megimbolygatja a fákat s a hónak egész fellegét kavarja föl. Mikor haragszik, legott megbékül, ha sikerül neki egy-egy vadászt kézrekerítenie. Ilyenkor az egész erdő visszhangzik éktelen kaczagásától, a melyben az erdei manók s a folyók és források pajkos tündérei is segítenek neki csengő kaczagásukkal. Nincs akkor menekülése a vadásznak, a rémület megbomlasztja az elméjét, azt se tudja, merre menjen, elfeledi a jeleket és rovásokat s nincs egyéb választása, mint áldozatot igérni a gonosz lelkeknek. Se Vyrvidúbot, sem az erdei manókat soha nem látta senki, de ha megesett valakivel ez a szerencsétlenség, megnémult legott teljes világéletére. A tündérek, azok szeretik, ha látják őket, ott imbolyognak a fák között, ott fésülgetik zöldes hajukat a holdfényben sőt olykor meg is rohanják az embereket és halálra csiklandozzák őket, de télen nem kell tartani tőlük, ilyenkor a jég alá bújnak s csak olykor bukkannak föl egy-egy lék táján, köd alakjában.

A mint a vadász, vállán a vadkannal, lassan ballagott előre, önkéntelenül eszébe jutottak mindezek a szörnyűségek s mind bizonytalanabbakká váltak a léptei. Távoli dörgés és valami sustorgó nesz egyszerre megállásra késztették. Jó darabig az ámulat kifejezése ült az arczán. Azután, mintha valami jutott volna eszébe gyorsan nekiindúlt s csak néha-néha állott meg, hogy pihenjen. Csak úgy gőzölgött a teste, lihegett a melle s nagy cseppekben húllott arczáról a verejték; a szomjúság is gyötörte s ajkával nekifeküdt egy olvadó patak ezüstszínű vízének és gyönyörűséggel tele itta magát. Azután megint útnak indúlt tovább.

Lépésről-lépésre ritkultak a fák, mintha csak hátráltak volna előle. A kibukanó nap, csillogva és szikrázva világított meg előtte valamit, mely mint egy óriási kigyó kanyargott tova. Még néhány lépés és egész nagyszerűségében s szépségében kibontakozott a tavaszi jégzajlás képe a szinte megdermedt vadász szemei előtt.

Az Usa folyó egész váratlanul levetette magáról téli takaróját s majd nehéz tömegekben, majd apró darabkákban csengve, összetorlódva és zajongva sietett előre háton a jég. Hol itt, hol amott zúgó patakokban tört magának utat a víz, zöldesszínű tajtékkal telt meg a szine s vígan csacsogva hömpölygött tova, ünnepelvén a tavasz közeledését, melynek langyos lehelete úgy a vadász sűrű szakállát alig-alig meglibegtető szellő fuvallatában, mint a nap ragyogó fényében és a havas felhők által beárnyékolt végtelen égboltozat tisztaságában érezhető volt.

Mind magasabbra emelkedvén a viz, lassanként a meredek partokat is elárasztotta; csak itt-ott nyúlt ki belőle egy-egy magános fa ágasbogas koronája; a cserjék, melyeket az ár magával sodort, mint barnás sávok hajladoztak a vízsodra irányában. Mind nagyobb és nagyobb mérveket öltött az áradás.

A vadász a vadkant ledobta a földre és szaporán felszaladt egy dombra, abban bízván, hogy valahol csak támadt a folyón egy jégtorlasz, a melyen sikerülni fog a túlsó partra átjutnia. A domb tetejéről messzire belátható volt a folyó medre, mely a nap csillogó sugarától aranyos szinben tündökölt mindenfelé.

(Folytatása következik.)

* A *varégok*, a mostani Svédország és Norvégia régi lakói, a kik, miután hazájuk szegény és terméketlen volt, kivándoroltak onnan s bekalandozták egész Európát, de különösen Oroszországot és Görögországot, a hol kereskedést űztek, s az útjokba eső gyengébb szláv törzseket nem egyszer kifosztogatták. *A fordító.*

** A *drevlyánok*, a régi szláv erdőlakók voltak, a kik a Pripjat folyó két partján elterülő rengeteg erdőségekben laktak. *A fordító.*

* *Perun*, a régi pogány szlávoknál a villámlás és a dörgés istene. *A fordító.*

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN.** 1.
13300

A tavaszi és nyári divat 10310

legujabb termékei dús választékban és a legutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és díszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kiosinyben.
Sürgönyczim: **Szekulesz Károly-utcza.**

Alapittatott 1860.

Venus természetes legerősebb szénsav és forrása **Lithion** a kontinensnek
Kézdi-Polyáni székely forrás
Hatható szer vese-hólyagbaj-vizeleti nehézségeknél, rheuma-csuz, czukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen
Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapest.
10469

ESZMÉNYI KEBEL
érhető el a **Pilules orientales** által, Ratié gyógyszertárából Párisban, Passage Verdeau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnek ártana, az asszonyi **kebel fejlődését**, valamint a kebel **idomainak szilárdságát** biztositja. Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest. Király-utcza 12. sz. 10232

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, tyukszem, szemölcs és talp, valamint a sarok bőrkeménydései, továbbá mindennemü bőrelszarusodás ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

Központi szétküldési raktár: **SCHWENK L.**, gyógyszerész **MEIDLING — BÉCS.**
Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirással el van látva, azért is erre ügyelni kell.— 1 doboz ára 1·20 kor.
Vidékre 1·65 kor. előzetes beküldése mellett bérment.
E tapasz csak egy nagyságban létezik és pedig darabonkint kor. 1·20
Minden hatrészében LUSER-féle turista-tapasz kérendő.
Magyarországi főraktár: 10529
Török József gyógysz., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 26.

Carmen Sylva-krém és szappan
Chapó Iván, Resicza, Fő-tér 37.
Készitménye felülmulhatatlan szer
szeplő, pörsenések, pattanások, 10458
májfoltok, ránczos bőr, himlőhelyek, az orr és arcz vörössége ellen, az arczbőrt fiatalosan üdévé és káprázatosan fehérré teszi. Raktár van belőle minden gyógyszertárban, a hol pedig nem kapható, ott forduljanak közvetlenül a készitőhöz, ne fogadjanak el u ánzatot, hanem kérjék **Chapó gyógy-cerész Carmen Sylva krémjét és szappanját.**

A Kalap-király 10379
3, 4, 5 koronas különlegességekben elismert speciálista.
Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrátkát (Mitesser) és minden más bőrbaj. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

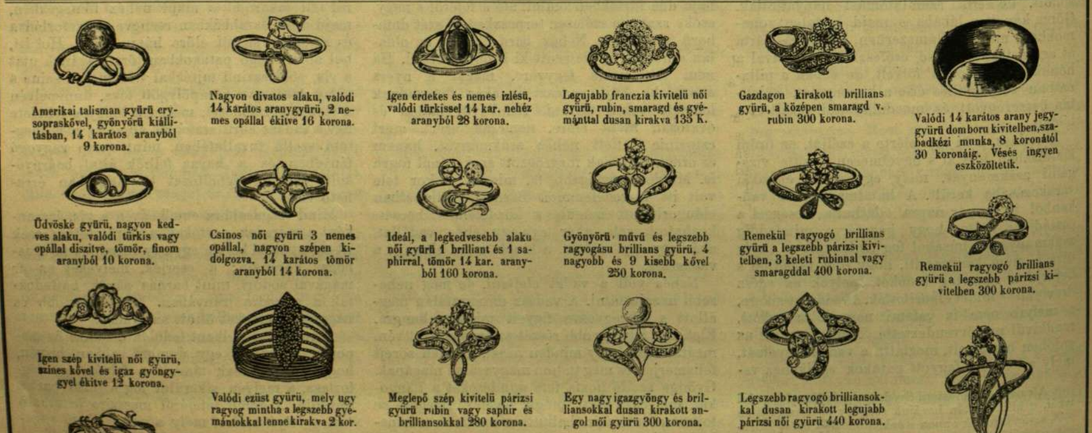
Postán utánvétellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
tekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára 2 kor. **80** fillér. 10159

egyedül létező valódi angol
Szépitőszer
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden **szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrátkát** (mitesser), ránczot stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. **1 üveg 2 K,** ehhez **ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor**
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva 15.**
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógytárában Király-u. 12 és Andrássy-út 26. **Dr. Egger Leó** «Nádor»-gyógytárában, VI., Váczi-körut 17 sz. **Zoltán Béla** gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: **Detsinyi Frigyes,** Marokkói-utcza 2. sz., **Fodor Márton,** VII., Király-utcza 41., **Lux Mihály,** IV., Muzeum-körut 7., **Neruda Nándor,** IV., Kossuth Lajos-utcza 7., **Molnár és Moser,** IV., Koronaherczeg-utcza 11. 10208

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüstékszergyáros és órásmester, **Pécsett 122.**

Amerikai talisman gyürü cryssoprasokkel, gyönyörü kiállitásban, 14 karátos aranyból 9 korona.
Nagyon divatos alaku, valódi 14 karátos aranygyürü, 2 nemes opállal ékitve 16 korona.
Igen érdekes és nemes izlésü, valódi türkissel 14 kar. nehéz aranyból 28 korona.
Legujabb franczia kivitelü női gyürü, rubin, smaragd és gyémánttal dusan kirakva 135 K.
Gazdagon kirakott brillians gyürü, a középen smaragd v. rubin 300 korona.
Valódi 14 karátos arany jegygyürü domboru kivitelben, szabadkézi munka, 8 koronától 30 koronáig. Véses ingyen eszközöltetik.
Üdvöske gyürü, nagyon kedves alaku, valódi türkis vagy opállal disitve, tömör, finom aranyból 10 korona.
Csinos női gyürü 3 nemes opállal, nagyon szépen kidolgozva, 14 karátos tömör aranyból 14 korona.
Ideál, a legkedvesebb alaku női gyürü 1 brilliant és 1 saphirral, tömör 14 kar. aranyból 160 korona.
Gyönyörü müvü és legszebb ragyogásu brillians gyürü, 4 nagyobb és 9 kisebb kővel 250 korona.
Remekül ragyogó brillians gyürü a legszebb párizsi kivitelben, 3 keleti rubinnal vagy smaragddal 400 korona.
Remekül ragyogó brillians gyürü a legszebb párizsi kivitelben 300 korona.
Igen szép kivitelü női gyürü, szines kővel és igaz gyöngygyel ékitve 12 korona.
Valódi ezüst gyürü, mely ugy ragyog mintha a legszebb gyémántokkal lenne kirakva 2 kor.
Meglepő szép kivitelü párizsi gyürü rubin vagy saphir és brilliansokkal 280 korona.
Egy nagy igazgyöngy és brilliansokkal dusan kirakott angol női gyürü 300 korona.
Legszebb ragyogó briliansokkal dusan kirakott legujabb párizsi női gyürü 440 korona.
Egy nagy brillians és rubin, a többi kis brilliantokkal ékitett, legujabb gyönyörü kivitelü gyürü 360 korona.
Párizsi nemes opállal ékitett, nagyon csinos női gyürü, 14 karátos aranyból 14 korona.

A drágakövek valódiságáért kezeskedve!
Minden gyürühöz egy nagyon csinos tok adatik. — A gyürük tetszés szerinti bőségben szállittatnak. 10382

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Richter Aurél rajza.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Hősünk a maga gazdája lesz, megházasodik és egyre nő a köztiszteségben.

Abban az időben történt, hogy Szamos-Birsán kifogytak a fiú-gyermekek. Lehet, hogy volt valami mélyebb oka is, én bizony nem kutattam utána, vagy talán csak a gólya tréfája volt, — elég az hozzá, hogy hosszu időkig csak leánygyermek született Szamos-Birsán.

Ennek pedig az lett a következése, hogy az iskola lassanként kifogyott a nebulókból. Volt olyan esztendő, a mikor már csak két tanulója volt az egész iskolának. Ezekre aztán vigyáztak is alaposan. Valósággal dédelgették őket, hogy valahogy meg ne szökjenek. Ösztöndijat kaptak a minisztertől, egész évben úgy bántak vélök a tanárok, mint a hímes tojással, év végén pedig — megbuktatták őket. No, mert ha átengedik őket, akkor aztán végképen tanuló nélkül marad az iskola.

Node az a kettő is kifogyott egyszer és a miniszter végre is föloszlatta az egész iskolát. A tanárokat áthelyeztette más városokba, az épületet pedig bezáratta jobb időkre.

Ivánnak már akkor volt egy kis megtakarított pénze, vásárolt hát magának egy darabka földet a Szamos partján, abban a szögletben, a hol a Szamos a Tiszába torkollik, épen Naménynyal átellenben.

Az uraséggal kellett megkötnie a szerződést, elment hát a kastélyba, szép gondosan kiöltözködve. Már akkor ő maga is olyan volt, mint valami uraság.

Az udvaron találkozott az öreg szakácsnéval, a ki láttára hüledezve csapta össze a kezét.

— Jézus, Mária! Te vagy az, Iván?... Azaz hogy ön... kegyed...

Iván tetszelegve mosolygott és jóakarattal mondta:

— Én vagyok, én vagyok, Mari néni!

— Jé! De hogy megemberesedett. Pedig milyen hitvány volt, a mikor még itt a kútról... ej, de hagyjuk ezt! És milyen finom ruhája van! Milyen szép ember lett belőle!

— Az urasághoz jöttem. Földet akarok venni tőle.

— Jé! Az urasághoz? Földet akar venni? Node ilyen csudát!... Hát csak tessék bemenni, majd ott megmondják, hogy idehaza van-e... Jé! De ilyen csudát!

Iván ott hagyta a szakácsnét sopánkodásával és bement a kastélyba. A folyosón takaros, jóképü szobalány fogadta.

— A nagyságos urat tetszik keresni? Csak tessék itt leülni, mindjárt hazajön.

Iván letelepedett a nádfonású lóczára, kerek fekete kalapját a két kezébe fogva. A leány szedett-vetett, rakosgatott körülötte, de csak úgy a látszat kedvéért. Nem akart elmozdulni mellőle. Egyszer aztán megszólalt:

— Én ismerem ám önt! Mintha ma lett volna, a mikor beállított hozzánk. Istenem, hogy megváltozott! Most milyen intelligens ember ön!

Iván elégülten hagyta rá:

— Bizony, én most már egészen intelligens vagyok!

A leány tovább rakosgatott, aztán bátortalanul kérdezte:

— Igaz, hogy ön földet vesz a nagyságos úrtól?

— Igaz hát. Jobb, ha az ember a maga gazdája.

A leány elkomolyodva, áhitattal ismételte:

— A maga gazdája! Én is azt mondom. Az a fő, hogy az ember a maga gazdája legyen egyszer. Az ember kinlódjék, legyen eseléd, de aztán legyen a maga gazdája!... De lássa, én mondanék önnek valamit. Ön nem jól teszi, hogy egyedül költözik oda. Egy az, hogy fiatalembernek nem való az egyedüllét, a másik meg az, hogy a gazdaságban szükség van az asszonyra. De persze, nem minden asszony egyforma. Olyan asszony kellene, a ki nem a puczra néz, hanem a munkára; nem herdálja a pénzt, hanem megkeresi.

Iván buzgón bólogatott a fejével.

— Abbizony így van! Ilyen asszony kellene!... De hol van az!

A szobalány úgy tett, mintha nagyon el volna foglalva az ablak-törlésben. Hevesen törölgette az üveget, pedig úgy ragyogott az, mint a kristály. Vissza se nézve mondta:

— Van pedig, csak szét kellene nézni! Egy ilyen férfi, mint ön...

Iván megfogadta a jó tanácsot, szétnézett és így történt, hogy egyszer csak összeakadt a szemük pillantása. Ebből az egy pillantásból eleget értettek mind a ketten...

... Node nem nyujtom a dolgokat. Különben is, én a birsai vándorforrásról akarok beszélni és mindez csak bevezetés, a min jobb mennél hamarább túlesni. Nem szeretném, ha abba a gyanuba esném, hogy erőnek-erejével nyujtani akarom vékonyka mesémet. A nyájas olvasó jól teszi, joggal teszi, ha gyanakszik, mert, haj, a mai világban, a mikor oly gyötrelmes a konkurrenczia, a legtöbb iró úgy bánik a témájával, mint a szakácsné a tésztával. Van neki egy marék tésztája; ha egy darabban megsüti, akkor pogácsa lesz belőle és épen hogy elég egy embernek. De, ha kinyujtja, széthúzza széltében-hosszában, mazsolát göngyölget belé, akkor az egész familia ehetik belőle. Az iró is így tesz a meséjével: hol novellát süt belőle, hol pedig kinyujtja regénynek és még csak mazsolát sem hint beléje, hanem levegővel fújja föl az imposztor!

Egyébként is kényelmetlenül érzem, hogy kezdem már untatni az olvasót ezzel az elbeszéléssel. Eddig mindössze is egy ágról szakadt kertészlegény és egy csitri szobalány lépett a színpadra. Ugyan mi kerekedhetik ebből? Ha együgyü hősökről ir az iró, akkor vagy jó az iró és akkor együgyüségeket mondanak a hősei, vagy pedig csupa finom, válogatott elmésségeket mondanak és akkor rosz az iró. Az olvasó azt szereti, hogy ha már irnak könyveket, legalább irjanak úri emberekről, a kikkel mégis csak történhetik valami érdekes. Az olvasó szereti az úri embereket és pedig a jó gazdag úri embereket, a kik nem kapkodnak a zsebükhöz, ha Indiába akarnak utazni egy kis tigris-vadászatra.

Tehát én is époly türelmetlenül várom már, hogy túlessem a bevezetésen, mint az olvasó.

Ennélfogva csak úgy rövidesen mondom el, hogy Iván összeállott Marival, a szobalánynyal. Hogy pap eskette-e össze őket? Én bizony nem tudom. De a fő az, hogy boldogan éltek és szerették egymást. Az asszony valóságos csodaasszony volt. Száz kezü, ezer szemü. Jutott ideje konyhára, majorságra, kertre. Sohse kivánkozott sehová, sohasem kért semmit. A munka volt a mulatsága és mindig jókedvü volt mellette.

Iván be is vallotta neki az első napokban:

— Látod Mari, én attól féltem, hogy ha el-

Richter Aurél rajza

A leány rakosgatott, de csak úgy a látszat kedveért.

veszlek, nem jól fogod magad érezni itten. Sajnálni fogod a kastélyt, a finom munkát és az úri ételeket.

Mari fölkaczagott.

— Hát azt hiszed, hogy jól éreztem magam ottan? Mindig csak arra gondoltam, hogy ha én egyszer a magam gazdája lehetnék! Ott öt tál ételt ettem, de jobb nekem itt a mi egy tál ételünk, mert ezt én főztem és az asztalnál ehetem meg. Te nem is tudod, Iván, hogy mi az, mikor valaki a maga gazdája! Inkább dolgoznám én mint a barom reggeltől-éjszakáig, csak a magam gazdája lehessek, mint hogy üljek összetett kézzel egész nap, a mikor másnak a cselédje vagyok! Inkább súrolom én egész nap a mi szobánkat, minthogy egy zsebkendővel leverjem a port a gazdám czipőjéről!

Meg is látszott a gazdaságon mihamar, hogy munkaszerető asszony van a háznál. Az ő földjükön termett a legkorábban tavaszszal és tartott a legkésőbb őszig a kerti vetemény. Iván alig győzte elrakosgatni a pénzt, úgy, hogy Birsán tekintélyes polgár lett belőle. Mert míg a többi gazdák egyre ujabb kölcsönért koptatták a lábukat, ő takarékba rakta a pénzét.

Igy teltek, multak az esztendők. Iván nekigömbölyödött, még egy kis hasacskát is eresztett, a mint az illő egy tekintélyes városi polgárhoz. A kaszinóba is beiratkozott, lassanként megtanulta a tarokkot és minden vasárnap a jegyző úrral és a tiszteletes úrral kártyázott. Sőt egyszer majd hogy föl nem vették negyediknek az uraság pártijába is. De az uraság diszkréten megsúgta, hogy ő ugyan demokrata ember, de mégse ülhet le kártyázni a — szobalánya férjével.

Ezt csak úgy titokban jegyezte meg, ennélfogva megtudta Iván is. Egyszerre elkomorodott, hazament és mikor Mari szólni akart hozzá, durván rákiáltott:

— Eh, hagyj békén! Eredj a konyhába, ott van a te dolgod! (Folytatása következik.)

hogy elhagyja szülőföldjét. Nehézre vált rajta az élet s el kellett költöznie valahová messzebbre, a hol még szabadabbnak érezhette magát. Hogy a drevlyánok honnan jöttek és mikor telepedtek meg itt, azt még a legöregebb aggastyánok se tudták, de mindannyiuknak élénk emlékezetében élt még az az idő, a mikor egyik nemzetség se volt terhére a másiknak s a mikor még volt minden bőven, — hal a folyókban és vad az erdőkben.

Az első pillantásra úgy látszhatott, mintha volna hely elég, pedig hát voltaképen csak a folyók mentén lehetett megtelepedni, mert velük párhuzamosan lágy fűvel ellepett végtelen ingoványok terültek el, a melyek embert, állatot elnyeltek. A feneketlen álló-tavak kihaltak voltak: hal nem ficzkándozott bennük, vizivad nem szállott le reájuk . . . . Ablakai voltak ezek a gonosz lelkek ama földalatti országnak, a melyre még gondolni is rettenetes volt. A nemzetségek napról-napra szaporodtak, a hal mind kevesebb lett, a vadak pedig, a folytonos hajszától megriadva, olyan rengetegekbe költöztek, a melyeknek sürüjén emberi láb keresztül nem hatolhatott. Nem maradt hát egyéb hátra, mint megpróbálkozni a földmüveléssel, de a föld meg roszúl termett, a gabona nem volt elegendő, az éhes szájak pedig napról-napra szaporodtak. Ezenkívül a szomszéd nemzetséggel is hajbakaptak, úgy, hogy teljes lehetetlenség volt tovább is ott maradniok. El kell tehát menni! Egyik nemzetség boszút áll a másikon, mint a tűzvész, hirtelen lángralobban a gyűlölködés és lehetetlenné teszi a békés együttélést! Most, tavaszszal ladikokon lehet elhagyniok a régi otthont s keresni újat, a hol jobban élhetnek.

A vadász búcsúpillantást vetett az erdőre, a melyben annyit vadászott. A nyár vége előtt amúgy se kerül többet ide vissza, a hol szinte fellegekben rajzanak a mocsarak fölött a szunyogok és a muslincák, az őszre meg már maga is aligha lesz itten. Búsan hallgatta a hegyi patakok szaggatott csacsogását, az ágak rezgését és még jobban elszomorodott a szíve tőle.

No, de most a hazatérésre is kellett gondolnia. Elhatározta, hogy elindúl a folyó partján fölfelé, ott egy rokon nemzetségnek van a tanyája, a hol majd adnak neki ladikot, a melyen a jégzajlás ellenére is átevezhet a tulsó partra.

Vállára kapva a vadkant, megint útnak indúlt. Iparkodott a part mentén maradni, a honnan már eltakarodott volt a hó, de itt meg nem egyszer beszakadt a jég alatt támadt vízmosásokba s csurom vizesen folytatta tovább az útját . . . A nap már teljesen lenyugodott volt, mikor rászánta magát a pihenésre. Erőt vett rajta a kimerültség, megcsuklottak a lábai és körök táncoltak a szemei előtt. Volt ugyan nála kenyér, de nem igen kivánt enni. Lecsukódtak a szemei, tehetetlenül ráhanyatlott az elejtett vadkanra s csakhamar a kimerült ember álmok nélkül való mély alvásába merült.

A leáldozó naptól megnyúltak az erdőben az árnyak, frisebb lett a levegő, a pocsolyákon vékony, áttetsző jégkéreg képződött, de a vadász, a ki az idő minden viszontagságához hozzá volt szokva, mindebből semmit sem érzett. Egyenletesen hullámzott a melle, izmos karja félre hanyatlott, a másikkal pedig még álmában is erősen fogta késének a nyelét. Nem hallott semmit, pedig a folyó estére még beszédesebbé és még hangosabbá lett. A nap sugaraitól napközben fölmelegített viz megáradt a patakokban s vigan keringve keveredett össze a tajtékzó hab, az úszó jégdarabokkal. Hangtalanúl szunyadt az erdő. Csak néha szakította meg a csöndet egy-egy, alkalmasint valami ragadozó által elfogott vadnak hirtelen, átható és tehetetlen ordítása, azután újra megdermedt minden. Megfakult a nyugati szemhatár s biborszinüből sárgás-kékre válva, mind jobban összeolvadt a homályba boruló égbolttal, a melyen félénken pislant meg az első csillagocska. Az éjszaka az erdőt is, a vadakat is, az embert is hatalmába kerítette, csak a csacsogó Usával nem bírt, mely nagy zajjal ünnepelte a tél garázdálkodásain kivivott diadalát.

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

A vadász közel volt a kétségbeeséshez. A folyó tulsó partján volt az otthona s így gondolnia se lehetett a hazatérésre. A ladik is a túlsó parton maradt s még ha rászánta volna is magát arra, hogy a jégzajlásban átúszsza a folyót, meg kellett volna válnia a zsákmányától, a melyre pedig egy egész hosszú éjszakán át lesett. Rápillantott a vadkanra, melynek otromba teste élesen rajzolódott le a hó csillogó hátterére.

A drevlyán lejött a dombról, lekuporodott a földre és elgondolkozott. Olyan türelmetlenül várta ezt a tavaszt, oly sokat gondolt rá és ime most áldozatává lett! Az átkelés gondolatát egyelőre elvetette magától s kimeredt szemekkel kezdte bámulni szülőföldjének hömpölygő folyóját, a melyen el lehetett jutni Prinyátij-ig, onnan pedig a Dnyeprre, a melyről azt mesélték az öregek, hogy olyan ember még nem született, a ki tudta volna, hogy hol kezdődik és hol végződik.

A vadász szerette szülőhazájának az erdejét és a folyóját is és az élet minden jelensége, melyet rajtuk tapasztalt, vagy megörvendeztette, vagy elkeserítette. Egész léte összeforrt volt velük s nélkülük tán el se tudta volna képzelni magának az életet.

Pedig közel volt ahhoz a kénytelenséghez,

Második fejezet.

A drevlyán kunyhóban égett a tűz. Reszkető nyelvecskéi sisteregve nyaldosták körül a köveket, a melyekből a tűzhely épült s a füstje, kanyargó sávokban kígyózott keresztül-kasúl az egész kunyhón. Hol kihúnyt egy pillanatra a tűz, hol pedig a belehányt rőzse ropogása és pattogása közben vidám lángra lobbant megint.

Közvetlenül a tűz mellett, lehúnyt szemekkel melegedve egy aggastyán ült. Szunyókált és rá se hederített sem a körülötte forgolódó két asszonyra, a kik valami félig nyers húst vagdaltak apró darabokra, sem a gyerekek zsivajára és sikongatására, a kik mohón vetették rá magukat erre az eledelre. Csak mikor az egyik asszony félrelökött egy gyereket s ez sirva fakadt, akkor nyitotta fel szemeit az öreg, de akkor se szólt semmit. Lassacskán mellére hanyatlott a feje megint s édes szendergésnek engedte át magát. Nagyon jól érezte magát az otthonában. A kunyhó mellett volt az éléstár, a hol a kicsépelt gabonát tartották, azontúl az istálló; e mellett állott az *odrina*, vagyis egy vesszőből font alkotmány, a hol állatbőrök között mindenféle asszonyi holmit, lent, fonalat s több efélét őriztek. Magában a kunyhóban jó meleg van, enni is, aludni is lehet benne, fegyver is akad benn tömérdek . . . Ha megjön a fiú a vadászatról újabb zsákmánynyal, nagy dáridót lehet majd csapni a tiszteletére. Csakhogy nagyon is soká van oda, vajjon nem történt-e valami baja? — villant meg az aggastyán fejében, de legott megnyugtatta magát azzal a gondolattal, hogy a fiú erős és bátor s nem egykönnyen adja meg magát. Az a legvalószinübb, hogy az Usa áradása tartja vissza, a melynek tompa moraja szinte ide elhallatszik. Ha nem jön meg ma, majd előkerül holnap, — gondolta az öreg s lustán elásitotta magát.

— Meglesztek-e már hamarosan? — szólt rá az asszonyokra.

Mind a ketten, a feleségе is, meg a menye is félénken összerezzentek a szavára. A gyerekek elcsendesedtek és szepegve pislogtak nagyapjukra.

Ő pedig kinyújtózott, fölkelt, lomha kézzel kivette a legnagyobb darab húsos csontot s elkezdte enni. A többiek követték a példáját s fölhangzott a kunyhó csöndjében az egész család kedélyes csámcsogása. A forró zsír végigfolyt az öreg szakállán és ujjain, de ő rá se hederített erre s ép és egészséges fogaival hangosan ropogtatta a hús közé keveredett porcz- és csontdarabokat. A gyerekek elkapkodták az asszonyok elől a húsdarabokat; az asszonyoknak csak a maradék jutott, de ők ezzel is beérték, hiszen nem egyszer megesett, hogy a férfiak mindent fölfaltak és róluk teljesen megfeledkeztek.

Sokáig és nagy figyelemmel ettek valamenynyien s nem zavarták valami sok beszéddel a vacsorájukat, csak az öreg, mikor észrevette, hogy a menye nagyon is gyakran fordul az ajtó felé, mordult rá:

— Az uradért aggódol?

A menyecske nem szólt, csak ráhajolt a gyerekeire, a kik szorosan összedugták szőke fejecskéiket.

Az öregnek a felesége, felelt aztán s miután egy köcsög vizet kiivott, nagyot szusszanva megjegyezte:

— Az unokánk se jön! Elment a forráshoz és mintha csak a föld nyelte volna el.

— Az is! — szólalt meg az öreg, s megint édes szunnyadásba merült. A feje lehanyatlott a mellére s a szemei lecsukódtak.

Az öreg asszony összeszedte a vacsora maradványait, kinyitotta az ajtót és kihajította rajta.

A fiatal rőzsét dobott a tűzre s a szögletben egy bőrre lefektette a gyerekeket. Ujra csönd lett a kunyhóban. Halkan sistergett és pattogott a tűz, az öreg asszony meg valami nótát dúdolt alig hallhatóan.

Egyszerre a kutyák, a melyek a csontokon rágódtak volt a küszöb előtt, egészen váratlanúl, hirtelen előugrottak s éktelen vad ugatással rohantak el valamerre. Az öregasszony összerezzent s ráméredt az ajtóra. A kutyaugatás tompán és messziről hallatszott.

Az öreg is fülelni kezdett.

— Idegent éreznek! — mondotta.

— Valjon nem valami vadállat-e? — kérdezte a menye, eltakarva a gyerekeket s feléfordítva sápadt arczát, a melynek nagy, kék szemeiben mint valami fényes árnyék rezgett a tűzrakás visszfénye.

Az öreg legyintett a kezével.

— Nem, embert éreznek azok! — felelt, a vadász tapasztalt fülével az ugatás zürzavarában is eligazodván.

A kutyák elhallgattak, azután egyiküknek az átható orditása reszkettette meg a csöndet, mire a kutyasereg ugatása még tompábbra vált s még messzebbről hallatszott.

— Megütöttek vagy megöltek egy kutyát! — szólalt meg ismét az öreg s összeránczolta sürü szemöldökeit. Pillantása rátévedt a falra, a hol fegyverei lógtak: ott volt az íjj a tegezzel,

A drevlyán megöli a vadkant.

egy nehéz kard és végül a dárda, a melylyel keresztül lehetett szúrni a legvadabb ellenséget is. Az öreg nem egyszer volt ütközetben és csatában s nem ijedt meg az ilyen találkozásoktól, de az évek meghozták a magukét és ereje szemlátomást hanyatlott.

Mindannyian figyeltek s olyan csönd volt a kunyhóban, hogy a gyerekek egyenletes lélekzése is tisztán kivehető volt.

De ime gyors léptek kopogása hallatszott a keményre fagyott földön. Az öreg felugrott s egy szempillantás alatt mint valami fényes sáv, ott csillogott izmos kezében a nehéz kard s egyszeriben ott termett a kunyhó küszöbén.

A lomhaságnak, a szunnyadásnak, a pattogó tűz körül való nyugodalmas üldögélésnek egyszerre vége szakadt s vad lánggal lobogó szemeivel fenyegetve, nehezen zihálva s hajának ősz fürteit megrázva, készenállott arra, hogy a kunyhóját, a családját, a vagyonát és azt a tűzhelyet, a mely körül valamikor ősapái melegedtek, a kik láthatatlanúl is oltalmazták és segitették őt mind a mai napig, utolsó csöpp véréig is megvédelmezze.

Ugyanebben a pillanatban fölbukkant az öreg előtt s sápadtan és remegve futott be a kunyhóba az unokája. Fiatal, szép arcza izgatott volt, az ajkai reszkettek s a keble görcsösen zihált. Beszaladva a kunyhóba szinte ráesett az ágyra s majd összenyomta a gyerekeket, a kiket legott védőleg vettek körül az anya gondos karjai.

— No, mi az, docsuska? — kérdezte tőle.

A leányka szaporán és izgatottan beszélt össze-vissza.

— Ismeretlen emberek lézengnek a kunyhónk körül! — mondotta, — a kutyák rájuk rohantak és megugatták őket . . . az egyiket le is ütötték! . . . Én épen akkor meritettem vizet a forrásból és hallottam a beszédjöket . . . A hold felhő mögé bújt, nem láthattam őket, de a beszédüket hallottam . . .

— Hányan vannak? — kérdezte az öreg az övét tágitva.

— Talán hárman . . .

— Hát téged meglátták, kis unokám? — kérdezte az öregasszony a tűz felé fordulva.

— Nem tudom . . . de a mint hallottam őket, tüstént ledobtam a vödröket annak a kórisfának a tövében, a hol a télen Perun-nak áldoztunk s az áldozatot eltemettük . . .

— És ők? — kérdezte az öreg.

— Meglátták a vödröket s utánam eredtek . . .

— Nyomok, maradtak utánad!

— Hiszen meg van fagyva minden . . . egész más felé mentek, én meg rohantam ide . . .

— Mindegy, tüstént itt lesznek! — mondotta az öreg, — fogadni kell a drága vendégeket, de úgy, hogy a véres bortól részegen terüljenek el a földön! . . .

Az öreg fölemelte a kezét.

Azután, a nélkül, hogy megfordúlt volna, mélyen meghajolva kilépett az ajtón s egyszerre az erdő tisztásán találta magát.

A kerek telihold hideg fénynyel árasztotta el a mélységesen kék égről az egész tisztást, mely helyenként megfeketedett, helyenként csillogott a rajta képződött és befagyott pocsolyáktól, a melyek olyanok voltak, mintha valami pajzsnak lettek volna a töredékei. Balfelől, ezüstös fényben úszva száguldott tova a megáradt Usa, három oldalról pedig nyíl-egyenesen, komoran és szótalanúl meredt az égnek az erdő. A kunyhó, az éléskamra és az istálló sötét árnyékokat vetett a földre, de valamennyinél hosszabbra nyúlt el a galambdúcz keskeny árnyéka.

Az öreg megállt az árnyékban, hogy ne lássák meg olyan könnyen és körülnézett. Valahonnan egyszeriben a lábai alá kerültek a kutyák s örömteljes vonítással kezdtek hizelkedni neki. De az öreg rájuk se hederített. Ez a csönd sokkal jobban nyugtalanította, mintha ellenségeinek határozott lépteit hallotta volna. Valahogyan lesbe állott, a feje a vállai közé süppedt, az orrlyukai kitágultak s hasonlitani kezdett valami nagy állathoz, mely minden pillanatban kész kinyújtózni és áldozatára ráugrani. Könnyű, áttetsző felhőcske vonult el a hold előtt, mely szinte keresztültörve rajta egyenletesen és hidegen szórta tovább is néma sugarait.

— Alkalmasint elmentek! — mormogta az öreg s elhatározta, hogy előbb elmegy a forráshoz, azután egész tanyáját körüljárja.

De a forrás környékén sem talált semmi gyanusat. A vödrök, a melyeket az unokája eldobott, most is feketélve feküdtek ott a keményre fagyott földön. Az öreg lehajolt, azt hivén, hogy a pocsolyák beszakadt jegén megtalálhatja a nyomukat, de nehéz volt eligazodni köztük s az öreg elégedetlenül csóválta meg a fejét. Azután megpróbálván, vajjon könnyen kijön-e a kardja a hüvelyéből, visszatért a tanyája felé.

«Az is lehet, hogy a kis unokám csak úgy képzelte az egészet! — gondolta magában, — éjszakának idején és különösen a források körül gonosz lelkek kisértenek sokszor. De hát a kutyák akkor mit ugattak?» — kérdezte s lassan és óvatosan folytatta az útját.

A kutyák, hol elébe szaladva, hol elmaradozva, de folyton a nyomában voltak s fekete árnyékaik minduntalan fölbukkantak a havon. De ime egyikük elmordult s követte a példáját a másik . . .

Az öreg megfordúlt s ebben a pillanatban valami fekete ugrott elő egy fa mögül, valami megvillant az öreg szemei előtt s súlyos buzogányütés érte a fejét. Megtántorodott, de azért a kardját nem eresztette ki a kezéből. Inkább a bal vállán csúszott végig az ütés, úgy, hogy azért állva maradt s nekitámaszkodott háttal egy másik fának. Odalopózott mellé egy ember, de a kard által találva néhány összevisza lépés után szétterpesztett kezekkel bukott le a hóba.

De az öreg drágán fizette meg a diadalát. A másik kettő, társukért boszút forralva, dühösen vetette rá magát. Mialatt az egyikkel viaskodott, a másik leguggolt a földre, markolatig beledöfte a kését az oldalába. Az öreg fölemelte a messze hold felé az arcát s vad ordításban tört ki, a melyet háromszor ismételt a távoli visszhang. Az ellenségek visszaléptek az öreg drevlyán mellől, a ki görcsösen belekapaszkodva egy ágba még mindig ott állott eltorzult arczczal és vérrel elboritva. Mint a tölgy, melybe belekapott a szélvész vad rohama, úgy vonaglott az öreg teste, míg végre elterült a hóban . . . Lassankint megdermedő keze még mindig szorongatta a kardot, homályos szemei mozdulatlanúl meredtek maguk elé s úgy tetszett, hogy még halálában is folytatni akarta a küzdelmet a tűzhelyéért . . .

A megölt aggastyán olyan borzalmas látvány volt, hogy az idegenek, a kik azért jöttek, hogy nemzetségüknek valami sérelmeért boszút álljanak, iszonyattól eltelve futásnak eredtek. A kutyák utánuk rohantak és zürzavaros ugatással szinte a folyó partjáig elkisérték őket.

Mialatt egyikük eloldotta a ladikot, a másik azt akarta, hogy menjenek vissza és hozzák el rokonuknak a holttestét, a melyről az első pillanatban teljesen megfeledkeztek.

Futva siettek vissza ahhoz a fához, a hol a rettenetes öreg állott, de legnagyobb rémületükre és meglepetésükre már nem találták őt ott. Csak mikor közelebb mentek, akkor látták, hogy odarogyott a fa tövéhez. A kard kihullott a kezéből, a lábai be voltak hajtva s csak nyitott szemei bámúltak még mindig a messze égre az ő hideg holdfényével és csillaghálózatával.

A boszúállók odahajoltak a maguk emberéhez, a ki még élt de eszméletlen volt. A feje visszahanyatlott, mikor fölnyalábolták, a karjai pedig úgy imbolyogtak, mint két szederinda, A sebéből még egyre folyt a vér.

— Gyorsan, gyorsan! — suttogta egyikök.

— Miért?

— A fia alkalmasint meghallotta az öreg ordítását! Tüstént itt lesz . . .

Ezzel elsiettek.

A kutyák a hóról mohón kezdték nyaldosni a vért s egyikük, a mint közelebb ment a gazdájához, keserves vonításra fakadt.

A gyilkosok elérték a ladikot, belefektették a sebesültet, a ki tompán sóhajtozott s az evezők után nyúltak. Még egy pillanat s a ladik az ár által elragadva gyorsan kiszökött a folyó közepére. Az evezőkkel csak azért kellett dolgozniok, hogy ellökjék a jégdarabokat, a melyek tompán recsegve s széleikkel a ladik oldalát súrolva szinte azon voltak, hogy elsüllyesszék őket. A hold épen a folyó fölött járt s ezüstös pikkelyek lepték el a vizet. A ladik gyorsan haladt előre, a bennülők egy szót se szóltak egymáshoz, mind csak arra ügyeltek, nem-e üldözik őket. Csak akkor nyugodtak meg, mikor befordúltak egy domb mögé, a melynek lábainál vadúlt tajtékzott a víz s csak akkor engedtek szabad folyást a gondolataiknak.

— Boszút álltunk! — szólt egyikök mosolyogva.

— S maga az öreg kerűlt a kezünkbe!

— De hova lett az, a ki vízért járt a forrásnál?

— Valósággal, mintha csak a föld nyelte volna el!

— Ha a kutyák nincsenek, őt is elhozhattuk volna . . .

A ladikjuk az árral úszva mind jobban eltávolodott attól a helytől, a hol még csak az imént kardcsattogás és az öreg drevlyánnak utolsó ordítása hallatszott.

A vérengző vadállatok rég eltüntek szem elől; felülről pedig egy ladik emelkedett le a vizen s benn ült egy ember, a ki figyelmesen nézte a ladik útját, a ki büszke volt az elejtett vadkanra, mely ott hevert a ladik farában s a ki nem is sejtette sem azt a csapást, a mely sújtotta, sem azt az új sérelmet, a mely a nemzetségét érte. (Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot

Kufeke

egészséges és gyomorbeteg

Gyermeknek

Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.a.t. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban

Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban. Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I. 10053

Alapittatott 1865. A legjobb bel- és külföldi Alapittatott 1865.

zongorák, pianinók és harmoniumok

legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv

zongoratermében

Budapest, IV., Gizella-tér 2

(Váczi-utcza sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyár **Schiedmayer és fiai** stuttgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 10130

Nagy kölcsönző-intézet. Árjegyzék ingyen.

A tavaszi és nyári divat 10180

legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:

Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és díszek a legujabb divat szerint.

Szinházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.

Szekulesz R. MŰVIRÁG- ÉS DÍSZTOLL-GYÁR BUDAPEST, IV. KÁROLY-UTCZA 4.-5.

Eladás nagyban és kisinyben.

Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza. Alapittatott 1860.

egyedül létező valódi angol

Szépitőszer

a Balassa-féle valódi angol

UGORKATEJ,

mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser), ránczot stb. és az arczcnak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. 1 üveg 2 K, ehhez ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor

Főszéküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, Budapest, Erzsébetfalva 15.

Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Dr. Egger Leó «Nádor» gyógyszertárában, VI., Váczi-körut 17 sz. Zoltán Béla gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: Detsinyi Frigyes, Marokkói-utcza 2. sz., Fodor Márton, VII., Király-utcza 41., Lux Mihály, IV., Muzeum-körut 7., Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-utcza 7., Molnár és Moser, IV., Koronaherczeg-utcza 11, 10268

Venus természetes legerősebb szénsav és **Lithion** tartalmú forrása a kontinensnek

Kézdi-Polyáni székely forrás

Hathatós szer vese-hólyagbaj-vizeleti nehézségeknél; rheuma-csuz, czukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen

Főraktár: ÉDESKUTY L. Budapest. 10469

Kováts Béla

kocsigyártó Budapest, V., Lipót-körut 3.

Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát

Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Az egész világból jövő 10497 hálairatok és elismerőlevelek fényes bizonyságot tesznek arról, hogy a

HAJOS-féle

aradi Ibolya-Crême

szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösség és mindennemű arczfiszta-tátlanság ellen feltünő jó és utólérhetetlen készitmény. A bőrbe rögtön felszivódik, hatása bámulatba ejtő. Nappal is használható!

Egy tégely ára 1 korona.

Aradi Ibolya-crém-szappan 70 fillér. — Ibolya hölgypor fehér-, rózsa- és crém-szinben egy doboz 1 korona 20 fillér. — Ibolya-tej (Eau de Violett de Hajós) egy üveg 1 korona.

Bevásárlásnál csakis HAJOS-féle készitmények tessék elfogadni.

Kapható a készitő feltalálónál: **HAJÓS ÁRPÁD** gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma Arad, Andrássy-tér 22 a megyeházzal szemben.

Főraktárak Budapesten: Török József Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Nádorgyógyár Váczi-körut 17. Neruda Nándor Kossuth Lajos-u. 7. és Zoltán Béla gyógyszertárában Szabadság-tér.

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a

„STELLA"-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 K.

ZOLTÁN BELA gyógyszertárában, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10381

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Törvényesen védett **Bob-csemege**

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes széklétetelt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okos és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó á ndó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

Richter Aurél rajza.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Vakkara, az ördög czimborája és csodaszép leánya, a ki hősünk megrontó ördöge lesz.

Iván házának szomszédságában, a mezei út könyökén egy vadszőlös házikó állott. Itt lakott Vakkara, a kit az ördög czimborájának neveztek Birsán.

Nem tudni, hogy honnan került oda. Egy napon ott találták a vendéglőben, a mint hallgatagon iddogálta három deczi borát és azóta ott ragadt Birsán.

Csodálatos ember volt. Ő minden helyet bejárt már, mindent ismert, mindenhez értett. Ha a vendéglőben véletlenül Braziliáról beszélgetett a társaság, ő megvárta, a míg mindenki elmondja a maga véleményét, aztán közömbös hangon mondta:

— Braziliában én is voltam néhányszor. Egyszer volt is ott egy kávéültetvényem, de ott hagytam, mert utáltam a braziliai legyeket!

Vagy ha a tigrisekről beszélgettek, akkor is szerényen mondta:

— Igen, igen . . . én is lőttem néhány tigrist Indiában. Az egyiknek a bőrét odaajándékoztam a Muzeumnak, a másikat pedig a kalocsai érseknek.

Sőt egyszer épen a rádiumról folyt a beszéd és ő hanyagul megjegyezte:

— Nekem is volt egyszer egy darab rádiumom. Az iróasztalom fiókjában tartogattam, de mindent kiégetett maga körül, úgy, hogy kénytelen voltam kidobni.

Önök, fölényes olvasóim, ezek után nyilván azt hiszik, hogy Vakkara közönséges dicsekvő szájhős, afféle kisvárosi Münchausen volt. Pedig akkor igazságtalanul ítélik meg őt, mert Vakkara egyáltalán nem kedvelte a dicsekvést. Mindig valamely véletlen alkalom pattantotta ki egy-egy ujabb tudományát. Például a polgármester elpanaszolta egyszer, hogy elromlott a toronyóra. Vakkara nyomban vállalkozott rá, hogy megreparálja és meg is reparálta. A gyógyszerész panaszkodott egyszer, hogy a feleségének a zongorája lehangolódott. Vakkara ajánlkozott, hogy ő fölhangolja és föl is hangolta. A jegyző panaszkodott, hogy az egyik lova megsántult. Vakkara ajánlkozott, hogy meggyógyítja és meg is gyógyította.

Mindennap valami új kunsztja derült ki. Mindent tudott ő a világon. Játszott minden hangszeren, értett minden masinához, kártyával tudott bűvészkedni és a világ minden nyelvén tudott kuplékat énekelni. Még kinaiul is. De ő maga bevallotta, hogy kinaiul nem egészen folyékonyan beszél. Ebből is láthatni, hogy Vakkarának nem volt természete a kérkedő tulzás.

De volt valami titokzatos benne, a miért féltek tőle az emberek. Maga a külseje is félelmet gerjesztő volt. Barnára aszott sovány arczából mélyen fekvő fekete szemek villogtak ki, kecskeszakála és bajusza, a mely ív alakban borult az ajkára, fekete volt, mint a korom. És sovány testének mozdulatai is olyan különösek voltak, mintha örökké babonázó taglejtéseket csinálna, vagy orvtámadásra készülne.

Mivelhogy oly sok mindenhez értett, bőven akadt dolga Szamos-Birsán. Alig volt ember, a kinek házában meg ne fordult volna. De olyan ember nem akadt még, a ki az ő háza küszöbét átlépte volna. Még a ház gazdája, Petry erdész sem. Neki is ő vitte el pontosan minden fertályban a házbért.

Ezért aztán valósággal babonás hírben állott a háza tájéka. A birsaiak csak úgy találomra rebesgettek róla sok minden titkos dolgot. Dehát ezekben is annyira összekeveredett a valószinű a hihetetlennel, hogy nem lehetett kihámozni belőle az igazságot.

Némelyek azt mondták, hogy egy csodaszép asszonyszemélylyel lakik a házban, némelyek pedig azon erősködtek, hogy ők egy vén, ránczos képű banyát láttak ottan. Voltak aztán, a kik akár megesküdtek rá, hogy ez a kettő voltaképen egy személy, vagyis igazi boszorkány, a ki véniti vagy fiatalítja magát tetszése szerint.

Dehát, mondom, ez mind csak afféle mendemonda, találgatás volt. A valóságot nem látta senki, csak a jó Isten és a mi hősünk: Iván. Az ő révén majd meglátjuk mi is . . .

Egy tavaszi alkonyatkor Iván mérgesen ült a tanya udvarán. Az utóbbi időkben gyakran volt ilyen állapotban és mindig az asszony miatt. Ha számot akart volna adni róla, hogy miért történt az összeveszés, nem tudta volna megokolni, de hiszen a haragvó ember legtöbbször önmaga oka a haragjának.

Az ember egy napon elkezd mindent másképen látni, mint annakelőtte. Zsörtölődik, dúl-fúl, azt hiszi, hogy mindenki ő ellene esküdött össze, pedig hát minden a régiben van, csak ő változott meg.

Szegény asszony, ép olyan dolgos, szelid, ragaszkodó, mint a milyen volt és most mégis szemrehányásba, panaszba, sokszor szitokba ütközik minden lépésével. Ha napestig dolgozik a kertben, hogy könyökig vájkál a földben, rámordulnak:

— Eredj innen! Maszatos vagy, mint egy czigányasszony!

Ha pedig kicsinositja magát szépen, fölveszi a maga-varrta ünneplő ruháját, megint csak rámordulnak:

— Örökké csak a pucczon jár az eszed!

Hát persze szegény asszony az ő együgyü eszével nem tudja azt, hogy nem ő benne van a hiba, hanem az urában. Biz ő nem igen olvasta Ezópus meséit és nem ismerte a szerencsétlen bárány történetét, a kit minden körülmények között megevett a farkas. Igaztalan ember nem ismer bőszitőbb dolgot, mintha nem talál ürügyet az igaztalanságára. A gyámoltalan teremtés csak azt látja, hogy ura, parancsolója nem néz már rá olyan jóakaró szemmel, mint egykoron és megijed, hogy ő változott tán meg. Ha tehát eddig odaadó volt, most még odaadóbb lesz, ha eddig csöndes, igénytelen volt, most még lépte neszét sem hallani jártábankeltében, ha eddig híven szolgálta urát, most még a gondolatát is kilesi . . .

Iván csak ült, ült ott az eperfa alatt és a szivét nagy keserűség szorongatta. Elvonult előtte az ő egész multja, csodálatos emelkedése. Szinte olyan volt az, mint valami tündérmese, a melyikben varangyos békák királyfiakká változnak át.

És még itt nem is volna vége a mesének. Isten tudja, mi következnék még ezután; Isten tudja, mi lehetne még belőle, ha . . . Ennél a «ha»-nál ökölbe szorult a keze. Oh, átkos elhamarkodás, oh, könnyelmű őrültség!

Ha most is legényember volna még, a legelső birsai lányok versengenének érte. De talán még szatmári leányok is megfordulnának utána. Hogy ki volt, mi volt valamikor, — ugyan ki

Richter Aurél rajza.

Hiába káromkodott. Az első rakéta után jött a második, harmadik, negyedik.

törődik azzal? Az emberek talán nem is emlékeznek már arra a sápadt kis verhovinai fiúra, a ki az ő emlékezetében is csak úgy lézeng már, mint valami elmosódott árnyék.

Dehát úgyis mindegy az most már. Ha az egész mult elenyésznék is, itt van az örök emlékeztető: a feleség. Neki felesége, de másnak szobalánya volt, a kivel csak így beszéltek:

— Tisztítsd ki a csizmámat, Maris!

Másnak cselédje volt, neki pedig felesége. Eh, mit, felesége! Kerékkötője, járma, élete örök terhe! Csak szárnyaljatok ti bolondos ábrándok, csak szálljatok mennél magasabbra! Mégis csak olyanok vagytok ti, mint a hitvány papirossárkány; benneteket is egy rántással czibál le a magasságból egy asszonyi hajszál, egy szobalány hajaszála!

... A mint így elmélkedett, egyszer csak azt látta, hogy a Vakkara udvaráról gyönyörű rakéták kezdenek felszökelni az alkonyi ég felé. Nagy merész ívben, sisteregve röpültek és fönn a magasban szétpukkantak, tarka, sziporkázó csillagokat fröcskendezve szét maguk körül. Ez olyan látnivaló volt, a mi épen nagyon illett az Iván lelkiállapotához. El is gyönyörködött benne, míg aztán egyszer egy eltévedt rakéta oda nem ugrott egészen a közelébe. A kerítésen átröpülve, úgy szökdécselt a földön, mint valami béka, aztán eszeveszetten forogva elkezdte szórni magából a tüzet jobbra-balra. Iván dühösen kiáltotta:

— Hogy az a sistergő istennyila csapjon abba a gaz taliánba!

Hiába káromkodott. Az első rakéta után jött a második, harmadik, negyedik. Mind ott ugráltak körülötte össze-vissza, mint a megbolondult ördög-fiókok. Iván kipkedve-kapkodva ordította:

— Még fölgyujtják a házamat! No, megállj gazember, majd megtanítalak én a becsületre!

Fölkapta botját és nagy sebbel-lobbal rohant át a szomszédba. Mari ijedten kiáltott utána:

— Jaj, ne menj oda, még valami baj ér!

De ő rá sem hallgatott, csak ment a maga utján. Mikor a Vakkara háza elé ért, keményen rátette a kezét a kilincsre, de az visszapattant. Zárva volt a kiskapu. De Iván ezzel se törődött nagy dühében. Nekifeküdt az ajtónak és egyszerre fölpattant a gyöngécske závár.

Ám ebben a pillanatban éktelen csöngetés harsant föl. Iván megdöbbenve állott meg; sehogy sem tudta megérteni, hogy ki csöngethet. Hát persze, azt nem sejthette, hogy villamos csengő van elrejtve a kiskapun, a mely mindaddig csönget, a míg be nem teszik a kiskaput.

Vakkara elébe sietett a hátsó udvarból. Ingújjban volt, a kezében egész kis kéve rakétát tartott. Nyugodtan mondta, egy bölcs próféta hangján, a ki előre leolvassa a másiknak a gondolatát:

— Úgy-e a rakéták miatt jött szomszéd uram? ... A majálisra csinálok egy kis tüzijátékot és most próbálom ki, hogy jó lesz-e. Néhány bizony eltévedt szomszéd uramhoz. Nevettem is rajta, hogy hogy' meg fog lepődni!

Iván végre szóhoz juthatott és mérgesen dörmögte:

— Az ám! Majd fölgyujtotta a házamat!

Vakkara nevetve válaszolta:

— Dehogy gyujtja! Olyan tűz ez, a melyik nem éget. Ha nem hiszi, hát nézze!

Meggyujtott egy rakétát és aztán a szájába vette, mint valami szivart. Ott, a fehér fogai között sisteregve sziporkázott a rakéta és egészen elborították a fejét a tarka szikrák. Ebben a pokoli tűz-glóriában igazán olyan volt, mint egy ördög. Iván borzadozva nézte, a míg csak az utolsó szikra ki nem lobbant. Akkor aztán Vakkara kiköpte a rakéta csutkáját a szájából.

— No, lássa, hogy nem tesz ez kárt semmiben?

Iván álmélkodva kérdezte:

— És ezt mind maga csinálja?

— Hát persze! De ez még mind semmi. Tudok én ennél különbet is.

Vakkara elvezette Ivánt a hátulsó kertbe és megmutogatta neki a rakétáit. Még azt is elmagyarázta, hogy hogyan csinálja, de bizony Iván abból vajmi keveset értett meg. Egészen belézavarodott abba a sok új fogalomba, a mivel Vakkara csak úgy dobálózott. De mennél zavartabb lett a feje, annál világosabban látta, hogy szörnyű okos ember ám ez a Vakkara.

És még ő haragudni tudott rá! Még ő rosz szándékkal tudott betörni a házába! A helyett, hogy jött volna szép szóval, barátsággal és tisztelettel. Mennyi mindent tanulhatna ettől az embertől!

Egész barátságban bucsúztak el egymástól és Vakkara elkisérte a kapuig. A mint a veranda előtt lépkedtek el, valami tündéri zene vetett hurkot az Iván szivére. Odapillantott gyorsan a verandára. Sötét volt már, csak elmosódva láthatott mindent, de a mit látott, az is épen elég volt neki.

Egy barna arczu leány ült a verandán, zengő cziterája fölé hajolva. Csak egy szines szoknya és egy hófehér ing volt rajta, úgy, hogy kilátszott zománczos nyaka, keble. Koromfekete haja rendetlen, vad fürtökben hullott szét a vállán és piczi piros fülczimpájában nagy arany karikák voltak. Lassan, szórakozottan pengette a cziterát és valami ismeretlen, szomorú nótát dudolt hozzá. Vagy talán nem is volt az nóta, csak egy rabságba ejtett király-leány merengő rögtönzése.

Oh, de hiszen mindegy is volt az, hogy mit énekel. A hangja maga is önálló zene volt. A melynek csak meg kell szólalnia és ezer érzést, emléket, vágyat ébreszt a szivben. Olyan mély volt ez a hang, mint a férfi-bariton, de a csengésében benne volt egy szenvedélyes leány turbékolásának gyöngéd bája. Valami idegen nyelven énekelt. Iván egy szót sem értett belőle, csak azt jegyezte meg a füle, hogy sok «s» van benne. Olyan volt ez a sok «s», mint valami édes altató susogás, a mivel a szerető szokta álomra zsongatni keblén a kedvesét.

Iván megbabonázva állott egy helyben, de Vakkara türelmetlenül köszönt el tőle.

— Jó éjszakát, kedves szomszéd! Legyen máskor is szerencsém!

Aztán becsukta mögötte a kiskaput, még egy követ is odahengergetett a nagyobb biztosság okából és dühösen ment a verandára.

— Hát te mit őgyelegsz ép most itten?

A leány vállat vont, aztán nyugodtan kérdezte:

— Ki volt ez az ember?

— Egy buta paraszt! Egy ostoba tökfilkó!

Vakkarának elsötétedett az arcza, mérhetlen gyülölet, visszafojtott utálat tört ki a hangjából. Dühösen sziszegte, összeszorítva az ökleit:

— Te Lia! Én ki tudnám pusztítani ezt az egész undok népet! Mily ostobák! De ne félj, Lia! Egyszer megszabadulunk tőlük!

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej.

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Harmadik fejezet.

Mikor a kunyhója küszöbéhez ért, tárva találta az ajtót; a tűzhely pirosas fénye küzdött a holdvilággal, s a házbeliek: a felesége, az édesanyja és a gyerekek úgy álltak ott, mintha hallgatóznának.

— Mi az? — kérdezte a vadász, a mint vállán sulyos terhével a homályból egyszerre előbukkant.

Az asszonyok és gyermekek szó nélkül odarohantak hozzá, de az arczaikról legott leolvasta, hogy valami történt.

— Az apám hol van? — kiáltott fel a drevlyán.

— Ott!

— Az irtványon?

— Igen!

— Mit csinál ott?

A kérdések gyorsan követték egymást. Anynyit ő is tudott, hogy az apja éjszakának idején nem megy ki ok nélkül az irtványra, s egy pillanat alatt elképzelvén, hogy miről lehet szó, megkérdezte:

— Idegenek?

A leánya bólintott a fejével.

— Magam is alig meneküléltem meg tőlük, — mondotta, — nagyapó elment utána nézni ... Még most se jött vissza! Hallottuk a kiáltását, a kutyák mind véresen kerültek vissza ...

— Véresen? — kiáltott fel a vadász és ledobván a vadkant, elrohant a kijelölt irányban a forrás felé. Útközben leoldotta a bárdját, s megtapogatta a tegzében az íjakat. Valami kis vadállat futott keresztül előtte az úton, épen a forrás előtt, a hol csöndes volt minden, csak a vödrök hevertek ott.

A drevlyán az apja után kutatva, szaporán bejárta az egész környéket. A vérnyomok végre czélhoz vezették, s egyszerre megpillantotta mozdulatlanul azt, a ki nem is olyan régen még a család feje, ura és parancsolója volt. Holt apjának a láttára kicsordultak a fiú könnyei, s ugyanabban a pillanatban olyan vad boszúvágy vett erőt rajta azok ellen, a kik ezt a gyilkosságot elkövették, hogy legott megesküdött, hogy bárhol és bármikor, de boszút áll rajtuk érte.

Fogta az apja véres kardját és felkiáltott:

— Ime, ugyanezzel a karddal fogom megölni azokat, a kik kezet emeltek az én édesapámra! ...

Azután a vállára vette az apja holttestét, s a sulyos teher alatt görnyedezve, lassan megindult vele a kunyhója felé. Még csak az iménti épen így vitte a vadász-zsákmányát, most pedig a véres boszú áldozatát kellett hordoznia ...

E közben alig észrevehetően pirkadni kezdett. A fölkelő nap piros sugarai rezegtek körös-körül, s az egész vidék mintha vérszínüre lett volna festve, a havon vérfoltok piroslottak, a folyó is véresen hömpölygött tova, s a könnyű, hajnali felhők, mintha csak a véres föld tükröződött volna vissza rajtuk, gyorsan szállottak tova az ég boltozatán.

A megölt apja holttestét czipelő fiú megérkezését a fájdalom és kétségbeesés felkiáltásával fogadták. Az asszonyok arczukat össze-vissza karmolva, kibontották hajukat, zokogtak, ráborultak a halottra és fennen magasztalták az elhúnyt hősi erényeit. A fiú, háttal a falnak támaszkodva, némán állt ott és eltünődött. Az öreg asszony véresre karmolt arczczal és szürke hajának libegő fürteivel jajveszékelt az ura holtteste fölött.

— Miért is hagytál el bennünket, fényes világosságunk, te! Minek is hagytál el bennünket? — kiáltott fel, — hogy éljünk most tovább te nélküled! Mi lesz mi belőlünk, szegény árvákból! Oh, te minden reménységünk, te! Örökre letűnt a mi fényes napunk! Merre jár most vajjon a te lelked! Járja a falvacskákat, bolyong a tisztásokon, s aggódik elhagyott háznépének a sorsán! ... — Az öreg asszony könnyektől nedves orczáját az ég felé emelte, a melyen már szétterült a tavaszi nap ragyogó fényessége, és így kiáltott fel:

— Oh, te szép nap, ragyogó napunk, te! Jöjj fel, jöjj fel a sötét éjszakából, világítsd meg örömteljes ragyogásoddal a mi halottunkat, hogy ne kelljen neki a homályban ülnie, szomorúan keseregnie, bánatban tengődnie! ... — S újra egész teste megrázkódott a zokogástól. A menye és a kis unokája sietve követték a példáját és hangos sohajtozásuk fájdalmasan áradt szét a reggeli levegőben. A gyerekek, látván a körülöttük zokogókat, szintén sírva fakadtak; jajveszékelés és sírás verte fel a drevlyán békés kunyhójának csendjét.

— Lyut! — fordult oda a menyecske az urához, — most be kell hogy vigyük a halottat az éléstárba, s meg kell hogy varrjuk a halotti ruháját.

A vadász csak bólintott a fejével. Jól ismerte őseinek szokásait s elhatározta, hogy összegyűjti maga köré az egész rokonságot, hadd lássák, milyen gazdag volt az ő parancsolójuk, és milyen kegyelmesek voltak iránta az istenek.

Az asszonyok bevitték a halottat az éléskamrába és visszatértek házi teendőikhez. A menyecske ételt készített Lyutnak, a ki nagyon ki volt merülve.

A vadkan húsa csakhamar ott sistergett a sarokban, a zsírjától fojtó gőz töltötte be az egész kunyhót, de a család tagjai élvezettel szagolták ezt az illatot. Rég nem volt már alkalmuk friss húst enni, s így, alig hogy elkészült, mohón estek neki a ritka csemegének. Csak az öreg asszony ült félre, és bambán rámeresztve a szemeit a tűzhelyre, elkezdett valamit suttogni. A suttogás hol elnémult, hol meg mint a lombzúgás áradt szét a kunyhóban, s valamennyiüket emlékeztette arra a bánatra és véres sérelemre, a melyet ismeretlen emberek csak az imént mértek reájuk.

Lyut felesége felöltöztette a gyerekeket és megszoptatta a legkisebbet, a leánya, Malusa, pedig folyton csak az apját nézte. Borzongás járta át a testét, félt az elhúnyttól, a ki borzasztó volt neki az ő mozdulatlanságában és szótalanságában. Szerette a nagyapját, aki olykor esténkint, a mikor még kis leány volt, eljátszadozott vele, magával vitte őt halászni, vagy a mezőre, de ez ... ez itt egészen más, előtte teljesen ösmeretlen valaki volt s nem tudta másként elképzelni a dolgot, mint hogy nagyapó most valami más, ösmeretlen vidéken jár. Meg is akarta kérdezni az apjától, de ez már elaludt. Meglátszott valamennyiükön az átvirrasztott éjszaka: nagyanyó is aludt, a menyecske is, a gyermekek édesen szenderegtek .... Malusa csak tovább tünődött s visszaemlékezett mindarra, a mint hosszú téli estéken, mikor odakünn tombolt a zivatar, csikorgó hideg volt s nyomasztó hangulat nehezedett rájuk, az öregek mesélgettek neki. Elmondta az egyik apó, hogy van a világon tavasz és nyár is, a mikor minden kihajt, virágzik, de csak azért, hogy összel és télen megint halálra dermedjen. Az emberi életnek is épen úgy megvan a maga szépséges kikeletje és fekete tele. Telente minden megkeményszik és megfagy a nagy hidegtől, az ember is mozdulatlanná lesz, szinte jéggé válik. A lelke, az elszáll messzire, oda, a hol a fellegeknek a zúgó szélvész által üzöttt és czikázó villámok által megvilágított égi nyája száguld előre. Ott, fájdalmat, gondokat, könyeket nem ismerve teljes harmóniában szálldogál a lélek s csak néha, nagy ritkán ereszkedik le a földre, hogy láthatatlanúl is oltalmazza a hozzátartozóit.

Malusa nagyon sajnálta nagyapót; soha többé nem fogja őt látni ... s eszébe jutott, hogyha nagyon erősen akarja, akkor majd megjelenik előtte libegő lángocska képében, a mint éjjelenkint gyakorta látni a mocsarak fölött. A fiatal lányka megrémült ettől a gondolattól s közelebb húzódott a tűzhöz, a melyben épen ebben a pillanatban recsegve ropogva omlott össze valami. Lyut álmában megmozdúlt s érthetetlenül mormogott.

Malusa fölkelt és zajtalanúl kiment a kunyhóból. A nap már fényesen ragyogott s megolvasztotta a pocsolyák vékony jégkérgét. A leányka elment a forráshoz, a hol még mindig ott hevertek az eldobott vödrök s telimerte őket vízzel. Vállaira vette a sádorfát és visszatért haza.

A kunyhóhoz érve letette a vödröket és belépett az udvarba, a hol már megkezdődött a mindennapi élet megszokott hangzavara. Vígan kukorékoltak s felelgettek egymásna a kakasok s hangos kodácsolással töltötték be a levegőt a tyúkok. De Malusa ügyet se vetett reájuk. A galambok voltak a kedvenczei, a melyek a mint őt megpillantották, leszálltak a tetőről és enni kértek tőle. Elháritván magától a csapkodó szárnyakat, Maluska bement az éléskamrába, fogta a magot és pazar bőkezűséggel szórta eléjök. A galambok mint valami sürű takaró lepték el körülötte a földet s csak néha röppentek föl, vagy búgtak egyet-egyet. Néhányan, a merészebbek közül rászálltak kedvenczüknek a vállára és a fejére, s Malusa nem kergette el őket. Szerette ezeket a madarakat s képes lett volna naphosszat elbibelődni velük. Miután a galambokat megetette, bement az istállóba, a hol a tehenek, a lovak és a birkák tanyáztak. A teheneket jól ösmerte, mert hiszen ő fejte őket, de a lovakhoz csak nagy ritkán közeledett. Hangos nyerítésük, patáik szaggatott dobogása mindig megijesztette őt s csodálkozva szokta volt az apját meg a nagyapját nézni, a mikor ezek egy bőrt dobva a lóra, fürgén fölpattantak rá s bejárták rajta az erdő titkos ösvényeit, a melyeket csak ők ösmertek.

A mint úgy utánuk bámult, Malusa nem egyszer eltünődött rajta, vajjon hova vezethetnek ezek az ösvények. Az irtáson meg a folyó partján túl soha se járt s így el se tudta képzelni, hogy mi van azon túl. Nagyapó olykor beszélt neki lezajlott hadjáratokról és csatákról s ösmeretlen nevek és szavak tarkították a beszédjét. Malusa csak hallgatta és nem tudta felfogni, hogy van az, hogy az emberek nem félnek olyan messzire elmenni s hogy nem borzasztó nekik eljutni oda, a hol az ég és föld ölelkeznek s a hol a nap minden este eltünik. Ott alkalmasint az emberek is egészen mások, más a beszédjök, mások a szokásaik ... Rettenetes, de másrészről érdekes is lehet. Szeretett volna, ha csak félszemmel is bepillantani közéjök, a szélvész szárnyán elszállni hozzájuk s láthatatlanul meglátni őket! ...

Malusa olykor elszomorodott, semmi se volt inyére s esténkint kiült a kunyhó küszöbére s elkezdte nézni a messze égboltozatot, a mely fokozatosan elsötétült s szeliden elkezdtek pislogni rajta az első kis csillagok. Az egész égboltozatot, a föld egyik szélétől a másikig keresztül vágta a tejút, a melyen mint mondják, a meghaltak lelkei szálltak föl az égbe. Tűzben égve feljött a hold, elhalványúltak mellette a csillagok, minden mély alomba merült és Malusa még mindig ott ült a küszöbön. Hogy ilyenkor mire gondolt, azt maga se tudta volna talán egész bizonyossággal megmondani. Olykor a jövendőbelijéről ábrándozott, a ki majd nem tudni honnan, egyszerre csak ott terem s magával viszi őt. Magasnak, délczegnek képzelte őt, mint a csillagok, oly ragyogó szemekkel, drága fegyverzettel. A hangja hol hatalmasan, hol szeliden csengett ... Malusa figyelt a szavaira, a nélkül hogy megértette volna őket. Csak hallgatta lehúnyt szemekkel a szép szavakat, a melyek csakhamar elringatták. Ime a jövendőbelije lehajolt hozzá s megcsókolta az arczát, akár csak a mesében. Malusa összerezzent és kinyitotta a szemeit. Az éjszaka eltünt, a nap forró sugarakkal árasztotta el az arczát, az udvarban elkezdődött az élet, s mindenféle hangok hallatszottak. Az apja itatóra vezette a lovakat s a harmatos fűben fölhangzott egy csikó hangos nyerítése. Ezerféle hangon megszólalt az erdő, a fák halkan suttogtak egymással, elbeszélvén egymásnak apró pletykáikat, kaczagtak s kaczagásuk hol eltávolodott s alig hallhatóvá vált, hol pedig megint egészen közelről hallatszott. Valahol a sűrűben sárgarigó fütyörészett, harkály kopácsolt és kakukmadár kakukolt ... Poszáta ismételgette a nótáját s pintyőke pityegett ... Malusa az éjszakai gondolatokkal és álmokkal eltelve, munkához látott, mely nem akadt fönn a kezén, hanem ment, mint a karikacsapás. Az anyja meg a nagyanyó boszúsan kiabáltak rá, csak nagyapó nézte mosolyogva a kedvenczét. Nagy, durva kezét rátette a fejére s a védelmére kelt.

— Hogy ráijesztettetek szegénykére!

— Mikor olyan rest!

— Fiatal az istenadta, ti meg mint kegyetlen vadállatok úgy rohanjátok meg mindig!

Malusa az oltalmazóját érezte nagyapóban. Neki, az úrnak és parancsolónak senki se mert ellentmondani. Oltalmazója is maradt mind addig az éjszakáig, a mikor karddal a kezében kiment, hogy utánanézzen az ösmeretlen embereknek.

S nem tért vissza többé ...

Malusának eszébe jutott a bánata. Megint sírva fakadt, s a galambok mintha csak vigasztalni akarták volna, rászálltak a vállaira, szeliden turbékoltak s belenéztek az arczába, a melyen nagy könnycseppek peregtek végig.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitűnően bevált erős hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitűnően fejlődnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN 5.** 15300

A tavaszi és nyári divat 10310
legújabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom dísztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és díszek a legújabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kiesinyben.
Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.
Alapittatott 1860.
SZEKULESZ R. MŰVIRÁG- ÉS DÍSZTOLL-GYÁR BUDAPEST IV. KÁROLY-UTCZA 4-5.

Császárfürdő
BUDAPESTEN 0420
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu, H kénesvizü gőzfürdő, páratlan gőzfürdővel és legmodernebb lisapfürdőkkel pompás ásványvizu uszodákkal, h5- és kádfürdőkkel.
Prospektus ingyen bérmentve

Regény-ujdonság!

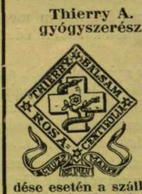
ARANYFÜST.
REGÉNY.
IRTA:
IFJ. KORÁNYI FRIGYES.
GORÓ LAJOS rajzaival.
ÁRA 2 kor. 40 fill.

A TUDÓS CSALÁDJA.
SPANYOL REGÉNY.
Irta: A. P. VALDÉS.
Ara 2 korona 50 fillér.
Kaphatók:
LAMPEL R. (WODIANER F. ÉS FIAI)
cs. és kir. udv. könyvkereskedésében
Budapest, VI., Andrássy-út 21.
— és minden könyvkereskedésben —

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Üvegje 2 K.
ZOLTAN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10381

Mindenütt, minden gyógytárban kapható.
A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve
Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Egyedüli valódi BALZSAM «Védangyal» gyógytárból THIERRY A. Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Legjobb hatásu rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felbőfőges, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, tulteltség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyengeségi állapot, felfuvódás stb., stb.
Működik mint görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyákoldó és tisztító szer.
Postán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
Kicsinyben eladásnál a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 kettős üveg 60 fillér.
Ügyeljunk az egyedüli törvényileg bejegyzett zöld apácza védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedelyezett, igy forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok **viszonteladása** *törvényileg tiltva van.* 10547

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

fájdalomszüntető, puhító, oldó, huzó, gyógyító stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinyben eladásnál a raktárakban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapesten: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszertára; Lugoson Vértes. Közvetlen rendelések czimzendők: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Az összeg előzetes beküldése esetén a szállitás egy nappal előbb történik, mint utánvéttel és az utánvételi pótdij is megtakaritható, igy ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a:
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok bíróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Ha szép akar lenni,
Végh névvel ellátott Angyal-crémet *vegyen, mely egy tégely elfogyasztása után eltünteti szeplőt, májfoltot, pattanást, himlőhelyet, mitessert, orrvörösséget, korosabb hölgyeknél kiszimitja a ránczokat, miáltal megakadályozza a vénülést. A kinek tiszta arcza van és állandóan használja a* **VÉGH-féle** 10496
ANGYAL-CRÉMET,
az biztositva van minden arcztisztátalanság ellen. **Egy tégely 1 koronáért kapható az „Angyal" gyógyszertárban Szolnok, Laktanya-körut.**

Továbbá **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Király-u. 12 és minden gyógytárban.

SCHÖNWALD IMRE arany- és ezüst-ékszergyáros és órásmester, **Pécsett 122.**
10 évi jótállással.
10382

Precision óra rendkivül erős 14 karátos aranyból, dupla fedéllel, mely a legkisebb részletig a legfinomabb minőségü. **170 korona.** II-ik minőségben **130 korona.**

Valódi 14 karátos női remontoir óra dupla fedéllel, rendkivül finom szerkezettel és gyönyörü diszitéssel **56 korona.**

Valódi 14 karátos arany női remontoir óra, erős dupla fedéllel gyönyörü diszitéssel **68 korona.**

Finom szerkezetü, kiváló diszes kiállitásu, erős dupla edelü valódi arany óra. **140 korona.** II. minőségü szintén jó szerkezettel. **100 korona.**

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

E fejezetben a szerző végre valahára megfelelhet igéretének és beszélhet a csodálatos forrásról, a mely hősünket egyszerre gazdag, tekintélyes emberré teszi.

— De az még mind semmi, Lia! Ha majd meglátod a bécsi Operát! Te! Csupa arany és bársony. Páholy van benne vagy ezer és minden páholy olyan, mint valami arany kalitka. De milyen madarak ülnek benne! Főherczegek, herczegek, grófok, indiai királyok, amerikai milliárdosok. És a nők! A fejükön, a fülükben, a mellükön egy-egy vagyon. Istenem, mi lesz, ha te oda bemégy majd, Lia!

— Hát bemegyünk?

— Három év mulva miénk a világ... Te, Lia! Kivágott ruha lesz rajtad brüszeli csipkéből. A hajad, a nyakad tele lesz kék zafir-kővel. És ketten fogunk ülni egy páholyban.

— Ott fogunk ülni?

— Három év mulva... Te, Lia! A főherczegek, a herczegek, a grófok, a királyok, a milliárdosok mind csak téged fognak nézni! Össze fog csődülni az egész világ! Úgy fognak bámulni, mint valami bálványt!

— Bámulni fognak?

— Bámulni? Le fognak borulni és úgy fognak imádni! Ők meg tudják becsülni a szépséget. És te, Lia, oly szép vagy, hogy hozzád fogható egy sincs ottan. Ezek a buta parasztok meg sem érdemlik, hogy rád nézzenek.

— Csak néha kimehetnék! Legalább az utczára.

— Várj, három év mulva mienk ez az egész világ. Hahaha! Hogy itt fogjuk hagyni őket!

Igy beszélgetett esténként Vakkara a leányával, Ottiliával. Lia ilyenkor lomhán végig feküdt a földön, mint a fiatal párducz és tenyerébe temette az állát, úgy hallgatta áhitattal Vakkara beszédét. De ha azt kérdezte, hogy miért fog mindez csak három év mulva bekövetkezni, az apja haragosan abbahagyta a beszédet. Ez hát nyilván az ő titka volt és nem szerette, ha firtatták.

Nem firtatom hát én se, hiába ösztökél rá az olvasó. Hiszen később úgyis nyitjára jövünk önként.

Iván töprengett a legtöbbet ezen a rejtélyen. A mióta meglátta a Vakkara leányát, mindig róla gondolkozott. Különösen a hangjától nem tudott szabadulni soha. Mikor ott ült a Szamos partján, a veteményes ágyak között és belébámult a zavaros vízbe, mindig fölcsengett valahonnan a nagy csöndességben az a mélyen zengő, szivet bizsergető hang.

Néha át is ment Vakkarához, de a leányt soha sem láthatta. Az a furfangos villanyos csengő mindig elárulta a jöttét.

... És most rátérek arra a csodálatos eseményre, a melynek okát, magyarázatát adni nem tudom, de azzal vigasztalom magamat, hogy nálam okosabb, tanultabb emberek sem tudták, sőt maga a Tudományos Akadémia kiküldöttje is beérte azzal a frázissal, hogy a föld mélyének vannak csodás jelenségei, a melyeknek okát a mai tudomány még nem tudta kifürkészni.

Elég az hozzá, hogy Iván kútat ásatott a tanya udvarán, mert igy kényelmesebben lehetett locsolni a veteményt. Birsai czigányok ásták a kútat és a munka könnyen ment a folyómenti puha földben.

Föl kell még jegyeznem (a tudósoknak talán ez a mellékes adat is fontos lehet később), hogy előtte való éjszaka szörnyü zivatar dühöngött és a birsai adópénztáros állitása szerint éjféltájban földrengés is volt. Hogy volt-e vagy nem, — ezt pontosan megállapitani nem lehetett, mert a pénztároson kivül más ember nem igen volt ébren akkor, a pénztáros pedig éjféltájban már olyan állapotban szokott lenni, a mikor az ember nem tudja eléggé pontosan konstatálni, hogy ő inog-e, avagy pedig a föld.

Másnap reggel — épen javában dolgoztak a czigányok a földben — egyszerre szörnyü bugyborékolással, sistergéssel zavaros viz csapott ki a kútból. A czigányokat úgy kiöntötte, mint az ürgéket. Szegények rémüldözve orditoztak:

— Jáj, jáj! Jön á pokol!

Valóban, büdös, kénköves párák szálltak ki a kútból és ellepték átható szagukkal az egész vidéket. Maris fejvesztve szaladgált össze-vissza és Iván az első meglepetésből fölocsúdva, átszaladt Vakkarához.

Vakkara figyelmesen megnézte a kútat, a tenyerével meritett a vizéből, megszagolta, megkóstolta, aztán fejcsóválva mondta:

— Ez bizony ásványviz! És pedig kitünő ásványviz!... Hallja, Iván, maga dúsgazdag ember lett!

Biz ezt Iván nem igen értette meg. Sehogy sem ment a fejébe, hogy miért olyan nagy szerencse ez a büdös viz. Ő még jól emlékezett hazájára, a Verhovinára, a hol úton-útfélen terem a forrás, mégse gazdagszik meg belőle senki.

De azért megfogadta a Vakkara tanácsát és elvitt egy üveggel a vízből a szatmári vegyésznek, a ki irást adott róla, hogy ez a viz körülbelül olyan vegyi összetételü, mint a parádi viz.

De még sokkal gazdagabb is annál. Olyan viz ez, hogy még Amerikából is keresni fogják.

A többi aztán magától jött. Iván a forrásnak csinos deszka-házikót készittetett, a melynek kulcsát mindig magánál tartotta. Kora hajnalban már ott állottak a szekerek, üres üvegekkel megrakodva. Az üvegeket Iván felügyeletével megtöltötték és szétvitték az egész környékre. Soha sem volt még a viz olyan kapós azon a vidéken. Még Szatmáron is ebből a vízből ivott minden ember.

Ez már aztán igazi úri állapot volt. Iványnak egyéb dolga sem volt, csak a pénzt kellett zsebre vágnia. A földalatti elemek szépen megdolgoztak helyette.

Csak az volt a baj, hogy ez a forrás sem volt kimeritethetelen. Ha a napi porcziót kimeritették belőle, akkor csak közönséges kútvíz fakadt a nyomában és másnap reggelig pihentetni kellett a forrást, hogy visszajöjjön az ereje. Ennélfogva Iván ugyancsak megrostálta, hogy kinek ád a vízből, kinek nem. Valóságos kitüntetés számba ment, ha valaki hozzájuthatott. Például, mikor az uraság küldött hozzá vizért, gőgösen válaszolta:

— Nem kap! Még aranyért se kap!

— Lám, Vakkara két üveggel kap mindennap!

Iván a pénzét csörgetve dölyfösen mondta:

— Ha akarom, három üveggel is kap! Kinek mi köze hozzá!

A kút környékét park-formára átalakittatta. Maris ugyan sopánkodott a zöldséges ágyai miatt, de Iván ráförmedt:

— Vigyen el az ördög a sárgarépáiddal együtt! Ha sárgarépa kell, kapok a szatmári piaczon pénzért!

Kacskaringós útakat vágatott, a szegélyüket törpe bokrokkal ültették be, a dülő úton pedig platán-csemetéket ültettetett kétfelől. Kellett is, mert a ki beteg csak volt a környéken, az mind ide szokott ehhez a kúthoz, sőt az egészségesek is ide ránditak ki alkonyattájt egy kis trécselésre.

Igy persze a kis tanyai ház sem maradhatott

Richter Aurél rajza

Lia lomhán végig feküdt a földön, mint a fiatal párducz, úgy hallgatta áhitattal a Vakkara beszédét.

meg a régi formájában. Iván szatmári mérnökkel építtette át. Igaz, hogy a takarékból kellett kölcsönpénzt szerezni hozzá, de hiszen majd megfizeti azt az a jóságos forrás.

Maris (hogy ezek az asszonyok sohsem fognak ki a sápítozásból!) nem jó szemmel nézte e dolgokat, de Iván letorkolta:

— Eh, ez hozzátartozik az üzlethez! Az kell, hogy ide szokjanak az emberek!

Pedig nem volt igaz ebből egy szó sem. Csak a szép Liára gondolt Iván, a mig az udvar és a ház csinosodását nézte. Egy bokrocskát sem ültethettek el, hogy ne gondolt volna rá. Ha padot csináltatott az útra, ő reá gondolt:

— Itt fogunk majd megpihenni.

Ha virágágyat rakatott, ő rá gondolt:

— Ebből tépek virágot a hajába.

A mi szép van a világon, azt mind ide gyűjtötte volna, hogy ha egyszer átjő Lia, ne tudjon szabadúlni innen, örökre itt ragadjon. De hát hét mult hétre hiábavaló reménykedésben és egyszer se láthatta Liát. Hétfejű sárkánynál jobban őrizte azt Vakkara. De késő este, a mikor már elcsöndesedett a kút környéke, fölcsendült a szomszédban az ismerős ének és a bús mély hangok úgy röppentek át Ivánhoz, mint egy rab királyleány postagalambjai. Ő legalább azt hitte, hogy egyenest hozzászállanak. Minden hangfoszlányt elfogott nagy szeretettel és a szivébe zárta.

Vakkaráról váratlanúl lehull a lepel. Ottiliára szomorú napok következnek, a melyek azonban hősünknek nagyon örvendetesek.

Az előző fejezetben említés történt már egy bizonyos adópénztárosról. Nohát ennél nagyobb korhelyt aligha hordozott még a türelmes föld a hátán.

Nem mult el hét, hogy valamivel meg ne botránkoztatta volna Szamos-Birsa társadalmát. Úgyszólván az egész városkát ő látta el kifogyhatatlan beszéd-témával.

Még fiatal ember volt és — a mi igazán különös — arcza olyan szelíd, nézése olyan ártatlan volt, mint a ma született gyermeké. Szőke haját kétfelé választotta középütt, szelíd kék szemét alig merte fölemelni a földről és vékony bajuszkája mögött mindig oly jámborúl mosolygott, mint a ki kettőig se tud számolni.

Szóval első pillantásra tökéletesen olyan fiatalember volt, a milyenről a leányos mamák szoktak álmodozni. Ennélfogva eleinte, mikor ide helyezték Szamos-Birsára, egy csapásra meghóditotta az összes családok rokonszenvét. Pedig hát ez nem csekély dolog, mert Szamos-Birsán nagyon zárkózott az intelligencia.

Különösen a nők szerették, mert olyan szelíd volt a külseje, modora. Ellenben a férfiak húzódoztak tőle. Azt mondták, hogy nem szeretik az ilyen tutyimutyi szoknyavitézeket.

Hanem aztán egy hét mulva alaposan megváltozott minden. Egész éjszaka a korcsmában dorbézolt borral, czigánynyal. Reggelig ivott, táncolt, kurjongatott, de mikor nyolcz óra lett, lekefélte a haját, ruháját rendbeszedte és egyenest átment a hivatalába.

Egyszer azt is megcselekedte, hogy a czigánybandával fényes reggel végig kisértette magát az utczán. Aztán a piaczon a közkútnál megállott, az egyik czigánynyal a fejére huzatta a jó hideg vizet, a másik azalatt a czipőjét porolta le, a harmadik pedig a kabátját simitgatta. Az egész piaczi nép összesereglett a csudájára.

Mikor aztán rendbejött teljesen, szétkergette a bandát és ment szépen a hivatalába az akták közé.

Mert minden korhelysége mellett sem lehetett ellene panasz a hivatalban. Nappal ép oly lelkiismeretesen dolgozott, mint a mily buzgón dorbézolt éjszaka. Még csak fáradság, álmosság se látszott rajta. Az pedig szinte csodaszámba ment, hogy hogy birta az italt. Egész éjszaka ivott, de azért reggelre szín-józan volt.

Így ment ez egy hétig, akkor aztán egyszerre megszelidült és megeskütött, hogy soha, de soha nem iszik többé szeszes italt. Újra járni kezdett a családokhoz, minden szava csupa megbánás és gyötrő önvád volt. A mamák hamarosan megbocsájtottak neki, a leányok nem különben; lassanként akadt valami csinosabb fruska, a kivel szépen összehozta a világ szája; együvé szoktak, a világ kezdte vőlegénynek, menyasszonynak látni őket és egyszerre csak — összeomlott minden. A pénztáros úr újból kezdte a korhely-életet, jött megint egy zajos, botrányos, mámoros hét, utána pedig megint az újabb szánom-bánom, újabb fogadalom.

Hát persze, az ilyen életmódhoz pénz kell és pedig jóval több pénz, mint a mennyi egy adópénztáros fizetéséből kitelik. Ennek folytán sok mende-monda keletkezett. Némelyek azt állitották, hogy örökölt; némelyek szerint uzsorásoktól szed kölcsönöket; de voltak némelyek, a kik a hivatalos kasszára tettek roszakaró czélzásokat.

Mind ennek eljutott a híre Szatmárra is és ennek az lett a következése, hogy egy napon a pénzügyigazgató váratlanúl megjelent Szamos-Birsán.

Mondom, váratlanúl jött, de azért alighogy megmosakodott a vendégfogadóban, szétszaladt a híre az egész városban. Így esett, hogy mikorára az adóhivatalba érkezett, már csak az adóellenőr fogadta és hajlongva mondta:

— A pénztáros úr ép az imént hirtelen roszul lett és hazament.

Az igazgató úr összeránczolta a szemöldökét és jelentősen dörmögte:

— Hm! Roszul lett? Ép most lett roszul? Hirtelen roszullét? Nagyon jó!... Node sebaj. Majd ön megmutatja a könyveket, ellenőr úr.

Az ellenőr kinosan dörzsölgette a kezét és nyögve felelte:

— Nagyságos uram... egy kellemetlen eset... a pénztáros úr véletlenül becsapta a Wertheim-kassza ajtaját és benne felejtette a kulcsot. Az enyémet is. Azt ép azelőtt kérte el tőlem... most nem lehet kinyitni a kasszát.

Az igazgató úr a bajuszát kezdte rágni és diadalmasan mondta:

— Úgy? becsapta az ajtót? És épen az előbb? Nagyon jó. A dolog kezd nagyon is gyorsan tisztázódni... Persze a pénztáros úr most azt hiszi, hogy holnapig elhalasztom a vizsgálatot. De ez tévedés. Hozasson egy lakatost!

— Nagyságos uram, itt ugyan van egy öreg lakatos, de az csak a régi módi lakatokhoz ért. Egyébként ócska ruhákkal kereskedik.

Az igazgató úr most már mérgesen toppantott.

— Teringette! Hát nincs itt senki, a ki fölnyissa azt a kasszát?

Az ellenőr töprengett egy darabig, aztán diadalmasan mondta:

— Van nekünk egy emberünk, a ki mindenhez ért a világon. Bizonyosan érteni fog ehhez is. Egy bizonyos Vakkara nevű ember.

— Mindegy akárhogy hívják! Csak keritse elő gyorsan.

Vakkarát a vendéglőben találta meg az ellenőr, a hol épen az úri társasággal sörözött. Mikor meghallotta, hogy miről van szó, kedvetlenül húzódozni kezdett. De az urak kötekedve biztatták:

— Bizonyosan nem értesz hozzá! No csakhogy végre van valami, a mihez te sem értesz.

Vakkarának megvillant a szeme, de aztán vállat vonva mormogta:

— Eh, azért nem megyek, mert fáradt vagyok!

— Ohó, ha értenél hozzá, mennél te félholtan is.

Vakkara végre is tűzbe jött és fölpattant.

— No jó, hát menjünk. Jertek velem, lássátok ti is, hogy értek hozzá!

El is mentek és Vakkara csak azt kötötte ki, hogy hagyják magára, a mig dolgozik. Mindenben szerette a titokzatosságot. Olyan pozőr volt, mint egy hivatásos bűvész, vagy egy fetista esőcsináló.

Hogy mit csinált ott benn, mit nem, — azt senki sem tudja, de elég az hozzá, hogy öt percz mulva nyitva volt a kassza.

Vakkarának nagyot nőtt a tekintélye és az urak úgy érezték, mintha a város tekintélyét mentette volna meg. Vissza is vitték nagy diadallal, hogy megigyák a hőstett áldomását.

Az igazgató úr pedig késő estig kutatott a könyvek között. Étlen-szomjan, verejtékezve számolt, csak számolt és végül kisütötte, hogy — minden rendben van. Egy árva krajczár sem hibázik. Még restancziában sem volt semmi. Az igazgató úr úgy káromkodott, mint a záporeső.

— Hogy a mennydörgős mennykő csapjon abba az iszákos gézen-gúzba! Így becsapni az embert! A gazember! A gazember!

Dehát nem tehetett ellene semmit, pedig nyilvánvaló volt, hogy csak őt akarta megtréfálni ravaszúl. Elvégre ahhoz jussa van egy hivatalnoknak, hogy roszul legyen és azért sem lehet megbüntetni, a miért véletlenül becsapódott a Wertheim-kassza ajtaja.

A pénztáros ezalatt odahaza hahotázva hempergett a földön. Úgy kaczagott, hogy a könnye is kicsordult.

... Másnap este a szatmári kaszinóban, a tarokk-asztalnál keverés közben elmesélte az igazgató úr ezt a kalandját. Különösen Vakkaráról beszélt áradozva. Hogy milyen ördöngősen ügyes ember! Hogy kinyitotta azt a kasszát.

A rendőrkapitány csöndesen hallgatta végig, aztán fölkelt az asztaltól:

— Uraim, én a magam részéről nem játszom tovább. Valami sürgős dolgom akadt.

... Még ez este táviratot kapott a birsai csendőrség és a csendőrhadnagy két markos legényével kopogtatott be a Vakkara házába. A rendőrkapitánynak ugyanis ama kassza-história elbeszélése közben egy másik kassza-história jutott az eszébe, a mely ezelőtt *hét* esztendővel történt Fiumében, akkor is valami ördöngős fortélylyal nyitotta ki a kasszát egy örmény származású hajóstiszt, a kinek nyoma veszett azóta. Hét év óta nem tudják, hol van és ha még *három* évig elrejtőzve tud maradni, elévül a büntette.

A csendőrhadnagyban volt annyi gyöngéd tapintat, hogy kint hagyta a két legényét és egyedül ment be a házba. Az ajtóban rideg, hivatalos hangon mondta:

— Önért jöttem, Tódorovics Jakab.

Vakkara elzöldült, de aztán mesterkélt hidegvérrel válaszolta:

— Nem tudom, ki az. Sohsem hallottam ezt a nevet.

— Kár minden alakoskodásért, Tódorovics Jakab! Én tudom, hogy a Vakkara csak álnév. Mindent tudok!

— Mit tud? Mit tudhat rólam?

— Hagyjuk ezt! Majd a vizsgálóbiró megmondja. Ez már nem az én feladatom. Mehetünk!

Vakkara még egy kisérletet tett. Most már teljesen hasonlított a csapdába került menyéthez. Fenyegetően sziszegte:

— Nem megyek! Inkább meghalok! Tudja-e, hogy ha megnyomom ezt a villamos gombot, mindnyájan a levegőbe röpülünk!

Szerencsére a hadnagy tanult, jókedélyű ifjú volt és jót nevetett ezen a rémregénybe való hangon. Belément a tréfába és ő is ezen a hangon válaszolta:

— Hiábavaló! Én elvágtam a vezetéket!... Belátható, hogy a kellő óvatossággal jártam el önnel szemben.

Vakkara most már végkép megtörten adta meg magát. A szomszéd-szoba ajtaja felé nézett és mutató ujját a szájára tette. Ebből megérthette a hadnagy, hogy odabenn alszik valaki, a kinek álma mindennek elébe való. Vakkara elérzékenyülve súgta:

— Követni fogom önt, hadnagy úr, csak föl ne költsük őt... Ő ne is tudjon róla, hogy elmentem!... Jaj, jaj, jaj! Mi lesz ő vele? Mi lesz ő vele?... Hadnagy úr, küldje át egyik legényét Kolics Iványért. Ő reá akarom bízni a leányomat, a míg vissza nem jövök.

A hadnagy töprengett egy kicsit, de azután úgy döntött, hogy ennyit kötelessége megengednie. Ha nem is a betörő, de az apa kedvéért. Fejbólintva mondta:

— Hát legyen. De figyelmeztetem, hogy a beszélgetésnél nekem is jelen kell lennem és a házat mindenestül zár alá veszem. Innen egy gombostűt se szabad elvinni.

... Iván megrémült, a mikor Vakkarát megpillantotta a csendőrök között. Ott állottak az udvaron, hogy bátrabban beszélhessenek. Iványak arra sem maradt ideje, hogy kellőképen szörnyülködjék. Vakkara elébe vágott a szóval:

— Kedves szomszéd, nekem most hirtelen el kell mennem. Valami átkozott félreértés...

A hadnagy gúnyosan köhintett. De ez nem zavarta Vakkarát.

— ... Node mindegy. Majd ott ki fog derülni minden. Csak az a baj, hogy nem tudom, mennyi idő mulva.

— Azt hiszem, kissé sokáig fog tartani! — mondta a hadnagy gúnyosan.

— Én azt sem bánnám. Elvégre én várhatok. De ő... (Iványak egyszerre megdobbant a szive; ő nyomban kitalálta, hogy kiről van szó).... Ő nem maradhat egyedül itt e házban. Én tehát arra gondoltam, hogy ön... hiszen ön házas ember, a világ sem szólhatna rá semmit... ön magához venné arra az időre.

Iván azt hitte, lerogyik a nagy öröm alatt. Elérzékenyülve rebegte:

— Oh, nálam olyan dolga lesz, mint odahaza.

— Most jóizűen alszik az édes. Még búcsút sem veszek tőle, nehogy felköltsem. Majd ön holnap reggel átjön és elmondja neki, hogy hirtelen el kellett utaznom, de visszajövök nemsokára... Az én egyetlen drágaságom!

Az arcza elsötétült, a szemei úgy forogtak, mint az őrjöngőnek. Meg tudta volna gyilkolni a hadnagyot, a ki ime elszakítja őt a drága leánytól. De csak egy pillanatra lobbant föl benne a düh. Aztán megszelidült és halkan mondta:

— Isten áldja, kedves szomszéd!... Különben legjobb lesz, ha megírok neki néhány sort.

A hadnagy türelmetlenkedni kezdett.

— Csak gyorsan, gyorsan!

Mikor elindúltak, Vakkara fájdalmasan viszszanézett a kapuból.

— Szegényke! Egyedül marad az egész házban.

A hadnagy megnyugtatta:

— Sohse féltse! Az egyik csendőr itt marad a ház előtt és strázsálni fog egész éjszaka, hogy senki ide be ne jöhessen.

— Oh, köszönöm, hadnagy úr!

— Ne köszönje. A törvény rendeli így, hogy el ne vihessenek semmit se a házból, a míg hivatalos kutatást meg nem ejtjük.... No most mehetünk. (Folytatása következik.)

Richter Aurél rajza.

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Negyedik fejezet.

Elmúlt tíz nap.

Elkövetkezett az öreg Jan temetése, a kinek halála az egész rokonságot mélyen elszomoritotta és arra inditotta, hogy kegyetlen boszút esküdjék érette. A családja már megtette az előkészületeket a temetésre. megvarrta a halotti ruháját, a melyben ott feküdt sápadtan s a fölismerhetetlenségig elváltozott arczczal. A holttest már fölöszlásnak indult s azért. mikor ideiglenes sirjából, a hova elégtetéseig elhelyezték volt, kivették, Malusa elszaladt és könnyekre fakadt.

Mindenfelől összesereglettek a rokonok hozzátartozóikkal és háznépükkel. Sokan közülük nagyon messziről jöttek, ezek lóháton vagy ladikokon állitottak be, de valamennyien kötelességüknek tartották, hogy megadják a végső tisztességet az öreg Jannak, a ki tűzhelye védelmében esett el. Lyut, az anyja és a felesége előzékenyen, szivélyesen fogadták a vendégeket és sokkal közülük össze is csókolództak. Csakhamar az egész irtvány szinte tarkállott a sok néptől és szokott némaságát a tömeg moraja váltotta föl.

Malusa, a ki félénken kandikált ki a kunyhó ajtajából, mindenféle arczokat látott, a melyek közül nem egy feltűnt neki szépségével vagy a csunyaságával. Voltak itt alig pelyhedző állú fiatalok, meglett férfiak és végre aggastyánok, vörös sebhelyekkel a fejükön, a melyeket ütközetekben és csatákban kaptak. Az öregek szomoruan nézték a megölt Jant és nyilván a múltra gondoltak, a mikor kardok csengése és csattogása közt illant el vidám fiatalságuk. Az asszonyok osztozván Lyut családjának a bánatában, szintén leeresztették a hajukat és sirtak, egyedül a gyerekek játszottak gondtalanúl a fák közt.

Estére kigyúltak a tüzek az irtványon, fölhangzott a vacsorára levágott birkák bégetése s kézről kézre jártak a mézborral telt kócsögök és kancsók. Lyut semmit se kimélt, pazarul ellátta a vendégeit s először minden drága kincsét, hadd lássák valamennyien, mekkora volt a boldogultnak a gazdagsága. A máglya-tüzek hol föllobbantak, s a akkor a lovak és a szekerek, mint az óriások bontakoztak ki a homályból, hol pedig kialudtak s piros pontocskáknak látszottak, a melyek között ott imbolyogtak a lakmározók fekete árnyékai. Hangos szó és lárma töltötte be a levegőt, a mi azt mutatta, hogy a vendégek meg voltak elégedve s erre öröm árasztotta el Lyut szivét. Máglyáról máglyára járva fürkésző pillantással nézte a lakmározókat s csak az az egy gondolat nyugtalanította, hogy mindeddig senki se jelentkezett arra, hogy a boldogulttal együtt megégettessék. Lyut meg nem állhatta. hogy aggodalmait ne közölje öreg édesanyjával, a ki ezalatt teljesen megváltozott és szinte oda volt a sok gondtól s a nagy fájdalomtól.

— Csak türelem, fiam, — mondotta — meglesz minden!

— Attól tartok...

— Szerették a boldogultat, nagyon szerették, majd csak akad valaki!... Tartsd csak még jobban őket!...

És Lyut elkezdte még pazarabbul kinálgatni őket. Ő is, a felesége is, a leánya is körülhordozták a mézbort, köszöntgettek, kérték a vendégeket, hogy igyanak s ezek nem mertek szabadkozni, nehogy megbántsák a háziakat.

Az egyik máglya körül különösen sok nép tolongott, mert ott kuporgott egy aggastyán, Jan bátyja, a ki most fejévé lett a nemzetségnek. Az öreg az elhúnyttal nem egy háborút üzdött végig. Gondolatai önkéntelenül visszaszálltak a múltba s elkezdett mesélni róla azoknak, a kik vele együtt a tűz körül ültek. Eleinte halkan, alig hallhatóan, szinte magának beszélt, de mikor megkapta és elragadta őt a visszaemlékezések hulláma, érczesen csengett a hangja, kigyúltak a szemei s nem birván tovább magával, óriási alakjának egész hosszúságában fölkelt s úgy beszélt tovább a szótlanúl figyelő tömegnek, mely a máglyák imbolygó lángjai által megvilágított tisztáson ott ült körülötte.

Az öregek lehorgasztott fejjel hallgatták az ősz harczost, a meglett férfiak önkéntelenül az oldalukon fityegő kardjukhoz kaptak, a fiatalok irigyelték apáikat, az asszonyok pedig büszkén néztek végig az uraikon és testvéreiken, örülvén rajta, hogy ilyen dicső nemzetséghez tartoznak. Az öreg meg csak folyton beszélt... egyenletesen és nyugodtan folyt ajkairól a szó, mint az a nagy folyam, a melyen némán úsznak alá a harczosok ladikjai, a kik nem félnek sem a tengertől, sem annak viharaitól, sem a hosszú úttól.

Az út pedig csakugyan hosszú volt, mert czélja Czar-grad volt, a melynek gazdagságáról az erre vetődött görögök, a kereskedést üző varég harczosok, és más messzi országok lakói is csodákat beszéltek. Nagy csöndben, a legnagyobb körültekintéssel készitették elő a hadjáratot a görög föld ellen. Ezek nem is sejtették a veszedelmet, mely őket fenyegette. A leáldozó nap fénye mellett mulatott az egész város és gyönyörködött a tengerben, a mikor egyszer felhő tűnt fel az égen. A felhő nőttön nőtt, elsötétedett s vésztjósló és félelmetes volt a maga némaságában. Valamennyien a rémület egyetlen kiáltásában törtek ki, s azt kérdezték: Mi ez?

Nem volt ez egyéb, mint a hős harczosoknak vagy kétszáz naszádja... Remegés fogta el az egész várost. A vidámság és gondtalanság egyszeriben elnémult, s a vesztét érezte mindenki. A polgárok megszakgatták a ruháikat és elrej-

tették drágaságaikat... Döngve csapódtak be a vár nehéz kapui, s énekszó helyett a várost körülportyázó őrcsapatok egyhangú kiáltásai hangzottak föl az éji csöndben. A templomokban egész éjjel égtek a tüzek; a görögök ég felé emelt kezekkel imádkoztak istenükhöz, hogy segítsen rajtuk, s a dicsőítő énekek közt az ásók és szekerczék tompa csapásai és a hősök bánatos dalai hallatszottak, a kik még az éj csöndjében se süneteltek. A város körül földsánczok emelkedtek, s csakhamar el kellett következni reá a vég és a pusztulás órájának...

Az öreg egy pillanatra elhallgatott. Senki, se szóval, se mozdulattal nem merte megtörni a beállott csöndet. Valamennyien, mintha csak megdermedtek volna. Úgy tetszett, mintha a tisztás fölött vándorló fellegekkel együtt a nagy ősök láthatatlan árnyai is ott lebegtek volna, meglibbent a múlt idők szárnya s mindannyiuknak a szive megremegett tőle.

»És eljött végre ez a nap, Czar-grad ostromának a napja! — szólalt meg ismét az öreg, — eljött! Átugrattuk magas falait, betörtünk határai közé és szabadjára engedtük bősz haragunkat. Megleptük ellenségeinket, mint a tenger hulláma, s letiportuk őket, mint a hogy a fenevad letiporja az erdő pázsitját. A gyermekeket köveken zúztuk össze, az anyákat agyonlöttük vagy felkoncoltuk. Elpusztítottuk nem csak az embereket, de az oktalan állatokat: ökröket, lovakat, kakasokat is, mindent, a mi csak a kezünk ügyébe esett. És mit müveltünk a holttestekkel!... A folyók vize vérré változott, a kútakat és a vízmedenczéket nem lehetett megtalálni, mert színültig tele voltak hullákkal. A holttestek ott rothadtak a földeken és eltorlaszolták az útakat. Az erdőkön nem lehetett keresztül menni a holttestek miatt, s még a barlangok is tele voltak zsufolva halottakkal. A hegyek és dombok, a völgyek és mélyedések semmiben se különböztek a városi temetőktől. Pusztító nyavalya lepte meg a várost, s megölte azokat, a kik még életben maradtak! A zsákmányunk olyan óriási volt, hogy föl se tudtuk mind rakni a naszádjainkra, s a mi maradt, azt a tengerbe hánytuk, nehogy ott maradjon a görögöknek. A győzelmünk teljes volt, s a mily hirtelen jöttünk, olyan hirtelen távoztunk is! Megint tarajukra vettek bennünket a tenger hullámai, s duzzadó vitorlákkal, hangos és vidám dalolással szálltunk megint tova a Dnyepr torkolata felé. Jan öcsém meg én egy naszádban mentünk. Akkortájt ő még fiatal volt, olyan szinü volt a haja, mint a tölgykéreg, s még nem borította ezüst a fejét. A kormányra támaszkodva, biztos kézzel vezette a naszádot a hazai partok felé, s mi boldogok voltunk, ha ránéztünk... És ime most itt fekszik holtan, hidegen, meredt tekintettel és lezárt ajakkal! Egy másik sajka egy más világba vitte el őt, de míg itt, a barátai körében élt, ott egyedül lesz. Senki se fogja őt követni oda, senki se fogja rászánni magát arra, hogy belefeküdjék a sajkájába és elmenjen vele örökre...«

Az öreg lehorgasztotta a fejét és nagy könnycseppek peregtek végig ránczos arczán.

— Én igen! — hangzott fel egyszerre az irtványon.

Mindnyájan összerezzentek és arra fordították a fejüket, a honnan a hangos kiáltás hallatszott. Egy fiatal leány az öreg harczos rábeszélésének a hatása alatt rászánta magát arra, hogy meghal, és Jannal együtt elégetteti magát. A leány anyja odarohant hozzá, mintha csak föl akarta volna tartóztatni az ajkáról elszálló szavakat. Az apja összerezzent és lehorgasztotta halálra vált fejét, de már késő volt: egész sereg ember ugrott oda a leányhoz, köztük legelől Lyut, ezzel a kérdéssel:

— Te kész vagy meghalni?

— Igen!

Alkalmasint ő maga se volt tisztában igéretének a fontosságával, mert bevett szokás szerint az igéretet akkor is be kellett váltania, ha időközben meggondolná is a dolgot.

Lyut arcza földerült az örömtől, s miután a leányt odavezette a kunyhójához, így szólott hozzá:

— Két kis leányt állítok melléd, a kik szolgálatodra lesznek életed utolsó pillanatáig. Ezek közül az egyik a leányom! — szólott, és Malusát szólítva, ráparancsolt, hogy tartsa jól azt, a ki kész a nagyapjával együtt menni s tűzhalált szenvedni.

Malusa kíváncsisággal vegyes borzalommal nézett rá, de a leányka vidám volt, a szemei csillogtak, hangosan énekelt, s alkalmasint a megivott mézbor hatása alatt könnyedén imbolygott fiatal testével. Azt akarta, hogy lefektessék aludni, de mikor Malusa és a társnője állatbőrökből elkészítették a fekhelyét, vonakodott lefeküdni és mézbort kivánt, a melyből mohón ivott mindaddig, a míg csak össze nem esett. Hamarosan el is aludt, de elalvás előtt Malusa, bevett szokás szerint, megmosta a lábait és sokáig gyönyörködve nézte szép és komoly arczát.

A kis leány szülei megpróbáltak bepillantani hozzá, de nem eresztették be őket, mert a leány már senki másé nem volt, csak a halálé.

Eközben vígan folyt tovább a dáridó: égtek a tüzek, kézről kézre jártak a kupák és a kanczók, zürzavaros hangok, dalok foszlányai hangzottak fel, s az általános mulatozás közben senki se gondolt többé a Lyut kunyhójában mély álomban szunnyadó leányra, se a fájdalomtól megtört szüleire. Végre a kimerültség mégis megtette a magáét: elnémultak a hangok, kialudtak a tüzek, s mikor a folyó felől felszállott a könnyű, áttetsző reggeli pára, a hidegtől összekuporodva, s meleg, de a ködtől egészen átnyirkosodott ruhájába burkolózva, halálos, mély álomban szunnyadt mindenki. A köd hol kavarogva, hol kúszva hullámzott végig az egész tisztáson s jó darabig még a fölkelő nap se birtvele megbirkózni. Úgy állott ott, mint valami fehér fal, a melyen a kialvó tüzek csak mint pirosló pontocskák szürődtek át. Mintha megdermedt volna minden körös-körül, egyedül az Usa hömpölygette tovább csacsogva tavaszi hullámait. A jég régesrégen eltünt róla, a tajtéknak is nyoma veszett, de a viz még mindig aggasztóan magasan állott s csak lassankint, nagynehezen vonult vissza az elárasztott partokról. A száguldó ár mentén hatalmas fák is meghajoltak, a fordulóknál víztölcsérek támadtak, s aggodalmasan sikongó madarak röpdöstek a folyó medre fölött. Kacsák szálltak a viz fölött, darvak húztak a magasban, s vadlibák áthaló, szinte trombitáló gágogása töltötte be a levegőt. A kunyhó körül a ködben ott lebegett a halál s közeli rokona és czimborája — az álom. De túl rajta minden tele volt élettel, az élet vidám remegésével. Egyszerre a köd szinte összegöngyölödve elkezdett szállni az ég felé, s átengedte helyét a ragyogó napsugaraknak. Az elmúlt éjszaka utolsó maradványai, a könnyű, áttetsző és futó fellegecskék is félénken elbujtak, s tiszta, kék és langyos ég borult a drevlyán földnek erre a zugocskájára, a melynek lakóiról azt irta volt egy magányos, szerény barát-krónikás, hogy: »vadállatok módjára élnek vala, hosszú életüek voltanak, mint a barmok, halomra öldösték vala egymást, megzabáltak vala minden tisztátalant, a házasságot nem ismerték, de úgy rabolták vala el maguknak a leányokat a források mellől...«

(Folytatása következik.)

10053

Költözködők figyelmébe.

Budapest székesfőváros

Lakbérleti szabályrendelete

a kir. igazságügyminiszternek 4873—1894. számu rendelete tekintettel a birói gyakorlatra, valamint a vonatkozó bélyegtörvények és rendeletek. Összegyüjtötte és tárgymutatóval ellátta: **Schopf Endre.**

Ára 2 korona 40 fillér.

Budapest székesfőváros

Lakbérleti szabályzata

a legujabb módositással, illetve kiegészitéssel és kuriai döntvényekkel, Budapest székesfőváros lakbérleti szabályzatára és a lakbérleti ügyekre vonatkozólag. **Jegyzetekkel,** magyarázatokkal és betürendes tárgymutatóval.

Ára 50 fillér. *Ára 50 fillér.*

Kapható: **Lampel R. (Wodianer F. és Fia)** cs. és kir. udv. könyvkereskedésében, Budapest, VI., Andrássy-ut 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

A tavaszi és nyári divat 10810

legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:

Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom diszárgyakban. Menyasszonyi koszorúk és diszek a legujabb divat szerint.

Szinházi-, alkalmi- és sírkoszorúk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznóvenyekben és pálmákban.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utcza.

Alapittatott 1860.

Venus természetes legerősebb szénsav és forrása **Lithion** tartalmú a kontinensnek

Kézdi-Polyáni székely forrás

Hathatós szer vese-hólyagbaj, vizelési nehézségeknél, rheuma, csuz, czukor valamint katarrhus és emésztési zavarok ellen

Főraktár: EDESKUTY L. Budapest.

Törvényesen védett **Bob-csemege**

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **»állandóan rendszeresitett«,** kellemes széklétetelt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, minden hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. »Sas«-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Bainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Az olvasó e fejezetben egy igénytelen, egyszerű, de alapjában nagyon nemes lelkű nőszemélylyel ismerkedik meg, a ki azonban nem Ottilia, hanem más valaki.

Fájdalmat elviselni csak az állat tud szépen. Az ember utálatos, ha fájdalma van. Nyögdécsel, jajgat, sóhajtozik, hánykolódik és azt szeretné, hogy mindenki más is szenvedjen, a mikor ő szenved.

Mennyivel különb az állat! A tehén, ha elszakítják borjától, csak elbődül hosszan, keservesen, aztán meghajtva nyakát néz, néz szomorú, nagy szemével. Vagy a kutya, ha törbe lép véletlenül, elsántikál valami félreeső árokba és összekuporogva némán nyaldossa sebzett lábát.

Mindegyik szemérmetesen őrzi a maga fájdalmát és némán hurczolja, a míg belé nem pusztul.

Mint a kivert beteg kutya, olyan volt Maris, a mióta Ottilia odaköltözött hozzájuk. Szótlanúl végezte a dolgát, sohasem lehetett panaszavát hallani, de az arcza sápadt és komor volt.

Ezer dolgot talált magának kora reggeltől késő éjszakáig. Elrendezgetett a kertben, fölügyelt a forrásnál, a melynek egyre több látogatója akadt, aztán rendet tartott a konyhában, szobában. A mióta Lia ott lakott, azóta meg is gyűlt a dolga, mert Lia szerette a finom falatokat, egyszerre kevesett evett, de sokszor megéhezett. A lakásban késleltette a takarítást, mert délelőtt tizig hevert az ágyban és mihelyt fölkelt, ott kellett, hogy várja a villásreggeli. Aztán meg a sok finom ruháját rendben kellett tartani, mert Lia nem törődött velök.

Maris mindezt elvégezte magaszántából, panasz nélkül. Úgy járkált, mint az árnyék és még ebéd-időn sem ült az asztalhoz. Mindig talált valami kifogást. Az igaz, hogy nem is nagyon unszolgatták.

Lia úgy élt itt, mint valami elkényeztetett czicza, a melynek egyéb dolga sincs, csak puha bársonyon heverészni és jóllakottan dorombolni.

Pedig első nap attól félt Iván, hogy sohasem fog ide szokni. Biz az keserves nap volt nagyon. Még ha szép verőfényes idő lett volna. De csunya őszi eső esett, a mikor utálatos locspocscsá változik az egész vidék.

Sárosan, esővizesen állított be Iván kora reggel Liához, a ki már akkor elolvasta volt a Vakkara levelét. Ott ült a kicsi ablaknál és kibámult a ködös világba. Mindössze egy szál szoknya és egy ing volt rajta, az is lecsuszott a válláról. Iván megborzongott, a mikor meglátta.

A leány felszökött és megragadta a karját.

— Mondja! Hová ment az apám?

Iván dadogva próbálta megnyugtatni.

— Nemsokára visszajön. Egy kis kellemetlenség az egész. Addig is ön hozzám fog költözni... Ő akarta így.

— De én nem megyek! Meg fogom várni itt!

— Itt nem maradhat egyedül. Ő meghagyta, hogy költözzék hozzám! Majd meglátja, hogy... hogy...

Valami szépet szeretett volna mondani, de ahhoz nagyon gyámoltalan volt a nyelve. Csak reszketö kezével megsimogatta a vállát. A leány megrázkódott az érintéstől és zokogva borult a keblére.

— Meglássa, hogy nem fog visszajönni!... Mit csinálok én magamban?...

— Nem lesz akkor sem magára. Itt vagyok én.

De ha eleinte sokat sírt is Lia Vakkara után, néhány nap alatt egészen megfeledkezett róla. Igazán olyan volt, mint a czicza, a mely mindenütt megmarad, csak jól tartsák.

Iván pedig ugyancsak jól tartotta. Külön szobát rendezett be a számára és Lia úgyszólván ott élt reggeltől másnap reggelig. Néha a tükör előtt babrálgatta szép fekete haját; kontyba kötötte, azután megint kibontotta, szétteregette. Biz ez egyhangú mulatság volt, de Iván elnézte volna akár mindhalálig. Ott leselkedett mindig az ajtóban és lélegzetét visszafojtva, izzó szemmel nézte a hollófekete hajfürtöket, a melyek olyan ingerlően göndörödtek a gömbölyű vállra.

Ha ezt megunta Lia, akkor előszedte a cziteráját és az ő különös nótáit pengette rajta, mély hangon dúdolgatva mellé.

Mikor pedig a hosszú esőzés után visszatértek a csodaszép őszi napok, odaült a Szamos partjára és tenyerébe temetve állát, bámulta a zavaros hullámokat.

Ilyenkor Iván halkkal odalopózott melléje, de alig merte megszólítani.

— Mit néz a vizen, Lia?

Lia föl sem pillantott, úgy válaszolta:

— Ha a vizet nézem, ugy érzem, mintha a hullámok egy helyben állanának és a part szaladna, szaladna velem együtt.

— És hová szalad?

— Nem tudom! Csak visz, egyre visz, egyik helyről a másikra... messze innét.

Ivánnak nagy fájdalom nyilalt a szivébe. Szomorúan kérdezte:

— Hát nem szeret itt maradni? Elvágyik innét?

— Úgy sem maradhatok itt sokáig. Mit csinálok én itt? Mi vagyok én itt?

— Minden lehet itt, a mi csak akar lenni, Lia!

Átkarolta a nyakát és az arczát odaszorította a leány dús hajához. Oh, hányszor álmodozott már erről a pillanatról! A leány lehunyta a szemét és erőtlenül susogta:

— Nem! Hagyjon el!

De Iványt egészen megbolondította az a mámorító erő, a mi a női hajból áradt beléje bizsergetve. Egyszerre elillant félszeg gyávasága, a mit »józan ész«-nek hívnak a moralisták és szilaj dühvel ölelte magához Liát.

Ám e pillanatban halk nesz hallatszott mögöttük. Lia ijedten súgta:

— Hagyjon hát! Lesnek reánk!

Maris ment arra véletlenül, de talán nem is látott semmit. Legalább úgy látszott, hogy hulló lombok elsöprésével volt elfoglalva. Meggörnyedve, jobbra-balra hajladozva lépkedett az új kerti úton, mintha az ő számára semmi sem volna már, csak azok a gyéren perdülő, fakó lombok...

Lia gúnyosan mondta:

— Mit akar? Mindent meglát a felesége!

Iván elkeseredett daczczal válaszolta:

— Ő csak úgy jött hozzám lakni! Nem feleségem.

— Hát mije?

— A míg akarom, szolgálóm, de ha nem akarom, hát semmim se! Ha akarom, elküldöm!

A leány egy pillanatra diadalmasan elmosolyodott, de aztán vállat vont.

— Azt bizony nem jól teszi. Nem nagyon elmés, nem is nagyon csinos, de szorgalmas és hasznos. Én sohsem tudnék annyit dolgozni.

— Magának még az ujját sem kellene megmozdítania nálam. Azt sem engedném, hogy egy poharat félrerakjon.

— Eh, hallgasson! Hisz mindent meghall a... a felesége!

Iván szégyenszemre elkotródott, Lia pedig ott maradt ülve és merően, hosszan bámult a hullámokra, a míg egyszer csak újra megindult vele a part ellenkező irányban és lassan, pihenés nélkül vitte, vitte keresztül-kasúl a leányábrándok tündér-tájékain.

Vajjon merre vitték ábrándjai? Én biz azt nem tudnám kifürkészni. De vajjon ki tudná azt megmondani, hogy merre veszi útját a fiatal párducz, a mikor fölserdülve először indúl a maga lábán a rengetegbe?

Richter Aurél rajza.

Lia Iván kiséretében meglátogatta Vakkarát czellájában.

Hányan vagyunk e sötét hajú, villogó szemű, puha járású fenevadak martalékai! A mikor reánk tapad piros ajkuk, a mikor gyötrődve vonaglunk hegyes körmeik között, azt hiszszük, hogy meghóditottuk őket és örökre a mieink ők. És a játszi kis fenevad puha lépteivel egy pillanatban tovább sétál, piros szájaszélét nyaldosva. Ősi ösztön üzi-hajtja és a mig te beczézed, simogatod, jóllakatod, ő tettetett jóllakottsággal dorombol, ám titokban arra gondol, hogy hogyan szabadulhatna tőled.

Iván ugyan titkolta Lia előtt, de mégis megtudta, hogy mi volt az a «kellemetlen véletlen», a mely megfosztotta őt az atyjától. De ebből csak azt értette meg, hogy sokáig, nagyon sokáig nem fogja viszontlátni atyját, egyetlen barátját e földön. Gyermekkora óta nem volt emberek között, nem értette hát, hogy miért bün az, a mivel atyját vádolják.

Visszaemlékezett a jövő ábránd-képeire, a melyekkel Vakkara hitegette. Ő azokat mind tovább élte a cziterája mellett, bárha végig gondolni egyiket sem tudta tapasztalatlan fantáziájával.

Oh, csodás, csábos, végtelen oczeán volt ez, a melynek Vakkara volt a biztos hajósa. Most egyedül, gyámoltalanúl maradt e ködös tengeren és nem tudta, merre menjen, mitévő legyen.

Talán Iván... igen, igen! Ez volt az első férfi, a kit nőiessége kifejlése óta látott. Olyan, a milyennek a férfit elképzelte: magas, szőke, komor és szerelmes. Már akkor is gyökeret vert a képzeletében, a mikor először meglátta és most ime maga a sors dobta oda a karjai közé.

Lehunyta kéjesen szemét és megpihent e gondolatban. De csak egy pillanatra. A part tovább úszott vele az iszapos hullámokon és türelmetlenül, egymást hajszolva tolultak elébe az ábrándképek. Vannak nők, a kik sohasem lehetnek boldogok, mert míg szerelmesük karjában pihennek, gyötri őket a gondolat, hogy valahol a földgömb túlsó felén lehet egy ifjú, a ki sokkal szebb, sokkal kivánatosabb préda az ő szerelmesüknél...

Azt hiszem, Lia is ilyen volt.

Egy fölötte sulyos, kínos probléma váratlanúl egyszerű módon megoldódik. Iván és Lia szerelme között az utolsó akadály is elenyészik.

A végtárgyalás napja is elmult és Lia most már kénytelen volt letenni arról a reménységről, hogy egyhamar viszontláthassa édes apját. A törvényszék Vakkarát négy évi fegyházra itélte.

De mielőtt elvitték, az ügyész megengedte neki, hogy búcsút vehessen a leányától. Lia Iván kiséretében látogatta őt meg a czellában. Vakkara sírt, mint a záporeső és az őr, a kit az ügyész rendelt oda, hogy ellenőrizze a beszélgetést, maga is megilletődve hajtotta meg a fejét.

— Jaj, mi lesz veled Lia! Egy pillanatra sem tudok elaludni, mindig azon töprengek, hogy mi lesz veled?

— Azzal ne törődjél, édes apám. Iván olyan jó hozzám!

Vakkara hálásan szorított kezet Ivánnal.

— Köszönöm, ezt meg fogom hálálni magának!

Iván elvörösödött, mint a gyermek, a kit tetten értek. Zavartan hebegte:

— Már most is meghálálhatná, ha akarná... és ezzel örökre gondoskodnék leányáról. Tudniillik én és... és Lia... mi ketten szeretjük egymást és csak az hiányzik, hogy ön ránk adja áldását.

Vakkara elbámult.

— De hiszen ön nős!

— Nem vagyok az. Az a nő csak gazdasszonyom, a kit magamhoz vettem, mert szükség volt rá a gazdaságban.

Vakkara kelletlenül, hidegen válaszolta:

— Akkor hát... úgy lesz, a mint Lia akarja. Ha ő akarja, akkor nekem sem lehet kifogásom ellene. Mi vagyok én? Egy nyomorult fegyencz!

Vakkara most sírva fakadt és odaborult a Lia nyakába. Olaszúl beszélve zokogott. Iván és az őr azt hitték, hogy nagy fájdalmának értelmetlen kitörése ez a gügyögés. Pedig ha Liát szemmel tartották volna, akkor annak arczán meglátható volna, hogy valami nagy dologról van itt szó. Vakkara zokogás közben igy szólott a leányához:

— Figyelj jól ide! Ott a kertem végén, a harmadik gát-pilóta mellett egy kis vasládát süllyesztettem a vízbe. Ott senki sem talál rá, mert mély a víz. Sok, sok pénz van benne, annyi, hogy bárhol a világon gazdag lehetsz vele. Ha egyszer majd szabadúlni akarsz innen, akkor vedd ki. De várj vele legalább is egy évet. Elutazhatsz vele olyan messzire, a milyenre csak akarsz. De engem értesits, hogy hol vagy! Értetted?

Vakkara most úgy tett, mint a ki nagyon belefáradt már a sírásba, és a szemét törölgetve mondta:

— És most isten veled, Liám! Isten vele, Iván! Legyenek boldogok és gondoljanak reám! Higyjék el, hogy ártatlan vagyok!

Lia összevissza csókolta az apját búcsúzásnál. Iván is összeölelkezett vele. Sőt kis hijja, hogy kezet nem csókolt neki. Mert úgy van az, hogy az ember a legnagyobb tisztelettel nem szerelmese, hanem szerelmesének hozzátartozói iránt viseltetik. Sőt az igazi szerelemnek épen az a biztos mértéke, hogy el tudja-é feledtetni a szülők fogyatkozásait. Például e sorok irójának első szerelme egy mosónő leánykája volt. Nos és akkor én órák hosszant nagy gyönyörűséggel udvaroltam a tiszteletreméltó matrónának és meg voltam győződve róla, hogy ennél elmésebb, kedvesebb, szórakoztatóbb társaságot sehol sem találhattam volna.

... Az utczán szótlanúl ballagott végig a fogházból kijövet Iván és Lia. A leány lehorgasztott fejjel töprengett a Vakkara szavain, a melyek minduntalan a fülébe csengtek.

— ... A harmadik pilóta mellett... Mélyen a Szamosban... vasszekrény... bárhol a világon gazdag lehetsz...

Úgy érezte magát, mintha kicserélték volna. Hiszen ki is cserélték. Mikor ide jött, magára hagyott árva volt, szegény hamupipőke, egy fegyencz leánya. Most pedig ime gazdag, hatalmas királyleány, a kinek néhány méternyi víz őrzi a kincseit.

Most még szinét sem látta a kincsnek, nem is tudta, hogy mennyi, egy garasa sem volt belőle. De elég azt tudni, hogy van. Oh, már ez a tudat is nagy bűvész, mely egyszerre megváltoztatja, átformálja a körülöttünk lévő dolgokat és embereket. Például most már Ivánt sem látta oly erősnek, hatalmasnak, mint annakelőtte. Inkább parasztosnak és ügyetlennek találta és az oldalán haladva, egy kis távolságot tartott, mintha valami képzeletbeli pompás toalettet féltene tőle.

Iván is észrevette e változást, de nagyon megnyugtató magyarázatot talált rá. Azt hitte, hogy a leányt is ugyanazok a gondok nyomják, a mik őt: hogy hogyan lehetne szabadulni Maristól. Mert hiába mondjuk azt, hogy a szerelem vak. A szerelem nem vak, csak ostoba. A szerelmes is éles szemmel lát meg minden jelenséget, csak épen a jelenségek magyarázásánál válik együgyűvé. A szerelmes ember is meglátja kedvese arczán a pirosságot, de eszkiszik rá, hogy ez az egészség természetes pirja. A szerelmes ember is észreveszi, ha butaságot mond a kedvese, de erősködik, hogy ez nem butaság, hanem a leányos ártatlanság enniváló együgyűsége.

Ha már itt voltak Szatmáron, Iván gondolta, hogy szétnéznek egy kicsit a városban. Úgyis dolga volt itt néhány fűszeressel, a kik az ő kútjáról szállítják a forrásvizet.

Szép téli nap volt. A főtér aszfaltján elegáns hölgyek sétáltak gazdag prémes kabátkákban, az oldalukon csinos, czilinderes gavallérokkal. Lia kitágúlt szemmel nézte őket, de aztán kedvetlenül mondta Ivánnak:

— Menjünk innen!

— Nem szeret itt sétálni? Pedig milyen szép itt minden!

Lia ingerülten válaszolta:

— Szép, de nem látja, hogy én nem illek ide? Ilyen ruhában!

Iván elcsodálkozva nézett rá és fejcsóválva dünnyögte:

— Nem illik? Én pedig azt hittem, hogy egy sincs itt olyan, mint maga. De tudja mit? Menjünk be egy boltba. Adnak itt magának is olyan kabátot meg kalapot — pénzért.

Bementek a boltba és Lia igazi asszonyi szenvedélylyel kezdett válogatni a portékában. Iván pedig a bajuszát pödörgetve, nagy gyönyörűséggel nézte. A leány valamenyi kabátot sorra próbálta a tükör előtt. Mindegyik ellen volt valami kifogása és mégis mindegyiket szerette volna.

Node végül megállapodtak egyben és miután Lia még alkudott, a míg csak lehetett, Iván fizetett és kimentek az utczára. De a legközelebbi kirakatnál, a hol megállottak, hogy Lia még egyszer megnézze magát új kabátjában, igy szólott a leány:

— Nézze a Iván! Ezt a fejkendőt megvehetnők... Marisnak. Illik, hogy neki is hozzunk valamit a városból.

Iván elérzékenyülve gondolta:

— Milyen jó szivű! Mindenre van gondja!

Megvették ezt is és elmentek a vendégfogadóba ebédelni.

... Mikor hazaértek, Lia dicsekedve mutogatta Marisnak az új kabátot.

— Szép? Úgy-e illik rám?

Maris közömbösen válaszolta:

— Nagyon. Nem lehetett olcsó.

— Nem bizony! De igazi prém ám... Igaz! Magának is hoztunk ám valamit a városból. Ezt a kendőt, Maris.

Maris földhöz csapta a kendőt és daczosan válaszolta:

— Nem köll! Nekem csak az uram hozhat valamit és más senki!

Liának haragosan megvillant a szeme (csak most látszott, hogy mennyire hasonlít az apjához), de aztán gúnyosan fölkaczagott:

— Ura? Hahaha! Hát magának ura is van!... Iván, Iván! Jöjjön csak! Hallgassa ezt!

Iván beszaladt és Maris sápadtan, ijedten nézett rá. Lia hahotázva mondta:

— Képzelje csak! Maris azt mondja, hogy a felesége magának.

Iván kedvetlenül mondta:

— Nem, Maris. Te nem vagy feleségem, mert nem esküdtünk össze.

Maris elszörnyedve kérdezte:

— Nem vagyok feleséged? Mid voltam hát én neked?

— Eh, ne törődjél véle. Nem is tudom, hogy miért jár most ilyenen az eszed! Mi ütött hozzád? Nézze meg az ember!

Iván épen méregbe kezdett jönni, de nem volt ideje, hogy kiadja, mert Maris szótlanúl kiosont a szobából.

Aznap nagyon rosz éjszakája volt Ivánnak. Ez a kis inczidens megtanitotta rá, hogy milyen nehéz és fájdalmas dolog igazságtalannak lenni. Egyszerre kiábrándult abból a könnyelmű gondolatából, a mivel mindig kecsegtette magát, hogy csak úgy könnyű szerrel fog túladni Marison. És ha most százszor inkább is vágyott erre, keserves önvádat érzett és egész éjszaka ott kisértett előtte a Maris sápadt, szemrehányó arcza. Aztán mikor ezen ellágyult a szive, jött az a másik arcz, a mely minden bűnös szenvedélyét lángra gyullasztotta. Aztán elaludt és álmában is olyan kegyetlen tusákat vivott, hogy kiütött a homlokán a hideg verejték.

Mikor reggel fölébredt, Maris már javában foglalatoskodott. Egy ládába csomagolta össze a ruháját és minden apró holmiját. Iván megletve kérdezte:

— Hát te mit csinálsz?

— Pakkolok. Elmegyek innét!

— És hová mégy?

— Az anyámhoz. Úgyse láttam már régóta. Add ki, Iván, a megtakarított pénzemet.

Iván megilletődött nagyon. Pedig voltaképen örülnie kellett volna. De tudja isten, most hogy olyan váratlanúl beköszöntött a megoldás, nem találta olyan örvendetesnek.

— Elmégy örökre?

— Addig, a míg csak te magad nem jösz értem!

— És miért?

— Mert nem akarok az uram szeretőjének a szolgálója lenni!

Ime, Iván sötét, szövevényes terveket forgatott agyában, hogy hogyan szabadulhatna Maristól és minden ment szépen, magától. Az történt, a mi ilyenkor történni szokott. Hogy ilyen könnyen ment, most már Iván se tudott örülni a sikernek.

Oly egyszerűen, olyan csöndesen vonúlt ki Maris, mint a hogy a könnyű nyári felleg szokott elhúzódni. Fuvaros-szekérre rakta kevés holmiját és az apró lovak poroszkálva indúltak meg véle egy kis ugocsai faluba. Az öreg anyja ott lakott, már évek óta nem látta. A jó öreg asszony még meg is örült, a mikor igy meggyarapodva, megtollasodva tért vissza. Hát még a mikor megtudta, hogy pénzecskéje is van! Úgy fogadta ezt, mint a szép, jómódú penzió idejét. Most már nem fog kelleni napszámba járnia, mert hazajött elszakadt leánya, a ki gondoskodni fog az ő öreg napjairól.

Hogy mi minden történt vele annyi idő óta, azt nem is kérdezte az öreg. Még csak azt sem kérdezte, hogy miért olyan sápadt az arcza, miért olyan tompa, bús a nézése. Azt tudta, hogy úri házakban szolgált a leánya, bizonyosan megkapta hát ott az úri betegséget.

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej.

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.

Ötödik fejezet.

Újra megélénkült a tisztás, újra kigyultak a tüzek, de csak asszonyok voltak láthatók körülöttük. A férfiak ma nem értek rá melegedni vagy beszélgetni, sietve készülődtek az öreg Jan elégetésének végső szertartására.

Lovakkal elővonszoltak egy ladikot és odaállították négy a földbe beásott czölöp közé, nehogy égés közben felboruljon. Azután a ladik belsejét megtöltötték szénával s letakarták terítővel, hogy a halottnak kényelmes fekvése legyen. Végre, görög aranyból való áthuzattal ékes drága ruhába öltöztetve, őt magát is előhozták. A halott imbolygó fejére czobolyprémmel beszegett sapkát tettek. Messziről azt lehetett volna hinni, hogy valami kapatos öreget hoznak a társai a kunyhójába, hogy kialudja magát, de csak közelebb kellett menni hozzá, hogy legott szembetünjenek a feloszlás jelei: az arcza egészen megpuffadt, megkékült és piros aláfutásokkal telt meg, az alsó állkapcsa lesett, a kezei meg olyanok voltak, mint egy-egy párna...

Jan teste mozdulatlanul feküdt a terítőn, de nehány pármát dugtak a feje alá, úgy, hogy az öreg szinte ült, és büszkén nézett körül magas ladikjáról. A lábaihoz kenyeret, húst és zöldséget raktak, a kezei alatt pedig ott hevert kedvencz fegyverzete. A rokonok egyike magához hivott egy kutyát, kardjának egyetlen ügyes suhintásával kettévágta, s belehajitotta a ladikba a még vonagló testet, mely vérével pirosra festette a takarót.

A vérnek patakokban kellett omolnia. Kivezettek az istállóból két lovat meg egy bikát, s ezenkivül Lyut egyik öreg barátjának átadott egy kakast is, a melynek az öreg ladikja fölött elvágták a nyakát. A lovakat előbb jól meghajszolták, s mikor már végképen kimerültek, s mikor már tántorogva is alig tudtak megállni a lábaikon, leszúrták őket, s odalökték a ladik mellé. Ilyetén módon a megboldogult holltteste teljesen fel volt szerelve arra a nagy útra, a felé az ismeretlen ország felé, a melyben most a lelke tartózkodott.

Nagy robajjal omlott össze az égő sátor.

Mikor mindezzel elkészültek, mindannyiuknak a szemei Lyut kunyhója felé fordultak, a melyben még mindig ott volt az a fiatal leány, a ki magát halálra szánta. Malusa, a ki ott aludt mellette, valamivel később ébredt fel, mint ő, s eszébe jutván a tegnap történtek, gyorsan felugrott, hogy megnézze a boldogtalant, de akkor az már nem aludt, hanem mozdulatlanul feküdt ott s a padmalyra meresztette a szemét. Malusa szive összeszorult arra a gondolatra, hogy nem sokára ez a leány már nem lesz az élők sorában. Meg akarta őt ölelni, de az erőteljes és durva mozdulattal ellökte őt magától és újra visszaesett mozdulatlanságába. Fejszecsapások hangja, a tömeg morajlása s a megölt állatok panaszos nyögése hallatszott oda hozzájuk, és mind a közelgő halálra emlékeztette őket.

A leányka anyja jajveszékelve pillantott be ajtón, da az öreg asszony sápadt és ingerült arczczal s libegő szürke fürteivel félretaszitotta. Még ránézni is rettentes volt s láttára a fiatal leányka is szinte megrázkódott a borzalomtól. Tudta, hogy ennek a kérlelhetetlen öregasszonynak a kezétől kell meghalnia.

— Ihatnám! — suttogta a leányka Malusához fordulva.

Malusa vizet akart neki adni, de Jan özvegye ellökte a kezét s egy más iallal telt edényt adott át neki. A leányka mohón tapadt hozzá az ajkaival s legott pirosság öntötte el az arczát s izzó tűz lobbant meg a szemeiben. A félelemnek, a rémületnek mintha csak nyoma veszett volna. Újra érezte magaban a vágyat, hogy meghaljon az öreg Jannal, a ki ott várakozott rá a ladikjában. Gyorsan felugrott az ágyáról s az ajtóhoz rohant, a hol a kunyhót szűk gyűrűként körülálló tömeg üdvrivalgás fogadta.

Büszkén járt a rokonai közt, de a mint véletlenül félrefordította a fejét, egyszerre megpillantotta a ladikot a benneülő kékesen sápadt arczú holttesttel s önkéntelenül megállott. De annyi időt sem engedtek neki, hogy magához térjen. Oda vonszolták, odatuszkolták a forráshoz, a hol egy bizonyos szertartásnak kellett magát alávetnie.

— Szaporán, szaporán! — kiabáltak itt is, ott is.

Néhány ember gyorsan beszaladt a sátor alá, a melynek a halott fölé kellett majd borulnia.

Malusa együttment a tömeggel. Nyomasztó érzés ült a szivén, kedve lett volna sirni, de a kiváncsiság csak üzte, hajtotta tovább. Szemeivel az apját kereste, de nem találta s megpillantotta helyette a nagyanyját, a kinek még mindig izzott az arcza s duzzadtak voltak a szemei a sírástól. Az anyja egy csecsemővel a karján ott állott a közelében. Malusa oda akart rohanni hozzá, de nem birta keresztül törni magát, mert néhány férfi épen ott előtte megragadta az áldozatra szánt leányt, fölemelte a kút kávájára, hogy belepillanthasson a kútba. Bele is nézett s jelt adott, hogy tegyék le a földre.

— Mit láttál? — kérdezgették tőle.

— Nagyapót, nagyanyót és a testvéreimet! — felelte a leány.

Újra fölemelték s újra leeresztették. A tömeg mélységesen hallgatott. Mindannyian arra voltak kiváncsiak, vajjon most mit látott.

— Látom, — szólalt meg, — hogy mind ott ülnek az én meghalt rokonaim!

— Látta, látta!... — hallatszott mindenfelől s elkezdett imbolyogni a tömeg.

— Ott ülnek, — folytatta, — derült arczczal, jó soruk van ott, örvendeznek...

— Emeljétek föl harmadszor is! — szólott az öreg asszony.

És újra fölemelték s mikor megint leeresztették, örömtől és boldogságtól sugárzott az arcza.

— Láttam az én uramat, — szólalt meg, be se várva a kérdést, — ott ül a mennyországban, szólit engem, vezessetek hát ő hozzá!

A tömeg, mintha csak ezeket a szavakat várta volna. Fölkapta a leányt s mint a hullám hömpölygött vele a ladik felé.

Mikor odaérkeztek vele, a leány levette két karjáról a karkötőket s az öreg asszonynak

adta, a ki meg kellett, hogy őt ölje, a lábairól is leszedte az abroncsokat s odaadta annak a két leánynak, a kik szolgálatára voltak kirendelve. Malusa teljesen öntudatlanul fogta s egész idő alatt erősen szorongatta az egyik abroncsot, mintha csak valaki el akarta volna tőle venni.

Azután fölemelték a leányt a ladikra, de mindaddig nem eresztették el, a míg ki nem feszült fölötte a sátor. Pajzsokkal, kardokkal és buzogányokkal fölfegyverkezve férfiak jöttek, a kik egy kupa erős mézbort hoztak neki. Elvette tőlük s elkezdett dalolni. Hangja, mely eleinte félénk és reszkető volt, nőttönnőtt és erősbödött s csakhamar visszhangzott dalától az egész tisztás. A néma tömeg csak hallgatta: a férfiak lehorgasztották a fejüket, az asszonyok egyidőre otthagyták a tüzeket, valamennyien visszafojtották a lélegzetüket, csak az erdő csacsogott ezerféle hangján s az Usa zúgott fáradhatatlanúl. Miután a dalt befejezte, mind megitta a mézbort s szemlátomást elhagyta az ereje és az öntudata. Egy lépést akart tenni előre, de megcsuklottak a lábai, úgy, hogy csaknem elesett, mire megragadták és úgy tuszkolták be a sátorba. Meg akart állani, a rémület kifejezése suhant át az arcán, tehetetlen ordítás szakadt ki a kebléből, de már késő volt minden. Eltorzult arczczal és remegő álkapocscsal rohant utána az öreg asszony, miközben szaporán morgott valamit a körülötte álló férfiaknak. Ezek közül ketten megfogták a leány kezeit, ketten meg a lábait, az öreg asszony hurkot vetett a nyakába, a melynek két végét megint más két férfinak dobta oda, hogy meghúzzák, ő maga pedig nagy és széles kést vett elő . . .

Malusa rémületében el akarta kezeivel takarni az arczát, de valósággal megbénult és megdermedt az iszonyattól. Körülötte fölhangzott a buzogányokkal csapdosott pajzsak csattogása, a férfiak dalokat énekeltek s az asszonyok lelkesen segítettek nekik. Malusa mellett valaki hangos jajkiáltással összeesett. A mint odanézett, ott látta zokogva és vergődve a boldogtalan leány édesanyját.

Ezalatt teljesen meztelenül előlépett az elhúnyt egyik legközelebbi rokona. Fogott egy darab fát, meggyújtotta s a lángot maga előtt tartva háttal ment a ladik felé. A példáját mások is követték és csakhamar minden oldalról jöttek, hogy meggyújtsák a ladik alá rakott rőzsét. A rőzse eleine nem égett, csak halk ropogása hallatszott, de egyszerre fölcsapott a füst és a fahasábok közt lángok csillantak föl. Ezek gyorsan szökdöstek tova, összefolytak s mind jobban szétterjedtek.

Egy szélroham egy pillanatra valóságos füsttakaróval borította el a ladikot, de a tűz keresztültört rajta s a ladikon megrezdült a tüzes vitorla. Nagy robajjal omlott össze az égő sátor, a ladik a lángok valóságos tengerében rajzolódott le a tömeg előtt s úgy tetszett, mintha az idestova imbolygó halott által kormányoztatva, himbálózva úszott volna a tüzes hullámokon. A hatalmas lángoktól szinte izzóra vált a levegő, alig lehetett a közelében megmaradni s a tömeg mind jobban hátrált, átengedvén helyét a füstnek és a lángnak . . .

Rövid idő mulva a ladikból, az öreg Janból, a szerencsétlen leányzóból és az elhúnyt tiszteletére leölt állatokból nem maradt meg egyéb egy rakás parázsnál, mely lassankint teljesen kialudt a rárakodó vastag hamuréteg alatt. Maró és fojtó füst huzódott végig a földön.

A tömeg megint megmozdult s újra megindúlt a munka. Mindenki iparkodott részt venni a közös munkában és ott, a hol csak az imént még látható volt a ladik, egy domb kezdett emelkedni. Gyorsan nőtt, mintha csak a földből bújt volna elő, tetején az elhúnyt emlékére oszlopot állítottak föl s ezzel vége volt mindennek.

Az öreg Jan tüzes ladikján elköltözött egy jobb világba, de emléke még sokáig kellett, hogy éljen idelenn. Kellett, hogy czimborái és rokonai emlegessék őt a lakomákon és halotti torokon, kellett, hogy dalaikon megemlékezzenek róla a gusztárok,* a kik faluról-falura jártak és mindenütt szivesen látott vedégek.

Városok elmúlnak, falvak elpusztulnak, végre az oszlop is leesik a domb tetejéről, de nyirfák és tölgyfák nőnek a helyén s lombjaik reszkető suttogással adják tovább a hírt a körülöttük lévő fáknak arról, hogy mi is volt itt ezen a helyen rég elmúlt időkben. Átlengi az egész erdőt a lombok zizegése, láthatatlanúl száll tova a hír, felsóhajtanak a tölgyek, megrázkódnak a nyárfák, megrezdül a nyirfák fiatal és erős lombja, hallják ezt a suttogást a bokrok, tovább adják a patakok sásának, a mocsarak nádjának s eljut a hír még a folyóhoz is. Ez tovább mondja egy másik folyónak, a Dnyepr is meghallja ifjú testvérének a szavát s az elhúnyt drevlyán dicsőségének nem lesz határa sehol. A Dnyepr fölött alacsonyan szálló felhők megtudják, miről csacsognak a folyó habjai s a széltől üzetve széthordják az egész világon az öreg Jan hirét, dicsőségét.

A temetés után a rokonok elégült arczczal visszatértek a tüzeikhez s ügyet se vetettek többé az elpusztult leányzó édesanyjának keserves zokogására. Lyut meg volt elégedve, hogy mindannyian úgy megtisztelték az apját s még a tegnapinál is buzgóbban látott hozzá ahhoz, hogy jól tartsa a vendégeit, a kik közül nem egynek még az apja után maradt örökségből is részt adott.

A mézbor megoldotta a nyelveket, a bánatot öröm váltotta föl, a tüzek körül férfiak tolongtak, lelkesítve sürgő-forgó asszonyaikat s elkezdődött a halotti tor. Ez eltartott egész napon át, belenyúlt az estébe, sőt mélyen az éjszakába is, a míg végre mindenki elterült a földön, megfeledkezve a világon mindenről, még arról a magas dombon álló oszlopról is, mely egyedül és komoran meredt az égnek a tágas tisztás kellő közepében. (Folyt. köv.)

* Guszlár = vándordalos.

A ford.

Szàmos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egèszséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN I. 15300

A tavaszi és nyári divat 10311
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldíszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom díszárúgyakban. Menyasszonyi koszorúk és díszek a legujabb divat szerint.
Színházi-, alkalmi- és sírkoszorúk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek dísznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: **Szekulesz Károly - utoza.**

Alapittatott 1860.

LUSER L.-féle turista tapasz.
Biztosan és gyorsan ható szer, **tyukszem, szemölcs** és talp, valamint a sarok bőr-**keményedései**, továbbá mindennemü **börelszarusodás** ellen. A hatásért jótállás vállalatik.

E tapasz csak egy nagyságban készül és pedig dr. vonalkint kor. 1·20
Minden hatásosztályu LUSER-féle turista-tapasz kapható.
Központi szétküldési raktár: **SCHWENK L.,** gyógyszerész **MEIDLING — BÉCS.**
Csak akkor valódi, ha minden használati utasitás és minden tapasz a mellettes védjegygyel és aláirással el van látva, azért is erre ügyelni kell.— 1 doboz ára 1·20 kor.
Vidékre 1·65 kor, előzetes beküldése mellett bérment.
Magyarországi főraktár: 10329
Török József gyógysz., Budapest, Király-u. 12. Andrássy-út 26.

Az egész világból jövő 10497
hálairatok és elismerőlevelek fényes bizonyságot tesznek arról, hogy a
HAJOS-féle
aradi Ibolya-Crême

szeplő, májfolt, hibircs, bőrvörösség és mindennemü arcztisztátlanság ellen feltünő jó és utólérhetetlen készitmény. A bőrbe rögtön felszivódik, hatása bámulatba ejtő. **Nappal is használható!**
Egy tégely ára 1 korona.
Aradi Ibolya-crém-szappan 70 fillér. — Ibolya hölgypor fehér-, rózsa- és crém-szinben egy doboz 1 korona 20 fillér. — Ibolya-tej (Eau de Violett de Hajós) egy üveg 1 korona.
Bevásárlásnál csakis HAJOS-féle készitményeket tessék elfogadni.
Kapható a készitő feltalálónál: **HAJÓS ÁRPÁD**
gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratoriuma
Arad, Andrássy-tér 22 a megyeházával szemben.
Főraktárak Budapesten: Török József Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Nádorgyógytár Váczi-körut 17. Neruda Nándor Kossuth Lajos-u. 7, és Zoltán Béla gyógyszertárában Szabadság-tér.

Kolozsvári Kereskedelmi Akadémia
benlakással 100 tanuló részére.
Az intézet **felső kereskedelmi iskolai** és **kereskedelmi akadémiai** tagozatból áll.
A **felső kereskedelmi iskolai** tagozat alsó osztályába a tanulók a középiskola IV. osztályából vétetnek fel s a végzett növendékek a kereskedelmi pályán kivül az 1883: I. t.-cz. alapján több hivatali pályára is illetékesek s az egyévi önkéntes szolgálatra jogosultak. Évi tandij 200 korona.
Az **akadémiai tagozat** rendes hallgatói közép- vagy kereskedelmi iskolában érettségit tett ifjak. E főiskolai tagozat a ker. szakismeretek mélyebb müvelése mellett széleskörü közgazdasági és jogi ismereteket nyujt, nagy sulyt fektet a modern nyelvekre s arra törekszik, hogy hallgatói ugy a nemzetközi kereskedelemben, mint a közgazdaság magasabb állásaiban helyöket megállják. Évi tandij 240 korona.
A **benlakás** — internatus — a kényesebb igényeket is kielégitő modern berendezésü s a teljes ellátásért évi 850 korona fizetendő.
Részletes programmal szivesen szolgál az igazgatóság. 10549

A legjobb arcszépitőszer a **SERAIL-ARCZKENŐCS,** mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.
Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.
Egy kis tégely ára 70 fillér.
Minden ártalmas alkatrész nélkül!
Serail-szappan | kitünő toilett szappanok a kenőcs használatához.
Epe-szappan
Serail-crême. Nappali használatra.
Serail-pouder. Kiválo finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és crême. Egy doboz ára 1 korona.
Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.
Főraktár: Budapesten, **Török József** gyógyszertárában. 10120
Kapható továbbá a készitőnél **ROZSNYAY MÁTYÁS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Végre beteljesül, a miről hősünk ábrándozott, de — a mint ez már lenni szokott — nem hoz boldogságot rája.

A befagyott Szamos csak egy széles vágás a végtelen hótömegekben. Útját rőt-barna bozótok szegélyezik, a melyeknek ágbogai összemosódnak, megsűrüsödnek az esti homályban. Csak imitt-amott söpörte el a szél a havat a Szamosról, ott aztán sötétzölden kandikált ki a vastag jégpánczél.

A meddig a szem lát, sehol sincsen élet. Csak a varjak szállanak el néha heves szárnycsapkodással a szürke égen és az Iván házának ablakaiból piroslik ki a lámpavilág.

Most már együtt, kettesben ülnek a kályha mellett. De hiába izzik a kályha a pokoli tűztől, Iván dideregve húzódik közelébb Liához és reszkető kezét tétován teszi a vállára. Lia csöndesen, mintha öntudatlanúl tenné, megfogja kezét és visszatolja. Így megy ez a szótalan játék tizszer egymásután.

Egyszerre aztán Iván, mint az eszeveszett, átkarolta Liát, magához szorította, hogy majd ketté roppant a karcsú derék és ajkát odaforrasztotta az ajkához. Lia tusakodva vívódott karjaiban, sikoltott, karmolt, aztán szörnyű erővel, a milyen férfiban soha sincs, csak a leggyöngébbik nemben, kiszabadította magát.

Kezével ösztönszerűen lesimította a ruháját, mélyen lélegzett, borzas fejét megrázta szilajan és fojtott dühvel mondta:

— Azt akarja, hogy most mindjárt elmenjek innét?

Iván megszégyelnülve horgasztotta le a fejét. Mentegetőzve hebegte:

— Hát nem vagy a menyasszonyom?

— A menyasszonya igen, de nem a felesége!

— És miért nem vagy? Már rég megesküdhettünk volna. Ha akarod, akár holnap elmehetünk a paphoz. Miért halasztod hát? Azt mondtad, hogy a míg Maris itt van, nem lehet. Maris már elment és te még sem akarod.

— Nem lehet most még. Majd tavaszszal.

— Miért nem lehet?

— Eh! Mert nem lehet! Nekem bizonyosan van okom rá és ha még sokáig faggat, elmegyek rögtön! Inkább fagyjak meg az országúton, semhogy maga itt kinozzon!

Ezzel aztán vége is szakadt minden beszélgetésnek. De az együttes hallgatásban, a szoba közös melegében megint összebékültek hamarosan. A leány kezdte:

— Akar egy nótát?

— Akarok! Hogyne akarnék!

Lia elővette a cziterát, újjaival végig szaladt a húrjain és mély hangján, halk zümmögéssel dalolni kezdte:

Fönn a várba régente
Élt a szép Heléna,
Deli Mirkó levente
Volt a vőlegénye.
Deli Mirkó minden este
Fölosont a várba
És Helénát csókra lesve
Várta, egyre várta . . .

Ismeretlen dal volt ez Ivánnak. Lia ott tanulta a dalmata tengerparton. Vagy talán meglehet, hogy ő maga eszelte ki az ábrándozás óráiban. Nagyon illett rá ez az együgyű, kopott románcz. Deli Mirkó a csatába indúl, de előbb gyűrűt húz a Heléna újjára és megkéri, hogy a míg vissza nem tér, várja, egyre várja. Deli Mirkó elesik a csatában, de Heléna a várfokon állva várja, egyre várja. Heléna megöregszik, meghal, szikla-sírba zárják, de onnan is visszatér holdas éjfelen és vőlegényét, szerelmes lovagját várja, egyre várja . . .

Így ment ez minden este. Iván egészen belésoványgyodott az epekedésbe, de Lia hajthatatlan maradt. Ha Iván unszolta, hogy tartsák meg az esküvőt, Lia mindig kurtán rázta le magáról azzal a fenyegetőzéssel, hogy itthagyja.

— Majd tavaszszal!

Iván sokat törte a fejét rajta, hogy miért ragaszkodik a leány úgy a tavaszhoz. De semmit sem tudott kieszelni. Pedig ha az igazat sejtette volna! Ha sejtette volna, hogy Lia miért néz hosszan a befagyott Szamosra, mintha sóvárgó tekintetével akarna rést olvasztani a jégpánczélon!

A vasládikára gondolt Lia, a melybe szabadsága, minden gyönyörűséges ábrándja volt bezárva. Már-már azt hitte, hogy a kezében van és csak most látta, hogy mennyi nehéz akadály választja el attól. Mégha le tudna is bukni a mély viz fenekére, még ha észrevétlenül tudná is kihozni a vasládácskát (pedig csak most gondolta el, hogy mily nehéz feladat mindez, a mit számba sem vett eddig), akkor is meg kell várnia, a míg a tavasz leolvasztja a zord pánczélt, a mely elzárja kincsét tőle.

Pedig azonkívül is volt még sok minden tennivaló, a mit olyan jól lehetett meghányni-vetni a csöndes téli órában. Ha hozzá jut is a ládikához, hová rejtse? Merre menjen véle? Birsán nem szállhat vonatra, mert Iván okvetlenül a nyomában volna. Tehát kocsin kellene elhajtatni Halmiba. Ez pedig jó két óra járás és vajjon hogyan kap majd fuvart észrevétlenül erre az útra?

Egy reggel megsimogatta az Iván kezét és hizelegve mondta:

— Nézze, milyen szép a hó! Milyen jó volna, ha szánkázni lehetne! Érzem, hogy elpusztulok ebben a pusztaságban.

Iván jókedvű készséggel válaszolta:

— Ha csak ez kell, ez könnyen meglehet. Úgyis szükségem van most két lóra, mert magam akarom szétvitetni a vizet Birsán. Majd veszek Halmiban a vásáron.

Lia a nyakába ugrott ezért nagy örömében. Iván pedig elérzékenyülve gondolta:

— Úgy tud örülni, mint a gyerek! Gyerek ez még egészen!

Így került kocsi, ló a házhoz. Most már Lia az öreg kocsissal kezdett összebarátkozni. Szikár ember volt a kocsis; sovány csontos arczát egészen beborította a bozontos bajusz és a pofaszakál. A míg a lovakkal babrált, Lia mindig ott settenkedett körülötte.

— Jó lovak ezek, bácsi?

— Majd csak kinevelem őket. Most még hitványak egy kicsit.

— Mennyi idő alatt tudna elhajtani velök Halmiba?

— Hát az nem egyforma.

— Az úttól függ?

— Attól is.

— És mástól is?

— Hát! Attól függ, hogy mennyi idő alatt muszáj elhajtani.

Lia megszeppenve hallgatott el. Azt hitte, hogy az öreg átlátott rajta. Különben is, most már mindent megtudott, a mit tudni akart. De az öreg csak beszélt tovább:

— De ha valamikor nagyon sürgősen kellene

Richter Aurél rajza.

— Jó lovak ezek, bácsi?

Halmiba jutnom, akkor a világért sem ülnék kocsiba.

— Hát mit tenne?

— Leoldanám azt a ladikot ott la és a víz elvinne szépen magától is Naményig. Onnan meg eljutok gőzösön akárhová. A míg ez a kocsi a homokos úton elkeczmeregne Halmiig, hol volnék már én akkor!

Lia elszörnyedt. Most már biztosra vette, hogy ez az ördöngös paraszt minden titkát tudja. De a mint ránézett, megnyugodott. Az öreg olyan egykedvűen kefélte tovább a lovait, mintha semmi sem érdekelné azon kívül.

Most már az egész haditervvel készen volt Lia. Milyen egyszerű is volt az! Szinte boszankodott, hogy rá nem jött magától. Majd egyszer kora hajnalban kioson a házból, a ládikát kihalászsza a vízből és a ladikon eluszik Naményig. Ott aztán — ill a berek, nádak, erek!

Újból a régi szivósággal nézte a jégbe öltözött folyót. Iván megszólította olykor:

— Lia, ma délután mehetnél szánkázni. A lovaknak semmi dolguk sincsen.

Lia fázósan válaszolta:

— Nem megyek. Félek a farkasoktól!

Ilyenkor Iván mosolyogva csóválta meg a fejét.

— Olyan mint a gyerek! Egészen gyerek még!

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Hatodik fejezet.

Az öreg Jan vére boszúért kiáltott az égre s azért Lyut azzal a kéréssel fordult a rokonaihoz, hogy legyenek ebben a segítségére. Valamennyien teljes egyhanguasággal hozzájárultak a tervhez, annyival is inkább, mert az idő is kedvezett a megvalósításnak. A fiatalság égett a harczi vágytól s meg akarta mutatni hősiességét, az öregek persze több hidegvérrel és higgadtabban fogták föl a dolgot, de az ő szemeik is vad tűzre lobbantak, mikor eszükbe jutott, hogy milyen sérelem érte a nemzetségüket.

Az iránt, hogy meg kell boszulni a sérelmet, semmi kétség se forgott fönn, csak az iránt tértek el a nézetek, hogy mikép? Egyesek azt ajánlották, hogy valami cselhez folyamodjanak, mely az ilyen esetekben mindig megengedhető, mások ellenben nyílt támadást ajánlottak.

— Csellel nem sokra megyünk, — mondogatták az utóbbiak, — még ha sikerül is, fölkonczolunk közülük kettőt-hármat s utána se vége se hoszsza nem lesz az ellenségeskedésnek! . . .

— Hát hogyan?

— Meg kell támadni őket! Ki kell irtani őket úgy, hogy sem asszony se gyermek ne maradjon élve közülük!

Az öregek elégedetlenül csóválták a fejöket és így szóltak:

— Nem ér az semmit!

— Ugyan miért? — kérdezték a fiatalok.

— Azért, mert akkor a mieink közül is sokat elvesztünk.

De a fiatalság egyhangú fölkiáltással így felelt erre:

— Hát mióta szégyen a harczban elpusztulni? Avagy mi tán roszabbak vagyunk az öregeknél? Nem tudunk az íjjal bánni, vagy a karddal verekedni?! . . .

Elhatározták a támadást s most már csak föl kellett készülni hozzá. Az öregek bölcs tanácsai belevesztek a fiatal hangok fölkiáltásaiba s most már csak a támadás részleteit kellett megfontolni. Mindenekelőtt vojvodát választottak, a kitől ezentúl kellett, hogy minden függjön. Eleinte Jan bátyját akarták megválasztani, de ő maga háritotta el magától ezt a tisztességet, mert nem érzett magában elég erőt hozzá.

— A kardot ugyan még ki tudom húzni a hüvelyéből, — mondotta, — de az, hogy benneteket vezesselek, nem áll hatalmamban! Hadd legyen vojvodátok a megboldogult fia! Én majd csak jó tanáccsal támogatom!

Minden szem Lyutra szegeződött. Némán, lehorgasztott fejjel állt ott s borzongva várta, mit szólnak ehhez a rokonok. A hozzájárulás egyhangú fölkiáltása volt a válasz az öreg indítványára és Lyut ettől kezdve vojvoda lett.

Az öregekből tanácsot gyűjtött a kunyhója köré s elkezdték megvitatni, mikor és hogyan intézzék a támadást a szomszéd nemzetség ellen.

— Jó volna megtudni előbb, — szólalt meg egy az öregek közül, — mekkora az erejök és hány közöttük a fegyverfogható férfi!

— Biz az jó volna, — felelték neki, — de hát hogyan?

— A mi eleink megtudták ezt cselekedni, — tüzeskedett az öreg, — ha szükség volt rá, elmentek a görögök közé és nem ijedtek meg tőlük. Hárfával a kezükben mentek s mikor föltartóztatták őket, azt felelték, hogy ők nem szoktak fegyverrel bánni s csöndben és békeségben töltik az életüket; trombitán trombitálni sem tudnak, csak a hárfát pengetik és dalolnak hozzá! . . .

— És elhitték!?

— El hát! — mosolygott az öreg, — bámulták a termetüket, az erejöket, de elhitték.

— Ezt meg lehetett tenni valami messze országban, — felelt Lyut, — de itt bennünket mind ösmernek.

— Igaz! — mondták nehányan.

A vita jó sokáig eltartott s végre abban állapodtak meg, hogy menjen mindenki haza a falujába, szedje rendbe a fegyvereit, rejtse el az asszonyait meg a gyermekeit olyan helyre, hogy rájuk ne akadhasson senki és várjon további értesítést.

— Ladikjainkon, — mondotta Lyut, — majd leereszkedünk a folyó mentén hozzájuk s ha Izvorba rejtőznek el, a városukat is föligetjük! Egyszer s mindenkorra végeznünk kell velük, mert különben elérkezik a mezei munka ideje s nem dolgozhatunk semmit, mert minden pillanatban attól kell tartanunk, hogy megrohannak bennünket, kifosztják otthonunkat s elrabolják az asszonyainkat.

Erre általános helyeslés volt a válasz. A lelkes beszédek hatása alatt a békés és munkás élet nyugalmának a megzavarói ellen mind nagyobb és nagyobb lett az elkeseredés. A fiatal harczosok megcsörgették kardjaikat és sietve mentek haza a falvaikba, hogy szükség esetére készen álljanak. S csakhamar mint a minden oldalról csikorogva megindultak a szekerek, kiürült a tisztás és Lyut egyedül maradt a családjával.

Mikor rokonai közül az utolsókat is elkisérte, visszatért a kunyhójába és szemlét tartott a fegyverzetén. Hogy teljesen sebezhetetlen legyen, egész testére nehéz pánczélt, a fejére sisakot kellett öltenie, baloldalára nagy pajzsot, a hátára tegezt kellett erősítenie, balkezébe kopját, jobbkezébe pedig minden harczos büszkeségét, a széles és pengéjén hullámos sávokkal ékes kardot kellett fognia. Ezt a kardot az apja ajándékozta neki, ama szokásos szavak kiséretében, a melyeket az ifjú legényekhez mindig intézni szoktak, mikor megjött az erejük és tudásuk hozzá, hogy vele bánjanak:

— Egyedül csak az a tied, a mit ezzel a karddal szerzesz meg magadnak! . . .

Lyut figyelmesen megvizsgálta a fegyverzetét s mikor azt magára öltve később sugárzó arczczal, szilárd és nyugodt léptekkel a kunyhójából a tisztásra lépett, Malusa, a ki épen a galambokat etette, bámulatában fölkiáltott. Még soha se látta az apját teljes fegyverzetben s olyannak tetszett most előtte, mint Radigoszt, a háború istene.

Lyut jól érezte magát pánczéljában, sisakkal a fején. Lázasan áradt szét hatalmas testében az erő s ha rajta állt volna, akár tüstént jelt adott volna a támadásra. De időt kellett engednie a készülődésre a többieknek s neki is föl kellett szerelnie a ladikját. És ledobván magáról a fegyverzetet, megint egyszerű vadásszá változott át, a ki nem is olyan régen vadkant czipelt a vállán az Usa tulsó partján.

S az élet látszólag visszatért szokott, békés medrébe, mintha folyását semmi se zavarta volna meg. Lyut eljárt vadászni, olykor zsákmánynyal, olykor a nélkül, de mindig kimerülten és fáradtan tért vissza, az asszonyok sütöttek, főztek s etették, mosdatták és gondozták a gyerekeket. Malusa a marha után nézett s még a legélesebb szemű megfigyelő se vehetett volna észre semmi különöst.

E közben az egész Usa-menti vidék, a melyen Lyut rokonsága lakott, észrevételenül, de serényen készülődött a támadásra. Összeszedték s titokban, százados tölgyek alatt lévő mély odúkban elásták a holmijukat, ellátták az asszonyokat és a gyerekeket, a kiknek panasz nélkül kellett belenyugodniok az elvalásba. Nagyon jól tudták ők is, hogy az egész nemzetséget ért sérelmeket nem szokták feledni: boszút kellett értük állani még pedig kegyetlenül.

Esténkint sokszor meg-megjelent valaki a rokonok közül Lyut kunyhójában. Titokzatosan összesúgtak, mire megérkezése után rövid idővel a jövevény megint eltünt s a drevlyén elégedetten bólongatva nézett a távozó ladikja után. Mindenfelől tudatták vele, hogy készen állanak a támadásra s hogy sietni kell, a míg az ellenség valamit meg nem sejt s a míg újra rozsda nem lepi el a harczi fegyvereket.

A rokonok égtek a boszúvágytól, de Lyut még mindig késlekedett. Időnkint valami határozatlanság lepte meg s attól tartott, hogy a boszú nem fog sikerülni s új erővel támadt föl benne az a gondolat, hogy amúgy is mulhatatlanul el kell hagynia az Usa kedves partjait.

Ilyenkor leült a folyó partján, elhallgatta a víz csobogását s a fiatal, alig az imént kipattant lombok suttogását. A bizonytalan, a titokzatos jövő csábította is, de meg is rémítette. Szerette volna a fátyolnak legalább egyik sarkát föllebbenteni, hogy megtudja azt, a mi el van rejtve az ember elöl. Hátraszegve a fejét, Lyut hosszasan elnézte a messze levegőeget, a hol az egyetlen Ós-isten lakik, a ki az egész világot teremtette s a ki oly messze van mindentől, a mi erről a földről való, hogy az emberek még csak imádkozni se mertek hozzá s áldozatokat se mertek neki bemutatni. Ő, a drevlyánföld lakója csak olyan istenek előtt mert meghajolni, a kik az Ós-istentől származnak s csak ezekhez mert fohászkodni oltalomért és közbenjárásért. Csak Sztriboghoz,* és Dazsboghoz,** a napistenhez imádkozott, a kitől a meleg és a világosság származott, továbbá Perunhoz. Ezektől az istenektől, — a kiknek a kezébe volt letéve az ember egész élete, — származott az ember minden boldogtalansága, de ugyancsak tőlük függött az ember minden sikere és szerencséje is. És Lyut rettegéssel eltelve szaladt a forráshoz, a hol ez istenek egyikének a képmása volt fölállítva a tölgyek árnyékában. Köpczös testével, kurta kezeivel és lábaival mozdulatlanúl ült ott, durva arczának a tekintete állandóan egy oldalra volt irányozva, de épen ez a mozdulatlanság s minden iránt való közöny, a mi körülötte történik, volt az, a mi borzalommal töltötte el az emberek szivét. Ugy tetszett, mintha még a tölgyek is szent remegéssel eltelve, alig hallhatóan imbolyogtak volna ágaikkal, valami különös csönd honolt ebben a zúgban s csak a varjak tompa károgása volt hallható, a melyeket megriasztott egy emberi lénynek a megjelenése. Ezelőtt az isten előtt imádkoztak Lyut ükapái is, ez előtt feküdt hanyatt ő is, miközben hévvel rebegte el kéréseit és ábrándjait s feszült figyelemmel leste Perun arczvonásait, választ keresve bennük az ő pillantására. De az isten kérlelhetetlen maradt. A napsugarak a lombokon átszűrődve mintegy aranyos hálóval borították el őt, az isten remegett és élt, de ez csak egy pillanatig tartott, jött egy kis felhő, s komorrá és mozdulatlanná lett újra. Ekkor Lyut áldozatot mutatott be neki: mézbort öntött, gabonát szórt el az isten lábainál fölhalmozott köveken, leszúrt egy bikát, néhány birkát s aggodalommal eltelve távozott, leste a másnapot, hogy megtudja, vajjon elfogadták-e vagy sem az áldozatát.

A jövőért való rettegésében a felesége és az anyja is osztoztak vele. Kérdő pillantásokat vetettek rá s mikor a tűzhelyen kialudt a tűz, az öreg asszony odaült mellé és imádságokat mormolva mindenféle ákom-bákomot rajzolgatott az izzó hamuba. Azután megolvasta azokat s ha a számuk jó volt, ez sikert ígért. Reggelre kelve Lyut sietve ment a szent tölgyekhez, az áldozatokat olykor elfogadták s akkor örült, olykor pedig nem és ilyenkor szomorúan járt-kelt egész nap.

Kétségektől gyötörve napról-napra halogatta a támadást, de most már tovább nem várhatott: a rokonok zúgolódtak, meg azután vetés idejére vissza is kellett, hogy térjenek. A föld már fölszikkadt, a patakok visszatértek medreikbe s melegség áradt szét a levegőben. A mocsarakon megjelentek az első virágok s hajnalban néhányat kiáltott a kakukmadár is.

Egy izben, mikor Lyut épen visszatért a kunyhójába, valaki szólította. Hirtelen megfordúlt és látta, hogy ketten egy ladikot kötöznek oda egy fához. Egy pillantás elég volt hozzá, hogy vendégeit fölismerje: az egyik a nagybátyja, Jan bátyja volt, a ki Czaregrad ellen is együtt ment vele, a másik az unokája. Az öreg félreküldte az unokáját, ő maga pedig fürkésző pillantással nézett Lyutra és megkérdezte tőle:

— Tudod, hogy miért vagyok itt?

— Nem.

* Sztribog, a szél istene, mely esőt szokott küldeni a kiszáradt földre. *A ford.*

** Dazslog vagy Chorsz, voltaképen maga a nap, melyet ily néven imádtak. *A ford.*

— Elhagytam az otthonomat s idesiettem hozzád, mert a rokonok zúgolódnak ellened . . .

— Miért?

— Azt mondják: félsz! . . .

— Én?! — kiáltott föl Lyut s minden csöpp vér a fejébe szállt.

— Igen!

— Én, félek! — ismételte a drevlyán, — de hát ki mondhatta ezt!

— Akkor hát miért késlekedel? — kérdezte az öreg, — talán nem hallod, apád vére mint kiált boszuért az égbe? Nemrég megjelent álmomban az öreg Jan. Sápadt volt, sebeiből vér folyt, arczán könnyek peregtek végig. Én mint kedves vendéget fogadtam őt, de ő visszautasította a mézbort is, a kenyeret is és hosszú ideig némán nézett reám. Meg akartam tőle kérdezni, mi oka van a szomorúságának, de az ajkaim megnémultak s rémület tartotta fogva a tagjaimat. Egész testemben remegtem, mikor fölébredtem. Reggel volt s a kakasok kukorékoltak . . . Lyut, ne késlekedjél tovább, édes apád lelkének nincsen nyugodalma, mert nem állasz boszut érte.

Lyut odafordult az apja sírdombja felé. Foszló köd úszott a tetején s eltakarta az oszlopot. Ugy tetszett, mintha könnyedén és áttetszően valaki állt volna ott és magához intette volna őt.

Lyut iszonyattal eltelve az öreghez rohant és mind a ketten szinte megdermedtek a néma rémületben. Hirtelen támadt szél zúgott végig boszúsan a lombokon s mintha valakinek a szigorú parancsa hangzott volna feléjük onnan a szent tölgyek csoportja felől, a hol a homálylyal összeolvadva látszik az isten mozdulatlanságában borzalmas képmása . . .

Két nap múlva útnak indúltak.

Hetedik fejezet.

A felső Usa vidékének lakói nem is sejtettek semmit. Örvendeztek a nagy Lado eljövetelének. Reggeltől késő éjszakáig zengett a dal, a fiatalság körtánczot járt, legények és leányok cziczáztak, kaczagva iparkodván egymást a fogócskában elcsípni. Mindnyájan örültek a tavasz jöttének, mert az ő megjelenésével elszakíthatatlanul össze voltak kötve a vidámság, a játékok s a hajnalig tartó dalos vigasságok. Még a komolyabb és higgadtabb emberek is mosolyogva nézték a napot, mely fölszikkasztja a földet, lehetővé teszi a szántást és később meleget szór a vetésre. Milyen lesz a termés, kikel-e a mag, ki tud-e csirázni, vagy mindjárt eleinte elrothad, vagy később jégverésnek esik-e áldozatul? — mindez a Napocskától függ! . . . Ilyen találgatásokkal telve folyt a beszélgetés.

A tavasznak a pásztorokra nézve is óriási nagy volt a jelentősége. A legelső meleg napon kihajtották a nyájat azokra a kisebb tisztásokra, a melyek nem voltak erdővel borítva. Éberen kellett ügyelni a marhára: vagy elkalandozik valahova a mocsarak közé, a honnan ki nem hozza többé senki, vagy pedig farkasok rohanják meg s átharapják a torkát vagy megnyomorítják teljes életére. Ezért volt az, hogy a meleg beálltával házon kívül bottal járták a pásztorok, mely egy vasgömböt tartó kezet ábrázolt. Összevissza hadonásztak a botjukkal s fohászkodva, hangos szóval kérték a Napot, hogy őrizze meg a nyájukat.

És valamennyien tudták, hogy a nap kegyesen fogadja a pásztor kérését. Hiszen ő mindent lát, s nem nehéz neki a szegény drevlyán nyáját megoltalmazni, s föltartóztatni a feléje sompolygó ragadozót.

A tavasz még a családi életen is meglátszott. A házasulandó legények tavaszszal választották ki mátkáikat, a fiatalok tavaszszal ismerkedtek, s tavaszszal rendezték azokat a játékokat, a melyeken szinte próbát tartottak a leányrablásból, melynek voltaképen aztán Szent János napján volt az ideje.

Végre a tavasz volt nemcsak az élőknek, de a halottaknak is az ünnepe. Tavaszszal rendezték a halotti ünnepségeket. Vidám játékok után meglátogatták a sírokat vagy azokat az emlékeket, a melyeknek oszlopain ott álltak az elhúnytak hamvvedrei, ételt, italt hordtak oda, nagy dáridót csaptak a halottak tiszteletére, az asszonyok pedig szomorú dalokban magasztalták az elhaltak érdemeit. Azután kezdődött a halotti tor, vagyis a lakmározás, a melyen híva vagy hivatlanul bárki megjelenhetett, ha csak jóindulattal volt az elhúnyt emlékezete iránt. A tor után következett a harczi játék, a melyben mindenki azon iparkodott, hogy minél jobban kitünjék erejével, ügyességével és a fegyverforgatásban való jártasságával. Nem ritkán tánczot is rendeztek, vidám dalokat énekeltek; s mindezt azért tették, hogy az elhúnytakat szórakoztassák, vagyis újra visszavarázsolják őket abba az életbe, a melyet kénytelenek voltak elhagyni.

Izvor városától nem messze, egyik tisztáson vigan folyt a mulatozás. Leányok és legények körtánczot jártak, kaczagás és hangos kurjogatás hallatszott mindenfelé. Az öregek halkan beszélgettek, gyönyörködve a lassankint haldokló napban. Gyönyörűen szállt le a nap, utolsó sugarai fényes nyilakkal járták át az erdőt s aranyszínűre festették a százados fák törzseit. Félénken pislogtak a csillagok az égen. Borongós árnyak ereszkedtek le a földre, köd szállott föl a folyóról, de a levegő azért langyos maradt. Komoran feketéllett az erdő, köröskörül minden álomba merült, csak a tisztáson lett mind nagyobb a vigasság. Kigyúltak a tüzek s remegő fényük ott tükröződött az Usa folyó sötét ölén. Valamelyik legény csengő hangon rákezdte:

Áldj meg minket, jó anyánk . . .

— Oi, Lado anyánk, jó anyánk! — kapta fel a khórus, — kikeletet küldj le ránk!

Zengett a dal a folyó mentén.

Az öregek csak hallgatták, visszagondolva ifjúságukra, megcsóválták a fejüket, a kar pedig mind erőteljesebben zengette:

Jőjj fel, jőjj fel fényes, szép napocska,
Melegíts föl minket, legényeket,
Derék legényeket, leányokat!

Nagy volt a vígság a tisztáson. Már rég ideje lett volna elszéledni hazafelé, de a fáradtság nem fogott a fiatalságon.

— Elég lesz a dalból! — kiáltott fel az egyik leány. — Játszszunk inkább fogócskát!

— Játszszunk!

S összeverődtek a párok. Izzadtan kergették egymást, kergetőzni pedig nehéz volt ám, mert alig hogy elmentek a tüzek mellől, akkora volt a sötétség, hogy akár a szemét is kiszúrhatta volna az ember.

Az a leány, a ki ezt a játékot kieszelte, nyilsebesen repült tova s ügyesen siklott ki üldözője kezei közül. Nehányszor ez már egészen közel volt hozzá, hogy elcsípje őt, már-már úgy látszott, hogy csak a kezét kell utána kinyújtania, de megint csak elpöndörödött előle. Az ifjú lihegve megállt, a leány pedig szinte a folyóig szaladt s ott megállt, hogy kifújja magát. Maga se vette észre, hogy milyen messzire futott, a tüzek apró csillagocskáknak látszottak s a dalok csak tompán zengve jutottak el odáig. Köröskörül csöndes volt minden, csak az Usa fáradhatatlan folyása s a habok csobogása hallatszott. A leány megrezzent: hátha egyszerre kinyúlik a vízből valakinek a zöld karja és lehúzza őt magával a fenékre, vagy pedig pajkos tündérek beletaszítják a vízbe. Még szorosabban odasimult egy fához s szinte kővé dermedten állt ott.

Egészen váratlanul halk és óvatos csobogás ütötte meg a füleit, mintha csak evezőcsapások lettek volna. A következő pillanatban már semmi kétsége se volt: ladik közeledett a vizen fölfelé. Hogy mekkora, azt nem vehette ki, de alkalmasint nem volt épen a kisebbek közül való, mert elég lassan közeledett. A vizen tisztán kivehetők voltak a hangok: valaki kaczagott, válaszul suttogás következett rá, azután újra elcsöndesült minden.

— Ki lehet az? — gondolta magában a leány, — a mieink mind a tisztáson vannak! — s aggodalom szállotta meg, s valami bajnak az előérzete fogta el a szivét.

Amott, a tüzek körül megint felhangzott a nóta. A szellő szárnyain még a szavait is megértette, a melyeket olyan jól ismert.

— Lehet, hogy a város felé igyekszik valaki, — gondolta a leány, meg akarván magát nyugtatni, — de ebben a pillanatban megreccsent valami a ladikban, s egy durva hang így szólt:

— Aligha várnak vendéget!

— Magam is azt hiszem! — hallatszott a válasz, s mind gyorsabbak lettek az evezőcsapások.

— Idegenek! — villant meg a leány fejében

és visszafordult. Most még sebesebben futott, mint akkor, a mikor a legény kezei közül akart menekülni. Útközben egészen váratlanul megfogta valaki.

— Ki az? — kiáltott fel rémülten a leány.

— Áá, megvagy! — hajolt fölé ugyanannak a legénynek a mosolygó arcza, a ki az imént oly sikertelenül üldözte.

— Ereszsz el!

— Jól van, jól! Nem eresztlek! Odavezetlek a játszókhoz, ott azután eleresztlek.

— Ereszsz el, ha mondom! — szólt boszúsan, s kézzel-lábbal iparkodott menekülni, — nincs most erre idő!

— Jól van, no!

— Hallod, hogy idegenek közelednek felénk.

A legény csak elnevette magát.

Földúlt arczczal és szótlanul próbálta kitépni magát a karjai közül a leány, de hiába.

A szellő szárnyán újra megzendült a dal:

Anyácska, napocska
Pislants ablakodra,
Gyermekeid sírnak!

— Ereszsz már! — suttogta a leány, — ha pedig nem hiszed, hát halljad magad.

Olyan komolyan csengett a hangja, hogy a legény önkéntelenül is fülelni kezdett. Az evezők csapása már egészen közelről hallatszott, sőt azt is ki lehetett venni, a mint az evezőlikakat súrolták.

— Csakugyan! — szólalt a legény s közelebb lépett a parthoz. De sötét volt a folyó, s a ladik körvonalai csak homályosan látszottak.

— Idegenek!

A legény egyszeriben belátta, hogy a dolognak fele se tréfa. A leányról teljesen megfeledkezve, neki vágott a tisztásnak.

— Fussunk! — kiáltott rá már futás közben.

Ez sem szorult biztatásra; mint a madár, úgy repült oda, a hol még nem is sejtették a közelgő veszedelmet s gondatlan vidámsággal mulattak.

A tüzek körül javában folyt a körtáncz, az öregek, a kiket szintén magával ragadott az általános vígasság hulláma, éveikről megfeledkezve, együtt tánczoltak és illegették magukat a fiatalokkal. Örvendeni és újjongni kellett, mert leszállott a földre Didi-Lado. Sulyos léptekkel, láthatatlanul bolyong az erdőkben és a ligetekben, léptei alatt elolvadnak a hórakások, csak egyet int a kezével s lehull a fáknak havas ékessége. Egy fúvással elűzi a téli felhőket, fölmelegíti a földet, mely hoszú álmából új életre ébred, ha pedig megcsókolja őt, egyszeriben virágok tarka szőnyege borul rá, s hangos madárdal veri fel rajta a csöndet. És Didi-Lado elégedetten, pirosan folytatja útját, meleggel és boldogsággal hint tele mindent. És minden, a mi él, hálával fordul felé: nem a szellőtől, hanem önként hajtják meg előtte illatos fejecskéiket a virágok, a fák köszöntgetve integetnek felé ágaikkal, éjjel-nappal dicséretét csobogják a patakok, mindenfelől víg madárdal zengi a dicsőségét és végezetül az ember vidáman csengő dalolással tölti be a tisztást, az erdőt s a tajtékzó folyó partját. Lado, oh nagy Lado! Egyedül te benned van minden boldogság, minden élet, minden meleg és minden öröm! Hogyne dicsőitenénk, hogyne magasztalnánk téged! És fölzendülnek a dalok, fáradhatatlanul tánczolnak a lábak, szinte rövidnek tetszik az éjszaka, egyik látványosság kergeti a másikat, — nincs rá idő, nem futja belőle, hogy méltóképen zengessük a nagy Lado dicsőségét! ... S ügyet se vet senki a legényre, a ki magából kikelt arczczal fut a tisztás közepére. Sápadt arczát megfesti a tüzek fénye úgy, hogy szinte pirosnak látszik tőle.

— Megálljatok! — kiáltott föl, de nem hallgatott rá senki. De minek is álltak volna meg, mikor arról volt szó, hogy mulassanak és örvendezzenek a tavasz eljöttének. Csak integettek a legény kétségbeesett jajveszékelésére. A kar hangosan, teljes erővel énekelte:

Adjad isten, hadd teremjen
Bajuszos, szép árpánk,
És kalászos búzánk nékünk!

S az öregek megismételték a fiataloknak ezt a fohászkodását:

Adjad isten, hadd teremjen
Bajuszos, szép árpánk,
És kalászos búzánk nékünk!

A legény nem birta ki tovább. Odarohant a körtánczhoz, kiragadott a benne résztvevők közül egyet és teljes erővel a fülébe orditotta:

— Idegenek!

— Hol?

— Ladikon jönnek, már egész közel vannak! A magam szemeivel láttam.

Gyorsan szállt tova a hir. A dal, mintha csak kioltottak volna, úgy kettészakadt... Rémület ült ki az arczokra, a mi érthető azokban az időkben, a mikor senki se tudhatta, vajjon él-e még holnap, vagy sem.

— Idegenek! — hangzott fel minden oldalról, s a tömeg átváltozott egy embercsordává, mely a rémülettől valósággal elvesztette az eszét.

Az idegenek részéről, a kik ilyen tolvajmódra lopóztak a közelükbe, irgalmat várni nem lehetett. Az emberek ide s tova futkostak, felkapták, a mi a kezük ügyébe esett, elrohantak, hogy legalább valamiféle fegyvert keressenek, az asszonyok sírtak, jajveszékeltek és szorongatták hozzájuk simuló, megrémült gyermekeiket. A legények eloltották a tüzeket, hogy az ellenség ne rohanhassa meg őket a sötétben, szóval vége lett a tisztáson a nagy vígasságnak, s rémület költözött a helyébe...

De már késő volt minden.

Az idegenek ladikjai megérkeztek a parthoz, az ellenségek kiszálltak, fegyverek zörgése és károrvendő kaczagás hallatszott...

— Megvannak!

Lyut, tetőtől talpig vasban, olyan volt, mint valami iszonyatos szörnyeteg. A kialvó tüzek fénye ráhullott a fegyverekre és vérszínűre festette őket.

— Előre! — kiáltott fel Lyut.

Patakként hömpölygött utána az ember, s a diadal, a rémület, a fájdalom felkiáltásai mind egyetlen zürzavarrá olvadtak össze, mely meszszire elhallatszott, még az erdőkön és a csacska Usa partjain túl is. (Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot

Kufeke

egészséges és gyomorbeteg Gyermeknek

Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenes, szorulás sat. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban

Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

10053

Kováts Béla kocsigyártó Budapest, V., Lipót-körut 3.

Ajánlja ujonnan berend. zett modern hintó raktárát.

Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS

Természetes Köszvény-Gyógyviz

Kapható a Marienbadi Ásványviz-Szétküldési irodában és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban és ásványvizüzletekben.

Brosurákat és használati utasitást INGYEN küld a Marienbadi Ásványviz-Szétküldési Iroda.

Javaslatok: Köszvény, mirigyek, hógyavas diathesis, vese- és hólyagkövek üditi vesegyulladás és hólyaghurutnál, különösen hatékony pedig mint diétetikus ital ezen bajok megelőzésére oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre öröklés diján vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva kajlandósággal birnak.

A tavaszi és nyári divat 10810

legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:

Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom disztárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.

Színházi-, alkalmi- és sírkoszoruk, szalag- és nyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Sürgönyczim: Szekulesz Károly-utoza.

Alapittatott 1860.

Egy kisérlet elegendő annak igazolására, hogy az arcz és kéz ápolására, szeplők, májfoltok, pattanások, kiütések ellen a már általánosan elterjedt Korányi-féle 10363

kámforos arcz-krém

hatásában fölülmulhatatlan. Zsirtalan, napalra is alkalmazható. Egy tégely ára 1 korona, 6 tégelyt bérmentve küld: Korányi Imre «Kigyóhoz czimzett» gyógyszertára Nyiregyházán.

Alapittatott 1866. A legjobb bel- és külföldi Alapittatott 1866.

zongorák, pianinók és harmoniumok

legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv zongoratermében Budapest, IV., Gizella-tér 2 (Váczi-utcza sarkán).

Ehrbar udvari zongoragyár stuttgarti udvari zongoragyár Schiedmayer és fiai magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 10180

Nagy kölcsönző-intézet. Árjegyzék ingyen.

Törvényesen védett Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utoza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály, Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Szamos-Birsán nagy események vannak készülőben, a melyek történetünkben is döntő változást idéznek elő.

Kora tavaszszal nagy kitüntetés érte Iványt. Ugyanis beválasztották őt is abba a deputáczióba, mely a birsai polgárság köszönetét vitte föl Budapestre a miniszterhez.

A miniszter sok instánczia után végre a télen elrendelte a Szamos szabályoztatását. Tudniillik a Szamos nagy ívben kanyarodva ömlik a Tiszába és széles medréből minduntalan kilépve, a kövér mezőkön vadvizeket, lápokat hagyott maga után. A miniszter elrendelte, hogy vágjanak keskeny, de mély medret, a mely a Szamos vizét egyenes vonalban vezeti a Tiszába és a régi meder kiszárittassék.

Iván egyszerre a legtekintélyesebb polgárok sorába emelkedett, hogy a polgármester őt is meghívta a deputáczióba. Nagy örömében elhatározta, hogy Liát is magával viszi. Hadd lásson ő is világot.

A deputácziótagjai Iványon és Lián kívül következők valának: a polgármester úr, a rendőrkapitány úr, a főjegyző úr és a gyógyszerész úr.

A mikor a kis birsai állomáson vonatra ültek, fölötte méltóságteljesek valának és az ablakon kibámuló utasok mindjárt látták, hogy itt tekintélyes urakkal van dolguk. A polgármester úr a kupé pamlagának közepére ült le és fejére kis fekete sapkát nyomott, a mely — benső meggyőződése szerint — a patriárkák kifejezését kölcsönözte arczának. Társai a világért sem mulasztották volna el, hogy sűrű időközökben ne szóljanak hozzá emigyen:

— Polgármester uram, nem parancsolsz rágyujtani?

— Ne húzzuk le az ablakot, polgármester uram?

Mindez a többi utasok kioktatása czéljából történt. Hadd tudják meg a balgák, hogy mely kiváló férfiúval utaznak ők egy fülkében, nehogy magukról megfeledkezve, tiszteletlen szót ejtsenek ki szájukon. A polgármester úr is úgy viselkedett, mint a ki teljesen otthon érzi magát és a hatalmas emberek felsőbbséges nyájasságával nyujtotta át a jegyét a kalauznak;

— Itt van barátom! Csak lyukaszsza ki az enyémet is! Mert a rend, uraim, mindnyájunkra egyaránt kötelező!

Minekutána ezt a nemes, igazán történelembe illő példát megadta, az utasokhoz fordult némely kitüntető kérdéssel:

— Ön hová utazik, kedves fiatalember?

— Budapestig.

A polgármester úr szeliden bólintott fejével és nagylelkűen mondta:

— Nagyon helyes! Akkor ön velünk maradhat egész Budapestig.

Egyáltalán, úgy viselkedett, mint a hogy ily nagytekintélyű férfiúnak viselkednie kell, hogy gőgösnek se látszassék és tekintélyén se essék csorba. Míg a többiek jobbról-balról kinézegettek az elmaradozó mezőkre, ő egyetlen pillantásra se méltatta mindezt és ha a többiek valamely vitába elegyedtek, ő mindig csak a végén vágta ketté megfontolt, higgadt és rövid szavú ítéletével;

— A dolog úgy áll, hogy sem a főjegyző úrnak, sem a kapitány úrnak nincs igaza!

De a mint állomásról állomásra mind előbbre vágtatott a vonat, a figyelmes szemlélő valami finom átváltozást vehetett észre. Mintha egy láthatatlan dzsin mind kisebbre préselte volna a polgármester urat és víz-szinü szeméből, széles arczából kilopta volna a kisugárzó impozáns tekintélyt. Szavai egyre kevésbbé méltóságteljesek lettek és mozdulataiban is egyre kevesebb lett az öntudatos fölény.

Vagy az is meglehet, hogy mindezt az ármányos esti homály tette, a mely lassan-lassan összemosta a fülke lakóit. Csak a padmalyon pislákolt ugrándozva az olajlámpa lángja, egyébként sötétség uralkodott a fülkében és a sötétségben egyformává változott mindenki.

Aztán az egyhangú rázás, a kerekek kattogása nyomán orvúl belopózott az álom, a mely a tekintélyi különbségek utolsó romjait is feldöntögette. A polgármester úr nyitva felejtett szájjal, félre hajtott fejjel édesdeden horkolt és egy csöppet sem botránkozott meg rajta, hogy a főjegyző úr hosszú lábaival nyakát öleli át. A gyógyszerész a főjegyző ölébe fektette a fejét, a kapitány úr pedig lábait fölfelé tartva, úgy aludt, mint valami ledöntött *L* betü.

Csak Lia volt ébren az egész társaságból. Ő a folyosón állva bámult belé az éjszakai sötétségbe, a melyből csak olykor-olykor villogott ki sejtelmesen egy-egy fehér foltocska. Azt sem lehetett tudni, hogy micsoda: ott maradt téli hó-e, vagy víztócsa, vagy valami magányos házikó fala.

De aztán a mint hosszasan nézte ezt a sötétséget, messze, a láthatár felé úgy vette észre, mintha rejtelmesen derengene valami és a derengésben fantasztikus kupolák, tornyok, palotacsúcsok fekete szilhuetjeit látná.

Hüvös volt az éjszakai levegő, behúzódott hát ő is a folyosóról a fülkébe. Itt idegenül, elhagyottan, árván kuporodott össze a pad egyik zugában, a mit el nem leptek az alvó utasok. Sajátságos, mennyire megváltozik az arcz, az álom öntudatlanságában. Mintha valamennyien sohsem látott idegenek lettek volna, úgy elbámészkodott rajtuk.

Addig-addig nézte őket, míg az ő szemén is elhatalmasodott az álom. Ott, ülő-helyében elaludt és csak reggel riadt föl, a mikor kéményerdőben robogott a vonat és a polgármester úr kissé megcsappant önbizalommal kezdte összeszedegetni a polczról czók-mókját...

Néhány óra mulva ott ült már az egész társaság a képviselőház karzatán. Lent valami heves vita folyt, a mi azonban nem akadályozta a képviselőket abban, hogy távcsövükkel ne vegyék szemügyre Liát. Olyan konokul nézelődtek a karzati publikumban, mintha voltaképen azért csinálták volna az egész képviselőházat, hogy a karzatot nézhessék a képviselő urak.

A polgármester úr meg volt elégedve ezzel az eredménynyel és izgatottan fészkelődött a helyén, a mint látta, hogy feléje irányúlnak a távcsövek. Némi önérzettel súgta a szomszédainak:

— Már észre vettek bennünket. Sok jóbarátom van köztük!

A kerület képviselője nemsokára föl is jött hozzájuk másodmagával. Egy fehér hajú, de fiatal ruhájú, víg arczú képviselő jött vele. Az öreg úr egyenesen Lia mellé ült, bemutatkozott neki és olyan bizalmasan diskurált vele, mintha a ház gazdája lett volna, a ki vendégét fogadja. Fiatalabb kollégája felé kacsintva mondta:

— Majd én gardirozni fogom önagyságát, míg ti a miniszternél jártok!

Iván kedvetlenül, nehéz szívvel vonult el a deputácziónyomában. Az öreg úr pedig azalatt buzgón mutogatta Liának a nevezetes férfiakat.

— Különben le is mehetünk a folyosóra közéjük.

Karonfogva mentek végig a nyüzsgő folyosón.

Richter Aurél rajza

— Nemsokára viszontlátjuk egymást!... Majd Szamos-Birsán.

Lia eleinte bátortalan volt, de aztán mind jobban megjött az önbizalma és úgy érezte, mintha királynő volna, a ki alattvalói között teszi meg hódító útját. Országos nevű képviselők, államtitkárok, miniszterek érdeklődve fordúltak feléje és kivált az öregebbek kedves szemtelenséggel tettek megjegyzéseket rá:

— Ejha! Be édes kis baba!

— Ez a betyár Muki mindig a legszebbeket válogatja ki!

Körülfogták, végigbámulták és nyiltan hódoltak neki. Csoportosultak előtte, hogy aztán annál tüntetőbben engedhessenek útat neki, sőt egyszer maga a miniszterelnök is, a ki fejét előrehajtva, gyors lépésben jött velük szembe, megállott egy pillanatra és mosolyogva biczczentett a fejével Liának.

Lia élete legboldogabb perczeit élte itten. Az öreg elárasztotta bókokkal, a melyekben ép annyi volt az inczelkedő, komolytalan tréfaság, mint az igaz, őszinte hódolat. Most már egészen otthonosan érezte magát e szokatlan világban, hangosan nevetgélt, bátran mozgott és szembenézett az őt bámulókkal.

Szinte fájdalmasan sóhajtott föl, a mikor Iván a deputációval visszatért és karonfogta. Az öreg úr roszkedvűen mondta:

— És most nagyságos asszonyom, visszaadom önt a férjének!

Lia elpirult és szólni akart, de e pillanatban érezte, hogy Iván karja büszkén megrándul a hóna alatt.

Iván és Lia elvált a deputációtól. Ők a várost mentek megnézni és estére a vendéglőben adtak találkozót a társaságnak.

Holtra fáradtan tértek be este a vendéglőbe és asztalhoz ültek a hotel üveg-tetejű udvarán. A birsaiak egy ismeretlen fiatalemberrel tértek be ide. A polgármester úr be is mutatta mindjárt:

— Kremeczky Jenő, mérnök a miniszteriumban. A mi emberünk! Ő fogja vezetni a szabályozási munkálatokat! Nagyon fidélis jó fiú!

A fidélis jó fiú bemutatkozott és odaült Lia mellé. Lia úgy elbámult rajta, mintha egy idegen csillagzatról csöppent volna ide.

Az igaz, hogy valódi hamisítatlan pesti ficsúr volt. Magas, meghajlott alak, simára beretvált arczczal, a mely olyan finom volt, mint egy leányé. Keze hófehér volt, finoman gondozott körmökkel. Széles mancsettái alúl kilátszott az arany karkötő.

Lia titokban összehasonlította a birsaiakkal és úgy találta, mintha egészen más anyagból való volna. Hát még a modora! A birsaiak csupa merevség, elfogultság, nehézkesség voltak. Ő ellenben csupa jókedv, fesztelenség és biztosság.

Oly elfogulatlanúl rendelkezett ebben az előkelő vendéglőben, mintha itt nőtt volna föl. Vacsora után pezsgőt is rendelt és a mint egy-két pohárral ittak belőle, megoldódott a Lia kedve is. Az összes vendégek őt nézték, különösen az asszonyok tapadtak rá azzal a sajátságos, szakértő tekintettel. Ő örült neki és bátran visszanézett rájuk. Közbe a mérnök mindenféle hiábavalóságot sugdosott, a min azonban jól össze lehetett nevetni. Most már vakmerően koczingatott és hangosan nevetett, úgy hogy a szomszéd asztaloknál is önkénytelenül elmosolyodtak erre az egészséges, tiszta csengésű kaczagásra.

Csak Iván lett egyre mogorvább, szótalanabb. Kimondhatatlan fájdalmat érzett e jókedv láttán. Úgy érezte magát, mint az öreg tyúk, a ki a partról nézi tehetetlenül a kis kacsa fürge úszkálását. Balsejtelemmel látta, mint szakad el és mint távolodik ezer mérföldnyire tőle Lia.

Mintha minden kaczaj tördöfés lett volna, mintha a poharak összekoczintása kardok összefenése lett volna. Egyszer föl is jajdult fájdalmasan:

— De Lia!

Lia fölrezzent és idegenül nézett Iványra. Szinte elcsodálkozott rajta, hogy ez az ember is itt van. Kedvetlenül mondta:

— Mi baj? Roszat csináltam?

— Az egész vendéglő idenéz.

A mérnök szemtelen nagylelkűséggel kelt a Lia védelmére:

— Hát csak nézzenek! Azért néznek ide, mert irigylik. Mert egy sincs ilyen szép, ilyen jókedvű!

Lia hálásan nézett rá és panaszkodva mondta:

— Azt szeretné, hogy úgy üljek itt, mint a sóbálvány!

De hiába, most már vége volt a jókedvnek. A mérnök finom érzékkel észrevette a változást és ő is megkomolyodott hangon súgta:

— Kegyed igazi nagyvárosi nőnek született. Vétek, hogy ennyi szépség, ennyi báj egy faluban temetkezzék el. Ott talán nem is tudják, milyen kincsük van kegyedben; itt kegyednek templomot építenénk és mindennap imádkozni járnánk oda...

Lia kéjesen megborzongva hallgatta ezt a beszédet és a fiatalember fölbátorodva a hatáson, még melegebben folytatta:

— Szétnézek itt és egyetlenegy nőt sem látok, a ki méltó volna magához. Mind csupa élettelen, kifestött báb, maga pedig olyan, mint az egész tavasz! És azok az ő unalmas, mesterkélt elmességükkel és maga, a ki olyan friss, olyan bájos, olyan bájos! Szinte vérlázító, hogy azok virágot, selymet, ékszert mernek magukra tűzni. Holott mindez csakis magát illeti meg. Úgy illenék, hogy azok letépjék magukról és ide dobják a maga lába elé és maga gázoljon bennök...

Őszintén szólva, nem is volt ebben sok túlzás. Itt, a hol piros ernyős gyertyák világítottak és apró, gömbölyűre nyilt cziprusok zöldeltek az asztalokon; itt, a hol minden csupa mesterkéltség volt: csak itt látszott a maga teljességében Lia természetes szépsége. Egészséges zománczú barna arcza, nedves piros ajka, sötét szeme, melyből ős, természetes életöröm sugárzott ki, dús fekete haja, a mely szilaj erővel hullámzott ki a mesterséges formákból és pompás termete, a melynek duzzadó vonalai önálló formát adtak a szerény szabású ruhának.

Lia mindezt gyönyörködve élvezte és olyan hálát érzett a mérnök iránt, mint a királynő hadvezére iránt, a ki trónusába vezeti őt.

Mikor éjféltájban fölszedelőzködtek az asztaltól, melegen elbúcsúzott tőle, a fiatalember a kezét szorongatva mondta:

— Nemsokára viszontlátjuk egymást!... Majd Szamos-Birsán.

A gyógyszerész nem tartott a társasággal a lefekvésben, azt mondta, hogy ő az éjjeli Budapestet szeretné tanulmányozni egy kicsit és a mérnökkel betért egy kávéházba.

Itt újra pezsgőt rendeltek és egy darabig némán hallgatták a czigánymuzsikát és a zagyva mulató társaság zsibongó moraját. Aztán a mérnök egyszerre, minden átmenet nélkül mondta:

— Gyönyörű szép asszony!

— Nem asszony az még.

A fiatalembernek hirtelen megnyúlt az orra és megdöbbenve kérdezte:

— Hát nem felesége? Akkor mije?

— Hm! Olyan menyasszony-féle.

Rövid szünet mulva fölsóhajtott a fiatalember:

— Be kár, hogy nem asszony még... Pedig fejedelmi egy harapás lett volna.

Ezen aztán összenevettek mind a ketten és egy közös gondolattal nyúltak a poharuk után. A fiatalember megtörölte a száját és a haját simogatva rejtelmesen mondta:

— Node mindegy!... Majd meglátjuk a nyáron! (Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Nyolczadik fejezet.

Izvor környékén égtek a falvak, csattogtak a fegyverek, hullottak és pusztultak az emberek, s Malusának, az anyjának, a nagyanyjának s a testvéreinek minderről sejtelmük se volt. Csöndben és békességben éltek az erdő sűrűjében, nap nap után várták haza Lyutot, mikor fog visszakerülni, s mikor engedi meg nekik, hogy elhagyott kunyhójukba visszatérjenek. Az valahogyan még csak az eszük ágába se jutott, hogy esetleg meg is sebesülhet, vagy el is pusztulhat. Az istenek ezt nem fogják megengedni: hiszen csak nem hiába mutatott be nekik áldozatot; azután meg igaz ügyért harczol: elment, hogy boszút álljon édesapja kiontott véréért. De még ha bekövetkeznék is ez a csapás, a rokonok csak nem fogják őket elhagyni, aztán meg harczban pusztulni el, irigylésreméltó szerencse, a melynek csak örülni lehet.

S az élet ment a maga útján. A lovak és a marhák Malusa felügyelete alatt legelésztek a sátor körül az erdőben, éjszakára a fákhoz kötözték őket, ők maguk napszállatkor lefeküdtek, pitymallatkor fölkeltek és munkához láttak, s észre se vették, hogy múlik az idő.

A tavaszból nyár lett. A magas fű, mint valami zöld kefe borította a réteket, az erdő lombdíszbe öltözött, virág tarkállott a mezőn, s beállottak a meleg, forró napok.

Malusa valami fa árnyékában ülve, unalmában figyelmesen nézte a méheket, melyek a virágokból mézet gyűjtöttek. Virágról virágra szállva, aranyos pontocskáknak látszottak, a melyek vígan döngtek ide s tova, majd eltűntek valami százados fa sötét odujában. Malusa minden bátorságát összeszedve oda pillantott. Láthatatlan húrok zöngése hallatszott onnan, s a méhek szorgalmasan nyüzsögve hol eltűntek, hol megint kirepültek.

— Dolgoznak! — gondolta Malusa, visszatérve a helyére, s megint elmerült a lusta semmittevésbe.

A forró nyári nap bágyadtsága lassankint erőt vett rajta, s küzdött az álommal, de nem volt szabad elaludnia, mert a marhára kellett ügyelnie, nehogy messzire elkalandozzék, vagy mocsárba tévedjen. Nagyanyó a sátor körül bibelődött a gyerekekkel. Nem engedelmeskedtek neki, hol sírtak, hol kaczagtak, míg végre egyhangú dal hangzott fel, mire elaludtak. Az anyjuk elment a szántásra, a hol naphosszat vezette az otromba, nehéz ekét.

A ló teljes erejével kinyújtózott, az eke felhasogatta a nyirkos, fekete földnek egy-egy táblját, Lyut felesége pedig mellével nekifeküdvén az ekének, lépésről lépésre járta végig a barázdát, a melynek az egész családot fönn kellett tartania. Ez a munka nem volt a könnyebbek közül való. Időnkint a ló is, az asszony is megmegálltak, hogy kissé kifújják magukat. A lónak csak úgy lihegett az oldala, a Malusa anyjának pedig reszkettek a lábai és piros körök kezdtek táncolni a szemei előtt.

A nap szinte perzselve tüzött alá a felhőtlen égről. Egy cseppet pihenve, Lyut felesége megint munkához látott, s úgy tetszett neki, hogy a táblának nincs se vége, se hoszsza, hogy láthatatlan bilincsekkel van odalánczolva hozzá, s arra van ítélve, hogy így törje, zúzza magát egész életén át, a míg a fogai ki nem hullanak és a feje meg nem szürkül, — akkor meg majd felváltja őt a leánya. Erre a gondolatra még fájdalmasabban összeszorul a szerencsétlen asszony szive. De nincs idő tünődni, dolgozni kell, mindig csak dolgozni! S a ló, verejtékezve, megint csak elnyújtózik, megint ott lépdel mögötte eltorzult arczczal a szegény vértanú asszony, s izzadt hajszálai meglibbennek a szélben. A föld roszul terem; ha egyszer felszántják, a következő esztendőben már semmit sem ér, másik táblát kell kikezdeni; ezt meg sűrű rétegben lepi el a gaz, minduntalan kő kerül az eke alá, közben a fatörzseket is ki kell irtani, úgy, hogy ugyancsak nehéz valamire menni. Ha kissé mélyebbre szánt az eke, víz bugyogyan ki a földből s elrothad a mag, úgy hogy óvatosan, csak a fölszinen szabad szántani. Az eke nyomában hollók és varjak lépkednek méltóságteljesen s fölcsipegetik a kukaczokat és a hernyókat. Olykor közvetlen az eke mellé is elmerészkednek, mintha csak gúnyolni akarnák az embert, a kinek ilyen fáradsággal kell az élelmét megszerezni. A felszántott táblát meg kell boronálni, bevetni, aztán újra megboronálni, s még akkor is attól kell tartani, nem perzseli-e le a szárazság, nem áztatja-e el az eső. Egész nyáron át nincs helyén az ember szive, s mikor őszszel behordod a magot és nézed: alig-alig elegendő arra, hogy a jövő aratásig táplálja a családot. Ha a vadászat nem volna, akár lefekhetnél, hogy elpusztulj. És Lyut feleségének eszébe jutnak az ura szavai. Csak nagy ritkán méltatja őt szóra, legföljebb olyankor, ha megtelik a szive, s nincs ki előtt kiürítenie. Így esett, hogy egyszer kitört belőle az, hogy el kell költözniök innen.

— Hová? — kérdezte tőle az asszony.

Csak intett a kezével:

— Akad elég hely a világon!

S elkezdett neki beszélni olyan vidékekről, a hol tömérdek a vad, a halak csak úgy ficzkándoznak a vízben, a föld zsíros és annyi magot terem, hogy azt se tudják, mit csináljanak vele.

— És messze van ez? — kérdi az asszony.

— Messze!

Többet aztán nem kérdezett tőle, mert bejött az öreg Jan, a ki előtt egy szót is félt szólani. Csak rápislant a szemével, s ő már azt se tudja, hova legyen félelmében. A fiú kezdte faggatni az apját azokról a szabad helyekről. Az öreg mindenfelé megfordult, dicsérte is azokat a vidékeket, de abba, hogy oda költözzenek, semmi áron sem akart beleegyezni.

— Ugyan már miért költözném oda? — mondotta, a szakállát czirógatva. — Talán bizony az őseim roszabbak voltak nálam?! Ők is itt éltek és nem panaszkodtak.

A fiú megpróbálta megmagyarázni neki, hogy itt évről évre nehezebb az élet, de az öreg rá se hederített.

— Ha meghalok, ám tégy a mit akarsz, — mondotta, — de nekem itt is jó.

Most az öreg Jan nincs az élők sorában és Lyut alkalmasint el fog költözködni. Csak legalább ez a hadjárat sikerülne. Az új hazában tán könnyebb lesz az élet, de itt már igazán lehetetlen! S Malusa anyja, a mint ott ballag az eke után, elgondolja, hogy is fog hát menni ez az átköltözés. Az anyósa bizonynyal ellene lesz, nem akar megválni az ura sirjától, no de most nem sok vizet zavarhat, mert a fia lett a család feje.

E közben a kimerülés erőt vett rajta és Lyut felesége haza indul a sátor felé. Az öreg asszony már várja és segít neki a lovat kifogni.

— Elfáradtál, mi? — kérdi tőle.

— El! — felel az asszony, s szinte lerogy a földre. — Szaggatja a lábamat, hasogatja a hátamat...

Miután lecsillapította az éhségét, beszédbe ered az öregasszonynyal, a kit nagyon nyugtalanít a fia elmaradása.

— Legalább ha hirt adna magáról! — mondja.

— Hogyan?

— Hát ide küldene valakit,... így folyton szorul a szivem.

— Nyilván visszatér nem sokára.

— Visszatér?! — kapja föl az öregasszony s könnyek peregnek végig beesett orczáján, — ki tudja, az is lehet, hogy nem tér vissza többé soha! Elterült valahol a mezőn, alszik, s tán már a szemeit is kiszedték a madarak. — Lyut felesége összerezzent.

— Oh, ne beszélj! — szól zokogva, s hogy megnyugodjék, elkezdi czirógatni egyik fiacskáját.

— Majd meglássuk, ha addig élünk! — sohajt föl az öreg asszony, s újra a háztartás után lát, — csak hogy az anyai szív, — mint mondják, — próféta, mely előre megérzi a bajt!...

— Hát Malusa hol van? — kérdi Lyut felesége, csak hogy másra terelje a szót.

— Őrzi a marhát.

Az anya nem szaporítja tovább a szót. Evés után kezdi elnyomni az álom. Pihenni kell, hogy aztán újra munkához láthasson. Van még elég tábla hátra. Egy pillanat alatt mély álomba merül. Hiába suhannak át az arczán a beszűrődő napfény sugárkévéi, hiába mászkálnak rajta a legyek, — nem érez semmit. Fogva tartja őt az álom, s fürgén, újult erővel ébred, hogy megint oda és vissza bejárja a tábláját, a nehéz eke szarvával a kezében.

A gyerekek eleinte a sátor körül pajkoskodnak. Vidáman és hangosan cseng a hangjuk, de később őket is leveri lábukról a forróság. Odasimúlnak az anyjukhoz és ők is elszunyadnak. Az öregasszony ott kuporog a sátor küszöbén s a múltak emlékeinek engedi át magát. Eleinte látja magát fiatalon, a mikor még ő is csintalankodott és dalokat zengett a nagy Lado tiszteletére, azután megjelent Jan s együtt élték tovább az életet, bárha Ján elég bánatot is okozott neki. A milyen elszánt és vállalkozó szellemű volt, gyakran elment messze csatákba s ő sokáig azt se tudta, él-e, hal-e. Hosszú éjjeleken át sírt, mialatt a gyermekeit ringatta s tele volt aggodalommal: de ime, sebekkel elborítva s gazdag zsákmánynyal megrakodva visszatért a hadjáratból s ő megint boldognak érezte magát. Az évekkel mind jobban és jobban megcsillapodott. Az öreg, a mennyire lehetett, kerülte a hadjáratokat és az összeütközéseket, mert nem érezte többé magában a régi erőt, de ott nőtt, ott fejlődött mellette a fia s az anya szive újabb nyugtalansággal telett meg, mely tán még erősebb volt, mint az, a melyet annak idején az ura után érzett. Mikor a fia vadászni ment vagy harczba indúlt a rokonaival, az anyát teljesen elkerülte az álom, minden legkisebb zörejre összerezzent s naphosszat áldogált a folyó kanyarulatánál, nem bukkan-e föl valahol az ösmerős ladik. Most is sajgott a szive, de nem mutatta a fájdalmat, mert hiszen a férfinak harczban a helye, hogy megboszulja a sértést, a melylyel illették. Ebben a gondolatban megnyugodva, az öregasszony is elkezdett szenderegni. Egy pillanatra eszébe jut az unokája, föl akar kelni, hogy megnézze, de a forróság teljesen elbágyasztja. A feje a keblére hanyatlik, hangos hortyogás riasztja meg a gyerekeket, a kik félénken néznek körül, de meggyőződvén róla, hogy csak nagyanyó horkol, megint megnyugosznak.

Malusa még mindig ott fekszik a fa alatt, de időközben az árnyék a tulsó oldalra került, úgy, hogy helyet kell változtatnia. Lustán fölkel, körülnéz álmos szemeivel s látva, hogy a marha békésen legel s hogy a tehenek nem futottak szét, megint leheveredik a füre. A virágokból valami, a napsütötte fenyves leheletével vegyes, mámorító illat árad szét. Zümmögnek a méhek, a mint gyűjtik a mézet, döngő bogarak hol a levegőben czikáznak, hol egész rajokban csapnak le a földre s pillangók lebegnek fűszálról-fűszálra. A nap folyton perzsel, sehol egy felhő körüskörül... Malusa hanyatt fekszik s elkezdi nézni a mélységes eget. Mosolygó kéksége úgy csábítja s csakhamar elbűvöli, hogy nem tudja levenni róla a szemét. Úgy tetszik neki, mintha ez volna az a tenger, a melyről nagyapó annyit mesélt s a melyet ő nem látott soha. Borzasztó kell, hogy legyen a tenger. Az elhúnyt beszélt viharokról, a melyek felborították a ladikjaikat, toronymagas hullámokról, melyek zúgva hömpölyögnek s minden hajót felfordítanak. Borzalmas lehet, de egyúttal szép is... ha legalább csak úgy félszemmel láthatná! És Malusának úgy tűnik föl, mintha a fák, a melyek akadályozzák azt, hogy az égben gyönyörködjék, szétválnának s végre teljesen eltünnének. A kék ég mind lejjebb és lejjebb száll, szétterpeszkedik és valósággal a tenger színévé változik át, a melyen tarajos hullámok kergetik egymást. A hullámokon sajkák ringatóznak, de olyan furcsák, a minőket soha se látott. A szél megduzzasztja vitorláikat és gyorsan szelik át a hullámokat, habzó nyomot hagyván maguk után. És Malusának úgy tetszik, hogy a parton áll, gyönyörködik a tengerben és sajkákban, de követni képtelen őket. Önkénytelen mozdulatot tesz s úgy tünik föl neki, mintha két szárnya nőtt volna a vállán, a melyekkel mint a madár száll tova a sajkák után. Hol távol van tőlük, hol közel van hozzájuk s lát mindent, a mi rajtuk történik, hallja az emberek beszélgetését, de ő maga semmit se képes szólni s rémülten csapkodja hosszú szárnyait.

Kilenczedik fejezet.

Mint fehér hattyúk csapatja, úgy úsztak tova a varég hajók.

Már régesrégen elhagyták volt szülő partjaikat, de még mindig hosszú út állott előttük s rettenetes volt elgondolni, hogy mikor jutnak el a Dnyepr torkolatához, a hol byzanczi vendégek várják őket áruikkal. De a varég elszánt nép, nem fél semmitől sem. Kibontván vitorláikat, nekieresztették hajóikat a folyó sodrának és átengedték magukat a pihenésnek azok után a fáradalmak után, a melyeket át kellett élniök, mielőtt eljutottak ahhoz a nagy folyóhoz, melynek kékellő útja a varégek országából a görögök közé vezetett. Egy hosszú télen át gyűjtötték a varégek áruikat: franczia mivű kardokat, állatbőröket, borostyánt, s a tavasz első leheletére útnak indúltak.

Ha kedvező szél fújt, a hajók gyorsan szálltak tova a varég tengeren, ha nem, akkor meg kellett várniok a kedvező időt. A varégek unatkoztak a semmittevésben, de meg ezek a pihenők koránsem voltak veszedelem nélkül valók, miután a tengeren senkinek se tilos a járás s

elég rabló garázdálkodik rajta, a kiktől nem igen lehetett irgalmat várni. Karddal kellett megvédelmezniök nemcsak árúikat, de az életüket is.

De viszont ha a varégek elérték a Kotlin szigeteket s azután a Néván elindulva eljutottak a Lovatya tóra, ott már azután teljes biztonságban érezhették magukat. A szláv törzseknek nem volt erejök hozzá, hogy megküzdjenek a jól fölfegyverzett varégekkel: a szlávok nyilai lepattantak a jövevények fényes pánczéljairól és tollakkal ékes sisakjairól. De itt megint más nehézségekkel kellett megküzdeniök. A megáradt folyók árja ellen kellett úszniok, még pedig tavaszszal, mert különben nem tudtak volna a kisebb folyókon átvergődni.

És ime a varégek a Valchován eljutottak közvetlenül Novgorod alá, a hol már türelmetlenül várták őket. A kereskedő városban ilyenkor szinte pezsgett az élet. Áruikat elharácsolták a jövevény kereskedőknek s a prémek helyett bizanczi és arab aranyakat kaptak cserébe, a melyeknek halk csengése kellemesen csiklandozta a fület.

Megvizsgálván hajóikat és fölszerelésüket a varégek átkeltek a zord Ilymen tavon s a Lovaty folyóra jutottak. Innen okvetetlenül átkellett menniök a Drinára. Ezért hajóikkal fölmentek szint' az eredetéhez, onnan átvontatták hajóikat a Pola folyóra Az ilyen átvontatás persze tömérdek időbe és fáradságba került. Ki kellett rakni a hajóikat, ki kellett irtaniok a fákat, minden akadályt el kellett háritaniok az útjukból és alattságon kellett vontatni a hajóikat, melyek alig-alig hogy mozdúltak egyet.

A Drinára jutva, a varégek megállapodtak a mostani Pultuszk város helyén s rendbeszedték hajóikat és fölszereléseiket. A lakosok elbámultak a férfias kereskedőkön, hallgatták érthetetlen szavaikat és minden képzelhető módon a segítségükre voltak, mert jól tudták, hogy a görögöktől visszajövet a varégek meg lesznek rakodva mindenféle bizánczi árúval, a melyek közül sok mindenfélét becserélhetnek tőlük.

De a varégek siettek. Hajóik újra megindúltak a Drinán fölfelé s itt azután mindenki azt az átkelést választhatta, a melyet legkényelmesebbnek talált. Egyikük az Uszojat tóra ment, a melyből a Kaszilja folyó ered, melynek felső folyása Szmolenszk közelében csaknem érinti a Dnyeprt. A másik átkelés a Drináról a Dnyeprre Vitebszk közelében volt. De mindkét átkelés rendkivül nehéz volt s tömérdek időbe és fáradságba került. Csak miután mindezen túl voltak, akkor jutottak el a voltaképeni útra, mely őket görög földre vezette.

A megáradt Dnyepr teljesen veszélytelennek és kellemesnek látszott előttük. Két partján falvak és városok terültek el, a melyek az esésekhez közeledve, mind ritkábbak és ritkábbak lettek.

A varégek, az éjszak lakói, alig tudtak betelni ennek a vidéknek a szépségeivel, mely annyira más volt, mint az ő távoli hazájuk. A komor és örökzöld fenyveserdők, a melyek csak rövid időre öltöttek havas díszt magukra, itt teljesen megszüntek. Az utolsó fenyves erdőt a Dnyepr eredeténél látták. Lejjebb már nagy pusztaságok terültek el, a melyeket nagy magas fű sűrű szőnyege, vagy hullámzó vetés takart, a melyért vajmi sokat verejtékezhetett a föld mívelője. De munkája itt százszoros gyümölcsöt hozott. Miután a földmüves ökreivel — a melyeken a varégek szintén ugyancsak elcsodálkoztak — fölszántotta a földet, sokszor nem is törődött a jövő aratással, mert bőven biztosította azt a behordáskor elhullatott mag, mely gondos fogasolás után a következő nyáron dús termést hozott. A marhának mindenkor tágas és bőséges legelője akadt a belátthatatlan mezők buja rétségein.

Már maguknak a lakóházaknak az építése is meglepte a varégokat. Addig, a mig nekik minden lehetőt el kellett követniök, hogy a hosszú tél és a nagy hideg ellen védekezzenek, itt a házak építése korántsem kivánt annyi munkát, gondot és fáradságot. Rőzséből és agyagból, a melyet, hogy jobban tapadjon, trágyával kevertek, egy pár oszlopból álló vázon összetákolták a házat, a melyet aztán búzaszalmával és náddal födtek be. A déli nap hevében minél tovább állott a ház, annál erősebb és szárazabb lett és még a legnagyobb esőzés sem ártott, neki, mert a nap legott kiszáritotta. Északon az ilyen ház az örökös és tartós nedvesség következtében föltétlenül szétmállott és összeomlott volna. Az agyaggal való tapaszték állandó megújításának és a tisztaság kedveért krétával való bekenésnek a munkáját rendesen az asszonyok végezték, mert ehhez semmi különösebb megerőltetés vagy tudás nem kellett. A varégok összehasonlították az ő rövid éjszaki nyarukat a dél virágzásának hosszú idejével s érthetővé lett előttük, hogy mért dolgoznak a dnyeprvidékiek szürke és görbeszarvú ökrökkel. A délvidék lakója ökrök nélkül olyan volna, mintha a kezei hiányoznának; föltétlenül tönkremenne és elpusztulna. Nincs az a ló, a mely sáros időben a fekete földön menni tudna, az ökör pedig ilyenkor is nyugodtan és egyenletesen ballag tovább s olyan terheket húz, a melyeket egy egész ménes se tudna helyükből kimozditani, nem is szólva arról, hogy fekete földön az ugart csakis néhány pár ökörrel lehet fölszántani. De az ökör, mint a délvidéki emberek úgyszólván második énje, szükségképen hasonlóvá lett a gazdájához, ennek szokásait és erkölcseit illetőleg is: megvan benne a délvidéki nyakasága, hajthatatlansága, habozása, még pedig nemcsak a cselekedeteiben, de a gondolataiban és felfogásában is. A délvidék lakóját köröskörül semmi sem ösztökélte a gyors felfogásra és megértésre, a hirtelen föltalálásra és lélekjelenlétre, a melyben az éjszak szülöttjei annyira kiválóak voltak. A délvidéki ember egész gazdasága szinte ökrökön járt, lassan, nyugodalmasan és csöndben. Munkájában és gondjaiban soha sem érezte meg valami különösen a nehezebb időszakokat, életét teljesen gondtalanná tette az őt körülvevő lágy, jóságos és gyöngéd természet. Épen azért a szlávok dalaiból is, a melyeket a varégek hallottak. inkább öröm, szerelem és gondtalan vidámság, mint az élet nehéz munkája és gondja csendült ki, a minek maga a természet volt az okozója.

(Folytatása következik.)

Szàmos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egèszséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek töle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN 9. 13500

8 napra próbaképen
küldöm mindenkinek **valódi nikkel horgony Roskopf-remontoir-órámat.**
Ezen órák erős Roskopf-rendsz. pont. szab. horgonymüvel és erős nikkel köpennyel birnak. Ára lánczczal és tokkal frt **2.30.** Két darab csak frt **4.50.** Három évre szóló irott jótállási bizonylat minden órához csatolva van.
Szétküldés csak utánvétre:
Josef Spiering
Wien, I., Postgasse 2.—23.

ESZMÉNYI KEBEL
érhető el a **Pilules orientales** által, Ratié gyógyszertárából Párisban, Passage Verdeau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnek ártana, az **asszonyi kebel fejlödését,** valamint a kebel **idomainak szilárdságát** biztositja. Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utcza 12. sz. 10223

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nál több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Baroola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

A csizi jódfürdőben
Margit nyaraló első rendü szállodában szobák 60 krtól 3 frtig. Margit-Pensióban teljes ellátás kiszolgálattal 1 frt 60 krtól 2 frt 40 krig kaphatók. Levelek intézendők Margit nyaraló avagy Pensio felügyelősége Csizfürdő czim alatt. Vasutnál külön kocsi. 10457

Kerékpárosoknak fontos!
Kérjen ingyen és bérmentve nagy képes árjegyzéktinket, mely csengőket, lámpákat, pneumatikot, nyergeket, tengelyeket, konuszokat, valamint elsőrangu kerékpárokat stb., stb. fele árban tartalmaz 10396
BEIFELD GÁBOR és TÁRSA,
Budapest, VIII. ker., József-körut 21.

A tavaszi és nyári divat 10310
legujabb termékei dús választékban és a legjutányosabb gyári árakban kaphatók:
Kalapvirágok, tolldiszek, kócsagtollak, tollboák. Alkalmi ajándékok finom diszlárgyakban. Menyasszonyi koszoruk és diszek a legujabb divat szerint.
Szinházi-, alkalmi- és sirkoszoruk, szalag- és gyomattal bármily kivitelben. Különlegességek disznövényekben és pálmákban.
Eladás nagyban és kicsinyben.
Sürgönyczim: **Szekuless Károly-utcza.**

Alapittatott 1860.

A Kalap-király 10379
3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Rohitsch-Sauerbrunn
Steiermark.
Vasut, posta- és távirdahivatal. — Prospektus ingyen.
Gyönyörü fekvés, élenydús, teljesen pormentes levegő. Modern comfort, élénk társadalmi élet.
Uj, nagyszabásu és modern hydro-electro-mechanotherapeutikus intézet. Hidegvizkezelés, villanyos fény- és kádfürdők, inhalatorium, pneumatikus kamara, forrólég- és gőzkamra, elektr. massage, napfürdők, gyógygymnastika. Bevált gyógyhely gyomor-, bél-, máj- és vesebetegek számára, idült székrekedés ellen, haemorrhodiák, epekövek, elhizási diabetes, köszvény, garat- és gégehurut ellen. Igen erős gyógyforrások, hasonlók Karlsbadhoz és Marienbadhoz.
10070

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Egy különös fiatalemberről, a kinek, mint látni fogjuk, nagyon jelentős része van benne, hogy hősünket utóléri szomorú végzete.

A kút körül zsenge lombot hajtottak a cserjék. Újra felöltötte zöld tavaszi ruháját a mezőség és Iván egyre türelmetlenebbül sürgette Liát:

— Mikor esküszünk? Azt mondtad, tavasszal fogunk.

Lia összerezzent, mintha a kérlelhetetlen fátum készült volna lecsapni rá.

— Várjunk még... Majd a jövő hónapban.

— A jövő hónapban!... Mindig a jövő hónapban! Hej, látom én, hogy csak halasztani akarod erőnek-erejével! Mindent tudok én! Mindent!

— Mit tud? Szeretném tudni, hogy mit tud rólam?

— Azt, hogy nem szeretsz! Hogy csak hitegettél eddig is!

— Ejh! Már megelégeltem ezt az örökös czivódást! Engem is el akar kergetni? Mint Marissal tette? Hát csak tegye! Megérdemlem, hisz én még csak nem is dolgozom!

Ilyenkor még Iván fogta kérőre a dolgot és azzal végződött az összekocczanás, hogy Iván meghunyászkodott, mint a kutya. Megijedt arra a gondolatra, hogy Lia be találja váltani fenyegetőzését.

Pedig hát minél több odaadást, szerelmet tanusitott, csak annál jobban siettette Liát az ő titkos elhatározásában. Oh, most, hogy egyszer már belékostolt a fővárosi élet gyönyörűségeibe, az ünnepeltetésbe, most ezerszerte csábitóbbak lettek az ábrándjai és ezerszer mohóbb sóvárgással vágyott szabadulni innen.

Néhány méternyire a vízben ott volt az ő börtönének a kulcsa. Ha hosszan belébámult a vízbe, szinte látni vélte a kis vasládikát, a mint meghúzódik az iszapos fövényben. De hát hozzáférni nem lehetett még sem. A viz még hideg volt a fürdésre, meg kellett várnia a meleg nyári estéket, a mikor majd fürdés közben észrevétlenül partra hozhatja az elrejtett kincseket.

Egy este, a mint szokása szerint a Szamos partján üldögélt, egy karcsú, keskeny orrú lélekvesztőt látott a vizen. Napsütötte fiatalember ült a csónakban, olykor-olykor nagy lomhán mártogatva evezőjét a csöndes vizbe, a mely az esti szürkületben ezüstfehéren vált ki a sötétedő földből.

Még csípős volt a levegő, de a fiatalemberen mindössze egy kurta nadrág és kivágott torna ing volt. Lábszára, karja, melle csupaszon maradt és látszottak edzett izmai. Arcza barna, napsütött volt, úgy hogy szőke haja szinte világitott mellette.

A csolnak a lomha evezőcsapások nyomán lassan siklott előre. A fiatalember nem is igyekezett valami nagyon. Inkább a szép tavaszi estét élvezte és nagy gyönyörűséggel fütyörészett valami szomorú nótát, a mi félig magyar népdal volt, félig pedig valami képzeletbeli operaária.

Lia közelében ért partot a csónak. A fiatalember kiugrott belőle, szárazra húzta a szandolinját, aztán Lia előtt termett és jókedvűen mondta:

— Itt vagyok, ragyogok, mint a fekete szurok!... Kezét csókolom.

Lia majd hogy föl nem sikoltott ijedtében. Nem emlékezett rá, hogy látta-e valaha ezt a napsütötte természet-fit. De a fiatalember nem törődött véle, hanem zavartalanúl beszélt tovább:

— Úgye megmondtam, hogy eljövök! Nos, most itt vagyok és innen ugyan el nem megyek vacsora nélkül!

Szép otthonosan letelepedett a harmatos fűbe, oly előkelően, mintha valami finom szmirna-szőnyegre heveredett volna. Lia hátrább húzódott és idegenül mondta:

— Én önt nem ismerem!

A fiatalember fölkaczagott, aztán tréfás duzzogással felelte:

— Szép! Már nem ismer! Ilyenek a nők! Node fogadjunk, hogy mindjárt vissza fog emlékezni rám. Budapesten... a vendéglőben... ott ültem maga mellett... Nos, még most nem emlékszik?

— Hogyan? Ön az?

— Én! Becsületszavamra, hogy még mindig én vagyok. Hát persze, akkor egészen más voltam. De hát tudja, én kétlaki ember vagyok. Nekem van külön téli és nyári ábrázatom. Télen fönt élek Budapesten, a miniszteriumban, akkor hát világfi vagyok. De nyáron künn dolgozom a vidéken és ilyenkor az őstermészet fia vagyok. Pompás élet! Úgy élek, mint Robinzon Kruzoé! Egész nap ott dolgozom a napon; délben együtt ebédelek a bográcsból a munkásokkal, este csolnakázom, halászgatok, éjszaka pedig a barakkban alszom, mint a bunda. Nézze, milyen barna a karom, ezt mind két hét alatt szereztem!

— Én azt hittem, hogy egy napig sem tudna meglenni a főváros nélkül!

— Oh az is jó, de ez is. Egyáltalán, az élet minden körülménye jó, csak az ember öltözködni tudjon hozzá. A fővárosban divatfinak öltözködöm és úgy érzem, hogy enyém az egész város. Itt föl veszem ezt a csikos trikóinget és úgy érzem magam, mintha belészülettem volna ebbe a szabad életbe. Annak is megvannak a maga gyönyörűségei, ennek is. És ha valaki le tud mondani az egyikről, akkor tiszta szívvel élvezheti a másikat... Például, ime én most zavartalanúl merülök el a legnagyobb gyönyörűségben: hogy magával beszélgethetek!

— Ön mégsem vedlett át teljesen. A bőkjai még a téliek.

— Oh, a mit maga iránt érzek, azt magammal fogom czipelni télen-nyáron át. Maga imádandó volt Budapesten a népes vendéglőben és imádandó itt is, mikor egyesegyedül van az egész határban. Az államnak nem volt még tisztviselője, a ki úgy sürgette volna a munkáját, mint én. A mióta először láttam, mindig türelmetlenül, sóváran lestem, hogy megkezdődjenek már a munkálatok. Node most végre itt vagyok és esküszöm, hogy innen nem hagyom elkergettetni magamat.

Fölballagtak a házba, a hol Iván nagyon mogorván, gyanakvó szemmel fogadta őket. De a mérnök úgy tett, mintha nem venné észre és fesztelenül mondta:

— Kedves szomszéduram, beváltom igéretem, a mit Budapesten tettem és eljöttem vacsorára.

Iván ugyan semmi ilyenféle igéretre sem emlékezett, hanem azért kénytelen-kelletlen udvariassággal dörmögte:

— Nagyon örülök! Csak tessék helyet foglalni nálunk!

De aztán a vacsora alatt egyre jobban szétfoszlott a bizalmatlansága. A mérnök ugyancsak ravasz ficzkó volt és úgy viselkedett, mintha Lia egyáltalán a szobában sem volna. Minden szavát Ivánhoz intézte, szándékosan mindig olyan témákra terelte a beszédet, a melyek egyáltalán nem érdekelhetik, csak untathatják a nőket. Hosszan beszélt a szabályozás munkájáról, a mérnöki számításokról, a munkások fizetéséről és ha Lia néha valami kérdést intézett hozzá, oly türelmetlenül válaszolt, mint a ki boszús, hogy holmi haszontalanságokkal zavarják az ő komoly fejtegetéseit.

Ezzel aztán elérte, hogy Iványnak minden gyanuja elmult tökéletesen és vacsora után elégedetten gondolta:

— Sohsem hittem volna, hogy ez a mérnök is csak olyan, mint a többi. Nem érdekli semmi, csak a maga dolga. Rém unalmas ember, annyi bizonyos.

És minekutána konstatálta, hogy várakozá-

Richter Aurél rajza

— Látom, hogy mégis sajnál egy keveset.

son felül unalmas és kellemetlen ember, szinte túláradó nyájassággal biztatta, hogy csak legyen mentül gyakrabban szerencséje. A mit a fiatalember meg is igért rögtön és lelkesedve jelentette ki, hogy ő már rég nem beszélte ki magát ilyen pompásan szakszerű dolgokról. Azt is megígérte, hogy legközelebb a mappákat is elhozza. Azokon láthatni csak sok tanulságos dolgot!

... Ez időben sokszor kellett Ivánnak Szatmárra mennie valami hitel dolgában. Mert akármilyen csodálatos volt is az a forrás, baj fakadt belőle, nem szerencse. A míg az a forrás meg nem volt, megelégedetten, gond nélkül élt Marissal. Hirből sem ismerte az adósságot és mégis mindenre telt.

De azt a forrást az ördög küldte ide, hogy megkóstoltassa vele a gazdagságot. Belé is kóstolt, megszerette és nem tudott leszokni róla. Már pedig akármilyen jól jövedelmezett az a forrás, mégsem volt az elég az ő életmódjához.

Aztán meg az adósság is egyre gyűlt a feje fölött. Az építés, a park sok pénzbe került, azt mind a bankoktól kellett kölcsön venni.

No, most legalább megismerhette Iván az új úri betegséget: az adósságot. És az volt a leggonoszabb benne, hogy még csak nem is panaszkodhatott. Lia előtt el kellett hazudnia, hogy baja van és csak az álmatlan éjszakákon sóhajtozhatott Isten igazában.

Nagy gyötrődésében aztán akadt egy mentőgondolata. Olyan egyszerű dolog volt az, mint a Kolumbus tojása. Ha nem tud megélni egy forrásból, hát ásat mellé egy másikat is. És ha az sem elég, akkor harmadikat és akár negyediket is. A föld úgy sem tiltakozhatik ellene, hogy kicsapolják drága nedüjét.

Ehhez kellett pénzt szereznie és ezért járogatott be Szatmárra.

Ilyenkor a mérnök nappal is átcsolnakázott Liához. Isten a megmondhatója az ördöngős fortélyának, de mindig pontosan tudta, hogy mikor szabad a ház tájéka.

Egyszer, a mint ott beszélgettek a Szamos partján, a fiatalember érzelmesen fölsóhajtott:

— Istenem! Már csak egy hónap a világ! Egyszerre fogunk elmenni innét én is és a Szamos is.

— Hogyan?

— Nos, egy hónap mulva kész az új csatorna és akkor itt nem marad egy pohárnyi viz sem... És akkor nekem sincs már több dolgom itten.

Lia fölsikoltott. A fiatalember — hiába volt agyafúrt, tapasztalt legény — ezúttal alaposan félreértette ezt a megdöbbenést. Azt hitte, hogy őt sajnálja a leány, pedig hát az arra gondolt, hogy ha a vizet lecsapolják, szárazra kerül az ő titka is, a mely most olyan szépen elrejtőzik a viz alatt. A mérnök elbizakodott kaczérkodással mondta:

— Látom, hogy mégis sajnál egy keveset.

Lia elpirulva mentegetőzött:

— Nem is csoda. Egyszerre két barátomat kell elvesztenem. A Szamost és önt. Az igazán sok.

— Oh csak egy szót kellene szólnia és az egyiket megmenthetné. Vagy az sem kell. Elég egyetlen intés a fejével, hogy szeret-e és akkor...

— De hová gondol! Én már menyasszony vagyok!

— Eh! Ez ellen tiltakoznom kellene akkor is, ha nem szeretném magát olyan nagyon. Nem szabad megengednem, hogy a világ legnagyszerűbb nője eltemetkezzék egy faluban, egy olyan férfi oldalán, a ki méltatlan is reá.

— Ne feledje, hogy árva, magamra hagyott vagyok. Nekem nincs sok választásom.

— Csak parancsolnia kell és egész életemet odadobom rendelkezésére. Menyasszony? Hát legyen az én menyasszonyom! Senkit sem talál a földön, a ki annyira szeretné, mint én.

Átölelte és vadul csókolgatta haját, arcát, száját. Lia nem védekezett, lehunyt szemekkel tűrte és engedékenyen szorította arcát a fiatalember mellére. Boldog, gyönyörteljes, önfeledt pillanat volt ez; ábrándok, remények, tervek, titkos sóvárgások mind egy hatalmas szerelmi vágyba olvadtak, a mely szinte szikrázva serkedt ki forró ajkain. E pillanatban nem volt az ábrándokat szövő leány, nagyzoló álmok álmodója, hanem a szerelemre vágyó nő, a kinek minden akaratát, gondolatát, egész lelkét betölti szerelmesének csókja.

Immár magasra lépett a nap, Iván minden perczben visszajöhetett. A fiatalember elragadtatva csókolta meg még egyszer Liát, azzal a csókkal, a melylyel szerelmesek az átélt gyönyörűségeket szokták lepecsételni és így szólott:

— Most figyeljen ide, Lia. Egy hónap mulva szabad vagyok, akkor majd este eljövök magáért csolnakommal és elevezünk Naményig. Onnan aztán miénk a világ. Másnapra nem lesz már itt sem a Szamos, sem mi.

— És ha Iván sürgetni fogja az esküvőt?

— Utasítsa vissza. Akár szép szóval, de jobb szeretem, ha haragosan. Ah, de utálom ezt a durva, müveletlen parasztot, a ki egy királynőre meri vetni a szemét... Mert hidd el, hogy királynő vagy! Most, hogy itt vagy karjaimban, valami rettegő tisztelet száll meg engem is. Félek, hogy egy lépéssel rálépsz trónusodra és leütteted a fejemet!

Lia fölkaczagott és kezével tréfásan körülsimogatta a fiatalember nyakát.

— Nézze! Már meg is tettem.

— Jó, jó! csak nevess, csak tréfálj! Most még magad sem tudod, hogy ki vagy, de engem már is borzongat a hideg arra a gondolatra, hogy egyszer majd tudatára ébredsz. Oh, lesznek elegen, a kik tudatára ébresztenek!... Hogy fogsz te akkor engem a faképnél hagyni! Mint most azt a szerencsétlent! Oh, én azt jól tudom!

Lia kaczagva válaszolta:

— Maga bolond!

... De azért egy szóval sem tiltakozott.

A fiatalember beült a csónakjába és evezni kezdett. De minduntalan vissza-visszanézett. Aztán mikor Lia nem látszott többé, mélyen belevágott a vízbe evezőjével és mérgesen dörmögte:

— Azt hiszem, megőrültem teljesen!

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej.

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

A mint a varégek elnézték a délvidékiek egész életét és gazdálkodását, irigység támadt bennük ezek iránt az emberek iránt, a kiknek minden különösebb fáradság nélkül adtak meg az istenek mindent. A fiatalok arról ábrándoztak, milyen jó volna itt a széles Dnyepr vidékén megtelepedni, de az öreg varégek így feleltek:

— Nekünk csak úgy látszik, mintha olyan jó dolguk volna! Bizonyára nekik is megvannak a maguk gondjai! Lehetetlen az, hogy emberek gond nélkül éljenek, mert hiszen akkor az istenek is megirigyelnék őket!

És csakugyan, igazuk van az öregeknek: a délvidékieknek is voltak gondjaik. Az igaz, hogy ezek a gondok nem voltak olyan sulyosak, mint azok, a melyeket a természet okoz, a melyeket nem lehet leküzdeni, a melyek elől nincs menekülés, úgy annyira, hogy a kétségbeesés karjaiba kergetnék az embert. A délvidéken meg lehetett küzdeni a gondokkal és diadalmaskodni is lehetett rajtuk, bár itt is hosszú századokon át elkeseritették és földúlták az emberek életét, úgy, hogy nem volt idejük arra, hogy magukat összeszedjék s az egészséges, hatalmas fejlődés útjára lépjenek.

Sok gondot okoztak a délvidéken a nomádok, ezek a «pogány és bálványimádó» szörnyetegek, a kik senkinek se hagytak békét. A kellő időt s a kedvező alkalmat kilesve, hirtelen megrohanták a békés földmivelőket, kirabolták őket, fölégették a házaikat, elhajtották a marháikat és fogságba hurczolták az embereket. Nagyon természetes tehát, hogy a délvidéki földmüves népnek mindig készen kellett lennie arra, hogy szembeszállhasson az ellenséggel s megvédelmezhesse véres verejtékkel fölszántott földjét és szülőhazáját.

Az állandó megtelepedésnek egyik legfőbb baja az volt, hogy teljes lehetetlenség volt legalább valamelyest pontosan megállapitani a határokat a szomszédos pusztai lakókkal szemben. Ezek a határok úgy szólván minden pillanatban idestova vándoroltak, mint az a pusztai növény, a melyet iringónak hivnak. Egyik nap jöttek a nomádok, felütötték a sátraikat s kihajtották a marháikat a szántóföldek közvetlen közelébe, másnap a föld müvelői minden erejüket összeszedve, elkergették őket, vagy ajándékokkal és adófizetés igéretével kielégitették mohóságukat. De ki állhatott jót róla, nem teremnek-e ott harmadnapra megint s nem ütik föl a földmüvelők viskói mellett megint a sátraikat?

— A harczhoz nem igen értenek! — jegyezték meg a varégek, a mint frank kardjaikat mutogatták.

— De bajos is velük harczolni, — felelték nekik, — mert hiszen senki se tudhatja hányan vannak és honnan bukkannak elő! Ma fölkonczol az ember néhányat, holnap már újak jönnek helyettük ... Olyanok, mint nyáron a rajzó legyek!

— Erős városokat kell épiteni!

— De miből épitsen az ember itt a pusztán! — felelték a varégeknek, — nincs itt se kő, se fa, rőzsével meg sem sokra megy az ember! De meg amúgy is mindegy, a földet nem viheted magaddal, ők pedig a földet is felperzselik, azt a földet, a melyre annyi verejtéket hullattunk el, mint a mennyi áradáskor a viz...

A varégek hallgattak, de azért a fejükben makacsúl tartotta magát az a gondolat, hogy: volna csak az övék ez a vidék, majd berendezkednének ők! No, de egyelőre még korai volt ezen tünődni; egyébiránt, ki tudja!...

S a mint ott ültek a hajóik födélzetén, tovább gyönyörködtek a pusztában, az ő ritka zúgásaival, mély útjaival s felhőtlen kék égboltozatával, a melyről perzselve tűzött alá a déli nap forrósága. A Dnyepr elbüvölte a varégeket, de az öregek még ezen a folyón is találtak fogyatkozásokat s beszéltek is róluk azokkal az utitársaikkal, a kik először voltak útban a görögök felé.

— Hiszen szép, szép volna ez a folyó! De a zátonyok, a zátonyok! Tömérdek ember pusztult el, sok hajó süllyedt el már rajtuk s velük szemben csak az istenektől lehet segitségre számitani, mert az ember nem bir velük!

— És sok ilyen zátony van benne?

— Hetet ösmernek eddig és mindeniknek megvan a maga neve! — mondotta valaki az öregek közül s elkezdett beszélni a fiataloknak, a kik nagy figyelemmel ülték őt körül.

— Az első zátonyt Neszútnak hivják! Meszsziről nem is látszik, de közeledését bizton elárulja a viz. Apró hullámokba táncol a hajó körül s jó előre figyelmezteti a kormányost, hogy ne aludjék! Észrevétlenül kapja meg az embert a veszedelem, mely azonban még mindig nem olyan nagy, mint a második zátonynál.

— S a második zátonyt hogy hivják?

— Osztrovuniprah! Hosszú sorban nyulik át széltében az egész Dnyepren és ugyancsak nagy ügyesség kell hozzá, hogy az ember szirtjeinek éles bordái közt átvergődjék! Izzé-porrá zúzódnak rajtuk a hajók s itt is ott is felbukkannak a varégek holttestei, a kik a bősz örvénnyel való tehetetlen harczban pusztúltak el, úgy, hogy még hirmondó se maradt utánuk! Iszonyatos ez a zátony, a melyet az apró, fehér tajtékcsomók teljesen elboritanak!... De még rettenetesebb a harmadik zátony! Az ottani lakók Zvoneczkijnek hivják! Még ha éjszakának idején közeledik is az ember hozzá, már jó messziről elárulja magát. Ordit és bömböl körülötte a viz, mint a vadállat, mely régóta nem jutott semmiféle zsákmányhoz. Ez az ordítás elkábítja a hajóst, úgy, hogy szinte elveszti a fejét. Kiáltani akar, de hangja belevész a viz morajába s egyszerre érzi teljes tehetetlenségét! Jaj annak a szerencsétlennek, a ki megrémül ettől a zátonytól! Szomorú gyászdalt zúgnak fölötte a folyó hullámai, soha sem látja többé viszont a családját, nem hallja többé kedves erdejének a zugását. Nem egyszer mentem át ezen a zátonyon, az istenek mindig megoltalmaztak, de bár harczok közepette őszültem meg, mégis mindannyiszor remegés fog el, ha csak rágondolok ... S az öreg elhallgat s lelke visszaszáll a múltba. De a fiatalság szinte szomjazik rá, hogy hallja a többit s fölhangzik valakinek a kérdése:

— És a negyedik zátony?

— A negyedik zátony neve: Nejaszyt! Jól ki van eszelve ez az elnevezés! Csakugyan, ez a zátony nem tud betelni az áldozataival, ott is ólálkodnak körülötte állandóan a ragadozó madarak, a vércsék és keselyük, a melyeket az ottani lakosok szintén «telhetetlenek»-nek hivnak. Reszketés fogja el az ember egész testét, a mikor szemeit önkéntelenül az égre emelve, megpillantja a felette szállongó és szinte széles szárnyán függő keselyűket. Türelmesen várják áldozataikat, a melyekkel előbbutóbb kedveskedik nekik ez a zátony. Ilyenkor azután lecsap ez a madár a bátor varég véres testére, kiszedi a szemeit, éles karmaival fölhasítja a mellét s elkezdi inni alig az imént dobogni megszünt szivéből a vért. Mikor kedve szerint jóllakott, vérrel elborítva újra fölszáll, szétterpeszti szárnyait s éles szemeivel újabb áldozat után kutat, melyet bőven szállítanak neki a mi hajóink!...

Az ötödik zátonyt Vuliniprachnak hivják! A Dnyepr magas partjai itt összetolódnak s a közéjük szorult viz erőteljesebben és nyugtalanabbúl szágúld tova. Minden oldalról szorongatva, folyton változtatja a folyását, a habjai azért szétporlanak s úgy tetszik, mintha szilaj tánczot járnának. A Nejaszyt után ez a zátony nem olyan borzasztó s a tapasztalt kormányos, ha elszánt kézzel igazgatja a hajó irányát, szerencsésen átjuthat rajta.

— S itt aztán vége a zátonyoknak?

— De hogy is! — mondotta az öreg, — az ötödik zátony után még kettő következik. Az egyiket Veruczi-nak hivják...

— Mit tesz az?

— Bugyogás!...

A fiatalok összenéztek.

— Borzalmas elnevezés! — jegyezte meg valaki.

— De találó, — folytatta az öreg, — ennél a zátonynál olyan az egész Dnyepr, mintha bugyogva forrna, de a zátony elnevezése nem innen ered. Bevett szokás szerint a szlávok, a mikor mind a hat zátonyt elhagyták, megállapodtak, kikötöttek az útbaeső sok sziget valamelyikén és forró étellel pótolták kimerült erőiket. Itt szoktak főzni s innen a zátony elnevezése. Most még csak a hetedik van hátra. Ennek a neve Naptézi! Itt a kormányos már maga előtt látja a czélt s ha Sztrilog, a szelek istene segíti, úgy csakhamar elhagyja ezt az akadályt is! De mekkora ennek az ára! A kezei remegnek, az arczáról húll a verejték s ajkai hálás szavakat rebegnek az istenekhez! Mikor kicsiny a viz, akkor ez a hajózás még veszedelmesebb! Ilyenkor a hajókat a part felé irányitják, néhány ember belegázol a vízbe, hogy mezétláb kitapogassa, hol nincsenek sziklák; a többiek ezalatt elől, hátul és oldalról nekifeküsznek a szigonyoknak s úgy vezetik át nagy kínnal a hajót a sziklák és a part között.

— De a zátonyok után aztán nincs már semmi veszedelem.

Az öreg vállat vont.

— Ki tudja?! — mondotta, — az istenek akaratától függ minden. Én nagyon sokszor tettem meg ezt az utat Görögország felé, egyszer szerencsésen ment, másszor nem. Voltak esetek, a mikor a zátonyok körül rajtunk ütöttek a nomádok s egyik kezünkkel a hajót kellett kormányoznunk, a másikkal az ellenségeinkkel szemben védekeznünk. Mindig csak az után áhitoztunk, hogy elérjük a Grigorij-szigetet, a melyen túl már semmi veszedelem se fenyegetett. Rendszerint négy nap alatt eljutunk a Dnyeper torkolatához, a melyben Szent Aiferija szigete fekszik. Itt pihenünk, megvizsgáljuk a hajókat, rendbeszedjük a fölszerelést és megerősitjük az árboczokat. Onnan aztán mentünk, a merre tetszett s nem bukkantunk többé sem akadályra, sem ellenségre. Kedvező szél duzzasztotta vitorláinkat, mint a hattyúk, úgy lebegtünk tova s az egész múlt, minden fáradalmával és veszedelmével együtt olyannak tünik föl, mint egy rettenetes álom...

Az öreg elhallgatott.

A fiatalság sem merte megzavarni a csöndet s csak elnézte a Dnyeper végtelen, kékellő szalagját, mely annyi veszedelmet rejtett magában a távoli vendégek számára. Az ifjú varégek szerettek volna mielőbb túllenni rajtuk, mert ott aztán mindenféle népekkel: ravasz görögökkel, bolyárokkal, arabokkal, kazárokkal, pecsenyegekkel s még vagy egy tuczat különféle törzszsel való találkozás várt reájuk.

Tizedik fejezet.

— Nos, Igelyd? — kérdezte egy öreg varég a vállára csapva egy délczeg ifjúnak, a ki hajójának a födélzetről eltünődve bámult a partra, — unatkozol?

Ez válaszul csak elmosolyodott és szép orczája, mely épen csakhogy pelyhesedni kezdett, szemlátomást elpirult.

— Nálunk most javában folynak a játékok, vége hosszza nincsen a vigasságnak s a karcsú leányzók, azt hiszem, nem egyszer emlegetik Igelydet?

Az ifjú csak hallgatott tovább.

— Sebaj, sebaj! Viszont, gazdag ajándékokkal és aranynyal megrakodva térsz majd haza s még kedvesebb leszel valamennyiünk előtt! — szólt az öreg hangosan fölkaczagva s otthagyta az unokaöcscsét.

Igelyd utána nézett s megint figyelmesen nézte a hajók útját. Vajjon unatkozott-e csakugyan, a mikor először tette meg a nagy utat Görögország felé, ki tudja? Annyi bizonyos, hogy senkit se hagyott ott közeli hozzátartozói közül s így aggódnia se volt kiért.

Igelyd korán maradt árván, az apja nyomtalanúl eltünt, az anyja sem sokkal élte túl ezt a bánatot és elsorvadt, de a nagybátyja, a

Hiszen szép, szép volna ez a folyó! De a zátonyok, a zátonyok!

ki magához vette és nevelte, szerette őt, de csak a maga módja szerint, a nélkül, hogy csak valaha egy gyöngéd szót is szólt volna hozzá s folyton csak gúnyolódott vele. Igazi harczost akart belőle faragni, a ki pompásan tudjon bánni a fegyverrel, tudjon hajót kormányozni, lovagolni, hibátlanúl lőni, de Igelyd minden nagyobb lelkesedés nélkül cselekedte meg mindezt s társainak a bátorsága és ügyessége egy mákszemnyi irigységet se keltett benne, sem pedig vágyat arra, hogy velük versenyre kelhessen.

Születésétől kezdve csöndes és mélázó természetű volt s nagy érdeklődéssel nézte a szláv városokat és falvakat. Csábította őt az a gondolat, hogy átköltözzék ide, a nagy folyó partjára, a hol végtelen mezők terültek el s békeséges, méltóságteljes léptekkel ballagtak rajtuk az ökrök. Félredobta kétélű csatabárdját, gyönyörűséggel tudta volna megfogni az eke szarvát, de erre persze gondolnia se volt szabad: kikaczagták volna a társai s úgy találták volna, hogy ez a varég méltósággal meg nem egyező foglalkozás. Épen azért Igelyd csak titokban ábrándozhatott erről, nem mervén közölni ábrándjait utitársaival.

Ezek egészen másról ábrándoztak. A mint esténkint hajóikon ültek, arról beszéltek, milyen jó volna meghóditani ezt az egész országot, tömérdek kincseivel és gazdaságával s hajózásra alkalmas folyóival. Ily módon békés utat biztosithatnának maguknak a görög földre s árúiknak idegen árúkkal való kicserélése semmibe sem kerülne, mert a meghóditott törzsek, adófizetésre lévén kötelezve, mind nekik dolgoznának. Igelyd nagybátyja, az öreg Adubb, a kinek a szavára mindég hajtottak, ezt a

A varégeket, az éjszak emez egyetlen vendégeit mindenütt türelmetlenül várták s ők ezt tudván, oda iparkodtak, a hol a legtöbb előnyre számithattak. Az öreg nem régen beszélt hallgatóinak a magas éjszakon, Biarmiában és a Fehér-tengeren tett utazásáról. Ez a vad vidék a maga állatbőr-iparával és félénk lakóival mindig csábította a varégeket, a kik értettek hozzá, hogy lehet belőlük minél nagyobb nyereséget húzni. Sok varég járt arra, egyesek pedig nagy fáradalmak árán eljutottak a gazdagságáról híres Perm városába. Ide özönlött Ázsia aranya és ezüstje, a perzsa és indiai árúk beláthatatlan tömege s a Dvina és a Pecsora minden prémje. Az éjszakról visszatérve, a varégek Novgorodban becserélték árúkat s délnek tartottak. Miután prémjeiket, viaszukat és csőcselékjüket más árúkért kicserélték, visszatértek hazájukba, hova Görögországból aranyat, szöveteket, bort és mindenféle gyümölcsöt, Magyarországból és Csehországból ezüstöt és lovakat, Galicziából sót, az araboktól datolyát és Perzsia egyéb gyümölcseit, indiai illatszereket, bort, lenszövetből való ruhákat, bársony és gyapjú szöveteket, drágaköveket, igazgyöngy nyakékeket, kardpengéket, a bolyároktól bagariát, mammuth-agyarakat és szerecsendiót vittek magukkal s végül mind ezt aranyra váltották föl. Mindig vidáman és elégedetten tért vissza a varég hazájába. Hosszú estéken a tűzhelye körül ülve, hallgatta a bárdok énekét, mely sikerük és győzelmök dicsőségét zengte, mosolygott a dalnokok magasztalásán, de e közben halkan csörgette az aranyat, a melylyel rabnők kezei által remekbe készült drága ruhájának a zsebei szinültig tele voltak.

gondolatot lehetségesnek, de nehezen kereszttülvihetőnek tartotta, mert hiszen maguk a varégek is csoportokra oszoltak, a melyeket semmi közös kapocs sem fűzött egymáshoz.

— Ha akadnának köztünk olyan férfiak, — mondotta, — vagy vezérek, a kiknek a kezeiben minden hatalom együtt volna, akkor nem volna nehéz ezt az eszmét megvalósítani.

— Majd akadnak! — felelték neki.

— Bajosan akadhatnak, mert a varégek már nagyon is szertehúznak egymástól. Most is szanaszét vannak szórva az összes tengereken s lehetetlen őket összeszedni! Vajjon hol nem szántják a tenger hullámait a varégek hajói? Mindezeket a törzseket pedig egy kalap alá hozni nagyon nehéz dolog volna. A fegyverrel nem valami jól tudnak bánni s maguk közt is örökké czivakodnak. Az egyik nemzetség föllázad a másik ellen s nincsen se bíróság, se kihallgatás, csak ontják egymás vérét czéltalanul, pedig különben dolgos nép s nem nagyon lelkesedik az örökös belső villongásokért, de azért az ujját se mozditja meg, hogy véget vessen nekik. Még ha választanának is maguknak egyik-másik törzsből vagy nemzetségből fejedelmet, a törzsek nem vetnék magukat ennek alá s csak újra kezdődnék a vérontás! . . .

— De hát nem lehet velük okosan beszélni? — hangzott föl az ifjú Igelyd halk hangja.

Általános kaczagás volt erre a válasz.

— Okosan beszélni! Mi jut eszedbe! Hiszen egymást is alig értik, úgy élnek, mint az állatok s ha valahol emberekhez kezdtek hasonlítani, úgy csakis azokban a városokban, a melyekben mi velünk gyakrabban érintkeztek. Okosan beszélni. Hiszen szinte bújnak minden idegen elől s mindenképen azon mesterkednek, hogy lehetne őt eltenni láb alól . . . . Nem, velük egészen másként kell beszélni: tűzzel és vassal! Ezt aztán megértik ők is!

— Meghóditani nem volna nehéz őket, — jegyezte meg Ivar, egy középkoru és tapasztalt varég, — hol karddal, hol aranynyal kellene cselekedni, csak aztán együtt tartani őket, az a nehéz!

— Miért?

— Nyílt mezőn, a nomádokkal még csak lehet küzdeni, de az erdőben mindenütt könnyű cselt vetni vagy elrejtőzni. Itt, ha beveszi magát az ember valami sűrűségbe, azt úgy megerősitheti s úgy megvédelmezheti, hogy nincs az az ellenség, a melytől félnie kelljen.

— Épen ezt kellene fölhasználni a törzsek leigázására! — válaszolt Adulb.

— Hogy-hogy?

— Nagyon egyszerűen! Jól kiösmerni a vidéket, a melyen csak az utakon lehet közlekedni, a vizi- és szárazföldi utak kereszteződésénél városokat kell összetákolni és ott a saját embereinket megtelepiteni! Ilyen formán az egész ország részekre lesz szakadva s a törzseknek sem lesz megadva a lehetőség arra, hogy a közös harczra egymással egyesüljenek! Akkor azután szokásaink szerint be lehet osztani az egész vidéket kerületekre s minden kerület után olyan adót szedhetünk, a minőt kirovunk rá! Ha pedig nem akarnak rúdnak állani, mindenkor könnyű lesz velük elbánni.

— Lehet még adót szedni minden fürt, vagy minden eke után is, — jegyezte meg Ivat — és fizetheti az adót mókus vagy nyestprémben, mézben, marhában, arab vagy görög pénzben, ki miben akarja! . . . . A fejedelem maga járna az adót beszedni, törvényt ülne, igazságot szolgáltatna! Hűséges kisérete mindenütt a nyomában lenne . . .

— Valamennyien ott lennénk körülötte! — kiáltottak föl sokan egyhangulag.

— Természetes dolog!

— Hogyne! Hát ugyan ki volna ellensége a jónak!

— Ha a fejedelem a mi tanácsunkat is kikérné, teljes erőnkből támogatnók őt, mert hiszen nálunk az a fő, hogy minél több aranyhoz jussunk! Hogy legyen miből élni tisztességesen!

— Ha én azt megérhetném! — kiáltott föl a lelkesedés egy birtelen rohamában Adulb, — olyan áldozatot mutatnék be az isteneknek, a minőt még nem láttak! . . .

Esteledett. A leáldozó naptól eleinte pirosas fénypikkelyek suhantak át a vizen, ezek lassankint elhalványodtak, míg végre teljesen eltűntek. A Dnyeper megharagudott és kipirult. Félénken kigyúltak az első csillagok s mint valami tüzes korong jött fel a hold.

Az első hajó kormányosa szükségesnek tartotta, hogy kikössön, példáját követték a többiek is. Csakhamar hangos zsivaj verte föl a puszta vidék csöndjét. Mint fényes pontok villantak meg a tűzrakások s forrott az étel a tüzön. A varégek őröket állitottak, a kiket időnkint fölváltottak s a kiknek az volt a hivatásuk, hogy a többiek álma és biztonsága fölött őrködjenek.

Az elsők között Igelyd is ott volt. A tüzektől kissé félrevonulva, úgy, hogy csak mint zürzavaros moraj jutott el hozzá az emberi szó, leült. Körüskörül csöndes volt minden. A part mentén szilárd falként elnyuló erdő szunnyadt s nyugalmát egyetlen hang, egyetlen zörej se zavarta meg. A lombok nyilásain át messze csillagok látszottak, a hold, sugarainak fehér foltjaival játszott, csak a folyó hömpölygő vize csobogott alig hallhatóan; Igelyd elgondolkozott s emlékezete egyik képet a másik után rajzolta le előtte. Valahogyan különösen édes és könnyű volt a gondolat itt, ennek a szunnyadó erdőnek a csöndjében. A varégek beszélgetése is eszébe jutott Igelydnek, de csak vállat vont rá. Mindig csak vér, vér! . . . . Perzselni, elfogni, megadóztatni s kiaknázni az idegen munkát s később aranyra váltani föl. Mire való mindez, mikor az ember békeségesen megtelepedhetik, csöndben dolgozhatik ezen a földön a családjának, semmiféle veszedelmes hajózásokat és tengeri viharokat nem ösmerve . . . Családot kellene allapitani, de a varég leányok közt egy sincs, a ki az ilyen életbe belenyugodnék. Neki az kell, hogy az ura hős harczos, elszánt utazó legyen, nem pedig békés földmivelő, a ki az ökrök által vont eke fölé hajolva békésen ballag végig a pusztaságon. Hát ez talán nem élet? Se vér, se kard, se tűzvészek rettenetes pirossága! De minderről persze, csak ábrándozni lehet. A varég nő a munkát megalázónak tartja, arra valók a rabszolgái, ő maga pedig inkább varr vagy sző, vagy gazdag ajándékokkal megrakodott urát várja vissza a hadjáratból. Ha nem tér vissza s azt hozzák hírül neki, hogy elpusztult, — egy darabig sir, bánkódik, majd azzal vigasztalódik, hogy a fiát elküldi ugyanazon az úton, a melyen az apja elveszett.

És Igelydnek eszébe jutott egy ösmert ének, a melyet a hazájában gyakran hallott:

«Megütköztünk a traidákkal, ők többen voltak s mi húztuk vala a rövidebbet. Kétségbeesett és elkeseredett volt az ütközetünk. Én fiatal gyerek voltam s meg kellett válnom ifjú herczegemtől, a ki elesett vala a harczban. És íme a leányzó, a ki Csardahban él és aranyos nyakéket visel, megvet engem!»

(Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot egészséges és gyomorbeteg Gyermeknek Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben. Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban. Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban. Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Kufeke Gyermek-liszt

10053

A Kalap-király 10379

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-uteza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Szépirodalmi ujdonságok!

Hypatia. Történeti regény az V. századból. Irta *Kingsley Károly*. Átdolgozta *Zigány Árpád*. 2 kötetben, ára 3 korona.

Falusi Romeo és Julia. Irta *Keller Gottfried*. Forditotta *Elek Arthur*. Ára 60 fillér.

Az utolsó Bátori. Regény. Irta *Jósika Miklós*. Negyedik kiadás, 2 kötetben, ára 6 korona.

Népvilág. Elbeszélések. Irta *Jókai Mór*. Ötödik kiadás, ára kötve 2 korona.

La Seiglière kisasszony. Vigjáték négy felvonásban. Irta *Sandeau Gyula*. Forditotta *Bürner Sándor*. Ára 80 fillér.

A tudós családja. Spanyol regény. Irta *A. P. Valdés*. Képekkel, ára 2 korona 50 fillér.

Aranyfüst. Regény. Irta *ifj. Korányi Frigyes*. *Goró Lajos* rajzaival, ára 2 kor. 40 f.

Kaphatók:

Lampel R. (Wodianer F. és Fiai)

cs. és kir. udvari könyvkereskedésében

Budapest, VI. kerület, Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

Alapittatott 1865. A legjobb bel- és külföldi Alapittatott 1865.

zongorák, pianinók és harmoniumok

legolcsóbban kaphatók

Heckenast Gusztáv

zongoratermében

Budapest, IV., Gizella-tér 2

(Váczi-utcza sarkán).

Ekhrbar udvari zongoragyár Schiedmayer és fiai stuttgarti udvari zongoragyár magyarországi egyedüli képviselete. Valódi amerikai harmoniumok. 10180

Nagy kölcsönző-intézet. Árjegyzék ingyen.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegényak és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban

1/2 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Törvényesen védett Bob-csemege

szerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-uteza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Bas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-uteza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinháznál szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-uteza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-uteza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12.

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes szélesitőleg idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Főorvosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógy-

9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

A szeszélyes természet ismét beléavatkozik munkánkba és váratlanul sietteti a szerelmes pár titkos szökését.

Mintha a végitéletre készült volna a világ. Április végén megeredt az eső és immár egy hét óta nem volt szünetelése.

Rémséges napok voltak azok ott a kis tanyai házban, elzárva a világtól. Iván már belékezdetett a kútfúrásba, de abba kellett hagyni a munkát. Lehetetlenség volt dolgozni a vizes talajban.

De mégis volt belőle egy vigasztalása Iványak. Hogy a mérnök sem jöhetett át hozzájuk, mert a megdagadt, vadúl hullámzó Szamoson isten-kisértés lett volna útrakelni, a keskeny, billenős lélekvesztővel.

Hiszen ha istenkisértés volt is, a mérnök szivesen kisértette volna; a pokol tűzfolyamán is szivesen átúszott volna, csakhogy Liát láthassa. Már pedig nem volt észszerű dolog, hogy ezt megtegye. A vakmerő koczkázat, a melylyel ez a kis barátságos látogatás egybe volt kötve, gyanút keltett volna okvetlenül Ivánban. Mert az emberek nem igen szokták az életüket koczkára tenni csak azért, hogy a szomszédjuknak barátságos jóreggelt kivánjanak.

Meg kellett tehát elégedniök a szerelmeseknek azzal, hogy a távolból küldjék egymáshoz epedő sohajtásukat és türelmetlen szomorúsággal nézzék a sűrű felhőt, a mely oly szürke, oly mozdulatlan volt, mintha az Isten ólmozta volna be véle az eget.

Egy napon Ivánnak ismét Szatmárra kellett utaznia és éjszakára igérte, hogy megjön. Lia tehát egyedül maradt a házban az öreg kocsissal. De estefelé azt is beküldte, hogy várja meg a birsai állomáson Iványt.

Az idő egyre gonoszabbúl viselkedett. Hideg szél fújt és az eső most már zápor-módra zuhogott. Lia az ablaknál ült és kinézett a sötét éjszakába. Innen nem látszott a Szamos, de ő mégis úgy érezte, mintha látná. Látná a nagyranőtt folyamot és annak szilaj hullámain a keskeny csónakot, a melyet izmos karral hajt feléje a várva-várt ifjú. A hullámok hol földobták, hol mélyre süppesztették a gyönge járművet, a mely azonban büszkén, vakmerően tört előre és orrán sustorékolva fodrozódott a viz, a mint ketté szelte a hullámokat . . .

A szive megdobbant erre a vizióra is, a mint az eső kaczagva csapkodta a földet, azt hitte, hogy evezők csapása alatt locscsan meg a folyam.

A kinos szorongás fölriasztotta merengéséből és a mint az udvarra pillantott, egyszerre fölsikoltott rémületében. Azt látta, hogy valóra vált a viziója. A sötétben sejtelmes, ezüstös fénynyel megcsillant valami, a Szamos, a melyet lelkében maga elé idézett, ime megjelent. odasietett lábaihoz. Az az ezüstös fénysáv egyre szélesedett, egyre közeledett, mint egy óriási kigyó, a mely lappangva, orvúl jő feléje, hogy elnyelje őt . . .

Jött az árviz! Jött és szemtelen mohósággal fogott a foglaláshoz. Bekukkant mindenüvé, mindenre ráterpeszkedett és immár a bokrok zig-zugai közül mindenütt kivillogott ijesztő arcza.

És mikor látta a tolvaj imposztor, hogy senki sincs a háznál, csak egy gyönge, védtelen leány, egyszerre bátorságra kapott és kigyújtotta tolvaj-mécsét: a sápadt holdvilágot. Az égen megszakadtak a felhők és a hold fényénél egész rémitő nagyságában fölcsillant a veszedelem.

Lia magára kapta kendőjét és kiszaladt a házból. Gondolta, hogy talán még elmenekülhet futva az árviz elől. De biz az hiú reménység volt, alig futott néhány lépést bukdácsolva, meg-megcsúszva a sikamlós sárban, ismét szemben találta magával az árvizet. Ördög tudja, hogy micsoda furfangos kerülővel jutott elébe!

Most már nem volt más menekvés, csak visszaszaladni a házba. Rab volt, siralomház halálra itélt rabja.

És a merre nézett, sehol semmi élet. Csak a viz rejtelmes, undok hangjai hallatszottak. Hol vadul morgott, mint a fenevad, a mely prédára éhes, hol pedig halk kattogás, csámcsogás hallatszott, mintha áldozata csontjait popogtatná.

Lia nagykendőjébe göngyölközve ült a verandán és mintha hipnotizálták volna, merev szemmel bámult maga elé. Oly mozdulatlan, oly kifejezéstelen volt, mintha már meghalt volna. Csak fogainak egyhangú vaczogása árulta el benne az életet. Kétségbeesetten fonta össze ujjait és várt, várt a megmentőre. Mindegy, hogy jobbról jön-e, vagy balról, mindegy, hogy Iván-e, vagy a mérnök. Csak jönne, hogy kimentse őt szörnyű helyzetéből . . .

Az árviz a szabályozás munkáját is alaposan tönkretette. Az új csatornát egyszerre elöntötte a viz és feldöntötte, széthordta az összetákolt deszka-bódékat. A munkások sebtiben menekültek a töltésre és alig tudták holmijukat, szerszámukat megmenteni. Egy hónap fáradságos munkája tönkrement és jó két hétbe kerül majd, a mig újra munkába foghatnak.

Ez bizony nagy csapás volt, de mit törődött azzal most a fiatal mérnök! Lia jutott a legelőbb is az eszébe. Mi van vele? Megmenekült-e már? Vagy van-e valaki mellette, a ki megmentse? Ez mind olyan kérdés volt, a mire azonnal meg kellett tudnia a választ.

Beült a csónakjába és elszántan nekivágott az árnak. Biz az rengeteg munka volt, azzal a keskeny csónakkal a szilaj hullámok ellenében, de hát nem hiába volt evezős-sampion; nagyobb feladatokkal is megbirkózott ő már.

Félórai alapos munka után ért oda Liához. A leány most is mozdulatlanul ült a verandán. Jól láthatta a csónak küzködését, láthatta ki ül benne, de azért meg se moczcant, mikor a mérnök partra ugrott és feléje rohant.

Mereven, hidegen türte, hogy a fiatalember megölelje és megcsókolja. Ő a szemhéját sem rebbentette meg. A fiatalember ijedten kérdezte:

— Egyedül van? Nincs itt senki?

Lia nem válaszolt, csak ült tovább mozdulatlanúl.

— Jöjj! Csónakkal vagyok itt! Biztos helyre viszlek! Meg vagy mentve! Nincs semmi vesződelem többé!

Lia csak nézett továbbra is mereven maga elé és gépiesen remegtek ajkai, mint a hidegelőssé. A fiatalember szilajan fölragadta és czipelte a csónak felé.

— Jöjj hát! Meg kell menekülnöd.

Beültette, letakarta szépen, hogy ne fázzék és megparancsolta, hogy fogózzék csak jól a a csónak peremébe. A leány szótlanul engedelmeskedett, mint az alvajáró.

Viz mentén haladtak Namény felé. Most már alig kellett evezni; maga az ár vitte a csolnakot. A mérnöknek csak arra kellett vigyáznia, hogy belé ne ütközzenek valamibe. Ám a mint a leányra pillantott, megdermedt az ijedtségtől. Úgy ült Lia a csónakban, mintha önmagának elkárhozott lelke volna. Egész teste merev volt és nagy, tágra nyilt szemei kifejezéstelenül bámultak a semmibe.

— Félsz?

A leány némán, alig észrevehetően bólintott a fejével, de vaczogó foga elég érthetően válaszolt helyette.

— Akkor is félsz, ha veled vagyok? Nézd, én fogom az evezőt, a csónak biztosan halad és mindjárt Naménynban leszünk!

Láthatta, hogy a kiállott félelem tartja lenyügözve Liát. Szapora fecsegéssel próbálta hát megnyugtatni.

— Lásd, én nem értem, hogy miért föstik az emberek oly gyűlöletesnek az árvizet! Persze ezt azok teszik, a kik nyomorúságos vityillójukat, vagy szénás kazlukat féltik. Sajnálják azt a kis szénát a barmok és rémülten bőgnek, ha árvizet látnak. Pedig nézd csak, milyen szép ez! Ha festő volnék, rögtön ecsetet fognék és elkezdeném fösteni. Olyan ez, mint egy szép velenczei éjszaka és mi ketten most a nászútunkat teszszük meg a gondolán.

A leány még erre sem vidult föl. Görcsös kézzel fogta a csónak peremét és foga szüntelenül vaczogott. A fiatalember folytatta:

— Milyen gyönyörű! És csupa szelid nyugalom az egész, semmi vadság. Szép türelmesen

Richter Aurél rajza.

A fiatalember fölragadta és czipelte a csónak felé.

viszi a csónakunkat, mint a dajka a tolókocsit. És az emberek mégis félelmetest látnak benne. Pedig ez az igazi nyugalom, nem az a hepehupás szárazföld. A mint itt ülünk ketten a csónakban, a végtelen víztükör közepén, úgy érzem, mintha ez maga volna az örökkévalóság, a melynek mi vagyunk egyetlen lakói. És a . . .

Egyszerre megzökkent a csónak; beléütődött valamibe. Nem lett ugyan baj belőle, de Lia ösztönszerűen fölsikoltott és még erősebben megmarkolta a csónakot. Ez a sikoltás volt az egyetlen hang, a mi eddig az úton elhagyta torkát. A mérnököt már ez is megnyugtatta és fáradhatatlanul beszélt tovább.

— Lásd, én a természet jóságát látom ebben is. A természet pártfogásába vette ügyünket és sietteti azt, a mire olyan lázasan vágyódtam. A mi tervünk milyen vakmerő, milyen aggodalmas volt! És lám, most milyen szépen, magától megy minden. Kezdem azt hinni, hogy ez az egész csak egy kis incidens, a mely miéttünk történt. Csunya hálátlanság volna, ha ezt meg nem becsülnők . . . No, mosolyogj hát! Meglásd, ez a félelmetes tájék vissza fog rád mosolyogni!

Maga is elcsodálkozott, hogy ilyen poéta tud lenni. De igaz, hogy ilyen érzése sohsem volt még. Hatalmasnak, nemesnek, nagynak érezte magát, hogy a drága lény, a kit úgy megszeretett, ime tehetetlenül, félig eszméletlenül az ő erős karjaira van bízva egy néptelen, rémes tenger közepén.

A távolban hosszú fekete sáv szegte meg a fénylő árvizet. Ez már a vasuti töltés volt. És egy helyütt piros és zöld lámpa-szemek pislákoltak feléjük; ott volt a naményi pályaudvar.

A fiatalember újból neki fogott az evezésnek és nemsokára a töltéshez ért a csónak. Kiemelte Liát és kézenfogva vezette a pályaudvarra. A leány gépiesen hagyta, hogy csak vonszolja akarata szerint. A pénztárhoz ment:

— Nincs baj a töltéssel?

— Nincs. Reméljük, hogy nem is lesz!

— Hála istennek! . . .

Megváltotta a jegyeket egész Budapestig, aztán kivezette Liát a perronra. Még egy negyedóráig kellett várniok a vonatra. Lia még most is olyan volt, mint az alvajáró. Egy arczizma se rándult meg, a míg a mérnök beszélt hozzá:

— Reggelre ott vagyunk Budapesten és ott... ott egymáséi leszünk. Meglásd, milyen szép kis lakásom van ottan! Hogy el fogunk mi ott lakni ketten! Mindjárt holnap felmegyek a miniszteriumba és szabadságoltatom magamat. Küldjenek ki helyettest. Az úgyis előlről kezdheti most az egész munkát . . . Nem akarok elmenni mellőled. Mindig véled akarok lenni.

. . . Fölczipelte a vonatra és a fülkében lefektette, mint a beteg gyermeket. Ám a mikor éleset füttyentve megindult a vonat, Lia fölugrott és eszelős tekintettel kiáltotta:

— Jaj, a vasládikó! . . . Visszamegyek!

Fölszakította a fülke ajtaját és kis hijja, hogy ki nem ugrott a kocsiból. A mérnök csak nagy erővel birta visszatartani.

— De édes! . . . Mit akarsz tenni?

Lia hajthatatlanul ismételte:

— A vasládikáért vissza kell mennem!

— Micsoda ládikó?

— A víz alatt . . . tele van aranynyal . . . megyek a Szamosba . . . ott a víz alatt . . .

Tehetetlenségében vadúl levetette magát a földre és görcsösen zokogott. A mérnök mélyen megindulva dörmögte a kalauznak:

— Szegénykének megártott a szörnyű ijedség . . . Láza van, félrebeszél!

A kalauz bólintott a fejével és halkan mondta:

— Abbiony! Szegény . . . félrebeszél.

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

«Nyolcz mesterséghez értek, tudok dalt költeni, járatos vagyok a lovaglásban, olykor az úszást is szoktam gyakorolni, tudok szigonnyal bánni, ügyes vagyok a kopjavetésben és az evezésben, de a leányzó, a ki Csardahban lakik és aranyos nyakéket visel, megvet engem! . . .»

«Nincsen az az asszony, nincsen az a leány, a ki eltagadhatná, hogy reggel egy délvidéki városban jártunk, hol forgattuk a kardot s élő tanúi is vannak teljes diadalunknak. De a leányzó, a ki Csardahban lakik és aranyos nyakéket visel, megvet engem! . . .»

«Ott születtem, a hol az uilandok feszítik az ijat. Most gyűlölik az ottaniak a harczi gályákat. Csak nagy néha vetődik arra egy-egy gálya s szeli orrával a habokat, de a leányzó, a ki Csardahban lakik és aranyos nyakéket visel, megvet engem! . . .»

Ez ő vele is megeshetik! Rajta felejti a szemét valami orosz leányzón, ő pedig nem kell majd neki! De hát mi kell, mi kell neki?

És Igelyd úgy érezte, hogy erre a gondolatra erősebben megdobbant a szive, mintha csak felelni akart volna neki. Szív kell neki! A szláv leánynak szerelem, igazi szerelem kell, nem pedig szolgai meghunyászkodás. A szerelem nem tűri az elválást s épen azért a szláv feleség nem ereszti el az urát a «görögök közé», mikor nem tudja, visszakerül-e vagy sem. Ha megvolna a lehetősége, mint a fecske, úgy szállana el utána, de nem maradna egyedül. De ő maga sem igen kiván kozik sehová! Nem szereti a harczokat, tele mészárlással és tüzzel; a föld, a föld húzza-vonja őt magához láthatatlan kezeivel s ő maga is érzi, hogy csakhamar mindezzel szakítva a keblére borul és egyesül vele . . .

Lépések zaja verte föl Igelydet álmodázásából. Önkéntelenül is nehéz csatabárdjához kapott, de legott elereszteté, látván, hogy csak a varégok egyike közeledik.

Gyermek- és ifjúkori játékainak társa volt az, a kitől mindinkább eltávolodott. A menynyire vonzotta Igelydet a csönd és a békeség, annyira vágyott amaz a harczra és a vérontásra. Hatalmas termete ritka erőről tett bizonyságot, a melylyel szeretett minél gyakrabban eldicsekedni s örült, mikor megdicsérték a vén harczosok, a kik lelkes pillantással néztek utána.

— Szundikáltál? — kérdezte s gyöngéden a vállára tette a kezét.

— Nem! — felelt Igelyd őszintén, — csak úgy elgondolkoztam!

— Így egyedül, persze unalmas, de menj oda a tüzek köré, ott jókedv, vigasság járja! Az öregek a múlt időkről regélnek, ki se jönnek a mesékből!

— Csatákról beszélnek?

— Hát mi egyébről? Nem csatákból áll-e a varég egész élete?! — kiáltott föl Akun lelkesen, — a harczban elesett hősök lelkét örömmel köszöntik az istenek! Óh, hogy ábrándozom én sokszor a csatákról, a mikor egy maroknyi elszánt varég, esküvel fogadván, hogy nem hagyja el egymást, küzd a tömérdek ellenséggel! Csillognak és zörögnek a kardok, megvillannak a kapják és a nyilak a levegőben, megzendűlnek a csatadalok s köröskörül egész hegyek támadnak holttestekből.

— És ömlik a vér, — szakította őt félbe Igelyd, — csak gondold meg, Akun, vér! . . . Miért foly a vér, miért pusztulnak el az emberek, a kik még élhetnének és boldogok lehetnének! Csak erre gondolj, erre!

Akun elmosolyodott.

— Hadd el, — mondotta, — ne törődj vele! A nagyapáink, az apáink is így cselekedtek s ők se voltak ostobábbak mint mi! A varég a harczra van teremtve! Karddal a kezében tiz országon is átmegy s mind a tiz meghajol előtte. Hallod-e Igelyd, ha hazatérünk, ne beszélj ám így soha, mert mindenki kinevet s a leányok is messze elkerűlnek. Menj inkább oda a tüzekhez és hallgasd a vén szkald* énekét! . . . Az igaz, hogy nem érted meg mindig, mert a maga módja szerint rakja össze a szavakat, de az ember szive önkéntelenül megrezdűl és összeszorúl hangjának a zengésétől! Lásd, bennünket a szkaldok soha se fognak megénekelni! A mi életünk elvész nyomtalanúl, mint a csepp víz a tengerben! És vannak olyan boldogok, a kik sok száz esztendeig élnek a nép emlékezetében! Milyen boldogok ezek a szkaldok! Sokat látnak, mindenütt nagy tisztelet és az első hely illeti meg őket. A szkald mosolyogva lép a fejedelmi palotába, hol a király harczosaival lakmározik s engedelmet kér, hogy a tiszteletére dalt zenghessen, a melyért aranyos garasokat, drága fegyvereket, pazar ruhákat és teljes ellátást kap az udvarnál. Dalait először az udvaronczok, később a nép is, kivülről tanúlja meg . . . Van köztük olyan, a ki akár örök időkön át így élhetne, de végzete sodorja tovább a szkaldot . . . Újra útnak indúl, megint sok mindenen megy keresztül s megint új dalokat költ . . .

Igelyd némán hallgatta czimboráját. Majd fölemelte a fejét s ábrándos kifejezés ömlött el a hold által megvilágított arczán.

— És te irigyeled az ilyen szkaldot?

— No, persze!

— És arra sem gondoltál soha, hogy dalából tán a hizelgés csendül ki azokért a subákért és fegyverekért, a melyeket a királytól ajándékba kap! És aztán ugyan kiket dicsőít?! Embereket, a kik ma élnek, azért, hogy holnap meghaljanak! Kinek van erre szüksége! Én egészen más szkaldokat szeretek . . .

— Milyeneket?

— Azokat, a melyek rengő szárnyaikkal magasra szállanak föl a levegőbe és zengő dalukkal az örök napot, a világosságot, a meleget, a tengert, az erdőket és a folyókat dicsőítik! Ah, milyen édes a madarak énekét hallgatni, melyeknek őszintén cseng a hangjuk, nem lévén megvásárolva!

Akun elmosolyodott.

— Ez csak neked tetszhetik, — mondotta, — de engem bánt a sirály panaszos vijjogása! Elvégre lehet, hogy te megérted a madárnyelveket s akkor boldog ember vagy, mert ez az istenek különös adománya!

— Elég lesz a gúnyból, Akun! — mondotta Igelyd némi boszúsággal, — mint barátomnak, elmondom neked azt, a mit gondolok! . . . No, de ideje mennem! — s fejével intve a barátjának, az ifjú varég lassú léptekkel elindúlt a tüzek felé.

Már messziről hallotta a kupák csengését s a beszélgetők éktelenül hangos szavát. A bor megtette a magáét s még a legszótalanabbaknak is megoldotta a nyelvét. Valamennyien egyszerre beszéltek, folyton közbevágtak s meg se hallgatták a szomszédaikat.

Igelyd megérkezése semmi különösebb figyelmet se keltett, de azért tüstént szoritottak neki helyet a tűz körül, mert fiatalsága ellenére is dicső nagybátyja és a nemzetség révén, a melyből származott, általános tiszteletben állott.

Az öreg varégok régi ütközeteket és hadjáratokat emlegettek s a múlt hatása alatt a kupa mind szaporábban és szaporábban járt kézről-kézre. Igelyd követte az általános példát. A bor a fejébe szállt s mint a tüz ömlött szét az ereiben. Elkezdett figyelni a társalgásra s ámbár nem vehetett részt benne, mind érdekesebbnek kezdte találni.

A nagybátyja, Adulb, hatalmas kezeivel hadonászva arról beszélt, hogy hajdanta a varégok sokkal bátrabbak voltak, mint most.

— Honnan gondolod? — szakította félbe egyik szomszédja, hosszú bajuszát pödörgetve, — talán bizony kijöttünk a kardforgatásból, vagy tán romlott vér csörgedez ereinkben?

— Megállj! — szólt közbe Adulb, — emlékezel még a dalra, az öreg Gardradéról?

— Hogyne emlékezném, de azért élvezettel hallgatnám meg még egyszer!

— Kérjük meg a mi szkaldunkat!

Ezeknél a szavaknál mind egy ősz aggastyán felé fordúltak, a kinek teljesen ezüstös volt a dús és hatalmas szakálla, nyílt a homloka s elevenek és csillogóak a szemei.

— Czimbora, teljesítsd a kérésünket, — mondotta Adulb hizelgő hangon, — zengj nekünk dalt az öreg Gardraderól!

A szkald egy darabig hallgatott, mintha tünődött volna, azután így szólt:

— Rég nem énekeltem ezt a dalt, de ma vágyam van, hogy nektek elénekeljem! Hallgasson ide hát, a ki akar! . . .

Csönd lett. A tűz lassan kialudt a hamu közt, a hold leszállott az erdő mögé s hajnali frisseség lengett a Dnyeper felől. A szkald kellemes és még mindig egészen üde hangon kezdett énekelni:

«Zajos lármától és vigasságtól hangos az öreg Gardrade vára. A poharak csengése összevegyül a lakmározók zsivajával. A szkaldok, egyik a másik után zengik a nagy varégek dicsőségét, egymásután ürülnek ki a boroshordók, a cselédség szinte kimerült a változatos ételek felszolgálásában, csak az öreg Gardradét nem viditja föl semmi. Lehorgasztott fejjel ül ott és lassan simogatja kezeivel ezüstös szakállát.

«A vendégek csodálkoznak a szomoruságán és sorjában fordulnak hozzá felvilágositásért. Némelyek azt hiszik, hogy kicsorbult éles kardja, mások, hogy kedvencz lova elesett, végre az is meglehet, hogy hírt kapott drága kincsekkel megrakott hajójának a pusztulásáról. Vagy talán áldozópapja közölte vele az istenek akaratát, a kik nincsenek megelégedve az áldozatával. Lassankint elnémult a vigasság, a csillagok kihúnynak, egyik a másik után, de Gardrade nem vesz észre semmit. Lehorgasztott fejjel ül ott és lassan simogatja a kezeivel ezüstös szakállát.

«— Légy őszinte hozzám, Gardrade! — szólalt meg valaki s a hős varég összerezzent, mert egy kéz érintette a vállát. Gyorsan megfordúlt és látta, hogy egy roskadozó aggastyán áll mellette, a ki egykor mester volt a csatabárd forgatásában, a lovaglásban s a kormánylapát kezelésében. Ellágyult Gardrade szigorú arcza. Könnyíteni akart a szivén s alig hallhatóan így szólt: Álmot láttam s ez az álom jövendőmondónak tetszik előttem, mert pirkadáskor szállotta meg a lelkemet! Így szólván, Gardrade megint elhallgatott s megint lehorgasztott fejjel ült ott s lassan simogatta a kezeivel ezüstös szakállát.

«A kiváncsiságtól indíttatva, az aggastyán odaült Gardrade mellé és éberen figyelt. Eljött a reggel. Az iatók körül lovak nyeritettek. Fölváltották az éjjeli őrséget. Gardrade elmondta az álmát. Nagy feketeszemű leányzót látott, zöld kövekkel ékes fejdísz csillogott a fején. Szeliden mosolygott és hivta őt magához. Még a várost is egészen tisztán látta az öreg Gardrade és rá is ösmert, mert nem egyszer járt benne. Ez a város, Bizáncz fővárosa, a hires Konstantinápoly volt, a kék vizek partján. S nem tudta Gardrade, hogy mitevő legyen. Ráunt a várkastélyára, a lovaira meg kardjára, hűséges barátjaira és többi czimboráira, csak a hajója volt kedves előtte, mely duzzadó vitorláival szántja a vizet és fehér nyomot hagyva maga után röpíti őt az áhitozott város felé. De fáj a szive Gardradénak, hogy egy nagy, fekete szemű leány fantómja kedveért, a kinek zöld kövekkel ékes fejdisz csillog a fején, elhagyja szülőházáját s lehorgasztott fejjel ül ott és lassan simogatja kezeivel ezüstös szakállát.

«Végighallgatta az aggastyán a vitéz vallomását és imigyen szóla hozzá: — Valóban az, jövendőmondó ez az álom, de jelentését csak jósok vagy papok fejthetik meg! Előttünk, rejtve a jövő, egyszerű halandók előtt! De hallottam én egy varázslóról s elvezethetlek hozzá! Akarod-e vajjon? — Gardrade beleegyezése jeléül egyet bólintott. Az aggastyán lassan az ajtó felé indúlt, de a mint a küszöbön megállt és visszanézett, látta, hogy Gardrade ott ül lehorgasztott fejjel és lassan simogatja kezével ezüstös szakállát.

«A varázsló szemei tüzben égnek. Szinte parancsolólag cseng a hangja: — A te álmod, óh hős vitéz, — úgymond, — jövendőmondó álom! Az istenek megemlékeztek rólad, megszánták magányosságodat és elküldték hozzád jövendő feleségednek a képét. Nem szabad ellenkezned velök s ezt még csak megkisérelni se merjed. Szedd össze barátaidat s indúlj útnak a messze Bizánczba. Lehet, hogy ő is remegve várakozik reád, lehet, hogy ő neki is vala álomlátása. Boldog lészen a te hajózásod! Egyetlen hullám sem ingatja meg a hajódat, mert nem a magad, hanem az istenek akaratából kelsz útra! — A varázsló elmondta, a mit mondani akart, Gardrade pedig lehorgasztott fejjel ül ott s lassan simogatja kezével ezüstös szakállát.

«Íme itt van a Dnyepr torkolata. Messzire széthúzódtak a partok s megformálták maguk közt a kék tenger elejét. Elmaradt a rettenetes hét zátony, hol annyi dicső élet pusztult már el; tömérdek bajt, tömérdek fáradságot éltek át a hatalmas vitéz utitársai, de rá se hederítettek. Hiszen a czéljuk felé törnek s enyhíteni akarják az öreg Gardrade nagy szomorúságát. A vitorlák ki vannak feszítve, az alattság alig hogy egyet-egyet csikordúl, a hajó vidáman szeli a hullámokat, melyek gyöngéden térnek ki előle. Sok idő eltelt azóta, hogy a vitéz varégek elhagyták szülőhazájukat, de most már nincsenek messze Bizáncz fővárosától, a hol várja őket a nagy fekete szemű leányzó, a kinek zöld kövekkel ékes fejdisz csillog a fején. Alig várják valamennyien azt a napot, a mikor őt megpillanthatják, de valamennyiüknél izgatottabb persze maga a hős vitéz. Ábrándokba és gondolatokba elmerülve, lehorgasztott fejjel ül a hajó födélzetén s lassan simogatja kezével ezüstös szakállát.»

«Már látszik Konstantinápoly, a városok szépe és dicsősége. Még csak egy kis idő s a gálya kiköt a partjainál. Gardrade csak néz maga elé s szemeivel majd elnyeli a nagy végtelenséget, mely mind kisebb és kisebb lesz előtte. Lehetséges-e, hogy elérte a czéljait? Lehetséges-e, hogy még ma, napszállat előtt meglátja azt, a kiről éjjel-nappal álmodik s meghallja szeliden rezgő hangját!? Istenek, könyörüljetek meg a boldogtalanon! Sztrilog, fújj erősebben és ti vitorlák röpítsétek, óh, röpítsétek minél szaporábban a hatalmas vitéz hajóját! Repülj te hajó, repülj végig a hullámokon, köss ki a kikötőben és ejtsd bámulatba megjelenéseddel a görögöket, a kik mindig megbámulják távoli vendégeiket. Mindenféle árút várnak, nyereségre számítanak, de ezúttal csalatkozni fognak. Semmit se hoztak magukkal a varégek! Nem sietnek kirakni árúikat, csak felkötik kardjaikat s csak az ajándékokat válogatják össze, a melyeket Gardrade hozott a nagy, feketeszemű leányzónak, a kinek zöld kövekkel ékes fejdisz csillog a fején. De maga a vitéz nem vesz részt a nagy készülődésben. Komor a hangulat szállta meg őt s a zajjal, zsivajjal mit se törődve, lehorgasztott fejjel ül ott s lassan simogatja kezével ezüstös szakállát.

«Dülöng a szekér az utczákon végig. A nép sietve tér ki előle. A lovak rágják a zablát, iparkodván kitépni magukat a díszbeöltözött kengyelfutók kezei közül a szekéren ott ül a nagy feketeszemű leányzó, a kinek zöld kövekkel ékes fejdisz csillog a fején. — Fordulj ide, oh, leányzó, tekints erre éjsötét szemeiddel! Mosolyogj s csillogtasd fényes fogaid sorát! Vigasztald meg a bánkodó vitézt, a ki mikor ébren lát téged, még mindig azt hiszi, hogy egyre tart ez a csodás álom! De a leányzó nem látja Gardradet. El van telve a szépségével, a lovaival s észre se veszi azt a szenvedő szivet. Mint a hogy a fehérmellű sirály szállong a vihar előtt, úgy szállt el ez a leányzó is, miután megrezegtette a hős szivét. De nem ajándékozta meg őt fekete szemeinek egyetlen pillantásával sem, még csak a fejét se fordította felé. Gardrade gyorsan visszatér hajójára. Barátai nem merik kérlelni őt. Halkan csapkodják a hullámok a partot s ő lehorgasztott fejjel ül ott s lassan simogatja kezeivel ezüstös szakállát.

«Konstantinápolyra leszállt az éj. Ragyognak a csillagok, az ég sötét és barátságtalan, nem úgy mint otthon, a szülőhazában, a hol az éjszakák is olyanok, akár a napok. Gardrade tanácsot ül a czimboráival. Ezek előre is mindenre készek, a mit ő kiván. Sötét a szándéka, mint ez az éjszaka, de megvalósitja, hiszen csak nem hiába csábitották őt ide az istenek, kell, hogy segitsenek is rajta. Zajtalan léptekkel szélednek el a varégek minden irányban. Elsompolyognak a város legtávolabb fekvő részeibe is, a hol békén alszik az éjjeli őr, — és munkához látnak. Mi ez: csillag hullott le az égről és ott ragyog most a ködben? vagy valami vadállat szeme villant föl a homályban? Nem, a varég az, a ki most hajtja végre a szándékát. A szikra nőttön nő. Fölkerekedik a füst és elkezdődik a tűzvész. Ég Konstantinápoly, lángokban áll a Bizáncz fővárosa. Mindenfelé sirás és jajveszékelés! Csapongnak az emberek, mint a zivatar által meglepett sirályok s aggódva keresik a menekülést mindenfelé. De nincs menekvés, mert azok az elszántak, a kik keresztültörik magukat a lángtengeren, a varég kardok csapásai alatt pusztulnak el. A tűz eljutott végre ahhoz a házhoz, a melyben a nagy fekete szemű szép leányzó lakik, a kinek zöld kövekkel ékes fejdisz csillog a fején. Kezeit tördelve futkos ide s tova, érzi a vesztét, de senki sem segithet rajta. Szétfutott mindenki rémületében és nincs menekvése a boldogtalannak. De íme, váratlanúl megjelenik Gardrade. Mint a vadkan beleveti magát a tűzbe, megragadja a nagy, fekete szemű leányzót, a kinek zöld kövekkel ékes fejdisz csillog a fején és elhozza őt. A tömeg hallgat, nem meri feltartóztatni a nagy vitézt s mind vadabbúl dühöngenek a lángok. Tűztől és vértől csillognak a varég kardok, gördülnek a fejek, hullanak a testek köröskörül. Mindenfelé zajlik a varégek lakomája, közülök is már sokan, mámorosan attól a bortól, lehevertek, hogy többé soha föl ne keljenek. Gardrade a

* Szkald = skandináv dalnok. (A ford.)

hajóra vitte a zsákmányát s lefektette egy szőnyegre. Mozdulatlanúl hevert ott a rémülettől, melyet csak az imént élt át. Ragyogó tüzárban úszott az ég, baglyok röpdöstek a sötét fellegek közt, fölvidúlt a varégok szive, csak Gardrade maradt mogorva, mint azelőtt. Lángban áll körülötte minden, a tenger is szinte vértengernek látszik, de ő lehorgasztott fejjel ül ott és lassan simogatja kezével ezüstös szakállát.

«— Pillants rám, szeliden, akár csak egyszer is! — kéri a nagy, feketeszemű leányzót, a kinek zöld kövekkel ékes fejdísz csillog a fején, Gardrade, — hiszen látod, messze, hideg földről jöttem el érted, az istenek akaratából! Nem riadtam vissza semmi akadálytól! Leküzdöttem mindent, fölperzseltem az egész várost, csak azért, hogy egyetlen mosolyodra magamat érdemessé tegyem . . . Csak romok maradtak meg Bizáncz büszke fővárosából, a te házad is hamuvá lett, de ott a hazámban százszorta szebbet építek néked! Felelj hát, oh, felelj! Nyiljék meg ajakad, óh, feketeszemű leányzó, a kinek zöld kövekkel ékes fejdísz csillog a fején, hadd hallom hát a hangod! — Hiába rimánkodik Gardrade. A leányzó hallgat és kihajolva bámulja a habzó nyomot, melyet a hajó hagy maga után. Hiába hívják a czimborák Gardradet magukhoz, nem hallja ő a kiáltásukat s hivó szózatuk nem örvendezteti meg őt. Csak egyetlen pillanatra fordúlt el s a feketeszemű leányzó, a kinek zöld kövekkel ékes fejdísz csillogott a fején, nincs többé a hajón. Eltünt. Utolsó panaszos kiáltása elsuhant a viz fölött, aztán elhallgatott. Tompán zúgnak a halak a kormány körül, a hajó mind közelebb és közelebb száll a szülőföld partjaihoz s egyedül lehorgasztott fejjel ül a hajó födélzetén Gardrade s lassan simogatja kezével ezüstös szakállát . . .»

*

A szkald befejezte a dalt. A varégok egész idő alatt izgatottan figyeltek rá s mikor elnémúlt, senki közülük nem merte megtörni a csöndet. Végre Adulb a szokott hévvel szólalt meg elsőnek.

— No, hát? — kiáltott föl, — a régi varégok! Örömben úgy mint fájdalomban, megmaradtak ugyanazoknak a vitézeknek! A szkaldok dalai kell hogy megtanítsák az ifjuságot apái dicsőségére! Ám hadd hallják minél gyakrabban ezeket a dalokat! Nemde bajtársak?

— Úgy van!

— És vajjon, Igelyd, te is egyetértesz-e velem? — kérdezte Adulb az unokaöcscsét.

— Nem! — hangzott el a halk válasz.

Mindenki felé fordította a fejét.

— Hogy-hogy?

— Miért cselekedett így Gardrade? — mondotta Igelyd halkan, mintha csak magában beszélt volna. — Haraggal soha se szolgál rá az ember a szerelemre! A szerelem diadalmas, nincs erő, mely megküzdjön vele, de a harag az gyönge, mint a láng, a melynek nincsen táplálóka! . . .

— Ugyan mit is hallgattok rá! — szakította félbe Adulb haragosan az unokaöcscsét, — maga se tudja, mit beszél. Igyunk inkább a mi drága szkaldunk egészségére . . .

S megint gyöngyözött a bor és összecsendültek a kézről-kézre járó kupák.

(Folytatása következik.)

Szàmos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egèszséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tóle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke, WIEN.** 15690

Egy kisérlet elegendő
annak igazolására, hogy az **arcz és kéz ápolására, szeplők, májfoltok, pattanások, kiütések** ellen a már általánosan elterjedt
Korányi-féle 10363
kámforos arcz-krém
hatásában fölülmulhatatlan. **Zsirtalan,** napjára is alkalmazható. **Egy tégely ára 1 korona,** 6 tégelyt bérmentve küld:
Korányi Imre «Kigyóhoz czimzett» gyógyszertára Nyiregyházán.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb »

MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, hámlóhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.
Postán utánvéttellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna színben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. **Ara 2 kor. 80 fillér.** 10159
Buda pesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Uvegje 2 K.**
ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

ESZMÉNYI KEBEL
érhető el a **Pilules orientales** által, Ratié gyógyszertárából Párisban, Passage Verdeau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnek ártana, az **eszmenyi kebel fejlődését,** valamint a kebel **idomainak szilárdságát** biztositja. Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utcza 12. sz. 10223

A Kalap-király 10379
3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-tér, Klotild-palota.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő ís.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Császárfürdő 10489
BUDAPESTEN
téli és nyári gyógyhely.
Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő páratlan, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

GANZ ÉS TÁRSA
vasöntő- és gépgyár-részvénytársulat
Leobersdorf, BUDAPEST, Ratibor. 582
Városi üzlet: IV., Ferenczieki-tere 2. szám.

Elektromos világitás és erőátviteli berendezések, egyenáramu, váltakozó és forgó áramra. Elektromos távolsági, városi, bánya- és iparvasutak. Dinamógépek, elektromótorok, transformátorok és áramátalakitók, daruk és szivattyuk; felvonók, szellőztetők, továbbá elektromos gépek és teljes berendezések a karbidgyártáshoz.
Áramszámlálók, ivlámpák, mérőkészülékek.
Lakások és épületek elektromos világitási berendezése.
Vas-, acél- és érczöntvények épitési és gépészeti czélokra.
Kéregöntésü vasuti kerekek és keresztezések különleges vasból, elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára
Hengerszékek és malomberendezésekhez szükséges tárgyak.
Apritó gépek kőzúzók és Sattler-féle léczes golyómalmok.
Turbinák, zsilipek és csővezetékek. Papir és czellulóze gyártásra szolgáló gépek.
Vasuti kocsik elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.
Vasuti kocsialkatrészek, csapágyak (Korbuly és Katona-Varga szabadalma).
Forgó korongok, tolópadok és kitérők. **Daruk** kézi-, gőz, petroleum- vagy elektromos erővel való hajtásra.
Transzmissziók. Gázmótorok, kotró-, generátor- és világitó gázra 1000 lóerőig és azon tul. **Petroleum-, Benzin-** és **Spiritus-mótorok** és **Lokomobilok Bánki-féle** vizbefecskendezéssel. Füstemésztő Készülékek. Vizszürők. 10150

Tornaszer
ugy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszer-készitőnél
Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.
Árjegyzék kivánatra megküldetik.
10590

Rozsnyay vasas china bora.
Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.
Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.
Továbbá a készitőnél: **Rozsnyay Mátyás** gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.
A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiálljа a versenyt, hanem azoknál felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható. **Számos elismerő nyilatkozat.** Több kórházban van alkalmazva. 9413

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Hősnőnkkel együtt a nevezetes forrás is eltünik és hősünkre a megpróbáltatások szomorú napjai következnek.

A mint Iván kilépett a szatmári vonatból, nyomban értesült a nagy veszedelemről. Az árvíz híre fölverte egész Birsát és minden épkézláb ember a töltésekre sietett, hogy útját állja a veszedelemnek.

Iván Liára gondolt legelőbb is és gyilkos önvádat érzett, a miért magára hagyta a lakásban. Ráordított a kocsisára:

— Hajts, a hogy csak birsz! Gyorsan! Gyorsan!

A kocsis közibe vágott a lovaknak és a szekér szélsebesen gördült a tanya felé. De akármilyen gyors volt is, Iván még mindig lassúnak találta. Szinte őrjöngve kiáltozta:

— Ne sajnáld hát! Üsd!

A dülő-út fordulásánál czuppogni kezdett a talaj a lovak patája alatt. A kerekek sáros vizet csapkodtak föl, aztán egyre mélyebben jártak a vizben. Ez már az árvíz volt! Iván magánkívül ordította:

— Csak hajts előre! Nem lehet magas a viz!

Hát hiszen, a mi a kocsist illeti, ő nem is félt semmiféle veszedelemtől sem, de a lovakkal nem lehetett okosan beszélni. Mikor azok megláttak maguk előtt azt a végtelen viztükröt, azt gondolták, hogy ők bizony nem lesznek bolondok, hogy neki vágjanak az óczeánnak. Remegve megállottak, a fejüket összedugták, és itt hiába való volt minden ösztökélés. A lovak ugyan meg nem indultak sem szép szótól, sem ütlegeléstől.

Iván haját tépte nagy kétségbeesésében. Előbb gyalog akart elindulni, de a kocsis visszatartotta és megmagyarázta neki, hogy ez egy csöppet sem lenne észszerű dolog. Mert ha ő belé fullad is hősi halállal a vízbe, attól ugyan a Lia szorongatott állapota nem lesz könnyebb.

— Hanem ha már okvetlenül oda akar jutni a ténsúr . . .

— Akarok! Muszáj!

— No ha akar, hát akkor összeeszkábálok én itt a szekérfenékből olyan tutajt, hogy azon akár Szegedig elmehet.

— Hát csak hamar, hamar! Ide vele!

Leszedték a kocsifenék deszkáit, a kocsis istrángkötelekkel tutajjá kötözte, aztán baltával nekiesett a szekérnek, hogy evező rudat vágjon le az oldaláról. Még Iván biztatta:

— Ne sajnáld! Csak vagdald szét az egészet!

Végre készen volt a bizonytalan, lenge kis alkalmatosság. Iván ráugrott és nagy erőfeszitéssel tologatta előre a rúdjával. Már tisztán láthatta a házát. Minden ablak sötét volt benne, pedig Lia máskor mindig várni szokta. Iván szivében halaványy reménység kezdett ébredezni:

— Hátha alszik Lia már és nem is sejti, mi történik körülötte!

Végre eleviczkélt az udvarra és vad türelmetlenséggel rohant be a házba. Egyenest a Lia szobájába ment. Ott szép rendesen meg volt vetve az ágy, de üres volt a szoba. Beszaladgálta az egész házat, kétségbeesetten kiáltozva:

— Lia! Lia! Jöjj elő! Itt vagyok, nincs már veszedelem!

Csend, némaság volt a felelet. Iván öklét összeszoritva állott meg a verandán és sötét bánattal bámult a viztükörre, mintha attól várt volna feleletet. De a viztükör egyhangú közönynyel csapkodta a partot és egyik hullám a másikat temetgette szüntelenül. Hiába, a viz megmaradt a titoktartó bünszerzőnek, a mely mitsem fecseg ki titkaiból és gondosan elmossa a bünösök nyomát.

— Lia! Lia!

Újra fölszállott a kis tutajra és visszafelé indult, a töltések irányában, a hol a birsaiak dolgoztak az ár ellen. Sorra kérdezte az összes munkásokat, hogy nem látták-e Liát? Végre az egyik elgondolkozva válaszolta:

— Úgy egy óra előtt láttam arra messze egy kis csónakot. Ketten ültek benne, azt is tudom, hogy a tanya felől jöttek, de hogy kik voltak, azt nem láthattam.

— Merre mentek?

— Namény felé. Egyenest a vasuti töltés felé tartottak, pedig ha sietős lett volna a dolguk, itt hamarabb juthattak volna szárazra!

Iván szerzett egy csónakot és elindult egymagában Namény felé. Pedig nem igen volt járatos a vizen. De a nagy szenvedély biztossá tette kezét és lelkét.

Ott aztán a vasuti pénztárostól megtudhatta az egész szomorú valóságot. Hogy Lia a mérnökkel szállott vonatra és egész Budapestig váltottak jegyet. Podgyász nem volt velük, a leány nagyon sápadt volt és izgatottnak látszott. A mérnök nemkülönben.

Iván úgy érezte, mintha egyszerre valami égi lehellet elfujta volna minden égő indulatját. Mintha egyszerre elsötétült volna minden a lelkében és fagyos hidegség költözködött volna a szivébe. Szótlanul ballagott a csónakjához és tétován ragadta meg az evezőket, mint a ki végképen elvesztette az itt irányt.

Hát hiszen úgy is volt: elvesztette. Most már mindegy, akárhová megy is. Olyan most már az ő élete, mint ez az árvizes tájék, ennek egyformán sötét köröskörül az egész láthatáron.

Furcsa dolog is az, hogy a mit az ember hosszú időkig meg nem lát, azt egy pillanat alatt meglátja aztán teljes egészében. Furcsa portéka a szem, a mely nem tükre a léleknek, hanem sunyi rabszolgája. Mindent meglát, a mit a lélek parancsol neki és semmit sem lát meg, a mi tiltva van. Nézz az ablaküvegre: órák hosszant mocsoktalanul látod rajta a túlvilágot. Ám egy pillanatban fordul a lélek és egyszerre száz foltot látsz az ablakon.

Most már keserűen látta nyomorult megcsalatásának egész történetét. Most már látta, hogy a kinek mindenét föláldozta, sohasem szerette őt és a kit szivesen látott vendégének házában, álnok megrontója volt, a ki élete boldogsága ellen tört.

Hej, most, így egyedül a csónakban a végtelen vizeken, czél nélkül ringatózva, most látta, mily meddő volt minden eddigi kapaszkodása. Most is csak a régi kertészlegény volt, a ki gyönyörű rózsaszálat nevel, hogy aztán egy úr leszakaszsza . . .

. . . Az árvíz két nap alatt visszahúzódott, szép tajtékos fövényt hagyva maga után. De hát Iván nem törődött azzal. Ő megtört lélekkel ült a verandán; sötéten bámult a vasúti töltés felé és valahányszor végighúzódott ott a gőzös füstje, mindig nagy fájdalom nyilallt a szivébe.

A pénzt megszerezte Szatmáron az új kút fúrásához. Most már csak munkához kellett volna látni. De nem volt ereje hozzá. Minek is? Ő maga meg fog már élni abból az egy kútból is. Nincs már szükség selyem ruhákra, virágos kalapokra. Arról mindről most már más gondoskodik!

Egy délután a kocsis pislogó szemmel, zavartan lépett hozzá és fejvakarva mondta:

— Nagy baj van ám, ténsuram!

— Csak ki vele!

— Visszaküldték mindenünnen a vizet, a mit ma reggel vittem. Azt mondták, hogy kútvizük nekik is van és hogy már tegnap is megcsaltuk őket!

Richter Aurél rajza.

— Hajts, a hogy csak birsz! Gyorsan! Gyorsan!

— Bolondokat beszélsz már megint!

— Hiszen én is azt mondtam nékik. De a mi igaz, igaz. Megkóstoltam a vizet és isten uccse, én is csak ammondó vagyok, a mit ők! Tisztára kútvíz az. Ennyi szaga sincsen, la!

Iván rémülten szaladt a kúthoz és mert magának egy pohárral. Kristálytiszta víz ömlött ki a csőből. Semmi gyöngyözése sem volt, mint annakelőtte. Megkóstolta. Minden íz nélkül való volt, mint a kútvíz. Mintha Lia ellopta volna a kútnak a bűverejét is.

Keserves éjszakája volt Iványnak. Ha a gyógyvíz elvész, odavész véle minden vagyonkája. Mert a mi kis földje volt, azt ugyancsak megterhelte adósággal a gyógyforrás reményében. A csenevész platánok és a díszcserjék pedig nem termik meg a kamatokat.

A mint erőt vett rajta az álom, azzal a szépséges reménynyel hitegette magát, hogy reggelre jóra fordul minden. De reggelre kelve láthatta, milyen balga ez a gyermekes önbiztatás. A kút most is olyan vizet ömlesztett, mint tegnap.

Elutazott Szatmárra az ő kémikusához és nem nyugodott, a míg az el nem jött véle, hogy megvizsgálja a forrást. A szíve sajgott, a mint az újvágású úton a tanya felé tartottak és minden fordulónál gúnyosan rávigyorgott a büszke, kérkedő táblácska: «*Út a gyógyforráshoz.*»

A kémikus megnézte a forrást, megkóstolta a vizét, körüljárta az udvart, aztán húzódozva mondta:

— Hm! Hát... őszintén szólva... ez kívül esik a tudomány jelenlegi stádiumának határain. Ennek a forrásnak a keletkezése is megmagyarázhatatlan jelenség volt, a föld alatti erők rejtelmes munkája, tehát váratlan megszünése is ugyanily rejtély... Ámbár én nem mondom, hogy föltétlenül bízzék meg az én ítéletemben. Sőt ajánlom, hogy keresse föl valamelyik budapesti egyetemi tanárt. Hátha az valami hasznosat tud kifundálni. Jóllehet... én ebben nem igen bízom. De mindenesetre adok önnek egy-két címet.

Iván tehát Budapestre útazott, de itt kisült, hogy a szatmári vegyész — sajna — nagyon is eltalálta az igazat. Az egyetemi tanár egy szóval se mondott többet, csak honoráriumot követelt többet.

Csüggedten, kétségbeesve bandukolt az utczákon. Valamelyik palota előtt kocsi állott meg és elegáns nő ugrott ki belőle. Iván esküt mert volna tenni rá, hogy Lia volt az. Csakhogy most előkelően volt öltözve és kecses, friss léptekkel tünt el a házban.

Iván a hátát egy lámpaoszlophoz támasztva várt, hogy hátha kijő. Gondolkozás nélkül, bamba agygyal estig elvárt volna ottan. De aztán eszébe jutott, hogy mi czélja is van az ő ácsorgásának? Még ha kijönne is, még ha megszólítaná is, biztos, hogy elfordulna tőle. És ha nem fordulna is el tőle, ha ismét a régi szivességgel fogadná, akkor is mi haszna lenne belőle? Úgyis tudná, hogy hamiskodás az egész. Mihez is kezdene vele most, a mikor ő maga is földönfutó koldus?

Reménytelenül, beletörődve a változhatatlanba, érkezett haza és sötét arczczal üldögélt a tanyai házban. Az öreg kocsis el-elnézte egy darabig, aztán nagy huzavona után megszólította:

— Ténsuram, zokon ne vegye, de nem tudom már szótlanúl nézni a dolgot. Nem jól van ez, a hogy van.

— Bizony, bizony! De ha nem lehet másképen!

— Persze, hogy nem lehet, a mig a ténsúr azoknak a csaló, tökkel ütött tudósoknak a szavára hallgat!

— Nem segít itt már senki, Mihály!

— Dejszen, tudok én valakit, a ki biztosan segítene, csak megfogadná ténsuram a tanácsomat és elmenne hozzá.

— Aztán ki az?

— Hát a láposi csodarabbi.

Iván elmosolyodott.

— A rabbi? Hát mit tud az a rabbi?

A kocsis babonás elragadtatással mondta:

— Olyan ember az uram, hogy tán nem is ember! Mert a milyen zsidó, olyan sok esze van neki! Mindent tud az a világon és csak rányéz az ember, mindjárt látja minden baját — kivánságát. Minden bajnak tudja ő az indebindéjét és a szemével gyógyít!

— Bolond beszéd ez, Mihály!

— Dejszen, *én is azt mondtam, hogy bolond* beszéd, a míg magam nem láttam mindent. Egy tapodtat se menjek innét, ha nem igaz, a mit mondok. Már engem rég megettek volna a férgek odalenn a sírban, ha véletlenül nem kerültem volna hozzá. Megpróbáltam én, uram, mindent; még doktort is hivattam egyszer; mégse használt. A tulajdon testvéröcsém megmondta a szemembe, hogy nem ad már az életemért egy ütet taplót se. Aztán ihol la, mégis itt vagyok. Kutya bajom. Ezt mind az a csodarabbi tette.

— Rajtam már a csuda sem segít, Mihály.

— Nono, ténsuram, mondta ezt más is, mégis megbánta. Én csak azt mondom, hogy ha nem használ, hát nem is árthat.

— Már ez igaz!

— Holnap reggel befogok szépen és két óra alatt ott vagyunk Láposon. Sok emberen segített már az a *rabbinus*, hátha segít ténsuramon is.

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Tizenegyedik fejezet.

Még folyton tartott a város ostroma . . .

Lyut a rokonaival minden oldalról körülvette a várost s azt gondolta, hogy éhséggel és szomjúsággal kényszeríti majd azokat, a kik falai közé menekültek, a megadásra. De múlt az idő s a körülzárt város még mindig tartotta magát. Magas fák tetejéről látni lehetett, hogy tüzeket raktak, következésképen sütöttek és főztek és vízben sem szenvedtek hiányt.

Sokan arra iparkodtak Lyutot rávenni, intézzen rohamot a város ellen, mert a falai nem voltak valami erősek, a palánksövényei is gyatráknak látszottak, az árkokat pedig be lehetett tömni rőzsével, vagy egyszerűen átugrani. De Lyut habozott. Tudta, hogy a nyílt támadás nem vezet a kivánt czélhoz, mert az ellenség, a palánksövények mögül, a hol teljes biztonságban érezheti magát, eláraszthatja őt nyilával, úgy, hogy nagy vesztességgel kell majd visszavonulniok. Sokkal jobb várni és kiéheztetni őket, hacsak a vénebb harczosok ki nem eszelnek valami cselt. Eddig Lyut egy kisebb csapattal köröskörül fölégetett mindent, levágta a marhát, letiporta a vetéseket is, éberen őrködött azon, hogy az ostromlottak el se juthassanak a folyóhoz.

A városban nem sok férfi volt, de ezek a támadás elől menekülve aszonyaikkal és gyerekeikkel együtt zárkóztak be a falak közé. Így azután hamarosan fölesznek mindent és a mi a fő, kiiszszák a vizet a kutakból s akkor maguk fogják megkíséreln azt, hogy keresztültörjék magukat ellenségeik gyűrűjén. Akkor aztán meg lehet lepni őket! Csak az a baj, hogy sokáig kell várni, az idő meg múlik. Lyutnak is, a többieknek is fájt a szive, hogy az aszszonyaik nem fognak boldogulni a vetéssel. Elmúlik az esztendő s télen azután roszúl járnak. De mit volt mit tenni, türelemmel kellett várniok. Az öregek nem most először ültek egy-egy város alatt, de a fiatalság nagyon izgatott volt.

— Nem ér ez igy semmit! — mondották a fiatalok. Viszket a tenyerünk, hogy leszámoljunk velük s ime nem történik semmi.

— Tökéletes igaz, — tóditották mások.

— Hátha egy esztendeig kihúzzák, mi egész idő alatt itt fogunk várakozni?

— Rajtuk kell ütni és elpusztitani átkozott fészküket!

— Úgy, úgy!

S mind haragosan néztek a város felé, a melyet teljesen kihaltnak lehetett volna tartani, ha a füst el nem árulta volna, hogy emberek is vannak benne. Földdel kitöltött magas sövény húzódott el köröskörül, mely még a házakat is eltakarta. S sövényt árok vette körül, mely csordúltig tele volt vízzel. Lyut rokonai több izben megpróbálták éjjel is nappal is ezt a sövényt megközeliteni, de bizony semmire se mentek. Mint a felhő szálltak rájuk a falak mögül a nyilak és sebesülteikkel együtt vissza kellett vonúlniok.

Egy izben emberek közeledtek a város felől, a kik jelekkel mutogatták, hogy tárgyalni szeretnének az ostromlókkal. Lyut az öregekkel elébük ment, bár úgy magában valami hitszegéstől tartott. Abban állapodtak meg, hogy az adott jelre egész serege odasiet a segitségére.

— Nem fő-e valami hunczutságban a fejetek? — kiáltotta oda Lyut a város lakóinak, — ha igen, úgy hiába, mert van nekem egy tanácsadóm, a ki minden hunczutsághoz ért! — s ezzel megrázta fényes kardját.

— Jőjj csak közelébb! — kiáltották oda válaszúl az ostromlottak, hogy megláthassunk téged és meggyőződhessünk róla, hogy még se vagy te olyan rettenetes!

— Hát nézzetek meg jól! — felelt Lyut.

— Nálunk is van ilyen elég!

— A mennyi csak tetszik! — hallatszott néhány hang.

— Ha azért hívtatok ide, hogy gúnyt üzzetek belőlem, akkor vigyázzatok! — ordított Lyut.

— Hiszen amúgy is csak kaczagunk rajtad! Mi ülünk szépen otthon és pihenünk, téged meg idehozott a fekete, azt se tudni miért!

— Majd meglássuk!

— Lyut még valamit akart mondani, de akkor előlépett egy az ostromlott város öregei közül és megszólalt:

— Hallgass ide, Lyut, mi valamennyien tudjuk és teljesen értjük, hogy te meg akarod boszúlni az apád halálát, csakhogy a te boszúdból semmi se lesz! Tedd el máskorra! Őrizd meg a boszút a szivedben és térj vissza a kunyhódba!...

— Soha!...

— Kövesd a tanácsunkat! A mi városunk erős, az istenek kegyesek iránt tunk s ti nem fogtok bennünket legyőzhetni. Pazar áldozatokat mutattunk be nekik s ők szivesen fogadták!...

— A mi isteneink hatalmasabbak a tieiteknél!...

— Majd meglássuk! Csakhogy ezideig vajmi keveset segítettek rajtatok! Erővel itt nem győzhettek, mert a város erős. A falai olyanok, hogy senki át nem juthat rajtuk, senki le nem döntheti őket! Ezt jó lesz, ha meggondoljátok!...

— Mit gondoljunk meg! — kiáltottak Lyut társai. — Gondoljatok inkább ti magatokra, a feleségeitekre, a gyermekeitekre! Éhen vesztek nemsokára!

Kaczagás volt a válasz ezekre a szavakra:

— Mi és éhenveszni?...

— Hiszen már most sincs mit ennetek!

A város lakói szaporán elkezdtek suttogni maguk közt valamiről. Aztán előlépett az egyik és igy szólt:

— Ám jőjjön velünk közületek, a ki akar és győződjék meg róla, éhezünk-e vagy sem.

— Én megyek! — kiáltott föl Lyut s már-már előlépett, de a társai visszatartották:

— Mit csinálsz? Csak nem mehetsz át egyedül az ellenség táborába? Fogságba hurczolnak magukkal s váltságdíjat követelnek érted, vagy, a mi még roszabb, felkoncolnak, és folytatják rajtad a boszujukat! Nem, adjanak nekünk helyetted tíz tisztet és akkor, ám menj velük!...

Ebben megállapodván, Lyut bajtársai szót cseréltek a város lakóival s létrejött a megegyezés. A tíz legkiválóbb harczost elkisérték Lyut táborába, ő pedig elindúlt az ostromlott város kapui felé.

Lyut, iparkodván elleplezni, hogy mindenre figyel, jól megnézett útközben mindent s elbámúlt a város falainak erősségén. Mindenütt palánksövény és kettős sövény védte a falakat. Földhányás is volt bőven, az árkok szinig tele vízzel. A kapukhoz meg már szó se férhet: nincs az az erő, mely bezúzhassa őket. Nyilvánvaló volt, hogy nem olyan ellenségek ellen készültek, mint ő és a rokonai s így Lyut szive kétségekkel telt meg vállalkozásának a sikere iránt. A város közepén kunyhók épültek, a melyekben a harczosok és családjaik voltak elhelyezve. Hogy hányan voltak a harczosok, azt Lyut nem birta megállapitani, de nyilván sokan, mert minden házból pufók és bajuszos arczok kandikáltak ki rá.

Lyut sem éhséget, se szegénységet nem látott s azért már-már kezdte hinni, hogy a város lakói igazat mondtak s hogy bőviben vannak minden jónak. Az istállókból marhabőgés és juhbégetés hallatszott ki, úgy, hogy ebben a tekintetben az ostromlottak bőven el voltak látva. Odavezették Lyutot két kúthoz, a melyeket a tér közepén ástak és felszólították, hogy nézzen beléjük. Egy pillantás elég volt neki, hogy mindennel tisztába jöjjön. Az egyik kút szinültig tele volt liszttel, a másik — mézborral.

— Látod-e hát a mi gazdagságunkat? — kérdezték tőle minden oldalról. — Belátod-e már, hogy azt ugyan ki nem várod, míg mi az éhség miatt megadjuk magunkat?

— Belátom! — felelt Lyut.

De ez még mind semmi se volt. Az ostromlottak vezérei elkezdték őt rábeszélni, hagyjon föl az ostrommal, mert nem érhet el semmit, csak pusztulásba kergeti magát is meg a katonáit is. A boszuját elhalaszthatja és kielégitheti majd más alkalommal.

Ezeket a kutakat látva és ellenségeinek a szavait hallva, Lyut már-már igazat kezdett adni nekik, de mikor visszafordult, egészen véletlenül elleste néhány arczon a diadal mosolyát s legott tisztában volt vele, hogy cselt vetettek neki s később majd jót kaczagnak a hiszékenységén.

— Nem! — mondotta, — nem mondhatok le a boszúról s nem bocsáthatok meg egy olyan sérelmet, a melylyel az apámat és egész nemzetségemet illették! Jőjjön, a minek jönnie kell! Az öreg sokaknak megjelent álmukban és vért kivánt a véréért! Ezt nem tagadhatom meg tőle! Ám hadd puszturjak el, de az ostromot azért folytatni fogom!...

Élesen és haragosan zúgott a hangja, úgy hogy valamennyien meghátráltak az elől az óriás elől, a ki elszántan odavágta a kihivást az egész városnak. A pillanatnyi csöndet a tömeg tompa morajlása váltotta föl:

— Ám, hadd rohanjon a vesztébe, ha úgy akarja!

— Mi közünk hozzá!

— Csak sajnálni lehet őket!

— Hadd üljenek itt a város alatt egész télen, akkorra majd csak elpusztulnak!

Lyut látta, hogy nincs miért tovább itt maradnia. A kapu felé fordúlt, követve a lakosoknak és azok feleségeinek nagy tömege által, a kik összeverődtek, hogy lássák a jövevényt. Lyut büszkén lépdelt s egyenesen maga elé nézett. Úgy homályosan érezte, hogy diadalmasan került ki abból a helyzetből, a melybe az ostromlott város körmönfont lakói sodorták.

A kapu előtt Lyut megállt és ismételte:

— Tudjátok meg tehát, hogy a város ostromával nem hagyok föl, bármi legyen is az ára!

— Térj eszedre! — szólt lassan a harczosok egyike, — mi csak azért akartuk veled a háborúnak végét szakitani, mert nincs rá eset, hogy te rajtunk győzedelmeskedjél. Azt hittük, hogy beleegyezel s azért nem nyúltunk olyan eszközökhöz, a melyekkel még több bajt okozhatunk neked és a rokonaidnak!...

— Úgyan, micsoda bajt okozhattok ti még nekünk? — kiáltott fel Lyut, — azonkívül, a mit már okoztatok!...

— Megfeledkeztél az asszonyaitokról és a gyermekeitekről!

Lyut a kezével intett.

— Messze vannak azok, nem juttok el ti oda soha.

Szavaira csak kaczagás volt a válasz.

— Azt hiszed? Hátha már régen tudjuk, hogy hol vannak s csak azért kiméltük őket eddig, mert ti sem bántottátok a mi asszonyainkat és gyermekeinket? Sok ám a mi szövetségesünk, mert a ti nemzetségteket senki se szereti! Itt ácsorogtok a város alatt, idegen jószágot őriztek s mi azalatt kiirtjuk azt, a mi a tiétek! Most pedig menj és mondd el a rokonaidnak mit láttál!

Lyut csak a fejével bólintott.

— Mondd meg nekik, — hallatszott mindenfelől, — hogy mi nem félünk tőlük!...

— Jó! — felelt Lyut s elindúlt a tábora felé. Szemközt közeledtek felé a tisztek. Mikor találkoztak, bősz pillantásokkal mérték végig egymást s a tisztek arczáról szomoruság volt leolvasható.

Lyut alighogy beért a táborába, tüstént körülvették a rokonai. Nem titkolva előttük el semmit, elmondotta nekik, hogy mit látott az ostromlott városban.

Az az öreg, a ki annak idején együtt járt a megboldogult Jannal Csargradban, előlépett és minden oldalra meghajtván magát, így szólt:

— Engedjétek meg kedves rokonok, hogy csak egy szót szóljak! Hallgassatok reám!...

— Beszélj, beszélj!

— Sokat jártam én a világban, sokat láttam életemben, sok hadjáratban vettem részt s azért minden ravaszságon keresztülláttok! Lóvá tették Lyutot — nem hiába fiatal még! A marhájuk az éhség miatt bőg, mert különben ugyan mit bőgne a nap kellő közepén? Ki hallott ilyet valaha! Hogy sok a lisztjük meg a mézboruk, azt se hiszem. Beletettek a kútba egy nagy kádat s csak ebben a kádban van liszt, alatta semmi! Ha volna mindenük, a mi kell, ugyan mit sajnálkoznának rajtunk s mért iparkodnának Lyutot rávenni, hogy vonuljon el békével! Megvilágositották az istenek a mi vezérünk elméjét, hogy nem hajlott körmönfont beszédükre s nem ment nekik lépre! Roszúl áll a dolguk nagyon s érzik már a vesztüket! Higyjétek el nekem!

— Úgy van! — szóltak többen a tömegből.

Lyut hallgatott. Szégyelte magát, hogy egyszeriben nem látott át az ostromlottak ravaszságán s csak ennyit tudott mondani.

— Az istenek megvilágositották!...

— Ezért igérj nekik most áldozatot!

Az ifjúság köréből hangok hallatszottak:

— Rajtuk kellene ütni és egyszeriben vége volna az egésznek!

De az öreg megint előállott s mélyen meghajtva ősz fejét, igy szólt:

— Legyetek még türelemmel testvérek!...

— Elég volt már!

— Csak egy cseppet várjatok! Kérlek benneteket, hős vitézeim! Kieszeltem valamit, a mitől a miénk lesz a város! Ők ravaszkodni akartak s mi majd még ravaszabbak leszünk!...

Tizenkettedik fejezet.

Lyut öreg barátjának nem maradt egyéb hátra, mint réges régóta táplált szándékát megvalósitani.

— Ők ravaszok, — ismételte, — de mi se vagyunk épen a legegyügyübbek!

S egy zsákkal a kezében elment a tábor mögé. Ezt vagy hajnalban, vagy napszállat előtt cselekedte és senki sem ügyelt rá valami különösen: ám hadd csináljon az öreg, a mit akar!

Az öreg pedig kiválasztott egy bokrokkal beszegett tisztást, bőkezűen teleszórta gabonával és elkezdte etetni az odaszálló madarakat. Első napokban nem sokan voltak, de később rohamosan szaporodtak, mintha csak hirt adtak volna egymásnak az égből hullott áldásról. Az egész tisztás el volt boritva a galambok és a verebek eleven szőnyegével. Az öregtől, a kitől az első napokban féltek, később már nem ijedtek meg s csak olyankor röppentek föl, ha rájuk zúdult a zörgő gabonaeső. Az öreg elnézte a madarakat és önelégült mosoly suhant át az ajkain.

— Egyetek csak, egyetek és váljék egészségtekre! — ismételgette, — nem ingyen etetlek ám benneteket, megszolgáljátok ti ezt még nekem!

A mint nézte, hogy falják a magot az éhes madarak, megjegyezte magában:

— Úgy látszik ott a városban nem volt valami gyöngyélet, minden szemecske az embereknek kellett! Lyutnak, kevés hija, hogy túl nem jártak az eszén! Persze fiatal és léprement, no, de majd meglássuk, mint lesz!... s az öreg megint belemosolygott ősz szakállába. Csak úgy járt a keze a levegőben, a mint a magot szórta. A zsák lassankint kiürült egészen s az öreg csak várt, várt türelemmel, míg a madársereg mind föl nem szedegette. Mikor aztán látta, hogy nincs itt többé mit keresnie, fölkerekedtek mint a felhő és visszavonúlt a városba, kiki a maga fészkébe.

— Szálljatok, szálljatok! — mondogatta az öreg és visszatért a táborba, a hol vidáman tréfálkozva fogadták.

— Megetetted a madaraidat?

— Megetettem!

— Lám milyen foglalatosságot eszeltél ki magadnak?

De az öreg csak intett a kezével, lekuporodott egy félreeső helyen és munkához látott.

— Játékot csinálsz az unokáidnak? — kérdezgették tőle, látva, hogy nagy és sürű kalitkákat csinál és hálókat fon. — Eltaláltad az idejét!

— Hát mit csinálják? — felelt mosolyogva, — hiszen alkalmasint jó hosszú időre itt ragadunk. Készlet van a városban elég, egész

kutakkal teli, a lakosok csak örülhetnek nekünk és mulathatnak rajtunk!

— Csak nevess, nevess!

— Mit nevessek! kérdezzétek meg Lyutot!

De Lyutot nem volt miért megkérdezni. Ő is ott állott és hallotta a beszélgetést.

— Tán rajtam mulattok? — kérdezte.

— Jut is eszünkbe! De íme, megint készen van egy kis kalitka! — s az öreg félretette a kalitkát s gyönyörködött a munkájában.

De csakhamar ráuntak arra is, hogy nevessenek rajta, mert nem tudták elgondolni, hogy miért csinálja ezt. Az öreg persze örült, hogy békét hagynak neki s tovább is csak etette a madarait s beszélgetett velük.

— Csak az a kár, hogy nem adnak feleletet, — ismételgette, — pedig mennyit mesélhetnének! Mondják, hogy az istenek egyeseket megvilágosítanak, de meg olyan füvek is vannak, a melyektől az ember mindenféle állatnak és madárnak a szavát megérti. De én nékem ez sem adatott meg! — szólalt és elégedetlenül megcsóválta a fejét.

Mikor meggyőződött róla, hogy a madarak már teljesen megbarátkoztak vele, egyszer este kifeszítette a hálóját s a reggeli etetéskor már tuczatszámra vergődött benne a galamb és a veréb.

— Megvagytok, galambocskáim! — mondotta az öreg, óvatosan összefogdosva őket, nehogy a szárnyukat megsértse s berakta őket az előre elkészített kalitkákba. A madarak kétségbeesetten vergődtek, iparkodtak kiszabadulni, de hiába. A kalitkák jól meg voltak csinálva s így meg kellett, hogy adják magukat sorsuknak.

— Sebaj, sebaj! — csillapitatta meg az öreg, minthacsak megértették volna a szavát, — nem sokáig kell itt vergődnötök! Nemsokára, nemsokára kiereszlek!

Este ugyanaz ismétlődött s két-három nap alatt az öreg több száz madarat fogdosott össze. A harczosok látták, hogy az öreg valami komoly dologban mesterkedik s a mint ott settenkedtek a sátra körül, a honnan szakadatlan madárcsevegés hallatszott ki, csodálkozva mondogatták:

— Kieszelt ám valamit az öreg!

Mikor végre elegendő madár volt együtt; az öreg fölkereste Lyutot és kérte, hogy estére hívja össze a legtapasztaltabb harczosokat tanácskozásra. Lyut beleegyezett. Bár eleinte olyan tűzzel látott hozzá az apja megboszulásához, most jelentékenyen megcsillapodott és bántotta a hosszú semmittevés. Vágyódott haza a feleségéhez és a gyermekeihez, de nem merte bevallani, mert kinevették volna a rokonai.

Az Usa vidékéről való elköltözés gondolata, mely régesrégóta motoszkált a fejében, most véglegesen megérlelődött benne. Abban nem kételkedett, hogy a várost előbb-utóbb beveszik, de hát mit ér ez? Azok, a kik életben maradnak, szent kötelességüknek fogják tartani boszút állani és így tovább, szinte vég nélkül. Ezalatt pedig a földön, a melyet annyi fáradsággal szántottak föl és munkáltak meg, megint elburjánzott a gaz meg a cserje! Mindaz, a mit véres verejtékeikkel öntöztek, eltünik a buja gaz szőnyege alatt s a megélhetésre nem marad egyéb a vadászatnál. De még ez is évről-évre roszabbúl megy. Épen ezért, Lyut rettenetesen szerette volna az ostromot mielőbb befejezni s nagyon megörült az öreg kérésének.

Estére, Lyut sátra körül összegyültek a legtapasztaltabb harczosok s heves, de halk vita indult meg köztük.

Hasztalan próbált a fiatalság hallgatózni, hogy megtudja, miről van szó. Nem szivárgott ki semmi. Valaki azt hangoztatta, hogy abban állapodtak meg, hogy elvonulnak és boszulatlanúl hagyják a város lakóit.

— Nem engedelmeskedünk nekik! — heveskedtek az ifjú rokonok, — soha még ilyen szégyent, gyalázatot! Visszahúll ránk az öreg Jan vére!

— De hát hogy nem engedelmeskedtek nékik? — szóltak a higgadtabbak. — A mit az öregek akarnak, azt a fiatalabbaknak meg kell tenniök.

Mialatt ilyen szóbeszédek és találgatások jártak szájról-szájra, Lyut tanácsadói szétoszlottak és lefeküdtek. Hasztalan fürkészték az arczukat a harczosok, hasztalan faggatták őket, nem tudtak meg semmit s zúgolódva oszlottak szét.

A kimerülés és az álom csakhamar erőt vett rajtuk s halálos csönd lett az imént még zajos táborban. Csak az örök járták zajtalan léptekkel föl és alá, az álommal küzdve.

Mint egy kerek pajzs fölkelt a hold, a fáktól és bokroktól fekete árnyak estek a földre s a néma titokzatos város ezüstös fényben úszott. Az a világos domb, a melyen faragott falai körülkigyóztak fényesen megvolt világítva s ott is föl és alá járt a strázsa, hogy megóvja a lakókat az éjjeli támadástól. Olyan volt a folyó, mint a megolvadt ezüst, a víz kisebb áramlatai, halkan csobogva s egymást el-elhagyva, mint tüzes kigyók siklottak tova. Messzire, messzire ellátszott a rohanó víz árja, melyet egyetlen ladik se szelt keresztül. Csöndes volt minden. (Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolékot egészséges és gyomorbeteg Gyermeknek

Kufeke

Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.

Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban

Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Gyermek-liszt

10053

Gyomorégés, felfuvódás, felböfögés, fejfájás, erős szivdobogás, álmatlanság, időközönkinti hányás

nagyobbrészt a zavart gyomor- és bélmüködés tünetei, melyeket semmisetre sem szabad figyelmen kivül hagyni. Ily bajok meggátlására vagy megszüntetésére ajánlatos a rohitschi «Tempel»-forrás vize, mely orvosilag is általánosan rendelve van. A rohitschi «Styria»-forrás vize erősebb, azonban csak időszakonkint iható.

10597

Egy kisérlet elegendő

annak igazolására, hogy az arcz és kéz ápolására, szeplők, májfoltok, pattanások, kiütések ellen a már általánosan elterjedt

Korányi-féle 10363

kámforos arcz-krém

hatásában fölülmulhatatlan. Zsirtalan, napjára is alkalmazható. Egy tégely ára 1 korona, 6 tégelyt bérmentve küld:

Korányi Imre «Kigyóhoz czimzett» gyógyszertára Nyiregyházán.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegyitszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrátkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ráncokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.

Hamisitványok birósilag üldöztetnek.

Postán utánvétellel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ara **2** kor. **80** fillér. 10159

Törvényesen védett

Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendezesitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik szókrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Elvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12. 9837

Cs. és kir. kizár. szabadalmazott

világitó-kályha-gyár

Krén I.

10586

Székesfehérvár.

A jelenkor legjobb kályhái.

Kivánatra küldök ingyen és bérmentve képes árjegyzéket.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer.

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő ir.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

10582

Kocsi-gyártás.

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsarnok-Szövetkezet,

Budapest, VII., Kerepesi-út 72.

Ajánl mindennemü hintókocsit.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

Egy csodarabbi története, bámulatos csodatételei és háza-tájéka.

Élt Láposon valamikor régen egy kis zsidó szatócs, a kit Jeignek hivott mindenki. Ölnyi magas ember volt, tehát óriás is kitelt volna belőle. De azért mégis apró emberkének látszott ránézésre. Mert vékony csontú, hitvány ember volt, a ki úgy összegörnyedt, mintha nem birná el vékony dereka a sok tudományát. Olyan volt az egész ember, mint a nádszál, a mely hajladozva viseli a bóbitáját.

Egész élettörténete nem is érdemes a szóra; csak azért mondom el, mert beleférjen egy lélegzetvételbe.

Úgy vetődött ő is valahonnan Galicziából Láposra, mint a többi talmud-tanuló. Aztán ott ragadt, tizennyolcz éves korában megházasodott és a hozományból kicsi boltot rendezett be magának.

Itt töltötte egész napját egy lisztes zsákon ülve és szörnyű nagy könyvekből tanulgatott egyre.

A többi emberek azt mondták róla, hogy nagyon szegény ember és rengeteg nélkülözésben él. De hát ő erről nem vett tudomást. Ő úgy élt, mintha ama nagy könyveken kívül semmi más se volna a világon. Ha vevő jött néha a boltba, kiszolgálta, ha elébe tették az ebédet, megette, sőt ha újabb gyermeket szült neki a felesége, azt megáldotta, de egyébként mindez olyan hivságos dolog volt neki, mint az álom. Ő csak tanult, egyre tanult.

Ennélfogva az emberek között szent híre támadt. Azt mondták, hogy ritka istenfélő, becsületes és bölcs férfiú.

Ha a templomba ment, — ez volt az egyetlen útja — mindenki mély tisztelettel köszöntötte. Még a keresztények is. De ő ezzel sem törődött, hanem fejét lehorgasztva, magába mélyedve lépdelt tovább lassú, megfontolt lépteivel. A zsinagóga udvarán a többiek gyakran szoktak vitatkozni mindenféle bölcs talmudbéli kérdésekről. Ő azonban sohsem vitatkozott, hanem hosszú ujjaival átfogva gyér szakállát, hallgatott. Ebből nyilvánvaló lett, hogy tudománya és bölcsesége fölötte van a többiének.

Év telt év után. Egyszer egy környékbeli korcsmáros kereste föl és siránkozva mondta:

— Két esztendő óta fáj a derekam és nem tudom mitől. Mindent megpróbáltam már és semmi sem használt. Erre kigondoltam, hogy eljövök ide, magához. Egy ilyen szent, tanult ember bizonyosan tud orvosságot az én betegségemre is.

A szent férfiú szeliden válaszolta:

— Én nem tudok semmit, mert mit tudhat egy nyomorult kis féreg? De isten segiteni fog talán.

Megáldotta a pácziensét és azután így szólott:

— Adjon holnap kétszáz forintot a rabbinak, hogy osszza szét a szegények között és akkor meg fog gyógyulni.

A beteg megijedt és siránkozva nyöszörögte:

— Kétszáz forint? Hát honnan veszek én kétszáz forintot? Haljak meg mindjárt, ne érjem meg a holnapot, ha van kétszáz forintom.

— Nem baj. Akkor csak menjen haza és jöjjön be három nap mulva. Addig talán segiteni fog a jó isten.

A beteg elment és a szent férfiú ez este olyasmit cselekedett, a mit igazán senki sem várt volna ilyen szent férfitól. Váltót hozatott, azt aláírta ő is, a felesége is és kétszáz forintot fölvett vele a takarékpénztárból. Ezt a pénzt aztán boritékba tette és elküldte a falusi korcsmárosnak. A felesége spánkodott is miatta, de ő türelmesen válaszolta:

— Csak hagyd! Mindennek megvan a maga oka; még annak is, a minek látszólag nincsen!

A falusi korcsmáros ragyogó arczczal hozta be a pénzt a rabbinushoz és egészen átszellemülve beszélte el a csodálatos történetet. És esküdözött, hogy most már sokkal könnyebben érzi a derekát. Még van ugyan benne egy kis fájás, de az is elmulik nemsokára.

A csodás esetnek hire terjedt hamarosan az egész vidéken. Hiszen nem is egy csoda volt az, hanem három egy csapásra. Először is: csoda volt, hogy meggyógyult a beteg. Másodszor is: csoda volt: hogy kétszáz forint csöppent a szegény korcsmáros ölébe. És harmadszor is a legeslegnagyobb csoda volt: hogy ezt a kétszáz forintot nem tartotta meg magának, hanem behozta a rabbinushoz. Az ilyesmit el se hinné az ember, ha könyvben olvasná.

Az istenfélő emberek most már látták, hogy Jeig valóban istenáldotta, csodatévő ember, a ki rengeteg tudományával behatolt mindennemü bajok orvoslásának titkaiba.

Tehát a ki nyavalyás csak volt a környéken, az mind őt kereste föl és nem mult el nap, hogy ne kelt volna híre valamely újabb csodatételének.

Még a keresztények is elmentek hozzá, mert a mióta az emberek nem bíznak a saját vallásukban, annál nagyobb hittel vannak a másvallásúak iránt. Mert nem lehet tudni, hátha a másik vallásban mégis van valami.

Minden csodatételét csak úgy isten nevében tette, de azért szemmel látható volt a tollasodása. A kis szatócsboltot otthagyta, nagyobb lakásba költözködött és némely fanatikus hívei egészen odaköltözködtek hozzá, hogy hallgathassák bölcs tanításait. Voltak köztük vezeklő bűnösök, a kik megfogadták, hogy soha többé ágyba nem feküsznek, ollót hajukra, szakállukra nem fognak. Aztán voltak rajongók, a kik önként odaszegődtek szolgálatába, hogy testőrei legyenek és mindenben parancsolatjára álljanak.

Olyan lett a háza, mint egy vendégfogadó. Az udvarán ki-behajtattak a szekerek, a melyek a betegeket és az ügyes-bajos embereket hozták a környék minden tájairól...

Egyszer egy szép fiatal leányt hozott elébe az apja. Egészséges, duzzadt idomú, piros arczú leány volt, csak a nézése volt merev, kifejezéstelen, mint a bagolyé. Pedig szép, tompafényű kék szeme volt, mint a befagyott tengerszem. Az apja előadta nagy panaszát:

— Nézd meg ezt a leányt! Az isten mindent megadott néki, csak a szemevilágát vette el. Se éjjelem, se nappalom nincsen, mindig azon jár az eszem, hogy mi lesz ő belőle.

A leánynak megeredtek a könnyei, tapogatózva megtalálta a csodarabbi kezét és azt csókolgatva rebegte:

— Gyógyitson meg! Gyógyitson meg!

A rabbi két kezét rátette a leány fejére, halkan imádkozott és aztán ihlettel mondta:

— Isten segiteni fog rajtatok! Csak menjetek haza és várjatok türelemmel.

A vak leány megnyugodva távozott el az apjával. Az előszobában még egy kis üzleti dolgot kellett elintéznie az apjának. A rabbi bizalmas embere átvette tőle a szokásos sarczot a «szegények számára» és fölírta a lakása czimét. Aztán ájtatos jókivánságokkal útnak eresztette őket.

Egy hét mulva vállas, erőteljes férfi kért bebocsájtatást a csodarabbihoz. A rabbi végignézett rajta és csodálkozva kérdezte:

— Te is beteg vagy?

A férfi csak bámult rá és meg se mukkant. A rabbi megismételte kérdését:

— Beteg vagy talán?

A férfi most már kiáltó hangon válaszolta:

— Hiába szólsz hozzám, szent rabbi, mert én egy kukkot se hallok. Olyan süket vagyok, mint ez a föld ni, a melyen állok!

A rabbi a megszokott hangon rebegte el áldását és rendes vigasztalását:

— Az isten segiteni fog rajtad, fiam.

A süket férfi legyintett a kezével:

— Nagyon köszönöm szent rabbi, ha megáldasz, mert az ilyesmi mindig jó az ember-

Richter Aurél rajza.

Iván a láposi csodarabbinál.

nek. De én most nem azért jöttem. Hanem azért jöttem, mert én már tovább nem bírom ki a legényéletet. Kutyának való az, nem embernek! Nekem feleség kell. Már most mondd meg nekem, hol van az a leány, a ki eljönne feleségnek egy ilyen nyomorék süket emberhez? Ki lesz egy nyomorék embernek felesége? Ha csak nem egy elvetemült személy! Erre felelj nekem!

A körülállók áhitatos izgalommal néztek a csodarabbira, a kinek sápadt arcán mintha valami diadalmas mosoly cikázott volna át egy pillanatra. De csak egy pillanatra. Aztán nyugodtan mondta:

— Mához három napra délután jer föl ide és itt fog várni az, a kit Isten a te feleségednek rendelt!

A rabbi bizalmasa ezt a választ leírta a süket embernek, a ki fejcsóválva ment el. Látszott rajta, hogy nem igen bízik az egész dologban.

A rabbi iratott nyomban a vak leány apjának. Harmadnapra délután jöjjön el okvetlenül a leányával együtt, mert isten meghallgatta az imáját és segíteni fog a baján.

... Három nap mulva a rabbi így szólott a vak leány apjához:

— Isten leveszi rólad a nagy terhet, a mit válladra rakott büntetésül. Egy derék férfit küldött, a ki el fogja venni a leányodat... Vezessétek be a leányt a szomszéd szobába és hagyjátok magára ottan.

Aztán a süket férfira került a sor:

— Isten teljesítette a kérésedet. Menj be a szomszéd szobába, ott van a te menyasszonyod.

A süket ember bement és kissé szomorúan jött vissza. Kiáltva mondta:

— De hisz az a leány vak!

A vakleány apja sértődve duplázott rá:

— De hisz ez az ember süket! És még ő beszél!

A rabbi fölemelte a kezét és bölcs, oktató hangon mondta:

— Épen azért teremtette isten őket egymásnak! A feleség legyen vak, hogy ne lássa a férj ballépéseit és a férj legyen süket, hogy ne hallja a feleség szájaskodását. Jaj, a hol ez fordítva vagyon!... Isten bölcs és hatalmas az ő akaratja...

. . . . . .

Ezt a csodálatos rabbit kereste föl végső reménységgel Iván.

. . . . . .

Még kora délelőtt volt, a mikor beértek Láposra. A csodarabbi udvara népes volt már, mintha hetivásárt tartottak volna. Némely szekérben dunnákba burkolva feküdt a beteg, a kit messze földről hoztak ide, hogy az áldás meggyógyítsa. Anyák siránkozó, nyafogó gyermekükkel üldögéltek a fal tövében. Némelyek valósággal tábort ütöttek itt, a szabad ég alatt és tarisznyájukból elemózsiáztak. Aztán kaftános, prém-föveges galicziaiak, a kik bölcs üzleti tanácsért jöttek, handabandázva vitatkoztak.

Iván egyenest be akart menni a házba, de az egyik kaftános ajtónálló visszatartotta.

— Most nem lehet. A rabbi imádkozik.

Le kellett tehát ülnie a tornáczon, a nádfonású padra, a többi páczienseк közé. Bentről sajátságos melódiák és zúgó, mormogó kórus hallatszott ki.

Sajátságos dolog az előszobázás. Ez megtanítja az embert respektusra. Zách Felicián esete is milyen másképen végződött volna, ha az öreget, mikor fölemelt karddal rohant a királynéra, az előszobában föltartóztatta volna a lakáj:

— Csak tessék itt várni, nagyságos uram. A királyasszony csak huszonöt percz mulva fogad...

Iványban is a türelmetlen várakozás egyre szította a tiszteletet a csodarabbi iránt, a kinek olyan nehéz a színe elé kerülni. Aztán meg a betegek közlékenyek szoktak lenni és a többiek, a kik mellette ültek, folyton a rabbiról sugdosták áhitatos magasztalásaikat egymásnak. Elmondták minden csodatételét, a miről csak hallottak valaha. aztán nagy érdeklődéssel kérdezgették egymás baját.

Végre elhallgattak a melódiák odabenn és az ajtónálló kihirdette:

— A rabbi befejezte az imádkozást.

Iván türelmetlenül ugrott föl és befelé indult. De az ajtónálló újból visszatartotta:

— Ohó! csak sorjába! a ki előbb jött.

— Eh! Az én dolgom nagyon sürgős!

— Itt mindenkinek a dolga sürgős és senkié sem sürgős! Vannak itt, a kik már három nap óta várnak!

Iván kénytelen-kelletlen visszaült a helyére és valóságos ünnepi izgalom lepte el, mikor végre az ajtónálló tudtára adta, hogy most már bemehet.

Egyszerű, homályos szoba volt. Alig látszott benne valami bútor a sok könyvtől, a mely össze-vissza dobálva ellepett mindent. A rabbi termetes, öblös karosszékben ült. Kétoldalt állottak testőrei.

Fehér kaftán volt rajta és bárha nagy volt a meleg a szobában, fehér prémes bundával volt letakarva a lába. Egészen öreg embernek látszott már, pedig alig volt több negyven évesnél. A szakálla megnőtt és hófehér volt, mint a kaftánja. Tompa hangon mondta:

— Add elő, mi a bajod.

Iván nekifohászkodott és belékezdett az elbeszélésbe. De a rabbi félbeszakította és szigorúan mondta:

— Mindent mondj el, semmit se hallgass el. Ne legyen benned sem szégyen, sem hiúság, sem elfogultság!

Iván elpirult és most már hosszan elmondta egész élettörténetét. Összekelését Marissal, a gyógyforrás csodálatos fölbukkanását, bűnös szerelmét Liával, Maris elüldöztetését és a többit mind sorjába. A rabbi elgondolkozva hajtotta le a fejét és Iván, befejezvén elbeszélését, izgatottan állott előtte, mint a bűnös, a ki ítéletét várja. A rabbi most megszólalt:

— A te dolgod világos és könnyű, meglátni benne isten hatalmas ujját. A te jó szellemed első nőd volt, a második volt a te gonosz, megrontó szellemed. Hívd vissza, a kit igazságtalanul elüldöztél, esküdjél meg véle vallásod törvényei szerint és Isten vissza fog néked mindent adni, a mit rosz szellemed megrontott.

Iván úgy érezte, hogy mennyei világosság gyúl ki a lelkében. Igen, igen! A rabbi minden szava szent és az az igazság útja, a mit ő kijelölt! Hogy ez önként nem jutott eszébe!

... Mikor szekérre ült újból, az öreg kocsis megkérdezte tőle hátrafordulva:

— Volt-é látszatja?

Iván sugárzó arczczal felelte:

— Volt bizony, öreg!... Most megyünk egyenest az orvosságért! (Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Hajnal tájban, mikor keletfelől szemlátomást sápadni kezdett az ég, de az égboltozat kupolájának a közepén még éjszaka volt, az őr megpillantotta Lyutot, a mint a folyó felé ment. Könnyű volt őt magas és délczeg termetéről s elszánt járásáról fölösmernie. Szaporán iparkodott a folyó felé s ég felé emelt kezekkel elkezdett imádkozni, majd áldozatot, egy tyúkot dobott a folyóba s megint elmerült áhitatos imájába. Hazafelé már lassabban ballagott s gondolatoka merülve lehorgasztotta a fejét. Az egyik őrszemnek sikerült közelről az arczába pillantania, mely félelmesen sápadt és elszánt volt...

Reggelre mindenfelé azt beszélték, hogy ma éjjelre tervezik az utolsó támadást a város ellen s hogy ennek a sikerétől függ a hadjárat további sorsa. Hogy ki bocsátotta először világgá ezt a hírt, azt nem tudni, de valamennyien szerettek volna mielőbb hazatérni s a télenséghe is mind beleláradtak. Megindult a táborban a szóbeszéd, csapatokban keresték föl egymást a harczosok, de határozott parancs mindezideig nem volt. Később Lyut tapasztalt, öreg tanácsosai által kihirdette a parancsot, mire mind elkezdték tisztogatni homályossá lett fegyvereiket és próbálgatni ijjaikon a húrokat. Ezt a munkát rendesen külön dalokkal szokták volt kisérni, de ezeket ma betiltották, nehogy az ellenség megsejtsen valamit. Később elkezdtek élesíteni s a harczra némán előkészíteni a fegyvereiket s ebben a némaságban volt valami félelmetes.

A városban nyilván nem számítottak a támadásra, mert nem kettőztették meg s csak a rendes számban állították fel az őröket.

Az öreg, mint rendesen, kiment a madarait megetetni, miközben megint pár tuczat esett bele a kifeszített hálókba. Az öreg ezt a zsákmányt is bedugta a kalitkákba s csak mosolygott, mint eddig...

Forró nap lett, alig lehetett lélekzeni és zivatar érzett a levegőben. Lyut észrevehető nyugtalansággal kémlelte az eget, a melyen violaszinű felhők gomolyogtak.

— Csak ne legyen eső! — mondotta, de az öregek megnyugtatták. Miután figyelmesen megnézték az égen a felhők vándorlását s kihallgatták a madarak énekét, arra a következtetésre jutottak, hogy nem lesz zivatar, vagy ha lesz is, csak érinteni fogja őket. Csakugyan úgy is lett. A villám lecsapott néhányszor, de tompán és messze tőlük, a levegő lehűlt, erős szél kerekedett s megint kitisztult.

— Az istenek segítségünkre vannak! — mondotta Lyut, — tudják, hogy pazar áldozatot fogadtam nékik.

— Ők mindig az igazság pártján vannak, te néked pedig igazad van, mert az édesapádért állsz boszút! — felelték neki.

A nap tűrhetetlenül hosszú volt: úgy tetszett, mintha se vége se hoszsza nem akarna lenni. De íme a fellegek átmentek a másik oldalra, megnyultak, összeolvadtak és fekete palástot borítottak a földre. A nyugati égbolt vérszinben úszott. A nap valósággal nem akart lenyugodni, mintha tudta volna, hogy nyugtával megkezdődik a harcz. De végre mégis csak leszállt s gyorsan ereszkedett le a homály.

Lyut seregében mind készen álltak a harczra s csak jelre vártak, hogy mint a pusztító ár rohanják meg a gyűlöletes várost. De Lyut nem adta meg a jelt s nőttön-nőtt a türelmetlenség.

— Lesz-e már valami? — kérdezgették.

— Tán így tart majd egész éjszaka!

— Ég a szemünk a vágytól, ideje volna már rajtaütni a városon! — mondották némelyek.

— De hol van Lyut?

Nem volt ott Lyut se, a tapasztalt harczosok se s nélkülük persze gondolni se lehetett a támadásra. Valamennyien ott voltak a tisztáson, a hol az öreg szétrakta a kalitkáit, egyenkint kiszedte belőlük a marakat s szurokba áztatott rongyot kötött mindeniknek a farkára. Társai buzgón segítettek neki ebben s csakhamar minden madár farkán rajta volt ez a borzalmas csóva.

— Kész? — szólalt meg néhány aggodalmas hang.

— Kész!

— Gyujtsd meg!

Egy a harczosok közül odabújt egyik bokor mögött pislogó tűzrakáshoz s meggyújtott rajta egy hosszú vékony ágat. Mikor visszatért, megállt az ággal s a többiek sorjában odajöttek hozzá kezükben a madarakkal. A szurkos rongyok hamarosan tüzet fogtak, a madarak teljes erővel elkezdtek vergődni és szabadon bocsáttatván, vad és átható kiáltások közt eszeveszetten iparkodtak fészkeik felé. Száz és száz lángocska villant föl a szinte fekete égen s repült buzgó iparkodással az ostromlott város felé.

Csak most értették meg valamennyien, hogy miben állott az öreg ravaszsága s öröm fogta el a harczosokat. Mind feszült figyelemmel követték a levegőben villogó lángocskákat. A városban még mindig csöndes volt minden. De im', valahol messze fölcsillant egy fény s a következő pillanatban egész szikra-oszlop csapott fel az égre.

— Tűz!

— Most már értjük! A mint leül egy madár a pázlikájára vagy bebúvik a galamdueba — megvan a tűz!

De ekkorra már nem is egy helyen, hanem a város különböző pontjain égett a tűz. Biborszinű pirosság árasztotta el a könnyű, éjjeli föllegeket. Az éjszaka csöndjében messzire elhallatszott a száraz fa ropogása. Alúl vörös, felül fekete sűrű füstfelhők szálltak föl minden oldalról. Közöttük keresztültört s mint a diadalmasan lobogó zászló bontakozott ki a tűz. A körülálló házak élesen lerajzolódtak és feketéknek látszottak a nagy pirosságban, de később ezek is kezdtek kivilágosodni s összeolvadva elmerültek a lángok tengerében.

— Előre! — szólott Lyut görcsösen, de bármily halkan szólt is a parancs, valamennyien meghallották, az egész sereg összerezzent és vonult a város felé.

A láng ott játszadozott a mellvérteken és sisakokon s a harczosok valósággal mesebeli lényeknek látszottak, mert a fejükön mintha csillagok ragyogtak volna. A sereg gyors léptekkel vonult előre s rá se hederített az akadályokra. A lángok világánál olyan volt ez a sereg, mint egy, a város felé kúszó óriás-kigyó, mely szüntelen csörög pikkelyes testének a gyűrűivel. Senki se mert egyetlen szót sem ejteni, csak a gyorsabb lélekzés árúlta el az izgatottságot.

Kardját csörtetve, Lyut ment legelől, a többiek alig tudtak lépést tartani vele. Hogy jutottak el a városhoz, azt szinte észre se vette senki. Egyszerre csak ott termett előttük magas falaival. Lyut egy pillantást vetett a rokonaira és elsőnek indult a rohamra. Átugorván a széles árkot, kardjával rávágott a fal párkányára, beleállott a lábával az eképen támad mélyedésbe, miközben balkezével a palánk-sövény valami veszőcskéjébe kapaszkodott. Ugyanebben a pillanatban a fal mögül kibukkant egy városbelinek a feje, de nyíl süvített keresztül a levegőn s a fej nyögve eltűnt szem elől.

A harcz véget ért és elkezdődött a menekülés.

Lyut már fenn volt a fal tetején s a kardja megvillant a levegőben. Az ellenség minden oldalról felé igyekezett, de a száma nem volt valami nagy, mert a tűzvész sokakat elvont közülök. Lyut után mások is megjelentek a falakon s elkezdődött a harcz. Némán küzdöttek, kar kar ellen s egy lépést se tágítottak. Csak a ki halálos sebet kapott, az sóhajtott föl és bukott oda ellenfele lábai elé. Nehéz volt lélekzeni, nagy füstgomolyok szálltak ide s tova, szikrák villantak meg a szemek előtt, a láng hömpölygve, sziszegve és recsegve pusztította el a házakat s e mellett folyt a vér, sóhajokkal és győzelmes fölkiáltásokkal volt tele a levegő. A harczban még járatlan fiatalság megzavarodott és sokan pusztultak el közülük a saját vigyázatlanságuk által, viszont az öregek ugyan egy hajuk szálát sem engedték meggörbülni. Mint a kaszások, a kik a mezőre kivonulván tudják, hogy csak kitartással és munkával mehetnek valamire, úgy suhogtatták nehéz kardjaikat, a melyek nyomán csak úgy hullottak a fejeik, levágott kezek hevertek körülöttük s egymás háta fetrengtek a véres holttestek.

Az az öreg, a ki olyan ravasz módon kieszelte, hogy a várost madarak segítségével fölgyújtsa, az elsők között esett el, de legyőzője utána Lyutnak ugrott neki s rettenetes küzdelem fejlődött ki köztük. Az ellenfél magastermetű és szélesvállú alak volt, a ki erő dolgában sem állott mögötte Lyutnak. De Lyut nem jött zavarba. A villámnál is gyorsabb mozdulattal fölkapta az oldalán függő buzogányt s az ellenfél feje fölé emelte. De ez mindkét kezével megkapta és szinte vasfogókkal szorongatta a kezét. Ekkor Lyut a balkezével mellbeütötte őt, de ez mindössze csak megtántorodott ettől az ütéstől, mint a hogy a tölgy elkezd susogni és imbolygni az ágaival, ha belekap a zivatar és egyre erősebben és erősebben szorongatta Lyut kezét. Lyut második ütése ellenfelének alsó állkapcsát érte, mire nem állotta ki tovább és elbukott, de Lyut kezét még mindig nem eresztette el, úgy, hogy összegabalyodva mint a kigyók elkezdtek hemperegni a földön. Erre Lyut ugyancsak a balkezével megragadta ellenfelének a torkát és teljes erővel kezdte szorongatni. Az arcza egy pillanat alatt biborvörössé vált, a lángoktól fényesen megvilágitott szemei kidülledtek és megmeredtek, imaszerű sóhaj tört elő ajkairól, de Lyut mindebből nem hallott semmit. Mind erősebben és erősebben szorította a torkát, a mig csak nem érezte, hogy a jobbkeze fölszabadult. Akkor, ügyet se vetve többé ellenfelére, felugrott és rohant előre.

E közben a diadal szemlátomást a rokonai felé hajlott. Elkeseredett küzdelem után sikerült hatalmukba keríteniök a kaput, a melyet kinyitottak, mire a sereg többi része mint a megáradt patak hömpölygött be rajta.

Mindenfelé holttestek látszottak és felkonczolt s végső vonaglásban vergődő harczosok hevertek szanaszét, de azért sokan még mindig karjaik közt szorongatták ellenségüket vagy már-már kihülő kezeikkel fenyegették a biborvörös eget.

A harcz eltartott reggelig, a városbeliek végső erejüket is összeszedték, hogy tűzhelyeiket megvédelmezzék, de hiába: a mit az ostromlók nem birtak elvégezni, azt elvégezték a lángok. A megrémült asszonyok ott tolongtak a leégett kunyhókból támadt hatalmas tűzrakások körül s ott estek el a győzők kardjainak csapásai alatt.

A harcz véget ért és elkezdődött a menekülés.

A lakosok közül némelyek futással próbáltak menekülni, de Lyut seregének ügyessége következtében ravaszul vetett cseleknek estek áldozatúl. Mások a folyóba vetették magukat, hogy úszva meneküljenek a tulsó partra, de itt is utólérték őket a nyilak, melyeket kétségbeesetten iparkodtak testükből kihúzni. A boldogtalanokat elragadta a víz sodra s így egyszerre kellett küzdeniök az árral és rettentő fájdalmaikkal, mig végre forgatagba jutottak és elpusztultak.

A felbőszült harczosokat most már lehetetlen volt föltartóztatni. Senkinek sem irgalmaztak, a gyerekeket belevetették a tüzbe vagy kettévágták őket s kiömlő vérükben meg-megcsúszva rohantak tovább. A győzők ordítása, a sebesültek nyöszörgése, az asszonyok jajveszékelése, a barmok bőgése és a lángok sistergése, — mindez szakadatlan morajjá olvadt össze, mely messzire, nagyon messzire elhallatszott...

E közben a rövid nyári éjszakát fölváltotta a hajnal. A harmattól fölfrissült nap lassan és méltóságosan bukkant fel a szemhatáron és sugarai ragyogó kévékkel árasztották el a

folyón túl lévő erdőt. Ott már régóta zengett a madarak csicsergése és zürzavaros csacsogása. Zümmögve röpködtek a bogarak és a méhek, mint szálló virágok csillantak föl a pillangók, míg itt a városban az emberek mindenről megfeledkezve, a boszúság vad rohamában öldösték egymást, mámorosokká lettek a vértől s esze ágába se jutott egyiküknek se, hogy a roszért roszszal fizetve csak gyarapították s újabb lángra lobbantották sziveikben a rosszat.

Pedig csak fel kellett volna nézniök az égre, figyelniök az erdő hangjaira, a madarak énekére, hogy megértsék, hogy az egész világon csak a jó uralkodik s hogy csakis ebben van igazi erő, a melylyel nincsen az a hatalom, mely sikerrel megküzdhetne!

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egèszséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek töle és nem bántják öket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. **R. Kufeke**, WIEN. 10053

A Kalap-király 10521
3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista.
Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út. Klotild-palota.

10283
ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,
Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. Museum-körúti raktárát beszüntette. Használt kocsikat becserél, javításokat elfogad.

A valódi Roskopf arany-double-Savonnet Anker-Remontoirok
a legujabb Roskopf-órák. Ezen órák kiváló garantált præcisiós-ankerművel birnak, duplán fedettek, három igen erös aranydoublé-fedél rugófedéllel. Az aranydoublé aranyhoz hasonló fém, mely aranyszinét sohasem veszti. Ezen órák remek kivitelük miatt általánosan csodáltatnak és a valódi arany-óráktól meg nem különböztethetök.
Ára frt 5.
Hozzá illő aranydoublé úri láncz frt 1.50. Minden órához egy 3 évi kezességlevél csatoltatik. A szétküldést csak utánvét mellett eszközli
Josef Spiering,
Wien,
I., Postgasse 2.—23.

Cs. és kir. kizár. szabadalmazott
világító-kályha-gyár
Krén I. 10585
Székesfehérvár.
A jelenkor legjobb kályhái.
Kivánatra küldök ingyen és bérmentve képes árjegyzéket.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünöbb és legbiztosabb
MARGIT-CREME,
mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhiru arczkenöcs pár nap alatt eltávolit szeplöt, májfoltot, pattanást, böratát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot höfehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpor** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.
Hamisitványok iránt óvjuk a közönséget.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban
Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

egyedül létező valódi angol
Szépitőszer
a Balassa-féle valódi angol
UGORKATEJ,
mely azonnal eltávolit minden szeplöt, **májfoltot, pattanást, böratát** (mitesser), ránczot stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. **1 üveg 2 K,** ehhez **ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor**
Főszétküldési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva 15.**
Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertárában Király-u. 12 és Andrássy-út 20. **Dr. Egger Leó** «Nádor»-gyógyszertárban, VI., Váczi-körut 17 sz. **Zoltán Béla** gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: **Detsinyi Frigyes,** Marokkói-uteza 2. sz., **Fodor Márton,** VII., Király-uteza 41., **Lux Mihály,** IV., Muzeum-körut 7., **Neruda Nándor,** IV., Kossuth Lajos-utcza 7., **Molnár és Moser,** IV., Koronaherczeg-utcza 11. 10208

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.
Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 10243
Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében 4%-os kamatozással, valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitol váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt 8/29—1/21-ig, délután 1/25-ig.
Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferencziektere 2. szám. Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczi-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

Telefon 57—08. **LOHR MÁRIA** *Telefon 57—08.*
ezelőtt KRONFUSZ
csipke, vegyészeti tisztitó- és müfestő-intézete megnagyobbittatott
erömüvi szönyegporló és szörmeáru megóvó-intézettel. — Megbizások átvétetnek:
VIII., Baross-uteza 35. sz, saját házában levő gyárban es a következő fióküzletekben:
IX., Calvin-tér 9. V., Harminczad-uteza 3. VI., Teréz-körut 30. VI., Andrássy-ú 16.
VIII., József-körut 2. szám. 10347

10637
KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskamüves, az olasz király Ő felségének udvari szállitója,
BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utcsa 2., gyára Rózsa-utcza 7.
Dúsan ellátott raktár legujabb szerkezetü kettős vadász-tegyverekből, golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, töltények és vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.
(Alapittatott 1808. évben.)

Szállitási hirdetmény.

A polai cs. és kir. tengerészeti hadiszertár 1905. évi anyagszükségletének biztositására, és pedig az V. osztályt (faolaj) illetőleg 1905. évi január hó 31-én, a többi alant felsorolt osztályokat illetőleg 1904. évi október hó 12-én, mindenkor délutáni 4 órakor a lepecsételve beérkezett ajánlatok fölött a cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnokságánál pályázati versenytárgyalás fog tartatni.

A szállitandó anyagok a következő osztályokba vannak beosztva, ezeknek egynéhánya pedig csoportokba:

I. oszt.	Deszkák és ragasztófa fenyő- és vörösfenyőfából,	XV. oszt.	Rudacsok, surlóbádog, boritóbádog, foglalatszögek pénzötvényből,
III.	« Tisztitógyapot,	XVI.	« Kautsuktárgyak,
IV.	« Bőráruk,	XVII.	« Sárgaréz rudacsok, rudak, bádog, sárgaréz-sodrony,
V.	« Faolaj,	XVIII.	« Különféle vászon, kanavász,
VI.	« Kaolaj,	XIX.	« Csinvat munkaöltönyökre,
VII.	« Marhafaggyu,	XX.	« Vékony alattságok, kötélgyártmányok kenderből,
VIII.	« Szürke mosószappan, faggyugyertyák, paraffin és stearin, stearingyertyák,	XXI.	« Kábelszerüen készitett kötélnemüek,
IX.	« Seprők,	XXII.	« Spárga kátrányozatlan kenderből,
X.	« Ecsetek és kefék,	XXIII.	« Takarók,
XI.	« Faszén,	XXIV.	« Hajlitható és szab. acélsodronykötél,
XIII.	« Tárcsaréz, rudacsok, sodrony, bádog és szögek vörösrézből,	XXV.	« Asbest- és asbest-kautsakczikkek,
XIVa.	« Vörösrézcsövek,	XXVI.	« Len-, kendervitorlavászon,
XIVb.	« Csövek pénzötvényből,	XXVII.	« Tömlők nyers kenderből.

Minden ajánlattevőnek szabadságában áll ajánlatot csak egy osztályra vagy különválasztott ajánlatot több osztályra vagy egyes csoportokra beadni.

A közelebbi részletes és általános szerződési feltételek, ugymint a szállitandó tárgyakról szóló jegyzékek és ajánlati minták a következő helyeken betekinthetők, illetve megszerezhetők:

A cs. és kir. közös hadügyminisztérium tengerészeti osztályának irodaigazgatóságánál Bécsben; a cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnokságánál Polában, a haditengerészeti parancsnokságnál Trieszten és a tengerészeti különitményparancsnokságnál Budapesten; a kereskedelmi és iparkamaránál Bécsben, Budapesten, Prágában, Filsenben, Reichenbergben, Egerben, Budweisben, Brünnben, Grácban, Laibachban, Klagenfurtban, Trieszten, Zárában, Lembergben, Krakóban, Brodyban, Zágrábban, Fiumében, Debreczenben, Kolozsvárott, Brassóban, Pécsett, Szegeden és Pozsonyban; továbbá Villachban a városi tanácsnál; a faolajszállitást illetőleg Pola, Capo d'Istria, Pirano, Parenzo, Rovigno, Spalato, Ragusa, Cattaro és Castelnuovo városok tanácsánál, illetve községhivatalánál is.

A szállitandó anyagokból, a mennyire az egyes czikkek természete megengedi, a cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnokságnál Polában és a tengerészeti különitmény parancsnokságnál Budapesten mintagyüjtemény van, mely az érdekeltektől a hivatalos órákban megtekinthető. Szóbeli fölvilágositást a fentebb emlitett cs. és kir. tengerészeti hatóságok nyujtanak. 10604

Pola, 1904 szeptember hóban.

A cs. és kir. tengerészeti hadiszertár parancsnoksága.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Folytatás.)

A megtérő ember zarándok-útja egy kicsi falu szomorú lakójához.

Iván szólott a kocsisának:

— Állj meg a kocsma előtt és szerezz egy napra való szénát a lónak és eleséget magadnak. Most mindjárt tovább megyünk Mahadinba.

— Azt se tudom, merre van.

— Ugocsában, a hegyek között. Csak hajts mindig előre, majd megkérdezzük az útat a szemközt jövőktől.

— Aztán mennyi járás az ide?

— Alkonyatra odaérünk, ha jól igyekezünk.

Igyekezetben nem is volt hiány és a szekér vígan gördült az országúton, mintha a lovakra is átszállott volna a szép reménység, a mely Iván lelkét megkönnyitette. Délben Becsénél átkeltek a Tiszán és Ujlakon megetettek. Innen már látszottak a gömbölyű ugocsai hegyek. Iván úgy nézett rájuk, mint a mohamedánus zarándok Mekka falaira. Ott lakik az ő prófétája, a ki kivezérli szorongattatásaiból.

Aztán meg egyéb oka is volt, hogy elérzékenyüljön. Hiszen jól ismerte ezeket a hegyeket, a melyek az ő vadregényes szülőföldjének előfokai. Valamikor bocskoros lábbal, durva ingben, darócz-nadrágban, vígan dalolva haladt erre a rónaság felé rokonaival. Hej, bezzeg akkor meg nem fordult az ő együgyü koponyájában, hogy valamikor ekkorát változzék a sorsa! Most már oly álomszerüeknek, oly elmosódottaknak látszottak ez emlékei, mint ama kék, ködbe burkolt hegyek ott a messziségben ...

Még javában sütött a nap, mikor véget ért a róna és a szerpentinás út a hegyek közé kanyarodott. Itt már ruthének laktak és az erdőirtások szélén, hegyoldalokon látszottak is apró, nyomorúságos viskóik.

De az út felséges szép volt. Ez az út a Verhovinán keresztül Galiziába vezet és az állam vágatta töméntelen pénzen a hegyek derekába. Ezüst nyárfák, bükkek, szilfák szegélyezték a kanyargós szerpentinát és lombjuk résein hullámzó hegyek panorámája látszott.

Erre fölfelé már lassabban haladtak a lovak, de Iván egyre sürgette a kocsist:

— Csak gyorsabban! Mindjárt ott leszünk! Majd akkor ráérünk pihenni!

Egyszer zsongó kórus hangzott le az út emelkedéséről. A kanyarulat elrejtette a dalolókat, úgy hogy olyan volt ez az ének, mint a mennyből jövő zsolozsma. Egyre közeledtek, végre tisztán meg lehetett érteni zagyva éneküket:

Maramaros dobre varos,
Dobre je tam zsiti!...

Ismerte jól ezt a dalt Iván, hogyne ismerte volna! Hiszen valamikor ő is ezt a nótát dudolgatva indult el a verhovinai havasokból az alföldi aratásra.

A szekérnek meg kellett állania, hogy elhaladhassanak a szembejövők. Valóban, verhovinai csapat volt, a mely most indult a nyári munkára. A férfiak kaszájukat, hadaró-botjukat a vállukra vetve ballagtak. A fiatalabbja vihogva, jókedvüen ugrándozott és csintalankodott a leányokkal, a kiknek egyetlen szál pendely volt a ruházatuk. Az egyik művésztalentum fáradhatatlanül játszotta hegedüjén a nótájukat. Egyetlen húr volt csak a hegedüjén, de a nóta is csak egy volt.

Mikor a szekér mellett elhaladtak, mind komoly tisztelettel emelték meg kalapjukat amaz uraság előtt, a ki a szekérben ült.

Amaz uraság pedig összeroskadva ült a puha szénatilésen és kezébe temette arczát, mert félt, hogy valamely atyafiját fogja fölismerni köztük. Aztán mikor eltávolodtak, hirtelen az a vágyódás ébredt a szivében, hogy leugrik a kocsiról, ledobja polgári ruháját és közibük áll, hogy újból kezdje köztük ezt az egész elhibázott életet...

De hát hiába, az öreg kocsis mèginditotta a lovakat, az ének végképen elveszett az út kanyarulataiban és egyszer csak egy mély völgynyilásban kicsi falu látszott alattuk. A kocsis odamutatott az ostornyéllel.

— Ahun van la Mahadin!... Kihez hajtsak be?

— Állj meg a faluszélen. Majd csak gyalog megyek a — feleségemhez.

Ez már igazi ruthén falvacska volt. A szalmafödeles kunyhók a dombok sziklafalaira épültek, nehogy elfoglalják azt a kevés termőföldet, a mi a Tisza völgyében húzódott keskeny sávként. Rozs, tengeri, kolompér termett a völgyben, fönn az erdőirtásokon pedig pirinyó tehenek legelésztek. Ebből élt az egész falu, no meg a fából, a mit az uraságí erdőből loptak imittamott.

A falu egyetlen utczája hepehupásan vezetett a völgybe. Iván szaporán lépegetett a meglehetősen meredek lejtőn lefelé.

A templom udvarán szöszke hajú gyermekek füzfavesszővel babráltak, a mit a nagyobbak körben ülve kötöttek kosárba. Némelyek nagy üstben főzték a zsenge füzfahajtásokat, némelyek szaporán hámozták le zöld burkát, mások pedig fölhasogatták késeikkel. Egy jóképü pópa pipázgatva nézte a munkájukat és nyájas szóval biztatgatta őket. Még csak most tanultak belé ebbe a mesterségbe, de a pópa nagyra volt vele, hogy a gyermekek is megkeresik így a mindennapi kenyeret.

Iván egy darabig habozott, aztán a kalapját levéve, megszólította a pópát:

— Bochni Marist keresem.

— Akkor csak tessék erre egyenesen menni. A hol az a szilvafa kihajlik az útra, ott lakik.

Iván nem mozdult; még szeretett volna valamit kérdezni a paptól. Dobogó szívvel, félve rebegte:

— Jól megy a dolga? Egészséges?

A pópa hidegen válaszolta:

— Az szerencsétlen teremtés, de Isten talán meg fog bocsájtani neki.

— Talán... talán valami baj érte?

— A legislegnagyobb. Ott, idegenben megejtették és csak a szégyenét hozta vissza a szülőfalujába. Most itt él gyermekével együtt és csak dicsérni tudom szemérmetességét, hogy legalább nem mutatkozik a falu népe előtt... De uram! Ön talán...

Iván már nem hallotta ezt. Eszeveszetten rohant a szilvafa irányában és a pópa fejcsóválva nézett utána.

— Ejnye, ejnye! Alighanem rokona! Bizony kiméletesebben kellett volna elmondanom néki...

Arra gondolt, hogy utána megy, nehogy valami bolondságot csináljon első fölháborodásában. Ej, talán elhitethetné vele, hogy nem is olyan nagyon bünös az a szerencsétlen, eltévelyedett nőszemély, csak az ördög tasztitotta a romlásba. Gyorsan utána tipegett.

— Uram! Hej! Uram, álljon meg csak egy szóra!

De nem tudta elérni. Iván egyenest berontott az udvarra, a pópa hát csak kivül leste aggodalmasan, hogy mi fog történni mostan.

Kicsi ház volt, gerendából összeróva, durván betapasztva vályoggal. Bizony meg nem érdemelte a ház nevet. Maris ott ült az ajtó előtt és tengerit morzsolt a szakajtó kosárba. A léptek zajára fölnézett és mereven bámult Iványa. Nyilván álomnak hitte.

Aztán egyszerre ledobta öléből a szakajtót, hogy a piros kukoricza-szemek szerte gurultak a földön és éhes csibék nagy dáridót csaptak belőle. Oda rohant Ivánhoz, átölelte, arczát a keblére hajtotta és csak értelmetlen, elfojtott búgásaa hallatszott onnan. Iván is gépiesen simogatta a haját és meghatva mondogatta:

— Eljöttem érted Maris... mégis csak eljöttem!

Nem lett belőle nagy jelenet. Maris épen csakhogy kisirta magát egy kicsit örömében, aztán rendbeszedte magát és a gondos, józan, figyelmes háziasszony volt megint.

— Menjünk be a szobába.

A szobába! Ivánnak meg kellett hajtania a fejét, hogy beléphessen és ugyancsak erőltette a szemét, a míg láthatott valamit a homályban. Ámbár alighanem a szeme volt a hibás; lopva meg is törölgette a zsebkendőjével.

Egyetlen szoba volt a házban, itt lakott az egész család: Maris, öreg anyja és a baromfi, a

Richter Aurél rajza.

Egyenest a lelkéből szakadtak a sürü könnyek.

mely kotkodácsolva, hápogva menekült Iván elől. Az öreg asszony nagy sápitozással fogadta Iványt.

— Jaj, jaj! Nehezen élünk itt! Magam is alig tudtam megélni! Mennyit sírt a leányom . . .

— Ugyan, hagyd el anyám. Ha sirtam, nem azért sírtam. Volt nekem más okom is . . . De majd vacsora után nézek. Vendég van a háznál!

Úgy mondta ezt, mintha most is ott volna a Szamos-menti házban és az urát várná vacsorára. Mintha semmi sem történt volna azóta, — semmi. Iván egyedül maradt a szobában az öreg asszonynyal.

Azaz hogy volt még ott valaki ő kivülök. Ez a valaki megmocczant a földön, a hol kicsi teknőben, csikos párnába burkolva aludt eddig és az öreg asszony megringatta egy kicsit a lábával.

— Csicsija! Csicsija!

Iván csak most vette észre. Térdre kellett ereszkednie, hogy megláthassa az arczát és úgy is maradt, térdepelve, mintha imádkoznék. Az öreg asszony buzgón beszélt ezalatt.

— Jaj, szegény poronty! Már azt hittem, hogy apja se lesz neki! Szegény leányom, alig szoptathatja. Bizony, még csak nem is feküdhetett a sok munkától. Hej, az elveszi a tejet . . .

Iván csak hallgatta, hallgatta, aztán úgy érezte, hogy valami keserves rabbilincs megoldódik a szivében. Ráborult a kis teknőre és sírt, mintha annak a szunnyadó csecsemőnek a lelke szállt volna belé. Rettenetes, zokogó sírás volt az, mégis édes volt neki, mint a vezeklés. Talán nem is a szeméből, hanem egyenest a lelkéből szakadtak a sürü könnyek; ő legalább úgy érezte, hogy minden fájdalmas emlékét kimossák azok. (Vége következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Tizenharmadik fejezet.

A harcz után következett a győzők diadalmi lakomája.

Miután végeztek a város szerencsétlen lakóival s lemészárolták őket és megcsonkították holttesteiket, Lyut rokonai teljesen boldognak érezték magukat és meg voltak győződve róla, hogy az istenek pártfogolták őket, a miért illett, hogy áldozatokkal mondjanak nekik köszönetet. Az áldozatoknak pedig kedveseknek kellett lenniök előttük, mert azt határozták, hogy korra és nemre való tekintet nélkül az összes foglyokat leöldösik.

S mialatt azok ültek és várták ítéletüket, a győztesek ott mulatoztak a tüzek körül. Szétosztván magu.k közt a zsákmányt, a melyet nagy figyelemmel vizsgálgattak, teljesen átengedték magukat a lakmározásnak. Vígan folyt a beszélgetés: az öregek eldicsekedtek vele, hogy a hosszú évek sem fosztották meg őket erejüktől, valamint attól, hogy ellenségeikkel el tudjanak bánni, a fiatalság meg büszkének érezte magát, hogy részt vehetett a harczban s az ellenség vérébe márthatta fegyvereit.

— A fiatalság derekasan verekedett, — mondogatták az öregek, szeretettel nézve végig rajtuk, — nem veszett még ki belőlünk a harczi szellem!

Megemlékeztek a halottakról, bekötözték a sebesültek sebeit s elkezdődött a dáridó. Sokat ettek, de még többet ittak, miközben elkábultak nem annyira bortól, mint inkább a sok beszédtől.

Lyut boldog volt, hogy túlestek mindezen s visszatérhet a családjához.

— No, az öreg Ján meg lehet elégedve, — mondogatták neki, — minden csöpp véreért egész kupára valót ontottunk ki! Bizonyosan örül s a lelke most már megtalálja a nyugodalmat!

Lyut bólintott a fejével s átvette a szomszédja kezéből a kupát. Minél többet ivott, annál jobban elszomorodott és szánalom lopózott a szivébe ez iránt az elpusztított város iránt, a melynek füstölgő romjai közt még mindig lappangott a tűz s ezek iránt a halálra szánt emberek iránt. De azt is nagyon jól tudta, hogy ezt lehetetlen bevallania. Ezzel csak gúnyt és megvetést támasztana maga iránt, aztán meg az isteneket megharagítaná, a kik már biztosan számítanak az áldozatra.

A tüzektől és az immár magasan fönnjáró naptól nagy lett a meleg s a harczosok elmentek fürödni a folyóba. Élvezettel mosakodtak meg s úszkáltak, átengedvén magukat a víz sodrának; a folyó, az öldöklés néma tanuja, mintha mindenről megfeledkezett volna s hajbai épúgy visszatükrözték a kék eget s a part mentén elnyuló erdőt, mint annakelőtte.

A harczosok miután megmosakodtak és fölfrissültek, elhatározták, hogy hozzálátnak az áldozatok bemutatásához. Könyörtelenül döfdösték késeiket a foglyok mellébe s a még vonagló testeket egymásután beledobálták a tűzbe. A gyerekeket megfojtották s beledobták a vízbe, hogy a folyóban lakó istenek ne irigyeljék azokat a kik szárazföldön laknak. Az anyák jajveszékelése, az apák átkozódása s a gyerekek panaszos sirása, — semmi se volt képes a győztesek szivét meglágyitani. Úgy érezték, hogy teljes joguk van így cselekedni, mert ha a város lakói győznek, ők is bizonyára épen úgy jártak volna el. Az istenek segitették őket s ezt meg kellett hálálniok.

Lyut itt is a legelsők közt volt. Teljesen be volt fecskendezve áldozatainak a vérétől és lelkében mind jobban lángralobbant az elégedettség s a büszkeség érzése azért, hogy az istenek az ő pártján vannak s a jövőben se fogják megvonni tőle támogatásukat.

Fekete és bűzös füst szállt föl a tüzekből. Sisteregve és pattogva égtek az áldozatok testei, a tűz hol alábbhagyott s kékes lángocskákkal szökdelt ide s tova, hol megint izzó lángra lobbant s valóságos szikra-oszlopokat vetett ki magából.

Valamennyien áhitatos csöndben álltak köröskörül s figyelmesen ügyeltek arra, vajjon elfogadják-e az istenek vagy sem a bemutatott áldozatot. A fiatalság fürkésző pillantásokat vetett az öregekre, tőlük várván ennek a fontos kérdésnek az eldöntését. A válasz abból állott, hogy mosolyra nyiltak az öregek ajkai. Nagy lánggal lobogtak a tüzek s a meggyilkoltak testei hamarosan elhamvadtak. Nyilvánvaló, hogy az istenek az áldozatot szivesen fogadták.

Most már készülődhettek a hazavonulásra. A város hosszú ideig tartott ostroma kimeritette a harczosokat s igy valamennyien szerettek volna mielőbb hazatérni, hogy a háziak előtt eldicsekedhessenek a zsákmányukkal. De az öregek nagy körültekintést tanácsoltak, mert megeshetett, hogy a város megmenekült lakói más nemzetségekhez fordúltak támogatásért s igy esetleg cselt vethetnek nekik valahol. Gyakran volt rá eset, hogy győztesek, nem is gyanítván semmit, lépre kerültek s a zsákmány visszaszármazott a legyőzöttekhez.

Abban állapodtak meg, hogy együttmaradnak s csak néhány üres ladikot küldenek előre, a zsákmányt pedig a középen szállítják, hogy minden bárhonnan jövő támadás ellen megvédelmezhessék.

A tábor, a melyben csak nemrég még szinte pezsgett az élet, egyszeriben kihalt, a folyón fölbukkantak a ladikok s csak a romhalmazból fölszálló füst és a megöltek szanaszét heverő holttestei emlékeztettek a véres küzdelemre.

Most kezdtek csak rejtekeikből előbújni a város elrejtőzött lakói, a kik életben maradtak. Szepegve és bátortalanúl, folyton idestova nézegetve járták be az ösmerős helyeket, a melyeknek a képe most teljesen megváltozott. Se vége se hosszsza nem volt fájdalmuknak, könnyeiknek és zokogásuknak. Mindazt, a min évek hosszú során át dolgoztak, szülő városaikat, az isteneikkel együtt, mind elpusztították és felperzselték Lyut rokonai. Magas oszlopokban szállt fel a bűzös füst, mintha már jó messziről rá akart volna mutatni arra az iszonyatra, a melyet a város lakóinak át kellett szenvedniök. S így még sokkal erőteljesebb gyűlölet lobbant föl a szivükben, mint az volt, mely őket Jan meggyilkolásakor vezette. Akkor másért, egy réges-régen rajtuk ejtett sérelemért álltak boszút, — de most megfosztották őket minden vagyonuktól s feleségeiket és gyermekeiket az életüktől. És sápadt arczuk szinte eltorzult a Lyut és rokonai iránt érzett gyűlölettől.

A mint a folyó partján állottak, arrafelé bámultak, a hol eltüntek szem elől a ladikok. De csöndes volt minden és kihalt. A folyó, mely tegnap még vérszinben folyt, mára kitisztult s megint visszatükrözte a kék eget s a folyó mentén elhúzódó erdőt, úgy, mint annakelőtte. A madarak is vidáman csevegtek, kopogott a harkály, kakukolt a kakuk, úgy mint annakelőtte. Úgy látszott, mintha ebben a csöndes zúgban, a drevlyán folyó partján mi se történt volna, de csak vissza kellett fordúlni a város felé, látni a füstölgő romokat s a holttesteket, hogy teljes rettenetességében megértse az ember azt, a mi történt s boszúra, kiméletlen boszúra szánja el magát.

Tizennegyedik fejezet.

A család nem várta még Lyut megérkezését. Mikor a tisztáson megjelent, Malusa az öröm felkiáltásával rohant felé, de a hazatérő harczos édesanyjának szigoru kiáltása útjában legott megállította, halván, hogy: nem illik így megrohanni a család fejét, a kitől most függtek valamennyien.

Lyut üdvözölte az édesanyját, megölelte a feleségét, a leányát s kisebb gyermekeit. A boldogság mosolya lebegett az arczán, de erőt vett magán s kötelességének tartotta mindenekelőtt

megnyugtatni öreg édes anyját az iránt, hogy Jan meg van boszúlva.

Az öreg asszony mikor meghallotta, hogy a hadjárat sikerrel járt s a város fölégetésével s az ellenséges törzs teljes kiirtásával végződött, könnyekre fakadt a boldogságtól és hálát adott az isteneknek. Részleteket is kivánt a fiától és sirni kezdett, mikor meghallotta, hogy rokonai közül többen meghaltak. Sajnálta az öreg Jan barátait s érezte, hogy haláluk az ő közelgő végét is jelenti.

— Én sem élek már soká! — jegyezte meg.

De Lyut lassan elkezdett beszélni arról, hogy a folyó torkolata táján jó és alkalmas földek vannak, a melyek minden különösebb fáradság nélkül is dús termést hoznak.

Az anyjának minden csöpp vér a fejébe szállott s annak a nagy tiszteletnek ellenére is, a melylyel a fia, mint a család feje iránt viseltetett, imigyen válaszolt:

— Szóval te el akarod hagyni azt a helyet, a hol apád és őseid hamvai el vannak temetve!

— Igen!

Az öreg asszony lekuporodott a földre s a vállai görcsösen kezdtek rángatózni a zokogástól.

— Lám, a mit nem is sejthettem, a mit nem is gyaníthattam, — szólalt meg újra — ölj meg inkább, hasítsd föl a keblemet, vagy dobj oda martalékul a vadállatoknak, de én nem megyek veled! . . .

Lyut felesége borzalommal nézett hol az öreg asszonyra, hol az urára és teljes megadás tükröződött az arczán. Tudta, hogy követnie kell őt oda, a hova parancsolja s ki kell állania mindent, a mi csak várakozik rá.

— Elhagyni az őseidet! — ismételte az öregasszony. — De tudd meg, hogy megátkozlak téged s nem találsz boldogságot sehol. A gyermekeid is mind . . .

De Malusa nem engedte, hogy befejezze rettenetes jóslását s egyszeriben odarohanva hozzá, a keblére simult.

— Ne beszélj! — könyörgött neki, — most így beszélsz és később majd magad is megbánod!

De Lyut, mintha csak valami hullám ragadta volna meg, nem tudott tovább uralkodni magán. Előbb vagy utóbb, de amúgy is ki kellett mondania azt, a mi hosszú éjszakákon a lelkében forrott, a mit nem közölhetett a rokonaival s a mit csak a családja körében mert hangosan kimondani.

— Az őseim! — szólalt meg, — az őseim! De hát én nem tisztelem az emléküket? Az apámért, az ő véreért az életemet is koczkára tettem s boszút álltam! De magamra is csak kell gondolnom! Az őseink leélték az életüket s most el vannak temetve, miért törődjünk hát kizárólag ő velük s miért ne foglalkozzunk a jövővel? Tovább is így élni, lehetetlen! Sokat gondolkoztam s arra lyukadtam ki, hogy elmegyek innét!

— Elmégy! — kiáltott föl sóhajtva az öregasszony.

— Igen, elmegyek! Ha nem féltek idejönni azok, a kik itt először sátort ütöttek, nekünk sincs okunk félni attól, hogy elmenjünk innen! Nézd, a hal is mint ereszkedik le a mélyre, a vadállat is a sürűt keresi, az ember pedig azt a helyet, a hol jobb neki. Mennyit dolgoztunk mi itt, mennyi vért ontottunk s mi az eredménye? Semmi! Tengődünk úgy, a hogy, örökös remegésben, hogy el ne rothadjon a vetésünk, meg ne csipje a hajnali dér, el ne pusztítsa a fagy! Alig van vad, járod az erdőt, agyon hajszolod magadat s az eredmény: semmi! Aztán rajtunk törnek majd az idegenek, hogy boszút álljanak rajtunk a városukért. Se vége se hoszsza itt a gyűlölködésnek! Ott a Dnyeper mentén jobb a föld is, sok a kereskedő ember — könnyebb az élet!

Lyut rettenetesen izgatottan és lihegve beszélt. Az általános csönd csak még jobban ingerelte.

— Nekem tán nem esik nehezemre elmenni innen? Hiszen minden legkisebb ösvényt ösmerek itt s a legsötétebb éjszaka is keresztülmegyek az erdőn! A folyó, az erdő, akárcsak rokonaim volnának, úgy hozzájuk szoktam, de hát mitévő legyek? Ha lehet hinni az embereknek, el kell mennünk innen és ki tudja, az is lehet, hogy tán az istenek sugalták nekem ezt a gondolatot?

Itt elhallgatott, maga is meghökkenve ezen a bizonyitékon, mely olyan váratlanúl jutott az eszébe. Anyja fölemelte a fejét s haragos és elégedetlen szemekkel nézett rá. A felesége a gyerekeket czirógatta. Malusa figyelmesen nézett az apjára.

— A mi nemzetségünk is gyarapszik, — szólalt meg ismét Lyut — s szük már nekünk itt ez a hely, a gyerekek meg épen nem tudnak hova lenni. A folyón állandóan járnakkelnek az emberek, a madarak is elszállnak melegebb vidékre, miért legyek csak én idekötve?! Nincs mit habozni tovább, elmegyünk innen s el kell, hogy érjem a mit akarok, bármibe kerüljön is! — szólott és egy határozott mozdulattal jelezte, hogy a vitának vége.

Az öreg asszony megint sirva fakadt. Követte a példáját Malusa is. Ha az első sajnált megválni a multjától, mert hiszen voltaképen már csak ebben élt, úgy Malusának a jelene volt oly drága. Eszébe jutottak a galambjai meg a madarai, a melyeket etetett, az ösmerős csalitok, a csacska folyó s kicsordultak a szemeiből a könnyek: mindezt el kell hagynia, mindettől el kell válnia, ki tudja, jobb lesz-e ott, mint itt volt.

Egyedül Lyut felesége nézett élénk elragadtatással a parancsolójára. Hiszen ő volt neki mindene s igy csak attól az egytől félt mindig, hogy tőle el kell válnia, a többi, az mind mellékes volt előtte.

Valamelyest kipihenve, Lyut megint visszatért ősi kunyhójába s itt megint kétségek lepték meg. Ő hallgatott s nem szólt semmit az átköltözésről, hallgatott a család is, azt hivén, hogy másra határozta magát s nem akarták neki a dolgot eszébe juttatni. Lyutnak feltünt, hogy az asszonyok gyakran suttogtak valamiről s ha ő megjelent köztük, félénken elhallgattak. Nem kérdezte ki őket, a nélkül is megértette az izgatottságukat, a melylyel maga is alig tudott megküzdeni. Őt még az is nagyon bántotta, hogy teljesen egyedül érezte magát s nem volt kivel tanácskoznia. Az öregek persze féltek minden változástól, a fiatalság semmivel sem értett a dologhoz többet, mint ő. Épen azért, mély gondolatokba merülve hagyta el a kunyhóját és szokása szerint vállára vette az íjját is. Az erdő mélyére érve nem járt vad után, hanem leheveredett, ledobta a fegyverét és órákhosszat gyötrő tépelődésnek engedte at magát. Kivánta is az átköltözést, de még félt is, maga se tudta tisztán mitől. A kérdés mind inkább eldönthetetlennek látszott előtte. Mohón kereste a választ körös-körül, hallgatta a lombok zizegését és elnézte az ösmeretlen táj felé iparkodó déli föllegeket. Olykor fölkereste a szent tölgyeket is, melyek árnyékában még mindig ott volt az egyik isten faragott képmása. Kezét tördelte s patakként ontá könnyeit, imádkozott a kőszobor előtt az erőteljes ember, a ki oly gyöngének érezte most magát s kérte az istent, hogy segitsen rajta. De sem az imádság, sem a könnyek, sem az igért áldozatok, — semmi se tudta kihozni az istent merev mozdulatlanságából. A szobor megmaradt hidegnek és részvétlennek, mint volt annakelőtte. Mozdulatlan szemei elmerültek valahova a messzeségbe, mintha az idő megállott volna rájuk nézve s valami olyant láttak, a mi a közönséges halandók számára hozzáférhetetlen. Az ember a maga szenvedéseivel, futó ábrándjaival, halvány reményeivel mintha nem is létezett volna ez előtt az istenség előtt, a ki csak hódolat után áhitozott, áldozatokat követelt és rettenetes boszúval fenyegetőzött.

Lyut sirt, de nem talált feleletet azokra a kérdésekre, a melyek mint a kések hasogatták a szivét. Elgyötörve került haza, leroskadt a fekvőhelyére, de itt se talált nyugalmat, mert nyomon kisérték őt az anyjának, a feleségének s a gyermekeinek kérdő pillantásai. Akkor elment a folyóra, bebarangolta elhagyott partjait, gyönyörködött a folyásában, mely folyton változtatta a színét s hosszú ideig elmélázott a messzeségben, mintha csak azt akarta volna kitalálni, vajjon mi van ott túl, a jól ösmert vidék határai mögött.

E közben múlt az idő. A munka követelte a kérdés végleges eldöntését, mert hiszen a téli szükségleteire is kellett gondolnia, Lyut azonban még mindig ingadozott, mig egy teljesen váratlan eset végre döntésre birta őt.

Egy izben úgy estefelé, mikor a gulya útban volt hazafelé, Malusa észrevette, hogy az egyik tehén eltünt. Könnyek között jelentette ezt az apjának, a ki persze legott a keresésére indúlt. Tüstént megvillant a fejében az a gondolat, vajjon nem az idegenek müve-e ez s a régi erővel föltámadt benne a gyűlölet. De kisült, hogy ezúttal semmi oka se volt rá s csakhamar megtalálta a tehenet az erdőben, döglötten egy bokor tövében. A gondos vizsgálat semmi gyanusat se deritett ki s Lyut szomorúan tért haza. A mikor az isten faragott képmása mellett elment, a mely körül ott lebegtek a haldokló nap árnyai, rápillantott és úgy látta, mintha károrvendő mosoly suhant volna át az ajkain. Lyut minden tagján hirtelen rémület vett erőt, mely megállásra késztette őt. Még a szemeit is behúnyta a rémülettől és jó darabig nem is mert odapillantani a kőszobor felé; de mikor végre rászánta magát, az isten arcza megint nyugodt és részvétlen volt, mint annakelőtte.

— Ő volt az, a ki megbüntetett engem, — gondolta a drevlyán, — azért, a miért úgy késlekedem az átköltözésemmel. Ő sugallta nekem ezt a gondolatot, én meg nem engedelmeskedem neki. Már most is szegény vagyok, de ő még majd annyira juttat engem, hogy átköltöznöm se lesz mivel! Nem, menekülnünk kell innen!

S erős elhatározással a szivében tért vissza a kunyhójába. Az asszonyok, a kik arra számitottak, hogy a tehén pusztulása mély benyomást fog reá tenni, csodálkozva látták a hidegvérét.

Lyut a nélkül, hogy bárkivel csak egy szót is váltott volna, lefeküdt aludni s másnap reggel hozzálátott a ladikok megvizsgálásához. Az asszonyok ebből megértették, hogy mindennek vége s megint kipirult a szemük a könnytől.

— Tehát határoztál! — tört ki mégis az édesanyjából.

— Határoztam!

— Ám legyen meg az akaratod!

És elkezdtek készülődni.

Elő kellett szedni és át kellett nézni mindent, a mi nemzedékeken keresztül fölhalmozódott s föl kellett rakni a ladikokra. A marha künn mehetett a parton s a lovakra is lehetett még egyet-mást fölrakni. A ladikok az árral fognak úszni, úgy hogy minden nagyobb fáradság nélkül elszállíthatják rajtuk a sulyos terhet. Éjszakára amúgy is meg kell állapodniok, mert a sötétben sok minden baj érheti őket, de meg a marhát is meg kell etetni és itatni s pihenést engedni neki.

— Sok időbe kerül ez az utazás? — kérdezte Malusa nagyanyótól.

— Bizony sokba, szivem!

— És hova megyünk mostan?

— Mit tudom én! . . .

— Lehet, hogy ott az emberek is mások, más virágok nyilnak és minden másként van? — kivánciskodott tovább a kis unoka.

— Alkalmasint . . .

— Még tán a nap is egészen más?

— No, a nap, az mindenütt ugyanaz! — jegyezte meg nagyanyó.

— Nem ugyanaz bizony! Reggel milyen piros, napközben egészen más!

— Tudod miért van az?

— Miért?

— Az öregek azt mesélik, hogy egy ember elküldte egyszer a fiát, tudja meg, miért van az, hogy a nap naponta háromszor változik. A fiú nem mert ellenkezni az apjával és mindenféle más világokon keresztül eljutott a tenger mellé a nap palotájába. Megérkezik, de a nap nincs ott; járt-kelt a nagy világon és sokáig kellett várakoznia. Megúnta a dolgot a fiú s vissza akart térni a hazájába, a mikor megkönyörült rajta a nap édesanyja s megkérdezte tőle, mi járatban van. Töviről-hegyire elmondott az mindent, mire a nap édesanyja beleültette őt egy vasteknőbe.

— Teknőbe? — kérdezte Malusa.

— Igen, mikor a nap estére hazakerült, megkérdezte tőle az anyja, miért van az, hogy napjában háromszor változik? Van a tenger-

ben egy leányzó, — felelt a nap, — mikor reggel fölkelek, teleszór engem vizzel s én elszégyelem magamat és elpirulok; mikor fölkapaszkodom az ég közepére és szétnézek az egész világon, jókedvem támad, a mikor meg lepihenek, a leányzó megint rámhinti a tenger vizét s én megint elpirulok! . . .

— Hát a napnak anyja is van? — kérdezte Malusa fölnézve az égre.

— Volt, lehet hogy most már nincsen. Ki tudná azt megmondani.

Malusa hallgatott. Az, a mit hallott, nagyon meglepte. De a küszöbön álló utazással máris kibékítette az, hogy ugyanazt a napot fogja látni, a melyhez már annyira hozzászokott.

— Tehát ottan ugyanaz a nap fog sütni? — kérdezte.

— Ugyanaz, szivecském.

Nagyanyó még akart valamit mondani, de ráesett a pillantása az öreg Jan sirdombjára s valósággal összeszorult a torka. Eszébe jutott, hogy itt telt el apái élete s kicsordúltak a könnyek homályos szemeiből. Elkezdett sirni, a folyó felől pedig tompa fejszecsapások hallatszottak. Lyut javitotta a ladikokat a nagy utazásra.

(Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolószert egészséges és gyomorbeteg Gyermeknek Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás s.a.t. eseteiben. Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban.

Kufeke Gyermek-liszt

Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban. Gyár R. Kufeke »BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

10053

Mme Charlotte kozmetikai intézete BUDAPEST, Koronaherczeg-utcza 10 vagy Párisi-utcza 3. szám, félemelet 3. 10304

Ha őszül a haja ne használjon mást, mint a „STELLA"-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Uvegje 2 K. ZOLTÁN BELA gyógyszertárában, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS Termeszetes Köszveny-Gyógyviz

Kapható a Marienbadi Ásványviz-Szétküldési irodában és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban, de ásványviz-üzletekben.

Brosurákat és használati utasitást INGYEN küld a Marienbadi Ásványviz-Szétküldési iroda.

Javallatok: Köszvény, mirigyek, hügyavas diathesis, vese- és hólyagkövek idült vesegyulladás és hólyaghurutnál, különösen hatékony pedig mint diátetikus ital ezen bajok megelőzésére oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre örökés dején vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva hajlandósággal birnak.

A Magyar Regényirodalom kincsesháza.

MAGYAR REGÉNYIRÓK képes kiadása.

Szerkeszti Mikszáth Kálmán.

Minden érdemes magyar elbeszélő iró válogatott, értékes művei, kiváló magyar művészek eredeti képeivel.

A gyüjtemény 60 kötetből fog állani. A teljes gyüjtemény ára 300 korona.

20 íves kötetek összesen 1200 iv terjedelemben 34 iró 54 munkáját öleli fel. Diszes bekötésben, finom famentes papiron, igen szép, éles metszésü nagy betük, tiszta szép nyomás, mintegy 1800 egész oldalas művészi képmelléklettel.

Félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg.

A most megjelent első sorozat tartalma:

Csiky Gergely: *Az Atlasz-család. Illusztrálta Neogrády Antal.*
B. Kemény Zsigmond: *A rajongók. Két kötet. Illusztrálta R. Hirsch Nelli.*
Pálffy Albert: *Eszike kisasszony prof fasszora. Illusztrálta Márk Lajos.*
Vadnai Károly: *A kis tündér. Illusztrálta Nagy Sándor.*

A 60 kötetből álló gyüjtemény csekély havi részletfizetésre is kapható minden könyvkereskedésben és a Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál, Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.

Magyar királyi államvasutak.

164786/904. sz.

Hirdetmény.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet az Ungvár állomáson létesitendő uj felvételi épület előállításához szükséges munkák végrehajtásához.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapesten, a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magas épitményi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körut 56. sz. III-ik emelet 14. ajtó) és Debreczenben a magyar királyi államvasutak üzletvezetőségének pályafentartási és épitési ügyosztályában a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi október hó 11-én déli 12 óráig nyujtandók be, alulirott igazgatóság épitési és pályafentartási főosztályában (Budapesten, VI., Teréz-körut 56. szám II. emelet 10. ajtó). Az ajánlatok egy korona, az ajánlat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyujtandók be. «Ajánlat az Ungvár állomáson létesitendő uj felvételi épület előállításához szükséges épitő munkákra.» Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlat benyujtását megelőző napon, vagyis 1904 évi október hó 10-én déli 12 óráig 4000 korona azaz négyezer korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapesten, VI. ker., Andrássy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban. A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapirok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számittatnak, de névértéken felül számitásba nem vétetnek. Posta utján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térti vevénynyel adandók fel.

Budapesten, 1904. évi szeptember hóban.

Az igazgatóság.

Gyomorégés, felfuvódás, felböfögés, fejfájás, erős szivdobogás, álmatlanság, időközönkinti hányás 10597

nagyobbrészt a zavart gyomor- és bélmüködés tünetei, melyeket semmiesetre sem szabad figyelmen kivül hagyni. Ily bajok meggátlására vagy megszüntetésére ajánlatos a rohitschi «Tempel»-forrás vize, mely orvosilag is általánosan rendelve van. A rohitschi «Styria»-forrás vize erősebb, azonban csak időszakonkint iható.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygyerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Kocsi-gyártás. 10582

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

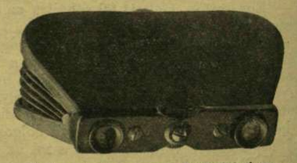
Kocsi Árucsarnok-Szövetkezet,

Budapest, VII., Kerepesi-ut 72.

Ajánl mindennemü hintókocsit.

Ujdonság! 10587

Egész lapos látcső felülmulhatatlan lencsékkel!

1/3 természetes nagyság bőrfoglalatban.

Nagyon kényelmes, mert összecsukva oly kevés helyet foglal el, hogy a zsebben alig észlelhető. Ára 10 forint

Schönwald Imre ékszergyárosnál, Pécsett.

Törvényesen védett Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes szóklétetelt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Elvesztes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sasa-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Both, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A BIRSAI VÁNDORFORRÁS.

Regény.

Irta NAGY ENDRE.

(Vége.)

Maris azalatt a csirkék között pusztitott és mikor visszatért a megkoppasztott áldozattal, nagyon megijedt e sirás hallatára.

— Miért sirsz, édes uram? Talán valami baj történt?

Iván nem válaszolt, csak zokogott tovább.

— Miért sirsz hát? Nézd meg a fiadat! Csupa jó egészség!

Tétován, tanácstalanúl állott meg. A jó lélek el is felejtette, hogy voltaképen neki kellene panaszszal előhozakodnia. Ő csak azt látta, hogy az ura szenved és ilyenkor kötelességének tartotta, hogy megvigasztalja.

— Jól ment ám itt minden. Olyan szépen élünk, hogy no! Néha ugyan elszomorodtam, ha rád gondoltam, de ne hidd ám, hogy nagyon. Mindig tudtam én, hogy eljösz egyszer értem... Hát nem mondtam édes anyám? . . . De bizony mindig mondtam, hogy visszajösz.

Node a sirásnak is vége szakadt egyszer. A fél lelkét kisirta Iván, de a másik fele, a mi megmaradt, annál frissebb maradt utána.

Maris megterítette sávos abroszszal az asztalt, fölszolgálta az illatos paprikás-csirkét és addig kinálta, addig noszogatta Ivánt, a míg az neki látott alaposan. Maris a jó gazdasszony módára nem nyúlt az ételhez, csak nézte gyönyörködve az ő ura jóizű falatozását.

Nagyon meleg volt a szobában, különben is kivánatos volt a szép nyári este. Kimentek az udvarra és egymás mellé ültek a földbe vert lóczán. Ivánnak még volt valami a lelkén. El kellett mondania, hogy mennyi csapás érte és hogy ki küldte ide. Nem tudta, hogy kezdjen belé, de Maris mintha csak olvasott volna a gondolataiban, maga kezdte:

— Most beszéld el, mi történt azóta. Megvan-e minden ottan, mint a mikor elmentem?

Iván nagyot sóhajtott, aztán belékezdett a beszédbe. Elmondott mindent, mindent. Mikor Lia szökését beszélte el, Maris haragosan szólott közbe:

— A gyalázatos! Nem lett volna szabad a házba venni!

Aztán mikor a kútra került a sor, mély meggyőződéssel mondta:

— Az volt az oka minden rosznak. Hidd el, hogy nem is eredt az istentől. Én a szagáról is megéreztem, hogy a pokolból jön.

Végül a csodarabbi jóslását mesélte el. Maris boldogan mondta:

— Azt mondta, hogy én rendbehozok mindent? Igazán azt mondta? Oh, az isten áldja meg, de igazat mondott! . . . Lásd, most én is úgy érzem, hogy én mindent rendbe fogok hozni! . .

Az öreg asszony kiszólt a házból:

— Késő van. Aludni mehetnénk már!

Maris vidáman válaszolta:

— Ez lesz az utolsó alvás itten, édesanyám!... Holnap hajnalban megyünk! . . . De édes anyám is velünk jön ám! Úgy-e Iván?

Iván halkan dörmögte:

— Hát persze. Ő vigyáz majd a fiunkra! . . .

E fejezetben beigazolódik, hogy a csodarabbinak igaza volt, bárha másképen teljesedik jóslása, mint a hogy mi azt várnók.

Ott voltak újból a Szamos-menti házban. Ivánnak ez volt az első nyugalmas éjszakája hosszú idők óta. Álmában ismét a forrást látta, a melyhez beláthatatlan sorban zarándokoltak a világ minden részéből és ő csak ült ottan, kevélyen osztogatva a csodatévő italt.

Maris is fölébredt és komolyan mondta:

— Álmomban meglátogatott a szűz Mária. Megkértem őt, hogy segitsen meg és ő azt mondta, hogy meg fogom találni a régi forrást. Azt is elmondta, hogy mit csináljak.

Iván áhitattal hallgatta a szavát. Most már bizott benne, mint a csodatévő szentben. Hiszen az is volt az: az ő védszentje. Alázattal kérdezte:

— Mondd, mit csináljak? Csak parancsolj, mindent megteszek!

— Eredj be Birsára, fogadj napszámosokat. Mentül többet, annál jobb. Csak jöjjenek ásóval, kapával. Te pedig maradj ott három napig. Addig ne is mutatkozzál itten. Mikorára visszajösz, meglesz minden.

Így is történt. Iván bement Birsára, kiküldte a napszámosokat a tanyára, ő pedig benn maradt.

Maris ezalatt elszomorodva nézett végig a rég nem látott telken. Micsoda rémséges változás esett itten! A jó termőföldet, a melyben valaha oly dúsan nőtt az áldás, most benőtte a haszontalan gyep és gyümölcstelen parádés fa. A kút tájékáról kanyargós kerti útak sugároztak szét, behálózva az egész telket. Oh az az átkozott kút! Olyan volt, mint valami rémséges polip, a mely csápjaival bekerítette a gazdag kis Kánaánt.

Mihelyt megjöttek a napszámosok, azonnal munkához látott. Rendre osztogatta a parancsolatait:

— Csak fölásni mindent, mind! Ezeket az apró fákat gyökerestül kitépni! Egy se maradjon meg belőle!

Harmadnapra fölásta az egész telket a napszámos sereg. Most már csak az volt hátra, hogy ágyakba tagozzák. Ez is meglett, mikorára Iván visszatért.

Álmélkodva nézett végig e nagy változáson. De nem mert szólani miatta, csak repeső szívvel kérdezte Maristól:

— Megvan a forrás?

Csak most, hogy a szemébe pillantott, vette észre, hogy mekkora változás esett Marison is e három nap alatt. Nem a régi alázatos cseléd volt ez, hanem erős akaratú, büszke asszony, a ki előtt csak meghajtott fejjel állhat meg a férfi. Szilárd hangon válaszolta:

— Megvan! Jer velem!

Levezette a kút mellé és kinyújtott karral mutatott a frissen fölásott fekete földre:

— Itt van a mi csodatévő forrásunk! Ez a föld. Ez táplált bennünket eddig és boldogok, megelégedettek voltunk . . . Ez fog táplálni ezután is és boldogok leszünk. Ezt mondta nékem a Szűz Mária! . . .

A történetnek vége és a mesemondó még egyszer végigtallóz a letarolt mezőségen.

Úgy teszek, mint a gondos gazda az aratás után. Mielőtt végképen otthagynám a Szamos-Tisza-köze mesetermő rónaságát, még egyszer végigkullogok rajta, hogy nem felejtettem-e ott valamit. Mert a világért sem akarnék olyan lenni, mint némely modern irótársam, a ki bohém gondatlansággal nemzi egyre-másra alakjait, a nélkül, hogy gondoskodni tudna a jövendőjükről. Épen csakhogy útnak ereszti őket, a többit pedig rábizza a sejtelmes modern ködre, a mely elnyeli nyomukat.

Nem én, a világért sem akarom szaporitani e félbeszakadt existentiák csapatját; nem akarom, hogy út-vesztetten kóboroljanak a világürben és följárjanak kisérteni hozzám panaszos sirámukkal:

— Jaj, jaj, hát velünk mi lesz? Könnyelmüen befejezted a regényt, ott a hol épen

Richter Aurél rajza. — Megvan a forrás? — kérdezte Iván.

elfáradt a pennád, minket pedig rábiztál a bizonytalan gondolatjelekre . . .

Például, csak most látom, hogy adós maradtam a Lia sorsával, a kitől pedig ugyancsak válságos helyzetben szakítottak el a viharzó események.

Hát hiszen az első hónapokról nincs is sok mondanivalóm. Az ifjú szerelmesek egyhangú boldogságában telt az el. Lia ugyan sokszor föl-fölriadt a mámorból és ilyenkor a Vakkara vasládikójáról kezdett fantasztikusan beszélni, de a mérnök mosolyogva szakította félbe:

— Ugyan hadd el, Lia! Álmodtad az egészet! . . . Felejtsük el azt a vidéket és éljünk a jelennek!

Csakhogy szerelmük hajója később egyre lassabban úszott előre; fogyni kezdett hajtó kőszene: a pénz. A mérnök elvesztette hivatalát a szökés folytán és a mi pénze volt a tartalékban, azt gyorsan fölemésztették a rózsás napok. Most már ő kezdte faggatni Liát:

— Aztán mondd csak, igaz az a dolog azzal a vasládikóval?

— Persze, hogy igaz! Maga az édesapám árulta el nékem a titkát.

Minél jobban gyűltek a pénzbajok a mérnök legénylakásában, annál valószínűbbnek találta ezt a históriát. Lassanként minden reménysége ide terelődött át; abban a kis vasládikóban úgy hitt már, mint jó végzetében, a mely végső esetben megmenti a bajoktól.

Egyszer búcsut is vett Liától és elutazott Szamos-Birsára. Este érkezett meg, nem is mutatkozott senki előtt, hanem mikor leszállott az éjszaka, orvúl lopózott el a régi Szamos partjára. Ott vezetett el az útja az Iván tanyája mellett és ugyancsak elálmélkodott a változáson, a mit ott látott. Sehol semmi nyoma többé a csudaforrásnak és az amerikai gyorsasággal odavarázsolt parknak. Egyszerű paraszt gazdaság volt az, a melynek barázdáiban a köznapi munka és a megelégedés képe mosolygott.

E mindennapi, józan kép látása megingatta az ő fantasztikus hitét is. Eh, a regényes vasládikók nem ilyen vidéken szoktak teremni.

Halkan beléereszkedett a vízbe, leszállott a fenékre és végigtapogatta a fövényes talajt. Ócska kondért, cserepet talált ott eleget, de aranynyal telt vasládikót egyet sem. És most természetesnek is látta már, hogy így történt.

Hanem aztán, a mint visszament a fogadóba, újból fölébredt görcsös hite a mentő ábrándban. Eh, az öreg Vakkara bizonyára sokkal ravaszabb volt, semhogy csak úgy felszínesen rejtse el a kincsét. Bizonyosan eltemette jó mélyen, olyan helyre, a melynek a titkát csak ő tudja. Nos hát ki kell szedni belőle ezt a titkot, hisz ő úgy se veszi sok hasznát a fegyház czellájában.

Még az éjszaka elutazott Illavára és az igazgató engedelmével be is jutott Vakkarához.

Vakkara egész ősz volt már. Kisült, hogy föstötte volt a szakállát, haját odakünn, de itt a fegyházban nem igen ért rá törődni az ilyesmivel.

A mérnök elbeszélte neki a történteket és mikor a vasládikó sorsáig jutott, az öreg gyilkos hangon kaczagott föl. A fiatal ember csak most vette észre, hogy micsoda borzalmas hatással volt Vakkarára az elbeszélés. A szeme villogott, az arcza még sötétebb volt, mint valaha és szinte tűz lángolt ki tágult orrlikain. Rekedten szisszegte:

— Hát mégis elhagyott? Meg se várt, a míg kiszabadulok, hanem eladta magát egy tál lencséért? . . . Hahaha! Persze, azt hitte, hogy már kezében tartja a kincseimet! Hahaha! Nos, tudja meg uracskám, hogy egy szó sem igaz az egész históriából! Magam eszeltem ki csak azért, hogy legyen elég ereje várnia Liának . . . De nem volt! Eh, a leány mind egyforma, még ha az én leányom is! . . . Óh, milyen sorsot álmodtam én neki! És ön . . . ön . . . takarodjék!

A mérnök összezúzott lélekkel vánszorgott ki a fegyházból és végső kétségbeeséssel utazott vissza Budapestre.

Félve nyitott be a legénylakásba és mikor körülnézett, — Lia nem volt sehol.

Olykor találkozott véle hónapok multán, a mint egy-egy kocsiban elrobogott mellette. De mindig más úr ült az oldalán.

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov **Andrej.**

Az orosz eredetiből fordította **Ambrozovics Dezső.**

(Folytatás.)

Tizenötödik fejezet.

Elkezdődött a költözködés.

Lassan úsztak alá a folyón a sulyos teherrel megrakott ladikok, a melyekben Lyut családja ült, ő maga pedig szomorúan ballagott a parton, ügyelve, hogy szét ne szaladjon a marha s ösztökélte a lovakat, a melyek szintén mindenféle házi holmival voltak megrakva. Lyut iparkodott nem gondolni a múltra s különösen szülőföldjén való tartózkodásának azokra az utolsó pillanataira, a mikor édesapja sirja mellett térdre roskadva összecsókolta a földet, mely oly hosszú ideig táplálta őt.

Az első napokban persze csupa ösmerős helyen jártak. Lyut különösen jól ösmerte ezeket a helyeket, mert állandóan vadászgatván, nem egyszer hosszú időre is el kellett hagynia otthonát. Egyes tisztások, vagy valami különös siker, vagy valami különös szerencsétlenség révén különösen emlékezetesek voltak s a vadászéletből való képeknek egyszerre egész sorozata jelent meg Lyut szemei előtt. Bősz vadállatokkal való küzdelmei közben hányszor fenyegette a pusztulás veszedelme, de azért mindeddig sértetlen maradt, nem számítva azokat a karczolásokat és könnyebb sebeket, a melyeket egyetlen vadász sem kerülhet el. Az istenek eddig nyilván vele voltak. Elhagyták azt a helyet is, a hol Lyut a tavaszszal azt a hatalmas vadkant elejtette. Mintha csak tegnap lett volna és mégis mennyi minden történt azóta!

Estefelé a ladikok kikötöttek a parton, eldugták őket valami kis öbölben, ők maguk pedig letelepedtek a tűz körül, a melyet csakhamar eloltottak, mert könnyen magára vonhatta a figyelmet és ki tudja, mindig akadhatnak gonosz emberek, a kiktől nincsen szabadulás, meg a zsákmány után bizony mindenki áhitozik.

Lyut minden éjjel nem egyszer fölugrott s óvatos léptekkel bejárta köröskörül az egész vidéket. Csak akkor érezte nyugodtan magát, mikor pitymallani kezdett s örült, hogy vége van a rövid nyári éjszakának. Minden legcsekélyebb zörejre rémülten nyitotta ki szemeit és rohanva nézett szét, de a zörejt legtöbbször a marha okozta, mely a bögölyök és a szunyogok csipései miatt nyugtalankodott. A szunyogoktól, melyek egész felhőkben rajzottak a fejük fölött, a költözködő utasok is sokat szenvedtek.

Hajnalban elindúltak tovább, gyakran megállva és megpihenve. Minél messzebbre jutottak, annál szélesebb lett az Usa s annál festőiebbek lettek a partjai. A régi fenyves erdők elmaradoztak s átengedték a helyüket a buja fövel elborított meredek partoknak, a melyeknek sürüjében mindenféle madár hemzsegett s egy-egy apróbb vad is buvóhelyet talált.

Néhányszor találkoztak a partok mentén lakó drevlyánokkal, a kiknek nemzetségeit úgy hallomásból ösmerték. Mikor ezek meghallották, hogy valami ösmeretlen emberek közelednek, réműlten futottak ki, útközben felcsatolván fegyvereiket, de mikor látták, hogy Lyut egyedül van s békések a szándékai, megnyugodtak és beszédbe ereszkedtek vele.

Lyut nyiltan elmondta, hogy honnan jön és miért költözik tovább. Voltak, a kik egyetértettek vele abban, hogy csakugyan mind nehezebb kezd lenni a megélhetés, mások azonban kárhoztatólag csóválták a fejüket.

— Itt már jól ösmerünk mindent, ott meg új minden, — mondogatták.

Akadtak végre olyanok is, a kik jártak már Turozában, Ovrucsában, Szlovenszkben, sőt a Dnyepernél is.

— Ott már nem a mi népünk lakik! — szólottak ezek.

— Hát milyen?

— Nem drevlyánok, hanem polyánok,* az életmódjuk is egészen más!

Lyut kivánczi volt rá, milyen az életmódjuk s kérte, hogy mondják el neki.

— Rendkivül csöndes nép, nem is hall róla az ember. Dolgozik magának; harczolni, vagy boszút állani valakiért, — ezt ők nem ösmerik! Népjátékaik sincsenek, mindenik feleségül veszi azt a leányt, a melyik megtetszik neki s viszi magával haza. Földjeik jók és gazdag termést hoznak, csak a nomádokkal van bajuk, gyakorta rajtuk ütnek és elviszik mindenüket! De ettől se kell valami nagyon tartaniok, mert városuk van elég s ezek a városok erősek, a melyekben jól védekezhetnek! A kik közvetlenül a Dnyeper mellékén laknak, azok mindenféle holmit cserélhetnek el az anajozó varégekkel, a mi szép nyereséggel szokott járni.

De Lyut csak konokul megrázta a fejét. Nem gondolt ő semmiféle csereberével, nem volt neki semmire szüksége, csak a föld legyen jó s marhát lehessen tenyészteni.

— A marhájuk olyan, hogy szebb se kell! — mondották neki. — A mezőknek ott se vége se hosszsza, el se kalandozhatik, el se veszhet rajt' a marha, hacsak a nomádok nem tesznek kárt benne.

— De hát honnan kerülnek elő? — kérdezte Lyut.

— Ki tudná azt megmondani? Akár csak a vadállatokkal való küzdelmei közben hányszor fenyegette a pusztulás veszedelme, de azért mindeddig sértetlen maradt, nem számítva azokat a karczolásokat és könnyebb sebeket, a melyeket egyetlen vadász sem kerülhet el. Az istenek eddig nyilván vele voltak. Elhagyták azt a helyet is, a hol Lyut a tavaszszal azt a hatalmas vadkant elejtette. Mintha csak tegnap lett volna és mégis mennyi minden történt azóta!

Estefelé a ladikok kikötöttek a parton, eldugták őket valami kis öbölben, ők maguk pedig letelepedtek a tűz körül, a melyet csakhamar eloltottak, mert könnyen magára vonhatta a figyelmet és ki tudja, mindig akadhatnak gonosz emberek, a kiktől nincsen szabadulás, meg a zsákmány után bizony mindenki áhitozik.

Lyut minden éjjel nem egyszer fölugrott s óvatos léptekkel bejárta köröskörül az egész vidéket. Csak akkor érezte nyugodtan magát, mikor pitymallani kezdett s örült, hogy vége van a rövid nyári éjszakának. Minden legcsekélyebb zörejre rémülten nyitotta ki szemeit és rohanva nézett szét, de a zörejt legtöbbször a marha okozta, mely a bögölyök és a szunyogok csipései miatt nyugtalankodott. A szunyogoktól, melyek egész felhőkben rajzottak a fejük fölött, a költözködő utasok is sokat szenvedtek.

Hajnalban elindúltak tovább, gyakran megállva és megpihenve. Minél messzebbre jutottak, annál szélesebb lett az Usa s annál festőiebbek lettek a partjai. A régi fenyves erdők elmaradoztak s átengedték a helyüket a buja fövel elborított meredek partoknak, a melyeknek sürüjében mindenféle madár hemzsegett s egy-egy apróbb vad is buvóhelyet talált.

Néhányszor találkoztak a partok mentén lakó drevlyánokkal, a kiknek nemzetségeit úgy hallomásból ösmerték. Mikor ezek meghallották, hogy valami ösmeretlen emberek közelednek, réműlten futottak ki, útközben felcsatolván fegyvereiket, de mikor látták, hogy Lyut egyedül van s békések a szándékai, megnyugodtak és beszédbe ereszkedtek vele.

Lyut nyiltan elmondta, hogy honnan jön és miért költözik tovább. Voltak, a kik egyetértettek vele abban, hogy csakugyan mind nehezebb kezd lenni a megélhetés, mások azonban kárhoztatólag csóválták a fejüket.

— Itt már jól ösmerünk mindent, ott meg új minden, — mondogatták.

Akadtak végre olyanok is, a kik jártak már Turozában, Ovrucsában, Szlovenszkben, sőt a Dnyepernél is.

— Ott már nem a mi népünk lakik! — szólottak ezek.

— Hát milyen?

— Nem drevlyánok, hanem polyánok,* az életmódjuk is egészen más!

Lyut kivánczi volt rá, milyen az életmódjuk s kérte, hogy mondják el neki.

— Rendkivül csöndes nép, nem is hall róla az ember. Dolgozik magának; harczolni, vagy boszút állani valakiért, — ezt ők nem ösmerik! Népjátékaik sincsenek, mindenik feleségül veszi azt a leányt, a melyik megtetszik neki s viszi magával haza. Földjeik jók és gazdag termést hoznak, csak a nomádokkal van bajuk, gyakorta rajtuk ütnek és elviszik mindenüket! De ettől se kell valami nagyon tartaniok, mert városuk van elég s ezek a városok erősek, a melyekben jól védekezhetnek! A kik közvetlenül a Dnyeper mellékén laknak, azok mindenféle holmit cserélhetnek el az anajozó varégekkel, a mi szép nyereséggel szokott járni.

De Lyut csak konokul megrázta a fejét. Nem gondolt ő semmiféle csereberével, nem volt neki semmire szüksége, csak a föld legyen jó s marhát lehessen tenyészteni.

— A marhájuk olyan, hogy szebb se kell! — mondották neki. — A mezőknek ott se vége se hosszsza, el se kalandozhatik, el se veszhet rajt' a marha, hacsak a nomádok nem tesznek kárt benne.

— De hát honnan kerülnek elő? — kérdezte Lyut.

— Ki tudná azt megmondani? Akár csak a szélvész szárnyán teremnének ott valahonnan! Ők maguk nem akarnak dolgozni és rablásból élnek.

Ezzel a beszélgetésnek rendszerint vége is szakadt. Szokott vendégszeretetükkel meghivták Lyutot és családját, a ki soha se mondott nemet, nehogy megbántsa őket. Másnap reggel továbbutaztak.

Lyut édesanyja továbbra is komor és elégedetlen maradt. Semmivel se volt megelégedve s folyton csak azon csodálkozott, hogy lehetett elhagyni azt a helyet, a hol az ősök vannak eltemetve.

— Nem lesz ennek jó vége, nem lesz! — suttogták vértelen ajkai.

Lyut felesége rávetette könyörgő szemeit és hallgatott. Az ura távollétében annyira agyongyötörte magát, úgy kifáradt a gyerekekkel, hogy nem törődött semmivel s úgy, a hogy elhelyezkedvén a ladikban, mély álomba merült. Malusa ellenkezőleg mindennek örült s minden iránt érdeklődött. Szünet nélkül gyönyörködött a kanyargó erdei folyónak lassankint és fokozatosan előtte kibontakozó képeiben. A ladikok alig-alig hogy mozogtak s alig észrevehető nyomot hagytak maguk után; a fordulóknál soha se lehetett tudni előre, hogy mi következik s Malusának úgy tetszett, hogy egy vég nélküli büvös álom vonul el előtte. A komor és néma erdők a nap által megvilágitva aranyos szinben tündököltek; a tisztások virágdiszben tarkállottak, árnyékok feküdtek keresztül a folyón, mely szinte szikrázott a kék ég alatt, a melyen csak itt-ott úszkált egy-egy igazgyöngy szinü, déli felhő. Olykor az őt mind a két oldaláról szorongató partok közé préselt folyó megharagudott és tombolni kezdett, de a következő pillanatban már megint lomhán hömpölygette vizét a meredek, smaragdszinű partok között. Minél inkább közeledett az este, Malusa annál jobban félt, de annál élesebb figyelemmel nézett körül. Úgy rémlett neki, hogy olyan titkokba lát bele, a melyekbe soha még emberi szem be nem hatolt s ez a gondolat aggodalommal töltötte el a szivét. Az erdők fekete falának komor hallgatásától, egy-egy távoli, éles kiáltástól, egy-egy vadállat elnyújtott üvöltésétől vagy egy lehullott ág zörrenésétől, — mindettől összerezzent s szepegve simult oda az öreg asszony görnyedt alakjához. Ez csillapította őt, de reszkető hangjából megértette Malusa, hogy a félelem ő előtte sem idegen. Mind az, a mit a gonosz és sötét erőkről valaha hallott, fölbukkant az emlékezetében. Úgy tetszett neki, mintha szürkés, szőrös kezek nyúltak volna ki a part felől, hogy magukhoz húzzák a ladikot. A hosszúkörmös, hajlékony újjak szinte reszkettek a viz szinén, nincs előlük menekvés, a folyónak nagyon keskeny az útja s így meg kell magát adni ennek a szörnyetegnek, a melyről kiderült, hogy nem egyéb, mint a folyó sodra által a vízbe döntött nyárfa. A folyó medre fölött lebegő s a holdfénytől megvilágitott köd a tündérek körtánczának tetszett, a melyek zajtalanul keringve csábitják a mélységbe az embereket.

Malusa is, az öreg asszony is összerezzentek, mikor meghallották Lyut kiáltását, mely azt parancsolta, hogy megálljanak. Elkezdődött a czihelődés, lángra lobbant a tűzrakás és a partnak a tűz által fényesen megvilágitott ez a kis darabkája már koránsem látszott olyan borzasztónak.

Lyut sietett a vacsorával, a kimerültség megtette a magáét s csakhamar valamennyien megfeledkeztek mindenféle borzalomról.

Egyszer egy fordulónál Malusa úgy látta, mintha az Usának vége volna s egy másik fényes sáv szelné azt keresztül. Ez volt a Pripját, a melyet Lyut már olyan türelmetlenül várt.

A tulsó parton már látszott Csernobyl városa. Malusa mindezideig nem látott várost s azért nagyon meglepték magas falai és sánczai. Eszébe jutott, hogy az apja résztvett egy ilyen város ostromában s erre borzasztó volt még csak rágondolnia is. A városból alkalmasint messzire belátható volt mind a két folyónak a mente, úgy, hogy a támadás esetén már jó előre el lehetett rejtőzni és jól bezárkózván, védekezni benne.

Malusa persze nem tudta felfogni azt a jelentőséget, a mely azokban az időkben egy városnak volt, sőt ezzel még Lyut is aligha volt egészen tisztában. Csak annyit tudott, hogy a város az volt egy nemzetségnek, a mi egy családnak a kunyhó vagy a ház. Az egyes családok küzdelméből egész nemzetségek küzdelme lett s így szükségesek voltak olyan társas vagy nemzetségbeli házak, a melyekben sikerrel lehetett az ellenséggel szemben védekezni. Az ilyen városnak a falai között bárkinek joga volt meghuzódni, mert a föld, a melyen állott, valamennyiüké volt, valamennyiüket a vérség köteléke fűzte egymáshoz s a támadást, mely az egyiknek a földjét érte, vagy a sérelmet, mely egyiknek volt szánva, az egész nemzetség magára vette s egy közös egészszé tömörülve szállott szembe a sértővel és a földrablóval. Rendes körülmények közt a város úgyszólván üres volt, mindössze a védelem czéljából volt néhány ember benne. A kapui nyitva voltak, a falait ellepte a gaz és semmi fenyegető nem volt benne. De ha a viszonyok úgy alakultak, hogy a rokonoknak tömörülniök kellett, szétküldték a hirt mindenfelé, kigyúltak az őrtüzek, megélénkült a város és szinte hemzsegett benne a nép.

Lyut önkéntelenül összehasonlította az általuk elpusztított várost Csernobyllel s arra a meggyőződésre jutott, hogy ezt a várost már nem lett volna oly könnyű elfoglalni.

Az utasokat észrevették, mert ime egy ladik tartott feléjük, a melyben egy vörösesszakállú fiatal drevlyán ült. Kikérdezte őket, hogy kicsodák. Megtudván, hogy a család feje a parton közeledik, kikötött és elébe ment Lyutnak.

Lyut sok óriást látott már világéletében, de ilyennel még nem volt találkozása. Hatalmas termete, széles mellkasa, a vállai — mindez rettenetes erőről tett tanuságot. Nagy nyugodtan közeledett Lyuthoz és beszédbe ereszkedett vele.

Mikor meghallotta, hogy Lyut az öreg Jan fia, elmondotta, hogy az ő apja nem egy hadjáratot küzdött végig a megboldogulttal s öreg barátja tiszteletére őt is Jannak nevezte el. Lyut ennek rendkivül megörült s természetesen nem birt ellentállni a meghivásnak, hogy őt otthonában meglátogassa.

A drevlyán őt pazarul megvendégelte s elkezdte kérdezgetni Izvor ostroma felől, a melynek a hire már ő hozzá is eljutott. Az öreg ravaszságától, a madarakkal, egészen el volt ragadtatva s nem tudta megállani, hogy oda ne csődítse a rokonait s el ne mondassa nekik a dolgot. Lyutot rávették, hogy még egyszer elmondja az esetet, mire a kupa még buzgóbban járt kézről-kézre. A fiatal Jan hangos fölkiáltásokkal szakitotta félbe Lyut elbeszélését s csak azon sajnálkozott, hogy nem lehetett ott ő is.

— Az én erőmmel, — kiáltott föl, — azt hiszem tán kétszer annyi ellenséget terítettem volna le.

Lyut arcza elkomorodott.

— A te erőddel? — szólott halkan, — de hát mit tudjuk mi, voltaképen csakugyan olyan erős vagy-e?

— Hiszen csak rám kell nézni! — kiáltott föl a drevlyán.

Lyut elmosolyodott.

— Láttam én világéletemben tölgyeket, — mondotta, — a melyek olyan erőseknek látszottak, mintha semmi se birta volna őket kidönteni. S elég volt Perun egyetlen lehellete, hogy ottheverjenek a földön! Ez megeshetik ám te véled is!

— Soha!

— Ki tudja?

A drevlyán felugrott, termetének egész hoszszúságában kihúzta magát s ekkor csakugyan olyan volt, mint a Pripjat-melléki erdő egyik tölgyfája. Nagy izgatottság mutatkozott az arczán.

— Akarsz kiállani velem? — kérdezte Lyutot.

— Akarok! — felelt emez.

S egyszerre mind a ketten kezdték levetni ruháikat. Mikor félig levetkőztek, megálltak egymással szemben, végigmérték egymást s mint két bősz vadállat rohantak egymásra. Lyut érezte, a mint fölfortyant benne az apja vére s nagy tűzzel ment a küzdelembe. Mindjárt az első pillanatban tisztában volt vele, hogy az ellenfele rendkivül erős, de otromba s azért nyílt harczban nem igen lehet vele birni és cselhez kell folyamodni. Jan rávetette magát Lyutra s hamarosan átfogta őt a karjaival, a melyekkel medvéket szokott fojtogatni, de ez, legnagyobb meglepetésére most nem sikerült neki, mert Lyut leguggolt csaknem a földre, a honnan hirtelen felszökve ellenfelének a nyakába ugrott. Ez, mint a bika, hátraszegte a nyakát s le akarta rázni magáról ezt a bénító terhet, de nem ment semmire, mert nem volt elegendő tér a kezei számára. Végre teljes erővel előrehajolva, testének egész sulyával a földhöz akarta nyomni Lyutot, de ez egészen váratlanul kitárta a karjait, a drevlyán megbotlott s felülről egy ütést kapva, érezte, hogy elterült a földön s ellenfele ott áll a hátán. Feldühödve, megint rá akarta vetni magát Lyutra, de a rokonai visszatartották, emlékeztetvén őt arra, hogy ellenfele egyúttal házának a vendége s így nincs helye a vérontásnak.

— Mi még találkozunk! — mondotta Jan és gonosz tűz villant meg a szemében.

— A mikor tetszik! — mosolygott Lyut, — előbb azonban iparkodjál egy kis hajlékonyságra, mert erővel ugyan megáldottak az istenek, de ügyességed, az nincsen.

A rokonok megint beleavatkoztak a dologba s nem engedték, hogy újra hajbakapjanak.

— A míg a vendégünk vagy, — mondották Lyutnak, — nyugodtak lehettek, te is, a feleséged is, a gyermekeid is.

Jó sokáig ültek ott s mindenféléről beszélgettek, végre maga a fiatal Jan is megfeledkezett a haragjáról s elkezdett mosolyogni. Ezt Lyut is észrevette s poharat nyujtott felé, melyet az el is fogadott és fenékig kiüritett.

Másnap reggel Lyut tovább ment a családjával. Jan ott állt a város kapujában s bősz mosoly villant meg az ajkán, mikor Malusát megpillantotta.

Lyut észrevette, hogy a Pripját partjai sokkal alkalmasabbak a marha hajtárára, mert kevesebb rajtuk az erdő s nagyon megörült ennek. A folyó lépésről-lépésre szélesbedett, úgy, hogy a ladikokkal közelebb kellett huzódni a parthoz.

Az öregasszony meg volt elégedve, a csernobyli tartózkodással, mert az ura bátorságát hallotta magasztalni s e közben teljesen megfeledkezett róla, hogy azok a hadjáratok, a melyekről tegnap szó volt, neki tömérdek szenvedésébe és könnyhullatásába kerültek; mert büszke volt reájuk és életének a legszebb időszakát látta bennük. S újra megszólalt benne a fia ellen való harag érzése, a kinek kénytelen volt magát alávetni s a kiért kénytelen volt azt a neki annyira kedves sirdombot elhagyni. Kinézett a partra, a hol meglátta Lyutot, a ki némán ballagott előre s Jannal tegnap lefolyt küzdelméről gondolkozott.

— Fiatal még, — mondotta, — azért is boszankodik. De ereje, az van, rettenetes!

A Pripját mentén sokkal több volt az ember, mint az elhagyott Usa partján. Valamenynyien jó sorban éltek és gazdagok voltak. A kunyhók erősek voltak s tömérdek volt a marhájuk. A jövevényeket szivesen fogadták s mindenütt megvendégelték őket.

Az út a Pripját mentén nem volt valami nagyon hosszú s így Lyut remélte, hogy nemsokára czélhoz ér. Végre tehát elrendezkedhetik majd úgy, a hogy azt ábrándjaiban elképzelte s még ezen az őszön elvetheti a téli magot s előkészitheti a földet. Mind szép és jó lett volna, csak egy baj volt: az, hogy a sors nem áldotta meg fiúgyerekekkel s nem voltak igazi segitőtársai. Az anyja megöregedett s hosszú életén át lassankint megőrölte az erejét, a felesége ugyan dolgozik, mint az igavonó állat, de ő vele egyedül még se megy valami sokra. Ha Malusának lehetne férjet találni, de derekasat, a ki szintén dolgos kéznek bizonyúlna, milyen pompásan lehetne akkor élni! S itt eszébe jutott tegnapi ellenfele. Ez aztán tudna dolgozni! — ha nekitámaszkodnék az ekének, tán az egészet belenyomná a földbe! Vagy ha erdőirtásra kerül a dolog, hogy boldoguljon ott egy egyetlen ember? Ilyenkor persze megint jó volna egy vő, de hát . . . . rá se hederített Malusára.

Lyut úgy magában elmosolyodott.

— Még el se jutottam a polyánok földjére, — gondolta magában, — s már is átvettem erős szokásaikat! Náluk a házasság kölcsönös megegyezés dolga, nálunk meg a játékok közben, ravaszság útján dől el a dolog, de azért, szó sincs róla, ők is ép oly boldogan élnek! . . . .

Estefelé, mikor a nap teljesen lenyugodott, végre megpillantotta Lyut és családja a Dnyepert, a melyről azelőtt annyit hallott. Az Usa után a Pripjat nagy folyónak látszott előtte, most azonban láthatta, hogy ez is milyen semmi, a fönséges Dnyeper mellett. Annyira széles, hogy a tulsó partja alig látszik s mint a kigyó kanyarog tova az egyik teljesen lapos és a másik magos part között, a melyen csillogó kréta-hegylánczok húzódik végig.

Rettenetes volt még csak elgondolni is a ladikon való átkelést egy ilyen folyón s azért közvetlenül a part mellett kellett maradni a ladikokkal. A marhával is kényelmetlen volt a dolog, mert a part meredek lévén, az árkokban kellett a marhát végig hajtani. Végre tanácsot kellett kérni a vidéket ösmerő emberektől, hogy merre menjenek, addig pedig le kellett telepedniök, hogy megpihenjenek.

Mialatt az asszonyok a gyerekekkel bibelődtek, Lyut odament egyik szakadékhoz és lenézett a folyóra. Soha még ilyen szépet, ilyen hatalmasat nem látott. Ott kigyózott előtte az az út, a melyet maga az Ős-Isten teremtett s a melyen éjjel-nappal vonultak hajóikon a «görög föld felé a varégek».

(Folytatása következik.)

* Polyán = mezőlakó. *A fordító*

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék
egészséges és gyomorbeteg
Gyermekeknek
kapni gyógyszertárakban és drogériákban.

Kufeke
Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN.

Vértes-féle sósborszesz 10591
Minden házban szükséges.

Hazai gyártmány!
KLEINOSCHEG SEC

UJDONSÁG!
ELSŐ MINŐSÉGŰ
PEZSGŐ.

KLEINOSCHEG TESTVÉREK
csász. és kir.
udvari szállító pezsgő pinczéi
BUDAFOK. 10301

Kocsi-gyártás. 10582
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsarnok-Szövetkezet,
Budapest, VII., Kerepesi-út 72.
Ajánl mindennemü hintókocsit.

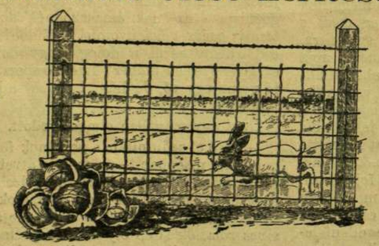
SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő íz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Uvegje 2 K.
ZOLTÁN BÉLA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

ÉLŐVIRÁGOK
csokrok, koszoruk kaphatók
PÁSZTORY M.
élővirágkereskedésében
Budapest, VIII., Nemzetiszinház.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 10613

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban, Budapest, Egyetem-u. 4.

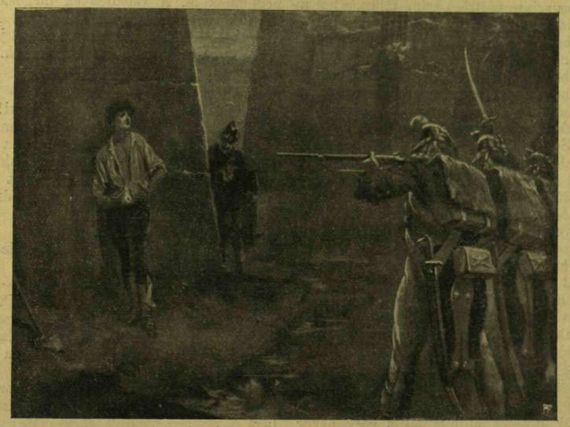
A Franklin-Társulat kiadása Budapesten.
A MAGYAR REGÉNYIRODALOM KINCSESHÁZA.
Magyar Regényirók képes kiadása
SZERKESZTI: MIKSZATH KÁLMÁN.
Minden érdemes magyar elbeszélő iró válogatott értékes művei, kiváló magyar művészek eredeti képeivel.
A gyüjtemény 60 kötetből fog állani. A teljes gyüjtemény ára 300 korona.
Félévenként öt kötetes sorozatokban jelenik meg.
20 ives kötetek összesen 1200 ivterjedelemben. 34 iró 54 munkajat öleli fel. Diszes bekötésben, finom famentes papiron, igen szép, éles metszésü nagy betük, tiszta szép nyomás, mintegy 1000 egész oldalas művészi képmellékelttel.
A most megjelent első sorozat tartalma:
Csiky Gergely: Az Atlasz-család. — Illusztrálta: Neogrády Antal.
B. Kemény Zsigmond: A rajongók. 2 kötet. Illusztrálta: R. Hirsch Nelly.
Pálffy Albert: Esztike kisasszony professzora. — Illusztrálta: Márk Lajos.
Vadnay Károly: A kis tündér. Illusztr.: Nagy Sándor
A 60 kötetből álló gyüjtemény csekély havi részletfizetésre is kapható
LAMPEL R. könyvkereskedése (WODIANER F. ÉS FIAI) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrássy-ut 21. és minden könyvkereskedésben.

Vadkárok ellen!
Bámulatos olcsó keritések!
Szőlőtermelők figyelmébe!

Mezőgazdák figyelmébe!
Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és keritésgyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.
Ajánja kizárólagosan szabadalmazott 10362
Hungária sodronyfonatát,
mint a legczélszerübb és legolcsóbb keritési anyagot,
mely előnyeinél fogva föülmul minden eddig alkalmazott sodronykeritést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkivül fontos találmány előnyei: Olcsóság!
Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni),
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel
Készletben: 1 és 2 m. magasságban valamennyiből, 1·50 m. magasságban 2·2, 2·5 és 2·8 mm. dróterősségüekből.
Sodronyerősség mm.: 1·2 1·4 1·6 1·8 2·0 2·2 2·5 2·8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.
Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:
Készletben: 1 méter magasságban, valamennyi dróterősségben.
Sodronyerősség mm.: 1·2 1·4 1·6 1·8 2·0 2·2 2·5 2·8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.
Csomagolásért, földadásért és kezelési költségekért számitok □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.
Czélszerüség: A fonat elegendő sürü lévén, még apró baromfi áthatolását is meggátolja; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmászást is megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerités hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresztszálak pedig hullámosak, a szálak összecsuszása tehát ki van zárva.
Könnyü kezelés: Kézzel meghuzva, egyszerüen a faluczokhoz szegezendő horganyozott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszessége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölerősitheto. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszitő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerités tetszés szerint megmagasitható. A tüskés sodrony méterenként ára 6 fillér. Számos elismerővelel áll rendelkezésre.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Rozsnyai Mátyás chininczukorkája ízletlen chininből.
Legjobb szer láz, váltóláz, malária ellen, különösen gyermekeknek, a kik keserü chinint bevenni nem képesek.
Láz ellen! Nem keserü
Többszörösen kitüntetve, 1869-ben a magyar orvosok és természetvizsgálók fiumei vándorgyülésén 40 arany pályadijjal jutalmazva.
Törvényesen védve.
Valódi, ha minden egyes piros csomagolópapiron Rozsnyai Mátyás névaláirása olvasható.
Utánzatoktól óvakodjunk.
Főraktár: Budapesten TÖRÖK JÓZSEF gyógyszertárában, valamint minden gyógyszertárban. 10236
Továbbá a készitőnél: Rozsnyay Mátyás gyógyszertárában Arad. Szabadság-tér.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

— Ma reggel egy szakasz katona elé vezettük és rálövettünk vaktöltéssel.

A ZSARNOK SZIVE.

Elbeszélés régmult időkből. — Irta A. Russel Weekes, angolból fordította S. A.

— Jól van, — mondotta a fejedelem halkan. Hátradőlt nagy karosszékében s összekulcsolt ujjain keresztül belebámult a tüz fényébe.

— Jól van. Mára vége a dolognak. Jól csinálтad, Pál, bámulatosan jól. Nem szabad nagyon könyörületesnek lenni ezek iránt az összeesküvők iránt. A könyörületesség bün. Az hiszed, kegyetlen vagyok, Pál?

A titkár bizonytalanúl mosolygott, tudva, hogy a csinos, sima fejedelem úgy játszik vele, mint a macska az egérrel, s hogy hangja soha sem oly gyöngéd, mint mikor halálos itéletet mond ki.

— Oly kegyetlen vagy, uram, — mondotta, — mint Mihály arkangyal, a mikor becsukja a pokol kapuját.

— Micsoda elmés felelet! Vigyázz magadra, ne légy tulságosan okos, Pál; ez bün, melyet soha sem türök. Nincs az a szeretet, a mely vissza tudna tartani attól, hogy fölakasztassalak, ha elég okossá válnál arra, hogy veszedelmes lehess. És mégis nagyon szeretlek. Emlékszel, hogy játszottunk a Szent Borbála-forrásnál, mikor még gyermekek voltunk? Akkor két rongyos, piszkos kis gyermek voltunk, az egyikünk annyit ért, mint a másik. És most, én hatalmas uralkodó vagyok, te pedig titkárom és rabszolgám vagy. Mily csodálatosak a végzet útjai! — fejezte be szavait a fejedelem, Pál arczára függesztve szemeit. Kenetteljes kegyességébe erős irónia vegyült s úgy látszott, hogy inkább a maga mulattatására beszél, mint a titkáréra.

— Igaz, uram, de mégis —

— Mégis?

— Még azokban a napokban is én voltam szerencsés vizet húzhatni uram számára.

A fejedelem halkan nevetett.

— Bizony, Pál, — mondotta. — Ezért is szeretlek. Mindig olyan kedveskedő kis gyáva voltál. De azzal a fogolylyal mi lett?

— Igyekeztünk meggyőzni . . .

— Hogy mondja meg bűntársai nevét. Az övé, azt hiszem, Rohan de Lusignan.

— Jól emlékszel, uram.

— Küldjétek a kínpadra, — mondta a fejedelem nyájasan.

— Már megtettük.

— Még mindig makacskodik? Szegény fiú! De veszedelmes, Pál, és a bűntársai még mindig szabadon vannak. Minden pillanatban rajtam üthetnek. Ha most például belőnének az ablakon, minden tervem romba dőlne. Állj közém és az ablak közé, Pál.

A titkár elsápadva engedelmeskedett. Nagyon félt a golyótól, de urától még jobban félt.

— Én és a haza, egy és ugyanaz vagyunk. Úgy-e örülsz, ha odaadhatod az életedet a hazáért? Ez az én Pálom! Tehát a kínpad sem szólaltatta meg? Fenyegettétek halállal?

— Ma reggel egy szakasz katona elé vezettük és rálövettünk vaktöltéssel.

— Micsoda szenvedés és micsoda hősiesség! Más módszert fogunk megpróbálni. Hozzátok be a fiút hozzám.

A titkár visszavonúlt és a fejedelem egyedül volt a sötét szobában, melyet csak a kandalló fénye világított meg. A nyulánk, könnyed testalkatú, gazdagon öltözött férfi álmodozó szemmel bámult a tűzbe, ajka megnyerő, finom mosolyra nyílt. A heves becsvágy, mely már szegényes gyermekkorában jellemezte, nem hagyott nyomot érzékien tojásdad arczán. És mégse volt színész, csak kettős természetű ember, a kiben a könyörtelen, alattomos cselszövény néha helyet engedett a gyöngéd ellágyulás szeszélyének. Igazi kalandor-szellem volt, a ki első helyre az uralkodás vágyát teszi, de szivében külön fülkéket tart fenn minden más szenvedély számára, nem véve ki a leglágyabb, nőies érzelmességet sem. Részvétteljes tekintettel fordult az ajtó felé, mikor léptek zaja hallatszott.

— Vinni kell a bolondot. Nem tud járni, — mondotta egy hang.

— Most jött a kinpadról — mondotta magában a fejedelem. — Szegény gyermek!

A fejedelem szeme csillogott a könnyektől.

Az ajtó kinyílt és bejött Pál, félig emelve, félig vonszolva egy fiatal ember testét, a kinek ruháján itt is, ott is nedves, piros foltok voltak, melyek mind nagyobbak lettek.

— Uram, elhoztam az árulót, kinek szentségtörő keze . . .

— Ah, igen — szakította félbe a fejedelem. — Fektesd ide, aztán elmehetsz.

A titkár engedelmeskedett. Megtanulta hosszas szolgálata alatt zúgolódás nélkül nézni a borzalmasságokat. A mint a titkár eltávozott, a fejedelem letérdelt a rab mellé. Fiatal legényke volt, úgyszólván még gyerek, sötét, komor, erőteljes arczvonásai gascognei származásra vallottak, de a szeme sötétkék s csodálatosan vakmerő és ábrándos volt. Nyugodtan feküdt, öntudatánál volt, de láthatólag el volt gyengülve. A fejedelem részvétteljes pillantását ellenséges tekintettel viszonozta.

— Meg vagy sebesülve, gyermekem, — mondta a fejedelem kedveskedő hangon.

— Oh igen, — felelt a fiú hidegen. — De ennél jobban fáj az, hogy nem találtalak el.

— Szereted a hazádat?

— Nem fogok a hazaszeretetről beszélni ilyen gazembernek . . .

— Nem. Bocsáss meg. Attól félek, jobban is meg kell hogy sértselek. Megengeded, hogy megérintselek?

— Vinni kell a bolondot. Nem tud járni, — mondotta egy hang.

Erős karjaival óvatosan fölemelte ellenségét s lefektette egy pamlagra a kandalló mellé, azután vásznat és egy tálban vizet véve elő, elkezdte ápolni a sebesült embert. Rohan némán feküdt, hidegen és nyugodtan, nem törődve a fejedelem könyörgő szavaival. A fejedelem, mikor már megtett mindent, a mit megtehetett, megint megszólalt, egy zsámolyra ülve a tűz előtt. Arcát tenyerébe hajtotta; a két arcz a félhomályban nagyon közel ért egymáshoz.

— A kinpadon voltál ma reggel?

— Köszönettel tartozom neked érte. Hidd el, jobb szeretem azt, mint kedveskedésedet.

— Igazán? Pedig nem jó dolog a kinpadon lenni. Sajnállak, hiszen én is voltam kinpadon.

— Te? Micsoda bolondnak tartasz, hogy ilyen együgyü hazugsággal akarsz rajtam kifogni?

— Ha hazugság, a mit mondok, akkor nemcsak a szavam hazudik, hanem a testem is.

Megmutatta az öklét. Lusignan megismerte rajta a szörnyű sebhelyeket.

— Hát azt hiszed, te vagy az egyetlen ember, a ki szenvedett a hazáért?

— Nem tudom, nem is törődöm vele. Mit bánom én, hogy te mit csináltál! Csak azt sajnálom, hogy a lövésem nem talált el.

— Szegény kis ellenségem! — mondta a fejedelem, belenézve a fiú kinoktól fátyolos, sötét szemébe.

— Mi a czélod ezzel a játékkal?

— Nem játék ez, Rohan s nincs is vele czélom. Nem tudtam, hogy a kinpadra küldtek, ha tudtam volna, megakadályozom. Hiszen te nagy szolgálatot akartál tenni s bár nem sikerült, mégis hálás vagyok neked.

— Szolgálatot tettem? — felelt Lusignan. — Pedig nem volt szándékom.

— Azt elhiszem. És mégis... Meg akartál ölni, ugy-e?

— Tiszta szivemből.

— Azt hiszed, nem örülnék, ha meghalhatnék? Azt hiszed, nem fáradtam még bele ebbe a küzdelembe? Nézd, Rohan, olyan ez a palota, mint a melyért szivesen elébe áll az ember a gyilkosoknak? (Vége következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej.

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

Tizenhatodik fejezet.

De Lyut azoktól az emberektől, a kikkel találkozott, se tudott meg semmit arra nézve, hogy merre menjen. Mindenik a maga vidékét magasztalta. Némelyek azt tanácsolták, hogy menjen fölfelé a Dnyeperen, Lyubecsáig, mások ellenkezőleg lefelé küldték s azt tanácsolták, hogy Vysgorod vagy Kiev környékén telepedjék meg.

Hosszas ingadozás után Lyut végre arra határozta magát, hogy Vysgorod felé indul el, mert az ár ellen menni úgyszólván lehetetlen volt s az asszonyoknak sem volt erejük hozzá, hogy a nehéz teherrel megrakott ladikokat akár csak meg is mozditsák. De egyelőre abban állapodtak meg, hogy néhány napig várnak, nem akadnak-e esetleg utitársaik, a kikkel aztán könnyebb és biztosabb is volna az utazás, miután csupa ismeretlen helyen kellett átvonulniok, a hol ezerféle baj és veszedelem fenyegette őket.

Malusa naphosszat elkalandozott a Dnyeper partján és gyönyörködött benne s olyan gyengének és jelentéktelennek érezte magát, nem úgy, mint ott az Usa partján. Itt minden egészen más volt, az emberek is, — úgy tetszett neki, — egészen másként beszéltek, a ruhájuk is, az életmódjuk is teljesen más volt. De vajjon miért hagyta el az apja kedves szülő-zugát s miért cserélte föl csöndes kunyhóját a Dnyeper partjaival, a melyek mentén szakadatlan sorban jártak a hajók? Az élet, a melynek lüktetését ott a drevlyán föld mélyén nem is érezték, itt valósággal buzgott, mint a forrás. Hajók úsztak, ladikok libegtek a vizen, dal zengett mindenfelé s mindennek kiséretül szolgált a szabad szél, mely úgy szeretett csapongni a Dnyeper szinte végtelen szine fölött. Ettől a széltől kiduzzadtak a vitorlák s a hajók a napfényben csillogva, kifeszitett mellel száguldottak előre.

Egy izben Malusa egész sor ilyen hajót pillantott meg és elszaladt, hogy megmondja az apjának. Lyut elkezdte nézni s elbámult a nagyságukon, a fölszerelésükön és a szépségükön. Soha életében ilyeneket még nem látott s el se tudta képzelni, hogy a szél ilyen óriásokat is megmozdithasson. A hajók a part felé fordultak és Lyut megrémült, mert ki tudja, miféle emberek vannak ezeken a hajókon, de nem volt hova bujniok s be kellett várni őket.

A hajókról járódeszkákat eresztettek a partra s karddal az oldalukon, tetőtől-talpig fölfegyverezett harczosok szálltak ki belőlük. Vigan beszélgetve tüzeket raktak, mindenféle holmit vonszoltak partra s ügyet se vetettek Lyutra és a családjára.

A drevlyán fürkészve nézte a rettenetes utasokat, miközben gyönyörködött drága fegyverzetükben, délczegségükben és fürgeségükben.

Egyikük őrséget állitott föl s csak akkor vette észre Lyutot.

Mikor odalépett Lyuthoz, ez meg volt győződve róla, hogy nem érti meg a varéget, mert a varégek a maguk nyelvén beszéltek. De aggodalmai csakhamar eloszlottak, mert a varég egy az övékhez közelálló, szinte rokon nyelven szólalt meg.

— Ki vagy te? — kérdezte tőle.

A drevlyán elmondta, hogy az Usa vidékéről jött a Dnyeper partjaira s most megfelelő földet keres magának.

— És gazdag a te földed? — kérdezte a jövevény, kardjára támaszkodva.

— Hát te tán nem ösmered?

— Honnan ösmerném? Az én földem nagyon messze van ide. Én varég születésü vagyok.

Lyut végig nézett a varégen, a kikről mint kiváló harczosokról és gazdag kalmárokról olyan sokat hallott.

— Csakugyan az vagy!? — szólott halkan.

— Úgy látszik, tehát hallottál rólunk és tudod, hogy kalmár nép vagyunk, a kalmár embereket pedig mindig érdekli, hogy hol, mit lehet vásárolni! Miben gazdag a ti földetek?

A drevlyán vállat vont.

— Semmiben! — mondotta, — még megélni is alig lehet rajta, eladni való meg épenséggel nem akad semmi! A földet jobbára erdők és mocsarak boritják, a marha is kevés...

— Hát méhek vannak?

— Az is kevés! A vad meg búvik a sűrűbe, a hova nem lehet hozzáférközni.... Mondjátok meg jó emberek, — szólott Lyut hirtelen elszántsággal, — hol telepedjem meg? Ti sok földet bejártatok, sok népet ösmertek, kell, hogy mindent tudjatok!

A varég elmosolyodott és igy szólt:

— Jer oda a tűzhelyünkhöz, légy a mi vendégünk, lehet, hogy majd tudunk valamelyes tanáccsal szolgálni neked! — szólott és odébbállott.

A félénkség megint erőt vett Lyuton, szeretett volna elszaladni és elrejtőzni, de erőt vett magán és elindult arrafelé, a honnan a harczosok hangos zsivaja hallatszott. Rongyos állatbőrökbe öltözve szánalmasnak érezte magát ezek közt a diszesen kiöltözött és jól fölfegyverzett emberek közt, a kik maguk is némi csodálkozással néztek rá.

— Ki vagy? — kérdezték tőle.

— Engem az a varég küldött ide, a ki az őrséget állitja föl!

— Adulb! Derék! És miért?

Lyut elmondta. Helyet csináltak neki, megvendégelték s elkezdték kikérdezni a drevlyán föld erkölcseiről és szokásairól. És az, a mit Lyut elmondott, a lehető legegyszerűbbnek és legtermészetesebbnek tetszett előttük, de azért nem kevéssé meg is lepte őket. Figyeltek rá, de minduntalan kaczagással és tréfákkal szakitották meg a beszédét. De mikor Lyut elmondta Izvor ostromát s az idegenek felett aratott diadalukat, egyszerre valamennyien, mint tapasztalt és bátor harczosra néztek rá. Aztán elkezdtek tanakodni, vajjon hol telepedhetnék le. A vélemények megoszlottak s egyesek azt mondották, hogy a Dnyeper mentén fölfelé kell mennie, mert ott jó földek is vannak s vadban is dúsak az erdők.

— Nem lehet! — mondotta Lyut.

— Miért?

— Nincs erőnk az árral megbirkózni! Magam vagyok csak férfi, a többi mind asszony!

— Akkor várd be, mig beköszönt a tél! Ha a jég bilincsekbe veri a folyót, talpakra állithatod a ladikot és húzhatod, mint a szánkót. Télen mindenhova el lehet jutni és sokkal gyorsabban, mint most!

— De hát addig mit csináljak?

— Élj hallal, szoritsd meg télire, de meg vad is akad itt elég!

— Abból ugyan meg nem él, — feleltek mások. — Sokkal jobb, ha leereszkedik a Dnyeperen, egész a zátonyokig. Ott olyan a föld, hogy magától terem, csak magot kell vetni bele; hideg sincs, hal meg van, a mennyi csak kell!

— Mondják, hogy ott sok a nomád! — jegyezte meg Lyut. — Megrohanják az embert...

Adulb, a ki észrevétlenül ott termett, ezt a beszédet hallván igy szólt:

— Én mást tennék!

— Mit? — kérdezte Lyut.

— Megpróbálnám ezt is, azt is! Mindenekelőtt ereszkedjél le a Dnyeperen a családoddal és próbáld meg ott. Ha nem lesz inyedre, akkor feljösz a mi hajóinkon, mikor Csaregradból visszatérnek! Akkor ott fönn keresel magadnak helyet s mindig számithatsz reánk!

Ebben meg is állapodtak.

Lyut olyan elégedetten tért vissza a családjához, a minőnek már rég nem látták. Ide s tova suhant arczán a mosoly s vidáman simogatta a szakállát. Az anyja meghallgatta az elhatározását és szokott bizalmatlanságával igy szólt:

— Ki tudja, milyen emberek, elcsalnak valahová s elveszik tőlünk mindenünket!

— Ugyan már! — kiáltott föl Lyut — ha láttad volna, mennyi kincs van együtt a hajóikon!

— Lehet, hogy azt is mind úgy rabolták össze, — erősködött az anyja. — Megboldogult apádtól eleget hallottam a varégekről! Senki se tudja, honnan jönnek és hova mennek. Hizelgő szavakkal rávettek és te lépre mentél nekik!

Lyut csak intett a kezével.

— A mint mondtam, úgy lesz! — mondotta teljes határozottsággal s elment a lovak után nézni.

Az öregasszony összeszorította a keskeny ajkait és merőn bámult maga elé. Mi minden nem történik a világon! Igazán bámulni lehet az istenek kegyelmességét! Neki nem okozott örömet a Dnyeper szépsége, nem lepte meg a korlátlansága s ő attól a naptól kezdve, hogy ősi hajlékát elhagyta, csak boldogtalannak érezte magát. Malusa roppantúl szerette volna látni a varégeket, de az anyja nem eresztette s azért nagyon örült rajta, hogy az apja megegyezett velük, mert most megláthatta a messze vidék jövevényeit.

Lyut úgy járt-kelt a varégek táborában, mintha otthon volna s kieszközölte tőlük, hogy a marháját az ő hajóikra rakhassa föl. Ez legalább valamelyest gyorsabbá tette a továbbutazást. Az öreg asszony e miatt nagyon megharagudott a fiára és nyiltan megmondta neki, hogy most aztán örökre elbúcsuzhatik a marhájától, mely legfőbb gazdagsága volt.

Attól tartott, hogy a varégek majd nem adják vissza a marhát. Minden legkisebb holmiért reszketett, mert mindennek a megszerzése esztendőkbe került s azért beleélte magát abba, hogy a fia olyan kincseknek van a birtokában, a melyek után mindenki áhitozik. Lyut ezen csak mosolygott. Ő, a ki drevlyának közt jómódú ember hirében állott, most látta, hogy milyen koldus szegény ezekhez a kalmárokhoz képest, a kik árúikat Csaregradba szállitják s büszkélkednek aranyos ékességeikkel s drága fegyvereikkel. Azok az országok, a melyekbe ellátogattak, kiváltak gazdagságukkal, de az élet is, a mely bennük folyt, semmiben se hasonlitott a drevlyánokéhoz.

És Lyut a varégek minden szavát élvezettel hallgatta.

— De hát mi nem lehetnénk-e ép oly hatalmasak és gazdagok, mint más törzsek? — kérdezte.

— Persze hogy lehetnétek! — felelték neki.

— Hogyan?

— Nagyon egyszerűen! Egy fönnhatóság alatt kell egyesülniök az összes rokon nemzetségeknek s akkor mindenki tudni fogja, hogy veszedelmes dolog benneteket megtámadni. Ha meglesz a béke, meglesz a gazdagság is. Mert ti belső villongásokra fecsérlitek el minden erőtöket és nem értek rá dolgozni. Ha erős és hatalmas vezéreitek, erős városaitok lesznek, akkor ellátogatnak hozzátok a kalmárok is az árúitokért, de most félnek, mert semmi biztonságot se tudtok nekik nyújtani. Ki áll jót, hogy nem rohanjátok meg őket s nem raboljátok el az árúikat? Ha meglesz a kereskedelem — megjön a gazdagság is! Lám, most te küzdöttél egy szomszéd nemzetséggel, hogy boszút állj édesapád véréért, úgy is kellett cselekedned, de lett volna valami legfőbb hatalom nálatok, minden másként fordult volna. Akkor elmentél volna a fejedelemhez és elmondtad volna neki, miben áll a sérelmed, ő megvizsgálta volna az ügyedet s ráparancsolt volna az ellenségedre, hogy fizesse meg neked a sérelmet s ezzel vége lett volna mindennek! Az idő is megmaradt volna, meg sok ember is életben maradt volna közületek!

— És ha én nem engedelmeskedtem volna a fejedelemnek?

— Rákényszerítettek volna! A fejedelem körül mindig van egy elszánt emberekből álló testőrség, mely meghódolásra késztet mindenkit. Milyen más életetek volna! Most pedig úgy éltek, mint az állatok, bujkáltok az erdőkben, meg a mocsarak közt s azért is vagytok olyan szegények!

Lyut minezt belátta, de megjegyezte:

— Ez mind szép és jó, csak egy a bökkenő: a drevlyán földön minden nemzetség magát tartja a legelsőnek s a világ minden kincseért sem akar engedni a másiknak. A nemzetségeket semmikép se lehet egyetértésre birni, mert ebből újabb sérelmek származnának. Mindenik nemzetség azt akarná, hogy az övéi közül legyen a fejedelem, hogy minél közelebb legyen hozzá s minél erősebbnek érezhesse magát, a többiek pedig ezért irigykednének rá, úgy, hogy még roszabb lenne az állapot, mint annakelőtte és valósággal patakokban folyna a vér. A mi drevlyánjaink, ha bántják őket, kegyetlen egy nép, de meg jól ki is vannak éhezve. A mint neszét vennék, hogy hatalom által gazdagsághoz juthatnak, legott megfeledkeznének mindenről és kardot ragadnának! Ezért kell nekünk külön nemzetségekben élnünk és nyomorognunk.

— Igaza van! — mondották többen.

— Soha! — felelt Adulb, — hát ők tán nem emberek, vagy mi? Mások megcsinálták és ők ne tudnák? Ők is megcsinálhatják! Miért kell a fejedelemnek az ő törzsükből valónak lenni? Akárki legyen is, mégis csak ember s a rokonaihoz fog húzni. Idegen törzsből kell nekik fejedelmet választaniok, a ki egyformán bánnék majd valamennyiükkel és helytáll az igazságért.

— Az bizonyos! — szóltak egyesek, — Adulbnak igaza van.

Lyutnak tetszett ez az eszme.

— Ez persze jó volna! — mondotta, — idegen ember lévén, neki mindegy, csakhogy hol vegyünk ilyen embert?

Adulb elmosolyodott.

— Lám, mennyire jutottunk, már az embert keressük hozzá! Küldj el hozzánk, varég földre, találsz ott embert akárhányat, a ki tapasztalt harczos, jártas a hajózásban is és ért a kereskedéshez is! S ha mi egykor azt hallanók, hogy varég ember a fejedelmetek, mi is ellátogatnánk hozzátok a hajóinkkal s olyan kereskedelmet csinálnánk, hogy no! No, de ugyancsak kibeszéltük magunkat. Akár csak rólunk volna szó s a drevlyánok hallgatnának az okos szóra.

— Az is igaz! — szólt Lyut és elmosolyodott.

Más mindenre is fordult a szó, de a drevlyán még mindig azon tünödött, a mit az imént hallott. Tehát volna menekülés abból a helyzetből, a melyben ő és rokonai sinylődnek. Ha ezt előbb tudja, beszél a rokonaival és más nemzetségek öregeivel, talán mégis csak kisült volna a dologból valami. De hát lehet is a fejükkel beszélni! Tüstént lehurrogják az embert s előhozakodnak a sérelmeikkel! Megférhetetlen egy nép! Ha nem igy volna, akkor nem kellett volna hazulról elköltöznie és más hazát keresnie.

Ha rosz a föld, — fölvirágzott volna a kereskedelem; vagy ha az nem, hát más, de valahogy csak eltengődtek volna ott ősapáik sirjai körül! De most?!.... s Lyutnak fájt az a gondolat, hogy az emberek kinlódnak, gyötrik magukat és nem találnak megoldást, pedig egyenesen ott áll az orruk előtt. A fejedelem alatt békében élhetnének. Legalább tudnák, kihez forduljanak, ha baj van. Ő majd katonaságot is tartana, ha szükség volna rá s a városaikat is megerősitené. Bizony szép volna, de most már persze gondolni se lehet rá, mert hiszen ő maga is elszakadt a drevlyán földtől, akár egy levágott rongydarab! S most először jutott eszébe Lyutnak, hogy kár volt úgy elhamarkodnia a dolgot; de tüstént megvigasztalta őt az a gondolat, hogy hiszen az istenek tanácsát követte, a kik máskülönben meg sem engedték volna, hogy édesapja sirdombját elhagyja.

— Tölem ijedtél meg olyan nagyon? — kérdezte.

A varégek tapasztalt nép voltak s ezért Lyut a hányszor beszélt velük, mindig tanult tőlük valamit. Most azt szerette volna megtudni, más törzsek hogy élnek s meg is kérdezte tőlük. A varégek közül egyesek sokfelé megfordultak s igy kielégithették a kivánciságát. Beszéltek neki a magas éjszak lakóiról, szomszédaikról és rokonaikról s a messzebb lakó varégekről. Voltak olyanok is köztük, a kik bejárták a Don vidékét s eljuttak a hatalmas Volga folyóhoz is, a melynek torkolata táján laktak a vad és vérszomjas csuvasok és pecsenyegek.

— No, de ott azután vége is a világnak? — kérdezte Lyut aggodalmasan.

A varégek válaszúl elmosolyodtak.

— Hát hol végződik akkor?

— Azt mi nem tudjuk!

S fölsoroltak neki még egy sereg olyan országot, a melynek hirét se hallotta soha. Ha fölfelé megy az ember a Volgán, a pecsenyegek mellett terül el a bolgárok nagy és gazdag országa. Tömérdek város van benne s virágzik bennük a kereskedelem. A bolgárok mögött laknak a votjákok, ezek mellett a cseremiszek, azután következik Perm. Még tovább van Pecsora, azután jön a Dvina vidéke. Ott egészen másképen élnek az emberek, mint itt s ha elmondja az ember, el se hiszi senki. Félesztendeig tart az éjszaka, félesztendeig a nap s az emberek állandóan állatbőrökbe varrva járnak s körülöttük soha sem olvad el a hó. A tengert mindig jég boritja s csak nagyon rövid időre tisztul meg tőle. Csodálatos és félelmes ott minden. A szinte végtelen éjszakának az idején tüzek gyúlnak ki az égen, lángoszlopok ütköznek össze és hánynak szikrákat rajta.

— S vajjon mi az? — kérdezte Lyut.

— Ez, mint mondják, az arany ország visszfénye, a melyben a rettenetes óriás-hősök laknak. Télre oda vonúl vissza a nap s ekkor az óriások elkezdenek küzdeni egymással. A fegyverek csörgését nem hallani, de a szikrák messzire elszállnak belőlük.

— És ebben az országban még nem járt senki? — kérdezte Lyut.

— Senki! Hiszen a tengeren nem lehet átjutni. A szél, mely lánczokkal van a sziklákhoz bilincselve, összezúzza és elsüllyeszti a hajókat!

Hazaérkezve, Lyut mindezt elmondta az édesanyjának, a feleségének és a gyermekeinek, de azok nem hitték el s azt mondták, hogy a varégek lóvá tették.

— Nem jó, ha az ember olyan sokat lát, — jegyezte meg az öregasszony, — nem szeretik ezt az istenek és bajt küldenek az illetőre!

— De hiszen a varégek boldogok! — felelt Lyut az édesanyjának, a ki azonban tagadólag rázta a fejét.

— Boldogok? Korán van még a boldogságukról beszélni, mert az ember csak akkor tarthatja magát boldognak, ha visszatér családi tűzhelyéhez!...

Tizenhetedik fejezet.

Igelyd volt az egyetlen, a kit nem érdekeltek a messze országokról szóló elbeszélések. Mi értelme van ennek? Hiszen ez mind csak nyerekedésre, rablásra és vérontásra vezet. Nem ilyen élet után vágyódik ő s azért sokkal jobban érzi magát, ha egyedül van.

És Igelyd ott bolyongott a Dnyeper partján, gyönyörködött hatalmas folyásában, eszébe jutott messze szülőhazája s halkan dudolgatta kedvencz dalait.

Egyszer a folyó partján járva látta, hogy egy szikla tövében mély álomba merülve alszik egy fiatal leány. Igelyd egészen véletlenül rápillantott nyugodt és szép arczára s épen vissza akart térni a táborukba, mikor a leány fölébredt és rémület tükröződött az arczán. A mint sápadt arczát és zavartan révedező szemeit látta, Igelyd önkéntelenül elmosolyodott.

— Tőlem ijedtél meg olyan nagyon? — kérdezte.

— Igen!

— Miért?

— Nem tudom, ki vagy te?

Igelyd megint elmosolyodott.

— Lám, én se tudom, hogy te ki vagy, — mondotta — és még se félek! Légy nyugodt, én nem bántalak! Én egyike vagyok azoknak a varégeknek . . .

— Te varég vagy! — kiáltott föl a leány, — az édesapám sokszor üldögél tüzeitek mellett s hazatérve elmondja nekünk, a mit tőletek hallott!

— És hogy hivják az apádat?

— Drevlyán földről való ő s a neve Lyut.

— Ösmerem! — szólt Igelyd. — Te az ő leánya vagy?

— Igen!

Malusa megnyugodott s miután jól meg akarta nézni új ösmerősét, megint leheveredett a fűre. Igelyd is odatelepedett mellé s elkezdtek beszélgetni.

— Elbúsultam magam' — mondotta, — a szülőföldem után s mindig úgy tetszik, hogy visszakerülök én még oda. Oh, milyen jó volt a mi hajlékunkban! Mellette etettem én a galambjaimat . . . Ők is megérezték, hogy elhagyom őket és messzire, messzire elkisértek. Azután elmaradtak, csak egy volt, a mely folyton ott keringett a ladikunk körül! Vajjon merre jár most?

Igelyd lehorgasztott fejjel hallgatta őt. Valami melegség áradt felé a szavaiból.

— Te ifjú leány! — szólalt meg, — hallgatlak téged s úgy rémlik, mintha már régesrégóta ösmernélek! Úgy tetszik nekem, mintha együtt beszélgettünk volna már a mi tengerünk szakadékos partjain, a hol zúgnak és habbá porladnak szét a hullámok.

— Mit beszélsz! — kiáltott föl Malusa.

— Nekem úgy tetszik, hogy hosszú téli estéken ott ültél házunkban a tűz körül s ott pörgött kezedben az orsó . . . Ez régen volt, nagyon régen, de én azért jól emlékezem rá. A hangod is, a hajad szine is megmaradt az emlékezetemben.

— Tévedsz, varég! — mondotta Malusa, csodálkozó pillantást vetve Igelydre, — a mai napig mi soha még nem találkozhattunk! Én drevlyán földön nőttem fel és . . .

— Megállj, megállj! — szakította félbe Igelyd, — te mindig olyan szomorú dalokat énekeltél . . . (Folytatása következik.)

Ezer orvos ajánlja mint legjobb ápolószert egészséges és gyomorbeteg Gyermeknek Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben. Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban. Kapni gyógyszertárakban és drogériákban. Gyár R. Kufeke • BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

Kufeke Gyermek-liszt

10053

Császárfürdő BUDAPESTEN áll és nyári gyógyhely.

Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő páratlan, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványvizuszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

10049

Ha őszül a haja ne használjon mást, mint a „STELLA"-HAJVIZET, mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Uvegje 2 K.

ZOLTAN BELA gyógyszertárában, Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

egyedül létező valódi angol Szépitőszer a Balassa-féle valódi angol UGORKATEJ, mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser), ráncot stb. és az arcznak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. 1 üveg 2 K, ehhez ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor

Főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, Budapest, Erzsébetfalva 15.

Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Dr. Egger Leó «Nádor»-gyógyszertárában, VI., Váczi-körut 17 sz. Zoltán Béla gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: Detsinyi Frigyes, Marokkói-utcza 2. sz., Fodor Márton, VII., Király-utcza 41., Lux Mihály, IV., Muzeum-körut 7., Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-utcza 7., Molnár és Moser, IV., Koronaherczeg-utcza 11. 10208

A Kalap-király 10521

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

Az 1849 október 6-án

dicső vértanú-halált szenvedett hőseinknek emelt diszes irodalmi emlék az

Aradi vértanuk Albuma.

Szerkesztette VARGA OTTÓ.

87 képpel. Ára diszkötésben 15 korona. 6 mümelléklettel.

A szabadságharcz eseményeit a tizenhárom aradi vértanú személye körül csoportosítva irja le a szerző, megkapóan ecsetelve a szomorú utolsó napokat és a nemzet ujraébredését. Zichy, Manheimer, Papp és más hazai művészek illusztrácziával. Autogrammokkal. Az 5. kiadás remek diszkötésben jelent meg és havi részletfizetésre is kapható.

Aradi fogságom alatt irt adatok az 1848/49-iki szabadságharcból.

Irta Csutak Kálmán. Ára 3 korona 20 fillér.

Magyar nemzeti vértanúk.

Irta Jókai Mór. Ára 80 fillér.

KOSSUTH LAJOS ÉLETE ÉS MŰKÖDÉSE.

Irta Gracza György. Ára 5 korona.

Kaphatók Lampel R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrássy-út 21. sz. és minden könyvkereskedésben.

GANZ ÉS TÁRSA

vasöntő- és gépgyár-részvénytársulat

Leobersdorf, BUDAPEST, Ratibor. 582

Városi üzlet: IV., Ferenczi-tere 2. szám.

Elektromos világitás és erőátviteli berendezések, egyenáramu, váltakozó és forgó áramra. Elektromos távolsági, városi, bánya- és iparvasutak. Dinamógépek, elektromotorok, transformátorok és áramátalakitók, daruk és szivattyuk; felvonók, szellőztetők, továbbá elektromos gépek és teljes berendezések a karbidgyártáshoz.

Áramszámlálók, ivlámpák, mérőkészülékek. Lakások és épületek elektromos világitási berendezése.

Vas-, aczél- és érczöntvények építési és gépészeti czélokra.

Kéregöntésü vasuti kerekek és keresztezések különleges vasból, elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára

Hengerszékek és malomberendezésekhez szükséges tárgyak.

Apritó gépek köszörük és Sattler-féle léczes golyómalmok

Turbinák, zsilipek és csővezetékek. Papir és czelluloze gyártásra szolgáló gépek.

Vasuti kocsik elsőrangu, helyiérdekü elektromos és keskenyvágányu vasutak számára.

Vasuti kocsialkatrészek, csapágyak (Korbuly és Katona-Varga szabadalma).

Forgó korongok, tolópadok és kitérők. Daruk kézi-, gőz, petroleum- vagy elektromos erővel való hajtásra.

Transzmissziók. Gázmótorok, kotró-, generátor- és világitó gázra 1000 löerőig és azon tul. Petroleum-, Benzin- és Spiritus-mótorok és Lokomobilok Bánki-féle vizbefecskendezéssel. Füstemésztő készülékek. Vizszürők. 10150

Villanyos zseblámpa.

Könnyü nyomásra azonnal világos villanyos fény sugárzik. Teljesen veszélytelen. Könnyen és kényelmesen zsebben hordható E lámpát évekig lehet használni, mivel a kiégett batteriát ujjal lehet pótolni. Ára teljesen felszerelve 3 K, tenyszóróval 4 K, Pótbatteria darabonként 1 K. Előrefizetés vagy utánvéttel. 2974

J. KÖNIG, Wien, VII., Westbahnstrasse 36.

+ Soványság +

Szép telt testidomok a D. Franz Steiner & Co. Berlin czéporn által. Aranyéremmel kitüntetve Páris 1900, Hygiene-kiállitás és Hamburg 1901. 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodást kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigoruan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára kartononként 1 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Szállitja: 10126

TÖRÖK JÓZSEF gyógyszerész, Budapest, 18, Király-u. 12

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS Természetes Köszvény-Gyógyviz

Sroszurákat és használati utasitást INGYEN küld a Marienbadi Ásványviz-Szétküldési Iroda.

Javaslatok: Köszvény, mirigyek, hágyaszus diathesis, vese- és hólyagbántalmak idült vesegyulladás és hólyaghurutnál, különösen hatékony pedig mint élelmiszer ilyen bajok megelőzésére oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre öröklés útján vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva hajlandóságot mutatnak.

Törvényesen védett Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Elvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gaza és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zeigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A ZSARNOK SZIVE.

Elbeszélés régmult időkből.

Irta A. Russel Weekes, angolból fordította S. A.

(Vége.)

Lusignan körülnézett a szobában s magában elcsodálkozott. Csakugyan nem volt itt nyoma sem annak a pompának, melyről oly sokat hallott, annak a fényüzésnek, melyet a nép verejtéke árán üztek s a mely, a mint mondták, a fejedelem szenvedélye volt. A szoba inkább egy katona szobájának látszik; a fejedelem keze csuklóján sebhelyek vannak, szeme pedig nagyon szomoru.

— Azt hiszed, — mondta a fejedelem, — hogy ezért küzdök én? Az arany vágyáért? Én, a ki akárhányszor kifogyok a pénzemből? A hatalom vágyáért? Én, a kit csak a véletlen szabadit ki a gyilkosok kezéből? Rohan, Rohan, hazudtak neked . . .

— Te hazudsz!

Még a fejedelem is megrezzent kissé ettől a leplezetlen megvetéstől.

— Meglehet, — mondotta. — Kis foglyom, öcsém, — ha ugyan ezzel a szóval meg nem sértem az öcsédet . . .

Lusignan elpirult és nem felelt.

— Mondjak még néhány hazugságot? — folytatta a fejedelem. — Hallgass ide, mesélni fogok neked. Nem kell elhinned a meséimet, ha nem akarod, pedig igazak. Egy emberről szólnak, a ki nagyon szegény volt és elhagyott, pedig herczeg volt. A nép gyülölte, mert nem volt mindig herczeg, hanem azelőtt szegény fiú volt, mint bármely szegény ember fia. Nem tudom, helyesen tették-e, hogy gyülölték, hiszen ők maguk tették herczeggé, egykor régen, a mikor azt hitték, szeretik őt és biznak benne. Természetesen szerette a királyságát, de azt hiszem, szivesen elvetette volna magától, csakhogy nem merte.

— Nem merte?

— Nem. Aggódott a birodalomért. Attól félt, hogy ha átadja a lázadóknak, ezek összevesznek egymás közt és ez sok embernek a halála lesz.

— Ez igaz, — szólt közbe Rohan mohón. — A vezetőink sohase tudnak megegyezni —

Hirtelen elhallgatott, röstelve, hogy elszólta magát.

— Ugy-e nem? Igy gondolkozott a fejedelem is és azért küzdenie kellett. Kemény volt a küzdelem, még ma is az. S a mi leginkább keménynyé tette, ez volt: nem voltak barátai, nem volt senkije, a ki szerette s bizott benne. Zsarnoknak nevezték, rablónak, — hazugnak és mi mindennek . . .

Rohan alig birta elviselni a fejedelem nagy, megzavarhatatlan szemének tekintetét.

— Azt hitték, a mit tett, a maga kedvéért tette, mert vágyakozott a koronára. Nem is gondoltak arra, mily nehéz és tövises ez a korona. Pedig ő igazán csak jót akart velük tenni, segiteni rajtuk, az életüket kissé szabadabbá tenni, kevésbbé elviselhetetlenné. Meg akarták gyilkolni, — csitt, kis fiam, — igen, meg akarták gyilkolni, de nem sikerült; ő pedig örült az ország érdekében, de nagyon, nagyon szomorkodott a maga érdekében. Mert nagyon el volt fáradva: nem akart fölhagyni a munkával, mert nem volt kinek átadja, de örült volna, ha megnyugodhatik. Tehát tovább küzdött . . .

— És végül?

— A vége még nincs meg. De a végén, — azt hiszem, — megszakad a szive.

A remegő hang elhallgatott. Rohan nem nézett fel; azt hitte, a fejedelem szeme tele van könnyel, nem mert bele nézni.

— Megmondom neked, mi volt a legroszabb, — folytatta a fejedelem nyugodtan. — Az, hogy nagyon kegyetlennek kellett lennie, mikor kegyes szeretett volna lenni: szenvedést kellett okoznia azoknak, a kiket szeretett.

— De uram —

— Nos, öcsém?

— Te el akartad árulni a hazát!

Nehezen birta kimondani, mert a herczeg nem olyan volt, mint egy áruló. Aztán csend lett, a mely Lusignanban azt a kivánságot keltette, hogy jobb lett volna meg sem születni. Aztán a fejedelem dallamos hangja hallatszott megint. A fiú nem tudta, mily soká beszélt, csak azt látta, hogy a fejedelem elmondja neki terveit a multban, a jelenben és a jövőben. És, különös dolog, a fejedelem czéljai ugyanazok voltak, a melyekre Rohan barátai törekedtek, csakhogy ő sokszor kénytelen volt leplezni terveit s ezzel kitenni magát a félremagyarázásnak. Szabadság, jog, igazság, egyenlőség, a szegény nép terheinek könnyitése, — ezek voltak az ő eszményei is, a melyeknek azonban most még csak titokban áldozhatott, de nem sok idő mulva el fogják foglalni illő helyüket, mint az ő nagy politikájának alapvető pontjai. Csodálatos mese volt ez s nem kevésbbé csodálatos az a szerep, melyet benne a mesélő játszott. Úgy tünt fel, hogy a fejedelem hős, bátor, nemes és szomoru, nem az a fényüző zsarnok, a kinek tartották, hanem bűneiben, szenvedéseiben, tévedéseiben is hős, a ki készséggel föláldoz mindent, még az életét is, a hazáért. Mikor befejezte, Lusignan egyszerűen ezt mondta:

— Meg akartalak ölni; mit tehetek?

— Szeress egy kissé, Rohan; én szeretlek és megmentettelek volna, ha birlak.

— Örülök, hogy a golyóm nem talált.

— Én pedig sajnálom; nem, nem szabad önzőnek lennem; örülök én is. De talán a barátaid majd megadják nekem a nyugalmat.

— Uram . . .

— Nem akarod? De hiszen ők nem tudják, ők gyülölnek engem!

Rohan szeme kitágult a rémülettől.

— Megmondom nekik, hogy ne lőjjenek agyon, — kiáltotta.

— És azt hiszed, engedelmeskedni fognak neked?

Rohan jól tudta, hogy nem fognak neki engedelmeskedni; megrázkódott és hátra hanyatlott.

— De óvni fogod magadat, uram? — kérdezte könyörögve.

— Oh igen, megteszek mindent, a mit tehetek, — mondta a fejedelem mosolyogva. — De örülnék, ha meghalhatnék, Rohan.

— De én nem birom ki . . .

— Csitt! Nem kivánom, hogy megmondd a neveiket. Tisztességes emberek vagyunk mind a ketten, nem kérhetem tőled, hogy eláruld a barátaidat.

— Köszönöm, — mondta Rohan. — Megmutattad, mit tehetek. Te nemes vagy, uram, de elfelejted, hogy ez a haza érdeke. Te és a haza egyek vagytok.

— A hazáért, igen, — mondta a herczeg. — Szegény kis Rohan.

— Csitt, — mondta Rohan mosolyogva. — Átadom az egyik testvéremet a másiknak. Az egyik az öcsém, Ferencz. A többi — s elmondott egy sereg nevet. — Nem tüzök ki föltételeket, de úgy-e, kinzás nélkül fognak meghalni? Ferencz fiatalabb, mint én és gyönge. Nem birnám a kinpadon látni.

— Tud valami titkokat, a melyeket te nem mondhatsz el?

— Bizonyosan tud; a mi azóta történt, hogy fogságba kerültem, de . . . a fiú sötét szemei kegyelemért könyörögtek.

— Hát ha még többet igérnék? Ha megtarthatnák életüket?

Rohan megfogta a fejedelem kezét és megcsókolta. Az arcza ragyogott.

— Hűséget kell esküdniök, ez az egész. A kik nem esküsznek, egyelőre fogságba kerülnek, de Ferencz megesküszik, úgy-e?

— Imádni fog, uram, úgy mint én.

— Igazán? Milyen fiatal vagy, fiam! És szép is vagy. Oh, ne légy soha túlságosan okos, Ro-

— Ezt a holttestet vigyétek el s ha Ferenczczel végeztetek, temessétek a kettőt együvé.

han, mert megadod az árát. Néha azt hiszem, nincs is szükség pokolra az ördög büntetéséül, megvan a büntetése tetteinek gyümölcsében.

A fejedelem fölállt. Rohan csöndesen feküdt s nyugodt tekintettel nézett rá. A fejedelem fölírta a Lusignantól hallott neveket, aztán megint letérdelt a pamlag előtt.

— Nagy dolgot csináltál, — mondta halkan. — Sok kemény és kegyetlen dolog van az életben, Rohan, például a sebesült lábad és kezed.

Gyöngéden megérintette Rohan keze csuklóját. A fiú elpirult.

— Azt fogják mondani, azért tettem, hogy megmentsem az életemet, de hiszen te rólad meg roszabb dolgokat beszélnek. Elviselem, igen el tudom viselni. És aztán, mikor idővel látni fogják, hogy megteszed mindazt, a mit mondtál —

— És ha látják, hogy megadom a szabadságot, a nép jóllétét? Akkor talán nem fognak téged csúfolni? Szegény Rohan, sajnállak.

— Én örülök, — mondta a fiú büszkén.

A fejedelem rámosolygott.

— Milyen sápadt vagy. Adok neked egy kis bort, álmot fog hozni rád s ez neked jó lesz.

A szoba másik végébe ment s elővett egy üveg bort és egy poharat. Hallgatva töltött belőle, a szeme sötét volt a részvéttől s ajka gyöngéd mosolyra nyilott. Odahozta a bort Rohannak s előbb megérintette a poharat saját ajkával.

— Igyál az egészségemre, a mint én iszom a tiedre, fiú — mondta gyöngéden. — Aludni jó.

— És ha fölébredek, meglátom Ferenczet? — kérdezte Rohan. Meg akarta fogni a poharat, de elnyomorított keze megtagadta a szolgálatot. A fejedelem maga tartotta ajkához a poharat.

— Természetesen látni fogod Ferenczet, ha fölébredsz, — mondta mosolyogva. — Aludj édesen, Rohan. . .

A bor erős altatószer. Rohan de Lusignan csakhamar aludt mélyen, a feje a fejedelem vállán nyugodott.

Egy órával később a fejedelem csöngetett. A titkár sietve jött be. A fejedelem átadott neki egy darab papirost.

— Ezeket az embereket el kell fogni és agyonlőni, Pál — mondotta oly hangon, a mely nem tür késedelmet. — Gyorsan! Ez az összeesküvés veszedelmes, el kell taposni egyszerre. Lusignan Ferenczet a kínpadra kell feszíteni, mielőtt agyonlövik. Tud egyet-mást mondani s mivel fiatal és gyönge, könnyü dolgotok lesz vele.

S a mint leült íróasztalához, a vállán keresztül odavetette:

— Ezt a holttestet vigyétek el s ha Ferenczczel végeztetek, temessétek a kettőt együvé.

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Malusa még mindig csodálkozva nézett a szép ifjúra.

— Megállj, — szólott, — lehet, hogy tán álmodban láttál engem valaha . . .

— Álmomban?

— No, persze, vannak álmok, a mikor az ember sok-sok mindenfélét lát, a mi aztán később valóra válik. Azt mondják, az istenek küldik az ilyen álmokat az emberekre!

Igelyd, megdöbbenve a leány szavain, megragadta őt és fölkiáltott:

— Az, a mit mondasz, igaz! Ugyanaz történt az öreg Gardradeval! Nem hallottál róla semmit?

— Nem!

— Tehát figyelj! — s szaporán, izgatottan vergődve elkezdte Igelyd a fiatal drevlyán leánynak mesélni azt, a mit nemrég a szkald zengett el nekik.

Malusa figyelmesen hallgatta, csóválta a fejét s mikor vége lett, könnyek csillogtak szép szemeiben.

— Elpusztult, elpusztult! — suttogta, — ez a zöldköves fejdíszszel ékes leány elpusztult csak azért, mert nem akart engedelmeskedni az isteneknek!

— No, lásd! — szólott Igelyd, — lehet, hogy én előbb csak álmomban láttalak, lehet, hogy maguk az istenek akarták így, hogy te idejöjj az édesapáddal s hogy hajóink ugyanazon a helyen kössenek ki, a hol ti letelepedtetek pihenni! Apád beszélte, hogy nálatok, drevlyánoknál, az a szokás, hogy az ifjak elraboljják azt a leányt, a kit feleségül választottak maguknak. Ez nem tetszik nekem s erre nem is volnék képes soha! De meg minálunk nem is teszi ezt meg senki. De ha tudnám, hogy te is úgy szeretsz engem, mint én téged, elmennék az apádhoz és elmondanám neki, mi a szivem vágya . . .

Malusa egészen belepirult ezekbe a szavakba.

— Nem tudom, mit mondjak néked, — szólalt meg a leány, — csak azt az egyet mondhatom, hogy eddig még nem láttam olyant, mint te. Voltak pedig hős harczosok, vadászok, de valamennyien szégyelték a szivüket, mely lehet, hogy meg is kérgesedett a sok vértől! Ilyen férj nekem nem kellene! Ha nem szeretném, akkor az élet vele, nem is volna élet, ha meg szeretném, akkor nem birnám el az örökös elválást és az állandó harczokat. Kisirnám a szemeimet, ha rágondolnék, él-e még vagy sem! Elsorvadnék utána . . . S ha megölnék valahol, tán meg se tudnám, hacsak a szél nem hozna hírt felőle, vagy meg nem álmodnám... Én azt szeretném, hogy az uram tegye félre a kardot, fogja meg az ekeszarvát és szántogassa a földet! . . .

— Te ezt szeretnéd?

— Mindig erről ábrándozom.

— De hiszen itt valami csoda történt! — szólalt meg Igelyd. — Én is mindig csak erre gondolok. Nem kell nekem se harcz, se dáridó, én a munkát szeretem, a fölszántott, a bevetett földet — ez az, a miről én álmodozom!

S egymást minduntalan félbeszakítva, elbeszélgettek arról, hogy' lehet élni csöndben, vérontás nélkül, távol a csaták zajától és morajától. A parlag föld vagy az öserdő lassankint szántóföldé változik át, a melyet eleinte verejtékkel, majd erővel kell öntözni, azután bevetni. Mennyi izgalmat, mennyi aggodalmat kell kiállani, a mig a szurokfekete földet előbb szürkés pehely, majd fiatal és zöld pázsit borítja el. Mind magasabbra emelkedik a föld fölé. Eleinte össze van csavarodva, majd kiveri a kalászt, mely elkezd virágzani és fejlődni. Egyszer aztán megsárgul a föld. Imbolyog a szélben a teli kalász, olykor lehajlik szint' a földre s hálát ad tápláló anyjának, mely erőt adott neki ahhoz, hogy megnőjjön s megitatta őt éltető nedveivel. Ez aztán az öröm, ez aztán a boldogság! . . .

— Bizony! — mondotta Malusa hunyorgatva.

— Bizony! — erősítette Igelyd.

S mind a ketten elhallgattak s elmerültek gondolataikba. Az északról jött varég ugyanarra gondolt, a miről a drevlyán leányka ábrándozott, a ki eddig a folyója partjain kivül egyebet nem látott. Hogy honnan támadtak Igelydnek ezek a gondolatai, azt maga se tudta. A szél súgta-e a fülébe, vagy a tenger hulláma vetette-e ki, de annyi bizonyos, hogy a rokonaitól soha nem hallotta. Azok mindig csak harczokról és merész csatákról beszéltek, vérből és zsákmányokból táplálkoztak, nyereség után jártak s a munkára, a földmüvelő észrevétlen és szerény munkájára megvetéssel néztek, mint olyanra, mely lealacsonyítja azt a férfit, a ki képes a fegyverforgatásra. Malusánál egészen másként áll a dolog: ő látta az apja és az anyja munkáját, látta, hogy milyen boldogok voltak, ha a munkájuk meghozta a várt gyümölcsöt s ő is ugyanarra a boldogságra áhitozott. Nagyapó halála, a véres boszú, a melyet érette álltak, édesapjának a távolléte s az egész család nyugtalansága: vajjon visszakerül-e élve, — mindez nagyon is mély hatással volt a lelkére s örök időkre elrémítette.

— Tehát beszéljek az édesapáddal? — kérdezte Igelyd Malusához hajolva s a szeme közé nézve.

— A mint gondolod!

De Igelydnek eszébe jutott, hogy a nagybátyja, Adulb, a ki lenézi a többi népeket és büszke a maga varég származására, aligha fog ebbe a házasságba beleegyezni. Nem fogja akarni, hogy az unokaöcscse itt a polyánok földjén telepedjék meg s a kalmár tisztes foglalkozását a földmüveléssel cserélje fel. Elő kell tehát készíteni Adulbot, beszélnie kell vele s végül meg kell kérnie az öreg varégeket, hogy vessék közbe magukat az érdekében. És Igelyd nyiltan elmondott mindent Malusának, a ki végighallgatta őt és elszomorodott az arcza.

— Nem leszünk mi boldogok soha!

— Miért?

— Érzi a szivem! Meglepett bennünket, mint az álom s mint az álom, úgy el is fog szállni tőlünk!

— Soha! — kiáltott föl Igelyd, — hát nem látod, hogy az istenek is velünk vannak, majd csak megpuhítják hát a nagybátyám szivét is.

— Igelyd, igérj nekik áldozatot!

— Esküszöm! — kiáltott föl a varég, — hogy nem sajnálok tőlük semmit sem, csak megsegítsenek! . . .

Az árnyék, a melyben Igelyd és Malusa ültek, teljesen eltünt s forró napsugár árasztotta el őket. El kellett válniok, mert Igelydnek őrségre kellett mennie, Malusát pedig alkalmasint már régesrégóta kereste az anyja.

Mielőtt elváltak volna, még egyszer belenézték egymás szemébe s mindkettőjük arczán átsuhant ugyanaz a mosoly, a boldogság mosolya.

— Tehát szeretsz? — kérdezte Igelyd.

A leány lehorgasztotta a fejét és alig hallhatóan, mint a lomb, ha megérinti a szellő, suttogta:

— Szeretlek!

— Hogyha szeretsz, — kiáltott föl Igelyd, — akkor nincs mitől tartanunk!

— Jőjj át hozzánk, ott majd találkozunk! — suttogta Malusa.

— Jó! — szólt a varég s elindúlt a táboruk felé.

Az ösvény kanyarulatánál megállt, hogy még egy pillantást vessen arra, a kit valamikor álmában látott s a ki után öntudatlanúl úgy fájt a szive. Malusa is utána nézett s különös, soha nem látott varég öltözetében, libegő hajával, a ragyogó napsugártól megvilágitva olyannak tetszett előtte, mint egy káprázatos látomás, mint egy hajnali álom . . . Mikor a varég eltűnt szem elől, Malusa elindúlt hazafelé.

Az anyja már várta s a szemrehányások egész záporával fogadta őt. Hogy amúgy is alig birja már és senki sem akar segíteni neki. A gyerekek csak tartóztatják a munkába, nagyanyó pedig ott fekszik és meg se tud mozdulni.

Malusa, boldogságának a mosolyával nézett az anyjára, a kit ezzel még jobban fölingerelt.

— Mit nevetsz? Csak nevess, nevess az anyádon! Nem is leszel ezért boldog soha!

Ezek a szavak elnémították Malusát: Hisz óment látott bennük s elkomorodott az arcza.

— Már hogy merészelnék!

— Az anyád nap-nap után töri, zúzza magát és senki se jön a segítségére! Ha én kidűlök, ki viseli gondját a gyerekeknek? Hiszen ebbe a költözésbe amúgy is már egészen belesoványodtam! Adj enni a gyerekeknek! — súgta oda Malusának.

Ez készségesen munkához látott s belemelegedve s a gondolataiba elmerűlve észre se vette, hogy múlik az idő. Kihajtotta a marhát itatóra s a mint a Dnyepert és a varég hajókat nézte, eszébe jutott a fiatal Igelyddel való találkozása s remegve megdobbant a szive. A magas partról beláthatta a varégek táborát, látta, a mint jártak-keltek, ide s tova hurczolták az árúikat vagy a homokba heverésztek, de Igelyd nem volt ott köztük.

— Vajjon hol van? — gondolta magában Malusa s attól a gondolattól, hogy tán most beszél a nagybátyjával, szinte megrémült. Vajjon a boldogság, a melyet olyan nehéz elérni, csakugyan csak álom, puszta álom?

Malusa eltünődött, de az anyja kiáltása visszatérítette őt a rideg valósághoz s könnyes szemekkel tért haza.

— No, te leány, téged igazán bajos megérteni! — szólt az anyja csodálkozva, — mi van veled? Hol sírsz, hol nevetsz! Megfoghatatlan! . . .

Tizennyolczadik fejezet.

A fiatal Jan, Csernobylből, nem felejtette el, azt a sérelmet, melyet Lyut ejtett rajta. Egyébiránt bajos is lett volna róla megfeledkeznie, miután rokonai és barátai minduntalan az eszébe hozták. Annakelőtte az egész város szentül hitt az erejében s legyőzhetetlennek tartotta őt s egyszerre egy teljesen váratlanúl megjelent idegen szinte játszva elbánt vele. Jan nem tudta magának megbocsátani, hogy meghivta és mérkőzésre szólította fel őt. Olyan erősen felfortyant benne a méreg, hogy kevés hija, hogy sérelemmel nem illette a vendégét, a miért persze megkapta volna büntetését az istenektől. De a mint a vendége elhagyta a háza küszöbét, joga volt hozzá, hogy teljes szabad folyást engedjen boszujának. És Jan elhatározta, hogy boszút áll Lyuton.

Sokáig gondolkozott, hogy mitévő legyen, mig végre elindúlt utána. Azon a vidéken oly kevés volt az utas, hogy semmi különös fáradságába sem került rátalálni, egyszerűen csak kérdezősködnie kellett utána azoktól, a kikkel találkozott. Jan így is cselekedett. A kérdezősködések révén megtudta, hogy Lyut a Dnyeper felé vette az útját; ladikján a nagy folyóra érve már messziről meglátta a varégek hajóit.

Eleinte bujkált, de később a mint kissé körülnézett, elhatározta, hogy egyenesen bemegy a táborukba, itt azonban váratlan akadály gördült elé. A tábort örök vették körül s az örök egyike boszús kiáltással megállította őt.

— Mit akarsz?

Jan ránézett a fiatal varégre és vállat vont.

— Én, semmit sem akarok!

— Akkor hát minek jöttél ide?

A drevlyán elmosolyodott, miközben kibukkant csillogó fogsora.

— Csak úgy! Meg akartalak nézni téged, meg a többi varégeket!

A varég elmosolyodott.

— Vigyázz!

— Téged hogy hivnak?

— Igelydnek!

— Éngem pedig Jannak.

A varég rátámaszkodott a kardjára és megjegyezte:

— Az már igaz, hogy rettenetes neveitek vannak!

— Hogy-hogy?

— A mi táborunk közelében letelepedett egy drevlyán, azt meg Lyutnak hívják!

— Lyutnak? — tört ki Janból önkéntelenül.

— Te tán ösmered?

— Hallottam emlegetni! — jegyezte meg egykedvűen s rövid szünet után megfordúlt és elment. A varégek tábora többé nem izgatta: a mit meg akart tudni, azt megtudta.

Megint elrejtőzve, Jan elkezdett tünődni, hogy most mitévő legyen. Megtehette volna, hogy fölkeresse Lyutot és fölkérje őt, hogy mérjék össze még egyszer az erőiket, de ki tudja, hátha a drevlyán megint legyőzi őt, akkor aztán szégyenében akár örökre bucsut mondjon Csernobylnak. Másrészről ha meg ő győzi le őtet, erről nem tudna senki s ha mondaná, még tán el se hinnék neki. Úgy kell intéznie a dolgot, hogy a nélkül, hogy magát a legcsekélyebb veszélynek is kitenné, megszerezze a győzelem dicsőségét. De hogy csinálja ezt? Jan gyötrődött, egy pillanatra sem volt nyugta s a legképtelenebb gondolatok fordúltak meg a fejében. Hol elkezdett föl és alá járni a parton, hol egészen erőt vett rajta a gyönge ség s folyton a fülébe csengett társainak és rokonainak a kaczagása, mikor a kudarczán gúnyolódtak. Jan kinyitotta a szemeit s a kaczagás egyszeriben a Dnyeper folyásának egyhangú csobogásává változott. Reggel felé Jan teljesen kimerülve elaludt. Arra ébredt föl, hogy melegen perzselte az arczát a nap és piros körök táncoltak a szemei előtt. Pár pillanatig nem tudott magához térni s azt se tudta, hol van, de azután fölbukkant előtte a valóság, felugrott és vad futásban rohant a part felé. Itt egy hirtelen támadt gondolat megállásra késztette őt. Olyan váratlanul merült föl az a gondolat, hogy mindkét kezével még a halántékait is összeszoritotta, nehogy elveszitse.

— Hogy volna, ha csakugyan?

S Jan iparkodott jól megfontolni a tervét s minél tovább gondolkozott, annál egyszerűbbnek és lehetőbbnek tűnt föl előtte a terv kivitele. De hogy ez előbb nem jutott az eszébe, pedig olyan egyszerű a dolog!

A varég tábort megkerülve s az őrökkel való találkozást gondosan elkerülve, könnyű volt Lyutra ráakadnia. Már messziről meglátta ellenfele hatalmas alakját, de erőt vett magán és örömteljes arczczal közeledett felé.

Lyut meglepetése nem ösmert határt. Elkezdte kikérdezni a földjét, hogy mi hozta őt ide és bizalommal hallgatta fölvilágositásait. A szülőföldnek valami sajátságos levegője lengett körülötte, a melytől csak a körülmények kényszeritő erejénél fogva vált meg. Az ösmerős ruha, a nyelv, a mozdulatok, — mindez eszébe juttatta a kedves erdőket, a csöndes Usa partjait s még előzékenyebb kezdett lenni a vendége iránt. Jan lehorgasztott fejjel ült ott: nem volt elég ereje hozzá, hogy egyenesen a szemébe nézzen a jólelkű Lyutnak, a ki oly bizalommal volt iránta s a ki nem is sejtvén az ő lelki állapotát, rácsapott a vállára s folyton azt ismételgette:

— Megúntad a szülőföldedet?

— Igen!

— Sebaj, menj csak vissza szépen! Gyönyörű ám ott nálatok, Csernobylben, nekem nagyon tetszett! Emlékszel, mikor megpróbáltál birokra kelni velem? Hm? — s az egész parton szinte visszhangzott Lyut kedélyes kaczagása.

Jan összerezzent s mohón kezdte falni az ételt, a melylyel megkinálták. Lyut még mindig kaczagott s kaczagása átragadt a családjára is. Elmosolyodott a felesége is, az édesanyja elégedetlenül csóválta a fejét, még Malusa is elnevette magát. Nyilván valamennyien tudtak a kudarczáról. Lyut leplezetlenül eldicsekedett előttük az erejével s Jan szivében ettől csak még jobban felforrott a méreg.

Az egész napot Lyut családja körében töltötte s hallgatta beszédjüket az új vidékekről, de egyetlen egyszer se jött mosoly mogorva arczára. Elnézte Malusa gyors és ügyes mozdulatait s látta, a mint az anyjával együtt a gyerekeket ringatta; majd utána nézett a marhának s azután leült pihenni. Szép arczán és élénk szemeiben nyoma sem volt a fáradtságnak, le se tünt ajkairól a mosoly s minduntalan kaczagással kisért kérdésekkel fordúlt az édesanyjához. Ez a kaczagás csak még jobban fölingerelte Jant s voltak pillanatai, a mikor kész lett volna felugorni s rávetni magát Lyutra, de erőt vett magán s megint csak lehorgasztotta a fejét.

Esteledett. Friss és nyirkos szellő lengett a Dnyeper felől s megkönnyebbülést hozott a forró és tikkasztó nap után. Könnyű árnyékok feküdtek rá a földre. Ragyogó arany- és bibor szinben áldozott le a nap. A nyugati ég is lássan homályosodni kezdett. A varégek táborában föllobbantak az esti tüzek. Lyut úgy vágyódott oda. Szerette volna még hallgatni a beszélgetésüket, a hősökről szóló dalaikat, de illetlennek találta otthagyni a vendégét s így arra szoritkozott, hogy maga kezdett el beszélni róluk. Kezdte magasztalni hősiességüket, a gazdaságukat s ember és világösmeretüket.

— Mi mindent láttak azok! — kiáltott föl Lyut, — azért is okosabbak nálunk.

— Lehet, hogy csak hazudnak! — mormogta Jan.

— Nem, — felelte Lyut, — ha hallanád őket, te is elhinnél nekik mindent!

— Még hallani sem akarom őket! Minek az nekem? A mi őseink se voltak roszabbak, mint mi és semmit se tudtak, mégis megéltek. Egyszerűen éltek s azért az istenek is segítették őket! De most az emberek kinlódnak, maguk se tudják mit akarnak s azért roszúl is élnek!

Az öreg asszony helyeslő pillantást vetett Janra. A fiatal drevlyán folytatta:

— Elhagyja az ember azt, a mit ösmer s hogy mi vár rá, azt maga sem tudja! Lézeng, türi a bajt, örömmel visszatérne a régihez, de immár nincs ereje hozzá. A varégek! Könnyű nekik magukról beszélni, de vajjon sokan kerülnek-e haza közülük? Az istenek különös kegye, a csatatéren esni el, de a Dnyeperbe vagy a tengerbe fúlni, — nem olyan nagy szerencse, a mit érdemes volna tőlük irigyelni!

Lyut megharagudott.

— De lehet, hogy olykor maguk az istenek ösztönzik az embert arra, hogy más helyre költözzék! — kiáltott föl.

Erre meg Jan nevette el magát:

— Ugyan már mért fosztanák meg magukat az istenek nekik kedves emberektől, a kiktől áldozatokra számíthatnak! Ez egyszerűen lehetetlen! Ha sugalmaznak is az istenek valakinek ilyen gondolatokat, azt csak azért teszik, hogy megszabaduljanak tőle s aztán kinevessék! Hidd el nekem Lyut.

Ez szinte kővé dermedve hallgatta őt. Ez a gondolat nem jutott eszébe soha. Ott érezte magán öreg édesanyja kérdő tekintetét s belátta, hogy kell valamit mondania.

— És az őseink? — suttogta. — Ezek bizonyára visszatartanák a rokonukat, ha nekik is nem ez volna az akaratuk!

— Az ősök? — mondotta Jan, — ők azt hiszem gondolni sem tudnak harag nélkül az olyan emberre. A helyett, hogy sirdombjaikat ápolná, elmegy és nem tér vissza hozzájuk többé soha. (Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
kapni gyógyszertárakban és drogueriákban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erős hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok
Diet. tápláló anyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN I. 10053

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és díszkrél. A Germandrée az arcbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállítás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

Kocsi-gyártás. 10582
Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucsarnok-Szövetkezet,
Budapest, VII., Kerepesi-út 72.
Ajánl mindennemü hintókocsit.

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegényeknek és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő íz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és
1 literes üvegekben K 4.40.

Cs. és kir. kizár. szabadalmazott
világitó-kályha-gyár
Krén I. 10585
Székesfehérvár.
A jelenkor legjobb kályhái.
Kivánatra küldök ingyen és bérmentve képes árjegyzéket.

„BLÖFF!!“
legujabb átmeneti double-kabát frt 14 és feljebb,
divatos Saccoöltöny frt 15 és feljebb
csakis 10505
KOCH TESTVÉREKNÉL
Legnagyobb férfi-, fiu- és gyermekruha-áruház
KAROLY-KÖRUT 26.

Kérjen Ön árjegyzéket különnemü bélyegzőkről.

Kitogástalan kivitel. Legolcsóbb árak.
10631
Leggyorsabb szállitás.
Ruggyantabetű-nyomdák különféle nyomtatványok házilag való előállitására.
65 betüvel frt —.70 | 253 betüvel frt 2·40
90 « « —·85 | 254 « « 3·—
127 « « 1·20 | 468 « « 3·60
140 « « 1·60 | 640 « « 5·—
211 « « 2·— | 809 « « 6·—
J. LEWINSON,
bélyegző- és betügyár,
Wien, I., Adlergasse 18/V.
Telefon 12179.
Fiók: Odessa Russl., Kanatnaja 12.
Szolid ügynökök kerestetnek.

Villamfelszerelési vállalat.

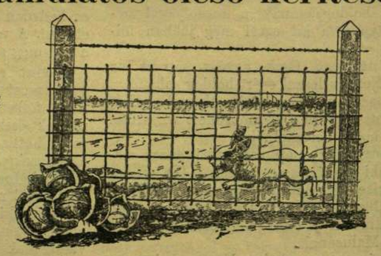
10608
Villamos világitás és motorok, telefon, házi-sürgöny és villámháritók szakszerü berendezését a biztonsági szabályok szerint eszközli
Id. RIEDER OTTO,
BUDAPEST,
IV., Irányt-uteza 20. sz. (Király-bazár.)

Tornaszer
ugy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszer-készitőnél
Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.
Árjegyzék kivánatra megküldetik. 10590

+ Soványság +
Szép telt testidomok a D. Franz Steiner & Co. Berlin orsóval. Aranyéremmel kitüntetve Paris 1900, Hygiene-kiállitás Hamburg 1901. 6—8 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért és izesség. Orvosi rend. szerint. Szigoran becsületes. Nem szédelgés. Sza mos alkalmazásával. Ára karkonzóval 3 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Szállitja: 1012
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész,
Budapest, 18, Király-u. 12

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVÜ ÓRAÜZLETE.

Alapittatott 1847.
Brauswetter János
Szegeden
Cs. és kir. kizárólagosan szab. chronometer- és mérnök-, feltalálója a rendelőr ingaórának stb. stb.
ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE
Képes árjegyzék bérmentve. Javitások pontosan eszközöltetnek. 10653

Vadkárok ellen!
Bámulatos olcsó keritések!

Szőlőtermelők figyelmébe! Mezőgazdák figyelmébe!
Haidekker Sándor
sodronyszövet-, fonat- és keritésgyára
Budapest, VIII., Üllői-ut 48. szám.
Ajánlja kizárólagosan szabadalmazott 10362
Hungária sodronyfonatát,
mint a legczélszerübb és legolcsóbb keritési anyagot,
mely előnyeinél fogva fölülmul minden eddig alkalmazott sodronykeritést. Ezen, a szőlő- és mezőgazdaságra nézve rendkivül fontos találmány előnyei: Olcsóság
Horganyozott vassodronyból (nem kell befesteni),
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel
Készletben: 1 és 2 m. magasságban valamennyiből, 1·50 m. magasságban 2·2, 2·5 és 2·8 mm. dróterősségekből.
Sodronyerősség mm.: 1·2 1·4 1·6 1·8 2·0 2·2 2·5 2·8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 40 48 56 64 72 86 100 120 fillér.
Körülbelül 3×5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:
Készletben: 1 méter magasságban, valamennyi dróterősségben.
Sodronyerősség mm.: 1·2 1·4 1·6 1·8 2·0 2·2 2·5 2·8 mm.
Ár □-méterenkint fillér: 58 66 74 82 96 110 130 150 fillér.
Csomagolásért, földadásért és kezelési költségekért számitok □-méterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.
Czélszerüség: A fonat elegendő sürü lévén, még apró baromfi áthatolását is megakadályozza; felső és alsó szélei pedig tüskések, tehát az átmászást is megnehezíti. A fonat csavart szálai — mint vékony sodronykötelek — a kerités hosszirányában futnak, miáltal nagy az ellenálló képessége; a keresziszálak pedig hullámosak, a szálak összecsuszása tehát ki van zárva.
Könnyü kezelés: Kézzel meghuzva, egyszerüen a faduczokhoz szegezendő horganyzott kettős szegekkel, a fonat sima és feszes marad. Nagy előnye a fonat feszessége, a mi lehetővé teszi azt, hogy a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölerősithető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszitő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskés sodronyt alkalmazva, a kerités tetszés szerint megmagasitható. A tüskés sodrony méterenként ára 6 fillér. Számos elismerőlevél áll rendelkezésre.
Árjegyzék ingyen és bérmentve. Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Igen hatásos vérszegénység, sápkor, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára 2.40 kor. Egy 6 üveget tartalmazó postaláda 12.12 kor. franco küldve.
Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertára.
Továbbá a készitőnél: Rozsnyay Mátyás gyógyszertárában Aradon, Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.
Rozsnyay vasas china bora.
A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is mulja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.
Számos elismerő nyilatkozat.
Több kórházban van alkalmazva. 9413

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

I.

Azon a változékony áprilisi reggelen, a melyen Trix Trevalla asszony kinézett szobája ablakán a folyóra, nevezetes nap kezdődött számára. Levetette özvegyi ruháját, három év óta először öltözött halvány kékbe; szemének és barna hajának csillogása üdvözölte ezt a szint, a szerencsésen megújitott régi barátság szivességével. Trevalla asszony szobalánya egészen elálmélkodott e hallatlan elváltozáson, ő benne magában pedig a csöndes visszaemlékezés hangulatát keltette fel. A mint egy karos-székben ült, nézve a vizet és a felhőket, visszatekintett élete folyására, visszaemlékezve sok mindenféle dologra. Egy új korszak kezdete teljes élénkségében idézte vissza lelkébe a régit. Átadta magát emlékeinek.

A gyermekkora, mely a folyton változó olcsó bérlakásokban telt el. Nagyon kevés különbség volt e lakások közt s alig maradt meg belőlük egy-egy jellemző vonás az emlékezetben: mindegyik két szobából állott, melyek szárnyas ajtókkal voltak elválasztva s valahol a hátterükben volt egy szekrényfiók, melyben ő aludt. Aztán az anyja, egy félénk, piruló, gyönge térdű asszony, kedves, ha nem bántották az idegei, ha pedig bántották, mogorva, de olyan gyönge és ingadozó módon, hogy nem lehetett kegyetlennek nevezni. Trix mindig inkább megvetette hisztériás kitöréseit, semmint félt tőlük s nem is haragudott értük. Ez a halvány alak hamar eltünt a nem-létbe s egészen más formájú jött a helyébe. Ott volt atyja, Algernon tiszteletes, a mint azt magyarázta, hogy ő nem találta magát alkalmasnak a papi munkára és nincs kedve valami más mesterségre sem és hogy a szegénység szerencsétlenség és nem bün, hogy az embernek véralkata szerint kell élnie és hogy ő nem kiván semmit, csak hagyják a maga útján járni békében. Trix visszaemlékezett nemcsak szavaira, hanem modorára is és arra az úrias magatartásra, melylyel atyja az élet kellemetlen dolgainak elébük állott. S nem volt ok kételkedni benne, hogy e kellemetlen dolgok közé sorozta leányát is.

Vajjon ebben igazságtalan volt-e? Trix megbökkent erre a gondolatra. Önmagára mint makacs, megátalkodott, fenhéjázó gyermekre emlékezett, gyermeteg finomsága hamvát letörölte, félénkségét elűzte a bizonytalan, egyik napról másikra való élet, a megszokás, hogy az első emeleti lakók étel-maradékait úgy tekintse, mint a fáról lehullott gyümölcsöt, az örökös szökés az adósságok elől, a melyeket az egyik lakásban csináltak, a szánuzöttség abból a társadalmi osztályból, a melybe a dolgok rendes folyamata szerint tartozniok kellene. Trix érezte, hogy épen nem volt kedves gyermek, sőt durva volt, nagyon is felvilágosodott az élet mindenféle útjaiban és módjaiban, készen visszatorolni keserűségeit. Ez természetes is, hiszen sem a halál, sem a nyomor, sem a szeretetlenség nem volt ismeretlen előtte. Természetes volt a dolog, de nem kellemes és ebben a gondolatban Trix sok mentséget talált atyja számára.

Mégis, — egyik czinkosa lett a nagy összeesküvésnek. Mindenki részese volt ennek: az atyja, az öreg Trevalla asszonyság (férje katona volt) és maga Vesey Trevalla is. Vesey szerette Trixet, Trevalla asszony szerette Veseyt, az anyák lelkiismeretlen módja szerint, s elhitette magával, hogy a kisérlet használni fog. Algernon tiszteletes is elhitette magával — s nagyon szükiben volt a pénznek. Igy hát Trixnek megparancsolták, hogy vegye tudomásul Vesey iránta való szerelmét, meg azt, hogy Vesey milyen jóravaló, derék fiú s hogy mily nyugodtan bizhatja rá magát. Mikor ezek a Bornemouthban töltött napok jutottak az eszébe, a szemöldöke összehúzodott, mintha hirtelen fájdalmat érzett volna. Az összeesküvés sikerre vezetett és házasággal végződött Trix és jómódu unokabátyja közt. Trix alig emlékezett az esküvője napjára; legvilágosabban az maradt meg emlékezetében, a mi akkor gyönge, de állandó érzés, inkább sejtelem volt: hogy valami okból a vendégek, Vesey szomszédjai szánakozva néztek ő reá, a férfiak, a kik megszoritották a kezét ép úgy, mint a nők, a kik megcsókolták az arczát. S a végén az öreg Trevalla asszony hirtelen visszafojthatatlan zokogásban tört ki. Miért? Vesey nagyon kényelmetlenül érezte magát s maga Algernon tiszteletes is zavarban volt. Csakhogy a lelkiismeret nem árt semmit, ha nem veszi kezébe az uralmat addig, a mig a dolog befejezve nincs. Trix már Vesey felesége volt.

Vesey Trevalla férfias ember volt, széleskörü elméjü, méltányos, nyájas, ravasz, világos itéletü. Jó barát és derék pajtás volt, — ha szénél volt. Trix keserüség nélkül gondolt rá. Előbbi élete türelmessé tette és megkeményitette mindenféle dolgok elviselésére. Már mint gyermek is csak vállat vont kopott ruhája alatt, most is vállat vont a tragédiára, a szive nem szakadt meg, csak még jobban megkeményedett. Tett néhány kisérletet, hogy férjét megmentse, e kisérletek reménytelensége nyilvánvaló volt, néhány hónap mulva Vesey nevetett rajtuk, sőt csaknem nevetett rajtuk ő maga is. Tehát elrendezkedett ebben a lehetetlen életben és nem vádolt senkit. Ha a férje józan volt, ő sohasem czélzott arra, a mit részegségében tett; ha hozzávágott egy tányért, eltakarította a tányért, — úgy látszott neki, mintha bizonyos értelemben egész életében egyebet se tett volna, mint hogy ilyen rá dobott tányérokat takarított.

Az volt a különös házasélete négy évében, hogy most, a mint visszaemlékezett rájuk, nagyon rövideknek látszottak. Trix már az öreg Trevalla asszonynak az esküvő után egy évre bekövetkezett halála előtt beletörődött helyzetébe. Ettől az időtől fogva minden csupa egyhangúság volt, — az a neme az egyhangúságnak, a mely megölheti az embert, de ha nem öli meg, nagyon kevéssé lehet megkülönböztetni az egyik napját a másiktól. Még arra sem emlékezett, hogy valami különösebben szerencsétlennek érezte volna magát akár a férje, akár a maga sorsa miatt, sőt kezdte el se hinni, hogy erősebb érzések is vannak a világon. Elfásult a bánat és az öröm iránt és a szerelem — e kettő nagy szülőoka — iránt. Folytatódott benne a lélek megkeményedésének az a folyamata, mely már gyermekkorában elkezdődött. Mikor Vesey egyszer csak meghült és részeges emberek szokása szerint, hamarosan bele is halt, halálában nem titkolva hálaját ő iránta, — ő meg sem indult. Nem örült megszabadulásának, de nem is búsult, hogy elvesztette egy barátját. Vállat vont megint s azt kérdezte magában, vajjon most mit fog vele csinálni a világ?

Trevalla tiszteletes is meghalt csakhamar Vesey után. Az orvosa azt mondta, azért halt meg, mert meg volt hülve és nem akart forró grogot inni. Utolsó mosolya az orvosnak szólt, a ki ilyen ürügygyel leplezi tudatlanságát. Sajnálta elhagyni brightoni szobáit, egyéb erősebb érzés az életből való eltávozása miatt nem bántotta. Leánya bizonyára nem játszott szerepet a túlvilágra való készülődésében; az, hogy Trix tel-

Az estét a boulevardokon töltötték.

jesen magára marad a világon, nem nyugtalanította elröppenő lelkét.

Ily módon tehát úgy látszott, mintha az élet véget ért volna Trixre nézve huszonkét esztendős korában. Ezután nyugtalan és ideiglenes életet élt a kontinensen, különféle penzióházakban, a hol az efféle fiatal és csinos asszony kívül állott azon a gyanún, hogy le akarja szakasztani csinossága vagy fiatalsága gyümölcsét. A tiszteletreméltó hölgyek százai kezeskednek ezért a biztonságért s ezenfelül nyájas és kielégítő társaságot nyujtanak szerény és olcsó asztalaiknál. Ezt kereste Trix és két éven át meg is találta.

Egy este jó későn Párisba érkezett s az a penzió, melyet neki ajánlottak, véletlenül teljesen el volt foglalva. Kissé boszankodva hajtatott egy jóhirü vendégfogadóba és a table d'hôtenél véletlenül egy férfi mellé került, a ki nem sokkal idősebbnek látszott harmincz évnél. Ez a szokatlan szomszédság tette, hogy olyan valamit követett el, a mit nyilvánosan már évek óta nem tett: a mint hideg levesét itta, hangosan elnevette magát. A szomszédja, egy kóczos szakállú, kopottas ember, jóakaróan kérdő tekintettel nézett rá. Az első pillanatban kissé meghökkent és aztán igy szólt:

— Nemde, Trevalla asszonyhoz van szerencsém?

— Az a nevem, — felelt Trix nagyon elcsodálkozva, de titokban hálát adva az égnek, hogy akad oly árva lélek, a ki ismeri őt.

— Különös, — folytatta a férfi. — Bizonyára csodálkozni fog, ha megmondom, hogy az ön arczképe a kandallómon áll a hálószobámban. Arról ismertem meg. Úgy kaptam.

— Mikor kapta? — kérdezte Trix.

— A házassága idejében, — felelt a férfi és elkomolyodott.

— Barátja volt a férjemnek?

— Annak mondtam magamat. — Körülöttük nagyon élénk volt ugyan a társalgás, de a férfi mégis halkitott hangon folytatta:

— De nem tudom, volt-e rá jogom?

— Mért ne lett volna?

— Nagyon korán elcsüggedtem.

Trix szeme egy gyors pillantást vetett rá és kissé elborult.

— Nos, én több kellett volna, hogy legyek neki, mint barátja és én is elcsüggedtem, — mondotta.

— Persze, hasztalan volt minden. Az ész elismeri ezt, de a lelkiismeretet nem mindig az ész vezeti.

Helyeslőleg bólintott, a mint sietve ette a halat, hogy utólérje a többieket az éteksorban.

— Egyébiránt, — szólt a férfi egy pillanatra habozva, bocsánatkérőleg mosolyogva s idegesen játszva a kezével, — nekem is van egy gyöngém s ez arra int, hogy enyhébben itéljek a megboldogultról, magamról pedig szigorúbban.

Trix összevont szemöldökkel a boros pohárra nézett.

— Oh nem, nem ez az, egész más valami, — szólt a férfi mosolyogva. — De elég ahhoz, hogy megtanitson arra, mi a gyöngeség.

— De hát az öné mi? Mondja meg! — Trix mohón ragadta meg az alkalmat, hogy bizalmasan beszélgethessen valakivel.

— Soha. De mondom, tanultam belőle. Egyedül van itt, asszonyom?

— Itt és mindenütt, — mondotta Trix sohajtva és mosolyogva.

— Jöjjön kissé kószálni ebéd után. Hiszen tudja, Vesey régi jó barátja vagyok.

Ez utóbbi megjegyzés nyilvánvalóan úgy volt odavetve, mint engedmény azoknak az illemszabályoknak, melyekre a beszélő aligha tartott sokat. Trix azt mondta, hogy elmegy; ez a séta úgy tünt fel neki, mint valami kirugás a penzióházak után.

Az estét a boulevardokon töltötték; a férfi meghallgatta Trix történetét s maga is sok mindenfélét mondott neki, hadonászva a pipával, melyet kezében tartott. Azok a dolgok, a miket ezen az estén a boulevardon mondott, okozták, hogy Trix most itt ül az ablaknál és lenéz a folyóra, gyászruháját levetette, a tisztes penzióházakat elcsapta magától s Londont látta maga előtt, mint egy ismeretlen, zajló tengert.

— A mire szüksége van, — mondta a férfi, — az a boszú. Eddigelé nem tett semmit, csak hagyta, hogy ez s az történjék magával. Nem csinált semmit, csak engedte magát belesodortatni a dolgokba. Eddig az élet játszott önnel; menjen, és most játsszon az élettel ön.

Trix hallgatott, nagyon csöndesen, mohó szemekkel nézve. Tehát van még élet és nyitva áll számára, az ajtó még nincs bezárva s az ő története még nem fejeződött be?

— Lehet, hogy meg fogja égetni az újjait, mert a tűz perzsel. De jobb ha az ember a melegtől hal meg, mint a hidegtől. Ha pedig baj lesz, szóljon be nálam, a Dane fogadójában, 6-ik szám alatt.

Trix kiváncsian nézett rá. Kopott ember volt, de urias külsejű, kopott, de tiszta. Azt tanácsolta neki, hogy éljen, pedig a Dane fogadójában folyó élet aligha lehet valami viharos és izgató.

— Önnek újra élnie kell, Trevalla asszony, — mondotta sürgetőn.

— Hát ön úgy él-e, a hogy nekem tanácsolja? — kérdezte Trix félig csipkelődve, félig kiváncsian.

A férfi arczán a kétség árnya s talán a bánaté is vonult végig. Gondosan kiverte a pipáját s csak aztán felelt.

— Hát, aligha nagyon.

Aztán sietve hozzátette:

— De legalább dolgozom.

— Elég ez az élet pótlására? — kérdezte Trix, mert hirtelen keletkezett hangulatában a pótlék nagyon soványan tünt fel előtte.

— Igen, ha az embernek megvan az a bizonyos gyöngéje, — felelt a férfi.

De milyen hangon mondta ezt? Szomorúan, vagy gúnyosan, komolyan vagy tréfálva? Mintha mindebből lett volna benne valami.

Ez a találkozás s egész beszélgetésük frissen csengett agyában, a mint kinézett a folyóra kék ruhájában. Ha nincs ez a találkozás, meg a kopott ember, meg az, a mit mondott, nem volna rajta a kék ruha, nem készülne Londonba, nem ülne ennél az ablaknál. A kopott ember sugallta neki, hogy tegyen valamit, játsszon az élettel, a hogy eddig az élet játszott vele, boszúlja meg magát, és ha már meg kell halnia — haljon meg inkább a melegtől, mint a hidegtől. Tehát — követni fogja a tanácsot és élni fog vele egész teljességében. A legroszabb esetben pedig ismét itt lesznek a penzió-házak, — meg a Dane fogadója.

Erre a gondolatra elnevette magát, de nevetése kemény volt, a szája kissé komor, a szeme kihivó. Ezek voltak a nyomai ifjúkorának és a legutóbbi négy évnek. Egyébiránt — nem törődött az egész világgal. (Folyt. köv.)

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Lyut hallgatott. Jan szavai új életre keltették benne azokat a kétségeket, a melyektől annyira félt.

— Azért én nem is irigyellek téged, — folytatta Jan, — lehet, hogy jobb földre is akadsz, gazdagabb is leszel, de elveszítetted az isteneidet és megfosztottad magadat az őseid támogatásától.

Lyut anyja nem állta ki tovább.

— Lásd, fiacskám, mit mondanak az emberek!

Lyut semmit se felelt, Jan is hallgatott és lehorgasztotta a fejét. Már egészen sötét volt s éjszakának idején a Dnyeper folyása még jobban hallatszott. Jan fölkelt.

— Ideje, hogy a ladikom után nézzek! — mondotta, — még utóbb elszabadul.

Jan épen el akart indulni ladikjához, mikor Malusa egészen váratlanúl igy szólt:

— A folyóra mégy?

— Igen!

— Gyerünk együtt, az egyik vödrömmel nem boldogulok, segits majd nekem, mert nagyon meredek a part!

S a fiatal leány egyenletesen imbolygó léptekkel szaporán nekiindúlt. Jan követte. A véletlen segitségére sietett és keresztülvihetővé tette azt, a mit kieszelt volt. Némán érkeztek el a folyóhoz. A part csakugyan nagyon meredek volt s nehéz volt hozzájutni a vízhez. Útközben Jan leoldotta az övét s a balkezébe fogta. Malusa megállt a meredek part szélén, Jan pedig leereszkedett. Mikor telimerítte a vödrőt vízzel, felnyújtotta a leánynak.

— Fogjad! — mondotta reszkető hangon s abban a pillanatban, mikor az érte lehajolt, Jan leejtette a vödröt s mind a két kezével teljes erővel megrántotta kinyújtott karját.

A leány még csak el sem sikolthatta magát, már lenn volt és Jan, miután betömte a száját, hamarosan megkötözte a kezeit az övével. Azután gyorsan, mint a hogy a farkas viszi a zsákmányát, a vállára kapta Malusát és elrohant a part mentén, keresztülgrálva az árkokon és a vízmosásokon.

A varégek táborát oldalt hagyta s itt csöndes és hangtalan volt minden. A drevlyán letette terhét a földre, hogy megpihenjen. Malusa kétségbeesetten erőlködött, hogy kiszabaditsa a kezeit, de hiába. Erre elkiáltotta magát, de kiáltása, mely panaszosan hangzott föl az éjszaka csöndjébe, egyszeriben kettészakadt, mert Jan durván befogta a kezével a száját. Azután a másik kezével kicsupált egy csomó füvet, összegomolygatta s beletömte a leány szájába.

Malusa fölsóhajtott és elhallgatott, nyilván belátván a küzdelem teljes hiábavalóságát. Azt tudta, hogy a barátnőit is elrabolták és feleségül vették, de ezt csak a népjátékok alkalmával szokták tenni s akkor is inkább azért, hogy az ősrégi szokásokat betartsák, nem pedig komolyan. De most egy idegen embernek a hatalmába került, a kit annyival inkább gyülölt, mert már mást szeretett.

— Ha ő ezt tudná! — gondolta magában — s mindörökre való elválás iszonyú fájdalma, mint a nyil szúrta át a szivet.

Miután kissé kipihente magát, Jan megint fölkapta Malusát és elindúlt vele. Most már valamivel lassabban ment, mert már nem félt annyira az üldözéstől. Az éj sötét volt és szükség esetén könnyű volt elbújni valahová, Malusa pedig meg se tudott pisszenni. Így tehát az, a miről ábrándozott megvalósúlt. Most már hazatérve elmondhatta a rokonainak, hogy másodszor is megküzdött Lyuttal, legyőzte őt és jutalmul elhozta tőle a leányát feleségül. Az igaz, hogy Malusa mást fog mondani, de nem fog neki hinni senki.

És Jan jóizűen elnevette magát. A ladikjához érve Jan Malusát lefektette a ladik fenekére, eloldotta s csakhamar megcsobbantak evezői a vízben. Az ár ellen nehéz volt evezni, de a siker megkétszerezte az erőit s a ladik csakhamar eltünt szem elől. Mikor megfordult, Jan látta messze, nagyon messze a varég tüzek pirosas pontocskáit s akkor nem állván ki tovább, odahajolt Malusa füléhez és kárörömmel igy szólt:

— Búcsúzzál el a tieidtől!

A boldogtalan leány csak felsóhajtott.

Tizenkilenczedik fejezet.

Lyut egész éjjel ott bolyongott a parton s kereste a leányát. Eleinte ügyet se vetett az elmaradására, azt hivén, hogy egyszerűen megkésett a parton, mert szeretett olykor elüldögélni s gyönyörködni a csillagokban, de később még is furcsának kezdte találni a dolgot.

— Mi az, hogy Malusa még nincs itt?! — mondotta.

A felesége odanézett, a merre a leány elment s igy szólt:

— Alkalmasint leült pihenni!

— De kissé soká tart a dolog!

— Sebaj, majd előkerül.

Annyira agyongyötörték a gyerekek, hogy még a nyugtalanságra se volt már ereje.

Lyut még ült egy darabig, de azután nem állta ki tovább és elment.

Mikor kiért a pusztaságra, elkiáltotta magát:

— Malusa!

Valahol messze, messze, megismételte a visszhang a kiáltását, de azután újra csöndes lett minden.

— Malusa! — ismételte Lyut.

Megint semmi válasz. Lyut szive fájdalmasan összeszorúlt.

— Nem fúlt-e a vízbe? — gondolta s rohanva futott le a partra.

Bár sötét volt, de a csillagok gyér világosságánál mégis úgy a hogy eligazodott, de meg különben is ösmerte azt a helyet, a hol Malusa vizet meriteni szokott. Egy pillanat alatt odarohant, leugrott, de ott is ép oly csöndes és kihalt volt minden. Lyut elindúlt a part mentén és belebotlott valami sötét tárgyba. Lehajolt s megpillantotta az egyik vödröt, a másik is ott hevert mellette. A sodorfa félre volt dobva messzebbre. Lyutnak elhúlt a vére. Mintha kalapáccsal verték volna a halántékait.

— A vízbe fúlt! — gondolta magában, lekuporodott a homokba s bambán nézte a Dnyeper sötét vizét, a honnan hüvös szellő lengett felé. Azután térdre ereszkedett s elkezdte vizsgálni a homokot, azt remélvén, hogy tán a nyomokból sikerül kitalálnia, hogy mi történt itten. Csak egyet tudott megállapítani, hogy: két ember nyoma látszott. Jan nyilván elkisérte őt a Dnyeperhez s ha valami történt volna vele, úgy segitett volna rajta, de legalább is eljött volna megmondani, hogy mi történt.

És Lyut eltökélte, hogy elmegy Janhoz, hogy mielőbb megtudjon mindent. Honnan is vette az erőt hozzá. Elkezdett futni, minduntalan megbotlott, mert a homok leszakadt a lábai alatt, vagy a vízmosásokba bukott, melyeket még a tavaszi áradás hagyott hátra. Össze-vissza karmolva érkezett meg arra a helyre, a hol Jan kikötött volt, de ott se talált senkit. Ezalatt vége felé közeledett a rövid, nyári éjszaka. Egymásután kialudtak a csillagok, hosszú, piros sáv jelent meg a keleti égen és Lyut látta a ladik nyomait a homokban, a lábak nyomát a parton, de a drevlyán, a ki után annyira vágyódott, nem volt sehol.

Lyut mind a két kezével a száját kezdte tépni, mintha csak ezzel a fájdalommal akarta volna enyhíteni lelki szenvedéseit s könnyek peregtek végig napbarnított arczán.

— Lehet, hogy együtt fúltak a vízbe! — gondolta, — ez megesik gyakran. Jan ki akarta menteni Malusát és maga is elpusztúlt!

És Lyut elhatározta, hogy fölkeresi a varégeket, a kik már fölkeltek. Már messziről hallotta hangos szavukat, sokan vigan bukdácsolva fürödtek a Dnyeperben. Lyut elhagyta az örséget s az első, a kivel találkozott, az öreg Adulb volt. Ez szivélyesen rámosolygott a drevlyánra, de feldúlt ábrázatát látva ezzel a kérdéssel fordúlt hozzá:

— Mi lelt téged?

Lyut alig tudta kinyögni:

— Eltünt a leányom!

— Hogy-hogy?

Lyut elkezdte mondani, de a varég nem is ügyelt rá. Elfordúlt és szemei a fürdőkön jártak, mintha kerestek volna valakit.

— S most nem tudom, hova lett, — fejezte be Lyut fájdalmas hangon. — A vízbe fúlt-e, vagy pedig . . .

— Vagy pedig, mi?

— Vagy pedig az a drevlyán, Csernobylből, a ki tegnap itt járt, tán elrabolta!

— Igelyd! — kiáltott föl Adulb.

— Tüstént! — hallatszott a válasz s hatalmas karjaival szelve a vizet, egy fiatal varég közeledett a part felé. Már messziről, látta, hogy a nagybátyja Lyuttal beszél és aggodalmasan összeszorult a szive. Az öreg varég hallani sem akart róla, hogy Malusát vegye feleségül.

— Kapsz te gazdag feleséget, dicső nemzetségből valót! — felelte neki.

— Kell is nekem!

— Miért?

— Mert a szivem igy akarja.

Adulb elmosolyodott.

— Hát nem mindegy az! — mondotta, — tán olyan sokat leszel együtt a feleségeddel! A varég az élete felét harczban és vándorlásban tölti!

— De én ezt nem akarom! — kiáltott föl Igelyd kétségbeesetten, — nem akarom! Én egy helyben akarok maradni, dolgozni akarok! Nem kell nekem sem a ti aranyotok, sem a ti gazdagságtok! Mindennek vér az ára! Nekem nem kell, nem kell!

Adulb megfogta a kezét.

— Halkabban! — jegyezte meg. — Halkabban! Miket beszélsz! Ha meghallja valaki, kinevetik majd az egész nemzetségünket s szégyent hozol ősz fejemre! Talán bizony alávaló rabszolga vére foly benned, hogy félsz a kardok csörgésétől s a fegyverek csillogásától! Soha még varégtől ilyen beszédet nem hallottam. Tudd meg, hogy az, a mire te áhitozol, soha se fog bekövetkezni! Esküszöm, azokra az istenekre, a kiknek ezennel pazar áldozatokat igérek, ha megsegitenek!

Igelyd rémülten kapta meg a nagybátyja ruháját.

— Ne mondd ezt! — könyörgött neki, — ne mondd! Ettől függ egész életem! Csak nem mertem szólni néked, de már régen töröm ezen a fejemet! Ti mindig csak csatákat emlegettek, hősökről szóló énekekben gyönyörködtök, nekem pedig ez mind idegen s nem deríti föl, nem örvendezteti meg az én szivemet!

— Hát mi vagy te, vénasszony vagy mi?! — kiáltott rá Adulb.

— Vénasszony nem vagyok, — felelt Igelyd, — mert akkor azt a munkát, a melyről beszélek, nem birnám el! Hagyjuk a czivódást, bácsikám! Én feleségül akarom venni Malusát!

— Soha! Én nem engedem! . . . S ha nem engedelmeskedel nekem, a legöregebb varégekhez fordulok, a kik majd rákényszeritenek, hogy alávesd magadat a határozatuknak. Legyen átkozott az a drevlyán, a ki mint a tolvaj lopózott be a táborunkba és feleségül akarja hozzád adni a leányát! Majd beszélek én a fejével!

— De hiszen ő nem tud róla semmit!

— Ne hamiskodjál velem tovább, — mondotta Adulb, — sok mindent láttam én már életemben!

Igelyd akkor hallgatott. De a lelkében eltökélte, hogy feleségül veszi Malusát. Most pedig, látván, hogy a nagybátyja Lyuttal beszél, sietett megtudni, hogy miről van szó. De még oda se ért volt hozzájuk, a mikor már hallotta a nagybátyja hangját.

— Lásd, te feleségül akartad venni az ő leányát! . . .

— Hogyan? — tört ki Lyutból, — ő? . . .

— No, persze, te még nem tudtál róla semmit! Eredj, te drevlyán róka! Mit alattomoskodol?

Igelyd kérdőleg nézett rá, de valami rettenetes előérzet kezdte szorongatni a szivét.

— Most aztán vége, eltünt a te menyasszonyod!

Mintha csak kifordúlt volna a föld a fiatal varég lábai alól. Valami bágyadtság futotta át egész testét s minden erejét össze kellett szednie, hogy össze ne roskadjon. Halálraváltan, vonagló ajkakkal kerdezte:

— Meghalt?

— Eltünt, ha mondom . . . . — szólalt meg Adulb, de Lyut közbevágott:

— Már egész éjszaka keresem! Este elment vízért s azóta nem tért vissza! . . .

— De nem egyedül tünt el! — tódította az öreg varég, — hanem egy földijével . . .

— Egy drevlyán is, — jegyezte meg Lyut, — eltünt vele együtt!

Igelydnek eszébe jutott az a drevlyán, a kivel az örségen beszélt. Talán bizony ő rabolta el magával Malusát a városába s Igelyd többé soha nem fogja láthatni őt?

Adulb e közben kikérdezte Lyutot s végezetül elmosolyodott.

— Lám, lám öregem! — mondotta, — lóvá tettek téged? Szeretnél utána iramodni, annak a . . . hogy is hivják . . .

— Bizony szeretnék! — felelt Lyut, — de nincs erőm hozzá. Ha valaki segitene . . .

Igelyd föl akarta ajánlani a segitségét, de a nagybátyja, eltalálván a gondolatát, igy szólt:

— Az üldözésnek semmi czélja!

— Tán nem lehet már utólérni?

— Utólérni még csak lehetne, de ki tudja, lehet, hogy a maga jószántából ment el vele. Hiszen nálatok, drevlyánoknál szokásos a nőrablás; alkalmazkodtak a szokásaitokhoz. Máskülönben mért jött volna ide Csernobylből? Mit keresett volna itt? Világos ez, mint a nap!

Lyut erre a magyarázatra megkönnyebbült s csak azt jegyezte meg.

— Ha az ember biztosan tudná!

— Világos, mint a nap! — mondotta Adulb és hosszú bajuszát pödörgetve megjegyezte: — Te pedig, Igelyd, még feleségül akartad őt venni! Fiatal vagy te még nagyon! — szólott s lassú léptekkel elindúlt a tábor felé.

(Folytatása következik.)

Kufeke Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot egészséges és gyomorbeteg **Gyermeknek** Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben. **Gyermekek** kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban. Kapni gyógyszertárakban és drogueriákban. Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I. **Gyermek-liszt**

10053

A NAGY KRACH!

New-York és **Londonban** legutóbb történt nagy bukások nem kiméltek meg az európai szaraszföldet sem s azért egy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. Ez fel vagyok hatalmazva ezen megbizást teljesiteni, miért is csupán **6 frt 60 krért** küldöm a következő tárgyakat:

6 db legfin. **asztalkést** val. ang. pengével,
6 » amer.szabad. ezüstcsillát egy dbból,
6 » » » **evőkanalat,**
12 » » » **kávékanalat,**
1 » » » **levesmerőkanál**
1 » » » **tejmerőkanalat**
6 » angol **Victoria alsó-tálczát.**
2 » pompás **asztali-gyertyatartót.**
1 » **teaszürőt,**
1 » **igen hatásos czukorszorót,**
42 drb összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 42 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért, **6 frt 60 krért.** kaphatók. Az amerikai szab. ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért s jótállva lesz. Legjobb bizonyitékául, hogy ezen hirdetés nem csalás ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, kifogás nélkül, mindenkinek, a kinek az áru meg nem felel a pénzt visszaszármaztatni. Senki ne mulassza el a kedvező alkalmat ezen remek garnitúrát megszerezni, a mely különösen ajánlatos jobb háztartásoknál és gyönyörű

menyegzői és alkalmi ajándékul.

Kapható csak **HIRSCHBERG A.-nál** szabadalmazott amerikai ezüstkiviteli áruház **Bécs,** II., Rembrandtstrasse 19/b. 10671

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldése mellett. — **Tisztitó-por hossza 10 kr. Csupán az itt látható védjegygyel valódi.** (Egészségi érc.)

Kivonat az elismerő levelekből:

»A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért. Kolozsvár. **Bánffy** báróné ő ex.«

A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel. Gaád, 1898 szept. 1. Chotek Gudenus C. grófné.

A készletet megkaptam, igen meg vagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utcza 7. Paikeri Alois dr. cs. és kir. katona-orvos, stb. stb.

Tisztelettel felkérem a hirlapokba hirdetett és általam már két rendbe megrendelt evőeszközöket postafordultával ujonnan megküldeni. Keresztes Sándor, főszolgabiró. Krassó Szörény-m. Bozovics

Kocsi-gyártás. 10582

Budapesti kovács- és kocsigyártó-ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsarnok-Szövetkezet,

Budapest, VII., Kerepesi-út 72.

Ajánl mindennemü hintókocsit.

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Cs. és kir. kizár. szabadalmazott

világitó-kályha-gyár

Krén I.

Székesfehérvár. 10585

A jelenkor legjobb kályhái.

Kivánatra küldök ingyen és bérmentve képes árjegyzéket.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYÚ-KÚT

ESZMÉNYI KEBEL

érhető el a **Pilules orientales** által, Ratié gyógyszertárából Párisban, Passage Verdeau 5, az egyedüli szer, mely két hónap alatt és a nélkül, hogy az egészségnek ártana, az asszonyi **kebel fejlődését,** valamint a kebel **idomainak szilárdságát** biztositja. Egy üvegcse ára használati utasitással együtt 3 forint. Raktár: Török József, Budapest, Király-utcza 12. sz. 10232

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és müvészies rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czéget

GERTLER ADOLF

kézimunkaiparos és műrajzoló

Budapest, VIII., József-körut 77. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitüntetve az ezredéves országos kiállitáson az első dijjal. 10609

Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.

Hölgyeknek nem

10635

oly fontos semmi sem, mint a szépség föntartása és fokozása. Nincs oly szer, amely teljes ártalmatlansága mellett oly tökéletesen megfelelne ennek a czélnak, mint a minden körben elterjedt, nem zsirozó, törv. védett Helin 1 doboz 1 K 20 f. Kaph. gyógysz., drog., illatsz. Főraktár Budapesten: Török J. gyógysz., Király-u. Bécsben: C. Brady gyógysz., Fleischmarkt.

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a

„STELLA"-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. **Uvegje 2 K.**

ZOLTÁN BELA gyógyszertárában,

Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

VERSENY ÉBRESZTŐ-ÓRA

amerikai systema, minden fekvésben jól járó, szolgálatképes jó minőségben, **3 évi irásbeli jótállással** jó és pontos járásért, darabja **1 frt 45,** 3 darab 4 frt. **Éjjel világító** számlappal **1 frt 65,** 3 darab 4 frt 50. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett. 10672

KONRÁD JÁNOS

első óragyár Brüx 1139. szám (Csehország). Gazdagon illusztrált 600-nál több óradarát tartalmazó árjegyzékemet órák, arany- és ezüstárukról kivánatra ingyen és bérmentve küldöm.

Kováts Béla

kocsigyártó Budapest, V., Lipót-körut 3.

Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát

Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS

Természetes Köszvény-Gyógyviz

Kapható a Marienbadi Ásványviz-Szállitási irodában és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban, és ásványvizüzletekben.

Brosurákat és használati utasitást **INGYEN** küld a Marienbadi Ásványviz-Szállitási Iroda.

Javasoltak: Köszvény, mirigyek, hógyszavu diathesis, vese- és hólyagkövek idült vesegyulladás és hólyaghurutnál, különösen hatékony pedig mint diátetikus hal szer bajok megszüntetésére, oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre örökös dején vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva kajlandósággal birnak.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb »

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot bőlehérré, simává és üdévé varázsolja. Ara nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit höligypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ara **2** kor. **80** fillér. 10159

Törvényesen védett **Bob-csemege**

szerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak: Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. »Sas«-drogueria, Kerepesi-út, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Karlschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gara és Both, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

II. (Folytatás.)

Közel a tűzhöz.

Negyven esztendős korában (vagyis jobban mondva úgy egy féltuczat évvel utóbb) Bonfill asszony az anyáskodásra adta magát. A változás hirtelen, tökéletes és rendkivül bölcs volt. Egy nyári szünidő alatt ment végbe; eltünt mint uralkodó királynő s visszatért mint özvegy királyné. S mindez a saját müve volt, mert senki se merte volna kimondani róla, hogy az idő már eljárt fölötte. De ő nagyszabású nő volt és felismerte a tényeket. Meg is volt érte a jutalma. Hatalomban nyert, a helyett hogy vesztett volna. Mindig szerette a hatalmat s elég ravasz volt, hogy észrevegye, hogy a hatalomnak egynél több formája is van. Az eddigi formájával, mint fiatal és csinos asszony, soha nem élt vissza; ez irányban nem érzett kisértést sem, vagy, mint a hogy barátnője, Lady Blixworth mondotta: «ebben a tekintetben a jó Sarah mindig nyárspolgárias volt a végletekig.» Ez az új forma, melyet magára öltött, inkább megfelelt izlésének. Szerette kormányozni az emberek életét s ha engedelmesek és alkalmazkodók voltak, megcsinálta a szerencséjüket. Szükséges volt, hogy pártfogoltjaiban is legyenek természetes képességek, de ezek — miután ő okosan választotta ki őket — ritkán hiányoztak. A többit megcsinálta Bonfill asszony. Meg tudott nyitni olyan ajtókat, a melyek nem minden kulcsra nyiltak meg, el tudta simitani a nehézségeket; két-három esetben kitisztitott egy-egy foltot valakinek a multjából s egyszer megjavitott egy kártyást. De legjobban szeretett házasságokat és miniszteréket csinálni. A saját leányát természetesen rögtön férjhez adta, — ez neki semmiség volt. Férjhez adta Nellie Towlert Sir James Quinby-Lee-hez — tizet mert volna tenni egy ellen bárki, hogy ez a házasság nem fog megtörténni — és Lady Mildred Haughtont Frank Clevelandhoz, mind a két család akarata ellenére. A mi a miniszteréket illeti, jó barátságban volt Lord Farringhammal, régi barátnője volt Lord Glentorlynak, és a rosz nyelvek szerint Constantine Blair teljesen a zsebében volt. Nem kell túlozni a szalónok politikai befolyását, de az bizonyos, hogy mikor Beaufort Chance whip lett a házban és mikor a fiatal Lord Mervyn Glentorly második államtitkára lett a hadügyminiszteriumban, és mindenki tudta, hogy mindketten Bonfill asszony legujabb kedvenczei, — nos hát, a véletlen találkozás mégis feltünő volt. És soha az ily dolgokban árnyéka se volt a botránynak. Nem csekély eredmény volt ez olyan asszonynak, a ki egy streathami szerény villában született, ott nevelkedett s onnan ment férjhez.

Trix Trevalla még egy hónapig se volt Londonban, mikor az a jó szerencse érte, hogy Bonfill asszony pártfogása alá került. Ezt a szerencsét nem mindenki érhette el. Bonfill asszony nagyon kényes volt, százakat elutasított, némelyeket azért, mert saját okai voltak rá, másokat meg azért, mert mit szólna hozzá Lady Blixworth? Igy például Frickerék hasztalan intéztek rohamot ellene. Bonfill asszony maga jó indulatú lett volna Frickerékhez.

— De nem szolgáltathatom ki magamat Violának azzal, hogy pártját fogom Frickeréknek, — magyarázta férjének, a ki üzleti okokból szivesen segitett volna rajtuk. Mert Lady Blixworth, a kiben a felületes megfigyelő semmi különös tulajdonságot nem fedezett volna fel s a ki még valami különösen elegáns se volt, azokat az embereket, a kiket nem szeretett, igen ügyesen tudta leirni úgy, a hogy nekik nem tetszett. Ez az adománya tiszteletet szerzett neki s egészben véve népszerüvé tette.

Trix Trevalla esete egészen más volt. Csinos, mutatós, kellemes, sőt elmés is volt s egy csapással elérte a sikert. Ügy tudták róla, hogy jómódú; nem valami olcsó lakásban lakott, jól lehetett nála mulatni és igen csinos kocsit tartott. Ezeket a dolgokat nem adják ingyen, — sőt húszezer font sterling kamataiért sem. Trix mégis megtette mindezt és senki nem kérdezte tovább, kivéve Lady Blixworthot, a ki azt a feleletet kapta, hogy Trix a vagyonából él. Ez azonban jelentheti a tőkét is, nemcsak a kamatokat. Trix különben nagyon tanulékony és alkalmazkodó volt Bonfill asszonynyal szemben, — háladatos, figyelmes és engedelmes. Meg is kapta jutalmát. Minden asszony, a kinek csak van szeme, láthatta, hogy a jutalom nem fog elmaradni.

De egy dologban Bonfill asszony ingadozott. Miután Trixet már két hét óta ismerte, Beaufort Chancenek szánta őt, a kinek szép jövedelme van, tehetségéhez illő becsvágya s egykor még a felsőház tagja is lehet. Miután Trixet már egy hónapja ismerte — Trix olyan szeretetreméltó és tanulékony volt, — Bonfill asszony habozni kezdett, elég jó lesz-e neki Beaufort Chance? Kétségkivül Trix igen nagy sikert aratott. Mit kell hát tenni? Hozzáadja a fiatal Lord Mortimer Mervynhez, fő ütőkártyájához, kedvencz tanitványához? Olyan ember ez, meg volt győződve róla, a ki nagyon magasra fog feljutni, — már elég magasan is kezdte s a kezdet az akadályversenyben nem csekély fontosságú. Bonfill asszony tünödött, hogy lelki könyvvezetésében Trixet ne tegye-e át a Lord Mervyn tételéhez? Ha Trix tovább is jól viseli magát . . . Az igazság pedig az volt, hogy Bonfill asszonyt magát is meghódította Trix, de azért mégis félt tőle, ámbár szerette és bizonyos fokig vezette őt. Miután már egy darabig egyengette az utját Chancenek, Bonfill asszony Lord Mervynt kezdte előtérbe tolni. Nehéz volna megmondani, vajjon Trix magatartásának volt-e ebben része.

Trix és Mervyn együtt keringőztek Bonfill asszony táncmulatságán. Lady Blixworth egy pamlagon ült Beaufort Chance-szel s hol a táncolókra nézett, hol a mellette ülőre.

— Érdekes asszony, — mondta Lady Blixworth az ő lusta, álmatag hangján. — Azt mondják róla, hogy közönséges, de igyekszik elkerülni, hogy az legyen. Valóban, bámulom őt.

— Veszedelmes érzés arra, a ki felkölti önben, — felelt Beaufort Chance csipősen.

A Lady úgy tett, mintha meg volna ijedve.

— Sajnálom, ha valami roszat mondtam, de ugy-e, nem igaz semmi abból a mende-mondából, hogy ön —

A mondatot legyezőjének egy Trix felé irányzott mozdulata fejezte be.

— Nem igaz egy szó se belőle, — felelt a férfi kelletlenül.

Az olyan emberekkel szemben, a kik nem tulságosan okosak, Lady Blixworth megengedte magának azt a fényüzést, hogy bőkezűen nyilvánitotta rokonszenvét. Beaufort Chance egészen jó whip lehetett (ámbár ezt is nagyon éles formában vitatták), de a szalónban épen nem volt lángész.

— A jó Sarah néha csak úgy vaktában beszél, — mondta vontatott hangján Lady Blixworth. — Jó szándékból teszi, de néha ferde helyzetbe juttatja vele az embert, ugy-e bár?

Nehéz idők, könnyü szív, — mondta Peggy.

Beaufort Chance láthatólag elpirult mérgében.

— Mit mondott rólam Bonfill asszony? — kérdezte.

— Oh, semmi különöset, csak a hogy szokta. S nem is szabad haragudnia rá érte, hiszen nagyon sokat köszönhet neki.

Lady Blixworth nagyon mulatott magában; természetes öröme telt a malicziában, különösen ha szeretett és rettegett Sarah-ja ellen irányozhatta biztos helyzetből.

— Mit mondott hát? — sürgette Chance.

— Mondani nem mondott semmit. Csak elterjesztett bizonyos sejtéseket . . .

— Hogy én . . .

— Hogy ön szerelmes Trevalla asszonyba. Nem volt igaza, ugy-e? Nohát! De mindenek fölött ne nézzen oly nekihevülten és dühösen, úgyis kezd már fojtó lenni a levegő a teremben.

Beaufort Chance szörnyű dühös volt. Az ember megbocsátja a rosz bánásmódot, ha titokban történt és elfogad sok jótéteményt is ugyanezen föltétel alatt. Ha valaki dicsekszik az iránt tanusitott jótéteményekkel és nyilvánosan mutogatja a velünk szemben elkövetett igazságtalanságokat, — ez hozza legjobban dühbe az embert. Lady Blixworth ügyes csoportositással e két bűn mindegyikével vádolta Bonfill asszonyt. Beaufortban nem volt annyi önuralom, hogy kevésbbé dühösnek látszassék, mint a milyen volt.

— Igazán, — gondolta Lady Blixworth, — nagyon is ostoba, még a politikára is.

— Biztositom önt, — mondotta Beaufort Chance nagy méltósággal, — hogy Trevalla asszonynyal se nem vagyok, se nem voltam soha a köznapi ismeretségnél közelebbi viszonyban.

Lady Blixworth megelégedéssel bólintott egyet.

— Nem, épen elég ostoba, — döntötte el magában, mosolyogva és ásitva legyezője mögött. Nem érzett lelkiismereti furdalást, hiszen megmondotta a fél igazságot. Bonfill asszony sohasem fecsegett a miniszтereiről, — ez nagyon veszedelmes lehetett volna, — de néha nagyon is bőbeszédű volt az általa létrehozott házasságok dolgában, szerette hallani a róluk való véleményeket s igy összegyüjtött (mielőtt még ingadozni kezdett volna) néhány véleményt Beaufort Chance és Trix Trevalla ügyéről is.

Trix esze sokkal gyorsabban járt, mint a hogy teste a keringőben forgott. Visszatért az egy hónappal előbbi időkre, mikor a kilátás megnyilt számára, a siker derengeni kezdett, becsvágya növekedett és vonzóerejének és hatalmának tudata ébredezett benne. A penzió-házak ideje elmúlt, s ő belemerült az életbe. El volt ragadtatva és meg volt lepetve. Önmagát, idejét, érzelmeit, pénzét semmivel sem törődve dobálta az áradatba. De vidám mámorában is tudatában volt régi énjének: a korán érett, rideg leánynak, a kit az olcsó vendégfogadókban való élet tett azzá s a Vesey Trevallával töltött négy évnek. Az izgalmak, a siker, a mámor közepette meg-megszólalt a régi hang, óvatosságra intette, figyelmeztette, nem engedte elfeledni, hogy mind e dolgok fölött van valami czél, hogy karriért kell csinálnia, még pedig mennél gyorsabban. Szeme eltévedezhetett mindenfelé, de a fődologra mindig visszatért. Ezért Bonfill asszony sohasem aggódott komolyan Trixért, tudta, hogy ha megjő az ideje, megjő az esze is.

— Szeretek itt ülni, — mondotta Trix Mervynnek a táncz után, — és nézni, hogy mindenkiről, a ki itt van, olvasni lehet az ujságban, vagy látni lehet a lapokban az arczképét. Én persze nem tartozom igazán ehhez a világhoz, de ha igy elnézem, úgy érzem, mintha hozzá tartoznám.

— Hát szeretné?

— Nem mondom, hogy nem, — felelt Trix nevetve, a mint a szeme újra körüljárt a termen.

Lord Mervyn tudatában volt felelősségének. Neki jövője van, ezt nem egyszer mondták nyilvánosan és magánkörben. S ezt a jövőt, nemkülönben önmagát, komolyan is vette. De bár származása s rangja kifogástalan, vagyona nem volt elegendő ehhez a jövőhöz. El lehetett volna érni annyi vagyonnal, a mennyije van, de többel sokkal könnyebben ment volna. Bonfill asszony nyilvánvalóan kelleténél jobban el volt ragadtatva Trixtől; más körülmények közt figyelembe vette volna, hogy Mervynnek jövője érdekében több vagyonra van szüksége. Mervyn nem felejtette ezt el s ezért nem ajánlotta fel azonnal Trixnek, hogy valóságos tagjává teszi annak a fényes világnak, a melyet maga előtt lát. Trix nagyon vonzó nő, s tudomása szerint elég jómódú is, de — az anyagiak szempontjából nézve a dolgot, — nem az, a mit neki joga van megkivánni. Ezenfelül még özvegy is, a mi szintén nem volt Mervynnek kedve szerint való dolog.

— A miniszterelnökök s egyéb effélék úgy járnak itt, mint a legyek — sohajtott Trix, egy kis nagyitással fejezve ki megelégedését. Annyi azonban igaz, hogy Lord Farringham fölnézett egy fél órára, beszélgetett Bonfill asszonynyal tíz perczig s körüljárt a teremben, nagyúri nyájasságával pompásan elleplezve, hogy jobb szeretne másvalahol lenni.

— Hamar megszokja ezt mind, — biztositotta Mervyn némi felsőbbséggel. — Nem mindig kellemes dolog, de a politikusnak a társadalmi összeköttetéseket sem szabad elhanyagolni.

— Már én, ha valamit elhanyagolnék, a politika volna az, — jegyezte meg Trix.

Mervyn elnézően mosolygott s teljesen elhitte neki, a mit mondott. Trix olyan volt ez este, mint a pillangó, nevetésében nem volt semmi keménység, mosolyában semmi keresettség.

— Nem is hinné az ember, — szokta suttogni Bonfill asszony, — mi mindenen keresztülment már ez a szegény gyermek.

Beaufort Chance haragvó tekintettel ment el mellettük.

— Nem láttam önt Chance-szel táncolni ma, — mondta Mervyn.

— Igértem neki egy tánczot, de aztán megfeledkeztem róla s épen ezt adtam önnek, — felelt Trix.

— Én nagyon ritkán tánczolok, de önnek nem tudtam ellenállani, — szólt erre Mervyn s nem is titkolta, hogy mily nagyra van a bókkal, melyet mondott.

Trixet ez boszantotta s megkönnyebbültnek érezte magát, mikor Mervyn elhagyta őt s Lady Blixworthhoz ment. Beaufort Chance csak erre az alkalomra várt s odaült Trix mellé. A fiatal asszony oly bájos kedvességgel kért tőle bocsánatot, hogy Chance magában rágalmazással vádolta Lady Blixworthot. Trix legfeljebb ártatlan eszköz Bonfill asszony kezében.

— Egy nagy kegyre kérném, — mondotta Chance. — Jöjjön el egyszer hozzám ebédre.

— Ezt a kegyet igen könnyen megadhatom.

— Csakhogy Frickerék is nálam lesznek.

Trix e név említésére elkedvetlenedett. Beaufort Chance megmagyarázta neki, hogy Friker nagyon hasznos ember, pénzügyekben sokat tehet barátaiért. Ő maga nem sokat törődik mással, mint az üzlettel, de a feleségének és leányának ambicziói vannak.

— Nagyon örülnének, ha önnel találkoznának, — mondta aztán, ügyesen vetve ki a horgot. — Tudják, hogy Bonfill asszony nagyon hallgat önre.

Trix hiuságának tetszett a dolog. Hát már is befolyásos nő! S ekkor Chance a másik csalétket is elébe dobta.

— A ki a pénzét szaporitani akarja, az nagy hasznát veheti Fricker ismeretségének.

— Azt hiszi, szerezne nekem pénzt? — kérdezte Trix, igyekezve elleplezni mohóságát.

— Megmutatná, hogyan szerezhet magamagának pénzt.

Trix elgondolkozva ült néhány pillanatig. Aztán barátságos mosolylyal nézett a férfira.

— Különben mit bánom én! Elmegyek az ebédjére, de tisztán a maga kedvéért.

Beaufort Chance hitt is neki, nem is, de úgy tett, mintha teljesen hinne. Lady Blixworth tűszúrásai föltüzelték, hogy Bonfill asszony ellenére is elérje czélját. Ha Bonfill asszony félretolja őt Mervyn kedvéért, majd ő küzd magamagáért. Az ebéd, melyre Trixet meghívta, közelebb hozza őt bizalmába s ha még le is tudná kötelezni, az még jobb volna. Az a korlátoltság, melyet nála Lady Blixworth észrevett, nem abban állott, mintha nem értette vagy roszúl értékelte volna az emberek cselekedeteinek szokott rúgóit, hanem abban, hogy az embereket általában, különbség nélkül, egyforma közönségeseknek tartotta, változatokat, fokozatokat nem tételezett fel róluk. Trixről is csak igy gondolkozott. Azt hitte, hogy mint férfit őt becsüli többre, de mint parthie-t Mervynt.

Bonfill asszony anyáskodva simogatta meg Trix arczát, mikor ez elbucsúzott tőle.

— Úgy látom, jól mulatott, gyermekem. Mit mondott Beaufort?

— Oh, bolondságokat, — felelt Trix.

Bonfill asszony barátságosan mosolygott.

— Pedig rendszerint nem szokott bolondságokat beszélni. De bizonyosan volt valaki, a kit jobban szeretett volna hallgatni. Nono, látom, nem akar erről beszélni, de Mervyn nagyon sokáig maradt ma itt. Holnap eljön hozzám reggelire. Eljön maga is?

— Ezer örömmel, — felelt Trix. A szeme ragyogott. Észrevette ő is Bonfill asszony ingadozását. Vajjon most már határozott-e? Ez a meghivás erre vallott. Bonfill asszony babonásan hitt efféle dolgoknál a lunch hatásában.

A mint hazahajtatott, Trix nagyon meg volt elégedve, nem gondolkozott és nem kutatta saját érzelmeit. A változás, mely életében végbement, igen nagy volt; szinte felújjongott azon, milyen vidáman folynak most napjai s mily fényben él. A több emberekkel, a némajáték többi szereplőivel nem törődött.

Eszébe jutottak a kopott ember szavai a boulevardon:

— Eddig az élet játszott önnel, játszszon most ön az élettel. Lehet, hogy megégeti az ujját, mert a tűz éget. De jobb, ha a melegtől hal meg, mint a hidegtől.

— Igen, inkább a melegtől, mint a hidegtől, — nevetett magában Trix diadalmasan s hozzátette:

— Ha valami roszat teszek, ő a felelős.

Mulatott magában azon a gondolaton, hogy a kopott emberre veti a felelősséget. Hiszen nincs semmi, a mi összefűzze a kopott embert azzal a világgal, a melyben most ő él. De ha olyan nézetei vannak az életről, a milyeneket vele közölt, miért nem él maga is azok szerint? Hisz ő maga mondta magáról, hogy az életből alig veszi ki a maga részét, csak dolgozik.

Trix, mikor lefeküdt, eltünődött a kopott emberen.

III.

Némelyek azt mondták, hogy Peggy hajának sem a mennyisége, sem a minősége, sem a színe nem teszi őt annyira veszedelmessé, hanem csupán csak az a mód, a hogy nőtt. Lehet különben, hogy nem is igy nőtt, hanem csak igy volt elrendezve. Az eredmény ugyanez volt: csodálatos összhang a haj hullámai, a nyak hajlása és a fej tartása között. Oly feltünő és félreismerhetetlen volt ez a dolog, hogy még Arthur Kane a költő és Miles Childwick a kritikus is megegyeztek benne.

Peggy két év óta ismerte Airey Newtont, szóval a mióta Londonba jött. Nem egy délután üldögélt a nagy ablaknál a rozzant, fonott karosszékben, az üvegajtón keresztül nézve a szomszéd szobában géppel iró irnokot. Airey néha beszélgetett, gyakrabban azonban folytatta a munkát, mintha a vendég ott se lett volna. Peggynek ez a figyelmetlenség is jóleső változatosság volt.

Nem egészen volt tisztában vele, hogy mit tartson az Airey mesterségéről. Ő maga azt mondta neki, hogy feltaláló. Ezzel meg is elégedett és ha látta, a mint mintákat készit vagy nagy számitásokat végez, arra következtetett, hogy ebből áll a mestersége. Nem látszott valami jó mesterségnek, mert Airey kopott volt, a szobája még kopottabb s a mennyire Peggy megitélhette, Airey nem szokott ebédelni. Ezért a feltalálókat mindig úgy festette le maga előtt, mint tehetséges, de nyomorgó embereket. Airey mesterségének rejtelmei, úgy látszik, a kandalló mellett jobbról levő kis asztalkán voltak elrejtve; az asztalkán egy vörös bőrbe kötött s zárral ellátott nagy könyv feküdt, az asztal alatt pedig egy vas pénzszekrény állott. Sem a könyvet, sem a szekrényt Peggy sohasem látta nyitva s ha azt kérdezte, mi van bennük, Airey valami tréfával ütötte el a dolgot.

Peggy ép most vett új ruhát s kénytelen volt ki is fizetni, pedig már régóta hasztalan vár pénzre. Így hát jó kedvvel ette a vajaskenyeret s itta a teát Aireynél. Végre Airey félretolta irásait és mintáit.

— Hála Istennek, ez megvolna, — mondta, és fölkelt, hogy pipára gyujtson. Most is csak olyan volt, mint mikor Párisban találkozott Trixszel, csak a haja volt rövidebb, a szakálla pedig simára volt fésülve és hegyesre vágva. Ezek a változások Peggy buzgó rábeszéléseinek voltak köszönhetők.

— Hogy van? — kérdezte csillogó szemmel.

— Nehéz idők, könnyű szív, Airey, — felelt Peggy.

— Halhatatlanná tettek egy szonettben . . .

— És elemeire bontották egy kritikai tanulmányban, ugy-e? — vágott közbe Airey tréfás bámulattal.

— No, ebben a tanulmányban nem ismerek magamra. Aztán ajánlatot tettek nekem . . .

— Megint?

— Oh, nem úgy! Lovat ajánlottak, hogy vegyem meg. De nincs lovagló ruhám.

— Ugy-e, istállója sincs?

— Ejnye, erre nem is gondoltam. És hogy van maga, Airey?

— Leszámitva a lovat, a szonettet és a kritikai tanulmányt, épen úgy, mint ön, Peggy.

— Ugy-e, kap néha egy kis pénzt a dolgaiért? — kérdezte aztán Peggy. — Úgy értem, hogy ha feltalál egy . . . mondjuk, egy dugóhúzót.

— Természetesen. Hiszen ebből élek. — Airey elmosolyodott, látva Peggy tekintetét, melylyel akaratlanul végig mustrálta a szobát.

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Folytatás.)

A gyötrő féltés és a sérelem összeszoritották Igelyd szivét. Szeretett volna valami gonoszat és kihivót vágni oda Lyutnak, de erőt vett magán és hallgatott.

Ugy tetszett neki, hogy elsötétült s minden báját elvesztette körülötte minden. A nap is másként sütött, a füvön a harmat csupa könnynek látszott előtte, a Dnyeper felől a kihüzott kard hidegsége áradt felé . . . . Lehorgasztott fejjel nézett mindenre a fiatal vitéz . . .

Mikor Lyut hazatért, a család nyugtalansága tetőpontra hágott s megjelenése az öröm kiáltásait váltotta ki az asszonyokból. De legott nyugtalanságra fordult az örömük, mikor Lyut elkezdett beszélni. Szavait minduntalan a felesége hangos sirása szakitotta félbe. Az anya alig birta elviselni a kedves gyermekétől való hirtelen elválás gondolatát.

— Elvesztél kis fecském, eltüntél kis fecskefiókám te! . . . — panaszolta, — nem látlak többé soha, bezár majd az urad a házába, dolgozni fogsz és gyerekeket ringatni, óh, hova lett a szabadságod! Édes kis gyönyörűségem te! . . .

Az öreg nagyanyó eleinte erőt vett magán, de csakhamar ő is elkezdett jajveszékelni, iparkodván túlkiabálni Lyut feleségét. Az asszonyok siránkozásába belevegyült a megrémült gyerekek sirása. Lyut leroskadt a földre s hatalmas vállai megrándultak a zokogástól. A képek egész sora vonult el szemei előtt s mindeniken ott volt Malusa is. Majd mint egészen kis gyereket látta őt maga előtt, a ki alighogy tipegni kezdett. Csetelve-botolva járt-kelt az Usa partján. Azután nagy leány lett belőle, a ki résztvett a család minden örömében és bánatában. S mindez elmúlt, mindennek vége, örökre! . . . Óh, miért is hagyta el kedves zugocskáját, édes apjának sirdombját! Igaz, hogy ott szűken élt, üldözte őt a balsors, boszúvágy tombolt körülötte, de legalább minden az övé volt s jól ösmert mindent, itt pedig úgy érzi magát, mint egy porszem, melyet kidobtak a nagy világba. Idegen és ösmeretlen körülötte minden! . . .

Az átvirrasztott éjszaka hatása jelentkezni kezdett. Lyut egészen váratlanul abba a mély álomba merült, a mely lelki rázkódtatások után az embert rendszerint el szokta fogni. A nap csak úgy ontotta rá pezselő sugarait, ott rezgett fölötte a forró és izzó levegő, de nem ébredt föl rá. Mikor magához tért, már vége felé járt a nap. Lyut felült, megdörzsölte a szemeit, még csak úgy homályosan derengett előtte a szomorú valóság, de a felesége kiáltása egyszeriben eszébe juttatott mindent.

— Nézd csak! — kiáltott rá, a kezével maga elé mutatva.

Lyut fölugrott és nem hitt a szemeinek. A varég tábor, a melyben üldögélt volt a tűz körül s hallgatta a hősök énekét és beszélgetéseit, eltünt. A varég hajók már valahol messze jártak. Fehér vitorláik a lenyugvó nap ezüstös fényében csillogtak; még egy pillanat és eltünnek szem elől teljesen. Olyanoknak látszottak előtte, mint egy csapat hattyú, mely pihenés nélkül úszik a czélja felé . . . Mindenről megfeledkeztek a varégek! Arról az igéretről is, hogy segitségükre lesznek új otthonuk kiválasztásában; Adulb alkalmasint elmondta nekik a Malusával való esetet, Igelyd sikertelen háztűznézését, mire gúnyos mosolyok közt elmentek örökre . . .

Soha még Lyut ennyire elhagyatottnak nem érezte magát. Nem voltak barátai, nem volt családja, mert a hiszen mije volt egy törődött öregasszonyból, még istenei se voltak, a kiknek áldozatot mutathatott volna be s mellette megsejthette volna jövőjét. Milyen szépnek tetszett most előtte az a titkos tekintetü, mozdulatlan szobor, a melyet elhagyott, azért, mert semmi támogatást, semmi jót sem várt tőle! A nagy Ós-Isten, a ki ott lakozik az ég kékségében, nem hallgatja meg többé az imáját, de meg nincs is bátorsága hozzá fordúlni s igy nem várhat segitséget senkitől!

Lyut zokogva borúlt le az esteli harmattól immár nedves földre.

Huszadik fejezet.

A varég hajók csak úsztak, mind tovább és tovább. A tartósabb pihenés új erőhöz juttatta a fáradalmas utazásban kifáradt varégeket s elhatározták, hogy most már csak a zátonyok előtt tartanak újabb pihenőt, a hol újabb fárasztó és veszedelmes küzdelem várakozik reájuk. A Dnyeper bűvös szépségében bontakozott ki a varég kalmárok előtt. Az erdők teljesen elmaradtak; minden oldalról puszták, hol zöld, hol sárga szőnyeggel elborított végtelen puszták terültek el az ég aljával ölelkezve. A szél kénye-kedve szerint csapongott fölöttük s szabad szárnyalásának nem volt határa sehol.

Minél tovább értek, annál szélesebb és vízdúsabb lett a Dnyeper. Lassan és méltóságteljesen hömpölygött tova csillogó szalagja, a melyen még a varég hajók is gyöngéknek és piczinyeknek látszottak.

Az öreg varégek napról-napra jobban aggódtak. A zátonyok nyugtalanitották őket, mert csak ha ezeken túl voltak, akkor mondhatták, hogy úgy, a hogy megjárták az útjukat. A tenger már nem olyan borzasztó, mert a part mellett hajózván, bármikor ki lehet várni a kedvező időt egy-egy széltől védett öbölben.

A fiatalság, ellenkezőleg tele van jó kedvvel. A kék ég, az izzó puszták felől lengő melegség, mindez jó kedvre hangolta őket s csábitónak és csodaszépnek tetszett előttük az élet.

Csak Igelyd nem tudott még mindig magához térni attól, a min oly hirtelen és váratlanul kellett keresztülmennie. Öreg nagybátyja csak nézte, elégedetlenül pödörgette a bajuszát és igy szólt barátaihoz:

— Még mindig szomorkodik a fiú!

— Megtátja Czargradot, megfeledkezik mindenről! Az aztán a város! — szóltak az öregek.

De tévedtek. Igelyd nem volt azok közül való, a kik oly könnyen felejtenek. Éjszaka, a feje alá tette a kezeit, lefeküdt a kormányon s elkezdett tünődni a történteken s minél jobban tünődött, annál jobban sajgott a szive. Az, a miről ábrándozott, könnyed álomnak tetszett előtte, mely csakhamar eltünt, ugy, hogy olykor úgy rémlett neki, mintha csakugyan álom lett volna az egész. A Dnyeper partja, a fiatal drevlyán leány, a gyors beszédek és szavak, mindez fölbukkant előtte s elmerült a múltban. Azután Lyut megjelenése s az a hir, hogy a leánynak nyoma veszett. Nem! Ezt könnyű elmondani, de tessék átszenvedni! Nincs többé, eltünt s vele együtt örökre eltüntek az ábrándok s szétfoszlott annak még a lehetősége is, hogy megválhasson ezektől a hajóktól, szakitson a kereskedői élettel és elmenjen földet művelni. Társai, a kik persze mindenről tudtak, megpróbálták vigasztalni a fiatal varéget, de hiába. Továbbra is megmaradt olyan szomorúnak a szép arczát mosoly nem derítette föl soha.

— Elmúlik minden! — mondotta neki egyik barátja, — hidd el! Ha már annyira megszeretted azt a fiatal drevlyán leányt, majd találsz magadnak másikat!

— Találsz bizony! Ha akarod, elmondok néked egy furcsa mesét arról, hogy csinálta meg egy fiatal varég a szerencséjét!

— Beszélj! — szólalt Igelyd szomorúan.

Régen volt az, olyan régen, hogy még a legvénebb varégek se tudják még csak megközelitőleg se meghatározni azt az időt, a mikor ez történt. Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy varég, a kinek nem volt szerencséje. Hogy miért, azt senki se tudta, megátkozta tán valaki a születésekor már, de elég az hozzá, hogy nem volt szerencséje. Ha háborúba ment, nem sikerült neki megütköznie az ellenséggel, de sebet azért kapott, vagy egy kidülő fa, vagy egy kő elütötte, belepottyant a vizbe és igy tovább. A kalmárok közül senki sem akart tőle vásárolni vagy vele cserélni, a hajói elpusztúltak, a rabszolgái megszöktek tőle vagy elhaltak; szóval ő volt a legszerencsétlenebb ember a világon. Sok esztendeig tűrt és szenvedett, mig végre azt tanácsolta neki valaki, hogy fordúljon egy aggastyánhoz, a ki valahol a sürő erdő mélyén lakott. (Folyt. köv.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.

Kufeke Gyermekliszt

Kitünően bevált erös hányás, bél hurut, székrekedés sat. ellen Gyermekek Kitünően fejlödnek tóle és nem bántják öket emésztési zavarok. Diet. tápláló anyagok gyára BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN 1. 10053

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kedvelt és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czéget

GERTLER ADOLF

kézimunkaiparos és műrajzoló

Budapest, VIII., József-körut 77. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első dijjal. 10609

Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.

8 napi próbára küldöm valódi solingeni hajnyiró-gépemet 2 frt 50 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat meg nem felelés esetén 8 napon belül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A hajnyiró gép 16 cm. hosszu, 32 foggal, a legjobb acélből és finoman nikelezve van, 3 tolófésüvel, 3 féle hajnyirásra van berendezve: 3 mm., 7 mm. és 10 mm., kettős csavarral, biztonsági forgóval és tartalék rugóval van ellátva. Ára finom cartonban használati utasitással együtt, ugy, hogy mindenki azonnal nyirhat vele 2 frt 50 kr. Legjobb minőség fedett rugóval frt 2.75. Szakálnyiró-gép 2 frt 75 kr. Lónyiró-olló vagy kutyanyiró-olló 2 frt. Biztonsági borotváló készülék frt.1.75 Utánvét mellett szétküldi csak: **Lateiner Leó gyári raktára,** Wien, I/28., Wollzeile 31. szám. 10678

Vértes-féle sósborszesz 10591
Minden házban szükséges.

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V., Lipót-körut 3.
Ajánlja ujonnan berend. zett modern bintó raktárát
Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Szép asszonyok rilkán árulják el,
hogy miáltal szerezték meg gyönyörü, finom színüket.
Helin tiger Vegva lepezi
az egész titkot! 10635
1 doboz 1 K 20 f. — Kaph. gyógyszrt., drog. illatsz. — Főraktár Budapesten: Török J. gyógyszertára, Király-u. Bécsben: C. Brady, gyógysz., Fleischmarkt.

VERSENY ÉBRESZTŐ-ÓRA

amerikai systema, minden fekvésben jól járó, szolgálatképes jó minőségben, **3 évi irásbeli jótállással** jó és pontos járásért, darabja **1 frt 45.**, 3 darab 4 frt. **Éjjel világító** számlappal **1 frt 65,** 3 darab 4 frt 30. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett. 10672

KONRÁD JÁNOS
első óravgyár Brüx 1139. szám (Csehország). Gazdagon illusztrált, 600-nál több ábrát tartalmazó árjegyzékemet órák, arany- és ezüstáruról kivánatra ingyen és bérmentve küldöm.

A nagy krach!

New-York és **Londonban** legutóbb történt nagy bukások nem kiméltek meg az európai szárazföldet sem s azért egy nagy ezüstárugyár indittatva érezte magát, hogy az egész készletét csak a munkaerő egy kis kárpótlása ellenében eladja. En fel vagyok halmazva ezen megbizást teljesiteni, miért is csupán **6 frt 60 krért** küldöm a következő tárgyakat:

6 db legfin. **asztalkés**t val. ang. pengével,
6 » amer.**szabad. ezüstvillát** egy dbból,
6 » » » » **evőkanalat,**
12 » » » » **kávékanalat,**
1 » » » » **levesmerőkanalat**
1 » » » » **tejmerőkanalat**
6 » angol **Victoria alsó-tálczát.**
2 » pompás **asztali-gyertyatartót,**
1 » **teaszürőt,**
1 » **igen hatásos czukorszórót,**

42 drb összesen csak 6 frt 60 kr.

Az összes fenti 42 tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért, **6 frt 60 krért.** kaphatók. Az amerikai szabadalmazott amerikai ezüstvillát egy dbból, ezttet egy teljesen fehér fém, mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért s jótállva lesz. Legjobb bizonyitékul, hogy ezen hirdetés **nem csalás** ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, kifogás nélkül, mindenkinek, a kinek az áru meg nem felel a pénzt visszaszármaztatni. Senki ne mulassza el a kedvező alkalmat ezen remek garniturát megszerezni, a melyhez különösen ajánlatos jobb háztartásoknál és gyönyörü

menyegző és alkalmi ajándékul.

Kapható csak **HIRSCHBERG A.-nál**
szabadalmazott amerikai ezüstkiviteli áruház **Bécs,** II., Rembrandtstrasse 19/b. 10671

Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges beküldése mellett. — **Tisztitó-port hozzá 10 kr. Csupán az itt látható védjegygyel valódi.** (Egészségi érc.)
Kivonat az elismerő levelekből:
»A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolozsvár. **Bánffy** bárónéő ez.«
A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel.
Gnád, 1898 szept. 1. Chotek Gudenus-C. grófné.
A készletet megkaptam, igen meg vagyok elégedve, kérek nagyobb küldeményt. Budapest, II., Fő-utcza 7. Paikert Alois dr. cs. es kir. katona-orvos, stb. stb.
Tisztelettel felkérem a hirlapokba hirdetett és általam már két rendbe megrendelt evőeszközöket postafordultával ujonnan megküldeni.
Keresztes Sándor, főszolgabiró. Krasó Szörény-m. Bozovics

Van szerencsém a tisztelt közönséggel és nagyrabecsült vevőimmel tudatni, hogy

Kleinoscheg Testv.

csász. és kir. udv. szállitók
budafoki pezsgő pinczéinek

főraktárát

átvettem.

Becses megrendeléseiket kérve 10301

kitünő tisztelettel

Kintzly Gyula

füszer- és csemegekereskedő

Budapest, Fürdő-utcza 4.

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal feltétlenül tartós, egészséges és díszkrét. A **Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

ÉLŐVIRÁGOK
csokrok, koszoruk kaphatók
PÁSZTORY M.
élővirágkereskedésében
Budapest, VIII., Nemzetiszinház.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 10613

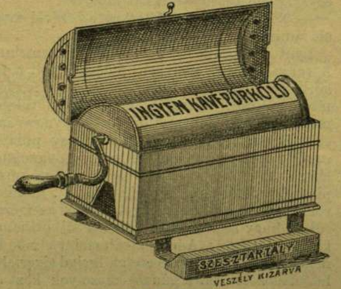
MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER
TERMÉSZETES SAVANYÚ-VÍZ

Szolid belföldi hangszerek szétküldése legolcsóbb gyári árban.

Közvetlen a forrásnál legolcsóbban lehet vásárolni. Szétküldési feltételeim szerint **nincsen koczkázat,** mivel beecserélés megengedve, vagy a pénz visszaadatik. Tanuló-hegedű már frt 2.40, 3.—, 3.50, 4.—, 5.—, 6.—ért. Hangverseny-hegedük frt 7.—, 8.—, 10.—, 12.—Orchester-hegedük erős hanggal frt 14.—, 18.—, 20.— Solo-hegedük frt 25.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.— Hegedüvonó 50, 60, 80, 1 frt. 1.50, 2 frt és feljebb. Piccolók és fuvolák szolid kivitelben, 50, 80 kr., 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb. Clarinettik legfinomabb kivitelben frt 4.50, 5.—, 6.—, 7.— és feljebb. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett.
Erezhegyi hangszer-kiviteli czég
KONRÁD JÁNOS, Brüxben, 1141. sz. (Csehország).
Gazdagon illusztrált árjegyzék, 800-nál több ábrával, kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik. 10673

1200 állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel
Szenzációs találmánynak
van elismerve a mi kávépörkölő-készülékünk, a melynek egyetlen háztartásból sem szabad hiányoznia

INGYEN! 10653
Kezelése egyszerü és mégis 70% megtakaritással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszit erejéből a kávé, mert azt **páramentesen pörkölí és hüti.**
Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban ellismert jó minőségü itt fölsorolt kávétajokból külön vagy vegyesen kiséletképp egy 5 kiló postacsomagot utánvéttel megrendel

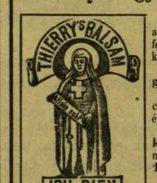
1 kg. Portorikó-kávé	1.30 frt	1 kg. Gyöngy-kávé finom	1.60 frt
1 » » finom	1.50 »	1 » » legfin.	1.90 »
1 » Kuba-kávé	1.70 »	**A kávéhoz csomagoltató:**	
1 » » finom	1.90 »	½ kg. Mandarin-tea	1.60 frt
1 » Mokka-kávé	1.40 »	½ » Hátsatlási-tea	1.25 »
1 » » finom	1.60 »	¼ » Császárteavegék	2.— »
1 » » legfin.	1.90 »	1 csomag Törmelék	—.30 »
1 » Arany-Jáva-kávé	1.40 »		
1 » » finom	1.60 »		
1 » » legfin.	1.90 »		

Czélunk ezen kedvezménnyel vevőkört és bizalmat szerezni.

Ezt emlitett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat, Duna-Földváron.

Mindenütt, minden gyógytárban kapható.
A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve
Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Egyedüli valódi **BALZSAM**
«Védangyal» gyógytárból THIERRY A.
Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Legjobb hatásu rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felbőfüges, gyomorégés, székrekedés, savképződés, tultelitség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyengeségi állapot, felfuvódás stb., stb.
Működik mint görcs- és fájdalomcsillapitó, köhögést szüntető, nyálkaoldó és tisztitó szer.
Posán legkevesebb szétküldés 12 kis vagy 6 nagy üveg 5 K költségmentesen, 60 kis vagy 30 nagy üveg 15 K költségmentesen netto.
Kicsinybeni eladásnál a raktárakban 1 kis üveg ára 30 fillér, 1 kettős üveg 60 fillér.
Ügyeljünk az egyedüli törvényileg bejegyzett zöld apácza védjegyre: «Ich dien.» Egyedül ez valódi.
Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedelyezett, igy forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok **viszontetadása** *törvényileg tiltva van.* 10547

Thierry A. gyógyszerész Centifolia-kenőcse

fájdalomszüntető, puhitó, oldó, hurut, gyógyitó stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely 3 K 60 fillér. Kicsinybeni eladásnál a raktárakban 1 K 20 fillér tégelyenként. Főraktár Budapesten: Török J., dr. Egger L. L. gyógyszertára: Lugosi Vértes. Közvetlen rendelések czimzendők: «Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.
Az összeg előzetes beküldése esetén a szállitás egy nappal előbb történik, mint utánvéttel és az utánvételi pótdij is megtakarítható, igy ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

A VARÉG.

Regény.

Irta OSZIPOV ANDREJ. — Az orosz eredetiből fordította AMBROZOVICS DEZSŐ.

(Folytatás.)

Ez az aggastyán tán tud neki jó tanácsot adni, mert sokat látott és tapasztalt világéletében. Sokáig készült hozzá a varég, de mindig közbejött valami. Hol megsántult a lova, hol a dolgai akadályozták, hol ő maga lett beteg, az idő pedig múlott, múlott és mind újabb csapások zúdultak a fejére. Végre valahára útnak indult.

Az elbeszélő megállt és rápillantott Igelydre, a ki valahova a messzeségbe bámult, mintha olyasmit látott volna, a mit mások nem láthatnak.

— De hiszen te nem figyelsz reám?

— De igen, figyelek! — felelt Igelyd.

— Tehát útnak indúlt! De az út hosszú volt és fáradalmas. Hegyeken kellett keresztülmennie, folyókon kellett átúsznia, a melyeknek a vize tomboló patakokként rohant tova, pusztaságokon kellett átvergődnie, a melyeken elpusztultak utasok és lovaik csontjai hevertek szanaszét. De ő mindebből nem vett észre semmit. Ment-mendegélt s csak azért állott meg olykor, hogy a lovát kipihentesse. És folyton csak a szerencsére gondolt, a melyet nem látott soha s a melyről eddig csak ábrándoznia volt szabad.

Szerencse, szerencse, messze vagy? Hova rejtőztél, micsoda messze vidékre költöztél? Tán zivataros szelek sodortak el, vagy ravasz ellenségek ragadtak magukkal, vagy valaki elszólított s most arany bilincsekre verve tart fogva?! Bárhogy hivod, szólítsd, nem felel, mintha nem is volna, pedig van, csak nagyon jól elrejtőzött.

Elérkezett végre a varég ahhoz az erdőhöz, a melyben az aggastyán lakott, de itt nagy aggodalom szállotta meg a szivét. Csönd van az erdőben, a falevél se mozdul, csak valahol a sudarak fölött kóborol a szellő. A tisztásokon még világos nappal is homály dereng. A moha alól mint ezüst szálak, patakok fakadnak s csörgedeznek tova zajtalanul. Estére aztán egészen megrémült. Valahol messze, messze farkasok üvöltenek, madarak fészkelődnek a fészkükben s baglyok szólítgatják egymást. Hallatszik, ha lehúll egy levél, a mint a patkók összeverődnek s fáradtan meghorkan a kifáradt ló. S ment, mendegélt a varég ebben az erdőben nem is egy, nem is két napig hanem hosszú, hosszú ideig. Útnak hire se volt az erdőben s csak azért nem tévedt el, mert erősen hitte, hogy rátalál arra az aggastyánra. Végre egyszer déltájban kibukkant egy tisztásra. A ló szinte magától ballag, a kantárszárak megeresztve s a varég eltünődve ül rajta, mintha nem is élne. Egyszerre egy halk, szelid öreges hangot hall.

— Hová igyekszel jó fiú?

Felütötte a fejét a varég s látja, hogy egy roskatag és sovány aggastyán áll a lova mellett, nyilván sok esztendő nyomja már a vállát. Ősz haja már szinte megsárgult. Egész teste reszket, botra támaszkodik, fogai nincsenek, selypit, de szemeinek azért szép a tekintetük.

A nap ellen, mint az ernyőt tartja homlokához a kezét és néz. Leugrik lováról a varég és válaszul igy szól:

— Te hozzád!

Az öreg meg volt lepetve.

— Én hozzám?

— Igen! Hallottam, hogy te a bölcsek közt is bölcs vagy s eljöttem hozzád tanácsért. Nézd, a lovam is kimerült, én is egészen lesoványodtam, elrongyolódtam, ne sajnáld hát tőlem a tanácsodat!

Ezekkel a szavakkal a varég odaroskadt a lábai elé. Az öreg fölemelte és gyöngéden igy szólt hozzá:

— Jőjj hát velem!

A varég elment vele, leültek a sátor elé s elkezdtek beszélgetni. A varég elmondott neki mindent, a mi csak az életben történt vele és igy szólt:

— Segíts rajtam! Nincs szerencsém! Másoknak minden sikerül és nekem nem! Mindenki kaczag rajtam s azt mondja, meg vagyok átkozva!

Az öreg nem szól egy szót sem.

— Te benned van minden reménységem! Mutattam be áldozatot eleget, nem sajnáltam az istenektől semmit, de még sem akarnak rajtam megkönyörülni! Egyszerűen nem tudtam már, mitévő legyek, akkor jó emberek azt tanácsolták, forduljak hozzád s ime itt állok most előtted.

Rápillantott az aggastyán ránczos szemeivel s megkérdezte tőle:

— De hát honnan gondolod, hogy semmiben sincs szencséd?

— Látom!

— Úgy! Nehezen tudsz boldogulni?

— Nagyon!

— Csak te?

— Igen! — felel a varég.

— És mások nem?

— Nem!

— De hát miben áll a szerencsétlenséged? Lám, ha a te bajaid miatt másoknak sem volna maradása, — az más volna!

Rápillantott a varég.

— Mi közöm nekem másokhoz! — felel.

— Egyedül tán jobb?

— No, persze!

— Miért fordulsz hát másokhoz tanácsért, ha roszúl megy a sorod! — szólt az öreg halkan, — intézd el magad!

A varég nem tudott mit felelni s megint mély gondolatokba merült. Lám messziről jött ide, mennyit tűrt, mennyit szenvedett és nem tudott meg az öregtől semmit. Az aggastyán mintha csak eltalálta volna a gondolatát, halkan, egészen halkan igy szólt hozzá:

— Nem értesz tán egyet velem?

A varég csak a fejével intett.

— Nos, hát akkor nézz ide! — szólott az öreg s intett a kezével.

Egyszeriben az egész tisztás megtelt néppel. Ragyognak a sisakok, csattognak a kardok s iszonyatos küzdelem folyik. Senki számára sincs irgalom, vérrel elboritva egymásután buknak el a harczosok s valamennyiük előtt ott látja a varég magamagát. A mint egyet suhint a kardjával, fölhangzik a sóhaj körösköríil s patakokba omlik a vér. Vége lett a harcznak, az ellenség a véres bortól mámorosan mind elesett, a varéget pedig mind elkezdték magasztalni. Dicsőítik a bátorságát, szakadok zengik a dicsőségét és mind irigyen néznek rá . . .

— Boldogság ez? — kérdi az aggastyán.

— Boldogság! — felel a varég.

— Nézz hát ide megint! — s megint intett a kezével az öreg. Égnek a tüzek, eltemetik a halottakat. Az asszonyok sírnak, hogy özvegyen maradtak, gyerekeik elárvultak. Sóhaj és jajveszékelés tölti be a levegőt s megátkozza mindenki azt a győztes varéget. És hallja a mint a nevét emlegetik és minden képzelhető roszat kivánnak neki.

— Nos, tetszik a boldogságod? — kérdé az öreg a varéget, — nézd, idegen könnyekben úszik!

S elborzadt a varég ettől a boldogságtól.

— A kereskedésben, — folytatta az öreg, — kifosztod az éhes embereket, elcseréled az árúikat értéktelen holmival és csodálkozol, hogy nincsenek sikereid! Boldog volnál, ha minden falat, a mit megeszel, nem volna könnyekbe áztatva! A boldogságot, fiam, ne keresd, mert azt magadban hordod!

— De hát akkor mit csináljak? — kérdezte a varég az öreget.

— Semmit! Ugyanazt, a mit eddig csináltál! S akkor, majd ha elégetik a testedet s domb emelkedik a hamvaid fölött, senki se fog elátkozni s mindenki egész lelkéből örök nyugodalmat fog kivánni neked!

És elindúlt a varég az aggastyántól hazafelé. Minden mosolygott rá: az út rövidebbnek és könnyebbnek látszott, a lova is jobb kedvvel ment, a folyók se voltak olyan veszedelmesek s az erdőben madarak daloltak! . . . A varég egészen megfeledkezett róla, hogy boldogtalan is volt valaha és élt, éldegélt szépen, gyönyörüen . . . . Lásd, Igelyd, eddig van a mese. Tökéletesen igy van te veled is. Mert nehéz a lelked, de múlik az idő, elfeledsz mindent s csak mosolyogni fogsz rajta! — s ezzel az elbeszélő rátette a kezét az Igelyd vállára. De az csak tovább is mozdulatlanul ült ott.

— Miért hallgatsz? Tán nem tetszett a mesém? — s a varég lehajolt, hogy belenézzen Igelyd arczába, de az elfordúlt. Sírt, sírt.

forró könnyeket hullatott elvesztett boldogságán.

— Ha csak megtudhatnék felőle valamit! Ám legyen, ha a maga jószántából lett a Jan felesége, csak legalább nyugodt lehetne az ember, hogy boldog! — szólott és önkéntelen fohász szakadt ki Igelyd kebléből. A barátja vállat vont. Nem értette az ilyen bánatot s azért nem is lehetett iránta részvéttel. Elhuzódott Igelydtől s elkezdte a vizet nézni. A kedvező szél szárnyán gyorsan szálltak tova a hajók s mindössze pár napi út volt már hátra a zátonyokig.

Huszonegyedik fejezet.

Az utolsó pihenő, a zátonyok előtt, volt a leghuzamosabb. De szükség volt rá, mert meg kellett vizsgálni a hajókat, a fölszerelést, meg kellett győződni róla, vajjon jók-e a kormánylapátok, mert nehéz és veszedelmes út állt előttük.

A varég hajók egy kisebb városka mellett kötöttek ki, abban a reményben, hogy szükség esetén kaphatnak segitséget a város lakóitól.

Igelyd minden munkától idegenkedett s a nagybátyja nem erőszakolta.

— Hadd busúljon, — mondotta, — később majd megjön az esze!

Igelyd bejárta a várost, elsétálgatott a falain kívül, letelepedett s átengedte magát a gondolatainak. Egy ilyen sétája alkalmával találkozott egy hosszú, ősz szakállas, sasorrú és izzó, fekete szemü öregemberrel. Az öreg letette a botját s pihenésközben a Dnyeperben gyönyörködött. Igelyd rápillantott, el akart menni mellette, de valami titkos erő visszatartotta s arra késztette, hogy odaüljön mellé. Igelyd figyelmesen nézte az öreget s megkérdezte tőle:

— Te nem vagy idevaló?

— Épen úgy, mint te! — felelt amaz.

— Honnan tudod?

— Elég, ha a ruhádra nézek! Nem olyan, mint az ittenieké!

— Én varég vagyok, — felelt Igelyd, — és te?

— Nem mindegy-e az néked? Én messziről jöttem ide.

Igelyd elhallgatott.

— Olyan vidékről jöttem, — folytatta az öreg, — a hol még forróbban süt a nap és még izzóbb a levegő. Fű nem nő, csupa homok minden, melyet szalagokként kékellő folyók szelnek át. Magos, vékony fák, a melyeknek csak a tetején van lomb, imbolyognak ott a szélben; az éjszakák hidegek s a pásztorok tüzet raknak s dalokat énekelnek. Minden talpalattnyi föld szent azon a vidéken, mert saját lábaival jár rajta maga az isten!

Igelyd csodálkozva nézett rá.

— És látták öt?

— Igen.

— És beszéltek is vele?

— Beszélhetett vele bárki, a ki akart, mert ő szelid volt és gyöngéd . . .

— De szeme, bizonyosan rettenetes volt. Méltóságteljes, tetőtől talpig aranyban, fényes fegyverzetben . . .

— Nem! Szegényebb volt mint mi! Egyszerű, fehér ruha födte a testét, félrehajtott fejjel járt városról-városra s követték a tanitványai s a népek tömege . . .

— No, de alkalmasint pazar áldozatokat mutattak be neki: bikákat, juhokat vágtak le, sőt még tán gyermekeket is dobtak a tűzbe a tiszteletére!

— Soha! Ilyen áldozatokat ő nem kivánt, a mi pedig a gyermekeket illeti, ő maga beczézgette őket és szeretett velük együtt lenni! Ő egészen más áldozatokat kivánt . . .

— Milyeneket?

Az aggastyán rátette a kezét Igelyd vállaira és igy szólt . . .

— Te nem érthetsz meg engem?

— Miért?

— Mert a te szived még durva! Az még a harczi dicsőségből táplálkozik, az ellenség véréből él, az az isten pedig, a kiről én beszélek, azt hirdette, hogy szeressük ellenségeinket!

— Én nem szeretem a vért! — mondotta Igelyd halkan, mintha csak magának beszélt volna, — undorodom tőle! Szeressük ellenségeinket! Hallod-e öreg, hát csakugyan olyan nehéz ez?

— Nagyon!

— Mindössze annyi, hogy ne legyenek ellenségeink!

— Te még fiatal vagy, semmit se tapasztaltál . . .

— Tévedsz, — szólt Igelyd még mélyebbre horgasztva le a fejét, — most is nagy bánatom van.

— Közöld velem s megkönnyebbülsz!

Annyi gyöngédség áradt szét az öreg hangjából, hogy Igelyd nem tudott ellenkezni vele s teljes őszinteséggel elkezdett beszélni a múltjáról. Beszélt neki Malusával való találkozásáról, ábrándjainkról, hogy fognak majd együtt élni és dolgozni, a fiatal leány váratlan eltünéséről és a szenvedéseiről s arról a forró vágyáról, hogy Malusát még egyszer viszontláthassa.

Az öreg mélyen elmerülve hallgatta őt s szeliden igy szólt:

— Nyugodjál meg, fiam, bár most nehéz a szived, bele kell nyugodnod, mert a mi egész sorsunk nem mi tőlünk függ és hajunknak egyetlen szála sem görbül meg akarata nélkül az . . .

— Az isteneknek?

— Nem! Az istennek . . . . az egy istennek! — kiáltott föl az öreg s elkezdett beszélni az istenről és annak egyszülött fiáról. Beszélt neki a gyermekről, a ki a jászolban feküdt, az angyalokról, a kik az ő születését dicsőítették az égben, a jászol fölé hajló szűzanyáról és Józsefről az egyszerű asztalosról. Beszélt az öreg isten fiának a földi életéről, csudatételeiről, a kereszten való szenvedéséről és halálról . . .

— És aztán? — tört ki a fiatal varégből egy kiáltás.

— Azután föltámadott, a mint azt a próféták megjövendölték? Föltámadott, megjelent a tanitványainak, beszélt velük és azután fölszállott a menyekbe.

Az ifjú elbüvölten hallgatta az öreg szavait. Mindaz, a miről ábrándozott, a mit úgy homályosan sejtett a lelke, most egészen tisztán és világosan állt előtte. Nincsen szükség vérre, sóhajokra, kardok csillogására, a szeretet az egyetlen, a mi mindenütt ott van mint a levegő, meleg mint a nap s a mi nélkül nem lehet élni. Nincsen szükség a gyűlölködésre, a viszálykodásra, az erőszakoskodásra — az emberek mind testvérek . . . Egy család, a melynek az apja szelid szemekkel és kegyelmesen néz le a gyermekeire.

És Igelyd boldognak érezte magát ezen a nagy világon s többé nem elhagyottnak. Az ég közeljárt a szivéhez s az öreg mosolyogva nézett rá.

— Sajnálod tán régi isteneidet? — kérdezte.

— Nem! — szólt Igelyd határozottan, — csak azt sajnálom, hogy nem lehettem az ő tanitványa!

— Boldogok a tisztaszivüek! — mondotta az öreg s remegő kezei megáldották az ifjút.

(Vége következik.)

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Aztán evett a vajaskenyérből s rágyujtva pipájára, hirtelen ezt kérdezte:

— Ismer egy bizonyos Trevalla asszonyt?

— Látásból igen jól.

— Mi a véleménye róla?

— Hát nagyon csinos, valószinüleg eszes, talán . . . ismerőse?

— Ismerem nagyon régóta, de csak egyszer találkoztam vele.

— Csak egyszer? No, akkor megmondom azt is róla, hogy úgy látszik, nem nagyon kényes lelkiismeretű.

— Miből gondolja ezt?

— Miért kérdezősködik róla? — felelt Peggy kérdéssel a kérdésre.

— Irt nekem, hogy meg fog látogatni.

— Hát maga meghívta? Tudja, hogy nem szeretem, ha sokan járnak ide. Én pihenni akarok magánál.

Airey kissé megzavarodva simogatta szakállát.

— Úgy általánosságban meghivtam. Azt mondtam neki, hogy jöjjön hozzám, ha valami baj éri. Hallott valamit róla? Valami baj érte?

— Hallani nem hallottam, de nem tartom valószinütlennek.

— Miért?

— Voltak már magába egyszere ketten szerelmesek?

— Nem, szavamra soha, — mondta Airey őszintén.

— De el tudja képzelni, hogy ebből baj származhatik?

— Dehát az Istenért, ilyen dologgal csak nem jön hozzám?

— Más baja pedig nem tudom, mi lehetne.

Airey láthatólag el volt kedvetlenedve.

— Ha ez mind igaz, akkor nem lehet valami jó asszony, — jegyezte meg.

— Úgy látszik nem, — mondta kelletlenül Peggy.

— Ki az a két ember?

— Lord Mervyn és Beaufort Chance.

— Parlamenti tagok?

— Egyebek között. Nos, hát nem mondhatja neki, hogy ne jöjjön. Tudja, az után az általános meghivás után.

— A férje régi barátom volt.

— Nem szükséges mentegetőznie. Mikor jön ide?

— Holnap.

— Hát csak hadd jöjjön és sirja el itt a búját-baját, — mondta Peggy gúnyosan.

— Úgy látszik, a nőknek elég, ha látásból ismerik egymást, hogy ellenségekké legyenek, — jegyezte meg Airey sértődött hangon.

— Magának meg elég volt látásból ismerni Trevalla asszonyt, hogy megszeresse.

— Mikor olyan szomorúnak s olyan elhagyatottnak látszott! Olyan volt, mint egy leány, özvegyi ruhában, — mondta Airey. A hangja részvétteljes, majdnem gyöngéd volt, a mint arra a magányos alakra gondolt, a ki félénken lopózott be a párisi fogadó éttermébe.

— Azt fogja találni, hogy nagyon megváltozott, — mondta Peggy. — Csak hadd jöjjön ide. Nem árt azoknak az embereknek, ha látják, hogyan él a szegény ember.

Airey nevetett, de nem épen jókedvéből. Egy darabig Peggyn nyugtatta szemét, melynek kifejezése nagyon meleg, barátságos lett.

— Nincs valami kellemetlensége, Peggy? — kérdezte.

— Nincs, csak egy, ez pedig — tudja — nem árt nekem.

Erős kopogás hallatszott az ajtóból. Tommy Trent volt, egy csinos, nyalka fiatal ember, régi barátjuk, a kivel Peggy együtt tánczolt Bonfill asszonynál is.

— Már megint itt van? — mondotta Trent feddő hangon.

Peggy elmosolyodott, Airey pedig rágyujtott a pipájára. Trent meglátta a vajaskenyér maradványait. Peggy teával kinálta, de ő csak a fejét rázta. Aztán, mintha hirtelen eszébe ötlött volna valami.

— Milyen jó, hogy itt találom! — mondta Peggynek. — Vendégeim vannak ma ebédre, de egy közülük lemondott. Nem jönne el? Kipótolná annak a helyét.

— Nem lehet, — mondotta nevetve Peggy. — Meg vagyok hiva ebédre és vacsorára a legrégibb barátomhoz.

Tommy Trent kételkedve nézett rá. Peggy nevetve bucsúzott el tőlük.

Airey leült a kandallóhoz, miután a leány eltávozott. Boldogtalannak és szégyenkezőnek látszott. Tommy zavarodottan nézett rá, a fejét rázta, aztán elmosolyodott.

— Elhoztam az iratokat, — mondotta. — Itt vannak. Kétezer font sterling.

Egy boritékot tett az asztalkára, föltette kalapját s rágyujtott egy czigarettára.

— Nézd meg, rendben vannak-e?

— Tudom, hogy rendben vannak, — mondta Airey, nyugtalanul piszkálva üres pipáját.

— Az üzleti tanácsadód vagyok, — jegyezte meg Tommy. — Elvégzem az üzleteidet és befogom a számat, ugy-e?

— Mint a sir, — ismerte el Airey.

— És — gratulálok a vajaskenyérhez. Csak... csak annyit mondok, hogy Peggy elfogadta volna, ha te hivod meg ebédre.

— Tudom, — felelt Airey. Fölkelt, betette a papirokat a vasszekrénybe, aztán kinyitotta a vörös bőrkötésü könyvet, gondosan beleirt valamit, aztán megint bezárta. Nem szólt semmit, de félénken nézett Tommyra.

— Nem mondott Peggy semmi ujságot? — kérdezte ez.

— Önmagáról nem.

— Már én nem birom ezt az állapotot, — panaszkodott Tommy. — Tudom, hogy várnom kell, mindig csak várnom, mert ha most megvallanám neki, vége volna mindennek. Ezalatt pedig mások . . .

Airey buzgón szitta pipáját s onnan meritette ezt a kétes bölcseségü vigasztalást:

— Az ember sohasem tudja, hányadán van egy leánynyal. Egyszerre csak rájuk jön a bolondság. Ez idő szerint azonban nincs baj.

— Hát Arty Kane?

— Eh, szó sincs róla!

— Hát Childwick? Eszes fiú; persze nincs egy garasa sem. Éhen halna vele.

— Ha Childwickről szó lehetne, már rég hozzá ment volna.

— Hát majd jön valami ragyogóan szeretetreméltó ficzkó egy szép napon, — sopánkodott Tommy.

Aztán távozóban kezet nyujva Aireynek, mondotta:

— Örülök, hogy helyesled, a mit abban a pénz-dologban tettem.

A pénz említésére megújult Airey kényelmetlen érzése. Ránézett barátjára s aztán ünnepélyesen szólt:

— Tommy! Mondd meg nekem őszintén, hogy lehetsz te nekem barátom?

— Micsoda?

— Te vagy az egyetlen, a ki tudja . . . Te vagy az egyetlen igazi barátom . . .

— Hát tudod, úgy nézem, mintha például iszákos volnál, — magyarázta Tommy Trent egy kis gondolkodás után. — Máskülönben nagyszerű, derék ficzkó vagy s én remélem, kigyógyulsz majd egyszer ebből is. Szeretném még megérni, hogy csődbe jutsz — pazarlás miatt.

— Megdolgozom a pénzemért. Keményen dolgozom és hasznos munkát végzek.

— Sőt pompásat, — tette hozzá Tommy.

— Az én pénzem. Nem fosztok meg senkit. Senkinek sincs rajtam követelni valója.

— Nem én kezdtem erről beszélni, — mondta Tommy, láthatólag kellemetlenül érezve magát. Kezet nyujtott újból Aireynek. Ez elgondolkozva mondta:

— Különös dolog, de úgy van!

Aztán megfogta Tommy kezét és igy szólt:

— Szavamra mondom, hogy meg fogom egyszer hivni Peggyt ebédre.

IV.

— Gratulálok önnek Trixhez, Sarah, — jegyezte meg Lady Blixworth a tea mellett. — Igazán elragad mindenkit. A minap Glentorly-éknál találkozott Lord Farringhammal s az is egészen meg volt igézve. A férfiak imádják s úgy hallom, a nők is szeretik. És mindezt hat hét alatt érte el!

Bonfill asszony jókedvű bizalmatlansággal nézett barátnőjére.

— Ha ön gratulál nekem, akkor azt kell hinnem, valami baj van. Tud valamit mondani Trixről, a mit én nem szivesen hallanék?

— Nem hiszem, hogy ez önnek kellemetlen, de nekem az volna. Mi szüksége van neki arra, hogy Fricker asszonynyal kocsikázzon a Hyde-Parkban?

— Fricker asszony nagyon jóravaló asszony, csak ön elfogult iránta.

— Hála Istennek igen! Mindnyájunknak van néha szüksége pénzre, de én inkább éhen halnék, semhogy Frickeréktől kapjam.

— Hát ez az, a mit el akar velem hitetni?

— Óh nem, hanem ez az, a mit az ő ellenségei s az önéi mondani fognak.

— Helyes, — mondta Bonfill asszony engedékenyen. Lady Blixworth pedig nekitüzesedve folytatta:

— Nem figyelmeztethetné erre? Az a pletyka Beaufort Chanceról nem árt annyit, hanem — Lady Blixworth itt megállt, mintha arra várna, hogy barátnője itt közbe fog szólni. Bonfill asszony megtette neki ezt a szivességet.

— Hát van valami pletyka Beaufort Chanceról?

— Igen, igen, van valami, ezt nem lehet tagadni, de ez nem baj mindaddig, a mig Mortimer Mervyn nem tud róla.

— Hát mikor ön fiatal volt, csak egy ember udvarolt önnek? — kérdezte Bonfill asszony ártatlanul.

— Ha ön nem bánja, én se bánom. Mi közöm nekem ahhoz, a mit Trix Trevalla csinál? — jelentette ki Lady Blixworth sértődötten.

— Csak ne heveskedjék, — tanácsolta Bonfill asszony anyáskodó hangon. — Ha jól látom a dolgokat, egyelőre minden kitünően megy.

— Hát igazán Mortimer lesz? . . . .

— Honnan tudhatnám én azt, édesem? Ha Mortimer Mervyn tőlem kérne tanácsot, a mi nagyon valószinütlen, mit mondhatnék neki egyebet, mint hogy Trix elragadó, bájos asszony s én nem tudok róla semmi rosszat?

— Trix nagyon jómódú lehet, abból itélve, a hogy él.

Lady Blixworth e szavaiban bennük volt a kételkedő kérdés is.

— Kétségtelenül, — mondta Bonfill asszony. Néha a legélesebb nyilak visszapattantak megzavarhatatlan nyugalmán.

— Ez a Sarah olyan vak néha, mint egy denevér, — gondolta magában a jó barátnő, mikor lement kocsijához.

Nincs több olyan hely, mint a magas csúcs, különösen, ha keskeny és kevesen férnek rá. A kik rajta születtek, azoknak megvan a maguk gyönyörüsége, de megvan a maguké azoknak is, a kik keservesen kapaszkodtak fel rá. Trixnek úgy látszott, hogy most már nagyon közel van a csúcshoz, ha nincs is még a tetején, de csak ki kell nyujtania fejét, hogy megláthassa, csak még egy nagyot kell kapaszkodnia, hogy feljusson rá. De más oldala is volt a dolognak: mégis csak küzdelem ez, ha győzedelmes is. Nehéz elhinni, hogy már biztos a helyzete, az ember mindig arra vágy, hogy még jobban biztosithassa. Huszonhat éves korban egyedül, — nagyon elhagyatottnak érzi magát az ember. Ezek a gondolatok foglalkoztatták Trixet, a mint hogy foglalkoztattak volna minden asszonyt az ő helyzetében. S még más megfontolandó dolog is volt: kezdte észrevenni, mennyi pénzbe kerül ez az életmódja. Ha a könyvei és számlái előtt ült, ezek leleplezték előtte a valóságot a maga kendőzetlenségében, tévedés kizárásával.

Ilyen gondolatokkal ment el Beaufort Chance ebédjére, hogy találkozzék Frickerékkel. Az ebédnél Fricker mellé került, mialatt Beaufort Chance Frickernével foglalatoskodott s az a fiatal ember, a ki Connie Fricker kisasszony számára volt meghiva, ebbeli kötelességének igyekezett megfelelni. Fricker nem volt rosz külsejü ember s sokkal jobb nevelésü is volt, mint a felesége vagy a lánya. Trix úgy találta, hogy nem oly kellemetlen, mint előlegesen hitte; sőt mikor a saját ügyeiről kezdett beszélni, érdekes is volt. Az ősrégi téma arról, hogy miként lehet pénzt szerezni munka nélkül, játék, fogadás, szerencse vagy spekuláció által, mindig érdekes az embereknek. Fricker nagyon jól tudott beszélni róla, az ember azt a benyomást nyerte tőle, hogy meggazdagodni annyira könnyű dolog, hogy szinte mindenkinek a saját hibája, ha szegény. Csak a végén tette hozzá:

— Persze, tudni kell a módját, vagy találni valakit, a ki tudja.

— Ez a hiba, — mondta erre Trix. — Hiszen azok, a kik tudják a módját, megtartják ezt a tudományukat maguknak.

— Néha mégis marad valami a barátaik számára is, — felelt mosolygva Fricker s a mosolya nem volt jelentőség nélküli.

Trixet már Beaufort Chance is figyelmeztette, hogy Frickertől nem egészen idegenek az ilyen jóindulatú érzelmek. Most akaratlanúl is félig hálásan, félig kihivóan tekintett Frickerre. De mikor Beaufort Chance megköszönte neki, hogy olyan kedves volt, mégis elpirult.

Ebben az egész hónapban folyton megújultak a hirek az orosz czár szándékairól. Farringham lord egy beszéde ugyan megczáfolt mindent, de voltak, a kik nem hittek neki, s jobban tudták a dolgokat. A táviratok folyton jöttek, rejtelmes nyilatkozatok meg nem nevezhető előkelő személyiségektől, izgatások a haditengerészet ügyében, a hadügyminiszterium terveinek magyarázatai, elméleti támadások a pártrendszer ellen.

Ilyen dolgokkal voltak tele a lapok, mikor egy délután egy elegáns kocsi robogott végig a Wych-utczán s egy igen csinos szürke ruhájú hölgy szállott ki belőle a Dane-ház kapuja előtt. Trix bizonyos jóleső izgalommal taposta ennek az elhagyatott helynek a kövezetét s ment fel a lépcsőn.

Airey elálmélkodott a láttára.

— Trevalla asszony! Csakugyan ön az?

Mennyire más volt az a kép, melyet emlékezetében őrzött róla! Az az elhagyatott leány az özvegyi ruhában! Ez a pompás, fényes teremtés egész más valaki.

Trix nevetett, csevegett, bizonyitgatta, hogy csakugyan ő az.

— Csak nem viselhetek gyászt egész életemben? — kérdezte. — Ön sem ezt gondolta, mikor Párisban beszélgettünk.

— Rosz előjelnek tartottam, hogy meglátogat, — mondta Airey mosolyogva. — De remélem, nincs semmi baj?

— Minden kitünően megy s csak ezt akartam önnek megmondani. Azt hiszem, önnek joga van tudni róla. Hiszen az ön tanácsának köszönhetek mindent. Ön mondta, hogy térjek vissza az életbe. No hát, visszatértem.

— És jól érzi magát? — kérdezte Airey, kis szünet után, mialatt figyelmesen vizsgálta a fiatal asszonyt.

— Felségesen! — felelt Trix és nem tudta megállni, hogy hozzá ne tegye:

— Nem hallotta a híremet?

— Én? Itten? — mosolygott Airey, végig mutatva szobáján.

— No, az igaz, — nevetett Trix, — de tudja, már is híres asszony vagyok. Ezt akartam önnek megmondani, hogy tudja, micsoda nagy dolgot csinált.

Hátrahajlott székében, vidáman mosolyogva Aireyre.

— Nem fél a felelősségtől?

— Minden olyan szerencsésen folyik, — mondta Airey. — Igaz, elfelejtettem, — mégis csak hallottam önről valakitől. Ismeri Peggy Ryle-t?

— Látásból ismerem. Barátnője?

— Igen és ő beszélt nekem az ön diadalairól.

— Óh, félannyit se beszélt, mint a mennyit én fogok!

S elkezdett beszélni. Most volt először alkalma rá, hogy meséljen valakinek, a ki a régi világához tartozik. Bonfill asszony nagyon kedves volt, de benne nem kelt fel a régi s az új világa közti ellentétnek az az érzése, a mely oly jól esik annak, a ki beszél.

— Szóval most éli világát? — mondta Airey a végén, öntudatlanúl a pipája után nyúlva.

— Igen, — felelt Trix. — Csak gyujtson rá, én is rágyujtok.

Czigarettát vett elő a kis tárczájából.

— Tudja, sokat kell pótolnom, a mit elmulasztottam. És ön itt él? — tette hozzá, körülnézve a szobában.

— Mindig. Nem tudok semmit mindarról, a miről nekem beszélt.

— Nem is sokat törődik ezekkel a dolgokkal, ugy-e? — mondta Trix vigasztaló hangon. Ha már be van zárva szegény előtt az ajtó, legalább vigasztalni akarta számüzetésében.

— Nem hiszem, hogy bármely körülmények között is sokat törődném velük. Különben is . . .

Airey a vállát vonogatta.

— És mi lesz a vége mindannak, a mit csinál? — kérdezte aztán.

— Vége? Hát miért kellene végének is lennie? — kiáltott fel Trix.

— Van olyan vég, a mely csak kezdete valami más dolognak, — jegyezte meg Airey. Eszébe jutott az, a mit Peggy-től hallott, bár most épen semmi jel sem mutatott arra, hogy Trevalla asszony valami bajban van. De szavai egy kis árnyékot borítottak Trix arczára s kissé ingerülté tették modorát.

— Most én még nem is gondolok ilyenre. Egyelőre csak magammal törődöm. Hisz ön is ezt akarta, hogy tegyem! — mondta Trix.

— Úgy látszik, nagyon megnő a felelősségem.

— Igen, igen, ez az! — Trixnek nagyon tetszett ez a furcsa eszme. Ön a felelős mindenért,

ámbár nyugodtan itt ül és senki sem tud önről semmit. El fogok jönni és jelentést teszek időnkint magamról.

— Csakhogy én nem vagyok egészen bizonyos benne.... Mondtam én önnek, hogy?...

— Hogy álljak boszút multamért. Ugy-e emlékszik rá és most már nem vonhatja vissza. — Trix nevetett Airey arczának félig tréfás komolyságán.

— Ön nagyon kedves, — nevetett Airey. — Azt hiszem, nagyon jól fog végződni a dolga.

Szavaiba egy szemernyi kétség vegyült. Trix hirtelen reá nézett.

— Ha baj lesz, önnek kell rajtam segítenie, — figyelmeztette Aireyt.

Airey most komoly volt és elgondolkodó.

— És ha én is csak önmagammal törődném? — kérdezte.

Trix elnevette magát erre a gondolatra.

— Nem találna semmiféle mentséget. — mondta. — Most azonban mennem kell már. Ebédre kell mennem s aztán színházba.

Körülnézett a szobában s aztán meg Aireyre tekintett, ajka bizalmas mosolyra nyilt, a mely Aireyvel megértette, mért van olyan hatalma az emberek fölött.

— Tudja, hogy nem szivesen megyek, hogy jobb szeretnék itt maradni, Newton úr?

— Olyan sok vonzó dolgot talál itt? — kérdezte Airey.

— Olyan csöndes, olyan békés ez a hely!

— És ez önt vonzza? — kérdé Airey összevonva szemöldökét.

— Az életem csupa zaj és küzdelem. Szeretem ezt is, de néha-néha — közelebb lépett Aireyhez s vállára tette a kezét. — Néha-napján, úgy-e, szabad eljönnöm?

— A szobám mindig itt van és ha nem számítom magamat, rendszerint üres, — mondta Airey.

— Csak rendszerint? — kérdezte kötekedő hangon, mely mögött azonban valódi kiváncsiság is rejlett. Airey azonban nyugodtan felelt:

— Néha eljön Peggy Ryle és egyik-másik barátja. De elküldhetem őket.

— Ryle kisasszony is idejár? Nagyon szép leány, ugy-e bár?

— Ehhez én nem sokat értek. De azt hiszem, nagyon kedves leány.

— Nohát, engem is kedvesnek kell találnia, különben nem jövök el többet.

Nagyon régen esett, hogy Aireyvel kaczérkodott valaki. Most mégis észrevette a kaczérságot s nem volt kifogása ellene. sőt azt találta, hogy Trix nagyon jól csinálja.

— Ha eljön, nagyon kedvesnek fogom találni, — búcsuzóban. (Folytatása következik.)

Kufeke

Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot egészséges és gyomorbeteg **Gyermeknek** Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenes, szorulás sat. eseteiben. **Gyermekek** kitünően fejlödnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban **Gyermek-liszt**

Kapni gyógyszertárakban és drogeriákban. Gyár R. Kufeke • BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.

10053

A beálló hideg napok

az arczbőrnek gondos ápolását teszik szükségessé. Hiszen fagy és hidegség, csípős szelek legnagyobb ellenségei. Gyakori időváltozás, a friss levegő hiánya szintén káros hatással vannak reá. És igy minden hölgynek, aki bőrét, még rossz időjárásnál is, szépen és üdén akarja megtartani, nem eléggé ajánlható a nem zsirozó, törvényileg védett Helin crème használata. 1 doboz 1 K 20 f. — Kapható gyógyszertárakban, droguer., illatsz. — Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertára, Király-utcza. Bécsben: C. Brady gyógysz., Fleischmarkt.

Marienbadi RUDOLF-FORRÁS

Természetes Köszvény-Gyógyviz

Változatlanul tartós és a szállításra kiválóan alkalmas

Kapható a Marienbadi Ásványviz-Szállítási Irodában és a legtöbb gyógyszertárban, drogueriákban és ásványvizüzletekben.

Brosurákat és használati utasítást INGYEN küld a Marienbadi Ásványviz-Szállítási Iroda.

Javasolatok: Köszvény, mirigyek, hűgyszervu diathesis, vese- és hólyagbántalmak, vesegyülladás és hólyagkatarrusnál, különösen hatékony pedig mint diétetikus ital ezen bajok megszüntetésére oly egyéneknél, a kik ezen betegségekre örökös étjén vagy táplálkozásuk és életmódjuknál fogva hajlandósággal birnak.

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czéget

GERTLER ADOLF

kézimunkaiparos és műrajzoló

Budapest, VIII., József-körut 77. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első dijjal. 10609

Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a

„STELLA"-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. **Ugyje 2 K.**

ZOLTAN BELA gyógyszertárában,

Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

A Kalap-király 1052

3, 4, 5 koronás különlegességekben elismert speciálista. Kossuth Lajos-utcza végén, Eskü-út, Klotild-palota.

A **Franklin-Társulat** könyvkiadóhivatalában **Budapest, IV., Egyetem-utcza 4. sz. a.** megjelent és kapható:

AZ ŐS SZERELEM

Irta ifj. Hegedüs Sándor.

Tartalma:

1. Az ős szerelem.
2. Szerelem.
3. Kakas-táncz.
4. Andersen emberkéi.
5. A medaillon.
6. Andersen katonája.
7. A tenger szerelme.
8. Asszony — mindhalálig.
9. Lélektemetés.
10. Csók.
11. A láthatatlan halott.
12. A liliputiak és az ő nagy királyok.
13. Utközben.
14. Az örökség.
15. A tigris.
16. Gita.
17. A nárcisz.
18. Takács József.
19. A kanári madarak.
20. A repülő gép.

Ára 2 korona.

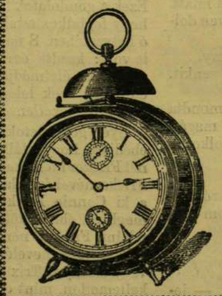
Villanyos zseblámpa.

Könnyü nyomásra azonnal világos villanyos fény sugárik. Teljesen veszélytelen. Könnyen és kényelmesen zsebben hordható E lámpát évekig lehet használni, mivel a kiégett batteriát ujjal lehet pótolni. Ára teljesen felszerelve 3 k, fényszóróval 4 K. Pótbatteria darabonként 1 K. Előrefizetés vagy utánvéttel 2974

J. KÖNIG,

Wien, VII., Westbahnstrasse 36.

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs!

10588

Kurucz ébresztő 18 cm. magas szépen fény. nickel tokban horganyjárással 2·80 K.
Éjjel világító számlappal _ _ 4·— „
Szerencse ébresztő hőmérővel 5·— „

Kapható:

Schönwald Imre

órásmesternél, PÉCSETT.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére é fentartására legkitünőbb és legbiztosabb

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrtákat (Mitesser) és minden más bőrbaj. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arosvis** 1 korona.

Hamisitványok bíróilag üldöztetnek.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10159

Postán utánvéttel vagy a penz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

Törvényesen védett **Bob-csemege**

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy «állandóan rendszeresitett», kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve. Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, **Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi-körut 10., Fodor J. «Bas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinháznál szemben, Gara és Both, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond droguista Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta **Anthony Hope.** — Angolból fordította **S. A.**

(Folytatás.)

Trix bizonyos megdöbbent érzést hagyott maga után Aireyben. Ime, ez a nagyvilági hölgy, finom, talán kissé mesterkélt modorával, a társaságban beczézett, diadalaiban büszkélkedő, becsvágyától tüzelt hölgy! De időnkint láthatóvá lett mögötte, ki-kikandikált belőle egy másik nő: a ki eljött meglátogatni barátját, szükségét érezve, hogy megbeszéljen vele mindent, megosztva vele élete folyását s a végén őszintén megvallva, hogy «borzasztóan» örül, hogy eljöhetett. Airey Newton a szakállát simogatta és szitta a pipáját, ezen a két nőn tünődve. Némi sajnálkozással arra a következtetésre jutott, hogy a második nőnek nem sok kilátása lehet az elsővel szemben a Trix sorsának irányitására. Abban a világban, a melyben Trix él, minden ez ellen a másik nő ellen szól.

És ő maga küldte ebbe a világba? Trix ezt mondotta, talán félig tréfából, mulatva az ellentéten e közt az eszme közt s az Airey szegényes szobája és kopott kabátja közt. De abban a makacsságban, melylyel mindig visszatért erre a tárgyra, többet kellett látni, mint puszta tréfát. Az eszme furcsa lehet, de Trixben benne van Párisban történt beszélgetésük óta. Kétségkivül belegyökerezett s Trix bizonyos felelősséget alapit rá Aireyre nézve s jogot merit belőle arra, hogy Airey ne itélje el azért az életmódért, melyet folytat. Sőt talán, hogy segitségére is legyen, ha rászorúl a segitségére.

V.

Beufort Chance nem volt szalon-lángész, ezt Lady Blixworth jól eltalálta. Ha azonban azt is állitotta, hogy az élet egyéb dolgaiban is ügyetlen, az már túlzás volt. A sokkal tapasztaltabb Bonfill asszony ellenkezőleg azt tartotta róla, hogy jelentékeny sikereket fog elérni; eszes volt, jó munkás, engedékeny, ügyes szónok s volt tapintata is. A főnökei meg voltak elégedve vele. Mégis, finoman tekintve a dolgot, bizonyos tekintetben ostoba volt. Fogalma se volt róla, hogy mily színben látnak más emberek bizonyos dolgokat, ha megtudnak róluk valamit; alig vette észre, mikor a vitorlája a szél ellen fordult, a felfordulás lehetősége eszébe sem jutott. Csakis a saját szemével nézett mindent, pedig a szeme rövidlátó volt s kissé talán kancsal is.

Fricker barátja volt neki; szivességeket tett Frickernek, vagyis jobban mondva családjának, s e szivességeket Fricker viszonozta neki. Ha Fricker visszafizette, a mivel tartozott, — mi lehetne ebben kifogásolni való? Ha aztán Fricker valamivel többet tett, mint a mennyivel tartozott, ő megint a maga részéről kiegyenlitette a számadást, hogy aztán a mérleg megint Fricker részére nehezedjék, a ki majd ismét helyreállitja az egyensúlyt. Hiszen ez a dolgok rendes menete, ha üzlet és barátság karöltve járnak. Fricker üzleti ügyeire azonban nagy fontossággal volt az, hogy mit akar tenni az orosz czár s hogy áll még néhány hasonló kérdés, melyek akkor nagyon érdekelték a politikát, az üzletet és a társaságot. Beaufort Chance tagja volt nemcsak a képviselőháznak, hanem a kormánynak is. Alantas tagja, de mégis csak tagja. A kabinetben, persze, nem volt benne. Tudott-e titkokat? Nem. Természetes, hogy hivatalos titokból sohasem húzott volna hasznot, soha el sem árulta volna. A mit hallott, itt-ott felkapott, tulajdonkép mind csak föltevés volt, — igazi titkokat nem is biztak volna rá. Fricker mindezt megmagyarázta igy neki s némi megfontolás és habozás után ő maga is egészen helyesnek találta Fricker okoskodását.

Beaufort Chance költekező ember volt, a kerülete is sokba került, tudta a gazdaság becsét. Gazdagságra vágyott és Trixre is vágyott. Maga előtt látta azt az utat, melyen egyszerre haladhat mindkét vágyának elérése felé.

Hogy Trixnek kedvében járjon, neki is juttatott valamit azokból az előnyökből, melyek az ő jólértesültségéből és Fricker üzleti ügyességéből folytak. Trix pedig, látva, hogy olvad le mindinkább a pénze, nagyon könnyen kész volt megragadni az alkalmat, hogy visszaszerezhesse. Sőt nagyon hálásnak is mutatkozott, a mi Beaufortot kitartásra buzditotta. Fricker csakhamar észrevette Trix iránti jóindulatát s teljesen tisztában volt vele, mit kell neki csinálni vele.

— Önnek minden oka megvan arra, hogy jó barátságban legyen Trevalla asszonynyal, — mondotta Beaufortnak. — De mi okom van rá nekem? Mindenki, a kit a dolgunkba belebocsátunk, egygyel többet jelent, a kivel osztozkodni kell a nyereségen s talán fokozza is a koczkázatot. Hát miért bocsássuk bele Trevalla asszonyt?

— Ha igy fogja fel, — dörmögte Beaufort kelletlenül.

— Nem fogom fel sehogy. Csak a lényeget nézem. Egész másként állna a dolog, ha Trevalla asszony barátom volna, nekem vagy a családomnak.

Beaufort kissé kellemetlenül érezte magát.

— Jó barátok segitenek egymáson; de én nem segitek, csupa mulatságból, mindenkin, a kivel csak találkozom, — folytatta Fricker.

Beaufort helyeslően bólintott.

— Persze, nem alkudozhatunk egy hölggyel, — mosolygott Fricker. — De másrészről a hölgyek nagyon könnyen megértik az embert. Nos, Beaufort? Én azt hiszem, maga szólhatna....

Ez a beszélgetés előzte meg azt az ebédet, melynek lefolyásáról az előbb szó volt. Frickernek nem volt kétsége az iránt, hogy Trix megértette, nem volt ebben kétsége Fricker asszonynak sem, mikor Trix olyan nyájas volt irántuk. Trix maga azt hitte, nyájasnak kell lennie s Beaufort Chance aligha érttette meg vele, menynyire üzleti ügy az egész dolog. Nem volt tisztában azzal sem, hogy ő, a ki most van azon a ponton, hogy hatalommá váljék a társaságban, olyasvalamire vállalkozik, a mit Bonfill asszony nem tenne meg, sőt nem is merne megtenni, hogy pártfogolni akarja Frickeréket, magáévá teszi ügyüket, ajtókat nyit meg számukra s viszonzásul megmondják, mikor vegyen, vagy mikor adjon el valamely értékpapirt. Ő egyszerűen megtette azt, a mit tanácsoltak neki. A pénz dőlt feléje s ez neki nagyon tetszett. Ha tovább is úgy dől befelé, akkor bizvást folyhat kifelé is. Az egyetlen nyomasztó nehézség, mely útjában állt, ily módon el volt hárítva. Tett valamit ő is Frickerékért: szerzett számukra egy-két meghivást, kevésbbé finnyás házakba, meghivta őket magához, ha kevésbbé finnyás vendégei voltak. S azt hitte, nagyon a kedvükben jár.

Hogy az orosz czár mit tervez, az nemcsak Frickert érdekelte a maga módja szerint, hanem Mervyn idejének jó részét is lefoglalta. Nagyon el volt foglalva hivatalában is, a parlamentben is, segitett Lord Glentorlynak rábeszélni a nemzetet, hogy bizzék benne. Néha mégis talált alkalmat, hogy Trixszel találkozzék; Trix pedig mindig szivesen volt vele, ha Beaufort Chance és Fricker nem voltak az útjában. Mervyn rendszeres eszü ember volt, a dolgokat a maguk sora és rendje szerint fogta fel s idejét a megfelelő arány szerint osztotta föl köztük. Ahhoz nem fért kétség, hogy udvarolt Trixnek, de előrehaladása lassú volt, a Trixhez fűződő hátrányok még lassabbá tették, ha a végén hajlandó volt is őket figyelmen kivül hagyni. Trix úgy találta, hogy meglehetős önhitt és leereszkedő vele szemben. Erről szólt is Bonfill asszonynak, kifejezve türelmetlenségét. Bonfill asszony együtt érzett vele, mint mindig, de bölcs is volt, mint mindig.

— Nos, és ha leereszkedő is? — kérdezte.

Trix még mindig lábadozott. Bonfill asszony bölcs fontoskodással mondotta:

— Nézze hát Audrey Pollingtont, a Viola tenyeres-talpas unokahugát. Azt hiszi, hogy ha Mortimer neki udvarolna, talán ő panaszkodna ellene, hogy leereszkedő? Hálákat adna a menynyeknek és örömmel fogadná, a mit kap.

— Csakhogy én nem vagyok Audrey Pollington, — mormogta Trix.

— Édesem, — jegyezte meg Bonfill asszony, — a legtöbb ember azt mondaná önnek, hogy a mit Audrey Pollington nem bán, azt ne bánja ön sem.

Pollington kisasszony anyai ágon unokája volt egy herczegnek s csinos kis vagyona volt.

— Nem igy képzelem én a szerelmet, — mondta Trix.

— Az ember él és tanul, — Bonfill asszony e szavakkal azt is ki akarta fejezni, hogy Trixnek még sokat kell tanulnia. — Ne veszitse el a fejét, gyermekem. Máris sok az irigye. Ne adjon fegyvert a kezükbe.

Aztán kis szünet mulva kérdezte:

Mervyn lehajolt és kezet csókolt Trixnek.

— Gyakran találkozik Beaufforttal?

— Néha napján. — Trixnek kellemetlen volt a beszélgetésnek ez a fordulata.

— Jól van. De ha én a helyében volnék, nem találkoznám vele túlságos gyakran.

— A míg a lord kegyes lesz elhatározni magát?

— Kis bolond! — ez a két szó elegendő feleletnek látszott Bonfill asszony szemében.

Trix szeretettel megcsókolta őt. Szerette Bonfill asszonyt, hálás is volt iránta, lehet, hogy lelkiismereti furdalásai is voltak, mert beszélgetés közben nem volt iránta teljesen őszinte. Érezte, hogy kétszínű játékot űz: az egyik oldalán Bonfill asszony mellette van s ő elfogadja a derék hölgy segítségét, a játék másik oldalát azonban gondosan eltitkolja előle. Nem játszott egész becsületesen. Trix néha összeszoritotta a fogát és kijelentette, hogy akár szép dolog, akár nem, végigjátszsza a játékot. Még gyakrabban elmerűlt a mulatságokba, hogy elűzze gondolatait, de a gondolatok s a rosz lelkiismeret mindenűvé vele mentek.

Egyet-mást, a mit Bonfill asszony nem látott, Lady Blixworth észrevett; nem annyira tényleges dolgokat, hanem csak hozzávetéseket, melyeket megint másokkal összevetve, következtetéseket vonhatott belőlük, a mihez a derék hölgy igen jól értett. Természetes hajlamait fokozta a rokoni kötelesség.

— Szerettem volna, — mondta Lady Blixworth, — ha Sarah fölkarolja Audreyt, de ha nem teszi meg, nekem magamnak kell megtennem, a mit tehetek.

S ahhoz, hogy megtegye, a mit tehet, hozzátartozott az is, hogy szemmel tartotta Trixet, a miről Trixnek nem is volt sejtelme. Lady Blixworth egészen tiszteletreméltó okokból cselekedett, annyival is inkább, mert Pollington kisasszony meglehetősen rászorult nénjének támogatására. Termetes, csinos lány volt, de kissé lusta, a társalgásban nem épen ügyes. Lady Blixworth, a ki a diceséretben is mértéket tartott, azt a jelzőt találta ki számára, mint legmegfelelőbbet, hogy Audrey szépsége «szoborszerű» — s a társaság belenyugodott ebbe. Audreynek magának nagyon tetszett ez a jelző, annyira, hogy a nénije szükségesnek látta figyelmeztetni:

— Ha az emberek dicsérik valami tulajdonságodat, — mondta neki édesen, — ez rendszerint annyit jelent, hogy kelleténél több van belőle.

— Igen, persze, Viola néni, — szólt Audrey meglepetve s teljesen megértve nénije szavait.

— Így tehát nem szükséges, hogy az ilyen tulajdonságot öntudatosan told előtérbe, — oktatta tovább még gyöngédebb hangon a néni, a leány kezét simogatva. — Ha azt mondják neked, hogy szoborszerű vagy, azért nem kell úgy járnod, mintha te volnál a milói Vénusz.

— Igaza van, néni! — kiáltott fel Audrey szörnyen elpirulva. Eszébe jutott, hogy a minap csakugyan szobrászi pózba állott, mikor egy híres szobrászszal beszélt.

Mire megjött a junius, a szív-ügyek és a pénz-ügyek meglehetős prózai módon voltak összeszövődve Trix életében és gondolataiban. Bonfill asszony folyton czélozgatott Audrey Pollingtonra, Lady Blixworth keményen dolgozott — ez oldalról kétségtelen veszedelem fenyegetett. Trixnek össze kellett szednie magát, különben Mervyn kisiklik a hálóból. Másrészről a politikai ügyek is összebonyolódtak. Lord Farringham meglehetősen pesszimista beszédet mondott a lordok házában. Fricker valami nagy dolgot forralt; Beaufort Chance kellemetlenül szorongató modorban emlékeztette Trixet, hogy mennyit tett már érte és mennyit tehet még. Trix megpróbált egyszer-kétszer a maga kezére spekulálni s alaposan belevesztett, a napi kiadásai pedig inkább nőttek, mint fogytak. Minden vigsága mellett Trix kissé gondterhelt és ingerült lett, ezt meg lehetett látni az arczán is. Az emberek azt mondták, hogy Trevalla asszony nagyon is megerőlteti magát, jobban kellene kímélnie szépségét. Bonfil asszony is nyugtalankodni kezdett kedvencze miatt. Trix azonban járt tovább a maga útján, csodálatra méltó bátorsággal. Néha egészen világosan látta a helyzetét, de jelszava: «a boszú», ha nem nyugtatta is meg, mindig megkeményitette szivét.

Fricker egy nap nagyon jókedvűen jött hozzá.

— Mi ujság? — kérdezte Trix.

— Csak az, hogy a bolondok egyengetik az utat az okos embereknek, — felelt Fricker. — Hallotta hirét a Dramoffszki-féle konczessziónak?

Trix igenlően bólintott.

— Nos, azok most inogni kezdenek. Mióta Oroszországgal zavarok vannak, máris nagyot estek. S ha a zavarok még nagyobbak lesznek — a mint hogy lesznek — bo. asztót fognak zuhanni lefelé, mert csupa angol tőke és angol munka van bennük. És aztán —

— Háború lesz? — kérdezte Trix.

— Aligha. Sőt azt lehetne mondani, bizonyosan nem lesz, ha volna valami bizonyos a világon. Nos, és ha ki fog derülni, hogy nem lesz háború, akkor megint elkezdenek emelkedni jó magasra. Érti most már? A dolog egy kis koczkázattal jár, de nagy haszon lesz belőle, egész vagyon. Belemegy-e velünk együtt?

Trixnek csak egy felelete lehetett. A mibe eddig Frickerrel belement, mindig jól járt vele.

— Helyes. Bocsásson rendelkezésemre a bankja utján ötezer fontot.

— Ötezret? — Trixnek elállt a lélekzete. Ekkora összeget még sohasem koczkáztatott.

— Csak nem fogunk horoggal halászni heringekre? — jegyezte meg Fricker. — Egyébiránt, a hogy akarja. Beaufort is velünk van.

— Tehát belemegyek — mondta Trix. — Jó csomó pénzt nyerek, úgy-e?

— Azt hiszem, igen. Hallgasson és ne tegyen semmit, a mig én nem mondom, hogy elég. Rám bizhatja magát.

Trix, miután egyedül maradt, eltünődött azon, hogy micsoda örvénybe készül beleugrani. Hátha roszul végződik? Akkor vége a társadalmi helyzetének. Ha az ötezer font sterling odavész, nem marad többje tizezer fontnál. Ehhez a pénzhez nem nyúlt soha. Ennek a kamatjából kell aztán élnie. Föltüntek előtte a penzió-házak... Vissza kellene mennie a penziókba!

De csakugyan kell-e? Van még más menedék is. Trix még mindig bizakodott s el volt szánva. Levelet irt Beaufort Chancenek, köszönetet mondva neki, kérve őt, hogy mondjon köszönetet Frickernek is. Azután egy másik levélben meghivta Mervynt, hogy látogassa meg, úgyis rég nem volt nála. Ezt a látogatást szükségesnek látta Trix, hogy legalább egy időre kiverjen a fejéből minden Audrey Pollingtonra vonatkozó gondolatot.

Mervyn megfelelt a meghivásnak, de meglehetős roszkedvű volt. Mikor Trix politikai dolgokról kezdte faggatni, csodálatát fejezte ki, hogy ilyen dolgokat kérdez tőle. Erre Trix hamarosan más tárgyra tért, kijelentve, hogy hiszen csak azt akarta, hogy tudjon valamit beszélni a dologról a társaságban. Észrevehetőleg valami bántotta Mervynt s Trix meg volt ijedve.

Végre Mervyn nagy nehezen kirukkolt azzal, a mi bántotta. Úgy beszélt hozzá, mint egy férj, meglehetős parancsoló hangon korholta.

— Ön ismeretségben van London legelőkelőbb embereivel, és mégis azt hallom, Frickerékkel érintkezik. Ez a Fricker közönséges zsivány. Hát még a háza népe!

— Mi az ördögért tesz ilyeneket? — folytatta Mervyn mérgesen. — Mi érdeke van benne? Nem veszi észre, mennyire lealacsonyítja magát? Azt fogják mondani, Fricker megvásárolta önt.

Trix nem rezzent össze, csak kissé piros lett az arcza, a szeme pedig szilárdan részegeződött Mervynre. Ez hirtelen lágyabb modorban kezdett beszélni:

— Szakítson velük. Ne adja össze magát ilyen népséggel.

Trix szemeiben kétség és zavar tükröződött. Mervyn gyöngéden beszélt, de látszott rajta, hogy szilárd az elhatározása.

— Szakítson velük, a kedvemért, — sürgette. — Úri emberek nem járhatnak olyan helyre, a hol Frickerékkel találkoznak.

Trix nagyon jól értette, mit akar Mervyn. Mily nehéz lett egyszerre a dolga! Mily nehéz lett keresztülvinni bonyolult tervét!

— De hiszen sokan érintkeznek Frickerékkel. Például Beaufort Chance, — mondotta félénken.

— Chance is jobban tenné, ha nem barátkozna velük! — jelentette ki Mervyn s a hangja keményen elitélte kollegáját.

Trix érezte, hogy Mervyn szavaiban ultimátum rejlik. Hogy erre nincs joga addig, a mig meg nem kérte a kezét? Ez hiábavaló beszéd, mert megvan rá a hatalma, s ez a fődolog. Vajjon Trix most eloszlassa a Dramoffsky-konczessziók fényes álmát? És elejtse a «Fényes Csillag» részvényei után várt hasznot? Avagy szálljon szembe Mervynnel és teljesen Frickerék és Beaufort Chance mellé álljon?

— Igérje meg, — mondta Mervyn a szerelmes könyörgés hangján, már a mennyire ezt szertartásos és leereszkedő természete megengedte. — Hát habozhat, ha választani kell a közt, a mi nekem tetszik s a mi Chancenek és a Frickeréknek tetszik?

— Nem lehetek goromba iránt uk, — mondotta Trix kitérően. — Lassankint kell szakítanom velük. De ha ön kivánja, megteszem, a mint csak megtehetem.

— Egyebet nem is kérek, — mondotta Mervyn s lehajolt és kezet csókolt Trixnek.

A fiatal asszony azonban igen kellemetlenül jutott tudatára, hogy mindenért meg kell fizetni valami módon. Fricker és Chance is elvárják a fizetséget, Mervyn is. És megfizetni mind a két félnek úgy, a hogy kivánják, most lehetetlennek látszott.

VI.

— A politikusok! Inkább lennék policzáj, mint politikus! — jegyezte meg Miles Childwick mérgesen. — Nem mondom, hogy nincs szükség mindkettőre, egyáltalán nem tagadom semminek a szükséges voltát, de nem szeretnék egyik se lenni.

— Policzista nem is lehetne, ilyen kicsi termettel — tréfált Elfreda Flood.

— Ha önt kellene bekisérni, akkor nem — vágott vissza Childwick. (Elfredáról ugyanis az volt a vélemény, hogy «királynői» termete van s Hyppolita szerepét szokta játszani a szinpadon.)

Az egész társaság türelmetlenül nézte az órát. Várták a vacsorát a Magnifique-fogadóban; Tommy Trent hivta meg őket.

Childwick folytatta a politikusokról szóló elmélkedését.

— Beszélni fog egész éjszaka, akár hallgatjuk, akár nem, — mondotta Horace Harnack. — Nem jobb volna egy nótába kezdeni?

Az ajánlatra senki sem figyelt, mert Tommy hirtelen felugrott és elkiáltotta magát:

— Valahára itt van Peggy!

A nagy üvegajtó kitárult és bejött Peggy. Az öt férfi elébe ment. John Maturin asszony, az irónő, sajnálkozva mosolygott Elfredára, de ez teljesen magától értetődőnek találta, hogy mindenki Peggyhez tódul.

— Airey itt van? — kérdezte Peggy.

— Még nincs, de remélem, eljön, — felelt Tommy.

— Nekem azt mondta, attól fél, hogy akadályozva lesz — mondta Peggy. Aztán félrevonta Tommyt és úgy súgta neki:

— Ki kellene javittatnia a kabátját, ez az akadály.

Tommy óvatosan bólintott.

— És ő sem jött még el? — kérdezte Peggy.

— Akárki ez az ő, — jegyezte meg Arty Kane, a költő, — én máris gyűlölöm. De hát kicsoda ez az ő?

— Ma úri társaságba kerülsz, — biztatta a költőt a házigazda. — Trevalla asszony is el fog jönni.

— Tudom is én, ki az! — jegyezte meg Childwick.

— Oh, hiszen senki se hitte, hogy maga tudja, — vágott közbe Peggy.

Félénken lépett be a nagy helyiségbe Airey. Megkönnyebbedés látszott arczán, mikor meglátta barátainak csoportját s feléjük sietett, útközben nyugtalanul nézve száros czipőjére. Odakint t. i. esett az eső. Sietett elrejtőzni Elfreda Flood mögé.

— Épen arról beszéltem, Airey, hogy a politikusok, — kezdett neki szónokolni Childwick.

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej.

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

Huszonkettedik fejezet. (Folytatás.)

Indulás előtt a varégek szokás szerint áldozatokat mutattak be az isteneknek, hogy őrködjenek felettük és óvják meg őket a veszedelemtől. Az isteneknek az áldozatok vérétől befödött képmásai mogorván néztek az idegenek csoportjára, a kik oltalmat kértek tőlük. Mellettük tompán bőgtek az áldozatra szánt bikák s bégettek a juhok. Már égett a tűz a szobrok előtt, de az áldozatokat még mindig nem hozták. A város lakói, miután megkötötték üzleteiket a varégekkel, irigységgel eltelve nézték reájuk, meggyőződvén a gazdagságukról.

— Vajjon átjutnak-e szerencsésen a zátonyokon?

— Hogyne! Megnyerik az isteneket áldozataikkal s még többet is igérnek nekik! Akkor aztán jól megy minden!

— Mi, a mi szegénységünkben, minden szent időben egyszer, ha bemutathatunk egy-egy áldozatot s akkor is legföllebb gabonát, hagymát, vagy tejet!

— No, ők ugyan nem! Ni, micsoda bikákat ölnek le!

A varégek már teljesen készen állottak, hogy útrakeljenek. Az árúik mind föl vannak rakva s jó erősen lekötve, kedvező szél is fúj, csak a vitorlákat kell kifeszíteni . . . Vajjon mi vár reájuk ott a Dnyeper rettenetes zátonyai körül? Azt nyilván csakis az istenek tudják. Az öregek, a kik nem egyszer mentek át már rajtuk s ösmerték minden veszedelmüket, elkomolyodtak. Minden az istenektől függ! Ha elfogadják az áldozatokat, akkor nyugton lehetnek! Ha túl lesznek a zátonyokon, újabb áldozatokat mutathatnak be s imájukba azt a kérést is belefoglalhatják, mely az «arany- és ezüstpénzes jó kalmár» után áhitozik.

Már magasan járt a nap, mikor elhatároztak, hogy hozzálátnak az áldozatok bemutatásához, a mely után késő estig tartó lakmározás következett. Adulb volt köztük a legizgatottabb. Tömérdek holmija volt a hajókon s ennek az utazásnak a sikerétől függött egész gazdagsága.

Délfelé felhők mutatkoztak, a szél egészen megszünt s úgy látszott, hogy változni készült az idő.

— Lám, esőt küldenek ránk az istenek! — mondották a varégek, — akkor pedig roszúl járunk!

— Megárad akkor a viz a Dnyeperben!

Végre hozzáláttak. Az istenek képmásai körül összegyültek a varégek és Adulb elővezettette a megkötözött bikát, mely panaszosan bőgött és húzódozott.

Köröskörül elcsendesült minden. A városbeliek kissé oldalt állottak s még távolabb, egészen egyedül a falhoz támaszkodva állt az aggastyán. Szomorú volt az arcza.

Igelyd lehorgasztott fejjel állt ott az övéi közt. Nem akart résztvenni ebben az áldozásban, mert nem hitt már többé ezekben az istenekben; élételeneknek és otrombáknak tetszettek előtte durva képmásaik. Igelyd el akart menni, de a nagybátyja visszatartotta.

— Hova mégy? Talán bizony nem tudod, hogy áldozatokat fogunk bemutatni az isteneknek?

Igelyd hallgatott.

— Lehet, hogy az istenek megharagusznak reád s miattad elpusztulunk valamennyien! — kiáltott rá az öreg varég.

Igelyd akart felelni neki, de erőt vett magán. Valami titkos erő hajtotta, hogy menjen oda a bálványokhoz s ment.

— Oh, hatalmas isten! — szólalt meg Adulb ünnepélyes hangon, — én, rokonaim s a földieim messze vidékről jöttünk ide a mindenféle árúk nagy tömegével. Nem csekély fáradságunkba került összegyűjteni őket, de attól tartunk, hogy ha te nem segítesz bennünket, nem jutunk el velük Czaregrad városába! Ha akarod, úgy boldogok leszünk, ha elfordulsz tőlünk, porrá leszünk, mint legközönségesebb rabszolgáid. Segits rajtunk, adj nekünk szerencsét és sikert s mi pazar áldozatokat mutatunk be néked a mi nyereségünkből! Kérünk téged, istenünk, ne vesd meg áldozatainkat és fogadd el őket!

Adulb hangja panaszosan pengett el. Érezte a maga semmiségét ez előtt a néma bálvány előtt. A varégeket remegés fogta el s hallgattak. Csöndes volt minden, csak magasan fönn az égen ölyvek vijjogtak panaszosan.

— Hallgass meg bennünket! — szólalt meg ismét az öreg varég, — forditsd felénk a te füleidet és fogadd kegyesen a mi áldozatainkat. Ezek az áldozatok a legjobbak, a melyekkel nektek szolgálhatunk, — kövér bikák és fiatal juhok valamennyien! Fogadd el őket tőlünk!

S Adulb mélyen meghajtotta magát. Azután balkezével fogta a bika szarvát és jobbjával éles kését a nyakába döfte. A bika első lábai megrogytak s térdre esett. Azután hátra szegte a fejét és nehézkesen az oldalára fordult. Adulb megismételte a szúrást. A bikának görcsösen vonaglottak a lábai, kinyújtózott s kimúlt. Vége volt mindennek. Erre a varég gyorsan és ügyesen lehúzta a bőrét, darabokra vágta a még párolgó testet s a darabok egy részét az áldozati tűzbe dobta, mely feketén kezdett sisteregni. De a következő pillanatban elnémult a láng, már végzett a nyers hússal s miután előzetesen reszkető nyelvecskéivel körülnyaldosta, elkezdte sütni és elhamvasztani. Mindannyian feszült figyelemmel nézték az áldozatot.

— Elfogadták az istenek, elfogadták! — hangzott föl több oldalról. Adulb arcza örömteljesen földerült.

— Meghallgatták a fohászainkat! — kiáltott föl, — de ez csak a kezdet, mert a mai napon igen nagy lesz az áldozatok száma.

És csakugyan, patakokban ömlött a vér. Nyögve húlltak el a bikák, reszkető hangon bégettek a juhok s a varég keze még mindig szúrt és vágott. A párolgó húsból egész hegy támadt az istenek képmásai előtt. Valami különös, átható szag áradt szét belőle a levegőben. Minden oldalról összefutottak a kutyák és fogaikat csattogtatva próbáltak hozzáférni a húshoz.

A varégek elrugdosták őket, ők pedig nyakig véresen folytatták a mészárlást.

— Csak még, csak még; — orditott Adulb, egészen megittasulva a kiontott vértől, — nem sajnálunk mi semmit!

A városbeliek irigykedve nézték őket: azért is segítik az istenek a varégeket, mert ilyen áldozatokat mutatnak be nékik. S csak egyre folyt az állatok gyilkolása. Az istenek képmásai tele voltak vérrel s büzös füstoszlopok szálltak föl a levegőbe. (Vége következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek
Kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.
Kufeke Gyermekliszt
Kitünően bevált erős hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen
Gyermekek
Kitünően fejlődnek tőle és nem bántják őket
emésztési zavarok.
Diet. táplálóanyagok gyára
BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIENN.
10693

Vértes-féle sósborszesz 10591
Minden házban szükséges.

30 napi megtekintésre,
árjegyzékem feltételei szerint, tehát koczkázat nélkül küldöm utánvéttel a „Népbarát harmonikát“ 663. sz., hogy mindenki annak fölülmulhatatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyük, de a mély hangok és légszelepek részére is szeplőtelen ezüstözött vannak, továbbá 10 billentyü, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni színben fényezve, fekete lécczel ezett, színes székekkel, nikkelveret, dupla fuvóval, fémsarok védővel. Nagysága 31×15 cm. Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen. Olcsóbb és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2.— 2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 frt 50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.— árjegyzékemből választhatók. Harmonikámra nincsenek vámköltségek, mert minden darab cseh ország i készítmény. Kérem azt figyelembe venni. Nincsen koczkázat! Becserélés megengedve vagy a pénz vissza. Szétküldés utánvéttel az Érczhegyi hangszer-kiviteli czég által:
Konrád János Brüx 1140. sz. (Csehország).
Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 800-nál több ábrával kívánatra ingyen és bérmentve. 10674

A sok utánzat elkerülése céljából követeljünk
A. SEGUIN
Bordeaux
jelzésü azonnal ható valódi.
TEINTURE Instantanée-t
Készíti Dr RICHARD
A hajat és szakállt azonnal eredeti színére festi.

Követeljük e jelzést:
A. SEGUIN. Bordeaux
Mindenütt kapható.

Kováts Béla
kocsigyártó
Budapest, V., Lipót-körut 3.
Ajánlja ujonnan berendezett modern hintó raktárát.
Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Szolid belföldi hangszerek szétküldése legolcsóbb gyári árban.

Közvetlen a forrásnál legolcsóbban lehet vásárolni. Szétküldési feltételeim szerint nincsen koczkázat, mivel becserélés megengedve, vagy a pénz visszaadatik. Tanuló-hegedü már frt 2.40, 3.—, 3.50, 4.—, 5.—, 6.—frt. Hangverseny-hegedük frt 7.—, 8.—, 10.—, 12.— Orchester-hegedük erős hanggal frt 14.—, 18.—, 20.— Solo-hegedük frt 25.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.— Hegeduvonó 50, 60, 80, 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb. Piccolók és fuvolák szolid kivitelben, 50, 80 kr., 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb Clarinetták legfinomabb kivitelben frt 4.50, 5.—, 6.—, 7.— és feljebb. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett.
Erzhegyi hangszer-kiviteli czég
KONRÁD JÁNOS, Brüxben, 1141. sz. (Csehország.)
Gazdagon illusztrált árjegyzék, 800-nál több ábrával, kívánatra barkinek ingyen és bérmentve küldetik. 10672

SERRAVALLO
China-bora vassal.
Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czéget

GERTLER ADOLF

kézimunkaiparos és műrajzoló

Budapest, VIII., József-körut 77. szám.

Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első díjjal. 10609

Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.

Alapittatott 1837-ben.

SZABÓ LAJOS

szücsmester

BUDAPEST,

Koronaherczeg-utcza 17.

Ajánlja a n. é. hölgyközönségnek

SEALSKIN, SKUNKS, CHINCHILLA, NYUSZT stb. 10676

gallérok, Collierek és karmantyukban dusan felszerelt raktárát.

egyedül létező valódi angol

Szépitőszer

a Balassa-féle valódi angol

UGORKATEJ,

mely azonnal eltávolit minden **szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát** (mitesser), ránczot stb. és az arczunk friss üdeségét, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. **1 üveg 2 K,** ehhez **ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor**

Főraktár-dési hely: **Balassa Kornél** gyógyszertára, **Budapest, Erzsébetfalva 15.**

Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. **Dr. Egger Leó** «Nádora-gyógyszertárában, VI., Városi-körut 17 sz. **Zoltán Béla** gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: **Detsiny Frigyes,** Marokkói-utcza 2. sz., **Fodor Márton,** VII., király-utcza 41., **Lux Mihály,** IV., Muzeum-körut 7., **Neruda Nándor,** IV., Kossuth Lajos-utcza 7., **Molnár és Moser,** IV., Koronaherczeg-utcza 11. 10268

GERMANDRÉE

PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN

Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal felleteniil tartós, egészséges és diszkret. A **Germandrée** az arczbőrnek egészséges és üde szinit ad.

1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**

MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

Császárfürdő

BUDAPESTEN

téli és nyári gyógyhely. 10430

Elsőrangu. E kénesvizü gyógyfürdő páratlan, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER

TERMÉSZETES

SAVANYÚ-VIZ

SARAH BERNHARDT

műsordarabjainak szövegkönyvei:

Tosca. Dráma 5 felvonásban. Irta: *Sardou Viktor.* — Forditotta: *Makó L.* Ára . . . . . 30 fillér.

Kaméliás hölgy. Szinmü 5 felvonásban. Irta: *Dumas Sándor.* Forditotta: *Szemere A.* Ára . . . . . 30 fillér.

A sasfiók (L'Aiglon). Történeti dráma 6 felvonásban. Irta: *Rostand Edmond.* Forditotta: *Ábrányi Emil,* 9 fénynyomatu képpel. Ára 4 korona 50 fillér, diszkötésben . . . . 6 kor. 50 fill.

Fedora. Dráma 4 felvonásban. Irta: *Sardou Viktor.* Forditotta: *Paulay E.* Ára . . . . 60 fillér.

Kaphatók:

LAMPEL R. könyvkereskedése

(Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál

Budapest, VI., Andrássy-út 21. szám

és minden könyvkereskedésben.

8 napi próbára

küldöm valódi solingeni hajnyiró-gépemet 2 frt 50 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat meg nem felelés esetén 8 napon belül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A hajnyirógép 16 cm. hosszu, 32 foggal, a legjobb acélból és finoman nikelezve van, 3 tolófésüvel, 3 féle hajnyirásra van berendezve: 3 mm., 7 mm. és 10 mm., kettős csavarral, biztonsági forgóval és tartalék rugóval van ellátva. Ára finom cartonban használati utasitással együtt, ugy, hogy mindenki azonnal nyirhat vele 2 frt 50 kr. Legjobb minőség felett rugóval frt 2.75. Szakállnyiró-gép 2 frt 75 kr. Lónyiró-olló vagy kutyanyiró-olló 2 frt. Biztonsági borotváló készülék frt. 1.75 Utánvét mellett szétküldi csak: **Lateiner Leó gyári raktára,** Wien, I/28., Wollzeile 31. szám. 10678

A nőt szépség elérésére, tökéletesitésére é fentartására legkitünőbb és legbiztosabb »

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégel 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arcviz** 1 korona.

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

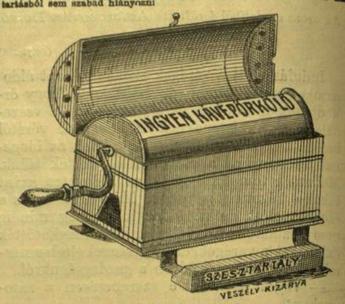

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Uzletpesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 26. Kapható minden gyógyszertárban.

1200 állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel

Szenzációs találmánynak

van elismerve a mi kávépörkölő-készülékünk, a melynek ezrével tartásából sem szabad hiányozni

INGYEN! 10653

Kezelése egyszerű és mégis 70% megtakarítással jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszit erejéből a kávé, mert azt **páramentesen pörkölt és hüti.**

Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi daczára ennek, **ingyen** küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban elismert jó minőségü itt felsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiválasztópp egy 5 kiló postacsomagot utánvéttel megrendel

1 kg. Portorikó-kávé	1.30 frt	1 kg. Gyöngy-kávé finom	1.60 frt
1 » » finom	1.50 »	1 » » legfin.	1.80 »
1 » Kuba-kávé	1.70 »	**A kávéhoz csomagolható:**	
1 » » finom	1.90 »	1/4 kg. Mandarin-tea	1.60 frt
1 » Mokka-kávé	1.40 »	1/4 » háztartási-tea	1.25 »
1 » » finom	1.60 »	1/4 » Czászárkeverék	2.— »
1 » » legfin.	1.90 »	1 csomag Törmelék	—.30 »
1 » Arany-Jáva-kávé	1.40 »	Czélunk ezen kedvezményes vevőkört és hiralmat szerezni.	
1 » » finom	1.60 »		
1 » » legfin.	1.90 »		

Fent emlitett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!

Vértesi M. és fia, kávé- és tea-kiviteli vállalat **Duna-Földváron.**

Legujabb különlegesség!

KRYEROL

Készíti dr. Fred. Söderlund Upsalában.

Az egyedüli, kiváló tanárok és orvosok által kipróbált és ajánlott **fog- és szájápolási szer, minden száj- és fogbetegség ellen,** mely egy hirneves svéd orvos, dr. Fred. Söderlund alapos tanulmányai alapján készült és az egészségügyi hivatal által tudományos vizsgálatok alapján elismertetett. **A Kryerol a fogvizek gyöngye és minden családban nélkülözhetetlen.** Üvegje kor. **2.40.**

Med. dr. Jean Jankiewicz.

Kapható gyógyszertárakban és minden előkelőbb illatszerüzletben.

Kochmeister Frigyes utóda, Hold-utcza, **Thallmayer és Seitz,** Zrinyi-utcza, **Török Sándor** gyógyszerész, Andrássy-ut 26. **Vértes Sándor,** Kristóf-tér, **Zelenkai J. R.** Szervita-tér, **Lueff Sándor,** Városi-utcza 22., **Joó Gyula,** Erzsébet-körut 52., a magyarországi vidéki városokban minden előkelőbb illatszerüzletben, droguériában és diszmüárukereskedésben. 10683

6 havi próbára!

3 havi hitel! Teljesen ingyen!

Csak **2 frt 25** lánczoszal és tokkal együtt.

és más reklámra világismert czégem óráinak ajánlására nincsen szükség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes megelégedésére valódi amerikai antimagnes

System Roskopf Patent.-horgony remontoir-óráimat 99. számu ólomzárral

fekete imit. aczél vagy nikkel tokban, Patent-Email számlappal, 36 óráig járó, pontosan igazitva, 3 évi irásbeli jótállással, szarvasbőr tokban, nikkel lánczu és függővel 2 frt 25 árban, 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz **dupla fedéllel** 3 frt 50. Olcsó System Roskopf-órák ólomzár nélkül, mint azok mindenütt kis órások és kereskedők által eladatnak, 1 frt 75. Pénz vissza! vagy becserélés rongálatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges beküldése ellenében 10675

KONRÁD JÁNOS első óragyár által,

Brüx 1138. sz. (Csehország). 10675

Cs. és kir. felesk. becsüs. Kitüntetve a cs. kir. osztrák birodalmi sassal, arany és ezüst kiállitási érmekkel és 100.000 elismerő-levéllel a világ minden tájékáról.

Gazdagon illusztrált árjegyzékek 600-nál több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Arty Kane azonban megszakította az értekezést azzal, hogy elhivta Childwicket egy pohár sherryre. A többiek ismét az órát nézték, kivéve Peggyt, a ki egy aranyat keresett, melyet vagy a zsebébe, vagy a keztyüjébe, vagy a pénztárczájába tett s most nem birja megtalálni, pedig a nélkül nem bir hazamenni. Nem sok rokonszenvre találtak panaszai s még kisebb volt a csodálkozás, mikor eszébe jutott, hogy az aranyat otthon felejtette a zongorán.

— Kinek az aranyát, kinek a zongoráján? — kérdezte a furfangos Manson Smith.

Mikor a sherry-ivók visszatértek, az ilyeneknél szokásos titokzatossággal, a várakozó csoport lényegesen megváltozott: egy fényes kék ruhájú, pompás hölgy körül sereglett, a kinek csillogó ékszerei, finom parfume-illata mintha más világból való lett volna. Miles Childwick Manson Smithhez fordult:

— Bizonyosan ez az a Trevalla asszony. Mutasson be neki, Manson, mielőtt még megvakulnék a ragyogásától.

A vacsorához ültek. Trix Tommy és Airey között ült, Peggy pedig a másik oldalon Childwick és Arty Kane között. A többiek is elhelyezkedtek úgy a hogy.

A társalgás többnyire olyan dolgokról és személyekről folyt, a melyek Trix előtt tökéletesen ismeretlenek voltak. A politika s más olyan ügyek, a melyek örökös beszéd tárgyai voltak abban a világban, a melyhez ő tartozott, itt szóba se kerültek. A legújabb szindarab, a legújabb regény, egy-egy nagy szinpadi siker — ezekről folyt a beszélgetés. Trix előtt egész más, rá nézve teljesen új világot tárt fel ez az este.

— Arról beszélünk, hogy Londonban élünk. Pedig tulajdonkép legalább tizféle London van. London A, London B és igy tovább. A város társadalmi kerületekre oszlik, ép úgy, mint postai kerületekre. Élhet-e az ember egyszerre két ily kerületben? — mondotta Trix Aireynek.

— Néhányan igen, — felelt ez. — Sokan pedig kirándulásokat tesznek egyikből a másikba.

A mi legjobban meglepte Trixet, az a teljesen gondtalan hang, az a semmitől be nem árnyalt vidámság volt, a melylyel ezek a fiatal urak és hölgyek mulattak. Ez valami teljesen ismeretlen dolog volt az ő világában: az olyan ember, a ki csak azért mulat, minden más gondolat és czél nélkül, hogy épen mulasson. Peggy széles jókedvében néha minden különös ok, vagy alkalom nélkül felkiáltott:

— Hurrah!

— Ha igy nézem ezt a jókedvet, — mondotta Trix Aireynek, — szeretném megsiratni magamat.

S a mint beszéd közben Aireyre nézett, észrevette az ő arczán is az örökké ott levő bánatos árnyékot, a mely még olyankor sem tünt el egészen, mikor együtt mulatott a mulatókkal. Épen mint Trix, ő is mintha lélekben idegen lett volna itt, mintha inkább csak nézője lett volna a mulatságnak, mint részese.

Mikor az asztaltól jó későn fölkeltek, általános csodálkozásra Airey, miután előbb sokat mondó pillantást vetett Tommyra, meghivta az egész társaságot — mindenkit külön-külön — egy bizonyos napra ebédre. Peggy, a ki azt hitte, ő ismeri legjobban a vajaskenyeres ebédek révén Airey helyzetét, semmi áron sem akart elmenni s csak akkor engedett, mikor Airey Tommy segitségével megmagyarázta neki, hogy váratlanul nagyobb összeg pénzhez jutott s igazán nem esik nehezére az ebéd költsége.

Airey ezután habozó, félénk, ügyetlen módon meghivta Trixet is.

— Nagyon szivesen, — felelt Trix. — Csak irja meg a napját, igazán örülni fogok.

Trix csak akkor vette észre, mikor Peggy Tommyra nézett, hogy itt valami teljesen szokatlan dolog történt. Airey Newton ebédet rendez!

Trix kocsija a kapu előtt várt s neki az a hirtelen ötlete támadt, hogy meghivja Aireyt, menjen vele.

— Jól fog esni nekem is, ha nem megyek egyenesen haza s előbb kocsikázom egy kicsit. A kocsiban aztán kivallatta Aireyt a társaság tagjairól, érdekelte függetlenségük, gondtalanságuk, jó pajtásságuk.

— Mi nem vagyunk közéjük valók, — mondotta nevetve. — Mi nem élünk köztük, csak látogatásokat teszünk a kerületükben.

Airey igenlőleg bólintott; nagyon kimerültnek látszott.

— Nyilván azért van az, — folytatta Trix, — mert mi nagyon is erősen dolgozunk. Mert, a magam módja szerint ugyan, de dolgozom ám én is.

— Nem a munka teszi, — mondta Airey. — Hiszen ők is dolgoznak eleget.

— Hát akkor mi? — kérdezte Trix; kérdőleg nézve Airey arczába.

— Az ördög, a ki bennünk lakik, — felelt Airey.

A szemeik találkoztak. Trixnek eszébe jutottak élete nehézségei, Mervyn, Chance, Frickerék. Elhagyatottnak érezte magát és félt.

— Az ördög? — mondotta aztán. — Maga ébresztette föl bennem. Ezért, ha bajba jutok, segitenie kell rajtam.

— Nem tudja, kivel beszél, — felelt Airey majdnem gorombán.

— De igen. Maga jó barát, — mondotta Trix.

— Nem vagyok az.

— Nem hiszem el tanúk nélkül. De furcsa emberek is vagyunk mi. Pompásan mulattunk az este és ilyen szomorú dolgokkal végezzük! Maga legalább nagyon elszomorodott, úgy-e? De nem is csoda, ha ilyen helyen lakik, — mondotta Trix, mert épen akkor értek Airey lakása elé.

— Ön pedig nem lakik itt és mégsem látszik sokkal gondtalanabbnak, — felelt Airey.

— Van egy s más gondom, de megvannak az élvezeteim is, — mondotta Trix.

— Nekem is vannak gyönyöreim, — szólt Airey és kiszállott a kocsiból.

Mind a ketten érintették kezükkel azt a fátyolt, a mely elválasztotta őket egymástól s mindkettőnek eszébe jutott, hogy félretolja. De nem merte megtenni egyik sem.

VII.

Beaufort Chanceról furcsa hirek kezdtek keringeni. Mint bizonyos dolgokról beszélt róluk mindenki, de senki sem akarta elvállalni értük a felelősséget. A Dramoffszki-féle koncessziók részvényesei közt nem fordult elő a neve, ott csupa ismeretlen emberek szerepeltek. A suttogó hirek még se hallgattak el. Chance megérezte ezt azoknak az embereknek a finom érzékével, a kik az emberek véleményétől függenek s a kiknek ez az érzék meg is súgja ezt a véleményt. A hol azelőtt nyilt szivélyességgel fogadták, most némi zavarral találkozott, a hol azelőtt szivesen látott vendég volt, most bizonyos tartózkodást tapasztalt maga iránt. Meg volt ijedve, mert tisztában volt azzal, hogy milyen koczkázatos játékot üz. Tudta, hogy ha napvilágra jutnak a dolgai, nincs számára könyörület, mert megszegte a törvényt. Még se hagyhatta abba, mert minden vagyona benne volt a játékban; ha odavész, akkor neki vége van. És Trix vagyona is benne van, pedig ő kivánta Trixet, és pedig gazdagnak kivánta. Frickert ő is, Trix is szorongatták, hogy valahogy el ne árulja magát és siessen a dologgal. De a Dramoffszki-koncessziók épen meglehetős alacsonyan állottak, most nem lehetett eladni őket. Fricker pedig most nagyon éreztette Chance-szel, hogy a kezében van; ő sem akart botrányt, nem annyira maga, mint a családja ambicziói miatt, de ő neki a botrány nem jelentett végromlást, mint czinkostársának.

Ekkor szólt bele a dologba Liffey, az éles tollú ujságiró, a kellemetlen titkok félelmetes kifürkészője. Czikke látszatra elég ártatlannak tünt fel, de a sorok közt éreztette, hogy jóval többet tud és alkalmilag fog is mondani.

A czikk megjelenése napján Chance nagyon megijedve nyitott be Frickerhez.

— Mennyit tud az a Liffey? — kérdezte szinte remegve.

— Bánom is én, — felelt vállát vonogatva Fricker.

— De ha tudja, hogy én benne vagyok, ha...

— Honnan tudná, hogy maga benne van? Ha csak az embereink el nem árulnak. Clarkson és Tyrrwhitt tudnak csak önről, senki más. Ők pedig, azt hiszem, hallgatnak. Most pedig végzünk már a dologgal. Nem sikerült oly jól, a hogy reméltem, de még mindig elég jó lesz.

— Most pedig — folytatta szivarra gyújtva, — végezzünk az özvegygyel is. Eddig nem sok látszatja volt, hogy meghálálja, a mit tettem. Maga meg fogja neki mondani, mit akarok, de a Dramoffszkyakról ne szóljon neki, a mig nem tudja a véleményét. Ha megteszi, a mit akarok,

Trix nagyon kedves hangon irt Frickernek.

jól van. Ha pedig nem, akkor találja ki ő maga, mikor adja el a Dramoffszkyakat és a «Fényes Csillag» részvényeket.

Beaufort Chance, húzódozva bár, kénytelen volt elvállalni a kellemetlen szerepet. Fricker a kezében tartotta őt. Tizenegy óra volt, mikor Trixnél bejelenthette magát. A fiatal asszony eleinte nem akarta fogadni, azt izente, sürgős dolga van. Ő azonban kijelentette, hogy nagyon fontos mondanivalója van, mely nem tűr halasztást.

Trix bő reggeli ruhát viselt; a haja pompásan volt elrendezve. Nagyon csinos volt, az arcza bizonyos izgalmat árult el, félelem és diadalérzet üződött benne egymással. Valami levél volt a kezében s minduntalan belepillantgatott beszélgetés közben.

— Nos, mi baj? — kérdezte Chancetől kissé kelletlenül. — A Dramoffszkiak?

— Rendben vannak — felelt Chance. — De beszélni akarok önnel. Frickertől jövök. Panasza van ön ellen, mint üzlettárs ellen.

— Hát nem vagyok elég kedves a felesége, meg a lánya iránt? — kérdezte Trix, kinek arcza a Fricker név említésére elborult.

— Az asszonyok mind rosz üzletemberek, de öntől mégis többet vártam. Vajjon mit tett hát Frickerékért?

Trix meglehetős bőbeszédűséggel elmondta mindazt, a miről azt hitte, hogy lendített vele Frickerék ügyén.

— Ennél többet igazán nem tehetek. Nagyon is lehetetlen emberek, — mondotta végül.

Beaufort fölkelt és a kandallóhoz lépett:

— Nem tehet többet, csakugyan?

— Még egy-két efféle dolgot tehetek. De hogy Bonfill asszonyhoz vagy Glentorlyékhoz meghivassam őket, arról szó sem lehet.

— Dehogy nem. Csak akarnia kellene. Bonfill asszony meghivná őket az ön kedvéért. Glentorlyék is.

— Nohát én nem akarom.

— De hát mit gondol, miért foglalkozik Fricker az ön ügyeivel?

— Megtettem értük, a mi tőlem telt. Ha többet is akarnék tenni, csak magamnak ártanék vele, nekik pedig nem használna.

— Ez világos, — mondta Beaufort elmosolyodva. — De egyelőre ne mondja ezt meg Frickernek.

— Legjobb lesz, ha fokonként adom tudtára az igazságot, — mosolygott Trix. — Csak ez a mondanivalója? Sietnem kell, féltizenkettőre Glentorlyékhez igérkeztem.

— Egyebet is akarok még mondani, — felelt Beaufort.

— Tehát, csak gyorsan.

Trix ezt oly közömbösen mondta, hogy Beaufort gyanút fogott. Eszébe jutott, hogy hátha ő vele is úgy akar elbánni, mint Frickerrel?

— Kérem, figyeljen rám és hagyja békén azt a levelet, — mondta hirtelen támadt ingerültséggel.

— Beszéljen és figyelni fogok. Egyelőre még nem mondott semmit, — felelt Trix. Látszott rajta, hogy únja a dolgot. Aztán hirtelen kitört:

— Végezni akarok ezekkel a spekulációkkal, a mily hamar csak lehet! Nem akarok már több pénzt nyerni, csak el ne veszítsem, a mim van! Belefáradtam már ebbe a bizonytalan állapotba, ezekbe az izgalmakba! Soha többet nem kezdek ezekkel a Frickerékkel!

Beaufort gyanakodva nézett rá.

— Nagyon megváltoztak a nézetei egy idő óta, — mondotta. — Nem akar spekulálni? Nem akar több pénzt szerezni?

Trix elkerülte Beaufort tekintetét. Ez pedig gúnyolódva folytatta:

— Abból akar élni, a mije van? Vagy leszállítja kiadásait és visszavonul a vidékre?

— Nem szeretem, ha beleártja magát a magánügyeimbe. Mondtam már, mit akarok.

— Mi történt tehát?

— Semmi.

— Az nem igaz.

— Nem történt semmi olyan, a mi önre tartozik.

— Úgy akar velem is bánni, mint Frickerrel? Azt akarja, hogy ne legyen többé semmi dolga velem?

— Bolondság! Azt akarom, hogy jó barátok maradjunk.

— Úgy látszik, azt hiszi, úgy használhatja ki az embereket, a hogy akarja. A mig hasznukat veszi, kedves irántuk, megigér mindent és aztán . . .

— Nem igértem önnek semmit.

— Oh, az asszonyok nemcsak szavaikkal igérnek. Persze, nem igért semmit. Hazugságot nem mond, de a tettei, a pillantása hazudnak. Hát nem viselkedett úgy irántam, mintha jó szivvel volna hozzám?

— Jó barátja voltam, — védekezett Trix.

— Eh, mit! Nagyon jól tudja, mit akarok mondani. A mikor segitségére voltam, a mikor bemutattam Frickernek, akkor jó voltam. Most már nem vagyok önnek elég jó? Ki akar dobni Frickerrel együtt? Veszedelmes játékot üz!

Chance oly megvető hangon beszélt Trixszel, mint egy gonosztevő a czinkosával, a ki elárulta őt a rendőrségnek. Mikor pedig befejezte szavait, hirtelen, rekedt nevetéssel lehajolt és — nem törődve azzal, hogy fájdalmat okoz neki — elkapta azt a levelet, melyet Trix a kezében tartott. Trix fölkiáltott, de nem mozdult, csak megsimogatta a kezét, melyet Chance kissé gyöngédtelenül szorított meg. Beaufort Chance elolvasta a levelet, mindössze ez volt benne: «Tudtam, hogy meg fogja tenni, a mit kívántam. Holnap várjon. *M.*»

Trix szeretett volna megbotránkozni Chance hallatlanul durva, a jó magaviselet minden szabályát lábbal tipró eljárásán. De a mint nézte, milyen dühvel, fájdalommal, gúnynyal és gyülölettel olvassa a levelet, egyszerre tudatára jutott, milyen méltatlanul bánt ő maga is Beaufforttal, sőt Frickerrel is. A gorombaság, melyet vele szemben elkövettek, úgy tünt föl neki, mint megérdemelt büntetés. Beaufort durva volt, de vajjon igazságtalan volt-e?

Beaufort eltépte a levelet és beledobta a kandallóba.

— Úgy lesz, a hogy Mervyn kivánta? — szólt maró gúnynyal. — És Mervyn tudta előre, hogy megteszi a kivánságát? Tehát ő is ép úgy tudja, hogy ön eladó, mint én, vagy Fricker. Ő többet igér, úgy-e? Nos, remélem, ő meg is fogja kapni, a mit megvett. Mi nem kaptuk meg.

Begombolta a kabátját s előkereste a kalapját.

— Sok dolgom van még — mondta sajátságos módon, öntudatlanul is visszatérve a rendes társaságbeli hanghoz és modorhoz. — Isten önnel.

— Isten önnel.

Trix, mikor egyedül maradt, alig birt felállni; nagyon sápadt volt s csak nehezen birta visszafojtani a sirást. Beszélni nem tudott, Chance szavai visszhangoztak agyában. Hogy igazak-e ezek a szavak, vagy sem, az mellékesnek tünt fel előtte, elég volt az is, hogy valaki igy mert beszélni vele s ő nem tudott neki felelni.

Hirtelen más dolog jutott az eszébe. Mi lesz a Damoffszki-féle papirokkal? Mi lesz a pénzével. Ime, kezében van azoknak az embereknek, a kiket kijátszott, maga ellen bőszített! S annyira nem ért a dologhoz, hogy nem tehet semmit a maga érdekében, teljesen ki van szolgáltatva kényüknek-kedvüknek. Mit fognak tenni? Le fogják őt rázni magukról?

— Hát, ha megteszik, és aligha meg nem teszik, el kell adnom minden papirt, még ha vesztek is vele — gondolta magában. — Talán csak nem jutok egészen tönkre.

Csakhogy roszúl itélte meg az embereit. Nem, Fricker nem akarta őt lerázni magáról, nem akart vele megszakítani minden közlekedést. Az esti postával levél jött tőle; Trix rettegve bontotta föl, nem érzett magában elég erőt, hogy még egy vesszőfutást elbirjon. Erről azonban szó se volt: Fricker a lehető legbarátságosabb hangon irt, sőt majdnem tréfálkozva:

«Tisztelt Asszonyom, — úgy hallom Beaufort Chance barátomtól, hogy valami történt ma közte és Ön között. Ebbe én nem akarok bele elegyedni, én rám nem is tartozik. A mi engem illet, attól tartok, közös barátunk baráti buzgalma Önt tévedésbe ejtette. Hálás vagyok Önnek szivességéért; jól tudom, hogy megvannak a határok, a melyek közt tehet érdekemben valamit. Kiváló kegynek tartanám, ha tovább is rendelkezésére állhatnék üzleti ügyeiben. Chancetől hallom, hogy a Dramoffszki-féle papirjait el akarja adni a legközelebbi kedvező pillanatban. Ezt szem előtt fogom tartani. Figyelmébe ajánlom azonban, gondolja meg kétszer is, mielőtt a «Fényló Csillag» részvényeitől megválik. Jó hireket hallok róluk s ha csak egy keveset emelkednek is, csinos kis hasznot fognak hajtani.»

Trix egy kis lelkiismereti furdalással olvasta ezt a levelet. Nagyon kedves hangon válaszolt Frickernek és felettébb sajnálta, hogy csakugyan nem tehet többet a családjáért. Aztán lefeküdt, sokkal türhetőbb lelkiállapotban, semmint napközben gondolta volna.

(Folytatása következik.)

A VARÉG.

Regény.

Irta Oszipov Andrej.

Az orosz eredetiből fordította Ambrozovics Dezső.

(Vége.)

Az öreg eltünt valahová. Igelyd csodálkozva nézett utána. Látta, a mint megvillant a ruhája a város kapujában, azután eltünt. Igelyd szive megtellett büszkeséggel. Ő volt az egyetlen, a ki előtt az igazság fényét föltárta, a többieket mind méltatlannak találta erre. S ezek a boldogtalanok, ezek a tévelygők hisznek ezekben az istenekben, a kik nincsenek és nem is voltak soha. Kell, hogy azt megmondja nekik s fölfedje előttük az igazságot, mert különben nem tesz eleget annak, a mit egy belső hang olyan ellenállhatatlanúl követel tőle. És a nélkül, hogy tisztán tudta volna, mit csinál, Igelyd félretolva mindenkit, odarohant az istenekhez.

— Hová mégy?! — próbálta meg őt Adulb föltartóztatni, de már képtelen volt rá.

— Hallgassatok ide mind! — szólalt meg emeltebb hangon az ifjú, — halljátok, mit mondok néktek!

A csöndet a tömeg moraja váltotta föl. Elégedetlen hangok hallatszottak:

— Adulb, fékezd meg hát az unokaöcscsédet!

— Igelyd, hallgass!

— Hallgassatok reám! — ordított Igelyd, — Miért csináljátok ti mindezt? Miért imádoztok ezekhez az istenekhez, a kik nincsenek és nem is voltak soha!

— Szerencsétlen, sértegeti az isteneket!

— Mind elpusztulunk miatta! — szóltak többen.

— Ez mind csupa hazugság! — kiáltott Igelyd, — csupa merő hazugság: az az isten. a kinél nagyobb nincsen, nem kiván magának véres áldozatokat. De ezek az istenek!? . . . . Hiába hisztek bennük! Ezek csak kő és fa! Íme a bizonyíték . . . !

S egy-két ugrással, mielőtt még bárki is magához térhetett volna ott termett az egyik szobor lábánál s emberfölötti erővel felkapaszkodván, a szobrot ledöntötte. Tompa dübörgéssel belegurult egyenesen a tűzbe s minden oldalról szikrák pattantak ki belőle.

A tömeg egy pillanatra megdermedt, de azután általános rémület vett erőt rajta.

Csak egy pillanatig állt ott Igelyd. diadalmas arczczal: rávetették magukat az imádkozók és odavonszolták őt a ledöntött bálvány lábához.

— Halál reá! — üvöltötte a tömeg. — Halál reá!

— Emberáldozattal kell kiengesztelni az isteneket!

— Halál! Halál!

Adulb szikrázó szemekkel leteperte az unokaöccsét s ugyanazt a kést, a melylyel csak az imént bikákat szúrt le, a torkába döfte. Sebéből magasra szökött föl a vér s a boldogtalan ifjú arcza elsápadt, de öntudata azért nem hagyta el.

— Világositsd meg őket! — suttogta, ég felé emelvén a szemeit. — Küldj reájuk szeretetet. — De a második szúrás halálos volt. Igelyd nem volt többé. A lelke fölszállott az ég azurjába, mely ép oly tiszta volt, mint ő. Adulb pedig kitépve a melléből még dobogó szivét, beledobta a tűzbe.

— — — — — — — — — —

A varég hajók tovább indúltak. Hosszú láncban nyúltak el a Dnyeper hoszában. A városbeliek a falaik mellett állva, hosszú ideig néztek utánuk s a nap eseményei felől vitatkoztak. A vitorlák mind kisebbnek látszottak, mig végre teljesen eltünték. Nyomuk se maradt volna a varég kalmároknak, ha nem lettek volna az áldozatok csontjainak hatalmas rakásai s a büdös gőz, mely az égő húsból fölszállt.

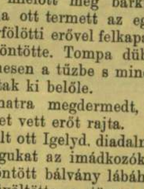
Mikor másnap reggel a városbeliek közül a legelszántabbak közelebb mentek az istenekhez, akkor látták, hogy az emberáldozatot magukhoz vették. Az istent megint ráállították a kőlapjára s gabonát, tejet és zöldséget mutattak be neki áldozatul . . . A városbeliek csak azt az egyet nem tudták, hogy az ösmeretlen aggastyán, a ki már napok óta élt nyögve és jajgatva a városban, éjszakának idején messze kivitte az ifjú varég testét a város mögé, sirt ásott neki és telehányta földdel. Azután térdre ereszkedve sokáig imádkozott a vértanu teste fölött, megáldotta őt s lassú, törődött léptekkel tovább vánszorgott.

A kurta nyári éjszakának vége lett, a köd gomolyokban kavargott a folyó fölött s a nap lassan fölkelt az aggastyán háta mögött. Legelső sugarai a zarándok ősz fejét világították meg s szinte aranyos káprázatok látszottak. Az aggastyán csak ment és eltünt a messzeségben. Az út kanyarulatánál megállt, még egyszer visszanézett a még mindig tisztán kivehető friss sirdombra, kezének egy széles mozdulatával keresztet vetett rá és eltünt örökre . . .

A nap lassankint fölkelt az aggastyán mögött.

Kufeke
Ezer orvos ajánlja mint legjobb áplálékot
egészséges és gyomorbeteg
Gyermeknek
Kitünően bevált hányás, bélhurut, hasmenés, szorulás sat. eseteiben.
Gyermekek kitünően fejlődnek általa és nem szenvednek emésztési zavarokban
Gyermek-liszt
Kapni gyógyszertárakban és drogériákban.
Gyár R. Kufeke BERGEDORF-HAMBURG és WIEN, I.
10053

Ha szép akar lenni,
Végh névvel ellátott Angyal-crémet vegyen, mely egy tégely elfogyasztása után általánt szappan, májfoltot, pattanást, himlőhelyet, mitesszert, orrvörösséget, korosabb hölgyeknél kiszámítja a ránczokat, miáltal megakadályozza a vénülést. A kinek tiszta arcza van és állandóan használja a VÉGH-féle 10704
ANGYAL-CRÉMET,
az biztositva van minden arczrisztátalanság ellen. Egy tégely 1 koronáér
Kapható az „Angyal" gyógyszertárban Szolnok, Laktanya-körut.

Továbbá Török József gyógyszertárában, Budapest, Kira y-u. 12 és minden gyógytárban.

30 napi megtekintésre,
árjegyzékem feltételei szerint, tehát kockázat nélkül küldöm utánvéttel a „Népbarát harmonikát" 063. sz., hogy mindenki annak fölülmúlhatatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyűk, de a mély hangok és légszelepek részére is szavatolt elitörhetlen pergőfullai vannak, továbbá 10 billentyű, 2 register, dupla hangolás, 48 hang, 3 sor trombita, mahagoni színben fényezve, fekete lécezett, színes szélekkel, nikkelveret, duplafuvol, fémsarok védővel. Nagysága 31 × 15 cm. Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen. Később és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2.— 2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 frt 50, 5.—, 6.—, 7.—, 8.— árjegyzékemből választhatók. Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készitmény. Kérem azt figyelembe venni. Nincsen kockázat! Becserélés megengedve vagy a pénz vissza. Szétküldés utánvételei az érczhegyi hangszer-kiviteli czég által:

Konrád János Brüx 1140. sz. (Csehország).
Nagy é gazdagon illusztrált árjegyzék 800-nál több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve. 10674

Politikai- és jogi ujdonságok.
A magyar állam fönmaradásának és alkotmányos szabadságának okai. Irta gróf Andrássy Gyula. II. kötet, ára 6 korona. (Az I. kötet ára 6 korona.)
Részvénytársasági közgyülési határozatoknak megtámadása. Irta Engel Aurél dr. Ára 1 korona 50 fillér.
A magy. kir. Curia felülvizsgálati tanácsa által a sommás eljárásról szóló (1893: XVIII. t.-cz.) alapján hozott határozatok gyüjteménye Gottl Ágostontól. VIII. kötet (1902—1903) (1620—1810. sz. határozatok). Ára egész vászonkötésben 8 kor. 50 fill.
Döntvénytár. A felső birságok elvi jelentőségü határozatai. Jegyzetekkel ellátva. Kiadja a Jogtudományi Közlöny szerkesztősége. VII. folyam, 26. kötet. Ára 4 kor.
A kir. itélőtáblák felülvizsgálati elvi jelentőségü határozatai tanácsainak Összeállította Térfi Gyula dr. VII. kötet 1902—1903 és rendszeres tárgymutató az I—VII. kötethez. Ára egész vászonkötésben 20 kor.
Kaphatók
LAMPEL R. könyvkereskedése (Wodianer F. és Fiai) részvénytársaságnál Budapest, VI., Andrássy-ut 21 és minden könyvkereskedésben.

Millennium-telep
NAGYŐSZ.
Legolcsóbb árak.

Legolcsóbb árak.
Szép és tartós szőlője
csak annak lesz, a ki ingyen kéri Magyarország legnagyobb szőlőiskolájának árjegyzékét, a mely szőlőiskola állami segélyjyel és állami felügyelet mellett létesült. 10715

+ Soványság +
Szép telt testidomok a D. Franz Steiner & Co. Berlin szépcs által. Aranyéremmel kitüntetve Paris 1900, Hygiene-kiállitás és Hamburg 1901. 5—6 hét alatt már 30 fontnyi gyarapodásért kezesség. Orvosi rend. szerint. Szigorúan becsületes. Nem szédelgés. Számos köszönőlevél. Ára tartozmánnyal 5 kor. 50 fillér. Postautalvány vagy utánvéttel. Szállitja: 10128
TÖRÖK JÓZSEF
gyógyszerész,
Budapest, 18, Király-u. 12

5 koronáért
küldök 4½ kgr. (kb. 50 drb.) a sajtolásnál kevésbé megsérült finom, enyhe 10707
piperezsappant
rózsa, liliomtej, orgona, ibolya, rezeda, jázmin és gyöngyvirágból szépen összeválogatva. A pénz előzetes megküldése esetén, vagy utánvéttel küldi:
KANN IGNÁCZ
Wien, II., Castellezgasse 4.

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szépség titka, ideális illattal felfrissitő tartós, egészséges és diszkrét. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párizsi Világkiállitás: ARANYÉREM
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kendett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czéget
GERTLER ADOLF
kézimunkaiparos és műrajzoló
Budapest, VIII., József-körut 77. szám.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Kitüntetve az ezredéves országos kiállitáson az első dijjal. 10609
Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.

Sajátmaga hibája!
ha időelőtt öregszik és csunya lesz. A legkitünőbb piperecikknek elismert, teljesen ártalmatlan Helin (törvényesen védve) rendszeres használatával elejét veheti ennek az épen nem kivánatos esbetőségnek. 1 doboz 1 K 20 f. — Kapható gyógyszertárakban droguer., illatsz. — Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertára, Király-utcza. — Bécsben: C. Brady gyógysz., Fleischmarkt. 10635

Magyarnak Pécs! Németnek Bécs
Valódi angol ezüst iron nagyon diszes
kivitelben 3 K
gyengébb kivitelben 2 K

Kapható 10588
SCHÖNWALD IMRE
ékszergyárosnál PÉCSETT.

CRÈME DE MARGUERITE KRIEGNER

KORONA GYÓGYTÁR KÁLVINTÉR BUDAPEST
Igazi urinő arczának, keblének, kezeinek alapos ápolására használja mindig a világhirü, 1885-ik év óta törvényileg védett Kriegner-féle
CRÈME DE MARGUERITE.
Kérjen mindig határozottan Kriegner-félét.
Eredeti nagy tégely 4 kor. Próbatégely 1 kor.
KRIEGNER GYÖRGY
gyógyszertára Budapest, VIII., Kálvin-tér. 10670

Császárfürdő
BUDAPESTEN
tél és nyári gyógyhely. 10490
Elsőrangu. E kénesvizü gőgyfürdő pártian, gőzfürdővel és legmodernebb iszapfürdőkkel pompás ásványviz uszodákkal, hő- és kádfürdőkkel. Prospektus ingyen bérmentve.

TAKARÉKOSKODNI

lehet a sokszorosan kitüntetett, **régóta jól bevált** **Maggi-ízesítő** helyes használata mellett. **Néhány csepp** — a tálalásnál hozzátéve — **elegendő,** hogy ezáltal gyenge leveseknek, mártá-oknak, főzeléknek stb. egy pillanat alatt jó és erőteljes ízt adhassunk. **Üvegcsékben 50 fillértől kezdve** (utántöltve 40 fillértől kezdve). Kapható minden fűszerkereskedésben, csemege-üzletben és drogueriában

10686

MAGGI-kitüntetések: 4 nagydíj, 26 aranyérem, 6 díszoklevél, 5 tiszteletdíj. Hatszor versenyen kivül, többi között az 1889. és 1900-iki párisi világkiállításokon (Maggi Gyula birálótag).

Telefon 13-76. Alapittatott 1878.

Hölgyek figyelmébe!

10698

A közóhajnak engedve és hogy egy régen érzett hiányt pótoljon, **Keleti J.** orvos-sebészeti műszergyáros üzlethelyiségeiben **külön női osztályt rendezett be,** hol a nagyérdemü hölgyközönség

kizárólag női kiszolgalásban

részesül. A czég szakszerü vezetés mellett készit: **mindennemü sérvkötöket, haskötöket lógóhas, vese- és gyomorbántalmak** ellen, **görcsérharisnyákat** ferdén nöttek részére, **testegyenésztési gépeket** stb. a legtökéletesebb kivitelben.

Külön osztály betegápolási czikkek és hygienikus gummiáruk részére.

A czég több mint 25 éves fennállása alatt e téren szerzett tapasztalatai folytán bizvást kiérdemelte a nagyérdemü hölgyközönség bizalmát és továbbra is kéri nagyrabecsült támogatását.

Nagy képes árjegyzékkel, szakszerü tanácsokkal és mértékvételi adatokkal szivesen szolgál

KELETI J. orvos-sebészeti műszergyáros,

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17. szám,

a m. k. főposta-palota mellett. — Külön bejárat a kapu alatt.

Kováts Béla

kocsigyártó **Budapest, V., Lipót-körut 3.**

Ajánlja ujonnan berend. zett modern hintó raktárát.

Alapittatott 1886. Képes árjegyzék bérmentve

Alkalmi vétel

32 db csak 6 frt.

Legszebb ajándékot képeznek bécsi gloria-ezüst asztali készleteim, melyek a következők: 6 db legf. gloria-ezüst étkezőkanál

6 „ „ gloria-ezüst villa
6 „ „ gloria-ezüst asztali kés öntött acélpengével
12 „ „ gloria-ezüst káv.-kanál
1 „ „ gloria-ezüst tejmerítő
1 „ „ gloria-ezüst levesmer.-kanál 10678

32 db összesen csak 6 frt. mindenuj, finoman fényezve. Ezeknek az ára ezelőtt 3-szor akkora volt, és most a **nagy készletek** eladása folytán **csak 6 frtért** adatnak el. A gloria-ezüst **át meg át fehér fém, melynek változatlanságáról kezeskedve lesz és ezért legjobban pótolja a drága valódi ezüstöt.**

Hogy ennek valódiságáról mindenki meggyőződhessék, **kötelezem magamat, kivánatra a pénzt azonnal levonas nélkül visszaadni,** ha az áru nem felelne meg. A szétküldést csak utánvét vagy az összeg előzetes beküldése mellett eszközli

LATEINER LEÓ gyári raktára **Wien, I/28., Wollzeile 31.**

Másoktól ajánlott asztali készletek vásárlásától óva intek, mert azok feketéik lesznek. Az én asztali készletem eredeti gyártmányok.

Villanyos zseblámpa.

Könnyü nyomásra azonnal világos villanyos fény sugárzik. Teljesen veszélytelen. Könnyen és kényelmesen zsebben horduható E lámpát évekig lehet használni, mivel a kiégett batteriát ujjal lehet pótolni. Ára teljesen felszerelve 3 h., fényszóróval 4 K, pótbatteria darabonként 1 K. Előrefizetés vagy utánvétel. 10616

J. KÖNIG,
Wien, VII., Westbahnstrasse 36.

Tornaszer

ugy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható

Lopos Gyula
tornaszer-készitőnél
Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.

Árjegyzék kivánatra megküldetik. 10590

Mindenütt, minden gyógytárban kapható.

A házban és az uton nélkülözhetetlen szernek van elismerve

Thierry A. gyógyszerész balzsama.

Egyedüli valódi BALZSAM
«Védangyal» gyógytárból THIERRY A.
Pregrada-ban, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Legjobb hatásu rossz emésztésnél és a vele együtt fellépő betegségeknél, mint felbőlögés, gyomorégés, székrekedés, sav képződés, tulteliség érzete, gyomorgörcs, étvágytalanság, katarrhus, gyuladás, gyengeségi állapot, felfuvódás stb., stb. Működik mint görcs- és fájdalomcsillapító, köhögést szüntető, nyákoldó és izsitó szer.

Postán legkevesebb szétküldés **12 kis vagy 6 nagy** üveg **5 K** költségmentesen, **60 kis vagy 30 nagy** üveg **15 K** költségmentesen netto.

Kicsinyben eladásnál a raktárakban **1 kis üveg ára 30 fillér, 1 kettős üveg 60 fillér.**

Ügyeljunk az egyedüli törvényileg bejegyzett zöld apácza védjegyre: **«Ich dien.» Egyedül ez valódi.**

Ezen védjegy utánzása, valamint más törvényileg nem engedelyezett, igy forgalomba nem hozható balzsamgyártmányok **viszonteladása** *törvenyileg tiltva van.* 10547

Thierry A. gyógyszerész **Centifolia-kenőcse**

fájdalomszüntető, puhító, oldó, huró, gyógyitó stb. Legkisebb postai szétküldés 2 tégely **3 K 60 fillér.** Kicsinyben eladásnál a raktárakban **1 K 20 fillér** tégelyenként. **Főraktár Budapesten: Török J., dr. Egger L. I. gyógyszertára; Lugoson Vértes.** Közvetlen rendelések czimezendők: **«Schutzengel Apotheke» des A. Thierry in Pregrada bei Rohitsch-Sauerbrunn.**

Az összeg előzetes beküldése esetén a szállitás egy nappal előbb történik, mint utánvéttel és az utánvételi pótdij is megtakarítható, igy ajánlatosabb az összeget előzetesen utalványozni és a megrendelést a szelvényen eszközölni és a pontos czimet megadni.

6 havi próbára!

3 havi hitel! * Teljesen ingyen!

Csak **2 frt 25** lánczczal és tokkal együtt.

és más reklámra világismert czégem óráinak ajánlására nincsen szükség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes megelégedésére valódi amerikai antimagnes

System Roskopf Patent-horgony remontoir-óráimat 99. számu ólomzárral

fekete imit. aczél vagy nikkel tokban, Patent-Email számlappal, 36 óráig járó, pontosan igazitva, 3 évi irasbeli jótállással, szarvasbór tokban, nikkel lánczczal és függővel 2 frt 25 árban. 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz dupla fedéllel 3 frt 50. Olcsó System Roskopf-órák ólomzár nélkül. mint azok mindenütt kis órások és kereskedők által eladatnak, 1 frt 75. Pénz vissza! vagy becserélés rongálatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges bekiildése ellenében 10675

KONRÁD JÁNOS első óragyár által,

Brüx 1138. sz. (Csehország). 10675

Cs. és kir. felesk. becsüs. Kitüntetve a cs. kir. osztrák birodalmi sassal, arany és ezüst kiállitási érmekkel és 100,000 elismerő-levéllel a világ minden tájékáról.

Gazdagon illusztrált árjegyzékek 600-nál több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

ÉLŐVIRÁGOK

csokrok, koszoruk kaphatók

PÁSZTORY M.

élővirágkereskedésében

Budapest, VIII., Nemzetiszinház.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve. 10613

A legjobb arcz-szépitőszer a SEREIL-ARCZKENŐCS, mely az arczot tisztitja, fehériti és bársonypuhává teszi.

Egy tégely ára 1 kor. 40 fill.

Egy kis tégely ára 70 fillér.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan } kitünő toilett szappanok a kenőcs használatához.
Epe-szappan }

Serail-crême. Nappali használatra.

Serail-pouder. Kiváló finom arczpor három szinben, fehér, rózsaszin és créme. Egy doboz ára 1 korona.

Serail-szájvíz. A legjobb szájvíz.

Főraktár: Budapesten, Török József gyógyszertárában. 10625

Kapható továbbá a készitőnél **ROZSNYAY MATYAS** gyógyszertárában, **Aradon, Szabadságtér,** valamint minden más gyógyszertárban.

A nőt szépség elérésére, tökéletesitésere é fentartására le kitünőbb és legbiztosabb »

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrkiütést (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 kor., **Margit arczvíz** 1 korona

Hamisitványok biróilag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a pénz elő-zetes bekiildése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyogysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-ut 29. Kapható minden gyógyszertárban

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

tekete és barna szinben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem p szkit. Ára 2 kor. 80 fillér. 10689

Törvényesen védett

Bob-csemege

név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes szélketetélt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, **Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Vácsi-körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi-ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy-ut, Kartschmaroff A., a Népszinházzal szemben, Gaza és Both, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta Váczi-körut 42., Rainer J. és társa II. Corvin-tér 12. 9837

FRANKLIN-IRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

VIII.

(Folytatás.)

Airey az ebédre készülődött, melyre barátait meghivta s a mely ezek közt hallatlan feltünést keltett. Gondosan előkereste legkevésbbé viselt ingét s közben egy-egy tekintetet vetett az asztalon fekvő öt fontos bankjegyekre. Több volt a bankjegy, mint a mennyibe az ebéd kerül, ha Tommy Trent, a ki ezzel meg volt bizva, még oly fényesen rendezi is, de Airey szilárdan el volt tökélve, hogy nem kimél semmi költséget. Igyekezett magát meggyőzni, hogy kellemes estéje lesz ma, de nehezen ment. Nem birta leküzdeni azt a gondolatát, hogy ezek a bankjegyek nem arra valók, hogy elfogyjanak, hanem arra, hogy megmaradjanak és szaporodjanak. Nem szivesen adta ki őket, de egyúttal utálta is magát ezért az érzéseért.

Az ebéd fényes volt, Tommy Trent valóban kitett magáért. Az asztal tele volt szórva virággal, minden hölgy számára bokréta, minden úr számára gomblyukba való virág volt a teríték mellett, czifra étlap jutott mindenkinek, csodálatos formájú fagylalt-hegyek tornyosultak az asztalon.

Trix ragyogóan jelent meg. Úgy érezte, minden bajnak vége van már, bűnei meg vannak bocsátva s nem fognak neki többé kellemetlenségeket okozni. Beaufort Chance kidühöngte magát, Fricker pedig tetőtől talpig gentleman. A diadal a küszöbön áll, sőt meg van nyerve, csak ki kell nyilvánitani.

Peggy elkésve érkezett, a mi azonban nála nem volt szokatlan dolog. De új ruha volt rajta, még pedig teljesen fekete ruha, a mi okvetlenül jelentett valamit. Miután roszaló tekintetet vetett a pazaron teritett asztalra és aztán Aireyre, igy szólt:

— Tulajdonkép nem is illik, hogy eljöttem, csak az Airey kedvéért tettem. Meghalt a berlini nagybátyám.

— Fogadja részvétemet, — fordult hozzá Tommy komoly arczczal.

— Sajnálom szegényt, igazán sajnálom, — szólt Peggy. — Nem volt mindig kellemes ember, de jó ember volt. De mit szól hozzá, Tommy, — súgta aztán, — húszezer márkát örököltem tőle. Ez annyi mint ezer font. De ne szóljon most még róla senkinek.

Peggy sokkal őszintébb természetü volt, semhogy igazi fájdalmat tudott volna szinlelni a nagybátyja halála miatt, mikor sokkal jobban izgatta az örökség.

— Adja nekem ezt a pénzt, — mondta Tommy.

Peggy elámulva és megbotránkozva nézett rá.

— Majd én jól elhelyezem, — folytatta Tommy. — Negyven-ötven fontot fog jövedelmezni évenkint.

— El fogom költeni, — jelentette ki Peggy határozottan. — Mi mindent fogok én rajta vásárolni!

— Ne tegye. Adja nekem. Tanulja a pénzt megbecsülni.

— Maga beszél, a ki ilyen pazar ebédet rendeztet szegény Aireyvel! — diadalmaskodott Peggy.

A milyen titkolózva mondta el az öröksége hirét Tommynak, ép úgy megsúgta titoktartás föltétele alatt Arty Kanenek is. Természetes tehát, hogy néhány percz mulva az általános társalgás tárgya Peggy váratlan meggazdagodása lett. Egyre-másra csinálták a terveket a rengeteg vagyon elköltésére, gondolatban mindjárt el is költötték az örökséget.

— Hát aztán felhagy-e a festészettel? — kérdezte Childwick. Mindenki tudta, hogy Peggy anyagi helyzetére teljesen közömbös, folytatja-e a festést vagy sem.

Egyik tréfa a másikat érte, a csipős, bohókás ötletek csak úgy röpködtek a levegőben. Csak akkor állott be némi szünet a zajos társalgásban, mikor behozták a fekete kávét.

A társaság a szokottnál hamarább oszlott el. Peggynek korán el kellett mennie s erre valamennyien készülődni kezdtek. Peggy búcsúzóban még megkérte Aireyt, hogy majd elhozza a pénzét hozzája, tegye el ő, mert csak neki van pénzszekrénye.

— Hamarosan a nyakára fog hágni, — mondta Airey Trixnek. — És aztán szegényebb lesz, mint valaha.

— Majd férjhez megy valami gazdag emberhez, — jegyezte meg Trix. Aztán hirtelen ötlettől elkapatva kérdezte:

— Elvenne ön egy nőt a pénzeért?

Airey hosszas gyanakodás után felelt:

— Nem. Nekem olyan pénz nem kell, a melyet nem magam kerestem.

— De most már mennem kell, — mondta Trix fölkelve. — Igazán, nagyon kellemes este volt. Remélem, ön is jól érezte magát?

A pinczér elhozta Aireynek a számlát; kifizette s egy arany borravalót adott neki. Tommy nem látta az aranyat, de látta a pinczér mély és alázatos meghajlását. Helyeslőleg mosolygott.

— Isten önökkel, — mondta Trix. — Milyen pompás este volt!

A szeme csillogott; szinte meghatottnak látszott. Airey meglepetve nézett föl rá. Aztán karonfogva elkisérte Trixet a kocsijához. Ők ketten Tommyval gyalog mentek haza. Egy darabig hallgattak, aztán Airey megszólalt:

— Köszönöm, Tommy, a fáradozásodat.

— Kérlek, nem került fáradságba. Hanem te igazán gavallérosan viselkedtél.

Airey, bármennyire megfogadta is, hogy nem szól róla senkinek, nem birta elhallgatni a titkát:

— Véletlenül olyan pénzhez jutottam ma, a melyre nem is számitottam.

— Szerencsés ficzkó vagy, — mondta Tommy, azt gondolva, hogy a javulásnak fokonként kell haladni. Airey most még azzal vigasztalja magát, hogy ebédet rendezett s mégsem kellett a tőkéjéhez nyulnia Majd egykor...

De valami nagyobb dolog is történt, a miről Tommy nem is álmodott. Mikor Airey hazatért, nagyon is ridegnek és elhagyatottnak, sőt szinának is találta lakását. A pénzszekrény s a vörös könyv se tudta megvigasztalni. Nem gondolt arra, hogy változtat ezen az állapoton, nem is szidta az életmódját, sem az okot, a mely rávitte. A bitorló még ott ült a trónon a szivében, ép úgy, mint a hogy a Trixében is benn volt még a másik bitorló. Csak sajnálkozott, hogy az életmódja bizonyos dolgokat szükségessé tesz, másokat pedig kizár. Szeme elé olyan képek tüntek, a melyek már régóta idegenek voltak számára. Érezte, hogy zsugorkodásával nagy élvezetet vásárolt, de óriási áron.

— Milyen vigasztaló dolog néha a lehetetlenség! — gondolta magában, s eltünődve szivta a pipáját.

IX.

A politikai körökben folyó suttogások s az ujsághirek eljutottak Bonfill asszony fülébe is s nagyon kellemetlenül hatottak rá, mert ez volt az első eset, hogy valamelyik pártfogoltjával baj történt. Miniszter barátai is igen titokzatosan beszéltek vele. Különösen a Liffey czikkei okoztak nagy megütődést, mert sejteni lehetett belőlük, hogy szerzőjüknek bizonyitékai vannak. Blair miniszter nagyon aggodalmasan mondogatta, hogy semmi sem ártana a kormánynak annyit, mint egy nyilvános botrány.

Bonfill asszony még régi időkből jó barátságban élt Liffey úrral; elhivatta tehát magához. Meg akarta puhitani. Az éles tollú, eszes ujságiró azonban állhatatos maradt s nyiltan kimondta, hogy csakugyan van bizonyitéka a kezében: Beaufort Chance egy levele, a melyben valamivel hamarabb adott Frickernek tudtára egy hirt, mint illett volna. Ezt a levelet Liffey Frickernek egy Clarkson nevü emberétől kapta. Nagy nehezen tudta rávenni Bonfill asszonyt, hogy hallgatni fog, az alatt a feltétel alatt, ha Beaufort Chance lemond állásáról három nap alatt.

— Három nap alatt vagy lemond vagy kiüt a zenebona, — mondta Liffey még bucsuzóban is.

Bonfill asszony aztán beszél Beauforttal, a ki épen akkor kezdte magát meglehetős jól érezni, mert jócskán nyert a Dramoffszky-papirokon s ha még mindig gyanakodva néztek is rá, abban reménykedett, hogy minden jóra fordul. Ezért, mikor Bonfill asszony szóba hozta az ügyet, erősen hangoztatta ártatlanságát, kijelentette, hogy egy szavával megdönt minden rágalmat, méltatlankodott azon, hogy Bonfill asszony elhisz ilyen gyalázatos gyanusitást. Mikor azonban Bonfill asszony megkérdezte tőle, van-e Frickernek egy Clarkson nevü embere, egyszerre megállott fel s alá járása közben, az arcza vörös lett s lopva egy gyors pillantást vetett pártfogónőjére.

— Ez a Clarkson ellopta önnek egy levelét, — mondta Bonfill asszony.

— Micsoda levelet? — tört ki Chance.

— Frickerhez van intézve s 24-ikéről keltezve.

Erre aztán Chance megtört, tompa, rekedt hangon kérdezte:

— Mit kivánnak tőlem?

Bonfill asszony most már látta, hogy letört emberrel van dolga, a ki meg fog tenni mindent, a mit kivánnak tőle. Keserves volt neki is ez a jelenet, hiszen kedvelte és pártolta ezt az embert, a ki most lerogyott egy székre és elcsüggedve bámult maga elé.

— Hiszen azért nincsen minden elveszve, — vigasztalta. — A mandátuma megmarad, ráadhatja magát egészen az üzletre és itt csinálhat karriért.

Beaufort nem felelt. Bonfill asszony folytatta:

— Le kell mondania azonnal. Ha három nap alatt le nem mond, semmit sem lehet többé jóvá tenni. Irja meg a lemondást még ma. Mondjon valami ürügyet, a magánügyei vagy más efféle... Aztán menjen pihenni valahova egy időre...

Beaufort Chance, mikor megirta a keserves lemondó levelet, a mikor utána meghúzódva járkált az uteczákon, kerülve az emberek tekintetét, gondolataiban Trixet tette felelőssé mindenért. Az ő kedvéért tette, a mit tett. Az ő bűne elenyésző csekélynek tetszett a Trixé mellett. Mily édes volna eltiporni!

Este elment Frickerhez, a ki részvéttel hallgatta meg elbeszélését, csak a miniszterek és Bonfill asszony «képmutatása» ellen káromkodott, mert ő csak azt látott eljárásukban.

— Miattam nem fog történni semmi kára, — nyugtatta meg Chancet. — Magamra veszek mindent. Elég széles a vállam.

— Iszonyu drágán fizettem és nagyon keveset kaptam érte, Fricker, — mondta Chance. — Oh, az az átkozott asszony!

— Trevalla asszonynyal majd végzünk. Hagyja őt én rám. Nézze, ezt a levelet irtam neki.

Megmutatta Trixhez irt levelének másolatát és nevetve magyarázta, mit s hogy kell csinálni.

— Különösen jó, a mi a «Fénylő Csillag»-ról szól — mondta nagy önelégültséggel. — Ő nagyságának fogalma sincs róla, mennyit fog ezen veszteni. A Dramoffszkyakból kiereszt jük, nem tulságosan nagy veszteséggel. Akkor aztán meg-

gondolja magát, de mégsem annyira, hogy eladja a «Fénylő Csillag» részvényeit. Azt fogja hinni, ezeken visszanyer mindent.

— Fricker, maga az eleven ördög!

— Az üzlet üzlet, barátom. Az ember nem engedhet játékot úzni magával, különben mindennek vége. A házam népe is örülni fog, ha megtudja, hogy ő nagysága beleesett a verembe.

X.

A Barmouth-ok, Mervyn szülei, természetesen nem nagyon örültek, mikor fiuk kijelentette, hogy elveszi Trixet, de elvégre is nemes családból származott s a mi a fődolog, akkora tekintély volt Mervyn a szemükben, hogy nem mertek vele ellenkezni.

Lord Barmouth igen alacsony, erös, épen nem imponáló külsejü ember volt, de ebbeli hiányosságát olyan méltóságos magatartással igyekezett elleplezni, hogy ebben még magas termetü, méltóságteljes nejét is felülmúlta. Igen nagy kastélyuk volt Kent grófságban, közel Londonhoz, vasárnaponkint ott találkozhatott az ember azokkal, a kikkel hétköznapokon Londonban. Glentorlyék, Lady Blixworth és Audrey Pollington, három-négy férfi, Bonfill asszony, Trix és Mervyn egyszerre mentek ki egy szombat este, néhány nappal azután, hogy Trix beleegyezett, hogy nőül megy Mervynhez. Nyilvánosságra azonban még nem hozták az eljegyzést.

Másnap templom után Mervyn elvitte sétálni Trixet, hogy megmutassa neki azt a helyet, a mely majd otthona lesz. Ekkor világlott meg először teljesen Trix előtt helyzete a maga világosságában: hogy ő lesz egykor ennek a helynek az úrnője. Mervyn szavai és modora is minduntalan emlékeztették őt erre; úgy mutogatott meg neki mindent, mintha ezt mondta volna:

— Sokat adhatok neked, — ime oda adom mind!

Trix mohó szemekkel nézett mindenfelé, a fejébe szállott saját diadala. Ha eszébe jutott gyermekkora, a Vesey Trevallával töltött négy év, a penziók, sőt a saját mostani lakása és adósságai és aztán körülnézett itt, — micsoda diadalérzet töltötte el!

S az ár, a mit ezért adni kell? Nem valami tulságos. Egész jó szivvel volt Mervyn iránt s ennél mélyebb érzést aligha is vártak tőle. Nem kivánják, hogy szenvedélyt mutasson, csak jó leány legyen, akkor meg lesznek vele elégedve.

Audrey Pollington egy csöppet sem titkolta irigykedését. Bonfill asszony végig vezette Trixet a nagy házon s ez alatt kétszer is megcsókolta. Lord Barmouth a lunch után körüljárta vele az előcsarnokot s minden egyes oszlopról, mely előtt elmentek, elmondott valami családi visszaemlékezést. Csak Blixworth asszony szemében látott Trix valami olyas kifejezést, a mely lehetne maliczia, de lehetne szánakozás is. S tett is egy megjegyzést Trix előtt, a mely az utóbbira vallott:

— Ön még keveset volt itt arra, hogy azt érezze, a mit én, de a magam részéről néha úgy érzem, hogy legjobban szeretnék berúgni, vagy alsószoknyában kiszaladni az országútra és sikítani.

— No, akkor lord Barmouth aligha eresztené vissza, — mondta nevetve Trix, a ki csakugyan nem érezte még azt a nyomasztó, lenyügöző és fellázító hatást, melyet a Barmouth-ház félelmetes korrektsége s előkelő unalma tett az emberre.

Hétfőn a többi vendégek elutaztak, Trix ott maradt még egy hétre jövendőbeli rokonaival. Mervyn ezalatt egyszer-kétszer bement Londonba, a hivatalába, de ideje nagyobb részét otthon töltötte, Barslettben. Minden el volt rendezve, az eljegyzést mihamarább nyilvánossága fogják hozni, Trixszel az egész család úgy bánt, mintha leányuk volna. Miért, miért nem, de olyasformán érezte, mintha úgy bánnának vele, mint a tökozló gyermekkel; még a vőlegénye is szemmel láthatóan azt tartotta róla, hogy még sokat kell tanulnia és még többet felejtenie.

Trixet leginkább az bántotta, hogy a bátorsága teljesen elhagyta. Merész szelleme, mely szembe szállott Beaufort Chance-szel, szembe szállott Frickerrel s úgy bánt Bonfill asszonynyal, mint magához hasonlóval, most meghunyászkodott az előtt a lenyügöző rend, tiszteletreméltóság, hasznosság, szorgalom és jámborság előtt, a mely itt körülövezte őt az erények sövényével. Napról napra jobban félt magasztos apósától, anyósától s még magasztosabb fiuktól, az ő jövendőbeli urától. Sohasem mert volna velük szembeszállni, őket figyelmen kivül hagyni, vagy csak kérdés tárgyává is tenni, a mit mondtak. Jó leány akart lenni irányukban, de most már csak azért, mert nem is mert volna más lenni. Finom ruhája alatt mintha arany bilincs volna a lábán. Ha életének ideálja a teljes szabadság volt, most ez a többi ideálok sorsára jutott.

Ha azzal vigasztalgatta magát, hogy majd a házasság után szembe mer velük szállni, maga

Másnap templom után Mervyn elvitte Trixet sétálni.

se hitte, hogy valaha meg merje tenni. Nem mintha valami különösen okosak vagy bölcsek, vagy épen jók lettek volna. Inkább csak azért, mert olyan elrendezettek, megállapodottak, a szokás által kicsiszoltak, állásuk hagyományai által körülsánczoltak voltak. Szembeszállni velük lázadás és szentségtörés lett volna. Trix el birta volna képzelni, hogy valamelyikük egyszerre csak ráparancsol, hogy menjen az ágyba — s érezte, hogy meg is tenné.

— Félt maga gyermekkorában a szüleitől? — kérdezte egyszer Mortimert. Ez elnevette magát.

— Nem emlékszem, hogy valaha bármi csekély nézeteltérés lett volna is köztünk.

— Én pedig félek tőlük. Magától is, — vallotta meg Trix.

— Bohóság! — mondta Mervyn gyengéden. Látszott rajta, hogy sem meglepetve nincs, sem roszul nem esik neki a dolog. A félelmet, melyet Trix megvallott, úgy tekintette, mint családja fensőbbsége iránti köteles adót, mint nőies módját a Trix bámulata és tisztelete kifejezésének. Melegen megcsókolta, mintha valamit nagyon jól tett volna. Trix pedig úgy érezte, hogy most második gyermekkorába lép, a mely egészen más lesz, mint az első s élete fogytáig fog tartani.

Ottléte utolsó napján Mervyn épen írt valamit, ő pedig olvasott, mikor levelet hoztak neki. Megismerte, hogy Frickertől való; nagy örömére Mervyn nem figyelt oda, el volt merülve munkájába.

Fricker levele nagyon barátságosan kezdődött s nagyon hosszúra nyúlt. A Dramoffsky-koncczessziókról szólt s értesitette, hogy eladta valamennyit, mert ezt találta Trix érdekében valónak. Szerencsétlen körülmények találkozása folytán azonban akkor épen nagyon roszúl álltak s hosszú ideig nem is volt remény, hogy javulni fognak, úgy hogy legnagyobb sajnálatára az ötezer font helyett, melyet beléjük fektetett, most csak 2301 dollárt fizethetett vissza a bankjának.

— Szörnyűség! — kiáltott fel Trix hangosan, ölébe ejtve a levelet. Egy pillanatra megfeledkezett arról is, hogy Mervyn mellett ül.

— Mi baj, édesem? — kérdezte ez megfordulva. — Csak nem kapott valami rosz híreket?

— Nem, semmi komoly dolog, — hebegte Trix, hamar összegyűrve a gépirással teleirt levélpapirost.

— Mondjon el nekem mindent. El kell mondania minden baját. — mondta Mortimer, megszoritva Trix kezét.

— Mondom, nem történt semmi...

— Semmiért csak nem kiáltott volna úgy fel? — mosolygott Mortimer.

— Nem, csak a cselédem irja... hogy eltört egy khinai vázámat, a melyet nagyon szerettem, — mondta Trix magához térve s ártatlanúl Mervynre függesztve szemét.

Mervyn nem volt valami éles megfigyelő s igy nem vette észre Trix zavarát, sem azt a tényt, hogy a szobalányok nem szoktak géppel irott leveleket küldözgetni. Megsimogatta, aztán magához vonta és megcsókolta Trix kezét s nevetve mondta:

— Hála Istennek, hogy semmi nagyobb baj nem történt. Ezért kár volt úgy megijedni.

Trix, a mint csak tehette, kimenekült a kertbe; rettentő dühös volt önmagára. A Dramoffskiakra nem is gondolt.

— Igy fogok tenni mindig! — kiáltott elkeseredve. — Hazudni fogok mindig! És milyen könnyen ment a hazugság!

Be akart menni, hogy megmond mindent Mervynnek, de egy-két lépést tett csak a ház felé s már is elhagyta a bátorsága. Eszébe jutott, milyen könnyen lehet Mervynt félrevezetni, de nem talált ebben a gondolatban vigasztalást. Hátha aztán egyszer mégis rájön az igazságra? Meg kell szakitani most már minden összeköttetést Frickerrel, nem maradhat meg abban az örökös hazugságban, a melyet ez az üzlet jelent rá nézve.

— De milyen könnyen ment a hazugság! — gondolta magában elborzadva.

Ebédnél Mervyn elbeszélte az esetet és tréfálkozott, hogy Trix mennyire kétségbeesett egy khinai vázáért. Lady Barmouth védelmébe vette jövendőbeli menyét, a háziasszony álláspontjára állva, a kinek becsben kell tartani minden háztartási dolgot. Lord Barmouth azt a véleményét fejezte ki, hogy a váza talán valami kedves családi emlék, megkérdezte Trixtől, hogy jutott hozzá, milyen volt, micsoda anyagból, milyen színű, mekkora stb. Innen áttértek a cseléd jellemére, a ki eltörte, az edénytörésben elért eddigi sikereire, összehasonlitva őt a barsletti ház egyik vagy másik cselédjével. Trix habozás nélkül, nagy ügyességgel és leleménynyel irta le a cselédet is, a vázát is, reménykedett, hogy talán ki lehet még az utóbbit javittatni stb. Ez a tárgy ki nem fogyott az ebéd végéig s közben Trix folyton arra a katasztrófára gondolt, a mely beállana, ha toilette-szekrénykéje a család kezébe jutna s megtalálnák benne Fricker levelét.

Mervyn iránt nagyon kedves volt ez este, a kötelességtudó feleség alázatossága volt modorában. Lord Barmouth észrevette ezt és figyelmeztette rá a feleségét is.

— Igen, és nekem nagyon tetszett az is, hogy olyan nagyon törődött a khinai vázával, — felelt Barmouth asszony.

— Azt hiszem, jó felesége lesz belőle Mortimernek, — jelentette ki a nemes lord.

Másnap Trix visszament Londonba. A vasúti állomáson Mervyn átadta neki a «Times» aznapi számát, melyben benne volt az eljegyzésük. Gyöngédsége nem hagyott semmi kivánni valót. Megigérte, hogy másnap, a parlamentbe menet meg fogja látogatni Trixet. Trix a «Times»-szel kezében ült a vasúti kocsiba s a füleben már is benne zúgtak azok a gratulációk, melyeket kapni fog. A khinai váza egyelőre el volt felejtve.

XI.

Egy héttel később történt, hogy Peggy látogatásokat tett; először Bonfill asszonynál volt. Bebocsátották, de nem sokat törődtek vele; csupa miniszterek s nagy politikusok voltak ott, elmerülve politikai beszélgetésbe, meglehetős komor hangulatban, mert a kormány állása meglehetősen ingadozott. Peggy innen elmenekült lady Blixworthhoz. Itt is terhes és nyomasztó volt a levegő. Audrey szomorú volt és mérges, a nénije csípős és szúrós, a rosz kedv csak úgy leritt róluk.

— Milyen unalmasak az emberek! — tünődött Peggy s Trixhez indult. Itt csak vidámságot és diadalérzetet fog találni. De az ajtóban a diszkrét szobalánytól megtudta, hogy ott van Mervyn, mire ijedten menekült el. Egyszer ugyanis találkozott már Mervynnel Bonfill asszonynál.

Hát elmegy Tommy Trenthez. Itt, azt remélte, csak nem talál unalomra és rosz kedvre. Az ajtón át hangok hallatszottak a szomszéd szobából. Peggy megismerte Tommy hangját, a másik hang idegen volt neki. Arról, hogy föllállottak, észre lehetett venni, hogy a beszélgetés vége felé jár.

— Newton úr nem akarja, hogy a neve szóba kerüljön, — hallatszott Tommy hangja.

— Pedig szerettük volna, ha eldicsekedhetünk olyan jóhangzású névvel, mint Airey Newton, — szólt a másik hang.

— Erről ő hallani sem akar, de azért az üzletben tökéletesen megbizik, — felelt Tommy. Aztán igy folytatta:

— A szindikátusból egy ötödrészt vállal magára, ötezer fontot.

— S le birja tenni ez összeget azonnal? — kérdezte az idegen hang kétkedve.

— Akár kétszer annyit s akár holnap reggel, ha úgy tetszik. A nevéről azonban szó se legyen, — szólt Tommy s ezzel a beszélgetés véget ért. Az idegen eltávozott.

Peggynek kiesett a kezéből az ujság, melyet olvasni kezdett. Ötezer font sterling! S ha tetszik, kétszer annyi, akár holnap reggel! Airey Newton! Aireyvel folytatott beszélgetéseire gondolt, a vajaskenyér-ebédekre, aztán arra, hogy mikép kényszeritette Tommy Aireyt, hogy rendezzen ebédet! Peggy érezte, hogy sirva kell fakadnia. Micsoda képmutatás, aljasság, árulás! Milyen becsületes arczczal járt Airey, elhitette az emberekkel szegénységét, hogy annál biztosabban titokban maradjon zsugorisága! Most már világos lett Peggy előtt, mire való az a pénzszekrény meg a nagy vörös könyv! És a vajaskenyér, a melyről azt hitte, hogy Airey úgy osztja meg vele, mint Szent Márton a kabátját! Mennyi hálás érzést pazarolt ő erre a vajaskenyérre! És az az ebéd, melyet az a zsugori adott!

— Sajnálom, hogy megvárattam, — mondta Tommy, jókedvűen belépve. — Üzleti látogatóm volt és az inasom nem mondta meg, hogy ön itt van.

(Folytatása következik.)

Számos helybeli és külföldi orvos ajánlja.
Legjobb táplálék egészséges és gyomorbeteg Gyermekeknek kapni gyógyszertárakban és drogeriakban.
Kufeke Gyermekliszt
Kitünően bevált erös hányás, bélhurut, székrekedés sat. ellen Gyermekek. Kitünően fejlödnek tőle és nem bántják őket emésztési zavarok.
Diet. tápláló anyagok gyára BERGEDORF-HAMBURG. R. Kufeke, WIEN.
10003

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czégét
GERTLER ADOLF
kézimunkaiparos és műrajzoló
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első díjjal. 10609
Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.
Karácsonyi és ujévi ajándékok nagy választékban.

Szolid belföldi hangszerek szétküldése legolcsóbb gyári árban.

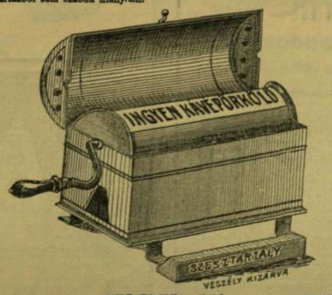
Közvetlen a forrásnál legolcsóbban lehet vásárolni. Szétküldési feltételeim szerint nincsen koczkázat, mivel becserélés megengedve, vagy a pénz visszaadatik. Tanuló-hegedü már frt 2.40, 3.—, 3.50, 4.—, 5.—, 6.—ért. Hangverseny-hegedük frt 7.—, 8.—, 10.—, 12.— Orchester-hegedük erős hanggal frt 14.—, 18.—, 20.— Solo-hegedük frt 25.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.— Hegedüvonó 50, 60, 80, 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb. Piczolók és fuvolák szolid kivitelben, 50, 80 kr., 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb Clarinetták legfinomabb kivitelben frt 4.50, 5.—, 6.—, 7.— és feljebb. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett.
Érezhegyi hangszer-kiviteli czég
KONRAD JANOS, Brüxben, 1141. sz. (Csehország.)
Gazdagon illusztrált árjegyzék, 800-nál több ábrával, kivánatra barkinek ingyen és bérmentve küldetik. 10678

Hidegség, köd
és szél minden arczbőrnek árt, ép ugy mint a melegség. Megvédi arczát a folcserepedéstől és testbőrének finom, sima és üde színét megtartja Helin (törvényesen védve) rendszeres használata által. — 1 doboz 1 K 20 f. — Kapható gyógyszertárakban, drog., illatszert. — Főraktár Budapesten: Török József gyógyszertára, Király-utcza. — Bécsben: C. Brady gyógysz., Fleischmarkt. 10635

Ha őszül a haja
ne használjon mást, mint a
„STELLA"-HAJVIZET,
mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti színét adja vissza. Uvegje 2 K.
ZOLTAN BELA gyógyszertárában,
Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza sarkán. 10564

Alapittatott 1837-ben.
SZABÓ LAJOS
szücsmester
BUDAPEST,
Koronaherczeg-utcza 17.

Ajánlja a n. é. hölgyközönségnek
SEALSKIN, SKUNKS, CHINCHILLA, NYUSZT stb.
gallérok, Collierek és karmantyukban dusan felszerelt raktárát. 10676

1200 állandó vevőt nyertünk kedvezményünkkel.
Szenzációs találmánynak
van ellenszere a mi kávépörkölő-készülékünk, a melynek orvetlen háztartásából sem szabad hiányoznia

INGYEN! 10653
Kezelése egyszerü és mégis 70% megtakarításnál jár, a mennyiben a pörkölésnél semmit sem veszti erejéből a kávé, mert azt páramentesen pörkölt és hütt.
Egy pörkölő beszerzési ára 16 kor. és mi ráadásra ennek, ingyen küldünk minden megrendelőnek egyet, ha az egész országban ellismert jó minőségü itt följsorolt kávéfajokból külön vagy vegyesen kiséletképp egy 5 kilós postacsomagot utánvéttel megrendel

1 kg. Portorikó-kávé	1.30 frt	1 kg. Gyöngy-kávé finom	1.60 frt
1 » » finom	1.50 »	1 » » legfin.	1.90 »
1 » Kuba-kávé	1.70 »	A kávéhoz csomagolható:	
1 » » finom	1.90 »	½ kg. Mandarin-tea	1.60 frt
1 » Mokka-kávé	1.40 »	½ » háztartási tea	1.25 »
1 » » finom	1.60 »	¼ » Czázárkávécsik	2.— »
1 » » legfin.	1.90 »	1 csomag Törmelék	—.20 »
1 » Arany-Jáva-kávé	1.40 »		
1 » » finom	1.60 »		
1 » » legfin.	1.90 »		

Ezen említett kedvezményben minden megrendelő csupán egyszer részesülhet!
Vértesi M. és fia kávé- és tea-kiviteli vállalat Duna-Földváron.

Jön a 48
Mikor?
Majd megmondja az
„Üstökös"
Az «Üstököst», a legderekabb magyar humorisztikus lapot, pedig a «Vasárnapi Ujság» magán előfizetői kedvezményes áron, negyedévre 4 korona helyett 3 koronáért rendelhetik meg. 10720

Telefon 13-76.
Alapittatott 1878.

Hölgyek figyelmébe! 10698
A közöhajnak engedve és hogy egy régen érzett hiányt pótoljon, Keleti J. orvos-sebészeti műszergyáros üzlethelyiségeiben külön női osztályt rendezett be, hol a nagyérdemü hölgyközönség kizárólag női kiszolgálásban részesül. A czég szakszerü vezetés mellett készit: mindennemü sérvkötöket, hasköteket lógóhas, vese- és gyomorbántalmak ellen, görcserharisnyákat ferdén nőttek részére, testegyenésztési gépeket stb. a legtökéletesebb kivitelben.
Külön osztály betegápolási czikkek és hygienikus gummiáruk részére.
A czég több mint 25 éves fennállása alatt e téren szerzett tapasztalatai folytán bizvást kiérdemelte a nagyérdemü hölgyközönség bizalmát és továbbra is kéri nagyrabecsült támogatását.
Nagy képes árjegyzékkel, szakszerü tanácsokkal és mértékvételi adatokkal szivesen szolgál
KELETI J. orvos-sebészeti műszergyáros,
Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17. szám,
a m. k. Ősposta-palota mellett. — Külön bejárat a kapu alatt.

8 napi próbára
küldöm valódi solingeni hajnyiró-gépemet 2 frt 50 kr. utánvét mellett és kötelezem magamat meg nem felelés esetén 8 napon belül visszavenni és a pénzt visszaküldeni. A hajnyirógép 16 cm. hossza, 32 foggal, a legjobb acélből és finoman nikelezve van, 3 tolófésüvel, 3 féle hajnyirásra van berendezve: 3 mm., 7 mm. és 10 mm., kettős csavarral, biztonsági forgóval és tartalék rugóval van ellátva. Ára finom cartonban használati utasitással együtt, ugy, hogy mindenki azonnal nyirhat vele 2 frt 50 kr. Legjobb minőség fedett rugóval frt 2.75. Szakállnyiró-gép 2 frt 75 kr. Lónyiró-olló vagy kutyanyiró-olló 2 frt. Biztonsági borotváló készülék frt. 1.75 Utánvét mellett szétküldi csak: Lateiner Leó gyári raktára, Wien, I/28., Wollzeile 31. szám. 10678

Kunz József és Társa

GS. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK SZERB KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

KIR. KIVÁLTSÁGOS NAGYKERESKEDŐK

VÁSZON, ASZTALNEMŰEK, KÉSZ FEHÉRNEMŰEK,

MENYASSZONYI KELENGYÉK.

FÜGGÖNY, ÁGYTAKARÓ és SZÖNYEGÁRU RAKTÁRA.

ALAPITVA: 1802.

ÁLLAMI ARANY ÉREM 1896 JURY TAG.

BRONCE ÉREM PARIS 1900.

BUDAPEST, V. DEÁK-TÉR 1sz.

Karácsonyi occasio! 10708

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, ideg-erősitő, vérjavitó szer. 10246

2000-nél több orvosi vélemény.

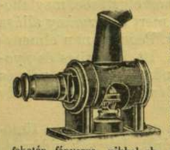
Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban ½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

Célszerü ajándékok fiuk részére.

Laterna magica **Gőzgépek** 10722

spiritusz-fütésre, álló, henger-biztonsági szelep-pel, gőzsippal és viztöltő csavarral. 24 cm. magas, darabja 90 kr. Finomabb kivitelben:

20 cm. magas 1 frt 75 kr.
22 « « 2 « — «
25 « « 2 « 50 «
27 « « 3 « — «
31 « « 3 « 50 «

feketén fényezve, nikkel objektivval és 3 optikai lencsével, petroleumlámpával és 12 képpel együtt

18 cm. magas 1 frt 50 kr.
u.a. 24 « « 2 « 50 «
« 28 « « 3 « 50 «
« 34 « « 4 « 50 «

Közvetlen megrendelhető:

KONRÁD JÁNOS

első óragyárában, Brüx 1271.

(Csehország).

Gazdagon illusztrált 800-nál több ábrát tartalmazó árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve.

BUDAPESTI GYÁRAK ÉS CZÉGEK.

Budapesti Takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részv.-társ.

Irodái: VI. ker., Andrássy-ut 5. (saját házában) 10243

Befizetett részvénytőke 10 millió korona. Elfogad betéteket takarék-betéti könyvecskék és pénztári jegyek ellenében **4%-os kamatozással,** valamint folyószámlában (check-számlán). A 10%-os betétkamat-adót az intézet fizeti. **Leszámitolt váltókat, előlegeket nyujt értékpapirokra. VÁLTÓÜZLETE** megbizásból teljesiti mindenféle értékpapirok vételét és eladását a legelőnyösebb feltételek mellett s foglalkozik minden a váltóüzletek keretébe tartozó üzletágakkal. Üzleti órák: délelőtt ½9—½1-ig, délután ½5-ig. **Magyar kir. osztálysorsjegyek főelárusitó helye IV., Ferenczieki-tere 2. szám.** Kézi zálogüzletei: IV., Károly-körut 18., IV., Ferenczieki-tere és Irányi-u. sarkán, VII., Király-u. 57., VIII., József-körut 2., Üllői-út 6. sz.

10626

KIRNER JÓZSEF cs. és kir. udv. puskamüves, az olasz király Ő felségének udvari szállitója,

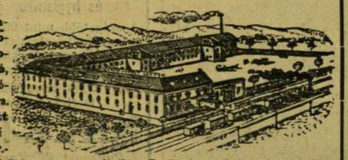
BUDAPESTEN raktára: IV., Bécsi-utcza 2., gyára Rózsa-utcza 7.

Dúsa ellátott raktár **legujabb szerkezetü kettős vadász-fegyverekből,** golyófegyverek, amerikai Winchester serétes ismétlő fegyverek, forgópisztolyok, szalonfegyverek és pisztolyok, **töltények** és **vadász-szerekből, melyek jóságáért kezeskedik.** ***(Alapittatott 1808. évben.)***

Sürgönyczim Cartonage. **DAVID KÁROLY ÉS FIA** Telefon szám 41—48.

doboz-papiráru és szab. fémkapocsgyára

Budapest, I., Mészáros-utcza 38. 10651

Gyár: Papirtányért, bonboniert és jardinet-dobozokat. Sajtolt kerek dobozokat, légmentesen elzárható, összehajtható dobozokat pólyák kötőgyapot, stb. csomagolására. **Hintődobozok,** valamint **húsott lemez-ovek** tetszés szerinti nagyságban. **Teásdobozok** ¼ kgr.-tól 10 kgr.-ig, valamint 6, 10 és 20 filléres tea csomagolásához. **Szekrényesipke és köpőládapapir** legujabb szin és kivágásban.

Állandó kiállitás a fenti czikkekből a városligeti Iparcsarnokban megtekinthető.

Calderoni és Társa

Budapest, 10701

Váczi-utcza 1 és Kishid-u. 8.

Szalon-lorgnettek. Színházi, katonai, vadász- és verseny-látcsövek aluminiumból, legujabb szerkezettel.

Zeiss, Busch és Goerz-féle prismás távcsövek.

Finom **szemüvegek** és **orrcsiptetők** tartós és csinos foglalványokban.

Terem- és ablakhőmérők, gazdaságokban nélkülözhetetlen maximal, minimal-hőmérők, higany- és Aneroid légsúlymérők, esőmérők, hygrométerek, hitelesitett szeszmérők, bor- és mustmérők.

Fényképészeti készülékek működvelők, turisták stb. számára.

Árjegyzékek bérmentve küldetnek.

BELICZAY BÉLA

mézeskalácsos és viaszgyertya-öntő

Budapest, VII., Csányi-utcza 3. szám, saját házában.

TELEFON 29—05. 10108

Raktárában kapható saját készitményü **finom mézeskalács, fehér és diszitett viaszgyertya, méz, fehér és sárga viasz, legjobb minőségü viaszmáz** kicsinyben és nagyban.

PARÁDI ÜVEGGYÁR RAKTÁRA

GÖRÖG ISTVÁN

BUDAPEST

V. ker. Kossuth Lajos utcza 15. sz.

Nagy választék mindenféle üvegekben. Asztali kiszlelek stb.

Igen jutányos árakon.

10312

Legjobb spiritus-lámpák

fűtő és főző 10654

petroleum-kályhák.

★

Salonpetroleum csak I-ső rendü.

★

Árjegyzéket ingyen és bérmentve.

★

Brünner Testvérek

petroleum-, gáz- és villany-lámpa gyár.

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 3.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Peggy fölállt s a szemében könny villant meg.

— Nos, mi baj? Mi lelte? — kérdezte Tommy megütődve.

— Hallottam az ajtón át a beszédjüket!

— Micsodát?

— Hallottam, a mit Aireyről mondtak!

Tommy füttyentett egyet, az arczán zavar tükröződött.

— Mi az ördögöt! — mondta.

— Ez a bajom, ezért sirok!

— Nem látom be, mi van ezen sirni való. De sajnálom, hogy meghallotta. Olyan titok ez, a melyet Airey . . .

— Mért titkolóznak? Hát mik maguk? Rablók? Csalók? Vagy más efféle?

— Tudja, hogy ügyvéd vagyok, úgy-e? — mondta Tommy, más hangra akarva átvinni a beszédet.

— Megyek egyenesen Airey Newtonhoz! — kiáltott Peggy.

— Igen? — mondta Tommy, komolyan bólintva. — Oda akar menni? Kérem, üljön le egy pillanatra. Valami nagy szivességre akarom kérni.

— De siessen, — mondta Peggy, leülve. — Maga is bűnös. Maga segitette Aireyt, hogy minket megcsaljon. Maga hallgatta, mikor én őt dicsértem. Sőt maga is dicsérte.

— Mondtam, hogy nem esett terhére a multkori ebédet megfizetni.

— Igen, a hogy ő is mondta, hogy nem koldus. Akkor azt hittem, megsértettem az önérzetét, nagyon bánkódtam, bocsánatot is kértem tőle. De nem ez a fődolog! Az az alacsonyság, a mi a dologban van!

Tommy hallgatva szitta czigarettáját. Értette Peggy érzelmeit, mindent megértett mindig, a mit Peggy érzett, s a maga részéről is megvolt a nézete Airey gyöngéjéről.

— Mennyi pénze van? — kérdezte hirtelen Peggy.

— Azt nem mondhatom meg.

— Több, mint a mennyit maga annak az embernek mondott?

— Több.

— Sokkal több?

Tommy kiterjesztette karjait s vállat vont. Peggy most már tudott mindent, a mi fontossággal birt; hogy pontosan mennyi pénze van Aireynek, az most már mellékes volt.

— Nos hát, azt mondta, akar valamit tőlem, Tommy, — mondta erre Peggy.

— Igen. Adja a becsületszavát, hogy sohasem fogja Aireynek megmondani, sem vele érezteti, hogy tud valamit a gazdagságáról.

Ismét szájába vette a czigarettát s barátságosan mosolygott Peggyre.

— Egyenesen hozzá megyek és megmondom neki, hogy tudok mindent. Aztán nem megyek hozzá soha többet.

— Peggy, ő nagyon szereti magát. Jobban fájna neki, hogy maga megtudta a titkát, mint bárki más.

— Meg fogom neki mondani, hogy nem a maga hibája, ha megtudtam.

— Nem erre gondoltam. Mindig nagyon kedves volt maga iránt. Mindig akadt nála vajaskenyér . . .

Ez az utóbbi mondás eltévesztette czélját, hiszen a vajaskenyér különös harag tárgya volt.

— Erre nem szeretek gondolni sem, — mondta hirtelen Peggy. — Hát igazán azt hiszi, hogy semmit se szóljak?

— Sokkal többet mondok. Tovább is barátja kell hogy legyen, el kell hozzá járnia, vajaskenyeret kell nála ennie. És, Peggy, tovább is szeretnie kell őt, mint a hogy én szeretem.

Peggy ránézett Tommyra s egyszerre más szemmel látott mindent. Tommy kedves barátja volt nem egy verőfényes órájának, de most úgy nézett rá s olyan hangon beszélt, mint a verőfényes órákon soha.

— Én mellette állok, akármi történik, és mellette kell hogy álljon maga is, — mondta Tommy.

— És ha arra kerülne a sor, hogy választania kellene közte és köztem, őt választaná?

— Igen, — felelt Tommy egyszerűen. Nem mondta ki, mekkora áldozatot hozna ezzel.

— De én nem birom megtenni! — kiáltott Peggy elkeseredve.

— De birja. Legyen olyan iránta, mint eddig, sőt . . . sőt még kedvesebb. Ez az egyedüli mód a megmentésére.

— Hát van erre mód? — kérdezte Peggy. A szeme találkozott Tommyéval. Megértették egymást.

— Tehát megigérem becsületszavamra, Tommy, — mondta aztán Peggy.

Tommy barátságosan bólintott s az iróasztalához lépett; Peggy az ablakhoz ment és kinézett a régi, tágas térre. A nyári este fényes volt és tiszta, de Peggy szomorú volt, mert tapasztalta, hogy vannak dolgok, melyeket nehéz kibirni. De vannak más dolgok is: a lelke mélyén meghatott örömet érzett, mert a mai napon elvesztett ugyan egy illuziót, de egy új kincset ismert meg: a Tommy szivét.

Úgy állt ott az ablaknál, a mig Tommy befejezte a levelet, melyet irt, s hátrafordult. Egy pillanatig hallgatva nézte Peggyt, elgondolta, mennyi báj van benne, mennyire nem birja elszenvedni az aljasságot s most mégis ezzel is szembe néz, szeretetből. Halkan mögéje lépett, Peggy pedig megfordult.

— Azt hiszem, néha szükséges sirni az embernek. Annál jobban esik aztán az öröm, úgy-e Tommy?

— Azt mondják, igen, — felelt Tommy nevetve.

— Azért jöttem, hogy nevessek egyet magával és most . . .

— A nevetés majd ezután jön, — felelt Tommy. — Most azonban menjünk ebédelni.

Ekkor már látta Tommy a nevetést Peggy szemeiben s az ajka szögletében, de Peggy még küzdött ellene, mert illetlennek gondolta volna. Csakhamar azonban akarata ellenére is kitört.

— Majd én megmutatom Aireynek a javulás útját! Máma megint ötven fontot vettem ki tőle a pénzemből. És hogy haragszik ezért, de hogy haragszik ezért, Tommy!

Tommy is elnevette magát. A mint lementek a lépcsőn, Peggy bedugta a karját a Tommyéba s gyöngéden megsimogatta azt. Aztán fölnézett rá, majd megint lesütötte szemét, elnevette magát s újra megsimogatta.

— Jó volna énekelni egyet. — mondta.

XII.

Lady Blixworth ajtaja még mindig nyitva volt Beaufort Chance előtt. Itt látta egy este Trixet teljes diadalában. Mervyn mellette volt, a Barmouth házaspár sem volt messze, fogadták a gratulácziókat. Trix szépsége mintha kivirult volna, az izgalom ragyogóvá tette. Beaufort Lady Blixworth mellett ült; nem birta levenni szemét Trixről.

— Szeretném tudni, mit gondol ön erről a dologról, — mondta szokott nyájasságával lady Blixworth. — Vajjon nagyon tévedek-e, ha azt hiszem, hogy Trevalla asszonynak nem volna tanácsos önnel találkozni, mikor pisztoly van a kezében?

Chance kénytelen volt eltürni az éles megjegyzést, pedig alig birta eltürni.

— Nem találta el az igazat, — mondta rekedten.

— Nem ölné meg? — mosolygott lady Blixworth. — De hiszen csak tréfálok . . .

— Unalmas élete lesz Mervynnel, — mondta Beaufort nevetve.

— Önnek ez talán vigasztalás? Különben igaza van; bizony unalmas lesz. — Lady Blixworth a Barslettben töltött vasárnapokra gondolt.

Glentorly jött fel ekkor a lépcsőn. Lady Blixworth csak úgy ültéből üdvözölte. A miniszter egyenesen Trixhez és Mervynhez ment s alig méltatta figyelemre Beaufort köszöntését. Lady Blixworth mulatott Beaufort arczának elborulásán.

Mervyn is Beaufort után indult.

— Miért nem megy ön is gratulálni? — kérdezte tőle.

— Meg kellene tennem, — felelt Beaufort keserű mosolylyal.

Lady Blixworth szemében érdeklődés villant meg. Meg merné-e tenni csakugyan?

— Csak nem zavarja meg, a míg Mortimerrel és Glentorlyval beszél?

— Miért ne? — felelt Beaufort. — Maradjon itt és meg fogja látni.

— Nem is hittem, hogy idehaza ilyen jól fogok mulatni, — mondta lady Blixworth mosolyogva. — Nos hát, várok.

Beaufortban felforrt a düh azon, a mit látott. Trix látása, Mervyn öntudatos magatartása, a Barmouth-pár méltóságos mosolyai, Glentorlynak iránta tanusitott megvető magatartása, — mind csak forralta dühét. Hozzá még Lady Blixworth kötekedése! Ott volt kezében az ostor, el volt szánva, hogy végig húzza Trixen.

A két férfi, kikkel Trix együtt volt, épen egymás közt kezdtek valamiről beszélni s igy ő egy pillanatra szabad lett. A szeme Beaufort Chancere esett. Elpirult, futólag bólintott s hirtelen Mervynre nézett, a ki belemerült Glentorlyval a politikába. Beaufort Chance egyenesen Trixhez lépett. A másik két férfi még mindig nem vette őt észre. Trix egy lépéssel odább lépett tőlük s úgy várta a közelgőt; ép úgy meg volt rettenve, mint a mikor Chance kicsikarta kezéből a Mervyn levelét. Fejét magasan tartotta, lélekzete gyors, izgatott volt.

— Megengedi, asszonyom, hogy egy régi barátja gratuláljon, — kezdte Beaufort. Halkan beszélt és mosolyogva nyujtotta kezét.

Trix mindent inkább szeretett volna, mint kezet fogni vele, mégis megtette, igen barátságosan s köszönő szavakat mormogott. Könyörgő tekintetet vetett Beaufort vállán át a háziasszonyra. Lady Blixworth rámosolygott, de meg se mozdult.

— Persze, a régi barátjai ritkán látták mostanában, — folytatta Beaufort.

— Az én helyzetemben talán meg lehet ezt bocsátani...

— Oh igen, hisz nem is szemrehányásképen mondom, csak sajnálkozva. Nem találkozott újabban közös barátainkkal, Frickerékkel?

Ez a kérdés vészjel volt Trixnek. A Fricker név említésére Glentorly is felpillantott; Mervyn még mindig nem vett észre semmit.

— Régóta nem láttam őket, — felelt Trix szilárd hangon, merészen szembenézve Beaufforttal.

Ez várt egy pillanatig, aztán hangosabban folytatta:

— De úgy hallom, Fricker irt önnek a minap?

Mervyn hirtelen odafordult. Hirtelenében, a politikai beszélgetésből fölocsudva, csak annyit vett észre, hogy egy férfi beszél Trixszel s azt mondja, hogy egy másik férfi levelet irt neki.

— Igen, — folytatta Chance, — Fricker azt mondta, levelet váltott önnel annak a kis vállalatnak a dolgában, melyben önnek is része van. Remélem, jól fog végződni, bár véleményem szerint kissé kockázott dolog. No, de minek most üzleti ügyekről beszélni, úgy-e?

Mervyn hirtelen odalépett.

— Ha önnek üzleti dolga van Trevalla asszonnyal, — mondta, — ő tán majd igénybe veszi az én segitségemet. De nem most van annak az ideje.

Beaufort Chance nevetett.

— Nincs nekünk semmi üzleti ügyünk, — felelte. — Csak épen tréfálva céloztam egy kis vállalatra, melybe Trevalla asszony közös barátunk, Fricker úr segitségével fogott.

— Nincs szerencsém Fricker urat ismerni, — felelt Mervyn hidegen.

— Azt csak sajnálhatja, úgy-e bár? — mondta Trixhez fordulva Chance.

Mervyn elfordult, nem is igyekezve leplezni megvetését s Trixre függesztette tekintetét. Hát lehetséges, hogy csakugyan volt valami dolga azzal a Frickerrel és most némán áll a vád terhe alatt?

Trix idegesen nevetett s végre nagy nehezen szólni is birt.

— Ezek mind régi dolgok, Chance úr. Újabb dolgokról is beszélhetne.

— Úgy, hát eladta már a «Fénylő Csillag»-okat? — felelt gyorsan Chance. Szerette volna Trixet hazugságra kényszeriteni és gyönyörködni megaláztatásában.

Pillanatnyi szünet következett. Akkor közbelépett Glentorly.

— Nem tudom, mi köze önnek mindehhez, — mondta Chancenek, — de azt tudom, hogy engem nem érdekel. Ha Trevalla asszony megengedi, hagyjuk abba ezt a tárgyat.

— Bizony únom én is, — hebegte Trix.

— Csak úgy véletlenül hoztam szóba, — mosolygott Beaufort. — Tehát fogadja újból jó kivánságaimat, asszonyom.

Szemtelen bizalmaskodással meghajlott, sarkon fordult és lady Blixworth felé ment. Pillanatnyi habozás után Mervyn is utána indult. Trix Glentorlyhoz fordult:

— Vezessen el innen valahova egy pillanatra, — suttogta.

— Igen, el ettől a ficzkótól, — helyeselt a miniszter.

Trix roszúl értette.

— Igen, el Mortimertől, — suttogta.

Glentorly gyors, meglepett pillantást vetett rá, a mint a szomszédszobába vezette, a hol a frissitők állottak.

— Hogy értette az a ficzkó, a mit mondott? — kérdezte.

— Oh, semmi... Adjon egy kis pezsgőt, — mondta Trix.

Beaufort Chance ezalatt lady Blixworthhoz lépett.

— Nos, látta, milyen kedves voltam? — mondta kárörömtől újjongva.

Lady Blixworth föltette hosszúnyelű lorgnonját s úgy mérte végig Chancet. Ekkor odalépett Mervyn.

— Bocsánat, szabad kérnem egy szóra, Chance, — mondotta.

— Kérem, — felelt Beaufort.

— Négy szem között, — tette hozzá Mervyn, merev magatartásával visszautasitva Chance barátságos modorát.

— Nagyon helyes, — mondta ez megvetően nevetve.

Lady Blixworth sejtette, mi fog történni, idején valónak tartotta, hogy közbelépjen.

— Beszélgethetnek máskor, — mondta felkelve. Nyugodtan beszélt, mint a ki tudja, hogy a saját házában a szava parancs.

— Előbb azonban jöjjön velem, Mortimer, adjon nekem valami frissitőt. Jó éjszakát, Beaufort, — folytatta mosolyogva.

Mervyn karjába öltötte karját; Mervyn nem tehetett egyebet, mint hogy elfogadja.

— Jó éjszakát, Beaufort, — mondta lady Blixworth még egyszer s elment Mervynnel.

— Ha beszélni akar vele, tegye meg máskor, — mondta ennek. — Vagy, a mi még jobb, irjon neki. Vagy, a mi legjobb, ne tegyen semmit. De én nem engedhetem, hogy a házamban botrány történjék. Hiszen az ön szülei is itt vannak! Az ő jelenlétükben egy botrány olyan volna, mint egy szentségtörés.

— Igaza van, — mondta Mervyn komolyan.

Lady Blixworth sajnálkozó gúnynyal nézett rá.

— Milyen komolyan veszi ön a dolgokat, Mortimer, — mondta. Hát nem látja, hogy az az ember nem akar egyebet, mint csak hogy önöket megboszantsa.

— Nem lesz több alkalma Trixhez tolakodni, — felelt Mervyn.

— Szegény Trix! — sóhajtott Lady Blixworth; nem tudni, mely okból sajnálkozott olyan nagyon.

Beaufort Chance elértette, hogy a háziasszony elküldte őt s el is távozott. Dühös volt, érezte, hogy boszúállásának ára az, hogy még jobban lealacsonyitotta magát. A dühös diadalérzet s az elkeseredettség küzdött benne. Azért ment vissza Lady Blixworthhoz, hogy dicsekedjék előtte, de Mervyn közbelépése megrontotta tervét. Szükségét érezte, hogy eldicsekedjék azzal, a mit tett, olyas valaki előtt, a ki dicsőséget lát benne. Frickerék lánya, Connie jutott eszébe, a kivel egy idő óta erős flirtöt kezdett. Connie azt mondta neki, hogy ma elmennek az operába s azután otthon vacsorálnak. Beaufort szinte öntudatlanul a házuk felé fordította lépteit.

A szerencse kedvezett neki, ő legalább azt hitte. Fricker és felesége opera után még elmentek társaságba, Connie egyedül várt rájuk s csirkeevéssel és pezsgőivással töltötte az időt. Chance is leült az asztalhoz s ugyancsak nekilátott a pezsgőnek. Poharát kezében tartva hátradőlt székében s elmesélte, hogy fizette ki Trixet. Akárhogy állott a valóság, ebben az előadásban nem volt kétség az ő diadala felől.

Connie, végezve a csirkéjével, az asztalra fektette födetlen, vastag karjait s helyeslő tekintettel hallgatta az elbeszélést.

— Pompás! — mondotta nevetve. — Nem adtam volna sokért, ha láthattam volna ezt a jelenetet.

— Jól megadtam neki, — dicsekedett Beaufort, szivarra gyujtva és fölhajtva egy pohár pezsgőt. — Egyenesen nekimentem. Igy kell az asszonyokkal bánni.

Connie fölkelt és megkerülte az asztalt, hamutartót téve Chance elé.

— Ne verje a hamut az asztalkendőre, — mondta, megveregetve a vállát, aztán igy folytatta:

— Akármelyik asszony elbánhat önnel. Persze, nem az olyan liba, mint Trevalla asszony...

— Hanem egy olyan okos lány, mint maga, úgy-e?

— Eh, erre nem is gondoltam. De a mi azt illeti, én azt hiszem, el tudnék bánni magával.

Chance odafordult hozzá s fölnézett rá. A leány merész, kicsinylő beszéde nem volt rá hatás nélkül; megfeledkezett arról a tartózkodásról, melyet megfogadott magának.

— No, majd meglátjuk, Connie, — mondta.

— Nem fogok megijedni, — nevetett a lány. Igazat mondott. Egy cseppet se félt Beaufforttól, pedig anyjával szemben ugyancsak félénk volt. Tudta, hogy Beaufort szeretné, ha félne tőle, ezért lesütötte s aztán félrefordította szemét. Beaufort átfogta a derekát, a leány szabadulni igyekezett, de nem birt.

— Maradjon veszteg! — mondta Chance parancsoló hangon.

A leány csöndesen állt, láthatólag zavarba jöve, de engedelmesen.

— Miért akart elszabadulni tőlem? — kérdezte Beaufort, szinte fenyegetőn.

— Hisz most már csendesen állok, — mondta a lány halk nevetéssel.

Beaufort önelégültsége helyreállott, a mai estének csak a sikere volt az eszében: hogy kifizette Trevalla asszonyt; hogy ez a fizetség neki mibe került, arról megfeledkezett. Most megmutatta ennek a lánynak, hogy ő az erősebb. Erősen a karjában tartotta s tovább szivta szivarját.

— Ez unalmas dolog ám, — mondta kis idő mulva Connie. — Magának talán jól esik?

— Igy fog állni, a míg nekem úgy tetszik, — mondta Beaufort.

Ekkor csöngetyű-szó hallatszott, utána a külső ajtó nyilása és hangok az előcsarnokban.

— Csitt! Ereszszen el! Papa és mama hazajöttek!

— Sohse bánja. Maradjon a hogy van.

— De mit akar? Ne bolondozzon!

Connie most igazán megijedve igyekezett kiszabaditani magát. Az ajtóhoz futott, intett Beaufortnak s aztán leült szembe vele az asztalhoz.

Kis szünet mulva egy inas jött be.

— Fricker asszony fölment a szobájába. Szeretné a kisasszonyt látni egy pillanatra, lefekvés előtt.

— Helyes. Mondja meg, hogy öt perez mulva ott leszek. Hol van papa?

— Fricker úr a dolgozószobájába ment, — mondta az inas.

— Szerencsénk van, — mondta Beaufort, mikor egyedül maradtak.

— Föl kell mennem azonnal, — mondta Connie. — Azt hiszem, a mama nem fog örülni, ha megtudja, hogy önnel voltam itt. De hisz én nem tehetek róla. Én nem tudtam, hogy el fog jönni. Nem én ereztettem be...

— Világos, hogy nem a maga hibája. Meg is mondjuk a mamának.

— Jobb volna, ha most elmenne, — mondta Connie, a ki úgy találta, hogy Beaufort nagyon is kevésbe veszi az erélyes Fricker asszonyt.

— Átmegyek a papához egy pohár szódás whiskeyra.

— Siessen ám. — sürgette Connie.

— De előbb elbucsuzunk, — mondta Beaufort a leányhoz lépve.

Fricker úr azalatt kideritette, hogy a dolgozószobájában nincs whiskey. Kicsit káromkodva jött fel a lépcsőn, hálóköntösben és nesztelen papucsban. Benyitott az ebédlőbe s legnagyobb meglepetésére a lánya egyenesen nekirohant, Beaufort Chance pedig ijedten és félszegen állt ott, a honnan a lány elszaladt. Connie el volt pirulva, a haje pedig szerte volt zilálva.

— Jó estét, Beaufort. Connie leányom, whiskeyért jöttem, — mondta Fricker.

Beaufort is hebegett valamit, magyarázgatta, miért nem ment el előbb s hogy most már mennie kell. Aztán el is ment, kezet fogva mindkettejükkel s nem nézve szemébe egyiküknek sem.

Connie whiskeyt adott az apjának, a ki teljes nyugalommal leült s evett és ivott. Végre megjegyezte.

— Azt hittem, az anyád hitt téged. Nem jobb lenne, ha fölmennél hozzá, Connie?

Az órára nézett s aztán a lányára.

— Megmondhat a mamának mindent, de ezzel el is ront mindent, — tört ki Connie, csaknem sirva fakadva.

— Mit rontok el? — kérdezte Fricker elgondolkozva. — A mulatságodat?

— Több ez mint mulatság, — felelt Connie. — Már mint az én részemről.

— Az anyádnak nagyon szigorú nézetei vannak, — mosolygott Fricker, megtörülve száját s félretéve a szalvétát. — Ha ő jött volna be akkor, a mikor én, — nos, mi lett volna, Connie?

— Minden jó lesz, ha békében hagynak, — szólt Connie apjához lépve. — Tudok én vigyázni magamra. Úgy-e nem volna rosz, mi?

— Hát, talán nem volna rosz. Tehát te szereted Chancet?

— Jól összeillenénk, azt hiszem, — nevetett Connie megkönnyebbülve. — De ha a mama megtudja...

— Elrontja a számításodat, úgy-e? — mondta Fricker gondolkodva. — Hát hiszen, kaphatnál roszabb férjet is, de jobbat aligha — tette hozzá.

— En is azt hiszem — felelt Connie. — És — tette hozzá nála szokatlan félénkséggel, — nekem tetszik Beaufort.

Fricker szerette a családját s a lányát különösen. Persze, — gondolta — megvannak Connienak is a hibái, de élénk, csinos, eszes, kötelességtudó, jó magaviseletű lány. A mig bolondságokat nem csinál, szivesen fogja a pártját, ebben a dologban is.

— Nohát, csináld ki, a mit akarsz, — mondta. Connie megcsókolta apját, irult-pirult és boldognak látszott.

— De most menj anyádhoz — intette Fricker.

— Nem szól a mamának?

— Addig nem, a mig jól csinálod a dolgodat.

Connie újra megcsókolta apját, aztán az órára nézett.

— Mondhatom azt, hogy Chance már rég elment s apa tartott engem vissza ilyen sokáig?

— Igen, — felelt Fricker, a kit most már mulattatott a dolog.

— Van ennek a lánynak esze, — mondotta aztán magában, mikor egyedül maradt.

Alapjában véve tetszett neki a dolog. De kiváncsi volt, hogy mit szól majd hozzá Beauforetné a kisasszonyt látni egy pillanatra, lefekvés előtt. Először nevetett erre a gondolatra, de aztán az a sajátságos mosoly játszott ajkán,— ugyanaz a mosoly, melylyel Trix Trevallára s a «Fénylő Csillag» részvényekre szokott gondolni.

— Hogy mit szól hozzá Beaufort, az egyáltalán nem kérdés, — mondta, mikor lefeküdt.

XIII.

Trix Trevalla Barslettben volt. Azt mondani, hogy fogságban volt, talán kissé sok lenne, azt mondani, vesztegzárban, kissé kevés, mert ha vesztegzárban van az ember, akkor nem prédikálnak neki. Mervyn hetenkint kétszer jött le, a Barmouth-házaspár és Bonfill asszony egészitették ki a társaságot. Egyéb vendég nem volt. Trixnek egy hónapra volt kitűzve a tartózkodása ideje.

Ez az állapot Beaufort Chance támadása óta tartott, a mely őt teljesen védtelenné tette. Emlékezett rá, mint kocsizott haza az este Mervynnel és a Barmouthokkal, a vészjósló csendre, a vádoló tekintettel adott csókra, melylyel jövendőbeli anyósa elbucsúzott tőle. Másnap reggel volt a kikerülhetetlen megbeszélés Mervynnel. Meg kellett vallania álnokságát; az udvarias és komor Mervynnek szava nem, csak az arcza és modora mondta neki, hogy hazudott. Frickerrel való ügyeit szivós faggatással hozta ki belőle, nem használt se könny, se ravaszkodás, pedig mindkettőt megpróbálta. Végre is elhagyta minden ereje. Irt Frickernek, hogy adja el a «Fénylő Csillag» részvényeket, a pénzt küldje a bankba s fejezze be az ügyet véglegesen. Megtörten utazott Barslettbe, miután ezt a levelet postára adta.

Csak Barslettben kezdődött el az igazi haddel-hadd: reggel kilencz órától este fél tizenegyig folytak a prédikációk megszakadás nélkül. Nem rontottak rá mind egyszerre, eljárásuk sokkal rendszeresebb volt. Ha Lord Barmouth barátságos volt, ez leczkét jelentett nejétől a lunch után, ha Bonfill asszony kifáradt napközben, utána jött egy «szeretetteljes komoly beszélgetés» Mervyn részéről. Nem mult el nap legalább egy erkölcsi leczke nelkül. Beaufort Chance kétségkivül bőségesen megboszúlta magát.

Trix néha megpróbált küzdeni, különösen Bonfill asszony ellen. Mit tartozik ez Bonfill asszonyra? Hasztalan volt a küzdelem. Bonfill asszony erősen benne ült az anyahelyettes szerepében. «Önnek nincs anyja, édesem», — mondotta mindig és szomorúan rázta a fejét. Trix mégis kitartott a helyén azzal az állhatatossággal, a mely már annyi mindenen keresztülsegitette. Ez az állapot csak nem tarthat örökké! Az esküvővel minden megváltozik, bűnei megszünnek örökös beszéd tárgya lenni.

Más valamiben is reménykedett még. Barmouthék méltóságos magatartása mögött nem csekély kapzsiság rejlett. Egyszer-kétszer, mikor már nagyon is leczkéztették, Trix felkiáltott:

— Akármit tettem is, jó csomó pénzt szerzek vele!

A további feddés azután már jóval gyengébb volt. Trix érezte, hogy sokat javit a helyzetén, ha sok pénzt tud felmutatni, még ha Fricker gyülöletes segitségével jutott is hozzá.

— Sohasem teszek többé ilyet, az bizonyos — mondotta Bonfill asszonynak, — de ha minden jól megy, akkor azt hiszem, fölösleges lesz többet beszélni róla.

Mervynnek pedig ezt mondta:

— Elvégre is bolond nem vagyok. Akármennyire nem szereti is ön Frickert, hogy az üzlethez ért, annyi bizonyos.

— Remélem, nem járul még pénzbeli veszteség is a dolog többi kellemetlenségeihez, — felelt Mervyn s néhány perczcel később, mintha csak akkor jutott volna eszébe, megkérdezte, hogy a legjobb esetben mennyi lehet a nyereség. Trix egy közepes összeget mondott, mely még mindig elég nagy volt.

— Persze, az a zsivány maga kétszer annyit is nyer! — kiáltott fel Mervyn irigykedve.

Trix, hogy mégis barátra tegyen szert porkolábjai közt, asszonyi ösztönétől vezettetve, az öreg Barmouth iránt csupa szeretet és kötelességtudás volt. Le is vette a lábáról, a mi segitett is kissé a helyzetén, s még többet segitett volna, ha az öreg úr nem fél annyira a fiától.

— Azért Trix mégis jó lélek. Hozzá fog alkalmazkodni Mortimerhez — jelentette ki az öreg úr s igyekezett a Trix dolgát megkönnyebbiteni, hatásköre szük határain belül. Annál könyörtelenebb volt aztán lady Barmouth, a szent érzelmeiben megsértett anya.

Trix kapott egy rövid levelet Frickertől, a ki megigérte, hogy megtesz mindent, hogy eleget tegyen megbizásának s reméli, hogy megelégedésére fogja a dolgot elintézni, bár az időelőtti eladás bizonyos tekintetben megnehezíti a dolgot. Trix nem is sejtette, mi ebben a nehézség, de ha az volt is, kikerülhetetlen volt. Arról nem is álmodott, milyen kitünő kifogást adott rendelkezésével Frickernek az esetre, ha veszteséggel végződik az ügy.

Gyönyörü juliusi este volt, mikor Fricker levele megjött. Trix épen egy Mervynnel folytatott hosszas beszélgetés után szökött meg. Mervyn több szeretetet mutatott, kevésbbé volt leczkéztető modorú, mint máskor. Egy inas két levelet hozott Trixnek. Az egyikben Peggy Ryle csevegett szokott módján, elmondva, mily jól érzik magukat s hogy éltették Trixet valamennyien előtte való este a vacsoránál. A másik levél Frickertől jött, — végre valahára.

A levél hosszadalmas volt, Trix elolvasta, aztán újra kezdte. Alig birta megérteni, pedig Fricker igen világosan tudott irni. Igyekezett megfelelni megbizásának, — irta. Szerencsétlenségre azonban rosz volt a piacz. Ezért várt egy darabig és tudakozódott. A hirekben azonban nem volt köszönet. A «Fényes Csillag» bánya aranya hirtelen megcsappant. Aztán jött egy tűz a tárnákban, a mely igen nagy károkat okozott. Az igazgatók arról tanakodtak, ne hagyják-e egészen abba a munkát, de végül is a folytatásra határozták magukat. Fricker úr nem hiszi, hogy okosan tették. Az igazgatók azt határozták, hogy minden részvény után öt shilling ráfizetést követelnek a részvényesektől, — a részvények ára, mint Trevalla asszony jól tudja, eredetileg öt shilling volt. Az igazgatók azt remélik, hogy több ráfizetésre nem lesz szükség. Eladásra nem volt mód, a «Fénylő Csillag» részvények most nem kellenek senkinek. A ráfizetés teljesitése tehát kikerülhetetlen. A levél vége igy szól:

«Nagyon sajnálom, hogy ez a dolog ily roszúl végződött. Azt hiszem, minden jobban ment volna, ha szorosabb összeköttetésben maradhattunk volna. Nem bizhattam benne, hogy szives fogadtatásra találok s igy nem is értesithettem önt oly pontosan a tényállásról, mint a hogy szerettem volna. Bármennyire sajnálom, nem én vagyok benne a hibás. Értesültem, hogy további mveletekben nem szándékszik résztvenni s igy nem vigasztalhatom sem önt, sem magamat azzal, hogy a legközelebbi alkalommal több szerencsénk lesz.» Az utóirat arról értesitette Trixet, hogy részvényeinek jelenlegi összege négyezer darab.

A levélnek ez az utóbbi passzusa könnyebben érthető volt, mint a többi, nem kellett újra elolvasni. Minden szavában benne volt a hideg kiméletlenség, mintha ezt mondta volna: «ha te elejtettél engem, most fizess meg érte».

Trix rémülten nézett körül. Összegyürte Fricker levelét s a zsebébe dugta. Aztán beszaladt a házba, elfojtva zokogását.

Tiz perczcel később ott sétált a kertben Mervyn, keresve őt. Nem találta, de talált helyette egy levél-boritékot a gyepen. Üzleti boritékot Trixre czímezve s rajta a Fricker czége.

— Ah, tehát levelet kapott Frickertől! Remélem, ezzel vége az egész ügynek. Szegény Trix, a jövőben meg kell óvnunk őt az ilyen ballépésektől.

Zsebre tette a boritékot, néhány perczig még járt fel s alá, aztán bement a szobájába, hogy átöltözik az ebédhez. Öltözködés közben eszébe jutott, hogy majd megtréfálja Trixet. Jót mulatott előre azon a csinyen, a melyet vele el fog követni.

Trix az ebédnél élénk volt és vidám, Mervyn gyöngédnek mutatkozott iránta, a többiek jelentőségteljes pillantásokat váltottak.

— Igazán elragadó máma, Trix, — jegyezte meg Lord Barmouth.

Mikor a cselédek kimentek, Mervyn úgy találta, hogy megjött az ő ideje; a többiek jelenléte nem volt akadály, hisz Trix bünhödése ép oly nyilvános volt, mint a bűne.

— Kapott ma valami hirt Frickertől? — kérdezte Mervyn tőle.

Nem akart tört vetni Trixnek, csak fel akarta kelteni csodálkozását azzal, hogy elmondja, mikép tudta meg a dolgot s ekkor elő akarta venni a levél-boritékot. Trix azonban egyszerre tört sejtett s résen volt; megvolt benne az üldözött vad ébersége, az esze oly gyorsan járt, mint a villám.

— Kaptam hirt, de honnan tudja? — kiáltott föl látszólag ártatlan csodálkozással.

Mervyn nevetve mutatta fel a boritékot.

— Erről tudom, ni! Magából se lenne diplomata, Trix!

Trixnek nem volt szándéka megemliteni Fricker levelét másnap reggel előtt, mert azt hitte, akkor jobban tisztában lesz magával. Most azonban valamennyien várva-várták válaszát.

— Ne beszéljünk ebédnél üzleti ügyekről! Majd elmondom aztán!

(Folytatása következik.)

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert czéget

GERTLER ADOLF

kézimunkaiparos és műrajzoló

Budapest, VIII., József-körut 77. sz.

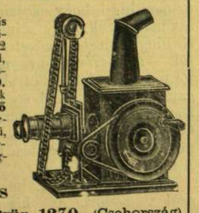
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első díjjal. 10609

Képes árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmetve küld.

Karácsonyi és ujévi ajándékok nagy választékban.

Kinematograph. **Nagyon érdekes gyermekek és felnőttek részére.**

Mint **«Laterna magica»** is használható, 38 cm. magas, 3 színes képszalaggal (Films) és 12 üvegképpel, petroleumlámpával, reflektorral és használati utasításai együtt dobozban **8 frt 50.** Ezzel a kinematographal a fiatalok és öregek által szívesen látott **élő** képek a falra varázsolhatók. Szerkezete igen pontos és egyszerű, úgy hogy minden gyermek könnyen kezelheti. Közvetlenül megrendelhető:

KONRÁD JÁNOS

első óragyárában, Brüx 1270. (Csehország).

Gazdagon illusztrált árjegyzékek kinematograph, laterna magica, gőzgépek, mech. játékszerekről stb. kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 10721

Valódi tajték- és borostyán-árúk.

Nem bazár- vagy vásári árú.

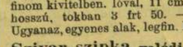
Valódi tajték szivar-szipka, egyenes alak, valódi borostyán szopókával és borostyán díszítéssel, 9 cm hosszú, tokban 1 frt 25. Ugyanaz, a legfinomabb kivitelben, 10 cm. hosszú, tokban 1 frt 75. Ugyanaz, cigaretta részére 8½ cm. hossz ú, tokban 1 frt.

Valódi tajték szivar-szipka hajlított alak, lóval és valódi borostyán szopókával, kb. 8 cm. hosszú, tokban, 1 frt 50 Ugyanaz, egész finom kivitelben, lóval, 11 cm. hosszú, tokban 3 frt 50. — Ugyanaz, egyenes alak, legfin. kivitelben, tokban 5 frt 50.

Szivar-szipka valódi ezüstből, valódi borostyán szopókával, 7½ cm. hosszú, tokban 2 frt. Ugyanaz, kbl 8½ cm. hosszú, tokban 2 frt 50. Ugyanaz, cigaretta részére, 7 cm. hosszú, tokban 1 frt 40.

Elegáns félhosszú pipa, megyfaszár, szarúszopókával, valódi tajték fejjel elegáns fedéllel, a fej bőrtartóban 32 cm. hosszú 1 frt 80.

Legnagyobb választék található árjegyzékemben.

Szétküldi utánvéttel

KONRÁD JÁNOS első óragyár és kivitelihaz Brüxben 1346. sz. (Csehország).

Nagy képes árjegyzékem 1000-nel több ábrával kivánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetem. 10741

HASZNÁLJON

KERPEL KÉZFINOMITÓ FOLYADÉKOT

A KEZET 3 NAPALATT BÁRSONYSIMÁVÁ ÉS HÓFEHÉRRÉ TESZI.

1 üveg 90 fillér. 4 üveg rendelésnél franko.

KERPEL GYÓGYTÁR

BUDAPEST, LIPÓT-KÖRÚT 28.

Legujabb különlegesség!

KRYEROL

Készíti dr. Fred. Söderlund Upsalában.

Az egyedüli, kiváló tanárok és orvosok által kipróbált és ajánlott **fog- és szájápolási szer, minden száj- és fogbetegség ellen,** mely egy hirneves svéd orvos, dr. Fred. Söderlund alapos tanulmányai alapján készült és az egészségügyi hivatal által tudományos vizsgálatok alapján elismertetett. **A Kryerol a fogvizek gyöngye és minden családban nélkülözhetetlen.** Üvegje kor. **2.40.**

Med. dr. Jean Jankiewicz.

Kapható gyógyszertárakban és minden előkelőbb illatszerüzletben.

Kochmeister Frigyes utóda, Hold-utcza, **Thallmayer és Seitz,** Zrinyi-utcza, **Török Sándor** gyógyszertára, Andrássy-út 26. **Vértes Sándor,** Kristóf-tér, **Zelenkai J. R.** Szervita-tér, **Lueff Sándor,** Váczi-utcza 22., **Joó Gyula,** Erzsébet-körut 52., a magyarországi vidéki városokban minden előkelőbb illatszerüzletben, droguériában és díszmárukereskedésben. 10751

Helin kétségtelenül a jeleskornak legkitünőbb pipereczikke.

Helin pompás illatu, nem zsírozó, használatban igen kellemes créme.

Helin a kezeknek, karoknak, nyusknak arisztokratikus fehérséget és finomságot ad.

Helin a bőrnek gyöngéd, üde, rózsásan virruló szint kölcsönöz.

Helin nem tartalmaz semmiféle erős anyagot s igy teljesen ártalmatlan.

Helin millió meg millió hölgy által előszeretettel használtatik. 10635

1 doboz Helin (törv. védve) 1 K 20 f. — Kapható gyógyszertárakban, drogueriákban, illatszerészeknél, Főraktár Budagesten: Török J. gyógyszert., Király-utcza. Bécsben: C. Brady gyógyszertárában Fleischmarkt.

Telefon 13-76. 10698

Alapittatott 1878.

Hölgyek figyelmébe!

A közóhajnak engedve és hogy egy régen érzett hiányt pótoljon, **Keleti J.** orvos-sebészeti műszergyáros üzlethelyiségében **külön női osztályt rendezett be,** hol a nagyérdemü hölgyközönség

kizárólag női kiszolgalásban

részesül. A czég szakszerü vezetés mellett készit: **mindennemü sérvkötöket, haskötöket** lógóhas, **vese- és gyomorbántalmak** ellen, **görcserharisnyákat** ferdén nőttek részére, **testegyenesztési gépeket** stb. a legtökéletesebb kivitelben.

Külön osztály betegápolási czikkek és hygienikus gummiáruk részére.

A czég több mint 25 éves fennállása alatt e téren szerzett tapasztalatai folytán bizvást kiérdemelte a nagyérdemü hölgyközönség bizalmát és továbbra is kéri nagyrabecsült támogatását.

Nagy képes árjegyzékkel, szakszerü tanácsokkal és mértékvételi adatokkal szivesen szolgál

KELETI J. orvos-sebészeti műszergyáros,

Budapest, IV., Koronaherczeg-utcza 17. szám,

a m. k. főposta-palota mellett. — Külön bejárat a kapu alatt.

Kunz József és Társa

G. S. ÉS KIR. UDVARI SZÁLLITÓK SZERB KIR. UDVARI SZÁLLITÓK

KIR. KIVÁLTSÁGOS NAGYKERESKEDŐK

VÁSZON, ASZTALNEMŰEK, KÉSZ FEHÉRNEMŰEK.

MENYASSZONYI KELENGYÉK,

FÜGGÖNY, ÁGYTAKARÓ és SZŐNYEGÁRU RAKTÁRA.

ALAPITVA: 1802.

ÁLLAMI ARANY ÉREM 1896 JURY TAG

BRONCE ÉREM PARIS 1900.

BUDAPEST, V. DEÁK-TÉR 1sz.

Karácsonyi occasio! 10708

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a

MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, böratát (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, hámlólyeket és az arczot bőrfehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.

Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 korona., **Margit arczviz** 1 korona.

Hamisitványok birálag üldöztetnek.

Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszer árban.

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a

MELANOGENE

fekete és barna színben.

Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. 10689

Ára 2 korona 80 fillér.

Törvényesen védett **Bob-csemege** név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **«állandóan rendszeresitett»,** kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánljuk egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül készíti: **Erényi Béla** gyógyszerész, **Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Marton, Király-utcza 41 és Váczi körut 10., Fodor J. «Sas»-drogueria, Kerepesi ut, Lux Mihály Muzeum-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy ut, Kartschmaroff A., a népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta, Váczi körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9836

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGENYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Mervyn nyájasan, de mégis parancsoló modorban felelt:

— Édesem, ez a dolog nyomja valamennyiünk lelkét. Mondja el egy szóval. . .

Trix agya még mindig szédítő sebességgel dolgozott. Elképzelte, milyen hatást tenne, ha megmondaná az igazat és hogy néznének rá a Barmouthok. Egyedüli reménysége abban volt, hogy megmondja az igazat, de csak Mervynnek magának, négy szem közt; nem akarta és nem is birta most egyszerre mindnyájuknak megmondani.

— Egészen jó hirek — mondta nyugodtan.— Nem értem egészen, mennyire jók, de egészen jók.

— S az egész ügy be van fejezve? — kérdezte Bonfill asszony.

— Tökéletesen — felelt Trix.

Lord Barmouth felsóhajtott, körülnézett az asztal fölött s nagylelkü arczot csinált.

— Azt kell mondanunk, hogy minden jó, ha jó a vége, — szólt és megsimogatta a mellette ülő Trix kezét.

A többiek is helyeslőleg bólintgattak. Trixnek az arcza csupa láng volt. Szivében a kétségbeesés honolt: már megint hazudott és pedig minden czél nélkül. Lady Barmouth nagy megdöbbenésére kért egy pohárral a port-borból; Lord Barmouth udvariasan töltött neki s tapintatosan más tárgyra forditotta a beszédet. Csakhamar olyan unalmas lett a beszélgetés, hogy még maga Bonfill asszony sem tudott elfojtani egy ásitást.

Az ebéd véget ért. Trix kimenekült a kertbe, a hölgyeket a szalonban hagyva, az urakat az asztalnál. Az elméjében végig rohantak a bekövetkezendő események: látta magát, a mint megvall mindent Mervynnek, látta ennek arczát, hallotta hangját s iszonyúan elrémült. Azután látta magát, a mint várakozik, hogy Mervyn meg fog mindent mondani a többieknek. Hogy fog szembeállni a családdal? Mit fognak vele tenni? Ki fogják-e dobni? Akkor legalább hamar véget érne minden. Avagy talán még tovább börtönben tartják s újra kezdik a leczkéztetést? Most majd olyan lesz a szemükben, mint valami koldus. És e mellett bolondnak fogják tartani, mert hazudott nekik az utolsó pillanatig.

Az est sötétségében olyan volt a ház, mint valami börtön. A szökőkutak elcsöndesedtek, a madarak elpihentek; a fojtó csönd még börtönszerübbé tette a házat. Trix gyorsan, izgatottan lépkedett a kerti utakon, félénken hallgatózva, nem jön-e valaki utána, mintha igazán üldöznék és hajszolnák. Bátorságát teljesen elvesztette. A mit ifjúsága viszontagságai, Vesey Trevalla, a mit még Beaufort Chance sem tudott vele megtenni, megtették Fricker és a Barmouthok. Nem birt tovább küzdeni.

Mervyn nem lepődött meg, hogy ebéd után nem találta meg Trixet. Megnyugodott abban, hogy majd másnap megbeszélnek mindent s bement a szobájába ujságot olvasni és leveleket irni. Lord Barmouth posztósipkát tett a fejére, vállára shetlandi shawlt öltött, lámpást vett a kezébe s elindult, hogy megtartsa szokásos szemléjét a ház körül. Erre szükség volt, mert különben a sok mindenféle cseléd-nép ki tudja, milyen rendetlenségeket csinálna. Most is az éjjeli őrt alva találta helyén; ő Ladysége komornája Mervyn lord inasával beszélgetett, még pedig az udvarnak azon a helyén, a mely kifejezetten csak az istállóbeli emberek számára volt fentartva. Lord Barmouth innen a kertbe ment, hogy megnézze, be van-e zárva, szigorú parancsainak megfelelően, az országútra vezető kis kapu. Persze, hogy nem volt bezárva.

Gyorsan visszafordult, a kis kapu kulcsa nem nála volt, hanem az éjjeli őrnél. Az éjjeli őrt nyilvánvalóan üldözte ez este a balsors. Lord Barmouth gyorsan, határozottan lépkedett és savanyúan mosolygott; a kis kapu nyitvahagyása főben járó bün volt, sietni kellett a büntetéssel. Hirtelen azonban megállt a keskeny úton.

Egy nő jött feléje, siető, ijedt léptekkel, a kapu felé tartott. A lord egy fa mögé lépett s várt. A nőn nagy kalap volt és sürü fátyol, többször hátrafordult, mintha hallgatóznék. A lord rávetette a lámpás fényét; a legnagyobb mértékben gyanús volt neki ez a nő. Kilépett az útra s felé ment, elfödve tenyerével a lámpás világát.

— Kicsoda ön, asszonyom? Mit csinál itt? Honnan jön?

A nő erősen megrettenve fordította feléje fejét, de nem szólt.

— Én Lord Barmouth vagyok. Mit keres ön itt?

A nő reszketö kézzel vetette fel fátyolát. A lord ráirányozta a lámpást az arczára s aztán nagyot ugrott meglepetésében.

— Maga az? Maga az, Trix? — dadogta. — Megbolondult? Hova megy?

Trix arcza sápadt volt, a vonásai kemények; a szeme csillogott. A lámpa fényénél csakugyan olyan volt, mint a ki nincs teljesen józan észnél.

— Hagyjon engem! — mondta halk, remegő hangon.

— De hova? Bolondság!

— Hagyjon menni! — mondta újra Trix.

— Nem! — mondta a lord határozott hangon és elállta az utat.

— De igen — mondta Trix és megfogta a lordot mindkét kezével. Nem volt könnyü megmozditani, de mégis félretolta ő lordságát, a ki megtántorodott s elejtette a lámpást.

— Trix! — kiáltotta dühösen és álmélkodva.

— Nem, nem! — zokogott Trix, a mint fátyolát megint lebocsátva elfutott a lord mellett a kapu felé.

— Trix! Trix! — kiáltozott lord parancsoló hangon s utána iramodott. Trix nem fordult vissza és nem is szólt többet. Kiszaladt a kapun és bevágta azt a lord orra előtt.

— Uram Isten! — kiáltott a lord, tehetetlenül bámészkodva utána.

Addig állt ott, a mig elveszett szeme elől, aztán nyitva hagyva a kaput, beburkolózott shawljába, fölvette lámpását és lassan haza indult.

A ház nagy homlokzata sötét volt, csak két ablak volt kivilágitva. Az egyik ablak mögött Mervyn dolgozott iratain. A másik ablak abba a szobába nyilt, a hol Trix lakott s a hol most teljes rendetlenségben hevert a ledobott ebédlő ruha, a félig becsomagolt s aztán úgy hagyott koffer; a szoba közepén pedig darabokra tépve Fricker levele.

XIV.

Peggy egyedül lakott most a Harriet Street-en, mert Elfreda Flood, a lakótársa a vidékre ment vendégszerepelni. Az egyszerű, majdnem szegényes lakás azonban látogatóknak nem volt hijával, különösen most, egy idő óta, a mióta Peggynek módjában volt a szélsőségekig gyakorolni a vendégszeretet erényeit. Peggy mostanában ritkán feküdt le tizenkettő vagy egy óra előtt. A teljes megelégedettség állapotában élt.

Ez este Lady Blixworth szalonjában kikosarazta Sir Stapleton-Stainest és mikor haza kocsizott, alig jutott eszébe sajnálni, hogy most már nem lehet egy jómódú vidéki földesúrnak a felesége.

A küszöbén két gentleman ült, czilinderben és hosszú barna köpönyegben. Iszonyúan ásitoztak s régóta abbahagytak minden kisérletet a beszélgetésre. Nem volt rajtuk kivül senki az utczán, kivéve egy elcsigázottnak látszó asszonyt, a ki nyugtalanul járt fel s alá az utcza másik oldalán s egy rendőrt, a ki váltakozva hol őket figyelte, hol az asszonyt. Peggy kocsija a ház elé ért. A két férfi örvendve ugrott fel és boszankodó arczot vágott, az asszony pedig megállt s a ház felé nézett.

— Pontos mint mindig! — szólt Miles Childwick biztatóan. — Megigérte, hogy pontban tizenegykor hazajön.

A közeli torony-óra ép ekkor ütött fél egyet.

Peggy elnevette magát, aztán bementek. A rendőr ásitott és tovább ment, az asszony pillanatnyi habozás után lassan befordult a szomszéd utcza sarkán.

Peggy a szobájába érve, táviratot talált az asztalán.

— Megtörtént! — kiáltott fel újjongva, miután elolvasta a táviratot.

— Micsoda? — kérdezte a két férfi.

— Elfreda és Horace Harnack jegyesek!

A lord rávetette a lámpás fényét . . .

— Nagyon boldogan táviratoztak? — kérdezte Tommy.

— Nem. Csak annyit ir Elfreda, hogy ők ketten a legboldogabb lények a világon.

— Ha ennél nagyobb baj nem történt, leülhetünk vacsorázni, — mondta Childwick és mindjárt le is ült az asztalhoz.

— Kopognak odalenn a kapun! — szólt egyszerre Peggy.

Csakugyan úgy is volt. A rendőr végre odalépett a fel s alá járó asszonyhoz s meg akarta szólítani. Meglepetésére az asszony türelmetlen hangon megszólalt:

— No, de ha egész éjjel ott fenn akarnak maradni, én nem várhatok addig!

S ezzel átment az utcza másik oldalára. A rendőr utána ment a kapuig.

— Egy asszony van a kapu előtt meg egy rendőr, — kiáltott Peggy, kidugva fejét az ablakon.

— Nos, Tommy, melyik jött érted és melyik értem? — élczelődött Childwick.

— Maradjanak itt! Lemegyek és megnézem, — mondta Peggy.

Hiába tiltakozott Tommy, egyedül ment le. Volt néhány barátnője, a kiknek nagyon roszúl ment a dolga, — azt gondolta magában, bizonyosan ezek egyike van itt.

A két férfi várakozott; hangokat hallottak alulról, aztán a kapu bezáródását, lépteket a lépcsőn.

— Fölhozta magával, — mondta Childwick. — Hol a kalapom?

— Várj egy kicsit, hátha szükség lesz ránk, — intette Tommy.

— Ép ezért akarok menni, — szellemeskedett Childwick.

— Hova mentek? Úgy látszik, az egyik hálószobába.

Ekkor kinyílt az ajtó és Peggy rontott be rajta. A szeme tágra volt nyitva a csodálkozástól, meglátszott rajta az izgatottság s a legszebb fehér szoknyája be volt sározva.

— Wiskeyt! — kiáltott s felkapva a wiskey-s palaczkot, kiszaladt megint.

Nemsokára ismét visszatért s igy szólt:

— Most pedig menjenek és ne szóljanak senkinek.

A két fiatal ember hallgatva bólintott és eltávozott. Ekkor Peggy ismét visszament az Elfreda szobájába.

— Most már jöjjön és vacsorázzon, — mondotta.

Trix Trevalla, — mert ő volt a váratlan vendég, — megfogta a Peggy két kezét és megcsókolta őt.

— Maga olyan csinos és olyan boldog, én meg olyan nyomorult vagyok, — sohajtotta.

— Most már mondja el, mi történt, — szólt Peggy.

— Nem birom. Megszöktem. Azt hiszem, Lord Barmouthot fel is taszítottam. Aztán az állomásra szaladtam, tudtam, hogy épen akkor indúl egy vonat. Véletlenül ép az a ruha volt rajtam, a melyben benne volt a pénztárczám, különben . . . Vissza nem mentem volna semmi áron . . . Eljutottam Londonba. Haza siettem a lakásomra. Csak az ajtóban jutott eszembe, hogy hiszen ki van adva albérletbe. Aztán, — aztán, Peggy, elmentem a Dane-házba. De Airey nem volt otthon s a kapus olyan furcsán nézett rám. Azt mondtam, Airey Newton nővére vagyok, de nem hitte el. Így hát idejöttem és vártam, a mig ön hazajő. Itt volt az a két úr, én vártam, vártam, hogy elmennek, utóbb már nem birtam tovább várni.

Kimerülten hanyatlott hátra a székében.

— Itt maradhatok éjszakára? — kérdezte.

— Milyen jó, hogy Elfreda elutazott. Ez a szoba egészen az öné lehet, — mondta Peggy s egy zsámolyt véve elő, leült Trix mellé. Ez azonban hirtelen felugrott, az ideges izgalom rohama annyira elfogta, hogy elfelejtette fáradságát.

— Óh, az a Barslett! — kiáltott a kezeit tördelve. — Micsoda kín volt az! És én hazudtam nekik, mindig csak hazudtam! Egy nagy hazugsággá tették egész lényemet. Hazudtam annak az embernek, a kinek neje akartam lenni, — még ma este is hazudtam neki. És nem mertem neki a hazugságot megvallani, inkább megszöktem . . .

— Nem bántak jól magával? — kérdezte Peggy csodálkozva, mert ez a dolog teljesen új és érthetetlen volt a számára. Ez hát az az asszony, a ki azt a nagy diadalt aratta, a kit az összes többi nők irigyeltek?

Trix nem felelt erre a kérdésre.

— Le vagyok győzve, — mondta. — Nem birom tovább. Azt hittem, meg birom csinálni, de nem birom. Magamnak köszönhetem ezt, — folytatta majdnem kihivón nézve Peggyre. — Alig van valaki, a kivel csunyán ne bántam volna és nincs senki, a kit igazán szerettem volna. Beaufort Chance, Bonfill asszony, Frickerék, még Mortimer is, — mind valamennyi tett értem valamit. És mi lett belőlem? Hova jutottam?

Belevetette magát egy székbe s egy perczig csöndesen ült. Peggy nyugodtan fölállott, becsukta az ablakot és leeresztette a függönyt.

— Mindnyájan biztak bennem a maguk módja szerint, — folytatta Trix nyugodtan és lankadtabban. — Azt hitték, én is megfizetem a magam részét, hogy becsületesen fogok játszani. Az alku se volt jóféle, én sem játszottam becsületesen. Ezért jutottam idáig!

Peggyt szive mélyéig meghatotta Trix kétségbeesése, de nagyon is nagynak látszott arra, hogy vigasztalni lehessen. Trix nem kivánta, hogy csókolgassák, mialatt saját lelkét bonczolta.

— Megírta ezt nekem Fricker is a levelében. Fricker csaló, de én is az vagyok. Ő nem csalt meg engem addig, a mig én meg nem csaltam őt. Hazudtam neki is, ép úgy, mint Mortimernek.

— Menjen aludni, édesem, — kérte Peggy. — Holnap majd jobban elbeszélhet mindent.

— Most már tudom, — mondta Trix, tenyerébe hajtva fejét, — most már tudom, mért mentem Aireyhez. A vasúton jutott az eszembe, a mint a kocsiban arra az öreg emberre néztem, a ki azt hitte, hogy meg vagyok bolondúlva. Azért, mert Airey hitette el velem, hogy én mindazt megtehetem s úgy bánhatok az emberekkel . . .

— Airey? — csodálkozott Peggy.

— Talán nem úgy gondolta, de én úgy értettem. Az ő tanácsa szerint jártam el, legalább én úgy magyaráztam az ő tanácsát. Szörnyű dolog! Hová jutottam!

Aztán fölnézett és halkan, idegesen elnevette magát.

— Ha látta volna Lord Barmouthot, a shawljával, a lámpással kezében! Azt hiszem, feltaszítottam szegény öreget!

Megint felugrott és hallgatta az órát, a mely ép akkor ütött kettőt. Az arczán rémület látszott.

— Vajjon mit csinál majd Mortimer? Vajjon utánam fognak-e jönni?

— Nem fog eszükbe jutni, hogy itt keressék, — biztatta Peggy.

— Most már mindennek vége köztük és köztem. De nem merek a szemükbe nézni. Legjobb szeretném sohasem látni őket. Elrejtőzhetem itt néhány napra?

— A meddig csak akarja. Itt nem fogja keresni senki, — felelt Peggy.

— Azért jöttem ide, — e szavakra ismét zavar fogta el Trixet.

— Persze, hogy azért, mert barátok vagyunk, — mondta Peggy és most már megcsókolta Trixet. A mit Trix elmondott, az mind sötét és sajátszerű dolog lehetett, de az, hogy idejött, egész természetesnek látszott Peggy előtt.

— Igen, azért jöttem ide, — kiáltott Trix, — mert maguk igaz barátok. Maguk nem akarnak kapni semmit, de odaadnak mindent, — maga is, Trent úr is, Airey Newton is.

Airey Newton említésére Peggy szomorúan mosolygott.

— Barslettben mindig magukra gondoltam, legtöbbet pedig magára, — folytatta Trix. — Úgy tünt föl nekem, hogy maga az egyedüli kedves dolog a világon és én olyan messze voltam.

Hirtelen meghalkította a hangját és félénken suttogta:

— Valamit meg kell vallanom, de igérje meg, hogy nem mondja el senkinek.

— Természetesen megigérem, — mondta Peggy készségesen.

— Azt hiszem, tönkrementem, — suttogta Trix. — Fricker tett tönkre. Ezt nem mertem Mortimernek megvallani. Kaptam egy levelet Frickertől. Nem értettem meg teljesen, de úgy látszik, egészen tönkre mentem. Ha mindent megfizetek, a mit fizetnem kell, nem marad úgyszólván egy garasom se. De ne szóljon róla senkinek!

Peggy most már jobban elemében volt. Élénken mondotta:

— E miatt ne busuljon, nem tesz az semmit. Egyébiránt van nekem pénzem bőven. Airey egész rakás pénzemet őrzi.

— Airey Newton? — Erre a névre Trix megállott, összevonta szemöldökét, mintha azon tünődnék, a mit ez a név emlékébe idéz. Végre aztán csupán ennyit mondott:

— Azért mégis csak tönkre vagyok téve.

Peggy látta, hogy ebben az irányban ép oly kevéssé birja megvigasztalni, mint a többiben.

— Ha sokáig ilyen szerencsétlennek látom és ha nem megy szép csöndesen aludni, mindjárt sirva fakadok és nem hagyom abba soha, — mondta fenyegetőn.

— Sokat elmondtam ugy-e? — mondta Trix fáradtan. — De valakinek el kellett mondanom. Égette az egész bensőmet.

— Szegénykém, édesem, jöjjön, feküdjék le.

Miután Trix kimerülten elaludt párnái közt, Peggy leült kedves karosszékébe; nem volt kedve aludni menni. Törökösen ült, gondolkodott és czigarettázott. Különös dolgok szemléljője lett, titkok tudója, az életnek sajátszerű komédiái játszódtak le szeme előtt. Ő maga nem kereste őket, ő csak élvezni akarta az életet. Ő a boldogsága fölöslegéből adott másoknak, azok pedig cserébe bajt és zavart hoztak neki.

Kinézett az ablakon a függönyön át, üdvözölni akarta a nap keltét. Régi erős hite, hogy a reggel örömöt hoz, ismét felébredt. Vidám nevetéssel fordult el s végre, öt órakor lefeküdt. Trix szobájából nem hallatszott semmi nesz . . .

XV.

Lord Barmouth nem is birt beszélni a dologról; ő maga mondta és hitte is. S kevésbbé ügyes kezek közt nem is mondott volna semmit, de Lady Blixworth meglehetős pontos részleteket húzott ki belőle.

— Az út közepén állottam, — beszélte, — és ő félrelökött. Kis hija, hogy el nem estem.

— Ő meg odább állott?

— Igen, úgy volt. Én azt hiszem, meg volt őrülve.

— Ugyan mitől őrülhetett meg Barslettben? — kérdezte Lady Blixworth ártatlan arczczal.

— Semmitől. Hisz mi maga voltunk a kedvesség iránta. Családunk tagjának tekintettük.

— És mit szólt a dologhoz Mortimer?

— Nem mondtam meg neki, csak másnap reggel. Fölszaladt a szobába, azéba az asszonyéba, én is utána. A szoba nagy rendetlenségben volt. Levelet, egy sor írást sem hagyott hátra.

— Mortimer nagyon meg lehetett döbbenve . . .

— Ne is beszéljünk erről. Senki meg se merte kisérteni, hogy vigasztalja, csak a jó Sarah Bonfill. Ő estefelé belevonta egy beszélgetésbe az Euphratesen túli vasútról, a mely iránt nagyon érdeklődik.

— És a szegény felesége?

— Meg van törve, Viola, teljesen meg van törve. A hogy Trevalla asszony megcsalt minket . . . De nem szólok egy szót sem. Én már nagyon megszerettem . . . igazán fáj nekem . . . De bizonyos, hogy tudatosan rászedett minket, legalább is két alkalommal. Először megbocsátottuk, meg nem történtnek tekintettük. Másodszor azon a bizonyos estén tette; valami üzleti ügyről, a melybe bele volt keveredve, az igazsággal ellenkező felvilágositást adott . . .

— S azért szökött meg, hogy ez ki ne derüljön? — találta ki az igazat Lady Blixworth.

— Azt hiszem, — sőt remélem, hogy nem tudta, mit cselekszik.

— És hol van most?

— Nem tudom. Nem is kivánjuk tudni. Köztünk vége mindennek.

— Mortimer is igy vélekedik?

— Tudja, mivel tartozik önmagának. Szerencse még, hogy a válságos politikai helyzet elvonja a figyelmét . . .

— Mondja meg neki, hogy jöjjön hozzánk. Örülni fogunk, ha láthatjuk, Audrey is, én is. Tudja, ez az Audrey nagyon tiszteli őt. Hát Sarah nem tud semmit arról, hogy mi oka volt Trixnek igy viselkedni?

szerint Trevalla asszony
zziói miatt.
diadallal hallotta gyanuja
áltott:

ok megvan rá, hogy ezt higy-
a lord.
ós okuk volt rá, hogy ezt higy-
i., hogy Bonfill asszony fölszedte
Fricker összetépett levelét, a darab-
osan összerakta, — s aztán elmondta
Barmouthnak a levél tartalmát. Lord
armouth nem szivesen beszélt erről; ő tiltakozott a levél elolvasása ellen, meg sem akarta hallgatni Bonfill asszony elbeszélését, — de a feleségétől mégis meg kellett hallania.

— Önök sohasem lelkesedtek nagyon ezért a házasságért? — kérdezte Lady Blixworth.

— Nem volt egészen közülünk való, de én utóbb megszerettem, — felelt a lord.

Aztán egy kissé küzdve magával, folytatta:

— Sajnálom szegényt.

— Ez önnek becsületére válik, — mondta Lady Blixworth.

— És mit szól hozzá Sarah?

Lord Barmouth kissé meghökkent; aztán előbbre hajolt és bizalmasan mondta:

— Nekem úgy tünik fel, Viola, hogy a kiváló jellemű nők néha nagyon szigoruan itélnek, nagyon szigorúan.

— Ez igaz, — bólintott Lady Blixworth komolyan. Majd ezt kérdezte:

— Nincs egy másik férfi a dologban?

— A fiamnak a menyasszonya volt, — felelt a lord, majdnem megsértődve, olyan hangon, a mely kizár minden további szót ez irányban. De Lady Blixworthot nem lehetett ily könnyen elriasztani.

— Az eljegyzés az, a mi néha egy másik férfit juttat eszébe a menyasszonynak, — mondta.

— Nincs semmi okunk ebben a tekintetben gyanakodni.

Mikor a jó lord elbúcsúzott, Lady Blixworth nyájasan utána kiáltott:

Adja át üdvözletemet Lady Barmouthnak és küldje Mortimert hozzánk.

Lady Blixworth arra számitott, hogy a pillanat az ő terveinek kedvez: a szerencsétlen szerelmesek rendszerint más szórakozást is keresnek az Euphratesen túli vasúton kívül. Táviratozott Audrey Pollingtonnak, hogy jöjjön hozzá azonnal. Elvégre annyi bizonyos, hogy Audrey sem tönkre nem fogja spekuláczióval tenni magát, sem meg nem szökik. Lady Blixworth úgy gondolta, hogy Audrey és Barslett épen összeillenek s ez a nézete nem volt túlságosan hizelgő egyikre sem.

Ha egy menyasszony éjjel eltünik, értesítés nélkül, nem mondja meg a czimét, csak egy táviratot küld, hogy podgyászát küldjék el nevére a Charing Crass pályaudvarra, nem marad más hátra, mint közhirré tenni, hogy «a tervezett házasság nem fog megkötettni.» Mervyn még mindig gondolt Trixre, képzeletében olyannak látta, a milyen szerette volna, hogy legyen.

— Megbocsátottam volna neki; kis idő multával elfeledtük volna, a mit tett, ha jól viseli magát, — mondta Bonfill asszonynak, nem is álmodva arról, hogy épen ez a megbocsátási czeremónia az, mely elől Trix elmenekült.

— Soha még senkiben úgy nem csalódtam, mint ő benne, — mondta Bonfill asszony.

— Nem vádolhatom magamat semmivel, — mondta Mervyn nem egyszer Bonfill asszonynak, de ez a tudat nem sok vigaszt nyújtott neki.

Eddig még mindig meg volt elégedve magával; most nagyon elégedetlen volt. Mintha ő benne magában is lakozott volna egy rosz szellem, a mely kigúnyolja őt, a hogy a világ nevet rajta. Büszkesége és érzékenysége még sértőbbnek tüntette fel a világ gúnyját, mint a minő volt, de szembeszállott vele. Járt az emberek között, ott volt helyén a parlamentben, bár azt képzelte, az emberek mind ő róla sugdosódnak. Szembe nézett még Beaufort Chanceszel is, a ki kárörvendő mosolygással mérte végig, mikor az eset után először megjelent.

Egészben véve Mervyn jól viselte magát, de Trix iránt nem volt meg benne a részvétnek az a szikrája sem, a mely átcsillogott még atyja ünnepélyes magatartásán is. Trix lelkének hullámzásai előtte ismeretlenek maradtak; hogy miért hazudott neki, ez megoldhatlan rejtély volt előtte. S megaláztatása és haragja közepette hálát adott az Istennek, hogy ez az asszony nem lett Barslett úrnője. Balesetét úgy tekintette, mint figyelmeztetést a házassággal való kisérletezés ellen. Ha még valaha szó lesz a házasságáról, — s Barslettre való tekintetből kell, hogy elszánja rá magát, — akkor a taposott úton fog járni. Szive mélyében úgy érezte magát, — bár ezt nem vallotta meg sem szüleinek, sem Bonfill asszonynak, — mint az a jól nevelt, rendes életű ifjú, a ki egyszer rosz társaságban kirúgott a hámból s aztán viseli ballépése következményeit: a fejfájást, az emberek beszédét s fogadkozik szentül, hogy soha többé nem tesz ilyet. Mervynnek esze ágába sem jutott, hogy föl keresse Trixet, vagy bünbocsánatot ajánljon fel neki. Ő mosta kezeit. S ugyanígy tett Bonfill asszony is.

Az ő példájuk után indúlt a többi társaság is. Azzal a különösséggel, hogy ők bár siettek kimutatni pártállásukat s kijelenteni, hogy Trix magaviselete «lehetetlen», annál többet beszéltek róla.

Peggy elgondolkozva nézett rá.

Trix száműzve volt, a barátnői ellenben nagyon is népszerűek lettek. Lady Blixworth házát csak úgy ostromolták az asszonyok, a kik meg akartak valamit tudni, Peggy megjelenését pedig lelkesedéssel fogadták mindenütt. Hol van Trevalla asszony? De hát tulajdonképen kicsoda is ez a Trevalla asszony? És mi az igazság a dologban? A közvélemény még mindig nem hitte, hogy nem történt semmi roszabb, mint a mit hallott.

Lady Blixworth felelgetett látogatói kérdéseire, de oly formában, hogy mentől kevésbbé legyenek kielégítve. «Voltak a jegyesek közt differenziák, de tulajdonkép nem vesztek össze.» «A mennyire tudom, nem hagyta el Londont.» «Bizonyos, hogy egyedül ment el Barslettből.» Nem csoda, hogy ilyen feleletek után nem egy hölgy kijelentette, hogy ez a Lady Blixworth egy kiállhatatlan asszony.

Peggy viszont bátor igazmondással egyenesen megmondta nekik, hogy tud mindent, de nem mondhat el semmit. Ezért aztán szidták, mint a bokrot és majd széttépték a meghivásaikkal. Peggy pedig eljárt mindenhová, olyan házakba is, a melyeket az előtt, ha lehetett, elkerült.

— Ez a leány forral valamit, — vélekedett ezt látva Lady Blixworth s egy alkalommal, mikor Peggy meglátogatta, kérdőre is vonta, hogy miért jár olyan mindenféle helyekre.

— Találkozni akarok Frickerrel, — vallotta meg Peggy.

— Ez annyit tesz, hogy érintkezésben van Trixszel? — kérdezte Lady Blixworth. Hirtelen egy ötlet villant fel benne:

— Uram Isten, én azt hiszem, hogy Trix magánál lakik!

— Igen. Azt mondta, önnek elmondhatom, ha akarom, bár nem szeretné, ha közhirré lenne. Nem lehetne segítségemre, hogy találkozhassam Frickerrel?

— Maga Trix követe?

— Óh nem. Ő nem tud róla semmit. Nagyon megharagudna, ha meg tudná.

— Oda akarja vetni magát Fricker lába elé s megkérni, hogy adja vissza Trixnek a pénzét?

— Hát ön tudja?

— Lord Barmouth elmondta. Nagyon sajnálom Trixet. De azzal nem ér semmit, ha Fricker lába elé veti magát ha megannyira csinos volna is.

— Eszembe se jut, — mondta Peggy nyugodtan. — Teljesen üzleti alapon akarok vele tárgyalni.

Aztán kis szünet mulva folytatta:

— Trix üdvözletét küldi önnek, szeretné önt mielőbb látni.

Lady Blixworth elgondolkozva mosolygott.

— Majd irok neki Barslettből, mert egykét nap mulva indulok oda. Természetesen Audreyval.

— Adja át Trixnek az üdvözletemet, — tette még hozzá, — s mondja meg, hogy úgy kell neki.

— Ön nem tudja, milyen lelkiállapotban van szegény, — mondta Peggy szemrehányón.

— Teljesen skrupulusok nélküli asszony . . . és, tudja Peggy, bármily rosz idők járnak, szivesen adtam volna érte száz fontot, ha láthatom, a mint félrelökte az utból Lord Barmouthot és elhordta az irháját.

— Ön kedves volna iránta, de mindenki más borzasztó . . .

— Úgy kell neki, — jelentette ki Lady Blixworth.

Peggy elgondolkozva nézett rá, ő meg folytatta:

— Az ő kötelessége az lett volna, hogy menjen nőül Mervynhez s aztán tegyen a mit akar. A szabályokat meg kell tartani, mert különben hova jutunk? S mivel mi valamennyien dühösek voltunk, hogy Mervyn elveszi őt, még dühösebbek vagyunk, hogy ő meg eldobta magától Mervynt. Semmi sem oly sértő, mint azt látni, hogy valaki megveti azt, a miért az ember odaadná a szeme világát.

— Azért ön mégis megérti, sőt szereti is őt. Én pedig megyek, fölkeresem Frickert.

A nagy bünös pedig, mind e sok beszéd tárgya, ott ült Airey Newton szobájában és megvallotta, hogy a világnak igaza van. Elmondta Aireynek, micsoda bukással végződött kirándulása az előkelő társadalomba s egyszersmind kijelentette, hogy Párisban adott tanácsa alapján őt tartja mindezért felelősnek.

— Ön tanácsolta, hogy legyek önző. A szerint cselekedtem s ime, visszakerültem önhöz.

Airey meg volt döbbenve, mert nem kételkedhetett benne, hogy Trix bukása igen komoly volt. Most ugyan visszanyerte már önuralmát, de arczán megvoltak a küzdelem nyomai s vidám modora nem rejtette el a mögötte rejlő komor valóságot.

— Most már nem használ a szánom-bánom, — mondotta Trix elnevetve magát. — Játszottam, vesztettem. Mit fog most velem csinálni?

— Hát, azt hiszem, ezzel még az életnek nincs vége? — jegyezte meg Airey.

— Reméljük, hogy nem — mondta Trix, de a hangja épen nem csengett reményteljesen.

— Menyasszony volt és most már nem az, ennyi az egész.

— No, ennél valamivel több is történt, — felelt Trix, de hogy mennyivel történt több, azt nem mondta meg. Nem szólt semmit Frickerről, sem anyagi tönkrejutásáról. Airey csak annyit látott, hogy hiúsága meg van sebezve, gyanitotta, hogy talán gyöngéd érzelmei is meg vannak sebezve, — de még mindig úgy nézett rá, mint egy jómódú, előkelő hölgyre, a ki csupa szeszélyből eljött meglátogatni az ő szegényes szobáját. Trix pedig úgy nézett ő reá, mint egy szegénységtől sujtott emberre, a ki másoknak tud tanácsot adni, de ő maga nem sokra tud menni a világban.

— Ön, persze, teljesen boldog ezek nélkül a hivságos dolgok nélkül, — mondta Trix. — Hát miért ne lehetnék boldog én is?

(Folytatása következik.)

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges szines rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert céget
GERTLER ADOLF
kézimunkaiparos és műrajzoló
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első díjjal. 10609
Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmetve küld.
Karácsonyi és ujévi ajándékok nagy választékban.

6 havi próbára!
3 havi hitel! Teljesen ingyen!
Csak 2 frt 25 lánccsal és tokkal együtt.

és más reklámra világismert ezergem óráinak ajánlására nincsen szükség. Már évek óta küldöm magánvevőim teljes megelégedésére valódi amerikai antimagnes
System Roskopf Patent-horgony remontoir-óráimat 99. számu ólomzárral
fekete imit. aczél vagy nikkel tokban, Patent-Email számlappal, 36 óráig járó, pontosan igazitva, 3 évi irásbeli jótállással, szarvasbőr tokban, nikkel lánczal és függővel 2 frt 25 árban, 3 drb 6 frt 50, 6 drb 12 frt 50. Ugyanaz dupla fedéllel 3 frt 50. Olcsó System Roskopf-órák ólomzár nélkül, mint azok mindenütt kis órások és kereskedők által eladatnak, 1 frt 75. Pénz vissza! vagy becserélés rongálatlan állapotban 6 hónapon belül megengedve. Szétküldés utánv. vagy a pénz előleges bekűldése ellenében 10675
KONRÁD JÁNOS első óragyár által,
Brüx 1138. sz. (Csehország).
Cs. és kir. felsők. becsüs. Kitüntetve a cs. kir. osztrák birodalmi sassal, arany és ezüst kiállitási érmekkel és 100.000 elismerő-levéllel a világ minden tájékáról.
Gazdagon illusztrált árjegyzékek 1000-nél több ábrával kivánátra ingyen és bérmentve küldetnek.

Vértes-féle sósborszesz
Minden házban szükséges. 10591

GERMANDRÉE
PORHANYÓS ÁLLAPOTBAN és TABLETTÁKBAN
Franczia szabadalom. A szepség titka, ideális illattal felletienül tartós, egészséges és diszkret. A Germandrée az arczbőrnek egészséges és üde szint ad.
1900 évi Párisi Világkiállitás: **ARANYÉREM**
MIGNOT-BOUCHER, 19, Rue Vivienne, PARIS.

Karácsonyi ajándék.

New-York és **Londonban** legutóbb történt nagy bukások nem kiméltek meg az európai szarvasföldet sem s azért egy nagy ezüstárugyár indittatva éreste magát, hogy az egész készletét csak a munkaerő egy kis karpótlása ellenében eladja. En fel vagyok hatalmazva ezen megbizást teljesiteni, miért is csupán **6 frt 60 krért** küldöm a következő tárgyakat:
6 db legfin. **asztalkészt** val. ang. pengével,
6 » amer. **szarvasbad. ezüstnyéllel** egy dbból,
6 » » » » **evőkanalat,**
12 » » » » **kávőskanalat,**
1 » » » » **levesmerőkanál**
1 » » » » **tejmerőkanalat**
6 » angol **Victoria alsó-tálczát.**
2 » pompas **asztali-gyertyatartót,**
1 » **teaszürőt,**
1 » **igen hatásos czukorszórót,**
42 drb összesen csak 6 frt 60 kr.
Az összes fenti **42** tárgy ezelőtt 40 frtba került és most ezen minimális árért, **6 frt 60 krért.** kaphatók. Az amerikai szab. ezüst egy teljesen fehér fém, mely ezüst színét 25 éven át megtartja, miért s jótálva lesz. Legjobb bizonyitékául, hogy ezen hirdetés **nem csalás** ezennel nyilvánosan kötelezem magamat, kifogás nélkül, mindenkinek, a kinek az áru meg nem felel a pénzt visszaszármaztatni. Senki ne mulassza el a kedvező alkalmat ezen remek garniturát megszerezni, a mely különösen ajánlatos jobb háztartásoknál és gyönyörü
menyegzői és alkalmi ajándékul.
Kapható csak **HIRSCHBERG A.-nál**
szabadalmazott amerikai ezüstkiviteli áruház 10734
Bécs, II., Rembrandtstrasse 19/b.
Szétküldés a vidékre utánvéttel, vagy az összeg előleges bekűldése mellett. — **Tisztitó-por hozzá 10 kr. Csupán az itt látható védjegygyel valódi.** (Egességi érc.)
Kivonat az elismerő levelekből:
»A küldeményt vettem, nagyon meg vagyok elégedve, kérek még egy küldeményt 6 frt 60 krért.
Kolosvár. **Bánffy** báróné ő ex.«
A küldeményt megkaptam, nagyon megfelel.
Gaád, 1898 szept. 1. Chotek Gudenus C. grófné.
Tisztelettel felkérem a hirlapokba hirdetett és általam már két rendbe megrendelt evőeszközöket postafordultával ujonnan megküldeni.
Keresztes Sándor, főszolgabiró. Krassó Szörény-m. Bozovics
Edelsheim báróné ő excel'entiája az ön evőeszköz készletét a legmelegebben ajánlotta, ennélfogva kérem, nekem is két ilyen készletet a 6 frt 60 krért küldeni.
Kocsord, 1904 október 26. **Tisza Ilona,** szül. Dégenfeld grófnő
AMERIKAN PATENT

Vasutak és .
Nagyon célszerü

Sineken szaladó **vonat,** 1-a óraművel, mozdon. 2 frt 80. Ugyanaz nagyobb órházzal, jelzőpózná. 4 frt. Ugyanaz 3 szalonkocsival, vasuti átjáróval és 2. 5 frt. Olcsó vonatok 1 frt 50, 2 frt. és 3 frt 50. Vizben us. **hajók** 1-a óraművel, 23 cm. hossza 3 frt. 27½ cm. hosszú 35 cm. hosszú 6 frt. Közvetlen megrendelhető 10/.
KONRÁD JÁNOS első óragyárában, Brüx 1272. (Csehország).
Gazdagon illusztrált árjegyzék kivánatra ingyen és bérmentve.

Ha szép akar lenni,
Végh névvel ellátott Angyal-crémet *vegyen, mely egy tégely elfogyasztása után eltünt szeplőt, májfoltot, pattanást, hiváihelyet, mitesszert, orrvörösséget, korosabb hölgyeknél kisimitja a ránczokat, miáltal megakadályozza a vénülést. A kinek tiszta arcza van és állandóan használja a* **VEGH-féle** 10704
ANGYAL-CRÉMET,
az bizonsitva van minden arcztisztitószer ellen. **Egy tégely 1 koronáér kapható az „Angyal" gyógyszertárban Szolnok, Laktanya-körut.**

Továbbá **Török József** gyógyszertárában, Budapest, Kira y-u. 12 és minden gyógytárban.

Alapittatott 1837-ben.
SZABÓ LAJOS
szücsmester
BUDAPEST,
Koronaherczeg-utcza 17.

Ajánlja a n. é. hölgyközönségnek
SEALSKIN, SKUNKS, CHINCHILLA, NYUSZT stb. 10676
gallérok, Collierek és karmantyukban dusan felszerelt raktárát.

SERRAVALLO
China-bora vassal.

Erősitő szer **gyengék, vérszegények** és **lábbadozók** számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
1/2 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

A női szépség elérésére, tökéletesitésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt elhávoliti szeplők, májfoltot, pattanást, bőrátkat (Mitesser) és minden más bőrhajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) **1** korona., **Margit arczviz 1** korona.
Hamisitványok biróilag üldöztetnek.
Postán utánvéttellel vagy a pénz előzetes bekűldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.** Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.
Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár perez alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a termé szetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerü. Nem piszkit. 10689
Ára 2 korona 80 fillér.

SCHÖNWALD IMRE magyar órásmester és ékszergyáros **Pécsett 122. sz.**
Legalkalmasabb, maradandó értékü ajándék-tárgyak! 10588

Fél nagyság
Rockopf, óra kitünő szerkezettel **6 K 80 fillér;** egyszerübb kivitelben, de szintén pontos járásu szerkezettel **3 K 80 fillér.**
Árvácska, remontoir dupla köpennyel, 3 arany fedél el, rendkivül finom secessiós zománcz kivitel **74 kor.** Ugyanez, ezüstből, zománczozva **24 korona.**
Finom 14 karátos aranyóra dupla fedéllel, nagyon jó szerkezettel **52 kor.**
Vilma, duplaköpennyü arany remontoir, művészies zománcz munkával **60 korona.** Ugyanez II. rendü kivitelben **48 korona.**
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve!

30 napi megtekintésre,
árjegyzékem feltételei szerint, **tehát kockázat nélkül** küldöm utánvéttel a **„Népbarát harmonikát"** 663. sz., hogy mindenki annak fölülmulhatlanságáról meggyőződést szerezhessen. Ezen harmonikának nemcsak a billentyüi, de a mély hangok és légszelepek részére is szavatolt elsőrendü pergőtollai vannak, továbbá 10 billentyü, 2 register, dupla hangolás, 4/8 hang, 3 sor trombita, mahagoni színben fényezve, fekete lécczel ezett, színes szélekkel, nikkelveret, duplafuvóval, fősmarokvédővel. Nagysága 31×15 cm. **Darabja 4 frt. Önképző-iskola minden harmonikához ingyen.** Olcsóbb és kisebb harmonikák a harmonika-játszás megtanulására, főleg gyermekek részére, 1 frt 80, 2.— 2.20, 2.40, finomabb harmonikák 4 frt 30, 5.—, 6 —, 7.—, 8.— árjegyzékemből választhatók. **Harmonikáimra nincsenek vámköltségek, mert minden darab csehországi készitmény.** Kérem azt figyelembe venni. **Nincsen kockázat! Becserélés megengedve vagy a pénz vissza.** Szétküldés utánvéttel az **erre legyi hangszer-kiviteli czég által:**

Konrád János Brüx 1140. sz. (Csehország).
Nagy és gazdagon illusztrált árjegyzék 1000-nél több ábrával kivánatra ingyen és bérmentve. 10674

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Hátravetette magát székében s a béke és nyugalom érzésével nézett Aireyre.

— Ön nem vet meg engemet. Bizonyosan tudja, hogy nagyon gonosz voltam s mégis úgy beszél velem, mint jó barátom.

— Bánom is én az ön gonoszságát! Ha ugyan valóban gonoszság volt.

— Vajjon közömbösség-e ez vagy ragaszkodás? — kérdezte Trix könnyed hangon, de aggódó kifejezéssel a szemében.

Airey egy darabig hallgatott, kinézett az ablakán a szemközt levő ablakba. Végre is nem felelt a kérdésre, hanem maga kérdezett:

— Tehát engem tesz felelőssé?

Komolyan tette a kérdést és Trix komolyan válaszolt:

— Ön egy oly ösztönt ébresztett fel bennem, a mely eddig szunnyadt. Természetesen nem volt szándékában ezt tenni. Nem tudta, ki az, a kinek beszél. De én gondolkoztam azon, a mit mondott és megfogadtam tanácsát és most látja az eredményt.

Airey most feléje fordult s rávetette tekintetét. Trixnek nem volt szándéka vallomásokat tenni, de ő kivette belőle.

— Nagyon boldogtalan voltam, — vallotta meg Trix, — még olyankor is, mikor jól mentek a dolgaim. És, — és igen sok hazugságot mondtam. Ha pedig még tovább folytatom, még több hazugságot kellett volna mondanom.

— Sok dolog van, a mi hazugságra kényszeríti az embert, — mondta Airey.

— De nem itt, önnél, — vetette közbe Trix.

— Igen, itt, nálam is.

— Ezt én nem hiszem, — mondta Trix. — És egy napon, ha majd több lesz a bátorságom, meg fogok vallani mindent.

Airey nem nézett rá, csak mikor már feltünt neki hosszú hallgatása. Ekkor hozzáfordult s látta, hogy a szeme tele van könnyel.

— Hát nagyobb baj is történt, mint a mit nekem elmondott? — kérdezte.

— Igen, — vallotta meg Trix. — És én még most se gyógyultam ki. Vissza szeretnék menni oda, a honnan jövök.

— Hát hiszen visszamehet és újra kezdheti, — mondta Airey.

Trix nem akarta megmondani, hogy ez miért lehetetlen.

— Attól tartok, zárt ajtókra találnék, — mondta.

— Annál jobb ez nekünk.

— Ha önnek elmondanék mindent, aligha látna itt szivesen.

— Ha mindent tudnánk egymásról, tennénk-e akkor egyáltalán látogatásokat?

— Azt hiszem, nem. De, komolyan mondom, nem mernék önnek mindent elmondani.

— Minek idealizál engem? — mondta Airey. A hangja kemény volt, nyoma sem volt benne a tréfálkozásnak. Arczán csüggedt szomorúság ömlött el, mint az olyan emberén, a ki örökké csak küzd és hiába küzd s szégyenkezik a saját vereségén. Közelebb lépett Trixhez, a ki megfogta a kezét.

— Ne nézzen rám igy, mert akkor még szerencsétlenebbnek érzem magamat, — könyörgött Trix.

Airey hirtelen rávetette tekintetét, a szemük találkozott egy pillanatra, aztán mind a ketten elfordultak. A tekintetbe azonban, a melyet egymásra vetettek, valami új elem vegyült; mintha megváltozott volna a szegényes szoba hangulata. A szemeik valami lehetőségről beszéltek, a melynek gondolata hirtelen támadt lelkükben. Ettől a pillanattól fogva világos lett előttük, hogy mindegyikük boldogtalansága fontos dolog lesz a másiknak. De elfojtották mind a ketten azt a vágyat, melyet ez a megismerés természetszerüen támasztott bennük. Trix visszakivánkozott még a társaságába s Airey belső harcza se volt még végig küzdve. Trix Airey szemében még mindig a nagyúri, gazdag nő volt, — hogy alakithatná hozzá életét ő a Trixéhez? Trix körülnézett a szegényes szobában. Erre az életre szánja magát most, hogy tönkre jutott? Elégedjék meg ezzel a négy fallal? Nem gyermekek már, hogy a szerelem gondolata elhárítson előlük minden akadályt. Mindketten olyan lánczokat éreztek magukon, melyekről a másik nem tudott semmit. Remény nem biztatta őket, a veszteség érzete töltötte el a lelküket . . .

XVI.

Fricker tudta, hol lakik Trix, mert levelet kapott tőle, melyben felvilágositást kért, hogy mennyi az összes tartozása. Élvezettel irta meg neki a felvilágositást.

— Ha mindezt és többi bizonyára nem csekély adósságait kifizeti, nem sok pénze marad, gondolta magában.

Nagyon meg volt lepetve másnap, mikor egy ugyanazon czimmel ellátott levelet kapott, melynek irója, mint Trevalla asszony jó barátnője arra kérte, adja tudtára, mikor beszélhetne vele. Fricker magában mosolyogva hivta meg másnap délutánra Peggyt, még pedig nem az irodába, hanem a lakására, mert alkalmat akart szerezni Connienak, hogy megismerkedjék Peggyvel, a kiről már sokat hallott.

Mikor aztán Peggy a kijelölt órában megjelent, nem a dolgozószobába vezették be, hanem a szalonba s itt Connie fogadta. Sokszorosan bocsánatot kért, de a papája most el van foglalva, kegyeskedjék egy kicsit várni. Aztán elkezdett csacsogni, fölemlegetve előkelő ismerőseit, — még Bonfill asszonyt is ezek közé sorozta, bár megvallotta, hogy nem tartozik legbizalmasabb barátnői közé. Peggy valahogy szóba hozta Beaufort Chancet.

— Oh igen, ő nagyon jó barátunk. Ugy-e kedves és okos ember? Mindennapos vendégünk.

— Látom, ott az arczképe az asztalon, — jegyezte meg Peggy.

— Igen, az én asztalomon.

A bizalmas viszonynak ez a hangsulyozása nyilván arra volt számitva, hogy Peggy majd elmondja más valakinek.

— Reggel néha kilovaglunk együtt, ő meg én s ez olyan bizalmassá teszi az embereket, — folytatta Connie. — Aztán meg a papával is sok a dolga, hát annál gyakrabban jár ide.

— Aligha a kedve ellenére, — mondta Peggy, a kit mulattatott Connie dicsekedése.

— Ő is azt mondja, — felelt Connie szégyenkezőn lesütve a szemét, mint a hogy a szinpadi hősnőktől látta, ha szerelmi ügyeikről van szó.

— Talán már gratulálni is lehet? — kérdezte tovább Peggy.

— Oh, egyelőre még nem kell úgy sietni, — nevetett Connie. — De ne szóljon a mamának, mert még titok az egész dolog.

Mikor a társalgás véget ért, Connie megkérdezte:

— Remélem, nem untattam?

— Oh nem, — felelt Peggy őszintén, mert Connie lehetett sok mindenféle, de unalmas nem volt.

Fricker egész más ember volt, mint a lánya. Nem volt ugyan gentleman, de ezt a tényt nyugalma s affektációtól való mentessége által néha el tudta feledtetni. Volt benne bizonyos száraz humor, a melynek kimutatására alkalmat adott neki az az ellentét, mely Peggynek üzleti dolgokban való tökéletes járatlansága s a közt az üzleties hang között volt, a melyen beszélt. Látni való volt, hogy Peggynek nincs szándéka Fricker lába elé borulni.

— Az ön leveléből az derül ki, — mondta Peggy, — hogy Trevalla asszonynak fizetnie kell.

— Meghatározott időközökben s határozott összegeket. Háromezer fontnyi összeget két hónapi időközökben.

— Azt hiszem, — folytatta Peggy, — fölösleges arról beszélni, hogy mikép lehetett vele ilyen értékpapirokat vetetni?

— Jól gondolja, — bólintott Fricker.

— Hát fizetett ön is? — kérdezte tovább Peggy.

— Ez a kérdés, bocsánatot kérek, több mint fölösleges, nem is tartozik erre a dologra.

— Ő nem fizetheti meg ezt a pénzt, csak ha időt engednek neki —

— Nem én vagyok a hitelezője, én nem adhatok neki halasztást.

— S ha adhatna, se tenné, — vágott közbe Peggy.

— Ez se tartozik a dologra.

— Nem könyörögni jöttem ide, — magyarázta Peggy. — De én azt gondolom, hogy ha azok az értékpapirok az önéi volnának, ön olcsóbban szabadulhatna tőlük. Ön megegyezhetne valahogy a részvény-társasággal, hogy ne kelljen annyit fizetnie, mint ő neki.

— Ha erre az asztalra leolvas négyezer fontot.

— Ön talán hizeleg nekem ezzel.
— Neki fizetnie kellene . . .
— Tartozik fizetni . . .
— Tehát tartozik fizetni háromezer fontot.
— Fricker igent bólintott.
— Mennyit érnek a papirok? — kérdezte tovább Peggy.
— Épen háromezer fonttal kevesebbet a semminél, — felelt Fricker; rettentő hidegvérűsége megdöbbentette Peggyt, de azért bátran folytatta:
— Ha tehát ön átvenné őket, a legtöbb, a mit veszthetne, háromezer font volna s nagyon jó kilátásai volnának, hogy jóval kevesebbet veszít.
— Talán . . .
Peggy rákönyökölt az iróasztalra.
— En azt akarom, hogy Trevalla asszony szabaduljon ettől az egész dologtól, mintha soha meg se történt volna. Azt akarom, hogy ön vegye át tőle azokat a papirokat valami ürügy alatt. Mennyi pénzért tenné ezt meg?
— És ön ezt merő szivességből teszi? Csak azért, hogy levegye a terhét Trevalla asszony válláról? — kérdezte Fricker.
— Igen. Mert, furcsa dolog, de őt sokkal jobban bántja az, hogy összeziláltа a pénzügyeit s hogy bolonddá tették, mint akármi más. Nagyon büszke asszony.
— No, én nem tapasztaltam, hogy büszke, — mondta Fricker elmosolyodva.
— Ő természetesen nem tud róla semmit, hogy itt vagyok, — folytatta Peggy. — Érti, a mit mondok, úgy-e?
— Mint üzleti tranzakciót nem értem. Ha pedig a jó indulatomhoz akar fordulni s azt kivánja, hogy áldozatot hozzak Trevalla asszonyért . . .
— Nem, ezt nem akarom. De arra gondolok, hogy ön kielégithetné azokat . . . mondjuk ezer fonttal, . . . vagy legfeljebb ezerötszáz fonttal (Peggyt egész izgalomba hozta ez összegek nagysága) . . . hát én s néhány más barátunk ezt lefizetné és . . . ő neki azt mondanók, hogy a dolog rendben van . . . Egészen bizonyos csak magamról vagyok, de azt hiszem, a többi pénzt is meg tudom szerezni. Ha akarja, akár most mindjárt lefizetek önnek ötszáz fontot, — fejezte be, elővéve kis börtáskáját.
Fricker szárazon elnevette magát, tetszett neki az egész dolog s még inkább maga Peggy, a ki kinyitotta a kis táskát s megropogtatta benne a bankókat, még mindig egyenesen szembe nézve Frickerrel. A szavaiban nem volt könyörgés, de a szemében volt, akarata ellenére is.
— Trevalla asszony talán szólt önnek valamit hozzám való viszonyáról, — kérdezte Fricker.
— Én nem védem őt, de csak nem fog harczolni egy nővel, Fricker úr?
— Üzletben nincs asszony . . .
— Hát olyan valakivel, a ki már elesett?
— Ilyennel nem küzdök. Csak rajta tartom a nyakán a lábamat, — mondta Fricker.
Fölvette kialudt szivarját és rágyujtott.
— Én nem vagyok Shylock. — folytatta mosolyogva. — Shylock szentimentális volt. Én elfogadtam volna a legmagasabb ajánlatot és nem ragaszkodtam volna a font húshoz. De ön azt kivánja tőlem, hogy ezt becsáron alul tegyem. Én szeretem a font húsomat s többet akarok érte kapni a becsárnál. Ön azt akarja, hogy elhitessem vele, hogy további veszteség nélkül szabadulhat a «Fénylő Csillag»-tól? És azt akarja, hogy magamra vegyem a koczkázatot? A veszteség felrughat háromezer fontra, ámbár, mint ön mondja, szerencsés körülmények közt csökkenteni lehet.
Gyorsan járó eszében, bár még csak halvány körvonalaiban, máris megcsillant egy terv. Előbbre hajlott Peggy felé.
— Én azt hiszem, — mondotta — hogy ön és többi barátai bolondok. Az az asszony megérdemli, a mit kapott, mert engem megcsalt. Ha az érzéseimre hallgatnék, ajtót kellene önnek mutatnom. De én nem szoktam az érzéseimre hallgatni, mikor jó haszon van kilátásban.
Hirtelen hátralökte székét és felállott.
— Megteszem a mit akar, — mondta — és magamra vállalom a mesét, melyet neki mondani akar, ha ön eljön még egyszer és elhozza magával ezt a csinos kis táskát és kivesz belőle s erre az asztalra leolvas . . .

Itt szándékos malicziával szünetet tartott, hogy megkínozza Peggyt s nézhesse mohó szemét és kinyilt ajkait.
— Ha erre az asztalra leolvas négyezer fontot.
— Négyezret! — lelkendezett Peggy.
— Hármat a koczkázat fedezésére, egyet pedig fájdalomdijul azért a sebért, melyet Trevalla asszony a büszkeségemen ütött, — mondta Fricker maró gúnynyal.
Peggy egy pillanatra elpirult s a szeme fátyolos lett. Csak rá kellett néznie Frickerre s tudhatta, hogy nincs könyörület. Hamar magához tért, becsukta a táskáját és felállt. Bátor magatartása tetszett Frickernek, első szavai pedig meglepték:
— Tehát áll az alku, Fricker úr?
— Áll, — felelt ez.
— Akkor foglalja irásba.
Frickert rendkivül mulattatta a dolog. Leült, irásba foglalta feltételeit s aláirta a czégjegyzését.
— Nem hiszem, hogy meg tudjam szerezni a pénzt, de megpróbálom.
— Azt hiszem, elég ember van, a ki sokat megtenne önért.
— Olyanhoz nem fordulnék a világért sem, — mondta Peggy, aztán megboszankodva önmagán, hogy ilyen bizalmas hangon beszél ezzel az emberrel, hozzátette:
— Egyébiránt ez nem tartozik önre.
— Tökéletesen igaza van, — felelt Fricker.
Peggy érezte, hogy Fricker mulat rajta, de nem tudott haragudni rá. Sokkal idegenszerűbbnek tünt fel neki, semhogy gyülölhette volna.
— Mindenkit olyanná tesz a pénz, ha mindig csak vele bajlódik s rá gondol, mint ön? — kérdezte aztán.
— Oh nem! Ha úgy volna, akkor minden üzletember jó üzletember volna, csakhogy szerencsére nem úgy van.
Mikor Peggy elbúcsúzott, Fricker ezt mondta neki:
— Remélem, lesz még szerencsém.
— Nem hiszem, hogy igazán szeretné, — felelt Peggy. — Ön szereti a pénzt, de . . .
— Jobban szeretek erkölcsi leczkét adni? Meglehet. de a miben megalkuszom, azt megtartom. Bizhat a szavamban, ha újra eljön.
Udvariasan lekisérte Peggyt a kocsijához.

XVII.

Beaufort Chance megtudta Frickertől nemcsak Trix lakczimét, hanem azt is, hogy mikorra van kitűzve Peggy látogatása Frickernél. Igy történt, hogy néhány perczczel azután, hogy Peggy elindult hazulról, ő is becsöngetett a Harriet-streeti házba. A cselédasszony nem akarta ugyan beereszteni, azt mondta, Trevalla asszony nem fogad senkit, de Beaufort azt mondta neki, hogy ő régi jó barátja Trixnek s ezt az állitását öt shilling borravalóval támogatta.
Trix még nem tért teljesen magához, idegei még nem voltak eléggé rendben arra, hogy ily váratlan találkozást elviselhessen. Ijedten kiáltott fel, mikor Chance belépett.
— Ön az? Miért jött ide?
Beaufort Chance nyugodtan válaszolt:
— Csak természetes, ha a barátai látni akarják, hogy van? Hallani hallhattak eleget önről.
Trix igyekezett összeszedni magát, nyugodt megvetést akart mutatni, de az idegei nem engedelmeskedtek neki s meg is volt ijedve.
— Nos, ugy-e furcsán ütöttek ki dolgai? — mondta Chance. — Ugy-e nem volt elég erős, hogy Frickerrel szembeszálljon? De még én velem sem. Pedig azt hitte, azt tehet velem, a mit akar.
— Én nem akarok önnel szóba sem állani, — felelt Trix tehetetlenül.
— Nem akarok kellemetlen dolgokat mondani. Mit fog csinálni most? Mervyn, — oda van. A fényes parthie oda van. A pénze is, — oda van.
— Nincs az ön számára mondani valóm. Hogyha . . . hogyha hibáztam . . .
— Megszenvedett érte, ugy-e? Oh igen. Pedig nagyokat hibázott. Nagy hiba volt például nekem csak úgy kiadni az utamat. Látja, hova jutott? Nem jut néha eszébe, hogy jobb lett volna velem maradni?
— Nem!
Ezt az egy szót Trix oly megvetéssel mondta, hogy Chance dühbe jött, de egyuttal csodálta is bátorságát.
— Hát még mindig nincs megszelidülve? — mondta lassan, folyton Trixre nézve. A fiatal asszony megvetése fölizgatta benne azt a homályos, félig öntudatlan érzést, a mely őt idehozta. Milyen más nő Trix, mint Connie Fricker! Micsoda győzelem volna meghóditani őt és beismertetni vele legyőzetését!
— Vajjon mit szólna Mervyn, ha itt látna bennünket együtt, — folytatta aztán. — Ugyancsak meg volna lepetve.
Közelebb lépett Trixhez, szemtelen lenézéssel és még szemtelenebb csodálattal nézett rá.
— Jól megfogtuk a gyeplőjét. Igy kell önnel bánni. Ezt előbb kellett volna tudnom. Mi az ördögöt akart egy olyan bolond, mint Mervyn, egy olyan asszonynyal, mint ön? Hisz ön valóságos ördög.
Trix épen nem úgy érezte magát, mint a valóságos ördög; rettegve nézett Chancere. Az a mód, hogy most kezdett beszélni, mégis csak sok volt.
— Én nem felejtem el, hogy jó barátok voltunk. Ön most zátonyra került. Ha akarja, gondjaimba fogom venni. De jól kell magát viselnie.
— Azt hiszi, hogy én valaha szóba állok önnel? — mondta Trix.
— Igen, azt hiszem. Majd ha elfogy az utolsó garasa. A barátai aligha tehetnek sokat önért. Akkor majd eszébe jutok.
— Inkább éhen halnék, — felelt Trix határozottan.
— No, majd meglátjuk.
— Kérem, távozzék! — mondta Trix az ajtó felé mutatva.
— Ugyan nézze, Trix, legyen esze. Le van győzve, ismerje be. Nincs az az asszony, a kinek annyit ajánlanék fel, mint önnek.
Trix csöngetni akart, de eszébe jutott, hogy a csengetyű drótja el van szakadva.
— Mit akar hát? — kérdezte kétségbeesve. — Nincs semmim, a mit adjak önnek, se pénzem, se befolyásom.
Pillanatnyi szünet következett. Chance szeretett volna egy merész ugrást tenni, de félt is tőle. Azt hitte, ha megmondaná Trixnek, hogy még mindig bir azzal, a mire ő vágyódik, akkor az asszony hajlana szavára. De másrészt nyakig benne volt a Fricker hálójában. A szenvedély azonban azt mondta neki, hogy kövesse vágyát s koczkáztasson érte mindent. Uralkodási vágya, melylyel Connie oly ügyesen tudott játszani, mennyivel szebb kielégülést nyerne, ha most Trix meghajolna előtte!
— Önnek nincs semmije, — mondta végre. — De, ha én azt mondanám, hogy ez nem tesz semmit?
Trix ránézett és idegesen fölnevetett. Az a gondolat, melyre Chance czélzott, szörnyű volt, de egyuttal roppant nevetséges is. Látta, mit akar Chance s hogy micsoda őrültség tőle, ezt ki is mondani. Meg volt ijedve, de mégis nevetett, bár tudta, hogy ezzel dühbe hozta Chancet, nevetett volna akkor is, ha biztosan tudja, hogy Chance arczul üti.
— Ne legyen bohó. Nincs ezen nevetni való. Hallgasson a dologról s gondolkozzék róla. Én nem kötelezem le magamat, minden attól függ, hogy mikép viseli magát ön. Másodszor nem fog bolonddá tenni.
Trix el volt készülve sok mindenre, de ennyire még sem. Chance még sokkal ocsmányabb volt, mint a milyennek eddig hitte. Vajjon a Connieval való barátkozás sülyesztette le ennyire, vagy az az általános sülyedés, mely rajta minden tekintetben végbement?
— Most pedig megyek már, — mondta Chance. — Gondoskodjék a dologról. El fogok jönni újra.
Aztán kezét nyujtva folytatta:
— Milyen csinos mostanában! Halvány, érdekes, igazán csinos. Az a Mervyn ugyan furcsa szemeket meresztene, ha megtennők . . . A nevetők a mi pártunkon lennének.
Trix nem adott neki kezet. Félt a búcsúzástól s nem alaptalanul. Chance nevetett, mikor közelebb lépett hozzá. Trix megrettenve hőkölt hátra, megértette szándékát: hogy most meg akarja csókolni. Kezeivel eltakarta arczát. Chance hozzálépett, föléje hajolt, megragadta a karját s lefejtette kezeit az arczáról.
Ekkor azonban belépett Peggy. Halkan lép-

delt, a külső ajtó csendesen járt, a nagy izgalomban nem vették észre. Chance még mindig fogta Trix karját, mikor az ajtó nyilására hátrafordult. Peggy, a ki Frickerrel való beszélgetés után komolyan, szomorúan jött be, megállt a küszöbön, nem szólva egy szót se. Trix föllélekzett, igazán meg volt könnyebbülve. Beaufort úgy tett, mintha semmi sem történt volna.
— Örülök, hogy önt is láthattam, Miss Ryle, — mondotta. — Csak meg akartam nézni Trevalla asszonyt, hogy van. De most már mennem kell.
— Nagyon sajnálom. Ha megengedi, ki fogom kisérni, — mondta Peggy most már igazi jó kedvvel mosolyogva. Az előszobában ezt mondta Chancenak:
— Épen most voltam Frickeréknél. Micsoda kedves leány ez a Fricker kisasszony! Azt mondta, nagyon jó barátságban van önnel.
— Gyakran járok hozzájuk üzleti ügyekben, — felelt Beaufort feszesen.
— Üzleti ügyekben? — Peggy elnevette magát. — Meghiszem azt! A kis Connie olyan barátságos leány! Kellemes lehet vele kilovagolni.
Beaufort morózus pillantást vetett Peggyre, aztán eltávozott, magában átkozva ezt a kotnyeles, minden lében kanál kis hölgyet. Milyen roszkor jött haza! Trix már-már kezdett puhulni. Meg volt ijedve s egyelőre ez is valami.
Peggynek nem sokat kellett magyarázni, mi történt, megértette magától is.
— Azt mondta, el fog jönni máskor is. Borzasztóan félek tőle, — mondotta Trix, a kétségbeesés újabb rohamában.
— Igaza van neki, — mondotta. — Megérdemeltem sorsomat! Ha helyesen cselekedtem volna, nem esett volna bántódásom. Oh, milyen bolond voltam!
— Az nem baj, ha bolond volt, csak most ne legyen az, — szólt Peggy.
— Ő is azt mondta, ne legyek bolond. Hát mi volna az okos dolog tőlem? Az, hogy a lába elé vessem magamat és megköszönjem neki, hogy nem taposott még jobban rám!
Peggynek eszébe jutott, hogy Fricker hasonló hasonlattal jellemezte Trix helyzetét, mint most ő maga. Vajjon lehetne-e rajta segíteni? Úgy látszott, hogy nem. Legalább négyezer font nélkül nem.
— Kinevettem őt Peggy, — folytatta Trix, — de végül is megfélemlíthet annyira, hogy megadom magamat neki. Hova forduljak máshova? A száz fontommal, a mim marad egy évre, ha mindent kifizetek!
— Hiszen az elég sok pénz, — mondta Peggy.
— Micsoda gyermek maga! — kiáltott Trix félig nevetve, félig sírva. — Meg tudna menteni engem, Peggy?
— Mitől?
— Önmagamtól! Legjobban önmagamtól félek.
Peggy nem tudott gyökeres orvoslást, egyelőre azonban ágyba küldte Trixet, a ki úgy engedelmeskedett neki, mint egy gyermek. Azután Peggy elkezdett gondolkozni. A mai nap nem volt szerencsés. Fricker kétségbeejtette, Chance új aggodalomba ejtette, a legnagyobb baj pedig Trix maga volt. Önbecsérzetének elvesztése, teljes reménytelensége nagyon aggasztó látvány volt. Peggy nem tudta, hogy lehetne mindezen segíteni, csak azt érezte, hogy segíteni kell, még pedig sürgősen.
Beaufort Chancé el fog jönni újra! Peggy hirtelen elhatározta, hogy jól van, jöjjön, de az idejét ő fogja megállapítani. Elmosolyodott a saját gondolatára.
— A nagyobbik nehézség azonban hátra volt még, pedig ezen fordult meg minden.
— Vajjon mennyire bir egy férfi egy nőt szeretni? — kérdezte Peggy magában.
Eszébe jutott adott szava. Nem szabad elárulnia Aireynek a Trix anyagi csődjét s nem szabad elárulnia Aireynek, hogy tudja a titkát. Már pedig e nélkül, hogy kaphatna Aireytől négyezer fontot?
Másnap délután mégis elment Aireyhez. Otthon találta. A pénzszekrénye nyitva volt, hamar becsapta az ajtaját, a mint meglátta Peggyt. A fiatal leány, mialatt Airey teát töltött neki, letette az asztalra a börtáskáját, melybe a bankókat szokta gyürni, mikor Aireynél őrzött pénzéből kivett valamit.
— Most már nem adhatok ám bele többet, — mondotta Airey a táskára mutatva.
— Nem üres, benne van mind az ötszáz dollár, a mit legutóbb kivettem.
— Azt akarja, hogy visszavegyem gondjaimba? — kérdezte Airey helyeslő hangon.
— Nem tudom. Akarom is, nem is.
Airey észrevette, hogy Peggy nem oly gondtalan, mint máskor, mintha valami nyomná a lelkét.
— Mi baja, Peggy? — kérdezte. — Csak ki vele, mondja meg!
— Meg van törve, teljesen meg van törve, Airey! Rá se tud gondolni az egész dologra. Rá se tud gondolni önmagára! Nincs benne sem élet, sem akarat.
— Trevalla asszonyról beszél?
— Igen. Megtörték a szellemét. Úgy érzi most magát, mint egy gyerek, mint egy bolond.
— Kicsoda törte meg? Mervyn, vagy . . .
— Beaufort Chance és főkép Fricker. Nem szólt önnek róluk?
— Nem. Chanceról hallottam valamit, de Frickerről semmit.
— Nem bánt velük helyesen, azt ő maga is tudja. Szegény Trix! És ők . . .
Peggy megakadt. Az egyik titok az ajkán remegett.
— És ők? Mit tettek vele? — kérdezte Airey.
— Megcsalták, bolonddá tették és . . .
Nem volt mentség, a titkot ki kellett pattantani:
— És kifosztották mindenéből!
Airey csaknem észrevehetetlenül, de megrezzent.
— Papirokat vettek számára. Azt mondták, értékesek. Az értékük semmivé lett s neki most valahogy, — ezt maga jobban érti, — egész rakás pénzt kell fizetnie.
— Hm! Nem voltak teljesen kifizetve?
— Igen. Különben is sok az adóssága. De azok a papirok ölik meg. Ezért a nagy keserűség, Airey.
— Tudja ő, hogy maga most ezt elmondta nekem?
— A szavamat adtam, hogy sohasem mondom el.
Airey nyugtalanul járt fel s alá a szobában. Peggy folytatta:
— A többi baj mind semmi ehez képest. Hát én elmentem Frickerhez. Rá akartam venni, mondja neki azt, hogy nem kell semmit fizetnie, hogy a papirok értéke emelkedett. Azt akartam, hogy vegye vissza a papirokat s hitesse el vele, hogy üzleti érdekből teszi.
Airey a kis táskára mutatott. Peggy igenlőleg bólintott.
— De ez a pénz távolról sem elegendő. Legalább is háromezer fontot kellene fizetnie s azt, a mit én akartam, Fricker csak négyezerért teszi meg. Még úgy se teszi szivesen, mert meg akarja kínozni, ő pedig kínlódni fog, a mig el nem hitetjük vele azt, a mit én akarok. Fricker azt hitte, úgy sem tudok annyi pénzt összeszerezni, a mennyit ő akart s ezért megigérte a kivánságomat.
— Trixnek van annyi pénze?
— Van, a többi adósságait is ki tudja fizetni s még marad annyija, hogy valahogy megél belőle. De nem is a pénz bántja, hanem a megalázás és a szégyen. Hát nem érti? Fricker megszabaditaná ettől, — ezer font borravalóért. Négyezer fontot kiván s nekem csak ötszáz fontom van.
Beszéd közben Peggy elfordította szemét Aireyről, az ablak felé. Attól félt, hogy a tekintetével nagyon is sokat árulna el. Most megmondta a tényeket, — vajjon mit fog ő csinálni? Trixnek adott szavát már megszegte, a Tommynak adottat még nem. Félénken várt. Mit fog tenni Airey?
A perczek lassan multak s elárulták Peggynek Airey belső küzdelmét. Peggy megértette ezt a harczot, azzal a rokonérzéssel, melylyel az ember az egyetlen szeplőt nézi annak a szivén, a kit szeret. De remélve-remélte, hogy le fogja győzni önmagát.
Hallotta, a mint Airey a pénzszekrényhez lépett és bezárta. Hallotta, hogy bezárta a nagy kapcsos könyvet is. Hát soha se fog már megszólalni?
— Hát erre kérte el tőlem az ötszáz fontját? — kérdezte végre Airey.
— Az én ötszáz fontom magában nem ér semmit.
— Egyebe sem marad a világon, leszámítva a piktorkodást.
Kissé gúnyosan mondta ezt a szót, de Peggy nem vette rosz néven, mert tudta, hogy sajnálkozik rajta.
— En azt nem bánom. Hisz tudja, hogy nem törődöm a pénzzel, — felelt Peggy, mintha jó példát akarna neki mutatni.
— Értem a tervét, nagyon derék dolog. Kissé Don Quixotte-szerű ugyan, mert ötszáz nem négyezer s Fricker nem enged.
Airey mesterkélt nyugalommal beszélt; Peggy csak annál jobban megértette belső vonaglását.
— Barátaink segithetnének, — mondta Peggy.
— Háromezerötszáz fonttal?
Szomorúan, keserűséggel hallgatta Peggy e szavakat. Airey most majdnem hazudott neki, a modora, a hangja hazug volt.
— Olyan barátoktól, a kik szeretik őt, Airey, — szólt Peggy.
Airey megint hallgatott egy darabig, komoran nézve Peggyre. Aztán hirtelen elfordult s belevetette magát egy székbe. Nem birta tovább kiállani a leány könyörgő tekintetét. Nem gyanakodhatott, hogy ez tudja a titkát. Szégyenkezése, melylyel a titkot leplezte, szövetkezett titkolt szenvedélyével, hogy el ne árulja magát. De mikor azokról beszélt, a kik szeretik Trixet, kire czélozhatott? A kérő szó a szivéig hatott s ostromolta a belső ellenséget, a mely ott befészkelte magát.
Hirtelen Peggy kezeibe rejtette arczát és elkezdett zokogni. Airey megrezzenve tekintett fel rá, de mikor megszólalt, a szava erőltetett s majdnem fagyos volt.
— Természetesen, valamennyien szeretnők őt megkimélni a bajoktól, — mondta. — Megtennők mind, a mit tehetünk. De ennyi pénz! Szó se lehet róla.
Peggy felugrott és szembenézett vele.
— Maga szereti őt! — kiáltotta. — Magának kellene rajta segítenie! Magának kellene a lába elé vetnie, a mije csak van! Maga szereti őt!
Airey nem tagadta, fölkelt a székről s a leányhoz lépett. Ez pedig beszélt tovább:
— Hát mi a szerelem, ha nem ez? Még barátságból is meg kellene tenni! Gazdaggá tenné magát vele örökre!
— A szerelem nem csinál pénzt ott, a hol nincs! — mondta Airey makacs megátalkodott hangon.
— Nem, de adhat pénzt onnan, a hol van! Itt pedig van! — kiáltott Peggy vádoló hangon.
— Itt? — kérdezte Airey, mintha rá akarna ugrani ezzel a szóval.
— Igen, itt, ebben a szobában! Ebben a szekrényben, mindenütt!
Airey Newton nem talált szót. Peggy fölemelte a kezét s úgy beszélt:
— Maga szereti őt, ő tönkre van menve, maga pedig gazdag! Oh, mily szégyen, — gazdag, gazdag!
Airey lehanyatlott a székére s kezébe rejtette arczát.
Peggy egy darabig lihegve nézett rá. Aztán gyorsan hozzá lépett, letérdelt előtte s szenvedélyesen megcsókolta a kezét. Airey nem mozdult s Peggy nyugodtan, gyorsan kiment a szobából.
Airey Newton maga sem tudta, hogy telt el az a negyvennyolcz óra, a mióta Peggy elment tőle. Az egész idő alatt folyton hallotta ezt az utolsó kiáltást:
— Oh, mily szégyen, maga gazdag! Minduntalan elővette nagy kapcsos könyvét, nézegetett benne, aztán félrelökte. A régi élete, a különös, erős, titkos gyönyör, melyet ez nyujtott, küzdött benne a keletkező új elhatározás ellen.
Elhivatta Tommy Trentet, a ki elmondta neki, hogy tudta meg Peggy a titkát s nagyon haragudott az árulásért. Különben biztosította róla, hogy Peggy nem fogja elmondani senkinek. Ezzel azonban most Airey nem szakat látszott törődni; mintha régi félelme, hogy titka kiderül s régi szégyenkezése elhagyta volna. Most saját magával volt baja s nem azzal, hogy mit tartanak felőle mások. Tommy sokkal jobban haragudott Peggyre, mint ő. Tommy ő tőle Peggyhez sietett, de ez láthatatlan volt számára; nem volt otthon s elkerülte mindazokat a helyeket, a hol találkozni szoktak.

(Vége következik.)

Vértes-féle sósborszesz 10591
Minden házban szükséges.

Hölgyeim! A kézimunkához szükséges kelmék, anyagok és művészies rajzok, valamint előrajzolt kezdett és kész kézimunkák beszerzésére legjobban ajánljuk elismert céget
GERTLER ADOLF
kézimunkaiparos és műrajzoló
Budapest, VIII., József-körut 77. sz.
Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.
Kitüntetve az ezredéves országos kiállításon az első díjjal. 10609
Képes árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmetve küld.
Karácsonyi és ujévi ajándékok nagy választékban.

A női szépség elérésére, tökéletesítésére és fentartására legkitünőbb és legbiztosabb a
MARGIT-CREME,

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan. Ezen világhirü arczkenőcs pár nap alatt eltávolit szeplőt, májfoltot, pattanást, bőrataku (Mitesser) és minden más bőrbajt. Kisimitja a ránczokat, redőket, himlőhelyeket és az arczot hófehérré, simává és üdévé varázsolja. Ára nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 kor.
Margit hölgypor 1 kor. 20 fill., **Margit szappan** 70 fill., **Margit fogpép** (Zahnpasta) 1 korona., **Margit arczviz** 1 korona.
Hamisitványok birálag üldöztetnek.
Postán utánvéttel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készitő: **Földes Kelemen** gyógysz. **Arad.**

Legkedveltebb, legjobb hajfestőszer a
MELANOGENE
fekete és barna szinben.
Ezen kitünő és ártalmatlan készitménynyel hajat, szakált, bajuszt pár percz alatt feketére vagy barnára lehet festeni. A szin állandó és a természetes szintől meg nem különböztethető. Ártalmatlan és alkalmazása igen egyszerű. Nem piszkit. 10689
Ára 2 korona 80 fillér.
Budapesti főraktár: **Török József** gyógysz. Király-u. 12 és Andrássy-út 29. Kapható minden gyógyszertárban.

MAGYAR ÁLTALÁNOS HITELBANK.
KÖZGYÜLÉSI MEGHIVÓ.
A **Magyar Általános Hitelbank** szavazatra jogosult t. cz. részvényesei az **1905. évi január 5-én,** csütörtökön d. e. 10 órakor, Budapesten, a bank helyiségében (V., Nádor-utcza 12. szám) tartandó
RENDKIVÜLI KÖZGYÜLESRE
meghivatnak.
A tanácskozás tárgyai:
1. Az igazgatóság inditványa a részvénytőkének felemelése iránt.
2. Az igazgatóság inditványa a részvényesek elővételi jogának gyakorlására nézve a módozatok megállapitása iránt. — (Alapszabályok 9. czikke.) 10815
3. Az alapszabályok 4., 7., 8., 9., 11., 17., 50. czikkeinek módositása.
A közgyülésen minden részvényes *húsz* darab letett részvény után egy szavazattal bir. A szavazatra jogosult t. cz. részvényesek felhivatnak, hogy részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyülésre kitüzött határnap előtt *14 nappal Budapesten* a Magyar Általános Hitelbanknál, vagy *Bécsben* a »K. K. priv. Oesterreichische Credit-An-talt für Handel und Gewerbe« czimü intézetnél, vagy S. M. von Rothschild bankházál letétbe tegyék.
A részvények számrendben összeállitva a benyujtó által sajátkezüleg aláirt jegyzék kiséretében nyujtandók be.
E jegyzék Budapesten *két*, Bécsben *három* példányban állitandó ki.
E jegyzék egy példánya a benyujtónak az átvétel elismerésével visszaadatik. A részvények csak ezen elismervény visszaadása mellett fognak a közgyülés után visszaszolgáltatni.
A közgyülésre belépti jegyül szolgáló igazolvány *Budapesten* közvetlenül a letétel alkalmával, *Bécsben* nyolcz nappal a közgyülés előtt fog kiadatni.
Ha valamely részvényes szavazati jogát más szavazatképes részvényes által óhajtja gyakorolni, a megbizott nevére szóló meghatalmazást az igazolvány hátán kitölteni s aláirni tartozik.
A mérleg a felügyelő bizottság jelentésével együtt **nyolcz nappal a közgyülés** előtt Budapesten az intézet helyiségeiben, Bécsben a »K. K. priv. Oesterreichische Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe« czimü intézetnél és S. M. von Rothschild bankházánál a részvényesek rendelkezésére bocsáttatik.
Budapesten, 1904 deczember 3-án. **Az igazgatóság.**

10732

A Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények
már annyira ismeretesek és kedveltek, hogy tulajdonképen nem szorulnak további ajánlásra; **már huszonöt év óta a gyermekek kedvencz játéka,** amely alkalmatos kiegészitőszekrények által mindig érdekesebbé és tanulságosabbá alakitható. Néhány év óta minden egyes Horgony-Kőépitőszekrény a gyorsan kedveltté vált és szabadalmazott
Horgony-Hidépitőszekrények
által is tervszerüen kiegészithető, ugy hogy a gyermekek ilyen szekrény hozzávásárlása után pompás vashidakat is felállithatnak. Bővebbet találunk a sz. képes épitőszekrény-árjegyzékben, a mely kivánatra készségesen beküldetik és a mely számtalan felette érdekes birálatot tartalmaz a **st. louisi világkiállitásról.**
A **Richter-féle Horgony-Kőépitőszekrények** és **Horgony-Hidépitő-szekrények,** valamint a **Horgony-Mozaik** és egyéb felette érdekes rakási-játékok —.75 f., 1 K 50 f., 3 kor. és azon felüli áron minden finomabb játékszerüzletben kaphatók. Bevásárláskor azonban a sok hamisitvány miatt igen óvatosak legyünk és olyan szekrényt, a mely a hires »Horgony« védjegygyel ellátva nincsen, mint **hamisat visszautasitsunk,** mert oktalan volna, jó pénzt silány utánzatért kidobni. A ki zenekedvelő, **az kérjen árjegyzéket** a hires **Imperator és Libellion zenélő müvekről.**
Richter F. Ad. és Társa,
kir. udvari és kamarai szállitók.
Iroda és raktár: **Bécs, I., Operngasse 16.**
Gyár: **Bécs, XIII/1 (Hietzing).**
Rudolstadt, Nürnberg, Olten, Rotterdam, Szt.-Pétervár, New-York.

+ Soványság. +
A legujabb eredmény által kisért szer a **dr. William Hartley tanár amerikai erőtápszere.** *Soványak tartós szép telt testidomokat nyernek.* **Hölgyek remek kebelt, 6 hét alatt 20 kiló gyarapodást; 168-ál lás.** *Vérszegénység, sápkór, idegesség és gyomorbajosoknak kitünő szer. Kitüntetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban.* — **Köszönő-levelek minden országból.** *Dobozonként 1 frt 10 kr. hasznutasitással. Főraktár: Zeisler Mór O. Budapest, VI., Pobmaniczky-u. 61. II. 20.* 10794

Tornaszer
ugy a hadsereg, mint iskolák részére készen vagy megrendelés szerint kapható
Lopos Gyula
tornaszer-készitőnél
Budapest, III. ker., Zsigmond-u. 102.
Árjegyzék kivánatra megküldetik. 10590

Próba-babákat
minden kivánt nagyságban, legujabb és legszebb alakban, magánhasználatra is ajánl 10727

A. Ramharter's Nfg.
PETER PEHAM
próba-baba műterme,
Wien, Goldschmidg. 10.
Képes árjegyzék ingyen és bérm.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban Budapesten, IV., Egyetem-utcza 4.

SERRAVALLO
China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246
2000-nél több orvosi vélemény.
Kitünő iz.
J. Serravallo — Trieste-Barcola.
Kapható a gyógyszertárakban
1/3 literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

A JÖVŐ ÓRÁJA
valódi amerikai antimagnes nyitott
Patent Roskopf-Anker-Remontoir-óra
97. sz. ólompecséttel

patent nikkel tokban **remek kiemelkedő oxydált alakokkal,** mint mellékelt rajz mutatja, email számlappal, 96 óráig jár, **pontosan kipróbálva,** 3 évi irásbeli jótállással, **szarvasbőrtokkal, nikkel lánczal és függővel** drbja **2** frt **50** kr., **3** drb **7** frt, **6** drb **13** frt **50** kr.
Pénz vissza! vagy a **becserélés** rongálatlan állapotban **megengedve.** Szétküldés utánvéttel vagy az összeg előleges beküldése után
KONRÁD JÁNOS első óragyára Brüxben 1339.
(Csehország.)
Nagy képes árjegyzék 1000-nél több ábrával, kivánatra ingyen és bérmentve. 40740

Igen hatásos vérszegénység, sápkór, neurasthenia esetei ben. Egy üveg ára **2.40** kor. Egy **6** üveget tartalmazó postaláda **12.12** kor. franco küldve.
Főraktár Budapesten: **Török József** gyógyszertára.
Továbbá a készitőnél:
Rozsnyay Mátyás gyógyszertárában **Aradon,** Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszertárban.
Rozsnyay vasas china bora.
A Rozsnyay-féle vasas chinabor egyike a legelterjedtebb és leghatásosabb gyógyboroknak. Magyar édes borral készitve, a külföldi készitményekkel nemcsak kiállja a versenyt, hanem azokat felül is multja. Vérszegényeknek különösen ajánlható.
Számos elismerő nyilatkozat.
Több kórházban van alkalmazva. 10625

Törvényesen védett **Bob-csemege**
név alatt egy olyan finom gyümölcs-hashajtó jött forgalomba, mely ugy felnőtteknél, mint gyermekeknél egy **»állandóan rendszeresitett«,** kellemes székletételt idéz elő. A gyomrot tisztitja és erősiti. Fővárosi orvosok nagy előszeretettel rendelik székrekedésnél chronikus esetekben is, miután hatása biztos, fájdalmakat nem okoz és teljesen ártalmatlan. Élvezetes ize által kiszoritotta az összes külföldi hashajtókat. Nagyon ajánlják olyan egyéneknek, kik meg akarnak szabadulni a sokféle hashajtó állandó bevételétől. **Egy teljes doboz ára 80 fillér. Postán csak öt doboz megy 4 kor.-ért bérmentve.** Egyedül késziti: **Erényi Béla gyógyszerész, Budapest, Károly-körut 5. Kapható a gyógyszertárakban. Nagybani főraktárak:** Fodor Márton, Király-utcza 41 és Váczi körut 10., Fodor J. »Sas«-drogueria, Kerepesi ut, Lux Mihaly Muzeu-körut 7., dr. Egger Leo, Váczi-körut 17., Török József Király-utcza és Andrássy ut, Kartschmaroff A., a népszinházzal szemben, Gara és Roth, József-körut 74., Molnár és Moser, Koronaherczeg-utcza, Neruda Nándor, Kossuth Lajos-utcza, Szécsi Lajos, Andrássy-ut 78., Stern Zsigmond drogusta, Váczi körut 42., Rainer J. és társa II., Corvin-tér 12. 9835

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

A VASÁRNAPI UJSÁG REGÉNYTÁRA.

PEGGY, A KOTNYELES.

Regény.

Irta Anthony Hope. — Angolból fordította S. A.

(Folytatás.)

Hátravetette magát székében s a béke és nyugalom érzésével nézett Aireyre.

— Ön nem vet meg engemet. Bizonyosan tudja, hogy nagyon gonosz voltam s mégis úgy beszél velem, mint jó barátom.

— Bánom is én az ön gonoszságát! Ha ugyan valóban gonoszság volt.

— Vajjon közömbösség-e ez vagy ragaszkodás? — kérdezte Trix könnyed hangon, de aggódó kifejezéssel a szemében.

Airey egy darabig hallgatott, kinézett az ablakán a szemközt levő ablakba. Végre is nem felelt a kérdésre, hanem maga kérdezett:

— Tehát engem tesz felelőssé?

Komolyan tette a kérdést és Trix komolyan válaszolt:

— Ön egy oly ösztönt ébresztett fel bennem, a mely eddig szunnyadt. Természetesen nem volt szándékában ezt tenni. Nem tudta, ki az, a kinek beszél. De én gondolkoztam azon, a mit mondott és megfogadtam tanácsát és most látja az eredményt.

Airey most feléje fordult s rávetette tekintetét. Trixnek nem volt szándéka vallomásokat tenni, de ő kivette belőle.

— Nagyon boldogtalan voltam, — vallotta meg Trix, — még olyankor is, mikor jól mentek a dolgaim. És, — és igen sok hazugságot mondtam. Ha pedig még tovább folytatom, még több hazugságot kellett volna mondanom.

— Sok dolog van, a mi hazugságra kényszeríti az embert, — mondta Airey.

— De nem itt, önnél, — vetette közbe Trix.

— Igen, itt, nálam is.

— Ezt én nem hiszem, — mondta Trix. — És egy napon, ha majd több lesz a bátorságom, meg fogok vallani mindent.

Airey nem nézett rá, csak mikor már feltünt neki hosszú hallgatása. Ekkor hozzáfordult s látta, hogy a szeme tele van könnyel.

— Hát nagyobb baj is történt, mint a mit nekem elmondott? — kérdezte.

— Igen, — vallotta meg Trix. — És én még most se gyógyultam ki. Vissza szeretnék menni oda, a honnan jövök.

— Hát hiszen visszamehet és újra kezdheti, — mondta Airey.

Trix nem akarta megmondani, hogy ez miért lehetetlen.

— Attól tartok, zárt ajtókra találnék, — mondta.

— Annál jobb ez nekünk.

— Ha önnek elmondanék mindent, aligha látna itt szivesen.

— Ha mindent tudnánk egymásról, tennénk-e akkor egyáltalán látogatásokat?

— Azt hiszem, nem. De, komolyan mondom, nem mernék önnek mindent elmondani.

— Minek idealizál engem? — mondta Airey. A hangja kemény volt, nyoma sem volt benne a tréfálkozásnak. Arczán csüggedt szomorúság ömlött el, mint az olyan emberén, a ki örökké csak küzd és hiába küzd s szégyenkezik a saját vereségén. Közelebb lépett Trixhez, a ki megfogta a kezét.

— Ne nézzen rám igy, mert akkor még szerencsétlenebbnek érzem magamat, — könyörgött Trix.

Airey hirtelen rávetette tekintetét, a szemük találkozott egy pillanatra, aztán mind a ketten elfordultak. A tekintetbe azonban, a melyet egymásra vetettek, valami új elem vegyült; mintha megváltozott volna a szegényes szoba hangulata. A szemeik valami lehetőségről beszéltek, a melynek gondolata hirtelen támadt lelkükben. Ettől a pillanattól fogva világos lett előttük, hogy mindegyikük boldogtalansága fontos dolog lesz a másiknak. De elfojtották mind a ketten azt a vágyat, melyet ez a megismerés természetszerüen támasztott bennük. Trix visszakivánkozott még a társaságába s Airey belső harcza se volt még végig küzdve. Trix Airey szemében még mindig a nagyúri, gazdag nő volt, — hogy alakithatná hozzá életét ő a Trixéhez? Trix körülnézett a szegényes szobában. Erre az életre szánja magát most, hogy tönkre jutott? Elégedjék meg ezzel a négy fallal? Nem gyermekek már, hogy a szerelem gondolata elháritson előlük minden akadályt. Mindketten olyan lánczokat éreztek magukon, melyekről a másik nem tudott semmit. Remény nem biztatta őket, a veszteség érzete töltötte el a lelküket . . .

XVI.

Fricker tudta, hol lakik Trix, mert levelet kapott tőle, melyben felvilágositást kért, hogy mennyi az összes tartozása. Élvezettel irta meg neki a felvilágositást.

— Ha mindezt és többi bizonyára nem csekély adósságait kifizeti, nem sok pénze marad, gondolta magában.

Nagyon meg volt lepetve másnap, mikor egy ugyanazon czimmel ellátott levelet kapott, melynek irója, mint Trevalla asszony jó barátnője arra kérte, adja tudtára, mikor beszélhetne vele. Fricker magában mosolyogva hivta meg másnap délutánra Peggyt, még pedig nem az irodába, hanem a lakására, mert alkalmat akart szerezni Connienak, hogy megismerkedjék Peggyvel, a kiről már sokat hallott.

Mikor aztán Peggy a kijelölt órában megjelent, nem a dolgozószobába vezették be, hanem a szalonba s itt Connie fogadta. Sokszorosan bocsánatot kért, de a papája most el van foglalva, kegyeskedjék egy kicsit várni. Aztán elkezdett csacsogni, fölemlegetve előkelő ismerőseit, — még Bonfill asszonyt is ezek közé sorozta, bár megvallotta, hogy nem tartozik legbizalmasabb barátnői közé. Peggy valahogy szóba hozta Beaufort Chancet.

— Oh igen, ő nagyon jó barátunk. Ugy-e kedves és okos ember? Mindennapos vendégünk.

— Látom, ott az arczképe az asztalon, — jegyezte meg Peggy.

— Igen, az én asztalomon.

A bizalmas viszonynak ez a hangsulyozása nyilván arra volt számitva, hogy Peggy majd elmondja más valakinek.

— Reggel néha kilovaglunk együtt, ő meg én s ez olyan bizalmassá teszi az embereket, — folytatta Connie. — Aztán meg a papával is sok a dolga, hát annál gyakrabban jár ide.

— Aligha a kedve ellenére, — mondta Peggy, a kit mulattatott Connie dicsekedése.

— Ő is azt mondja, — felelt Connie szégyenkezőn lesütve a szemét, mint a hogy a szinpadi hősnőktől látta, ha szerelmi ügyeikről van szó.

— Talán már gratulálni is lehet? — kérdezte tovább Peggy.

— Oh, egyelőre még nem kell úgy sietni, — nevetett Connie. — De ne szóljon a mamának, mert még titok az egész dolog.

Mikor a társalgás véget ért, Connie megkérdezte:

— Remélem, nem untattam?

— Oh nem, — felelt Peggy őszintén, mert Conie lehetett sok mindenféle, de unalmas nem volt.

Fricker egész más ember volt, mint a lánya. Nem volt ugyan gentleman, de ezt a tényt nyugalma s affektácziótól való mentessége által néha el tudta feledtetni. Volt benne bizonyos száraz humor, a melynek kimutatására alkalmat adott neki az az ellentét, mely Peggynek üzleti dolgokban való tökéletes járatlansága s a közt az üzleties hang között volt, a melyen beszélt. Látni való volt, hogy Peggynek nincs szándéka Fricker lába elé borulni.

— Az ön leveléből az derül ki, — mondta Peggy, — hogy Trevalla asszonynak fizetnie kell.

— Meghatározott időközökben s határozott összegeket. Háromezer fontnyi összeget két hónapi időközökben.

— Azt hiszem, — folytatta Peggy, — fölösleges arról beszélni, hogy mikép lehetett vele ilyen értékpapirokat vetetni?

— Jól gondolja, — bólintott Fricker.

— Hát fizetett ön is? — kérdezte tovább Peggy.

— Ez a kérdés, bocsánatot kérek, több mint fölösleges, nem is tartozik erre a dologra.

— Ő nem fizetheti meg ezt a pénzt, csak ha időt engednek neki —

— Nem én vagyok a hitelezője, én nem adhatok neki halasztást.

— S ha adhatna, se tenné, — vágott közbe Peggy.

— Ez se tartozik a dologra.

— Nem könyörögni jöttem ide, — magyarázta Peggy. — De én azt gondolom, hogy ha azok az értékpapirok az önéi volnának, ön olcsóbban szabadulhatna tőlük. Ön megegyezhetne valahogy a részvény-társasággal, hogy ne kelljen annyit fizetnie, mint ő neki.

— Ha erre az asztalra leolvas négyezer fontot.

örülni, hogy másvalakinek köszönheti szabadulását, mint önmagának vagy a vakszerencsének.

Airey megértette, mire céloz Peggy, de az arcza nem derült fel, a habozás és belső küzdelem nyomai még rajta voltak. Peggy megértette lelkiállapotát: megtette, a mire ő kérte, de még mindig nyomorultnak érezte magát. S ez az érzés, ha tán annál fényesebbé tette nagylelkű tettét, a jövőre még mindig árnyékot vetett.

Peggy összeszedte bátorságát és veszedelmes térre lépett.

— Észrevette, ugy-e, — mondta ideges nevetéssel, — hogy én nem nagyon igyekeztem a magam pénzével hozzájárulni a dologhoz. Magamnak is kell az a kis pénz.

— Ezt elhiszem. De nem ezért csináltuk, a hogy csináltuk, sem ön, sem én, — felelt Airey.

— Itt van most is a pénzem? — kérdezte Peggy a vasszekrényre mutatva. — Adja ide nekem. Vagy, — csak huszonöt fontot adjon.

— Milyen takarékoskodó kedvében van, — jegyezte meg Airey mogorván, mialatt a szekrényt kinyitotta.

— Ne csukja még be! — mondta aztán Peggy.

— Mért ne? — kérdezte Airey kelletlenül; meglehet, hogy az a látvány bántotta, hogy a szekrény tartalma annyira megfogyatkozott.

— Valamit bele kell még tenni, — mondta Peggy félénk hangon s kinyitotta a táskáját. — A minap kelleténél több pénzt adott. Visszahoztam belőle ezer fontot.

Fölmutatta a bankjegycsomót.

— Hát ezt meg hogy csinálta? — kérdezte Airey csodálkozva.

— Nem tudom. Fricker visszadta magától. Itt a pénz, tegye a szekrénybe.

Egymásra néztek. Aireyben megmozdult a régi démon, a régi mohósággal nyúlt a pénz után. Peggy nem mert ránézni, mialatt föl és alá járt a szobában s küzködött a démonával. Érezte, hogy most megnyílt az a kis ajtócska, a melyen a démon vissza akar lopózni lelkébe.

— Ez a pénz nem az enyém. A Frickeré, — mondta végül Airey. — Vagy ha Fricker visszaadta önnek, akkor az öné, Peggy.

— Oh nem, ez a maga pénze!

— Hozzá sem akarok nyúlni! — mondta Airey s hamar bezárta a vasszekrény ajtaját.

— Én se nyúlok hozzá, mert nem az enyém, — erősködött Peggy.

A bankók ott feküdtek az asztalon közöttük. Peggy fölkelt és Aireyhez lépett s megfogta a kezét.

— Oh Airey, Airey! — kiáltott elragadtatva.

— Vegye vissza a pénzt! — biztatta Airey.

— Soha! — nevetett Peggy.

— Hát akkor itt fog heverni itéletnapig, — felelt Airey. — Vagy mit csináljak vele? A szegényeknek adjam, a tűzbe vessem?

Peggyt hirtelen ihlet szállta meg.

— Milyen ostobák vagyunk! Hát költsük el!

— Micsodát? — kérdezte Airey erre az ötletre megrezzenve.

— Elköltjük mind, még ma! Az utolsó fillérig!

— De mire költsük?

— Az majd könnyen megy. Csak tegye azt, a mit én mondok és majd meglátja.

Airey átment a másik szobába, hogy rendbehozza ruháját, Peggy pedig izgatottan várt rá, csodálva saját merészségét. Hát nem bolondság, ennyi pénznek nyakára hágni? De bolondsággal kell gyógyítani a bolondságot, — mondta magában.

Airey nem is kérdezte, hova mennek. Peggy adta ki a rendeletet a kocsisnak, ő engedelmesen ment vele. Peggy a kezébe adta a bankókat s ő szó nélkül vágta zsebre. Mikor a kocsi megállt, Peggy egyenesen bement egy üzletbe s Airey utána. A boltos elébük rakta holmiját. Airey eleinte közömbös volt, de aztán belemelegedett. Birálta a gyűrük foglalatát, a karkötőkben levő drágaköveket. Három-négy kis doboz lett a válogatás eredménye; Peggy a kocsiba vitette őket, a világért sem engedte, hogy a boltos küldje haza.

Aztán egy másik czimet mondott a kocsisnak s tovább robogtak. Airey nem szólt egy szót sem, a míg meg nem állottak.

— Itt kapni a legszebb gyöngyöket, — mondta Peggy.

Airey, úgy látszik, szakértő volt igazgyöngyök dolgában; rendkivüli érdeklődést mutatott irántuk, Peggyvel majd összeveszett egy gyöngysor szépségein. Az ékszerész döntötte el a vitát, természetesen a drágábbik mellett; ez volt az, melyet Airey választott.

— Megveszszük mind a kettőt, — mondta aztán Airey.

Peggy gyanakodva nézett rá, sejtette, hogy a másik gyöngysor neki van szánva.

— Nem, nem! Ne tegye! Megrontaná minden örömömet! — mondta parancsolón.

Airey megadta magát. Elmentek lunchre. A vendéglőben Airey a szó szoros értelmében pazarlónak mutatta magát. A table-d'hôte-ban semmi sem volt neki elég finom, kinyittatott háromféle üveg bort is, a mig egyből ivott s ez se izlett neki. A legnagyobb szivar-óriásra gyújtott rá s még zsebre is tett belőle egy fél tuczatot.

— Hát még mit vásároljunk? — kérdezte a lunch végén.

— Egész rakás pénzünk van még, — mondta Peggy megzavarodva. Most valami új és nehéz vállalatba fogott.

— Van még vásárolni valónk elég, — mondta és sokat mondón nézett Aireyre. Ez végig nézte kopottas kabátját.

— Eh, hagyjuk ezt! Mire való nekem? — mondta vonakodva Airey. — Csak nem csinálok piperkőczöt magamból!

— Ennek is meg kell lenni, — felelt Peggy. — Majd módjával csináljuk.

Airey végre is megadta magát a rábeszélésnek. A legelegánsabb szabóüzletbe mentek, a hol Airey kopott kabátja általános megdöbbenést keltett. Aztán más hasonló boltokba. Némelyikbe Peggy nem ment be, csak rámutatott egy-egy bankóra: «ennek csak a felét költse el; ezt meg költse el egészen». Mire aztán Airey kijött a boltból, ő gyönyörködve nézte a személyzet alázatos bókolását. A londoni üzletemberek között az a hír kapott lábra, hogy egy új milliomos tünt fel a láthatáron.

Mikor aztán még egy igen szép, drága bőrönd öt is vettek, — arra az esetre, mondta Peggy, ha Airey valahova látogatóba utazik, — Peggy már teljesen kifogyott a leleményességéből, a pénz pedig még nem fogyott el.

— Menjünk haza önhöz, Airey. Iszunk teát vajas kenyérrel.

Airey odaadta neki a lakása kulcsait.

— Menjen a kocsival előre. Majd én gyalog megyek. Gondolkozni akarok egy kicsit.

Peggy utána nézett Aireynek s a szemében boldog, büszke fény csillant meg.

— Ime, a beteg meggyógyult! — gondolta magában.

XX.

— Hát ez meg mit jelent? — kérdezte magában Tommy Trent, mikor megkapta Trix levelét, melyben sürgősen magához hivta. Gyanakodott, hogy hátha megint Peggy követett el valami csinyt. Mégis engedelmeskedett a sürgős meghivásnak.

Trix fagyos méltósággal fogadta. Nyilvánvaló volt, hogy haragszik valamiért s a mint Tommy gondolta, — haragját azon tölti ki, a kivel vételenül először találkozik. Csakhogy hamar észrevette, még mielőtt a beszélgetés megkezdődött, hogy téves volt a psychologiája, hogy ezuttal nemcsak véletlenül érezteti vele Trix a haragját, hanem csakugyan úgy néz rá, mint vádlottra.

— Jó barátok voltunk, Trent úr, — kezdte Trix, — és én sok szivességéért tartozom önnek hálával.

— Egyáltalán nem, — vágott közbe Tommy.

Trix azonban nem hagyta magát megzavartatni, hanem az előbbi hangon folytatta:

— De azt mégis szeretném tudni, hogy micsoda jogon elegyedik bele az én ügyeimbe?

Tommy kissé hirtelen ember volt. Az utolsó időben sok kellemetlenség is érte. Titokban úgy vélekedett, hogy Trevalla asszony a kelleténél több bajnak és vesződségnek volt az okozója.

— Nem elegyedem én semmibe, — felelt Tommy kurtán.

— Igen, ön is tagja a félrevezetésemre alakult szövetkezetnek! — vágott vissza Trix.

Hát valami igaz volt a dologban, Tommynak csakugyan volt része a csinyben, de csak közvetve. Megkérdezték, vajjon nem érhetné-e utól Frickert a törvény, a mire ő kénytelen volt azt felelni, hogy nem. Azután Airey megbizta őt, hogy vegyen fel pénzt az értékpapirjai egy részére. Ennyi volt az ő szerepe az egészben.

— Nem hiszi, hogy túlságos szabadságot vett magának? — folytatta Trix. — Lehet, hogy jóakaratból tette. De mi joga volt arra, hogy koldust csináljon belőlem, hogy elfogadtassa velem a pénzét? Hogy azt higyje, én majd az ön irgalmasságából fogok élni?

Trix ezeket a kérdéseket már nem fájdalmasan, hanem haraggal vetette Tommy arczába. Ez pedig reménytelen zavarral ránczolta a homlokát.

— Szavamra mondom, azt se tudom, miről beszél, — jelentette ki. — Az én irgalmam? Sohasem ajánlottam fel önnek az irgalmamat. Valaki úgy látszik valami bolond mesét hitetett el önnel.

— Hát, hogy magyarázza meg a dolgot?

— Talán meg tudom magyarázni, ha szives lesz az elején kezdeni, — jegyezte meg Tommy ellenséges nyájassággal.

— Jó, hát az elején kezdem, — mondta Trix és elővett egy levelet. — Ezt kaptam Beaufort Chancetől.

— Oh, az a ficzkó! — kiáltott Tommy.

— Igen, az a ficzkó, a Fricker úr barátja és üzlettársa. Ime, ezt írja!

Erre Trix felolvasta a levelet, melyben Beaufort Chance gúnyolódva leleplezte előtte Peggy egész cselszövényét s azt a gyanút fejezte ki, hogy a négyezer fontot más nem adhatta, csak Tommy Trent.

Tommy csak pödörte a bajuszát. Nagyon ferde helyzetben volt. Beaufort Chance igen csúnya vágást mért ezzel a levelével.

— Nos, mit szól hozzá? Ugy-e nem meri tagadni? — kiáltott Trix majdnem sírva.

Tommy nem tudta, mit tegyen. Könnyű lett volna tagadni, hogy pénzt adott Peggynek, sőt ha kissé tágra fogja lelkiismeretét, azt is mondhatja, hogy nem tud semmiféle pénzről. De hát mi történik akkor? Peggynek nincsenek ezrei, ez ismeretes dolog. Előre lehetett látni, mikép fogja Trix lépésről-lépésre kinyomozni az igazságot. Ezzel pedig belekeveredik Airey is s ő, Tommy, bűnös lesz ugyanolyan hibában, mint a milyenért Peggyt oly nagyon megrótta. Beaufort Chanceről azonban nagyon sötét gondolatokat táplált.

— Nem tudom megmagyarázni a dolgot, — dadogta. — Csak annyit mondhatok, hogy —

— Az igazat akarom! Hát sohasem hallhatom meg az igazat? — kiáltott Trix. — Még ennek a levélnek is hálás vagyok, hogy a révén megtudhatom az igazat. Mondja meg becsületszavára, nem tud-e dologról semmit? Becsületszavára, Peggy fizette ki Frickert? Becsületszavára, ön adta neki a pénzt?

— Ha tudtam volna, hogy üzleti ügyekben hivat . . . himezett-hámozott Tommy.

— A kérdésemre feleljen! — Vágott közbe Trix. — Az ön könyörületességéből élek-e, vagy nem?

— Nem! — bökte ki Tommy, örülve, hogy egy egyszerű kérdésre megfelelhet egyszerűen. — Sohasem fizettem önért egy krajczárt sem.

— Hát akkor ki? — kérdezte Trix, most már könyörgő hangon, a mi Tommyt még jobban megrémitette.

— Hát mondom, — beszéljünk nyugodtan, — mondta Tommy. — Tegyük fel például, — épen csak a föltevés kedvéért . . .

Trix hirtelen hátrakapta a fejét: a külső ajtó kinyilt és becsukódott. Akárki jött is, Tommy örömmel üdvözölte, még ha mindjárt az adóvégrehajtó is.

— Jön valaki. Mondtam, hogy ez nem az ilyen megbeszélésekre való hely, — mondta Tommy.

— Nincs gyávább teremtés a férfiaknál . . . kezdte Trix.

Ekkor az előszobából halk éneklés hallatszott. A szöveget nem lehetett érteni, Peggy maga-magának énekelt.

— Uram Isten, Peggy! — suttogta Tommy megrettent hangon.

— Most legalább megtudjuk az igazat, — mondta Trix. Nagyon keményen igyekezett beszélni, de mikor Tommy ránézett elkeseredett arczára, szeretett volna vele együtt sírni.

Peggy, mikor belépett, először csak Tommyt látta egyedül.

— Oh, maga az! — kiáltotta megijedve. —

El akartam menni magához, hogy megmagyarázzak mindent.

— Előbb én kérek egy kis magyarázatot, Peggy, — vágott közbe Trix.

Peggy az első pillanatban örült, hogy nem kell egyedül lennie Tommyval; arról, hogy a titok kitudódott, sejtelme sem volt. Aztán észrevette Trix hangjának hidegségét, arczának elkeseredettségét s kérdőn nézett Tommyra. Ez azonban csak a vállát vonogatta.

— Hát magukat mi lelte? — kérdezte Peggy.

Trix most már egyenesen a fődologgal állott elő.

— Kinek a pénzén vásárolt engem vissza Frickertől?

Odamutatta Chance levelét, melyet Peggy azonnal elolvasott. Hát nincs többé tolvajbecsület! Persze, azt nem igérte meg Fricker, hogy Chancenak nem szól a dologról. De mégis . . . És ez az ember szólt roszalólag Shylockról! Mindazt az elismerő véleményt, a mit Peggy legutóbbi találkozásuk óta róla mondott, most visszavonta. Hát igy dugába dőlt az egész szép terve!

— Trix, édes, — kezdte Peggy.

— Feleljen a kérdésemre, — vágott közbe Trix, de nem tudott uralkodni magán s tovább beszélt:

— Maga is Peggy! Hát már nincs barátom! Senki sem akar őszinte lenni hozzám! Úgy bánnak velem, mint egy ostoba gyerekkel. Hát mit higyjek? Én ezt már nem birom!

Tenyerébe rejtette arczát, igen keserű volt neki ez az újabb csalódás. Peggy és Tommy hallgattak, úgy érezték magukat, mintha csakugyan rosz fát tettek volna a tűzre.

— Maga tette, ugy-e? — kérdezte Trix tompa hangon, Peggyre nézve.

— Bocsásson meg, édesem, bocsásson meg! — mormogta Peggy majdnem zokogva.

— A saját pénzéből?

— Van is nekem pénzem! — mondta Peggy félig sirva, félig nevetve.

— Hát kiéből?

Egyik se felelt. Trix tragikai mozdulattal fölkelt a székről.

— Én ezt nem birom, — jelentette ki. — Beleőrülök. De van még egy barátom. Ahhoz megyek. Az majd kideríti az igazságot és megmondja nekem. Elmegyek Airey Newtonhoz.

Furcsa volt, de erre a névre nem gondolt sem Peggy, sem Tommy s most, hogy Trix kimondta, úgy hatott rájuk, mint egy villámcsapás. Tommynak elállt a lélekzete is, Peggynek pedig ez már több volt, mint a mennyit el birt viselni. Halk nevetésre fakadt, minden szomorúsága ellenére.

— Airey Newton nem fog nevetni rajtam és megmondja az igazat, — mondta erre Trix. — Másokkal roszúl bántam, de önökkel soha, hát mért bánnak úgy velem? Mért nevetnek ki? És én elfordúltam az egész világtól önökhöz! No, de megyek Airey Newtonhoz!

Peggy ekkor meghallotta s azonnal meg is ismerte a lépcsőn Airey lépéseit. A hangját megismerte Trix is, a mint a cselédasszonynyal beszélt az előszobában.

— Hisz ez Newton úr! — kiáltott fel Trix diadalmas pillantást vetve a két bünösre.

Tommy meg se birt mozdulni. Peggy visszavonult a szoba egyik sarkába s egy széket állitott maga elé barrikádul. Még mindig igen izgatott volt, de egy áruló mosoly játszott ajka szögletében.

Airey bedugta a fejét az ajtón:

— Hallom, hogy itthon van, — szólalt meg, mert Trixet látta meg először.

— Itt vagyunk mind, öregem, — mondta Tommy keserű tréfával.

Airey nem magyon látszott örülni a szerencsének. Szép, szép a jó barát, de némely alkalomkor mégis jobb, ha nincs jelen. Trix azonban nem engedte, hogy sokat beszéljenek más dolgokról.

— Épen önhöz készültem, — mondta.

— Én hozzám? — kérdezte Airey örvendező hangon.

— Igen, önhöz. Szükségem van a segitségére. Peggy, — és e szónál Trix Peggyre mutatott, a ki úgy bujt a szék mögé, mintha a tettleges büntetést sem tartaná kizártnak, — Peggy valami szivességet tett nekem. Ő legalább annak tartja. Kifizetett értem Frickernek egy csomó pénzt, a «Fénylő Csillag»-okért . . .

Airey még mindig a küszöbön állt s hallgatott. Trix igy folytatta:

— Beaufort Chance leveléből tudom. Ő azt hiszi, Trent úr adta a pénzt. Mert, hogy nem a Peggy pénze volt, az csak világos. De ő tőlük nem birok feleletet kapni. Ők azt hiszik, hogy én olyan . . . hogy én olyan . . . Hát mit tegyek?

Hirtelen lerogyott székébe s elfödte arczát.

Airey végre közelebb lépett hozzá.

— Ugyan, ugyan, Trevalla asszony! — mondta.

Trix fölemelte arczát.

— Nincs más barátom, a kiben megbízhatom, hát önhöz akartam menni. Ön nem fog elutasitani, ugy-e? Ön megmondja az igazat? Szörnyű nehéz ezt elviselni, mert már azt hittem, minden rendben van és nem is tettek olyan nagyon bolonddá. És most látom csak! Maguk a barátaim tesznek bolonddá! Előbb az ellenségeim, aztán a barátaim!

Tommy Trent közönbösen köhögött, Peggy pedig előbujt erőditményei mögül, Trixhez szaladt és letérdelt előtte.

— Trix, édes Trix! — suttogta.

— Igen, elhiszem, hogy szeret engem, de ezt nem jól tette, Peggy, — mondta Trix még mindig kemény, megbocsátás nélküli hangon.

Airey Newtonon nem látszott semmi zavar. Nyugodtnak és határozottnak látszott, valami csöndes boldogság áradt el rajta. Úgy látszott, tudja mit kell tennie. Tommy meglepett bámulattal nézett rá, Peggy pedig elmosolyodott örömében. Hozzáfordúlt s csak ennyit mondott:

— Airey!

Airey egy pillanatra megfogta a kezét és megsimogatta.

— Minden rendben van, mondta.

Trix fölemelte a fejét.

— Minden rendben van? — kérdezte csodálkozó hangon.

— Igen, mindent rendbehozunk azonnal, csak . . .

Airey körülnézett.

— Igen, igen! — pattant fel Peggy és megfogta Tommy karját, az ajtó felé húzta.

— Jöjjön a másik szobába! — mondta neki.

— Peggynek igaza van, Tommy, — mondta Airey. — Azt hiszem jobban megmagyarázok Trevalla asszonynak mindent négyszem közt.

Peggy, a mint elment Airey mellett, rámosolygott.

— Minden jól van, — mondta újra Airey.

Tommy álmélkodva követte Peggyt a másik szobába s igy szólt:

— Mondom magának, Peggy . . .

— Nem nagyszerű dolog, hogy Airey ép most toppant be? — kérdezte Peggy.

— Mi nekünk nagyszerű. De ő . . . Hiszen ő a bűnös — felelt Tommy szánakozó hangon.

— Hát persze, hogy ő.

— Nohát akkor, azt hiszem, lesz neki hadd-el-hadd . . .

Peggy levetette magát az ágyra s a kaczagása lágyan, ezüstösen csengett megint.

— Hát persze, hogy Trix talán megbocsátja Aireynek azt, a mit nekünk nem bocsátott meg?

— Uram Isten! Csak nem szerelmes bele?

— Oh, én azt hiszem, ez nem elég ok a megbocsátásra, — mondta Peggy nem minden czélzatosság nélkül.

Jó sokáig ültek ott, Tommy egy átkozott kényelmetlen széken, Peggy az ágy szélén. Tommy szemrehányásokat tett szószegése miatt Peggynek, mire ez azzal felelt, hogy énekelni kezdett. Aztán ezt is megunták és Peggy hatalmas ásitozásba fogott. Végre is nem birta tovább, megkérdezte Tommytól:

— Mit csinált volna, ha Airey meg nem jön?

— Valahogy megszöktem volna s elmentem volna ebédelni, — felelt ez.

— Én is magával szöktem volna, az ebéd miatt, — sohajtott Peggy. — Mit is csinálnak azok olyan sokáig?

Tommy leplezetlen megvetéssel vonogatta vállát.

— Nem mehetnénk ebédelni? — kérdezte reménykedve.

— Nagyon szeretnék már ebédelni, de szörnyű izgatott vagyok, — mondta Peggy. Aztán az ajtó felé mutatva folytatta:

— Bemegyek hozzájuk.

— Jó lesz előbb kopogni az ajtón.

— Nem. Egyenesen bemegyek hozzájuk. Ha a dolog rendben van, akkor mehetünk ebédelni. Ha meg valami bolondságot csinálnak, akkor félbeszakítom őket. Bemegyek, Tommy.

Peggy pedig az előszobában át a nappali szoba ajtajához ment. Emberi erő nem birta azt megállni: vagy hallgatózik, vagy bemegy. Tehát habozás nélkül bement.

Airey az ablaknál állt, Trix pedig a szoba közepén. Mikor Peggy az utóbbit megpillantotta, egy pillanatig mozdulatlanul állt. Gyorsan járó szeme megakadt a gyűrűn, mely Trix

Airey, úgy látszik, szakértő volt igazgyöngyök dolgában.

De el kell mennem, hisz annyi még a látni való.

KÉPVISELŐHÁZI KÖNYVTÁR

ujján volt, a karperecze gyémántjának ragyogásán, a nyakán levő gyöngysor szelid csillogásán. Egyszerű ruhája csak annál jobban kiemelte az ékszereket, olyan volt, mintha tele lett volna aggatva velük. Peggy megismerte az ékszereket, észrevette még a kis dobozokat is, melyek az asztalon hevertek. Mindezt végig pillantani egy pillanat dolga volt. A szeme Trix arczára vetődött. A keménység és ridegség, a lankadtság és szégyenkezés, a gyanakvás és tartózkodás mind eltünt ez arczról; fiatalabbnak, kerekebbnek, lányosabbnak látszott. A szemében boldogság csillogott. Mikor Peggyt meglátta, kissé elkáprázva ment elébe, elébe tárva karjait. Airey pedig felkiáltott:

— Ime, Peggy, most már Trix is megjárta azt az útat, a melyet maga mutatott nekem ma délután.

— Tehát minden, minden rendben van? — lelkendezett Peggy.

— Rendben lesz csakhamar, — felelte Airey.

Peggy ekkor megragadta Trixet, megcsókolta és kiszaladt a szobából.

— Nem birok ide benn maradni! — kiáltotta az ajtóból.

A másik szobában pedig azt mondta Tommynak.

— Bocsánatot kérek, uraságodnak teljesen igaza volt. Nem kellett volna bemennem.

— Hát mi történt, Peggy?

— Minden, Tommy. Megtörtént minden!

— Megértették egymást? — kérdezte Tommy érdeklődve.

— Meg, — felelt Peggy s újra elnevette magát.

Tommy fölállt s közelebb lépett Peggyhez.

— És mit fogunk most tenni? — kérdezte.

Peggy tettetett komolysággal felelt:

— Azt hiszem, nem volna semmi értelme, ha tovább is várnánk rájuk. Legjobb lesz, ha elmegyünk ebédelni.

— Látja, ez elég jó ötlet — mondta rá Tommy. Nyugodtan fölvette kalapját, előkereste botját s az előszobában megvárta, míg Peggy is felkészülődik. Peggy halk léptekkel jött ki az előszobába s az ajkaira tette az ujját. Tommy intett, hogy megértette; kinyitotta a külső ajtót s kibocsátotta maga előtt Peggyt, ünnepélyes, de barátságos arczot vágva. Peggy mérhetetlen jókedvvel nézett rá s a mint elment mellette, egyik karjával könnyedén átkarolta nyakát s megcsókolta arczát.

— Csak a nagy eseményt akartam megünnepelni, — suttogta.

Tommy lángoló szívvel követte őt a lépcsőn.

XXI.

Bonfill asszony Lady Blixworth leveléből tudta meg, hogy Trix férjhez ment Airey Newtonhoz, «a közismert feltalálóhoz». Ez a levél így végződött.

— Jószívű lehetnél Airey Newton asszonyhoz. Szeretted őt s ő is szeretett téged, Sarah. Igen, igen, én ismerlek. Hiába szabadkozol! Neked van szived, Sarah!

Bonfill asszony a levélre csak ennyit mondott:

— Hiszen nem is kívánok semmi roszat a szegény Trixnek.

A társaság is általában ezen a véleményen volt. Különben is rendkivül könyörületes szokott lenni azok iránt, a kik kivül állanak a versenyen s már nem törekszenek a díjért. Így hát a világ itélete is megfordult Trix javára, mikor megtudták, hogy anyagilag tönkrement s odadobta magát feleségül egy bizonyos Airey Newtonnak. Ha Trix egyebet sem akart volna elérni, mint hogy társadalmilag rehabilitálja magát, akkor se tehetett volna okosabbat, mint hogy teljesen jelentéktelen emberhez megy férjhez.

Az esküvőt különben Londontól messze, valami kis walesi faluban tartották. Barátaik, élükön Peggyvel, nagy ebéddel, a mely majdnem bankettnek is volt nevezhető, ünnepelték a nevezetes napot. Az ebédről Peggy együtt jött haza Tommyval.

— Ilyen szép időben kár volna kocsiba ülni, — mondta Peggy. — Ráér-e?

— Mikor ne érnék rá magával sétálni, Peggy!

A leány beleöltötte karját a Tommyéba.

— Tehát most már ez is be van fejezve mondta. — Most már igazán nem tudom, hogy fog Trix valami másik szenzációs dolgot csinálni.

— *Én azt hiszem, nem is kívánkozik utána,* — mondta Tommy józanul.

— Nem, csakhogy...

Peggy Tommy felé forditotta nevető arczát s így folytatta:

— Csak már lenne valami új kaland. A pénzem mind elfogyott...

— Mire költötte?

— Ne tegyen úgy, mintha olyan nagyon csodálkoznék. Ruhákra, ajándékokra, más effélékre fogyott el. De... Hogyan, maga nem is kérdi, kitől kaptam a nyakláncomat?

— Hát ha a kohinoort viselné magán, kérdeném-e, hogy jutott hozzá?

— Airey küldte a nyakláncot ma. Egyszer már visszautasitottam, de *ma elfogadtam*. Azért, a mit ez a láncz neki jelent, — mondta Peggy megsimogatva a gyöngyöket, aztán szemmel látható vidámsággal folytatta!

— Igen, a pénzem mind elfogyott, szegény öreg bácsimtól már többet nem kapok és — és Airey sem lakik már a régi szobájában.

Tommy hallgatott. Nehezére esett hallgatni, de hallgatott.

— El akarja-e foglalni az Airey helyét? — kérdezte Peggy.

— De mért csak teára? — kérdezte vissza Tommy.

Peggy vart egy kissé s csak aztán felelt:

— Mit szólna hozzá, — kérdezte — ha én megváltoznám?

— Megvárnám, a mig visszaváltozik, — felelt Tommy.

Peggy mohón beszélt, de kissé megdöbbentnek is látszott.

— Tudom, hogy nagyon sokat követelek, pedig nem füz össze semmi kötelék, semmi igéret. De magam se tudom, mért, nekem úgy tünik fel, hogy még sokat, többet kell látnom. Oh, ebben van minden, Tommy, — várni, várni! Trix éreztette ezt velem mind inkább s inkább. Csakugyan hibázott-e mindenben? Én nem tudom. Hisz a végén ott volt Airey. És most annyi mindenféle dolog van mögötte s háttérül szolgál neki. Nem akarom mindazt megpróbálni, a mit ő, de mégis egy kissé többet szeretnék próbálni.

Ezalatt Peggy ajtajához értek s ő megállt a küszöbön.

— Éhen halni nem fogok. Teaidőkor ott lesz maga, Tommy.

Tommy férfiérzése ellene mondott annak, a mit Peggytől hallott. Talán túlzott kivánság is volt, azt várni tőle, hogy teljesen helyeselje a leány okoskodását, melynek látta értelmét, de ez az értelem nem volt rá nézve lelkesitő. Azt akarta, hogy Peggy legyen most az övé, a mig friss virágában van s az élet még nem törölte le himporát.

Peggy jól tudta ezt; csábító szemének félénkségéből látszott, hogy jól tudja, mily nagy dolgot kiván, olyan dolgot, a mely próbára teszi Tommy hitét. De mégis kérnie kellett ezt. A maránézve még nem fejeződött be, a holnap úgyis el fog jönni, nagyon is hamar. Aggodalmasan nézte, hogy küzd Tommy magával; talán érezte, hogy e küzdelem eredménye fogja eldönteni, csakugyan ő-e az a férfi, a kihez vissza kell térnie, csakugyan arra vannak-e ők ketten rendelve, hogy együtt éljenek s egygyé váljanak. Az ő szive ezt kérdezte: Ki lehet-e egyeztetni a szabadságot a szerelemmel? És ha nem, melyiket kell visszaszoritani? Attól félt, hogy kénytelen lesz felelni erre a kérdésre. Vajjon Tommy megkiméli-e ettől?

Még egy pillanat telt el. Tommy komoran összeráncolta homlokát; nem nézett Peggyre. Peggy viszont ránézett, ellentétes érzelmek közt — bizalommal és szerelemmel iránta, reménynyel maga iránt. Végre Tommy is hozzáfordult s nyájas mosolylyal tekintett szemébe.

— Menjen a világba és járja be az útját, Peggy. Vigye magával a szivét s az én szivemet, de igyekezzék mind a kettőt visszahozni hozzám.

Peggy megfogta a kezét, örülve, hogy mehet, elragadtatva Tommy bizalmától, melylyel elereszti.

— Igen. — suttogta. — Visszahozom mind a kettőt, Tommy, mert magának olyan nagy, nagy bizalma van hozzám. De el mennem el kell, hisz annyi még a látni való!

Szolid belföldi hangszerek szétküldése legolcsóbb gyári árban.

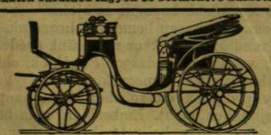
Közvetlen a forrásnál legolcsóbban lehet vásárolni. Szétküldési feltételeim szerint minesen kockázat, mivel beeserélés megengedve, vagy a pénz visszaadatik. Tanuló-hegedü már frt 2.40, 3.—, 3.50, 4.—, 5.—, 6.—ért. Hangverseny-hegedük frt 7.—, 8.—, 10.—, 12.— Orchester-hegedük erős hanggal frt 14.—, 18.—, 20.— Solo-hegedük frt 25.—, 30.—, 40.—, 60.—, 80.— Hegedüvonó 50, 60, 80, 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb. Piccolók és fuvolák szolid kivitelben, 50, 80 kr, 1 frt, 1.50, 2 frt és feljebb Clarinetták legfinomabb kivitelben frt 4.50, 5.—, 6.—, 7.— és feljebb. Szétküldés utánvéttel vagy a pénz előleges beküldése mellett.

Erezhegyi hangszer-kiviteli czég

KONRÁD JÁNOS, Brüxben, 1141. sz. (Csehország.)

Gazdagon illusztrált árjegyzék, 1000-nél több ábrával, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve küldetik. 10678

10283

ZSIGMONDI KÁROLY kocsi-gyártó,

Budapest, IX., Imre-utcza 3, a központi vásárcsarnok mögött. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld. Museum-körúti raktárát beszüntette. Használt kocsikat beserél, javításokat elfogad.

MATTONI-FÉLE GIESSHÜBLER TERMÉSZETES SAVANYU-KUT

Egyedül létező valódi angol

Szépitőszer

a Balassa-féle valódi angol

UGORKATEJ,

mely azonnal eltávolit minden szeplőt, májfoltot, pattanást, böratkát (mitesser), ránczot stb. és az arczoknak friss üdeséget, fiatalságot kölcsönöz. Teljesen ártalmatlan. 1 üveg 2 K, ehhez ugorka szappan 1 K, pouder 1.20 kor

Főszétküldési hely: Balassa Kornél gyógyszertára, Budapest, Erzsébetfalva 15.

Kapható minden gyógyszertárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógytárában Király-utcza 12 és Andrássy-út 26. Dr. Egger Leó «Nádor»-gyógytárában, VI., Váczi-körut 17 sz. Zoltán Béla gyógyszertárában, Szabadság-tér, továbbá a következő drogueriákban: Detsinyi Frigyes, Marokkó-utcza 2. sz., Fodor Márton, VII., Király-utcza 41., Lux Mihály, IV., Muzeum-körut 7., Neruda Nándor, IV., Kossuth Lajos-utcza 7., Molnár és Moser, IV., Koronaherczeg-utcza 11. 10268

Ha őszül a haja

ne használjon mást, mint a

„STELLA"-HAJVIZET,

mert ez nem hajfestő, de oly vegyi összetételü szer, mely a haj eredeti szinét adja vissza. Üvegje 2 K.

ZOLTÁN BÉLA gyógyszertárában,

Budapest, V/49, Szabadság-tér, Sétatér-utcza - sarkán. 10564

SERRAVALLO

China-bora vassal.

Erősitő szer gyengék, vérszegények és lábbadozók számára. Étvágygerjesztő, idegerősitő, vérjavitó szer. 10246

2000-nél több orvosi vélemény.

Kitünő iz.

J. Serravallo — Trieste-Barcola.

Kapható a gyógyszertárakban

½ literes üvegekben K 2.40 és 1 literes üvegekben K 4.40.

FRANKLIN-TÁRSULAT NYOMDÁJA.

LELT. 1995